ANTIQVI, NOVIQVE LATI ORTHOGRAPHICA

A

CLAVDIO DAVSQVIO SANCTOMARIO CAN. TOR.

VOLVMEN II.



TORNACI,

Ex Typographio Adriani Quinqué Typogr. Iura.
Sub ſigno SS. Petri & Pauli.

ANNO M. DC. XXXII.

Cum Gratia, & Priuilegio.

PHILIPPO CAVERELIO
ANTISTITI VEDASTINO
S.

SAlue mi iterum, iterumque, PHILIPPE CAVERELI Antiſtes Magne, non mandrae, ſed ſapientiae: non Platonicae, ſed Chriſtianae: non vulgariae, ſed mandrae, & iuris adſtrictioris Antiſtes. Quod affero, munus eſt, & doctrinae munus eſt a doctioribus huius aeui, quos arbitros in his literarijs ſudoribus cepi, non mediocriter probatum. Atque vt caeteris probaretur, hoc Volumine ſecundo communi, receptoque aliorum more ſeries *Orthographica* per elementorum vices occurrit digeſta. Volumine quidem primore multa politioris Latij flore adſperſa ſunt; ſed regnat Antiquitas: ſecundum Latio nitidiore potiſſimum vernat; pleriſque tamen locis horridula Vetuſtas correpit. Ea ratione Antiqui, Nouique Latij iure donatum eſt vtrumque Volumen. Praelucent partibus ſingulis huius literaturae viri eruditione praeſtantes, eorum vt fulgor a *Cauerelïano* nomine magis accendatur. Sicut equidem alij

alij eruditionis, ingenijque gloria ſublimes, & auguſti, nec pauci, quos omnes ſcriptionis meae anguſtitas minime capit: capit autem amicitiae fide, ac foedere notos, & mecum iunctos, nequedum omnes; hi autem mihi autores huius ſcripti publicandi fuere. Neque ex toto circo hoc vnum noui, qui non vtroque pollice probet, *Antiſtes Magne*, Sapientiae tuae ſubſcribi: imo geſtiunt cuncti ſinguli ſub ſignis tuis, ſub auſpicijs nominis *Cauerelians* nominatim euocari, & ſuccenturiari, atque hoc ſe nomine tanquam beatos circumſpiciunt. Quippe Atrebates, Arteſiamque vniuerſam (mollius, an verius Vniuerſum?)

Fama, & meritis *Auſon.*

Inclytus auxti.

Hi igitur certatim velut agmine facto, etſi vanioris aurae fugientes ſunt, nominis ſui rentur intereſſe, ſplendoris tui gratijs adſpergi, radijs colluminari. Hi ſenectam tuam aetatem, vt ingens Dei donum primum ſuſpiciunt, & allaudant, tum Nazianzeno accantant:

πλεῖον γάρ τι φέρει πολιὴ νεότητος ἐχέφρων.

Plus quam iuuenta, canitudo prudens eſt.

Eorum iudicio Argi inconniuentes oculi vigilacibus tuis clauduntur, & cedunt, & Ianus ſeu bifrons, ſeu quadrifrons. Veterum Anteuorta, Poſtuorta tuos ſeu coenobij, ſeu animi clathros obſident. Minus dico: ᾜδεις γὰρ τά τε ἐόντα, τά τ' ἐσσόμενα, πρό τ' ἐόντα. *Homer.*

Veterum aiunt Oeconomica ad virtutum tuarum

rum aciem vaneſcunt: veterum Ethica tua viuendi norma vara ſunt. Eruditionem diuinam Catonis extollunt, ſimul tuam: niſi quod ille ſeriſſimus ad Graecas literas animum appulit: Tu à puero ad illas adductus es a praeeunte eruditiſſimo Florentio Tilloy, qui pro ſua ſapientia latere maluit, quam popello ſe venditare, cuius eſt laudanda celata virtus, vtpote viri in omnem laborem ſtrenue excubantis. Ego vero Viaci cuiuſdam munus fungor, &, ſi ὁδηγὸς fuero, praeclare mecum actum erit. Cauſae vero Dedicationis huius partim aliorum ſermonibus, ac iudicijs expoſitae ſunt, partim in praecordijs noſtris deliteſcunt, neque animus meus in admirationem Tui nimium propenſus aliter exprimi potuit. Tu *Antiſtes Magne*, beniuolentiam mihi perſpectam ales, cuius ex ſenſu fructum longe iucundiſſimum fero. Poſteri ſententiam de nobis ſine gratia, ſine inuidia laturi ſunt: idem caeteri faciant, voueo. Tornaco An. M. DC. XXXII. Calendis Iunijs.

Amplitudinis tuae

Cliens, & ſeruolus

CLAVDIVS DAVSQVIVS.

AD LECTOREM.

Sextus Empiricus diſcingitur.

SExtus Empiricus Orthographiae vanitatem opinione ſua ἐκ τῆς διαφωνίας. *ex diſtractione ſcribentium* traducit. Cuius rationis ſi quod eſſet robur: omne diſciplinarum genus non humanarum modo, ſed diuinarum quoque ſublatum ſit, ac Theoſophiae propylaea obſerata. Fidei namq. finitionibus ſubtractis, quota pars τῶν θεολογουμένων non alterutram lancem degrauat, aut ſublime fertur? Imo qui aeui noſtri Theologiae in faſtigio poſiti, atque editi videntur, & quorum lex eſt idem vbique ſentire, ab inuicem diſtracti diſſiliunt. Nullane idcirco Theologiae ſcientia? In phyſicarum rerum tractatione, quam ſecum diſcrepitat Antiquitas? quam aeui noſtri Sapientes? De anima hominis, de eius eſſentia, de facultatibus, vita, tempore, perennitate quam paucorum vniuerſim conſentiens doctrina, tam eſt multorum diſcerpta ſententia? Si opinionum diuerſitas artibus, ac ſcientijs nomen, vitamque adimit, Iatrice peſſum it, quod neque Empirico (etſi bene conſultorum abhorrent, ac reſpuunt mentes) diſplicet. Quod ſi ex diſſentientibus culpa eius, qui a vero diſcedit, atque errat, ſcientia corruit: cur alterius prudentia verique poſſeſſione ſcientia non incolumis, ac ſuperſtes erit? Peruiderat hoc M. Varro lib. 8. de LL. *Siquis aliter putat dici oportere, ac oportet, non ſcientiam tollit orationis, ſed ſuam inſcitiem nudat.* Sic ſiquis aliter putat ſcribi oportere, ac oportet, non ſcientiam tollit Orthographiae, ſed ſuam cacographiam manifeſtat.

Tandem eo peruadit quaeſtio, An Orthographia vitae ſit vtilis? Vt iuſte, ac beate viuas, haut ſane. Nam illiteraris eſſe licuit iuſtis, ac beatis. Victus, aura, caeteraque vitae ſubſidia homini ſunt pernecessaria: non ſtilus, aut calamus, non tabulae, charta, ſepia. Ne quidem ipſius Sexti Empirici inſtitutiones vitae ſunt neceſſariae. Verum vt tectonicae regula ad regendum opus, & erigendum, ne qua incoeptum exorbitet, neceſſaria eſt; vt aurifici obruſſa: ſic ſcribentib. recte ſcribendi norma. Ea porro ſaltem eo valebit ne inter diſcrepantiſſimas

nimis Antiquariorum, & curioſulorum nouatorum diuinationes incerti fluctuentur animi magnae partis.

Neque refert impeditum iri in ſcribendo ſapientes, quod Empiricus quiritatur. De Entelechia doctiſſimi quique & Ariſtoteles ipſe, & Tullius, & Lucianus, & Cardanus, & I. Scaliger digladiati ſunt. Stephanus, Plinius, Dioſcorides, Cicero, Varro, Auguſtinus, alij prope innumerabiles, qui de ſapientiae fontibus meracius biberant, in ſcribendis nominibus attenti, ac dubioſi, prudentiſſimi fuere, & quicumque nominatim Rem Orthographicam literis mandauere, quorum proxime legionem in campum duximus.

Verum in ſcribendo trita placet orbita communi Vſu, & conſenſu intrata: tricari non placet. Et nobis: nullaque magis re in his Libris me effero, quam quod receptiorem ſcribendi rationem odio nouatorum vbique paene conſectamur: rarenter factum aliter. Iure, ac ratione. Qui enim publico nummi charactere detrito, & obliterato ficticium inararet, iure merito repudiaretur ab omnibus. Sic qui vſitatam ſcribendi Conſuetudinem abrogaret, ſuam oſtentaret, nouas res moliri in re Muſica iudicabitur, nec iniuria ridebitur.

Neceſſaria, inquit, ad vocabuli integritatem componendam ſunt elementa, quae Grammaticae periti iuxta, atque imperiti norunt, & ſequuntur: quae minus neceſſaria, ſuſq. deq. habe.

—— *Furit in ſtipula ſine viribus ignis.*

Profani vulgi opinio haec: Empirici, non Platonis. Eadem ratione hirtus, atque horridus ſit homo toto corpore. Vnguium namque praeſegmina, & pili tonſus nihil neceſſaria: & hic plerumque otioſi crimen. Neque quibus ex elementis vocabula coagmentantur, norunt imperiti: imò viri doctrina excellentes de eo inter ſe pugnaciter agunt, quod τοῖς ὀρθογραφίζουσιν obiectat Empiricus. Atque vt in quibuſdam cauſa ſit leuior: in alijs grauiora momenta deprehenduntur. In leuioribus cum adſenſu noſtro ponit *Zmyrnam*, *Smyrnam*, *Zmilium*, *Smilium*. Neque refert *Tuſco equo Catilina ſederit*, *an Sardo*, Vopiſcus inquit. Idemne dices de *Homuſio*, atque *Homoeuſio*? De *Sacco*, qui linguis notus perplurimis: at Σάκος vncinata vnica litera eſt *Scutum*, diuerſiſſima res. Φᾶσις, Flumen: Φάσις, Fama. XIV, an XVI ſcribas an referat, V. Cuiacium lib. 2. Obſeruat. c. 1. Ἄργος vir eſt *Centoculus*, μυριόφθαλμος Graecis, cuſtos Iouis. Ἀργός, *Albus*, *Velox*. Empiriciſtiſne eadem *Ligare*, *Legare*? *Delitus*, *Delatus*? *Voluntas*, *Voluptas*? *Actus*, *Mactus*? *Pyra*, *Pira*? *Beſtiarius*, *Veſtiarius*, veſtium curator? Platonem in Cratylo deoſculor: Ἐάν τι ἀφέλωμεν, ἢ προσθῶμεν, ἢ μεταθῶμέν τι, γέγραπται μὲν ἡμῖν τὸ ὄνομα, οὐ μέντοι ὀρθῶς· ἀλλὰ τὸ παράπαν οὐδὲ γέγραπται, ἀλλ' εὐθὺς ἕτερόν ἐστιν, ἐάν τι τούτων πάθῃ.

Siquid

Siquid detractum erit, aut additum, aut tranſpoſitum, vocabulum quidem a nobis ſcriptum erit, non tamen recte. Verum neque prorſus ſcriptum erit, ſed ſtatim aliud eſt, ſiquid horum acciderit. Quare ſiquid erit in verbis inconditum, curtum, claudicans, redundans, emotum, recomponetur, limabitur, reſtituetur, coaequabitur, polietur: obſtrepitent licet Empiriciſtae, ſiqui erunt.

An vero intimis hauſta ſenſibus cum abſente participari queunt abſque litera mentis noſtrae conſcia, & nuncia? Vt ergo intelligenti, cato, & docto viro recte ſentiendum, ac iudicandum eſt: ita limata ſcriptione, ac illuminata vtendum, quod recte ſentit, ac iudicat, alij vt intelligant. D. Auguſtinus lib. 2. de Doctrina Chriſtiana c. 13. *Barbariſmus quid aliud eſt, niſi verbum non eis literis, vel ſono enunciatum, quo ab eis, qui Latine ante nos locuti ſunt, memorari ſolet?* Maximopere profecto refert, qua forma, quibus liniamentis, qua magnitudine, quibus interuallis membrorum pictura Caeſarem reddat expreſſum: nec ſatis eſt pigmentis temere tabulam adſpergi. De ſpongia multis coloribus ebria, ſpuma tantum effingitur. Nos vocabulorum veros artus, ac genuinam membrorum integritatem quaerimus, atque ita Orthographiae cognitio, in qua pleraque ſunt differenter congruentia, efflagitat. In ea praeter colorem, florem volo. Vult & ipſa Vox non minus ἀνθηροχαρᾶσθαι, quam ὀρθοχαρᾶσθαι. Deſiderat & κάλλος ἔμψυχον ἄψυχον γράμμα ψυχῆς εἴδωλον, καὶ νοῦ.

Scitabor tandem de Sexto Empirico. Praue, an recte Hypotypoſes ſuas ſcripſerit: ſi praue, iure adſpernamur, neque contra Orthographiae leges quidquam valebunt: ſi recte, vt rectam ſcribendi rationem arrodat, velliceteque fieri qui poteſt, ſibi ni velit iniurius videri? Monſtri ſimile futurum Cato dictitabat, ſi ſorices a caligis roderentur: monſtroſius profecto ſi recte ſcribens rectae ſcripturae dentem impingat. An tuus fruſtra neceſſarius, Sexte Empirice, Plutarchus Chaeronaeeus in quaeſtionibus Romanis tribus Notis ſeu literis *Sexti* praenomen enotari docet *Sex?* Διὰ τριῶν, ὡς τὸν Σέξτον, καὶ τὸν Σερούιον.

Denique Empirici haereſis ſcientiarum omnium eſt euerriculum, diſciplinarum turbo, & tempeſtas, eugrammatiae peſtis. Ac profecto diſertim Sextus ipſe Libro I. aduerſus Mathematicos, hoc eſt, diſciplinarum magiſtros, labefactat Grammaticam, aut conatur: Libro II. Rhetoricam: III. Geometriam. IV. Arithmeticam. V. Aſtrologiam. VI. Muſicam. VII. Logicam, & caeteram Philoſophiam, eiuſque partes. VIII. Naturae principia, ac deincipibus Libris alia ſpargit nugamenta de quibus veriſſime Claudius Galenus: Ὅτι σοφίσματά εἰσιν οἱ λόγοι

 πάντες

πάντες οὗτοι. *Sophiſmata ſunt rationes iſtiuſmodi omnes* , aut rationum quiſquiliae , quae velut herba ſolſtitialis, repente natae, repente occiderunt: ſunt enim εὐανάτρεπτοι verbo Tulliano. Perattente M. Caſſiodorus. *Vox enim articulata à pecoribus nos ſequeſtrat : ſcribendi vero ratio ab imperitis diuidit , & confuſis. Ita perfectum hominem , inquit , duo iſta ſibi vindicant , ac defendunt. Nam cum ſibi talia , quae ſunt duo lumina , conſentiunt , vtraque recta , vtraque decora ſunt : cum vero à ſe diſcrepare coeperint , vitium ſtrabae foeditatis incurrunt.* Ea re Caſſiodorus ipſe tres ſupra nonaginta natus annos Orthographica ſcribere aggreſſus eſt : ego vero annis vigintiquinque eo minor in idem ſtadium feror.

QVIBVS

QVIBVS MINVS OTII, CVRATIVS DISPVTATA HAEC CONSVLANT.

A

ABerunco. 2
Auerrunco 2
Abſinthium 3
Achemenides. 5
Acheron. 5
Achilleus. 6
Acrothon. 7
Actuarius. 7
Adſigo. 7
Adoleſcens. 9
Adria. 10
Adſto, Aſto. 11
Aeditimus. 12
Aegathes. 13
Aegeria. 16
Aegeſta. 16
Aecate. 16
Aemilius. 18
Aenaria. 18
Aenus. 19
Aeſculapius. 20
Aetherius. 20
Agathocles. 22
Agellius. 23
Agrippa. 24
Ahala. 24
Alcedo. 25
Alexandrea. 25
Ambarualia. 28
Amecabundus. 28
Aminea. 28
Ammon. 29
Amoenus. 30
Amphibolia. 30
Anatona. 31
Ancile. 32
Andreas. 32
Anfractus. 32
Annibal. 33
Annulus. 33
Antabatae. 33
Apenninus. 35
Apeſas. 35
Apluſtra. 36
Apollo. 36
Aprugnus. 36
Apſis. 37
Arceſſere. 39
Archelas. 40
Argyrippa. 42
Ariopagus. 42
Ariuſia. 42
Armarium. 43
Aſparagus. 44
Aſsiduus. 44
Aſsiratum. 45
Atque. 46
Atrebates. 46
Attica. 47
Attis. 47
Auctor. 48
Auctumnus. 49
Audaciter. 49
Auſci. 50
Axur. 51

B

BAccar. 54
Balatus. 55
Balineum. 55
Balliſtarius. 56
Baſternae. 56
Belim. 57
Beniuolus. 58
Beronice. 58
Bibliotheca. 59
Blatero. 60
Boſphorus. 61
Bracae. 61
Britannia. 62
Bucina. 64
Butyrus. 64

C

CAcabus. 67
Caeſtus. 69
Caralis. 70
Caldus. 71
Camara. 72
Camelus. 73
Campidoctore. 73
Canna. 73
Canopico. 74

Capua. 74
Cartaginienſis. 75
Carus. 75
Caſſinum. 76
Cathmus. 77
Catus. 77
Cauſa. 78
Cerialia. 80
Chalybs. 81
Chilo. 81
Chiragra. 81
Chorda. 82
Chriſtianus. 82
Chronica. 82
Ciborium. 83
Ciſtartium. 85
Clupeus. 86
Coelum. 88
Coena. 88
Collimare. 90
Comiſſatio. 90
Conditio. 91
Coniux. 92
Conrepta. 93
Contimax. 94
Conuicium. 95
Conuiualis. 95
Coquus. 96
Corallium. 96
Coroebus. 97
Corona. 97
Coruſcus. 97
Corytus. 98
Cratera. 98
Cum. 100
Cur. 100
Coturnices. 101
Cynomyia. 101

D

Dae, Dahae. 104
Dalmatia. 104
Delicuit. 107
Demaratus. 107
Dicis cauſa. 108
Diſsidiū, Diſcidium. 111
Dominus. 112
Dua, Duo. 114

E

Ecademia. 116
Eitur. 117
Emtum. 118
Enipeus. 119
Entelechia. 120
Ephebaeum. 120
Ephialtes. 121
Epiſtula. 121
Erodius. 122
Eſdras. 122
Eulogium. 124
Ex. 124
Exanclare. 125
Exſtinguo. 127
Exſilium. 127

F

Faenum. 130
Falarica. 131
Feneſtra. 132
Flemina. 134
Foedus. 134
Foecundus. 135
Follis. 135
Forpices. 135
Forma. 136
Fraenum. 136

G

Gadir. 139
Gaetuli. 139
Gamelus. 140
Gargaphie. 141
Garulae. 142
Gelaſimus. 141
Genetrix. 141
Gingrae. 143
Gracchus. 145

H

Hadrianus. 147
Haemus. 147
Haereſis. 147
Hallium. 148
Halonneſus. 148
Halapanta. 149
Haue. 150
Hebenus. 151
Helenium. 151
Helleborum. 151
Helucus. 152
Herba. 152
Here. 153
Heres. 153
Hetruria. 154
Hic, Hoc. 154
Hiems. 155
Hierapolis. 155
Hieronymus. 156
Hiſpania. 157
Hoedus. 157
Holus. 158
Hortus. 158
Hypocrites. 159
Hyſſopus. 159

I

Ianus. 161
Iapides. 161
Idea. 162
Idumaei. 162
Imber. 163
Immanis. 163
Inars. 164

Inceſtus.

Inceſtus. 164
Incoho. 164
Increbreſco. 164
Indibilis. 165
Inſapiens. 166
Interneciuus. 167
Irim. 169
Irrito. 169
Iſtic. 169
Itium. 170
Iuriſconſultus. 171
Iuſta. 171
Iuuentus. 172

L

Labicanus. 177
Lacrymae. 177
Laena. 178
Laeſtrygones. 178
Lagoena. 178
Lamina. 179
Lapidicinae. 179
Lardum. 179
Lariſſa. 180
Lethum. 182
Leuis. 183
Licebit. 183
Liguſcum. 184
Lithoſtrotos. 184

M

Macetum. 189
Maecenas. 189
Magalia. 190
Malabathrum. 190
Manibiae. 191
Mantilia. 192
Manuprecium. 192
Marcius. 193
Marculus. 193
Marſupium. 193
Mattya. 194
Mauors. 195
Mecum. 195
Meditor. 195
Memecylos. 196
Menerua. 196
Mercurius. 197
Meſſala. 197
Meſſana. 197
Mezentius. 198
Mihi. 198
Milax. 198
Miluus. 199
Miſtus. 199
Moereo. 200
Moeſia. 200
Monſtruoſus. 201
Moſes. 202
Moſynoeci. 202
Mulcatam. 202
Murtia. 204
Muſa, Muſeum. 204
Myla. 205

N

Nabla. 207
Narycius. 208
Naro. 208
Neruij. 210
Nicander. 211
Nomenclator. 212
Nummus. 213

O

Oaxes. 216
Obryzum. 217
Obſcenus. 217
Obtunſus. 218
Odryſius. 220
Oenidas. 220
Opilio. 222
Opſtetrix. 222
Orcus. 223
Orichalcum. 223
Oſtia. 224
Otriculum. 225

P

Paco. 227
Paeonius. 227
Palangae. 228
Pallanteum. 228
Palilia. 229
Papa. 230
Papyrius. 231
Parapſis. 231
Paricida. 232
Parnaſſus. 232
Parochia. 232
Patricius. 233
Patriſſo. 234
Paullus. 234
Peiurus. 235
Penna. 236
Penuria. 237
Perlego. 238
Perperna. 238
Phryxus. 241
Pinnoteres. 242
Piraeeus. 242
Pleiades. 243
Poclum. 244
Polymnia. 244
Pontinus. 245
Poplicola. 246
Poſtumus. 247
Praecocem. 249
Praeneſte. 250
Precium. 251
Pro conſule. 252
Proelium. 253

Prooemium.

Prooemium. 253
Promtuarium. 254
Promulgo. 254
Prorſum. 254
Proſcenium. 254
Proteus. 255
Pulcher. 256
Puluer. 256
Puſtulatum. 256
Pyrata. 257

Q

QIs. 259
Quamquam. 260
Quaſare. 260
Querela. 261
Quicquid. 261
Quincuplex. 261
Quintus. 262
Quotannis. 262
Quotidie. 263
Quotiens. 263

R

REcido. 267
Recipero. 267
Reclinis. 267
Redantruare. 267
Redditus. 268
Rediuiam. 268
Redduco. 269
Refriua. 269
Reminiſco. 270
Retuſus. 271
Rhiphaei. 271
Roſtrum. 273

S

SAbini. 275
Sacra via. 275
Saepes. 276
Salmentum. 277
Saltem. 277
Salue. 278
Sancus. 279
Santones. 279
Sauromata. 280
Scabillum. 280
Scaena. 281
Scapteſula. 282
Scriptulum. 283
Secordia. 284
Seculum. 284
Sedentani. 285
Selinis. 285
Serapis. 287
Seſcuplum. 288
Sibyna. 289
Silua. 290
Simpulum. 291
Sirenes. 292
Sittas, Pſittacus. 292
Solennis. 292
Solers. 293
Solicitare. 293
Solipunga. 293
Speculator. 294
Sphynx. 295
Spinturnicem. 295
Spiritalis. 296
Sterculus. 297
Stuppa. 298
Subficiua. 299
Sublaqueum. 299
Suboles. 300
Succipio. 300
Sucus. 301
Suppellex. 302
Sylla. 304
Symbolus. 304

T

TAracina. 308
Tenſa. 310
Terra. 311
Teſqua. 311
Thebe. 311
Therimadas. 313
Thermodoontis. 313
Thiaſus. 314
Thous. 314
Thybris. 315
Tigris. 315
Timolus. 315
Tonſtrix. 317
Topazius. 317
Torus. 318
Tremiſco. 319
Trinacria. 320
Triumphus. 320
Trophaeum. 321
Tus. 322
Tuſcia. 322

V

VAletudo. 326
Vatillum. 326
Verata. 327
Vepicus. 328
Vertagus. 328
Veſaeuus. 329
Villicus. 330
Vindemiator. 331
Virgilius. 332
Vlyſſes. 334
Vlyſſipo. 334

X

XAnctus. 339
Xyſtus. 339

Z

ZAbulis. 339
Zmaragdus. 340
Zmyrnaei. 341
Zythum. 342

ANTI-

ANTIQVI, NOVIQVE LATI ORTOGRAPHICA

A

CLAVDIO DAVSQVIO SANCTOMARIO CANONICO TORNACI.

VOLVMEN SECVNDVM SERIE LITERARIA DIGESTVM.

TRACTATVS I.

À

A Praepoſiturae Accentus notam detrahit auctoritas Quintiliani lib. 1. c. 7. *Longis ſillabis omnib. apponere apicem ineptiſſimum eſt: quia plurimae natura ipſa verbi, quod ſcribitur patent.* Idem praecipiunt Manutius, alijque. Ita priſca Conſuetudo, Libri veteres. Saxa, Ratio. Nam vltimanſibus ſillabis, quarum in cenſum monoſillaba conſenſu referunt, Accentiunculas induunt Latini plerumque ſemper diſcriminis cauſa. Inde praepoſiturae À apicem, a quo diſſeparaueris? Porro diſcriminis cauſa Accentum ſuperimponere ius ſit, an vmbra iuris, diſquiſiuimus nō procul meta prioris Voluminis. Neque nos Priſcianus frangit lib. 2. *Haec eadem A quando eſt Praepoſitio, grauatur, & producitur, & eſt ſine adſpiratione.* Hic enim Accentus grauis, Graecorum more ſignari haut ſolet. Eaque nota deſtituuntur quoque in ſcribendo, *De*, E, Ex, *Ab*, *Abs*, alia, ſuper quib. nemo rogat, nemo dubitat, an Accentu inſignienda ſint.

ABAGARVS. Vide *Agbarus*.

ABAGIO, ABAGIVM pro *Adagio* ſcripſere veteres, Varro l. 6. de LL.

ABARE, *Abam* nominare, vt *Papare*, *Papam*, B per ſolo ſcriptum lego in Ioſ. Scaligeri Auſonianis c. 29. At cum Latini B dageſſatum, vti loquuntur Hebraeorum magiſtri, in *Abbas* receperint, rectius gemines, ſcribaſque *Abbare*. Vulcanius in Philoxenum vnicum B parum conſulto praeſcribit, cum idem in Callimachum ſcribendum duplici B ſtatuat Ἄππα · vnde conſequū eſt quoque, vt in *Abba* congreminet inſona. Notiſſima namque viciſſitudine B, & P commutant, traduntque inuicem ſedes. V. *Papa*. *Abbas*.

ABBAS duplicato B, cum pater eſt, aut praeſul eo nomine dignitatis. V. *Abare*.

ABAS pro gente, vnico. In Catalogo:

——— Ὄπιθεν κομόωντες Ἄβαντες

Occipiti comato Abantes. Val. Probus: *Abas, Abantis*. *Abas* quoque deſolato B, cum eſt proprium Metamorphoſeωs 12.

Et Pholus, & Menelas, & Abas praedator aprorum.

Item Aeneide 1. 5. 10.

ABAS item quarti caſus B per ſolo apud Herodotum in Vrania, Philoſtratum in Apollonij vita, Euſebium, Philonem, Strabonem, Pauſaniam, Heſychium, Stephanum.

ABBIRE *etiam quidam geminata* B *maluerunt & dicere, & ſcribere, vt intermiſſa* D: *& in hoc nullam differentiam putat eſſe Lucillius, qui ait,* Abbire multum eſt D Si, & an B habet. Haec verbatim e Velij Longi Ortographia.

ABAZEA pro Dionyſiacis perperam apud Tullium lib. 3. de Nat. deorum. *Sabazia* ſcriptum oportuit, quod e Silianis noſtris palam fit. Neque recte *Sabaſia* ſigmate ſimplici. Contra inepte ſcribitur apud Heſychium Ἀπόλλων Σαβάζου pro Ἀβάζου. Apud Arnobium lib. 5. *Sebadia* quoque ſcribunt per E in primore ſillaba, per D in tertia. Quam vocem per V loco B nobis exhibet vetus Inſcriptio:

IIVIR. ITER. QQ. PATRONO. SACERDOTI. SACROR. SEVADIOR

ABELLA, AVELLA, qui non ſcriptura, aut ſignificantia diſpeſcunt, errant. Silij Italici lib. 8. certo certius per B ſcribendum: —— *Pauper ſulci Cerealis Abella*, de qua inibi —— *Pomiſque rependit ariſtas.* Praeiuerat Maro in 7.

Et quos maliferae deſpectant moenia Abellae.

Quo loco in omnibus antiquis Maronis Libris eſſe *Bellae* notauit Pierius. Strabo lib. 3. Νῶλα, καὶ Νουκερία, καὶ Ἀχέρραι, καὶ Ἄβελλα. *Nola, & Nuceria, & Acherrae, & Abella.* Vrbs eſt Campaniae.

AVELLA eiuſdem Silij lib. 8.

Paſcuaque haud tarde redeuntia tondet Auellae.

Haec enim prata Etruriae caſtellis ſubijcit Silius, & inde ſunt *Nuces Auellanae* Macrobij lib. 3. cap. 18.

ABERVNCARE proba manu ſcribitur. Primigenium eſt apud Papiam: *Eruncare, eradicare, radicitus euertere.* Item: *Runcare a terra herbas diu innatas, vel arbores euellere.* Cui rei inſtrumentum eſt *Runcina.* Simplex igitur *Runco*, compoſitum *Erunco*, bicompoſitum cum αὐξήσει *Aberunco* per B, & vnico R.

AVERRVNCO recte quoque ſcribitur, quod opiner eſſe magna vi *Auerrere*, *Runcare*, & ex hiſce duobus naſci. Pacuuius in Medo: *Poſſum ego iſtam capite eiadem auerruncaſſere.* Sed & hoc ipſum Marcellus ex Lucillij lib. 26. per B videtur ſcripſiſſe: *Dij monerint meliora: amentiam aberruncaſſint tuam.* Inde eſt *Auerruncum.* Quare non mirum in eo R duplicari.

ABFORE, AFORE abſque ſecundo elemento ſcribi ſuadet Manutius libris ad Atticum, magiſterio Codicum melioris notae, quibus Codicem Turneſianum annumerat. Itaque reponendum autumat apud Horat. lib. 1. Sat. 4.

—— *Vitium procul afore chartis.*

Quam ſcriptionem MSS. arrogat, & Tullij MS. Lambinus. Eadem Carrioni probatur Notis in lib. 3. Val. Flacci, ibi: —— *Unum tanto afore coetu*, collato etiam Horatij loco. Idem Manutius l. 13. ad Atticum epiſt. 21. Codici Turneſiano adſcribit *Afuerunt* pro *Abfuerunt.* Obertus Giſanius in Lucretium laudat Pandectas Florentinas, quibus ſit *Afore*, & *Afuit*, & Tacitum. Iubent & veteres Libri legi Aen. 7. *Nec dextrae erranti Deus afuit.* Vbi varietatem Librorum agnoſcit Pierius hanc: *Afuit, Atfuit, Adfuit, Affuit.* Duo priora veterrimi Vſus reor: altera nouioris, & dubioſi. Romae in monte Mali: DOLVM. ABESSE. AFVTVRVMQVE. ESSE Ecquis a tantis viris ſeceſſionem faciat? Budaeus clamat Pandectas Flor. lectu perdifficiles literis multis in locis exoleſcentibus, verbiſque non interpunctis: quid igitur ſi B, aut E librariorum aut temporis vitio perierit? Alij in *Afore* retruſam nimis, etiam antiquatam ſcribendi rationem ab illis affectari inenſitant. Priſco namque in Latio nullam conſonam adduplicabant auctoribus Varrone, Fabio, Feſto. Paſſeratius *Abfore*, *Abforem* cum B, pro *Abeſſe*, *Abeſſem*; *Afſore*, *Afforem*, pro *Adfore*, *Adforem.* Sic ineſt vulgarijs Virgilij monumentis Aen. 8. —— *Nos ſi pellant, nihil abfore credunt.* Apud eundem paſſim *Afforet*, *Affore*, pro *Adeſſet*, *Adeſſe.* Vide Stewechium ad Arnob. l. 2.

ABHOMINOR, ἀπεύχομαι, Lexicum Graecolatinum, quod ego deteſtor. *Omen* enim, *Ominorque*, ſi adſpires, male ominalia fuerint. Verrius: *Saeuitiaque eorum abomi-*

abominaretur ab omnibus. [illegible] *Omen* quibusdam visum dictum quasi *Oremen*. *Os* autem leuatur.

ABIICIO geminant [illegible] unt elementa priora [illegible] *Iacio*, & compositi quantitas. Par [illegible] caeteris ratio [illegible] *o R*[illegible] *o. Secundo in his verbis per duo II, non per* [illegible] *ſcribendum eſt*, inquit Gell. [illegible] 4. [illegible] 17. Poetic licentius I alterum reſ[illegible]nd[illegible] & ſae[illegible] ſcriptum Lucretius [illegible] *Eiſt* La[illegible] & Auctorum [illegible] vnii. Vide Pierium in id *P*[illegible] *capellas* & Alium. V. *Inyci*, *P*[illegible]*o.* Esto ſcriptionem [illegible] per [illegible] vnicum velit [illegible] Gr[illegible]

ABLAQVEO per Q [illegible] *La*[illegible]. Ru[illegible] re[illegible]let. At [illegible]ſti[illegible]e rei [illegible]orib. genu[illegible] [illegible] *Sul*[illegible] antemuis Inſcript[illegible] eſt. Vide *Sublacum* S[illegible]n Tertullian[illegible] Gloſſa [illegible] Ste[illegible] *Ablaqueata*, Διορυχ[illegible]. Rectiſſime per Q.

ABLIGVRIO. V [illegible]

ABNVITVRVS [illegible] in correctiſſimis Salluſtij editionibus: etſi *Nutum*, *Nuto* aliud poſtulent [illegible] Fe[illegible] [illegible] *nuper abnuit*[illegible] [illegible]*ifi*[illegible]*at.*

ABO[illegible]A non pra[illegible]. In Antonini tamen Itinerario & [illegible]urita ſcribitur [illegible] G *Abbriga*. Opi[illegible] [illegible] ex Analogia *La*[illegible], *Conimbriga*, & ſimilium. Ita *Cuſſus Cnidus.* eademque [illegible] G.

ABOR[illegible]O [illegible], non tantum *Abortio*. Varro l. 2. c. 4. de RR. *Ne dum exſiſtre v*[illegible]*it pra gnans ab r*[illegible]

ABROT[illegible]NVM [illegible] vtrumque [illegible]aba per O. Et cum eſt proprium in Plutarchi Themiſto[illegible] [illegible] lib. 6. cap. 1 [illegible]ente Hein[illegible] Ἀβρότονον *Abrotanum*. Suidas Ἀβρότονον, [illegible] lib. [illegible].

ABSSCI[illegible]D[illegible] an [illegible] Nega[illegible] Priſcianus l. [illegible] *ſſus*, & *Abſceſſus*, vt inconuenientia re[illegible] F[illegible]

ABSCINDO [illegible] ex [illegible] & *Caedo*. Ex[illegible] perti[illegible] indicia[illegible]

A[illegible] *n ru*[illegible] *ca caput*

Legu[illegible] [illegible] ett. E[illegible] *heu acrum* [illegible] que mihi probatius.

ABSCEDI[illegible] l. 1. de C[illegible] LL. c. [illegible]4. Tacit. lib. 1. [illegible] *anibus acqu*[illegible] *al*[illegible]*ſſum.* Li[illegible] [illegible] 29 ſaepi[illegible]

ABSCINDO [illegible] B *qui Origini*[illegible] *orum pro*[illegible]*res ſunt*, ſcribere teſtatur Velius Longus in Orthogr. & [illegible] E[illegible]*ro* *qua* [illegible] *ſinant* & *non declinantur* *vt ſu*[illegible] *per B ſcribere*, [illegible] *A*[illegible] *Al*[illegible] *Al*[illegible] *int*[illegible]. Contra [illegible] Curtius Valerianus in Collect[illegible] & [illegible] P[illegible] *A*[illegible]*co* ſcri[illegible] & Carrio in Val. F[illegible]. A[illegible] Caſſiodorus, [illegible] iure re[illegible] BS *nunquam omnino* [illegible] *inuenies* *non enim poſſunt facere* [illegible] *bam*. Martialis:

A[illegible] *aece monumenta lupas.*

ABSINTHIVM, A[illegible]NTHIVM, ABSINTHIVS [illegible] bi recte poteſt e[illegible] S[illegible] d[illegible] Vrb[illegible] di[illegible]mine [illegible] ἡ γραφὴ [illegible] τοῦ Υ. [illegible] S[illegible] [illegible] Y [illegible] Aret[illegible] l. 1. c. 1. Cu[illegible] Ἀψίνθιον χυλὸν, [illegible]*um*. Ἀψίνθιον [illegible] Alexi[illegible]. [illegible] etiam E[illegible] P[illegible] [illegible] ἡ παρὰ τ[illegible] *um nouum* *A*[illegible] *pinthion ap*[illegible] & Ἀψ[illegible] *quod eſt Tan*[illegible] [illegible] Suidas. Vtraque E[illegible]gia P, non B poſ[illegible]. In O[illegible]:

T[illegible] *orme*[illegible]

S[illegible] apud Lucretium lib. 1. S. Am[illegible] lib. 3 H[illegible] cap. 8. Plinium lib. 27 capite ſeptimo. In p[illegible] vete[illegible] [illegible] ſcri[illegible]. Varr. Qu[illegible] [illegible] *um v*[illegible] [illegible] *um.* Scr[illegible] & [illegible] A[illegible] vnde in ant[illegible] Ap[illegible] hu[illegible] *A*[illegible] *n um me norat* [illegible] CL. [illegible] ad Lamprid[illegible]um, at[illegible] exe[illegible] [illegible] *num ab* [illegible] [illegible] *um* t[illegible]m n recte [illegible] p[illegible] ex p[illegible] fonte [illegible] ne[illegible] an[illegible] e[illegible]. A[illegible] cap. 3 [illegible] *bint ratum Romanum* [illegible] R[illegible] Ac[illegible] [illegible] Ἀψίνθιον in Plutarc Coſmurgia: [illegible] ἀψ[illegible] *Ac*[illegible] *entium*. An Πουτῶς exaudi[illegible] fas?

ABS[illegible]V[illegible]

ABSORBVI, SORBVI ſecundum auctoritatem eruditiſſimorum, & eloquentium virorum potius, quam *Abſorpſi* per P, ſcribendum iudicat Ve. Longus. *Cum recens luce decliuatio*, inquit, *ſordidi ſermonis* [illegible] *ceperit.*

ABSTERGEO [illegible] Ciceroni arrogant Manutius, & Lambinus. Modius Curtio reddit l. 9. *Abſtergeritque inuicem remi.* Salluſtio alij. Lucretius l. 4. *Tabula amoris*

Abſtergere ſibi, atque alio conuertere mentem.

Cuius in lib. 5 *Abſtergunt* ſcribunt pro *Abſterſit*. *Natura abſtergunt auctum. Abſt.ergo* [illegible] perquam vſitate ſcribas.

ABVNDO, non *Habundo*. Nota Pierij in Alexim: *Oblongum Cod. x Vaticanum, Longobardicus Mediceus, & aliquot alij verbum Habundo cum adſpiratione ſcribunt. Non quod ab Hab[illegible] ſecundas* [illegible] *ut vox fiat incitatior.* Haec ille. At mihi videtur ea re tardior fieri: cui non? Procedit: *Ea enim de cauſa pleriſque dictionib. veteres adſpirabant, vt patet in Heluone.* Quanquam [illegible] erat [illegible] viri ſcriptis prodidere praeter rationem, adſpirationem praeponi huic verbo, quod ex *Ab* praepoſitione. & *Vndo, vndas* [illegible] *Habundo* non eſ[illegible] Catulli face[illegible] ias:

ABVOLO etiam eſt Galli Exemplaribus, [illegible] Gal[illegible] Eleg. 1.

Abuolat, & ſera vix mihi nocte redit.

Non *Auolo* dumtaxat.

ABVSQVE vnica comprehenſione Poëtarum peculium non eſt, quod volunt. Tacitus lib. 15. *Volucres, & feras diuerſis e terra, & animalia maris oceano abuſque pertinerat.* [illegible] cap. 1. *Abuſque Tarteſſo Hiſpaniae.* Cicero ſectim poſuit lib. 2. de Diuin. *Ab heroicis vſque ductis temporibus.*

ABYLA recte. Graeci namque Ἀβύλη. Ptolem. Ἀβύλα. I ad noſtra Sciana. *Abyla* vel co-lumna eſt oppoſita, eum eadem dichrona. Recte quoque *Abula*: ex qua Toſtatus *Abulenſis* [illegible] go nominatus, & Priſcillianus haereſiarches.

ACADEMIA, ECADEMIA, Vide *Ecademia*.

ACALYPHE praue in Lexicis proletar [illegible] *Vrtica.* Docemur Etymo παρὰ [illegible] μὴ ἴχειν χαλὴν ἁφήν. Sic Etymologus, Atheneus lib. 3. ἀκαλὴ τῇ ἁφῇ, *tactu mollis*, vbi Casaub. [illegible] & Radulphum Fornerium Rerum Quotid. lib. 3. c. 20. In peruetere Lexico H[illegible] [illegible] χαλυφη τὸ μὲν φυτὸν διὰ τοῦ H. τὸ δὲ ἄστρον [illegible] διὰ τοῦ υ. Ad Euſtath. in Iliad. [illegible] herec[illegible], Ariſtoteles, Theophraſtus, Ariſtophanes, Dioſcorid[illegible] & Scholia in Equites & Veſpas: ac Theocriti Idyll. 7. Apud Plutarchum Sympoſ. l. 4. Ἀκαλήφη piſceis eſt; apud Euſtathium in Od. 4. Nemeſium, vbi perperam ſcribitur.

ACANTHIS per I Latiare, non Y, vti legitur apud Iouianum lib. 2. de Adſpuatione. Geo[illegible] 3.

Litoraque halcyonen reſonant, & acanthida dumi

Theocritus Idyl. 7. Ἀείδον κόρυδοι, καὶ ἀκανθίδες.

ACANTHOBOLA per B, Ἀκανθοβόλοι, non *Achanthonoa* [illegible] ſcrib. obſita Lexica.

ACASTVS in Papinio recte, Plutarcho, Pauſania, Clemente [illegible] nonnulli Codd. *Agaſtus*. *Achaſtus*. *Acatus*.

ACCEDO, non *Adcedo*, Caſſiodorus. Idem *Accurro*, *Ac*[illegible] [illegible]rianus.

ACCINO. Veterib. *Adcano*. Veteres Gloſſae *Concano* Συνῳδῶ. Vtrumque ἀρχαϊκῶς. Item. *Confrango*, *Defrango*.

ACCENSI duplicato C Lapides literati praeferunt. Recte [illegible] ab *Accendo*, quod Varroni lib. 6. de LL. placuit: [illegible] ab *Accenſendo*. quae *Accenſi* [illegible] ſuper numerarij [illegible], quod docent Aſconius, ac Vegetius lib. 2. cap. 19. [illegible] *Ad*[illegible] D. Tueri ſe Feſto poterat *Adcenſi dicebantur*, inquit, *qui in* [illegible] *rogabantur. dicti ita, quod ad cenſum adijciebantur.* [illegible] ita [illegible] orum [illegible]. [illegible] do haerere [illegible] Aldo Manutio.

ACCEPTRICAE adſpernabi[illegible] [illegible] exi[illegible] unt Lexi[illegible] [illegible] Scriptum [illegible] portuit *Acceptrici*.

ACERRAE ſine Spiritu Liuij. S[illegible] Flori Codices omnes. [illegible] ephanus lib. de Vrbibus [illegible] πόλις μεταξὺ τῶν Παδῶν, καὶ τῶν Ἀλπεων. Stra[illegible] Ἀχέρραι, καὶ Ἀ[illegible] [illegible] iquid.

A[illegible] d[illegible] *bant*, *quod nunc dicimus A*[illegible]*tare*, Feſtus.

ACCIVS [illegible] Romana du[illegible] C. Ge[illegible] c. 6 ex V[illegible] [illegible] *idem, quod Titio* *iſto apud me. Per hoc vetus proverbium Varro* [illegible] *erat de reb. interſ. ni* *hil*

bil diſtantibus: Idem Accij, quod Titij. Vt *Atta, Attius*: ſic *Acca*, *Accius*. *Acius*, *Atius*, *Atius* alia, atque alia. Clarus *L. Accius* tragaediarum ſcriptor, a quo fundus *Accianus* iuxta Piſaurum dicitur, Euſeb. in Chronicis. Et duobus ſcribitur in Cicerone P. Victorij.

ACCLINIS recte exaratum apud S. Cyprian. tom 3. de Chriſti Baptiſmate: *Horret tamen animus, & acclinc ſibi eſſe Chriſti caput non patitur.* Item lib. de Ieiunio: *Contentos ſolo Deo neceſſe eſt ei omnes eſſe acclines.* Horat. l. 2. Sat. 2. *Acclinis falſis animus meliora recuſat.* Iſid. Hiſp. l. 1. de differentijs. Aen. 10. *Arboris acclinis trunco.* Val. Flaccus l. 3. Lucan. l. 2.

ACCLIVIS tamen per V a *cliuo* cum Val. Brabanto nullus reouo, ne quidem *Aclinus* binis VV. Lib. 8. Decadis quartae Liuius: *Placide acclini colles.* Vbi ſcribi *Acclini*, vel *Acclines* ſcabrum ſit. Tolle id vocis, *Acclinitas* perijt. At Caeſar vtitor: *Pari acclinitate collis naſcebatur.* Verum cum etiam per D *Adclinis* ſcribit Brabantus ſatin' recte? *Accipio*, non *Adcipio* ob pronunciationis εὐφωνίαν, inquit. Item *Accommodo, Accumulo* cum C: cur ab his aliter *Adclinis*? Cur non vbique aequabiliter?

ACENCRIS Euſebij Chronica Aldi, Petauij Exemplar *Achencheres* geminantibus adſpirationibus. Ioſ. l. 1. contra Appionem Ἀκεγχρὴς, *Acenchres*. Librj alij *Acenceres* defecto Spiritu.

ACEROSVS panis, *Aceratum* lutum abſque H: licet ex Ἄχυρος.

ACHAEIADES non tortuitu ſcribunt. Malim tamen *Achaiades*, vt, Aen. 2. *Achaica caſtra*, Graece fit Ἀχαιΐς, tum Ἀχαιάς, Ioniſmo Ἀχηιάς eliſo elemento altero. Notat Euſtath. in Iliad. 9. Ἀχαιϊκὸν Homero dictum, poſteris altero I detrito Ἀχαϊκόν. Ionib. tamen depelli ex Aι, ſubiectam vocalem notat in his Etymologus: Θᾶβος, Ἄρχος, Ἄλκος. Similitudine Ἄχαος pro Ἀχαιός.

ACHAEVS cum diphthongo Val. Flacci lib. 3. legas, ac Velleij libro primore non ſemel. Gell. l. 1. c. 11. *Achaeos* ſcribit, quos paſſim iniuncto digammo Aeolico *Achiuos* Maro nominitat. Homero quoties Ἀχαιοὶ, Ἀχαιῶν eſt? At ex eo Aeoles Ἀχῶος, vnde *Acheus* abſque biuocali ſcribi queat, & altera portiuncula retenta *Achius* reliquit *Achiuus*; vt ex Βασιλεὺς, Δάρειος, Ηρακλεῖος *Baſilius*, *Darius*, *Heraclius*. Liuius in hiſtoriae propylaeo *Achiuos* ſcripſit: at pro peculiari prouincia in hiſtoriae meditullio *Achaeos*. Plin. libr. 4. capit. 11. *Statio Achaeorum.*

ACHAEMENIDES. ACHEMENIDES ſcribo Aen. 3. aborta diphthongo, cumque interpretor, quem τὰ ἄχη μένει. quem *aerumnae manent*; ſeu ita Poëtae conſilio nomen fictum, ſeu ex vero, vt Vlyſſem a doloribus appellatum conſtat ex Odyſſ. T, Ptolomaeo Hephaeſtione, ac Etymologico, & Pentheum a luctu ex 5. Dionyſiacon. Ex vero, inquam. ſpecta *Achemenidis* maciem, corpus ſeminudum, diram illuuiem, deſertum a ſocijs, metuentem a Polyphemo, baccas ſyluestres, & lapidoſa corna eſitantem, perquam dices aerumnoſum, hoc eſt, vere *Achemenidem*. Potuit & vetuſtior nomenclationis fuiſſe ratio. Paſſim vero cum biuocali excuditur *Achaemenides*, quaſi vnus ſit veterum Ἀχαιμενιδῶν, vti Ἀχαιμενία ἀπὸ Ἀχαιμένους apud Stephanum, cum ipſe clamitet:

Sum patria ex Ithaca comes infelicis Vlyſſi. Ouidius 2. de Ponto.

Eleg. 2. *Puppis Achaemenidem Graium Troiana recepit.*

Nannio acceptius eſt *Agamenides*, aut *Agamemnides*. Sed profecto peccat non vice ſimplici. Primulum quia *Gam* in id genus compoſitis breue eſt, *Agamemnon*, *Agamede*. Deinde poſterius ſuppoſita vox carmini eſt inepta. Metamorph. 14. Librorum, & Correctorum ſummo conſenſu editur: ——— *Quis te caſuſue, Deúſue Seruat Achemenide* pulſa biuocali. Sed & *Achemenes* ſimiliter reperio l. 12. Annal. Taciti: *Prole magni Achemenis*, vti poſt fata Lipſij editum. rectene? Obſtrepit Etymologicum: Ἀχαιμένης ὁ ἥρως. ἀφ᾽ οὗ καὶ οἱ Πέρσαι Ἀχαιμενίδαι. γέγονεν υἱὸς Περσέως. ὠνόμασαι δὲ ἀπὸ τοῦ εἶναι τὸν προπάτορα αὐτοῦ ἀπὸ τῆς Ἀχαΐας. *Achaemenes Heros (a quo Perſae Achaemenidae) Perſei F. Inde vero nomen tulit, quod eius auus ex Achaia fuerit.* Ita Nicolas in ſecundo hiſtoriarum. Idem Etymologus in voce Ἀτρείδης ſcribit per A ſolitarium: Ἀχαμένης, Ἀχαμένους; Ἀχαμενίδης Silburgio non probante.

ACHERON cum O, & N terminali recte. *Acheruns* cum V, & NS in finalitate ſcribendum praeceptio eſt Giſanij: ſed apud veteres ſcriptores. Vide Priſcianum lib. 1. Aeuo meliore *Acherons*, deinde S depulſo *Acheron*, quod in *Fruns*, *Frons* minime factum. Ergo in Amphitruone ſcribatur *Acheruns*, item apud Lucretium, & *Acherunte* in Enniano: *Vt cum ſuo ſanguine ab Acherunte, ſi poſſent, cuperent redimere.* Inde ſunt *Acheruſia templa Ennio*, Et Lucretio: Inde *Acheruſius humor* Silio Italico.

Acheron procudit aetas politior. V. Euſtath. in Iliad β. Neque naſcitur, ἐκ τοῦ χαίρειν, & particula priuante; ſed eſt ὁ ἄχεα ῥέων, auctore Etymologico.

ACHILLAEA inſula Achilli ſacra, diphthongo temere ſcribitur. Straboni Ἀχίλλεια. Scribe igitur *Achillea* apud Melam, aliosque. Sic ex Κωνώπειον, Μουσεῖον, Κύκνειος transſcribuntur *Conopeum, Muſeum, Cygneus* ſimplice vocali tenta, quo ſuper in Silianis abunde dictum. Eodem modo, quo Aeneidos lib. 3. *Stirpis Achilleae faſtus.*

ACHILLAS Pompeij interemtor, non *Achilla*, S deraſo. Graecorum Aeoles Ἀχιλλᾶς, inde Ἀχιλλᾶς in Graecia, & Latio: *Itala nam tellus Graecia maior erat*, Ouidio.

ACHILEVS perſolo L ſcribendum Etymologiam ſequenti Brabantus praecipit. Verum vbi imperioſa Conſuetudo contra ſtat, veterum Codicum fides, & Euphonia, delumbatae ſunt Etymologiae vires. Latini, inquit, duplici LL ſcribere malunt. Quid Graeci? Homerus, Pindarus, Callimachus, caeteri non idem repetunt elementum? Euphorion tamen vdam non reponit apud Etymologum:

Ἐς Φθιὴν χιλόιο καλῆς πάμπαν ἄπαστος,
Τούνεκα Μυρμιδόνες μιν Ἀχιλλέα φημίξαντο,

Quo in loco veteres Codices appello. Pindarus quoq. Oda 10. Ὡς Ἀχιλεῖ Πάτροκλος, & Hom. verſu προτέρῳ. Non etiã producit imbi Euſtathius Etymologiam iis patrocinatã, qui vdam geminabant: ἀπὸ τοῦ ἄχος ἰάλλειν. Non addit: Ἢ κατὰ πλεονασμὸν τοῦ ἑτέρου λ διὰ τὸ εὐφωνότερον? Cur illa tacentur Euſtathij. Ἐν πλείοσι δὲ τόποις τὰ δύο λλ ἔχει? *Plurib. in locis geminum eſt* LL? Cur illa: Δῆλον δὲ ὅτι σεμνότερον, καὶ μετ' εὐφωνίας εὐγενέστερον τὸ Ἀχιλλεὺς διὰ δύο λλ. διαπρεπέστερον γὰρ οὕτως ἐνδιατρίβομεν τῷ τοῦ ἥρωος ὀνόματι καὶ γλυκύτερον, καὶ ὀγκηρότερον μετὰ καὶ ἀναλόγου λειότητος. Facellant φιλόκαινοι. *Manifeſtum eſt quod plus maieſtatis, plus euphoniae, & nobilitatis eſt in illo Achilles cum* L *duobus. Cum enim ſic tractamus herois illius nomen, magis nobis fit ſatis, ſuauius eſt, & grauius, & politius, atque ex Analogia.* Romae in Baſi cuiuſdam marmoris:

VALERIVS. ACHILLEVS

Inq. alijs veterib. Monimentis ſaepius.

ACIAERIS. Biuocalis ab Origine debita. Securis fuit auctore Feſto *acie aerea* in vſum ſacrificulorum. Gloſſae H. St. *Aciaeris*, ἀξίνη ἱεροφάντου, ὡς Πλαῦτος. Prȩfuit: *Acieres.*

ACICVLA, ACVCVLA, ACVCLA. Primum ſcribitur omnium approbatione. *Acucla* l. 1. e: Theod. de repudijs: *Vſque ad acuclam capitis in domo mariti deponere.* Huic ſcriptioni ex alto repetitae fidem adſtruunt *Optumus, Maxumus:* Gloſſarium: *Acucla*, ῥαφίς, vt: *Poclum, Seclum*, alia. *Acuncula* cum N explodit Vulcanius in Onomaſticon. *Acuciculam* alibi pro piſce legas.

ACILIA gens Romae, in qua Glabriones, vnico C. Libri, Lapides Capitolini, item alij ſex. Argenteo nummo Andreae Lauretani patricij Veneti eſt M'ACILIVS. IIIVIR. & alteri Rinaldi Odoni a Manutio explorato, item Farneſiano. Vineti nihiloſecius eſt obſeruatio ad lib. 3. Flori in vtriuſque linguae Auctoribus, & Inſcriptionib. promiſcue legi *Acilios*, *Acillios.* Idem obſeruat in Auſonij carmen 25. de Profeſſorib. Quin & *Aquilios*, & *Aquillios* dictos vult: tamq. id probo quam *Aqua. Acua, Quis, Cuis, Cis*, pariaque bifariam deſcripta.

ACINACES ſecunda vocali vocem finiente. Ἀκινάκης Herodoto, Polemoni, Xenophonti, Plutarcho, Diodoro, Heſychio, Suidae, Etymologo, Polluci, Platoni, Dioni. Conſentius tamen in Arte expreſſim *Acinacis* per I, vt *Tiberis*, & *Acinaces* pluratiuum facit. Herodotus priorem per ω ſcribit teſte Etymologo. Aut confit ex Ὀ ἀκινάκης. Ὠκινάκης. At huius aeui Exemplaria Etymologum refellunt.

ACIPEDEM pro *Acupedem* ſcripſit Lucillius: *Acupedium* Feſtus, cui praecipuum erat in currendo *acumen pedum.* At Gloſſae: *Acupedium*, ὀξυποδία. Parum mihi ridet Originatio Feſti. Sed *Acipes* ſcriptum eſt pro *Agipes.* Veterrimis Latij G ignotum fuit, loco eius C vtebantur. Lucillius autem dicit: *Agipes vocem mittere coepit.* Ergo ab *Agendo pede Agipes* politius. V quoque ἀρχαιότητος δὲ, pro I.

ACIPENSEM, ACIPENSEREM, ACIPENSERA varie ſcribunt in Epigr. 91. lib. 13. Martialis: Ad *Palatinas acipenſem mittite menſas.* Viſum alijs rectius *Acipenſera*, qui non animaduerterunt externam Latio eam eſſe finalitatem, vixque conceſſam Graecanicis dictionibus. *Acipenſem* vero ex *Acipenſerem* conciſum reor, vt *Fallam, Manſuem* pro *Fallaciam, Manſuetem.* *Aquipenſer* in nouiſſima Feſti editione eſt, tutiſſima tranſitione C in Q. Similiter in H. Steph. Gloſſis: *Aquipenſer*, εἶδος ἰχθύου, & vetuſta Macrobij exemplaria Iul. Scaligeri teſtimonio in li. 2. de Animalib. Veteres Gloſſae: *Acipenſer, Aquipenſer.* Quid mirum? Apud Feſtum eſt *Delicium* ſolis pro *Deliquium*, atque a *Curib. Quirites* dicti.

ACIVS, ex quo *Acilius*, vnico C, Saxa, Manutius.

ACOLVTHVS pleriqueſcribuntomnes, qood Sacerdotio, ſupetioribuſque ordinibus ſacris initiatos ſequatur, παρὰ τὸ ἀκολουθεῖν. Onuphrio lib. de Vocib. obſcur: *Acolutos* placitum video abſque afflatu, qnod ſit ἀκώλυτος, *Innetitus*: ſacrificis adeſſe ſcilicet. Non etiam omnes Chriſtiani hac ratione *Acoluti*? Certè non βέβηλοι.

ACONTIAE Aëtio ſerpentes, (qui Lucano *Iaculique volucres*) etiam cum L. Etymologus Ἀκοντίαι, ὄφεις τινὲς χελύδωνται. ἢ καὶ Ἀκοντίλαι. *Acontiae, ſerpentum genus. Vocantur etiam Acontilae.*

ACQVIRO, vulgaria ſcriptione, & Val. Brabanti apptobatione, quam reſcindit Priſcian. l. 2. qui connumeratis literis, quib. Ad praiecta, D alienat, ait: *Alijs enim ſequentib, literis integra manet in compoſitione, vt Adbibo, Adhaereo, Admitto, Adquiro, Aduoco.* Varro l. 5. de LL. *Adquirere eſt ab Ad, & quaerere.* eodem inclinat. Inſcriptio aqnae Marciae cum D: ADQVISITO. ETIAM. FONTE. NOVO. Pierius io id quartae Aeneidos: *Vireſque acquirit eundo*, notat antiqua pene omnia Exemplaria integras ſeruare praepoſitiones in compoſitis, vt *Adquirit*, & ita ſcribi ſolitum vſque ad Antonini Pij tempora publicis declarari monumentis. Quo tamen Marouis loco, & Horatij illo: *Ego cur, acquirere pauca, Si poſſum inuideor*, Editiones, quas mihi videre contigit, oſtentant *Acquirere* com C, quod alij Euphoniae patrocinio defendunt. Adde Competentiae ius:· neque enim aliter, *Acquieſco* legere memini. Velius longus: *Si ſonus conſulitur, intereſt aurium, vt C potius, quam D ſcribatur.* Lucillius: *Accurrere ſcribas D ne, an C, non eſt quod quaeras, atque labores*, V. *Quicquid.* Lexicum Cyrilli: Προσπορίζω. *Adquiro.* Poſt pauca idem: Προστρέχω, *Accurro.* diſformiter. H. Stephani Gloſſae: *Adquiſitio.* & Pandectae Flor. lib. 28.

ACRADINA correctius, quam *Achradina*, ἀπὸ τῆς ἀχράδων. Ἀχραδίνη in Timoleonre Plutarchi ſaepius, & Dione ex editione Stephani. Diodor. l. 14. per χ. Scholijs in Hephaeſtionem Graecis. Abſque H. Verrina 5. & Liuius lib. 25. An ſuperior Origo ludificat nos? An *Achradina* ἀπὸ τῆς ἀχράδων;

ACRISIVS I in ſecunda ſede, quod inſuper habuiſſem monere, ni in quibuſdam Euſebij per Y Graiorum inueniſſet Pontacus ἰδιότητος nominom obſeruantiſſimus.

ACROBATICAS *machinas* ſcribi potius eſt, quam *Acrobaticas* Turnebo, & Bernardino Baldo Vitruuij lib. 10. c. 1. Addor.

ACROTHON opidum in Atho montis cacumine, quod vel ipſa compoſitione diſcitur. Cur ergo A medium non obtinet, quaſi Ἄκρος Ἄθως? Conueniunt O, & A, fitque ipſo cōuentu Ἀκρώθων. Herodotus in Polymnia: Δῖον, Ὀλόφυξος, Ἀκρόθοον. Malim integrius: Ἀκροάθοον, vel Ἀκρώθοον. Mela *Acroathon*. Stephanus etiam per O abſq. A: Ἀκρόθωοι, πόλις ἐπὶ τῆς ἄκρας τοῦ Ἄθω. *Acrothyni, ciuitas in Atho* vertice. I ad Schotti Spicilegiū. Etymologus coalitas voces diſtrahit, ſcribitque. Διὸς ἱερὸν ἐν ἄκρῳ Ἄθῳ. *Acrothon* pro *Acroathon* vitioſa ſcriptura, inquit Salmaſius.

ACRVM pro *Acrem* Cn. Mario ſcriptum Iliad. l. 15. teſtatur Chariſius, V pro E: aut poſteri E pro V ſubſtituere. Rectiſſime Fabius lib. 1. c. 7. *Ortographia quoque Conſuetudini ſeruit, ideoque ſaepe mutata eſt.*

ACTIVM, ACTIVS, ACTIACVS cum C T ex veterum Codicum auctoritate, ex Graeca Conſuetudine Harpocrationis, Plutarchi in Antonio, & aliorum. In Nummo etiam Auguſti, qua parte Apollo cum lyra ſpectatur, a laterib. IMP. X. ſub pedib. Dei ACT. hoc eſt *Actiacus*. Quibuſdam Maronis Exemplarib. male eſt *Accius Apollo* in 8. Arcadius in Orthographia: Ἄκτια καὶ ἡ πόλις, καὶ ἡ ἑορτή. ἀλλ᾽ ἡ μὲν ἑορτὴ βαρύνεται, τὰ Ἄκτια.

ACTVARIOS canes ab *Actu*: *Actarios* vero, ſcriptores *Actorum*: necnon & eum, qui *Actum* agit, *Actuarium* vocari voluerunt; inquit Vel. Longus. Beda eandem ſerram reciprocans, *Actuarij diuerſis actib. occupati*: *Actarij vero ſcriptores Actorum.* Non volens ab his abeat Valla l. 1. c. 21. *Nomina quartae declinationis etiam in Arius, vt Saltuarius, Actuarius, Fructuarius: quum nomina ſecundae declinationis careant* V, *vt Aſinarius, Caprarius.* Ἀπεριόπτως hic curto iudicio Criticus. Omnia haec ſecūdae flexurae ſunt: ſed alia, atq. alia a ſecunda, & quarta nominū flexura diriguntur. Hoc, opinor, voluit. Verū vt *Acta, actorum* ſecundo declinatum: ſic *Actus, actuum, actib.* quarto. D. Auguſt. l. 2. de Ciuit. c. 19. *Apoſtolicos actus.* S. Cyprian. epiſt. 75. *Actib. Apoſtolorum* ſuffragante doctiſſimo Pamelio noſtro. Item Ruffin. in Symbolum, iterumque D. Auguſt. tract. 6. in Ioannem. Ergo declinatuum recepto diſcrimine tam *Actarius*, *quam Actuarius* dici pro eodem poteſt. Duumuiris iſtis probata differitas, merito alijs exploſa eſt. Ego ex Competentia vbique cum V ſcripſerim. Sic Sueton. c. 55. Seneca epiſt. 23. Sic Gloſſae: Ὑπομνηματογράφος, *Actuarius Memorialius.* Victor in Gallieno, nec Leges ſilent. Ita Salluſtius. Liuius lib. 25. *Actuarias naues.*

At, ne quid diſſimulem, Tabula e marmore in Hiſpania:

EQVITES. IN
HIS. ACTARIVS
LEG. VII

ACVCLA. V. *Acicula.*

ADAERARE eſt *aere aeſtimare*, non ad aerarium referre Incorrectum eſt *Adhaerare*: etſi ſcriptum ita legerit vbique Budaeus Annot. in Pandectas. Nam *Aes* cum tota coniugatione leniter effertur.

ADAMANTIVS ſcribo. Pafferatij *Adamantaeus* adulterinum eſt. Origines quoque *Adamantius*, aut *Adamanteus*, vtrobiuis vocali tenta.

ADBIBO, non *Abbibo.* Gel. 2 c. 22. *Quia paulo plus adbibi.* Et ſuggerit incerta memoriola *Adbibe verba puer.* Tullio fere ſcribitur *Obbibo*: Veterib. autem *Ob uerti in Ad.* in vſu fuit. *Adbibo* Priſciani eſt in 2.

ADBLANDIOR. cur non *Abblandior*? ſcitatur Giſelinus.

ADCORPORARI, quia vox eſt ab aeuo priſco retracta, placet: non *Accorporari*: & ſi *Accino*, *Accumbo*, *Accudo.* Solinus de Echeneïde: *Carinis ita tenaciter adcorporatur, vt niſi abraſa parte ligni aegre ſeparetur.*

ADDORMISCO in Paſſeratio diſplicet. Scribe *Obdormiſco.*

ADEOVSQVE in Amphitruone, & Aſinaria confuſione vocum. Apud Mar. Victorem lib. 2. verſus rationi accommodatius diſſeparaueris:

Adeo vſque malignis Herbarum dubias poſſe radicibus eſcas.

ADFATIM ſcribit ex Verrio Feſtus, & in Agellio ſuo Lipſ. c. 21. de Pronunc. LL. At Verrius, & Lipſius φιλάρχαιοι. Mitius *Affatim*, vt *Affari*, *Affabilis.* *Adfatib.* *Adſabilis* in Gloſſis H. Stephani cum alia bene longa ſimilium ſerie. Suum cuique velle.

ADFIGO Prudentio tribuit Giſanius l. 1. in Symmachum: *Compreſſu immundo miſerum adfigens catamitum.* Tulerim in veterrimis: non in flore iuuentae Latinae. Scribo igitur *Affigo*, *Afflo*, *Affluo*, *Afficio*, *Affrico.* Mecum eſt Priſcianus lib. 2. *Ad, F quoque ſequente rationabilius in eam conuertitur.* Neque non notaui iſta Cornuti apud Caſſiodorum: *Adfluo*, *Adflui*, *Adfectus*: *quia vbi D ſonat, ibi & ſcribitur.* Scribit & Caecilius Vindex: *Adfluo*, *Adfari*, *Adiutorum*, *Adfatus*, *Adfero.* Neque haec opinio Priſciano ignara. Ridicula illa Iſidori lib. 1. de Differentijs: *Afficimur honore*: *Adficimur morte.* Tautellius ex Pand. Flor. *Adficio* ſparſit in Pandectas. Sed Priſciani l. 2. iudicium iuuerit: *Frequenter tamen inuenimus F, vel N, vel I, vel R, vel S ſequentibus, D ſcriptum, vt: Adfatur, Adludo, Adrideo, Aduitor, Adſumo.* Tum indicium datur: *Errore tamen ſcriptorum hoc magis fieri puto, quam ratione.* Iam tum controuerſioſa fuit horum ſcripturae ratio.

ADFIGVRATE ſcriptum apud Diomedem. nec abnuo: priſci enim aeui vox eſt. Olim autem praepoſiturae inuariatae in partem compoſiti adſciſcebantur.

ADFLICTAS praefert Inſcriptio Thermarum Conſtantinianarum: FERALIS. CLADIS. VASTATIONE. VEHEMENTER. ADFLICTAS

ADFLICTIM; non *Afflictim* legas apud Diomedem l. 1. *Afflictari*, *Afflictiſſimus* in Ciceronis Codicibus exprimunt, atque amplectuntur omnes, vt venuſtiora. Sequamur.

ADFREMO, AFFREMO puſilla inconſtantia ſcribit Paſſeratius: vti ſunt, qui, quod ſcribant, exactum non habent. Ego Priſciano conformiter duobus FF.

ADFVERVNT perſaepe habent Inſcriptiones fratrum Arualium V. *Afore*, & Cornutum in *Adfigo.* Elegantiſſimum verſiculum legi apud Calpurnium:

Adfuerunt ſicco Dryades pede, Naiades vdo.

ADGLOMERATI, Cuwadporodirles in Gloſſis ab H. Stephano. Paſſeratius *Adgemo.* Sic *Adgero*, *Adganiſus.* In quib. & ſimilib. alij D in ſubeuntem conſonam abire iubent, ſeque ſi Muſis placet, Euphoniae ſcuto obumbrant.

ADGRETTVS *fari* tamen apud Ennium placet, tota vocis ſcriptio vt ſit ad effigiem Vetuſtatis. In vetuſtiſſimo etiam Palatinae Bibliothecae Virgilio teſtatur Politianus eſſe: *Adgredere, o magnos ad. t. t. h.* Item; Adgreſſi: *nam ſaepe ſenex ſpe carminis ambo Luſerat.* Laudat etiam e MS. *Adloentio*, ſequiturque olim etiam vnico T *Adgretus*, cum conſonas ſub nefas adduplicare.

ADHAESVS aſpere, ac biuocali, cum adhaeſionem ſignificat. Lucr. l. 3.

Nam neque pulueris interdum ſentimus adhaeſum.

ADESVS abſque biuocali, & aſperitate; Silius Italicus: *Adeſum Cladibus Annibalem.* Et proprirtim lib. 3. Carm. Horat. Oda 29. *Lapides adeſos.*

ADHORRESCO inconſulte Paſſeratius approbauit. Repugnat natura. Quae horremus, refugi-

refugimus: tantum abeſt, ad ea vt accedamus, quod ea praepoſitura connotat. *Abhorreſco* igitur, vt *Abhorreo*, ex quo ortum habet.

ADIICIALIS coena, quam *Aditialis*, ὀρθογραφικώτερον. Ea fuit quoties inaugurandi alicuius gratia, aut ob publicam laetitiam, aliaue cauſa ad caeteros feſtiuitatis inſignia indicebatur epulum, quod *Coenam adiicere*, aut *epulum* dicebatur. Cor. Tacit. Ann. 2. *Reſcuporis ſanciendo, vt dictitabant, foederi, conuiuium adiecit, tractaque in multam noctem laetitia.* Varro lib. 3. c. 6. de Agr. *Primus Q. Hortenſius pauones augurali adiiciali coena poſuiſſe dicitur.* Quae Varronis, Macrob. l. 3. Satur. c. 13. reponit. Plinij l. 10. c. 20. legitur *Aditiali coena ſacerdotij* edente Gelenio. Lipſij Nota ad epiſt. Senecae 95. *Libri, Adiciales: vera ſcriptura Adiiciales: quia dabantur in aditu, & auſpicio honorum.* Eum vide in epiſt. 123. Paſſeratius: *Adicialis* vel *Adiicialis*. V. Hermolaum Barbarum in lib. 10. Plinij c. 20.

ADIVGO ſcribi licet e Pacuuio, & Columellae lib. 4. c. 17. *Nihil enim refert iugum in ſtellam decuſſari, atque diduci, niſi & palmites adiungentur* Non, *Aiunguntur*.

ADLABI, ADLOQVI, ADLVERE ſunt Velij Longi in Orthogr. Vide *Allaboro*: etſi *Allegere* ſcribendum eenſeat & D in L in caeteris vertendum.

ADLVO. Ardeae Inſeriptio: ASSIDVIS. MARIS. ADLVENTIB. FLVCTIBVS Sed inſcriptiones variant modo *Adlectus*, modo *Allectus*.

ADMETIOR, an *Ammetior* Symmachus, *Adminiſter*, *Admiſſio*, ſuper quibus nil controuerti. Vide nihilominus *Ammitto*, *Ammiratio*, *Ammoneo*.

ADMISTVM cum S. *Admixtum* cum X. e calamo agreſti. Contra ſentientes fregit pridem Lambinus in Horat. & I. Scaliger l. 1. de Cauſis LL. Congruenter lego lib. 3. Satur. c. 1. apud Macrobium *Admiſtu* per S, non X. Neque *Ammiſtum*, neque *Amiſtum*, quae Antiquitatis ſitum redolent. V. *Miſtus*.

ADGNATVS AGNATVS. Varro lib. 4 de L L. *Pecori onillo, quod agnatum, agnus*, Tull. 1 de Orat. *Conſtat agnatione rumpi teſtamentum* Quod in Iuſtiniano omnium correctiſſimo lib. 2. Inſtit. tit. 13. *Adgnatione poſtumi ſiue poſtumae rumpitur teſtamentum.* Ibidem: *Qui ſi adgnaſcendo fiunt parentib. ſui haeredes.* Edure tamen ſcribas *Agnitus*, & repugnat Priſcianus 2 & cum ſuperiorib. canon eius pugnat. Lib. 3. Inſtit. tit. 2. *Sunt autem adgnati cognati per virilis ſexus perſonas cognatione coniuncti quaſi a patre cognati.* Taurellius exemplo Pandectarum Flor. paſſim in iiſ edendum curauit *Adgnatus*, *Adgnoſco*. Nec pauci ſequuntur. Nota eſt eruditiſſimi Salmaſij ad Spartianum: *Adnoſcere* habetur in optimo Palatino. Ita ſupra *Adnomen* pro *Agnomen*. Sic *Adnati* pro *Agnati*, quod aliquoties reperitur. Gloſſae nomicae ἀδνᾶτος, ἀνεψιός, ζυγγενής, atque ita ſemper.

ADNICTO ſibi vindicat Antiquitas, Feſti, Naeuijque auctoritas.

ADNITOR malim: *Annitor* non nolim. I. Scaliger l. 1. de Cauſis LL. c. 38. ſcribi rarius *Adniti*, crebrius *Anniti* teſtificatur. Quiſque peculium ſuum numerat, & amat. *Annitor* ſibi frequenter inuentum Priſcianus teſtatur.

ADNABAM TERRAE Aen. 6. rectum puto. Fors ne miſceatur cum *Anno*, quod eſt *Praenauare*: ſi ſcribitur *Annabam*. Caecilius Vindex tamen *Annuo* ſcribit propter ſoni lenitatem, & quia nullo modo in eo D litera ſonare poſſit.

ADNOTAMENTA Gellij lib. 17. c. 2. quia priſci Latij vox Gellio placita, & plerumque ſemper ἀρχαΐζει. Placet nihilominus *Annoto* quia vox aeui variantis.

ADNVBILO viridius viſum Papinio, quam *Annubilo*.

ADOLESCENS participium ab *Adoleſco*: *Adoleſcens* per V ephebus. Hoc e Capro diſcrimen nullum eſt. Eadem namque vox & participium eſt, & nominis naturam induit, vt *Amans*, *Retinens*, *Reuerens*, *Metuens*, aliaque ſexcenta. Quintam vocalem flagitant Pandectae Florentinae, Politianus, Nannius in Miſcellaneis paſſim, Muretus in Philippicis, Gifanius in Lucretium, Rhotius. Politianus Librorum fulcitur vetuſtate, ac ſillabae ſecundae modo praefecenſe Ciri:

At lenis ille Deus, qui ſemper adoleſcentum.

Eos ego iutum venio. Vt ex *Alter*, fit *Adulter Adultero*: ſic ex *Alo Aleſco* (quod eſt *Grandeſco*) fieri videtur *Adoleſcens*. *Aleſco* Lucretij eſt fide Codicis Gifanio optimi viſi, & Turnebi in Aduerſarijs:

Donicum aleſcendi ſummum tetigere cacumen.

Eſt & Varr. l. 1. de RR. c. 44. *Quae nata ſunt, in fundo aleſcunt. adulta concipiunt.* Ergo *Adulta*, *Adoleſcens* pari figura. Nec aliter Faërnus. Feſtus tamen *Adoleſcens* ab *Oleſcendo*, quod Viu...tius, ducit. Ex Analogia etiam O poſcitur *Suboles*, *Indoles*, *Exoleſco*. Sic praeterea Lambinus ſcribit,

bit, ſic I. Sca[illegible] l. 1. c. 21. de Cauſis LL. *O Tuſ.o[illegible], Vmbroſque car[illegible] memoriae proditum eſt. Quare qui Epiſtulam, & Adul[illegible]ſcent[illegible] malunt dicere, Vmbro[illegible], non R[illegible]mano [illegible]profi[illegible]ntur.* Ridet quoque hoc nomine Po[illegible]tianum qui pridem ideo incurrerat in Bartholomaei Scalae animaduer[illegible]onem. Politiani autem ratio caret virib. quaſi O n[illegible]n aeque cum V long[illegible]oris [illegible] ſit capax Scaliger ſuperiora hauſit e Priſcani lib. 1. quem appoſitum venio: ſeruiet en[illegible] n vocibus [illegible] plurimis in ſequentibus: *V [illegible] Italiae popu[illegible] in vſu non erat. [illegible]d econtrario v[illegible]b[illegible]ntur O. Vnde Romanorum quoqu[illegible] v[illegible]tuſ[illegible]mi in multis di[illegible]ni[illegible] [illegible] O poſuiſſ[illegible] [illegible]ntur Pob[illegible]m pro Publicum, quod t[illegible]ſ[illegible]tur Papirianus de Orthogr[illegible]phia, Polchrum pro Pulchrum, C[illegible]pam pro C[illegible]lpam dicentes & H[illegible]rcol[illegible]m pr[illegible] H[illegible]rculem. Et maxime digamma antee dente hoc [illegible]bant, vt Seruos pro S[illegible]rnus, Vol[illegible] pro Vulgus, Danos pro Danus.* Neque Gloſſae Benedicti Abbatis p[illegible]aetere[illegible]ndae *A[illegible] Adu[illegible]ntum* a per I, qu[illegible] [illegible] per V. *Tremiſ[illegible]o, Cupi[illegible]o, Viniſco.*

ADOLLV[illegible] etiam *Adolui.* Varro in 3. Rhetor. *P[illegible]ſtquam adoluerit haec iuuentus.* Caſſi[illegible] ad Tibe[illegible]ium: *A: contra A[illegible]gyptios ſacrificium, vbi integrum anſerem adoluerunt.*

ADORTI Aen. 6. per T [illegible] aliter Gellius l. 9. c. 2. *H[illegible] i[illegible] [illegible] interficere adorſi.* Aurelius: *Ab his G[illegible]ll[illegible] adorto[illegible] ex[illegible] plurimos necatos.* Ἐ[illegible] Priſcianus reddit.

ADPARET per D, q[illegible]od eſt, *Obſequitur* non regulae ratione, ſed di[illegible]retionis cauſa, inquit Beda. Diſp[illegible]icet, inſimul & ratio.

A[illegible]PEC TORARE Antiq[illegible]itati poteſt imputari. Priſcae Gloſſae. *Adpectora* παρα[illegible], θώρηξεν. So[illegible]in. c. 29. *Has lambendo ſ[illegible]nſim figurant: & interdum adpectoratas [illegible]ont.*

ADPRIMVS c[illegible]m D: [illegible]ox enim priſci ſeculi priſce ſc[illegible]ibenda. Liuius O[illegible]yſſ[illegible]a. *Ibi den[illegible]que vir ſummus adprimus Patroc[illegible]us.* Eadem ratione: *Flos adprima tenax* quod in [illegible]etuſt[illegible] [illegible]b. Libris eſt, & in antiquo Terentij Codice M S. *Meu[illegible] me omnibus ſ[illegible]io[illegible]ſſ[illegible] adprima ob[illegible]qu[illegible] m[illegible]* Faerno ſcribi placet.

ADPROBVS eadem ex cauſa. Caecilius in Triumpho Comoedia: *H[illegible] [illegible] hoſpes eſt [illegible]hi adol[illegible]ſcens adprobus.*

ADRACHNE, *& Andrachne vnius literae diuerſi[illegible]te* inquit Plin. lib. 13. cap. 18. Diuerſitas eſt & naturarum. Sic variant Homeri Codices Ἀδρόντα [illegible] [illegible] Ἀ[illegible] [illegible] ſequiturque Euſtathius Iliad. π.

ADRAMYTTIVM D & cum T *Atramyttium* agnoſcit Stephanus Ge[illegible]ap[illegible]u[illegible] h[illegible]modi Variantiae ſcriptor obſeruantiſſimus. T poſterius alias geminatur, al[illegible] [illegible]eſolatur. Y Graiorum in medio potius, q[illegible]am Latinorum d[illegible] Hermolai me[illegible]te [illegible]n P[illegible] Q[illegible]od [illegible] [illegible]ut [illegible] paenultimā per F, vel I variari exiſtimet, non eſt haec differitatis [illegible]atio [illegible]ed [illegible] Gra[illegible] Latini modo per E, modo per I (quae geminae diphthongi ſunt parte[illegible]) ſcrip[illegible]ſerunt, var[illegible] locis pat[illegible]et.

ADRAPIDVS Gell. l. 12. c. 5. priſco more priſca vox redditur.

ADRIA leu[illegible]te[illegible] eſt enim ab *Atri[illegible]* P[illegible]. l. 3. c. 16. *Nobi[illegible] portu [illegible]pidi[illegible] Atriae a quo Atri[illegible]ticu[illegible] m[illegible]re [illegible] appell[illegible]batur, quod nunc Adriaticum* Vid[illegible] [illegible]n. Stephanus Ἀτρία πόλις Τυῤῥηνίας Διομήδους κτίσμα, χείμαῤῥος [illegible] [illegible] [illegible] χελίσαι Ἀδρίας, [illegible] παρεφθάρη παρὰ τοῖς βαρβάροις τὸ ὄνομα. *Atria [illegible] [illegible]ſpot, qui tempeſt[illegible] ad[illegible] [illegible] Adriamque appellit nit corru[illegible] barb[illegible]ri.* Ex Stephano eade[illegible] verbatim Etymologus expreſſit. Prolerarios ſcriptores ta[illegible] tamque antiquis audeat Val. Brabantus obijcere? Certe & pontes perrumpat, & torrente [illegible]is, ac Stephanus. Tamen linguae Graecae ignariſſimis ſcriptoribus ſubnixus, Gra[illegible]is in[illegible]t eam voculam [illegible]tiantibus. *Contra Graecos,* inquit, *qui adſpirationem abijciunt.* Papae! P[illegible]inius [illegible]itur, & Cato Brabanti opinamento G[illegible]aeci [illegible]unt. Ex Graecis vnum pro m[illegible] [illegible]b[illegible] c[illegible]put Nonn[illegible]s Ba[illegible]n lib. 6. Ἀδριάδας παρὰ θῖνας. Etymum alluſiſſe videri poſſit H[illegible]ratius l[illegible] 3. Oda. 27. *E[illegible] [illegible] ater A[illegible]riae noui[illegible] [illegible]. & quid a[illegible]bus P[illegible]t Iapyx.*

ADRIANVS Imp. conſimiliter abſque H: nam e[illegible] ab *Adria* nomen apud Spar[illegible]ian[illegible]. Columna in Hi[illegible]pania

DIVI. ADRIANI
ABNEP

I ac[illegible] & Lapidib[illegible]s nonnul[illegible]s pluribus tamen Lapidibus N[illegible]mmis, S[illegible]ar[illegible]ae Editioni, cui Caſaubonus haeret, *Hadrianus* aſpere. Di[illegible]na [illegible] eſt P[illegible]ta[illegible] hoc ad Euſebij C[illegible] Libri [illegible]aſau[illegible]no viſi ponunt F[illegible]atum

ADRVDV[illegible] non *Arru[illegible]* [illegible]d Cincium: *A[illegible] apud aedem Apollinis aes conflatum iacuit, id adrudus appellabant.* Ita v[illegible] membra noua non accommodant.

ADRVO

ADRVO cum D Euphoniae cauſa ſcribunt. Cur minus vocale *Arruo*, quam *Irruo*, *Arrideo*, *Irrauſi?* Certe olim periſſe D ſcimus ex Varrone *Aratrum* ex *Aruo* figurante: Qua ex Origine vel inepte adſignata, quod quaerimus, edocetur. Certe veteribus inuſitata fuit conſonae duplicatio: ſeriore vero, & literatiore ſeculo *Arruo* ſcriptum. V. *Adſto*. *Arrideo* autem Caſſiodorus praeſcribit.

ADSCISCO, non *Aſciſco*. Ne D pereat, inquit Manutius. Gemina SS, non peribit omnino, mutabit tantum. Nimium dices ſibilum. Non nimius, in *Aſſocio*, *Aſſum*, *Aſſimilo*: cur nimius in *Aſſciſco?* Neque id Beda culpet, cui probata *Aſſpiro*, *Aſſpicio*, nequid literae prorſus peſſum eat. Sic Valerius Carrionis, Ouid. Giſleni *Aſſpiro* in Metamorphoſi. Placet tamen cum Feſto *Adſciſcere*, *Adſcripti*, *Adſectator*, *Adſerere*. Placet *Adſitio*, *Adſeſtrix*, *Adſignifico*, omninoque ante S *Ad* incolumem ſeruari, vel ſubiectis binis conſonis, vt: *Adſcello*, *Adſcendo*, *Adſpiro*, *Adſpicio*, *Adſtipulor*, *Adſtringo* (Caper dicat licet *Aſtringe*, non *Adſtringe*) *Adſpuo*, *Adſtruo*, *Adſcribo*. *Ad* enim robuſtius quiddam ſonat: ſigmatiſmus autem odioſa res. Victori Giſelino placet *Aſcendo*. Vide *Adſto*.

ADSECLA, ADSECVLA a *Sequor*, Eutyches l. 1. H. Steph. Gloſſae: *Derideo adſeculam*. Καλαγελῶ τῦ παρασίτυ κόλακ☉. Meminitque Eutyches ſcribentium quatuor ſillabis. Communis Vſus *Aſſecla*. Abſque D. abſque S priore, *Aſecla* eaedem Gloſſae.

ADSIMVLATVR in Pandectis Flor. Itaque antiquos ſcripſiſſe apud Diomedem legimus, & perſuadent Ciceronis, ac Virgilij monumenta. Sed *Adſimilo*, *Adſimulo* tertia quintaque vocali diſſeparant ſignificatis. Incircumſpecte. Diſſeparant ſecula, vt *Optumus*, *Optimus*: *Monumentum*, *Monimentum*, talia. Eſt & frequentius paulo cum V. Sic in Andria *Adſimular: nuptias*, lib. 3. de Offic. *furorem*, *ſeruum* in Captiuis, & *patrem*. apud Tacitum *Adſimulare literas*. Ex ea frequentia nata haec Gelenij nota in Plin. l. 9. c. 35. *Lege ſquamas adſimulat, non Adſimilat, quod Gallicum idioma ſapit*. Addidiſſet: *Adſimulo* Germanicum.

ADSITA, ASSITA in Apuleio varianter. Horat. —— *Qua populus adſita ſurgit*.

ADSPARGO cum A in medio nomen facit Velius Longus: *Adſpergo* cum E verbum. Alij diſtinctum irrident. Maronis Codices nonnulli: —— *Salſa ſpumant aſpargine cautes*. Certe in optimo Varronis Codice, notat P. Victorius ad l. 1. de RR. ſemper eſſe *Aſpargit*, *Conſpargunt*. Etiam apud Catonem, ex quo & illud: *Acina de vuis miſcellis decarpito*. Vetuſtas in compoſitione vocalib. vſa eſt ſimplicium. Sexcentis locis in Cyrilli Lexico cum A *Diſpargo*, *Inſpargo*. In eodem: Συμπατῶ. *Concalco*. Paſſim *Conculco*. Plinius a Gelenio lib. 18. c. 11. *Gypſi pars quarta inſpargitur*. In minorum ſcriptis cur non legamus ſcriptum per E *Adſpergo*, *Conſpergo?*

ADSTO, ASTO ἀρχαϊκῶς Iul. Scaliger l. 2. c. 34. apud Plautum legit: *Euchemo aſtat*. Item: *Confidenter contra aſtat*. Sic Ennius apud Varronem lib. 6. de LL. *Sabulo finitimas propter aſtabat aquas*, quod Ioſ. Scaligero diſplicuit. Verum quandoque *Ad* conſonam compoſitioni nõ inferre notauit in *Aperio* Priſcianus. In Epigram. Latinorum lib. 3. *Hoſpes, quod deico, paullum eſt, aſta ac pellege*. *Heic eſt ſepulchrum haut pulcrum pulcrai foeminai*. Antiqua forma. Vbi tamen *Adſta* potius viſum Anton. Auguſtino l. 2. Antiq. Dialogo. Sic *Aſcenſu* abſque D e priſco lapide Giſlenus enotauit. Eandem ex his Priſcianus ſubducit: *Aſpiro*, *Aſpicio*, *Aſcendo*, *Aſto*. lib. 1. *Adſuſpiro* lib. 4. de Aſino A, Durum mihi accidat *Aſſuſpiro*. *Arogare* pro *Adrogare* Antiquitati arrogat Stewechius in lib. 1. Arnob. alibique Velius Longus: *Eſt etiam vbi neceſſe eſt hanc* D *literam interire nulla alia ſubſtituta, vt in eo quod eſt Aſpicio*. *Aſcendo*. Vide *Adſciſco*, *Arumpo*. Caſſiodorus in *Aſpicio*, & *Aſpiro* literam D interire putat neceſſe, & Papirianus. Scaligero, vti dixi aliiſque D placet interimgi.

ADSVM rectiſſime ſcribi reor: licet infreqnentius putet Iul. Scaliger. Vetera Maronis Exemplaria quaedam *Adſit*, *aſſit* alia MSS. Codices in Quinctiana *Aſſunt* Hotomani teſtimonio. In Plauti Poenulo eſt, quod vtroque verſum trahitur: *Aſſum apud te eccum*. *Agor*. *At ego elixus ſis, volo*. Ridetur hic, qui *Aſſum* dixit. Alij dictum recte pertendunt atque e recte dicto ioculum captatum. Valerij Flacci vetus Codex Carrionis fide *Aſſunt*, *Aſſit*.

ADTEGRO, ADTEGER Feſto incolumi praepoſitura, & quia verbo veteri ſui ſeculi ſcriptio non indebita, nobis recudendi ius non eſt. Eſto Bedae *Attonitus*. Paſſim *Attero*, *Attamino*, *Attaminatus*, *Attamen* recta ſcribendi ratione: licet per D ſit Pandectis Flor. *Adtamen*.

ADTRECTARE NEFAS Aen. 2. vulgo ſcribunt. Mediceus Codex, alijque *Adtractare* A ſecundam ſedem inuadente. Ita & Liuij Codices MSS. lib. 5. *Quod id ſignum more Etruſco, niſi certae gentis ſacerdos adtractare non eſſet ſolitus*. Malim tamen *Adtrectare*. V. *Detrectare*: etſi, priſca ſecula in compoſitis vocales non vertebant.

ADTRI-

ADTRIBVO. Inſcriptio ludorum Secularium:

EAM. PECVNIAM. DANDAM. ADTRIBVENDAM

Puteanus tamen vir vndiquaque literatiſſimus Syntagmate de ſtipend. conſtanter *Attributum* pingit:ego cum eo.

ADTVBERNALIS Feſto,& Gloſſario. Gloſſis Iſidoro imputatis: *Adtibernalis*, *vicinus*. Liber MS. *Adtabernalis* ἀρχαϊκῶς.

ADVERSVM per E paſſim. In Plautinis formulis: *Venias aduorſum mihi*, per O, ac ſimilibus,cuius vocalis praequam ſecundae ſonus viridior videtur. Similiter apud Comicos Terentium,Plautumque *Animum aduorte*. Nec ſequi nefas. Sic *Aduorſor* pro *Aduerſor* teſte Feſto. Eodem modo *Olli*,& *Ollis* iam tum deſita in Vſum retraxit Maro:quia vocalis ea vocalior altera,humaniorque.

ADVLO deciſo R ſcribi poteſt auctorib. Val. Maximo,Auſonio, Seneca, Lucretio. Cyrilli Lexicum· Κολακεύω,*Blandio*,*Adulo*. Paſſim *Adulor*.

ADYRMACHIDAE Silio: non *Adrymachidae*,quod vitium quibuſdam libris hæſit.

AE nonnullis in vocibus inſigni flagitio inoleuit. In VVarhel Vngariae: THRAEPTVS, pro *Threptus* a Τρέφω. Romae in aedibus Alberinorum: EVPORVS. AEVOCATVS Alia inſcriptio inquinatiſſima:SINE. CRIMINAE. VITAE Ex eodem coeno illa: *Aepagathus*.*Aepicharis*,*Aeropta*,*Aeutropus Auraelia*,*Diaes*,*Diaebus*,*Extacrum*,*Haerennia*,*Laerna*,*Laetum*, *Laeucadij*, *Paeducea*, *Paelagon*, *Paetronia*, *Praecatione*, *Praecibus*,*Praepuſa*,*Pridiae*. *Quaerella*, *Quiaeti*, *Saequere* (e ſimili proreplit in *Saeculum* error) *Salutae*,*Thaeodora*,*Thaeotima*,*Thaeoprepos*, *Veraecundia*. Veterib. Gloſſis: *Aeborarius*. Veterib. Epigram. *Aeuocatus*. Item rectis ſingularibus ſuppoſita haec:*Bonae*,*Calliſtae*,*Diae*,*Nymphae*, *Optimae*, *Procnae*. Item velut a congeneribus rectis deflexos hoſce genitiuos *Aquiliaes*,*Caediciaes*, *Decimiaes*,*Priſcaes*,*Fauſtinaes*,*Liciniaes*, *Lirillaes*,*Muſaes*,*Niciaes dulciſſimi*,*Roclaes Sopaes*,*Sabidiaes*,*Septiaes*,*Saturniaes*,*Sexiliaes*,*Suaes*.Contra E pro Ae reperias in Gloſſis: *Edicula*,*Edificium*,*Edilis*,*Egrimonium*,*Emulatio*,*Emu'us*,*Eolus*, *Equanimus*,*Equipero*,*Equus*,*Equi noctium*,*Equi libris*,*Erarium*,*Es alienum*, *Eſtimatio*, *Eſtus*, *Letus* , *Quaero*, paria.

AEBVTIA primore diphthongo, Αἰβούτιοι. Lapides adſtrepunt.

AECASTOR, AEDEPOL diphthongo: ſunt enim ex *aede*. At Soſipatri lib.2. *Ecaſtor*, *Einno*. V. *Aegeſta*. *Ecaſtor*,*Edepol* perpetuo tenore legas in Plautinis qq. Iani Gulielmi viri ſanequam Eugrammatiae curioſi. Rob. Stephanus in Terentij *iaul*. *Aedepol* biuocali. Idem in Andria *Ecaſtor* ſimplice vocali,& Duzae Plautus.

AECATE, V. *Aegeſta*. *Aedificare*, *Aediſacere* leg.60. §. mandaui D. Locuti, atque allunde Briſſonius exprimit Παρ. libro ſingulari.

AEDITIMVS cum M. Gell. l. 12. c. 10. *Aeditimus verbum Latinum eſt*,& *vetus: ea forma dictum*,*qua Finitimus*,& *Legitimus. Sed pro eo a pleriſque nunc Aedituus dicitur*,*noua & commenticia vſurpatione , quaſi a tuendis aedib. appellatus*. M. Varro lib. 2. de Latino ſermone *Aeditimum* dici oportere cenſet magis,quam *Aedituum:quod alterum ſit recenti nouitate fictum*,*alterum antiqua Origine incorruptum*. Liuius quoque vt opinor,in Proteſilaodamia *Clauſtritimum* dixit, qui *clauſtris ianuae praeeſſet:eadem ſcilicet figura*,*qua Aeditimum dici videbat*,*qui aedibus praeeſt*. In Verrem M. Tullij Exemplaria fidiſſima ſic: *Aeditimi*, *cuſtodeſque mature ſentiunt*. Vulgaria: *Aeditui*,Pomponiana Atellana inſcribitur *Aeditimus*,in qua verſus hic:

Qui poſtquam tibi appareo, atque aeditimor in templo tuo.

Contra Iuſtinianus lib. 1. Inſtit. de Tutelis tit. 13. *Aeditui dicuntur*,*qui aedes tuentur*. Scaeuola vocat Ἱεροφύλακας. Campagnani prope Nepeſinos in Faliſcis: AEDITVVS. IVNONIS Romae in vinea Cardin. Carpenſis: COSMVS. AEDITVVS. MATRIS. D

Horat. epiſt. 1. l. 2. —— *Quales*
Aeditnos habeat belli ſpectata , domiq.
Virtus —— Lucret. —— *Onerataq. paſſim*
Cuncta cadaueribus coeleſtum templa manebant.
Hoſpitibus loca , quae complerant aedituentes.

Adde lapides quinque apud Manutium. Itaque viſum pleriſque vrbanius abſque M Varrone indicante l.2. de RR. *Sementiuis ferijs in aedem Telluris venerat rogatus ab aeditimo*,*vt dicere didicimus a patribus noſtris: vt corrigimur a recentibus vrbanis ab aedituo*. Tantundem lib. iterum 6. 7. de LL. Vtrumque agnoſcit Fl. Soſipater l. 1. *Aeditimus dicitur*, inquit, *qui aedem ſeruat , quaſi aedis intimus: ſed Aedituus ab aede tuenda dictus eſt*. At M. Tullius *Timus* vult acceſſionem ſillabae nihil ſignificantis in *Finitimo* , *Legitimo* , *Aeditimo*. Nonnemo cum *Aeditumus* olim legeretur,de-

ur, depulſo M natum *Aedituus*. Tu contempla *Aeditumentes*. *Edituus*, *Aeditimus* vett. Gloſſae.

AEDITIMOR in Pomponij Atellana: *Aeditumentes* Lucret. lib 6. In veteri Inſcriptione: AEDITVAVIT. AN. X. Sic ad horrea Diocletiani: AEDITVAVIT. ANN. XVI.

AEDON diremtis ab inuicem vocalib. Ἀηδών. Virgilius:

—— *Quod ſuauius cantat Aedon.*

AEDVICVS, AEDVES in Parentalib. & Profeſſorib. ſcribit Auſonius. Simili modo vetuſta Marmora. Graeci Αἰδοῦοι. Sed & ijdem Ἐδοῦοι ſimplice vocali perſcripta ſillaba primore. Inde Latinis *Edui*, & aſpere *Hedui*. Tullius lib. 1. ad Atticum epiſt. 14. *Edui fratres noſtri pugnant: Sequani male pugnarunt.* Antiſiodorenſis: *In Aeduu*. Manutius, & Val. Brabantus *Aedui* diſſuauiantur: caeteram ſcripturae faciem conſpuunt, quo iure, mox in voce *Aegeſta* perpendemus.

AEETA, AEETES, AETA. Valer. Flaccus lib. 5.

Apparat Aeetes aciem ————

Idem διασυλλάβως AETA. Ibidem:

———— *Heu quantum Phaſis, quantum Aeta receſſit!*

Metam. 7. *Diſſimilemque animum ſubijt pater Aeta relictus.*

Idem in Hypſipyles epiſtola. *Aeeta* Val. Flaccus lib. 7.

——— *Non hanc Aeeta dediſti*

Spem Minyis ————

Apollonius: Αἰήτη, κεῖνόν μιν ἄφαρ δείχνυμι ἀέθλων.

AEGAEVM pro mari cantatiſſimo, ſi ab *Aegis* Euboeae opido ortum eſt, vt voluere Strabo, & Euſtathius, ſcribendum eſt principe diphthongo in media ſillaba. Eſtque haec ſcribendi ratio acceptior. Quod ſi placet Suidas nomen reuocans ad *Aegeum* Theſei parentem cum Plutarcho, E, vel I mediam occupabit ſedem ex Αἰγεῖος. Eodem modo Plinium ſecutus li. 4. cap. 11. *Aegeo mari nomen dedit ſcopulus inter Tenedum, & Chium verius, quam inſula, Aix nomine a ſpecie caprae, quae ita Graecis appellatur, repente in medio mari exſiliens.* Nam ex hac voce per adiectionem fit Αἴγειος. Vnde Homerus Odyſſ. K Αἴγεον ἀσκὸν poſuit, biuocali altera ſui parte defecta. Eapropter Paſſeratius *Aegium* Achaiae opidum ordinat poſt *Aegitis*.

AEGATHES, AEGATES, AEGES, AEGVSSAE Latinis, vti Graecis Αἴγες, Αἰγοῦσαι, Αἰγάδες. *Aegathes* tribus omnino ſillabis, & adſpirato T vulgatiſſimi Vſus eſt: nec improbi. Nam ſi in vnum coaleſcant hae voculae Αἰγῶν θέα, naſcetur Αἰγάθεα, & Dorice Αἰγάθεα, vt Πρᾶτος ex Πρῶτος. Ποτιδάνιον pro Ποτιδώνιον apud Pindarum. Θῶκος, Θάκος vulgo. Αἰγάθεα, ſcilicet ὕδατα, vel πεδία, in quibus *caprarum* ſunt *ſtabula crebra*, quod Homerus Odyſſ. 8. indicat:

—— Ἐν δ' αἶγες ἀπειρέσιοι γεγάασιν Ἄγριαι ——

Caprae ſilueſtres intus innumerae ———

Αἰγάθεις *Aegathis*, Τόποι *Loci*, Νῆσοι *Inſulae*. Simili modo *Anxur*, *Anxuris* ciuitas: *Anxurnis*, ſubaudi *Opidum*. Vt Βοῶν αὐλια, *Bauli* deterrimo ſcribendi compendio. Vetus vero Latium exſufflabat Spiritum: vnde *Aegates* abſque illo apud Stephanum, quo modo ſemper in Melae Codic. repertū ſibi commemorat Pintianus. Aliqui, vt praefati ſumus proxime, propter ingentem vim caprarum ita inſulaseas indigetatas rentur. Alij a feris fluctibus, qui Graecis Αἶγες. Heſychius: Αἶγες τὰ κύματα Δωριεῖς. *Aeges fluctus vocant Dores.* Atque ita primitus Homero adſcribunt:

Οἱ δέ τοι εἰς Ἑλίκην τε, καὶ Αἰγὰς δῶρ' ἀνάγουσι.

In Helicen, & Aegas donaria tranſmittunt

Neptuno, cui hic locus in delicijs Nemeorum ς. apud Pindarum: Ὅς Αἰγάθεν ποτὶ κλειτὰν θαμὰ νίσεται Ἰσθμὸν Δωρίαν. *Qui ex Aegis ad celebrem Dorum iſthmum crebro pergit.* Idem Neptunus cum tempeſtatem ciet, Αἰγίζειν dicitur. Eſt enim Αἰγὶς συστροφὴ ἀνέμου Etymologo. Alij a *Scopulis*, qui Graecis etiam Αἶγες Vide Plinium l. 4. c. 11. Varro *Aegaeum dictum ab inſulis: quia in eo mari Scopuli vocantur a ſimilitudine caprarum Aeges.* Pacuuius: *Aeges ferme aderant aequorei.* Sic & a *Scopulis*, *Aegatib.* nomen factum ariolantur, & producunt Maronem:

Saxa vocant Itali medijs quae in fluctibus aras,

Seruio ſuffulti. Redeamus in gyrum. Αἰγοῦσαι Polybio ſcribuntur lib. 1. Rectius Αἰγοῦσαι. Analogia ſic poſcitur, Πιθηκοῦσαι, *Pithecuſſae*: Λεπαδόεσσαι, Λεπαδοῦσαι, quod ſagaciter in li. 1. Athenaei repoſuit Caſaubonus. *Ericuſa*, *Phoenicuſa* ſimplo ſigmate ſcribuntur Plinij l. 3. c 9.

Quod ſi admittis, Conſuetudinis imperio concedis, quod in alia quoque valuiſſe poteſt. Pro his vltimis Euſtathius in Odyſſ. K ſcripſit Ἐρχιάδης, φοινικιάδης. Αἰγάδες, *Aegades* admittere geſtio: verbi forma placet. At vacillat memoriola mea: Latinus auctor me deſtituit idoneus. Cluuerius in Sicilia ſua Nonij Marcelli calcem terit pro *Aegadibus*. Verum in emendatiſſima Nonij editione ab Adriano Perierio Pariſijs anno M. DC. XIV. ita expreſſum eſt: *Varro de Vita PR. lib. III: Nam poſteaquam Lutatio Conſuli apud Aegatas inſulas eum ipſe catapulta ictus eſſet.* Adducit Cluuerius Freculphum, quem nullus in Bibliotheca mea conſpicor. Vereor vt pari fide cum allegatione Nonij. Eam tamen vocem non repudio: ſed Silij Italici os aureum *Aegadum* faecib. ab illo deformari non fero.

Scripſit Silius lib. 1. —— *Hic Punica bella*
Aegatis cernas. fuſaque per aequora claſſe
Exactam ponto Libyen teſtantia roſtra.
Ibidem: —— *Aut Aegates abolere parentum*
Dedecus ——
Lib. 2. *Aegates, Libyaeque procul fluitantia membra.*
Lib. 4. *Aut flendae magis Aegates, & merſa profundo.*
Lib. 6. *Aegatis, lacerae circum fragmenta videres Claſſis* ——
Ad exemplum Liuij l. 30. *Aegates inſulas, Erycemque ante oculos proponite.*

His omnibus locis reſcribes *Aegades* aut *Aegadas*? Nil dubitat Cluuerius, & eadem animi firmitate in Mela, Floro, Cornelio nepote, Nonio Marcello, Liuio, vbiubi repertum fuerit *Aegates, ſeu Aegathes*, reponendum eſt *Aegades*, inquit. Ita ſciſcit: ea ſanie optimorum auctorum locos contaminat. Mira miriſſima. Freculphus vnicus recte ſcripſit, hoc eſt, vir imi ſubſellij, ſi ad ſuperiores comparas, viris ſummatibus in literis anteferendus erit, ijſque erit loquendi norma, & ſcribendi, aut potius Cluuerius, cuius haec perpenſa verba, Lector, audi. Pag. 419. Siciliae ſuae ſic: *At id vocabulum, mirum ſane dictu* (putes prodigium aliquod, aut noua monſtra: non enim longe ſumus ab Africa) *adeo vnanima, atque conſtanti exſcriptorum oſcitantia, imperitiaque apud omnes, quotquot inſulas eas memorarunt, auctores corruptum eſt in Aegates, vti apud vnos duos Nonium, & Freculphum integrum, ſanumque hodie legitur. Quod nemini hactenus, ne linguae quidem Graecae ad miraculum peritis viris animaduerſum ſatis mirari nequeo.* Ἀλλ' ὅδ' ἀνὴρ ἐθέλει περὶ πάντων ἔμμεναι ἄλλων. Vide mihi βίβλων ἀπολυμαντῆρα. Non ego tantum inficior aliquo Silij loco reſcribendum *Aegades*: pernego poſſe inuiolata verſus maieſtate apud eum vllibi reponi. Cur? Τὸ A in media voce breuiculum eſt, longari non poteſt. Voces ſimiles de re paulo diuerſa. *Leucados*, vbi A corripit. Iuuenalis Sat. 8. & Auſonius in Moſella. Λευκάτης. *Leucates*, vbi A producit Maro in tertio, & Silius lib. 15.

Leucatae, & Phoebi vidit citus Actia templa.

Leucaten etiam Λευκάδα videtur appellaſſe Thucydides in tertio: Ἡ Λευκάς ἐστι, καὶ τὸ ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος. *Leucas eſt, templumque Apollinis. Aegates* ſemper A extento. Vides in ſuperis Silij teſtimonijs: *Aegades* ſemper A correpto. Nec aliter patitur Analogiae vis apud Graecos. apud Latinos pariformi modo.

Virgilius lib. 3. —— *Strophades Graio ſunt nomine dictae.*
In 5. —— *Secretae Troades acta.*
In Gallo. *Iam neque Hamadryades rurſus* ——
Ecloga 6. —— *Aetatibus Arcades ambo.*
Prima Aeneide: —— *Glomerantur Oreades: illa pharetram.*
Quarta: *Te propter Libycae gentes, Nomadumque tyranni.*
Silius in 4. —— *Saeuamque coruſcans*
Lampada Tarpeijs infert incendia tectis.
Rutilius: —— *Denſi ſymplegade limi.*
Calpurnius: *Adſuerunt ſicco Dryades pede, Naiades vdo.*
Ouidius: *Fama Pelaſgiadas ſubito peruenit ad vrbes.*

E Graecis Dionyſius:

Νῆσοι δ' ἑξείης Σποράδες περιπαμφανόωσιν.

Priſcianus ſequitur: —— *Has dicunt Cycladas eſſe*
Continuo Sporadas ——

Idem

Idem Dionyſius: —— Ἐρείδεται Ἐλλάδος ἀρχῇ

Timotheus in Arcadicis Pauſaniae:

——— Τεύχων μέγαν Ἐλλάδι κόσμον.

Idem Dionyſius: Νήσων, ἃς καλέουσιν Ἐχινάδας ———

Idem Priſcianus: ———*Perrumpit Echinadas inter.*

Tam indubitatum eſt A hac in voce corripi, vt metri cauſa vitarit *Echinadas* Homerus, ſcripſeritque Ἐχινάων pro Ἐχινάδων, Οἱ δ' ἐκ Δουλιχίοιο, Ἐχινάων θ' ἱεράων. Quam ſcribendi rationem veteres, nouioreſque confirmant Editiones, atque ipſe Strabo lib. 10. Apud eundem Dionyſium Κασσιάδων, Ἀδριάδων, Ἠλιάδες, Βορεάδες, Λακινιάδος, aliaque & apud alios A ſemper breui. Paſſim ſeſe offerunt: Λοιβάδες, φοράδες (vnde *Forma*) Πελιάδες, Δελφάδες, Πελωριάδι, Λεπάδος, Λοπάδες, Στοιχάδες, Χοιράδες Κολυμβάδες, φυγάδες γυμνάδες, & apud Theophraſtum Πλοάδες. In triuio *Hebdomades, Decades, Chiliades, Myriades, Olympiades, Hephaeſtiades, Heliconiades.* Vbique A correptū eſt: ſola *Aegades* Cluuerij quaeſtioni obnoxiae eius carnificina extenduntur contra legē carminis, contra fidem librorum omnium, quod propemodū confitetur *Cluuerius: In vulgatis Exemplaribus ita legitur*, inquit. En quo maledicendi rabies hominem impulit. Sic ille pag. 421.

Silius lib. 1. ——— *Hic Punica bella*

Aegathes cernas, fuſaque per aequora claſſe

Exactam ponto Libyen teſtantia roſtra.

Quae vocabula nouiſſimum etiam Poëtae commentatorem amplexum eſſe in editione ſua Pariſienſi miror. Sed quia illa non explicat, nec intellexiſſe videtur. Pro planis, atque apertis habuiſſe, haut facile crediderim. Quid enim hoc erat dicere: Punica bella Aegathis cernas? Sic ſcripſit ſine controuerſia Poeta:

——— *Hic Punica bella*

Aegades, cernas, fuſaque per aequora claſſe

Exactam ponto Libyen teſtantia roſtra.

Vſitatum quippe huic Poëtae ſine coniunctionum particula res plures connectere. Altero igitur etiam illo loco legas Aegades, pro qua voce alia exemplaria video habere vulgatum illud Aegathes. Haec ille. *Heu dolor! heu lacrimae!* querelarum aceruì! Ἀλλά τοι ἀγλαΐας γε διασχιδάζειν ἀπάζας nouiſſimus Silij commentator. Salue tu mihi Lugduni columen, qui tam praeclare honori, atque exiſtimationi meae ἑκὼν, ἀέκοντί γε θυμῷ veliſicatus es. Aude, Lector, contemnere opes verboſioris ſcriptoris, & te quoque diſſertatiuncula noſtra ſuper lite hac dignum finge. Primum dico mirum nemini iure videri poſſe, ſi exemplariorum omnium fidem ſecutus ſum: mirum magis Cluuerium natam in nubibus lectionem contra librorum fidem exoſculari, & eam venditare, ſeu per eius vocis iactantiam, *Aegades* literatorum orbi imponere. Cluueri

Ὑμεῖς δ' Αἰγίζς οὔτε τρίτοι, οὔτε τέταρτοι.

Certe οὐ δυνάμενοις τὴν αἶγα φέρειν, ἐπίθης τὸν βοῦν, ſeu grauiores *Aegadas. Nequitis capram ferre bouem imponis.* At illa non explicui. Non igitur intellexi. Hoc curto nimis ſermone rotas enthymema. In ipſo limine operis *Arma* non explicui: non igitur intellexi, quorum *Arma* canat Poëta, Romanorum, an Cartaginienſium. Ibidem: Terrarum *Fortuna* caput, Non diſputaui hoc loco *Fortuna* eſſet dea cum gentium profano vulgo, an cum Chriſtianis deae vanae nomen vanum: non ergo intellexi, quid *Fortuna*. De dijs in Silio ſpiſſa monimenta: de dijs apud nos altiſſimum ſilentium: de dijs ergo nil intelleximus. Immane quantum claudit iſta animi agitatio. Reſpice te, mi homo. Quid vox *Aegathes*, non explicuiſti: non igitur intellexti. De Sicilia ſcripſiſti immania volumina: de Siciliae nomine, atque interpretatione ſiluiſti: non igitur intellexti. De Homeri aetate diſputaſti: de oculis, & caecitate non explicuiſti: non igitur intellexti. Verbo quidquid non ſcripſiſti, non intellexti. *Pro planis, atque apertis habuiſſe, haut facile crediderim*, inquit Cluuerius. Ego niſi facile, nihil facio (nec enim ſum de magna profeſſis) iure igitur mihi non credit. Haut mirum. Qui Deo, qui Eccleſiae non credit vniuerſae, is mihi facile crederet, aut de me? Monſtri ſimile ſit. Tam profecto illa mihi *plana, atque aperta*, quam certum te mihi pro plano eſſe. Tu non intelligis *Aegathes* dici *Punica bella*. Eodem more hoc ipſo libro primo dixit Silius: *Aegathes dedecus.*

—— *Auet Aegathes abolere parentum*

Dedecus ———

Non ſunt *Aegathes dedecus*, non ſunt apud te *Punica bella*. Non meminiſti te puero dictum tibi Appoſitionis vſu id fieri? Quo modo Aeneidos quinto: *Amitto genitorem omnis curae, caſuſque leuamen.* Et apud eundem *Corydon deliciae domini.* Horatio: *Fratres Helenae lucida ſidera.* Curtij lib. 6. *Rumor otioſi militis vitium.* Quid illo facias Annalium Taciti lib. 2.

Immittere latronum globos, exſcindere caſtella cauſas bello. Ouid. Amorum lib. 3.

Sed glandem quercus oracula prima ferebant.

Quid eſt *Quercus oracula?* Quod *Aegates bella.* Praeſertim cum *Aegathis* quarto caſu per I longiuſculum omnia repraeſentet Exemplaria, a quo ſi diſpuleris τὸ *Cernas*, oratio fuerit imperfecta, & hians: eritque ſupplementum verſiculi inutile. Tamen ſic Silium ſcripſiſſe audaciter adſeris, audacia tua tot Editionibus pugnante. Modius Colonienſes membranas, Barthius Oxonienſes quaq. ad Siliũ pagina crepant. Et tu profer vafre tabellas: alioqui tibi multi obuerſis cornib. & controuerſis inſultabunt. Referis. Vſitatum quippe huic Poëtae *ſine coniunctionum particula* res plures connectere. Ergo ſupero Silij loco *Aegades* ſcribendum. Cur ergo *Aegathes bella* diſſeparas, quas res plures connexuit Poëta ſine coniunctionum particula? Cuiuſmodi verſus priſci dixere *Iniuges*, ne neſcius ſis. Intellextin' hoc? Quid ſi monſtrem tibi proxime copulam:

Aegathes cernas, fuſaſque per aequora claſſe & c.

Quid ſi contra vſitatum eſt Poëtae *coniunctionum particula res plures connectere?* Animum aduorte: Silij lib. 15. vnica in pagella:

——— *Noctemque & coeloſparſa precatur*

Aſtra, ducemque viae ——— Inibi:

——— *Et penna, & fulmine, & vndis,*

Hibernis, & Achaemenio velocior arcu.

Finio. Priſcis ſcriptum eſt *Alexanter & Caſſantra* apud Fabium lib. 1. c. 4. *Late* prius ſcriptum, ſerius *Lade* apud Plinium lib. 5. c. 31. aliaque paria. Cur non *Aegathes*, & *Aegades*? Te tandem Cluueri, qui *vnanimam,, atque conſtantem ex ſcriptorum oſcitantiam, imperitiamque* per ſummam traducis iniuriam, & ἀπεριβλεψίας, te qui vocem? Nolo maledicere: etſi remaledicere ciuile, atque humanum veteres etiam ſenſere. Et nobis χειροποιεῖν fas erat, ſi libitum, ſi libros omnes oppugnatum veniſſemus, aut gloriolam ex futili mutatione quaeſiſſemus:

——— *Hic Punica bella,*

Aegathis trinas, fuſaſque per aequora claſſe.

Quorſum? Ambiant hanc rabioſam corrigendi rationem nugiuenduli. Limpidam propinamus: de facce non eſt hauriendum. Cluuerius ——— Πέδας χαλκεύεται αὐτῷ.

——— *Pedicas ſibi fabricatur:* ſi modo non has fabricatus eſt Heinſius. Verum hic Poëta magnus expediat Cluuerium,, ſeque ab *Aegadum* ſillabaria quantitate.

AEGER biuocali. Origo ſic praeſcribit, Α'εργὸς: morbus enim eſt ignauiae parens, aut foetus. Neque in Papiae Notis ſequar EG. EGER. De quo tamen vide paginas deincipes. Rurſum vett. Gloſſae: *Eger, Egrum, Egra.*

AEGAEON, AEGAN varianter, vt *Alemaeon Aleman, Hermaon Herman.* Obſeruatum in Plinianis Exercit.

AEGERIA biuocali principe primas obtinente. Ita eſt antiquis Libris, & Baſi marmoreae Praeneſte.

AEGERIVMQVE. IOVEM

Liuius l. 1. fide quorundã Exemplarium: *Cum dea Aegeria congreſſus nocturnos.* Iterumq. Sequuntur multi. *Egeria* vero nuda vocali, eaque ſecunda in primore ſillaba rectius ſcribi opinor ſeu ab *Egendo*, ſeu ab *Egerendo.* Poſterius tangit Feſtus: nam Egeriae *praegnantes ſacrificaſſe, vt foetum vtero facile egererent,* ſcribit. Alteram cauſam tangit Liuius: *Ab inopia Egerio nomen inditum.* Adſtrepit Dionyſius lib. 2. Antiquit. Rom. ſcripto Η'γερία, eademq. ratione ſubſtructa: Οὔτε τῶν πατρώων, οὔτε τῶν πάππου χρημάτων τῆς προσηκούσας ἐκληρονόμησε μοίρας· καὶ διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν Ἠγέριος ἐπωνομάσθη· τοὺς γὰρ ἀπόρους, καὶ πτωχοὺς οὕτως ὀνομάζουσι Ῥωμαῖοι. *Cum neque bonorum patritorum, neq. auitorum pars vlla ad eum perueniſſet, eapropter Egerius cognominatus eſt. Sic enim pauperculos, & mendicos Romani vocitant.* V. & lib. 3. Ouid. Faſt. 3.

——— *Egeria ſine monente dea.* Ibidem:

Egeria eſt, quae praebet aquas ———

Plutarchus in Numa: Η'γερίᾳ δαίμονι ζυνὼν ἐρώσῃ. Prope Veronam vetus Inſcriptio:

EGERIAE. MARCELLAE. VXORI

Maro in 7. *Eductum Egeriae lucis* ———

AEGESTA, AECATE, AENVLVM, AESCVLAPIVS. *Aegeſta* Siciliae vrbs: nota res, Orthographia non aeque. Plutarch. in Nicia. Τῶν Α'ιγεςέων πρέσβεων, καὶ Λεοντίνων. *Legatis Aegeſtanorum, & Leontinorum.* Ab *Aegeſta* Troiano conſimili ſcripturae variantia. Alij dictam volunt ab *Aceſto* Troiano per C. *Segeſta* in Verrinis perpetim. Lib. 6.

Segeſta

Segeſta eſt opidum peruetus in Sicilia. Apud Thucydidem lib. 6. *Egeſta* : Πόλις δὲ αὐτῶν Ἔρυξτε, καὶ Ἔγεςα. Item in Ptolemaeo. Feſtus: *Praepoſito ibi Egeſto, qui eam Egeſtam nominauit : ſed praepoſita eſt ei S litera. ne obſcoeno nomine appellaretur.* Pauſanias in Laconicis : Τῆς ςρατιᾶς διεφθειραν τὸ πολὺ Ἐγεςᾶιοι. *Bonam exercitus partem perdidere Egeſtani.* Stephanus : Ἔγεςα ἀπὸ τοῦ Ἐγέςου τοῦ Τρωός. At hic Maroni ſemper eſt *Aceſtes*, item Stephano: Ἄκεςη πόλις Σικελίας, ὡς Ἄιγεςα παρὰ τὸν Ἀκέςην qui Dionyſio lib. 1. eſt Ἔγεςος. Rurſus in Plin. lib. 3 c. 8. notat Hermolaus : *Vetus fere lectio: Aegeſtani : omnes quoque Graeci Codices Aegeſtam, non Segeſtam.* Quippe Latinorum intererat S diſtinctus cauſa praefigere. V. *Aecaſtor, Aequicoli, Obſcoenus.*

AEGIALIA, *Aegialea*, Rectè, Apollodorus lib. 2. Plin. lib. 4. cap. 12. Strabo, Stephan. Pauſan. Graeci caeteri. Quaedam Euſebij Exemplaria *Egialea* ſonora ſimplice. Nec reſpuere mihi audacia, cum animo ſequentia obuerſentur.

AECATE in veterib. Nummis. I ad GoltzI Theſaurum. Marſilius Ficinus lib. de Religione Chriſtiana *Aecataeus* ſcribit, pro eo, quem *Hecataeum* alij, vt *Hecaten*, nominitant. Vetus Inſcriptio : M. AIL. HECATAEO. Putabam olim iſta ex euentu fortuito coaluiſſe Αἰ Ἐγίςα, Αἰ Εκάτη, aut Ἑκάτα : ſed en tibi ſcriptum caſu ſecundo in GoltzI Nummo altero :

BRONTONTIS. DEI. ET. AEKATES

Quid ſi dicatur idem in his viſuuenire, atque in Virgiliano *Inarime*, vbi ex tertio Homeri caſu praepoſitio tetrahitur in rectum? Quid ſi in talibus vitium tempore vires acquiſiuit? Sic *Cynegyrus, Citheron, Clytemnaeſtra* repudiato primoris A commercio. Graecorum Anthologia feſtiue admodum diphthongo non ſcribentem vellicat:

Ὦ τλῆμον Κυνέγυρε, καὶ ἐν ζώοις, καὶ ἀπελθὼν
Πρόσθε μὲν ἐν πολέμοισι τεὴ πέσε μαρναμένη χείρ,
Νῦν δέ σ' ὁ γραμματικὸς καὶ ποδὸς ἐστέρεσεν.
Mortuus, ac viuus nimis es patiens, Cynegyre,
Bellax illa manus quondam per proelia caeſa eſt:
Nunc te truncauit vel pede Grammaticus.

Auſonius: *Sed Citheron toties ternas ex aere ſacrauit.* Sic Pariſienſe nouum, & Lugdunenſe vetus Exemplar. Aldus Manutius corrigit: *Sacrauit t. t. ex a. Cithaeron.* Quid opus? Lilius Gregorius: *Sed Sicyon toties* —— Vana molimina. Iterum Auſon. *Solecismus* ſcribit extrita diphthongi parte. Idem in Epitaphijs: *Vindicem adulterij cum Clytemneſtra necet?* Sic eſſe veterib. Membranis teſtatur Vinetus. Sic forte excuſabilis Prudentius in *Hereſis, Enigmata, Sphera.* In Pſychomachia: *Cognomento hereſis* —— Apotheoſi · *Cuius ad arbitrium ſphera mobilis* —— Ibidem : —— *Scriptum per enigmata Chriſtum:* Adelinus · *Idcirco maceram ſtricto mucrone vibrabat.* pro *Machaeram. Aegialeus, Egialeus* Libris varijs Euſebij Pontacus deſignat. *Petita* Suidae, & Chryſaphio Παίτα. Sic inſcriptio, quae eſt Cartagenae Hiſpaniae:

LACEDEMON. ET. ARGIVVS

Sic Serenus: *Sal nimeum ſumes, Beticum quod nomine dicunt* pro *Baetico*, & *Lacedaemone.* Paſſim *Vologeſes*: Dioni in Adriano Οὐολογαίσης. *Gaetulus* vbi non? In Martialis primis Epigrammatis:

Traducta eſt Getulis, nec cepit arena nocentes.

Quo ſuper cum docti digladientur, res ſatis iam ipſa patet, aut magis etiam patebit. Aut enim ſatis ex ſimili comprobanda iſta eſt lectio, aut *Geticis* legendum : ad Getas enim Naſo relegatus, alijque. Et vero *Getuli* cum *Getis* vt vocabulo, ita ſanguine ſunt affines, & cognati. Iſidor. lib. 9. Orig. cap. 2. *Quia ex Getis venerant, deriuato nomine Getuli cognominati ſunt.* Dixerat prius : *Getuli Getae dicuntur fuiſſe, qui ingenti agmine a locis ſuis nauibus conſcendentes locos Syrtium in Libya occupauerant.* Hinc Iſidoro *Ennlum* eſt *Caldarium* : Feſto *Aenulum* biuocali principe. *Etas* pro *Aetas* Antiquitati defert Scaliger in 5. Varr. de LL. *Aeſculapius* vbi non? Inſcriptione in peruetere : NVMINI. ESCVLAPI, de quo ſubiectius vide. Apud Lucilium *Penola* ex Graiorum φαινόλη. *Feneſtra*, φαινέςρα ἐκ τοῦ φαίνεσθαι. *Venio* ἐκ τοῦ βαίνειν. Plutarcho tom. 1. φαινεςίλλας pro *Feneſtella.* Ibidem Ἑταῖρον, ὡς ἕτερον. Ἑταίρα Polluci lib. 4. cap. 7. nuda vocali, & in Philoxeni Gloſſis Latinograecis, item Athenaeo. Heſychius, & Hyginus biuocali ſcribunt Ἀιθέρα. ac paene omnes. Contra Μιλαίωρος rarenter : Μετέωρος crebrius. Etymologus: Ἐόλητο, ἐκεκίνητο, καὶ ἐτεθάρακτο· γράφεται καὶ διὰ ΑΙ διφθόγγου. Ἡ μὲν ἄρ ὡς ἰόλητο νόον μελεδήμασι κούρη: *Eoleto valet Motus eſt, Turbatus eſt. Scribitur etiam diphthongo Aeoleto. Sic varijs curis puella agitata mente eſt.* Pridem ſcriptum in ipſa Graecia, Δαὶ ἢ, γαῖα γία. Ex qua obſeruatione Lambini, Manutij, aliorum non firmiſſima eſt ratio; *Vt Graeci: ſic Latini.* Cum vero *Alexandria* per I, & *Alexandrea* per E, *Thalia Thalea*, taliaq. prope innumerabilia bifariam decidua diphthongi parte ex *Ei* ſcribantur; cur ex *Ae* vocaliũ altera ſimiliter ad imperiũ Conſuetudinis emãſiſſe nõ potuit?

Et vero emanſiſſe fides ſit ex ſupera nominum congerie. V. *Aequicoli.* Eſſet ſuper (o vtinam!) Ori Ortographia περὶ τ̃ Αι διφθόγγε, alia forſan ſuper hoc ſcribendi genere promeremus arcana. Adde his: Πιζαίτεροι, Πιζέτεροι agnoſcuntur ab Vlpiano, atque Euſtathio, de que Orthographia diſceptant Μαιμάοσιν apud Heſychium, & in altera ſerie Μιμάοσιν.

AEGEVS biuocali duabus ſillabis. Ouid. *Nec pater eſt Aegeus* ——— Sic Suidas, & Plutarchus in Theſeo. Verum in MSS. Euſebij *Aegeus, Egaeus, Egeis* compertus eſt Pontacus. Prope dixerim Α῎νθρακες ἀντὶ χρυσοῦ. At vide *Egeſta.*

AEGINAM At AEGINAN per N pro *Aeginam* ſcripſit in ſeptimo Statius.

Namque ferunt raptam patrijs Aeginan ab vndis.

Similiter ſcriptum Met. 15. ——— *Helicen, & Buran Achaidas vrbes.*

AEGISTHVS cum diphthongo, & Th. Suidas: Αἴγισθος, ὄνομα κύριον. Sic Homerus Odyſſ. α, Ouid.

Quaeritur Aegiſthus ——— Euripides,

Pauſanias, Cicero. Cum Pythagorae litera, perperam ſcribitur. *Egiſthus* MSS. praeferunt. Vide prius digeſta.

AEGLOGA quaſi *caprarum electio* ſit, aut oratio, praue ſcribitur. Fuerit enim potius *Aegologia.* At non eſt. Maro namque cum in ijs ſe ad Theocritum fingeret, nonnulla potiſſimum imitanda ſelegit, a quo ſelectu *Eclogas* appellauit, quas Graeci Ε᾿κλογάς.

AEGROTARE cum biuocali primaria recta ſcribit Conſuetudo. Ex priſcis vero Monimentis Victorius repraeſentat: *Egrotaſſim,* vbi eſt in 2. Tuſcul. *Aegrotus ſim.* Diiudicent alij. V. *Aeger.*

AEGYPTVS Y Graiorum vt ſaepiſſime, ſic rectiſſime. Codicibus nonnullis *Aeguptus,* & Baſi Horologij ab Auguſto in campo Martio poſiti:

AEGVPTO. IN POTESTATEM. POPVLI
ROMANI. REDACTA

In Adriani Nummis vtroque modo. Neapoli Inſcriptio diphthongum interimit:

AD. EGYPTVM. ADLECTVS

Epigramma in Peſcennium Nigrum: *Terror Egyptiaci Niger aſtat militis ingens.* At minus literati eſſe facit, vt credam, ſequens hexametrus:

Hunc reges, hunc gentes amant ——— Conſule Salmaſium.

AELANITICVM diphthongo primore in prima ſillaba, in altera per A ſcripſere nonnulli, alij *Elaniticum,* Artemidorus *Aleniticum.* Iuba *Laeaniticum,* inquit lib. 6. Plin. c. 28.

AELIVS *Adrianus, Aelius Verus,* non *Helius,* aut *Elius.* Inſcriptio ad cloacam D. Luciae in aedibus Podocatharorum adſcita biuocali: P. AELIVS. PLOCAMVS. Ciceronis ſecundo de Oratore L. *Aelius Lamia* ex Vrſini opinione, non *Heluius* ex Lambini editionib. *Heluius Cinna,* non *Aelius.* Item *Heluius Pertinax, Heluius Mancia,* non *Helmius* cum M, vti eſt meo Quinctil. lib. 6. c. 3. Recte in Val. Maximo lib. 6. c. 2. *Heluius Mancia Formianus. Aelia* & *Helia* familiae Romae diuertunt.

AEMATHIAM *cum primum,* Tullius lib. ij. ad Atticum. Vetus Liber Victorij *Emathiam* Laudabilius abſque diphthongo. Liuius lib. 40. *In Emathiam, quae nunc dicitur,* Vide Gell. li. 14. cap. 6. Plin. lib 4. c. 10. Homerus: Πιερίην δ᾽ ἐπιβᾶσα, καὶ Η᾽μαθίην ἐρατεινήν. Epigram. lib. 6. Η᾽μαθίη τοίῳ κραίνοντι ἡγεμόνι.

AEMILIVS I Latiari, non Graecanico. Originem euicit Latinorum Conſuetudo, Libri, Lapides Capitolini. Romae in D. Petri in monte aureo trans Tiberim:

D. M.
D. AEMILIVS. P. F. FELIX
FILIAE. SVAE. FECIT

Moſcopulus περὶ σχεδῶν: Α᾽ιμύλος ὁ ἀπατεὼν, διὰ τοῦ υ ψιλοῦ, καὶ αἱμύλιος. Α᾽ιμίλιος δὲ ὄνομα κύριον διὰ τοῦ Ι. *Haemylus eſt ſuauiloquus, ſeu impoſtor per* Y, & *Haemilius: Aemilius autem proprium per* I. Eadem vi, aut via depulſa eſt de principante litera adſpiratio. V. Plutarch. in P. Aemilio, & Numa. Sic *Aemiliam gentem* apud Pompeium, Λούκιον Α᾽ιμίλιον ὕπατον apud Polyb. lib. 2. legimus. Α᾽ιμιλία διαδιχομένη τὴν φλαμινίαν Strabonis lib. 5. Scholia in Ariſtophanem p. 912. Α᾽ιμύλος, ἀστεῖος, ζωμῖλος ὀξὺς ἐν τῷ λέγειν, κόλαξ, ἀπατεών. Α᾽ιμύλος δὲ, ὅθεν καὶ Α᾽ιμύλιος, διὰ τὸ ζυντείνειν κοινῆς *Aemylus gratioſus, prudens, acute dicens, adulator impoſtor. Haemylus autem, ex quo & Haemylius, vulgo adſpirate.* Tum Aeoles adſpirationem refugere ait. Aeolib. autem ſe maior Graecia contemperabat teſte Fabio l. 1. & Dionyſio Halicarnaſſeo. V. Etymologum in voce Α῎ιμων.

AENARIA. Apud Plutarchum in Mario editum inconſtanter: nunc Αἰναρίας τὴν νῆσον, nunc

nunc Τὴν ἀνλακρὸν τῦ Γν. Ἠ'ναρία χαλῆται. Diphthongo melius. Plin. lib. 3. cap. 6. *Aenaria ipſa Homero Inarime dicta, Graecis Pitheeuſſa.* Item lib. 31. cap. 2. lib. 16. cap. 33. Quod ſi Seruium audies, per ſola E initialis erit. Seruius: *Inarime, Enária dicitur: quia in eam ad contumeliam ſimiae miſſae ſunt, quas Graiorum lingua ἄῤῥινας, id eſt, Enarias dicunt.* Pari modo Diomedes lib. 3. verſus *Ecaudes* appellat τοὺς μειούρȣς, & Plauto fictum eſt *Denaſare.*

AENATORES *cornicines dicuntur, id eſt cornu canentes.* Feſtus. Tam hoc rectum (etſi Conſuetudine vulgi ſcribatur etiam recte *Aeneatores* auctius vna ſonora) quam *Aenum, Ahenum, Aeneum, Aheneum.*

AENIA vrbs Theſſalonicae in Liuij mei lib. 40. per I diſſociatum a ſuo e recte ſcribitur: *Proficiſcuntur ab Theſſalonica Aeniam, ad ſtatum ſacrificium, quod conditori Aeneae cum magna cerimonia quotannis faciunt.* Sed neque prauum fuerit *Aenea* per vocalem ſecundam: cum enim Stephanus ſcribat: Α'ινεία τόπ☉ Θράκης ἀπὸ Α'ινείȣ Graeca diphthongo in alterutrum quandoque ſolui poteſt Vſu addicente, & ſunt Exempla Liuij, quibus ſit *Aenea* per E, a quo eſſe quit Aen. 3.

Aeneadaſque meo nomen de nomine fingo:

cum alibi *Sit ſatis Aenide telis impune Numanum.*

AENIAS, AENEAS pari variantia. Verrina 5. *Summa auctoritate praeditus Haleſinus Aenias.* Verrina 6. *Ab Aenea fugiente a Troia. Aeneas* primigenium eſt: ſerius, & ποικιλωτέρον Α'ινείας. *Aenaeas*, & *Andraeas* deterrima. Suidas: Α'ινίας. ὄνομα κύριον. Oritur ex Α'ινίω, quod Poetis Α'ινέω. & Pindarus Od. 6. Olymp. Ο'τρυνον νῦν ἑταίρȣς Α'ινία. *Exci nunc ſocios Aenea.* Etymologus Α'ινίας, ϗ Α'ινείας bis conſociat alia Origine producta. V. *Andreas*, Augeas, Α'υγίας, Poëtis Α'υγέας

AENEIVS, ac interſito C *Aeneicus* ab Apuleio dictum notat Priſcianus in lib. 5. Aen. In Epitomis hiſtoriarum: *Aeneica gens.*

AENVS ſpiritu difflato mollius eſt. Certe Ouidij Codd. nobis offerunt: *Tertia poſt illos ſucceſſit aënea proles.* Veteris illa fuere Graeciae Ταῶς, Ωʹόν, quem illa morem deſijt: eecur Romanorum politiores reclament, aut ora diſtorqueant ad hiandum largiter *Aheneis* eum aſperitate? Hanc certe ſcriptionem veterib. atrogat Gellius lib. 2. c. 3. vbi haec: Fidum, optatumque multi nominis Romae Grammaticum oſtendiſſe mihi librum Aeneidos ſecundum mirae vetuſtatis emtum in Sigillarijs xx aureis, quem ipſius Virgilij fuiſſe credebat, in quo iſti duo verſus cum ita ſcripti forent:

Veſtibulum ante ipſum, primoque in limine Pyrrhus
Exſultat telis, & luce coruſcus aena.

additam ſupra vidimus H literam, & *ahena* factum. Vellem diceret H Virgilij manu ſuperimpoſitum. Non potuit: ſuſpicio fuit Maronis autographum fuiſſe, & ſola ſuſpicio, cui H potuit a quauis manu ſuperindi. Fidius tamen teſtimonium deinceps dicit Gellius: *Sic in illo quoque Virgilij verſu in optimis Libris ſcriptum inuenimus.*

Aut folijs vndam tepidi deſpumat aheni.

Non igitur culpabitur, qui H voci huic inſpirauerit, quod loco in poſteriore facit Seruius, & in Commentario lib. 1. ex *Aeno* diſſyllabo factum adfecit ſolutione triſyllabum. *Aenus* autem ſic figurari videtur: *Aes, aeris, aerinus, aenus, aeneus, aheneus.* Adamantius aſperitatem interpolat Anticyrae in ſuburbio: AHENEIS. PILIS. QVAE. SVNT. ROMAE Vide *Aënobarbus.*

AENOBARBVS conſimiliter, hoc eſt aeque varie, imo etiam magis. Graeci iuxta, ac Latini πεντασυλλάβως omneſque veteres Inſcriptiones. Suidas Α'ηνόβαρβ☉. Strabo, Plut. Dio. Appianus ſaepicule, Suetonij quaedam editiones. Spiritum interiungunt Lapides Capitolini, fragmenta Inſcriptionum Fratrum Arualium, nummus argenteus Lauretani: CN. DOMITIVS. AHENOBARBVS, alius item Matthaei Forerij. Inſcriptio Interamnana: AHENOBARBVS. Confirmat anterius Gellius, ſequitur Manutius, prope annuit Elias Vinetus in L. Annaei lib. 3. marmoribus haerens. Eodem ducit nos Origo nominis. Nam vt in metu, ſic in admiratione confertior editur ſpiritus. H igitur vnice ſeruiat admirantib. Domitij barbam ex pulla derepente flauam, & vociferantib. *Ahenobarbus*, dicacitatē corroborante ſpiritu denſo. τετρασυλλάβως Suetonij editio a Caſaubono loco non vno, & nouiſſima Plutarchi editio in Camillo: Τὸν Α'ινόβαρβον, ὅπερ ἐστὶ χαλκοπώγων, & Stephani editio.

AEOLOPYLAE ſecunda, tertiaque in O exeuntibus. Vitruuius lib. 1. ca. 6. de Ventis: *Id autem verum eſſe in Aeolopylis aereis licet adſpicere.* Male ſcribunt quidam *Aeolipilae* ad pilas rem, non ad portas referentes. Stant pro meliori ſcriptura Turnebus, Philander, Baldus.

AEPYTIDES Maronis quinto ab *Aepytus*, hoc ab Αἰπύς. Veterum etiam ſuffragijs Librorum depoſcitur. Non ſ Latiari *Aepitides*.

AEQVICOLI diphthongo integrantur ab Etymo: ſunt enim ab *aequo colendo*, vt praecepimus in Silianis.

Faſtor 3. *Quintum Laurentes, bis quintum Aequicolus acer.*
Silius in 8. —— *Raſtriſque domant Aequicola rura.*
Maro in 7. —— *Durus Aequicola glebis.*
At in 9 a ſe diuertitur: *Continuo Quercens, & pulcer Equicolus armis.*

Namque hoc proprium indubitanter ex altero ortum habet. Sic *Morinus* militis vnius proprium eſt in Silio, quod omnium Morinorum commune, aliaque prope innumera. V. *Aegeſta*, & intelliges non tam propudioſum eſſe *Aequicoli*, ac viſum Manutio, atque Giſelino. *Aequiculos* cum V. reſcribit in Plin. lib. 3. cap. 12. Gelenius, extruſo *Aequicolas*: *eſt enim diminutiuum*, inquit, quod non adſequor.

AEQVIPARO vulgo, & recte. Αἰγχαίκως in leg 104. D. de diuerſis reg. iur. *Aequiperant*. Cyrilli Lexicum: Ἐξισῶ, *Adaequo, Aequipero*. Item Gloſſae H. Stephani. Hoc aeuo ſcribunt in Prudentij Hymno III. *Laudib. aequiperare queat?*

AERIPES ab *Aere*, vt *Lenipes, Volipes, Anipes*. Primores vocales recte diſſociantur. *Aeripes* ſillabis omnino trib. χαλκόπους Aproniano. Ouidius in Epiſt. *Narrat & aeripides Martis araſſe boues.* Vtrum Aen. 6. ſit accommodatius, ambigunt. Diomedes *Aeripedem* in vnum compulſis vocalib. ex *Aeripes* voluit.

AERVGO ab *Aere* peruulgatiſſima Codicum omnium facie. Vnus Iſidorus lib. 16. Orig. c. 19. ita ſtatuit: *Haec* [rubigo] *& erugo ab erodendo. Nam erugo vitium eſt ferri ab Erodendo dicta non ab Aeramento.* Contra *Aerugo* proprie vitium eſt *Aeris*, ac poſt explicatius ad aliorum metallorum vitia tenditur. Plin. lib. 34. cap. 12. *E lapide, ex quo coquitur aes deraditur* [aerugo] *& in aere candido perforato, atque in cadis ſuper acetum ſuſpenſo, aereo obturatis operculo. Quidam vaſa, ipſa candidi aeris fictilib. condunt in aceto, raduntque x. die.* Vide reliqua.

AERVMNA a Graeco αἴρειν ducit, ſcribitque Feſtus. Adiuuo e Seneca:

Graue eſt labores ferre, perferre graue.

Amplectitur Manutius, nec obeſſe putat Chariſij praeceptionem l. 1. *Erumnam Ennius ait per E ſolum ſcribi poſſe, quod mentem eruat: vel per AE, quod moerorem minuat.* Fl. Caper de Verbis dubijs, *Aerumna, non Erumna.* Beda in Orthogr. *Aerumna*, *Aenum*, *Aedituus* diphthongo ſcribit. Andr. Brabantus: Equidem a *Ruminando aes* deducere malim. Mira dicta.

AESCVLAPIVS V immiſſo, vt in *Alcumene*. Cur primam biuocalis occupat, cum Graecis ſit Ἀσκληπιός? Aeolum more φασὶν, φαισιν, Ἀσκληπιὸς Αἰσκληπιός. Ita Priſcian. lib. 1. Et truncata bicorni litera *Aſclepius* Iſidori lib. 1. Orig. c. 38. Extatque etiamnum Apuleij liber *Aſclepij* nomenclatione, quae graeciſſat, & apud eundem ſaepius. Bracaraugustae in Luſitania:

ASCLEPIO
ET. HVGIAE. *Aſclepius* in Euſebij Chronicis, ac D. Hieronymo. V. *Accate.*

AESERNIA biuocali ordimur pro Samnij opido (non *Lemnij*, vt ſomniauit Brabantus) ex Graeca, & Latina Conſuetudine, ex Nummo aureo Ful. Vrſini, in quo

M. MARCEL. M. F. M. N. AESERNINVS. EX. SC.

Item ex Lapidibus a Manutio exaggeratis. Graeci Αἰσερνία. Accedit Sigonius in Epitoma 16. At in Gelenij Plinio lib. 12. cap. 1. reperio *Marcelli Eſernini libertus* deiecta principe litera.

AESIS diphthongo. Silius l. 8. *Hos Aeſis, Sapiſque lauant* ——
Nomen reliquit fluuio rex cognominis, *& a ſeſe populos tum dixit Aſilos.* Vnde paret A in *Aſilis* portionem diphthongi *Aeſis* fuiſſe: vt in *Agripa* ab *Aegro partu*. Sic in Plinio lib. 3. c. 14. in Strabone lib. 5. Ὁ Αἶσις ποταμός.

AESTIMO. Paſſeratius, aut neſcio quis alius, qui cum eo lucubrationes ſuas iunxit, improbata Vallae doctrina rati ab *Aes*, & Τιμῶ conflari *Aeſtimo*, addit malle ſcribere ſe *Extimo*, vt pura puta Graeciae vox ſit: aut *Extimo* admutilatum eſſe ex *Exiſtimo*. At praepoſitura *Ex* in *Exiſtimo* non vociferatur ipſum coiſſe ex ſe, atque aliquo ſimplici? ex quo? ex ipſo *Aeſtimo*. Deinde ipſum *Extimo* ſcribitur contra fidem omnium Auctorum. Librorum. Lapidum, Inſcriptionum: contra Analogiam, Etymum, Conſuetudinem: abſque Ratione, ſola fingendi libidine. Vallae coniecturam adiuuo ex l. 1. de Orat. *Erat enim Athenis reo damnato, ſi fraus capitalis non eſſet, quaſi poenae aeſtimatio: ex ſententia cum iudicib. daretur, interrogabatur reus, quam quaſi aeſtimationem commeruiſſe ſe maxime confiteretur.* Sed patrocinij maioris eget cauſa mala.

AETHERIVS ſonora I, non E. Ita Manutius ex antiquiſſimis Libris, ex Virgilio grandiuſcu-

diſculis inarato elementis eo tempore, quo Turcius Rufius Apronianus viuebat. Addo Originem, Α'ἰθέριος. Per I praecipit Etymologus in Αἰθέριος, quem vide in Ἠέριη eam in partem ſerio incumbentem. Scriptio haec Analogia regitur: Α'έριος, *Aerius*: Α'στέριος, *Aſterius*: *Caucaſius*. *Caucaſieſque refert volucres* —— & *Caucaſias arces* Auienus. Sic in Romano, Mediceo, & antiquiſſimis aliquot Maronis Codicib. Ecloga ſexta. Item in Georgicis *Caucaſio*. *Epicurius* in Lapide vno. Huic tamen ſcriptioni aduerſus eſt, ſi memini, Politianus, & qui E non reſpuunt propter Analogiam Latinorum, *Melleus*, *Felleus*, *Flammeus*, *Igneus*. Addo veri vmbram. Cum enim Latio iam donata ſint *Aether*, *Aer*, cur ex iis παραγωγὰ figurari non poſſunt cum E, Latij more? Quid quod a Graecis tracta per E ſcribuntur nonnullo, *Phineus* ex Φινεύς. Vnde Metamorph. 5. *Phinea occidere manu* —— Apud Etymologum Δαιδάλεος, καὶ Δαιδάλειος. Κυάνεος, Κυάνειος. Horatius: *Iule ceratis ope daedalea* *Nititur Plumis* —— *Eleus* Horatio lib. 4. Oda 2. *Siue quos Elea domum reducit Palma coeleſtes* —— Georgic. 3. *Eleus campus*. Verum haec omnia Graecis diphthongo ſcribuntur. Expreſſim Etymologus: Ἠλεῖος, ὁ πολίτης τῆς Ἤλιδος διφθογγογράφεται: *Eleius*, *Elidis ciuis diphthongo ſcribitur*.

AETERNIVS. Vide Agellius.

AETERNVS ab *Aethere* eſt, & contra Originem veteris Latij more Spiritus deciduus eſt. *Sempiternus* non abſimiliter, in quo cur ſecunda non tendatur quaeſtio eſt, ſicut a *Quaero*, *Inquiro*, *Laedo*, *Collido*.

AETITES vocalium primarum diuortio, non coniugio contra fidem multorum librorum. Ita poſtulat Origo ex Α'ετός.

AETNA cum diphthongo Iuſtinus, Gellius, Thucydides, Pauſanias, Cicero, Maro, Ouidius. Silius, alij perplurimi. Α'ἴτνη ſcribitur Diodoro, Philoſtrato, Appiano, Orpheo. Quamuis παρὰ τὸ Α'ἴθω, τὸ Καίω ſecundum Etymologum. Cum Th ſexcentis locis deprauate, etiam in Boucherij libello de Montibus Pietatis. Quibuſdam *Ethna* eliſa diphthongo, idque perperam.

AETOLI abſque Flatu: cum eo peccatur a librarijs Plantinianis inibi *Aetholumque Athamanta premunt* —— Thebaidos 7. Oritur quidem ex Α'ιτεῖν, non ex Ο'λον tamen: ſed τὸ ωλος finalitas eſt, vt ex φείδω φειδωλός, ἁμαρτῶ ἁμαρτωλός, teſte Philoxeno apud Etymologicum.

AFFERO potius τοῦ *Adſero*. Vſus τοῦ ὀρθογραφιζόντων. Analogia, *Affirmo*, *Affabilis*, *Affigo*. V. *Adfigo*. Tam *Affero*, quam *Adſero* Brabantus probat. Priſcianus tamen lib. 15. *Affero dicas*. Item Caedonius in Arte: *Sane iuxta Ortographiam Affero ſcribitur, non Adſero*. Inſcriptio in Luſitania Brabanto fauet:

CORON. ET. SCEPTRVM
EX. APG MVNVS
ADTVLIT

AFFINIS duobus F Analogia, Vſuque ſcribitur. Reſendius, & Achilles Statius cum D *Adfinis*. In Auſonij Codice, qui fuit Vineto, ſemper integra praepoſitura, & inuariata, item in Feſto. Olyſſipone Inſcriptio:

Q. SERTORIVS. CALVVS. ADFINIS

AFFORIS compulſis in vnum ſillabis. Eſt Plinij lib. 18. cap. 24. Qui ſcribunt *Aforis*, cui recto ſextum hunc adſignant caſum?

AFFRANGO lego lib. 1. Thebaidos, aut Achilleidos —— *Exſiccata fatiſcet*
Mater Achilleis hyemes affrangere buſtis.
Probemne? Non Statius terſiot?

AFRICA, AFER F ſimplice, non *Aphrica*, Libri, Lapides Capitolini, Inſcriptiones XII. Nummus aureus Laurentij Maſſae, Analogia. Nonnulli ἐτυμολογοῦσιν ἄνευ φρίκης. Futile eſt, inquit Val. Brabantus. Cedo melius, aut reſponde fortius, aut partes agam tuas. φρίκη priorem tendit: non ab *Horrore* igitur, aut ab *Horrifico frigore Africa*, cum I corripiat: niſi parenti ſoboles aduerſatur, quod amat fieri. Certe *Africam*, quod ſit *ſine horrore frigoris* quidam dictam putant auctore Iſidoro infra. Cur ergo dictat hanc Brabantus regulam. F *literam* tantum ſcribi, cum Latina dictio ſcribitur vt *Felix*, &c. Nam ſi peregrina fuerit, P, & H ſcribendum, vt *Phaebus*, *Phaeton*, &c. Supereſt de illius mente *Africam* dictionem Latinam cenſeri. Verum & Latini veteres ſcripſere in his P H, *Phuga*, *Phama*, *Philius* ex Graecis φυγά, φάμα, φίλος. Ergo ex ſupera Brabanti regula ſic hodie illa ſcribenda. Si Latina vox eſſet *Africa*, fictam dicerem, vt *America*, *Maiorica*: ſic *Africa* quaſi *Aferica* ab *Aferendo* quid noui: nec enim veteres conſonas adduplicabant. Et ſubfuit ratio vel prouerbio iactata, vel immenſi prouentus ex ingenio ſoli Africani benigniſſime aucti. Addam ſuperioribus momentis Conſuetudinis pondus: quando incerta eſt

Origo;

Origo;nam & Iſidorus lib.14. c. 5. quod ſit aperta coelo,& ſoli ab *Aprico* ducit in verbis *Apricus,Africa* Sed & *Apricus* a φρίκη voluit Feſtus: Ioſephus *Africam ab Afro, Afrum* ab אפר lib. 1. cap.16 teſtatus Cleodemum: Ἀπὸ Σουρεὶμ μὲν τὴν Ἀσσυρίαν κεκλῆσθαι· ἀπὸ δὲ τῶν δύο Ἀφρᾶ τε, καὶ Ἰαφρᾶ πόλιν τε Ἀφρὰν, καὶ τὴν χώραν Ἀφρικὰν ὀνομασθῆναι. *A Surim Aſſyriam denominatam, & ab Afra, & Iapher & ciuitatem Afram, & regionem Africam.* Item Solinus,& Iſidorus inſinuat lib.14. Orig.c.5 quod eſt de Libya. —— *Fricas etiam ipſo nomine ſignant. Fuſilium eſſe notarij* —— Siculi teſte Scucro in Aetna. Sed diuinationum ſatis. Quod Boucherius Doctor ff geminat in Approbatione *Africae* illuſtratae, nonum eſt,& non imitabile ſcriptum.

AGAMEMNON rite ſcribitur. Etiam *Agamemno deciſo* N Latini more ſuorum dixere. Vide tractatum de Variantia.

AGATHOCLES, AGATHOCLVS, AGATHOCLEVS. Sic in Verrina 6. legit Lambinus: *Pugna erat equeſtris Agathocli regis.* Sic in eius Libris. Hotomano id non placet, neque Verrina 7. *De Apollonio Diocli filio Panormitano*, a *Dioclus.* Certe altera forma *Diocles* Romae ſcribitur in via Appia, Aemilij Probi Agiſelao, Plin. l. 21. c. 2. Plutar. in Romulo, Iuſtini lib. 2.

ANDROCLES, ANDROCLVS. Stephanus in Βεννάμία: Ἄνδροκλος ὁ κτίσας Ἔφεσον. *Androclus, Epheſi conditor.* Similiter Diodorus lib. 5. *Androclus* alius Strabonis lib. 14. nomen eadem ſcriptione. Pauſaniae lib. 7. Nota *Androclem* male ſcribi *Androdem* in plerìſque Gellij Libris. Varie l. 1. de Archontib. c. 2. apud Meurſium virum vndiquaque eruditiſſimum. In Epigrammate *Androcles*: in capitis corpore *Androclus*. Vtrumque ad normam Eugrammatiae.

ANTROCLES, ANTROCLVS. In Vrſini ſchedis cum eſſet:

ANTROCLVS. VERNA,

nec probare quirent, viſum ijs eſt potius *Antrocles*, vbi alij *Antrocim* malo exemplo, & Variantiae ignari.

CHARICLES paſſim. Liuij lib.37. aliter: *Cogebat agmen Charicles.*

DORYCLES, DORYCLVS. Aeneid. 5. —— *Coniux longaeua Dorycli.*

Val. Flacci lib. 2. —— *Magni proles praeclara Dorycli.*

HERCVLES, ERCVLVS, Ἡρακλῆς, Gloſſae Benedicti Abbatis. Rectiſſime. Nec enim afflabant priſci Latini.

HIPPOCLES, HIPPOCLVS. Velleius lib. 2. *Hippocle, & Megaſthene ducibus.* Strabo lib. 5. Ἱπποκλῆς ὁ Κυμαῖος. Apud Plutarchum Πελοπίδας τὸν Ἱππόκλου ad vtrum referes?

IPHICLVS paſſim: Ἰφικλῆς Ariſtoteli lib. 7. de hiſtoria animal. c. 4. Ammiano lib. 30. Plutarcho in Theſeo, Suidae. Ἰφικλῆς Ἴφικλος Etymologo.

NICOCLES in Iſocrate: Nicoclus in Plauti Aſinaria: *Diabolus Nicocli filius.* Vbi Duzica editio *Glauci* reponit, quod nauci eſt.

PATROCLES, PATROCLVS. Πατροκλέους in Plutarchi Lycurgo, & Demetrio, in Etymologo, Ariſtophanis Pluto, Plin. lib. 6. cap. 17. lib. 34. c. 8. *Patrocles, Polis. Poſidonius.* Arnobij lib 4. *Patrocles Thurius.* Suidas in Δημάρατος. & loco proprio, item in Λυκοῦργος. Fabius lib. 2. Stephanus in Ἀτήνη: Πατροκλῆς Ἀτηνιεὺς ἐχορήγει, καὶ Πανταχλῆς. *Patrocles Atenenſis, & Pantacles ſuppeditabant.* Iliados α: Διογενὲς Πατρόκλεις: *Dic Patrocles.* Iliad. π. —— Πατροκλεῖς ἀλλὰ μεμαὼς, *Patrocles exſulta promte.* Theocritus Idyll. 15. Ὁ ὁ Πατροκλῆς, ὁν Πύῤῥος —— ——

PATROCLVS, *tantiſque extenditur* —— Statius in Achilleide. Romae Inſcriptio:

L. PATROCLVS. FABER. OCVLARIARIVS

Homerus ſexcentis verſibus, Plutarchus in Alexandro, Suidas.

PHERECLES, Plutarch. in Lyſandro Διὰ Φερεκλέους, & Diodoro Siculo lib. 20. *Phereclus* Homero vocanti eum ἀρχιτέκτονα, & φέρεκλος Etymologo in Βουληφόρος.

PROCLES, Herod. l. 6. Euſebij Chronica. Plutat. Προκλῆς Ἐπιδαύρου τύραννος. & Sympoſ. lib. 5. Probl. 4. Sex. Empirici aduerſus Mathematicos l. 10. c. 12. *Proclus* ex 2. de Diuinatione ἀνεξετάστως faceſſere iubet Turnebus: ex eo enim *Procla*, *Procula* veteres habent Inſcriptiones, & Πρόκλος legitur in Plutarchi Romulo, & Lycurgo, in Suida voce Ἀθηνόδωρος, Platone lib. 3. de legib. Vide Feſtum.

THEMISTOCLES, vbi non? In priſcis Tullij Codicib. eſſe *Themiſtocli* pro *Themiſtoclis* credo Victorio, & rectum eſt.

THEOCLES, THEOCLVS. Reperto apud Vopiſcum quinque ſillabis *Theoclius*, Caſaubonus reponit *Theocles, Theoclytus*, vel *Theocius*. Infauſta foecunditas! Reponendum fuerat *Theocius*.

ABGA-

ABGARVS, AGBARVS, ABAGARVS. Baronio,& D.Hieron. in Matth.c.10. & Vulgo Α᾽κβαρος Appiano. *Augarus* Epiphanio lib. 2. haereſi 36. Α᾽υγάρῳ ῥ τῷ τ Εδεσσηνῶν δυνάστῃ, item Xiphilino Α᾽υγαρος, Suidae, Dioni lib. 77.

AGBARVS. Euſeb. lib. 1. hiſtor. lib. 12. cap. 1. Niceph. lib. 2. c. 7. Cedreno.

ABGARVS Zonaras, & tres MSS. Euſebij cum Codice Petauij. Item in Epitaphio verſu ad D. Pauli baſilicam reperto:

Οἶσιν ὁ πρὶν βασιλεὺς Α᾽βγαρος ἦν γενέτης.

Sic & in Nummis Lipſio repertum, in cuius Taciti Annali 12. *Abbarus* geminante B ſcribitur.

AGBATANA cum G, & A, Stephanus, Demoſth. 4. Philipp. Ioſeph. l. 10. Antiq. c. vltimo, Herod. l. 1. Diod. Plin. Cteſias.

ECBATANA per E, per C. Plut. in Ageſilao: Ἐν Ἐκβατάνοις, καὶ Σούσαις. Similiter Ariſtophanes in Equitib. & Scholia, Antigonuſque c. 16. hiſtor. Mirabilis. Eam ſcriptionem quoque Stephanus agnoſcit, & promiſcue in Plinij, Herodotique Codicib. cum C reperias: C licet hac in voce non admittat I. Scaliger lib. 1. de Cauſis LL. ca. 37. At poſteriorem hanc ſcripturam, vt vulgatiorem tuetur Pontacus ad Euſebij Chronica ex Libro Tobiae, Xenophonte, Athenaeo, Aeliano, Strabone, Diodoro lib. 19. Idem notat Eſdrae lib. 1. cap. 6. eſſe cum H *Ecbathana*.

AGCEPS, AGCILLA, AGCILIA, AGGVSTVM, AGQVIRIT more Graecorum per *Ag* ſolitum ſcribi, non per *An* indicat Mar. Victorinus: ſuis tameo per N ſcribendum praecipit Euphoniam Vſu corroborante.

AGEA, via in naui, Lexica proletaria. Quid ſi *Agyia* ſcribas, vt *Harpyia*? Α᾽γυιά Homero, & πόλις εὐρυάγυια.

AGELLIVS ſcribi voluit Turnerus in Epiſtolis. Tenuere id quondam Lipſius, qui retractatiorib. libris fatetur ſe in ancipiti verſari, quoties id vocis ſcribendum, alijq́ e magni nominis viri; nulla tamen robuſta ratione fulti. Ipſe Gellius, Liuius, Plutarchus, Dionyſius Halicarnaſſeus hiſtoriei *Gellij* ſaepicule meminere. Iidem familiae, gentiſq́. *Gelliae* apud Romanos, vanum vt ſit *A. Gellij* ſuapte natura diſiuncta copulare. *Gellium* habes Romanum Coſ. apud Plutarchum tom. 2. *Gellij* nomen fuit hiſtorico nobiliſſimo apud Soſipatrum lib. 1. vice ſaepiſſima, Priſcianum lib. 6. & 7. ſic: *Vnde A. Gellius Noctium Atticarum inſcripſit.* D. Auguſtin. lib. 1. qq. in Geneſim: *Quale Anius Gellius commemoratur in libris Noctium Atticarum.* Iterumq. inibi, & lib. 9. de Ciuit. cap. 4. Gellius ipſe lib. 3. c. 15. Romanum ſe indicat locisque denſiſſimis. Eſt & Caſauboni manus ad Vopiſci Probum: Liber regius hoc principium ita exhibet: *Certum eſt, quod Salluſtius Criſpus, M. Cato, Agellius quoque ſententiae modo in literas retulerunt.* Continenter: *Exſtat hic etiam in vno Putcant nomen Agellius, quod vix probo tamen.* Barthius lib. 35. cap. 7. Aduerſ. conſuli poteſt, qui nobiſcum ſentit, & pro auerſa opinione ampliter quoque diſſerit. Haut multo diſſimilis altercatio de Conſulis *Aternij* ſcriptione. Liuius, Pliniuſque li. 7. cap. 28. A. *Aeternium* volunt: Dionyſius *A. Terminum*, vel *Termenium*: Solinus cap. 6. *A. Thermum*. Caſſiodorus *Aterninm*, & Gellio lib. 11. principio, vbi legem ab ipſo ſancitam *Aterniam* appellat. Mendoſe Exemplaria, quibus eſt *Aretinam*, vel *Paterinam*. Sigonio placuit *Aterim*, vt nomen notius. At Liuij, Plinij, Caſſiodori Exemplaria videntur correctiora, quibus eſt *Aeternium*.

AGEMA ſecunda vocali, non tertia ſaepicule apud Curtium, quandoque apud Liuium vniformi tenore, apud Plutarchum in Eumene ſaepius. Appianus Syriacis: Α᾽γημά ἐισιν ἱππῆς ἐπίλεκτοι καὶ παρ᾽ αὐτὸ ἄγημα λέγοντες. *Agema ſunt delecti equites, ideoque Agema dicuntur.*

AGGER dicimus. Olim *Arger*. Curioſe nimis Victorinus *Anger*. Pro *Augur*, olim *Anger*.

AGLAPSIDES ἀταξίᾳ literarum apud Liuium lib. 4. Decad 5. Ordinate, recte *Aglaſpides*. Verba Liuij: *Frontem aduerſus clypeatos habebat, Aglaſpides appellabantur.* Ita Similitudo poſtulat Α᾽ργυράσπιδες. Χρυσάσπιδες.

AGGREDIOR, AGGEMO, AGGERO, AGGREGATVS pronunciandi blanditijs capiunt nos. Etenim maiores aurium iudicio multum tribuiſſe video. Aereo tamen Nummo Laurentij Maſſae aliter eſſe refert Manutius. Vide *Aggrettus*, ac ſubeuntia.

AGNES, quam *Agnetis* in ſecundo caſu rectius ſcribas. Conſtantinae Conſtantini F. verſus eſt in apſide huius virginis:

SACRAVIT. TEMPLVM. VICTRICIS. VIRGINIS. AGNES

Prudentius: *Agnes ſepulcrum eſt Romulea in domo*
Fortis puellae martyris inclytae.

Vide

Vide *Hagnes.* Gregorij Tur. lib. 9. *Sororem noſtram Agnetem.*

HAGNES, velut ab Ἁγνός, *Purus, Caſtus*, aſpere ſcribit Pontanus. Quid ſi dicam Latinos ſpiritum eliſiſſe, fidemq́ ex Prudentij Libris petam? Quid ſi oriatur *Agnes* ex Ἄγνος? Certe Ἄγνος leuiter ſcribitur apud Dioſcoridem lib. 1. c. 136. quo ſuper Euſtathij Commentarij adiri poſſunt.

AGNITVS paſſim ſcriptum. *Agnotus* ſcriptum volunt per O in Bruti epiſtolis. Salluſt. in 2. Hiſtor. *Neque inermes ex prœlio viros quemquam agnoturum.* Pacuuius: *In turba Oreſti cognita agnota eſt ſoror.*

AGRAGANTVM, non AGRIGENTVM *Siciliae opidum, Graece* Ἀκράγαντος. Valer. vox. In poſteriore vocabulo duplex erratum: ſcribunt enim Diodorus Siculus libb. 11. 13. Pauſanias, Thucydides, omnes cum K Ἀκραγαντῖνοι. Ἀκράγας enim, quod Ἄκρα γᾶς fuerit, idque διὰ τὸ ὀχυρὸν, vt enotat Stephanus lib. de Vrbib. & caſtius forte litera C *Acragas* vt Polybio Ἀκράγας: licet C, ac G arcte cognata ſint. Antiquiſſimis autem ſeculis G ignoratum fuit, ex quo *Caiorum, Cneiorumque* nomenclatio profluxit. Deinde Ἀκράγαντος in recto intolerabile non nouicio lectori. Neque *Agrigentum* dici patitur, quod Plinius *Agragantinum* bitumen ſcripſerit. Porro idem l. 31. c. 7. *Agrigentinus ſal ignium patiens ex aqua exſilit.* Lucret. item l. 1. *Quorum Agrigentinus cumprimis Empedocles eſt.* Sic Giſanius monito quibuſdam Libris eſſe *Agragantinus*, quibuſdam *Agragent.* cum A in ſecunda ſede, E in tertia. Optime omnium *Agrigentinus* e Plinij diſciplina lib. 3. c. 8 *Opidum Acragas, quod Agrigentum noſtri dixere.* Cicero Verrina 4. *Agrigenti nomine eiuſdem P. Scipionis monumentum.* Ibidem: *Cum ipſis Agrigentinis viuunt.* Latini denique non parce K Graecorum in G vertunt Ζάκυνθος praeter hiſtoricos Dioſcorides in primo, Latini *Saguntus*, Κωβιός Theophraſto, & *Gobius.* At de ſuperis vocib. docta eſt Pontaci nota ad Euſebij Chronica. Ouidius 4. Faſtorum in figurando hoc nomine graeciſſat, in ſcribendo Latinos ſequitur:

Himeraſque, & Didymon, Agrigentaque Tauromenonque.

AGRIPA vnico P eſt Codici veteri Val. Max. Ita Origo dictat. Solin. cap. 4. ex Plin. l. 7. cap 8. *Contra naturam eſt in pedes procedere naſcentes: quapropter velut aegre parti Agripae appellantur.* Superſtitio fuit tales improſpere vitam acturos, qua opinione Solinus imbutus, Pliniuſq. Ego ſic natus haec edo ann. LXV. maior Dei munere & —— ἔτι μοι μένος ἔμπεδόν ἐστι Gell. li. 16. c. 16. *Agripae appellati vocabulo ab aegritudine, & pedib.* Quibuſdam εὐφωνότερον viſum *Agrippa:* cur ergo tollunt in *Iupiter* Etymum ſecuti *Iuuans pater?* Non par Originis, ac ſcriptionis in vtrouis momentum? *Hippias, Leucippus, Xanthippe* cur eam duplicent literam, aperit compoſiti pars altera. Eadem autem eſt in *Agrippa* ratio compoſitionis ἐκ τοῦ ἀγρεῖν ἵππον. Neque mirum veteribus quandoque ignoratas vocum Origines, cum Varro doctiſſimus ſaepiſſime deuiauerit a rectis, cumque eo alij. Quare recte opinor a Marone in 8. ſcriptum —— *Dijs Agrippa ſecundis* duplici P. Item Ouidij Faſt. 4. *Iam tamen Agrippam natum* ——

Horatio lib. 1. Oda. 6. *Nos Agrippa neque haec dicere, nec grauem.*

AHALA Seruiliorum cognomen tribus ſillabis notat Manutius e Lapidibus Capitolinis, ex Nummo argenteo Alexandri Tori vno, alteroq́ue cui BRVTVS-AHALA, ex tertio Andreae Lauretani. Amplectitur Vinetus in lib. 1. Flori. Ego in patrae Romanae eloquentiae totus acquieſco. Verba eius in Oratore: *Quid vero licentius, quam quod hominum etiam nomina contrahebant, quo eſſent aptiora? Nam vt duellum bellum, & Duis bis: ſic Duellium eum, qui Poenos claſſe deuicit, Bellium nominauerant, cum ſuperiores appellati eſſent ſemper Duellij: Quin etiam verba ſaepe contrahuntur, non vſus cauſa, ſed aurium. Quomodo enim veſter Axilla Ala factus eſt, niſi fuga literae vaſtioris? Quam literam etiam e Maxillis, e Taxillis, & Vexillo, & Paxillo conſuetudo elegans Latini ſermonis euellit.* Superior illa ſcribendi ratio nata ex more geminandi vocalem longulam *Ala Aala*, tum intermiſſo flatu *Ahala*, vt *Vehemens, Prehendo, Ahenum.* Sic enim cenſuit M Tullius, inquit Iul. Scaliger c. 31. de Cauſis LL. *Veho, Vexi, Vexum, Vexulum, Vexillum.* & κατὰ ςυγκοπὴν *Velum: Ago, Axo, Axa, Axula, Axilla, Ala: Maſſo, Maxo, Maxa, Maxula, Maxilla, Mala*, vnde μασσῆρες: *Pango, Paxo, Paxus, Paxillus, Palus. Axo autem, & alia ſic ſunt dicta, vt Faxo, Graxo*, Fragmenta marmorum, quae in Capitolio ſaepius AHALA. Plutarchus in Bruto: Εἰς Ἄλαν Σερβίλιον. Ciceronem exprimit. Cruſerius in hunc Plutarchi locum duabus omnino ſillabis abſolui poſſe nomen hoc autumat, vt ſit *Ala* abſque vllo prorſus Flatu. V. Vinandum Pighium in *Aequipeta.*

AIIO Ciceroni ſcribi placuit duobus II. Fab. lib. 1. cap. 4. Hactenus da Ciceronis imitatorem.

ALACHRI ANIMO ſparſum in Cicerone. Sic edidit P. Victorius, Librorum veterum imagine, Victorio quis ſe dat?

ALAESA mediam conſtituente diphthongo primaria apud Strabonem, ac Ptolemaeum: apud Diodorum, & Antoninum *Aleſa* extra diphthongum. Pleraque Ciceronis loca in Verrinis obijciunt H principi vocali. Sic aſperatur *Haleſus* fluuius apud Columellam, ac Aen. 7.

Curru iungit Haleſus equos.

ALALCOMENE abſque H, varijs locis Pauſanias, Stephanus, Homerus, alij.

ALARICVS perpetuo tenore apud Claudianum, & Oroſium. Graeci Zonaras, Sozomenus, Zoſimus cum X Ἀλαριχός. Nec aſperantia deſunt Exemplaria *Halaricus.*

ALAT pro *Halat* veteribus eſt Gloſſis Antiqui Latij more: tunc probo.

ALBEOLVS priſce pro *Alueolus.* Cicero de Finib. *Albeolum poſcere, aut quempiam ludum.* Itidem *Albeus*, pro *Alueus.* Vetus Lapis: CVRATOR. ALBEI. TIBERIS Legas ſimiliter *Balbas, Vuinas* puſillo diſcrimine, aut nullo. Rectius *Alueus* ex Adamantij Martyrij praeceptione, Conſuetudine paene omnium. Et dubitabilis iſtane ſit Tullij manus in *Albeolo.*

ALBICASSO ſcribe, non *Albicaſco* cum Paſſeratio. C. Matius in Mimiambis:

Iamiam albicaſſit Phoebus.

ALCEDO, ALCEDONIA abſque adſpirationis nota implorato Euſtathij patrocinio ſcribenda dictat Val. Brabantus. At neutra vox Graeca eſt. Pontanus eadem *Alcioniorum* aura delinitus, ſimiliter non adſpirat, nec editio Priſciani nouiſſima. Leniter apud Lucianum Ἀλκυών. Ἀλκυονίδας ἡμέρας. Euſtathius in Iliad. Ι ὦτα ſic praecipit, vt ἀλ'τ. Item Suidas, Ariſtophanes in Ranis eu Scholiaſte in Auibus. Verum Ἀλτ, & Ἀλκυὼν dignoſcas ex Tzetze in Ἔργα Heſ. lib. 1. Τῶν γὰρ τελείων τὰ ἐν λῷ δασύνεται· τὰ δὲ συγκοπὲν τα ψιλοῦνται, ὡς τὸ ὁλόλαμπος, ἁρμοζόμενος, ἁλόμενος, ὄλυμπος, ἄρμενος, ἄλμενος. ψιλοῦται ὅθεν τὸ Ὄλυμπος. *Talia enim cum perfecta ſunt, adſpirantur: cum conciſa, leuantur, vt: Hololampos, Harmozomenos, Halomenos. Leuantur ergo Olympus, Almenos, Armenos:* ſunt enim conciſa. Igitur Ἀλκυὼν: nam τοῦ Ι συγκοπὴν πέπονθε παρὰ τὸ ἐν Ἁλὶ κύειν apud Euſtathium, Etymologum, Theocriti Scholiaſten, aliosque. Nihilominus apud Feſtum variant er ſcribitur; & cum adſpiratione apud Varronem lib. 4. de LL. & 6. *Halcedo, Halcyon.* Item apud Theophraſtum l. 1. c. 8 Περὶ τὰς ἁλκυονίδας edente Heynſio. Plinium lib. 10. c. 32. *Halcyones, Halcyonides.* Ouid. in 11. Metam.

Perque dies placidos hiberno tempore ſeptem
Incubat Halcyone pendentibus aequore nidis.

Obſerua *Halcedo, Halcyō, Halcyone, Halcyones* difformiter, recteq. ſcribi in recto: Silius Italicus l. 14.

Cum ſonat Halcyones cantu —— Apud Herodianum Ἀλκυδὼν per Υ, per δ. rectumne?

ALCHIMIA incorrectum eſt: ex *Al.* enim Arabum articulo (ſicut in *Almanah*) & χυμός natum oportuit Ἀλχυμία. Similiter *Alchymiſta.* Si modo notam & animaduerſionem merentur.

ALEI CAMPI extra diphthongum, Ἀλήϊα, Ironice Ἀλήϊα: Cicero —— *Campis errabat Aleis.* Quoſdam adſpiraſſe primori ſillabae damnat Etymologus.

ALEMANNVS crebrius eum E in ſecunda, & duobus N N. Claudian.

Haec Alemannorum ſpolijs, Auſtralibus illa
Ditior exuuijs —— Sid. Apoll. Carm. 7.
—— *Rhenumque ferox Alemanne bibebas.*

Auſon. Gratiarum Actione 1. *Voca Germanicum deditione gentium: Alemannicum traductione captorum.* Ea re Euſtathius in Dionyſiū τοὺς Γερμανοὺς ponit, διὸ οἱ Ἀλαμανοὶ πρόσχωροι, quae de Stephano videntur excerpta: Ἀλαμανοὶ ἔθνος Γερμανοῖς πρόσχωρον. Et nota hic A eſſe. Cyrinus Epiſcopus Ratisbonenſis in vita S. Heimeramni *Alemannos* vocat Germaniae partem per E ſcribens. Sic Vopiſcus, Spartian. Victor, Niceph. Per A Notitia imperij, Oroſius, Eutropius, Suidas, Hieronymius in vita S. Hilarij, Caſſiodorus lib. 12. *Alamannorum nuper fugata ſurreptio.* Nonnulli liquidam ideo duplicant, quod ad *Lemanum* lacum incolentes olim dicti *Allemanni*, poſt ampliata vox. Vt hoc ſit, N non magis hac in voce geminabitur, quam in *Lemano.* Inſcriptiones in Theſauro Gruteri modo *Alamannus* N N duplici, modo ſolitaria.

ALEXANDER. Olim *Alexanter*, vt *Caſſandra, Caſſantra*; Ἔνδον, *Intus*: a *Pede petiolus*, non *pediolus.* Scribitur & *Alexandrus* rectiſſime. Vide vltimantium Variantiam. *Alexſander*, vti *Vixſit*, taliaque a c ii βαρβαρίζοντος incorrecta populi peruenerunt in ora.

ALEXANDREA, ALEXANDRIA, vt *Nicea, Nicia*: *Antiochea, Antiochia*, Priſcian. l. 2. Vrſinos Ciacconios in *Alexandrea*, & *Antiochea* ſecundam propugnantes vocalem nihil moror. Nec corū ſulcura placet, quamuis argentea. Ignorātia peperit apud Horatiū *Alexandreia* cum veterū biuocali, extra quā numeros periſſe rati ſūt. Cur nō pariter ſcribūt *Dareius, Elegeia*? Recte quoq; *Alexādria* pro Caſſij filia, pro qua Caſaubono ſcribitur *Alexādra τετρασυλλάβως.* Nec aduertit Graecorū Variātiam in his: Πηνελόπη, Πηνελόπεια, Καλλιόπη, Καλλιόπεια, Κασσιόπη, Κασσιόπεια,

σιότησια Κάσσανδρα, Κασσάνδρεια. Ἀλέξανδρα, Ἀλεξάνδρεια Ὠφίλεια, Ὠφελία, Εὐμάρεια, Εὐμαρία, ἀσχροκερδεια, αἰσχροκερδία, alia propemodum infinita.

ALIA vnico L. Plutarcho Ἀλιὰς ἡμέρα, Ἀλία ποταμός. Ita ex vett. Libris praecipit Sigonius, Lucanus in 7 *Quas Aliae clades* —— Aldus in Orthographia. Poſt acceſſiſſe alterũ L docet Seruius. ita eſt Virgilio —— *Interluit Allia nomẽ*, Liuio, Oroſio; nõ Plutarcho, quod volunt.

ALII pro *Alius* Cicero de Natura D. *Quib. beſtijs erat is cibus, vt alij generis beſtijs veſceretur.*

ALICA ab *Alendo* leniter, Chariſius l. 1. Verrius, Feſtus, alij. *Alicula* etiam flatu remiſſo, Velium Longum adi in Orthogr. Etiam Flauius Caper: *Alica*, non *Halica*. Aſpere edunt in Sat. 15. Lucillij. Hotomanus in Lexico vda geminante ſcribit *Allicula*e.

ALIVSMODI, & ALII MODI ἀρχαϊκῶς. Cato in Cenſura de Veſtitu, & vehiculis: *Nã periuriam fiet, cum mihi ob eos mores, quos prius habui, honos detur: vbi datus eſt, tum vei eos mutem, atque alij modi ſim* Ita legit Priſcian. lib. 6 C. Licinius in 2. *Peruerſum eſſe alij modi poſtulare.*

ALLABORO, ALLABOR, ALLATRO, ALLIGO, ALLINO, aliaque id genus conſimiliter. *Allegere*, non *Adlegere*, Vel. Longus in Orthog. V. *Adlabl.*

ALLECTVS, quam *Adlectus*, praefert Manutius Aurium iudicum ſecutus. Saxa varia ſunt.

ALLIENVS duplici LL. cognomen familiae Romanae, Libri, & Lapides.

ALLIGO duobus LL, Caſſiodorus. Pariformiter, *Allambo, non Adlambo: Alloquor*, non *Adloquor*: *Allicio*, ſexcenta ſimilia.

Aeneid. 1. *Non alligat ancora morſu.* In 5. *Nec plura alludens* ——

In 8. *Et mare, quod ſupra, teneant, quodque alluit infra.*

Caſſiodorus: *In his non ſolum propter lenitatem conſonantes mutantur: ſed & quod nullo modo ſonare D litera poteſt*: Rationem poſteriorem perpendant alij.

ALIMENTVM elegantius per I, quam per V Velius Longus monet in Orthogr. vt *Monimentum*, *Optimus*.

ALIMENTVS, non *Halimetus*, Cinciae gentis cognomen, Libri veteres.

ALIOQVI. *Alioquin*, & *Atquin* dici vetat Caper: Paſſeratius *Alioquin* amplexus eſt: nec ſolus.

ALIQVAMMVLTVM TEMPORIS ſcribitur l. 2. de Aſino aureo, edente Vulcanio. Item Apol. 1. *Aliquammultis diebus*: iunctim.

ALIQVVNDE per Q ſcribi debet: diuiſio enim illius eſt *Aliquo*, & *Unde*, hoc eſt, ex aliquo loco. Sed certe N, non M erit: quia *Vnde* per N ſcribitur. Et *Aliquobi* aeque: ex *Aliquo* enim, & *Vbi* eſt, hoc eſt, in aliquo loco. Sed hae ſillabae, quae literis, Q, V, O conſtant, non exaudiuntur, praeſcribi tamen debent. *Haec Ceſellius.* Priſci ſcripſere *Alicis*: pro *Aliquis*: ex qua veterrima ſcriptione *Alicunde*, & *Alicubi* ad nos vſque peruenerunt, poſſuntque ὀρθότερα videri: quamuis Ceſellio Caſſiodorus haereat.

ALIS pro *Alius* in delitis cenſeri poteſt. Item *Alid* pro *Aliud*.

Lucret. l. 1. *Quando alid ex alio reficit natura* ——

Sic alid ex alio —— *Namque alid ex alio clareſcet* ——

Huic ſcriptioni Giſanius intercedit veterum Librorum ſuffragijs. Verum id accommodatius menſui, eſtque magis ſimile nominanti caſui *Alis*, quem apud Salluſtium teſtatur Soſipater l. 2. *Alis alibi ſtantes: Omnes tamen aduerſis vulneribus conciderunt.* Item Catullus: *Coniugium, quod non fortior auſit alis.* Plautum *Ali rei* ſcripſiſſe teſtis eſt Feſtus. Ita naſcitur ex *Alis Aliter*, *Alibi*, *Aliquis*. Item *Alimodi* pro *Aliuſmodi* apud Feſtum.

ALIS tam rectum, tamque iure vſitatum, quam *Elis*. Plautus Capt. *Vendidit in Alide.* Ibidem crebriuſcule. Tamque *Alius*, quam *Elius*. Idem: *Belligerant Aetoli cum Alijs.* Iure: nam Ἦλις, Dorice *Alis*: priſcum autem Latium doriſſat plerumque. V. *Damocles*, *Demaratus*.

ALITVS melius deuitandae ambiguitatis gratia, Diomedes. Hoc ſi eſt, cur ſaepius in Tullianis tabulis *Altus*? Apud Feſtum *Romulus Altellus*, quod a lupa *Altus*, non *Alitellus*, Ipſe tenor verborum diſcrimen inuehit, ſi modo inuehendum.

ALIVM. Vide Hallium.

ALIVTA pro *Aliter* ſcripſit Antiquum Latium. Numae lex:

SIQVIS. ALIVTA. FAXIT. IPSOS. IOVI. SACER. ESTO

Plautus Rudente: *Is mos per gentes alium aliuta diſparat.*

ALLIENVS duobus LL, non *Alienus*, cognomen familiae Romanae, Manutius e Libris, & lapidibus Ex diuinatione Tulliana videtur poſci L vnicum. Nam Aſconius ait dubitatum. propriumne fuerit nomen, an appellatiuum eo loci: *Habet Alienum.*

ALLIFAE combinatis vdis. *Allifis* in Samnio.

MAGILIVS. L. L. PHILOM

AVG. ALLIFIS. MAGIST . Vide

Vide noſtra Siliana ibi : ——— *Alliſanus Iaccho Haud inaratus ager* ——— Sic Libri veteres, & Saxa quaterua, non *Aliſſ:*, inquit Giſelinus. Sic Liuius, Plinius, alij. Inſcriptio alia: ORDO. ET. POPVLVS. ALLIFANORVM

ALLIVS, Libri, Saxa. Vide Inſcriptiones a Grutero pag. 167. Vide *Allienum* in vetere Vrſini denario, quo monimento vſus in Ciceronis ad Q. Fratrem epiſt. 1. reponit *Allienum*.

ALLOBROGES, ALLOBRYGES, ALLOBRIGES I Latiari. Super quo Stephanus. Ἀλλοβρύγες ἔθνος δυνατώτατον Γαλατικόν, ὡς Ἀπολλόδωρος. Πολύβιος δὲ διὰ τοῦ I αὐτοὺς καλεῖ Ἀλλόβριγας. Χάραξ δὲ διὰ τοῦ ο μικροῦ Ἀλλόβρογας· οἱ πλείους δὲ διὰ τοῦ I. Ὁ δὲ Τεχνικὸς Ἀλλόβροξ ἔθνος Γαλατικόν. *Allobryges gens potentiſſima Gallicana, vt Apollodorus. Polybius per I eos vocat Allobrigas. Charax autem per o puſillum Allobrogas: plerique per I. Artigraphus: Abbrox, gens Gallicana.* Certe per O. M. Tullj. 3. in Catilinam. Per I Plutarchus in Cicerone.

ALONTINI, ALVNTINI, HALVNTINI in Plinio, & M. Tullij Verrinis varianter.

ALPES, ALPIS, ALPIA, ALBIA. Non dumtaxat πληθυντικῶς ſcribuntur *Alpes*, ſed ἑνικῶς quoque *Alpis*.

Iuuenalis Sat. 4. —— *Oppoſuit natura Alpemque, niuemque.*

Lucan. in 1. *Tunc inter Rhenum populos, Alpemque iacentes.*

In 3. *Agmine nubiferam rapto ſuperuolat Alpem.*

Claudianus: —— *Frondoſa fertur ab Alpe.*

Ouid. 3. de Arte: *Nec quot apes Hyblae, nec quot in Alpe ferae.*

Dionyſius Periegeſi —— Ἐκ δὲ Βορείης Ἄλπιος ἐρχόμενος ——

Liuius lib. 25. *Ipſi per Taurinos, ſaltuſque Iuliae Alpis conſcenderent.* Euſtathij in Dionyſium nota: Ἐκαλεῖτο δὲ καὶ κατὰ γένος οὐδέτερον, τὰ Ἄλπια, καὶ Ἄλβια δὲ μετὰ τοῦ B: *Vocabantur & neutro genere Alpia, & Albia cum B.* Eſt enim ἄλπη ſeu ἄλπις nix. Nonnus lib. 6. Ἀδριάδας παρὰ θῖνας, ὅπη χύσις ἄστατος Ἄλπης. *Adriaticum apud litus, vbi inſtabilis profuſa nix.* Falkemburgius Ἄλμης ibat repoſitum. Diſplicet. Sibyllinorum lib. 7. habes Δύσβατον Ἄλπιν.

ALPHEVS deſolata vocali media: etſi Graecis Moſcho, Straboni, Nonno, alijs ſit Ἀλφειός. Male vulgo *Alphaeum* biuocali principe exaudi notant Notae in Melam, ac recte notant.

ALSIOSVS cum S apud Plinium l. 22. c. 24 *Hunc potum bibendum alſioſis*, ſaepiuſque, & apud Varronem de RR. & Philoxenum. Origo ab *Alſius* voce Ciceroni bene cognita. At Gloſſis Graecolatinis cum G quaſi ab *Algeo*: Δύσριγος, *Algioſus*. Hoc vt Originem magis redolet : ita alterum Vſu teſtatius eſt. Aliae Gloſſae cum C, *Alcioſus*. Priſco ſcilicet more, quo litera C erat: G nulla erat.

ALTERORSVS ſillabis quatuor conſit apud Apuleium l. 9. de AA. edente Vulcanio: alibi tribus perſcribunt *Altrorſus*, ſicut *Altrinſecus* apud Solinum, & Plinium.

ALTERVTRIVS ſillabis quinque. Sed et. *Alterius utrius* ſcribas recte cum Tullio in Protagora, & Epiſtolis, cum Catone Orat. de Ambitu. V. Priſcianum lib. 5. Feſtus : *Vtroque mors propinqua alterius vtrius captari putabatur.* Plura Volumine 1.

ALVCINOR, ἰλιγγιῶ libenter ſcribo omiſſo Spiritu, & liquida vnica ſecundam ordiente ſillabam, ductus auctoritate Feſti. Sic etiam Cloatius Verrius videtur ſcripſiſſe apud Gell. l. 16. c. 12. Senſit Octauius Pantagathus ἐτυμολογῶν quaſi a *luce aberrare* : nec eo propius quiſquam veritatem vidit. Nam cum *Ocellas*, & *Lucinos* Plinius cognomen iniuriae memoret habuiſſe, videntur cum eis *Lucini* numerari, qui aliquo oculorum vitio laborant, ex quo *Oblucinaſſe* Feſto, & indubitanter ex eiuſdemmodi compoſitione *Alucinare*. Cloatius ex Ἀλύειν, & iuuari queat ex Polluce l. 3. c. 17. Quaeſitiores Origines prudens inſuper habeo. Certe Ἀλύειν etiam Ἀπορεῖσθαι interpretatur Plut. l. 1. Πᾶς δεῖ τ. ν. π. ἀ. Etymologus quoq. Ἄλυς, ἀπορία, πλάνη, λύπη.

ALVEARIA vulgo ſcribitur recte: licet in antiquo Soſipatri Libro *Aluaria* deſtituatur vocali ſecunda.

ALVNTIVM, *Agathyrnum, Tindaris colonia, opidum Mylae*, Plin. l. 3. c. 8. Cicero in Verrinis *Aluntini*. Alij per O *Alontium*.

AMARANTO nomen eſſe, *quia non marceſcat* ſcribit Plinius l. 21. c. 8. Nomenclatio igitur clamat eos errare, qui adſpirant huic nomini. Apud Etymologum Ἀμάραντος aliud longe eſt: etſi non prorſus Origine externum. Galenus lib. 6. de Simpl. med. Facultate: Ἀμάραντον δυνάμεως ἐστὶ τμητικῆς τε, καὶ λεπτυντικῆς. Per Θ vitio: ſicut Th in illo Tibulli :

Vt cum contexunt amaranthis alba puellae Lilia ——

AMAROR, AMARITIES, AMARITAS, AMARITVDO varianter Georg. 2.

—— *Torquebit Amaror.*

Catullus: *Quae curis dulcem miſcet amaritiem.*

Vitruuius l.2.c.9. *Non ſolum ob ſucci vehementem amaritatem.* *Amaritudo* Plinij eſt.

AMASIS Plin.l.5 c.9. *Amaſe regnante.* Lucan. l.9. *Non mihi pyramidum tumulis euulſus Amaſis.* Euſeb. Chronicis. Minus recte *Amaſſias*, aut *Ameſias*. contraque veritatem. Hebraicae veritatis, & Chaldaicae, cuius eſt *Amaſa*.

AMOSIS, Ἄμωσις Herodoto, Clementi, alijs ſcriptum notat Pontacus. At Herodoti l.1. & 2. denſiſſime eſt Ἄμασις per A.

AMASTRA, non *Ameſtra*, Siciliae vrbs. Vſus. Silius lib.14.

—— —— Comitata Nemus Venit Amaſtra viris—— ——

AMBARVALIA, & AMBVRBALIA diuerſa ſint, oportet, non nuganti. Turneb. lib.11. Aduerſ. cap. 23. *Ambu* autem pro *Am* dixiſſe veteres, vt *Indu* pro *In*. Inde fortaſſe inquit *Ambaruale*, *Ambedo*. *Ambaruali*a igitur cum *Arua* luſtratione obeuntur. Inſinuat Maro Ecloga 5. & Georg.1. *Terque nouas circum felix eat hoſtia fruges:* hae namque in *arua*. Strabo l.5. Ἀμβαρούιαν. Tibull. lib.2. *—— Fruges luſtramus & agros,*

Ritus vt a priſco conditus exſtat auo.

AMBVRBALIA vero, cum *Vrbs*, & *Pomoerium* luſtrabantur: vnde *Amburbiales hoſtiae* Feſto.

Lucan. l.1. *Mox iubet & totam pauidis a ciuibus vrbem*

Ambiri, & feſto purgantes moenia luſtro

Longa per externos pomoeria cingere fines

Pontifices ſacri, quibus eſt permiſſa poteſtas.

Ἱερομνήμονας θυσίαν ἐπιτελεῖσθαι, inquit Strabo. Quorum vtriuſque verbis ſolemnitates perſimili cultu actas indicium fit: & tam ſunt nihilominus diuerſa, quam *Aruum*, & *Vrbs*. Et vero nonnunquam ſuccedebant haec inuicem feſta. Vopiſcus in Aureliano: *Luſtrata Urbs, cantata carmina, Amburbium celebratum, Ambaruali promiſſa.* V. Macrob. lib. 3. Auſimne fide Codicis cuiuſdam *Ambarnaria* ſcribere per R? Nonne aequo iure Iupiter *Latialis*, *Latiaris*? *Fuluum*, *Furuum*, *Squarror* (vnde *Squaroſae manus*) *Squallor*? Vide *Vrbum*, *Vruum* Varronem apud, & Feſtum.

AMBEGNI Feſto: *Ambiegna bos* Varroni, circum quam aliae hoſtiae conſtituuntur, *agnae* ſcilicet: Fulgentio *Ambignae oues*. Sed editio nouior (cóne melior?) *Ambegnae*. I ad Vertranium in lib. 6. Varr. de LL.

AMBVBAIAE per M primore ſillaba, per A in penultima. A priſca praepoſitione *Am*, & *Baiae* inſerto B, vt in *Amburo*, *Ambio*, *Ambedo*. Ita Turneb. l.11.c.23. & mulieres vult Syras fuiſſe circa *Baias*, & locos voluptuarios, aedilemque metuentes, quae ſe capturas facerent, & organis in Latium comportatis. Sed vox eſt Syriaeo flexu figurata אנובּיא, vel אנברביא. Placuit haec Origo Caninio, alijſque. Horat. *Ambubaiarum collegia pharmacopolae.*

AMECABVNDVS ſecunda ſillaba cum E. *Amecus* olim: *Amicus* cum I ſerioris aeui, ac terſioris, quo *Amicabundus* non ſimiliter. Laberius autem in *lacu auerno mulierem fuiſſe amecabundam ſcripſit.* *Amecus* cum E iure olim peroptimo pro *Animaequus*: eſt enim animae dimidium. I ad Feſtum. Neque tamen eam ob rem probauerim Iani Guilielmij correctionem in Caſina reponentis: *Amecei prodeunt*, vbi praefuit: *A me prodeunt*. Nam proxime de Chalino dicitur. *Inimico noſtro miſeriam adiungerem.* Sunt & Chalini viciſſim de ijs, qui prodierant verba: *Illorum me alter cruciat, alter macerat.* Non ergo *Amecei prodeunt*.

AMENTVM Vſu denſiſſimo, Auctoritate plurima vnico M: duplo in Gloſſis H. Stephani, idque propius Originem: *Ammentum*, Ἅμμα λόγχης· Ἀωρὸν ἐστιν: *Ammentum lanceae copulaLorum eſt.* Repono ſiquidem Λωρὸν ἐστιν. Vſum ſequamur.

AMFRACTVS. Vide *Anfractus*.

AMILCAR ſunt, qui adſpirent decepti librariorum ignorantia, inquit Pontanus lib.1. de Adſpiratione.

AMENOPHIS vnico M, duob. *Ammenophis*, *Ammenophes*, *Menophis* pro variantia Exemplarium Euſebij notat Pontacus. Interponit N Ioſephus l.1. contra Appionem Ἀμμένωφις.

AMI quidam Plinij Codices: *Ammi* geminante muta Dioſcorides, alijq. rectius. Galen. l.6. de Simplicib. Medic. Τῆς πόας, ἣν ἄμμιν καλοῦσιν. Ergo & *Amis*. Aeque variat Σίναπις, Σίναπι, *Sinapi*, *Sinapis*.

AMINEA, AMINAEA, TAMINIA. *Aminea* M, & N nõ duplicatis, ac biuocali eximia facta. Macrob. l.3.c.20. Serenus: *Vmbra necat teneras amineas.* Proceleuſmatico verſus clauditur. Multitudo breuiũ audaciã fecit Maroni vt Georg. l.2. protraheret. *Sũt etiã Amineae vites firmiſſima vina.* Vbi Vaticanae bibliothecae Codex, ac Mediceus *Amminae* duobus M, extrita que vocali penultima, Maronem aemulatus eſt Auſonius: *Solus qui Chium miſcet, & Amineum.*

M.Mago-

M. Magonius Auguſtalib. teſtamento legauit *vineam Amineam.* Romae exſtat in domo Caſſij. Dioſcorides lib. 1. c. 88. vbi de Myrrha: Ἡ δ' Ἀμιναία, ἀποδόκιμος. *Aminea, reproba.* Vetus Inſcriptio: VINEAM. VOBIS. AVGVSTALES. IDCIRCO. DARI. VOLO. QVAE. EST. AMINEA. Plin. lib. 28. c. 11. *In Aminco vino.*

AMINAEA cum diphthongo praefert lib. 5. Dioſcoridis: Σταφύλης ὄμφακος πρὸ χειμῶνος ἢ ἀμιναίας. *Vua nondum prae maturitate nigreſcente, aut aminea.* Nec deſunt Virgilij Codices, quibus *Sunt & Aminaeae vites firmiſſima vina.*

Plin. Gelenij lib. 14. c. 2. *Principatus datur Aminaeis propter firmitatem, ſenioque proficientem vini eius vbique vitam.* Item cap. 3. Galenus in quinto περὶ ὑγιεινῶν: Τοιοῦτοι δέ εἰσιν οἱ ἀπὸ τῆς Βιθυνίας Ἀμιναῖοι. *De ſalubribus: Tales ſunt Bithyniaci Aminaei.* Heſychius: Ἀμιναῖον δι' ἑνὸς Ν τὸν οἶνον λέγει· ἡ γὰρ Πευκετία Ἀμιναία λέγεται. *Aminaeum vnico N vinum dicit: nam Peucetia Aminaea dicitur.* Certe geminum N non fero in Catone de RR. ab operis Commelianis. Serenus Sammonicus. *Succus Aminaeae vitis cum pane medetur.*

Idem: *Aut in Aminaeo cochleas haurire Lyaeo.*

Cur ergo Gelenius medicus *Aminaeae vſum* negat in re medica? Vopiſcus in Floriano Imp. *Vites, quae vuas Aminaeas albas ferebat, eo anno, quo ille imperium meruit, purpuraſcere plurima parte coepit.*

TAMINIA. Plin. lib. 26. cap. 13. *Reſiſtitur vuae taminiae ſucco, aut veratri cum oleo peruncti corporibus. Taminia quidem in aceto decocta etiam veſtes eo taedio liberat.* Idem lib. 28. cap. 10. Maculam putat hoc ſcribendi genus Pierius: ego ipſius ſenſum. Nam Feſto quid agas? *Taminia vua ſiluestris generis videtur Verrio dicta, quae tam mira ſit, quam minium.* Plin. lib. 23. cap. 1. *Labruſcam putat eſſe, quam vulgus vuam Taminiam vocat.* Celſus lib. 3. cap. 21. *Vua taminia quam σταφίδα ἀγρίαν Graeci nominant.* Sic editio Lugdunenſis. Etſi vero etymum repudietur Feſti, nihilo ſecius de eius mente non licet dubitare. Seruius a *minij vacuitate.* Putat enim vitis albidae genus fuiſſe. Neque negantibus aſſentio: nam *Aminearum* genus non vnum fuit. Macrobio ſupra fatendum eſt vuam *Amineam* eſſe nigram, cum ſtatuat *Amineam* eandem Falernae. Et Plinio lib. 14. c. 3. *Eſt & nigra Aminaea, cui Syriacae nomen imponunt.* Vbi indicat alio etiam eſſe colore, quod diſertim exprimit in Floriano Vopiſcus: *Vites quae vuas Amineas albas ferebat, &c.* Sic editio a ſapiente Salmaſio. Iri poteſt ad Gorrhaeum ſuper hoc erudiſſime ſcribentem.

AMETHYSTVS cum T, & H in paenultima, quod ebrietati reſiſtat magorum opinione Plinij lib. 37. c. 9. Ita recte. At Theophraſti libro de Lapidib. abſque T Ἀμέθυσος: item apud Heſychium, atque Ezechielem c. 28. cum in alijs hagiographis inſit, & Plutarcho, Athenaeoque ſaepius. Quibus hoc pro lapide ſcribitur *Amiſtides*, peccatur.

AMMINICVLO priſco more. Varro Endymionib. *Vt eius conſilio potius vigiliam amminicu arcui noſtrum:* Sic praeſcribit Caſſiodorus, ſicut *Ammonet.* Aliter Cyrilli Lexico: Ἐπικουρία, *Adminiculo.*

AMMITTERE ex varijs MSS. legendum ſeuere praecipit Carrion Notis ad lib. 2. Val. Flacci, in quo conſtanti tenore ſcribit *Ammitrans, Ammonita genitrice, Ammonet, Ammota terga.* Apud Bedam *Ammittit, & Admittit* inuenias. *Ammonitio* etiam eſt Adamantij Martyrij, & Bedae. *Ammonitrix* Plauti in Truculento.

AMMIRATIONEM bis noto apud Emporium Rhetorem: ſemel *Admirationem* inconſtantia paene ſolenni.

AMMODYTES, non *Hammodytes.* Ἄμμος enim leuatur. Lucanus:

Concolor exuſtis, atque indiſcretus arenis. —— *Ammodytes*

Neque male *Ammodites* per I Latiare. Sero enim Latium admiſit Y. Vide *Lacrimae.*

AMMON leuiter. Ἄμμος *Ammodytes* enim non adſpiratur. Ab *Arena* autem *Ammonem* dictum volunt Diodorus, ac Pauſanias. Indicat Plin. lib. 12. c. 23. *Africa Ammoniaci lacrymam ſtillat in arenis ſuis: inde & nomine etiam ab Ammonis oraculo.* Ita ſcribitur Macrobij l. 1. c. 21. Curtij lib. 4 Arnobij Codice, variant. Quod ſi eſſet a Iudaica voce המון, quod eſt *Diuitiae* pſ. 36. ſpiritus ferri poſſet. Nam ex Laconicis, Eliacis, alijſq. Pauſaniae locis anathemata crebra, ac precioſa varijs ex gentib. ad Ammonem ſunt comportata. Eutychi *Hammon & Homo* pari ſcriptionis ſorte. Afflantur & Libri Val. Flacci teſtimonio Carrionis, & aliquot Euſebij MSS. Pontaci fide, quos ipſe ſequitur vocans in partes Herodotum. At Spiritus Ioniſmo inimicus eſt, qua ex ſuſpicione conſultus Herodotus oculis obijcit l. 1. Παρὰ Ἄμμωνα ἀπέστελλε Lib. 2. Ἀμμωνίων βασιλεῖ. ac diſertius: Δοκέει δέ μοι καὶ τοὔνομα Ἀμμώνιοι ἀπὸ τοῦ δὲ σφίσι τὴν ἐπωνυμίην ἐποιήσαντο. Ἀμμοῦν γὰρ Αἰγύπτιοι καλέουσι τὸν Δία. *Ammoniorum appellatio ex eo mihi videtur ipſis inhaeſiſſe: quod Aegyptij Iouem dicant Ammoun.* Diodorum etiam a ſe vult eſſe. Diodorus lib. 17. reclamat,

reclamat, cui ſcriptum Ἀμμωνιεῦσι, καὶ Δελφοῖς. Item: Χρησμὸν φέρων παρ' Ἄμμωνος. In idem Lucianum ſuccenturiat: digitum intendiſſet in locum. Laudat, nominatque doctos, quibus viſum a *Cham*, ſiue *Ham* filio Noë dictum *Hammonem*: ſed non ego credulus illis. Et vt ſit haec vera Originatio: quid ſi ea vel ignorata, vel diſſimulata, vt in pleriſque talibus, Graeci afflatum neglexerint? Addam ſupernumerarium documentum aduerſus ſciolos, pauperrimum diu fuiſſe templum Iouis in Libya. Taciti Exemplaria, & aliorum inſincera reor. Certe Plutarchus in Alexandro abſque H.

AMOENVS cum Oe. Libri veteres, Virgilius Carpenſis, ac Vaticanus, Lapideſque. Non placet Etymon Seruij *A moenia*. Quippe ſcimus intra moenia *Amoenos* eſſe locos, eoſque amoenos in vrbe locos ſcimus bene moenitos. Idem Seruio ſcribit Becmanus in Originibus, Rhotiuſque. At conuiuantium vox fuit, & notatis oculo, manu, guſtuque ſtruicibus patinarijs, Euge, ingeminabant, belle: ἀμ' οἴνῳ *cum vino*. Οἴνου μὴ παριόντος ἀτερπία δ' ἔσται τραπέζης, Non. Baſſaricis: *Iniucunda menſae conuiuia vino non praeſente.* Nec receptus Spiritus Aeolum, veteriſque Latij de more. Poſt diffuſa vox: vnde in Lexico Cyrillum inſcripto: Ἐπιτερπής, *Amoenus.* Item Ἐπιτερπής, *Amoenus.* In Gloſſis H. Stephani generatim: *Amoenus*, Τερπνός. Alibi: Εὐτερπος, *Amoenus.* Vbi vero ſuaues compotatiunculae, niſi in vmbroſo? Ibidem: Εὔσκιον, *Amoenum*

AMPHIBOLIA, AMPHILOGIA, AMPHIBOLOLOGIA. Theon Sophiſtes: Ἀσαφῆ δὲ τὴν ἑρμηνείαν ποιεῖ καὶ ἡ ἀμφιβολία. *Parum perſpicuam interpretationem facit Amphibolia.* Strabo lib. 14. Τὴν ἀμφιβολίαν τὴν παρὰ τὴν χάριν. Origenes tom. 3. in Geneſim, Graeci alij innumerabiles, quos inter Chryſippus lib. 7. Laertij ſaepiſſime. Sex. Empiricus lib. 1. cap. 23. Hypot. Grinti nota eſt ad Iſidori lib. 1. c. 34. *Amphibolia. Ita VV. CC. & ita a Chariſio nominatur rectius, quam a Diomede, & Donato Amphibologia.* Nam cum verbum, aut ſermo varia reſpiciat, ſit q. τὸ πρός τι (amat enim dictum ad dicentem referri, & Dictum, vt vocis ſpecies, ad aurem audientis: contraque audiens ad dicentem, & ad auditam rem, quae dictae eadem eſt) duplici via oratio gignitur ambigua, aut dicentis ſolertia, aut ſtupore audientis. Dicentis autem partes ſunt praecipuae: facit enim orationem ambiguam, ſiue ἀμφίβολον. Vnde *Amphiboliae ſpecies innumerabiles* dicit Quintilianus lib. 7. c. 9. eaque ſcripto committi poteſt.

AMPHILOGIA proprie ore: etſi, vt Verbum, & Sermo, ſcribitur: ſic *Amphilogia* laxius ſumta. Heſiodus Theogonia: Νείκεά τε, ψευδέας τε λόγους, ἀμφιλογίας τε. *Contentiones, mendaces ſermones, amphilogiaſque.*

AMPHIBOLOLOGIA, AMPHIBOLOGIA videtur ex numero exſurdantium, voxque propudioſa viſa H. Stephano lib. de Abuſu Linguae Graecae, titulo minus operi quadrante. At cur non aeque id tolerabile cum *Tragicocomoedia*, & Ἱπποκένταυρος? Non minus *Oligogonia* rectum, quam *Polygonia*: rem enim ſequuntur nomina. Certe in *Amphibologia* dici poteſt λο ex ἀμφίβολος detergeri, vt in Μελίφυλλον ex Μελισσόφυλλον, Αἱμόῤῥυτος ex Αἱματόῤῥυτος. Eſtque apud Diogenem in Zenone ſcriptum Ἀμφιβολογία. Sic ne bis eadem in medio reponatur ſillaba *Sambucinae* dicuntur, non *Sambucicinae*; quamuis a *Sambuco*, & *Cano*.

AMPHIMALLVS geminantibus vdis. Graeci Μαλλός, vnde & Ἑτερόμαλλα.

AMPHICTYON ex Apollodori lib. 3. recte ſcribitur. Fuit Athenienſium rex. Praua illa, quae Pontacus obſeruitabat *Amphicteon, Amphicthon, Amphieton, Amphitcon.*

AMPHISBAENA, AMPHISTHMAENA, AMPHISMAENA. Ex tribus hiſce nullum iure repudies. Perperam Codices nonnulli quinque ſillabis *Amphiſibaena.* Lucan. lib. 9. *Et grauis in geminum vergens caput Amphisbaena.* Theriaca Ἀμφισβαίνας, ὀλιζοία. Solin. c. 4. Eſt ὄφις ἀμφοτέρωθεν βαίνων Euſtathio in Odyſſ. β. & in Dionyſium. Nonnus lib. 5. Δισόμος ἀμφίσβαινα μέσῳ μηρύεται ὁλκῷ: *Voluitur ore duplex tractu medio Amphisbaena.* Nicandrus: id beluae vocat ἀμφικάρηνον. Etymologus: Ἀμφίσβαινα, ἡ αὐτὴ καὶ ἀμφισθμαινα. pro quo & apud Heſychium Ἀμφίσμαινα, quod ſit vtrumque furens. Cyrilli Lexicon: Δίσομος, *Anticeps* (*Teſte contra teſte*) pulcerrime.

AMPHISSA Liuij lib. 47. gemino ſigmare, vt *Antiſſa, Epiſſa, Lariſſa.* Quaedam exemplaria deſtituuntur altero. Ἄντισσα, πόλις ἐν Λέσβῳ. *Antiſſa Lesbi ciuitas.* Suidas, cui & Ἔδισσα ſcribitur. Ἄργισσα. Iliad. β. *Iſſa*, quae poſtmodum *Lesbos* Euſtathio. V. *Lariſſa*, *Cephiſſus*, *Gnoſſos*.

AMPHITRVO. bene apud Plautum: alij non minus *Amphitryo*, ex quo *Amphitryoniades.*

AMPHORA vulgo, ac recte. Cur non *Amfora*, vt a Φέρω *Fero*? Curtatum deinceps. Scholia in Veſpas: ἀμφορεῖς ὄντας. Non vbique φ mutatur τῷ F. Non enim in his *Phemim*,

mim, *Pholos*, *Pholus*, *Pharus*. Integre ἀμφιφορεύς, Etymologus, alijque.

AMSAMCTVS. Vide ANSANCTVS.

AMVLIVS Numitoris germanus. Vna ſillaba minus, recte Pighius in Val. Maximum *Amulius*. Nam apud priſcos Albanos priſcae fuerunt Orthographiae *Romulus*, *Amulus*, *Proculus*: ſeriores *Romulius*, *Amulius*, *Proculius* Horatio. Sylburgius ad Dion. Halicarnaſſeum notat ex vetere MS. *Amullius* geminante liquida. Haud probo tutus Auctoritate Liuij, Zonarae, Dionyſij, Iuſtini plurimorum. Plutarchus toto Romulo quatuor ſillabis extulit.

AMVLVM, AMOLVM ſemper apud Apicium. & in vetuſtiſſimis Vindiciani ex Apicio excerptis. *Amulum* ex oryza: qua re *Amolum* ſcribendum contendit Scaurus, non *Amulum*, quod *ſine mola* ſit. *Amylum* paſſim, & recto rectius. Μύλη Graece eſt *Mola*. Vox autem conſit textura Graeca, non Latia. Quod autem O pro V crebriter ſcribatur, priorem ſcriptionem reddit excuſabilem.

AMVRCA. I ad Volum. 1. Tractatu de Euphonia. Vet. Gloſſae: *Amurga. Examurcatus* per C.

AMVS, ἄγκιστρον. Gloſſae veteres. Conſuetudo inhalat H. idque fortius ad piſcatum, o hamiota, quiſquis es: *Hamus*.

AMYNTAS Y Graiorum recte ſcribas cum Velleio, Demoſthene, Diodoro, Strabone, Pauſania, Herodoto, omnib. Pontacus in paucũlis Euſebij MSS. *Amintas* reperit. Adde Vſum; nec abnuam.

ANAGNIA, ANAGNIAE. V. Thebae.

ANATONA, ANOTONA. Vitruuius lib. 10. cap. 15. *Nam ſi capitula* [de catapultis ſermo eſt] *altiora, quam erit latitudo, facta fuerint (quae Anatona dicuntur) de brachijs demetur, vt quo mollior eſt tonus propter altitudinem capituli, brachy breuitas plagam faciat vehementiorem*. Notat hic vir egregius Baldus quibuſdam Codicibus eſſe *Anotonae*, cuius iudicio germana eſt lectio. Ἄνω ſiquidem Graecis Surſum ſignificat. Eadem ex cauſa legit *Catotonae*: eſt enim τὸ κάτω, *Infra*. Neutrum mihi placet: vtrumque per A in ſecunda ſede placet. Notandum Graecis τὸ ἀνά, in compoſitione valere ἄνω, & κατὰ κάτω. Vnde paſſim ἀναβαίνω eſt *Adſcendo*. Plinio, aliiſque Venus ἀναδυομένη eſt *Surſum emergens* in concha ex mari. Heſychio ἀναβάτης ἵππος, ὀχευτής: *Equus anabata eſt admiſſarius*. Eidem ἀναδήσομαι, στεφανώσω: quippe corona altiori loco, partiue debita. Etymologo quoque ἀναδέσθαι, τὸ ταινιοῦσθαι eſt. Eidem: ἀνάγνωσις, ἡ ἄνωθεν γνῶσις *Anagnoſis, de loco ſuperiore lectio*. Vbi pulcerrima eſt doctrinae acceſſio: Ὅσα ὀνόματα ἔχει τὸ ἀνὰ τὸ ἄνω δηλοῦσιν. οἷον ἀνατολή, ἡ ἄνω ἐπιτολὴ τοῦ ἡλίου, ἀναγραφή, ἡ ἄνωθεν γραφή, καὶ τὰ ὅμοια. *Quae nomina habent Ana, Ano ſine ſupra ſignificant, velut Anatole eſt ſurſum ſolis exortus, Anagraphe ſuperior, aut ſuperiorum ſcriptio, & quae generis eiuſdem*. Ibidem: ἀνάφοροι, ξύλον, ὃ τοῖς ὤμοις ἐπιθέντες ἐξ αὐτοῦ τὰ φορτία βαστάζουσιν: *Anaphorum, lignum, ex quo humeris impoſita pendent onera*. Ita ſolenne aquatoribus Pariſinis, & in Flandria lactis gerulis vti *Anaphoro*. Heſychio ἀναδέδρομεν, ἄνω ἔδραμεν, καὶ εἰς ὕψος ἐπανῆλθεν: *Anadedromen eſt: Surſum concurrit, & in ſublime rediyt*. Rurſus Etymologus: ἀνὰ πρόθεσις ἐν τῇ συνθέσει σημαίνει τὴν ἄνω σχέσιν: *Praepoſitio Ana in compoſito ſpectantem ſurſum habitudinem ſignificat*. Iteratque in voce E ξυμαρίς. Praetermitto plurima ab ἀνά, κατὰ componi: pauca a κάτω, ἄνω. Quamobrem *Anatona*, *Catatona* ſcribenda ſunt per A in ſecunda ſillaba ita cunctis meis Vitruuij Exemplaribus commonſtrantibus bene.

ANCEPS biſillabum modo receptiſſimo. Chariſius lib. 1. *Ancipes veteres cum ratione dixerunt, ne genitiuo Ancipitis duabus videretur ſillabis creſcere*. Plautus Rudente:

Atrinſecus eſt ſecuricula ancipes.

ANCHVSAE *radix in vſu eſt digitali craſſitudine*, Plin. lib. 22. cap. 20. recte A primorem ordiente ſillabam. Ibidem: *A quibuſdam vero Enchuſa*. Sed Plinius ipſe *Enchuſam* putat eſſe *Pſeudanchuſam*. Verum Etymologici Auctor ad Atticos ſcriptionem per E trahit: Ἔγχουσα, εἶδος βοτάνης· ἢ διὰ τοῦ A λέγεται ἄγχουσα: Ἀττικοὶ δὲ διὰ τοῦ E: *Enchuſa herbae genus. Aut per A dicitur Anchuſa: Attici vero per E*. Dioſcorides lib. 4. tribus capitibus pertinaciter ἄγχουσα per A, *Anchuſa*.

ANCILE I Latiari ab *Anciſu* de Varronis diſciplina lib. 6. de LL. Scaliger Coniectaneis Varronianis figurat ab ἀγκύλος. Quo dicto apud Brabantum minus gratioſus eſt. At ex ea Graeca voce naſci videntur *Anculi*, & *Anculae* dij, deaeque ancillarum: quibus ſimiles feruntur genij, qui feriata ancilla pauimenta nitidant, remq. omnem domeſticam ſede ſua componunt. Ex eo & *Ancillarum* appellatio. Quippe frequenti miniſterio, ſiquae ſunt ſtrennuae, fere curueſcunt iuxta illud:

Ita te aggerunda curuam aqua faciam probe,
Vt poſtilena poſſis ex te fieri, Plautus Caſina.

Qua recepta Origine Y partim abit in V Latij, partim in I longum, alias in breuiuſculum Ἀγύς, *Ligo*. Ab eodem eſt *Angulus* a curuitate coëuntium laterum. Item *Anguis*: quia plerumque tortus. Certe per I Latinorum *Ancilia* ſcribuntur in antiquis MSS. Virgilij Libris, & in vetuſtis Antonini Pij Nummis, in quibus ſcuta tria oblonga, ouo dimidiato non abſimilia, & Inſcriptio, ANCILIA. Apud Plutarchum in Numa: Ἀγκύλια καλοῦσι διὰ τὸ σχῆμα: *Ancylia vocant figurae cauſa*. Item: Ἀγκύλον τὸ σχῆμα ποιοῦσιν: *Curuam figuram faciunt*. Vide reſtantia. Euſtathius in Catalogum Ἀγκύλον etiam ἀκολιον eſſe docet. Conſuetudo tandem exſtincto Originis veſtigio I minutulum regnare iuſſit alieno loco, vt ſexcentis alijs.

ANCORA. Quorſum *Anchora*? Seruius fatetur adſpirationem receptam contra regulam. Victorinus bene ominalis auctor a nobis eſt. Adde Maiorem Graeciam Aeolum ritu paene Spiritum auerſatam. Et vero genuinum eſt Ἀγκύρα, ex quo modica flexura Latina vox. Pugnat inceſſum pro Spiritu Paſſeratius.

ANDREAS ciuium Athenienſium, & Romanorum eſt: *Andraeas* rureſtrium, & ſtipitum. Athenaeus lib. 7. Ἀνδρέας ὁ ἐν τῷ περὶ τῶν ψευδῶς πεπιστευμένων: *Andreas in libro falſo creditorum*. Dioſcorides in limine: Ἀνδρέας ὁ ἰατρός: *Andreas medicus*. Nonnus in Paraphraſi: ποικιλχοῦς diphthongo ſcripſit, vti Homerus Ἀνδρείας:

Ἀνδρείας μερόπων ἁλιεὺς ἐπὶ πόντιον ἄγρην.
Andreas hominum piſcator ad praedam aquatilem.

Plin. lib. 22. c. 23. *Andreas ſpondet*. Medicus erat. Legas & Ἀνγίας legitima ſcriptione Oda x. apud Pindarum: alibi Ἀυγείας, Ἀυγέης, vt apud Apollonium in Argonauticis. Vide *Aeneas*, *Idea*.

ANDREMON, Ἀνδραίμων ſcribe, non *Andremones*. Metamorph. l. 13.

——— *Claroque Andremone nati.*

Apollodorus lib. 1 Γόργην, ἣν Ἀνδραίμων ἔγημεν. *Gorgen, quam duxit Andraemon.*

ANES, νῆσσα, *Anas*, Antiquae Gloſſae. Paſſiua ſcriptio, rectaque *Anas*.

ANFRACTVS eum N videtur rectius. Ita Priſcianus lib. 1. ex Plinio, vt *Anciſus*, *Anciſa*, *Anquiro*. Ita Giſanius, & Iul. Scaliger lib. 1. de Cauſis LL. cap. 15. F *patitur*, inquit, *ante ſe N, ita vt ipſum M in ſe mutet Anfractus*: erat enim *Am* ab Ἀμφί. Idem cap. 37. & lib. 2. cap. 49. Pariter *Anhelo*: etſi ex *Am*, & *Halo*, Quia F affine eſt τῷ H, & ſunt elementa ſuppoſiticia ſibiipſis. Varroni placet *Amfractus* per M, & Ioſ. Scaligero in lib. 6. de LL. ab *Ambitu*, & *Frangendo*. Item duo Claudiani Exemplaria Plantini, & Gentij lib. 2. de Raptu: *Iamque per amfractus* ——— Iterumque de IV. Conſulatu Honorij. Dictum fuit & *Amfractum*, vnde ea Hectore:

——— *Terrarum amfracta reuiſam* profert Varro lib. 6. de LL. Quos verſus Nonius Accio tribuit in Euryſace.

ANGERONA ſillabis quatuor Feſto: *Angeronia* Macrobio ſillabis quinque l. 1. c. 10. *Duodecimo vero feriae ſunt diuae Angeroniae, cui Pontifices in ſacello Volupiae ſacrum faciunt, quam Verrius Flaccus Angeroniam dici ait, quod angores, ac animorum ſolicitudines propitiata depellat*. In eodem tamen Macrobio lib. 3. cap. 9. *Angerona* vna ſillaba minus. Gloſſarium πεντασυλλάβως: *Angerónia*, ἡ θεὸς τῆς βουλῆς καιρῶν. Ioſ. Scaliger in 5. Varr. de LL. libentius ſcripſerit *Angerona*, quia cohibet os: ἐχεμυθίας namque dea. Plin. l. 3. c. 8. ſic etiam legit Vettranius contra Codicum meorum fidem.

ANGLVS conciſum ex *Angulus*. Rhemmius Palaemon:

——— *Latoque notetur in anglo.*

ANICIVS, per C, non *Anitius*, familia nobilis. Lapides ſeptem apud Manutium, Inſcriptiones binae a Vineto in Auſonium productae. Forte a νίκῳ, & priuatione, vt quadrauerit manſueti ingenij viro. Aut a νίκη, & νικητὸς extritione, quo Alcuinus in Grammatica propendet: *Anicius a nobilitate, & libertate generis dicitur*, inquit. In Faſtis Panuinij:

ANICIAE. FALTONIAE
INLVSTRISSIMAE

ANNAEVS duobus NN, ac biuocali principe. Familia hoc nominis in Hiſpania, cui natales ſuos debent Lucanus, & Seneca. Ita Pincianus, Vinetus, Manutius. Ita in aedibus Capranicorum:

ANNAEVS
PLACIDVS
HERCVLI
DONVM
DEDI

ANNEIVS, familia Romana, de qua in Libris mentio: & legatum ſuum M. Anneium Cicero nominat in epiſtolis. Libri veteres, Saxa tria, Manutius.

ANNALI *in tuo* ſcripſit Tullius. reſcripſit D. Auguſt. l. 2. c. 6. de Ciuit. Haut mirum *bubiſtra* extulit Auſonius:

Me legat, annales cupiet qui diſcere menſes.

Et nos Tornaci veteri de more Canonicos *Annales* dicimus, qui annum ſolidum in poſſeſſionem miſſi ſunt.

ANNE, AN NE & cohaeſione, & abiunctione. Catull. de Coma
Berenices: —— *Anne parentum*
Fruſtrantur falſis gaudia lacrymulis?
Silius Ital. —— *Anne* *Pendent inſtabilis tellus* —— ——
Cicero de Finib. *An partus ancillae ſitne in fructu habendus?*

ANNO, & ANNIBAL eius Germanus, gemino NN, abſque ſpiritu. Vtrumq. Hebraice, ac Punice *Gratiam* ſignificat, ſicut *Anna* quoque Didonis germana. Niſi quod *Annibal* eſt *Gratia Beli*, ſeu *Gratioſus Baal*, ſiue *Dominus*. Vide Plauti Poenulum, ac Siliana noſtra. Diodorus lib. 3. Ἄννων, Graeci caeteri. Polybius, Appianus, Plut. Latini, Cicero, Liuius, Iuſtinus, Ammianus, Plinius. Alucinatur Victorius, cum N, in *Annibal* prouenire ex M autumat. Becmano in Originib. placet ſpiritus ex antiquiſſimis Libris Latinis: placet Adamantio, & Eutychi, Antonio Auguſtino Dialogo x. Antiquit. Druſio; Conſuetudo Graecorum, qua nihil robuſtius, nos diuertit. Latini autem *dasiſmus* a Graecis accepere. Ideoque recte D. Auguſtin. epiſt. 178. *Dicit enim Abba Graeco vocabulo.* Non ignorabat ortum ex Hebraico, vel Syriaco. Meliora Druſi!

ANNVLVS liquidis combinatis apud Curtium Modius, in Verrinas Hotomanus, Duza apud Plautum, Pighius in Val. Maximum, alij in Suetonium vno tenore aut ſcripſere, aut admiſere. Briſſonius Παρέργων libro ſingulari nequit e Pandectis Florentinis probare *Anulus*. M. Varro lib. 5. de LL. *Quod ut paruuli circuli Annuli: ſic magni dicebantur circites anni.* Diomedes item lib. 1. *Annus, annulus.* Item Eutyches, ac Iſidorus lib. 5. Orig. c. 36. Ex Sulpitio Luperco examina:
Splendet attrito digitos honorans
Annulus auro.
Ouid. 4. Faſt. —— *Nec digitis annulus vllus ineſt.*

Annum autem genuiſſe videtur Atticorum Ἔνος. Sic *Annellus* caſtigatius, & carmini aptius: licet in 6. Lucretij edente Gifanio legatur vnico N. *Annulus* gemino N veteribus adſcribit Vel. Longus. qui more veterum conſonae non congeminabant. Sed & vetuſtas variat.

ANVLVS vnico N ſcribit, praeſcribitque Manutius ex lege Conſuetudinis, & Scaliger in 5. Varronis de LL. Sicubi vnicum N legitur, imputandum Conſuetudini conſonas inſuetae geminare, quae Conſuetudo pridem antiquata, aut incuriae, vt in Lexico Cyrilli *Anulus*, *Anellus*, *Anularius*: in quo Lexico pluſculum ruris eſt.

ANNVO duobus NN Cornutus apud Caſſiodorum addita ratione communi: *In his non ſolum propter lenitatem conſonantes mutant: ſed etiam quod nullo modo ſonare* D *litera poteſt.* Poſterior iſta ratio non aeque arridet. Vide ſubeuntia *Adnatus*, *Adno*. Duplicat & Caecilius Vindex vdam eandem, & Romanus Virgilij Codex Pierio probatus, qui *Adnuerint* librariorum familiare vocat erratum.

ANSANCTVS per N Proportione poſcitur, *Ancile*, *Anfractus*. Itaque ſcribit eum *Anquiro, & Antes* c. 44. Iul. Scaliger, Seruius in 7. Aen. *Anſanctus* a priſco *Am*, & *Sanctus*, quod ſit locus ab omni parte *Sanctus*. Primore in ſillaba M. dominetur.

ANTABATAE. Scribunt *Andabatae* per D, quibus viſum eſt T poſt N in ſonum D tranſire, aut in proximum. Nec prorſum fugit eos ratio. Iul. Scaliger lib. 1. de Cauſis LL. c. 111. Quem ſonum apud Graecos receptum eſt variare, cum ſequitur N, vt ΑΝΤΩΝΙΝΟΣ. Emollitur enim, atque accedit ad D noſtrum. Eius rei cauſa eſt, quia ſuſpenditur pronunciatio in ipſo N ad palatum, vt lingua non ita cito demittatur ad dentes: ita potius D, quam T exprimitur. Sic a *Mentior Mendax*: veterum vnus Eutyches *Mentax* cum T lib. 1. ſcribit. *Andabata* per D multis in veterum Libris annotauit H. Stephanus, ſcribit Eraſmus, legitur in Nonio Marcello in *Luſcioſi*, *Praeſtinguere*, pluries. Origo T flagitat Ἀνταβάται, ἐκ τοῦ Ἄντα pro Ἄντην *contra*, Ἄντα σεῖο γὰρ Ξάνθον δινήεντα, *Contra te enim Xanthum vorticoſum* apud Etymologum, iterumque in verbo Ἀντιβαίνω profert Ἄντα, vt Ἀντίβιος. vt ſit *Contra veniens, gradiens*, aduerſarius. Cuius praepoſiturae ignoratione Alciatus illi ſubſtituit *Anabata* lib. 1. Parergon, atque etiam audacius Val. Brabantus *Antanabata*. Lipſius Satur. l. 2. c. 12. non animaduertit Graecae vocis partem primorem. Romanorum Conſuetudinem D. intercalarium immittendi admitto in *Prodigus*, *Seditio*, *Re-*

ditio, Redambalo, Redhoſtio. Verum eam valuiſſe quoque in voculis Graecanicis perſuaderi velim, V. Turnebum l.19. c. 8. Eraſinum, Victorium.

ANTAEVS diphthongo Herculis collucator trib. ſillabis. Plutarchus in Sertorio: Ἐνταῦθα τὸν Ἀνταῖον οἱ Λίβυες ἱστοροῦσιν, *Hoc lo o Antaeum memorant.* Ἀνταῖος, ὀνομακύριον, Suidas. *Antaeus, proprium nomen.* Etymologus exponit: Ἀνταῖος ὁ βλάβης ἄξιος. Euſtath. V. in Odyſſ. λ. *Antaeus* duab. Tros Aeneae comes Aen. 1. *Antea, Sergeſtumque* ——

ANTECHVNTES rectius ſcribatur Vitruuij lib. 5. c. 8. quam *Antichuntes.*

ANTEEXSPECTATVM cohaeſione ſcribit Seruius in eo:

Anteexſpectatum poſitu' ſtat in aggere caſtris.

ANTEMERIDIEM cohaeſione eſt Fl. Soſipatri aduerbijs adſcribentis, vti *Poſtmeridiem, Pridie, Poſtridiè.*

ANTEMNA, ANTEMNAE vtriuſque numeri finalitate. Vide de Rectorum Variantia. Silius lib. 8.

—— *Antemnaque priſco Cruſtumio prior* ——

Dionyſius l. 1. Καινίνη, καὶ Ἄντεμνα, καὶ Κρουστομερία. Plutarch. in Sylla: Εἰς Ἄντεμναν ἅμ' ἡμέρᾳ. Varro l. 4 de LL. *Antemnae, quod ante amnem, qui influit in Tiberim.* Eadem Latij vrbs Straboni lib. 5. Ἄντεμναι. Varroni accedit Iſidorus lib. 19. Orig. c. 2. Feſtus: *Interamnae, & Antemnae dictae ſunt, quod inter amnes ſunt poſitae, vel ante ſe habeant.*

ANTEMNA quoque pro nautico ſcripſere inſtrumento nonnulli, ſuperiorem amplexi Originem: qua tamen probata in lib. 1. Val. Flacci Carrion *Antenna* duobus N N ſcribit. Alij ab *An, & tenendo Antena*, vt *Antilena, Poſtilena*, Apud Caprum *Antennae* duplicato NN, vt in *Tranſenna.* Negitat porro ἐνιχῶς efferri.

ANTEMONENS copulate Valerij Flacci lib. 5. *Antemonens ſemper Deus* ————

ANTEQVAM, nexim obuium vbiq. Abſciſſe quoque recte ſcribatur. Mar. 1. Georg.

Ante nouis rubeant, quam prata coloribus.

Cicero pro Rabirio: *Quae cauſa ante mortua eſt, quam tu natus eſſes.* Vtrumque Diomedes agnoſcit l. 1. *Antequam modo finitiuis, modo ſubiunctiuis iungitur.* Iunctum ſubiunctiuis ſic: *Antequam veniſſes*: diſiunctum finitiuis, vt apud Virgilium: *Ante pudor, quam te violo* ————

Diſcrimen hoc friuolum agnoſcimus ex illo 1. Georg. Et vero in quarta Aeneide Exemplaria omnia mihi reliqua *Violem* habent. Praeceptionem Diomedi inimicam concipit Valer. Brabantus.

ANTEROS elidit Spiritum Ful. Vrſinus in Epiſt. ad Atticum. Recte; neque enim Origo poſtulat, neque Vſus addicit: nec coniectura quidem vlla paulo firmior. Vſque adeo deſtituitur rationis patrocinio, aut legis cuiuſpiam.

ANTISTO, ANTICIPAT per I ſcribit Papirianus. Sic *Antiſtites, Antiſtitas* ſcribes. *Anteſto* diſpungit Muretus. Cur hirſutior compoſitio haec, quam *Anteſto*? an quod Catonis, Lucretij; ac veterrimorum eſſe annotuit? Cato cap. 156. de RR. *Braſica eſt, quae omnibus antiſtat oleribus.*

ANTHROPOPHAGI cum TH, ſic enim ἄνθρωπος. Spiritum vulgo male eijciunt. Pariter *Anthropomorphitae.*

ANTIBOREVM pro *Antiboraeo* recte Baldus reſcripſit Vitruuij lib. 9. c. 9. Affirmo ex 4. Triſt. *Vita procul patria peragenda ſub axe Boreo eſt,* Βόρειος.

ANTICHRISTVS per I in ſecunda ſillaba, non per E, *Antechriſtus.* Suadet hoc primum Origo notiſſima. Deinde Competentiae lex *Antichthones, Antilibanum, Antiſcij* apud Cleomedem. Auctoritas Graecorum omnium, & D. Auguſtini Tractatu 3. in Ioannem. *Latine enim Antichriſtus, contrarius eſt Chriſto. Non quomodo nonnulli intelligunt Antichriſtum ideo dictum, quòd ante Chriſtum venturus ſit, id eſt ſi poſt eum venturus ſit Chriſtus. Non ſic dicitur, non ſic ſcribitur: ſed Antichriſtus, id eſt, Contrarius Chriſto.* Etymologus: ἀντίχριστον φαμὲν, καὶ ἀντίπαλον.

ANTIDHAC recte cum Plauto Antiquitas. Nec male poſteritas *Antehac*, D etiam non adoptato. V. *Diana.*

ANTEHAC edit R. Stephanus in Andria, & ita Donatus agnoſcit.

ANTINOIA, Ἀντινόεια Stephano vrbs in monumentum Antinoi. Adriani Imp. fuit amaſius. *Antinoe* Ptolomaeo, vt *Cicrumenoe* Plauto, *Faſcinoe* Feſto, *Golgoe, Hippoe, Paxoe* Plinio, & in Saliari carmine *Pilumnoe poploe.* Dictum quaſi Ἀντινόοι, a multitudine ſtatuarum Antinoi, quas frequentes, ac toto ſparſit orbe Adrianus. *Antinoea* in Iouinianum D. Hieronymus, quod figuratur ex Ἀντινόης, vt ab Ἀντινόειος, Ἀντινόεια, *Antinoia* I tenta. Vide ſis Dionem in Adriano, Pauſaniam in Arcadicis.

ANTI-

ANTIPAGMENTA per I in ſecunda, Feſtus: per E *Antepagmenta* Neapoli in aedib. Adriani Guilielmij:

FACITO. ANTEPAGMENTA. ABIEGNEA

Catonis Libri variant.

ANTIQVVS per Q. & VV. Scriptum oportuit dicat quis *Anticus*, vt *Poſticus*. Et vero Romae apud Amodeios:

SILVANVM. ANTICVM. VEXATVM. DE. SVO. FECIT

Ita *Secutus, Sequutus, Pediſequus, Aquus* pro *Acus Aquifolia.* Viden' Conſuetudinis vim? *Poſticus* per C, nec aliter *Antiquus* per Q, nec fere aliter. At Niſus veterum diphthongo ſcripſit *Anteiquus*, capto indicio ex *Antiquei*, quod Velio Longo, mihique frigidum videtur & frigidius, quod E *illei* quoque apud illum ſillaba in vtraque per E, & I ſcriptum. Nam in *Anteiquus* Originis imago paret. Redi ad Ortographica antiqui Latij, & ad id, quod agitur modo: In Lexico Graecol. Cyrillum inſcripto: Ἀρχαΐζω, *Antico.* Item: Ἀρχαῖος, *Anticus, Priſtinus, Vetuſtus* Ibidem: Ἐκ μακροῦ, *Ex longinco.*

ANTONIVS adſpirari non ſinit Plutarchus ſexcentis locis in *Antonio.* Noſtrae memoriae *Antonij* nimis ambitioſe floridi eſſe volunt, cum inuita Origine, Etymo, Conſuetudine adſpirant huic voci. Conſectarium eſt vt paribus ſcribatur elementis *Antoninus*; nec aliter Oppianus. Sic Graecia omnis, omne Latium. Generis auctor *Anto* Herculis F. *Anthonius* ab ignorantia eſt, quae refellitur Inſcriptione columnari, relata eſt a Philippo Winghio Hieronymi noſtri germano, quorum in pectoribus certant Antiquitatis cognitio, & ſincera amicitiae obſeruatio:

ANTONIVS. TIRA
SIBI. ET
ANTONIAE. ARETAE
CONTVBERNALI. SVAE
NVTRICII
M. ANTONI. FLORI

ANTORES Aen. 10. forma, qua *Diores* eliſo ſpiritu, abſque C in medio de caſtiorum Librorum exemplo.

ANVBIS liquida per ſola: eadem duplicata Ἄννβις Stephanus.

ANVLVS. V. *Annulus.*

ANXVR. V. *Axur.*

APAMIA per I Froboeniana Plinij editio lib. 5. c. 29. recte, ac per E recte. V. *Alexandria, Chiragra.*

APENNINVS per ſolo P, binis liquidis. Dionyſius:

Ὄφρα τε κεκλιμένοιο Ἀπέννιον —— ——

Τοῖς Ἀπεννίνοις ὄρεσι, Strabo l. 5. Dionyſ. Halic. l. 1. Antiq.

Dioſcorides l. 3. Ἐν τῷ χειλύμενῳ Ἀπεννίνῳ ὄρει ὃ ἐστιν ὁμορῶν ταῖς Ἄλπεσι. Minus recte vnica liquida. Nam nomenclatio ex altitudine eſt: Ἀπεινόν *altum, celſum* eſt. Aeoles Ἀπεννός pro eo; vt φαεννός formant ex φαεινός. Scripſit autem Silius Italicus —— *Mole niuali.*

Excelſum caelo tollens caput Appenninus.

Ex Aeneid. 12. —— *Pater Appenninus ad auras.*

Ita Silij lib. 4. *Apenninicolae fugere ad litora Fauni.*

APESAS, APESANTVS. Stephanus de Vrbibus: Ἀπέσας ὄρος τῆς Νεμέας, ὡς Πίνδαρος, καὶ Καλλίμαχος ἐν τρίτῃ, ἀπὸ Ἀπέσαντος ἥρωος: *Apeſas Nemeae mons, vt Pindarus. & Callimachus in tertia, ab heroe Apeſante.* Pauſanias Corinthiacis: Ὄρος Ἀπέσας ἐστιν ὑπὲρ τῆς Νεμέας. Heſiodus Theogonia:

Κοιρανέων Τρητοῖο, Νεμείης, ἠδ' Ἀπέσαντος:

Dominans in Treto, Nemea, & Apeſante.

Papinius: *Mons erat audaci ſeductus in aethera dorſo*

Nomine Lernaei dicunt Apeſanta coloni.

Pleriſque omnibus Plinij Codicibus *Apeſantus*, quod furcillis eijciunt. ſcelerate! Cur non aequo iure, ac *Elephas, Elephantus?* Plutarchus in Inacho: Μυκῆναί τε, καὶ Ἀπέσαντος, καὶ κοκκυγία: *Mycenae, Apeſantus, Coccygia. Apheſas* quoque. Etymologus: Ἀφέσας, καὶ Ἀπέσας: *Apheſas, & Apeſas.* V. *Arelas, Trophaeum.*

APAESVS. ſeu *Paeſus* & fluuij, & ciuitatis eſt nomen Geographo. In Homeri Catalogo legas Δημὸν Ἀπαισοῦ.

APHYD-

APHYDNA, APHYDNAE. V. *Thebae.*

APICIVS per C, vnico P. Libri, Saxa. Affigit alterum P Onuphrius libro de antiquis Nominib. Nec iniuria. A praenomine *Appij*. *Appitios* fluxiſſe autumo. Laudat is vetus Saxū, cui ſit: C. APPICIVS. Cognomen etiam *Appiani* ductum ab *Appio*. Humelbergius cum L. Athenaeum non voco in partes: quia Graecis ſolleme eſt talia ſillabis κιος finire, quae tamen Latini per T ſcribunt. Caeſar vnico P ſcripſit in operis veſtibulo, & Martialis.

Quod vomis, Antoni, quod luxuriaris, Apici.

APLVSTRA, APLVSTRIA τετρασυλλάβως, non adoptato M *Ampluſtria*. Idque non ideo, quod Poëtae primam breuiant (quam licenter voces truncant?) neque *quia erant amplius, quam eſſent neceſſaria vſu*, vt Feſtus ἐτυμολογεῖ, καὶ ὀρθογραφεῖ: ſed conciſum eſt ex ἀπλοῦς ἱστία, quae *nauigationi non apta*. Eaque ex cauſa difflato ſpiritu: non enim ab ἁπλοῦς, *Simplex*: ſed ab ἄπλοος *nauigationi ineptus, quo ſine nauigari poteſt*. Videntur autem puſilla eſſe vexilla ex ſummo malo velis ſuperuolitantia, nec prorſus neceſſaria. Sic aliqui. Becmanus in Orig. LL. Feſti ſcripturam complectitur. Ciceroni *Apluſtra*, Caeſari *Apluſtria* in Arateis: vtrumque Priſciano. Recte autem (πάρεργον eſto) habent iſta Philoxeni, *Apluſtra*, ἄφλαστα recte interpretata, *Apluſtra, nauigij ornatus, decus*. Reponere autem Πτερὸν πλοίου, alienius eſt a ſcripti veſtigijs. Deinde ſeu per Alas vela, ſeu Remos intelligas (vtramque interpretationem firmare ex Lycophrone, Propertio, Virgilio, Oppiano, Aeſchylo, Baſilio Seleuciae mihi facillimum) *Apluſtre* neutrum dici poteſt. Quibus conſignatis lego Iul. Scaligeri coniecturam ad lib. 9. Ariſtot. de Animal. c. 21. *Ampluſtria* vox nautica: *amplum vas ad nauigandum* ἀνάπλοον. Haec ille Theodori verſionem impugnans. Verum non eſt *Apluſtre vas ad nauigandum*, ſeu nauigium, ſed nauigij ornamentum, quod Graecis ἄφλαστον, vti in Silianis noſtris docuimus. At forte, ex ipſa hac voce Graeca ſuam Latini concinnauerint, ἀφλαστὸν, *Apluſtrum*.

APOLLO deſolata primore conſona, liquida geminata ſeu ab ἀπολλύω dicatur ex Archilocho:

ἄναξ ἄπολλον, καὶ σὺ τοὺς μὲν αἰτίους,
Πήμαινε, καὶ σφᾶς ὄλλυ', ὥσπερ ὀλλύεις:

Rex Apollo reis noce, eoſque vt perdis, perde. Ex Euripidis Phaëthonte, ex illo Plauti: *Apollo confige ſagittis fures theſaurarios* ex Iliade prima. Seu ὅτι μόνος ἐστι, καὶ οὐχὶ πολλοί. *Nam & Latinitas eum, quia tantam claritatem ſolus obtinuit, Solem vocauit*, inquit Macrob. l. 1. Satur. c. 17. Seu ex Speuſippi ſententia, ὡς ἀπὸ πολλῶν οὐσιῶν πυρὸς, αὐτοῦ συνεστῶτος. *Quod ipſius ignis ex multis conſtet ſubſtantijs.* Seu ex Cleanthis opinamento, ὡς ἀπ' ἄλλων, καὶ ἄλλων τόπων τὰς ἀνατολὰς ποιουμένου. *Quod ex alijs, alijſque locis oriatur.* Iſta Originum congeries duplex LL poſcitur: licet vnicum ſit in Vienneſi Inſcriptione: APOLINI

SACRVM. EX. VOTO

Scribitur & Graecanico more in aereo Numiſmate: APOLLONI. SANCTO. Item in Martyrologijs nonnullis. Veteres per E ſcriptitaſſe credo Feſto; cui ſcriptioni patrocinatur eorum coniectura, qui ὅτι ἀπελαύνοντα τὰς νόσους eum rentur appellatum. Paris Etymologiae meminit Euſtath. in Iliad. α, vt bene ominatae, ἵνα ᾖ μᾶλλον εὐφημότερον, ἀπολύων τοὺς ἐν χαλκῷ χαλκεύοντας. Ita *Pellinis* olim nomen fuiſſe pro *Pollonis* ſuſpicatur Gulielmius. Sic ex *Bonus* ſcriptum *Bene*: Ῥέγω, *Rigeo*: προπορεύω, *Propero*.

APOLLOS, non *Apollo* ſcribendum Actor. 18. docet Petrus Lintrenſis εὐγραμματίας vir accuratiſſimus.

APPAEVS gemina conſona, & biuocali integratur. Id loquuntur Saxa. *Appaeius* quatuor ſillabis integrandum retur Onuphrius, lib. de Antiq. Nominib.

APPIA, *quam ſimili venerandus in Hercule Caeſar*, Martialis l. 9. Epig. 104. Horat.
——*Via ducat an Appi?* Suidas vnico P Ἀπία ὁδός. Haut probe.

APPLAVDO duplici PP ex Proportione *Apporto, Appello, Appingo*, de mente Priſciani lib. 15. Quandoque *Applodo*: V. *Plauſtrum*. Priſcianum ſequi malim, quam de H. Stephani Gloſſis exemplum capere, vbi: *Adprobat, Adpropinquare, Adpectora*, Παράβαλε θώρηξον *Adpetentes, Adplicatus, Adpulit, Adplicitum.* Velle ſuum cuique eſt. Caſſiodorus Priſciani haerens inſtitutis: *Apparat.*

APPVLEIVS familia Romana, Nummi argentei fide, cuius meminit Sigonius in Epitomen 5. V. Manutium. Sic in complaribus antiquis Marmoribus.

APRICLA, pro *Apricula*. Vetus Inſcriptio

CAESONIA. APRICLA. SOROR

APRVGNVS, APRINVS. Plin. l. 8. c. 51. *Catonis Cenſoris orationes aprugnum exprobrant callum.* Plaut. in Perſa: *Aprugnum callum callet.* Habe verba Soſipatri lib. 1. *Caprina, & Aprugna*

& Aprugna cur diſſimiliter deriuetur quaeri ſolet. Quibus reſpondebimus vtrumque per I *proferre debere: ſed in alio, Vſum* V *literam celebraſſe, quanuis Lucilius* VISCVS APRINVM, non *Aprugnum* dixerit. Idem apud Apicium lib. 8. c. 1. *Condimentum Aprinum, mel, liquamen, caraenum, & paſſum.* Plin. a Gelenio l. 8. c. 13. *Cinerem aprini, aut ſuilli fimi inueterati.* At c. 11. praeceſſit *Adipe aprugno cum roſaceo.* c. 15. *Veſica aprina,* ſaepicule. V. *Callidus.* At ſupra in Perſa editio a Plantino *Aprinum callum* exhibet, & in Poenulo diſformiter *Aprugnum.* Verum lectum Soſipatro Plautum ſcio. Cl. Salmaſius literarum decus in Spartianum: *Aprunam* frequentius in Libris ſcriptum reperit, quam *Aprugnam* eum G. V. c. 8. l. 1.

APSCESSI, APSTINE, APSCONDO ſcribenti per P Caſſiodoro vel termaximo non haereo.

APSENS pro *Abſens* in Marij honoribus.

III. CONSVL. APSENS. CREATVS. EST

Diuerſitatem procreauit elementorum cognatio B, P.

APSINTHIVM. Vide *Abſinthium.*

APSIS abſque H, cum P peroptime. Eſt *Circulus, Hemicyclus, Fornix, Flexura rotae.* In Pauſaniae Lexico dicitur Ἁψὶς, ξύλινος κύκλος τροχȣ̃. Iliade quinta iactatiſſimus locus eſt: Μήπως ὑψάψῖσι λίνȣ ἁλόντε πανάγρȣ. Vbi Δικτύων χαμπάς exponūt. Spiritus aſper Origine poſcitur, vt in *Aptus* ἐκ τȣ̃ ἅπτω, ideoq; legas in Heſychio: Ἅψισι, Συναφαῖς. At Spiritū detriuit Vſus, παραδόξως, inquit Euſtathius. *Semicirculum* ex nebula, in quo Chriſtum ſeſſitantem maieſtatis cauſa pingunt, ἁψῖδα commode dicas. D. Hieron. in ad Epheſios: *Nunquid corporaliter omnes coelos, & vniuerſas ſublimitates, & coelorum circulos, quos philoſophi ſphaeras vocant, tranſiens, atque deſcendens ſtetit in ſummo coeli fornice, & vt ipſo verbo vtar, apſide?* Plinius Secundus lib. 2. epiſtola 17. *Cubiculum in apſida curuatum.* Apud Plinium lib. 2. c. 15. cum B ſcribitur eorum ex haereſi, quibus *Scribtum, Nubtumque* praeplacuit. Locum inſignem adtegrabo: raro namque priſcos apud Auctores inuenias: *Prima circulorum, quos Graeci abſidas in ſtellis vocant: etenim Graecis vtendum erit vocabulis.* Poſt pauca: *Ergo ab alio cuique centro abſides ſuae exſurgunt: ideoque diuerſos habent orbes, motuſque diſſimiles: quoniam interiores abſidas neceſſe eſt breuiores eſſe.* In talib. *circulis,* ſeu *abſidibus* quia fixae imagines honorariae, Dio lib. 58. Ἁψῖδα αὐτῇ ἐψηφίσαντο dixit pro iure imaginis in fornice ſtatuendae. Vbi Spiritus inconſiderantia Typographi haeſit: alibi namque Dio ſcripſit ἐπ' ἁψῖδων, non ἐφ'. Plura habes in Variantia, vbi alia ſecula in prima poſitione ſcripſere *Abſida,* vt *Hebdomada.*

APSOLVTVS eſto in tabulis Fuluianis. Item *Apſens, Supſignet.* Romae in ſepulcro Ceſtij:

OPVS. APSOLVTVM. EX. TESTAMENTO

Minus placet.

APSTVLIT. ATRA. DIES, Romae in Auentino, & *Apſtulerit* ex paribus Inſcriptionibus enotauit Val. Pierius, vt *Opſtitit* pro *Obſtitit* Scaurus praecepit. In alijs *Opſequentiſſimo.* Trita feror orbita.

APSVM abſque Flatu ſcribit Eutyches lib. de Adſpiratione: *Dei agni apſo, id eſt, vellere, in ſuperioribus* dictum eſt. Origo poſtulabat aliter ἐκ τȣ̃ ἅπτεσθαι.

APTVS etiam in illo: —— *Stellis ardentib. aptum* Aen 4. adſpiratione ſpreta. Nam qui *Haptum* ſcribunt, & inflammatum, aut fulgens interpretantur, frigent in tenebris, Vſuque doctiorum, & Librorum deſtituuntur.

APVA, an APHYA ſcribas, quid interſit, audi Plinium lib. 31. cap. 8. *Apuam noſtri, Aphyiam Graeci vocant, quoniam piſciculus e pluuia naſcitur.* Feſtus: *Apua, genus minimi piſcicul. i. Apua,* Ἀφύη, Gloſſae Benedicti. Apicius ſcribit perpetuo tenore *Apua* abſque H. Sic Latini ex Φοῖνιξ, *Poenus:* Φαινόλης, *Paenula:* Πορφύρα, *Purpura:* Φόλις, olim *Pelis.* V. Etymologum in Ἀφύη.

APVD, APVT. *Apud* per D tritiſſimum eſt Saxis, Conſuetudine, Auctoritate Velij Longi in Orthographia: *Non dubitatur,* inquit, *quin Apud per D ſcribi debeat: quoniam nulla praepoſitio T litera finitur.* *Aput* per T Victorius in Faërni Terentio agnoſcit. Inſcriptio in aedibus Capranicorum:

D. M
P. AELIVS. AVG. LIB
LYCVS. PAEDA GOG
PVERORVM. AC. APVT
AFRICAS

In nuero

In muro Tergeſtinorum:

APVT. IPSVM. IMPERATOREM

In tabula aenea in Hiſpania:

HONORE. QVI. EST. APVT. NOS
POTISSIMVS

Item ſub Capitolio in Baſi ſtatuae. Sic amat Faërnus.

APVLIA P incomitato de ſententia Velij Longi lib. de Orthogr. Liuius l.9. *Apuliae ſaltus.* Mutinae Inſcriptio quartum APVLIAE. Ἀπυλία Straboni. Antiquae triumphorum Romanorum Tabulae

DE. APVLEIS

Horatius lib. 3. *Altricis extra limen Apuliae.*

Claudianus in Panegyr. de 3. Conſulatu Honorij:

Te propter gelidis Apulo de monte procellis.
Metamorph.14 *Apulus has illa paſtor regione fugatas.*

Qui locus Manutio pugnat. Plin. l. 3. c. 11. edente Gelenio P deſolatum eſt, item in Seneca Lipſij: inque hanc ſcripturam Epigrammata quatuor congerit Manutius. *Appulos* gemino P producit Delrius ex Libro vetere in 14. Liuij Epitomam. Sic forte melius apud Poëtas, certior vt ſit, atque euidentior productio. Silius Italicus lib. 11.

—— *Ambiguis fallax mox Appulus armis*
Horatius: *Me fabuloſae Vulture in Appulo.*
Lucan. in 5. *Appulus Adriacas exit Garganus in vndas.*

Perſius Satyra 1. Atqui in his omnibus tam aſpera eſt repetitio, quam ſi dicas Ἀππό. Eſt enim ex Ἀπολέσθαι, quod in *Apulia* celerius, quam alibi arbores defolientur. Ita Pighio viſum in *Aequicola.* Vrſinus profecto ſcribens in Ciceronem apud Horatium ſimplex agnoſcit P: *duplex plerumque,* inquit.

AQVA veteribus *Acua,* & *Aequa* Iſidorus lib. 13. Orig. c. 12. *Aqua dicta, quod ſuperficies eius aequalis ſit. Hinc & Aequor appellatum: quia aequaliter ſurſum eſt.* Ex quo Bedam, aut Typographum in Ortographia eius emendes ſic: *Aequor per diphthongum ſcribendum, quia ab Aequa eſt nomen factum.* Praefuit *Aquae* luxatis elementis. Συμπτῶται, *Aqua* procul fugiendum.

AQVALIVM, an *potius Aquarium dici debeat, quaerit Plinius ſecundus,* & poſt eum Chariſius, *& putat vt Laterale, Laterarium, Scutale Scutarium, & Manuale ſaxum Manuarium vas* proin *Aqualis Aquarium dici.*

AQVILEGES videntur ὀρθογραφοῦσθαι, pro aquae collectoribus. Varro Quinquatrib. *Vtilior te Tuſcus aquilex.* Riccobono *Aquam colligens.* Seneca lib. 3 c. 15. qq. Nat. *Sudorem aquileges vocant.* Plin. lib. 26. c. 6. *Sub eſſe aquas credunt, & hoc ſignum habent aquileges.* Plinius Secundus lib. 10. epiſt. 46. *Vel aquilegem vel architectum.* Caſſiodorus lib. 5. ſcribit *Aquilegum Romam veniſſe de partib. Africanis.... qui aridis locis aquas poſſit dare vernatiles.*

AQVILICES, qui aquam illiciunt: vnde *Aquilicium* in ſiccitatib. Tertullian. *Aquilicia Ioui immolatis.* Gloſſarium *Aquilices, οἱ τὰ ὕδρα γωγεῖα ἐργαζόμενοι.* Idem Tertull. lib. 3. aduerſus Marcionem c. 5. *Nec ſtatim aquilicem, & agricolam ſe Deus repromiſit dicens: Ponam flumina in regione ſitienti.* Hoc diſcrimen non vſque ratum. Feſtus: *Aquaelicium dicitur, cum aqua pluuialis remedijs quibuſdam elicitur.* Hic diphthongo ſcribitur.

AQVIMANILE, AQVIMINALE, χέρνιβον, Vett. Gloſſae. Neque diſplicet.

AQVILLIVS dupliciLL praeſcribit Manutius ex Lapidibus omne genus. Brabantus tamen adſerit vnico L legi in aliquot Lapidum Inſcriptionib. Verum tanta in Codicib. eſt hoc in nomine variantia, vt legere ſit *Aquilius* vnico L (Origini congruenter ab *Aquilo* colore) *Aquillius* gemino, item *Acilius, Acillius*, quo rediri poteſt. Plutar. in Poplicola Ἀκύλιος. Recte. ſicut enim a *Petilo Petilius,* a *Rutilo Rutilius:* ſic ab *Aquilo Aquilius.*

ARAE, veterib. *Aſae,* V. in Accentib. & *Anſae.*

ARABS per B recte, per P non item: licet ita reperias in aliquot antiquis Maronis Libris. P refutant obliqui *Arabes, Arabum.* Refutat Etymologia ארב, ex quo Graecorum Ἐρεβος. Scribitur & *Arabus.* Vide tractatum de Variantia nouiſſimae ſillabae. Maro:

Seu Parthis, Arabiſque parant indicere bellum.

ARAGNE veterib. Ouidij Libris haerere teſtatur Ciofanus. Mendoſe. Scribe *Arachnen,* ex Ἀράχνη.

ARA-

ARACHOTAE Plinio in ſexto, Strab. in 1. & Ariſt. in 2. de Animal. Etiam *Aracoti* legi, nec locum annotaui.

ARBETES, ἄνδρα, Latinograecum Lexicum. An pro *Arbutus* citatur Paſſeratius. Nequaquam. Inibi namque vox iſta loco quinto ſubijcitur: *Arbutus*, Ἄγκυλος. Sed cum veteres ſcripſerint *Arboſes*, poſteri *Arbores*: vetuſtiſſimi *Arbotes*, *Arbetes*. Non diſſimillima ſunt *Arquites*, *Velites*, *Coelites*, *Caerites*.

ARCANVS adſpirato C in omnium ſcriptorum Libris vetuſtis occurrit errato ſi equentiſſimo: licet parum abſit, vt eam ſcripturam plane retinendam contendat Carrion Notis in lib. 1. Val. Flacci. Ratio ſpiritus augendi docetur a Nonio Marcello: *Arcanum dicitur ſecretum, vel abſconditum: quod quae in arcis ſunt, celata ſunt, & abſcondita.* Iuuenalis:

—— *Arcano quodcunque volumine Moſes.*

Pariter vitioſa ſunt *Chalpe*, *Amphycides*. Scribunt apud Prudentium:

—— *Archanum rerum, vtrique latebras.*

Aliquanto ſpatio poſt membranae, ni fallor, ruperunt extiſpicium. Editur enim:

—— *Arcano naturae teſtus operto* abſque H.

ARCERA vnico R in Codicibus Gellij lib. 20. cap. 1. mihi viſis, & Varroni lib. 4. de LL. Marcilius in leges XII. ex Gloſſis veteribus legit *Arcela*. Becmanus in Originibus gemino R R *Acerra* a *Carro*. Nonius ſcribit eſſe plauſtrum tectum vndique quaſi *Arcam*. Digitum in fontem.

ARCESSERE *eſt Accuſare: Accerſere autem Vocare. Haec duo verba ſunt tertij ordinis.* Non vulgi vox haec, ſed Soſipatri pag. 227. ſed Diomedis lib. 1. mens, addito: *Etenim alium accuſare a maleficijs arcere eſt.* At diſſeparantib. haec errorem opprobrat Vel. Longus in Orthographia: *Arceſſo enim pro eo, quod eſt Arceo, nunquam poſitum eſt*, inquit. Tum ex Antiquitate confert *Arvorſus*, *Arvorſarius*, *Audiculas* ab *audiendo* pro *Auriculis*, *Meridiem* pro *Medio die*, vt D in R verti perſuadeat. *Aruenire* pro *Aduenire* eſt Diomedis. Copioſior illa Priſciani ſymbola lib. 1. *Aruentores*, *Arfines*, *Aruolare*, *Arfari*. Adde *Aruocati*, *Arucna*, *Argrego*, *Arger*. *Aruectum* apud Catonem, & *Aruehor* apud eundem de Re R. c. 135. Sic *Arcio* pro *Accio*, ſeu *Adcio*, ex quo *Arceſſo* ſcribi volunt Scaurus de Orthogr. p. 2260. Priſcian. l. 1. & 8. cuius vox: *Vnde oſtenditur recte Arceſſo dici ab Arcio verbo, quod nunc Accio dicimus, quod eſt ex Ad, & Cio compoſitum.* Hotomanus in Verrin. 1. probat ex Aſconio: *Arceſſit alter Conſul.* Pierius in 10. Aeneïde; *Aduenit iuſtum pugnae, ne arceſſite tempus.* teſtatus Romanum, Mediceum, Porcium, Virgilij Codices; item varios e MSS. Terentij locos. Etiam in Petronio per R ſcribit Steuuechius:

Atque animas arceſſe nouas —— ——

Reponit etiam in epiſt. 23. lib. 10. Epiſtol. Ciceronis: *Lepidum in Italiam arceſſiſtis.* Idem tribuit vetuſtioribus Ciceronis Libris, qui a Venetis prodiere: licet recentiores aliter praeſerant. Apud Lucanum ex MSS. reponit l. 3. Nouarum Lect. c. 2. Cant.

—— *Fatum arceſſite ferro.*

Caſaubonus ad Sueton. Tiberium: *Ad arceſſendam claſſem.* Melius ita membranae, inquit, quam vt vulgo *Accerſendam*. Gloſſae veteres: *Arceſſere* μεταπέμπεσθαι, χαλέσαι, μεταπέμψασθαι. Lambinus in Horat. item Emendat. in lib. 10. Ciceronis ad Fam. epiſt. 23. 24. Item in Philippicam 3. ſic exoſculatur *Arceſſo*, vt *Accerſo* deſpuat. Ea namque Vetuſtas a ſeculi ſubeuntis Conſuetudine corroborata eſt: ſicut *Arſeria aqua* ab *Adferendo*, & *Arſerium* pro *Adſerio* apud Feſtum, nec aliter. Sicut *Argentum* pro *Adgenitum*. Aere namque, ac ferro effoſſis, atque in vſum mortalium egurgitatis, coepit aliud erui metallum, & velut agnatione noua nomen hoc ex eo inuenit, ex quo ipſa Μέταλλα, quod ἄλλα μετ᾽ ἄλλα ſint reperta auctore Euſtathio in Homerum, Iſidoro lib. 16. Orig. cap. 16. Plinio lib. 33. cap. 6. *Vbicunque vna inuenta vena eſt, non procul inuenitur alia: hoc quidem & in omni fere materia. Vnde μέταλλα Graeci videntur dixiſſe.* Nec ignoro quid ſuper *Argenti* nomine, atque Origine ſcripſerint alij. Quos inter, qui *Argentum* ex Ἀργεννῷ figurant, mihi probantur maxime. Inſinuatque illo Feſtus: *Argennon, argentum candidum.* Repertor *argenti* Indus rex Scythiae, Caſſiodorus lib. 4. Verum cum *Accio*, & *Accitus* dicantur, non *Arcio* tantum: cur non etiam *Acceſſo*, aut *Accerſo*, tanta, tamque inſigni in omni Ortographiae parte nata Variantia? Obſtat Conſuetudinis tyrannis doctiorum ſatellitio ſtipata. Nihilominus Faërnus *Adcerſo* cum D, & R ſcribendum cenſebat. Sic *Arcedo* Turpilius ſcripſit: *Qui verba mea venatur peſtis? Arcedat & ſermonem hunc ſublegat.* In XII. Tabulis *Arduito* pro *Addito*. Catonis cap. 138. de RR. *Aruehant ligna.* Item c. 135. *Trapetum vbi aruectum erit.* Diomedes lib. 2. *Aruenire.*

ARCHAS, ARCHADIO aſpere praeferunt veteres Val. Flacci libri peſſimo exemplo, ac hodie Prudentij lib. 1. contra Symmachum:

Archadiae fuluo aere riget ——

Contra Conſuetudinem Graecorũ omniũ, Latinorum omnium. Maro: *Arcades ambo* abſq. H.

ARCHELAS, *Archelaus* Varroni l.2. de RR. c.3. Ἀρχέλαος in Lycurgo Plutarchi, in diuinis literis, Laërtio, Ciuil. Appiani l. 4. Senecae lib. 6. qq. Nat. c. 12. Ἀρχέλας Ariſtophani.

Archeſilas, Archeſilaus, more compoſitorum ex Λαός. Laërtius: Ἀρκεσίλαος ἢ Ἀρκεσίλας. Vtrumq. in Pindari Pythijs, & in Suida Ἀρκεσιλάου, ἢ Ἀρκεσίλου. Perſius: *Eſſe quod Archeſi as, aerumnoſiq. Catones.* Plin. l. 35. c. 11. Cicero lib. 1. Academ. & 3. de Orat. *Archeſilam* nominat, & 1. de Legib. Item in Lucullo. Pindarus Pythiorum Oda. 4. Euſeb. Chronicis, antiquis D. Auguſt. Libris de Ciuit. l. 19. c. 1. & tom. 2. epiſt. 56. ad Dioſcorum. At Libri vulgarij Auguſt. *Quod philoſophiae genus ab Archeſilao coepit.* Calaber l. 8. Σωυίασιν δὲ Ἀρχεσιλάῳ. Sex. Empiricus l. 1. Pyrrh. Hypot. c. 14. ſimiliter. *Arceſilas, Arceſilaus* abſque H. Nam & nomen hoc ἐκ τοῦ ἀρκίζαι, ſiue ἀρκεῖν, vt alterum ex ἄρχειν, eſſe poteſt. Vnde eſt Iouiani Nota l.b. 2. de Adſpirat. *Arceſilas vero, & Arceſilaus adſpiratione carent.* Cicero in Academicis. Sidonius: *Arceſilas, Chryſippus Anaxagoraſque dederunt.* Suidas: Ἀρκεσίλαος, ὄνομα κύριον, Plutarchus ſic in Philopoemene, nec aliter Laërtius lib. 4. Euſeb. l. 14. c. 2. de Praepar. Πολεμῶνα γὰρ φασι διαδέξασθαι Ἀρκεσίλαον. *Arceſilaus* Plinio ſaepius. *Archeſſilam* ſigmate geminato deprauatum eſt in varijs Chronicorum Euſebij Libris, I ad Pontacum.

AGESILAS, AGESILAVS. Critias in Elegia apud Plutarchum in Cimone: Νίκας δ' Ἀγεσίλα τοῦ Λακεδαιμονίου. Ibidem ad finem: Ἀγεσίλαον δ' εἰς Ἀσίαν.

ACVSILAS 2. de Orat. Tullius: *Pherecydes, Hellanicus, Acuſilas.*

ACVSILAVS. Ioſephus lib. 1. Ἑκαταῖος, καὶ Ἑλλανικός, καὶ Ἀκουσίλαος. Nicandri interpres: Ἀκουσίλαος δέ φησιν.

ANAXILAS, ANAXILAVS. Athen. l. 2. c. 2. Παρὰ δὲ Ἀναξίλᾳ ἐβοσρύχιζον. Laërtius in Platone. Plutarchus in Demoſthene: Ἀναξίλαν δὲ ἕνα Ὠρείτην. Aelian. l. 1. c. 38. Variae Hiſtor. & in Politijs. Diogenes in Myſone; Appianus Mithridatico. Pollux l. 2. c. 3. & mox idem Pollux: Ἀναξίλαος. Euſebij Chronica: *Anaxilaus Lariſſaeus Pythagoricus.* Plin. l. 18. c. 1. lib. 25. cap. 13. Plutarch. in Alcibiade, Dionyſius Halicarnaſſeus Prooemio.

ARCHELAS, ARCHELAVS. Poſterius in ipſis diuinis literis, in Plutarchi Lycurgo, Varro l. 2. de RR. c. 3. Claudius Quadrigarius Annali 11.

ἈΡΧΕΛΑΣ in Ariſtophanis Equitibus pro *Ductore populi.*

ΧΑΡΙΛΑΟΣ Plutarchi Lycurgo. Liuij l. 8. *Charilaus, & Nymphius principes ciuitatis.* Χαρίλας ὡς χαλὰ Ἀρχίλοχον διαβέβληται, ὡς ἀνθρωποφαγῶν Euſtachio in Odyſſ. Ι'ῶτα. Archilochus: Ἐρασμονίδη Χαρίλα.

ΚΡΙΤΟΛΑΣ in tertio Epiroticωn a Plutarcho laudatur in Parall. & pag. inſequenti Κριτόλαος ἐν τετάρτῃ Φαινομένων. *Critolaus in quarto Phaenomenon.*

DORYLAVS Cenſorini pag. 23. In Plutarchi Lucullo Δορύλαος στρατηγός. Strabo lib. 12. non ſemel. Silij lib. 1. *Dorylas: Conantis Dorylae iunctis iam cornibus arcus.* In Metamorphoſ. Ouid. l. 12. *Additur his Dorylas* ——
Item in 5. Theb. 2. *Et Chromis, & Dorylas, & noſtris* ——

IOLAS. Calpurnius Ecloga 4. —— *Haec quos mihi doctus Iolas.* Ecloga item 3. Curtius lib 10. *Filium Antipatri inter miniſtros, Iolam nomine.* Hinc Plinij l. 3. c. 7. quidam Libri *Iolenſes:* *Iolaenſes* alij, vtrique recte, in quo caeſpitauit Hermolaus, nec ipſe male ſcribendus *Hermolas:* fuit enim quidam vulgi doctrinae *Mercurius*, ac vere *Hermolaus.* Idem Plin. l. 20. c. 17. *Iolas.* Plut. in Hyperide: τὰς τιμὰς Ἰόλᾳ τῷ δόντι. Dioſcorides in Prooemio: Ἰόλας ὁ Βιθυνός. Ab hoc modulo Calpurnius abijt, & Ouid. Metam. 9.

Ora reformatus primos Iolaus in annos.

Silius Italic. l. 10. —— *Terris Iolaë dediſti.*

Apud D. Epiphan. Ἰόλαός τε ὁ Βιθυνός. Suidas: Ἰόλαος, ἥρως ὡς τιμώμενος, παρὰ Ἀθηναίοις. Ἰόλεως δὲ Ἀττικῶς Ariſtophanes in Acarnanib. Νὴ τὸν Ἰόλαον.

MENELAVS paſſim. Metam. 12. —— *Et Menelas, & Abas praedator aprorum.*

Etymologicon: —— Μενίλας τε, καὶ Ἀγαμέμνων.

PTERELA in Amphitruone, alijs *Pterelas*, Apollodoro l. 2. Ταφίου δὲ παῖς Πτερέλαος. Theocrit. Idyll. λα. Τὼν Πτερελάου Ἀμφιτρύων χαλὸν ὅπλον ἀπεσκύλευσε πεσόντος. Idyllio ſequente Scholia praeferunt Πτερίλας, & Πτερέλα. Etymologicus in Λάας, Μενέλαος, Μενέλας, Πτερέλαος, Πτερίλας.

STE-

STENELAS. D. Auguſt. l. 18. c. 8. *Rex nonus Stenelas, ſiue Stenelem: Stenelaus, ſiue Stenelus: varie quippe in diuerſis auctoribus inuenitur.* Homerus ſexcentis locis Σθένελος, & ex Homero Virgil. Aen. 2. & Apollodorus l. 3. Plin. l. 14. c. 4. Pauſanias Corinthiacis: Κρεσφόντου ἡ Σθενέλας γίνεται. Ibidem: Πελάγορα τὸ Σθενέλα. Quibus animaduerſis in Pontacum incidi virum in Orthographicis ſumma cum accuratione verſatum, qui ad Euſebij Chronica notat hanc vocem in Membranis, editiſque Libris *incredibili varietate* efferri. Tu ad eum i, Lector curioſe.

NICOLAVS vbique regnat: cur Analogiae viribus in regni partem non admittatur *Nicolas*? Ionum. & Dorienſium more admittit Caninius in Alphabeto Νικόλας. Herodotus l. 7. Ἐς Νικόλαντι τὸ Βούλιος, καὶ ἐς Ἀνήριστον τὸ Σπαρτιάτα. *Critolaus* eſt in Gellio, in Achaicis Pauſaniae non ſemel: *Perilaus* Calabri lib. 8. Curtij 10. in Pauſaniae Corinthiacis: *Pencolaus* Curtij lib. 6. cur Competentia non ſcribantur etiam *Critolas, Perilas, Pencolas*, vt *Pterelas*? Certe ſi non ſic, ſaltem in Amphitruone Plautina legitur aliquoties *Pterela*, niſi forte legendum eſt *Pterelas*. At haec correctio minime neceſſaria. veterum namque ſunt *Proca, Marſya, Tyſia*, abſolutiora, quam *Procas*, caeteraque conſimiliter.

ARCHIATER, ARCHIATROS, ARCHIATRVS ſcribi fas: abſque Spiritoſa nota nefas. Cur hodie tam frequens hoc flagitium?

ARCHITECTVS, & *Architecton* ſcribitur. Solinus: *Dinocrates, Architecton.* V. Gell. l. 1. c. 13.

ARCVARIVS ab *Arcu*, τξοποιός: *Arcarius* ab *Arca*.

ARCVATVS ſcribitur: *Arcatus* ne in verſu quidem, in quo tam eſſe poteſt *Arcuatus*, quam *Aqua* diſyllabum, Priſci *Arquum* ſcripſere, ex quo Feſto *Arquites*, arcu proeliantes, qui nunc dicuntur ſagittarij, & apud Nonium *Arquatus morbus*, quo de Varro Eumenidibus: *Vt arquatis & lutea, quae non ſunt, & quae ſunt lutea videntur: ſic inſanis ſani, & furioſi videntur eſſe inſani.* Similiter in Accij Erigona: *Quod vtinam me ſuis arquitenens telis mactaſſet Dea.* Nunc *Arcus*, ſiue militaris ſit vſus, ſiue fornix, ſiue iris, ſiue morbus: & in quacunque ſignificantia, *Arquus* olim. *Arcutus* alij, vt *Verutus* a *Veru*, *Cinctutus* a *Cinctu*, *Acutus Acu*, *Aſtu Aſtutus*, *Cornu Cornutus*. Ita Gloſſae ab H. Stephano: *Arcutus*, Τοξωτός, Ἐπιχαμπής, Ἀψιδωτός. Inibi: *Arcutes*, Τοξόται. *Arcuatus* in Vſum venit ex veteri more, quo ſcriptum *Arquatus*. Volunt enim magiſtri cum Q ſociari V: quod Q verſum in C, a vocalis quintae ſocietate non receſſit. V. *Sterculinium*. Plinij epiſt. 46. *Arcuato opere*. Liuij l. 1. *Arcuato curru*.

ARDEA Italiae ciuitas per E, Stephanus, Silius pluries, Maro, alij. *Ardia* per I, Illyricis ſcriptum Straboni credo. Eſt & Libris vett. *Ardia, Ardiola*.

ARELAS, ARELATVS. Auſon. de Vrbibus. *Arelate* primo caſu apud Melam, Plinium, Sueton. in Tiberio, ſed pro *Arelatae*: ſic enim apud Strabonem. Ptolemaeus autem Ἀρελᾶτον. Auienus: *Arelatus illic ciuitas attollitur.*

Prudentius Hymno VII. *Teque praepollens Arelas habebit.*

Vide *Apeſas*.

ARENAM ab *ariditate* Varronem ſcripſiſſe teſtis eſt Seruius. Iſidorus ſuffragatur l. 16. c. 3. *Arena ab Ariditate dicta, non ab Adhaerendo in fabricis, vt volunt quidam. Huius probatio, ſi manu impreſſa ſtridat: aut ſi in veſtem candidam ſparſa, nihil ſordis relinquat. Arena* probatiſſima, quae minimè adhaeret: non igitur ab *Adhaerendo*. Aſperat Phocas lib. de Aſpiratione, & Vel. Longus, quoniam *haereat*, ſiue quod aquam *hauriat*. *Alijs*, inquit Longus, *ſine adſpiratione videtur enunciandа. Addit: Nos non tam per illas cauſas, quam propter Originem vocis: ſiquidem vt teſtis eſt Varro a Sabinis Faſena: & ſicut S familiariter in R tranſit: ita F in vicinam adſpirationem mutatur, Sic Foedi, Hoedi apud antiquos: Firci, Hirci.* Ita ſcilicet *Farena, Harena*. Aſperat Eutyches, Victorinus, Caſſiodorus, Chariſius, & Pandectae Flor. quib. etiam eſt *Harenarij*, quod contra receptam ſcribendi Conſuetudinem fieri clamat Briſſonius l. 5. Parergon, & placet. Vt olim S in medio *Haſena* pro *Arena*, poſt mutauit in R: ſic F, & Spiritus euanuere, vt marinae ſalſedo percolata. Manutius Spiritum elidit.

ARFACIO ſcripſit Cato pro *Arefacio* c. 69. de RR. *Amurcam eximito, & arfacito. Vbi arebit, comminuito pridie in aquam indito.*

ARGANTHONIVS, Ἀργανθώνιος liquida N ſecundam abſoluente ſillabam. Ita conſtanter Codices Herodoti, Strabonis, Ciceronis, Val. Max. Plin, Cenſor. Hermolaus *Barbarus* parum iuſta ratione eximit eam liquidam. Sic pro rege, ſic pro monte. Stephanus: Ἀργανθώνιος, ὄρος Μυσίας. Suidas: Ἀργανθώνιον ὄρος τῆς Κίου νήσου. Pro rege Themiſt. Orat 14. Μακροβιώτερον Ἀργανθωνίου, theta probato. Philias: Χθιζόν μοι κνώσσοντι παρ' Ἀργανθώνιον ὄρος:

Here mihi dormitanti apud Arganthonium montem.

ARGEVS, Ἀργεῖος, I depulſo: aut E, *Argiuus* indito Aeolum digammo elemento. Hor. l. 4. Od. *Tibur Argeo poſitum colono.*
Diphthongo ſcripta peccatur. *Argius* ſcribi poſſe pene manifeſta fides ex *Argia*, quo proprio Statius vtitur.

ARGILLA Latinis; Graecis Ἄργιλος: vſu tritiora haec, & meliora quam *Argila*, & Ἄργιλος: neutrum tamen abiecerim. Ἄργιλα vrbs Cariae: Ἄργιλος vrbs Thraciae Stephano. Ἀργίλοι τὰ ὑπόγεια οἰκήματα Euſtathio in Dionyſium, quae Straboni lib. 5. Ἀργίλλαι vda repoſita, *Argilla*. πηλὸς λευκὸς per C in Gloſſis ab H. Stephano. Omnia ab eodem fundo.

ARGVITVRVS quinque ſillabis caſtigatiorib. Salluſtij Libris: etſi dicatur in Amphitr. *A viro argutum meo.* Similiter *Abnuiturus* in eodem: cum ex ſimplici ſit *Nutus*, *Renutus*.

ARGYRIPPA duplici PP rectiſſime. Lycophron in Alexandria: Ὅτ' ἰδ᾽ Ἀργυρίππας Δαυνίων παγκληρίαν: Strabo lib. 6. Ἐχαλεῖτο δ᾽ ἐξ ἀρχῆς Ἄργος ἵππιον, εἶτα Ἀργυρίππα, εἶτα νῦν Ἄρποι. Horatio Ortographiae religio dictauit haec Sat. 5.

Manſuri oppidulo, quod verſu dicere non eſt
Qui locus a forti Diomede eſt conditus olim.

Geminat ipſe Stephanus talium perquam curioſus. Licentius Maro lib. 11.

Ille vrbem Argyripam ——

Item Silius lib. 4. *Allius Argyripa* ——

Qui libro 13. legis metuentior de uitato nomine Ἀργυρίππας:

Sed poſtquam Oenotris fundauit finibus vrbem,

Suidas: Ἀργυρίππη πόλις, ἣν ἔκτισε Διομήδης. Appianus de rebus Annibalis: Ἀργυρίππα δ᾽ ἐστὶ πόλις, quo modo & apud Strabonem Leopardus legit. Apud Polybium lib. 3. legas Ἀργυριππανῶν. Maronem ſequi non reformidauit Silius: Horatium maior inceſſit religio: ſi modo *Argyrippam* intellexit.

ARICIA. Stephano Ἀρικία, & Ἀρίκεια. Libris quoque priſcis ſic eſt. Non Ἀρητία, non *Aritia*, neque *Arritia*. Libri mihi auctores, ac Manutius. Ἄρης. Ἄρεος, Ἀρήιος. Dicitur & Ἄρης Ἄρητος, cur non Ἀρητία, *Aretia*, aut *Aritia*? Vſus diuertitur. Dionyſ. Halicar. Τὴν Ἀρικηνῶν πόλιν. Ouid. Faſt. 3. *Inter Aricinos, Albanaque tempora* —— Solin. c. 8. ab *Archilocho* nomen ducit.

ARICOMISCI Straboni lib. 4. Plinio lib. 3. c. 4. & Melae lib. 2. *Arecomici* cum E ſillaba ſecunda. Ptolemaeo *Arecomij* abſque C & S.

ARILATOR, ARVLATOR per V, & vnicum R veteres fide Gellij l. 16 c. 7. Feſtus per I, dicto eſſe a Graeco Ἄρε, *Tolle*: *ſequitur enim merces*. Gloſſarium apprime iuuat: *Arilator*. ὠνητής, βωμοφόρος. Et Gloſſae Iſidori: *Arilator*, *Cocio*, quae duo iungunt Gellius, & Feſtus. Βωμὸς autem hic, & *Ara* menſam ſignant, in qua merces ſitae, de qua menſa, qui aliquid effert, *Arilator*. Ioſephus Scaliger mallt ſcribi duobus R ab *Arra*: eſt enim illi emturiens, qui data *arra* poſtulat ſibi credi. At qui emturit tantum, non emit, neq. aufert. Deinde ſi, vti vocat Scaliger, *Barguinteur* dumtaxat eſt, licitator eſt, non eſt *Lator*. Quare aliam quaerum. Si a Graeco duci placeret, atiolari miris, multiſque modis queam. Sed haec ſatis.

ARIOPAGVS in Actis Apoſtolorum, apud Tullium, & vulgo coagmentata voce. Multa coactis vocibus, eademque diuulſis ſcribuntur: *Helleſpontus*. *Pontus Helles*: *Sacrania* (vnde *Sacranienſes*) *Via ſacra*: talia paſſim offert Series Voluminis II. Attamē vocibus dilatis ſcripſere Laertius l. b. 1. Maximus in Dionyſium Ariopagitam, Pauſanias, alij. Nota e Seruio: *Locus, vbi iudices ſederunt, Arios pagos: indicet Athenienſium, Ariopagitae*. Etymologus: Πολλάκις γὰρ ἀπὸ δύο διεξῶτων μερῶν τοῦ λόγου γίνεται ἑνότης, οἷον Ἄρειος πάγος, Ἀρεοπαγίτης.

ARIS viri proprium in Cicerone pro Scauro, & Priſcian. l. 6. RR Silius It. repetit in 15. —— *Qua viſis fluctibus Arris*. Et *Aris* ſcribitur Priſciano.

ARISTA ab *Arido*. Phocas ſine ſpiritu lib. de Adſpiratione. Semen foetum lactea res, e-uanida res. Adoleuit? meſſis in herba eſt: maturuit? fructus optima res: ſpica ergo *Ariſta*, aut potius ſpicae ſummum, Ἀρίστη μερίς. Adſpirant antiquiſſimi Libri teſte Giſleno.

ARIVSIA, quam *Ariuſia vina* malim in Ecloga quinta Maronis legere. Sic Plin. l. 14. c. 7. a Geleuio correctior. Sic Strabo Ἀριούσια ab Aldo editus l. 14. Athen. l. 1. Euſtath. Sic Romanus Virgilij Codex, alijque aliquot. Nec diſſimulauero feracem iſtius vini regionem Ἀρουσίαν dictam reperiri. Neſcio quam recte. Aliorum certae Codicum variantiae pene intolerabiles ſunt. Silius l. 7. nobis corrigentibus:

Tmolus, & ambroſiis Ariuſia pocula ſuccis.

At ne ſim longior, i ad P. Victorium lib. 15. Variarum cap. 24. & *Ariuſia* combibes affatim caete-

caeteris exſputatis. Alij vtramque ſcripturam comprobatam *μεταθέσει* excuſant. Οἶνον ἀριστόβιον legas apud Pollucem. Si intellexit *optimae ſubſtantiae* vinum, recte ita ſcribitur: ſin a loco nomenclatura eſt, vt caetera inibi vini genera, locus non notior eſt mihi *δίδαο πόληοι*.

ARMAMAXAE. V. *Harmamaxae*.

ARMAMITRES D. Aug. l. 18. de Ciuit. c. 3. Euſebij Chronica, Caſſiodorus, alij. Nec diſſimulandum plurimos MSS. praeferre *Armamitres*. Scribunt alij aſpere *Armamithres*, aut *Armamithra*, nota varietate. *Armamitres* cum N corrupte legi apud Iornandem notat Pontacus.

ARMARIVM, protrita vox. *Anmarium* ſcribit Placiades pro loco ſecreto publico, ſicut in theatris, aut circo. Petronius Arbiter: *In anmarium memetipſum conieci.* At hodie inibi ſcribitur per T *Armatium*. Notanda quae Maximus ſcribit ad 9. cap. S. Dionyſij Areopagitae de diuinis nominibus, atque ex eo Etymologus apertius. *Armarium* ſcribi per A, cum Origine poſceretur E. ὀφείλουσι λέγεσθαι .... Οἱ γὰρ πάλαι τοὺς Ἑρμᾶς ἐποίουν, ἔχοντας, καθάπερ τειχοπυργίους, καὶ ἔσωθεν αὐτῶν, ἐτίθουν ἀγάλματα, ὧν ἐσέβον θεῶν. ἔξωθεν δὲ ἀπέκλειον τοὺς Ἑρμᾶς. *Dicto apud nos Armaria, Hermaria dici debeant. Graeci namque velut ſimulacra quaedam faciebant pedes, manuſque trunca: Hermas nominabant, cuius diminutiua vox Hermarium. Ea vero ſimulacra faciebant cum vacuis feneſtellis, inſtar turricularum, quae in muris. Intus igitur deorum, quos colerent, ſimulacra ponebant: exterius vero Hermas concludebant.* Sic Etymologus: Ὅτι τὰ λεγόμενα παρ' ἡμῖν Ἀρμάρια, Ἑρμάρια. Ἕλληνες οἷά τινας ἀνδριάντας ἐποίουν μήτε χεῖρας, μήτε πόδας ἔχοντας. οὗ ὑποκοριστικὸν Ἑρμάριον. Ἐποίουν δὲ αὐτοὺς διακένους θύρας.

ARMEAE veterib. nepotes *Armias*, *Armillas* praeoptarunt.

ARMILVSTRVM, locus, in quo armorum luſtratio: *Armiluſtrium* armorum ipſa luſtratio, dieſq. I ad Varr. l. 5. de LL. Hoc diſcrimine haut facile ſtetero. Ecce tibi Plutarchū in Romulo quinq. illud ſillabarū pro loco ſtatuit: Κεῖται περὶ τὸ καλούμενον Ἀρμιλούστριον ἐν Ἀβεντίνῳ.

ARNOBA Plinio, *Abnoba* Ptolemaeo, *Arbona* Tacito.

ARMVTES, & per I *Armites* celebri Variantia, Gloſſaria.

ARRESTA Val. Brabantus ait gemina ітiente litera quibuſdam ſcribi. Quem non miror docere de Orthographia vocabulorum Gallicanorum, cum infinitum ſit eius Lemma: *Ratio Orthographiae*. Cuiatis linguae, Gallicae, & ſi Muſis placet Brabanticae. Et cum Manutius aeque vaga vſus eſſet Inſcriptione, tamen abſque hiatu *Orthographiae ratio*, ſcribere maluit. Multo ſane concinnius. Redeamus in viam, & cum melius initiatis ſcribamus Graecè Ἀρεστά, Gallicae *Areſta*, non *Arreſta*. Sunt *Placita*. Vide PeKium de Iuré ſiſtendi.

ARRETIVM duplici RR. Inſcriptio Tipherni:

GALLVS. DOMO. ARRETIO

Stephanus: Ἀρρήτιον, πόλις Τυρρηνίας:

Silius: - — *Arreti ducat ad vrbem.*

ARIA, vnico R tria Saxa à Manutio. Martialis Codices reddunt alterum:

— *Gladium cum traderet Arria Paeto.*

ARRIDEO, non *Adrideo*, Caſſiodorus. Sic Euphonia poſtulat. V. *Adfigo*.

ARRIVS familia Romana RR ſibi duo arrogat, Libri, Lapides, Val. Probus, Catullus:

— *Hinſidias Arrius inſidias*,

Fuit ſpiritoſi oris homo. Nota de Feſto: *Antiqui nec mutas, nec ſemiuocales literas geminabant, vt fit in Ennio, Annio, Arrio*, Sic *Arria* Romana virago nobilis, qua de Martialis:

Caſta ſuo gladium cum traderet Arria Paeto.

Tacit. l. 16. Dio, lib. 40. Ἀρρία. Sic in *Arriano* geminam ſcribendam docet Pontacus, Suidas: Ἀρριανὸς Νικομηδεύς. Item Ἀρριανὸς, in eius Periplo.

ARIVS, Ἄρειος nobilis haereſiarches, aut is, ad quem Dioſcorides ſcribit, vnico R. Sic Hieronymus, & Euſebius paſſim, Athanaſius frequenter, Menologium Graecorum. At Auguſtin. Acta Conc. Niceni, Iſidorus, & fere vulgus recentiorum *Arrius*, *Arriani*. Suidas: Ἀρειανὸς, καὶ Ἀρειανίζω, καὶ Ἀρειανισταὶ, καὶ τὰ τούτοις ὅμοια ἀπὸ Ἀρείου τοῦ αἱρεσιάρχου, quem vide in Ἄρειος.

ARRVNTIVS duob. RR. V. Manutium. Plin. l. 24. c. 1. vnico *Aruntius* edente Gelenio.

ARTEMO in Lucana Hiſtoria, & apud Iabolenum in D. leniter, contraquam praecipit Iſidorus ratus Graecanicam vocem, cui Victruuius obſtat.

ARTERIA πληθυντικῶς ſcripſit Lucret. lib. 4.

Facitq. Aſperiora foras gradiens arteria clamor.

Ergo *Arteriam*: vulgo *Arteria*. Eandem ſententiá reperies apud Plutarchum lib. de Valetudine.

ARTIB. per I etiam ab *Artus* teſte Scauro apud Lucretium. Giſanius exoſculatur. Scaurum audi;

rum audi: *Nemo autem vnquam tamen inſulſe per V Artub. dixerit.* Curtius Valerianus veteres quoſdam indifferenter vſurpaſſe *Partibus*, *Artib.* *Arcib.* & *Partub.* *Artub.* *Arcub.* teſtis eſt.

ARTHRABATITAE cum H, & R in ſecunda ſillaba apud Solin. ſcribo c. 43. Dicuntur enim quod *Articulis*, & membris pecudum ritu reptent. Ea Graecis Ἄρθρα. Ab eadem Origine adſpiratur *Arthreſis* in Prudentij S. Romano.

ARTO. V. *Artus.*

ARTVS adiectiuum proiecta toxoïde litera, Valer. Probus. *Artus* adiectiuum, ac pro membris flexura ſola diſtinguit Probus, non ſcripti ratione. Manutius antiquiſſimis ita eſſe libris memorat, ac Virgilio Carpenſi. Idem Pierius teſtatur Aen. 2. ibi:

Arta leuari Vincla iubet ——

Priſcian. lib. 6. *Artus ab Arto*, *artas*, *artatus*, ac ſyncopa *Artus* fieri opinatur, vt a *Poto*, *potas*, *potatus*, *potus*. Denique antiqua ſcribendi forma fuit, & antiquata vt C ſcriberetur *Arctus*, vt *Fragmentum*, & *Fracmentum*, *Fertus Fortu.* Olim *Farctum* poſt *Fartum*, *Sarctum* poſt *Sartum*. V. Mercerium in Commentario de Pallio Tertull.

ARVMPO pro *Abrumpo* per ſolo R ſcriptitauit Antiquitas. Eadem *Arno* teſte Varrone. V. *Adſto.*

ARVNDO canna eſt ab *Ariditate* dicta: *Harundo* telũ e canna. Sic Agroetius, quod vnum, idemq. eſt, agreſti iudicio diſcriminare molitur. Notat Briſſonius *Harundo*, & *Harundinetum* varie modo addita, modo demta adſpiratione Pandectis eſſe Florentinis. In Kalendario peruetere:

HARVNDINES. INCENDVNT

ARVSPEX ab *Arae ſpectione* difflato ſpiritu. Gloſſar. *Aruſpex*, βωμοσκόπος. Phocas libello de Adſpiratione cum H. Sed eum ſua fefellit regula: *Omnia quae poſt A vocalem in principio nominis locatam R vnam conſonantem habentia fuerint, R eam adſpirant, vt Harena, Haruſpex.* An ergo *Areo*, *Aridus*, *Arare litus* cum H? Velio Longo in Orthogr. placet I *Ariſpex* ab *Ariuga*, quae eſſet hoſtia. Alijs *Haruga*. Inſcriptiones perplurimae adſpirantur, adſpirat & Pontanus *Haruſpex*, *Haruſpicina*, *Hariolus*, *Hariolor.* Adſpirat Donatus in Phormionem Terentij.

ASAE, ARAE, Ter. Scaurus in Orthographia.

ASCALAPHVS, Ἀσκάλαφος Homero. Heſychio etiam Κάλαφος depulſo A, & ſigmate.

ASCLA. Caeſellius: *Aſſula*, & *in eliſione Aſcla.*

ASDRVBAL hodie placet cum inadſpiratione ab Hebraeo fonte. Cum ſpiritu Romae aenea tabula: HASDRVBAL. IVMMO. IADER. IVMMON

HASDRVBA. HANNONIS

ASELLIO gemino LL, non *Aſellus*, Semproniorũ cognomẽ Appiani l. 1. Ciuil. Valerij l. 9. c. 7.

ASPARAGVS. ASPHARAGVS. Plinio, Columellae, Palladio cũ P: Atticis vero aliter. Suidas: Οὕτω μὲν Ἀττικοὶ διὰ τοῦ Φ τὴν λέξιν προφέρουσιν· οἱ δὲ πολλοὶ μὴ ἀκριβοῦντες διὰ τοῦ Π λέγουσι. *Sic Attici per Φ vocẽ proferunt: vulgus minori accuratione per P dicũt.* V. *Trophaeum.* Ex Athenaeo Suidas hauſit l. 2. Varro quoq. abſq. A principe ſcripſit Virgula diuina: *Iuſparagos totã legitume vertamus.* Simili modo Graecis Ἀσπαίρω. Σπαίρω. Scriptionem autem cum P etiam minus exactam retur Etymologus: Οἱ δὲ λοιποὶ μὴ ἀκριβοῦντες διὰ τοῦ Π λέγουσι. Cum Π Antiphanes & Ariſtophon: cum Φ Cratinus, Theopompus, Ampſias, Diphilus.

ASPERATVS cõmunis, rectaeq. ſcriptionis eſt: ποιητικώτερος *Aſpratus* τρισυλλάβως apud Sidonium *Scrupeus aſprata latrare crepidine pumex.*

Pariter *Aſpris* pro *Aſperis* deſcripſit Fauonius:

—— *Lilybaei cautib. aſpris.* Aeneid. 2.

Improuiſum aſpris veluti qui ſentibus anguem.

ASPIRO, ASPICIO, ASCENDO, ASTRVO D pereunte, Iul. Scaliger l. 1. de Cauſis LL. Priſcian. l. 2. Vel. Longus in Orthogr. V. *Adſciſco* inante, *Adſto*, *Arumpo*. D immiſſum mihi optabilius.

ASPORTO B perit ex praepoſitura *Abs*, Priſcian. lib. 2.

ASPRENANS. V. *Pallas.*

ASSIDVVS, non *Adſiduus*, non *Atſiduus*: licet in agro Patauino ſit: ADSIDVVS. CVSTOS. RVRIS. ET. ESSE. VELIS. Licet Neapoli in tabula de marmore:

ADSIDVE. BIGAS. STATVI. POSTVLASSET

Licet Virgilij chirographis Codicib. ſit *Atſiduus veniebat* ——

Licet Caper ab *Adſideo*, *Adſiduus*, vel etiam *Adſeduus*.

Licet Priſcian. lib. 4. Ab *Aſſideo*, vel ab *Aſſe*, vt quibuſdam placet.

Aeque dubitanter Feſtus: Priſcianus lib. 2. diſertim *Aſſiduus*.

Cicero

Cicero in Topicis: *Locuples enim aſſiduus, vt ait, Aelius, appellatus ab Aere dando.* Fl. Soſipater l. 1. *Adſiduus quidam per D ſcribunt, quaſi ſit a Sedendo figuratum, ſed errant. Nam cum a Seruio Tullio populus in quinque claſſes eſſet diuiſus, vt tributum, prout quiſque poſſideret, inferret, ditiores, qui aſſes dabant, Aſſidui dicti ſunt. Et quoniam ſoli negotijs publicis frequentes aderant, eos qui frequentes adſunt, Aſſiduos ab aſſibus dixerunt.* Gell. l. 16. cap. 10. *Aſſiduus in XII. tabulis & pro Locuplete, & pro munus facile facientе. Dictus ab Aſſibus, id eſt, aere dando, cum id tempora reip. poſtularent: aut a muneris pro familiari copia faciendi aſſiduitate.* At haec ipſa vox *Aſſiduitas* Tullio bene nota in dubium non vocatur. Fabius lib. 5. cap. 10. *Aſſiduum ab aere dando.* Caſſiodorus quoque in Orthogr. ſibilum geminat. In XII. Tabulis Antiquitatis more vnico S recte ſcriptum fuit. Papirianus duplicat.

ASSINARVS fluuius Thucydidi l. 7. *Ἀσίναρος ποταμὸς* congeminante ſigmate: apud Diodorum lib 13. ſimplo, & Plutarchum in Nicia.

ASSIRATVM per I, non *Aſſeratum*, quod Paſſeratio tribuunt. Feſtus: *Aſſiratum, apud antiquos dicebatur genus quoddam potionis ex vino, & ſanguine temperatum, quod priſci Latini ſanguinem Aſſir vocarent.* Fors etiam *Aſſeratum* per E: namque Antiquis Gloſſis eſt: *Aſſer*, ἅμμα. Pro vinculo, & obligatione Numer. 30. אסר אשר אסרה.

ASSO, ASSATVS, ASSVS nullo pacto per D. Fit enim ab *Ardeo, Arſum, Arſo, Aſſo* literarum viciſſitate.

ASSOS in Troade S vnico *Aſos*, in Creta, inquit Stephanus.

ASSVERVS geminantibus ſigmatis in Codice Θεόφρ. paſſim rectiſſime. Nec ab eo probabile eſt Euſebium receſſiſſe, aut Hieronymum: quare duos MSS. Euſebij, quibus alterum deſit Σ, minus probat Pontacus. & *Ioue iudicat aequo.*

ASSVM. V. *Adſum.*

AST ante vocalem Aeneide prima: *Aſt ego.* Lib. 16. ad Atticum epiſt. 11. *Aſt ab ea aegre me tenui*, rectum puto. An peraeque lib. 6. ad Atticum epiſt. 5. & lib. 15. epiſt. 4. *Aſt condoleo* ſecuta ſonora?

ASTACI per A orditur ſcribere Plin. lib. 9. cap. 31. Attici per O. Athen. lib. 3. cap. 23. *Τὸν δὲ ἀστακὸν οἱ Ἀττικοὶ διὰ τοῦ Ο ὀστακὸν λέγουσι, καθάπερ καὶ ὀσταφίδας.*

ASTAPHIS, & *Staphis* Plinij lib. 23. c. 2. corrigente Barbaro: Dioſcoride, Galeno, alijſque adſtrepentibus Graecanico more. Sic στάχυς, ἄσταχυς. V. *Aſtacus* proxime.

ASTERNO D prorſus interemto ad Antiquitatis effigiem. V. *Adſto, Arumpo, Arno.*

ASYLVM (non *Aſilum* cum Gifanio) poſtulat Origo, & compoſitionis pars. Item diſtinctus ab *Aſilo* animante, de quo Maronis Georgica.

AT *coniunctionem: Ad vero praepoſitionem ſcribunt: euphonώτερον tamen eſt, vt haec per D ſcribatur, ne ſubſequens T litera duriorem, ſuique ſimilem ſonum literae amplexa dictum faciat immitius*, inquit Chariſius lib. 2. Aliud Vſus flagitat. V. *Atque.* Quintilian. lib. 1. cap. 7. *Illa quoque ſeruata eſt a multis differentia, vt Ad cum eſſet Praepoſitio D literam: cum autem coniunctio T acciperet.* Eadem Velius Longus tradit apud Caſſiodorum. Ibidem *Ad* ex *Apud* deterius factum eſt.

ATARGATE, & ATHARA Straboni l. 16. quae Macrobio lib. 1. Satur c. 23. Plin. lib. 5. c. 23. *Atargatis*, l ad Pithoeum lib. 1. Subſec. c. 4. Athenaeo *Atargate*, *Atargatis*, cuius Exemplaria alia ſecundam vocali ſecunda praeferunt. V. Caſaub. in lib. 8. cap. 8. An eadem Ἀθὰρ Etymologo ſcribitur? An *Aſtarte*?

ATAVVS. V. *Attauus.*

ATEIVS vnica T deſcribit e Saxis, & Libris Manutius.

ATELLAE cum vnico T, duobus LL Spartianus, Macrobius, Ptolemaeus.

ATENIM *dij minora negligunt*, Tull. lib. 2. de Nat. deorum vnica ſillabarum comprehenſione. Verr. 4. *Atenim iſtam ſoli Siculi perſequuntur.* Itaq. Aldino, omnibuſque alijs eſt Codicibus neq. abſq. eo cohaeret oratio. Tacit. l. 2. *Atenim nona nobis in fratrum filias coniugia.*

ATESIS inadſpiratione. Silius in 8.

Tum Verona Ateſi circumflua —— Paſſim.

Plut. in Mario vocat Ἀτίσωνα. Alij apud Plin. Liuium adſpirant. Sigonius in Epitomam 68. teſtatur veteribus Libris eſſe *Atiſim* I ſecundam perſitiente ſillabam.

ATHENAE. V. *Thebae.*

ATHLIBIS cum ſpiritu, cum L, Stephanus. Nili oſtium eſt. Idem tamen in Strabone legit *Athribis*, ſine vlla diphthongo, quae hodie in eo eſt Ἄθριβις, καὶ Ἀθριβίτης νομός. Herodot. in Euterpe editus H. Stephano Ἀθριβίτης φαρβαιτίτης, Ὀμουίτης. Etymologo: Ἀθριβῆς, πόλις

βὶς, πόλις Αἰγύπτου. γράφεται ᾗ καὶ Ἀθλιβὶς: *Athribes, Aegypti ciuitas: Scribitur etiam Athlibes.* Nicanor per R.

ATILIA gens Romae V. Manutium, pro quo Saxa duodecim teſtimonium dicunt, & Alexandri Toti nummus de argento, cui M. ATIL. SARA.

ATIVS vnico T, familia Romana, ex qua Auguſti mater, Libri, Lapides. Maro in 5. *Paruus Atis, genus unde Atij duxere Latini.* Idq. confirmat Atilius nomen Romanae gentis ſic ab Atio deductum vt *Lucilius a Lucio, Acilius ab Acio.* At Victorinus in Orthographia duplici TT ſcribendum praecipit, cui praeceptioni quadrat Inſcriptio ad buſta Gallica Romae in D. Mariae fano: D. M

ATTIAE. T. F. QVINTILIAE
ATTIVS. PHEGON. PATER. ATTIA
QVINTA. MATER. ATTIVS.

Graeci item, ac Seruius reponunt T. V. Sigon. in 1. Liuij.

ATLAS rectiſſime. Codices Euſebij dum aſperant, peccant. At Pithoei, & Petauij Codd. *Athlans.* Deme ſpiritum. N autem interuenit ex priſco more moro. Vide *Infans*, *Praegnans.*

ATQVE per T, non D praeſcribit inueterata melioribus ſeculis Conſuetudo. Aliter Iul. Scaliger l. 1. c. 34. de Cauſis LL. *Adque illi dixere* [veteres] *nos Atque. Sane melior*, inquit, *priſcorum ratio: nam & mollior ſonus eſt, & Origo ſeruatur. Praepoſitionis enim vis adhuc manet, vt dicamus: Tu, adque ego:* & ſit. *Tu, & ad te ego.* Virgilij (quem amantiſſimum vetuſtatis dicit Quintilianus l. 1. c. 7.) locis aliquot eandem ſcripturam agnoſcunt Pierius, ac Politianus:

Adque acre Menalca.
Adque ſolo proceras erigit alnos
Adque vtinam ex vobis vnus ——
Adque aduerſos detinet hoſtes.

Tarracone ad D. Barbarae: PIO. ADQVE. INVICTO. Romae: MAXIMI. ADQVE. INVICTI. Camerini in baſi ſtatuae:

IN. AETERNAM
SECVRITATEM. ADQVE
GLORIAM

Vbi impolitum id viſum, coepit, & inualuit ſcribi *Atque* per T, idem Scaliger c. 42. Fornerius vir impenſe doctus l. 1. Rerum quotidianarum c. 10. e Pandectis profert *Adquin, Ed, Inquid.* Duobus poſterioribus nondum ſubſcribo: etſi ita Fornerio lectum credo.

ATQVI, omnes. ATQVIN Pandectae Piſanae, quarum lectio firmari poteſt e Plauto vocem ſecante in Aſinaria:

At Pol quin dixti rectius: Paſſim ex Tertulliano. V. Alioqui.

ATRATINVS, non *Atracinus*, gentis Semproniae cognomen, Libri veter., Lapides Capitolini. Apud Feſtum in Nauti conſulatu: *A. Sempronius Atratinus.* Dionyſius Hal. lib. 6. Αὖλος Σεμπρώνιος Ἀτρατῖνος. Item lib. 8. 11. Sic is quem aduerſus diſputat Orat. pro Coelio Tullius, *Atratinus*, non *Atracinus.* At ex veterib. Monumentis *Atracinus* producit Vinetus in lib. *Sueton.* de claris Orat. *Atracinus* recte. ſed praenomen eſt Quintil. lib. 10. cap. 1. *Atracinus Varro in ijs, per quae nomen eſt adſecutus.* De hoc Sidonius Apollinaris in epiſtola quadam: *Cui Varrones vel Atracinus, vel Terentius: Plinij vel auunculus, vel ſecundus compoſiti in praeſentiarum ruſticabuntur.*

ATREBATES noſtratis Arteſiæ recte ſcribuntur Caeſari, Sidonio Apollinari, Ammiano. Straboni vero lib. 4. Ἀτρέβατοι: Ptolom. Ἀτρεβάτιοι. *Atrebatum, Atrebati vbi.* Quod genus hoc hominum? Finge *Atrebatum*: cur non & *Pariſium*? Quia nuſquam. Neque *Atrebatum* apud veteres. *Pariſium* autem cum in Ptolemaei codices correpſiſſet, Pithoeus exturbauit lib. 2. Subſec. c. 1. *Atrabatae* cum A ſecunda ſede pleriqne Libri veteres exhibent, & *Atrabatica ſaga.* Apud Suidam Ἀτραβατικὰς χλαμύδας legas. Sic *Aruernos* dici, non *Aruernam* pulcre probat Sirmondus ad l. 3. Sidonij. Alij legunt etiam, *Atrabapticas* ab *Atra tinctura.*

ATREIVS ſillabis tribus expreſſum ex Ἀτρεὺς media tenta. Statius lib. 8.

I *precor, Atreī ſiquid tibi ſanguinis vnquam.* Ore poëtico: Ἀτρηΐου αἵματος.

ATTA conſona geminante, qui primis ambulat pedibus, vt eſt in perantiquo Onomaſtico Petri Danielis. Vide Turnebi Aduerſaria lib. 14. c. 12.

ATTA Claudiorum praenomen Suetonio, Tacito.

ATTA ſenioris compellatio a iuniore profecta. Il. R Menelaus Phoenici:

Ἄττα γεραιὲ πελαγίτης ——— Alijs item, atque alijs in locis. Feſto: *Attam pro reuerentia ſeni cuilibet dicimus, quaſi eum aui nomine appellemus*, Suidas.

ATTAMINO geminis TT, vt *Attamen*, Priſcian. l. 1. Iuſtinus lib. 21. Tacitus, Feſtus.

ATTAVVS: *quia Atta eſt aui, id eſt, Pater: vt pueri vſurpare ſolent* Feſtus, quem ſequitur Turnebus Aduerſar. lib. 14. c. 12. Certe *Atta* in praemonſtratis ſonoras combinat. Alij e multis vnico T ſcribunt *Atauus*, & iure. Eſt enim *Atauus*, *Ad auum* additus, quaſi *Adauus*, mutatione literae antiſtoechae, vt in *Atq. Adq. Caput, Capud*. V. Brabantum.

ATTICA duob. TT rectiſſime, tritiſſime. Olim C primorem abſoluebat ſillabam. Strabo lib. 9. Διὰ δὴ τοῦτο καὶ Ἀκτὴν φασὶ λεχθῆναι τὸ παλαιόν, καὶ Ἀκτικὴν τὴν νῦν Ἀττικὴν παρωνομασθεῖσαν: *Quocirca Acten aiunt olim dictam, & Acticen, quae nunc Attica cognominatur.* Ex hoc corrigendus Euſebius in Chronico: *His temporib. in Atta, quae nunc Attica nuncupatur.* Scribo: In *Acta*, vel *Actica*. Plin. l. 4. c. 7. *In ea prima Attica antiquitus Acta vocata*. Adde, Vel *Attica*.

ATTINET, non *Adtinet*. Vel. Longus in Orthogr. & Terentius Scaurus collatis *Attulit, Attigit*. Atque adeo recte apud Plautum: *Ne iam attigas*. Cornuti etiam, & Caſſiodori eſt *Attulit*, Librorum priſcorum, ac Scriptorum aliorum.

ATTINGO. V. *Attinet*. Scribitur & *Attigo* (vnde *Attiguus* Apuleio Plauto ſupra, & Pacuuij in Medo: *Cuſtodite hunc vos, nequis eum abſtollat, neue attigat.*

ATTIS, non *Atys, Cybeles ſacerdos. Lapides. Graecis* Ἄττις Haec Valerius Brabantus. Prius paene recte. Eſt enim *Atys* Tyrrheni parens Strabonis lib. 5. Sed & in Catulli toto verſu *Atys* vnico T, Arnobij lib. 1. ac aliubi. Prauiſſimum poſtremum: *Graecis* Ἀτθίς: ſic enim mulier Attica, regio, lingua. Rectius tamen T congeminat ſeu *Attys* ſcribas, ſeu *Attes*, ſeu *Attis*, ſeu *Attin*, de quibus ſingulatim. *Attit* Arnobij lib. 5. ſcribitur denſiſſime. Romae ad D. Martini:

C. CAMERIVS
CRESCENS
ARCHIGALLVS. MATRIS
DEVM. MAGNAE. IDEAE. ET
ATTIS

Hoc loco *Attis* non eſt *Cybeles ſacerdos*, quod oggarriebat iſte: ſed quod norunt omnes, qui fabellam norunt. Legi & in Berchemij Harpocratione *Attis*, cuius caſus cauſatiuus eſt *Attin* etiã: ne vbique neceſſe ſit *Attinem*, aut *Attina* reſcribi. Romae in domo Caeſia:

QVI. COLITIS. CYBELEN. ET QVI. PHRYGA. PLANGITIS ATTIN

Prud. contra Sym. l. 2. —— *Cum pulcrum poeſis, caſtrauerit Attin*. Stephanus in voco Γάλλος: τὸν Γάλλον, καὶ τὸν Ἄττιν ἀποκόψας αἰδοῖα. *Gallum, & Attin truncatis genitalib.* Dio lib. 61. Ἐκιθαρῴδησεν Ἄττιν τινὰ καὶ Βάκχας. *Cithara luſit Attin quendam, aut Bacchas.* Pro eo Macrobij lib. 1. Saturnal. c. 21. *Attinem*. Hunc caſum genuit *Attin*, vt *Delphis*, ac *Delphin* ſcribitur. Perſij Satyra 1. Nero *Claudere ſic didicit verſum: Berecynthius Attin, & Nerea Delphin.* Eſt & veteri ſaxo:

ATTHIN. DE. S. P.

Rurſum in quarto caſu ab *Attis Attida* ſcripſit Antiquitas. Sic Varro γνῶθι σεαυτόν. Quod ſi peruidiſſet Mart. Delrius non repoſuiſſet *Ardine agat*, vbi praefuerat *Attida agat*. Eſt & idem caſus foemineus altera forma. Orpheus ad Muſaeum:

Μητέρα δ' ἀθανάτων, Ἄττιν, καὶ Μῆνα κικλήσκω.
Matrem immortalium, Attin, & menſtruam ſtipem clamo.

Niſi metaplaſmo admiſerit Μῆνα pro Μήνη: quod his ſacris minus congruit. Alia mente Catullus ſcripſit: *Simul haec comitib Atys cecinit noua mulier*, *Atys* iam eiuratus. Eſt & apud Suidam Ἄττις emortuum loco ante Ἀτηρότατον. Vnde nonnemo ſuſpicatur ſcriptum Suidae Ἄττης. Fallitur: nam Suidas adiungit cauſatiuum Ἄττιν ex Theopompo Comico negitans Ἄττα quae doctrina non eſt ex ſententia ſcribentis Ἄττης, ſed Ἄττις: etſi Ἄττης rectiſſime ſcribatur. Demoſthenes pro Corona: Βοῶν Εὐοῖ Σαβοῖ, καὶ ἐπορχούμενος Ὕης Ἄττης, Ἄττης Ὕης. *Euhoe Saboe, & inſultans Hues Attes, Attes Hues.* Heſychius: Ἄττης. τὸν Ἄττην φασὶ Λάκωνες. Plutarchus in Numa: Φρύγες δὲ περὶ Ἄττεω. Item apud Nicandri interpretem in Alexipharmacis ἐργαστήριον Ἄττεω. *Attae officina.* Pauſanias in Achaïcis: Ἄττη πεποιημένον. Ἄττης δὲ ὅστις ἦν. Ea nata Variantia ex commercio vocalium H, & I. Sic Socrates lib. 5. c. 8. Μάγκηπες, *Mancipes*. Dionyſius Hal. Ἑρμίνιος, Latini *Herminius*. Idem Κομίνιος, *Cominius*. Silius lib. 12. *Petilia* & Maro 3. at Strabo lib. 9. Πετηλία, qui lib. 4. Παρίσιοι: Caeſar *Pariſij*. Fruſtra occlamat Iul. Scaliger lib. 1. c. 2. de Cauſis LL. *Nunquam autem* H *in* I *tranſit, vt barbari innertere in Paracletus, Elcemoſyna, Eleeſon, Iordanes. Neq. quod poſſet ſuſpicari, Veſtis ab* Ἐσθής *ſed ab Vae &* ἐνδῦσθαι *Graeca origine, Latina terminatione.* Quaeſtelam hanc inanem probant ſuperiora. Neq. male in Suetonio Caſaubonus ſcripſit *Theodoritus*.

Neq.

Neque inconſideratè Ianus Gulielmius in Plautum ſcripſit *Etiſiae*, & *Eteſiae*. Neq. culpare auſim *Paraclitus*, *Eleiſon*, *Eleemoſyna*, *Iordanis*: dum in his omnib. pax cum eadem quantitate ſeruetur. Neque tamen iſta ſcribi per E neſcio: & quidem rectius.

ATTVLIT. V. *Attinet*. In eandem ſcripturam Scaurum laudat, & Euphoniam Manutius.

ATVBVS vnico T atq. per V. Vetus Gloſſariũ: *Atubus*, Μογιλάλος, μόγγος, ἄτυπος. Cuius vocis fictura eſt ex Ἄτυπος ſollenni tranſitione τοῦ Π in B, vt in deductis a *Scribo*, *Nubo*. Auſonius neceſſitati metri obſecutus bis ponit primam conſonam:

Caecum, comoſum, hiſpidum, trux, attubus.

Lib. 21. Π. tit. 1. §. 10. *Quaeſitum eſt an Valuus, & bleſus, & atypus, iſq. qui tardius loquitur.* Expreſſim ita per P ad exemplum Pandectarum Flor. Origini conformiter. an etiam Vſui?

ATVATICI, non *Aduatici* ex Goropio Andreas Brabantus: ex Cuiacio *Aduatici* Graecos teſtatus, quib. ſit Ἀδουατικοί.

ATVRRVS Auſonio, & Apollinari duob. R R. At Sequeſtro, & Ptolemaeo vnico Ἄτυρις, *Atyr*. Apud Lucanum in l. 1. 59. praefigitur, & *Satyrus* pro eo ſcribitur:

——— *Ripas Satyri, qua litore curuo*
Molliter admiſſum claudit Tarbellicus aequor.

Ita Libri formis excuſi: MSS. *Saturus* per V. Hoccine iudicio fuerit olim *Haturus*, & Spiritus in S tranſierit? Ita certe in plerisque.

AVCTOR, AVTOR, AVTHOR. Huius Orthographia vocis pridem variorum ſcriptis, iudicijſque ventilata momentum certius ab Origine, ac ſignificantia mutuabitur. Soſipater l. 1. *Auctor ſiquidem propterea dicitur, quod augeret, & generaret: & Auctricem dicemus, quod pariter augere poſſit. Cum vero ad auctoritatem refertur, pro communi accipiendum.* Iſid. l. 10. Orig. l. 1. *Auctor ab augendo dictus.* Primum igitur *Auctor* ab *Augeo* eſt *Amplificator*: tum qui in Auctione contra licitando precium auget: tum Auctor is dicitur, a quo quis auctoritatem, id eſt, ius dominij in rem quampiam accepit. Ita humaniſſimus Hotomanus in Orat. pro Caecina: Verrina 7. *Tum illi intellexerunt ſe id, quod a malo auctore accepiſſent, diutius obtinere non poſſe, id eſt ab eo, qui vendendi auctoritatem nullam habebat.* Apuleius Apol. 1. *Auctor mulieris Caſſius Longinus. Quaere Maxime, cuius auctionis emtor fuerit, quantulo precio mulier locuples agellum ſuum praeſtinauit.* Noſtrates *Guarend* appellitant. *Auctoritas* quoq. ius ex auctione ei quaeſitum, cui res addicitur. Vnde ſenſim *Auctores* vt dicerentur, quorum ſententiam, & conſiliũ ſequimur, quaſi ius quoddam ita ſentiendi certum, & conſtitutum haberent, conſuetudine ſermonis factum eſt. Sic per Hiſtoriam Romanam, cum Patres *auctores* decreti cuiuſpiam ſunt, aut deſiderantur. Praeter Originem ipſius vocis nota apud Probum A V C qua Antiquitas vſa, idem comprobat. Luculente Dio. l. 55. Ἐβουλεύετο μὲν, καὶ ἦγε, γνώμη συνεγράφετο, οὐ μέντοι καὶ τέλος τι ὡς κεκυρωμένη ἐλάμβανεν, ἀλλ᾽ ἀυκτώριτας ἐγίγνετο, ὅπως φανερὸν τὸ βούλημα αὐτῶν ᾖ. τοιοῦτο γάρ ἡ δύναμις τοῦ ὀνόματος τούτου δηλοῖ. ἑλληνίσαι γὰρ αὐτὸ καθάπαξ ἀδύνατόν ἐστι. *Conſultabant, & haec conſcribebatur ſententia: neque tamen vt confirmata exitum vllum ſortiebatur, ſed auctoritas erat, vt quid vellent, pateſceret ſatis. Tale enim vocabuli huius vis indicat. Graeco namque verbo exprimere difficillimum ſit.* Sic *Auctor* poſcitur in hiſce Paronomaſijs D. Aug. l. 2. de Ciuit. c. 14. *Qua ratione rectum eſt, vt poeticorum figmentorum, & ignominioſorum deorum infamentur actores, honorentur auctores.* Item Cornelij Nepotis in Attico: *Hunc enim in omni procuratione reip. actorem, auctoremq. habebant.* Ramireſius in Martialem *Authoritate* ſcripſerat cum ſpiritu ſine C, in quem Muſambertius animaduertit reſcripto *Auctoritate*, Hotomanum opinor ſecutus, Pierium, Sigonium in Liuium. At Cruciger, vt ſomnia ſua mundo inuulger perperam cum C ſcribi clamitat, ducitque ab אתת. Cum C T Manutius, Chariſius, Feſtus. Adde tabulam ex aere in Baſilica Lateranenſi VTIQVE. CVM. EX. VOLVNTATE. AVCTORITATEVE. IVSSV. MANDATVVE. EIVS. Pontacus cum C T adſerit Euſebij Codici Ludonenſi, alijſque. Item in Monumento ex ponte Aurelio:

EX. AVCTORITATE. IMP. CAES. DIVI. NERVAE.

In Tiberis ripa:

EX. AVCTORITATE. IMP. CAES. VESPASIANI

Auctor Feſto collocatur *Auctarium* inter, & *Auctum*. Sic Auctorare Apuleij lib. 4. & apud Paterculum.

AVTOR abſque C, abſque H. Iul. Scaliger l. de Cauſis L. L. ab ἀυτὸς ducit, proximeque abit ab eo Ἀυτὸς ἔφα. Iuuari poteſt Arnobio l. 2. *Nec ad Deum primum natiuitatis eorum reſeratur autoritas.* Silio Italico lib. 15. ——— *Generis vobis vnde editus autor.*

Ouidio:

Ouidio: *Nec pater eſt Aegeus, nec tu Pittheidos Aethrae*
Filius: autores ſaxa, fretumque tibi.

Huic ſcriptioni multos annos adhaeſi: ſed torrentis more, ac impulſu violento me mihi eripiunt proxime iam diſputata. Nec *Auctor* Scaliger reſpuit: quin potius propriam ab *Augeo* ſignificantiam agnoſcit. Eandem diſtinctionem amplexus eſt Agricola. Alij *Autor* ab *Aueo*; *Auctor* vt ſit, aliquid qui cupit euixius. Alij ab *Audeo* conſimili ſcriptura.

AVTHOR abſque C cum H, qui ſcripſere, Priſciano ſeſe tueri poterant, cuius haec ſunt lib. 5. *Autor, quando αὐθέντην ſignificat, commune eſt: quando αὐξητὴν, Auctrix facit foemineum, ſicut omnia verbalia in Or.* Opinamentum parum ὑγιές. Parum tamen. Nam ea ſcriptio ſi reſpuitur, vt ſcribes *Authenticus*? Aſperitas ei certe quadrat. Cyprian, epiſt. 4. *Ne quid ex vero vel ſubtractum ſit, vel immutatum: eandem ad vos epiſtolam authenticam remiſi.* Sin in Iure *Tabulae authenticae, Rationes, Teſtamentum authenticum.*

AVCTVMNVS cum C, media M. quod ea anni tempeſtate *mortalium opes augeantur maxime*, Feſto auctore, cui poſita vox ea C destituta. Ioſ. Scaliger in Varronianis C cum reddidiſſet Origini, tempore tamen deciduum factum retur, qui in Feſtum *Autumnus* abſque C Antiquitati arrogat. Lambinus etiam M in N tempore tranſmigraſſe autumat. Sic ſcilicet inuidioſa Vetuſtas omnia deſtruit. Ego veteris rei veterem nomenclationem ab ortus ſui nobilitate deijciendam non putaui, quando praeſertim huius vocis ſic ſcribendae Conſuetudo inueterauit. Nimis delicate faſtidioſi, quibus putet *Auctumnus* cum C. Quid facient τῷ *Auctiſſimus*? Quid *Auctumnitate* Catonis apud Curium Fortunatianum lib. 3. & Varronem Quinquatribus? Quid verbo *Auctumnare* apud Plin. lib. 2. cap. 40? Nec omiſerim veteres *Auctumnum* ſcripſiſſe caſu primore. Sic Varro Ephemeride nauali: *Auctumnum ventoſum fuerat.* Sic D. Cyprianus ad Demetr. *Nec ſic arboreis foetibus auctumna foecunda ſunt.* Cuius memoria facit, vt apud Feſtum (etſi hoc non pappis grauius alicui videatur) retineam *Coactu terrae fructibus.* (hoc enim laxius, fuſiuſque) non *Frugibus* cum ſcriptore in Horatium: hoc enim rei impar, ac deterius. Etſi Horatius lib. 4. Oda. 7.

Pomifer auctumnus fruges effuderit ——

AVCVPIVM per V in ſecunda, ab *Aue occupanda*, vti volunt, aut ab *Aue capienda*: Familiari A in V tranſitu factum ſit, vt *Salſus, Inſulſus.* At non minus frequenter in I migrat. *Amicus, Inimicus.* Quare Vel. Longus in Orthogr. primulum mauult per I: quia pinguiſſimus eſt ſonus literae V. Idem tamen poſt pauca: *Tamen in hac voce ſic V literam occupauit Conſuetudo, vt non facile poſſit auelli.* Idem *Aucipis* per I praefert *Aucupi.* Eius ratio: *Quia ſcio ſermonem & decori ſeruire, & aurium voluptati: vnde fit, vt ſaepe aliud ſcribamus, aliud enunciemus.*

AVDACITER, AVDACTER. Scriptum ſillabis tribus Oratoribus tribuit Fabius lib. 1. cap. 6. alijs quibuſdam τετρασυλλάβως, quibus annumero Curium Fortunatianum lib. 2. Apuleium lib. 3. de Aſino A. edente Vulcanio, Liuium fide Lipſi Epiſt. lib. 4. Epiſt. 10. Ciceronem teſte Priſciano pro Roſcio: *Multa ſcelerate, multa audaciter, multa improbe feciſti.* Flauium Caprum: *Audacter Latinum eſt: ſed Audaciter melius.* Probat ex Competentia, *Atrociter, Ferociter, Velociter.* Capri verba, ſenſumque vtitur, ſequiturque Beda. Tiinius Setina: *Accede ad ſponſum audaciter.* At in aduerſis partibus primus ſtetit Fabius, cui adſtiuo Fl. Soſipatrum l. 2. *Sed meminerimus Audacter eruditorum Conſuetudine ſine I litera elatum, non vt Procaciter, aut Loquaciter.* Priſcianum lib. 15. *Audax, audaci, audaciter.* Poſt: *Salluſtius tamen Hiſtor. 1. Audaciter protulit ſecundum Analogiam.*

AVDOMARVS, *Odomarus, Othomarus, Hadumarus* in varijs MSS. Placet etiam viro doctiſſimo Grutero *Omarus*: hinc noſtratib, *Omer.* Alijs etiam *Ontomarus* non diſplicet. *Ont*, vetus: *Mar*, fama; *Palaeologo* vt aequiualeat.

AVE. V. *Haue.*

AVELLANAE *nuces*, non *Abellinae*, inquit Flauius Caper. Poſteriorem ſcripturam in obſoletis Plinius cenſet lib. 15. cap. 22. *Vt in Auellanis* · · · *quas antea Abellinas patrio nomine vocabant.* Addo Maronis, Silijque libris varianter eſſe *Abella, Auella, Bella*, Vide, quae nobis in Silium Italicum olim ſcripta.

AVERNVS. I ad Volumen I. capite de Librorum fide. Non *Aornus.*

AVFERO, non *Abfero*. Priſcian. l. 1. poſt Ciceronem.

AVLA veterum fuit pro *Olla*, non *Aulla*. Vetuſtati non placuit conſonas duplicare. Docet hoc Feſtus in *Oloes*, & Iſidorus. Ab ea Vetuſtate eſt Plauti *Aulularia*, item *Aulicoqua exta*, quae

 in ollis

in ollis cocta Feſto. Ad eundem modum *Auſculari* ſcripſiſſe veteres pro *Oſculari* idem Feſtus auctor eſt. Paria ſunt: *Caudex, Codex: Plauſtrum, Ploſtrum.*

AVLAEA ἐθνικῶς, καὶ πληθυντικῶς. Curtius: *Cum poſt aulaeam, qua lectos obduxerat, rex ſtaret.* Maro Georg. 3.

Purpurea intexti tollent aulaea Britanni.

Scribitur etiam Αὐλαῖαι apud Theologum Etymologo teſte: Λέγονται δὲ αὐλαῖαι καὶ τὰ παραπετάσματα τῆς σκηνῆς, ὡς παρὰ τῷ Θεολόγῳ. Haec ſunt: *Dicuntur & tapetia ſcenica Aulaeae, vt apud Theologum.*

AVLIVS praenomine Quinti, qui cum C. Sulpitio conſulatum geſſit (non *Aelius* cum Cuſpiniano) ſcribit Pighius in *Aequicola.*

AVRATA V. ORATA.

AVRICHALCVM. V. *Orichalcum.*

AVRIFEX non *Aurufex*: ſcabrum hoc. Vel. Longus in Orthogr. *Aurifex melius per I ſonat, quam per V.* At Giſlenus in quodam Libro reperit *Aurufex*: alij Saxa notata notant. *Etiam Optimus, Maximus, vt mediam I literam, quae veterib. V fuerat, acciperent C. primum Caeſaris inſcriptione traditur factum, inquit Fabius* lib. 1. cap. 7. Nec tamen nefas emutaſſe. Capuae ad D. Benedicti.

PHILODAMI. BASSI
AVRIFICIS
OSSA. HIC. SITA. SVNT

Alibi: D. SEGVLIVS ALEXA. AVRVFEX

AVROMATARIVS Inſcriptio priſca. Rectene? Quid ſi *Aromatarius*, vel *Automatarius*? vt αὐτομάτων, καὶ αὐτοκινήτων faber fuerit, quae & Arbitro dicuntur *Automata.*

AVRVNCI, Aen. 7. *Auruncaeque manus Rutuli, veteresq. Sicani.* Sic lib. 10. & 11. Quorundam opinamento: *Aurunci Sueſſani: Sueſſa enim Aurunca: Arutici, Sicani,* Pelaſgi, qui Italiam primi creduntur coluiſſe.

AVSCI, AVSCII. Duabus ſillabis Caeſari, Val. Flacco lib. 6.

Tertius vnanimis veniens cum millib. Auſcus
Cimmerias oſtentat opes, cui candidus olim
Crinis ineſt natale decus: dat longior aetas
Iam ſpatium triplici percurrens tempora nodo:
Demittit ſacro geminas a vertice vittas.

Ammianus: *Nouempopulos Auſci commendant, & Eluſatae.* Plin. l. 4. c. 19. *Tornates, Conſorani, Auſci, Eluſates.*

AVSCII tribus ſillabis. Auſonius: *Staphylus rhetor ciuis Auſcius.* Strabo l. 4. Καλὴ δὲ καὶ ἡ τῶν Αὐσκίων, γῆ ſcilicet. *Bona Auſciorum terra.* Ibidem: Διαδέχονται δὲ Λέλιοι δὲ Πομπαῖοι καὶ τῶν Ἀκυιτανῶν τινες, πλησίον Αὐσκίοις, καὶ Κονουέναις. Interpres: *Auſcijs, & conuenis.* Sic *Auſcia* in Antonini Itinere. *Auſcenſes*, & *Auſcitani* Melae. Hinc origo gentis noſtrae, ab iis Auſcijs, qui ex Aquitania in Morinos ſeceſſionem fecere, multumque ſoli occupauere diuerſi fratres, a quibus nominata ſola *Dauſque, Sudauſque, Nortdauſque.* Nam C, in Q literam perfamiliaris eſt mutatio, vt *Cis Quis, Cui; Pecunia, Pequnia: Aqua, Acua.* Αὐσχῖται alij ſunt, in Africa ab Stephano poſiti, ex Apollodori ſententia. Extrito ſibilo eos nominat Plin. lib. 4. cap. 12. *A Taphris per continentem introrſus tenent Auchetae, apud quos Hypanis oritur.* Hoc obiter.

AVSONES, AVZONES. Scriptionem triplicem producit Etymologus: Αὔσονες, οἱ Αὔζονες, οἱ Ἄξωνες. Quae ſcriptio mendi ſuſpicione fruſtra laborat apud alios: en iterum idem Etymologus in βούσιρις: Σίρις ὄνομα δούλης Σίρις. ἢ ξίρις.

AVSTER pulſo ſpiritu, quem indiderat Originis ignoratio. Quippe non animaduertere admutilatam vocem ex αὐστηρός Eſt enim ventus *Auſter* inſignite noxius. Hinc in Sueton. *Temp. ſtatibus Auſtrinis tentari.* Apud Maronem: *Floribus Auſtrum immiſi.* Nulla mente figurarunt ab *Haurio: Auſter* namque fundit aquas, non haurit. Quare *Humectus* Gellio ſcribitur lib. 2. cap. 22.

AVSTROGOTHI Trebellio Pollioni, qui alijs *Oſtrogothi*, Au, & O vicario dominatu.

AVTIVS, geminis Saxis auctoribus.

AVTOLOLES O tertiam abſoluente ſillabam in omnibus, quos contuli, Silij Exemplaribus, & in omnibus editis Auctorum aliorum. Hermolaus in c. 1. l. 5. Plinij non hoc negat: notat vero in veteribus Ptolemaei Libris maxime ſcribi cum A *Autolales*: *Audolales* per D, & A ex Lucani quarto diſpungit. Diſpungit ex eodem loco Pulmanus *Audolopes*, & *Autolopes*, quod quidam Codices legenti obiecerant.

AVTRONIVS, non *Antronius*, Lapides Capitolini, Manutius. Per V, non per N primore ſillaba.

AVVNCVLVS V duplicato. Origo ab *Auus*, ac Bedae auctoritas. Vti autem priſcis *Auos* ſcriptum: ſic *Auoncolus*. AO pro *Auo* legas apud aedem SS. IV. Coronatorum Romae.

D. M.
L. IVLIVS. SECVNDI
NVS AO. SVO. ET
VALERIA. SECVNDA
PATRI. SVO. B. M.
FECER.

AVXILIVS, non *Auſilius*, quod eſt quibuſdam Auſonij Libris Epigr. 28. *Auxilium te nempe vocas, inſcite magiſter:*
Da rectum caſum iam ſoleciſmus erit.

AVXILIVM rectiſſime. Ab agreſti Baubalione legas inaratum *Auxſilium*. V. Orthographica veteris Latij.

AXVR, vrbs abſque N in veteri Feſti editione etiam Paſſeratio comprobata. Aitq. Seruius vrbi nomen datum propter Iouem Α᾽ξυρον *imberbem*, qui ibi colebatur. In nummo argenteo Pauſae:

IOVIS. AXVR. VIBIVS. C. F. C. N.

Quiſquis ad Orteſianas Deorum imagines Notas edidit, ſic habet: Non eſt dubium quin *Axurus* legendum ſit, cum apud Virgilium, & Horatium, tum apud eorum interpretes Seruium, & Porphyrionem. Idem cenſuit Fuluius Vrſinus: quam recte, videamus. Conſuetudo rebellis, & contumax adſciuit N, aut potius, quod inerat, retentauit. Itaque eſt Virgilij, Liuij, Horatij, Silij Exemplaribus, quotquot viderim. Α᾽νάξυρος & Α᾽γξυρος fuere: vnde *Anxurus* ἄνευ ξυροῦ teſte Seruio, & Palaetato, quod & Iouis *Auxuri* nummus a Golrzio publicatus venuſte monſtrat, in quo exaratum: ΑΓΞΥΡΟΣ. I ad noſtra in Silium lib. 8. ibi:

Scopuloſi verticis Anxur.

& Aleandrum viſe in tabulam Heliacam. Non vni in huius nominis ſcriptione fraudi fuit Ioſ. Scaligeri nomen. Liuius lib. 4. extremo: *Anxur fuit, qua nunc Tarracinae ſunt*. Lib. 5. *Anxur in Volſcis breui receptum eſt*. Caſtiſſima quaeq. Exemplaria ſic habent. Nec illa Lacerdae viri termaximi admitto in 7. Aeneidem: *Non dubium autem, quin ſcriptio corrupta ſit, & dicendus ſit Iupiter Axurus. Nulla enim ratio petit literam illam interpoſitam* Rationem vt afferam γραμματικωτέραν, dico cum Euſtathio in lib. 10. Iliados: Κατά τινας ἡ Α᾽νὰ πρόθεσις δύναται καὶ στέρησιν δηλοῦν. Hoc eſt, *Quorundam opinione* Α᾽νὰ *praepoſitio priuationem alicubi declarat*. Vt inibi Α᾽νάεδνον *Indotatam*. Sic Α᾽νάξυρος, & abrupte Α᾽νξυρος, ſeu Α᾽γξυρος. Nam ſic decurtari Α᾽νά, fides ex Odyſſ. X Α᾽γκλίνας. Ξ autem complectitur κσ. Ratio altera, ſecundum Pomponium Sabinum *Anxuris* nomen eſt a Ioue: igitur ab Ioue *Anxuro*, non ab *Axuro*. Igitur apud Virgilium, Horatium, Seruium, Porphyrionem, Silium ſcribendum *Anxur*, *Anxurus* N liquida principem abſoluente ſillabam. In ſola iſta Inſcriptione abſq. N ferri paene poteſt. Sed Cluuerio Seruius, Palaephatus, Euſtathius ſunt *nugatorij Grammatici*. Quorſum igitur eorum nominibus, & citationibus replet Italiam? Ijs, vbi commodum viſum, vtitur: eoſdem cum praeceptis ſuis opinionibus aduerſari videt; repudiat. Ita Vettumnus. A ϛερητικὸν μόριον detrita eſt ex Α᾽νά, ſeu Α᾽νευ: & ſic detrita, vt quandoque retentauerit N, quod Cluuerius, & ſocienni ignorauere. Idem Cluuerius minus ſibi praeſens negat illud Statij rectum:

—— —— *Arceſque ſuperbae* *Anxuris* —— —— At mihi rectiſſimum eſt *Arces ſuperbae*, vti Maroni in 3.

Non ego Myrmidonum ſedes, Dolopumque ſuperbas
Adſpiciam —— — In 12. pro eo dixit: *Summas deſerit arces.*

Alibi *Celſa arce* pro *Superba*. Cluuerius tetur hic *Anxur* eſſe foemineum, & pag. 1002. reſcribit:

cribit : *Superbi Anxuris*. Quaeres : Cur igitur quaedam Inſcriptio *Axur*, vti praenotatum ? Repono veteribus ſummam ineſſe Variantiam, atque vt *Coiux*, *Coniux*, *Vuxor*, *Vxor*; ſic *Anxur*, *Axur*, quod Diodoro Siculo Ἄγξυρ. Dices in *Coniux* N intereſſe vi componentis particulae, in *Vnxor* vi Originis. Videlicet vis haec gemina eſt in *Anxur*. Erat namque in Ἀνά, ſiue Ἄνυ, idque ab Origine compoſiti. Referes vocem eſſe Volſcorum teſte Plinio. Hoc eſt vocem ex maiore Graecia (quae maior Italiae pars fuit) ad Volſcos delatam, vt infinitas alias, & vſucaptam Volſcorum linguae recte tribui. Sic *Formiae* ex Graecorum Ὁρμιαί dictae auctorib. Strabone, ac Feſto, alijſque. Sic eadem pagella lib. 4. apud Strabonem Τραχίνη olim Graece dicebatur, quae poſt *Tarracina*, & *Terracina*, eaq́. Volſcorum eſt. Neque cum Volſcorum vocem Plinius adſerit, Graecam repudiat Originem.

IOAN.

IOANNI BAPTISTAE STRATIO DECANO S.

——— ——— ——— Generoſior Horat.
Deſcendit in campum petitor:
Morib. hic, meliorq́. fama BAPTISTA STRATIVS

NON inuidendis auctus honoribus, nec impar, nec immerens: cur noſtris quoque chartis non memoretur? Literarum opes, Strati Decane, *his te gradibus admouere, ac virtutis ſolida res. Hoc Principale fuit, & Curiae iudicium: quid trepidem ſequi? Quaſi abſq. vanitatis ſuſpicione tam publicum, tamque rectum iudicium quiſquam priuato ſuo poſtferre poſſit? Atque adeo vt animi mei mẽtem patefaciam, Voluminis mei ſecundi Tabulam,* a prima ſequitur quae proxima, *Dignitati tuae appendo. Introſpicies, librabis, penſiculabis, atque animi tui agitationi obijcient ſeſe* Biſtones; Byzares, Brachmanae, Bigerri, Beſſi, *alia parium barbarorum effigianda nomina, quorum inſolentiam abſterget aut* Baetis, *aut* Bagrada, *aut* Balineum. *Sed ecce iterum tam miſcella eſt Tabula haec, iterum vt ſe propemodum impudenter ingerant* Baſſarides, Bambalio, Bacche; Baſternae, Bellua, Belial, *neſcio quo in barathro cuſa nomina. Melius ominata* Baca, Baccaris, Baetica, Benedicta, Benefacta, Beneuentum, Beronice, Bybliotheca, Beniuolus, Beniuolenties: *quo in nomine conquieſco iudicium tuum aliquando ſuper his, alijſque interſitis praeſtolatus.*

TRACTATVS SECVNDVS.

B

BACA C deſolato veterib. eſſe Tullij Libris teſtatur P. Victorius, & Ouidij Cioſanus. Fauet τὸ בבא expoſitum D. Hieronymo, *Morus arbor. Pyrus.* Item Cyrilli Lexicon: Δάφνης καρπός, *Baca.* Vſus paene caeterorum omnium C adduplicat. Aiterae Gloſſae: Κόκκος, *Bacca.* Vnde *Vnibaccus*, Μονόκοκκος apud Publium.

Aeneid. 3. *Victum infelicem baccat* —— Inibi *Baccatum monile.*

Metamorphoſis: *Aure lenes baccae, redimicula pectore pendent.*

Columella l. 5. c. 7. *Bacca iucundiſſima eſt pauſiae.* Plinius ſexcentis locis.

BACCARE in Eclogis Maronianis quarta, ſeptimaq. ſine *Spiritu.* *Heſichius:* Βάκκαρις μύρον ποιὸν ἀπὸ βοτάνης ὁμωνύμου. *Baccaris, vnguenti genus ab herba cognomine.* *At* Dioſcordes l. 3. Βάκχαρις βοτάνη ἐστὶν εὐώδης, καὶ στεφανωματική. *Baccharis herba eſt benolens, & coronaria. Baccar* qui ſcribant, claſſicos negat Lacerda. Ergo ex claſſicorum ordine relegat Plinium lib. 21. c. 19. *Baccar in medicinae vſu.* Inibi c. 6. *Baccar quoque radicis tantum odoratae.* Idem l. 12. c. 12. *Baccaris vocatur nardum ruſticum.* V. *Capparis. Pugillar, & Pugillaris, vnde Pugillares. Specular* Tertull. l. de *Anima*, & lapis *Specularis in* Suetonio. *Arar* Silio, *Araris* Priſciano lib. 5.

Capparis, Cappar. Columella: *Capparis, & triſtes inulae*

Palladius: —— *Thymum, & origanum, & cappar.*

BACCHA, & per E *Bacche.* Ouid. Eleg. 1. l. 4. Triſt.

Vtque ſuum Bacche non ſentit ſaucia vulnus.

Sic vulgo *Ariadne*, Catullo *Ariadna*:

Indomitos Ariadna gerens in corde furores.

Sic *Antiopa, Calliopa* etiam per E. Item *Ange Anga.* Graece Βάκχη. Ἀριάδνη, Ἀντιόπη, Καλλιόπη, Ἀυγή. quae ſingulatim Aeolibus per A efferuntur. I ad tractatum de Variantia vltimantis ſillabae.

BACVLVS per C. Neapoli in aedib. Adriani Guilhelmij per Q. Inſcriptio ſic incoepta:

D. M.

AEQVVM. ERAT. VT. TV...

. . . . BA

QVLVM. VITAE. NOSTRAE

BADISSARE ſigmatibus congeminantibus malim apud Plautum ſcribi, quam *Badizare*, vt *Betiſſo, Lachaniſſo,* Sueton. in Auguſto c. 87. vt *Atticiſſo, Siciliſſo* apud eundem Plautum, vt *Comiſſare* paſſim, & *Comiſſatio*, aliaque id genus plurima. Notat ad Terent. ſaul. Faërnus *Pytiſando* veteri in Codice vnico ſigmate, & alib. *Comiſatum.* Fuit ea temporis ſcribendi ratio. V. *Patriſſo, Malacizo* Iſidorus l. 1. c. 4. de Y, & Z: *Apud Romanos vſque ad Auguſti tempus non ſcribebantur: ſed pro Z ponebant ſſ, vt Hilariſſat.* Et addo nunc ex Etymologo Aeolas Μίσσων ſcriptitaſſe pro Μίζων: Ὀλίσσων pro Ὀλίζων.

BAEBIVS biuocali. Zonaras Βαίβιος. Saſſinae. T. BAEBIVS. GEMELLINVS Sic Libri veteres, & Saxa, vel Capitolij. Βίβιος Ciuil. Appiani lib. 1. & in Syriacis. edente Car. Stephano, & Plutarchus in Numa.

BAETICA coetu primorum elementorum vocalium. Vocem hanc apud Manutium, inq. Inſcriptione veteri inceſtat afflatus. *Proconſulem Veticae* per V, abſque biuocali legas D. lib. 48. ad L. Corneliam. Ibidem legas: *Sermo ſine iudice ad Veſtias dato.* Plut. in Sertorio: Τὸν ἄρχοντα

τῆς Βαιτικῆς

τ̃ Βαιτικῆς περὶ τ̃ Βαῖτιν ἐτρέψατο. *Baeticae praefectum circa Baetin fugauit.*

BAETIS, BAETES diphthongo. Stephanus: Βαῖτις, ποταμὸς κατ' Ἰβηρίαν, & Pauſanias Eliacωn 2. Strabo l. 3. Plutar. in Sertorio, Seneca, Medea. Priorem abradi vocalem non erat magis ferendum, quam in *Heresis, Enigmata*, alijſque ſupra in *Aegelta*. Sereni tamen eſt: *Lac niueum ſumes, Beticum quod nomine dicunt.* Paulini: *Qua Betis oceanum, Tyrrhenumque auget Iberus.* Inſcriptionum facies non vna. Vna in Hiſpania:

PROVINC. BETIC. Plures: PROV. BAETIC

Vltima per I Latinis vſitatior. Martialis:

Baetis oliuifera crinem redimite corona.

Statius in Lucani Genethliaco:

Graio nobilior Melete Baetis,
Baetin Mantua prouocare noli.

Vides & locis ſuperis, Sic Lucani l. 9. *Proxima Leptis erat* ——
Item Silij Italici lib. 3. At Polybij lib. 1. Αἶτιν legas. Sic apud Graecos quandoque Βαίτης, & Silij lib. 3.

Palladio Baetes umbratus cornua ramo.

Cordubae pluribus Inſcriptionibus: BAETE, BAETEM. Nuſquam autem lego Adſpirate cum Y *Bethys*, *Bethyca*, quae vana eſt Iouiani praeceptio lib. 2. de Adſpiratione.

BAGRADA fluuius Africae R poſtpoſito ipſi G, vt habent melioris notae Exemplaria Plinij l. 8. c. 14. Gellij l. 6. c. 3. zonarae tom. 2. Val. Max. l. 1. c. 8. Flori, aliorum. Nec infrequenter primam, ſed indebitam, ſedem adſtruxit R.

BALARE, BALATVS Vſus vulgarij, & principantis. Verum ſecunda poſcitur in his vocalis, ſi Varronem ſequemur lib. 2. c. 2. de RR. & naturam. Ille: *Vox earum non Me, ſed Bee ſonare videtur. Oues beelare vocem efferentes, a quo Belare dicunt extrita litera, vt in multis.* Confugies ad Dorica caſtra? Statio maleſida. Superas namque voces dedit onomatopoeia, quae in omni lingua eadem eſt. Non igitur vt Μήτηρ Μάτηρ, aliaque ſexcenta: ſic *Belatus*, & *Balatus*. Sed tandem confugiendum eſt ad Conſuetudinis tyrannidem, *Balatum* vt Salus ipſa ſeruet.

BALATHRO, ἄσωτος aſpere legitur apud Adamantium Martyrium. Varro l. 2. de RR. c. 5. leniter edente Scaligero: *Videbo iam vos*, inquit, *balatrones.* Item Feſto *Balatrones.* Nonnulli ἐκ τοῦ Βαράθρου: ſolitant enim aeuum agere in gurguſtijs aedilem timentibus eiuſmodi homines.

BALATIVM, pro *Palatium* ſcribebat Antiquitas, Ter. Scaurus.

BALBVS litera B vtrique praeſidente ſillabae. Sic fide Librorum adſeritur, Inſcriptionibus, Vſu. Adamantium ſequi non poſſum tradentem nomina, quae in VVS exeunt biſſillaba per V digammon ſcribi, vt *Neruus, Saeuus, Coruus, Baluus, Toruus.* Ex quibus *Albus* diſcretionis cauſa per B, ne videatur *Aluus*, ſcribi praecipit. Polyſyllaba vero per B *Superbus, Acerbus:* ex quorum tamen numero *Proteruus* excipiatur. At cur non aeque de biſſillaborum numero *Balbus* excipiatur? Haec tamen in Tranſſiluania viſitur Inſcriptio: ALBAN. BALVI. T. Item in Cyrilli Lexico difformiter *Valuus*, *Baluucio.* Quo in Lexico verbalia in Tio conſtantiſſime omnia per C ſcribuntur: quo more *Baluucio* verbum. Sic ibidem: Χάρις ἐν τῇ χαρῇ, *Graciae.* Perperam. Ibidem: ψελλίζω, *Valbio, Valbucio.*

BALEARES rectius, quam per I. Silij l. 3. *Feruida bella gerens Balearis, & alite plumbo,* & Georg. 1. *Balearis funda.* Ducit eo nos Analogia deriuatorum, *Balearica funda* Metamor. 2. *Balearicae cochleae* Plin. l. 8. c. 39. Βαλεαρίδες Straboni, Βαλλιαρίδες Ptolemaeo, Βαλιαρίδες Stephano. Dicunt & Βαλιαρεῖς.

BALINEVM prius, quam *Balneum*, neque dictu, aut ſcriptu deterius. Soſipater l. 1. veteres vtroque modo pronunciaſſe auctor eſt, & ex antiquis Saxis Manutius colligit. *Balineum* ſillabis quatuor ſcribit Adamantius Martyrius. Hermolaüs in lib. 9. Plin. c. 54. *Scribitur quidem modo Balneas: ſed antiqui Balineas, & in Lapidib. veterum monumentorum fere non aliter.* Haec ille, quae vera comperiere lectis a Grutero Inſcriptionibus. Inſcriptio Brabiae, Gallorum Inſubribus aliter:

LAVATIONEM. BALNEORVM. OPTATISS.

Romae ad aquam virginem:

BALNEA. VINA. VENVS. CORRVMPVNT. CORPORA. NOSTRA

Varro l. 8. de LL. *Balineae, Balineum, Balinea* abſque caede vocalis. D. Auguſtin. lib 9. Confeſſ: c. 12. tribus ſillabis coartauit Etymo collato, quod reſpuit auctor Etymologici. Vtrumque videſis. *Parietes Balinearum* legas Plin. l. 13. c. 3. edente Gelenio, qui in librum 24. *Balneas* deſtruit,

ſtruit, *Balineas* vlt. D. lib. 25. tit. 4. de ventre inſpiciendo : SIVE IN BALINEVM IBIT. In meo Plinio perpetuo tenore *Balinearum*, & *Balineas*.

BALLISTARIVS, qui balliſtam intendit : *Balliſtrarius*, ὁ ἐν τῇ βαλλίςρᾳ ἐργαζόμενος, qui in officina balliſtarum operatur, balliſtarum artifex. Nam βαλλίςρα locus, & officina tantis rei eſt: vt πίςρα locus, e quo bibitur, aut pecudes adaquantur. *Balliſtrarius* cum R Pandectae Piſanae Briſſonij fide in libro ſingulari Παρέργων L. vlt. D. *de iure immunitatis*. Et vero Lexicon producit is B. Germani, cui ſit βαλλίςρα, σφενδόνη, μάγγανον. Vnde alij diſcrimen praedictum tollunt, & tam *Balliſtarius* abſque R, quam cum illo *Balliſtrarius* ὀρθογραφεῖσθαι cenſent. Et ratio ab ijs eſt a nominum figuratione petita. Nam a βαλλιςὴς *balliſta* fit more Macedonum, vnde *Balliſtarius*, & a βαλλίςρα *balliſtrarius*, quod Leo Imp. lib. de bellico apparatu ſaepicule ſcribit. *Balliſta* proprium rectius, quam *Baliſta*.

BALTHEVM per E ſcribi notat Beda. Alijs H non placet: ex βάλτιος, metatheſi *Balteus*. In Marone varietatem exemplarium ſecuta eſt ſcriptio varia. Tuſcum vocabulum aiunt. *Baltheus* quoque ſcriptione non incongrua: Variantia cognitiſſima.

BALVAE, vt *Balbus*, *Balteus*, Adam. Martyrius. Vulgo *Valuae*, vulgo recte.

BAMBALIO Philippica tertia M. Tullius ſillabis quatuor: trib Adam. Martyrius : *Bambalo*. ψελλιςής. *Bombalio* prima per O a *Bombo* vult eſſe Becmanus. Euſtathius in Iliadem decimam ibi: —— Ο' δ' ἄρ ἔςη. τάρ βησίντι βαμβαίνων —— ſcribit ex βαμβαίνειν, βαμβαλίζειν, & βαμβαλοβάμβαξ. Tullius ſupra : *Qui propter haeſitantiam linguae, ſtuporemque cordis cognomen ex contumelia traxerit*, quid *Bambalio* ſit, explicat: non explicat autem eſſe a *Bombo*. Certe Adamantius addit ſe Euſtathin ſocium ſcripto : *Bambalo* vero nominatus eſt ἀπὸ τοῦ βαμβαλίζειν. Apud Ariſtophanem Θεσμοφοριαζούσαις βομβαλοβομβὰξ per o in duab. ſedib. itaq. interpretes probant.

BARABBAS conſortio duorum B gaudet. V. *Etymologia*. Adde aliud eſſe *Barrabbas* geminantibus inſonis, & ſemiſonis, de quo D. Hieron. Iſte *Barrabbas* ··· *filius magiſtri eorum interpretatur*. Vide Druſium.

BARATRVM abſque Spiritu melioribus eſſe Virgilij, ac Val. Flacci Libris teſtatur Canion: *Barathrum* cum H male ſcribi retur: ego cum male opinari reor, & librorum quamuis alioqui *meliorum* mendum non bonum. Origo Spiritum depoſtulat, vniuerſa Graecia, inque ea dominatot Demoſthenes χειμάζειν ἐν βαράθρῳ Philippum dixit, *hibernare in barathro*. Prudentius : *In hoc barathrum conijcit*. Quam lectionem praeferunt omnes mei Codices Aeneidos 8. *Immane barathrum*, Catulli ad Manlium, Lucretij l.6. Feſti vox : *Barathrum Graeci appellant locum praecipitem, vnde emergi non poſſit. Dictum ab eo, quod eſt βαθύς*. Etymologico τόπος βαθύς. Iones βέρεθρον ſcripſere vtraq. ſillaba per E. Homer Iliad. Θ. —— Ἧχι βάθιςον ὑπὸ χθονός ἐςι βέρεθρον. Crates, & Euphorion decurtauere, ſcripſereque βέθρον teſte Etymologico. Boucerius, in corona Myſtica abſque H ſcripſit : prudens, an incurioſus?

BARBAROLEXIS cum O in tertia Iſidorus l. 1. Orig. c. 32. & Chariſius. *Barbaralexis* cum A Donatus, ac Diomedes. V. *Hierapolis*, *Olbiapolis*.

BARBITVS, BARBITOS, BARMITVS. Etymologus : Οἱ Αἰολεῖς βάρμιτον αὐλὸ διὰ τοῦ Μ φασι: *Aeoles Barmitum per M dicunt*.

BARO Ciceroni : *Varo* Perſio Sat. 5. Vbi Caſaubonus notat Perſij Exemplarib. omnibus eſſe vnicum R : Tullij, & aliorum duplex. Quod quid ſit, conſule Pithoeum lib. 1. Aduerſar. cap. 8.

BARTHOLOMAEVS abſque P: coiuit enim ex *Bar*, quod Hebraeis *Filium* ſonat, & *Tholmai*, quod in ſacris folijs non infrequens eſt. Brabantus contexit eam vocem ex *Bar*, & πόλιμος. Sic, ſic *Serpentes auibus geminentur, tigribus vrſi.*
Suidas : Βαρθολομαῖος, ὄνομα κύριον: *Bartholomaeus, nomen proprium*. Et Matthaeus c. 10. Quiqui interpreteris, aberit P, quod apud Iſmaëlitas redundare ſolet. Interpretatur Heſychius : Βαρθολομαῖος, υἱὸς κρεμάσαντος ὕδατα.

BASSARIDES. BASSARICA primam ſillabam inſtruente prima vocali. Etymologus : Βασσάρα σημαίνει κυρίως τὸ βάκχην : *Baſſara proprie bacchen ſignificat*. Ita per A, & geminum ſigma Perſius Sat. 1. Heſychius, Etymologus, Euſtathius in Iliad. Ξ, vbi *Baſſaras* Bacchi vocat altrices. Nonni *Baſſarica* vocat Suidas, quae in editione Plantiniana *Dionyſiaca* inſcribuntur. Scribes ſimiliter *Baſſarea* Horat. l. 1. Oda 18.

BASTERNAE ſecundam conſtituentibus ſillabam S, T, E, R. Sic Eutropius, Sozomen. l. 2. Oroſ. l. 7. c. 25. Auienus in Terrae περιηγήσει, Sidon. Car. V. Appianus in Mithrid. Plin. l. 4. c. 12. ſic Vſu denſiſſimo. Cum A Dionyſius περιηγητής: —— Γέται θ' ἅμα, Βάςαρναί τε.

Item

Item Plutar. in Aemilio, Strabo l. 7. & paſſim, Dio l. 51. Xiphilinus. Verbo, per A Graeci ſaepius: ſaepius per E Latini. Item diremto S ſcriptum inuenias *Batarnae*. Val. Flaccus lib. 6. *Illinc inratos inſe trabit Aca Batarnas*. Ita legit Hermolaüs Barbarus in Plin. l. 4. Quo tamen loco ſcribi queat nulla religione *Baſtarnae* cum S. Sic Homerus in ſimili:

Ἐγγὺς ἀνήρ, οὐ δηθὰ ματεύσομεν, αἴκ' ἐθέλητε.

Prope vir, non diu quaeremus, ſi velitis.

Similiter Nonnus: Πρώτη ῥόπτρον ἴσασιν —— Nec praetermiſit adnotare Carrion veteris memoriae Libro eſſe inibi *Hexabatarnas*. At quam recte? Legas etiam per V in primore ſillaba: *Quadi, Sarmatae, Vaſternae, Carpi*. ſic in MS. Vrſinus quoque minus cognito Graecorum more non admittit Notis ad Dionem *Baſternas* cum S in exitu Heroici verſus.

BATTVALIA, *quae vulgo Battalia dicuntur, quae B mutam habere cognouimus: exercitationes autem militum, vel gladiatorum ſignificant. Inde etiam battuatores τοὺς βασανιστὰς dici puto*, inquit ex Adamantio Martyrio Caſſiodorus. In Suetonio vero *Batuere* T periolo, & in Plauti Caſina: *Quibus batuatur tibi os ſenex nequiſſime*.

BEBRIACVM Sueton. l. 7. Apud Eutropium Codices aliqui *Betriacum*. Sic Plutar. in Othone: Πολίχνη πλησίον Κρεμώνης τὸ Βητριακόν. Item apud Suetonium in Viterbienſi, ac Pithoeano codicibus. In Sambuci Codice per D *Bedriacum* notiſſima harum commutatione literarum. Apud Ioſephum Φρηδριακόν. *Bebriacenſis*, & *Betriacenſis victoria* conſimili variantia. Praeter haec vide accurati Pontificis Pontaci notam in Euſebij Chronica.

BEBRICIAM exiliore I ſcribendum videtur Pontaco MSS. conſentientibus adiuto. Nec diffitetur per Y eſſe Solino, ac Straboni, quibus appone Val. Flaccum in Argon. Silium in Punicis, Plin. l. 5. c. 30. Theocritum Apollonium, Maronem, Apollodorum. Βεϐρύκων γῆν, addi velim.

BECHIRES, VECHIRES. Vide BYZARES.

BEELZEBVB, non *Beelzebul*, inquit Beda. Vulgo etiam peccatur ſcripto D in poſteritate *Beelzebud*, aut *Belzebud*. Primus eſt *Dominus muſcarum*: ſecundus *Deus ſtercoris*. Primum D. Hieronymo eſt acceptius.

BELENA pro *Helena* priſci Latij decus obſoletum.

BELIAL, non *Beliar*, inquit Beda. D. Hieronymus: *Licet plurimi pro Belial corrupte in Apoſtolo Beliar legant*. 2. ad Corinthiôs c. 15. Τίς δὲ συμφώνησις Χριστῷ πρὸς Βελίαρ; Vbi quartus caſus eſt a poſitione Βελίας. Appianus ita, & Polybius Ἀννίϐας ſcribunt, & Ἀσδρούϐας, pro quibus Latini *Annibal, Haſdrubal*. Et de Corona. Tertullianus: *Quae communio Chriſti, & Beliae?*

BELLVA geminis liquidis ſcribit Manutius. Aliter e ſubiectis ſtatuas. Vt *Specus*, & apud Catonem *Speca, Vrſus*; & *Vrſa*, pariaque: ſic *Beluus, Belua*: vnde *Belbus* pro Hyaena apud recentiores hiſtoricos. Gloſſae δυχ' αἱ τυχοῦσαι: Λέαινα, *Lea*, Πάρδαλις, *Pardus*, Ἄρκτος, Vrſus, Ὕαινα, *Velua*, ex quo *Belua*. Similiter *Beluata* tapetia, quam *Belluata* malim apud M. Tullium, niſi peruinceret imperioſa Conſuetudo. At *Bellum a Belluis* Feſtus figurat. Ea vero ſcriptio Poëtis commoda.

Horatius: *Bellua multorum es capitum* ————

BELLVM olim *Duellum*. M. Tullius in Oratore. *Vt Duellum, Bellum, & Duis Bis: ſic Duellium eum, qui Poenos claſſe deuicit, Bellium nominauerunt, cum ſuperiores appellati eſſent ſemper Duellij*. Apud Plautum in Captiuis: *Domi, belliſque duellatores optimi* pro *Bellatores*. Horatius: *Graecia barbariae lento colliſa duello*; pro *Bello*. Ratio: Semper duos inter minimum *bella* geruntur, inter duo capita, & ſingulare eſt inter duos exercitus, & *duellum eſt* (vti docemur ab Horatio) & *bellum* generale. V. *Duellum*.

BENACVS eum B correctiora Maronis in decimo volumina, quae Vſu adſtruuntur. Romanus Liber *Patre Venaco*. minus probo.

BENEDICO. Diſpeſſis voculis. Plautus milite:

Bene quaeſo inter vos dicite, & mi abſenti tamen.

In Rudente: *Bene equidem tibi dico.*

Diſpeſcit & Tullius ſemper: niſi quod Priſcianus in 18. promit ex ea, quae pro Deiotaro, *Benedico, Maledico* coalitis vocibus. *Eius enim nomine viri optimi, nec tibi ignoti maledicebant: tibi benedico, tibi parco, tempero*. Nihilominus in Aulularia iunctim: *Bono animo es, & benedic*.

In Caſina: *Benedice, dijs ſum fretus.*

Nec iunxiſſe Horatius videtur:

Ad bene dicendum, delectandumque coactus.

BENE-

BENEDICTA. Diuulſim etiam. Cicero de Cl. Orat. *Philoſophia mater omnium bene dictorum, beneque factorum.* Lib. 1. D. tit. 2. *Caſcelij ſcripta non exſtant, niſi vnus liber Bene dictorum.* Nexim Plautus Curculione: *Indignis ſi male dicitur, maledictum eſt: ſi dignis, benedictum.* Terentius: *Benedictis ſi certaſſet, audiſſet bene.*

BENEDICTIONES tamen iunctim legas Apuleij Aſclepio: Item *Benedictum* in Curculione:

Verum ſi dignis dicitur, benedictum eſt meo quidem animo.

BENEFACIO adſtricte. Accius Armorum Iudicio: *Benefacis: ſed nunc quid ſubiti mihi febris excinit mali?*

BENEFACTA Propertio conſimili cohaeſione. Eleg. 1.

Tantum in amore preces, & benefacta valent.

Tuſculan. 4. *Omnia enim benefacta in luce ſe collocari volunt.*

Videntur nihiloſecius & τὰ εὖ πεπραγμένα ſcribi poſſe *Bene facta* ſectim.

BENEMERENS connexe, niſi fallit Tabula e marmore via Nomentana:

HEREDES. BENEMERENTI. FECERVNT

BENEVENTVM paſſim: *Beneuentus* ſcripturus fuiſſe videtur Auſonius ex Epigr. 68. —— — *Campana in Beneuento* Dices *Beneuento in vrbe Campana.* Referam inueniri Βενεβεντὸς apud Ptolemaeum, Stephanum, Suidam. Sic *Ilium, Ilios,* aliaque id genus permulta.

BENEVOLVS, an *Beniuolus? Beneuolentia,* an *Beniuolentia?* Diu mihi improbatum haec a Lipſio per I picta. Eo enim ſunt ingenio mortales plerique omnes, vt quae rudibus annis nullo iudicio imbiberunt, nolint poſtmodū dedidiciſſe, aut melioribus obtemperare praeceptis. Veteres tamen Libri. Pandectae Florentinae, Priſcian. l. 5. *Beniuolus* per I, vt *Pinnirapus.* Eutyches l. 1. *Beniuolus, Maliuolus, Veliuolus.* Sic Adamantius Martyrius, ſic apud Caſſiodorum, & Fortunatianum legimus. Iſidori vox illa l. 10. Origin: *Beniuolus: quia bene vult. Non tamen dicimus Beneuolus, ſicut nec Maleuolus. Saepe enim ex duabus partibus compoſitum nomen aut priorem, aut ſequentem literam corrumpit. Nam beneuolentia,* inquit, *abſurdum ſonat.* Reſpicit Graecorum βιῶ, de quo in Priſcorum Orthogr. Romae ad Vaticanum:

BENIVOLENTIBVS. SVIS. POSVIT

H. Steph. Gl. *Beniuolentia.* Ab his diuerſus abit Velius Longus in Orthographia: *Niſo etiam placet,* inquit, *vt Benificus per I ſcribatur, quomodo Malificus, quod vides Conſuetudinem repudiaſſe. Non enim ſi hae duae literae E, & I prius affinitatis receperint immutationem, ideo neceſſe eſt illas vbique ſemper immutari.* Beda recenſeri vult in prioribus: *Beniuolus, & Maliuolus, & Malificus, ſicut a pace Pacificus.* Ita viri doctiſſ. Lipſius, atque Onufrius per I ſcriptitant. In Plauto a Duza *Malificus* in Pſeudolo per I.

BENEVOLENTIES veterum licentiae tribuitur a Chariſio lib. 1.

BERBENA *vtraque ſillaba a B incipit,* inquit Beda, & ſic Antiquae Gloſſae. Liuij, Terentijque Codices *Verbena.*

BERBIX, Πρόβατον, Excepta de Gloſſis. Paſſim *Veruex,* idque recte.

BERECYNTIA T non aſperato. Βερέκυνθος, Βερεκυνθία. Ita Pierius. Coelius cum H contra Seruij auctoritatem, cuius illa ſunt ad 9. Aen. *Mater Deum a monte Phrygiae Berecynto, cuius vltima ſillaba caret aſpiratione, quam addimus quotieſcunque montem Deli Cynthum dicimus.* Ex quo *Cynthius* Apollo. Vide Heſychium.

BERNA, οἰκογενής, & is, qui in bonis hereditarijs natus eſt, quam *Verna* maluit Memnonius, & homo quidam Romanus Memnonij corrector, item Adamantius Martyrius petito diſtinctu a *Vernus. verna, vernum.* Eandem ob cauſam eadem eſt Bedae mens, & praeceptio. Verum id genus diſtinctiones propudioſae ſunt. *Verna* in Romana Inſcriptione:

SATVRNINAE. VENERIAE. VERNAE. SVAE

Mecum Pithoeus contra Caſſiodorum l. 1. Subſec. c. 6.

BERONICE, BERONICA, BERENICE, BERNICE, PHERENICE, VERONICA, VERONICE. Haec variantia triumuiris, iiſque literarum primipilis fraudi fuit Caſaubono, Hermolao, Meurſio. *Beronice* ſic exoſculatur Caſaubonus, vt ab eo repudij libellum accipiat *Berenice* lib. 8. Suetonij. *Beronice* probat inuocata fide MSS. & Graecorum conſenſu, Dionis, Ioſephi, aliorum. Approbo addito ex Elegia vetere:

Sic Beronicaeo detonſum vertice crinem.

Ex Theocriti Idyllio 15. —— Ἐκ πολυκαὶ Βερονίκας. Vnde recte apud Heſychium ſcribitur

Βερονι-

Βερονικίδας contra Meurſij corrigentis opinionem. Recte apud Valer. Maximum *Beronicen*, vti mox.

BERENICE vero eſt Pauſaniae in Atticis edente Silburgio : Παρὰ Βερενίκης τῆς μητρὸς ἀξιωθεὶς ἐπιτροπεύειν. *A Berenice matre tutela dignus habitus.* Ibidem : Χαλκῆν καὶ αὐτὸν, καὶ Βερενίκην. *Ipſam ex aere, & Bereniceen.*

Beronica idem eſt, vt *Veronica*. Sic *Circe Circa*, *Dirce Dirca*. Vide Variantis Orthographiae Viridaria. Idem nomen eſt Φερενίκη, *Pherenice* (ex quo *Berenice* recte quoque ſtatuitur) Sic amant Siculi, & Macedones Φ in Β vertere. Φίλιππος Βίλιππος, φῶ βῶ, ex quo βάζω, Φερενίκη Βερενίκη. Notatque e Methodio Etymologus, in Ἀμορβὸς, Βέροια, alibique. Vnde & *Bernice* συγκοπῇ Actor. 15. 27. Chryſoſt. tom. 5. Sic Latinis Φάλαινα *Balaena* ſcribitur, ex Νεφέλη *Nebula* ſurgit, Ὄμφαλος *Umbilicus* euadit, Ἄμφω *Ambo*. Quare inani coniectura Hermolaus Barbarus Plinij lib. 7. c. 44. iterum *Berenice* repudiata (reginae cauſam ago, Lector) *Pherenice* ſubſtituit ex Pauſaniae Eliacis, & Aeliani Varia Hiſt. l. 10. Idem in ſecundis Caſtigationibus ſibi conſtat, & ex Valerio Maximo *Beronicen* (audiant Caſauboni manes) expungit ſine numine. Parcat mihi tantum Italiae lumen. Aduerſus eum teſtimonium inuerſibile dicit Plutarchus in qq. Graecis tom. 1. & proletarij Grammaticorum pulli adſtrepunt : Οὐ γὰρ ἀντὶ τοῦ Φ τῷ Β χρῶνται Δελφοὶ καθάπερ Μακεδόνες Βίλιππον γὰρ καὶ Βαλακρὸν, καὶ Βερονίκην λέγουσι. Sic ergo pro *Pherenice Beronicen*, ſeu *Berenice*, ſeu *Bernice*. *Veronica* vero, & *Veronice*, vt Aeneide quinta *Beroë*, quae Libris quibuſdam eſt *Veroe*. Sic Inſcriptionibus *Veliſarius*, qui paſſiua ſcriptione *Beliſarius*.

BERYTVS, non *Berutus*. Nam Victorinus, quae Graeci per Y ſcribunt, per Y potius, quam per V ſcribenda praecipit, vt *Hylas*, non *Hulas*, *Hymnus*, *Hyacinthus*. Ita Plinius l. 5. c. 20. Priſcianus, Dionyſius: —— Βηρυτοῦ τ' ἐρατεινὸν ἔδεθλον. *Beryti terram amabilem.* Aliter Vſus inuaſit in *Cumino*, *Cupreſſo*, *Guberno*.

BESICA. V. *Veſica*.

BES, BIS, DES, DEES pro Vnciae parte, Bernardinus Baldus, lib. de Vocib. Vitruuianis. Feſtus : *Beſſis vnciae octo ſunt. Bes, Des*, Varro lib. 5. de L L. vt *Bellatores Duellatores*.

BESSI Thraciae populus, Plin. lib. 4. cap. 11. *Biſſi* per I in prima fronte apud Stephanum.

BESTIA per B. Aliter Pandectae Flor. *Qui ad Veſtias, aut in metallum damnantur.* Ex hoc ſcribendi genere *Veſtini* Italiae populi, ἀπὸ τοῦ θηριώδεις εἶναι, inquit Etymologus quaſi *Beſtini*. V. *Veſtiarius*.

BETA Graecanicae literae nomen per B, & E, non per V, & I. D. Auguſtin. l. 2. de Doctrina Chriſtiana cap. 24. *Beta vno, eodemque ſono apud Graecos literae, apud Latinos oleris nomen eſt.*

BETTONICA. Vide VETTONICA.

BIBLIOTHECA I Latiari Ammianus l. 22. Diodor. l. 1. Tertull. Apolog. c. 18. Strabo l. 1. Pauſanias, Zonaras, Cedrenus, Plinius, Vitruuius, Plutar. in Sylla. Ἀπελλικῶνος τοῦ Τηΐου βιβλιοθήκην. Sueton. Iſidorus, Gellius. Origo βίβλος. At priſci Graecorum etiam βύβλος Euſtathio in Iliad. γ. & ζ. & vtrumq. apud Heſychiú, quorum imitatu Romae in muſeo Cardinalis Carpenſis:

C. IVLIVS. FALIX. A. BYBLIOTHECA. GRAECA
PALATI
Item in aedibus Maffeiorum :
CLAVDIVS. ALCIBIADES. MAG. A. BYBLIO
THECA. LATINA. APOLLINIS

Verum licet ita repraeſentet haſce Gruterus Inſcriptiones: tamen Lipſ. cap. 6. de Bibliothecis habetur I Latinorum. Certe haut confidenter Y Graecorum repudiauerim : licet alterum nitidius putem. Etymologicum vide duobus locis. Plutarchus in Aemilio : Ποσειδώνιος ἐν πλείοσι βυβλίοις, *Pluribus in libris Poſidonius*. vt edidere Wecheliani. Suidas : βύβλον, πάπυρον. Venus autem *Byblia* ab vrbe eſt, Lucianus in dea Syria. Sic apud Etymologum Αἰφρος, Δύφρος legas. Idem Etymologus βυβλίον καὶ βιβλίον vano diſcrimine diſſeparat.

BIGERRI cum E, adduplicata irriente litera apud Plinium. *Bigerricus ager* Sidonio l. 8. epiſt. 12. conſimiliter. At in epiſtolis Paulini ad Auſonium *Begerri* inuenias, & *Begorri*. Auſonius etiam in epiſtolis *patriae Bigerritanae* meminit.

BIPAR-

BIPARTITVS per A ſcribitur lib. 2. apud Curium Fortunatianum. Diomedes l. 1. *Bipartito, Tripartito, Quadripartito.* Columella l. 5. c. 1. de RR. *Tripartito dimiſi.* Apud Marium Victorinum *Bipartita diſciplina.* At ſibi non conſtat huius auctoris editio nouiſſima: nam alibi ſcribitur *Quadripartitus, & Quadripertito.* Apud eundem in lib 1. Rhet. Ciceronis: *Quinquepartiti ſyllogiſmi, ſiue tripartiti.* Ibidem: *Vtrum tripartita, an quadripartita, an quinquepartita ſit argumentatio.* Andreas Brabantus abnegat ſcribi poſſe *Bipartitus.* quo indicio? quo iudicio? Ego *Partio* immutatum agnoſco in priſcorum compoſitis: mutatum τῷ E in nouitijs, vt pleriſque alijs in vocibus. V. *Adſpargo, Impertio.*

BISALTAE ſigmate vnico. Sic Maro, Plutarch. in Pericle, Suidas, ſic Stephanus Βισαλτίαι, Βισάλτης. Thucydidi Βιζαλτικόν.

BISSEXTVS ſibilo bis poſito malim. Adiuuor ab Iſidoro l. 6. Orig. c. 17.

BISTONIA, BISTONES, Βίστωνες: non *Byſtonia.* Oppiani 2. Cyneg.

Τοὺς χηλῖνοι Βίστωνας, ἰστῶ ——— *Quos Biſtonas vocitant.*

Vbique ſcribendo I puſillo.

BITERE, & *Betere* vſu promiſcuo in Plauto. Vide Nonium. Vulcanius etiam *Baetere* cum biuocali admittit, nec annuo, nec abnuo. V. *Aegiſta, Baetit.*

BITVITVS in Eutropij Breuiario, inque Liuiana Epitome. Idem rex *Bituitus* per I, & N apud Oroſium. In vetuſtiore Eutropij Breuiario *Vituitus.* In Latinis Euſebij Chronicis *Vetuitus* primam ſillabam E perficiente. Βίτιος biſſillabum apud Strabonem l. 4. Delrius in Epitoma in 61. *Betultum* ſcribit ex fragmine triumphorum eruto Romae CIↃ ↃLXIII.

Q. FABIVS. Q. AEMILIANI. F. Q. N.
MAXIMVS. PRO. COS. DE. ALLOBRO
ET. REGE. ARVERNORVM. BETVLTO

Addit etiam Val. Maximi melioris notae Codices ſic appellare.

BLAESVS biuocali, Lapides Capitolini. Etiam cum Semproniae gentis eſt cognomen. Βλαισός in Etymologico, Suida, Epigrammatis. Apud Heſychium βλαισός, παραλυτικός exponitur.

BLATTA duplici T Vſu vulgario, & recto. Martialis l. 14.

Conſtrictos niſi das mihi libellos,
Admittam tineas, trucesque blattas.

Idem l. 13 Fr. Siluius obſeruat veterib. Libris eſſe *Blaptas,* ac ſi a βλάπτω vox oriatur.

BLATERO, non *Blattero,* non *Blactero.* Lucillius lib. 30.

Deblaterant: plenus bonâ ruſticâ concinit vita.

Horat. lib. 2. Sat. 7. ——— *Magno blateras clamore, furiſque.*

Quibus ex locis innoteſcit non geminandum T; vt correctioribus eſt Apuleij exemplarib. edente Vulcanio & antiquioribus Libris ioeſſe teſtatur Steuuechius ad Apuleium. Neque per C ſcribendum, eſto, *Blactero,* & *Blatero* Cruciger adſerat lib. de Harmonia 4. Linguarum, aut *Blactero* placere doctioribus pronunciet Andreas Brabantus. Quamuis id Feſtus inſinuet. *Deblacterare eſt ſtulte loqui, nam Graeci* βλάκας *ſtultos appellant.* Saepe namque elementa decidua fiunt ab Origine ſua. Nonius a *Blatea* figurat, multiſque locis *Blaterare* & *Blatis* vnica ſcribit inſona. Idem Andreas Brabantus in *Glattio* ſcribi adſerit *Blattero* duobus TT. Veteris nae ille immemor eſt prouerbij. Terentianus vnico contentus oſtendit non tam deſpicatum eſſe vocabulum, ac plerique rentur: *Vt quinero verſu deblaterabo Sotadeo,* inquit. Quare a foedo vocabulo βλάκας non videtur ortum. Ecquis aliam Terentiani Niliacae Praeſidis, doctiſſimique omnium conteſſione viri auctoritatem neſcit, aliam Feſti racematoris? Heſychius: βλάττοι, φλυαρηνόται

BLEMYES ſolo M, & Y Graeco. Lucanus:

Per Meroen, Blemyaſque feros, atramque Syenen.

Olympiodorus: Προφήτας τοὺς κατὰ τ Τάλμιν βαρβάρων, ἤτοι τῶν Βλεμύων. Etymologus duplicat MM. βλέμμυες. ἔθνος βάρβαρον Λιβυκὸν ἀπὸ Βλέμμυος ἑνὸς τῶν Δηριάδου τῶν ὑποσφαλέντων. aſſeritque veteris Poëtae verſum in cum vnico M. Strabo ſic lib. 17. ſaepius, Zoſimus, alij.

BOEBIS, BOEBEIS, BOEBIAS. Val. Flaccus:

Perderet & pingui miſeros in Boebide crines.

Lucani lib 7. *Ire per Oſſaeam rapidas Boebeida* ———

Sic in Catalogo Βοιβηίδα λίμνην. *Boebias* Heſiodo. Sexcenta talia finguntur ſtylo Poëtarum.

BOEOTVS tribus ſillabis, *Boeotia* quatuor priſcorum more omnium Latinorum, & Graecorum. Nec opus monito, ni Baptiſta Guarinus a Politiano quaeſiſſet per litteras cur non

Boetia

Boetia ſcriberet. Scitum illud e Metam. 3.

Bos tibi, Phoebus ait, ſolis occurret in aruis
······ qua requieuerit herba,
Moenia fac condas, Boeotiaſque illa vocato.

BOES affectatione putida in Prudentio contra Symmachum l. 1. venditant:

Nunc bigas fraenare boës ——

Si more Graeciae, vel amore: cur edunt —— *Stigio caput exerit antro?* illis enim Στύξ perpetim ſcribitur, & Α'ίδυτα: iſti autem Prudentio tribuunt

——*Menſe, atque aditis, & Flamine aris?*

BOETIVS a βοηθῶ, inquit Brabantus. Dixiſſet Βοηθ. Infero: Ergo tertia afflatu ſcribenda. *Boëthus* ſophus alius apud Philonem lib. de Mundi Immortalitate: Βόηθος γοῦν, καὶ Ποσειδώνιος, καὶ Παναίτιος. At qui de Conſolatione Philoſophiae ſcripſit, abſque H ſcribitnt *Boëtius* approbatione communi, & eorum, qui illum ſibi habuere familiarem.

BOMBYLIVS pro vermiculo ſerici velleris opifice ſcribit Paſſeratius, cum antea praecipitantius, quam prudentins per A *Bambylius* ſua in ſerie ordinaſſet, & D. Baſilium laudaſſet. Verum in D. Baſilij hom. 8. in Hexaëm. eſt: Ε'ντα πρῶτον βομβυλιὸς γίνεται.

BONASVS. Graecis quam varie? βόνασος, βόνασσος. Βόνναζος, βόνναςος. I ad Ariſtotelem l. 9. de Animal. c. 45.

BOODICIA, BOVDICEA variantet Taciti Codices in hiſtoria. In Agricolae vita *Boadicea*. Xiphilino in Nerone βουνδουίκα.

BORYSTHENES Solin. c. 29. Mela l. 2. c. 7. alij. *Boruſthenes* vetus Inſcriptio ad pontem Lucanum:

QVAE. EST. VLTRA. BORVSTHENEM

Altera: VLTRA. BORVSTHENEM. SVMMOTO

BOSPORVS non afflato P. Ita partes poſcunt βοὸς πόρος. Ita Epiphan. initio Panarij, Apollod. l. 2. Plutar. in Lucullo, Pompeio, Strabo l. 12. Stephanus, cunctique Graeci. Ex recentioribus Ortelius, Paſſeratius, Lambinus, Torrentius.

BOSPORIVM MARE congruenter. Ouid. 2. Triſt.

Egerit Ionio, Boſporioſue mari.

BOSPHORVS eum flatu non eſt ſerioris aeui, ſed antiquorum etiam, qui ob hanc cacographiam in Stephani cenſuram incurrerunt. Stephanus: Οἱ δὲ ἐγχώριοι βοσφόριον αὐτὸ καλοῦσι παραχαραγματίζοντες. *Indigenae Boſphorion ipſum appellitant perperam ſcribentes.* Cur vero παραχαραγματίζουσι? Non veteres Attici ſcripſere Τρόφαιον; Vide loco. Nemo ſcribens omnes veri imagines, aut cauſas omni hora animo complexus eſt. Et Gelenij Plinius cum alibi, tum lib. 25. c. 9. *Circa Boſphorum*. Quam ſcribendi rationem complectitur Ciofanus in 7. Metamorph. Vide *Aſparagus, Trophaeum.*

BOTTIAEA, BOTTIAEI gemino TT, Thucydides l. 2. At Strabo l. 6. vnico.

BOVILLAE, an etiam *Bobillae*, ambigit Ortelius: Caſaubonus in Perſium negat H. Raderus in Martialem a *Boum multitudine*, quaſi *Boum villam* ἐτυμολογεῖ. Potius ſint quaſi βοῶν ἴλαι, *Boum turmae*, vt Conſuetudo accuderit alteram liquidam. Ab *Hilis* Pontano, a qua voce *Boillas* vicum dictum putant. *quod eo bos inteſtina trahens aduenerit.* Quod ſi eſt, inquit, hoc quoque nomen adſpiratione eget in media ſillaba. Infirma conſecutionis ratio: nam ex ὠὸν *Ouum*: ſic ex *Hilis* fieri poterant *Bonillae*.

BRABIVM ex βραβεῖον ridetur. *Brauium* paene aſpernabile. Tu Conſuetudini mecum pare.

BRACAE vnico C, diſſlatoque Spiritu correctius. βράκαι Epiphanio l. 2. haereſi 39. Diodoro l. 5. Α'ναξυρίσιν· ἃς ἐκεῖνοι βράκας. *Anaxyridis, quas illi bracas.* Etymologus: Α'ναξυρίδας μέντοι, ἅσπερ ἐν τῇ ϲυνηθείᾳ βρακία φασιν, ἀπὸ τοῦ Ρ'ακία πλεονασμῷ τοῦ β Α'ιολικῶς: *Anaxyridas tamen, quas Bracas dicere ſollemne eſt, ex Rhacia, Aeolum more redundante* B. I ad Diodorum lib. V. Heſychius· Βράκες ἀναξυρίδες. Euſtath. in Iliad. Τὸ κάλυμμα τῆς αἰδοῦς βράκαι a Romanis, ab alijs ἀναξυρίδα ἐκ τοῦ ἀνασύρεσθαι dici tradit. Symmachus quoque apud Danielem ἀναξυρίδας interpretatur *Bracas*. *Medos bracatos* Perſius Sat. 3. ſcripliſſe fidem faciunt Codices multi: nouiſſima licet editio a Caſaubono geminet, vti Heſychius: βράκκαι, ἀγκυοι διφθέραι παρὰ Κελτοῖς. Minus id Becmano placet in Originib. *Bracca*, inquit, *aut potius Braca, male vero Bracha*. Certe *Indicas bracas* habes in Priapeo. Lucan. l. 1. *Vangiones bracas induit:* Sarmatas Val. Flacc. l. 5. Argonaut. vbi C vnicũ noto. Volunt alij ex ῥάκος fieri βράκος. Non id magis inficiarer, quã ex Ρ'όδον fieri βρόδον,

niſi barbaticum tegmen barbarae quoque putarem originis. Ouid. Triſt. l. 5.

Pro patrio cultu barbara braca tegit.

Produxit etiam Lucillius Satyr. l. 11.

Conuentus pulcer, bracae, ſaga, fulgere torques.

Ex qua productione color oblatus geminare affectantibus. Fl. Caper: *Brachas, non Bracas.* An haec illi mens, aut manus? Ῥάκ⊝, vel Ῥάκκος ſcribit Andreas Brabantus.

BRACCAS antiquis Ouidij Libris geminante vncinata litera Cioſanus tribuit, ac rectum autumat: iiſdem *Bracata* tribuit vnico C, & *Rutulli* per duplex LL. Foeminis *Bracas* induit Theocritus Idyll. λδ. vbi vnico C. Οἷα γυναῖκες φορέοισ' ὑδάλινα βράκη.

BRACCHIA duplici CC Libris veteribus & Virgilio Carpenſi Manutius arrogat. In id teſtes edit Pandectas Florentinas alius. Graecis Βραχίων. Latini genus vertunt, duarum ſillabarum quantitatem, & poſteritatem. Recta ſcriptio perennabit *Brachia* cum Ch & vnico C. Scio tabulis eſſe iudiciarijs:

BRACIOQVE. APERTO. LITERAM. DIGITEIS. OPERTAM

Verum olim ſpiritum Latini non indebant. Exſpectoque rationem, qua ſillabam primam C perficiat. An vt Ἴακχος ἀπὸ τῆ ἰαχῆς: ſic ἐκ τῦ βραχίονος *Bracchium*? quo auctore veteri? Recentes inter id Salmaſio placuit.

BRACHMANES cum Ηʹ ὅυς ἢ βραχμᾶνας καλῦσιν, inquit Stephanus. Tertulliano in Apologetico *Brachmanae.* Βραχμᾶνες Suidae, Proclo l. 2. in Timaeum, Origeni tom. 6. contra Celſum. Vtramque poſitam ſcripturam iactat etiam Coel. Rhodiginus Antiq. Lect. l. 18. c. 31.

BRACTEA rectiſſime. Conſuetudo namque Origini, ἐκ τῦ βράχειν adſpirationem inuidit. *Brattea* gemino T in Maronis Libris Romano, ac Longobardico.

BRASICA vnico S dictat Origo. Πρασικὴ ex Πρασιά. Sic Βασιλικὴ, Ὀμφαλικός, *Baſilica, Vmbilicus.* At cum Πρασινός primam corripiat, tendendi cauſa geminauit elementum ſerpentinum Columella lib. 10.

Braſſica cumque tument pallentia robora beta.

Sammonicus ſimiliter:

Fraenat commiſſo cum feruet braſſica vino.

Feſtus a *Praeſecando* non inuitis elementis: eaque Origine S poſcitur vnicum.

BREVCOS in Sueton. Auguſto praeferunt Codices Viterbienſis, ac Liſlaei: alij per N *Brencos.* Graeci adaeque varij.

BRIAREVS paſſim, & recte. Etymologus: Ἀιξάδιος, ἢ Ἑξάδιος, ὡς Ὀβριάρεως, ἢ Βριάρεως. Etiam ergo *Briareos*, qua formatura *Androgeos, Peneleos.*

BRITANNIA cum I, in prima, vnico T, duobus NN, Libri editi plerique omnes, & Lapides. Camdenus in Angliae imagine mauult *Britania* ſolo N, vt *Luſitania, Turdetania, Aquitania, Mauritania.* Vnicum eſt in cunctis Graecis & antiquis Inſcriptionib. Poëtae Latini quandoque geminant. Lucret. in 6.

Nam quid Brittannis coelum differre putamus?

Geminat & Stephanus Βρεττανὸς in Ἀγκύρα πόλις. Vbi nota I in prima contra Graecorum morem: Ἔισι ἢ Βρεττανίδες νῆσοι ἐν τῷ ὠκεανῷ, ὧν τὸ ἐθνικὸν Βρεττανοί. Διονύσιος ἀφελὼν τὸ ἓν Τ ἔφη, Ὠκεανοῦ κέχυται ψυχρὸς ῥόος, ἔνθα Βρετανοί. Καὶ ἄλλοι δυτω διὰ τῦ Π Πρετανίδες νῆσοι, ὡς Μαρκιανὸς, ἢ Πτολεμαῖος. *In Oceano ſunt Brettanides inſulae, quarum gentile Brettani. Dionyſius aufert alterum T dicens, Oceani funditur fluxus frigidus, vbi Bretani. Aliquae ſic per P Pretanides inſulae, vt Marcianus, & Ptolemaeus.* Apollonius lib. 4. Argonaut. Νήσοις γὰρ πάσῃσι Βρετανίσιν ἰσοφαρίζει. *Nam cunctis Britaniae inſulis par eſt.* Nota ex opinione Stephani T duplicandum cum Lucretio. Abeunt a Stephano cuncti Latini vnico T contenti. Heluius Cinna:

Alluitur noſtra victa Britannis aqua.

Maro: *Et penitus toto diuiſos orbe Britannos.*

Lucan. Pharſaliae l. 6. *Vnda Caledonios fallit turbata Britannos,*

Quibus in locis, alijſque aliorum auctorum Latinorum plurimis cum gemina ſit liquida, & nuſquam *Britani* apud Latinos vnico N ſcripti, ſic opinor recte ſcribatur. Arcus Septimij cum gemina geminatione BRITTANNICI. MAXIMI. Dicimus tandem correcte Latinis per I in prima ſcribi, per E Graecis: Latinis duobus NN, Graecis vnico: Latinis, Graeciſque quandoque duobus TT, quandoque vnico, modo proxime dicto. Ena ad Camdeni Angliam. Apud Chryſoſt. in 2. ad Corinth. ſic ediderunt: Τὰς Βριτανικὰς νήσους, eoque more fere Graeci. V. Analogia. Denique λ ſubſtitutum comperior pro N. Heſychius: Βρεττaλία, νῆσος ἐν περὶ τὸ ὠκεανόν. *Brettalia, inſula Oceani.*

BRI-

BRITOMARVS per O in ſecunda. Antiqui Annaei Senecae Codices quidam per A *Britamarus*. Videtur eſſe Plutarchi Βριτόμαρτος.

BRVCHVS aſpere quibuſdam eſt Biblijs. recte. Etymologus: Βροῦχος, εἶδος ἀκρίδος παρὰ τὸ βρύκειν, τὸ ἐσθίειν. βρύχος, καὶ βροῦχος κατὰ πλεονασμὸν τοῦ ο. Minus igitur recte (etſi contra Originem) *Brucus* quibuſdam eſt Editionibus.

BRVCVS, BRVCHVS, Βροῦκος; Βροῦχος. Pſalmo 104. *Venit locusta, & bruchus, cuius non erat numerus*. Quem locū explicans Macarius Chryſocephalus. Βροῦχον δὲ τοὺς τῆς νεογενῆ ἔνια, καὶ ἄπτερον ἀκρίδα. Ita *bruchus* eſt locuſta minime alata. Ioelis 2. Κατέφαγεν ἡ ἐρυσίβη, καὶ ὁ βροῦχος, καὶ ἀκρίς, καὶ ἡ κάμπη. Quo ex loco reijciuntur, qui *Bruchum Erucam* autumant. Suidas, ac Etymologus adſpirant. In adſpiratione Heſychius: Βροῦκος, ἀκρίδων εἶδος, Ἴωνες. Cum Heſychio facit Origo.

BRVGES pro *Fruges* prima ſcripſere ſecula.

BRVNDISIVM I ſillabam occupante ſecundam, Libri, Lapides, Giſanius epiſtola ante Lucretium, & ad Ciceronem Victorius. Item Brundiſij extra vrbem Inſcriptio:

AD. REMPVBLICAM. BRVNDISINORVM

Appiano, & Graecis βρεντέσιον, & D. l. 35. *Brentesium perferendū, & quas Brentesio emturus esset*. Neque perperam per V. Euariant Libri Latinorum: Graecorum etiam modo βρεντήσιον, modo βρεντέσιον. Silij Italici l. 8. *Necnon Brundusinin, quo desinit Itala tellus*. Addo Feſtum: *Brundisium, quidam Poetae breuitatis causa Brendam dixerint*; Corrigunt *Brundam*. Cur ex βρεντεσίῳ *Brenda* concidi non poteſt?

BRVTTII duabus in medio conſonis, Libri veteres, Lapides Capitolini, atque alij. Graeca Conſuetudine βρέττιοι Ita iubet Euſtathius ad Dionyſium, ſimulque notat quibuſdam Graecorum βρύττιοι. Dionyſius Halicarnaſſeus l. 1. Antiq. & in Excerptis perpetuo tenore βρέττιοι. Sic & συνιζήσει rectius ſcribas in Priſciani Periegeſi: —— *Lucani, Brettijque coloni*. niſi praeplacet *Bretti* duabus ſillabis, ſicut eſt libris chalcotypis. Praeiuerat Dion. Ἄγχι δὲ Λευκανοί, καὶ βρύττιοι —— *Brutatei* tamen vnico T legi, & *Brutianos* apud Gel. l. 10. c. 3. Item *Brutianas parmas* apud Feſtum, in quem Ioſ. Scaligeri nota non praetereunda viſa: *Lego Brutiates, non Brutates*, βρεττιάται. *Apud Porphyrionem tamen veterem Horatij interpretem legitur Brutaces: Ennius, & Lucillius Brutaces bilingues dixerunt*. Per I legas Romae peruetuſto in Epigrammate:

MAIORI. CORRECTORI
LVCANIAE. ET. BRITTIORVM
COMITI. ORDINIS. TERTI

BRYONIA, BRYONIAS, BRYONIS. Columella lib. 10.

—— Indomitasque Bryonias alligat alnos
Nomine tum Graio, ceu litera proxima primae
Pangitur in cera docti mucrone magistri.

An Nicandrum in Theriacis ita canentem intelligit? Δαύκειον, ῥίζαις βρυωνίδος ——. Dioſcorides l. 4. c. 184. Ἄμπελος λευκή, οἱ δὲ βρυωνίαν, ἡ δὲ ὀφιοστάφυλον. *Vitis alba, quam alij Bryoniam, alij Ophiostaphylon dicunt*. Plin. lib. 24. cap. 9. *Corinthus, & quae circa est regio, Bryoniam vocat*.

BVPRESTIS, non *Bubrestis* ſiue herba ſit Plinio l. 22. c. 22. *Buprestim magna inconstantia Graeci ··· bonum certe venenum esse, quos dissilire gustata fatentur*: ſiue animal eidem Plinio l. 30. c. 4. *Buprestis animal est rarum in Italia*. Dioſcorides in 6. Etymologus, Heſychius.

BVBVS deſitae ſcriptioni non adſcribo. Ita paſſim Plinius. Val. Probus l. 2. *Bubus*, non *Bouibus*. Ex quo plurima deformantur: *Bubile, Bubulcus, Bubulcitor, Busequa*. Vulgatius eſt *Bobus*; Viuque tritius.

BVCEPHALA portus *Achaiae*; Pauſanias. Stephanus adſcripto S *Bucephalas*. Ptolemaeus *Bucephalon*, Curtius l. 9 Gellius l. 5. c. 2.

BVCEPHALAS Alexandri M. equus lib. 1. Oppiani. Idem Feſto per Vs. Heſychius: Βουκέφαλος, ἵππος ἐγκεχαραγμένος ἔχων τοῖς ἰσχίοις βούκρανον· καὶ ὁ Ἀλεξάνδρου ἵππος, ἀφ' οὗ πόλις ἐν Ἰνδοῖς κτίσαι λέγεται Βουκεφάλεια. *Bucephalus, equus habens coxis inscriptum bouis caput. Item Alexandri equus, cuius ex nomine Bucephaliam in India condidisse fertur*.

BVCERVS tribus ſillabis abſoluitur, non *Bucerius* quatuor. Gellius ex Varrone l. 11. c. 1. *Buceraque in ea terragigni, pascique solita sunt complura*. Feſtius de bubus: *Bucerum pecus*. Ouid. Metamorphoſi 6.

Lanigerosque greges, armentaque bucera pauit.

Lucret. in 6. —— *Pecudes, & bucera saecla.*

Quod autem ſcripſerit l. 2. —— *Equorum duellica proles,*

Bucceriacque greges —— —— ——

ſubſtantiuum eſt: alioqui ſcriptum oportuit: *Buccerijſque gr.* Nonius etiam exponit *Buccerias, boum greges.*

BVCES Ptolemaeo, & antiquis Plinij Codicib. per C: in alijs *Byges* cum G. A quo ſcribendi genere faciunt *Exobygitae* apud eundem Ptolemaeum. Val. Flaccus l. 6.

Quiq. lacum cinxere Bycen ——

Carrion edidit more ſuo *Bicen* I Latiari.

BVCITA per I in medio Varronis lib. 4. de LL. Per E vero apud Sidonium Apollinarem lib. 2. epiſt. 2. *Greges tintinnabulatos per depaſta buceta reboantes.*

BVCINA vnico C ex Βυκάνη ſolenni verſione α in I, vt *Caniſtrum* ex Κανάστρον. Apud Euſtathium in Iliad. Φ Βύκανα reperias, & Βυκανιστάς. Apud Nicetam: Ἐπιμήκης αὐλὸν, μακρὸς ὡς ἡ βυκάνη, *Praelongus canalis, ad bucinae longitudinem.* Proca apud Leonem Βούκινον. Apud Varronem lib. 2. de RR. vnico C, *Ad bucinam:* licet apud eundem lib. 5. de LL. *Buccinator* reperiatur. Βυκανῆν apud Polybium. Legitur apud Flauium Caprum *Bucinae cantor* ſolo C. Sic apud Adamantium, & Caſſiodorum. Idem inſinuat Dionyſius Halicar. lib. 2. Antiq. Κέρασι βοείοις ἐμβυκανῶντες ἐπὶ τὰς ἐκκλησίας συνῆγον: *Cornibus bubulis bucinantes in concionem conciebant.* Apud quem lib. 5. Βυκανιστάς habes. Sic vnico C ſcribit apud Varronem Marcilius Notis ad xii. Tabulas, Manutius Ortographiae editione poſteriori: licet *Bucina* quaſi *Vocina* interpretetur cum Iſidoro, non ad ſtomachum Dionyſij: huic namque Originationi ſillabae mediae modulus pugnat. Fauent Inſcriptiones priſcae, & Leo Conſtit. 3. §. 51. Βυκινάτωρες. Item apud Curopalatam. *Buccina* gemino C Feſto: Priſcianus iſta lib. 2. accumulat: *Bucca, Bucca, Saccus:* vnde nonnemini viſum oriri *Buccinam.* At Feſtus a *Bucca* non ducit *Buccinam,* quod Feſto nequiter impingit Andreas Brabantus. Bis C ſcribit in hac voce Stephanus, Guicardinus in Harmonia.

BVCVLA vnico C deminute a *Bos,* vt a *Sus Sucula. Buccula* gemino C a *Bucca,* aliud. Vinetum vide in Auſonij Epigramma 57.

BVRDEGALA per E in ſecunda ſillaba. Sic Ammianus, Eutropius, Proſper, Itinerarium vetus, Greg. Turon. Seuer. Sulpitius; Pontus, Paulinus tam in Eucharistico, quam in Epiſtolis, Iſidorus, Curius Fortunatianus, Sidonius. Graeci Βυρδίγαλα per I. Strabo lib. 4. Ἔχει δ' ἐμπορεῖον Βουρδίγαλα. Etiam Latini. Auſonius in Opuſc. de Profeſſorib.

Primus Burdigalae columen dixere Mineruae.

Et Martialis l. 9. Epigr. 33.

BVSEQVA videtur εὐφωνότερον τοῦ *Bubſequa.* Sidonius ad Eutropium: *Si relinquare inter buſequas ruſticanus.* Sic in Plauto *Bucedae,* non *Bubcedae.* Apuleij Codices in Apologia, & lib. 8. de Aſino A. ſecum non conciunt: hic *Bubſequas,* illic *Buſequas* exhibent. Vide *Analogia.*

BVTHROTI *adſcendimus arcem* recte ſcribitur Aen. 3. afflata ſecunda conſona: eſt enim Origo de *boue laeſa.* Stephanus. Etymologus etiã leniter ſcribit: Βυτρωτὸς, ἡ Βυθρωτὸς πόλις τῆς Ἠπείρου: *Butrotus, aut Buthrotus Epiri opidum.* Inibi appellationis cauſae aperiuntur. Neque mirum hoc ambigue ſcribi τραύω (vnde Τραύματα) & Θραύω, ex quo θραύματα: & tertium Τρώω, quae melior fuerit verbi compoſiti Origo. Non enim aeque in Vſu eſt Θρώω. At variat Etymologus: variant & Maronis Libri.

BYRRHIA ſerui vocabulum in Andria. Andreas Brabantus duce Adriano Iunio id explodit repoſito *Pyrrhia.* Fateor cum illis fieri ex Πυῤῥός. At quoties Graeca mutant in Latio? Audi Feſtum: *Burrum dicebant antiqui, quod nunc dicimus Rufum. Unde ruſtici Burram appellabant Buculam, quae roſtrum habet rufum.* Sic Latini *Buxum* ex Πύξου. Imo antiqui etiam *Boblicola* pro *Poplicola* ſcriptitabant teſte Scauro. V. *Poplicola.*

BVSIRIS I Latinorum. Ouid. *Illi Buſiris: Fies Iouis hoſtia primus.* In Georgicis *Buſiridis aras,* Diodorus, Apollodorus, omnes. Vnus, aut alter MS. feruntur cum Y. perperam.

BVTYRVM in prima poſitione Conſuetudinis eſt rectiſſimae. Neque vero trepidem *Butyrum* ſcribere auctore Galeno Latinarum vocum ſciente iuxta, atque Graecarum. Is lib. de medicamentis κατὰ τόπους lib. 7. cap. 1. Ἐφεξῆς δὲ τούτων ὑπάρχει τὸ καλούμενον βούτυρον· εἰ δὲ σοι φίλον ἀρσενικῶς ὀνομάζειν, Βούτυρος. *Sequitur haec deinceps butyrum, quod vocant: aut, ſi tibi amicum eſt, maſcule appellare, Butyrus.* Dioſcorides lib. 2. trita fertur orbita: Βούτυρον σκευάζεται καλόν. *Butyrum probum paratur.*

BYZA-

BYZACIVM, BYZANCIVM, BYZANTIVM. Populi *Byzantes*, *Byzacij*. Videri poſſunt, quae notauimus ad l. 9. Silij Italici. *Byzacium* Strabo. Vnde *Byzacenus ager* apud Solinum, *Byzacitis* regio Ptolemaeo. *Byzacium* veruſti Varronis Codices l. 1. c. 44. de RR. Plin. l. 5. c. 4 lib. 17. c. 5. l. 18. c. 10. S. Auguſtino in pſ. 36. concione 2.

BYZANCIVM legas in antiquiſſimis Libris, & Marmoribus etiam apud Stephanum. parum probo.

BYZANTIVM quaedam Plinij Exemplaria libb. 17. 18. Marcianus, Euſtathius, Antoninus, Etymologus.

BYZANTIVM Solini c. 40. Euſtathij haec ſunt in Dionyſium: Εἰσὶ δὲ Λίβυες Βύζαντες, καὶ πόλις ἐκεῖ Βυζάντιον· ἔνιοι δὲ Γύζαντας ἐκείνους καλοῦσι. *Sunt etiam Africani Byzantes, & ciuitas inibi Byzantium: nonnulli Gyzantas eos vocitant.* Vnde *Gyzantium*, Γυζάντιον ſcribitur Herodoto, & *Gyzantes*, quod Stephanus culpat in voce Βύζαντες, qui in voce Γύζαντες Herodoto iungit Herodianum. Hecataeus apud eundem Stephanum *Zygantas* ſcribit. Γύζαντας etiam ſcribit Eudoxus Cnidius, & Apollonius 38. Meurſio literatorum primipilo recenſente.

BYZARES Dionyſio: Βύζαρες τὰ πρῶτα, καὶ ἀγχόθι φῦλα Βεχείρων. Val. Flaccus l. 5.

Byzareſque vagi —— —— ——

Codex alius *Byzeres*. Adminiculatior erit a Stephano: Βύζηρες, ἔθνος ἐν τῷ Πόντῳ. Strabo l. 12. Plinius, & Mela *Byzeros* ſcribunt. Hinc ab hominum moribus abhorrentes *Byzars* nominitant. Auienus Dionyſium expreſſit:

Byzerum genus eſt: dtri ſunt inde Bechiri.

Quibus conſignatis lego in Dionyſio Cepbrini per I, & H Βίζηρες τοι πρῶτα ——————

Priſcian. Periegeſi per V: *Bezeres primi, quos iuxta terra Vechirum.*

Omnia recte. Nam Y, & V, A, & E commutantur inuicem.

LIBERTO FROMONDO
SOPHO THEOLOGO S.

EXpingis *Meteora penicillo nouo , & comtulo repente nouus Apelles exortus* —— περὶ πάντων μύθεα εἰδώς. Liberte Fromonde. *De Apelle Plinius*: Pinxit & quae pingi non poſſunt, Tonitrua , Brònten, Aſtrapen. *Tu haec : ac praeter haec* , Ventos, Mària , Terras , Fontes, Flumina , Iridem, Cometas. *Hac ratione iacentem , illuuie ſqualidam , exſanguem, decolorem Sapientiam animas , exornas , atque ab infantiae crepundijs ad oris Latiaris pulcritudinem reuocas. Profecto talia tecum, qui non guſtat, nae ille neſapus eſt. Nunc vero deſcende coelo, terraſque velis inuiſere , quas ſtabilitum is. Abſtruſiorà ſapientiae arcana reuelaſti penna metuente tingi obliuionis aquis. Ne ſemper audias : Grande* [illegible] *ad pumila , & àttenuatae tractationis attegias te voco , ne grauare. Stella quoque coelo labitur,*

Quae ſi non cecidit , meruit cecidiſſe videri.

Labere : ecce tibi occurrent quaſi in Cimmerio Antiquitatis caelo Cabiri Diuipotes, Cadamitas *non metuenda*, Calbaria (*capillata , an glabra?*) Calmilla *immutilata* , Coelna *integra , ſi volentia erit* , *in* Capetolio , Cathmus *Phoenix*, Caſſantra Phrygia, Contimax Contimelia , Conuiuialis Qoqus, Cauitio, Comire, Cume, Cynamyia. Quor *haec tam abhorrida ? Si quaeris : en recentiora, nec minus nubila* : Calatica, Camara, Canabum , Caruceum , Cauſa, Coeleps, Coelum, Cheragra *bis odioſa*, Chreſtianus *irriſus*, Ciſtartium *coenae inſtruendae*, Cluacina, Collimare, *& ad Collimandum* Collyria , Conubium, Corona *licet non* Choruſca, Coryti [illegible] *decertati. Cultiuſne haec renideant recentiora, an exoleta iſta auro ſqualeant : an omnia ſimul euluere, indicij tui facio, Sophiae corculum. Nobiliſſima fuit Caeſaris ſtella Plinio , & hiſtoriae Romanae tabulis bene cognita , quae Auguſti ludis praeluxit: nos hunc ludum literarium ludimus, mi* Fromonde : *& tu ludo praefulge.*

TRA-

TRACTATVS TERTIVS

C

CABALLVS apud Petronium, Horatium, alios geminante liquida. Item Καβαλλικεύειν apud Nicetam, & Leonem. Quare miror in Photij Nomocanone Καβαλικεύειν vnico Λ.

CABIRI libentius litera I, quam E ſcripſerim, qui ſciam vtroq. modo ei tradi, vt Statio:

Templa Lycie dabis —— ——

Potiſſimum vero quia Origo ex Hebraeo videtur eſſe, quibus כביר *potens* eſt: *Cabiri* ſunt *Diuipotes*, vt Varro & Tertull. interpretantur. De ijs quamuis multa Pauſanias in Booticis, Himerius, Damaſcius apud Photium, Apollonij Scholiaſtes. Strabo lib. 10. Nonnus Baſſaricωn l. 3. Plutarch. in Marcello, Etymologus.

CACABVS Plino, & Latinis A vtramque abſoluente ſillabam Euſtathio in 1. Odyſſ. Polluci, Athenaeo. Graecis Κάκκαβος geminante K. Vbique apud Apicium *Cacabulum* leges deminutionis figura, & *Cacabum* vnico C. Huic autem in talibus plurimum tribui par eſt, vtpote rei, & ſupellectilis culinariae ſcriptori ad vnguem. Graecos ſequitur Sidonius lib. 4.

Alborum calicum, atque caccaborum.

Etymologus *Caccabe* ſcribit adiecto: Τὸ γὰρ ἀρσενικὸν ὁ κάκκαβος, παντελῶς ἀδόκιμος: Nam maſculinum *Caccabus, vocabulum omnino improbum.* Phrynichi Ecloga: Διὰ τοῦ η Κακκάβην λέγε· τὸ γὰρ διὰ τοῦ Ο, ἀμαθές: *Per Eta Caccaben dic: nam per O inſcitum eſt*, Vide hic Nunnesium.

CACHINNVS cum *Ch*, vtpote Graecum, inquit Andr. Brabantus. Quaſi vero omnia Graeca cum *Ch*, ſcribantur, & non innumerabilia per C leuatum, etiam primum huius nominis elementum. Atque ipſe adeo in Graecis hoſpes ſum, vt hodie neſciam hanc vocem e Graecia ortam, ſed ὀνοματοποιία. Nam καχάζω καγχαλάω, & alia, & aliena ſunt. Lucret. l. 2.

Scilicet & tremulo riſu concuſſa cachinnant.

CACOETHES ſillabis omnino quatuor in ſeptima Iuuenalis Satyra, & vbiuis. Perperam τρισυλλάβως *Cacoethes*, aduerſus metri rationem, & Graecorum morem nonnulli. Perperam Merula *Cacethes* pulſa vocali tertia, quo nomine cum criminatur Politianus l. 11. Epiſt.

CADAMITAS olim pro *Calamitas*. Victorin. lib. de Orthogr. Ter. Scaurus, Iſidor. lib. 7. Orig. cap. 6.

CADMVS. V. *Cathmus.*

CADVCEATOR recte. In Lexico Cyrilli reperias: *Caductor* ſillabis omnino tribus.

CADVCEVM ſcripſere Latini cuiuſuis aeui. Auſu barbarico contra ſcriptorum torrentem nititur Lambinus ſcripto *Caruceo.* Sic ille in lib. 1. Horatij ad Odam 10. Hanc virgam Κηρυκεῖον appellant Graeci: Latini *Caduceum*, ſeu *Caruceum* potius, vt docti quidam malunt.

CAECIAS ventus, Καικίας a Caico flumine, vnde ſpirat per Ae, Etymologus.

CAECILIVS cum *Ae*, Libri, Lapides Capitolini, alij plurimi. Comprobat Feſtus in *Caeculus.* Καικίλιον δὲ Μέτελλον Appiani l. 1. & l. 4 ſaepius. In Pompeio Plutarchi, & Antij bonte, item in Suida. Κεκίλιος vocali ſingularia Strabo l. 5 recenſente Caſaubono, ac in Tulliana diuinatione recenſente P. Victorio. Appiani lib. 3. Ciuilium Κεκίλιος Βάσσος, alibiq. Adde alterum

terum

terum tantum Librorum mendoſorum. *Caecilium* ſcribendum cenſeam. Etiam pro ſerpente. Quare amplector Pintiani correctionem Plinij lib. 9. cap. 51. *A partu coaleſcit vulnus, quod & in caecilijs ſerpentibus tradunt.*

CAECINA cum Ae, & N vnico a *Caecus*. Libri veteres, Lapides, Inſcriptiones. Neapoli fragmen marmoreum: C. CAECINA. LARGVS Romae Inſcriptio: C. CAECINA. QVINTILIANVS intercedit Plutarchus in Othone, & Appianus Ciuilium l. 5. creberrime ſcripto Κικίνα. Alij ex varijs varie notant *Caecinna, Cecina, Cecinna*, vt *Corinna* Ouidio, ac Pauſaniae. Verum poſtremum hoc ad effigiem deminutiui eſt ex Κόρη, Κόριννα.

CAECVBA vina Straboni in 5. Plinio, Martiali, plurib. Minus recte ſola vocali ſecunda Dioſcoridi lib. 5. ac inibi Hermolao. Vide *Aegeſta*.

CAECVS, non recte alij per Oe. Appianus Parecbola 6. de Legationib. Ἄππιος Κλαύδιος ὁ Καῖκος. Pandectae Flor. quod diphthongum exhibeant, cur minus probae Briſſonio Παρέργων libro ſingulari? Hinc *Caeculus* per Ae Aen. 7. cuius ſcriptura controuerſioſa non eſt. In fragmentis Capitolinis CEN. AP. CLAVDIVS. C. F. A. N. CAECVS. ſaepius. Plutarchus in Coriolano: Οὐ μόνον Σύλλας, οὐδὲ Νίγρους, ἀλλὰ καὶ Καίκους, καὶ Κλωδίους ἐπωνυμίας τίθενται. *Nec ſolum Syllas, & Nigros, ſed & Caecos & Clodios cognomina ponunt. Caecus*, Τυφλός, Gloſſae ab H. Steph.

CAEDO Latio communicata vox ex Καίνω Iul. Scaligeri iudicio l. 1. de Cauſis LL ſaepius. Quam vocem biuocali conſtitutam docet Plut. συμπ. δεκάδ. 8. cap. 6. Τὸ ἧ Καίδιρε, δίφειν. Item *Rupta caeſa* in Iure.

CAELIMONTANVS per AE ſcribi debere, non per OE Romanae docent Inſcriptiones, ex quibus vnam adferre ſatis eſt, in Quirinali adhuc ad Malum Punicum extantem, in hortulis quondam doctiſſimi viri Iacobi Sadoleti Cardinalis, quae ſic legitur ſub Herculis, Iouis, ac in monte ſedentis Genij ſimulacris

HERCVLI. IOVI. GENIO
IVLIANO CAELIO CAELIMONTIS
ANNA SACRVM.

Haec ſunt verba Pighio Tyrannifugio. V. ſubiectius *Coelos, Caelum*.

CAELO, ſcalpo diphthongo *Ae* integratur, Libri veteres, & Saxa. Ouidius:

At clypeus vaſti caelatus origine mundi.

Maro: —— *Caelatum inſigne ferebat.*

CAEMENTVM. Origo illi communicat *Ae*: eſt enim a *Caedo Caedimentum*, poſt *Caementum* Scripſere & numero priore *Caementa*. Ennius *Labat, labuntur ſaxa, caementaque cadunt*, Iad veterum Orthographica. Sic olim *Paimenta* pro *Pauimenta*, *Canta* pro *Cantata* P procnt pro *Reciprocus*, aliaq. mulcata placuere. Vitruuius lib. 1. c. 5. *Sed vbi ſunt ſaxa quadrata, ſiue ſilex ſiue caementum.*

CAENINENSES a Καινίνη, Dionyſius, Stephanus, vetus Sigonij Lexicon.

CAEPA, CAEPE, Priſcian. lib. de Ponderib. Abſque biuocali a Κεφαλὴ, vel *Caput*, Aldus l. 4. Gram. Quo more *Cepina* Columellae, *Cepullae* Palladio.

CAEPIT a *Capio*, & quandoque *Faecit* inuenias, vt A praeſentium a praeteritis non depellatur. Abſque ea ſonora *Cepi*, *Feci* rectius, vſitatius.

CAEPIO cum *Ae*, Seruiliae gentis cognomen Plutarch. in Pompeio, Caeſare Libri. Lapides Capitolini, alij. Nummus argenteus *Andr.* Lauretani: Q. CAEPIO. BRVTVS. PROCOS. Quoſdam adſpitaſſe ex Tullij Oratore non eſt obſcurum.

CAEPVS ſatyro ſimilis, caetera inter canem, & vrſum, naſcitur in Aethiopia, Sic nonnulli At Strabo lib. 17. ſcribit Κῆπος, Item Photius in Biblioth. & Cteſias.

CAERELLIVS Ae, & liquida repetita, Libri, & Saxa Manutij fide.

CAERETANI primam inuadente prima diphthongo, Inſcriptio apud Vrſinum:

PAEDAGOGO. PVERORVM. CAERETANORVM

Stephanus. Καιρὴ, πόλις Τυρρηνίας· τὸ ἐθνικὸν Καιρητανός. *Caere, ciuitas Etruriae, gentile Caeretanus* Eſt enim *Caere* appellatum ex Χαῖρε flatu diſſlato. Sic plantae in alienum ſolum translatae degenerant. Dionyſ. Hal. l. 1. 3. 4. per H ſuperius adiectiuum pingit Strabo l. 5. Καιρετανοί, & θερμὰ Καιρετανά. *Caeretani, & thermae Caeretanae.*

CAERIMONIAE prima cum diphthongo *Ae*, ſecunda cum I. Ita Lapis peruetus in villa Rodulphi Pij Cardinalis Carpenſis. Feſtus · *Caerimoniarum cauſam alij ab opido Caere dictam exiſtimant, alij a Caritate dictam iudicant.* Iſidorus lib. 6. c. 19. *Proprie autem viſum eſt doctoribus a Carendo*

rendo appellari Cerimonias, eo quod quae in ſacris diuinis offeruntur, in ipſo vſu carerent homines. Idem ſenſit Maſſurius Sabinus apud Gell. l.4. c.9. Macrob. l.2. c.3. & l.3. c.3. Val. Max. l.1. c.1. *Inde enim inſtitutum eſt ſacra caerimonias vocari, quia Caeretani ea in fracto reip. ſtatu perinde, ac florente coluerunt.* Vide Liuium lib.5. Strabonem l.5. Sunt qui a *Coelo* trahant appellationem, quod *Caerimoniae* ad *coeleſtium* honorem pertineant. Alij nuda E ſcribunt a *Cerus*, quod priſca Lingua *Sanctus* eſt. Alij a *Cerere Cerimonias*: eſtque in veteri Gloſſario; *Cerimonia, ἁγιμήτρια*. Vel. Maximum adhaero, ſcriboque per I in ſecunda ſede inclinamento a *Caeritib.* facto *Caerimoniae*. Adſtruo Proportione *Alimonia*, *Mercimonia*. Manutius editione primula per E ſcripſit priſca in affirmationem Inſcriptione producta: poſt de ſententia decedit. Neque vero pro *Cereris* ſacris dubitem abſque biuocali ſcribere, vt in Gloſſario.

CAESARAVGVSTA dictionum coniugio, Strabo, Mela, Plinius: earum diuortio Ptolemaeus, ac Paullinus *Caeſarea Auguſta*.

CAESARIES cum Ae. Cauſam attexunt a *Caedendo*, Ac ſi in crinibus locum habeat:

Extremumque diem primus tulit ——

Perdiu intonſi fuere Romani. An per metaphoram ad crines referas a tela? habet enim tela in ora ſumma capillitij inſtar fila propendula, cui caeſaries non vſque abſimilis: Homerus Καιροσίων ὀθονῶν —— Etymologus inde ortum ducere videtur.

CAESENA ex Libris, ac veteri Inſcriptione, Manutius.

CAESETIVS cum *Ae*, familia Romana, Libri, Saxa, Conſuetudo Graeca.

CAESIDIENVS, quam *Caeſidenus* malim cum Vrſino in 3. l. de Orat.

CAESIVS cum Ae, a *Caelo* venire volunt.

CAESPES q. *Caeſus pes e* ſolo, a *Caedendo*. Γῆς ἐκτομὴν βώλων. vocat Plutarchus. In veteri Codice Auſonij diphthongum ineſſe teſtatur Vinetus. *Ceſpoſus* extra diphthongum lego in nouiſſima Columellae editione l.10. ac in Heruagiana. Similiter inibi *Ceſpes*, atque in Libris plurimum vulgo tritis auctorum aliorum. Feſtus etiam poſt *Cerritum*, *Cerrones*, *Cernus* ait ordine ſeruato: *Ceſpes eſt terra in modum lateris caeſa*, confeſſus Originem, diphthongi partem deterens. Alij ab antiquato *Cepio*, vt ſit *terra cepta*, ſeu *Capta*.

CAESTVS *vocantur & ij, quibus pugiles dimicant, & genus quoddam mulicbris ornatus.* Feſti vox non ſecantis haec, & *Caeſtus* collocantis *Caeſones* inter, & *Calaſim*. Qui fit, vt de eius mente diphthongus pareat in priore ſillaba. Qui Feſtus *Ceſticillum* ſcribit E ſimplici. Probi vox alia l. 2. *Hic ceſtus tunica Veneris huius ceſti: hic caeſtus pugilum, huius Caeſtus. Virgilius*:

Quid ſiquis caeſtus ipſius, & Herculis arma Vidiſſet.

Et orthographia diſtant, inquit, & declinatione. Diſtinctus hic placuit Vineto in Auſonij Epigramma 91. & Andreae Brabanto. Praeplacet Feſtus; nihil diſtinguens: *Caeſtus vocantur & ij, quibus pugiles dimicant: & genus quoddam mulicbris ornatus.* Verum a Feſto diſcedo primae ſcriptione. Explicatius. *Ceſtum* abſque diphthongo Veneri tribuit Homerus Iliad Ξ,

Ἦ, καὶ ἀπὸ ϛήθεσφιν ἐλύσατο κεςὸν ἱμάντα Ποικίλον ——

Dixit, & a pectore ſoluit ceſtum lorum varium.

Homeri Interpres: Ζωςῆρα οὕτω καλούμενον ἀπὸ τοῦ πολυκέντητον αὐτὸν εἶναι ταῖς ῥαφαῖς: *Baltheum ſic vocatum a multiplicibus ſuturis ſuis.* Nonnus lib. 40. Homero ſimiliter:

Στέψατε κεςὸν ἱμάντα γαμοςόλον ——

Cingite punctum lorum nuptiarum ornamentum.

Iterum lib. 33. Κεςὸς ἱμὰς νίκησεν ἐμῆς τελαμῶνα βοείης:

Ceſtus, ſeu, Punctum lorum vicit clypei mei lorum.

Addit his Etymologicum: Ἢ παρὰ τὸ Κάζω τὸ κοσμῶ γίνεται ῥηματικὸν ὄνομα καςὸς, καὶ κεςὸς: *Aut a Cazo, quod eſt Orno, verbale nomen oritur, quod eſt Caſtos, & Ceſtos. Ceſtus* tunica Veneris. Sic Etymol. κεςὸς ἔνδυμα Ἀφροδίτης· κατάχρηϛικῶς δὲ καὶ πᾶν γυναικῶν φαντασιῶδες ἔνδυμα: *Ceſtus Veneris veſtis: abuſu autem omne veſtimentum mulierum imaginationi ſeruiens.* Noto etiam Homerum, alioſque oratione pleniori dixiſſe κεςὸν ἱμάντα: alios detecta ἁπλῶς *Ceſtum*. Sic pugilum *Ceſtus* Pauſaniae in Eliacis, & alibi pluribuſque auctorib. ἁπλῶς Ἱμάντες, *Lora*. Iterum nota *Ceſtum* Veneris πολυκέντητον interpreti Graeco, & Etymologico. Quibus expoſitis dico vt a Veneris ornamento, & Iunonis apud Themiſt. Or. 6. ad quoduis muliebre catachreſi *Ceſtus* transfertur: ſic a muliebri ad virile: vt quod in Venere varium, & laudabile: ſic in pugile congeſtus plurium lororum fabra intertextorum arte *Ceſtus* diceretur Aen. 5.

Taurorum ingentia ſeptem

Terga boum plumbo inſuto, ferroque rigebant.

Mox item: —— *Ipſa*

Huc illuc vinclorum immenſa volumina verſat.

Erant

ſtruit, *Balineas* vult. D. lib. 25. tit. 4. de ventre inſpiciendo : SIVE IN BALINEVM IBIT. In meo Plinio perpetuo tenore *Balinearum* & *Balineas*.

BALLISTARIVS, qui balliſtam intendit : *Balliſtrarius*, ὁ ἐν τῷ βαλλίστρᾳ ἐργαζόμενος, qui in officina balliſtarum operatur, balliſtarum artifex. Nam βαλλίστρα locus, & officina talis rei eſt: vt πίστρα locus, e quo bibitur, aut pecudes adaquantur. *Balliſtrarius* cum R Pandectae Piſanae Briſſonij fide in libro ſingulari Παρέργων L. vlt. D. *de iure immunitatis*. Et vero Lexicon producit is B. Germani, cui ſit βαλλίστρα, ζφενδόνη, μάγγανον. Vnde alij diſcrimen praedictum tollunt, & tam *Balliſtarius* abſque R, quam cum illo *Balliſtrarius* ὀρθογραφεῖσθαι cenſent. Et ratio ab ijs eſt a nominum figuratione petita. Nam a βαλλιστὴς *balliſta* fit more Macedonum, vnde *Balliſtarius*, & a βαλλίστρα *balliſtrarius*, quod Leo Imp. lib. de bellico apparatu ſaepicule ſcribit. *Balliſta* proprium rectius quam *Baliſta*.

BALTHEVM per E ſcribi notat Beda. Alijs H non placet: ex βάλτιος, metatheſi *Balteus*. In Marone varietatem exemplarium ſecuta eſt ſcriptio varia. Tuſcum vocabulum aiunt. *Baltheus* quoque ſcriptione non incongrua: Variantia cognitiſſima.

BALVAE, vt *Balbus*, *Balteus*, Adam. Martyrius. Vulgo *Valuae*, vulgo recte.

BAMBALIO Philippica tertia M. Tullius ſillabis quatuor: trib Adam. Martyrius : *Bambalo*. ψελλιστής. *Bombalio* prima per O a *Bombo* vult eſſe Becmanus. Euſtathius in Iliadem decimam ibi: —— Ο᾽ δ᾽ ἄρ᾽ ἔστη, τάρβησέντε βαμβαίνων —— ſcribit ex βαμβαίνειν, βαμβαλίζειν, & βαμβαλοβάμβαξ. Tullius ſupra : *Qui propter haeſitantiam linguae, ſtuporemque cordis cognomen ex contumelia traxerit*, quid *Bambalio* ſit, explicat: non explicat autem eſſe a *Bombo*. Certe Adamantius addit ſe Euſtathio ſocium ſcripto : *Bambalo* vero nominatus eſt ἀπὸ τοῦ βαμβαλίζειν. Apud Ariſtophanem Θεσμοφοριαζούσαις βομβαλοβομβάξ per o in duab. ſedib. itaq. interpretes probant.

BARABBAS conſortio duorum B gaudet. V. *Etymologia*. Adde aliud eſſe *Barrabbas* geminantibus inſonis, & ſemiſonis, de quo D. Hieron. Iſte *Barrabbas* ··· *filius magiſtri eorum interpretatur*. Vide Druſium.

BARATRVM abſque Spiritu melioribus eſſe Virgilij. ac Val. Flacci Libris teſtatur Canion: *Barathrum* cum H male ſcribi retur: ego eum male opinari reor, & librorum quamuis alioqui *meliorum* mendum non bonum. Origo Spiritum depoſtulat, vniuerſa Graecia, inque ea dominator Demoſthenes χειμάζειν ἐν βαράθρῳ Philippum dixit, *hibernare in barathro*. Prudentius : *In hoc barathrum conijcit*. Quam lectionem praeferunt omnes mei Codices Aeneidos 8. *Immane barathrum*, Catulli ad Manlium, Lucretij l. 6. Feſli vox : *Barathrum Graeci appellant locum praecipitem, vnde emergi non poſſit. Dictum ab eo, quod eſt βαθύς*. Etymologico τόπος βαθύς. Iones βέρεθρον ſcripſere vtraq. ſillaba per E. Homer Iliad. Θ. ——- Η᾽χι βάθιστον ὑπὸ χθονός ἐστι βέρεθρον. Crates, & Euphorion decurtauere, ſcripſereque βέθρον teſte Etymologico. Boucerius, in corona Myſtica abſque H ſcripſit : prudens, an incurioſus?

BARBAROLEXIS cum O in tertia Iſidorus l. 1. Orig. c. 32. & Chariſius. *Barbaralexis* cum A Donatus, ac Diomedes. V. *Hierapolis*, *Olbiapolis*.

BARBITVS, BARBITOS. BARMITVS. Etymologus : Οἱ Αἰολεῖς βάρμιτον αὐτὸ διὰ τοῦ Μ φασι: *Aeoles Barmitum per M dicunt*.

BARO Ciceroni : *Varo* Perſio Sat. 5. Vbi Caſaubonus notat Perſij Exemplarib. omnibus eſſe vnicum R : Tullij, & aliorum duplex. Quod quid ſit, conſule Pithoeum lib. 1. Aduerſar. cap. 8.

BARTHOLOMAEVS abſque P: coiuit enim ex *Bar*, quod Hebraeis *Filium* ſonat, & *Tholmai*, quod in ſacris folijs non infrequens eſt. Brabantus contexit eam vocem ex *Bar*, & πτόλεμος. Sic, ſic *Serpentes auibus geminentur, tigribus vrſi*.
Suidas : Βαρθολομαῖος, ὄνομα κύριον: *Bartholomaeus, nomen proprium*. Et Matthaeus c. 10. Quiqui interpreteris, aberit P, quod apud Iſmaëlitas redundare ſolet. Interpretatur Heſychius : Βαρθολομαῖος, υἱὸς κρεμάζοντος ὕδατα.

BASSARIDES. BASSARICA primam ſillabam inſtruente prima vocali. Etymologus : Βασσάρα σημαίνει κυρίως τὴν βάκχην : *Baſſara proprie bacchen ſignificat*. Ita per A, & geminum ſigma Perſius Sat. 1. Heſychius, Etymologus, Euſtathius in Iliad. Ξ, vbi *Baſſaras* Bacchi vocat altrices. Nonni *Baſſarica* vocat Suidas, quae in editione Plantiniana *Dionyſiaca* inſcribuntur. Scribes ſimiliter *Baſſarea* Horat. l. 1. Oda 18.

BASTERNAE ſecundam conſtituentibus ſillabam S, T, E, R. Sic Eutropius, Sozomen. l. 2. Oroſ. l. 7. c. 25. Auienus in Terrae περιηγήσει. Sidon. Car. V. Appianus in Mithrid. Plin. l. 4. c. 12. ſic Vſu denſiſſimo. Cum A Dionyſius περιηγητής: —— Γέται δ᾽ ἅμα, Βάσαρναι τε.

Item

Item Plutar. in Aemilio, Strabo l. 7. & paſſim, Dio l. 51. Xiphilinus. Verbo, per A Graeci ſaepius: ſaepius per E Latini. Item diremto S ſcriptum inuenias *Batarnae*. Val. Flaccus lib. 6. *Illinc iuratos in ſe trahit Aea Batarnas.* Ita legit Hermolaüs Barbarus in Plin. l. 4. Quo tamen loco ſcribi queat nulla religione *Baſtarnae* cum S. Sic Homerus in ſimili:

Ἐγγὺς ἀνὴρ, οὐ δηθὰ ματεύσομεν, αἴκ᾽ ἐθέλητε.

Prope vir, non diu quaeremus, ſi velitis.

Similiter Nonnus: Πρώτη ῥόπτρον ἔσασεν —— Nec praetermiſit adnotare Carrion veteris memoriae Libro eſſe inibi *Hexabatarnas*. At quam recte? Legas etiam per V in primore ſillaba: *Quadi, Sarmatae, Vaſternae, Carpi.* ſic in MS. Vrſinus quoque minus cognito Graecorum more non admittit Notis ad Dionem *Baſternas* cum S in exitu Heroici verſus.

BATTVALIA, *quae vulgo Battalia dicuntur, quae B mutam habere cognouimus: exercitationes autem militum, vel gladiatorum ſignificant. Inde etiam battuatores* τοὺς βασανιστὰς *dici puto*, inquit ex Adamantio Martyrio Caſſiodorus. In Suetonio vero *Batuere* T perſolo, & in Plauti Caſina: *Quibus batuatur tibi os ſenex nequiſſime.*

BEBRIACVM Sueton. l. 7. Apud Eutropium Codices aliqui *Betriacum*. Sic Plutar. in Othone: Πολίχνη πλησίον Κρεμώνης τὸ Βητριακόν. Item apud Suetonium in Viterbienſi, ac Pithoeano codicibus. In Sambuci Codice per D *Bedriacum* notiſſima harum commutatione literarum. Apud Ioſephum Φρηδριακόν. *Bebriacenſis*, & *Betriacenſis victoria* conſimili variantia. Praeter haec vide accurati Pontificis Pontaci notam in Euſebij Chronica.

BEBRICIAM exiliore I ſcribendum videtur Pontaco MSS. conſentientibus adiuto. Nec diffitetur per Y eſſe Solino, ac Straboni, quibus appone Val. Flaccum in Argon. Silium in Punicis, Plin. l. 5. c. 30. Theocritum *Apollonium*, Maronem, *Apollodorum*. Βεβρύκων γῆν addi velim.

BECHIRES, VECHIRES. Vide BYZARES.

BEELZEBVB, non *Beelzebul*, inquit Beda. Vulgo etiam peccatur ſcripto D in poſteritate *Beelzebud*, aut *Belzebud*. Primus eſt *Dominus muſcarum*: ſecundus *Deus ſtercoris*. Primum D. Hieronymo eſt acceptius.

BELENA pro *Helena* priſci Latij decus obſoletum.

BELIAL, non *Beliar*, inquit Beda. D. Hieronymus: *Licet plurimi pro Belial corrupte in Apoſtolo Beliar legant.* 2. ad Corinthios c. 15. Τίς δὲ συμφώνησις Χριστῷ πρὸς Βελίαρ; Vbi quartus caſus eſt a poſitione Βελίας. Appianus ita, & Polybius Ἀννίβας ſcribunt, & Ἀσδρούβας, pro quibus Latini *Annibal, Haſdrubal*. Et de Corona. Tertullianus: *Quae communio Chriſti, & Beliae?*

BELLVA geminis liquidis ſcribit Manutius. Aliter e ſubiectis ſtatuas. Vt *Speces*, & apud Catonem *Specta, Vrſus, & Vrſa*, pariaque: ſic *Beluus, Belua*: vnde *Belbus* pro Hyaena apud recentiores hiſtoricos. Gloſſae δυχ᾽ αἱ τυχοῦσαι: Λέαινα, *Lea*, Πάρδαλις, *Pardus*, Ἄρκτος, Vrſus, Ὕαινα, *Velua*, ex quo *Belua*. Similiter *Beluata* tapetia, quam *Belluata* malim apud M. Tullium, niſi peruinceret imperioſa Conſuetudo. At *Bellua* a *Bellis* Feſtus figurat. Ea vero ſcriptio Poëtis commoda.

Horatius: *Bellua multorum es capitum* ——

BELLVM olim *Duellum*. M. Tullius in Oratore. *Vt Duellum, Bellum, & Duis Bis: ſic Duellium eum, qui Poenos claſſe deuicit, Bellium nominauerunt, cum ſuperiores appellati eſſent ſemper Duellij.* Apud Plautum in Captiuis: *Domi, bellique duellatores optimi* pro *Bellatores*. Horatius: *Graecia barbariae lento colliſa duello*; pro *Bello*. Ratio: Semper duos inter minimum *bella* geruntur, inter duo capita, & ſingulare eſt inter duos exercitus, & *duellum eſt* (vti docemur ab Horatio) & *bellum* generale. V. *Duellum*.

BENACVS cum B correctiora Maronis in decimo volumina, quae V ſu adſtruuntur. Romanus Liber *Patre Venaco*. minus probo.

BENEDICO. Diſpeſſis voculis. Plautus milite:

Bene quaeſo inter vos dicite, & mi abſenti tamen.

In Rudente: *Bene equidem tibi dico.*

Diſpeſcit & Tullius ſemper: niſi quod Priſcianus in 18. promit ex ea, quae pro Deiotaro, *Benedico, Maledico* coalitis vocibus. *Eius enim nomine viri optimi, nec tibi ignoti maledicebant: tibi benedico, tibi parco, tempero.* Nihilominus in Aulularia iunctim: *Bono animo es, & benedic.*

In Caſina: *Benedice, dijs ſum fretus.*

Nec iunxiſſe Horatius videtur:

Ad bene dicendum, delectandumque coactus.

BENE-

BENEDICTA. Diuulſim etiam. Cicero de Cl. Orat. *Philoſophia mater omnium bene dictorum, beneque factorum.* Lib. 1. D. tit. 2. *Caſcelij ſcripta non extant, niſi vnus liber Bene dictorum.* Nexim Plautus Curculione: *Indignis ſi male dicitur, maledictum eſt: ſi dignis, benedictum.* Terentius: *Benedictis ſi certaſſet, audiſſet bene.*

BENEDICTIONES tamen iunctim legas Apuleij Aſclepio: Item *Benedictum* in Curculione:

Verum ſi dignis dicitur, benedictum eſt meo quidem animo.

BENEFACIO adſtricte. Accius Armorum Iudicio: *Benefacis: ſed nunc quid ſubiti mihi febris excinit mali?*

BENEFACTA Propertio conſimili cohaeſione. Eleg. 1.

Tantum in amore preces, & benefacta valent.

Tuſculan. 4. *Omnia enim benefacta in luce ſe collocari volunt.*

Videntur nihiloſecius & τὰ ἐν παρεγμένῳ ſcribi poſſe *Bene facta* ſectim.

BENEMERENS connexe, niſi fallit Tabula e marmore via Nomentanae

HEREDES. BENEMERENTI. FECERVNT

BENEVENTVM paſſim: *Beneuentus* ſcripturus fuiſſe videtur Auſonius ex Epigr. 68.

——— — *Campana in Beneuento* Dices *Beneuento in vrbe Campana.* Reteram inueniri Βενεβεντὸς apud Ptolemaeum, Stephanum, Suidam. Sic *Ilium, Ilios,* aliaque id genus permulta.

BENEVOLVS, an *Beniuolus? Beneuolentia*, an *Beniuolentia?* Diu mihi improbatum haec a Lipſio per I picta. Eo enim ſunt ingenio mortales plerique omnes, vt quae rudibus annis nullo iudicio imbiberunt, nolint poſtmodũ dedidiciſſe, aut melioribus obtemperare praeceptis. Veteres tamen Libri. Pandectae Florentinae, Priſcian. l. 5. *Beniuolus* per I, vt *Pinnirapus.* Eutyches l. 1. *Beniuolus, Maliuolus, Veliuolus.* Sic Adamantius Martyrius, ſic apud Caſſiodorum, & Fortunatianum legimus. Iſidori vox illa l. 10. Origin: *Beniuolus: quia bene vult. Non tamen dicimus Beneuolus, ſicut nec Maleuolus. Saepe enim ex duabus partibus compoſitum nomen aut priorem, aut ſequentem literam corrumpit. Nam beneuolentia.* inquit, *abſurdum ſonat.* Reſpicit Graecorum βιῶ, de quo in Priſcorum Orthogr. Romae ad Vaticanum:

BENIVOLENTIBVS. SVIS. POSVIT

H. Steph. Gl. *Beniuolentia.* Ab his diuerſus abit Velius Longus in Orthographia: *Niſo etiam placet,* inquit, *vt Benificus per I ſcribatur, quomodo Maleficus, quod vides Conſuetudinem repudiaſſe. Non enim ſi hae duae literae E, & I prius affinitatis receperunt immutationem, ideo neceſſe eſt illas vbique ſemper immutari.* Beda recenſeri vult in prioribus: *Beniuolus, & Maliuolus, & Malificus, ſicut a pace Pacificus.* Ita viri doctiſſ. Lipſius, atque Onufrius per I ſcriptitant. In Plauto a Duza *Malificus* in Pſeudolo per I.

BENEVOLENTIES veterum licentiae tribuitur a Chariſio lib. 1.

BERBENA *vtraque ſillaba a B incipit,* inquit Beda, & ſic Antiquae Gloſſae. Liuij, Terentijque Codices *Verbena.*

BERBIX, Πρόβατον, Excepta de Gloſſis. Paſſim *Veruex,* idque recte.

BERECYNTIA T non aſperato. Βερέκυντος, Βερεκυντία. Ita Pierius. Coelius cum H contra Seruij auctoritatem, cuius illa ſunt ad 9. Aen. *Mater Deum a monte Phrygiae Berecynto, cuius vltima ſillaba caret aſpiratione, quam addimus quotieſcunque montem Deli Cynthum dicimus.* Ex quo *Cynthius* Apollo. Vide Heſychium.

BERNA, οἰκογενής, & is, qui in bonis hereditarijs natus eſt, quam *Verna* maluit Memnonius, & homo quidam Romanus Memnonij corrector, item Adamantius Martyrius petito diſtinctu a *Vernus. verna, vernum.* Eandem ob cauſam eadem eſt Bedae mens, & praeceptio. Verum id genus diſtinctiones propudioſae ſunt. *Verna* in Romana Inſcriptione:

SATVRNINAE. VENERIAE. VERNAE. SVAE

Mecum Pithoeus contra Caſſiodorum l. 1. Subſec. c. 6.

BERONICE, BERONICA, BERENICE, BERNICE, PHERENICE, VERONICA, VERONICE. Haec variantia triumuiris, iiſque literarum primipilis fraudi fuit Caſaubono, Hermolao, Meurſio. *Beronice* ſic exoſculatur Caſaubonus, vt ab eo repudij libellum accipiat *Berenice* lib. 8. Suetonij. *Beronice* probat innocata fide MSS. & Graecorum conſenſu, Dionis, Ioſephi, aliorum. Approbo addito ex Elegia vetere:

Sic Beronicaeo detonſum vertice crinem.

Ex Theocriti Idyllio 15. ——— Ἐπολυζας Βερονίκας. Vnde recte apud Heſychium ſcribitur

Βερονι-

Βερονικίδας contra Meurſij corrigentis opinionem. Recte apud Valer. Maximum *Beronicen*, vti mox.

BERENICE vero eſt Pauſaniae in Atticis edente Silburgio : Παρὰ Βερενίκης τῆς μητρὸς ἀξιωθεὶς ἐπιτροπεύειν. *A Berenice matre tutela dignus habitus.* Ibidem : Χαλκοῦν καὶ αὐτὸν, καὶ Βερενίκην. *Ipſam ex aere, & Berenicen.*

Beronica idem eſt, vt *Veronica*. Sic *Circe Circa, Dirce Dirca*. Vide Variantis Orthographiae Viridaria. Idem nomen eſt Φερενίκη, *Pherenice* (ex quo *Berenice* recte quoque ſtatuitur) Sic amant Siculi, & Macedones Φ in Β vertere. Φίλιππος Βίλιππος, φῶ βῶ, ex quo βάζω, Φερενίκη Βερενίκη. Notatque e Methodio Etymologus, in Ἀμορβεύς, Βέροια, alibique. Vnde & *Bernice* συγκοινῇ Actor. 15. 27. Chryſoſt. tom. 5. Sic Latinis Φάλαινα *Balaena* ſcribitur, ex Νεφέλη *Nebula* ſurgit, Ὀμφαλὸς *Umbilicus* euadit, Ἄμφω *Ambo*. Quare inani coniectura Hermolaus Barbarus Plinij lib. 7. c. 44. iterum *Berenice* repudiata (reginae cauſam ago, Lector) *Pherenice* ſubſtituit ex Pauſaniae Eliacis, & Aeliani Varia Hiſt. l. 10. Idem in ſecundis Caſtigationibus ſibi conſtat, & ex Valerio Maximo *Beronicen* (audiant Caſauboni manes) expungit ſine numine. Parcat mihi tantum Italiae lumen. Aduerſus eum teſtimonium inuerſibile dicit Plutarchus in qq. Graecis tom. 1. & proletarij Grammaticorum pulli adſtrepunt: Οὐ γὰρ ἀντὶ τοῦ Φ τῷ Β χρῶνται Δελφοὶ καθάπερ Μακεδόνες Βίλιππον γὰρ καὶ Βαλακρὸν, καὶ Βερονίκην λέγοντες. Sic ergo pro *Pherenice Beronicen*, ſeu *Berenice*, ſeu *Bernice*. *Veronica* vero, & *Veronice*, vt Aeneide quinta *Beroë*, quae Libris quibuſdam eſt *Veroe*. Sic Inſcriptionibus *Veliſarius*, qui paſſiua ſcriptione *Beliſarius*.

BERYTVS, non *Berutus*. Nam Victorinus, quae Graeci per Υ ſcribunt, per Y potius, quam per V ſcribenda praecipit, vt *Hylas*, non *Hulas*, *Hymnus*, *Hyacinthus*. Ita Plinius l. 5. c. 20. Priſcianus, Dionyſius: —— Βηρυτοῦ τ' ἐρατεινὸν ἔδεθλον. *Beryti terram amabilem.* Aliter Vſus inuaſit in *Cumino*, *Cupreſſo*, *Guberno*.

BESICA. V. *Veſica*.

BES, BIS, DES, DEES pro Vnciae parte, Bernardinus Baldus, lib. de Vocib. Vitruuianis. Feſtus : *Beſſis vnciae octo ſunt.* *Bes*, *Des*, Varro lib. 5. de L L. vt *Bellatores Duellatores*.

BESSI Thraciae populus, Plin. lib. 4. cap. 11. *Biſſi* per I in prima fronte apud Stephanum.

BESTIA per B. Aliter Pandectae Flor. *Qui ad Veſtias, aut in metallum damnantur.* Ex hoc ſcribendi genere *Veſtini* Italiae populi, ἀπὸ τοῦ θηριώδεις εἶναι, inquit Etymologus quaſi *Beſtini*. V. *Veſtiarium*.

BETA Graecanicae literae nomen per B, & E, non per V, & I. D. Auguſtin. l. 2. de Doctrina Chriſtiana cap. 24. *Beta vno, eodemque ſono apud Graecos literae, apud Latinos oleris nomen eſt.*

BETTONICA. Vide VETTONICA.

BIBLIOTHECA I Latiari Ammianus l. 22. Diodor. l. 1. Tertull. Apolog. c. 18. Strabo l. 1. Pauſanias, Zonaras, Cedrenus, Plinius, Vitruuius, Plutar. in Sylla. Ἀπελλικῶνος τοῦ Τηΐου βιβλιοθήκην. Sueton. Iſidorus, Gellius. Origo βίβλος. At priſci Graecorum etiam βύβλος Euſtathio in Iliad. γ, & ζ. & vtrumq. apud Heſychiû, quorum imitatu Romae in muſeo Cardinalis Carpenſis:

C. IVLIVS. FALIX. A. BYBLIOTHECA. GRAECA
PALATI Item in aedibus Maffeiorum :
CLAVDIVS. ALCIBIADES. MAG. A. BYBLIO
THECA. LATINA. APOLLINIS

Verum licet ita repraeſentet haſce Gruterus Inſcriptiones: tamen Lipſi cap. 6. de Bibliothecis habetur I Latinorum. Certe haut confidenter Y Graecorum repudiauerim: licet alterum nitidius putem. Etymologicum vide duobus locis. Plutarchus in Aemilio : Ποσειδώνιος ἐν πλείοσι βυβλίοις. *Pluribus in libris Poſidonius.* vt edidere Wecheliani. Suidas : βύβλον, πάπυρον. Venus autem *Byblia* ab vrbe eſt, Lucianus in dea Syria. Sic apud Etymologum Δίφρος, Δύφρος legas. Idem Etymologus βυβλίον. καὶ βιβλίον vano diſcrimine diſſeparat.

BIGERRI cum E, adduplicata iriente litera apud Plinium. *Bigerricus ager* Sidonio l. 8. epiſt. 12. conſimiliter. At in epiſtolis Paulini ad Auſonium *Begerri* inuenias, & *Begorri*. Auſonius etiam in epiſtolis *patria: Bigerritanae* meminit.

BIPAR-

BIPARTITVS per A ſcribitur lib. 2. apud Curium Fortunatianum. Diomedes l. 1. *Bipartito, Tripartito, Quadripartito.* Columella l. 5. c. 1. de RR. *Tripartito diuiſi.* Apud Marium Victorinum *Bipartita diſciplina.* At ſibi non conſtat huius auctoris editio nouiſſima : nam alibi ſcribitur *Quadripartitus, & Quadripertito.* Apud eundem in lib. 1. Rhet. Ciceronis : *Quinquepartiti ſyllogiſmi, ſiue tripartiti.* Ibidem : *Vtrum tripartita, an quadripartita, an quinquepartita ſit argumentatio.* Andreas Brabantus abnegat ſcribi poſſe *Bipartitus.* quo indicio? quo iudicio? Ego *Partio* immutatum agnoſco in priſcorum compoſitis: mutatum τῷ E in nouitijs, vt pleriſque alijs in vocibus. V. *Adſpargo, Impertio.*

BISALTAE ſigmate vnico. Sic Maro, Plutarch. in Pericle, Suidas, ſic Stephanus Βισαλτίαι, Βισάλτης. Thucydidi Βισαλτικόν.

BISSEXTVS ſibilo bis poſito malim. Adiuuor ab Iſidoro l. 6. Orig. c. 17.

BISTONIA, BISTONES, Βίστωνες : non *Byſtonia*, Oppiani 2. Cyneg.

Τοὺς χηλὶνοι Βίστωνας, ἰωῆ ——— *Quos Biſtonas vocitant.*

Vbique ſcribendo I puſillo.

BITERE, & *Betere* vſu promiſcuo in Plauto. Vide Nonium. Vulcanius etiam *Baetere* cum biuocali admittit, nec annuo, nec abnuo. V. *Aegeſta, Baetis.*

BITVITVS in Eutropij Breuiario, inque Liuiana Epitome. Idem rex *Bituitus* per I, & N apud Oroſium. In vetuſtiore Eutropij Breuiario *Vituitus.* In Latinis Euſebij Chronicis *Vetuitus* primam ſillabam E perficiente. Βίτιος biſſillabum apud Strabonem l. 4. Delrius in Epitomam 61. *Betultum* ſcribit ex fragmine triumphorum eruto Romae CIↃ ↃLXIII.

Q. FABIVS. Q. AEMILIANI. F. Q. N.
MAXIMVS. PRO. COS. DE. ALLOBRO
ET. REGE. ARVERNORVM. BETVLTO

Addit etiam Val. Maximi melioris notae Codices ſic appellare.

BLAESVS biuocali, Lapides Capitolini. Etiam cum Semproniae gentis eſt cognomen. Βλαισός in Etymologico, Suida, Epigrammatis. Apud Heſychium βλαισὸς, παραλυτικός exponitur.

BLATTA duplici T Vſu vulgario, & recto. Martialis l. 14.

Conſtrictos niſi das mihi libellos,
Admittam tineas, truceſque blattas.

Idem l. 13 Fr. Siluius obſeruat veterib. Libris eſſe *Blaptas*, ac ſi a βλάπτω vox oriatur.

BLATERO, non *Blattero*, non *Blaſtero.* Lucillius lib. 30.

Deblaterant : plenus bonis ruſtica concinit vna.

Horat. lib. 2. Sat. 7. ——— *Magno blateras clamore, furiſque.*

Quibus ex locis innoteſcit non geminandum T; vt correctioribus eſt Apuleij exemplarib. edente Vulcanio & antiquioribus Libris ineſſe teſtatur Steuuechius ad Apuleium. Neque per C ſcribendum, eſto, *Blaſtero*, & *Blatero* Cruciger adſerat lib. de Harmonia 4. Linguarum, aut *Blaſtero* placere doctioribus pronunciet Andreas Brabantus. Quamuis id Feſtus inſinuet : *Deblaterare eſt ſtulte loqui, nam Graeci* βλάκας *ſtultos appellant.* Saepe namque elementa decidua fiunt ab Origine ſua. Nonius a *Blatis* figurat, multiſque locis *Blaterare*, & *Blatis* vnica ſcribit inſona. Idem Andreas Brabantus in *Glaſſo* ſcribi adſerit *Blattero* duobus TT. Veteris nae ille immemor eſt prouerbij. Terentianus vnico contentus oſtendit non tam deſpicatum eſſe vocabulum, ac plerique rentur : *Vt quinicro verſu deblaterabo Sotadeo*, inquit. Quare a foedo vocabulo βλάκας non videtur ortum. Ecquis aliam Terentiani Niliacae Praeſidis, doctiſſimique omnium confeſſione viri auctoritatem neſcit, aliam Feſti racematoris? Heſychius : βλάτιοι, χαμαιδαρπιύεται

BLEMYES ſolo M, & Y Graeco. Lucanus :

Per Meroën, Blemyaſque feros, atramque Syenen.

Olympiodorus : Προφήτας τοὺς κατὰ τὴν Τάλμιν βαρβάρων, ἤτοι τῶν Βλεμύων. Etymologus duplicat MM. βλέμμυες. ἔθνος βάρβαρον Λιβυκὸν ἀπὸ Βλέμμυος ἑνὸς τῶν Δαναΐδων τῶν ὑποσπειρέντων, aſſeritque veteris Poëtae verſum cum vnico M. Strabo ſic lib. 17. ſaepius, Zoſimus, alij.

BOEBIS, BOEBEIS, BOEBIAS. Val. Flaccus :

Perderet & pingui miſeros in Boebide crines.

Lucani lib. 7. *Ire per Oſſaeam rapidas Boebeida* ———

Sic in Catalogo Βοιβηΐδα λίμνην. *Boebias* Heſiodo. Sexcenta talia finguntur ſtylo Poëtarum.

BOEOTVS tribus ſillabis, *Boeotia* quatuor priſcorum more omnium Latinorum, & Graecorum. Nec opus monito, ni Baptiſta Guarinus a Politiano quaeſiſſet per literas cur non

Boetia

Boetia ſcriberet. Scitum illud e Metam. 3.

Bos tibi, Phoebus ait, ſolis occurret in arvis
----- qua requieuerit herba,
Moenia fac condas, Boeotiaque illa vocato.

BOES affectatione putida in Prudentio contra Symmachum l. 1. venditant:

Nunc bigas fraenare boës ———

Si more Graeciae, vel amore: cur edunt ——— *Stigio caput exerit antro?* illis enim Στύξ perpetim ſcribitur, & Ἄδυτα: iſti autem Prudentio tribuunt

———*Menſe, atque aditis, & Flamine arist*

BOETIVS a βοηθέω, inquit Brabantus. Dixiſſet Βοηθ. Infero: Ergo tertia afflatu ſcribenda. *Boëthus* ſophus alius apud Philonem lib. de Mundi Immortalitate: Βόηθος γοῦν, καὶ Ποσειδώνιος, καὶ Παναίτιος. At qui de Conſolatione Philoſophiae ſcripſit, abſque H ſcribitur *Boëtius* approbatione communi, & eorum, qui illum ſibi habuere familiarem.

BOMBYLIVS pro vermiculo ſerici velleris opifice ſcribit Paſſeratius, cum antea praecipitantius, quam prudentius per A *Bambylius* ſua in ſerie ordinaſſet, & D. Baſilium laudaſſet. Verum in D. Baſilij hom. 8. in Hexaëm. eſt: Ἔιτα πρoϊὼν βομβυλιὸς γίνεται.

BONASVS. Graecis quam varie? βόνασος, βόναcος. βόνναςος, βόνναcος. I ad Ariſtotelem l. 9. de Animal. c. 45.

BOODICIA, BOVDICEA varianter Taciti Codices in hiſtoria. In Agricolae vita *Boadicea*. Xiphilino in Nerone βουνδούικα.

BORYSTHENES Solin. c. 29. Mela l. 2. c. 7. alij. *Boruſthenes* vetus Inſcriptio ad pontem Lucanum:

QVAE. EST. VLTRA. BORVSTHENEM

Altera: VLTRA. BORVSTHENEM. SVMMOTO

BOSPORVS non afflato P. Ita partes poſcunt βοὸς πόρος. Ita Epiphan. initio Panarij, Apollod. l. 2. Plutar. in Lucullo, Pompeio, Strabo l. 12. Stephanus, cunctique Graeci. Ex recentioribus Ortelius, Paſſeratius, Lambinus, Torrentius.

BOSPORIVM MARE congruenter. Ouid. 2. Triſt.

Egerit Ionio, Bosporioque mari.

BOSPHORVS cum flatu non eſt ſerioris aeui, ſed antiquorum etiam, qui ob hanc cacographiam in Stephani cenſuram incurrerunt. Stephanus: Οἱ δ' ἐγχώριοι βόσφοριον αὐτὸ χαλοῦσι παραχαραμματίζοντες. *Indigenae Boſphorion ipſum appellitant perperam ſcribentes.* Cur vero παραχαραμματίζουσι? Non veteres Attici ſcripſere Τρόφαιον; Vide loco. Nemo ſcribens omnes veri imagines, aut cauſas omni hora animo complexus eſt. Et Gelenij Plinius cum alibi, tum lib. 25. c. 9. *Circa Boſphorum.* Quam ſcribendi rationem complectitur Ciofanus in 7. Metamorph. Vide *Aſparagus, Trophaeum.*

BOTTIAEA, BOTTIAEI gemino TT, Thucydides l. 2. At Strabo l. 6. vnico.

BOVILLAE, an etiam *Bobillae*, ambigit Ortelius: Caſaubonus in Perſium negat H. Raderus in Martialem a *Boum multitudine*, quaſi *Boum villam* ἐτυμολογεῖ. Potius ſint quaſi βοῶν ἴλαι. *Boum turmae*, vt Conſuetudo accuderit alteram liquidam. Ab *Hilis* Pontano, a qua voce *Boillas* vicum dictum putant. *quod eo bos inteſtina trahens aduenerit.* Quod ſi eſt, inquit, hoc quoque nomen adſpiratione eget in media ſillaba. Infirma conſecutionis ratio: nam ex ὠῶν *Ouum*: ſic ex *Hilis* fieri poterant *Bouillae.*

BRABIVM ex βραβεῖον ridetur. *Brauium* paene aſpernabile. Tu Conſuetudini mecum pare.

BRACAE vnico C, difflatoque Spiritu correctius. βράκαι Epiphanio l. 2. haereſi 39. Diodoro l. 5. Ἀναξυρίσιν· ἃς ἐκεῖνοι βράκας. *Anaxyriſin. quas illi bracas.* Etymologus: Ἀναξυρίδας μέντοι, ἅπερ ἐν τῇ Συνηθείᾳ βρακία φασιν, ἀπὸ τοῦ Ῥάκια πλεονασμῷ τοῦ β Αἰολικῶς: *Anaxyridas tamen, quas Bracas dicere ſollemne eſt, ex Rhacia, Aeolum more redundante* B. I ad Diodorum lib. V. Heſychius Βράκες ἀναξυρίδες. Euſtath. in Iliad. Τὸ κάλυμμα τῆς αἰδοῦς βράκαι a Romanis. ab alijs ἀναξυρίδα ἐκ τοῦ ἀνασύρεσθαι dici tradit. Symmachus quoque apud Danielem ἀναξυρίδας interpretatur *Bracas. Medos bracatos* Perſius Sat. 3. ſcripſiſſe fidem faciunt Codices multi: nouiſſima licet editio a Caſaubono geminet, vti Heſychius: βράκκαι. ἀγγεῖοι διφθέραι περὶ Κελτοῖς. Minus id Becmano placet in Originib. *Bracca*, inquit, *aut potius Braca, mais vero Bracha.* Certe *Indicas bracas* habes in Priapeo. Lucan. l. 1. *Vangiones bracas induit:* Sarmatas Val. Flacc. l. 5. Argonaut. vbi C vnicū noto. Volunt alij ex ῥάκος fieri βράκος. Non id magis inficiarer, quā ex Ῥόδον fieri βρόδον,

nilibat-

niſi barbaricum tegmen barbarae quoque putarem originis. Ouid.Triſt.l.5.

Pro patrio cultu barbara braca tegit.

Produxit etiam Lucillius Satyr.l.11.

Conuentus pulcer, bracae, ſaga, fulgere torques.

Ex qua productione color oblatus geminare affectantibus. Fl. Caper: *Brachas, non Bracas.* An haec illi mens, aut manus? Ῥάκος, vel Ῥάκκος ſcribit Andreas Brabantus.

BRACCAS antiquis Ouidij Libris geminante vncinata litera Ciofanus tribuit, ac rectum autumat: ijſdem *Bracata* tribuit vnico C, & *Rutulli* per duplex LL. Foeminis *Bracas* induit Theocritus Idyll. λδ. vbi vnico C. Οἷα γυναῖκες φορίοισ' ὑδάλινα βράκη.

BRACCHIA duplici CC Libris veteribus & Virgilio Carpenſi Manutius arrogat. In id teſtes edit Pandectas Florentinas alius. Graecis βραχίων. Latini genus vertunt, duarum ſillabarum quantitatem, & poſteritatem. Recta ſcriptio perennabit *Brachia* cum Ch & vnico C. Scio tabulis eſſe iudiciarijs:

BRACIOQVE. APERTO. LITERAM. DIGITEIS. OPERTAM

Verum olim ſpiritum Latini non indebant. Exſpectoque rationem, qua ſillabam primam C perficiat. An vt Ἴακχος ἀπὸ τῆ ἰαχῆς: ſic ἐκ τῦ βραχίονος *Bracchium*? quo auctore veteri? Recentes inter id Salmaſio placuit.

BRACHMANES eum Ἡ' ὄυς ἢ βραχμᾶνας καλῦσιν, inquit Stephanus. Tertulliano in Apologetico *Brachmanae.* Βραχμᾶνες Suidae, Proclo l.2. in Timaeum, Origeni tom.6. contra Celſum. Vtramque poſitam ſcripturam iactat etiam Coel. Rhodiginus Antiq. Lect. l.18. c.31.

BRACTEA rectiſſime. Conſuetudo namque Origini, ἐκ τῦ βράχειν adſpirationem inuidit. *Brattea* gemino T in Maronis Libris Romano, ac Longobardico.

BRASICA vnico S dictat Origo. Πρασική ex Πρασιά. Sic Βασιλική, Ὀμφαλικός, *Baſilica, Vmbilicus.* At cum Πρασινός primam corripiat, tendendi cauſa geminauit elementum ſerpentinum Columella lib. 10.

Braſſica cumque tument pallentia robora beta.

Sammonicus ſimiliter:

Fraenat commiſſo cum feruet braſſica vino.

Feſtus a *Praeſecando* non inuitis elementis: eaque Origine S poſcitur vnicum.

BREVCOS in Sueton. Auguſto praeferunt Codices Viterbienſis, ac Liſlaei: alij per N *Brencos.* Graeci adaeque varij.

BRIAREVS paſſim, & recte. Etymologus: Αἰξάδιος, ἢ Ἐξάδιος, ὡς Ὀβριάρεως, ἢ Βριάρεως. Etiam ergo *Briareos*, qua formatura *Androgeos, Peneleos.*

BRITANNIA cum I, in prima, vnico T, duobus NN, Libri editi plerique omnes, & Lapides. Camdenus in Angliae imagine mauult *Britania* ſolo N, vt *Luſitania, Turdetania, Aquitania, Mauritania.* Vnicum eſt in cunctis Graecis & antiquis Inſcriptionib. Poëtae Latini quandoque geminant. Lucret. in 6.

Nam quid Brittannis coelum differre putamus?

Geminat & Stephanus Βρεττανὸς in Ἀγχύρα πόλις. Vbi nota I in prima contra Graecorum morem: Ἔισι δὲ βρεττανίδες νῆσοι ἐν τῷ ὠκεανῷ, ὧν τὸ ἐθνικὸν βρεττανοί. Διονύσιος ἀφελὼν τὸ ἓν τ̃ ἔφη, Ὠκεανοῦ κέχυται ψυχρὸς ῥόος, ἔνθα Βρεταννοί. Καὶ ἄλλοι οὕτω διὰ τοῦ Π Πρετανίδες νῆσοι, ὡς Μαρκιανός, ἢ Πτολεμαῖος. *In Oceano ſunt Brettanides inſulae, quarum gentile Brettani. Dionyſius aufert alterum T dicens, Oceani funditur fluxus frigidus, vbi Bretani. Aliique ſic per P Pretanides inſulae, vt Marcianus, & Ptolemaeus.* Apollonius lib. 4. Argonaut. Νῆσοις γὰρ πάσῃσι Βρετανίσιν ἰσοφαρίζει. *Nam cunctis Britaniae inſulis par eſt.* Nota ex opinione Stephani T duplicandum cum Lucretio. Abeunt a Stephano cuncti Latini vnico T contenti. Heluius Cinna:

Alluitur noſtra victa Britannis aqua.

Maro: *Et penitus toto diuiſos orbe Britannos.*

Lucan. Pharſaliae l.6. *Vnda Caledonios fallit turbata Britannos.*

Quibus in locis, alijſque aliorum auctorum Latinorum plurimis cum gemina ſit liquida, & nuſquam *Britani* apud Latinos vnico N ſcripti, ſic opinor recte ſcribatur. Arcus Septimij cum gemina geminatione BRITTANNICI. MAXIMI. Dicimus tandem correcte Latinis per I in prima ſcribi, per E Graecis: Latinis duobus NN, Graecis vnico: Latinis, Graeciſque quandoque duobus TT, quandoque vnico, modo proxime dicto. Ena ad Camdeni Angliam. Apud Chryſoſt. in 2. ad Corinth. ſic ediderunt: Τὰς Βρετανικὰς νήσους, eoque more fere Graeci. V. Analogia. Denique λ ſubſtitutum comperior pro N. Heſychius: Βρεττανία, νῆσος ἐν περὶ τ̃ ὠκεανόν. *Brettalia, inſula Oceani.*

BRI-

BRITOMARVS per O in ſecunda. Antiqui Annaei Senecae Codices quidam per A *Britamarus.* Videtur eſſe Plutarchi Βριτόμαρτος.

BRVCHVS aſpere quibuſdam eſt Biblijs. recte. Etymologus : Βροῦχος, εἶδος ἀκρίδος· παρὰ τὸ βρύχειν, τὸ ἐσθίειν. βρύχος, καὶ βροῦχος κατὰ πλεονασμὸν τοῦ ο. Minus igitur recte (etſi contra Originem) *Brucus* quibuſdam eſt Editionibus.

BRVCVS, BRVCHVS, Βροῦκος, Βροῦχος. Pſalmo 104. *Venit locuſta, & bruchus, cuius non erat numerus.* Quem locū explicans Macarius Chryſocephalus. Βροῦχον δὲ νοήσεις νεογενῆ ὄντα, καὶ ἄπτερον ἀκρίδα. Ita *bruchus* eſt locuſta minime alata. Ioëlis 2. Κατέφαγεν ἡ ἐρυσίβη, καὶ ὁ βροῦχος, καὶ ἀκρὶς, καὶ ἡ κάμπη. Quo ex loco reijciuntur, qui *Bruchum Erucam* autumant. Suidas, ac Etymologus adſpirant. In adſpiratione Heſychius: Βροῦκος, ἀκρίδων εἶδος, Ἴωνες. Cum Heſychio facit Origo.

BRVGES pro *Fruges* prima ſcripſere ſecula.

BRVNDISIVM I ſillabam occupante ſecundam, Libri, Lapides, Giſanius epiſtola ante Lucretium, & ad Ciceronem Victorius. Item Brundiſij extra vrbem Inſcriptio:

AD. REMPVBLICAM. BRVNDISINORVM

Appiano, & Graecis βρεντέσιον, & D. l. 35. *Brenteſium perferendis, & quas Brenteſio emturus eſſet.* Neque perperam per V. Euariant Libri Latinorum: Graecorum etiam modo βρεντήσιον, modo βρεντέσιον. Silij Italici l. 8. *Necnon Brunduſinis, quo deſinit Itala tellus.* Addo Feſtum: *Brundiſium, quidam Poetae breuitatis cauſa Brendam dixerint.* Corrigunt *Brundam.* Cur ex βρεντεσίου *Brenda* concidi non poteſt?

BRVTTII duabus in medio conſonis, Libri veteres, Lapides Capitolini, atque alij. Graeca Conſuetudine βρέττιοι Ita iubet Euſtathius ad Dionyſium, ſimulque notat quibuſdam Graecorum βρέτικοι. Dionyſius Halicarnaſſeus l. 1. Antiq. & in Excerptis perpetuo tenore βρέττιοι. Sic & συνεζευγ rectius ſcribas in Priſciani Perieges: —— *Lucani, Brettiique coloni.* niſi praeplacet *Bretti* duabus ſillabis, ſicut eſt libris chalcotypis. Praeiuerat Dion. Ἄγχι δὲ Λευκανοὶ, καὶ βρέττιοι —— *Brutates* tamen vnico T legi, & *Brutianos* apud Gel. l. 10. c. 3. Item *Brutianas parmas* apud Feſtum, in quem Ioſ. Scaligeri nota non praetereunda viſa: *Lego Brutiates, non Brutates,* βρεττιάτας. *Apud Porphyrionem tamen veterem Horatij interpretem legitur Brutaces: Ennius, & Lucillius Brutaces bilingues dixerunt.* Per I legas Romae peruetuſto in Epigrammate:

MAIORI. CORRECTORI
LVCANIAE. ET. BRITTIORVM
COMITI. ORDINIS. TERTI

BRYONIA, BRYONIAS, BRYONIS. Columella lib. 10.

—— *Indomitaſque Bryonias alligat alnos*
Nomine tum Graio, cen litera proxima primae
Pangitur in cera docti mucrone magiſtri.

An Nicandrum in Theriacis ita canentem intelligit? Δαύχνον, ῥίζαις βρυωνίδος ——
Dioſcorides l. 4. c. 184. Ἄμπελος λευκή, οἱ δὲ βρυωνίαν, ἢ δὲ ὀφιοστάφυλον. *Vitis alba, quam alij Bryoniam, alij Ophioſtaphylon dicunt.* Plin. lib. 24. cap. 9. *Corinthus, & quae circa eſt regio, Bryoniam vocat.*

BVPRESTIS, non *Bubreſtis* ſiue herba ſit Plinio l. 22. c. 22. *Bupreſtim magna inconſtantia Graeci ... bonum certe venenum eſſe, quos diſſilire guſtata fatentur:* ſiue animal eidem Plinio l. 30. c. 4. *Bupreſtis animal eſt rarum in Italia.* Dioſcorides in 6. Etymologus, Heſychius.

BVBVS deſitae ſcriptioni non adſcribo. Ita paſſim Plinius. Val. Probus l. 2. *Bubus, non Bouibus.* Ex quo plurima deformantur: *Bubile, Bubulcus, Bubulcitor, Buſequa.* Vulgatius eſt *Bobus,* Vſuque tritius.

BVCEPHALA portus *Achaiae;* Pauſanias. Stephanus adſcripto S *Bucephalas.* Ptolemaeus *Bucephalon,* Curtius l. 9 Gellius l. 5. c. 2.

BVCEPHALAS *Alexandri M.* equus lib. 1. Oppiani. Idem Feſto per Vs. Heſychius: Βουκέφαλος, ἵππος ἐγκεχαραγμένος ἔχων τοῖς ἰσχίοις βούκρανον· καὶ ὁ Ἀλεξάνδρου ἵππος, ἀφ' οὗ πόλιν ἐν Ἰνδοῖς κτίσαι λέγεται Βουκεφάλειαν. *Bucephalus, equus habens coxa inſcriptum bouis caput. Item Alexandri equus, cuius ex nomine Bucephaliam in India condidiſſe fertur.*

BVCERVS tribus ſillabis abſoluitur, non *Bucerius* quatuor. Gellius ex Varrone l. 11. c. 1. *Buceraque in ea terragigni, paſcique ſolita ſunt compiura.* Feſtus de bubus: *Bucerium pecus.* Ouid. Metamorphoſi 6.

Lanigeroſque greges, armentaque bucera pauit.

Lucret. in 6. —— *Pecudes, & bucera ſecla.*

 Quod

Quod autem ſcripſerit l. 2. —— *Equorum duellica proles,*

Buceriaeque greges —— —— ——

ſubſtantiuum eſt: alioqui ſcriptum oportuit: *Buceriique gr.* Nonius etiam exponit *Bucerias, boum greges.*

BVCES Ptolemaeo, & antiquis Plinij Codicib. per C: in alijs *Byges* cum G. A quo ſcribendi genere faciunt *Exobygitae* apud eundem Ptolemaeum. Val. Flaccus l. 6.

Quiq. lacum cinxere Bycen ——

Carrion edidit more ſuo *Bicen* I Latiari.

BVCITA per I in medio Varronis lib. 4. de LL. Per E vero apud Sidonium Apollinarem lib. 2. epiſt. 2. *Greges tintinnabulatos per depaſta buceta reboantes.*

BVCINA vnico C ex βυκάνη ſolenni verſione α in I, vt *Caniſtrum* ex Κανάστρον. Apud Euſtathium in Iliad. βύκανα reperias, & βυκανιστάς. Apud Nicetam: Ἐπιμήκης αὐλών, μακρὸς ὡς ἡ βυκίνη, *Praelongus canalis, ad bucinae longitudinem.* Pro ea apud Leonem Βούκινον. Apud Varronem lib. 2. de RR. vnico C, *Ad bucinam:* licet apud eundem lib. 5. de LL. *Buccinator* reperiatur. Βυκανᾶν apud Polybium. Legitur apud Flauium Caprum *Bucinus cantor* ſolo C. Sic apud Adamantium, & Caſſiodorum. Idem inſinuat Dionyſius Halicar. lib. 2. Antiq. Κέρασι βοείοις ἐμβυκανῶντες ἐπὶ τὰς ἐκκλησίας συνῆγον: *Cornibus bubulis bucinantes in concionem conciebant.* Apud quem lib. 5. βυκανιστάς habes. Sic vnico C ſcribit apud Varronem Marcilius Notis ad XII. Tabulas, Manutius Ortographiae editione poſteriori: licet *Bucina* quaſi *Vocina* interpretetur cum Iſidoro, non ad ſtomachum Dionyſij: huic namque Originationi ſillabae mediae modulus pugnat. Fauent Inſcriptiones priſcae, & Leo Conſtit. 3. §. 51. Βυκινάτωρες. Item apud Curopalatam. *Buccina* gemino C Feſto: Priſcianus iſta lib. 2. accumulat: *Bacca, Bucca, Saccus:* vnde nonnemini viſum oriri *Buccinam.* At Feſtus a *Bucca* non ducit *Buccinam,* quod Feſto nequiter impingit Andreas Brabantus. Bis C ſcribit in hac voce Stephanus, Guicardinus in Harmonia.

BVCVLA vnico C deminute a *Bos,* vt a *Sus Sucula. Buccula* gemino C a *Bucca,* aliud. Vinetum vide in Auſonij Epigramma 57.

BVRDEGALA per E in ſecunda ſillaba. Sic ammianus, Eutropius, Proſper, Itinerarium vetus, Greg. Turon. Seuer. Sulpitius, Pontus, Paulinus tam in Eucharistico, quam in Epiſtolis, Iſidorus, Curius Fortunatianus, Sidonius. Graeci Βυρδίγαλα per I. Strabo lib. 4. Ἔχει δ' ἐμπορεῖον Βουρδίγαλα. Etiam Latini. Auſonius in Opuſc. de Profeſſorib.

Primus Burdigalae columen dixere Mineruî.

Et Martialis l. 9. Epigr. 33.

BVSEQVA videtur εὐφωνότερον τοῦ *Bubſequa.* Sidonius ad Eutropium: *Si relinquare inter buſequas ruſticantes.* Sic in Plauto *Bucedae,* non *Bubcedae.* Apuleij Codices in Apologia, & lib. 8. de Aſino A. ſecum non concinunt: hic *Bubſequas,* illic *Buſequas* exhibent. Vide *Analogia.*

BVTHROTI *adſcendimus arcem* recte ſcribitur Aen. 3. afflata ſecunda conſona: eſt enim Origo de *boue laeſa.* Stephanus. Etymologus etiã leniter ſcribit: Βυτρωτός, ἡ Βυθρωτὸς πόλις τῆς Ἠπείρου: *Butrotus, aut Buthrotus Epiri opidum.* Inibi appellationis cauſae aperiuntur. Neque mirum hoc ambigue ſcribi τραύω (vnde Τραύματα) & Θραύω, ex quo Θραύματα: & tertium Τρώω, quae melior fuerit verbi compoſiti Origo. Non enim aeque in Vſu eſt Θρώω. At variat Etymologus: variant & Maronis Libri.

BYRRHIA ſerui vocabulum in Andria. Andreas Brabantus duce Adriano Iunio id explodit repoſito *Pyrrhia.* Fateor cum illis fieri ex Πυῤῥός. At quoties Graeca mutant in Latio? Audi Feſtum: *Burrum dicebant antiqui, quod nunc dicimus Rufum. Unde ruſtici Burram appellabant Buculam, quae roſtrum habet rufum.* Sic Latini *Buxum* ex Πύξῳ. Imo antiqui etiam *Boblicola* pro *Poplicola* ſcriptitabant teſte Scauro. V. *Poplicola.*

BVSIRIS I Latinorum. Ouid. *Illi Buſiris: Fies Iouis hoſtia primus.* In Georgicis *Buſiridis aras,* Diodorus, Apollodorus, omnes. Vnus, aut alter MS. feruntur cum Y. perperam.

BVTYRVM in prima poſitione Conſuetudinis eſt rectiſſimae. Neque vero trepidem *Butyrus* ſcribere auctore Galeno Latinarum vocum ſciente iuxta, atque Graecarum. Is lib. de medicamentis κατὰ τόπους lib. 7. cap. 1. Ἐφεξῆς δὲ τούτων ὑπάρχει τὸ καλούμενον βούτυρον· οἱ δὲ οἷς φίλον ἀρσενικῶς ὀνομάζειν, Βούτυρος. *Sequitur haec deinceps butyrum, quod vocant: aut, ſi tibi amicum eſt, maſcule appellare, Butyrus.* Dioſcorides lib. 2. trita fertur orbita: Βούτυρον σκευάζεται καλόν. *Butyrum probum paratur.*

BYZA-

BYZACIVM, BYZANCIVM, BYZANTIVM. Populi *Byzantes*, *Byzacij*. Videri poſſunt, quae notauimus ad l. 9. Silij Italici. *Byzacium* Strabo. Vnde *Byzacenus ager* apud Solinum, *Byzacitis* regio Ptolemaeo. *Byzacium* vetuſti Varronis Codices l.1. c. 44. de RR. Plin. l.5. c.4 lib. 17. c. 5. l.18. c. 10. S. Auguſtino in pſ. 36. concione 2.

BYZANCIVM legas in antiquiſſimis Libris, & Marmoribus etiam apud Stephanum. parum probo.

BYZANTIVM quaedam Plinij Exemplaria libb. 17. 18. Marcianus, Euſtathius, Antoninus, Etymologus.

BYZANTIVM Solini c. 40. Euſtathij haec ſunt in Dionyſium: Ἔισι δὲ Λίβυες Βύζαντες, καὶ πόλις ἐκεῖ Βυζάντιον· ἔνιοι δὲ Γύζαντας ἐκείνους καλοῦσι. *Sunt etiam Africani Byzantes, & ciuitas ibi Byzantium: nonnulli Gyzantas eos vocitant.* Vnde *Gyzantium*, Γυζάντιον ſcribitur Herodoto, & *Gyzantes*, quod Stephanus culpat in voce Βύζαντες, qui in voce Γύζαντις Herodoto iungit Herodianum. Hecataeus apud eundem Stephanum *Zygantas* ſcribit. Γύζαντας etiam ſcribit Eudoxus Cnidius, & Apollonius 38. Meurſio literatorum primipilo recenſente.

BYZARES Dionyſio: Βύζαρες τὰ πρῶτα, καὶ ἀγχόθι φῦλα Βεχείρων. Val. Flaccus l. 5.

Byzareſque vagi —— —— ——

Codex alius *Byzeres*. Adminiculatior erit a Stephano: Βύζηρες, ἔθνος ἐν τῷ Πόντῳ. Strabo l. 12. Plinius, & Mela *Byzeros* ſcribunt. Hinc ab hominum moribus abhorrentes *Byzars* nominitant. Auienus Dionyſium expreſſit:

Byzerum gens eſt: diri ſunt inde Bechiri.

Quibus conſignatis lego in Dionyſio Ceporini per I, & H Βίζηρες τὰ πρῶτα —— ——

Priſcian. Periegeſi per V: *Bozeres primi, quos iuxta terra Vechirum.*

Omnia recte. Nam Y, & V, A, & E commutantur inuicem.

LIBERTO FROMONDO SOPHO THEOLOGO S.

EXpingis *Meteora penicillo nouo, & comtulo repente nouus Apelles exortus* —— Περὶ πάντων μάλα εἰδώς. Liberte Fromonde. *De Apelle Plinius:* Pinxit & quae pingi non poſſunt, Tonitrua, Brònten, Aſtràpen. *Tu haec: ac praeter haec;* Ventos; Mària, Terras, Fontes, Flumina, Iridem, Cometas. *Hac ratione iacentem, illuuie ſquallidam, exſanguem, decolorem Sapientiam animas, exornas, atque ab infantiae crepundijs ad oris Latiaris pulcritudinem reuocas. Profecto talia tecum, qui non guſtat, nae ille neſapus eſt. Nunc vero deſcende coelo, terraſque velis inuiſere, quas ſtabilitum is. Abſtruſiora ſapientiae arcana reuelaſti penna metuente tingi obliuionis aquis. Ne ſemper audias: Grande* Ἔπος. *ad pumila, & attenuatae tractationis attegias te voco, ne grauare. Stella quoque coelo labitur,*

Quae ſi non cecidit, meruit cecidiſſe videri.

Labere: ecce tibi occurrent quaſi in Cimmerio Antiquitatis caelo Cabiri Diuipotes, Cadamitas *non metuenda,* Calbaria (*capillata, an glabra?*) Calmilla *immutilata,* Coelna *integra, ſi volentia erit, in* Capetolio, Cathmus *Phoenix,* Caſſantra Phrygia, Contimax Contimelia, Conuiuialis Qoqus, Cauiiio; Comire, Cume, Cynamyia. Quor *haec tam abhorrida? Si quaeris: en recentiora, nec minus nubila:* Calatica, Camara, Canabum, Caruceum, Cauſa, Coeleps, Coelum, Cheragra *bis odioſa,* Chreſtianus *irriſus,* Ciſtarium *coenae inſtruendae,* Cluacina, Collimare, *& ad Collimandum* Collyria, Conubium; Corona *licet non* Choruſca, Coryti [illegible] *decertati. Cultiuſne haec renideant recentiora, an exoleta iſta auro ſqualeant: an omnia ſimul euiluere, iudicij tui facio, Sophiae corculum. Nobiliſsima fuit Caeſaris ſtella Plinio, & hiſtoriae Romanae tabulis bene cognita, quae Auguſti ludis praeluxit: nos hunc ludum literarium ludimus, mi* Fromonde: *& tu ludo praefulge.*

TRACTATVS TERTIVS

C

CABALLVS apud Petronium, Horatium, alios geminante liquida. Item Καβαλλικεύειν apud Nicetam, & Leonem. Quare miror in Photij Nomocanone Καβαλικεύειν vnico Λ.

CABIRI libentius litera I, quam E ſcripſerim, qui ſciam vtroq. modo ei tradi, vt Statio:

Templa Lycie dabis —— ——

Potiſſimum vero quia Origo ex Hebraeo videtur eſſe, quibus כביר *potens* eſt: *Cabiri* ſunt *Diuipotes*, vt Varro & Tertull. interpretantur. De ijs quamuis multa Pauſanias in Booticis, Himerius, Damaſcius apud Photium, Apollonij Scholiaſtes. Strabo lib. 10. Nonnus Baſſaricωn l. 3. Plutarch. in Marcello, Etymologus.

CACABVS Plino, & Latinis A vtramque abſoluente ſillabam Euſtathio in 1. Odyſſ. Polluci, Athenaeo. Graecis Κάκκαβος geminante K. Vbique apud Apicium *Cacabulum* leges deminutionis figura, & *Cacabum* vnico C. Huic autem in talibus plurimum tribui par eſt, vtpote rei, & ſupellectilis culinariae ſcriptori ad vnguem. Graecos ſequitur Sidonius lib. 4.

Alborum calicum, atque caccaborum.

Etymologus *Caccabe* ſcribit adiecto: Τὸ γὰρ ἀρσενικὸν ὁ κάκκαβος, παντελῶς ἀδόκιμος: Nam maſculinum *Caccabus*, *vocabulum omnino improbum*. Phrynichi Ecloga: Διὰ τοῦ η Κακκάβην λέγε· τὸ γὰρ διὰ τοῦ O, ἀμαθές· *Per Eta Caccabem dic. nam per O inſcitum eſt*, Vide hic Nunnelium.

CACHINNVS cum *Ch*, vtpote Graecum, inquit Andr. Brabantus. Quaſi vero omnia Graeca cum *Ch*, ſcribantur, & non innumerabilia per C leuatum, etiam primum huius nominis elementum. Atque ipſe adeo in Graecis hoſpes ſum, vt hodie neſciam hanc vocem e Graecia ortam, ſed ὀνοματοποιΐα. Nam καχάζω καγχαλάω, & alia, & aliena ſunt. Lucret. l. 2.

Scilicet & tremulo riſu concuſſa cachinnant.

CACOETHES ſillabis omnino quatuor in ſeptima Iuuenalis Satyra, & vbiuis. Perperam τρισυλλάβως *Cacoethes*, aduerſus metri rationem, & Graecorum morem nonnulli. Perperam Merula *Cacethes* pulſa vocali tertia, quo nomine eum criminatur Politianus l. 11. Epiſt.

CADAMITAS olim pro *Calamitas*. Vict[...]th. lib. de Orthogr. Ter. Scaurus, Iſidor. lib. 7. Orig. cap. 6.

CADMVS. V. *Cathmus*.

CADVCEATOR recte. In Lexico Cyrilli reperias *Caductor* ſillabis omnino tribus.

CADVCEVM ſcripſere Latini cuiuſuis aeui. Auſu barbarico contra ſcriptorum torrentem nititur Lambinus ſcripto *Caruceo*. Sic ille in lib. 1. Horatij ad Odam 10. Hanc virgam Κηρυκεῖον appellant Graeci: Latini *Caduceum*, ſeu *Caruceum* potius, vt docti quidam malunt.

CAECIAS ventus, Καικίας a Caico flumine, vnde ſpirat per Ae, Etymologus.

CAECILIVS cum *Ae*, Libri, Lapides Capitolini, alij plurimi. Comprobat Feſtus in *Caeculus*. Καικίλιον ἢ Μέτελλον Appiani l. 1. & l. 4 ſaepius. In Pompeio Plutarchi, & Antiphonte, item in Suida. Κεκίλιος vocali ſingularia Strabo l. 5 recenſente Caſaubono, ac in Tulliana diuinatione recenſente P. Victorio. Appiani lib. 3. Ciuillum Κεκίλιος Βάσσος, alibiq. Adde al-

rendo appellari Cerimonias, eo quod quae in ſacris diuinis offeruntur, in ipſo vſu carerent homines. Idem ſenſit Maſſurius Sabinus apud Gell. l. 4. c. 9. Macrob. l. 2. c. 3. & l. 3. c. 3. Val. Max. l. 1. c. 1. *Inde enim inſtitutum eſt ſacra caerimonias vocari, quia Caeretani ea in fracto reip. ſtatu perinde, ac florente coluerunt.* Vide Liuium lib. 5. Strabonem l. 5. Sunt qui a *Coelo* trahant appellationem, quod *Caerimoniae* ad *coeleſtium* honorem pertineant. Alij nuda E ſcribunt a *Cerus*, quod priſca Lingua *Sanctus* eſt. Alij a *Cerere Cerimonias*: eſtque in veteri Gloſſario; *Cerimonia*, ἁγιστεία. Vel. Maximum adhaero, ſcriboque per I in ſecunda ſede inclinamento a *Caeritib.* facto *Caerimoniae*. Adſtruo Proportione *Alimonia*, *Mercimonia*. Manutius editione primula per E ſcripſit priſca in affirmationem Inſcriptione producta: poſt de ſententia decedit. Neque vero pro *Cereris* ſacris dubitem abſque biuocali ſcribere, vt in Gloſſario.

CAESARAVGVSTA dictionum coniugio, Strabo, Mela, Plinius: earum diuortio Ptolemaeus, ac Paullinus *Caeſarea Auguſta.*

CAESARIES cum Ae. Cauſam attexunt a *Caedendo*, Ac ſi in crinibus locum habeat:

Extremumque diem primus tulit ——

Perdiu intonſi fuere Romani. An per metaphoram ad crines referas a tela? habet enim tela in ora ſumma capillitij inſtar fila propendula, cui caeſaries non vſque abſimilis: Homerus Καιροσέων ὀθονέων —— Etymologus inde ortum ducere videtur.

CAESENA ex Libris, ac veteri Inſcriptione, Manutius.

CAESETIVS cum *Ae*, familia Romana, Libri, Saxa, Conſuetudo Graeca.

CAESIDIENVS, quam *Caeſidenus* malim cum Vrſino in 3. l. de Orat.

CAESIVS cum Ae, a *Caelo* venire volunt.

CAESPES q. *Caeſus pes* e ſolo, a *Caedendo*. Γῆς ἐκτομὴν βαθεῖαν. vocat Plutarchus. In veteri Codice Auſonij diphthongum ineſſe teſtatur Vinetus. *Ceſpoſus* extra diphthongum lego in nouiſſima Columellae editione l. 10. ac in Heruagiana. Similiter inibi *Ceſpes*, atque in Libris plurimum vulgo tritis auctorum aliorum. Feſtus etiam poſt *Cerritus*, *Cerrones*, *Cerus* ait ordine ſeruato: *Ceſpes eſt terra in modum lateris caeſa*, confeſſus Originem, diphthongi partem deterens. Alij ab antiquato *Cepio*, vt ſit *terra cepta*, ſeu *Capta*.

CAESTVS *vocantur & ij, quibus pugiles dimicant, & genus quoddam muliebris ornatus.* Feſti vox non ſecantis haec, & *Caeſtus* collocantis *Caeſones* inter, & *Calaſim*. Qui fit, vt de eius mente diphthongus pareat in priore ſillaba. Qui Feſtus *Ceſticillum* ſcribit E ſimplici. Probi vox alia l. 2. *Hic ceſtus tunica Veneris huius ceſti: hic caeſtus pugilum, huius Caeſtus. Virgilius:*

Quid ſi quis caeſtus ipſius, & Herculis arma *Vidiſſet.*

Et orthographia diſtant, inquit, & declinatione. Diſtinctus hic placuit Vineto in Auſonij Epigramma 91. & Andreae Brabanto. Praeplacet Feſtus; nihil diſtinguens: *Caeſtus vocantur & ij, quibus pugiles dimicant: & genus quoddam muliebris ornatus.* Verum a Feſto diſcedo primae ſcriptione. Explicatius. *Ceſtum* abſque diphthongo Veneri tribuit Homerus Iliad Ξ,

Ἦ, καὶ ἀπὸ στήθεσφιν ἐλύσατο κεστὸν ἱμάντα Ποικίλον ——

Dixit, & a pectore ſoluit ceſtum lorum varium.

Homeri Interpres: Ζωστῆρα οὕτω καλούμενον ἀπὸ τοῦ πολυκέντητον αὐτὸν εἶναι ταῖς ῥαφαῖς: *Baltheum ſic vocatum a multiplicibus ſuturis ſuis.* Nonnus lib. 40. Homero ſimiliter:

Στίψατε κεστὸν ἱμάντα γαμοστόλον ——

Cingite punctum lorum nuptiarum ornamentum.

Iterum lib. 33. Κεστὸς ἱμὰς νίκησεν ἐμῆς τελαμῶνα βοείης:

Ceſtus, ſeu, Punctum lorum vicit clypei mei lorum.

Addit his Etymologicum: Ἢ παρὰ τὸ Κάζω τὸ κοσμῶ γίνεται ῥηματικὸν ὄνομα καστὸς, καὶ κεστός: *Aut a Cazo, quod eſt Orno, verbale nomen oritur, quod eſt Caſtos, & Ceſtos.* *Ceſtus* tunica Veneris. Sic Etymol. κεστὸς ἔνδυμα Ἀφροδίτης· καταχρηστικῶς δὲ καὶ πᾶν γυναικῶν φαντασιῶδες ἔνδυμα: *Ceſtus Veneris veſtis: abuſiue autem omne veſtimentum mulierum imaginationi ſeruiens.* Noto etiam Homerum, alioſque oratione pleniori dixiſſe κεστὸν ἱμάντα: alios detecta ἁπλῶς *Ceſtum*. Sic pugilum *Ceſtus* Pauſaniae in Eliacis, & alibi pluribuſque auctorib. ἁπλῶς Ἱμάντες, *Lora*. Iterum nota *Ceſtum* Veneris πολυκέντητον interpreti Graeco, & Etymologico. Quibus expoſitis dico vt a Veneris ornamento, & Iunonis apud Themiſt. Or. 6. ad quoduis muliebre catachreſi *Ceſtus* transfertur: ſic a muliebri ad virile: vt quod in Venere varium, & laudabile: ſic in pugile congeſtus plurium lororum fabra intertextorum arte *Ceſtus* diceretur Aen. 5.

Taurorum ingenti ſeptem

Terga boum plumbo inſuto, ferroque rigebant.

Mox item: —— *Ipſa*

Hac illac vinclorum immenſa volumina verſat.

Erant

Erant enim hi pugilum *ceſtus* multa ex bubulo corio cingula inter ſe conuoluta, ſuta, & in extima facie ad ornatum varie interpuncta, quib. pugiles ornabantur, & armabantur. Vtrumque auſim E ſimplici notare ſecurus Feſti, quem certum eſt errare, dum *Ceſtum* Veneris diphthongo pingit. Meliora quaeq. Martialis monimenta vocalem perſolam oggerunt: *Ceſtum de Veneris ſinu calentem. Item: A te Iuno petat Ceſton, & ipſa Venus.* Eadem confidentia Seruium in 5. *Aen.* & Probum improbem, qui rebus differentibus diuerſas indunt figuras. Quaſi vox vna diuerſas non deſignet res. *Atque vt* Homero κεστὸς ἱμάς eſt Veneris: ſic *Ceſtus crudus Graeciae* Georg. 3. ὠμοὶ ἱμάντες ſunt Apollonio lib. 2. *Argon.* Amplius dico. Vt Feſtus *Caeſtum* pro vtroque habuit: ſic ego *Ceſtum*. Et vt tolerabilis hac in voce ſit diphthongus, memento notae noſtrae in *Aegeria, Aegeſta*, alijſque ſubiectis, & κεστὸς Origine poſci. Ne quidem declinationis diſtantiam agnoſco, niſi me Nonius vanis ludit imaginibus proferens ex Varrone *Vae victis* περὶ φιλονεικίας: *Dicat pugilis ſpectator is.* [praefuit complexe *Spectatoris*] *qui miſerum putatis vinci, quaero à vobis, ſi aduerſarius ſupercilia mi ceſtis deſcobinarit, numquis veſtrum ſua mihi eſt daturus?* Viden' *Ceſtus* pugilum eodem cum Veneris *Ceſto* inclinamento? Deinde *Ceſtillus, Ceſticillus*, quid aliud, quam ſororum, eorumque ſimilium congeries? Quae tamen biuocali nuſquam ſcripta. Attexo ex Varronis lib. 1. c. 8. *Funiculo, aut vinclu: quod antiqui vocabant Ceſtum* Nec Hermolaus Barbarus in 35. Plin. c. 11. differitatem agnoſcit vllam. Qui ſupra apud Feſtum pro *Ceſticillo* repoſuit *Circitellum*, aut *Circitillum*, temere fecit.

CAETERVS Origine poſcitur: Origo ſignificantia: ſcilicet a Καὶ ἕτερος, non ἀποστροφῆ ſola (fieret enim Χέτερος cum Ch *Chceterus*) ſed vt κἀγὼ κ'ἀγὼ ex καὶ ἐγὼ: ſic χἄτερος χἄτερος vaneſcente afflatu more modoque Graeciae maioris. Vt ἐκ τῶν Θρᾳκῶν *Thraeces.* Diphthongi partem deterit Manutius, cui adſtipulatur Inſcriptio, quae Lugduni:

INTER. CETEROS. CONVETERANOS

Item XII. Tabulae: LIBEROC. CETEROC. CEMEL

SI. VENVM. DVVIT. SVI. IVRIG. CONTO

Ceterum Cato de RR. cap. 114.

CAIPHAS, CAIPHA, vt *Iudas, Iuda.* Prius Matthaei eſt: Syrorum alterum.

CAIVS, CAIA a parentum gaudio, libellus Val. Maximi nomine vulgatus. Praeſtat Γαῖος, γηΐος *Gaius Caius*, a terra ob antiquitatem. Caeterum C ſcribitur, G pronunciatur. Terentianus: *Aſperum quia vox ſonorem leniore interpolat, Vel priores G Latini nondum ab apice finxerant. Caius praenomen proinde C notatur, G ſonat.* Idem Fabius, alij. Neq. ignoro, quod *Caius, Caia* ſit *Dominus, Domina* interdum, vt in illo *Vbi tu Caius, ibi ego Caia.* Hoc eo fit, quia αὐτόχθονες loci, terraeque ſuae plerumque ſunt Domini. Neque ignoro Χαῖον in veterib. ad Aeſchylum, & Ariſtophanem Scholijs *Nobilem* eſſe, item apud Heſychium.

CALAGVRIS, CALAGORIS, CALAGORRIS in vetuſtis Codicib. Vineto tractatis.

CALAMINAE inſulae in Lydia probantur: *Calminae* ἐρποσυλλάβας in Lycia a fonte, quem *Calmin* Stephanus, alij *Calaenon*, alij *Calaemon*, alij *Calbin* vocant. Vide Parrhaſium in lib. 2. Claudiani de R. Proſ.

CALAMISTER, CALAMISTRVM varia Orthographia. Cicero in oratore: *Nẽ calamiſtra quidem adhibebantur.* Ita ſcripſit & Varro teſte Soſipatro. Plautus Curculione: *Pectẽ; ſpeculum, calamiſtrum meum.*

CALANTICA, L, A, N ſecundam integrantibus ſillabam apud Apuleium, Auſonium, Nonium Marcellum, & Iuſtinianum recte ſcribi cenſuerunt docti multi. Recto iudicio: caetera namque deteriora. Florent. Exemplar Vlpiani tit. 2. l. 34. D. *Calautica* per V. At in vetere Gloſſario *Cacantica* per C. In Seruij Cõmentarijs ſuper decima Aeneide *Calatica* pulſo N, ſiue V.

CALARITANI non recte: apud D. Aug. tom. 6. l. de Haereſ. rectius *Caralitani.* Deleta item apud Plinium *Calari, Caralim* Pincianus reſtituit. Et Molani viri non aduerſis Muſis nati, ſed Theologiae paulo magis lib. 1. de Fide Haeret. ſeruanda c. 10. peccatur ſcripto, Ianuarius Epiſcopus *Calaritanus.* Huius Molani ſcrinia compilarunt duumuiri illi, qui nouiter eandem incudem tutuderunt, Scribit & Priſcianus lib. 2. A *Caralis Caralitanus.* Conſentius In Arte: *Vicus Caralis, vrbs Caralis.* Cinus ſcriptor ex antiquiſſimis: *Munitus vicus Caralis.* Claudian. de bello Gildonico: *Tenditur in longum Caralis* —— Apud Stephanum geminatur vda: κάραλλις, καράλλεια, καραλλεύτης Caſaub. in procemio ad epiſtolam Nyſſeni non recte: *Caralitani*, ſiue *Calaritani*: hoc enim ambigentis eſt. Strabo lib. 5. κάραλις, καὶ Σοῦλχοι. Mela lib. 2. c. 7. *Vrbium antiquiſſimae Caralis, & Sulchi.* Liuij lib. 23. *Caralis* eſt numeri pluratiui: *Caralis peruentum erat*, ſaepius. Similiter Melae. Ortelius *Calaris, vt Plinius, & Mela. Caralis Hirtio: vel Carallis, vt Ptolemaeus habet. Carnalis habet corrupte Pauſanias in Phocicis.* Haec ille, quem in Vindi-

Vindicijs ſuis ſecutus doctus iuxta, ac pius vir Maximilianus Thieulanius. Mecum ſcribunt Glareanus, ac Sigonius.

CALASSIRIS gemino ſigmate videtur ſcripſiſſe Pollux l. 7. c. 16. Vnico Democritus, Ariſtophanis Interpres, Heſychius, Suidas, Euſtathius, vt *Oſiris*, quod rectius.

CALAVRIA per V, non per B eſt Plinij l. 4. c. 12. Contra *Troezenium Calauria quingentos paſſus diſtans.* Pomponius: *Litori proxima Troezenio Calauria.* Idem ex Strab. Pauſan. Regio autem Italiae *Calabria* per B, non per V: id peperit diſtinctionis gratia, vt notat Euſtathius, & Stephanus: καλαβρία, χώρα πλησίον Ἰταλίας. καλαυρεία, νησίδιον πρὸς τῇ Κρήτῃ. *Calabria Italiae vicina. Calauria inſula pumila prope Creten.* De hac prouerbium; Ἴσόν τοι Δῆλόν τε, καλαυρείαν τε νέμεσθαι Πυθώ τ᾽ ἠγαθέην, καὶ Ταίναρον ἠνεμόεσσαν. *Delum, & Calauriam incolere, diuinamque Pytho, ac ventoſam Taenarum par eſt.* V. & H. Stephan. lib. de Abuſu L. Graecae. Plutar. in Demoſthene: φοβηθεὶς δ᾽ εἰς καλαβρίαν μετέστη. *Terrefactus in Calabriam tranſijt.* Qua in re καλαυρία Pauſaniae in Atticis ſcribitur edente Silburgio. Atqui haec ipſa etiam καλαυρία ſcribitur, vt Ἄβρα, Αὔρα. aliaque forte ex vitiata pronunciatione nata. Certe Harpocrationis Lexicon ex Demoſthene, & Anticlide per Y profert.

CALCIO, CALCIVS per I ſcribit Eutyches: neque verbis in EO primae coniugationis a ſe enumeratis adiungit. Item *Excalciatur*, quod τῷ *Excalciat* Varro ſubſtituit in Pſeudapolline. Martialis: lib. 12. Epigr. 45.

Hoedina tibi pelle contegenti
Nudae tempora, verticemque caluae:
Feſtiue tibi, Phoebe, dixit ille,
Qui dixit caput eſſe calciatum.

Quod in plurimos hodie conuenit. Per E in Matij Titulis: CALCEEIS, PVNICEEIS Variantia in vſum recepta.

CALCIS, non *Calx* nominandi caſu praeferunt Iſidori Libri cap. 1. lib. 12. *Lancis* ſimiliter lib. 20. cap. 24. Neutrum ſcribi probat Grialus: nec eum ego. I ad tractatum de Variantia. Vtrumque recte: biſyllabae voces licet inſolentiores ſunt.

CALEO, & per Or *Caleor* ſcriptum veteribus, Priſcian. l. 8. & Caper. Inde eſt Plauto *Caletur* in Truculento.

CALIDIVS vnica L, familia Romana, Libri, & Saxa Manutij.

CALIDVS, CALDVS. Fabius lib. 1. cap. 6. *Auguſtus quoque in Epiſtolis ad C. Caeſarem ſcriptis emendat, quod is Calidum dicere, quam Caldum malit: non quia illud non ſit Latinum, ſed quia ſit odioſum, & vt ipſe Graeco verbo ſignificauit, περίεργον.* Tum *multum literatum* agnoſcit, cui ſcriptum *Calefacere* ſillabis quinque, ac mox ſubindicat *Calfacere* mollius eſſe, ac tritius. Ergo Laberius apud Varronem dixit *in Aquis caldis.* Varro l. 3. de RR. c. 2. *Sole caldo.* Idem l. 7. de LL. *Caldius, caldiſſimum a caldo.* Idem περὶ χερματῶν *Caldis pedibus.* Iterum l. 4. de LL. *Calix a caldo, quod in ea calda puls apponebatur, & caldum eo bibebant.* Quae Origo non optima; nos in eam non inquirimus. κάλυξ verius. Cn. Matius in Mimiambis: *Sinuque amicam recipere frigidam caldo.* Cato c. 6. *In agro caldo.*

Serenus: *Adiecto piperis medicatur puluere calda.*
Horat. Sat. 4. *Caldior eſt.*

Calda etiam pro *Calida* l. 19. ſ. Iſtud nobis, D. Locati.

Martialis: *Iam defeciſſet portantes calda miniſtros.*
Lucillius Satyr. l. 7. *Primum fulgit, vti caldum eſt fornacis ferrum.*

Ratio vt a *Cruor*, *Cruidus*, *Crudus*: ſic a *Calor Calidus*, *Caldus*. Inde eſt *Caldatus* apud Pedianum in Milonianam: inde *Caldaria*. 1. Reg. 2. c. quae alijs *Caldarium*. Inde *Caldor ignis* Apul. l. 2. Apud Varronem ex vetere Libro: *Qui caldor e coelo.* Vide Gellium l. 19. c. 4. Iterum Varro ipſe l. 1. de RR. c. 41: *Ideo ſequitur caldorem.* Inde *Calfacto*, *Calfio*, *Concalfacio*, *Recalfacio*, *Calfacio*, quod poſtremum modo quatuor, modo quinque ſillabis a Chariſio lib. 3. ſcribitur. In Ibin:

Nondum calfacti velitis haſta ſolum.

Capitolinus in Pertinace ſcribit *Vaſa Samnitica calfactandae reſinae.* Cicero lib. 2. de Orat. *Brachium concalfecerit.*

Ouid. Metam. 8. *Caede recalfecit ferrum.* ——
Idem l. 2. de Arte: — *Tepidamque recalface mentem.*

CALDVS denique Romani cognomentum eſt in Capitolij fragmentis. Neque ego tam caldus, *Calidum* vt exſpuam.

CALLIDVS vda congeminante. Nam Tullij verbis 3. de Nat. Deorum, *is eſt, cuius animus* *nunc vſu,*

mus vſu, vt manus opera concalluit: verſutus, cuius mens celeriter verſetur. Idem 3. de Off. de ſegni illo, ac frigente ad ſeſe Annibali reddendum: *Veterator, & callidus*. Accius infra inſinuat. Lucretius lib. 6. *Callida Muſa*, experta, exercitata. Terentianus:

Inſtat callida cantio,
Ne ſermo ambiguum ſonet.

Horat. lib. 3. Oda. 11. *Tuque teſtudo reſonare ſeptem Callida neruis.*

Scio *callidos* ingenio plerumque *calidos*: Plautus Aſinaria:

Qui ad heri fraudationem callidum ingenium gerunt.

idcirco vocum confuſione vtemur in ſcribendo? Scio in Tullij Libris veterib. vnicum L hac in voce Victorio occuriſſe: at non Mercurio, opinor, dextro: Scio dicta Liuio *calida conſilia*, & Plauto: *Cedo calidum conſilium cito.*

At *conſilia calida*, ſunt eadem teſte Tullio lib. 1. de Rep. *periculoſa*, ſunt præcipitantia. *Calleo* conſimiliter. Pomponius Pictorib. *Mirum ni haec Marſa eſt: in colubras collet canticulum.* Plautus cogit in Perſa: *Plus calleo, quam aprinum callum callet.*

In poenullo: *Quid opus verbis? Callum aprugnum callere aeque non ſinam.* Accius Decio: *Quod periti ſumus in vita, atque vſu callemus magis.* Manifeſto indicio D. Aug. lib. 16. de Ciuit. cap. 2. *Haereticorum genus calidum, & callidum.*

CALPE abſq. vllo ſpiritu, quin rectum ſit, dubitet nemo: licet in Libris veterib. *Chalpen* eſſe teſtetur Carrion Not. ad lib. 1. Val. Flacci. Id mihi *durius eſt ſaba, & lapillo.*

CALPVRNIVS P non afflato, neq. in F verſo. Libri, Saxa Capitolina, alia. Deducunt a *Calpo* Numae F. Plutarchus in Numa: Ἀπὸ δὲ Κάλπου τοὺς Καλπουρνίους. Lucanus in Panegyrico: *Vt domus a Calpo nomen Calpurnia ducat.* Feſtus. Appianus Libycis Καλπούρνιος. In Hiſpello Sabinorum:

IVNONIS. IVG
SEX. CALPVRNIVS.

Contra in Appiani fragmento:

L. SCRVTARIVS. L. CALPHVRN. Q.

Eſt & Pandectis Florentinis *Calphurnius* vulgario more, vt refert Briſſonius Libro ſingulari Παρέργων. Item Inſcriptioni arae Britannicae apud Camdenum.

CALVARIAE *mons* in ſacris, alibiq. recte. Lexicum Cyrilli per B. Κράνιον, *Haec Calbaria*. Idem ſaepiſſima vice B pro V ſubijcit, & V pro B. Sic *Columnarium* ſcribit, *Valnus*, *Balneum*.

CALYDON cum Y Graiorum. Ita Homerus, Καλυδῶνά τε πετρήεσσαν in Catalogo, Strabo, Pauſanias, Graecia vniuerſa. Maro lib. 7.

Ipſe Deum antiquam genitor Calydona Dianae:
Quod ſcelus aut Lapithis tantum, aut Calydone merente?

Iterumq. in vndecimo. Ouid. Metam. 8. alibiq. Lucanus. Poſcit Competentia *Calycadnus, Calydna*. Andreae Brabanto ſcribenti Strabonem I Latinorum ſcripſiſſe frons nulla fuit. Nam l. 5. vna facies inſcripta eſt Y Graiorum plus vice triplici. *Caledon* cum E alio ſub coelo eſt: vnde *Caledonios Britannos* legas Lucani l. 6. quo loco Libris calamo exaratis olim eſt *Calidonios* Vineti fide. Eodem modo Carrion in lib. 3. Val. Flacci ſcribit *Calidone ſatus*.

CAMALODVNVM Britanniae opidum priores duas ſillabas prima diffiniente vocali, tertiam quarta: licet in peruetuſto Plinij Codice ſit *Camaladunum*. Ptolemaeus *Camum Lodunum* appellat, Tacit. l. 14. *Camulodunum*.

CAMARVS, non *Camurus*, lib. de verbis dubijs Fl. Caper. Verum in cunctis Virgilij Codd. mihi viſis Georg. 3. —— *Camaris hirtae ſub cornibus aures.*

Vbi neque per A, neque per V, ſed per E *Cameris* alij legunt.

CAMARVS, ſeu *Camarum* piſcis etiam eſt ſcriptus vnico M, veteri opinor Conſuetudine. Feſtus: *Bonam naritam, & comarum, & tagenia.* Etiam apud Heſychium Κάμαρος, inquit Ioſ. Scal. in Varr. de LL. At Plinio dicitur gemino MM *Cammarus* l. 31. c. 8. Columellae l. 8. c. 15. *Aquatilib. autem cibis, ſi ſit facultas, datur cammarus.* Martial. l. 2. Epigr. 43. Iuuenalis Satyra 5. Gaza, Scaliger P. allj G litera nomen hoc ordiuntur: ſic edidit in Iuuenale Stephanus.

CAMARA, CAMERA. Latini per E Tacitus lib. 3. Hiſtor. *Fabricatis repente nauibus, quas Cameras vocant.* Sueton. in Neron. c. 34. *Camerae ruina.* Propert. *Nec camera auratas inter eburna trabes.* Cicero ad Q Fratrem, Salluſt. in Catil. Nonius, Manutius, alij. Vnus Verrius Flaccus *Camaram* ſcribendum per A Latinos intereſt opinatus. Fl. Soſipater lib. 1. *Camara dicuntur, vt Verrius Flaccus affirmat, non Camera per E. Sed Lucretius Cameraeque caminis ex cratibus dicendo etiam Cameram dici poſſe oſtendit.* Graecis Καμάρα. Tom. 2. de Cruce Ὑδραγωγᾶ καμάραν legas. Sic ex Graecorum Πατέρα quod eſt apud Stephanum, Latini *Pateram* tornauere. Nec

omit

omittendus Photius, qui Agatharcydem cenſorie notat, quod Καμάρας vocem minus Atticam vſurpauerit. Vſurpauit & Strabo lib. 11. vbi de Heniochis: Καλοῦσι δ' αὐτὰς οἱ Ἕλληνες χαμάρας. *Graeci vocant Camaras.* Vnde *Contubernales*, aut familiares vſu hodie receptiſſimo *Camarades*, Eſaias: Ὁ ςήσας τὸν οὐρανὸν ὡς ἐπὶ χαμάραν.

CAMBISES cum in ſeptem MSS. Euſebij Codicib. inueniſſet Pontacus: addit. Nefas fuit recedere a caeteris, cum iam receptum ſit apud Pauſaniam, Strabonem, Plinium, Xenophontem, Suidam, Ieronymum, Iuſtinum, Aelianum, Euſebium, Lucianum, & apud omnes bonos auctores *Cambyſes*. Certe linguae Graecae ignoratione ſaepius literae Pythagoricae cornu alterum defractum eſt. Sic etiam Euſtathius.

CAMELVS, C non aſperato, omnes. Vni Etymologo ſcribitur. Χάμηλος, καὶ κάμηλος. An priori loco ſcriptum oportuit γάμηλος; Iudaei namque גמל dicunt. Et lubricum eſt ex γ charaxare χ.

CAMERINA per E in ſecunda ſillaba eſt in Aeneide tertia:

Apparet Camerina procul ——

Habet & Seruij Exemplar καμέριναν, Solini, Euſebij, Plutarchi in Mario. Per A in ſecunda ſcribitur Diodoro l. 14. vſu dentiſſimo, Pindaro Oda 4. 5. Olymp. Sibillinorum l. 3. Polybio, Straboni, Plinio, Stephano, Suidae Aldi, Didymo, atque Euſtathio. Denique prouerbio ſcribitur per A: Μὴ κίνει Καμάριναν· ἀκίνητος γὰρ ἀμείνων. Vide, quae ad Silium olim notabamus l. 14.

CAMILLA filia, *Caſmilla* mater. Aen. 11. —— *Matriſque vocauit*

Nomine Caſmillae mutata parte Camillam.

Sic *Peſnas*, *Coeſnas* ſcripſit Antiquitas teſte Feſto, *Pennas*, *Coenas*, *&* *Caſmoinas* pro *Camoenas*. Similiter quem *adminiſtrum* in myſterijs Varro l. 6. de LL. *Caſmillum* nominat, Strabo lib. 10. κάμιλον, & Plutarch. in Numa de Mercurio. Pacuuius:

Coelitum Camilla exſpectata aduenis: ſalue hoſpita.

CAMOENA. Antiquitas *Caſmoina*, Varro, Feſtus. O de biuocali deterit Vinetus, quod in epiſtola ſemigraeca ad Axium Paulum καμήνας reperiſſet: At biuocalem vindicat ipſa priſca ſcribendi ratio, ſicut *Proilium*, *&* *Proelium*. Scriptum fuit etiam *Caſmoena*.

CAMPIDOCTORES a *Docendo* dictos inſinuant iſta Lampridij in Alexandro: *Certe campidoctores veſtri hanc vos docuerunt contra Sarmatas, & Germanos, & Perſas emittere.* Ij erant quaſi *campeſtris artis*, & meditationis bellicae, quae in campo fiebat, *doctores*. Idem & *Armidoctores*. Gloſſae *Campidoctorem*, ὁπλοδιδάκτην, & *Armidoctorem*, ὁπλοδιδάσκαλον exponunt. Stewechius reiectis Scriptis libris mauult *Campiductorem* per V, multaque congerit, vt *Ducendi*, *Ductandi*, *Ducatus* verba militi aptet. Nemo negat: ſed inualide probant eius ſcribendi rationem, vel ex pluribus Vegetij locis repudiandam. Vnum nobis officiat fortaſſe. Graecis ſcilicet Καμπιδούκτωρας ſcribi. Sed Graecis, quibus Ου pro O, vel ω ſcriptitari ſollemne. Plutarchus in Fabio Οὐινκούλας, *Vincula*.

CAMVS extra ſpiritum. κημὸς, χαμός Aeolib. magnaeque Graeciae. *Chamus* deprauatis ineſt editionibus Codicis ſacri. Pollucem vide l. 1. c. 10. Suidam in κημός, Etymologum in Ἐγχαμία. Dialecto *Cemus*, Heſychius.

CHAMOS *adſpiratum idolum eſt, quod alio nomine Beelphegor*, inquit S. Hieronymus.

CANA, *ſi locum ſignificat per vnum N: ſi germen, per duo Canna.* Venerabilis Bedae vox eſt in Orthographia. Addo ex Ariſtot. l. 6. de Hiſtor. Animal. cap. 12. *Channam* aſperato C piſcis eſſe vocamen. At *Canna* Originis eſt Hebraicae קנה Exod. c. 25. c. 32. Iſidorus l. 17. Orig. c. 7. *Sane ſciendum, quod Latinum Canna de lingua Hebraea ſumtum eſt: apud eos enim Calamus Canna eſt.*

CANABIS, CANABE, CANABVS, CANABVM.

CANABE, non *Canabis* praecipit Fl. Caper lib. de Verbis dubijs. *Canabum* lib. 19. c. 27. Iſidor. Similiter per VM ſcripſere Columella, Gellius. Varro lib. 25. Rerum H. *Graeci magis canabo, & ſtuppa, caeteriſque ſatiuis rebus.* Duplicaueris Vdam ritu maiorum, praeſertim Graecorum. Dioſcorid. lib. 3. Κάνναβις Κάνναβος Pollux lib. 7. Ἡ κάνναβις ὅμοιον ἐςι λίνῳ. *Canabus lino res ſimilis.* Heſychius: καναβιδῶναι πρὸς τὴν κάνναβιν ἐξιδρῶσαι: Καναβιδῶναι, *ad cannabim exſudare.* Perſius: *Vbi torta cannabe fulto Coena ſit in tranſtro?* ——

CANCRI caſu patrio. At Lucretius in 5.

Cancris vt vertat metas ad ſolſtitialis.

Item Catoni *Canceres*.

CANISTRVM vnico N. Non eſt a *Canna*, in quo ineptit veterum quis: ſed e Graeco κάναςρον, ſiue κάνυςρον, quando vtraque ſcriptio notatur a Polluce lib. 10. cap. 23.

cap. 23. Feſti manus haec: *Cana dicunt Graeci* [inter eos Homerus] *nos Caniſtra, & per deminutionem caniſtella.*

CANOPICO *oſtio Nili, a Canopo Menelai gubernatore, vt ferunt, dicta*, Plin. l. 5. cap. 31. Silius lib. 11. *Memphin Amyclaeo paſſim laſciua Canopo.*

Sic Latini cum P, vt Fabius tandem mirari deſinat Tullium cum P dixiſſe *Canopitarum exercitum: ipſi Canobon vocant*, inquit, Recte: nam ipſi Graece ſic vocant. Graeci autem, Strabo lib. 17. (vbi eadem Plinio tradit) Dionyſius Afer, alij per B Κάνωβον, Κανωβικόν, ſimiliter ſcribunt. Nota eſt Etymologici: Κάνωπος δεῖ λέγειν, οὐ Κάνωβος. *Canopus dicendum, non Canobus*: vt Κρότωπος, ἄνθρωπος.

CANTERII *prominentes ad extremam ſuggrundationem*, Vitruuius l. 4. c. 2. Cannius adſpirat, retorque ortum ex Κανθηλίῳ. Baldus in eum Vitruuij locum ſic cum indicio notat: *Vſus tamen obtinuit, vt apud meliores ſine Spiritu ſcribatur, quod fecit hoc loco Philander.* Et fauet Hippocrates lib. de Articulis ſcripto Κανθήριος.

CAPHAREVS Solinus, & Latij Poëtae. Solini tamen Libri nonnulli *Caphereus* per E in medio, itaque eſſe Plinio teſtatur Salmaſius. Graecum, inquit, Καφηρεύς: non & Καφαρεύς.

CAPITOLIVM vocali tertia ſecundam abſoluente ſillabam. Graeci ſic aliqui: per E Καπιτώλιον Etymologus, ac plures.

CAPPARIS Dioſcoridi, Suidae, alijs: Palladio *Cappar*. l. 11. tit. 11. *Thymum, origanum, & cappar.* Sic *Baccharis, Bacchar, Saccarum, Saccar.* Prius P ex M prouenire Etymologus ariolatur, quo indicio duplicandum eſt P.

CAPPELLANI gemino PP, gemino LL, ſi Vualafridum Strabonem audimus, cuius haec ſunt: *Dicti ſunt autem primitus Cappellani, a Cappa B. Martini; quam reges Francorum ob adiutorium victoriae in proelijs ſolebant ſecum habere, quam ferentes, & cuſtodientes cum caeteris ſanctorum reliquijs clerici, Cappellani coeperunt vocari.* Vſus deterior patibularem literam vnam depulit, & ſignificatum protulit.

CAPRA vbi non? Caprea tribus ſillabis Horatius Epoda 12.

Vt pauet acres
Agna lupos, capreaeque leones.

CAPVA per V Latij rectiſſime, ac paene neceſſario: *Capya*, vel *Capye* Y Pythagorico vix tolerari poteſt, etſi Doctor Bartius de eo, quod certo loco, *Capyam* per Y Graecum, non per V ſcribendum putet fultus Pandectis Florentinis, & legat Aeneid. 6.

Et Capys: hinc nomen Capyanae ducitur vrbi.

contra fidem omnium Codicum, contra Varronem, qui *Campanam vrbem*, probat: *Capyanam*, aut *Capuanam* repudiat. Neq; ignoro plurimas ab ducibus, auctoribuſue vrbes in Italia denominari. Sed & illud ſcio *Capuam a Capite*, & *Campanam* a Campo, *Campanoſq.* verius opinatos veteres ſcriptorum. Plin. l. 3. c. 3. *Capua a XII. campo dicta.* Sic in Silianis Plinium ereximus. Strabo lib. 5 *Capuam* nomen habere ſcribit, quod duodecim Etruriae vrbium *Caput*. Δώδεκα γὰρ πόλεις δεκαπεντικὰς αὐτῆς τὴν οἷον κεφαλὴν ὠνόμασαν καπύην: *Duodecim conditarum vrbium, quaſi Caput Capuam nominarunt.* Flor. l. 1. c. 16. *A Campo* & planicie. Liuius. lib. 4. *Vulturnum Etruſcorum vrbem, quae nunc Capua eſt a Samnitibus captam: Capuamque duce eorum Capye, vel* (quod propius vero eſt) *a campeſtri agro appellatam.* Tullius contra Rullum fauet: *Capuam . . . horreum Campani agri eſſe voluerunt.* Sex. Pompeius: *Alij a planicie regionis*, quae minime montoſa. Certe a Καμπῷ ſeu *Campo* mollius fingitur *Campanum* nomen amicum Varroni: etſi quaedam Inſcriptio aliter.

CAPVT per T ex Vſu, & Origine. Heſychius cum dixiſſet, κάπος γὰρ τὸ πνεῦμα: *Capus enim eſt Spiritus*, adſtruxit haec. Ἡ κεφαλὴ παρὰ τῶν ῥωμαίων Κάπουτ κέκληται, ἀπὸ τοῦ ὑψηλοτέραν οὖσαν τοῦ ἄλλου σώματος αὐτὴν πεπνεῦσθαι: *Cephale apud Romanos Caput dicitur, quod caetero corpore celſius cum ſit, ab aura pluſculum afflatur.* Veterum Monimenta *Capud* per D, vti Vol. 1. demonſtratum.

CARADOCVS ſcribendum l. Lipſij iudicio in Tacitum, Britanniae regulus fuit. Dioni Caſſio *Cataratacus* cū A quartū repetito: Zonarae *Caratacus*, alijs *Catacratus*, vna ſillaba minus.

CARALIS. V. *Calaritani.*

CARECTVM vnico R. Ecloga 3. Maro: —— *Tu poſt carecta latebas.*

Haut probo Gloſſas, quib. eſt: φραγμός, *Sepes, Carrecta, Carrectū.* Et nota Variātiā ſingularij numeri.

CAREOR ſcripſere veteres teſte Priſciano l. 8. non ſolum per O *Careo.* Firmauit Cato, cui dictum *Car o pecuniam.* Item Lugduni Inſcriptio in coemeterio S. Pauli:

PLENA. DOLORIS. QVAE. FILIOS. DVOS. CARVIT

Plautus Curculione: *Id, quod amo, careo.* Ouidius in Epiſtolis.

Virque

Virque mihi demto ſine carendus abeſt.

CARISIVS Flatu difflato, ſi Muſis placet, ex Nummis varijs. Antiqua Inſcriptio Romae apud Atilium Delphinium, & Origo ἀπὸ τῆ χάριτος H poſtulant. Lipſius ſemper adſpirat. Scalptoribus, & euſoribus vilum aes, & marmor latis aſperum: altera Flatus aſperitare ſuperſederunt.

CARMENTES, an *Carmentis?* Veteri certe Latio bene cognita vox. *Mentis* primore caſu, poſtilla *Mens*, vnde Nicoſtrata nominata Plutar. in qq. Romanis. Ἐστὶ δὲ τὸ ὄνομα ἔτυμον, ἐστερημένη νοῦ, hoc eſt *Carens mente*, vnde nomen. Neque *Carmentam* reſpuo.

CARNVTES. Annaei Senecae Liber antiquiſſimus ſillabis quatuor *Carnunites*. Item in vetuſto Gallicarum prouinciarum Catalogo *Carnotes* per O. Apud Ptolemaeum *Carnutae*. Sic *Druides*, *Druidae*. *Satrapes*, *Satrapae*.

CARTAGINIENSIS ἑξασυλλάβως, non *Cartaginenſis* πεντασυλλάβως. Ita Pandectae, Manutij Saxa, Ennius: *Ferro qui ſcruet, mihi erit Cartaginienſis.* Priſcianus lib. 4. *Si ſunt tertiae declinationis, abijciunt extremam S. & adſumunt Enſis, vt Piſtor Piſtoris. Piſtorienſis. Cartago, Cartaginis, Cartaginienſis.* Ciceronem, & Salluſtium vbique hoc nomen ſex conſtituiſſe ſillabis adſerit Pamelius in S. Cyprianum. Totidem ſcribit, ac praeſcribit Politianus epiſtola ad Barthol. Scalam, & Sigonius in Epitomen lib. 14. Exſtat in antiquo Marmore Epigramma in Tranſtiberina regione eadem verbi facie. Aliter Carthagenae in Hiſpania

CARTAGINENSIS. EП. SICELITANVS

Ioſepho Scaligero acceptius eſt *Cartaginenſis* ſillabis quinque. Vide *Kartago.* Similiter in cauſa diſſimili ex Monumento antiquiſſimo *Intercatienſes*, quam ſex ſillabis *Intercatienſes*, potius eſt Pinciano in Plinium. Romae in hortis Carpenſibus:

PROC. TRACTVS
CARTHAGINIENSIS

CARTEIA Silio, Val. Maximo, Liuio: Stephano cum Ae biuocali Καρταία. Poëtis Carteïa, Καρτηία.

CARVILIVS, Καρουίλιος Dionyſij lib. 2. edente Silburgio, Velleij lib. 2. Inſcriptionibus non paucis. Alij per B volunt *Carbilius*. Plutarchi tom. 1. in Rom. qq. legas Καρβίλιος. & poſt in liberti nomine Καρβίλιος per Iota. Apud eundem in Numa Καρβίλιος per iota.

CARVNCVLA Tullius lib. 2. de Diuinatione, alij. *Carnicula* in Cyrilli Lexico ſcribitur pro κρεάδιον: nec temere. Nam & *Carnis* in recto fuit. Et vt non fuerit, ab obliquis τῦ *Caro* potuit oriri.

CARVS, CARITAS pulſo ſpiritu, Libri veteres, Manutij Il. *Saxa*, Pandectae Florentinae, Iul. Scaliger lib. 1. de Cauſis LL. cap. 22. qui olim dictum *Charus* non abnegat. Eo ducebat Origo a χάρις: ſed H ignorauit Graecia maior. Certe ſunt haec Theologis noſtris ſynonyma χάρις, *Caritas*, *Gratia*, & ſi inter alios ſuper hoc velitabatur olim doctor Lagopolitanus. Verti autem ſillabarum modulos haut nouum. Ipſi Tullio aut idem ſunt *Gratia*, & *Caritas*, aut paene idem his in locis lib. 1. de Natura D. *Epicurus vero ex animis hominum extraxit radicitus religionem, cum dijs immortalibus & opem, & gratiam ſuſtulit. Cum enim optimam, & praeſtantiſſimam naturam Dei dicat eſſe, negat idem in Deo eſſe gratiam, tollit id, quod maxime proprium eſt optimae, praeſtantiſſimaeque naturae. Quid enim melius, aut quid praeſtantius bonitate & beneficentia? qua cum carere Deum vult neminem Deo, nec Deum, nec hominem carum, neminem ab eo amari, neminem diligi vult is.* In pede libri, *Deinde ſi maxime talis eſt Deus, vt nulla gratia, nulla hominum caritate teneatur, valeat.* Vtramque ſcriptionem admittere petito a diuerſa ſignificantia diſtinctu friboliarium dueo: Monumenta a Grutero cum K, quae ſcriptio detritum H indicat. Pontanus a Κάρα ἐτυμολογεῖ: eſt enim *Caput cara*, & ſacra res, quo iuramenta quoque concipiuntur: *Per caput hoc iuro. per quod pater ante ſolebat.* Alij ἐκ τῦ Χαρῆναι. *carae* namque rei poſſeſſio *laetitiam* affert. Omnes refragante quantitate.

CASABVNDVS vnico *S* ex Turnebi *Aduerſ.* l. 23. c. 26. ex monito Scaligeri in Feſtum, Varronis editio a Vertranio *Caſſabundus* ſupernumerario ſigmate.

CASCELLIVS vdis literis combinaris, Libri veteres.

CASEVM MOLLE etiam a Pomponio ſcribitur. Per Vs Maro:

—— *Ingratae premeretur caſeus vrbi.*

CASIA vnico ſigmate. Marcellus. *Et nardum & caſias, & amoma, & cinnama rara.*

Martialis: *Et myrrham, & caſiam flebilis vxor emit.*

Maro item: *Et caſia liquidi corrumpitur vſus olivi.* Diodor. lib. 3.

 Theophra-

Theophraſtus, Plin. Ita vulgo receptum. Cyrilli Lexicum κασία, *Caſia*; Etymologus κασία ex κάσω Geminat Hermolaus in Corollario *Caſſia*, & κασσίης καρπὸν ex Hippocrate. Habet & Dioſcorides lib. 1 c. 12. κασσία, ψευδοκασσία perpetuo tenore. Apud quem lib. 1. c. 13. κασσίζου-ſαν. Verum Aretaeus Cappadox κασίζων l. 2. cap. 13. κασίην, ζμύρναν. Dionyſius in Periegeſi

—— Πεπαινομένου λιβάνοιο, Ἠ' κασίης. ——
Thure maturato, aut caſia.

Pſalmo 44. & Baſilij Seleuciae in Orat. De Paſſione: Σμύρναν, καὶ ςακτὴν, καὶ κασσίαν. Galenus in lib. de Theriaca ad Piſonem geminat ſigmata, & Suidas in Στακτή. Certe vox Hebraea per Tſade in medio קְצִיעָה. Iobi vltimo capite. Gorraeus: κασία, ἡ κασσία.

CASPERIA, non *Ceſperia* per E, Aen. 7.

CASSANTRA vetuſte pro *Caſſandra*. Sic *Aleſſanter* pro *Alexander*, Fabius lib. 1.

CASSIDA Maro in 11. & Propertius:

Aurea cui primum undanit caſſida frontem.

Feſtus: *Caſſila* ex Vſu veterum.

CASSINVM. CASSINAS vt ſcribatur, fere extorſit Vſus. an doctiorum? Certe lib. 10. Straboni κάσινον ſcribitur. Silio Italico lib. 12.

—— *Nymphiſque habitata Caſini*
Rura cuſtantur ——
Alibi: —— *Nebuloſi rura Caſini.*

Sic legi in Plinianis Codd. teſtis Ioſ. Scaliger in lib. 6. Varr. de LL. non aeque probato *Caſſinum*. Liuius lib. 26. *Sub Caſinum biduo ſtatiua habita.* Philippica ſecunda vides *fundum Caſinatem*. Flagitium ſit omiſiſſe Gregorium M. Dial. l. 2. cap. 8. *Caſtrum, quod Caſinum dicitur in excelſi montis latere ſitum eſt, qui videlicet mons diſtenſo ſinu hoc idem caſtrum recipit. Sed per tria millia in altum ſe ſubrigens, velut ad aëra cacumen tendit, vbi vetuſtiſſimum fanum fuit, in quo ex antiquorum more gentilium a ſtultorum rusticorum populo Apollo colebatur. Illuc vir Dei S. Benedictus perueniens contriuit idolum, ſubuertit aram, atque in ipſo templo Apollinis oraculum S. Martini; vbi vero ara eiuſdem Apollinis fuit, oraculum S. Ioannis contraxit.* Haec nomini tuo ſcribimus, magne Praeſul Benedictine. Verum ſaepenumero in Auctoribus geminis ſigmatibus *Caſſinum* legas.

CASTANEAE MOLLES Maroni in Eclogis cum E t cum I Polluci l. 1. καςάνεια ὀνομαζόμενα. At deminutionis forma videtur elatum.

CASTRAMETOR vnica vocis comprehenſione ſcribendum inſinuat Liuij liber 9. *Circa ſaltus cum vtrimque ad hoſtem iniqua via eſſet, cunctati, caſtrametatique ſunt.* Nec prorſus vrget: illud enim *Que* ſecundae, tertiaeque voci conſueuit annecti. Verrina 4. *De prouinciaque deceſſit.* Tamque durum videtur nonnullis *Caſtrametor*, quam *Vaſtadabo*.

CASTVLO per V Liuio, Silio. Stephano καςάλων. I ad Tractatum de Variantia Volum. 1.

CATALI *vt ludunt*, in Sticho Plautina eſt veteri Libro, eamque ſcriptionem Paſſeratius amplexus eſt: reiecit Duza, ſcripſitq. *Catuli.*

CATANA per A Hecataeus, Polybius, Plutarch. in Alcibiade, Strabo, Ptolemaeus, Stephanus, cuius haec de Origine, cauſaque nominis: Ἐπειδὴ κατέβη πρὸς τὸ Ἀμενανὸν ποταμὸν Θεοκλέους τοῦ Χαλκιδέως ναῦς. ἦν Δωριεὺς χωρὶς τοῦ νῦν φασὶν ἢ ὅτι τὸ Αἴτνης κατατεθειμένη τὰ ἄνω, καὶ κάτω γέγονε. Per A Diodorus, Pauſanias, Nonius, Graeci omnes, quod memini. Aliter in omnibus Silij italici editionibus, ad quem vide, quae ſcribimus lib. 14. Sic per I in Auſonio:

Quis Catinam ſileat? ——

In Verrinis *Catinenſes* plurium cum approbatione, ipſius etiam Hotomani. Antipoli in arce:

DOMO. CATINAE. EXORTVS

Conſule politiſſimum Pontacum in Euſebij Chronica. Sic *Numidae* per I ex Nomadibus nati. Iuſtini lib. 4. *Catinienſes* geminis locis I poſito. Alia vero eſt in *Cartaginienſes* ratio.

ΚΑΤΑ' Φρύγας, non *Cataphryges*. Deterius quod offerunt proletaria Lexica, *Cataphrygae*, & nonnulla S. Cypriani monimenta. Firmilianus S. Cypriano: *Secundum quod etiam illi, qui κατὰ Φρύγας appellantur, & nouas prophetias vſurpare conantur.* Tertull. lib. de Praeſcript. *Secundum Phrygas* vbi Pamelius conſuli poteſt. Baron. tom. 2. ſcripſit *Quae iuxta Phrygas nominatur. Nam κατὰ & iuxta idem ſunt* inquit. Ratio nihili eſt. Neque enim in proprijs interpretamenta iſta, aut permutationes arbitrariae ſunt. Vſus in his magiſter eſt: ne quid amplius. Complexe in Euſebij Chronicis *Pſeudoprophetia, quae Cataphrygas nominatur.* Cuius Euſebij

Fabricanum

Fabricanum exemplar habet I Latinorum *Cataphrigas* : nec omnino praue. Apud Epiphan. l. 2. contra Haereſ. *Phrygaſtae*, *Phryges*, & οἱ κατὰ φρύγας καλούμενοι. In proletarijs D. Auguſtini Exemplaribus continenter *Cataphryges*.

CATARACTA R deſolato, ſi oriatur ex Ἀράσσω : ſi ex ῥάσσω, geminari poterit. Vtramque ſcripturã agnoſcit Budaeus. Heſychius gemino R, & Suidas pro *Saxo*. Apud Liuium lib. 27. p. 734. *Porta cataracta deiecta clauſa erat: eam partim vectibus leuant; partim funibus ſubductis in tantum altitudinis, vt ſubire recti poſſent. Vixdum ſatis patebat iter, cum perfugae certatim ruũt per portam, & cum ſexcenti ferme intraſſent, remiſſo fune, quo ſuſpenſa erat, cataracta magno ſonitu cecidit.* Super coeli *catarractis*, vide Geneſeos interpretes, Euſtathium in Dionyſium, & Heſychium.

CATARRVS adſpiratione nulla, quae, ſiqua eſſet, in poſterum R caderet: in T nulla Grammaticae lege Medici ipſi ἀκριβολογία ſi Graecam vocem proponunt, Κατάρρους, Κατάρρο⸗ ſcribunt: ac paucis poſt verſibus per Θ *Catharrus*.

CATENA depulſo H. Alij ortum volunt ex καθ᾽ ἕνα. Ex ordine, quo annulus annulo conſeritur. Alij ex Hebraeo כתם, quod eſt *fulgere*: honora namque ex auro fulgido conſit. Alij pro *Catina* ex Graeco κατ᾽ ἶνας, quod ſicut varia ſunt *inteſtinorum* volumina; ſic catenarum. Alij aliter nugantur. Vndeunde ortum habeat, Flatum ademit Conſuetudo, cui pugnat illud l. 1. contra Symmachum: *Traxerunt longam corda inconſulta cathenam.*

CATERINA abſque H. quod & ſillaba fit auctius. Suidas: Ἀικατερίνα, ὄνομα κύριον. Extatque in Auguſtana Bibliothece Μαρτύριον τῆς ἁγίας Ἀικατερίνης. *Martyrium S. Aecaterinae*.

CATHMVS perpetuo tenore cum Th creberrime legimus apud Iſidorum Hiſpalenſem. Certe *Catmus* non diſpliceat ſeculis quibuſdam. Similitudine comprobetur: *Atriaticum mare* pro *Adriatico*. Plin. lib. 3. cap. 16. Apud Artemidorum Τουρδιτανία pro Τουρδιτανία teſte Stephano. *Itus* pro *Idibus* fide Varronis lib. 5. de LL. At Spiritus ἀπερσδιονύσιος poni videtur. Nam Palamedes τοῦ Θ repertor ipſi Cadmo poſtumus fuit. Quid ſi tamen ex veteribus membranis hauſit hoc Iſidorus, vt pleraque notata per inſolentiam? Aeoles certe pro Μῆδα ſcribunt Μῆθα: ex Θεῷ fecere Latini *Deum*. Cur non ex veterrimo Κάθμος potuit oriri κάδμος. Rurſus ex Μῆδα *Prometheus*, Ο᾽ὖδιν, Ο᾽ὖθιν. Ex Κάζω, *Orno*, κέκασμαι, κεκασμένος, κεκάδμενος fiunt, & Κάδμος, vti indicat in lib. 4. Iliad. Euſtath. vbi ait Κάδμον etiam Mercurij epithetum eſſe. Verum cuncti Graeci; Latinique per Δ ſcripſere praeter vnicum Iſidorum, & ſupera ratio de Palamede, & *Cadmo* reſcindit omnem dubitationem: niſi quod Atticos noto Κλαυθμὸν, Α᾽ριθμὸν ſcripſiſſe pro Κλαυσμὸν, Α᾽ρισμὸν.

CATHIZOS legerim Plin. lib. 4. cap. 11. nam Hebraeis קטן eſt *Puſillus*. Plinij verba: *Gerania, vbi Pygmaeorum gens fuiſſe proditur, quos Catizos barbari vocant, creduntque a gruibus fugatos.* At magnis ſaepe diuortijs ab Origine voces abeunt.

CATTI Taciti de Mor. Germ. Χάττοι Dioni, hoc eſt, *Chatti*.

CATTIVS, CATIVS antiqua Saxa. Nec opinor id abſque familiarum diſcrimine. Hor. lib. 2. Sat. 4.

Vnde, & quo Catius ——

CATVLLVS Valeriorum cognomen duplicato LL, ita Nummi, Saxa, Librorum antiquitas. Romae in hortis Carpenſibus.

DIS. MANIB
OCTAVIAE. P. F. CATVLLAE
GELADI. DIVAE. AVGVST. L
VXORI

CATVLVS vda perſola. Lutatiorum cognomen. Lapides Capitolini. Graecis Κάτλος.

CATVS vnico T. Α᾽ρέχως ariolantur ab domeſtico *Catto*: tunc enim duplex muta perſcribatur. *Catus* inde eſt, vnde *Cato*, ex veterum κυριολεξίαις Donatus in Andriam: *Catus*, *Callidus*, *Doctus*, *ardẽs παρὰ τὸ καίειν: vnde Cato dictus. Ingeniorũ etenim igneus vigor eſſe videtur.* Iuxta illud: *Igneus eſt ollis vigor, & coeleſtis origo.* Ignis vero pyramidali forma in acutum exit: quare *Catum*, non Doctum, vt Alcuinus, ſed *Acutum* recte expoſuerat Varro, D. Auguſtinus. Varro lib. 6. de LL. *Cata, acuta: hoc enim verbo Sabini dicunt. Quare Catus Aelius Sextus, non vt aiunt, Sapiens, ſed Acutus: & quod eſt, tunc coepit memorari, Simul Cata dicta accipienda Acuta dicta.* D. Auguſtin. lib. 4. de Ciuit. cap. 21. *Quid opus erat Deo Catio, qui Catos, id eſt, Acutos faceret: cum hoc poſſet conferre Felicitas.*

CAVDA. H. Stephani Gloſſae: *Coda*. Eaedem: *Clodus*, χωλὸς, pro *Claudo*, vti *Ploſtrum*,

 Plauſtrum.

Plauſtrum. Copo, *Caupo* κάπηλος, Eaedem Gloſſae.

CAVCASVM. Veteres primorem literam G poſuerunt, & R inſertarunt. Plin. lib. 6. c. 16. *Caucaſum montem Graucaſum, hoc eſt, niue candidum* Scythae vocant.

CAVEAE, & per I *Cauiae*. Romae in palatio Crepanicenſi:

INTRA. CAVIAS. PROXIME.

CAVLON, non *Caulum*. Item *Caulonia* recte contra Originem, cui Origini C indebitum eſt. Similiter Καυλὸς fieri ex Αὐλὸς docet Etymologus, & ſubiungit: Καυλωνία, ἐκ τῆς Αὐλωνία κατὰ πλεονασμὸν τοῦ Κ. Vide, quae pridem notauimus ad lib. 14. Silij Italici.

CAVPONA, COPONA: *Caupo*, *Copo*. V. proxime *Caurus*, & *Cauda*.

CAVRVS, CORVS, vt *Plauſtrum*, *Ploſtrum*: *Claudius*, *Clodius*. *Chaurum*, & *Caurum* in Virgilianis Exemplaribus ſe quoque reperiſſe Pierius teſtatur, quae adſpiratio iure delebilis.

CAVSSA iterato ſigmate linguam ſibilam reddit, aures acerbat. Scaurus lib. de Orthogr. *Cauſam* quaſi *Cauiſſam* a *Cauendo*, & *cautionibus* ducit: ipſe interim eorum addictus haereſi, qui ſimplo S ſcribunt. Quia, vt ait, *S litera non ſoleat geminari, niſi praecedente vocali correpta* quam rationem falſam multa comprobant: ſententiam tamen amplectimur. Praeterea quoties productam vocalem V ſequatur, in id ſolere deſinere ſonum, vt in *Plauſu*, & *Luſu*. Itaeum hac vtique litera eiuſmodi ſillabarum finiri ſonus debeat. nunquam autem a gemina litera ſillaba vlla incipiat, [Latinis] apparet *Cauſam* geminatam S non recipere: quoniam neque in fine praecedentis ſillabae alterum poteſt poni, neque a gemino ſequens incipere. Haec ille. Cornutus, ſiue Caſſiodorus: *Nec quenquam moneat antiqua ſcriptura: nam & Accuſſare per duo SS ſcripſerunt, ſicut fuiſſe, Diuiſiſſe, Eſſe, & Cauſſaſſe. In qua enunciatione quomodo duarum conſonantium ſonus exaudiatur, non inuenio.* Nota digna Etymologi verba: Οὐδέποτε ἢ πρὸ τῶν δύο σσ εὑρίσκεται διφθογγος. *Nunquam autem ante duo ſigmata reperitur diphthongus.* Ex toto Graeciae oceano duo excipua facit verba. Atqui eadem eſt Euphoniae ratio in *Cauſa*, & *Cauſſa*: nam Au Latinis aeque, ac Graecis diphthongus eſt. Antiquitati duplicatum SS Marius Victorinus arrogat. Sic fragmenta Capitolij: CLAVI. FIGENDI. CAVSSA. In iiſdem denſiſſime. Sic *Pauſſa* habet Vrna marmorea in Vaticano:

IAM. DATVS. EST. FINIS. VITAE. IAM. PAVSSA. MALORVM

cum in Lucretio ſit *Vitai pauſa* vnico S; & *Pauſam fieri* in Plauti Rudente. Quintilianus autem l. 1. c. 7. Scauro obſtrepit: *Quid quod Ciceronis temporibus*, inquit, *paulumque infra, fere quoties S litera media vocalium longarum, vel ſubiecta longis eſſet, geminabatur? vt, Cauſſae, Caſſus, Diuiſſiones? Quo modo, & ipſum, & Virgilium quoque ſcripſiſſe manus eorum docent.* Attente Quintilianus notat tempora ipſius Ciceronis, & paulum infra. Quo ex iudicio paulo ante Ciceronem *Cauſa* vnico S ſcriptum conficitur, item aliquanto tempore poſt Ciceronem. Indicant hoc & illa expreſſius ab eodem ſubiecta: *Atqui paulum ſuperiores etiam illud, quod nos gemina SS dicimus Iuſſi vnica dixere Iuſi.* Particula *Etiam* complectitur *Cauſa*, *Caſus*, *Diuiſio*. Quare maiore iudicio, quam veteres (in antiquitate enim, & antiquarijs iudicium ſubinde quaerimus) humaniſſimus Erythraeus in Indiculo Virgiliano de *Cauſae* cauſa ſic perorat: *Sed vicit Conſuetudo & Rationem, & Auctoritatem, vt per ſimplum S notetur*, Sic literatiſſimus Faërnus. At quam producunt rationem literati aduerſae partis? Quia *Cauſſa* quaſi *Cauiſſa*, a *Cauendo*, a *Cautionibus*. Quaſi a *Cautionibus* forenſibus ad vniuerſam rerum omnium tractationem *Cauſarum* traducenda ſit appellatio. Quaſi res aliae perplurimae, ac paene omnes poſt forum, forique, ac rerum forenſium tractationem fuerint. Quae res cum ſuis *Cauſis* ſtarent, *Cauſarum* res, & nomen foro longe eſt antiquius. Nonnulli igitur a Χάος inſerto digammo Aeolum, vt Ὠόν, *Ouum*, Ὄις, *Ouis Cauſam* eſſe volunt. Ita Cardinalis, Maranta, Cokierus. Hi Cauſam materialem complexi videntur, vt primigeniam tempore. Quid Efficiens? Non illa maiore vi agendi prouehit ſe? Quid finis? Non illa impetum, aut ſecum coniunctum habet, aut agenti indit? Ad Finem pertinet id Senecae: *Vrit miſerum gloria pectus.* Ad Effectricem: *Ardor agit.* Κινητικὸν γὰρ τὸ θερμόν, vt philoſophatur Plutarchus lib. de primo Frigido. Tullius lib. 2. de Natura D. *Calidum illud, atque igneum ita in omni fuſum eſſe natura; vt in eo inſit procreandi vis, & cauſa gignendi, a quo & animantia omnia, & ea quorum ſtirpes terra continentur, & naſci ſit neceſſe, & augeſcere.* Poſt pauca: *Eo mundi ardore motus omnis ciitur.* Macrobius lib. 7. cap. 7. *Cum calor ſemper generationis cauſa ſit.* Huc facit Iſidorus lib. 20. Orig. cap. 10. *Ex igni iuxta Philoſophos quoſdam cuncta procreantur.* Quos? Secundum Heraclitum, & Hippaſum Metapontinum. Ita Plutarchus libro primo de Placitis Philoſophorum, & Laërtius lib.

lib. 9. Πυρὶ γὰρ ἐργάζεται πάντα, *Igni omnia fiunt.* inquit Ariſtoteles libro de Reſpiratione. Galenus quoque lib. 14. de membrorum officijs *Caliditatem* vocat πρῶτον ὄργανον τῆς φύσεως. *Primum naturae inſtrumentum.* Seneca l. 2. qq. Natur. c. 10. *Sterile eſt frigidum: calor autem gignit.* Baſilius M. hom. 3. Hexaëmeron: Ὄψει τοῦ θερμοῦ τὴν δύναμιν τοῖς ἐν γενέσει, καὶ φθορᾷ πᾶσιν ἐνδυναστεύουσαν. *Calidi vim in ortu, exitioque in omnia ſe potenter exſertantem videas.* Et reuera ſine calore nihil naſcitur: adeo vt de Septentrione:

—— *Sterili non quidquam frigore gigni* dictum ſit.

Triſmegiſtus ipſe igni arrogat elementorum omnium procreationem. Alij quoque Ζῆνα ἀπὸ τοῦ Ζέν, a *Feruore*: alij, Θεὸν παρὰ τὸ Αἴθειν, ab *Ardore*. Sic *Formum* antiqui cum dixerint *Calidum* (vnde eſt *Formoſus* auctore Papiriano) Latini *Formam* dicunt cauſarum facile principem cauſam. *Forma* quoque *Calida* Feſtus interpretatur: vnde *Exta de forma*. Meminit & Cato cuiuſdam aedificij *aeſtate frigidi, hyeme formidi*, hoc eſt, *Calidi*. Et veterum nonnulli Aquam rerum omnium elementum, *Ignem* vero *Formam* putabant. Qua cauſa vtrumque in limine poſitum a ſponſo, & ſponſa tangebatur. Quare mihi non improbetur *Cauſam* figurari ex καῦσις verſa finalitate, vt fit in *Pauſa* ex Παῦσις, in *Res* ex Ρῆσις, niſi praeter illud Etymologi. Παρὰ δὲ τὸ Ῥῶ γίνεται Ῥῆσις ὅθεν καὶ Ῥῆσις. Certe apud Scribonium Largum cap. 91. legitur *medicamentum cauſam faciens*, ſeu Καῦσιν faciens, vrens ſane, & moleſtum. Ab eadem Origine Macedonum *Cauſia*, quae eſt apud Antipatrū Καὶ Καύσιας ἐνυετεῦ, καὶ κόρυς ἐν πολέμῳ: *Tegmē ſub coelo ningnido, galea in praelio.* His itaque animaduertis *Cauſam* neq. Ratione, neq. ex Origine grauamus additamento alterius S. Saxorū, Inſcriptionumq. notae ſunt ambiguae: modo ſimplum S, modo duplum continent. Quid? De ortis ex *Cauſa* liticulam hodie mouet nemo. Cuncti in vnum S conſpirant in his: *Cauſula, Cauſidicus, Excuſo, Accuſo, Incuſito, Cauſidicina* lib. 30. Ammiani. Tandem claudat hanc diſceptatiunculam Beda in Ortographia: *Cauſa per vnicum S ſcribatur.* *Cauſſa* certe τῶν δυσχερῶν ἐστιν eſt, & *Pauſſa* obſeruante, ac monente lib. 3. Priſciano. Ob eas res *Olla* veterib. *Aula* ſcripta: cui *Aullae* Inde & Plauti *Aulularia*, non *Aullularia*. Tullius ita ſcripſit. Eſto. M. Varro multorum Origines, Etymologiaſque ignorauit, vt ex Notis plurium apparet: non potuit vel Tullius, vel Gellius verbuli alicuius Originem ignoraſſe? V. *Paulus* in ſua ſerie.

CAVTE, CAVTIM. Terent. in ἑαυτόν. *Cautim, & paulatim dabis.*

CAVTER abſque H. ἐκ τοῦ Καίειν. In Prudentij Vincentio, quo colore nouella editio ſuperaddit H?

CAVTIO paſſiua ſcriptura eſt: Antiqui vnica ſillaba auctius ſcripſere *Cauitio*, Feſtus: *Cauitionem, quam modo Cautionem.* Sic *Fautor*, olim *Fauitor*, Plautus Amphitruone. Nec in manifeſtarijs iſtis, ac puſillis opus pluribus.

CEBENNAS, CEBENNICOSQVE montes per C, non per G ſcribendum monet apud Caeſarem, Melam, Lucanum, Plinium, alioſque Vinetus in Auſonij Vrbes, librarijſque *Gebennas* imputat. Ergo ſcribit:

Interiuſque premunt Aquitanica rura Cebennae.

Hoc veteris Latij more, cum G nondum vſitata. Quare admiſerim & *Gebennas* cum G, vt *Gortynius, & Cortynius, Cygnus & Cycnus*, pariaque *Cebenna, & Iura*, Plin. l. 33. c. 4.

CEDRVS interdicta diphthongo: pugnaret enim cum Origine, ἐκ τοῦ Κεδάζειν. Findi namque *Cedrus* ingenio facilis. I ad Euſtathiū in id Odyſſ. Κέδρου τ' εὐκεάτοιο, *Cedri facile fiſſilis.* Libris vetuſtiſſimis, quibus eſt *Caedrus* cum prima biuocali Manutius ſinet auctoritatem derogat.

CELAENE Solino: Silio Italico *Celaenae* [illegible]: Liuio: *Veteribus Celaenis.* Strabo: Ἄρχεται δὲ ἀπὸ τῶν Κελαινῶν. Sic Herodotus, Max. Tyrius.

CELENDERITIS tres primas ſillabas ſecunda integrante vocali. Ita Pincianus in 5. Plin. c. 27. ex Strabone, Ptolemaeo, Pauſania. Non *Celendiritis. Celendiris* Apollodoro lib. 2. Ioſepho vna item ſillaba minus lib. 17. *Celendris.*

CELERANTER, CELERATIM, CELERE, CELERITER.

Accius: *Matutinum curſum hunc celeranter rapit.*

Siſenna: *Quo magis celeratim poterat, in inſidijs ſuos diſponit.*

Plautus Curculione: *Celere obiectum negotium.*

Caeſar lib. 5. de Bello G. *Illi imperata celeriter fecerunt.*

CELERRIMVS paſſim recte ſcribitur. Veteribus etiam *Celeriſſimus* Manlius in Iliade:

—— *Celeriſſimus aduolat Hector.*

Ennius Annal. *Exin per terras poſtquam celeriſſimus rumor.*

CELEVMA abſque S. Martial. l. 3. Epig. 66.

Lentos figitis ad celeuma remos.

Sidonij lib.2.epiſt. *Ad Chriſtum leuat a unicum celeuma.* Cum S Paulinus de reditu Nicetae: *Nauitas laeti ſolitum celeuſma.* Sic amat H. Stephanus priore exploſo: Radero neutrum diſplicet, nec mihi, nec Budaeo in Pandectas.

CELLA vdis pariatis, biuocali non admiſſa. Feſtus cum Ae: *Caella, quod ea caelentur, quae volumus eſſe occulta.* Sequitur Torrentius ad Horatium. In diuerſum eunt Nonius, Iſidorus, Libri, Lapides. V. *Celo, occulto.*

CELO, occulto, diphthongum refugit auctoribus Libris vetuſtiorib. Virgilio Carpenti, Nonio Marcello.

CELTAE Caeſar, alij: *Celti.* Κέλται ſaepius Graeci: inter eos Dores κένται. Etymologus: κένται ἐστὶ διαλέκτου· ὡς γὰρ τὸ παρ' ἡμῖν φίλτατον φίντατον, καὶ δέλτα δέντα, οὕτω κέλται κένται: *Centae dialecti eſt. Vt enim quod apud nos dicitur Philtaton, Phintaton, & Delta Denta, ſic Celtae Centae.*

CENTHO adſpiratur in Capitolinis Saxis. Claudiae gentis eſt cognomen.

CENTVMALVS per V in ſecunda, Fuluiorum cognomen, Libri, & Capitolij Saxa. Per I editio Ciceronis a Victorio (quam Gruterus ſcriptis ad me literis correctiſſimam opinatur) tertio de Offic. & ſic vulgo fere ſcribunt.

CENTVMCELLAE vrbs ſecari recuſat apud Lampridium.

CEPHALLENE geminatis LL Silius, Pauſanias, Libri veterum. In Catalogo: —— Ἥ γε Κεφαλλῆνας μεγαθύμους. Heſychius: Οἱ δὲ νῆσον Κεφαλληνίας. Sophocles: Ὦ ξένε Κεφαλλήν. Teſtatur que Euſtathius tam in Dionyſium, quam in Homerum ſcribi duplici ſignate contra Originem a *Cephalo* ab Ariopagitis in exilium acto. Apud Liuium l. 38. ſcribitur: *M. Fuluius perdomitis Aetolis cum traieciſſet in Cephaleniam.* Heſychius: Κεφαλῆνες.

CEPHALOEDIVM Oe biuocali Plinio, Straboni, Silio Italico lib. 14. *Cephaloedias ora.* Opidum eſt Siciliae. *Cephaloedium, cephalis tumens, granidum.*

CEPHISVS in Plutarchi Sylla. At Plinius Gelenij vnico, Homerus, Q. Calaber, Euſtathius Apollodorus, Pauſanias *Cephiſſus* correctius. V. *Gnoſſos, Antiſſa, Parnaſſus.*

CERA diphthongum abhorret, vt Origini Graecanicae repugnantem, ac Libris fidiorib. Κηρός.

CERCINA. Pintianus in Melam: Scribe cum vnico N *Cercina* ex Strabone, Ptolemaeo, Dionyſio, Plinio ſcriptae, & Romanae lectionis; itemque Cornelio Tacito l. 1. Dionyſius: Μῆνιγξ, καὶ Κέρκιννα Λιβυστικὸν ὅρμον ἔχουσαι.

Meninx, & Cercinna Libycum portum habent. Vbi duplex N.

CERALIS Romae in S. Siluestri:

DATIANO. ET. CEREALE
CONS

Neapoli in aede Gueuarae: ΚΟΡΝΗΛΙΟΣ. ΚΕΡΕΑΛΙΣ

In hortis Perottinis Romae: NERATIO. CEREALI

Ioſeph. l. 6. Belli Iud. Ἡγεμόνα Κερίαλιον. Item per I Romae in vinea Domini Angeli:

CERIALIS. ET. GALLVS

Inque Lipſi Tacito per I ſemper.

CERIALIA Libri veteres, Nummi tres argentei Andreae Lauretani, Matthaei Forerij, Ioannis Mariae, quibus eſt: C. MEMMIVS. C. F. QVIRINVS. MEMMIVS. AED. CERIALIA. PREIMVS. FECIT. Lapides ita complures. At in Velleij Lipſiana editione *Cerealibus ſacris.* Georg. 1. *Cereale papauer.* Aen. 1. *Cerealia arma.*

Faſtor. 4. —— *Genus hoc Cerialibus ardet.*
Ouid. l. 7. *Cercyonis lethum vidit Cerealis Eleuſis.*
Paſſim: *Cereales Aediles, Coenae, Ludi.*

Viuite concordes. Seruius: *Sciendum eſt in illiſce Euphonia dici Cerealia, vel Cerialia, Typhoea, vel Tiphoia, Caeſareanum, vel Caeſarianum.* Adde ex ſuperiorib. *Aetherius, vel Aethereus.*

CERMALVS, GERMALVS, Varro l. 4. de LL. Feſtus.

CERRITVS, CERRITIOR lib. 8. ad Atticum epiſt. 5. RR. combinatis. Non additur R ad vim morbi ſignificandam, quod Lambinus ſomniat, & nimis auide concoquit Brabantius: ſed quia E extrito ex *Cereritus* (*Cerritos* enim Δημητριακούς Attici dixere) neceſſum eſt *Cerritus* reliquum fieri. Nec referre vult Brabantus ſimplici, an duplici RR ſcribas. Atqui hoc admiſſo in caeteris iaceat vniuerſa propemodum Εὐγραμματία, vt cum Galeno loquar. Serenus: *Cerritum ſaepe horrendi medicantur odores.*

CESELLIVS nulla diphthongo. Ita Manutius Lapidem literatum amplexus. Alij alios

cum

cum diphthongo iactant: vtris dederis? Quid ſi deminutione factum? *Caeſo, Caeſonellias, Caeſellias* magis concisa voce?

CESTIVS, CESTIANVS non admiſſa biuocali. Nummi duo argentei, & Saxa.

CESTVS. V. *Caeſtus.*

CETEGVS, Iouianus l. 2. de Adſp. qui *Cethegus* putat abuſum temporis Ciceroniani: At Plutarchus, Appianus adſpirant, Salluſtius in Coniuratione, Cicero 4. Philippica.

CETRA rectiſſime iuxta, atque vſitatiſſime. In veterib. Libris modo *Caetra* cum *Ae*, modo *Scetra* cum *Sc* principalib. elementis. Neutrum placet.

CHAEREPHYLLI, *aneti, paſtinacae* lib. 11. c. 3. Columella de Re R. Non *Chaerophylli*: neque *Choeropylli.*

CHALYBS primore elemento aſperato, ſecundam ſillabam obtinente Y Graiorum, & vltima B ſcripta: licet in vetuſto Codice Val. Flacci dempta ſit adſpiratio, & P ſedeat in vltima ſede. *Alybas* olim dictos rentur Euſtathius Iliados β, & Stephanus, qui terminationem finalem ab ordinaria variantem ponit Χάλυβοι παρ' Ἑκαταίῳ: Χαλύβοισι πρὸς Νότον Ἀρμένιοι ὁμοῦ ναίουσι. *Vna cum Chalybis ad Auſtrum habent Armenij.* Prudentium apud hodie ſic:

Procudam calybem ——— ——

Vmbroſa Notarum ſilent oracula: MSS. non producunt, rationem noui conſilij nullam proferunt.

CHAMELAEA, non *Chamaelaea*, olea pumila. At namque τοῦ Χάμαι deperit hoc in compoſito. Plin. lib. 13. cap. 21. *Fruticem vero thymelaeam, alij chamelaeam, alij pyroſachnen.* Sic Κνίδλαιον, Νικλαιον apud Dioſcoridem. *Piſſelaeum* Plin. l. 25.

CHAMETAERAE, non *Chamaetaerae*, vt *Chamelaea*. Vtrumque Proportione Χαμερπὺς, χαμύλκος. Plin. l. 36. c. 5. ſcribit Scopam feciſſe Apollinem Palatinum, Veſtam ſedentem laudatam in Seruilianis hortis, duaſque *chametaeras* circa eam. Pediſſequas interpretor honorarias, quaſi comites *humi ſeſſitantes*, vt hodie more inter nobiles obtinet. Alioqui χαμεταιρὶς, πόρνη dicitur Heſychio.

CHARACENI Plin. l. 4. c. 12. reponit ἰωσόχως Pincianus pulſis *Caraſenis.*

CHENITES portus recte ſcribitur, ac defenditur a Pinciano: *Caenites* ἀσόχως ab Hermolao in Plin. l. 4. c. 5. At plus in illo Mauro modeſtiae deſiderem: nec enim Hermolaum poteſt aequiparare faſtuoſua ſua, & barbarica φιλαυτίᾳ.

CHERRONESVS paſſim. *Cherroneſus* ſemper ſcribit in lib. 4. Plinij Pintianus eodem iure, quo Graeci, varius. Vnico N Caninius ſcribendum praecipit, itaque praeferunt Demoſthenis Exemplaria. V. *Halonneſus.*

CHERVSCI. Straboni lib. 7. Κηρουσκοι.

CHILO *dicitur a magnitudine labiorum: Cilo ſine adſpiratione, cui frons eſt eminentior, ac dextra, ſiniſtraque velut recisa violentur*, Feſtus. Hinc in vetere Onomaſtico rectius ſit: *Cilo*, ἰξοφρυς quam *Silo.* Recte autem in altero Gloſſario: *Silo*, Σιμὸς. Eadem Feſto diffuſius paulo tradit Velius Longus apud Caſſiodorum, niſi quod *Chilones a breuioribus labijs* appellitatos autumat. non recte, ſi non mendoſe. Quid ſi A *prauioribus labijs*? Quae ſcilicet in prauum eruperunt. In antiquiſſimo denario: L. FLAMIN. CHILO

In alijs: L. FLAMIN. CILO

Ex his Pighius Annalium p. 391. lib. 5. Grammaticos conſpuit, qui diſtinxerint. Ego in diſtinctu permaneo, atque *Cilo* Latinorum vetuſtiſſimis abſque H ſeculi more perſcripſiſſe, nepotes *Chilo.* Et quis alteram Inſcriptionem ab errore liberam praeſtet?

CHIMAERA. χίμαιρα Homero, Heſiodo, caeteris. Χίμαρος etiam Theocriti abeſſe A non patitur, vt *Chimera* ſcribi recte queat. Vide tamen *Aegeſta.*

CHIRAGRA, non *Cheragra.* Vſus illabefactus. Vnus Her. Stephanus in Paralipomenis linguae Graecae, ac duobus tom. 4. locis veteres apud Poëtas reponit *cheragra.* Non animaduertit ex χειράγρα caeſo E, poſſe reliquum I contrahi. Id eſt, quod Muſambertius in Rameſium voluit pag. 85. Sic *Niphates* vbique non obuium prima correpta, eſto ἐκ τοῦ νείφειν. Martialis lib. 1. Epigr. 99.

Litigat, & podagra Diodorus, Flacce, laborat:
Sed nil patrono porrigit. haec chiragra eſt.

Iunius, ac ſiquis alius inerti molimine reſcribunt *Cheragra*, neſcij tam E, quam I deciduum ex biuocali in ſexcentis alijs, & in proximo *Chiron.* Nonnulli veteres Libri malo exemplo *Cyragra*: ex eorum praua opinione, quibus ita ſedit: Graeca vox: Graecanico igitur Y perſcribenda.

CHIRI-

CHIRISOPHVS duobus locis per I, ſuprema ſyllaba per F. Ita in Manutio m[illegible]lecto: poſt in Gruteri Inſcriptionibus iiſdem per PH. pag. 760. Vetus Inſcriptio:

M. AVRELIVS. CHI
RISOFVS. MEM
MIAE. PRIMAE. COIV
GI. SANCTISSIMAE

CHIRON I Latiari nato ex χείρων. *Chyron* pro eodem intolerabili errore: licet praeferant veteres Flacci Codices, quibus Carrion adhaerendum cenſet. Conſuetudo catholica illi aduerſatur, & Origo.

CHLAMYS cum Spiritu, & Y. Neutrum vult Carrion fultus vetere Libro Val. Flacci lib. 2. Οἷος πάτρωϊος. Vſus, & Origo eum expugnant.

CHLOELIA cum Spiritu, quem Graeci demunt κλοιλία. Ita Liuius, Florus, Silius.

CHORAVLES ſaepius apud Martialem: ſcripſit etiam Apuleius *Choraula doctiſſimus*.

CHOERILVS, *incultis qui verſib & male natis, Rettulit acceptos regale numiſma Philippos*, apud Horatium cum Ch, & Oe. Vide Turnebum l. 26. c. 26. Ioſeph. lib. 1. contra Appionem, Laërt. l. 1. Clementem lib. 1. Strom. Raderus in Martialis lib. 1. bis hoc nomen cum Y pingit, quae ſcriptio mihi opinanti olim placuit, vt ex χοῖρος deminutione naſcatur χοιρύλος, ſitque *Scropha*, aut *Suillus* aut *Porcinus*: Sed reclamant omnes editiones Ariſtotelis octauo Topicorum, Euſtathij in ſecundam Iliada, Horat. l. 2. epiſt. 1. & in Arte, Curtij l. 8. Auſonij epiſt. 16. Euſebij lib. 9. hiſtoriae, aliorum, in quibus diſertim media per I exprimitur, neque aduerſum torrentem niti auſim.

CHORDA aſpere, χορδὴ Iſidorus lib. 3. Origin. c. 21. ἐτυμολογεῖ iſta: *Cordas autem dictas a corde: quia ſicut pulſus eſt cordis in pectore: ita pulſus cordae in cithara.* Hoc ſi eſt, non male leuet. Aliter ſtatuit Euſtathius in Odyſſ. 4. Οἱ παραφθείροντες χόρδας δι χυδαῖοί φασιν: *Corrupte Cordam vulgo ſcribunt*: Antigonus ex veteri quo Poeta:

Ἑπτὰ δὲ θηλυτέρων οἷων ἐτανύσσατο χορδάς:
Septem fo:mellarum ouium chordas tetendit.

Ex quo *Heptachordum*, *Decachordum* aſpera.

CHORDVM, ἀπὸ τοῦ χορίου figurat Varro lib. 2. de RR. c. 1. ideoque inſpirat. Plin. l. 8. c. 47. *Gerunt partum diebus CL. i poſtea concepti inualidi. Chordos vocabant antiqui poſt id tempora natos.* Item *Foenum chordum* cum H edente literatiſſimo Meurſio apud Catonem c. 5. de RR. Item apud Columellam. Eadem ratio nominis proprij.

CHRISMA Latinis cum S magis eſt in Vſu: Graecis quandoque χρῖμα, vt Κρῦμμα κρύσμα κίλευμα κίλευσμα.

CHRISTIANVS a Chriſto. Nota res: notius nomen. Non *Chreſtianus*. Tertullianus in Apologetico: *Chriſtianus vero, quantum interpretatio eſt, de vnctione deducitur. Sed & cum perperam Chreſtianus pronuntiatur a vobis de ſuauitate, vel benignitate compoſitum eſt.* Sic Iuſtinus M. Apologia II. pro Chriſtianis: Χρηστιανοὶ γὰρ εἶναι κατηγορούμεθα· τὸ δὲ χρηστὸν μισεῖσθαι οὐ δίκαιον: *Chreſtiani accuſamur: at quod ſuaue, aut benignum eſt, odiſſe par non eſt.* Tranquillus in Claudio perperam quoque & ignoranter ſcripſit *Impulſore Chreſto* pro *Chriſto*: ſi modo ita ſcripſit ita ſcripſiſſe e ſuperis teſtibus videtur: ſic enim gentiles ſeu errore, ſeu voluntate, ſeu contemtu.

CHVLCIDES, COLCHIDES, Fabius lib. 1. c. 6.

CHVNI Sidonio Apollinari l. 8. epiſt. 9. *Vtcumque prement ſubinde Chunos.* Sic Ptolemaeus, & Ammianus. *Hunni* Prudentio, quae Ortographia peruagatior eſt, lib. 2. contra Symmachum: *Denique Romanis, Daha, Sarmata, Vandalus, Hunnus.* Dionyſio Geographo ſunt Οὖνοι, ſeu *Vnni* abſque Spiritu. Alibi quoque legas vnico N.

CHROMIS. Statius: *It Chromis, Hippodamusque* ——

Tribus vero ſillabis agnoſcit Etymologus Χρόμιος.

CHRONICA, CHRONICORVM vſitatius ſcribitur. Origenes lib. 2. contra Celſum: Ἐν τρισκαιδεκάτῳ, ἢ τεσσαρεσκαιδεκάτῳ οἶμαι τῶν Χρονικῶν: *In decimotertio, ac decimoquarto opinor Chronicorum.* Iterumque. Addo Stephanum: Ἀπολλώνιος τετάρτῳ Χρονικῶν: *Apollonius quarto Chronicorum.* Athenaeus lib. 4. Ἀνδρῶνα ἐν τοῖς Χρονικοῖς: *Andronem in Chronicis.* Iuuat Competentia. Cteſiae *Perſica*, *Indica*, *Aſſyriaca*. Ariſtotelis *Topica*, *Politica*. *Ethica*. *Oeconomica*, *Analytica*, *Meteorologica*, Myrtili *Lesbiaca*, Nonni *Baſſarica*, Xenophontis *Hellenica*, Pauſaniae *Attica*, *Corinthiaca*, *Laconica*, *Eliaca*, *Achaica*. *Arcadica*, *Boeotica*, *Phocica*: Leonis, & Aeliani *Tactica*, Apollodori *Conica*, Archimedis *Sphaerica*, Marſyae, & Duris *Macedonica*, Elxiae *Colophoniaca*, *Epheſiaca*,

ſiaca, Polycharmi *Lyciaca*, Polycratis *Theſſalica*, *Laconica*, Polyzeli *Rhodiaca*, Poſis *Magnetica*, Echemenis, Pyrgionis, Soſicratis *Cretica*, Timomachi *Cypriaca*, Xanthi *Lydiaca*, Caecli, Numenij, Pancratij, Poſidonij, Oppiani, Seleuci, Leonidae, *Halieutica*. Chephalionis *Troica*, Hellanici *Aegyptiaca*, Macarei *Coaca*, & Hippocratis, Megaſthenis *Indica*, Hyperochi *Cymaica*, Iſtri *Argolica*, *Attica*, Mnaſeae *Europica*, Mochi *Phoenica*, Myronis *Meſſeniaca*, & Pauſaniae, Moſchi *Mechanica*, Nicandri *Aetolica*, *Colophoniaca*, *Octaica*, *Theriaca*, Niciae *Arcadica*, Phaniae *Philippica*, Philocratis *Theſſalica*, Sabini Tironis *Cepurica*, aliaque φαρμακοσιογάργαρα in Suida, Pauſania, Athenaeo. Claudat agmen eloquentiae parens. Lib. 2. epiſt. 14. ad Atticum. Terſius ei viſum eſt: Iʹςορικὰ *ſcribimus*, praequam *Hiſtoriam*. Item epiſt. 16. *Prognoſtica mea cum oratiunculis propediem exſpecta*. Epiſt. 21. Γεωγραφικὰ, *quae conſtitueram, magnum opus eſt*. Lib. 2. epiſt. 6. Γεωγραφικὰ *ſunt res difficiles*. Plutarch. tom. 1. Ariſtoclis *Italica*. Pari filo ORTOGRAPHICA ſcribimus non paucis obſtrepentibus. *Chronica*, *Chronicae* non deſpuenda. S. Cyprian. p. 577. editionis Stelſianae: *Chronicam Marcellini principis legat*. Oratione abſolutiori D. Auguſtinus lib. 4. de Ciuit. c. 6. *Qui Chronicam hiſtoriam ſcripſerunt*. Sic D. Hieronymus, Iſidorus Hiſpalenſis, alij. Apud Gregorium Turonenſem legas: *Chronicae* Euſebij. Vide Halieutica.

CIBORIVM, poculum, cum R. Horat. l. 2. Od. 7.

Obliuioſo leuia Maſſico
Ciboria exple — — —

Plutarchus lib. de Iſide, ac Oſiride. Didymus apud Athenaeum libro vndecimo. κιβώρια τὰ λεγόμενα σκυφία διὰ τὸ κάτωθεν εἰς στενὸν κατῆχθαι, ὡς τὰ Αἰγύπτια κιβώρια: *Ciboria, minores ſcyphi, quod ima in anguſtum cogantur Aegyptiorum ciboriorum inſtar*. Quem vide incipio lib. 3. Igitur ſacroſanctum corporis Chriſti conditorium iure ſic appellatur a Zonara tom. 3. Sic S. Germanus in Theoria rerum Eccleſiaſt. Sic D. Chryſoſt. hom. 42. in Acta Apoſtolorum. Sic in Libro Pontificum, & Vitis Pontificum. Alibi legimus Symmachum primum argenteum feciſſe *ciborium* librarum cxx. & Gregorium I. ad B. Petrum alterum ſuper altare poſuiſſe *ciborium* columnis quatuor ex argento puro in ſacramenti conſeruationem. At quia his in *ciborijs* res inſunt conditae, non incongruenter etiam

CIBOTIA appellentur tam Graecis, quam Latinis, *Scriniola*, *Arculae*. Chryſoſt. in 2. Matth. c. Οὐ μόνον ἐν κιβωτίοις, ἀλλὰ καὶ ἐν γῇ καταχρώσαντες. *Non in ſcriniolis dumtaxat, verum etiam in terra recondentes*, diuitias. Plutarch. de Alexandro M. Ἐν κιβωτίῳ φρουρῶν τὴν Ἰλιάδα. Vtitur id verbi etiam Ariſtophanes. Et vero apud Horatium ſupra *Cibotia* ſcripſit nonnemo. Super vtraque ſcriptiune vide Coel. Rhodigin. l. 9. c. 12. Heſychius: κιβώριον Αἰγύπτιον ὄνομα ἐπὶ ποτηρίου. κιβωτὸς λάρναξ ξυλίνη, ἢ ςορός: *Ciborium Aegypti vox pro poterio*. *Cibotus ciſta lignea, aut ſepulcralis*. Etymologicum: Κιβωτὸς παρὰ τὸ κεῖσθαι ἐκεῖ τὴν βόσιν, ἤγουν τὴν τροφήν *Cibotus, quod ibi iaceat boſis, ſiue cibus collocetur*. Orus optime: Παρὰ τὸ κίβος, τὸ σημαῖνον τὴν τροφήν: *Cibotus a* Κίβος, *quod eſt Cibus*. Nota *Cibum* Graecam eſſe vocem. Pollux inter veſtium conditoria ponit κιβωτὸς, κιβώκια lib. 10. c. 31. & Euſtathius. Nec praetermittendus Clemens Alexandrinus, cuius ſunt illa l. 5. Stromat. Ἄμεινον δὲ ἡγοῦμαι τὴν κιβωτὸν ἐκ τοῦ Ἑβραϊκοῦ ὀνόματος θηβωθὰ καλουμένην, ἄλλο τι σημαίνειν: *Melius autem, exiſtimo, Cibotum ex Hebraico nomine dicitur, aliud quippiam ſignificare*. κιβώριον, ἢ κιβώκιον pro *Faba Aegyptiaca* notauit Dioſcorides l. 2. Iſidorus lib. 20. cap. 9. *Cibutum Graecum nomen eſt, quod nos Arcam dicimus* pro *Cibutium*, ſiue *Cibotium*.

CICCVM *non interdum* duobus CC in Plautinis Codicib. Item in Heſychio, & Iſidoro Hiſpalenſi. Apud Varronem lib. 6. de LL. vnico: *Cicum dicebant membranam tenuem, quae in malo Punico diſcrimen*. Vnico item Gloſſae: *Cicum*, ῥοᾶς ὑμήν. In Gloſſario H. Stephani: *Cicum*, χοῦ, κόκκος.

CICONIA Romanis: *Vt Praeneſtinis Conia eſt Ciconia*, Plautus in Truculento. Antiquis Gloſſis *Ciconea* per E.

CIDARIN *Perſae regium capitis vocabant inſigne. Hoc coerulea faſcia albo diſtincta circuibat*. Curtij vox eſt lib. 3. Per D ſcribit & Pollux l. 7. Philo Iud. lib. 3. de Vita Moſis, Arrian lib. 4. Euſtath. in Iliad. γ. Nonnullos per T ſcriptitaſſe credo Heſychio: Ἔνιοι δὲ κίταριν διὰ τοῦ Τ. *Quidam per T Citarin*.

CILINVS minus recte. Lipſius lib. 1. Antiq. Lect. cap. 22. & in Taciti Annal. lib. 6. reſcribit *Cilnium* varijs Liuij locis ſecutus Exemplar Veſontionenſe. Qua in correctione approbatorem habuit Giſl. Victorem, & me ad 7. Silij librum ibi:

Cilnius Arreti Tyrrhenis ortus in oris.

Ful. Vr-

Fvl. Vrſinus ad T. Liuij lib. 10. quatuor ſillabis legendum contendit *Cilniae gentis*. Neque diſplicet. Paene ſimile *Cyllenius.Cyllius·Cilnius,Cinnius* poëtarum aſcia.

CIMBRI recte. Coiuit ex *Cimmerij* B coniugato. Plutarch. in Mario : Κιμμερίους μὲν ἐξ ἀρχῆς, τότε δὲ Κίμβρους. *Olim Cimmeriorum, tunc Cimbrorum.* Quandoque *Cymbros* offendas non ſine offenſione.

CINCINNVS. Fors etiam *Cicinnus*. Teleſilla namque Poëtria dixit Οὐλοκίκιννα *de criſpis cicinnis*. Apud Pollucem l. 2. c. 3. κίκιννος reſuiri ſcripſere *Eupolis atque Cratinus, Ariſtophanesque Poetae*. Ariſtophanis verſum reperias & in Suida duobus NN in voce Κίκιννος, quod mirere. Nam in Σφηξὶν legas : Πολλῶν κικίννους νεανιῶν. *Multorum cincinnos iuuenum.* At Theocritum apud Idyll. 11. vnico N, Ἤρατο δ' οὐ ῥόδοις, οὐ μάλοις οὐδὲ κικίννοις. *Amabat non roſis, non malis, non cincinnis.* In ſcholijs ſimiliter hic, & in Idyll. 14. in bi : Ἀυαλέοι δὲ κίκιννοι. *Squalidi cincinni.* Verum Latinis priori ſillabae acceſſio vnius N facta eſt ; vnde *Cincinnati* appellatio.

CINEAS I ſimplice. Κινέας Suidas, Plutar. in Pyrrho, Strabo in 7. *Cyneas* more male morato cum Y Graiorum ſaepicule oggerunt interpretes, aut librarij. Notauit pridem doctiſſ. Cruſerius.

CINNABARIS gemino N, Dioſcor. l. 5. Plin.

CINNAMVM, CINNAMOMVM, CINNAMOLOGVS rectius, frequentiuſque vda geminante leguntur tam apud Graecos, quam Latinos. Adnotat & Plinius pro eodem tribus, quatuorue ſillabis *Cinnamum*, & *Cinnamomum* ſcribi lib. 12. c. 19. Hebraeis eſt קִנָּמוֹן. Geminat & Dioſcorides lib. 1. κιννάμωμου ἐστὶ πλείονα εἴδη. *Cinnamomi plura ſunt genera.* Geminationis huiuſce praeſidio prima Poetis tenditur. Neſtor tamen priſcus Grammaticus vnica N ſcribendum praecipit hoc nominis, quod inimicum eſt fidei exemplarium Hippocratis.

CINYPHIVS, CHINYPS ſummam ſillabam abſoluente I Romanorum, ſecundam Y Graiorum. Ita Codices excuſi. Chirographi vero earumdem vocalium ſedes transferibunt. Herodotus Melpomene Κίνυψ ποταμός. *Cinyps fluuius.* V. *Cinyps*:

CINYPIS a *Cinyps* ſcribit Priſcianus in 6. Sacris tamen Libris Exodi c. 8. & alibi *Ciniphes*. Item apud D. Auguſt. 3. de Trinit. c. 7. *Cyniphes muſculae ſunt breuiſſimae, qua tertia plaga ſuperbus populus Aegyptiorum caedebatur.* A Graecis Σκνῖφες κνῖπες, & κνιφες ab Aetio dicuntur. At Priſciani opinionem tuetur Ioniſmus, & diſertim Curtius Valerianus apud Caſſiodorum. Correctiora Biblia I Latiarı ſecundam perſcribunt, vbi varianter Graeca quaedam Κνίπες, Σκνῖφες alia. In D. Hieronymi Libris in Ioëlem ſcribitur *Cyniphes* Y Graiorum ſed praepoſtera, vbi ſcribit tam exigua, vt viſum fugiant, eſſe animalia. Item apud Caſſiodorum *Cynips Cynipis*, apud quem Papirianus : *Cynips. Cynipbis* Ex quo finxere omnes *Cinyphius*, nemo *Cinypius*. Silius in 2. *Ciniphiumque Macem.* Seneca Oetaeo *Fontem Cinyphium.* Apud Arbitrum legas : *Scyniphes ore tangebat.* Maro Georg. 3. *Cinyphij tondent hirci* ——

CIO pro *Tio* ſeculi ſui forte more Lexici ſcriptor Cyrillus, neſcio quis, vbique in is, ſim ſ ibuſque poſuit : *Enicio. Mercacio, Comparacio, Nuncupacio, Lucubracio, Conlaudacio, Geſtacio. Iaculacio, ſine Cunctacione, Dubitacione, Dilacione, Nundinacione, Oracio, Queſtio, Poſtulacio.* Omnia improbabiliter, & Latij degeneris.

CIRCA etiam ſcribitur, quae plurimum *Circe*. Tibull. Eleg. 3. l. 1.

At Circa granibus penſis affixa puella.

Horat. *Circam* ſemper, nunquam *Circen* ſcripſiſſe teſtificatur Caper Grammaticus. Legit & Giſanius. *Sirenum voces, & Circae pocula noſti*, non *Circes*. Idque aliquanto etiam eſt Latinius : etſi per E crebrius.

CIRCIVM minime; ſed *Cercium* per E ſcribit Cato in Libris Originum, & per E conſonantius iudicat Gellius l. 2. c. 22. *Ventus Cercius cum loquare, buccam implet*, inquit. Haec ſcriptio impingitur Origini, a *Circo Circius*, ſeu a *Turbine*, ac vertigine Gellio interprete.

CIRCVMCAESVRA in 4. Lucretij antiquitatem retinente Giſanio.

Vltima membrorum circumcaeſura tamen ſe
Incolumem praeſtat —— ——

Arnob. lib. 3. *Terrenorum corporum circumcaeſura finitis deos.* *Circumciſura* ſcribunt alij ad Plinium l. 16. c. 40. *Stanteſque a circumciſura ſiccatae fideliores.* Iuuat eos mitioris compoſitionis ratio & *Inciſura*.

CIRCVMCOLVNT, vniter. Liuius lib. 5. *Qui ſinum circumcolunt maris.* Ἀμφινέμονται Homerus.

CIRCVMEVNT RIPIS —— Lucani lib. 5. Papyrianus vult M ſcribi : ſcriptum negat enunciari.

enunciari. Eam indunt Pandectae Flor. quibus ſolens eſt praepoſitiuas immutilatas tueri. In Meurſ. Catone c. 1. *Ne ſatis habeas ſemel circumire.* In Varrone a Gryphio: *Circumit, ambit.* Sic Proportio: *Circumaro, Circumequito,* Vel conſona ſubſecuta *Circumlino, Circumlatio, Circummeuio.* Nihilominus Beda M tollit, & Proportio ſobolis, *Circuitus, Circuitio, Circuitores.* Heluius Cinna: *Flexibus obliquis circumeundus erat.* Cioſani manus in 8. Metam. Ouidij: *Circumire. In lib. Statii, aliiſque veterib. Circuire ſine M. Verum M neceſſario requiritur.* In libris Triſtium: *More lupi clauſas circumeuntis oues.* Iuuenalis: *Frigida circumeunt pigri ſarraca Bootae.* Arbiter: *Omnes circumeo porticus. Circuitus* vbi non? In Auguſtini Libris de Doctrina Chriſt. *Circumitus.*

CIRCVMPEDES, & ANTEPEDES Accentu vnico, Agroetius.

CIRCVMVENTVS paſſim. Diſcidio ſcribit Vlpianus l. 12. §. de iure dotis: *Si mulier circum in hoc venta eſt.*

CIRRHA abſque Y Pythagorae, Latini omnes, Graeci omnes. Cur obturbat editio Papinij a Bernartio perpetuo tenore *Cyrrha, Cyrrhaeus* ſcripto? Cur alij, nec pauci?

CIRTA, Κίρτα, Liuio lib. 30. Melae l. 1. c. 6. Zonarae tom. 6. Straboni l. 17. Male Latinorum Codicum nonnulli adſpirant.

CISTARTIVM τῷ C ſillaba princeps, T paenultima inchoantur l. 1. Reg. c. 9. *Ciſta* enim, Κίστη: ἄρτος, *Panis.* Recte ergo lib. 1. Reg. *Panis defecit in ciſtartijs noſtris: & ſportulam non habemus, vt demus homini Dei, nec quidquam aliud.* Iuuat nos Plutarchus in Themiſtocle: Ε'ισέπεμψε Θεμιστοκλῆς πρὸς αὐτὸν ἐν κίστῃ δεῖπνον ἄρτων, καὶ κρεῶν· q. d. In *Ciſtartio. Miſit ei Themiſtocles in ciſta panes, & carnes prandio.* Κίστη, ſeu *Ciſta* & viatores panem circumferebant, & ſacrorum miniſtri. Eadem Κοίτη dicebatur a priſco Κίω, vnde Κεῖμαι naſcitur. Vtrumque Pollux notauerat lib. 10. c. 23. καὶ χιτῶνα δὲ ἀρτοφόρον· εἴποις δ' ἂν καὶ Κίστην ὀψοφόρον, καὶ πυ καὶ Κοίτην. Eupolis Βάπταις, Α'λλὰ καὶ τὰς Κοίτας οὐκ ἔχουσι πλουσίας σισαγμίνας. *Arcas non habent locupletius inſtructas.* Pherecrates Μυρμηκανθρώποις, Α'λλὰ καὶ κίστας τὰς ἐν ἐμοί, *Arculas, quae in mea poteſtate.* Quare rectiſſime Menandrus in Dyſcolo apud Athenaeum lib. 4.

—— Ω'ς θύουσι δ' οἱ τοιχωρύχοι
Κοίτας φέροντες, στάμνι', οὐχὶ τῶν θεῶν
E'νεκ', ἀλλ' ἑαυτῶν —— ——

Vt ſacrificant parietum perfoſſores Coetas portantes, ſerias non Deorum cauſa; ſed ſui. Hoc eſt, aduerſantibus Daleſcampio, & Caſaubono, *Vt ſacrificant parietum perfoſſores ciſtas ferentes, & vini ſerias.* Non *Lectos*, vt Daleſcampio ſedit: non Κίστας, vt Caſaubono viſum reponendum. Namque dici vtrumque credidi Polluci primulum quem iterum vide lib. 33. c. 33. tum Etymologo: κοίτης Α'ττικῶς ἡ μικρὰ κίστη· τὴν γὰρ κίστην Κοίτην λέγουσιν· ἔστι δὲ, ἐν ᾗς κοιλαζόμεναι αἱ γυναῖκες ἀποτίθενται τὰ χρήματα. Sic verto: *Coetis Attice puſilla ciſtula· nam ciſtam Coetam dicunt: quandoque vaſa. vbi dormientes mulieres reculas deponunt.* Heſychius: κοίτη κίστη, ἐν ᾗ τὰ βρώματα ἔφερον· αἱ δὲ μικραὶ Κοιλίδες. In *Ciſtis* aurum quoque iniectum. M. Varro lib. 4. Rerum D. L. *Scipio cum aurum haberet in ciſta viminea, fulmine ita eſt ictus, vt ciſta eſſet integra, aurum colliquiſſet.* Verum lib. 2. de AA. Apuleius altero genere vtitur, aliterque ſcribit. Sed rem contentam ponit, Porcum, gallinulas, vini cadum, & haec *Sitarciam* vocat, ſeu *Annonam*: *Haec enim ſitarcia nauigium Veneris indiget ſola.* Similiter *Competentem ſitarciam* dicit Auguſtinus, vbi de Cantico nouo. Haec vero ſola vox *Sitarcia* complectitur *Annonam competentem*, ſeu potius ſillabatim exprimendo *Annonam ſufficientem.* Eſt autem longe aliud, tamq. haec a *Ciſtartio* diuertitur, quam Vinum, & Phiala, ἐκ τοῦ Σίτου, καὶ Α'ρκεῖν. Tertium etiam diuerſius, Σιταρχία *Annonae praefectura.* Quid facias illo Iſidori lib. 20. c. 9. titulo de vaſis repoſitorijs: *Sitarciae nautarum ſunt, ab eo, quod ſutae ſunt?* An *Sitas arcas* intelligit in quadā aluei parte, & ſcribendum *Sitae ſunt?* Legat haec, cui digna viſa eſt. *Quaeſtio coelitibus, cur tintinnabula bubus.* Heribertus Roſueydus διακωδωνισθεὶς homo.

CITHAERON I Latiari, Th, diphthongo principe in medio. Neque ſiquid luti huic adſperſit voci Auſonius, ad imitationem rapiemus. Vide *Aegeſta.*

CIVS, non *Tius* in deriuatis a ſupinis, aut nominib. A ſupinis, vt *Ficticius, Editicius, Tranſlaticius, Impoſiticius, Inſiticius, Dediticius, Repticius, Nouicius.* A nominib. *Patricius, Tribunicius, Aedilicius, Latericius, Compitalicius.* In quo Librorum, & Saxorum maxime Capitolinorum, qui apud eum plurimi, auctoritatem Manutius ſequitur. In Nummo Rinaldi Odoni: AVGVST. TRIBVNIC. POTEST

Item in ſexcentis alijs apud Occonem. V. *Patricius, Propitius.*

CLAMDESTINIS *artib. omnia illa peregit.* Arnobij l. 1. editionis a fatis Steuuechij non rectum opinor. Proportio *Induciae, Indo, Indico, Indoles* poſcit N. Notat & Velius Longus in Orthographia *Clandeſtinus* per N ſcribendum: licet *Clam* per M.

CLANIS, CLANIVS. Tacitus lib. 2. *Orantibus Florentinis, ne Clanis ſolito alueo demotus in amnem Arnum transferretur.* Plin. lib. 3. cap. 5. *Liri amne diuiſa Clani quoque appellato,* non *Glanico.* Silius: *Et Clanis, & Rubico* ——
Strabo lib. 5. *Clanius* ſillabis tribus. Maro Georg. 2.

—— *Vacuis Clanius non aequus Acerris.*

Silius lib. 8. —— *Clanio contemtae ſemper Acerrae.*

Alij litera G *Glanius*, *Glanis.* V. *Gnoſſos.*

CLAVDII quondam *Clauſi.* Maro lib. 7.

Ecce Sabinorum priſco de ſanguine magnum
Agmen agens CLAVSVS, *magnique ipſe agminis inſtar*
CLAVDIA *nunc a quo diffunditur, & tribus, & gens*
Per Latium, poſtquam in partem data Roma Sabinis.

Liuius lib. 10. *Seu Appium Clauſum, ſeu App. Claudium mauultis.* Vide Siliana noſtra lib. 17.

CLAVVLA a *Clana*, & mutatione peruagatiſſima, *Clauola*, & vlterius *Clabula.* Varro de RR. l. 1. *Quas alij Clabulas, alij taleas appellant.*

CLIBANVS ſecunda exiſtente elemento L. Sic & Graeci; nam commune Graecorum ſcripſit κρίβανος cum R, Etymologus, quod Athen. lib. 3. cap. 28. Atticis concedit: Οἱ Ἀττικοὶ μὲν διὰ τοῦ ρ στοιχείου λέγουσι καὶ κρίβανον, καὶ κριβανίτην. Item Herodotus 2. hiſtor. Sophron: Τίς σαπίτας, ἢ κλιβανίτας, ἡμιάρτια πέσσει.

CLOACINAE SACRVM Plauto in Curculione, Tertull. l. de Pallio, Lactantio lib. de Falſa Relig. *Cloacinae ſimulacrum in cloaca repertum Tatius conſecrauit, & quia cuius eſſet effigies ignorabat, ex loco illi nomen impoſuit.* Vide Liuium in tertio. Vide *Cloaca.*

CLVACINA per V non male, ſi cui cauſa nominis altera potior erit. Plin. lib. 15. cap. 29. *Quippe ita traditur: myrtea verbena Romanos, Sabinosque cum propter raptas virgines dimicare voluiſſent, depoſitis armis purgatos in eo loco, qui nunc ſigna Veneris Cluacinae habet. Cluere enim antiqui purgare dicebant.*

CLOSTRVM ἀρχαϊκῶς, pro *Clauſtrum.* Cato de RR. c. 13. *Claues cum cloſtris.* Quo more *Ploſtrum*, *Clodius*, *Codex*, *Coda* teſte Varrone, ſcripta, & elata ſunt. Item ex בודך fecere *Bandet* noſtrates. Baldus apud Vitruuium repoſuit *Cloſtrata* pro *Clauſtrata.* *Clauſtrum* Vſu receptius. Maro in 7.

—— *Portarum ingentia clauſtra.*

Inuenias & apud Heſychium κλῶστρον.

CLVACA. Victorinus: *Non eſt Cloaca, vt putatis; ſed Cluaca, quaſi Conluaca.* Sic antiqui Lapides perplurimi. Vide *Cloacina.* Vulgo tamen *Cloaca*, quod rectum eſt Proportione *Cloacale*, *Cloacare.* Et vero Feſtus, quod ex ſerie literarum manifeſtum eſt, ſcribit *Cloacas* per O, licet a *Conluendo* dictas fateatur.

CLVDO tam multis ſcriptorum locis tam multi admouent ducibus Libris MSS. vt repellere vetet religio. Sunt & ſexcentae Inſcriptiones ſepulcrales, quibus ita eſt. *Claudo* vero; & *Clauſum* quis tam improbi oris, vt damnet?

CLVPEA, Africae vrbs (eadem *Aſpis*, vt in Silianis oſtendimus Merulae, ac Ptolemaei diuerſarum vrbium nomenclationes eſſe opinantium vanitate reiecta) per V apud Ennium, & Strabonem l. 6. Ἀσπὶς Καρχηδονιακῆς πόλεως, ἣν Κλυπέαν καλοῦσι. *Aſpidis Cartaginienſis ciuitatis, quam Clupeam vocant.* Sic apud Lucan. l. 4.

Et Clupeam tenuit ſtationis litora notae.

Sic vbique apud Plinium, Melam, Caeſarem. Nec *Clypeam* reſpuerim nonnullis affirmantibus Libris. Nuſquam tamen per I Latinorum *Clipeam* notaui, vt *Clipeum* paucies.

CLVPEVS, CLYPEVS, CLIPEVS. Diſtingunt Pomponius, & Fronto, vt *Clipeus* ſit armorum genus, ſeu Scutum pugnatorum: *Clupeus* imago. Diſtinctum hunc iure Chariſius improbat l. 1. cui ſimilia ſunt *Maximus Maxumus, Optimus Optumus.* Labienus hoc *Clypeum* facit imaginem, hunc *Clypeum* arma, quod idem reſpuit Chariſius. In Pierij Libris eſt *Clupeus:* cui tamen praeplacet *Clipeus* I Latinorum. Fabricius *Clipeus.* & Liber Faſtorum Langij. Ego quaecumq. fuat Etymologia, quaecunq. ſignificantia, quodcunq. genus primorem ſillabam tribus prodictis modis variaſſe autumo. *Clypeus* originem propius reſpicit ſiue a γλύφειν, ſiue a καλύπτειν. non vt peruerſa Grammaticorum ſubtilitas voluit a *Cluendo*, Plinij vox eſt lib. 35. c. 3. non a *Clependo*, quod improbatum Velio Longo in Orthographia. *Clupeus* veteris Latij fuit: calami nitidioris *Clipeus.* Neque referre maſculo, aut neutro vtaris genere clare pateſcit ex Trebel-

Trebellio: *Illi Clypeus aureus, vel (vt Grammatici loquuntur) clypeum aureum Senatus totius iudicio in Romana curia collocatum.* Superiora quoque diſcrimina futilia arguit vrbs *Clypea*, ſeu *Clupea*, de qua proxime. Arguit & pluribus Chariſius ſupra: Caper licet aliter ſentiat. I ad Lipſ. Excurſum ad lib. 2. Taciti. Teſtimonio Ciofani in lib. 3. Metamor. omnes MSS. Ouidij Libri habent I Latinorum:

—— *Creſcitque ſeges clipeata virorum.*

CLYTAEMNESTRA ſecundam ſillabam obtinente diphthongo, tertiam vocali ſecunda. Vide *Aegeſta*. Abſque diphthongo, etiam cum O Etymologus: Κλυτὸς, Κλυταιμνήστρα, Κλυταιμνήστρα. Quidam diphthongum deſpretim habent.

CNAEVS, GNAEVS, NAEVS figurauit vnius praenominis variantia. Iulius Paris e lib. 10. Val. Maximi de ratione nominum: *Gnaeus ob inſigne naeui appellatus eſt, quod vnum praenomen varia ſcriptura notatur. Alij enim Naeum, alij Gnaeum ſcribunt. Qui G litera in hoc praenomine vtuntur, Antiquitatem ſequi videntur, quae multum ea litera vſa eſt. Olim enim dicebant Frugmentum, nunc Frumentum profertur; & Gnatura, modo Natura. Igitur etiam qui in corporibus Naeuus gigni ſolet, Gnaeus appellabatur. Qui C ponunt corruptione ſillabae delectari videntur: qui Naeus, lenitatem velle indicantur.* Pandectis Florentinis eſt *Naeus*: vnde *Naeniorum* gens digammo internato. *Gnaeos*, quaſi Γεγναῖος dictos autumat Pompeius, quod non diſplicet. Manutius *Cnaeus* cum C, & diphthongo affirmat Graeca Conſuetudine, & Monimentis veteribus, quibus Monimentis Diomedem, ac Priſcianum reijcit. Terentianum ſequar: *Scribimus praenomen vnum, & C quidem praeponimus: G tamen ſonabit illic, quando Cnaeum enuncio.* Paris ſcripturam per G Antiquitati imputat. Nos in veteris Latij Ortographicis Antiquitati ignotum fuiſſe G praemonſtrauimus. Neque *Naeuum*, qui in corpore, *Gnaeum* dictum reor: ſed *Gnaeuum*. Neque C praeſcripto ſillaba corrumpitur, ſi, vt par eſt, Terentiano credimus, & ſi Vſum obſeruamus optimum, fereque ſolum ſcribendi magiſtrum.

CNICVS, CNECVS: vnde *Cneciam* Plinio lib. 15. cap. 7. Lib. autem 21. cap. 15. & 32. *Cnicus* per I. Pollux lib. 1. cap. 12. Λάθυρος, κνῖκος, ἐρέβινθος. Sic per I Dioſcorides lib. 4. Ariſtot. Animalium lib. 5. cap. 19. Apud Heſychium κνῆκος.

CNOSSVS. Vide *Gnoſſus*, & *Cobares*.

COAGMENTO, non *Coamento*, non *Coangmento*. Conſuetudini do manum.

COBARES Plin. l. 6. c. 26. Verum Gelenij Exemplaria *Gobares* per G. Idem notat in Curtium Modius.

COCCEIVS combinatis literis vncinatis, Libri, Lapides.

COELEBS per BS de communi pene omnium ſententia, quod & genitiui Proportio flagitat *Coelibis*. Nam ſcripta per Ps patrio in caſu primigenium P quaſi haereditario iure ſibi vindicant *Principis*, *Aucupis*, *Ancipis* vetuſte. Curtius tamen Valerianus nominibus in Ps procurrentib. *Coeleps* apponit, ſcribitque per Ps, & paulo ſubiectius apertiſſime: *In caſibus nominum P litera in B commutatur, vt eſt Coeleps Coelibis.* Idem praecipit Papirianus. His duumuiris aduerſantem Priſcianum adhaereo. Inclinat in Curtij opinionem, qui *Coelebs* ducit ex Κοίλιψ, vt Αἰγίλιψ, κερχόλιψ. Prima ſillaba varie vti *Coelum*. Tabula Cremonae reperta:

SIQVI. CAELIBES. ESSENT

Tabula altera:

COELIBES

Vide *Coelius*, *Coelum*.

COELE SYRIA Plin. lib. 5. cap. 20. & lib. 6. cap. vltimo *Syriacoele*. Philo ad Caium: Συρίαν πᾶσαν ἄλλην, καὶ τὴν κοίλην προσαγορευομένην. Alijs *Coeloſyria* iunctim, ac per O in ſecunda.

COELIVS cum Oe vetuſtiſſima Monumenta, inquit Vinetus in lib. Sueton. de Claris Rhetoricis. Item Manutius, Libros veteres, Lapides, Nummos ſecutus. Vna ſatis, ſuperque ſit ratio id vocis a *Coelo*, a quo oritur, non degenerare. Vt ex *Ponto Pontius* fit. ex *Albo Albius*: ſic ex *Coelo Coelius*. *Coelus* autem diphthongo Oe ſcribitur, Saturni pater. Fabius lib. 1. cap. 6. *Nec ei cedit Modeſtus inuentione: nam quia* Coelo *genitalia Saturnus abſciderit: hoc nomine appellatos, qui vxore careant.* *Coelibes* igitur dictos puta quaſi κοιλοβίους inſtar *Coelo* viuentes: aut quod exſectis ponderibus inania vaſa, ſeu Κοῖλα reliquerit. Inſcriptio Baſeos repertae in via ſacra:

COELIA. CLAVDIANA....
COELIA. NERVIANA

COELVM, κοῖλον, Ioſ. Scaliger Varronis etyma corrigens. Nihil planius. Rationem conuoluunt illa Lucretij:

—— Circumtegit omnia coelum:

ſua ſcilicet diffuſa cauitate. Item Claud. Marius l. 1. Geneſeos:

Nixa ſuperfundit rebus, quas circite vaſto
Contegit aetherium deducto hinc nomine coelum.

Haec ſcriptio totis Libris ſpargitur, & vtcunque adſtruitur ex *Coelo* Saturni patre. Vide *Coelius*. Vt Graeci, ſic priſci Latini *Coilum*. Ennius:

Quos cudo coilum merita vocauerunt ſua.

Fauent illa Tertull. lib. de Spect. c. 25. *De coelo, quod aiunt, in coenum.* Vſitata paronomaſia, qua Florus vtitur, ac D. Auguſtinus ſaepius. Andromeda Nocti apud Ennium:

Quae caua coili ſignitenentibus conficis bigis.

Vide Priſcianum in *Troia*. Varro lib. 1. de LL. a *Chao*, ſeu *Cauo*, eoque confert haec: Agamemnon: *In altiſonio caeli clypeo: Cauum* enim clypeum, inquit. Et Ennius item ad cauationem: *Coili ingentes fornices*. V. inibi plura. Nonnulli per E ſimplex a *Celando*, ſeu *Tegendo*, quos Beda repellit in Ortographia, ipſe interim Varronem ſequitur ſcribentem diphthongo principe. Eundem Varronem ſequitur Plin. l. 2. c. 4 Iſidor. lib. 3. c. 4. alijque. Sic Libris veteribus eſſe teſtatur Manutius, ac Pandectis Florentinis, qua re Briſſonio minus probae ſunt libro Παρέργων ſingulari. Ad hanc ſcriptionem Tullium alluſiſſe volunt Verrina 5. Sed alluſit, nec aliud in eo, quam παρήχησις. Dubitatum iam olim ſuper huius nominis Ortographia indicat Val. Probus libro de Notis, vbi: L. CAE, vel COE, *Lucius Caelius*, vel *Coelius*. Magis etiam dubites ex illo Heſychij: κοίλας; οὐρανοὺς Ῥωμαῖοι: ſi modo Heſychij manus. Decurtauere Ennius, & Auſonius ſcripto *Coel.* Subindicat D. Ambroſius lib. 2. Hexaëm. cap. 3. *Caelum dicitur Latine, quia impreſſa ſtellarum lumina, velut ſigna habeat, tanquam caelatum: ſicut argentum, quod ſignis eminentibus refulget, caelatum dicimus.* Sic *Foenus* alij, *Faenus* prima diphthongo alij. Mouit olim hoc mihi problema Michaël Eſinus Reuerendiſſimus Antiſtes Neruiorum, qui literatis viris exhedras noſtras complebat. Vere μακαρίτης! vera pauperum anima! *Nunc placida compoſtus pace quieſcit.*

COEMETERIVM in ſecunda ſillaba & tertia ſecunda vocali ſcribitur. Non quod H Graecorum τοῦ I Latinorum vices non cedat ſuas (id enim a vero alieniſſimum eſt) verum Proportionis ea vis eſt. Plautus *Poterium*, Plinius *Canterium*: ſic *Coemeterium*. Indocti *Cimiterium* per I in primore ſillaba. Notat Nebriſſenſis c. 12. Quinquagenae. Eſto, ita ſit Martyrologijs vetuſtiſſimis: ſepulcri ſitum redolet.

COENA cum Oe. Plutar. l. 8. Sympoſ. Prob. 6. Κοῖνα δὲ διὰ τὴν κοινωνίαν κεκλῆσθαι. Iſidor. l. 20. Etym. c. 2. *Coena vocatur a communione veſcentium: κοινὸν quippe Graeci Commune dicunt.* Ideo *Coeſna* veteribus, Feſtus. Lapis ad Clitumnum:

IN. PVBLICO. COENARENT

Bernardinus Baldus in Vitruuium, & Cruciger ex Κοίνη *Coenam* natam ariolatur. laeue. *Caenam* per Ae, praue. *Cena* Libris, & Lapidibus addictus mauult Manutius: itaque Tullianis Libris eſſe Victorio credunt alij. Romae in domo Caroli Aſtalli:

POPVLVS. CENET

Notanda mihi viſa Manutij mens, quae an laeua ſit, examinemus. *Diſſentientibus Libris*, inquit, *vtram ad partem lapides inclinant, eam ſequor.* Ideo *Cena* extra diphthongum ſcribit. At hic diſſentiunt lapides, dic, o bone, quid agendum, cenſeas. 2. Cur non Plutarchum ſuſpicias, aut Iſidorum prae Lapidibus? 3. Cur Lapidibus plus fidei, quam Libris tribuas? Vtrique publico ſeruiunt. Et Libri plerique cum literatura, aut ſaltem literatione ſunt exarati: Lapides plerique omnes a ſtolida manu, aut ignauia operae, aut rudi ingenio impolite politi. Certe Plutarchus vnus, non ſex Lapidibus quos iurat, & adorat Manutius, ſed millenis mihi grauior, ac potior. Per Oe *Coena* aliquoties apud Plinium lib. 9. cap. 35. Apud Heſychium Κοινὴ δημοσία, *Epulum publicum*. Idem perſuadent *Coenitare*, *Coenipeta*, *Coenaculum*, ſuper quib. liticula nulla.

COENVM ab eadem cum *Coena* Origine per *Oe*: communia namque de facili ſordeſcunt: vnde in Actis Apoſtolorum *Commune* pro *Impurato*. Quibus locis *Caenum* eſt principali diphthongo, coeno collutulati ſunt. Manutius veteres Libros ſonat, & Virgilium Carpenſem.

COEPI in Libris varie ſcribi teſtatur Pierius. Caper libello de elegantijs: *Coepit per Oe diphthongũ ab antiquo Coepio.* Agroetius idẽ, & Beda. Catoni *Coepiam*, maiorib. *Coepere* Feſtus arrogat. Caprum Gell. adiuuat l. 4. c. 17. Vide *Incoepi*. Plautus, ni fallor, Menaechmis: *Neque lites coepiu.*

COERCTIO Ciceroni: integrum eſt *Coercitio*, qua integritate laudantur Pandectae Florentinae.

COETVS, COITVS promiſcua veterum Ortographia. Hine in Epigraphe lib. 14. Gellij: *Ex coetu, motibuſque ſiderum.*
Lucret. lib. 3. —— *Qui coetu, coniugioque*
Corporis, atque animi conſiſtimus vniter apti.

COEVS, Κοῖος, non *Caeus*, Iapeti germanus.

COHERCENTIBVS lego lib. 2. Charilij, nec abhorreo. Suadet Origo ab Ἕρκος: vnde & Titulus in Iure de *Familys herciſcundis*. Aſperatae ſunt etiam Inſcriptiones pauculae, Gloſſae veteres: κολάζω, *Crucio, Punio, Coherceo.* Conſuetudo diſſuadet, recepitque *Coerceo.* Sic in Lucret. l. 4. ſic in Marone:

—— *Poſtrema coercent*
Tyrrhidae iuuenes —— ——

Sic in Ouidio: *Sola gerat miles, quibus arma coerceat, arma.*

Ad Antiquitatis cultum Prudentium reuocant lib. 1. contra Symmachum:

Solem certa tenet regio, plaga certa coheret.

Quaſi Prudentij ſeculum mortales lateat. Vetus Inſcriptio Florentiae apud P. Victorium de Fabio Max.

ANNIBALEM. COMPLVRIBVS. VICTORIIS. FEROCEM
SVBSEQVENDO. COERCVIT

COHORS, non *Choors* Membranis praemonſtrantib. Vox ab *Horto* quibuſdam videtur orta. Nam cum *Hortum* vicum dixerint veteres, bello vicatim militem legebant, & cum *viens vico*, ſeu *hortus horto* iturorum in bella iungeretur, id *Cohortem* dixere. Proxime ad altilium ſaepta explicauere. Melius Velius Longus a *Coërcendo*, qui Conſuetudine H inſertum cenſet. Faſtorum 4. Ouid. de vulpe:

Abſtulerat multas illa cohortis aues.

Vnde *Aues cohortales* in Columellae Praefatione, quas lib. 8. cap. 2. deſcribit, *quae vulgo per omnes fere villas conſpiciuntur.* Apud Nonium Marcellum, alioſque qui ſcribunt *Chors*, mihi haut probantur. Iuuari tamen eorum queat opinio, ſiquis detritam vocem diuinet ex Graeco Χῶρος, *Locus, Spatium*, aut ex Χορίον. Vitruuij lib. 6. cap. 9. ſillaba vnica *Chors. Chortes, magnitudineſque earum ad pecorum numerum.* Recipit Bernardinus Baldus.

COLICVS DOLOR recte: *Collicus* ſcribere, eſt abſque ſtipendio ineptire.

COLLACRYMO. Vide *Lacryma.*

COLLAPSVS. Vide *Nupſi.* Columna cum B:

VIAM. CASSIAM. VETVSTATE. COLLABSAM

Altera in Latio Inſcriptio:

OPVS. PONTIS
VETVSTATE. COLLABS

Albae Iuliae aliter:

TEMPLVM
VETVSTATE
CONLAPSVM
A. SOLO
RESTITVIT

COLLATIA vulgo recte. Sex. Pompeius: *Conlatia opidum fuit prope Romam, eo quod ibi opes aliarum ciuitatum fuerint conlatae: a qua porta Conlatina dicta eſt.* Quare non diſplicet, ἀρχαϊσμός aetatem ſi obtinet, praeſertim priſco Vſu, Origine, & MSS. fide adiutus. Scribam nihilominus *Collatum*, *Collaticia ſtips*: quia in his nouior Vſus N de poſſeſſione deturbauit. An idem Vſus valuerit in *Conlatia*, iure dicto ambigimus.

COLLECTANEVS proſcribit Soſipater: *Conlectaneum* ſcribi praecipit. Ego τῷ *Collectaneus* principem locum dedero, & alterum in regni partem admiſero.

COLLEGA, non *Conlega* aurium iudicio ſcribit Manutius. ſequor.

COLLICIAE, CONLICIAE, COLLIQVIAE. Plin. l. 28. c. 19. *In vſu eſt & Collicias interponere, ſi ita locus poſcat, ampliore ſulco, quae in foſſas aquam deducant.* Vitruuius l. 5. c. 3. *Tuſcanica ſunt, in quibus trabes in atrij latitudine traiectae habeant interpenſiua, & colliquias ab angulis parietum ad angulos tignorum intercurrentes.* Columella lib. 2. c. 7. de Re R. *Omnemque humorem in colliquias,*

quias atque inde extra in ſegetes deriuemus. Legat apud Catonem *Conliciares* ſcriptum, Antiquitatis eo more, quo praepoſituras nexabant cum verbo immutatas. Sic *Conligere* , *Conliquefacta* apud Varronem, *Conlatiuum* apud Feſtum.

COLLIMARE, COLLINEARE ſuo quodque loco, & ſignificatu recte inaratur. *Collineare*, etſi blandius videtur huius aeui ſcriptoribus; etſi Salmaſius *Collimare* per M errore ſcribi adſerat: tamen ex eo eſt quod, qui *limis adſpicit* Terentij verbo rem aliquam, in vnam aliquam deſtinato fertur. Donatus in Eunuchum: *Limis, ſi nominatiuus ſingularis eſt, Tranſuerſus ſignificat: ſi ſeptimus, pluralis, deeſt Oculis. Nam Limis eſt tranſuerſus: vnde Limen ..... Cum Limi dicantur obliqui generaliter; hoc tamen proprie de oculis dicitur. Collineare* vero eſt cum *linea* viſuali aciem contendere. De vtriuſque ſcriptura conſuli poteſt literatiſſimus Budaeus lib. 5. de Aſſe.

COLLVM rectiſſime: *Collum quoque maſculine dixerunt*, inquit Feſtus. *Collos* pro *Colla* vellicat in Caluo Fabius l. 1. c. 6.

COLOCYNTA malim cum *Th*, cum Θ ſit apud Dioſcoridem lib. 2. ſaepius, & apud Iuſtinum M. Dial. contra Tryphonem. κολοκυνθὶς apud Aretaeum, κολοκυνθινός apud Lucianum. Malle me dixi; nam κολοκύνθ@ ἀρχῆς ſcriptio apud Hippocratem lib. de natura muliebri, atque apud alios iure me cohibet. Iterum tamen apud Hippocr. lib. de Superfoetatione edente Foëſio cum Θ. In Batrachomyomachia legitur:

Οὐ τρώγω ῥαφάνας, οὐ κράμβας, οὐ κολοκύντας.

Non rhaphanos veſcor, non crambas, non colocyntas.

COLOR vulgo recte. At Salluſtio *Colos exſanguis*. V. Fabium l. 1.

COLVMELLA abſque N. Oritur a vetere *Columa*. *Columnella* tamen Priſciano ſuſtinetur. Donatus in Phormionem abſque N.

COLVMEN, COLMEN, CVLMEN. quid teſtes moramur? I ad Donatum in Phormionem.

COLYRIA ἀπὸ τοῦ κωλύειν τὴν ῥοῦν *a fluxionib. inhibendis*, quidam dictum opinantur: quo ſemel admiſſo, vnica liquida ſcribendum videtur. κολλύρια tamen ea geminata conſtanter occurrit in Hippocrate, Dioſcoride, Columella l. 6. c. 30. Apud Pollucem κόλλυρα, Etymologicum κολλούρια καὶ ἐπὶ τῶν ἰατρικῶν φαρμάκων. *Collyria de medicis pharmacis dicuntur. Collyrae* in Plauti Perſa, & *Ius collyricum* etſi aliud ſunt: tamen eandem ſortem ſcriptionis obtinent. Iterum Etymologici Auctor in verbo Ἐπικύλλωμα, Ὅθεν καὶ τὸ ἰατρικὸν κολλύριον ἀπὸ τοῦ Κολοβόν, *Vnde & in medicina Collyrium, a Colobo, ſiue Curto.*

COMBVRO, non *Conuro*. Euphonia viſa eſt naſci iniunctione B, vt Graecis Ἤμβροτες, Παρμίμβλωκε. *Conburo* per N repellitur a Libro de Orthogr. qui Bedae vulgo tribuitur. In veteri inſcriptione duobus MM *Commuro*.

COMFERT, COMFVNDIT, COMNVBILESCIT, COMVELLIT, COMVOCAT ſcribit Victorinus, vt *Commemorat*, *Comuincit*. Idem *Imfert*, *Imficit*, vt *Imbibit*, *Immemor*, *Impotens*. Sequatur, cui libido.

COMISATIO, COMISSARI a κωμάζειν, M ſimplici, I, non E ſecundam occupante ſedem, & duplicatis ſigmatibus de Feſti mente. *Comiſſatio a vicis*, inquit, *quos Graeci κώμας dicunt, appellatur. In his enim habitabant prius, quam opida conderentur. Quibus in locis alij alios conuictus cauſa inuitabant. Comiſſatio* eſt in Terentio Bembi. Ita ſcribendum cenſet Victorius, Faërnus in Eunuchum. Caetera etiam a Graecis tracta (vt Cloatius loquitur) ſcribi poſtulant. *Comiſſatio* geminis SS. Ita *Siciliſſo*, *Atticiſſo*, *Patriſſo*, *Pitiſſo*, *Maſſa* Priſciani calculo. Repugnat Cornutus, & Longus. quid poſtea? Quod autem Torrentius in Suetonium, & Horatium pertendit a *Comeſum Comeſſari* recte ſcribi, ſcribit hoc ignoratione linguae Graecae, cuius ignorationem in *Zabulo* ſatis prodit, alijſque ex indicijs certo certius conſtat Atticam illi Mineruam inuiſam. Et quam longe haec eunt a Vaticano, & Baſilicano Terentij Codice, vbi eſt, *Commiſſatio* M duplicato. Abeſt certe ratio. Qui ſcribunt *Comeſor*, aut *Comeſſor*, Etymo ludificantur. Qui *Comaſſor* κωμάζειν exprimunt. Hos omnes frangit Vſus. Libri, Lapides. *Comeſſatio* per ſimplicem conſonantem ſcribitur, inquit Baccius, quod de tertia conſonante accipiendum, aut de ſigmate ſingulario, vti in Cyrilli Lexico: *Comiſatum*, *Comiſatio*, Κῶμος. At cur tantopere pro I in ſecunda ſede pugnant Manutius in Orthogr. & Lambinus ad Horatium: cum Analogia ex ſupra dictis peti nequeat, in quibus eſt I, in Κωμάζω vero A, quod facilius in E, quam in I tranſire docent *Subtel* a Talo, *Eculeus* pro Aculeo in Gloſſis, *Priſpus* in Epigrammatis? Quare lubet Duſam in Plauti editione ſequi, paſſim *Comeſſare* ſcribentem per E. In Moſtellaria: *Comeſſatum ibo ad Philolachem*. Ibidem: *Domum eo comeſſatum.*

COMMIT-

COMMEATVS duob. MM, hiſtoria Latij. Effoetae Graeciae ſcriptores vnico. Leo in Legibus Militiae: Υ᾽πὲρ τ͂ χρόνου τοῦ κομιάτου, & apud Mauricium τὰ κομμέατα τῷ ϛρατιώτῃ γενέσθω. *Commeatus ne militi deſiat.*

COMMAGENAE duob. MM, Pintianus in Pomponium, ac Plinium.

COMMINVS ſiue a *Maneo*, vt *Immineo* duplici MM: ſiue a *Cum*, & *Manus*: nam quod cum manu, ſeu ad manum, prope eſt: quod e manu miſſum eſt, abeſt longiuſcule, & *Eminus* eſſe, aut iſſe dicitur. *Comminus*, Συϛάδην, Πλησίον, Ε᾽γγύς, Παραχρῆμα, H. Stephani Gl.

COMMILITO Taciti l. 1. Hiſtor. Alias *Commiles*.

COMMITTERE. Veteres *Coſmittere*, Feſtus. Sic *Duſmoſum* olim pro *Dumoſo*. V. *Camoena*.

COMMODA. *Chommoda* enuncians a Catullo ridetur:

Chommoda dicebat, ſi quando Commoda vellet
Dicere, & Hinſidias Arrius Inſidias.

An ſcribentem ferret?

COMPACTO ſcribi receptum eſt. Palmerius varijs locis in Spicilegijs *Compecto* praefert, & ſcribit Plauti Captiueis: *Scisi extemplo de compecto rem geri.* Pari Competentia ſcribit. *Compeciſcor*, *Depeciſcor*, *Deſetiſcor*, *Exſercio*. In id membranas Colonienſes allegat. Potuit & Feſtum: *Exercirent*, *ſarcirent*. Sic & *Depectionem* pro *Pacto* Cuiacius lib. 2. Obſer. agnoſcit cap. 15. Palmerium ſequitur Acidalius in Curtij lib. 4. Haec anguſta via videtur alijs, & ſcrupea. A ruſticioris ſeculi: ſed Conſuetudine poſcitur: E eius aeui, quo compoſitio partibus mutatis naſcebatur.

COMPENDIFACIO, COMPENDII FACIO, compulſis, diſpulſiſue vocibus.

COMPERCO, COMPARCO. In Poenulo: *Comperce me attrectare.* vt ex *Parco*, *Peperci* naſcitur. At in Terentio *Comparſit miſer* eum A legunt plures neoteri, priſcos inter Feſtus.

COMPILAVISTI paſſalis ſcriptio, & proba. Naeuio ſcriptum vna ſillaba plus: *Concipilauiſti*, Feſtus.

COMPITVM ſcribit poſteritas. Olim *Competum* per E, quo viae plures *competebant*. Itaque eſſe antiquiſſimis Prudentij Libris teſtatur Salmaſius.

COMPREHENDO, COMPRAEHENDO varie in Florentinis Pandectis repertum, varie Taurellius edidit. Scribe abſque diphthongo ex Ter. Scauro, & antiquis Lapidibus contra veteres Libros quoſdam. Rationem minus firmam edit Manutius a quantitatis ſillabariae correptione petitam: namque haud inſolenter diphthongos ſubiectae vocales breuiant. Scribitur etiam decore tribus ſillabis tantum *Comprendo*. Vnde Maroni:

—— *Comprenſa manus effugit imago.*

Ouidius 13. Metamorph. *Tot premor aduerſis, quae ſi comprendere coner.*

Vbi & veteres Libri *Compreſa*. ſed idem efficitur Sicilico. V. Pierium, & Tractatum 2. Volum. 1.

COMPREMO, COMPRIMO, Antiquae Gloſſae referentes & veterem Conſuetudinem verba immutata cogendi.

CONAVDITVM, COAVDITVM, *ſicut Conanguſtatum dicitur*, inquit Feſtus.

CONCADENT, πισοῦνται. *Concident*. vett. Gloſſae. Eaedem: *Concadit*, Συμπίπτει. Eaedem: *Concado*, *Concido*, Συμπίπτω. *Concido* ex Vſu rectius eſt.

CONCHYLIVM, κογχύλιον caeterorum Competentia deminutiuorum apud Graecos, eorum litera: non *Conchilium*. Y Graecanico Cyrilli Lexicum offert.

CONCHYTA Y Graiorum, τῶν κογχοθηρούντων eſt. Rectum *Conchita*, κογχίτης, concharum captator. Plautus Rudente:

Salucte fures maritimi, conchitae, atque hamiotae.

Ducta vox eſt a *Concha*: non a *Conchylio*. Heſychius: Κογχίτης, λίθος λίθου: *Conchites*, *Lapilli Genus*.

CONCINNVS, ac per I *Concinnus*. Apul. l. 5. de Afino A. *Lucernamque concinnem completam oleo.*

CONCIO eum C a *Conciendo*. Inſinuant illa Feſti: *Concio conuentus dicta, quaſi conuocatio.* Deprauata ſunt vetera Monimenta T praeferentia, & ea exoſculans Andreas Brabantus eſt perunctus faecibus ora. Neque fieri poteſt ex *Coitio*: niſi ſi quidlibet ex quolibet. Vetus tabula aenea. cui *Contio* cum CT in medio, παρεχαράχθη. nam quo id iure?

CONCISVM, *non Concaeſum, & quod quidam percaeſum etiam volunt.* Ciceronis in Oratore vox.

CONDEMPNO ſeculi inficeti vitio nimiſquam frequenter in Libros correpſit. Sic *Contempno*: vnde *Contemptus* doctioribus etiam impoſuit.

CONDICIO rectene ſcribitur C litera potius, quam T? Quaerit Anton. Auguſtinus

Dialogo IX. Antiq. & quaeſitu contentus eſt. Reſpondeo.

CONDITIO conſona T, nec aliter. Ratio in exemplis eſt, *Amatio, Lectio, Dictio, Latio*, alia, quibus vrgetur Competentia. Origo ſic imperat *Conditus*, *Conditor*, *Conditrix*, *Conditio*. *Conditi ſumus bona conditione*, inquit Seneca l. 5. de Conſol. Qui libros veteres, aut Epigrammata in contrarium iurant, ſcripti crimen iurant. Pandectae Flor. cum C, vti Lapis Ancyranus per C ſcripto: QVOCIESCVNQVE. Arnobius: *Glaciali conditione tacita*: etſi nonnemini productior ſecunda videri poſsit a *Condiendo*. *Condictio* longe aliud, quod nec ſine C, nec ſine T ſcribitur.

CONE, abſque H, inſula ad Iſtrum. Lucan. in 3.

—— Barbara Cone

Sarmaticas vbi perdit aquas ——

Chone cum H, Italia. Heſychius: Χώνη, ἡ Ἰταλίαν. *Conen Italiam.* Item Antiochus. *Chone* etiam Oenotriae ciuitas apud Stephanum, & Strabonem.

CONLOCARE minus probo; etſi priſcae Ciceronis tabulae ita monſtrauerint Victorio; & mihi Inſcriptiones aliquae. Scribe *Collocare*, vt *Columniaris* apud Feſtum, *Collinunt* apud Plautum, & *Collutulati*. Ea ſiquidem ſcribendi ratio illius temporis fuit, quo praepoſiturae integrae, ac inuariatae verbis praefigebantur, eſtque Antiquitati relinquenda, ac pro tali ſuſpicienda. V. *Conlegium*.

CONECTO in Auſonij Moſella Codex Gemblacenſis. Sic *Conitor* ſcribit Carrion in Val. Facco. Vide *Connubium*. Nec mirificiſſima res. Nam haec ita diſſecantur; *Con*, *Co*, *Cum*, *Com*. A ſecundo iſta eſſe poſſunt. Mihi tamen id ſequi non ſtat. Eſto, Inſcriptiones antiquae obijciant *Coſerunt*. *Coſtitit*. Qui crimen ferunt ex crimine, non idcirco non nefarij.

CONFLAGES cum L in medio, Feſtus: cum R *Confrages* Iſidorus. Notiſſima eſt harum liquidarum alternatio. *Conflages* per V. Liuio in Andromeda:

Conflages vbi conuentu campum totum inhumigant.

Libri pauci *Confliges* per I: Sed Antiquitati V reddendum.

CONGERRONES crebriuſcule, qui *Gerras* vna comportant. An qui ſimul *Gerunt*, *Congerones* vnico R? Certe *Geronum* alibi mentio ad Atticum.

CONIBRICA, vulgo Luſitaniae opidum. Alij ex Competentia *Conibriga*, aut *Conimbriga*. Sic *Iuliobriga*, *Segobriga*, *Medobriga*. Vide Itinerarium Antonini. Alijs C praeplacet. *V. Abobriga*. *Segobriga* per G conſtantiſſime ſcribitur viro termaximo Marianae lib. 13. cap. 12. Niſi quod lib. 6. cap. 16? ſcribitur inconſtanter, *Segobrica*, *Conimbrica*, *Mirobriga*. lib. 15. cap. 10. *Nertobriga*. Melae lib. 3. cap. 1. *Lacobriga*. Polybius in Legationibus Ἐρκόβρικα. *Flauiobriga* Nonij cap. 79. V. Antiquitatum Antonij Auguſtini Dialog. & cap. 55. *Auguſtobriga*. pag. 99.

CONIRE, COMIRE, COIRE.

CONIRE quibus viſum potius, quam *Coire*, Fabio ludibrium debent lib. 1. c. 6. Caeſellio in Orthogr. *Con praepoſitio ſi ad verba a vocalibus incipientia accedat, N conſonantem perdit, vt Coaequo, Coco, Coortus.* Similiter ſcribit Mar. Victorinus. Becmanus: *Comire eſt integrum. Com certe remanſit in Comitio*, de quo Plutarchus in Romulo: Μέχρι νῦν Κομίτιον καλεῖται· κομῖρε γὰρ Ῥωμαῖοι τὸ συνελθεῖν καλοῦσι. *Vſque nunc Comitium dicitur: Comire namque Romani Congredi dicunt.*

CONISCO in Lucretio:

Et ſatiati agni ludunt, blandeque coniſcant.

Volunt eſſe cornu petere. At non ita eſt. Eſt proprie κονίζειν, in puluere verſari, aut puluere adſpergere. Poſt ampliari coepit ad luctas, quae non ſine puluere. Quare Becmanus antefert *Coniſſo* ſimilium Proportione. Placet prae Giſanij *Cornuſſant*. Nec neſcio, quid κορύσσειν, aut κορύπτειν ſit. Graeci ſic: Latinorum quis eos ſecutus eſt?

CONIVX, COIVX, CONIVNX, Huic producendae variantiae Manutius coaceruat Saxa, & Inſcriptiones ſupra centenas, & quadraginta, nec in tantis ſpatijs iudicij ſpargit vmbram. Minutianus in libello de Orthogr. *Sunt qui ſcribant Coiux citra vllum omnino N a Coëo: alijs vnum addere placet, & Coniux dicunt: ſunt qui duplex vt ſit Coniunx ex opinationis varietate in verbi deductione.* *Coniunx* Priſcianus lib. 5. praeſcribit, & lib. 6. vbi expoſitione *Coniunx* vult N deciduam eſſe in *Coniugo*, & ſuperſtitioſam rationem confert, vt differat a *Coniungis*, *Coniungit*. Quam crambem recoquit lib. 8. & lib. de Accentibus. *Coniunx* etiam lib. de Grammatica ſcribi

tica ſcribi vult D. Auguſtinus. Velius Longus in Orthographia: *Mihi videtur*, inquit, *non euellendam hanc N literam ex Coniunx, & Seiunx. Nam quamuis idem ait* [Niſus] *non eſſe onerandam ſuperuacuis literis ſcriptionem: rurſus non fraudandum ſonum exiſtimo, cum & lenior ad aures, & plenior veniat. Si ergo licet Coniugis genitiuo caſu, & Seiugis: Coniux tamen, & Seiux ſubtracta N litera, & difficilius enunciabitur, & aſperius auribus accidet.* A Longo facit Caſſiodorus. Quo dicto querelam Niſi, qua futurum dicebat, vt in declinationibus litera pereat, quae ſit in primis poſitionibus, vanam oſtendit ex his *Fingo*, *Fictus*, *Pingo*, *pictus*. Addo nominandi caſum fuiſſe quondam *Coniunger*, ſeu *Coniungis*, poſt *Coniunx*. Sic *Ninguis*, *Niuis*, *Nix*. Phocas vero in Arte *Coniux* abſque N in prima ſillaba, cum N in ſumma. Tranſeunt ad eius ſubſellia Scaurus, Beda, Niſus, & Soſipater, qui *Coniux* inter ea recenſet nomina, quae in Vx finiunt, vt *Nux*, *Pollux*. Scaurus cum ſpecioſas vtroque ratiunculas libraſſet, ita rem conficit: *Melius tamen videtur ſin N litera dicere, & ſcribere.* Huic ſcriptioni quod aiunt fauere Catullum:

Tum Thetidi pater ipſe iugandum Pelea ſenſit,

vanum eſt. Altero id vident oculo, nec vident altero τὸ *Coniungi* vſu multo denſiore apud omne genus ſcriptores in re dici coniugali. Nec etiam iuuat Apuleij locus lib. 6. de Aſino A. *Magni Iouis germana, & coniuga*; non enim patrius caſus *Coniugis* eos iuuat. *Coiux* porro etſi placere poteſt tamquam a *Coiungo* (ſic enim *Congo*, & *Coniungo*, vt *Accubo*, & *Accumbo*) tamen ortum potare a *Coëo*, merae ſunt ineptiae. Sic olim φάρυξ φόρμυξ extulerunt Aeoles abſque γ contra morem peruagatiſſimum auctore Tzetze.

CONLEGIVM ἀρχαϊκῶς in Tabula aenea de iudicijs apud Sigonium, & Fuluium Vrſinum. Vide *Collapſus*. V. *Conuocare*.

CONLIBERTVS, *Collibertus* varie varijs eſt Inſcriptionibus.

CONLVTIBILIS, CONRVGO I. Scaligero placent cap. 34. de Cauſis L. L. quod in his M in N mutetur, aut certe, quod a *Con*, non a *Cum* fiant. Priſcis haec non denegem: purgatior auris reſpuat, praeferatque *Collutibilis*, *Corrugo*.

CONNITOR vdis congeminantibus Vſu denutiſſimo, & probiſſimo. *Conitor* eximia facta altera in veteribus Virgilij Libris. Vide *Conecto*. Carrion in lib. 3. Val. Flacci MS. vidiſſe ſe teſtatur, in quo *Coniſus viribus*. Quod cum primum trepidaret admittere, Exemplis poſt adminiculatior recipit. Eſt enim in nono Virgilij *Coniſus corpore*, & in tertia Aeneide *Coniſi humeris*, & in Prudentij Pſychomachia *Coniſa in plagam*.

CANOPEVM E vocali, non *Ae*; quanta, quanta fuerit ea ſillaba. Scio correptam Horatio in Epodis: at prima non poteſt abſque flagitio, quod dum Monceius facit, priſcorum illudit auctoritati. Ecloga tertia ſacra:

Molle conopeum ſinuoſo diffluit oſtro.

Κωνωπεῖον. Propert. *Foedaque Tarpeio conopea tendere ſaxo.*

CONQVINAT, non *Coinquinat*, inquit Marius Victorinus. Neutrum reſpuo. Prius ſemel compoſitum eſt a *Cum*, quae fere ſordidulae: alterum ex *Inquino*, & *Co*, vt *Coëo*, *Coaequo*.

CONVBIVM vnico N Tabula Cremonae reperta exhibet:

CONVBIVM. CVM. VXORIBVS. QVAS. TVM. HABVISSENT

Sic Libri veteres, Pandectae Flor. apud Briſſonium Παρέργων libro ſingulari, & Lexicon B. Germani. Sic Exemplaria Plantini, Gentij; Leodicenſium de Raptu Proſerpinae apud Claudianum, & alias in eo Poëta. Idem placet Iſidoro lib. 10. Etym. c. vlt. *Connubium* videas in altera Tabula: Duplicant liquidam Lucani quatuor Exemplaria Pulmani teſtimonio. Sic pene omnes. Quis ſequi trepidet, cum ſit Orthographia verſicolor?

CONREGIONALES apud D. Auguſt. l. 2. de Ciuit. c. 17. legitur. Sic feſtus *Conregione* pro *Eregione*. Quid mirum vocem antiquam ſui ſeculi facie agnoſci? Sunto licet ſcribendi Vſu receptiſſima *Corriualis*, *Corrinare*, *Correpere*, *Corripere*.

CONREPTA *ſub vndis* *Scuta virum* —— Aen. 1. ſcribi veterum aliquot teſtimonio Codicum concoquere non poteſt Priſcianus lib. 15. qui τὸ *Cum* ſequente L, vel R conuertere ait M in ſequentes conſonantes, vt *Colligo*, *Corripio*. Quo dicto apponit haec: *Quamuis raro L, & R ſequentibus ſoleant hoc ſcribentes ſeruare. Sed cum Graecorum auctoritatem in omnibus pene ſequi ſoleamus, in hoc quoque imitari debemus, vt* Συμβουλεύω, Ἐμβαίνω, Συμμαχῶ, Ἐμμένω, Συμπλέκω, Συλλέγω, Συῤῥέω, Ἔῤῥωμαι, Ἐλλείπω. Vides enim in his omnibus praepoſitione Σὺν, & Ἐν mutare N in M, B, vel P ſequentibus. L vero, vel R, in eas conuertere N. Neque vero Ter. Scaurus limati iudicij vir aliter cenſet in Orthographia imperitiae quorundam adſcribens *Conripio*, cuius hic eſt canon: *Quoties ergo a liquida litera ſequens coeperit, vertitur in eam, cui liquida praepoſita fuerit, miſſa nouiſſima ſui parte, ſequentis verbi primam literam geminandam, vt Rapio,*

Arripio,

Arripio, *Corripio*. *Surripio*. Sic Marius Victorinus: *Corradit*, *Corripit*, *Corrodit*, *Corrumpit*, *vt Irrepit*, *Irrogat*, *Irruit*. Iterat ſuperiora Priſcianus apud Caſſiodorum.

CONRVGO. Vide *Correpta*. Fuiſſe N antiquitati acceptius mecum fatetur Manutius in epiſt. 4. lib. 3. ad Atticum, vt *Conrectum*. At politiori ſeculo *Corrugo*, & *Correctum* viſum tectius. V. *Conlatibilis*.

CONSANVISSE a *Conſaneſco* trepidem ſcribere, quod in epiſtolis Ciceronis ex MSS. reſcribit Victorius pro *Conſeniſſe*. Ex *Seneo* voce Catullo bene cognita fit *Senui*: ergo prius demonſtrandum illi fuerat non *Saneſco* tantum; ſed & *Saneo* veteres vſurpaſſe, quod prinſquam pareat *Conſenuiſſe* in Tullio praetulerim, & peruulgatorum Exemplarium fidem.

CONSCRIBILO, quam *Conſcribello* in Plauto.

CONSECRANEVS paſſim: per A in ſecunda Gloſſarium exhibet. *Conſacraneus*, Συμμύστης. Adde Romae in aedibus Iulij Porcarij:

CONSACRATAE. SVNT. RELIGIONISQVE. EARVM. CAVSA.

Sic Cornelius Nepos (editionis poſtremae Pariſinae fide) in Alcibiade: *Rurſus reſacrare ſunt coacti* contra Analogiam τοῦ *Conſecrare*, *Deſecrare*. Eugrammatia res prorſus varia. Item in Papinij Thebaïde *Deſacrauerat* rectius viſum pluribus.

CONSIDERO I Latiari, vt *Deſidero*. Vtrumque a *Sido*. Cum enim conſiditur, maturius res agitat animus. Et cum rei cuiuſpiam deſiderio mouemur, animus quodammodo de quieta ſede depellitur. Inde Horat. *Deſiderijs icta fidelib*. Alij a *Sidus*. Ineptiunt igitur, qui Y Graecorum ſcripritant, quaſi ἐκ τοῦ ζυιδῶν.

CONSOLES pro *Conſules* quandoque repertum. Romae in Tabula aenea apud Capranicos: CONSOLIBVS. QVEI. SVPRA. SCRIPTEI

Item in Goltzij quadam Inſcriptione. Vide *Exulium*. CONSOL in L. Scipionis Inſcriptione apud Hier. Aleandrum.

CONSPARGITO, *Conſpergito*. Prius Cato. c. 76. de ReR. c. 91. 109. 129. & c. 89. *Conſparſa*, *Conſpargunt*, Varro l. 1. de RR. c. 57. Vbi Victorius monet *Adſpargit* ſcriptum. Pacuuius:

——— *Cernicum floros diſpargite crines*.

Priſcis compoſitio nil mutabat. Quoties dicimus? Multi truſtillatim noſtra legent, non continuo tenore, quorum cauſa, idem ſaepius reprehendi neceſſum eſt.

CONSPICILLVM τετραζυλλάβως ex Competentia, *Bacillus*, *Scabellum*. Minus recte ſillabis quinque, ſi modo recte, *Conſpicillium*.

CONSVEO, non *Conſuo*. *Conſuere*, *vt Feruere*, Fl. Caper lib. de verbis dubijs. Ex eo *Conſueſco*, *Conſuetus*.

CONSVLTVM SENATI ſcripſit Licinius Caluus, & ad C. Caeſarem, *Senatus conſultum* teſte Mario Victorino.

CONSVLTV pro *Conſulto* Iſidorus l. 2. Origin. c. 5. *Cum & peccaſſe ſeſe, & conſultu peccaſſe reus fatetur*. Item *Senatuſconſultu*. Plauto *Inconſultu* in Trinummo:

Me abſente, atque inſciente, inconſultu meô
Aedes venales haſce inſcribit literis.

CONSVMO, CONSVMMO, vt diuertant ecquis ignorat? Vetera nos delectant Epigrammata: ſed cur ijs congerendis tumefacta eſt pagina in re omnium euidentiſſima, Manuti?

CONTABRA, CANTABRA, CANTABRARII per A, Baronius, & Gretſerus: Turnebus in Aduerſarijs ſubdubitabat an *Contabra* dicerentur a *Conto*.

CONTIMAX per I ſcribit Vel. Longus a *Contemnendo*: tametſi Niſus, inquit, *Contumax* per V poſſe dici putat a *Tumore*; Sic per I *Contimelia* dicit, ſcribitque Cornutus apud Caſſiodorum, Caeſarem, ſecutus, vt ſibi videtur. Niſo adſentior. Saepiſſime Latini cum iram, ſuperbiam, rebellioné repraeſentant, *Tumendi*, ac *Tumidi* vocib. vtuntur eloquentiae Romanae anteſignani.

Maro Georg. 1. —— *Et operta tumeſcere bella*.
In ſexto: —— *Tumida ex ira tum corda reſidunt*.

Tullius a Caeſaris caede. Attico lib. 14. ep. 4. *Tument negotia*. Epiſt. 5. *Ne deſerere viderer hunc rerum tumorem*.

Ouid. Faſtor. 2. *Iupiter intumuit: quaque eſt non vſa modeſte*,
Eripit huic linguam. —— ——

Contimax autem a *Contemnendo*, ipſe ne contemnere videar, Canoniſtae iure ſuſpiciant, praeſertim vbi *Contumaciam* in ferendis Cenſuris requirunt.

CONTVMELIA per I ſcribit Cornutus apud Caſſiodorum, Caeſarem, vt ſibi videtur, ſecutus

cutus. Nos vulgum, vulgique Conſuetudinem ſecuti *Contumeliam* per V ſcribamus.

CONTINVSA deprauate N interiungitur. *Cotinuſa* ſcribe. Κοτινοῦσα. Dionyſius περιηγήσει:

Κληζομένην Κοτινοῦσαν ἐφημίξαντο Γάδειρα.

Dictam Cotinuſam famigerarunt Gadira.

CONTOR, conto exploro, inquiro, interrogo, vocali O, C facto eximio. Nonius: *Percontari, diligenter inquirere. Et eſt proprietas verbi ab eo tracta, quod vada in fluminibus contis exquirunt.* Verrina 5. in Hotomani Editione: *Percontamini.* Idem Cicero ad Atticum: *Ex eo de me contaretur.* Superiora hauſit Nonius ex Verrio apud Feſtum verbo *Percunctatio.* Plautus Sticho:

Dum percontor portitores, ecquae nauis venerit.

Ibidem: *Alius alium percontamur: Cuia eſt nauis? quid vehit?*

CVNCTOR V vocali, & C, moror, quaſi eos refero, qui *cuncta noſcitare, aut factitare* dant operam. Inde *Cunctator, Cunctanter, Cunctabundus.* Ita Feſtus a Verrio diuertens, Antiqui Libri, Virgilius Carpenſis? Idem Feſtus: *Coctiones dicti videntur a Cunctatione, quod in emendis, vendendiſque mercibus tarde perueniant ad iuſti pretij finem. Itaque apud antiquos prima ſillaba per V literam ſcribebatur.* Nonnemo *Cuncta* velut *Coniuncta* dici autumabat. Veteres etiam *Cunctio* pulſo R ſcripſere. Accius Alpheſiboea: *Ita territa membra animo aegroto cunctant ſufferre laborem.* Ennius Hectoris Lytris: *Qui cupiunt dare arma Achilli, vt ipſi cunctent.* V. *Percontor.* Donatus in Hecyram: *Percunctatum, & Percontatum ſcribitur: ſed Percontatum a Conto dicitur, quo nautae vtuntur ad loca nauibus opportuna. Si vero Percunctatum, ab eo quod a Cunctis perquiratur, dicitur.*

CONTVBERNIVM Vſus paſſiui. Vetus Gloſſarium:

CONTVVERNIVM SCENE STRATIOTI, ET EROTES.

CONVICIVM, CONVITIVM vtraq. recte, vtraq. longe diuertunt ab inuicem. Vlpianus de Iniurijs, & famoſis libellis L. Iniuriarum: *Conuicium autem dicitur vel a Concitatione, vel a conuentu, hoc eſt, a collatione vocum, quaſi Conuocium.* Feſtus: *Conuicium a Vicis.* Huc propendebat, cui dictum, *Septem Conuiuium, nouem conuicium.* Namq. hic *Conuicium* eſt περιβόησις. Contra Graecis Ἐγκώμιον a *Comis,* ſeu *Vicis* Metamorphoſ. lib. 14.

Addidit obſcoenis conuicia ruſtica dictis.

Valla nugatur. Conuitiũ autem cũ T eſt, cum *ſimul* aedificia plura vitiũ faciunt. In Epig. Veronae:

CONVITIVM. REFECERVNT, VALVAS, LIMEN DE SVA PECVNIA LARIB. DANT.

Haec proprietas loquendi trallaticiam manifeſtat: ſic enim nominis, honoris, famae labes dicitur, vt *Conuitium.* At diſtingui haec ſatius.

CONVIVALIS quatuor conſtitutum ſillabis a *Conuiua* rectum eſſe conſtat. *Conuiuialis* ſillaba auctius rectum quoq. a *Conuiuium.* Prudent. Hamartig.

—— *Conuiuale recentis* *Carmen nequitiae* ——

Curt. l. 6. *Quam inter conuiuales ludos deberet oſtendi.* Quam ſcripturam MSS. Codicid. Modius arrogat, addito vulgatum videri bonis Auctoribus *Conuiuales.* Sic Macrob. l. 2. Satur. c. 3. *Sermones conuiuales,* & *Conuiuales fabulas* Taciti 5. legimus. Val. Max. l. 6. c. 9. *Oris conuiualis hilaritatem.* Mortierius affinitatis noſtrae pars. *Hanc conuiuali lucem celebremus honore.* Apud Spartianum in Vero *Torum conuiualem* legas. Liuij 49. ſillaba auctius: *Conuiuialia ludionum oblectamenta.* Nec ab vtroq. abhorret Analogia *Coniugium Coniugialis, Coniugis Coniugalis.* Metam. 5.

—— *Non coniugialia feſta.*

Lib. 6. *Nec mea virginitas, nec coniugialia iura.*

Vbi Plantinus excuſo *Coniugalia* verſum lacerauit. Seneca Medea: *Dij coniugales, tuq. genialis tori.* Colum. l. 8. de RR. c. 2. *Protegere coniugalem gregem.* *Princeps Principalis,* vbiuis obuium: *Principium Principialis*

Lucret. lib. 2. *Haut ſine principiali aliquo laeuore creata eſt.*

Lib. 3. *Terraeque fuiſſe.*

Principiale aliquod tempus —— Belletus turpiter in I. Volumine, nobiſque inuitis *Principalia* excudit pro *Principialia.* Altero fonte occoecato vniuſmodi nomen prouenit. Thebaid. 3. *Connubialia vincula:* Quae vis *Connubalia* quinq; ſillabis extundat? A *Prodigium Prodigiale nemus* Theb. 2. Sic *Prodigialiter* Arnob. l. 1. & Hor. in Arte. *A Pernicies pernicij, ſine perniciali diſcidio* ſcriptum eſt Lucret. l. 1. Sic *Exitium Exitialis: Taberna Contubernalis: Contubernium* licet dicatur. *Paricidalis,* an *Paricidialis,* vide ſua in ſerie. A *Municipium Municipialis* non ſcribitur, ſed *Municipalis* a *Municeps* teſte Priſciano l. 4. Vide *Praeſidalis.* Vniuſmodi connumerat Priſcianus l. 4. *Curialis, Mercurialis, Fluuialis.* Adde e Seneca *Genialis.* Item *Neutralis, Liberalis, Theatralis, Fatalis, Genitalis, Capitalis, Virginalis, Cardinalis, Hoſpitalis, Naualis, Dotalis, Floralis, Corporalis, Coelibalis,*

balis, Mortalis, Iuuenalis, Crinalis, Vocalis. Tamen *Coelibaris haſta* tritius eſt.

CONVOLSVS in Romano Virgilij Codice lib. 1. & antiquitioribus aliquot. Item:

Auolſumque humeris caput

& *Reuolſus.* Victorinus *Conuulſus* per M literam ſcribi iubet, qui V digammon eandem habere vim cenſeat, quam habeat B muta: parique ratione, ſi praecedat N ex aliqua compoſitione in M mutari. Verum penitius introſpicienti, V digammon accedit ad B, non eius vim totum refert: quare tranſmutandae totius N in M vim ei non arrogabo: quod enim prope eſt, metam nondum tangit: neque ſimile idem erit, aut eadem praeditum vi. Nullo igitur modo per M ſcripſerim cum Victorino. *Conuolſus* autem per O vetuſtatis imagine ſcriptum eſt, vt *Probauerunt*, talia, quae hodie probat nemo: ſua licet Virgilio non ademerim, quippe omni aeuo φιλάρχαιος audijt.

COPERTORIA Pandectae Flor. quae vulgo *Coopertoria* ſcribuntur.

COPIES pro *Copia* veterum licentiae tribuit Chariſius l. 1. *V. Beniuolentia, Beniuolenties.*

COQVVS, QVOQVVS, QOQVVS, QOQVS, COCVS, & ſingula per Os finale. *Coquus* ex his politius primorem ſillabam ordiente C. Olim *Arquus* (vnde *Arquites*) & *Oqulus* conſona Q ſcripta fuiſſe teſtatur Priſcianus lib. 1. Sic apud Lucretium ἀρχαΐζοντα in 6. ſcriptum volunt *Arqui.* Poſt amoeniora viſa ſunt *Arcus, Oculus*, Vide *Praecocem. Cocus*, idcirco vtrobiq. C ſcripto Niſus amauit, quod Velio Longo nimis exile videtur: *Nam ſicut non eſt prima ſillaba oneranda*, inquit: *ſic ſequens videtur explenda*, ſcribitq. *Coquus.* Sic Caſſiodorus, Gratus artigraphus, Beda, & Papirianus: *Non enim dicimus*, inquit, *Cocere*, ſed *Coquere*, vt Virgilius:

—— *Apricis coquitur vindemia ſaxis.*

Nihilo ſecius *Cocula.* ξύλα κάγκανα vtroq. loco per C ſcribitur apud Feſtum, Varronem, Iſidorum, & *Culinam*, ſiue *Colinam* veteres dixiſſe, non *Coquinam* Nonius enotat. Etſi alij aliter. Arnob. l. 4. *Per humani generis coquinas currit.* Ammianus l. 14. *Huic atratum coquinae adiungitur miniſterium.*

CORALLIVM vulgo recte liquidis conſociatis. Heſychius: κοράλλιον, λίθος θαλάσσιος ἐρυθραῖος *Corallium, lapillus marinus, rubens.* Auſonius in Moſella:

Cum virides algas, & rubra corallia nudat.

Eſt enim *Corallium*, quo αἱ κόραι ἅλλονται, quodq. hianti cupiditate affectant, vt κόραλλις, *quod luminibus adſilit.* Videtur hanc & ſcriptionem corroborare, & Originationem inſinuare Claudian. de Nuptijs Honorij:

Mergit ſe ſubito, vellitq. corallia Clotho.

Ouidius Dorum more primorem extendit ſillabam (dicunt enim illi Κῶραι, vnde Apuleio *Inuoram*, ob oculos, & Κωράλλιον) alteramq. liquidam exſpirauit in auras Metam. 4.

Nunc quoq. coralijs eadem natura remanſit.

Lib. 15. *Sic & coralium, quo primum contigit auras,*

Tempore —— ——

Arrianus in Periplo κοράλλιον; Plinio *Corallium, Corallum.* Vocem autem Κοραλλίζω nunquam L. ſimplici efferunt Graeci. Baſil. M. hom. ζ. in Hexaëmerum Κουράλλιον, & Plinio lib. 32. c. 2. *Curalium*, vbi a *Tonſu*, & putatione ἐκ τῆς κουρᾶς, aut a Κουρίζειν vocem ortam inſinuat: *Acri ferramento praecidi, inquit, Hac de cauſa Curalium vocitatum interpretantur.* In aliam Originem duxit me moduli ſillabarij variantia. Apud Theophraſtum κουράλιον altero λ defectius. Priſcianus:

Curaliiq. decus liquidi —— -

Arriani varia ſunt Exemplaria. Orpheo Poëmatium, ΚΟΥΡΑΛΙΟΝ inſcribitur, in quo:

—— Μῖνος μέγα κουραλίοιο,

Vim magnam curalij ——

Et: Αἰεὶ κουραλίου προτέρην φύσιν ἀλλάσσεσθαι,

Semper curalij priorem naturam mutari.

Tribus abſoluit ſillabis Sidonius Carmine 11. *Lactea puniceo ſinuantur colla corallo.* Praeiuerat Plinius. V. Heſychium.

CORIVM, CORIVS quoque ſcribas e Plauti Poenulo:

Heri in tergo meo tres facile corios contriuiſti bubulos.

CORNIFICIVS pura puta vox e Latio. Cedo cur Y ſcribi iubes Andrea Brabante? Ful. Vrſini fide? Fidem ſuam Nummis Graecis commodat Vrſinus. Graeci pridem regnabantur à Romanis, quorum imperio, quoties de Latinis nominib. iudicium, pareant neceſſe eſt. Veteres Itali dixerunt *Cornus, corni* auctore Priſciano: vnde conflata vox *Cornificius*, non *Cornuficius*, neq. *Cornyficius.* Monſtrum videtur cornutum, ſi Pythagoricae literae cornua in vocem Latinam hanc induas. Quid quod peierat Brabantus in partib. ſuis ſtare Appianum? Libro vltimo

timo Ciuilium pag. 382. editionis optime a Carolo Stephano concinnatae: Πεζὰ πάντα Κορνιφικίῳ παραδοὺς ὁ Καῖσαρ. *Peditatum omnem Cornificio cum tradidiſſet Caeſar.* Pag. 383. Αὐτοῖς ὁ Κορνιφίκιος ἐπιδιῶσιν ἐπιχείρει. *Ipſos incurſantes Cornificius inuadit.* Eadem facie inibi plus quinies occurrit, & ſolijs inſequentibus. Dubites merito profeſſa an ille impudentia vocet in partes Strabonem, vt *Calidon* I Latino ſcribat, & hic Appianum, an literatos, illiteratoſque omnes ludificari propoſitum habuerit. Brabantus Appianum nominat, ſed a Ful. Vrſino temere nominatum Notis ad prooemium Accuſationis in C. Verrem. Legimus & nos *Vrſinum* virum antiquitatis curioſum: ſed eius in verba non iurauimus. Et ille, & ſcriptor quiuis cum iudicio legi amat, non imperare.

COROEBVS Aen. 2. cum tertia biuocali. Euſeb. l. 10. de Praeparat. E. c. 3. Ἐνίκα δὲ στάδιον Κόροιβος Ἠλεῖος, *Vicit ſtadium Coroebus Eleus*, quae ipſiſſima verba habes Strabonis l. 8. Eadem Eliacon I. apud Pauſaniam. Item in Phocicis: Κόροιβος ὁ Μύγδονος. Agnoſcit, praecipitq. diphthongum Adamantius. Apud Euſtathium in Odyſſ. Κ. Κόροιβον ἐνῶσιν. *Vide Heſychium.*

CORONA nullo H. Feſtus: *Corona cum videatur a choro dici, caret tamen adſpiratione: ſiue coronae dicuntur, quod cohonorent eos, quibus imponuntur.* Ita Libb. veteres, Saxa, *Virgilius* Carpenſis. E Graeciae meditullio promta vox. Iliad. δ.

——— Χρυσῆν δ' ἐπέθηκε κορώνην. *Aureum impoſuit circulum.*

Et quidem *Coronae* ſignificatu, ſi Euſtathio credimus, atq. Heſychio: Κορώνη, εἶδος στεφάνου. *Corona, genus coronae.* Item Heſychius: Κορωνίδες, οἱ ἐκ τῶν ἴων πεπλεγμένοι στέφανοι: *Coronides, corollae ex violis plexae.* Superiori certe Homeri loco eſt corona dimidiata, ſemicirculus. Alius neſcio quis de praeputio: Ἔδοξέ τις τὸ αἰδοῖον αὐτοῦ ἄχρι τῆς κορώνης τετρῆσθαι. Flagitium ſit Appionis verba de Romana Lingua praetermiſiſſe: Τὸν στέφανον πάλαι χορωνὸν καλούμενον ἀπὸ τοῦ χορεύοντας ἐν τοῖς θεάτροις αὐτῷ χρῆσθαι. *Coronam olim Choronum appellatam, ex eo quod ſaltantes in theatris uterentur.* A *Choro* igitur Origo Spiritum poſtulat, quem valentior deuicit Conſuetudo. I ad Tractatum de veteris Lati Orthographia. V. Fabium lib. 1.

CORRIGIA geminum poſcit RR compoſiti partitio: eſt enim *corium regens.* Varro Flexabulis: *Pedes corrigijs compedio.* Idem in Manio: *Cum corrigias diruptas tenet.* Lib. 2. de Diuinatione Victorio edente: *Corrigiae abruptio.* Alij a *Corio* R vnico contenti ſunt, agnoſcuntque in Monachis *Corigias* pro *Cingulis*: vnde noſtratibus *Coroye.*

CORTEX vulgo recte. Veteres Gloſſae: *Cortix*, Φλοιός. Ibidem: Σωλήν, *Fiſtula*, *Tullus*, *Imbrix*, pro *Imbrex.*

CORTONA *ſuperbi Tarchontis domus* ——— Silio Italico. Eidem *Croton.* Iuſtino lib. 20. *Crotona.*

CORTYNIVS. Vide *Gortynius.*

CORVNCANIVS ſillabis quinque, non *Coruncanus.* Libri veteres, Lapides Capitolini, alij, Graeca Conſuetudo, Similitudo talium apud Romanos nominum.

CORVSCVS abſque H quin rectum ſit, haut dubito: licet in MSS. repererit Carrion *Choruſcus*, Notis ad Lib. 1. Val. Flacci. Origo haec: Κόρυς, κόρυθος, κορυθαίολος, & truncata vox κόρυσκος, *Coruſcus.* *Ardens, fulgenſque galea* ex Poëtis nota, tum rebus alijs additur.

CORVVS Valerij cognomentum honoris ergo Valerio inditum ab auxiliante *Coruo* contra Gallum. Sic rectius viſum Onuphrio, & Pighio, quibus ἀντιλέγουσιν *Coruus.* Sic in priſcis Monimentis Vineto aditis. Amiciſſimū mihi caput olim fuit *Ludouicus Corbeau* Montibus Hannoniae oriundus ex nobili ſanguine. Vir integerrimus, a quo procul fraus, dolus, impoſtura: ideoque aeterna dignus eſt memoria. Tribus ſillabis ſcribi *Coruinus* magis e Conſuetudine eſt; a qua vix, aegreque ſeceſſionem facio.

CORYBANTES Euſebij Chronica in Pithoei Libro. Alij *Corubantes*: alij *Coribantes.* Enotauit Pontacus vir omni memoria digniſſimus. Strabo lib. 10. Κορύβαντας, καὶ Καβείρους. Claudian. *Luſtrabit Corybas* ——— *Ingeminant Corybantes aera.* Sic apud Horat. Lucianum, Suidam, Vide Plin. l. 11. c. 37. *Cyrbantes* nota ex Heſychio: Κύρβαντες, Κορύβαντες.

CORYLVS. In peruetere Maronis Codice *Corulos* legimus Ecloga 1.

Hic inter denſas corulos ———

In oblongo Codice in Georgicis: *Neue inter vites corulum ſere.* Priſca olim Conſuetudine Romani peregrinas literas non admittebant. At Priſcianus *Corylum*, & *Nympham* accepiſſe nos a Graecis tradit, quae per Y ſcriberemus. Veterem igitur Conſuetudinem deuicit noua robuſtior.

CORYTHVS rex Telephi nutricius, Diodori lib. 4.

CORITVS Helenae, ac Menelai F. Euſtath. in Odiſſ. δ.

CORYTVS ſagittarum conditorium. Sic Erythraeo ſcribitur, ſic in Silij editionib. lib. 15. *Coryti interea fludunt* [dum educuntur ſagittae] *Ductiſque ſagittis*

Pendentes ſoliunt ——

Aldo Manutio, & Giſanio placet *Corithus. γωρυτοί.* Gloſſae veteres per G: *Gorythum*, βελοθήκη. Iure diſplicet adſpiratio. Dicamus & per tranſennam contra Silij auctoritatem nobis illa Papinij interpretis minime probari: *Coryton, theca arcus ſolius, ſicut pharetra ſagittarum, & ſagunaſcuti* Forte: *Theca arcus ſoluti.* Tunc enim conditur. Neque iſta Adr. Iunij concoquo: *Errore enim imbuti ſunt Grammatici non pauci, qui ſagittarum thecam, quae pharetra eſt, ſic appellari autumant.* Ambigua Heſychij manus: Γωρυτὸς, τοξοθήκη, θύλακος· ἐν ᾧ χωρυτός· Ambigua inquam: Τόξον tam *Arcum*, quam *Sagittam* denotat. Et poſſit arcus, vti ſagittis ſeruiſſe *Corytus*: crebrius tamen ſagittis, ideoque Poëtae *Humeris* aptant. Negare vero *Corytum* eſſe ſagittarum, diuerſiſſimi erroris eſt, ac deuij ab Vſu, & ratione. Etymologus: Γωρυτὸς, ἡ τῶν βελῶν θήκη: *Corytus ſagittarum theca.* Minus etiam ad illa Papinij videtur attentus fuiſſe lib. 9.

—— *Coeleſtibus implet* *Coryton telis* ——

Vide *Gortynius.* Ciofanus quoque hic praefert G.

COSMITO pro *Commito* veterum fuit Orthographiae apud Feſtum.

COSROES, COSDROES. Tarracone in horto Reuerterij cum ſpiritu CHOSDROES. Cum D, Victor, Suidas: Ἐπὶ Χοσρόου. Sic Agathias, ſic Martyrologia, Georgius Monachus, alij. Scriptum quoque detrita principe conſona *Oſroës*, & *Oſroeni* pro *Coſdroënu.* Sic apud Silium *Cudone* pro *Vdone*, vide noſtra in eum ſcripta, ſi libentia. V. *Eſdras.*

COSSETANIA Ptolemaeo in citeriori Hiſpania. Variat per I, & vnicum S in veteri Inſcriptione, quae Tarracone viſitur:

TARRACON. VRBS

COSITAN

COSSYRA mihi probatur. Silios l. 14. — *Coſſyraque parua.* Appiano l. 1. Ciuilium. Ptolemaeo Κοσσύρα. Verrio, & Melae *Coſura* Ouidio vnico S

—— *Sterili vicina Coſurae.*

& Plinio. Apud Strabonem vacillante editione modo Κόσσυρα, modo Κόσσυρα.

COTHVRNVS Graecorum, imitatu cum H. Κόθορνος Etymologo, Suidae, Heſychio, Xenophonti, caeteris. Sed hi Graeci. Martial. l. 3.

An in cothurnis horridus Sophocleis.

Horat. in Arte: —— *Magnumque loqui, nitique cothurno.*

Neſcio quid in mentem fuerit Andreae Valerio ſcribenti: *Coturnus ſine adſpiratione.*

COTIB. CAVTIB. ſeu pro monte, ſeu pro montis particula, indifferenter.

COTYLA per Y, Rhemmius Palaemon: *At cotylas, quas, ſi placeat.* Per V apud Martialem lib. 8.

Poſt huic in cotula raſa ſelibra data eſt.

Per V. Budaeus lib. 5. de Aſſe. Scribitur & Palaemoni *Cotyle* vltima per E. Sic & Gorrhaeus. Κοτύλη Graecis.

COTYS Liuio mille locis, Tacito, Eutropio, Latinis. An. Senecae lib. 4. *Cothus* per Y. Graeci Spiritum demunt Κότυς Ex ijs alij conſonam duplicant Κόττυς.

COTTYTIA, non *Cocytia* ſcribendum Od. 17. Epodon Horatij docuit Politianus Miſcellan. cap. 10. *Inultus vt tu riſeris Cottytia*

Vulgata, ſacrum liberi Cupidinis?

CRAGVS potius τοῦ *Gragus.* Graeci perpetim κράγος, Ἀντίκραγος, Strabo, alij.

CRAMBE, CORAMBLE. Priſcis ab Origine fuit *Coramble*, κοράμβλη. Retinuit Columella lib. 10.

Nunc veniat quamuis oculis inimica Coramble.

Suidas: Κοράμβλη. Fuit & Κοράμβη.

CRASTINVS Lucani lib. 7. *Craſſinius* ſillabis quatuor Plutar. in Caeſare, apud eundem in Pompeio anctioribus ſillabis *Craſſinianus*: ſed hac acceſſione ſillabae fit nomen aliud, vt in adoptione amat fieri.

CRATHIS cum Th fluuius Achaiae, & alter ad Sibarim, qui Vibio *Crathys* per Y: *Cratis* leuatum, Africae fluuius, qui Ouidio de Ponto *Crates* ſcribitur.

CRATER, CRATERA. V. primum Vol. 1. Tract. de Variantia: nunc addo Horat. in Sermon.

—— *Craterae limus adhaeſit.*

Item lib. 3. Oda 18. *Vina craterae*, quam lectionem pro germana Pulmannus, & Lambinus agnoſcunt.

agnoſcunt. Liuius lib. 5. *Crateram auream fieri placuit, quae donum Apollini Delphos portaretur.* Pighio l. 3. Annal. placitum fuit in Liuio reſcribi *Creterra* vtrobique per E, ac duplex R. At Nonij non eſt iſta ſcriptio ex lege. Naeuius Lycurgo:

—— *Nam vt ludere laetantes inter*
Se vidimus praeter amnem creteris ſumere aquam de ponte.

Nonius *Situlam* vertit. recte. Non tamen ideirco quaeras aliud a *Cratera*, ſiue *Cretera* nomen. Vtrumque aeque admiſero. κρατήρ Theocrito, & Κρητήρ Homero, & Herodoto. Non nouere forte οἱ χαλκοχαλκοφοῦντες *Crateram*, aut *Creteram*, niſi potoriam. Errore non puſillo. Vide mi Herodotum l. 4. ter viium aliter. Profero Idyll. V. Theocriti, vbi *Crater*, ſeu *Cratera* ſitula eſt:

Στάσω δ' κρατῆρα μέγαν λευκοῖο γάλακτος,
Statuam crateram magnam niuei lactis.

Mox addit *Crateram ſuauis olei*. Ingentes fuere *Craterae*, multoque pateris patulis vaſtiores. Quare Argon. quinto legas: —— *Aeſoniden magno cratere laceſſit.* Maro *Crateras magnos* appellitat. At 2. de Natura D. ſcribo R perſola: —— *Fulgens cretera relucet.* Originem aliam τοῦ *Creterrae* aperiant, &, cur geminetur R, conſileſcam, ipſiſque accedam, & Pighio, & Pafferatio, &, ſi Muſis placet, Nonio.

CRETA, CRETE *propiora tuliſſet*, Metamorph. lib. 9. Varietate vulgaria.

CRIASVS Latiari vnico S omnium optime editur. Sic in Euſebij Chronicis, & lib. 10. de Praepar. c. 3. *Criaſis*, *Creaſus*, *Creanſus*, deteriora ſunt: *Cariaſus* tolerabile.

CRIMISVS, Κρίμισος in Plutarchi Timoleonte, apud quem conſtanter per Iota, itaque rectius, quam per Eta. Sic Strabo lib. 16. Dionyſius Halicarnaſſeus l. 1. Verum apud Maronem in tertio, inque Seruianis Cōmentarijs per N *Crinifus*: quam recte, viderint alij. Apud Lycophronem, & Tzetzem cum M, duplicique ligmare, quod rectiſſimum videtur. Rectius enim, atque integrius *Lyrnaſſus*, *Parnaſſus*, *Edeſſa* geminato ſibilo, quam vnico. Quoddam Seruij Exemplar: *Heſiona ad Siciliam delata a Crimiſo fluuio, quem Crimiſum Virgilius Poetica licentia vocat.* In Aemilio Probo *Crimiſſus*. Apud Diodorum lib. 18. κρημισσός: alio in Exemplari Κρηνισσός: apud Lycophronem κρημισσός.

CRIODOCE Vitruuij l. 10. c. 18. non Ch: vt Ἱστοδόκη Homero. Vtrumque figuratum eſt ex Ionico verbo Δέκεσθαι. Mirari deſinat interpres doctiſſimus.

CROCODILVS. Cur non & *Crocydilus*? Noto ex Etymologo κροκόδειλος, ἀπὸ τοῦ κροκόδειλος κατ' ἐναλλαγὴν τῶν στοιχείων: *Crocydilus ex Crocodilus elementorum mutatione.* Noto iterum ex Ει fieri, reddique vnicum I.

CROCVTAS *velut ex cane, lupoque conceptos*, Plin. lib. 8. c. 21. Per O, duplexque T Heſychius: Κροκόττης ζῶόν τι τετράπουν, ἀιθιοπικόν. Salmaſius pro *Corocottis* teſtimonium fert.

CROMYON apud Scironia ſaxa rectius O in primore ſillaba. Ita Thucydides, Pauſanias, Strabo. Ouid. *Quodque ſuam ſecurus amet Cromyona colonus.*

A *Cromyonia* Calydonij apri matre. Stephanus per E *Cremyon* a *Cremo* Neptuni F. Itē Plin. l. 4. c. 7. *Opida Sidus*, *Cremyon*, *Scironia ſaxa.* Similiter apud Graecos nomen ſimile: κρόμμυον, κρέμμυον, Heſychius.

CROTOPVS Argiuorum rex Euſeb. l. 10. de Praepar. c. 3. Pauſan. l. 1. 2. paſſim ita recte. *Crotophus* vbiubi, deprauatum eſt. Vide nihilominus *Trophaeum*.

CRVSTVMINA in Feſti fragmento Farneſiano, *Cruſtomeria* Dionyſio l. 2. Plutarcho in Romulo, Stephano de Vrbib. *Cruſtuminiū* Liuij l. 2. *Cruſtumeri* Aen. 7. *Cruſtumium* Silij l. 8. & Seruio agnoſcenti quoq. *Cruſtumerium*. *Cruſtumina tribus* Ciceroni pro Plancio, & Balbo. Antiquae Inſcriptiones nonnullae *Cluſtumina* varietate notiſſima, aut linguae haeſitantia.

CVBICLVM quandoq. τρισυλλάβως. Martialis Epigr. l. 4. *Sed a cubiclo, lectuloq. iactatam.* Τετρασυλλάβως paſſim. *Cubiculus* in Marmore Romae:

HIC. CVBICVLVS. CVM
SVO. SOLARIO

CVCVLLIO. Cκεπαςόν, Gloſſae. Alias *Cucullus*. Cato Meurſi c. 2. vnico L: *Cuculiones familiam oportuiſſe ſibi ſarcire.*

CVLCITA rabio ſula litera depulſa. Libris antiquiſſimis auctoribus, Cypriano Veronenſi, Pandectis Piſanis, Iſidoro l. 19. c. 26. Etymol. *Culcitae vocatae, quod calcentur.* Feſto: *Culcita, quod tomento inculcatur, appellata.* Varro lib. 4 Vulgus male *Culcitras* ſcribit.

CVLEVS, non *Culleus* L L geminatis. Olim *Coleus*. Propius Graecitatem. Homerus Ἕλκετο δ' ἐκ κολεοῖο —— Vaginae materies *Culeus*, ſeu *Corium* vulgo: alias ex ebore vaginas legimus laboratas.

CVLIGNA, CVLINA. Feſtus: *Culigna vas potorium.* Cato: *Culignam*, inquit, *in foeno Graeco poſito, vt bene oleat.* Et ex eo, quod Graeci κύλιξ dicunt, denominari ariolatur.

CVLINA *vocatur locus, in quo epulae in funere comburuntur*, idem Feſtus. Vide *Coquus.*

CVM ſcribi C, non Q, probo: non quia non ſcribitur, quod Catulli nimium ſecurus pronunciat And. Brabantus: ſed quod eadem praepoſitura *Cum* voce tenus, fit aduerbium temporis. Caeſellius Vindex diſtinctionem vt ſuffulciat, producit ex Ennio:

Cum legionibu' quum proficiſcitur induperator.

Fruſtra ille, fruſtra Caper, alijque Grammatici diſcrimen moliti ſunt: *Cum*, *Com*, *Quum*, *Quom* eadem eſt vocula ſignificatione, literatura non eadem. Et iam *Quum* nemo ſcribet: contra e Plautinis verſibus tollet nemo. *Cum*, & *Quum* tritiſſima variantia, vt *Cocus*, *Coquus*, *Arcus*, *Arquus.* Vide *Quotidie.* Certe diſcrimen hoc frigidis accenſet Quintilianus lib. 1. cap. 7. *Illa quoque ſeruata eſt a multis differentia: Cum ſi tempus ſignificaret per Q: ſi comitem per C: ſi vero cauſam per Q ac duas ſequentes VV ſcriberetur.* Nec Victorinus diſcrimen agnoſcit. Quid Calepiniſtae ſentiant, flocciſacteon: namque raro exactum habuit, quod ſcriberet Calepinus. Idem diſcrimen Priſcian. reijcit lib. 15. & Terentius Scaurus addito priſcis ſcriptum *Cume*, vt Numae in Saliari carmine:

CVME. PONAS. LEVCESIAE
PRAETEXERE. MONTI. QVOTLIBET
CVNEI. DE. HIS. CVM. TONAREM

Vide Cur.

CVM PRIMIS. CVMPRIMIS pleriq. ſcribunt: quia *Primus* plura generat eiuſmodi aduerbia compoſita, vt apud Virgilium *Flos apprima tenax* ——
Gellius l. 17. c. 2. *Apprime crebius eſt, Cumprime rarius, traductumq. ex eo eſt, quod Cum primis dicebant pro eo quod eſt In primis.* Sic igitur *Cumprimis* iungendum videtur Iul. Scaligero. Non offendor eo iudicio: tamen cum plures indicantur, malim diuidi, Lucretij lib. 5.

Nuper & hanc primus cum primis ipſe repertus
Nunc ego ſum —— Sic in primis
Georg. 2. —— *Penitus terrae defigitur arbos*
Eſculus in primis —— ἐν πρώτοις, *Inter primas.* Aen. 1. Iterum in Georg. in Mediceo Virgilij Codice, & pleriſque alijs veterib. *Area cum primis ingenti aequanda cylindro.* Priſcian. lib. 15. *Loco eius* [Cum] *in compoſitione ſemper Con ponatur, vt Concurro, Coniugo, Contraho, Conſpiro. Sic ante P. Com. vt Comprimo, Compello, Compages. Comperior, Compita.* Ducta hinc Analogia *Comprimis* per O ſcribatur.

CVMAE vſitatius, quam *Cymae*, Priſcian. lib. 1. Ex eo Ecloga 5. *Cumaeum carmen.* Aen. 6. *Cumaea Sibylla.* Aen. 3. *Cumaeam vrbem.* Teſtatur nihilominus Carrion omnib. Val. Flacci Codicib. MSS. eſſe *Cymaeae vatis* l. 1. atque vni *Cimaeae* Latino l. Vide *Cymatilis.*

CVPA vnico P ex Κυβή: ea namque ſingularum aſſularum forma. Pandectae Florentinae variae ſunt. Alij ex Κύπη. Verum & *Cuba*, dixit Adelinus: *Martyres in cubas mittuntur.* Inde Galli noſtrates *Cuuas.* *Cuppa* vero cum duplici pp ſcyphum, pateramue ſignificat, eſtq. de Graeco κύββα. *Cuppa, vne couppe.* Heſychius: κύββα, ποτήριον.

CVPPES, CVPPEDIAE, CVPPEDINARIVS ex quodam Palatino Codice, ac veterib. editionib. duplici PP. Terent. *Cuppedinarij* · · · · *coqui.* Gloſſae: *Cuppes, faſtidioſus, ſuperbus, cupidus.* Hinc *Cuppedo* ἀρχαϊκῶς pro *Cupido*, ſicut *Amecus*; *Amicus.* Lucret. l. 5.

Quantae conſcindant hominem cuppedinis acres Sollicitum curae?

Cicero, Tuſcul. 4. *Pervicacia, liguritio, vinolentia, cuppedia.*

CVR recte. Veteres *Quur* ex *Quare.* Vel. Longus in Orthographia: *Eſt enim Cui rei, quod ſignificat ob Quam rem. Ex hoc retinuit Conſuetudo hodierna, vt diceremus Quare, quod vna ſillaba caſtigatius fit Cur, quod nos contenti ſumus per C ſcribere.* Idem Caſſiodorus. *V. Quur*, pro quo veteres olim recte *Quor*: idque haeſit in *Quorſum*

CVRATORES. Olim *Coeratores.* V. Vol. 1. Cicero lib. III. de legibus SVNTOQ. AEDILES. COERATORES. VRBIS

CVRCVLIO C litera principe, non G. Plautus *Curculionem* ſcripſit, in cuius argumento Fabulae Literae capitales verſuum *Curculionem* exprimunt:

Curculio miſſus a Phaedromo it in Cariam,
Vt petat argentum: ibi ille eludit annulo
Riualem —— Eidem liticulae obnoxia ſecundae ſillabae ſcriptio.

CVRIA-

CVRIATII τετράσυλλάβως paſſim, & recte. Iornandes licet τρισυλλάβως *Curatis*. Membranae calamo exaratae primae Liuianae decadis τετρασυλλάβως *Curatij* obtulere Vineto. Similiter apud Dionyſium. Halicar. l. 3. edente Rob. Stephano Κοράτιοι τρίδυμοι.

CVRSTRIX *ſi velimus a Curſor Curſtrix facere foemininum, ſicut a Victor Victrix, inconſonum*, inquit Alcuinus in Grammatica. Imo vero conſonum rationi ſimilium. *Aſſeſtrix* ab *Aſſeſſor*: nam vix eſt ſonabile *Aſſeſſrix* Afranij: neque *Curſrix*, ſed *Curſtrix*. Sic *Poſſeſtrix* a *Poſſidendo* apud Nonium. & Afranium in Liberto: *Tui monilis poſſeſtricem*. Ita *Tonſtrix*, *Impulſtrix*, *Curatrix*, *Plauſtrix*, *Aſſeſtrix*, V. *Tonſtrix*.

CVRVLIS magiſtratus, aut ſella, licet a *Curru*, Vſu praeſcribente, vnico R. Sic a *Mamma mamilla*. Ita ſentit & Vinetus in Auſonij Burdigalam: Ita ſcribit Feſtus eadem Origine probata: ita Pand. Florentinae, Silius lib. 12. ——— *Fortaſſe curulibus altis*.

CVTVRNICES, non *Coturnices*, Fl. Caper. Exiſtimo C in medio ſurrepticium eſſe pro *Coturnices*. Feſtus: *Coturnix appellatur a ſono vocis*: poſtulatque vocum ſeries O in prima. Primam tetendit Lucretius: *At capris adipes, & coturnicibus auget.*

Quem porro vocis ſonum Feſtus intellexit? κωτίλος eſt *Garrulus* Theocrito, & Doribus Ὄρτυξ pro Ὄρτυς: ex quibus ortae *Cotornices*, ſeu *Coturnices*, ſeu *Cuturnices*, his vocalib. inuicē cedentib.

CYCNVS potius eſt Paſſeratio, quam litera G *Cygnus*. Adſtrepit Analogia pari ductu a Graecis tractorum *Tecmeſſa*, *Procnae*. Veteres tamen Libri *Cygnus* per G, & *Pyragmon* habent fide Carrionis Notis in lib. 1. Flacci. Antiquiſſimis ſcriptum reor *Cycnus*, ante Sp. Carbilius, quam literam G inuenerit. Ex quo Auſonij manu:

——— *Gammae vice functa prius C.*

Quod liquens eſt ex Duilliana columna perpetuo tenore:

LECION. MACESTRATVS. PVCNANDOD. EXFOCIONT

Pro *Effugiunt*. I ad veterum Orthographica, I ad *Gnoſſus*, *Curculio*.

CYLLIVS tribus ſillabis pro *Cyllenius* etiam Homero ſcribitur Iliados β. & *Cyllenus* mediam occupante ſecunda vocali abſq. I. Metam. 1.

Et cum Cylleno gelidi pineta Lycaei.

Haud iſta ſillabarum caedes mira videbitur non ignoranti *Cyllenium* dictum, *quod omnem rem ſermo ſine manib. conficiat, quib. partibus corporis, qui carent* κυλλοὶ vocantur, inquit Sex. Pompeius. Stephanus: κύλλιος λέγεται. Ἑρμῆς κατὰ συγκοπὴν τοῦ κυλλήνιος: *Cyllius dicitur Mercurius per ſyncopen pro Cyllenius*. I ad Seruium in 8. Aen.

CYMATILIS COLOR placet his, alijs *Cumatilis* per V. Varij ſunt Plauti Codices. Aeque varie ſcribitur *Cuminum*, *Cyminum*. Columella lib. 10.

Frigorib. caules, & veri cymata mittit.

Sic *Cyma*. Columella l. 11. *Coliculum facit, & cymam de braſica*. Lib. 12. *Reponi oportebit cymam, caulem, capparim.*

CYMBA paſſim recte. Vetus Gloſſarium: Ἀκάτιον, *Cumba*. Editio Prudentij poſtrema ſequitur lib. 2. contra Symmachum:

Ceſſet frugiferas Lilybaeo ex litore cumbas.

Aeneid. 6. *Cymba* magis ex vſu, & conſuetudine:

——— *Subuectat corpora cymba.*

Feſtus: *Cymbam Graeci appellant κύμβην.*

CYMBALA Y Graecanico Tullius in Piſonem: *Collegae tui cymbala*. Item *Cymbaliſſare* Caſſio Heminae l. 3. Lucret. l. 2, *Cymbala circum, Concava* ———

CYMON damnat Pontacus in Polybio, ac Mariano repertum. Et ego: nam *Cimon* eſt Cor. Nepotis, Plutar. Thucyd. caeterorum.

CYNAEGIRIS. Vide *Aegeria*, *Aegeſta*, *Aequicoli*. In Plutarchi Catone Maiore legitur Κυναίγειρος cum E, & ſexcentis locis in Polemonis Declamationib. Item apud Baſilium M. in Grammmatica: Κυναίγειρος, κύριον, Suidam.

CYNOMYIA. V. *Harpyia*. Adde ex Beda: *In Exodo, & Pſalterio tranſlatum eſſe arbitramur [Coenomyia] vt omnis generis muſca ſignificaretur: ſed ſimilitudine ſoni per incuriam contigiſſe, vt Cynomyia pro Coenomyia diceretur*. Videtur ex D. Hieronymo mutuatus. Sic enim ille ad Suniam, & Fretellam: *Coenomyia, non vt Latini interpretati ſunt, muſca canina dicitur per Y Graecam literam: ſed iuxta Hebraicam intelligentiam per Oe diphthongum debet ſcribi, vt ſit* κοινομυῖα *omne genus muſcarum*. Aquila Παμμυῖαν, eſt omnimodam muſcam interpretatus. *Cynomyia* igitur eorum opinamento vox eſt deprauate ſcripta. At ſic ὀρθογραφηθῆναι retur M. Platonis imago Philo Iudaeus lib. de Vita Moſis: κυνομυῖα, ἣν ἐτύμως

ἐκάλεσαν δὲ θετικοὶ τῶν ὀνομάτων· ϛροὶ γὰρ ἦσαν ἐκ τῶν ἀναιδεςάτων ζώων συνθέντες τοὔνομα, μύας, καὶ κυνὸς: *Cynomyian vere nomēclatores vocauerant. Cati enim erant. Idq; ex duobus impudentiſſimis animalibus muſca, & cane nomen hoc compoſuerunt.* Iterum poſt pauca: Ἡ δὲ κυνομυῖα τὸ ἀφ' ἑκατέρου τόλμαν προσείληφεῖα, δηκτικὸν, καὶ ἐπίβουλον ζῶόν ἐςι: *Cynomyia accepta ab vtroque audacia, mordax eſt animal, aptumque inſidijs.* Macarius Chryſocephalus: Τετάρτη πληγὴ ἡ διὰ τῆς κυνομυίας· δηλοῖ δὲ ἡ κλῆσις τὸ αὔθαδες: *Quarta plaga per Cynomyiam: quae appellatio contumaciam ſignat.* Ecquod αὔθαδες in *Coenomyia?* Ηἱς συμφωνοῦντας adde duumviros capitales Suidam, & Heſychium. E quibus Heſychius modo per A Κυνάμυια, modo per O. Prior ſcriptio, apud Homerum legitur:

Τίπτ' αὖ, ὦ κυνάμυια, θεὰς ἔριδι ξυνελαύνεις;
Cur Cynamyia deas iterum bellis inimicas?

Quam per A ſcriptionem Euſtathius recipit, & poſtumam retur. alteram per O antiquiorem. Iul. Scaliger in lib. 4. Ariſtotelis de Animantibus vocem ab *infeſtandis canibus* ortam opinatur. Eſt & doctiſſimi viri nota ad Exod. c. 8. Κοινόμυιαν *vitioſe*. Sed quia Bedae praeſidio nonnemo ferocior eſt, pilum etiam ab Etymologo mutuemur: κυνόμυια, τουτέςιν ἀναιδής· Ἐσχημάτισαι τὸ ὄνομα ἐκ δύω ἀναιδῶν τελείως, τοῦ τε κυνὸς, καὶ τῆς μυίας, διὰ τὸ ὑπερβάλλον τῆς ἀναιδείας· ὁ μὲν γὰρ ἀναιδὴς, ἡ δὲ θρασεῖα: *Cynomyia, hoc eſt Impudens. Figuratum eſt enim nomen ex duobus inſignite impudentibus, ex cane, & muſca, quod impudentia in eis ſumma: hic enim impudens, illa temeraria.* Eadem apud Heſychium legas, qui per O, & per A ſcribit. D. quoque Hieronymus ſeipſo attentior, aut doctior, vt amat fieri, in pſalm. 105. *Cynomyiam caninam muſcam* rectius interpretatur. Et ſeipſo doctior Etymologus in Ἀνδραχάς facto ex Ἀνδροκάς protert Similitudinem, Παντελέων, Πανταλέων. Κυνάμυια, Κυνόμυια· Idem: Πολλάκις δὲ τὰ σύνθετα τρέπουσι τὸ ο εἰς α, Κυνόμυια, Κυνάμυια, Ποδόνιπτρα, Ποδάνιπτρα. Eſt & Pſyllion *Cynomyia* Plinij lib. 25. cap. 11. Fuit & Nicij ſcortilli agnomen non ignobile Κυναμυῖα Athenaeum apud lib. 4. cap. 14.

CYPARISSVS quaternione ſillabarum, & Y Graecanico: *Cupreſſus* ternione, & V Latiari. Ouid. Metam. 10. *Gratus erat Cypariſſe tibi* —— Sic Graeci κυπάρισσος: ex eo Attici Κυπάριττος. *Cypariſſinum* herbam lege a Plinio l. 26. c. 8 Maroni *Coniferae cypariſſi*, & *Tenera cupreſſus.*

CYPSELLVS, Κυψελλός, Polyaenus l. 1. Plin. l. 35. c. 3. Vnico vero L Strabo l. 8. Ariſtoteles 5. de Rep. Pauſan. l. 2. Plut. in Arato.

CYPERVS ac per I *Ciperus*, Hermolaus Barbarus in Corollario.

CYRINVS Lucae 2. Euſebij Chronicon Exemplaria tria, inque eius Hiſtoria lib. 1. cap. 5. Ioſ. Antiq. Iud. l. 17. & lib. 18. cap. 5. At in Graeco Lucae textu κυρήνιον, Et Graeci alij Κυρήνιος, vel Κυρῖνος. Sueton. *Quirinus*, & Dio. lib. 53. vulgaria C & Q tranſitione.

CYTISSVS rectius Y Graecanico, & ingeminabis ſigmata cum Dioſcor. l. 4. κύτισσος, θαμνός ἐςι λευκὸς ὅλος. *Cytiſſus, frutex eſt totus albus.* Poſt pauca inconſtater cum vnico S, Sic Maro carminis iugo ſubiecit:

Dum cytiſo paſcentur apes, dum rore cicadae:

eſt enim ἑλκτικόν τῶν μελισσῶν Dioſcoridis voce: *apium trahax*, vel *deleniſicum.*

GERARDO

GERARDO CORSELIO
CONSILIARIO S.

PRopinquis honori, praeſidioque nomen, ac memoriam *Archimedis fuiſſe hiſtoriae Romanae paren. Liuius auctor eſt*: Gerardo Corſelio *honori, praeſidioq́ eſt* Wameſij *nomen blandum, dulciſq́ recordatio Nam*

Ταύτης τοι γενεῆς τε, καὶ αἵματος εὔχομαι εἶναι.

Et mihi viciſsim Corſelij *dignitatem hunc Tractatum cudenti velim eſſe praeſidio: philograecum philograeco. Neque enim pars vlla literarum tractari periculoſius poteſt, quam* Orthographica. *Scribunt omnes, & ſuo iure omnes, ac ſub iugum mitti iure libertatis merito recuſant. Recta mens illis, agnoſco. At aequo iure mihi libertatem non inuideant, neque calamum meum incidant: nulli ſponſam ſuam eripio: Spartam meam, qua poſsum, exorno, cuius ne ornamenta tagax vlla manus abſtrahat, cautio tua eſto,* Florentiſſime Corſeli: *ſub tuum clipeum velut alter puſillius Aiax ſecedo tutelae cauſa. Tu potes vnus, cui multiplici eruditione pectus incoctum. Id vero cum vbique praeſtabis, tum in hoc potiſsimum Tractatu. Abiunctiſsimam quidem meditaris Iberiam, quo te Regis ſummi fata vocant: an reuocare auſim? Velim, ſi poſsim.*

Da ſpatium, tenuemq́ue moram——

Serio tibi obÿcio Dahas *gentem indomitam. Ne trepida: vmbrae ſunt ſolis figuratae liniamentis.* Dalmatas *deinde*, Delicuit, Deſtra, Deana, Dicis cauſa, Diequatti, Diequarte, Diſſidium, Diſcidium, Domnus. *Has vbi luſtraueris gentes, & locos: I pede fauſto, quo cogitas: euola.*

TRA-

TRACTATVS QVARTVS.

D

DAAE, DAHAE, DACAE, DASAE, DACI, DAHI, DAVI ſcribi poſſunt, vt in Silianis docuimus. Ijs addo eſſe Libros, quibus ſit *Daci*, itèm quibus *Dacae*. In Romano Virgilij Libro *Dahae:* vnde perperam figurarunt *Dachae*, qui *Nichil*, *& Michi* ad Latinitatis ludibrium vſurparunt. *Daae* recipi video ab eruditis. Hermolaüs Byzantius: Δάαι, Σκυθικὸν ἔθνος, εἰσὶ δὲ Νομάδες· λέγονται δὲ Δάκαι μετὰ τοῦ κ, *Daae Scythica gens. Sunt autem Nomades. Dicuntur & Dacae cum C,* non dicit X. Et quos Attici Δάυς, *Dauos* appellat Comoedia Latinorum. In Stephano ſic: Δαῖα [An Δάαι] Σκυθικὸν ἔθνος· εἰσὶ δὲ Νομάδες. λέγονται καὶ Δάσαι μετὰ τοῦ Σ. Reuide Hermolaum, & noſtra Siliana. Martialis vbique *Daci*, *Dacos*. Baptiſta Mantuanus diuertit eos.

DACTYLI IDAEI rectiſſime. In Codice Fabriciano praue cum I Pontaci iudicio ad Euſebij Chronica. Vox enim genere Graeca, inquit: vnde natiua Orthographia ſeruanda, vt habent Pauſanias, Strabo. Photius in Bibliotheca. V. *Idaea*.

• DACTYLIOTHECA ſillabis ſex · quinque vulgi peccato ſcribitur. I ad Martialem l.14. Epigr. 123. Plinius l.37. c. 1. *Caeſar Dictator ſex dactyliothecas in aede Veneris genitricis conſecrauit.* Aeterna *Dactyliotheca* orbem literarium opulentauit Abrahamus Gorlaeus vir nobilis.

DALMATIA, DALMATAE per A primore integrata. Sic Taciti Editio a fatis Lipſi. ſic Pamelii Tertullianus. Stephani vox vna: Δάλμιον. πόλις Δαλματίας μεταξὺ Ἰλλυρίας, καὶ Ἰταλίας.... Ἀππιανὸς δὲ τὴν πόλιν Δελμίνιον καλεῖ. Κοδράτος δὲ Δάλμιον· φασὶ δὲ αὐτοὺς καὶ Δαλμάτας *Dalmion, Dalmatiae ciuitas. Illyriam inter, & Italiam ..... Appianus ciuitatem Delminium vocat. Quadratus Dalmium: Dalmatas quoque eos vocant.* Altera: Δελματία Ἰταλίας χώρα· οἱ οἰκήτορες Δαλματεῖς, καὶ Δαλμάται. *Delmatia Italiae regio, cuius incolae Dalmatienſes, & Dalmatae.*

Horat. l.2. Od 1. *Dalmatico peperit triumpho,*

Sic Porphyrio, ſic Seruius. Strabo lib. 7. per A. Sic Procopius Gotthicorum 1 Δαλματία ἐπικαλεῖται edente Oeſchelio literatiſſimo. Ita Phlegon narratu 12 ab eruditiſſimo Meurſio. Velius Longus diuerſus abit: *Placet vt Delmatiam, non Dalmatiam pronunciemus: quoniam a Delminio maxima ciuitate tractum nomen exiſtimetur. Delmatici fluctus* Lucani l. 2. per E opinione Sabellici. Pintianus in lib. Plin. 2. c. 45. veterem lectionem iudicat aptiorem: *Qualis in Delmatiae ora* per E, aitq́ue Graecos teſte Stephano *Delmatiam* dicere, non *Dalmatiam*. Illius ergo Stephani verba praenotaui. Idem Pintianus in lib. 3. c. 22. ſcripturam eandem per E arrogat Plinij Exemplaribus Salmanticenſi, ac Toletano. Patauij vetus Inſcriptio:

BELLO. DELMATICO

Iuxta fontem Timaui: DELMATARVM

Salonae: SVNT. IN. DELMATIA

SVB. Q. PONPONIO

Ita Graeci Δῆλος, Δᾶλος varie. Caſſiodorus: *Placet etiam Dalmatiam ſcribamus: quoniam a Dalmana in extima eiuſdem prouinciae ciuitate tractum nomen.* Quantos viros Orthographiae campus exercet!

DAMAE vnica Muta vulgi, meoque iudicio recte. At Pierius in Virgilium adducit *Dammae*, ſic Virgilius Plantini, Horatius Hunaei, libri Metamorphoſeωs, & Faſtorum Langiani.

DAMOCLES per A apud Tullium in Tuſcul. Val. Max. alios, vt *Damoetas*, *Damon*, aliaque a Δᾶμος paucula flexu Aeolico. Nonnullis penitius eſt *Democles*, quibus haut pugnauero: nam ita apud Hippocratem eſt l. 5. de Morbis vulgarib. Δημοκλῆς. At Latini Αἰολίζειν amant, vnde *Fama* non ex φήμη, ſed ex φάμα. Vide *Demaratus*, & *Alu*, & *Dalmatia*. Hippocrates autem, & Aretaeus ἰωνίζουσι. *Choragium* ex χορηγίῳ Latini: eo modo ſcripſere Tullius, ac Vitruuius. Sic *Dreſus*, *Draſus* Etymologici Auctori, qui in verbo Ἡρεμίη notat: Τὸ γὰρ Εὐφράτωρ, καὶ Νικάνωρ, Δωρικά εἰσιν· ἔδει γὰρ εἶναι Εὐφρήνωρ, καὶ Νικήνωρ: *Nam Euphranor, & Nicanor Dorum ſunt: debuerat enim eſſe Euphrenor, & Nicenor.*

DAMPNAT cum P, ſcriptio paſtoralis. Leges tamen in Notis Magnonis: D. DAMPNAT.

DANVBIVS vnico N. DANVIVS abſque B inſcriptio in ponte Danubij ad ruinas vrbis Wachel. Item alia. Alibi: *Danuuius*, & *Danibius*. Auſonius:

Danuuius penitus caput occultatus in oris.

DAPSILIS. Plaut. Truculento: *Aut vaſum aheneum aliquod, aut lectus dapſilis.* At Paſſeratius legit: *Lapsilis*. De Libro opinor ſuo. Simile *Dacrumae*, Lacrume. Δάκρυς, *Alacris*. Sed & *Dapsilis* per T legit vndeunde. Sic *Tertus*, *Terſus*: Τεῦτλον, Σεῦτλον.

DAVVS, AN DAVOS? Donatus in Andriam: *Dauus vt recte ſcribatur, Dauos ſcribendum eſt: quia nulla litera vocalis geminata vnam facit ſillabam. Sed quia ambiguitas vitanda eſt nominatiui ſingularis, & accuſatiui pluralis, neceſſario pro hac regula digamma vtimur, DaϜus, SerϜus, Ϝulgus, CorϜus.* Tribus ergo modis ſcribi licet. Verum haec periodus falſum continet: nec enim neceſſario ambiguitas vitanda ſcriptione. Altera vanitas cognoſcitur ex *Aequus*, *Antiquus*, & veterum *Poſtiquus*.

DEBORA abſque L. Ita Codices Graeci, aut qui ex tranſlatione Graeca ad nos venerunt: ſic Antiqui libri omnes Latinis, Longobardis, Gothiciſque inter Poenos ſcripti. Auctores Eccleſiaſtici דבורה, alias דברת.

DECANO cum A in medio. Apud Valer. Probum in Catholicis: *Cererem decanamus.* Abſcedit ab aliorum Competentia: *Accino, Concino, Incino, Occino.*

DECARPO. Vide *Adſpargo*.

DECEBALVS, quam *Decibalus*, rectius. Adi Pontaeum ad Euſebij Chronica.

DECEM per E in ſuprema ſillaba recte ex Vſu. *Decim* per I in Romano Virgilij Codice, & in antiquiſſimo Aſpri Grammatici. Item in veteri Liuiano.

DECEMPRIMATVS, vt *Decemuiratus* Hermogeniano de Muneribus, & Honoribus.

DECEMPRIMI vnica continentia, vt *Decemuiri*. Verrina 4. *Euocat ad ſe Centuripinum magiſtratum, & Decemprimos.* Iterum pro Roſcio Amerino.

DECEMSEPTEM, & *Septemdecim* ſcripſiſſe Liuium teſtis eſt Priſcianus lib. 18.

DECIMVS, DECIMAE paſſim, nec improbe. Val. Flacci Exemplaria lib. 2. *Decimae vnde* per I. Item Ouidio *Fluctus decimo*. Ipſi Ciceroni *Decuma* V media, & A finiente vocem. Verrina 5. *Affirmante ſe plus decuma non daturum.* Sic Victorius: ſic Hotomanus. Pierius in nonam Aeneidem antiquiſſimum Codicem Verrinarum Tullij ſubſidio aduocat, in quo ſit *agri Veientani decumas votas*, aliaſque ſemper cum V, & ita paſſim apud Liuium in vetere Libro. Exſtat item:

QVARTIONIS. DECVMI

Auguſti liberti Monumentum. Antiqui Maronis Codices in vndecimo:

—— *In decumum veſtigia rettulit annum.*

Vide Fabium l. 1. & *Edecimata*.

DECMVS. Inſcriptio in Ianiculo:

CIPPVS. DECMVS. A. CIPPO
DECMO. AD. PRIMVM. PED
LXXXXVII

Sic Appianus vbique Δέκμος. *Decimum* Bruti praenomen in Philippinis Tullij ἀπροσδιονύσως ariolantur, cum legi oporteat *Decimus*. Plutar. i. in Rom. qq. integrauit Δέκιμος βροῦτος.

DECVLA, non *Decola*, cognomen Tulliorum, Libri, & Lapides Capitolini.

DECVMANVS pene obtinuit: raro *Decimanus*. Vopiſcus in Probo: *Decimanos fortiſſimos exercitus ſui.*

DECV-

DECVRES ſcribebant conciſius, pro *Decuriones*, Feſtus.

DECVTES TOGAE. V praeſcribit Origo, quibus veluti *Cutis*, ſeu lanugo filorum portatu, trituque excidit. Mauult Lipſius per V l. 1. Elector. c. 14. Nugantur maxime, qui mediam tendi volunt. Cruciger: *Decotes, tanquam cotibus detritae tunicae.* Saxa loquitur hic homo, & inſaniam obſoletas veſtes indutis obijcit, tunicis cotes vt affricent. Gloſſae Philoxeni etiam per O, & per V *Diſcote, Diſcute.*

DAEDALEVS abſque biuocali paenultima. Horat. lib. 4. Oda. 2.

Iule ceratis ope daedalea.

Et ſic, & aliter Graeci. Etymol. Δαιδάλεον, τὸ ποικίλον τῇ κατασκευῇ· Ἔστι δὲ ἀπὸ Δαιδάλεος κατ' ἀποβολὴν τοῦ I. Hoc eſt. *Daedaleum, constructione varium: eſtque a Daedaleius I reiecto.* Vide *Aetherius.* Iteratque Etymologus in voce Δημαλίος, Διαιδάλιος ἀπὸ τοῦ Δαιδάλεος. Silius lib. 14. *Daedaleam repetit pennam* —— ——

DEFENSTRIX addita T. Vide *Curſtrix*, *Tonſtrix*. *Defenſtrix* e Ciceronis Timaeo profert Priſcianus.

DEFERVERIT pro *Deferbuerit* ſcripſit Cato de RR. c. 96. *Ubi lupinus deferuerit, & faecem de vino bono.* Idem: *Ubi ferverit, in catinum indito.*

DEFETISCOR, vt *Deſeſſus* per E, licet a *Fatiſcor*, Priſcian. lib. 8. & Palmerius in Spicilegijs. Iidem ambo *Depeciſcor.* Terent. Phormione:

Neque defetiſcar unquam adeo experirier.

DEFINIO, DIFFINIO vtrumque minimo diſcrimine. Sic *Derumpo, Dirumpo: Demoueo, Dimoueo: Deſigno, Diſſigno: Deſignator, Diſſignator: Demitto, Dimitto: Deripio, Diripio: Derimo, Dirimo.* Maiori paulo diſcrimine *Deminuere* eſt delibare, ac detrahere; vnde & *Capitis deminutio: Diminuere*, diſſipare, differre, diſijcere. Fuit & veteribus *Dimminuo* teſte Priſciano ex *Dis* vltimam in M vertente. *Degero* Catoni de RR. c. 37. paſſim *Digero*. *Delargior* l. 8. Priſcian. ex C. Graccho, *Dilargior* quoque.

DEFINITIO rectius, antiquius. Nec male *Diffinitio*, finium, aut rerum finitarum diſſeparatio. Inconſulte repudiatur a Manutio.

DEFLVTVM, DEFRVTVM, Ἕψημα veteres Gloſſae. Origini conuenienter. Vſus ſequendus.

DEFRVDO abſque A vniformiter habent Pandectae Piſanae. Victorinus: *In defrudo apicem ſecundae ſillabae imponere debetis: nam a deferuendo, & decoquendo fit tale quod defrudetur, id eſt, frudetur coctura, & minuatur.* Sic apud Plautum in Aſinaria referente Nonio:

Tun' ego defrudem, cui ipſi nihil eſt in manu,
Niſi quid tu porro uxorem defrudaueris?

In Phormiore Terentiani: *Meum defrudans genium comparſi miſer.* Veteribus inſcriptum *Defrando* teſte Briſſonio Παρέργων lib. ſingulari. Catonem veteribus annumero, cui ſcriptum c. 5. de RR. *Segetem ne defrudet.*

DEGRESSVS autem per E, quam per I: *Degredi enim e ſuperiore loco deſcendere: Digredi ex aliquo loco diſcedere*, Mar. Victorinus. H. Steph. Gl. *Degreditur*, Καταβαίνει.

DEHORIO Catoni c. 66. alijs *Dehaurio*, vt *Exhaurio*, peruagatiſſima varietate.

DEIMPROVISO 4. Tuſcul. nectit Victorius antiqua ſecutus Exemplaria. Sic *Derepente.*

DEINDVSTRIA ſcribitur in Oratore Tullij a Victorio editi. Item in eiuſdem Bruto.

DEINTEGRO compulſis in vnum vocib. quidam volunt. Diſpulſis edebat R. Stephanus in Prologo Andriae: —— *Quas feciſſet de integro comoediae.*

DEIVDICARE, Pandectae Flor.

DELECTVS ſcribit Manutius repugnante Librorum vetuſtate, & Feſto, cui *Dilectus militum.* Quae per I ſcriptio Libros pene omnes occupauit, eam nuſquam reijcit, magis ſequitur Valtrinus l. 2. & Lipſius l. 1. de Militia R. Vide *Definio.* Sic etiam in Pandectis Florentinis tit. de Re Militari c. 4. Sic Aeneid. 3.

—— *Digreſſu moeſta ſupremo.*

Vmbra tamen ineſt diſcriminis *Delectum* inter, & *Dilectum.* *Diligit* proprie, qui ab altero legit, ſeparatue: quod qui agit, ſibi alteriue legit, ſiue *Deligit.* *Deligit* autem, qui ſuo prius commodo conſulit animo, quam ab altero ſeparet, aut, *diligat.*

DELENIMENTVM Pandectae Flor. Analogia ex Plauti *Delenificum* capi poteſt. Codd. alij, *Delinimentum.*

DELERVS, DELIRVS Feſto, Gloſſiſque antiquis. Origo ἐκ τοῦ Ληρεῖν.

DELI-

DELICIAE per C a *Delicio.* Competentiae ius hoc eſt. *Delicior, Elicius Iupiter, Illicium, Illices.* Per T ſcribi nullatenus debet, non magis, quam *Delicatus.* Eſt autem apud Phocam in Arte mendoſe *Delitiae.* Hodie nouant Prudentium contra Symmachum l. 1. ſcripta prima per I:

Hae ſunt diliciae Iouis infernalis ——

Delicia eſt tignum, *quod a culmine ad tegulas angulares infimas verſus faſtigatum collocatur: vnde tectum deliciatum, & tegulae deliciares.* At ſcribitur quoque per Q. *Deliquiae* Vitruuij lib. 6. c. 3. *Diſpluuiata autem ſunt, in quibus deliquiae arcam ſuſtinentes, ſtillicidia reijciunt.* V. Turnebum lib. 10. c. 17. & ſupra *Colliciae.*

DELICVIT a *Deliqueſco*, quo Columella vtitur l. 12. c. 41. *Eliquatum* eſt. Ouid. lib. 3. Triſt. Eleg. 10. *Ergo vbi delicuit nondum prior, altera venit, nix.*

Metam. 4. *Protinus imbutum coeleſti nectare corpus*
Delicuit, terramque ſuo madefecit odore.
Lib. 7. *At genitrix Hyrie ſeruatum neſcia flendo*
Delicuit, ſtagnumque ſuo de nomine fecit.

Sic *Elicuit* pro *Liquidus fuit*, apud Iſidor. Hiſpalenſem in Chronico: *Iulius Africanus ſub Imp. M. Aurelio Antonino ſimplici hiſtoriae filo elicuit.* Ab eadem origine *Colliquiſſet* cum litera Q reperio. Varro Rerum diuinarum l. 3. *L. Scipio, quum aurum factum haberet in ciſta viminea, fulmine ita eſt ictus, vt ciſta eſſet integra, aurum colliquiſſet.* Idem de proprietate ſcriptorum: *Quod aes, aut quid aliud eius generis ferue factum colliquiſſet, & in forma eſſet infuſum.* Ἀρχαϊκῶς opinor. Vide *Licebit.*

DELICO eiuſdem ſtirpis habet ſemina, quaſi *Delicido*, ſeu *Deliquido*, declaro, vt patet ex ſubiectis, ſcriptumque inuenio litera C, non Q. Accius Achille. *Quare alia ex crimine inimicorum effugere poſſis, delica.* Titinnius in Quinto: *Quid iſtuc eſt? aut iſtic ſibi vult ſermo? mater delica.*

DELINIO, LINIA per I Eutyches. Alij per E, idque tritius.

DELIRARE I Latiali. Incertus Auctor, vulgo Beda hauſit ex Velio Longo haec: *Deliramentum, non Deleramentum: quia a verbo Liro, id eſt, Sulco, originem trahit. Et ſicut boues cum a recto ſulcandi actu declinant, delirare dicuntur: ſic & homines, qui de bonis ad mala corda diuertunt.* Per I Varro quoque. At Fl. Caper *Delirare*, & *Delerare* ἀπὸ τοῦ λήρου. Ita lib. de Verbis dubijs.

DELITVM, non *Deletum*, quod *deleuerit*, Caper de Verbis Dubijs. Vide Verrina 5. Dixiſſet *Delitum* a *Delino*, *Deletum* a *Deleo.*

DELPHIN, DELPHIS, DELPHINVS. Gell. lib. 7. c. 8. *Delphinos Venereos eſſe, & amaſios.*

DELVCTO, non *Deluctor* dumtaxat. Plautus Trinummo: *Cum hiſce aerumnis deluctaui.* Vidularia: *Quid multa verba? plurimum luctauimus.*

Terent. Hecyra: *Dicitque illi annulum ſeſe, dum luctat, detraxiſſe.*

DEMARATVS cum E tueri poſſe videor Proportione, Terentius *Demea*, Plautus Curculione *Demarchus*, alij *Demochares, Nicodemus, Demophoon, Charidemus, Demoroon, Democratia.* Vide caput de Variantia, & ſupra *Damocles.* Nec per A *Damaratus* reſpuerim; ne mihi cum Saxis Capitolinis, & Manutio ſit depugnandum. Dionyſius lib. 3. Δημάρατος ὑπὸ λόγοις. Item Suidas. Iuſtin. l. 20. *Demarato locuplete negotiatore.* Sic *Demoteles* Plin. lib. 36. c. 13. Vide Originem in Vol. 1. Iniuria *Demaratum* exſtinxit Manutius. V. *Alis.*

DEMOLIO ἐνεργητικῶς pro *Demolior* non detrita ſit Orthographia. Sic ex Iure refert Briſſonius Παρέργων Lib. ſingulari. Id vſitatius veteribus adſerit Diomedes ex Varronis libris Poëtices, ex Epiſtolicis Quaeſtionibus, ex Naeuij Corollaria. Briſſonius iterum ſex locos ex eodem Iure confert, vbi *Demolior* παθητικῶς ſit acceptum.

DENSELETHAE Plin. l. 4. c. 11. Idem alibi *Denſelatae.* Ptolemaeus per Th *Denthelectas.* Nomina licet barbarica, qua tamen poteſt accuratione, ſcribenda Latinis vtentibus.

DEPECISCOR. Palmerius in Spicilegijs, vetus Codex M. Tullij l. 9. Epiſt. ad Atticum ep. 6. *Depaciſcor* Conſuetudo aliorum probat.

DEPLECATI, DEPLICATI Antiquis Gloſſis.

DERBICES Mela, Strabo, Ptolemaeus. Cteſias *Derbios* nominat. Alijs ſunt *Derbiccae.* Apollonio duobus KK Δερβίκκαι.

DEREPENTE *licenter* vſurpaſſe Terentium in Hecyra Victorinus affirmat. Neſcio quam *licenter*, quod vſurparunt Turpilius, Ennius, Afranius, Accius, Nonius, Varro. *Licenter* fortaſſe: quia Latinis Aduerbijs praepoſitionem diuulſam praenotari cum Priſciano non patitur. Neque id nos patimur, ideoque eam coniungimus cum ratione iam prodicta, tum ex lege Competentiae. Sic *Deſubito* ſexcentis apud Nonium auctoritatib. *Deimprouiſo* Diomedi l. 1. *Deſuper, Deinſuper* Salluſtio l. 1. Hiſtor. Donatus in Hecyram: *Derepente vna pars orationis eſt.*

DER-

DERTONA leniter Plinio l. 3. c. 5. Strabo aſpere: Ἐστὶ δ' Δέρθων πόλις ἀξιολόγος. *Eſt autem Derthona magni momenti opidum.*

DESABVLARE gratius eſt Ioſ. Scaligero in Auſonianis ex Varronis Seſquiulyſſe, quam aliorum *Deſubulare.* Ἐπέχω.

DESCENDI trium eſt vulgo ſillabarum: quatuor Valerio Antiati hiſtor. 75. *Deinde funere locato ad forum deſcendidit.* Laberius item in Catulario ita ſcripſit;

Ego mirabar, quomodo mammae mihi deſcendiderant.

DESCRIBO ex prototypo: *Diſcribere*, Διαγράψαι in Philoxeni Gloſſis eſt ſcribendo in portiunculas, & articulos diſtinguere.

DESECRO habent nonnulli Statij Codices Thebaid. 9.

Quercus erat, Triuiae quam deſecrauerat ipſa.

Competentiae iure *Conſecro, Exſecror, Obſecro.* Quaedam Inſcriptio CONSACRAVIT. vetuſte. Gloſſae item Philoxeni: *Conſacraneus* Alias *Conſecraneus.* Quapropter alij apud Statium *Deſacrauerat* legunt. Reuocant nos Plinij Exemplaria lib. 28 cap. 8. *Per ſingula membra deſecratum.*

DESINARE, DESINERE, Feſtus. Reſcribere: *Deſinare, ineptire eſt.* Mox ipſe Feſtus: *Fodare Fodere. Sic Piſare, Pinſere: Vannere, Enannare.*

DESIDERO. I Latinorum. Vide *Conſidero.*

DESPOLIATVM apud S. Lucam ἐσκυλευμένη ex Cicerone, Plauto, Apuleio, Arbitro:

Atque Arabum populus ſua deſpoliauerat arua.

Diſpolio quoque recte ac paene aliud.

DESPONSATA vulgo. Viterbienſis, ac Romanus Suetonij Codices *Diſponſata* per I. Notat ad Iulium Caſaubonus.

DESTRA veteres pro *Dextra.* Sic Inſcriptio priſca, & Gloſſae Philoxeni. Vide *Iuſta*, & *Iuxta.*

DESTRICTE pro *Diſtrictae*, Pandectae Flor.

DESVBITO. Vide *Derepente. Deſurſum.*

DESVRSVM, DESVBITO *non ſunt duae partes orationis, ſed vna compoſitae. Si diuidas praepoſitio eſt, connexa aduerbium facit: ideo praeiudicium non facit, quia vno accentu pronunciantur, tanquam ſingulae partes orationis, non tanquam diuiſae.* Cledonius in Arte tacit ambages.

DETORSVS pro *Detortus* Cato ſcripſit teſte Priſciano l. 9 Iſi. 2. Origin. *Marſus hoſtem occidit priuſquam Pelignus: propterea Marrucini vocantur, de Marſo detorſum nomen.* Silius Italicus:

Detortis laeua celer effugiſſet habenis.

DETRACTO iiſdem Auctorum locis reperitur. vbi alijs in editionibus eſt *Detrecto* per E. Neque negari poteſt *Detracto* a *Detractum* enaſci. Nec aliter ſcripſerol. 4. Triſt. Eleg. 4.

—— *Detractat praeſentia liuor.*

In Maronis Codicibus Mediceo, Romano, alijs antiquiſſimis, vno excepto ſcriptum inuenit *Detractans* per A Pierius, quod etiam obſeruauit in oratorum aliquot Exemplaribus, praeſertim Liuij.

DETRECTO Competentiae iure admittatur, vt *Obtrecto, Contrecto.*

DEVCALION *lacrimis ita Pyrrham affatur obortis*, Metam. 1. l. LEVCARION etiam ἀνλεστοιχιάσει literarum, auctor Etymologus.

DEVELTON opidum Thraciae, poſteris ſeculis *Deultum*, Plin. l. 4 c. 11.

DEVERSORIA priſci illius Libri, qui Notas bonas dedit in Nonium, cuius nomen nobis inuidit typographus Perier. *Diuerſoria* tamen non auſim aſpernari. Claud. Salmaſij fide Libris priſcis eſt *Deuerſorium. Deuertere, Deuerſari.*

DEVERTICVLVM Pandectae Flor. Similiter in Gloſſario. Vulgo *Diuerticulum.* Neque vulgo male.

DIANA recte, atque ex Vſu. At in Pontificijs indigitamentis *Eiana:* vnde vetera Monumenta *Deianam* nobis exhibent. Olim etiam *Iana.* Macrob. l. 1. Satur. c. 9. *Pronunciauit Nigidius Apollinem Ianum eſſe, Dianamque Ianam appoſita* D *litera, quae ſaepe I literae cauſa decoris apponitur, vt Reditur, Redhibetur, Redintegratur. & ſimilia.* Item ad D. Euſtathij Romae Inſcriptio vetus a Pierio repraeſentatur, vbi DEANAE. D. D.

DICIS CAVSA Vſu vulgario. Varro lib. 5. de LL. a *dico dicis* diducit. *Dices cauſa* ſcribendum diuinat Hotomanus in ſextam Verrinam, locutionemque ortam ex voce Δίκη, quod

quod ea plerumque ritum, modumque ſignificet, vt *Dices cauſa*, ritus tantum obſeruandi cauſa, ac non reuera aliquid fieri dicatur. Vnde Δίκην etiam aduerbium, inquit, pro *Inſtar* Graeci vſurpant. Si ſic; declinationem quid remoratur? Fl. autem Soſipater l. 1. *Sunt quaedam, quae declinationem non admittunt, & in quibuſdam caſibus tantum inueniuntur, & dicuntur ἄκλιτα*, vt *Dicis cauſa, hic tantum genitiuus eſt*, inquit. Minus ſatisfaciunt annotata Turnebo l. 21. c. 20. Aduerſ. Vide Varronem lib. 5. de LL. Hotomano praeiuerat Pithoeus Aduerſ. lib. 2. c. 8. ſcribens Δίκης, vel *Dicae cauſa*. Nam & in veteri Lexico ſic redditur: Νόμου χάριν, ὡς παρὰ Γαΐῳ τῷ νομικῷ. V. Gloſſ. H. Steph. V. Duarenum lib. 1. Diſput. Anniuerſ. c. 47.

DICTAMVM, DICTAMNVM varie Aen. 12. & apud Plinium, varie in Theophraſti Exemplaribus licet in Theophraſto per M & N ſcriptum adſeueret Erythraeus: in quo alij N eſſe negant, vt apertius ſit Exemplaria diſcrepitare. Δικταμνίτης οἶνος, Δικταμνοειδὴς apud Heſychium, item ψευδοδίκταμνον arguunt cum N ſcribi rectius. *Dictamum* abſque N penitus deſpuit Hermolaus in Dioſcoridis l. 3. vbi τὸ δίκταμνον reperies, vti apud Alexandrum Aphrodiſeum τὸ δίκταμνον. Et vero ſepoſita conſona N, A correptum futurum eſt, ſi ſimilium nominum formam apud Graecos attendimus. Hofmannus lib. 3. c. 2. conſtanter cum M, & N pingit, & Hippocrates lib. de Natura muliebri Δίκταμνον, ψευδοδίκταμνον, ἄμωμον. H. Stephanus t. 3. apud Plut. abſque N edidit p. 1792. Eruditiſſimus Mauſſacus apud Ariſtotelem l. 9. c. 8. de Animalibus edidit cum N, & Meurſius in Antigoni hiſt. mir. τὸ δίκταμνον.

DIDYMAEVS APOLLO recte Plinio l. 5. c. 2. l. 6. c. 16. Strabo nominat μαντεῖον Διδυμέως Ἀπόλλωνος lib. 14. Geographiae. Locus ipſe Δίδυμοι a Pauſania in Achaicis. Quare male viſum eſt ſcribendum *Dindymaeus* cum N Alexandro Neapolitano.

DIEQVARTI, DIEQVARTE, DIEQVARTO, QVARTO DIE, DIE QVARTO. D. Auguſtus duabus in vnam confectis vocibus per I terminauit. Coelius l. 2 Hiſtoriarum: *Diequinti Romae in Capitolio curabo tibi coenam coctam*. quod ex M. Catone mutuatum volunt Macrob. l. 1. Satur. c. 4. Gell. lib. 10. cap. 24. Sic *Priſtini, Priſtine: Proclini, Procline*, atque alia multa id genus varie dixerunt. Sed & *Die Priſtino, & Priſtino die*. Simili figura *Diecraſtini*. Sacerdotes quoque populi Romani cum dicunt in diem tertium, *Dieperendini* dicunt. M. Cato in Orat. contra Furium *Dieproximi* dixit. Denique Gellius haec: *Hoc igitur intererit, vt Diequarto quidem de praeterito dicamus: Diequarti, aut quarte de futuro*. Quem diſtinctum recipit & Macrobius; nos parum probamus.

DIEQVARTE Pomponius in Atellana, quae Meuia inſcribitur;

Dies hic ſextus, cum nihil egi: die
Quarte moriar fame.

DIEQVARTO. Cn. Marius in Mimiambis pro *Nudiusquartus* dicit: *Nuper diequarto, vt recordor, & certe aquarium vrceum vnicum domi fregi*. Quarto die. Maro Aen. 3.

Quarto terra die primum ſe attollere nobis.

Claudamus haec Macrobij verbis: *Nec Diecraſtini a doctiſſimo viro ſine veterum auctoritate prolatum eſt: quibus mos erat modo Diequinti, modo Diequinte pro aduerbio copulate dicere. Cuius indicium eſt, quod ſillaba ſecunda corripitur, quae natura producitur, cum ſolum die dicitur.* Poſt Praetoris verba depromit: *Dienoni poſt Cal. Iannarias Quiritibus Compitalia erunt.*

DIFFICILLIMVS geminatis LL. Vide *Facillimus*.

DIGNOR rectiſſime; vetuſte *Digno*. Pacuuius Hermiona:

Cum neque me adſpicere aequales dignarent meae.

Idem Iliona: *Quis deos infernos, quis coeleſtis dignet decorare hoſtijs?* Accius Meleagro: *Remanet gloria apud me; exuuias dignaui Atalantae dare.*

DILIBVIT VNGVENTO, non *Delibuit*, incertus auctor, vulgo Beda. Idem iterum Vſu publico aduerſante: *Deluit, purgat: Diluit, temperat.*

DILVVIO EX ILLO —— Maro, perplurimi. Item *Diluuies* Horatio, & Lucretio. At Gloſſarium: *Deluuium*, κατακλυσμός. Ex his, ac ſuperioribus vtcunque euidens eſt in compoſitis multis, *De*, & *Di* promiſcue in Vſum veniſſe. Lexicon Cyrilli: Κατακλυσμός, *Diluuies, Diluuium*.

DIMENSVS pene omnibus, ac Maroni:

Exſulibuſque datum dimenſis litus arenis.

At Ciceroni etiam παθητικῶς lib. 2. de Nat. deorum: *Ita dimetita ſigna ſunt, vt in tantis deſcriptionibus diuina ſolertia appareat*. Vide *Menſus*.

DIMINVO a *Di: Diminuo* a *Dis*, ſibilo in proximam abeunte mutam. Priſcianus lib. 1. *Tranſit haec eadem* [S] *in M, vt Rurſum pro Rurſus, Diminuo pro Diſminuo.* Terent. in Adelphis: *Diminuo tibi cerebrum.* *Demnuntum* autem eſt Pandectarum Florentinatum. Vide anterius *Deſinio.*

DIMOERON pro *Dimiro* apud Vitruuium lib. 1. c. 1. rectiſſime reſcribit eruditiſſimus Baldus Abbas, ἐκ τῆς Μοίρας.

DINGVA veteres pro *Lingua*, Mar. Victorinus l. 1.

DINOSCIT abſque G ſcribunt Vel. Longus, Papirianus, Salmaſius in Verum Spart. *Dinoſcitur* in Apuleij Aſclepio. Tritiore Vſu *Dignoſco.* Angelus Caninius detritum opinatur, Διαγινώσκω, *Dignoſco*, vt Διαφέρω, *Differo.* Quaero ex eo *Cognoſco* τῷ G ſcribitur, & vnde deteritur. Ratio potior, *Gnoſco, Noſco* promiſcue ſcribitur. Sic ſupera compoſita.

DIOCESIS ſcribunt indocti: tirones Muſarum *Dioeceſis.* nec aliter ὀρθογραφεῖν. In Muſas coniurati tertiam quoque breuiant. Nec par eſt cum *Poſſi* ratio: nam in hoc verbo Graeci quoque Poëtae ſubiunctam vocalem detriuiſſe videntur. Can. 99. Eccl. Africanae: Ἀλλὰ ἑαυτοῦ ἐπισκόπου διοίκησιν. *Alicuius cuiuſdam Epiſcopi dioeceſin* Plutarch. in Cicerone: Τὴν ἑαυτοῦ τῆς περὶ Κύπρον, καὶ Βυζάντιον διοίκησιν. *Suam Cypri, Bizantijque adminiſtrationem.* Manutius mecum.

DIONYSVS Homero Iliad. ζ. Orpheo, alijs. Quibuſdam per X *Dionyxus* ſcriptum. Etymol. Ὅτι μὴν Διώνυξον αὐλόν.

DIOTA apud Horatium, Oda 9. l. 1. quam *Dyota* rectius. Sic Διώρυξ, τάφρος Heſychio. Διωτὶ κύπελλον Athenaeo. Paſſeratius etiam admittit eum Y bicorni.

DIPLOMATA I Latinorum. Legi *Duplomatibus*, vt in Pandectis, praecipit ad Capitolini Pertinacem Caſaubonus. Meminit Florentinarum Briſſonius Παρέργων libro ſingulari, quibus ita ſit. Verum nos Pandectae iſtae ſaepius ludificantur. Διπλώματα vox eſt vt tota flexu Graeco, ſic Origine ex διπλόω: ergo in eo tam iure vocalem bicipitem inducimus, quam in *Diptychis* primore ſillaba. Dices cum Giſanio *Duplum Duplionem dici*, quamuis ſint ex Διπλόω. Fateor iſta omnia ab eadem Origine: ſed in his vt obtinuit flexus Latinorum, ita ſcriptio ijs placita vſu capta eſt: Διπλώματα vero vox eſt flexu, non Origine dumtaxat Graeca. Ex quo doctrina Fl. Capri fluxit illa libro de Verbis Dubijs: *Diploma, non Duploma*, aut *Duplomum.* Budaeus in Pandectas in cap. *Eos*, & in cap. *Continuus* de verbor. obligat. *Nemo qui bonarum literarum*, inquit, *monimenta attigerit, ignorat Diploma legendum eſſe, non Duploma.* Sic apud Ciceronem, Macrobium, Tranquillum, Lampridium.

DI, DIS. *Sic in omnibus Virgilianis Codicibus reperiſſe ſe affirmat Pierius.* Haec verbatim ab Andrea Brabanto mendaciter ſcribuntur. Nam tantum in Aliquot antiquis codicibus id ſe reperiſſe teſtatur Pierius pag. 81. in tertium Aeneidos. Item de *Diji* teſtimonium fert, non vt illi affingit de ſuo Brabantus de recto ipſo: etſi vtriuſque ſit propemodum eadem ratio. At Probus mauult *Dijs* per duas II vocales ſcribi, & in Virgiliano opere *Cuoiζuειν* agnoſcit mecum Erythraeus. Sicut *It* ab *Is* non *I* dicitur. Imo *Dei* rectum eſt: Victorinus: *Dei potius, quam Dij.* Iutum venio ex Plauti Moſtellaria:

Quicquid Dei dicunt, id rectum eſt dicere.

DIS, DITIS vtrumque nominandi caſu. Petronius:

Has inter ſedes Ditis pater extulit ora.

DISCISCO ex Cauchiani Codicis fide reſcribit Pighius Val. Maximi lib. 6. c. 6. *Ne a ſocietate noſtra diſciſcerent.*

DISCOQVANTVR *coeleſti aqua* mauult Plinij lib. 22. c. 25. Gelenius, quam *Decoquantur.*

DISCORDO, CONCORDO adſpiratione ſublata. Poſcit hoc Origo a *Corde*, vt vulgo ſentiunt. Alij a *Chordis* muſicorum, ἀπὸ τῶν χορδῶν: vnde adſpirabant barbari: verum & hac Origine confeſſa notum eſt Aeoles a flatu abſtinuiſſe, vetereſque Latinos.

DISCRESCERE, ἀπομινύθειν eſt in Cyrilli Lexico, quae ſcriptio ſic admittenda, vt *Decreſco* non repudietur. Vide *Diſcribo.*

DISCRIBO Lambinus multis locis ponit, quibus exturbat *Deſcribo.* At qui exemplare ſequitur, de eo deſcribit: qui ſeorſim, ex aduerſarijs verbi gratia, alio confert, *Diſcribere* videtur.

DISYLLABVM vnico S abſoluta primore ſillaba. Διςύλλαβος enim vt δίςτιχος Σ caduco ex Δίς. Sic Terentianus:

Nam addit primum illa diſyllabon vt libet.

Poſt

Poſt: *Ille tetrametro datur ante diſyllabus.*

Lucillius l. 17. Satyrarum: *Atque diſillabon elige quodam.*

Hephaeſtio: Καλἔιται καταληκτικὸν εἰς διϲύλλαβον. Similiter Heſychius. Apud Theodorum Gazam legas Διϲύλλαβα, Διϲυλλαβεῖν, Ὑπερδιϲύλλαβα. V. *Diſſpicio.*

DISPEREO vulgo recte: *Diſperire* Pandectae Florentinae.

DISQVAERO, DISQVIRO. Victorius in Varronem lib. 1. de RR. c. 57.

DISSICO mediam ſillabam I perficiente Antiquitas adamauit. Apuleius lib. 8. de AA. edente Vulcanio: *Sua quiſque brachia diſſicant.* Plaut. Curcul.

Clypeatus elephantum vbi machaera diſſicit.

Cl. Puteanus, Lamb. Manut. Giſan. in Lucr. Carrion in Val. Flaccum, Pierius in Virgilium ampl. ctuntur. Ego vt Antiquitati ſua non detraho ſymbola: ſic Analogiam ſecutus *Exſeco, Deſeco, Reſeco* (a qua longiſſime abit Andreas Brabantus ſcripto: Nam & in alijs compoſitis verbi *Seco* E mutatur in I) diſſuauior, *Diſſeco.* At mihi vide, Lector, nefandam Antiquitatis ambitionem. Non deeſt, qui libro Ouidij vndecimo

—— Nondum totos ornata capillos

Diſiecit hos ipſos —— ——

dictet pro oraculo reſcribendum *Diſſicit*, quod ſit *Capillum diſcindere,* idque inimicum facto Alcyones, cui cum minus eſſet otij concinnandis capillis, *hos ipſos diſiecit,* & obuolitare iuſſit: non *Diſſecuit.*

DISPARGERE Palaemon ſcribit cum A apud Chariſium l. 2. & vnico S. Antiquitatem ſuſpicio: poſteritatis Viſum ſequor per E. V. *Diſpartio, Adſpargo.* Neque Gruterum hic audio, cui ſola per A placet ſcriptio.

DISPARTIO. Vide *Diſpargo.* Siſenna Hiſtor. l. 3. *Exercitum diſpartiunt.* Ibidem: *Manualis lapides diſpartit.* In Afranij Abducta apud Nonium: *Diſpartiantur patris bona pariter.* Eodem loci ex Nouij Decuma nihilominus ſcribitur: *Vt pariter diſpertiam* per E. Sic Varroni lib. 2. Rhetoric. *Ea, quae ad mortales pertinent, quadrifariam diſpertierim.* Proportio *Expers, Expertem* dicimus. Vide *Bipartito, Impertio.*

DISSPICIO *ſcribi debet, & ita diuidi Dis, & Spicio,* inquit Caeſellius, addito: *Nonnulli vero Diſpicio per vnum S ſcribendum putant, quod praepoſitio Dis interdum literam perdit, vt eſt Diduco, Diuido, Diiudico.* Tandem concludit: *Sed melius eſt, per duo S, ſcribo diſſpicio.*

DISSPICIO, quo ſuper iſta eſt Caſſiodori praeceptio: *Diſſpicio per duo SS ſcribendum eſt, non per vnum: quoniam ex praepoſitione, & verbo conſtat eſſe compoſitum, quemadmodum eſt Conſpicio, Aſpicio, Deſpicio: ac per hoc per duo SS Diſſpicio ſcribi debet, & ita diuidi Dis, & Spicio. Nonnulli vero Diſpicio per vnum S ſcribendum putant, quod praepoſitio Dis interdum literam perdit, vt eſt Diduco, Diuido, Diiudico: ſed melius eſt per duo SS ſcribi Diſſpicio.* V. *Diſillabum.* Ad quam effigiem recta ſunt *Diſſcribo, Diſſico, Diſſpargo, Diſtructum, Diſſtipo, Diſſenſor,* ἐτερογνώμων; non rectum puto illud Lexici a Cyrillo *Diſenſor.* Quod ſi admittes *Diſſpicio:* cur non *Adſpicio?*

DISTINGVO. V. *Tinguo.*

DISSIDIVM, DISSCIDIVM recte. Vtrumque corporis eſt proprie: vtrumque ἀκυρολογίᾳ animis accommodatur: vtrumque ex imitatione Graecorum. Pollux l. 2. c. 4. Στασιάζειν, καὶ διαϲτῆναι, hoc eſt *Diſtare, Diſſidere.* Homer. Διαϲτήτην ἐρίϲαντε. Scholia in l. 1. Thucyd. Διαϲτῆϲιν, διενεχθεῖεν ϲταϲιάζοιεν πρὸς ἀλλήλους. *Diſtarent, differrent, inter ſe diſtarent.* Sic Fabius Declam. 7. *Quod aliquando diſſedimus.* Cicero 1. de Finib. *Cupiditates enim intus etiam animis incluſae inter ſe diſſident, atque diſcordant.* Suetonij in Tiberio c. 7. *Cum Iulia primum concorditer, & amore mutuo vixit, mox diſſedit, & aliquanto grauius, vt etiam perpetuo ſecubaret.* Salluſt. 4. hiſtor. *Diſſidere inter ſe coepere.* Quibus in locis Manutius, Lambinus, alij nouatores ſi *Diſcindere* tentent reponere, iudicij vanos clamabo. Pari ortu, ac notione lib. 14 Metamorphoſeos:

Non bene diſſidium Phrygij latura tyranni,

Quem in locum vide Ciofanum. Vox eſt profecto curialis, cum ſententias per diſceſſionem dicebant ſenatores, atque etiam *Diſſidebant:* inde latius, ac latius pro quauis animi alienatione, atque amicitiae diſtractione. Ac rurſus ex corporum, animorumque diſſenſione cum fieret *diſſidium*, inſociabiles inimicitias, diſſenſioneſque ſignificantius expreſſuri ad metaphoram confugere. & a diſſiſſis, diſruptis, diſciſſis *Diſcidij* nomen huc applicatum, quod proprium vſurpauit Terentianus: *Dum ne diſcidium verbi quarto pede fiat,* id eſt, ſectio, diuiſio. Arnob. l. 5. *Cum diſcidio partium ſanguis immenſus fluit.* Et hoc imitatu Graecorum, quibus Ἀπορρῆχθαι, διαϲχίϲθαι eſt Διχογνωμονεῖν apud Pollucem. Vnde & vox Eccleſiaſtica, aut profana potius *Schiſmata.* Vtrumque Competentiae lege fulcitur. Ab *Obſideo Obſidium* Tacito: *Deſideo Deſidies* Lucretio: *Inſideo Inſidiae*

ſic *Diſſideo Diſſidium*. Iterum vt ab *Exſcindo Exſcidium*: ſic *Diſſcindo Diſcidium*. Homines curti iudicij, lectionis non maioris, neque exactioris delitigant ſuper his, & ſeuero ſupercilio *Diſſidium* ex orbe literarum exulare iubent. Quaſi vocum ſimilis nulla ſit facies. Gloſſae ab H. Stephano: *Diſcidium* (ita illic) Χωρισμός. *Diſcidium*, *Diuortium* dicit, Διάλυσις γάμου.

DISTINGVERE *quoque ſine V litera & ſcribere, & dicere maluerunt adiicientes illam rationem, quod Diſtinguere eſt interpoſito puncto diuidere, atque diducere.* Haec ἐν αἰνιγμοῖς Vel. Longus lib. de Orthographia. Qui ſenſere V non ſcribendum ob allatam rationem, hoc opinor, voluere, Στίζειν, vide στίγμα, eſſe *interpoſito puncto diuidere*: inde fieri *Stingo, Diſtingo*. Aliam ſubdit: *Siue quod Tingat id, quod inſcribitur*. Tunc componatur ex *Dis & Tingo*. Quibus deinde reiectis ſic concludit Longus: *Tamen in hac voce ſic V literam occupauit Conſuetudo, vt non facile poſſit euelli*. Haere Conſuetudini.

DISTRVCTVS amplius, quam *Deſtructus*: χωριϰώτερον namque partium diſcidium, ac ſegregationem auribus obijcit. Inſcriptio in ponte Salario de ponte vatie diſtracto, ac diſiecto loquitur:

A. NEFANDISSIMO. TOTILA. TYRANNO. DISTRVCTVM

Diſtructio, Καταστροφή, Gloſſae Philoxeni. Alias ſuo loco *Deſtructus* recte.

DISSVPO vocali V veteres ſcripſere. Notant multi. *Diſſipo* poſteritas elegit, vt *Optimus, Maximus, Monimentum, Libens*, quae per V prius, Fabius in ſ. Silij Exemplaria omnia per I *Diſſipo*.

DITE πλούσιος, non tantum *Diuet*. Val. Flacc. l. 2.

Non populos, non dite ſolum, non vlla parenti
Regna peto ——

Ex *Diues* ortum *Diuito*: vt *Dito* ex *Dis, Dite*.

DIVONA ex veteri Codice Lugdunenſi potius, quam *Dniona* putat Vinetus in Auſonium. Burdigalae fons eſt.

DIVS, DIVVS inſecto digammo. Sic *Arebium, Arebiuum: Muſium, Muſiuum*. In lapide rudi terminali oblongo per E, vetuſte:

DEVAS
CORNISCAS
SACRVM

DOLABELLA per A paſſim Cicero, Liuius, Sueton. Patercul. Solinus, Ammianus: Libri veteres, Etymon a *Dolabra*: cognomen eſt Corneliorum. Conſentius in Arte: Sciendum eſt quaedam nomina eſſe &. propria, & appellatiua, vt *Scropha, Dolobella, Sura*. Ita in eo per O, vti apud Columellam l. 12. c. 10. *Pyra Dolobelliana*. Item per O Gellius l. 15. c. 28. Iul. Obſequens, Caſſiodorus, Florus, Plinius, Plutarch. in Sylla, Appian. in Ciuilib. Quorum opinionem qui tueri volet, quaerat, cur nominis Etymum eſſe non poſſit *Dolabellae*, qui *Dolo bellat*. δόλῳ, ἐν ῷ βίηφι. Quia hiſtoriae congruentius alterum eſt.

DOLITVS, DOLATVS, Nonius.

DOLIVM, ALEIVM *per I, non per* E, Beda. Inſcriptionibus tamen complutib. *Doleum, Dolcarius* cum E, itaque eſſe optimo Varronis Codici teſtatur P. Victorius.

DOMICILIVM. An a *Colendo* veteres ſcripſere *Domicolium*?

DOMINVS, DOMINA, DOMNVS, DOMNA: e quibus duo poſtrema tam in appellatiuis, quam proprijs tandem in Vſum venere. Sic *Domna* abſque I in L. 38. §. Lucius D. de Leg. l. 2. D. Gregorius M. l. 1. epiſt. 6. *Domnum Alexandrum, domnum Theodorum, domnam Euſiriam, domnam Euſtochiam, & domnam Dominicam*. Atque in multis monaſteriorum membranis Abbatiſſae dicuntur *Domnae*. Quanti eſt ſemitarius verſiculus: *Coeleſtem Dominum: terreſtrem dicito Domnum*? Ecce tibi in Breuiario Pij V. iuſſu correctiore: *Iube Domne benedicere*. In Litanijs item: *Domnum Apoſtolicum*. Oppianus:

Τὸν μεγάλη μεγάλῳ φυτήσατο Δόμνα Σεβήρῳ.
Quem magna magno genuit domno Seuero.

Idem: Δόμνε πάτερ Ἀντωνῖνε.
Domne pater Antonine.

Plerique *Dominus*, & *Domina* Deo, Deique matri reſeruari opinantur, quibus omnimodum dominium, vt hominibus mancum, ac temporarium. Ii voces ſuperas Chriſtianae religionis pomoerio concludunt: potius vero ſunt (quas repertas vides in Oppiani ſaeptis) voces Latij deflorefcentis. Inſcriptio Techier in Aſia:

ΑΝΗΡ. ΔΟΜΝΟC

Non-

Nonnulli tamen lib. 4. de Ponto Eleg. 7. legunt:

At tibi progenies alti fortiſſima Domni.

DOMITIVS, DOMITIANVS litera T, non C. Lapides, Nummi, Inſcriptiones, Libri, Origo a *Domitis hoſtibus*. Graeci cum Δομίτιος ſcribunt, recte ſcribunt: contra ſenſit Rhotius. V. *Sumpicius*. Nota e Valerij Probi Notis:

DOMIC. COS. XIII. LVD. SAEC. F. C

Domicius Conſul XIII. ludos ſaeculares faciundos curauit. Hinc *Domnio, Domna, Domnina, Domninus*, de quo Suidas, & Palladius. Δομνῖνος quidam a Proclo commemoratur l. 1. in Timaeum Platonis. Notat Onuphrius libello vocum obſcuriorum primulum Pontificem, mox Epiſcopos alios affectos *Domni* nomine. In Graecorum Epigrammatis:

Μή μοι λέγε Δόμνε, ἐν γὰρ ἔχω δόμεναι.

Ne mihi dixis Domne: nil habeo dare.

Gregorij Turonenſis editio poſtrema nobis exhibet l. 9. *Domnam ſororem, Domnum Clotharium.*
Numiſmata: IVLIA. DOMNA. AVG.

Item: ΙΟΥΛΙΑ. ΔΟΜΝΑ. ΣΕΒ.

Caſſiodorus l. 7. *Glorioſiſſimo Domno auo noſtro*, de auo ſuo Theodorico loquitur Athalaricus. Eſt & Δόμνος Epiſcopi Caeſareae Palaeſtinae nomen Euſebij l. 7. hiſt. Eccl. c. 14. Ex eo *Domnedius* in Philoxeni Gloſſis. Ex eo *Domnulus* apud Sidonium l. 4. epiſt. 25. Et *Domnula* apud Saluianum epiſtola ad Hypatium. Non compilo quae ſuper his doctiſſime obſeruauit Nigronus Italiae literatae decus.

DONEC Vſus probiſſimi: *Donicum, Donicom, Doniquum, Doniquies fuere.* Romae in domo Iacobi Alberini:

DONIQVIES. LOCVS. QVEM. EMERAM. AEDIFICARETVR

Liuius Andronicus: —— *Ibi manens ſedeto, donicum*
Videbis me carpento vehentem domum
Veniſſe —————

Lucret. l. 5. *Donicum eos vita priuarant vermina ſaeua.* Et lib. 2.

DORICA NOX melius, quam *Durica* in Argonauticis Val. Flacci, contraquam Miſcellan. l. 5. opinatus eſt Politianus, & Delacerda. Nam ea *Dorica* nox eſt, qua *Dorica* caſtra ſe Troianorum vrbi dominatores infudere mox victores futuros. Eſto vero ab equo *Durateo* appellatio: nihiloſecius *Dorica* per O ſcribi poterit Dorum, Aeolumque de exemplo, quibus Ου migratur in Ω grandiuſculum. Ex quo *Polydamas* Iuuenali producitur, & *Polypus* Horatio. Sic ex Δοῦρυ, Δωρικόν.

DORMIO rectiſſime. Priſcis fuit *Dermio* ἀπὸ τοῦ δέρματος: pellibus enim indormiebant vetuſtiſſimi. Aen. 7. *Pellibus incubuit ſtratis, ſomnoſque petiuit.* V. Etymologum in Δαρθάνω.

DORSO Fabij cognomen eſt: non *Dorſus*, vel *Dorſuo*, vt paſſim Liuij, & Caſſiodori habent Exemplaria. Dicitur enim *Naſo, Maſſo, Valſo*: non *Naſuo, Maſſuo, Valſuo.* Haec Pighius lib. 4. Annal. Claudicat haec Etymologia. Veteres enim *Dorſu* ſcripſere, vt *Teſtu*: vnde *Dorſuo* figurari potuit: non autem *Naſu, Maſſu*. Neque omnino prauum eſt *Dorſuennus* ob eam cauſam in proletarijs Horat. Exemplaribus. l. 2. epiſt. 1. quamuis melius *Dorſennus*. Ἀρχαϊκῶς *Doſſennus* alij volunt. V. *Septennis.*

DRACHMA, δραχμή, cum Ch recte ſſime, cuius loco G male ſurrogatum a quibuſdam meminit Iouianus lib. 2. de Adſpirat. nam eſt Δράγμα, ὃ περιλαμβάνει τῇ ἀριστερᾷ χειρὶ ὁ θερίζων, *Dragma, manipulus, quem manu meſſor complectitur.* & vt ſcribit in primum Theocriti Idyllium Zacharias, ὅθεν καὶ δραχμὴ ἡ πληροῦσα τὴν χεῖρα τῶν κερμάτων. *Ab eadem origine Drachma, quae manum pecunia implet*; Eadem verba reponit Etymologus.

DRACONEM dicimus, ac ſcribimus vniuerſi. Accius in Philocteta non trepidauit ſcribere *Dracontem* Antiquorum vtique flexura *Dracon, Dracontis, Leon, Leontis.* Poſt *Draco, Leo* caſus abſque T reliquerunt.

DRAMA, non *Drachma*, nec *Dragma*, cum dicitur *Dulcia cantica dramatis*. Scenica vox. Sic Origenes in expoſitione Canticorum: *Epithalamium Salomonis, quod in morem dramatis compoſitum eſt.*

DROMADARII cum A libenter ſcripſerim e Curtij l. 5. *Dromades cameli inter dona erant velocitatis eximiae.* Iſidoro teſte l. 12. c. 1. centum, & amplius milliaria die vno pergunt. Ex Liuio l. 7. *Cameli, quos appellant Dromadas.* Strabone l. 15. ἐπὶ δρομάδων καμήλων. At in Iſidoro: *Dromeda genus eſt camelorum*, & vulgario Vſu *Dromedarius*. Quin & *Dromida* per I legas a *Dromas*, vt *Numida* a *Nomas*.

DRVPAS *noſtri vocant, Graeci vero Drypetas*, Plin. l. 15. c. 1. Plin. iterum l. 12. c. 27. *Deterius ex druppa.* Ita Origini conformius PP gemines. Athen. l. 2. c. 15. Eupolis: Σηπίαι, δρυπετεῖς ἐλααί. ταύτας φωμαῖοι δρύππας καλοῦσι.

DVA, ſcripſit Antiquitas horridula. Accius in Ciceronis Oratore: *Video ſepulcra dua duorum corporum.* Scripturiunt & apud Propertium lib. 2 *Et qui mutaſtis dua litora* ——— diſſentientibus Codicibus meis: quibus eſt *Duo* per O. Quintiliani lib. 1. c. 6. *Quid quod quaedam, quae ſingula procul dubio vitioſa ſunt, iuncta ſine reprehenſione dicuntur. Nam & Dua, & Tre, & Pondo diuerſorum generum ſunt barbariſmi: at Duapondo, & Trepondo vſque ad noſtram aetatem dictum eſt, & recte dici Meſſala confirmat.*

DVCENTENI, *Trecenteni, Quadringenteni, Quingenteni, Sexcenteni, Septingenteni, Octingenteni, Nongenteni, quae omnia ita concidi patiuntur, Duceni, Treceni*, &c. Priſcianus l. de Numeris. Similiter *Ducentenarius, Ducenarius*, &c.

DVCENTESIMVS, & *Duceſimus*, Priſcian. lib. de Numeris.

DVELLVM pro *Bellum* Antiquitas amauit: ex quo l. 2. Lucretio *Duellica proles*, *Perduelles* Plauto. Horat. l. 2. Epiſt. 1. ad Auguſtum:

——— *Totum confecta duella per orbem.*

Plautus Epidico: ——— *Nempe quem in adoleſcentia*
Memorant apud reges armis arte duellica
Diuitias magnas ſibi adeptum.

DVILIVS I vocali ſecundam ineunte ſedem abſque duplicatione liquidae. Ita eſt Marmoribus antiquis Vineti fide in lib. 2. Flori. Sic olim & Manutius ἑαυτοῦ κρείττων: *Duillius* duplicatis literis liquidis correxit, Ciceronis auctoritate fretus in Oratore: *Quia vero licentius, quam quod hominum etiam nomina veteres contrahebant, quo eſſent aptiora? Nam vt Duellum bellum, & Duis Bis: ſic Duellium eum, qui Poenos claſſe deuicit Bellium nominarunt: cum ſuperiores eſſent ſemper appellati Duellij.* Poſteriori E in I migrante *Duillius*. A *Duello* ſcilicet figurato nomine. Ex Origine LL.

DVMOSVS. Veteres S inſerunt poſuere *Duſmoſus*, Feſtus. Sic *Caſmoenas*.

DVMTAXAT cum M. Libri, Lapides. Veteri Inſcriptioni *Dumtaxit* per I in finalitate, quam recte?

DVPPLICAT in Ecloga Maronis ſecunda, qui gemino PP ſcripſere, veriti videntur, ne muta, liquidaque non ſatis eſſent ſillabae producendae.

DVPONDIVS *a duobus ponderibus.* Varro l. 4. de LL. & l. 8. Lib. 6. *Dupondius*, *Dupondium.* Compoſiti pars eſſe poteſt altera *Duo*, aut *Dis*. In Plinio l. 33. c. 3. *Dipondius aſſis* ſcribitur, item apud Bedam. Apud Columellam varianter nunc I, nunc V. *Duopondium* quibuſdam Hygini MSS. eſt.

DVRIAS flumen in citeriore Hiſpania Valentiae proximum nominatur a Pomponio Mela, ex quo *Durienſe proelium* Ciceroni pro Cornelio Balbo. Eundem *Turiam* initiali litera T Salluſtius indigetat loco non vno. Claudianus: *Floribus, & roſeis formoſus Turia ripis.* Toletano Archetypo Plinij Pintianus arrogat *Turius*, & Salmanticenſi *Toris*. Alius eſt *Durias* Straboni, qui multis *Dorias*: Silio, *Duriuſque, Taguſque.*

DVROCORTORVM, non *Durocortum.* Quinque ſillabis Graeci ſcriptores exprimunt. Ita eſſe Ful. Vrſinus in ſuis Emendationibus teſtatur libro ſexcentos iam annos ſcripto, & quod excurrit, & in Vaticano *Durocortorum.* Ptolemaeus Δουροκόρτορον, Aethicus, Surita, Flodoardus, Hincmarus.

DYRRACHIVM duobus R in Appiano, Etymologico, Plinio, alibi. recte. Preſſius Originem refert Alexandrus in Europa ſcripto per Σ:

Δυſραχίου τ᾽ Ἐπίδαμνος ἐπ᾽ ἀγχιάλου χθονὸς ἀκτῆς.
Dyſrachy Epidamnus in terra vicina litori.

PHI-

PHILIPPO DE VRGES CONSILIARIO.

NOBILISSIMVM Dei munus ingenium ſcientia perpolire praeclara res eſt, & conſultae mentis induſtria quaedam: vt cum

Argentum, Pariuſue lapis circumdatur auro.

Sinere autem dona Dei ſilueſcere, illuuies eſt, a qua tu, Vir Humaniſſime, deformitate tam maxime abes, quam proxime ad Papinianos, & Tribonianos accedis rara illa Iuriſprudentia tua, qua controuerſorum iurium hirſutiem, & iniuriarum peſtem, legum catus late ſubmoues. Nunquam vero tam alte in Legum penetrales receſſus te immerſiſſes, ſi non prius impigre literas meliores excoluiſſes, hiſtoriam veterem, nouitiamque cognitam habuiſſes, & orbem ipſum diſciplinarum curioſius pertractaſſes. Quibus adiumentis confido fore, vt pari diligentia, qua caetera, diſpicias quae hoc in Tractatu V. magis videntur libranda: Ebenus, Ebor, Ecademia, Eitur, Emtum, Enipeus, Entelechia, Ephebus, Ephebeum, Ephialtes, Epiſtola, Etruria, Euhoë, Eulogium, Ex, Eſquiliae, Exſul, Exſilium.

TRACTATVS QVINTVS.

E

EAMDEM per M in medio, Lipſius Notis ad lib. de Pronunciatione L L. Sic ex editione Steuuechi Arnobij l. 2. *Vmquam. Eandem* per N plurimum eſt, quos ſequor. V. *Quanquam, Vmquam.*

EBENVS. V. *Hebenus.*

EBIONITAE, non *Hebionitae* ita proletarijs exemplarijs praeferentibus Origines 4 περὶ ἀρχῶν. Οἱ δὲ πτωχοὶ τῇ διανοίᾳ Ἐβιωναῖοι τῆς πτωχείας τῆς διανοίας ἐπώνυμοι· ἐβίων γὰρ ὁ πτωχὸς παρ' Ἑβραίοις ὀνομάζεται, אב יון. *Mente mendici Ebionitae, mentali mendicitati cognomines. Ebion namque apud Iudaeos mendicus dicitur.*

EBOR vetuſtate euanuit. *Ebur* comtius eſt. Ab iſto tamen figurauit *Eboreus* Quintilianus. Neque *Eburarius* habent veteres Inſcriptiones, ſed EBORARIVS. Sic *Marmor Marmoreus*, *Marmorarius*, non *Marmurarius*. Idem iudicium ſubeat *Iecor*, mirum vt ſit in nouiſſima ex Germania Prudentij editione iſta per O repraeſentari, ac ſi Fauni aeuo Chriſtianus iſte Poëta floruiſſet. *Eborata vehicula*, & *Eburata* promiſque legas. Sic *Robur*, *Robor*.

EBVR eum V: vnde *Eburnus*, & Plauto *Vehicula eborata*. Ebor per O priſcis: vnde *Eboreus*.

EBRIVS, *Hebrius* ſimul ponit Paſſeratius. Poſterius non placet. *E brua* qui bibit, *Ebrius* euadit, aiunt. Itaque legi in MSS. quodam Lexico.

EBRODVNVM quatuor omnino ſillabis Antoninus in Itinerario: vna amplius *Eburodunum* Ptolemaeus.

ECADEMVS, *Academus*, *Ecademia*, *Academia*. Illuſtrius, & Diogenes in Platone:

—— Ἐκαδήμου Δενδρέεσσιν ἐφεζόμενοι ὄπα λειριόεσσαν ἱᾶσι.

Horatius: —— *In ſiluis Academi quaerere verum.*

Stephanus, vbi de Academia: Κέκληται ἀπὸ Ἀκαδήμου· γράφεται δὲ διὰ τοῦ Ε Ἐκαδήμεια .... καὶ ἡ πλείων χρῆσις οὕτως. *Nomen habet ab Academo: ſcribitur autem* τοῦ Ε *Ecademia. Sic crebrior Vſus obtinet.* Iterum Ἐκαδήμεια, ἡ Ἀκαδήμεια ἀπὸ Ἀκαδήμου .... ὅμως δὲ διὰ τοῦ Ε γράφεται. Plutarchus in Theſeo: Ἐχέμου, καὶ Μαράθου συστρατευσάντων ποτὲ τοῖς Τυνδαρίδαις ἐξ Ἀρκαδίας, ἀφ' οὗ μὲν Ἐχεδημίαν προσαγορευθῆναι τὴν νῦν Ἀκαδημίαν. *Cum Echemus, & Marathus Tyndaridarum in commilitio fuiſſent olim ex Arcadia profecti, a quo Echedemiam dictam accepimus, quae nunc Academia.* Suidas: Ἀπὸ Ἐκαδήμου τινὸς ἥρωος ὀνομασθὲν πρότερον δὲ διὰ τοῦ ε Ἐκαδημία ἐκαλεῖτο. *Ab Ecademo quodam heroë denominata prius Ecademia vocitabatur.* Sunt & haec ipſiſſima Diogenis verba lib. 3. in Platone. Notat & Suidas: Καὶ δευτέρως Ἀκαδήμειον. Addo ego id rectius, licet infrequentius, vt Ἀχίλλειον, Ἀπολλώνειον, talia. Nota Plutarchum inante ſcripſiſſe ἐχεδημίαν per X, Ch: ſic Heſychius: ἐχεδημία, ἡ νῦν Ἀκαδημία καλουμένη.

ECBATANA. Vide *Agbatana*.

ECFERVNT LAVDIB. a Cicerone. ſi Muſis placet, ſcriptum vult noua Nonij editio. Id Lucillio l. 26. concedo: *Neu mutires quidquam, neu myſteria ecferres foras.* Sic Varro: *Vt humorem ecfugerent*, ἀρχαϊκῶς. Sic *Ecfatus*, aut *Exfatus* ſcribunt antiquarij renitente Scanro.

ECLYPSIS inſcite Y Graecanico ſcribunt noſtri Theologi. ἔκλειψις. *Eclipſis.*

ECQVID *per C ſcribendum in prima ſillaba: quoniam En quid ſignificat.* Sunt Priſciani verba.

EDECIMATA, electa, per I, Feſtus: *Edecumata* per V, Gloſſae, & Macrob. l. 1. Satur. c. 5. *Probauere omnes Q. Aurelij iudicium, quo edecumatos elegit ſodales.* Idem l. 2. c. 1. *Iocos edecumatos.* Sic *Decimae, Decumae.* V. *Decimus.*

EDERA. V. *Hedera.*

EDESSA. V. EMESA.

E·DONI varie. Scholia in lib. 2. Thucydidis: Ἠδωνοὶ, καὶ μεταπλασμῷ Ἠδῶνες, καὶ Ἠδῶνες. ὄντως Ἡρόδοτος. *Edoni, & metaplaſmo Edones, ac Edonae. Sic Herodotus.* Horat. l. 2. Oda 7. *Non ego ſanius bacchabor Edonis:* Patior quoque *Edonias hyemes* —— etſi Ἠδῶνες: ex Κύδωνες fit Κυδώνιος, & *Cydonius*, ex Βίστωνες. *Biſtonius.*

EDVLIS, non *Edilis*, per V, non per I. Sic *Edulium*, & *Edulitas* in Lampridij Seuero.

EDVMAEI, Vide *Idumaei.*

EFFVSI recte ſcribitur. Olim *Exfuti*, vt *Mertat*, *Pultat* pro *Merſat*, *Pulſat*. Ita Feſtus.

EGERIA. Vide *Aegeria.*

EGESTA. Vide *Aegeſta.*

EGESTOSIS PARENTIB. Aurel. Victor. Alia Exemplaria ſillabis quinque. *Aegeſtuoſis.* quod Origine vetor probare. Saluianus lib. 2. *In comparatione dudum ſui egeſtuoſus.*

EGGERO duplici GG, Libros, & Lapides ſecutus probat Manutius. Concedo veluti compoſitum ab *Ex.* vt *Exloquor* Plauto ſcriptum a pleriſque omnibus recipitur. Verum non ideò propudioſum eſt *Egero* ab *E*, vt *Eloquor.* Cur id in Originib. LL. damnat Becmanus? Hoc reiecto vnde erunt *Egeſta* Feſti?

EGRESSVS paſſiua ſcriptio. Veterum fuit *Egretus*, Feſto teſte. Attico more T pro S, & antiquo vnico T: quia olim non geminabant conſonas.

EII, EIIVS, PEIIVS olim ſcribi ſueta curtauit aetas ſequens vnico I contenta.

EISDEM, IISDEM, ISDEM. Cicero in Praefat. Orat. *In templis iſdem probauit Ennius: at Eiſdem erat verius: nec tamen Eiſdem opimius: male ſonabat Iiſdem, Impetratum eſt a Conſuetudine, vt peccare ſuauitatis cauſa liceret.* Terentianus de ſillabis:

—— Et iſdem breuibus aeque ſtringitur.

Ouidius: *Iſdem ſub dominis adſpiciare domus.*

EITVR cum diphthongo veterum *Ei.* Terentianus:

Eitur in ſiluam necceſſe eſt E, & I conuertere.

Principali namque verbo naſcitur, quod eſt *Eo.* Terentiano accedit Cledonius in Arte plus vice ſimplici. Aletrij Tabula de marmore perantiqua:

PORTICVM. QVA. IN. ARCEM. EITVR

Conſuetudine detracta vocalis prior, eſtque receptiſſimum *Itur.* Vide de Vltimantium Variantia in quarto caſu pluratiuo: hic enim eadem ratio vim obtinet.

EIVLO lamentis non diſconuenit. Euripides: E, ε, ε, ε. Ex quo *Elegia* nata. Eutyches *Heiulo* ab *Hei*, & Pontanus plus vice ſimplici. Vel etiam ab *Heu*, inquit Adamantius. Suo quiſque indulget affectui.

ELEGANTER cum E receptius eſt. *Eliganter* per I Caper de verbis dubijs. Item in nouiſſima Nonij editione *Eligans*, *Eliganter* perpetuo tenore.

ELEGEA per E in Parentalibus Auſonianis. Nec iniuria Ει namque Graecorum tam I quam E Latinis vertitur:

Et paruos Elegea meos reminiſcere cantus.

Quo ſuper Priſcianus lib. 1. Frequentius tamen *Elegia* per I. Vide *Alexandrea.*

ELEPHAS, non *Elephans*, Caper de Verbis Dubijs. Per F *Eleſantes* oſtendunt Pandectae Florentinae. Scribitur & *Elephantus. Venales elephanti.*

ELEVIES (ab *Eleuit*) purgatio. Lucill. lib. 27. *Vt eleuiem facere per ventrem velis.* Ita apud Nonium. At ordo verborum exſcriptoribus impoſuit *Eleuit, eleuies.* Scribe *Eluuies*, vt Aen. 3. *Foediſſima ventris Proluuies* —— vt Horatio *Diluuiem meditatur agris.*

ELEVTERIAE CLYTORIS abſque H Romae in Quirinali. ἀρχαϊκῶς, pro *Eleutheriae.* Cui ſcriptioni repugnat Hellas vniuerſa. Teſtor te Ζηνὸς Ἐλευθέριος. Teſtor te Ἐλευθὼ nota puerperis.

ELIAS,

ELIAS, non *Helias.* Suidas: Ἠλίας διασύνεται· Ἠλίας ὁ φιλόσοφος.

ELIGANTER, V. *Virgilius.*

ELISSA gemino ſibilo nonnullis. Vulgo vnicum eſt in Velleio, Marone, Ouidio, Silio, caeteris. Etymologici M. textor: Διδὼ, ἡ ἐρασθεῖσα Αἰνείου ἡρωΐς· φασὶ δὲ αὐτὴν Ἔλισσαν, ἔτι Ἐλίσσαν ὀνομαζομένην κληθῆναι ὕστερον τῇ τῶν Τυρίων φωνῇ: *Dido, Aeneae amore correpta heroina, quam Eliſſar, ſeu Eliſſam vocatam tradunt Tyriorum lingua.* V. *Antiſſa, Lariſſa.*

ELLVM *in veteri comoedia ſcriptum erat, non recte vos feciſtis illum: eſt enim En illum*, inquit Mar. Victorinus.

ELPIS recte. Praue vetus Inſcriptio CLAVDIA HELPIS. Quod mendum opinor ex Graeca quapiam Inſcriptione tranſſcriptum Latio: ΚΛΑΥΔΙΑ ΗΕΛΠΙC *Elpis Samius natione* memoratur Plinio lib. 8. cap. 16.

ELOGIVM. Vide *Eulogium.*

ELVSA extremae Galliae vrbs non admodum Oceano abiuncta. Claudianus l. 1. in Rufinum:

Inuadit muros Eluſae ——

Ita Ful. Vrſinus emendat in lib. 3. Caeſaris, & Aldus Manutius. Caeſar: *Tarbelli, Bigerriones, Preciani, Vocates. Taruſates, Eluſates.* MSS. Claudianis eſt *Eliſa.* Nec Plinio lib. 4. c. 19. Ammiano, Antonino in Itinerario ſunt incogniti. Neque Scaligero in Auſonium ſcribenti diſplicet *Elyſa.* Vetus prouinciarum nomenclator in recenſendis Populoniae ciuitatib. *Eloſates* ſcribit, & *Eluſanam plebem* dixit Seuerus in Hiſtoria de Priſcilliano haeretico. Scribitur quoq. *Eluſo Eluſonis* a Paulino. Eſt & in Palaeſtina Ἔλουσα Stephano cognita.

ELYSIVS I Latiari in tertia. Non probo per E *Eyſius*: etſi ita ſit Codicib. Maronis Mediceo, Longobardico, aliiſque.

EM, IM ab *Is* pro *Eum*; Feſtus vtrumque notat.

EMATHIA ab *Emathion:* Iuſtini l. 7. a quo regio Macedoniae, Liuii l. 40. Gellii l. 13. c. 6. Plin. l. 4. c. 10. Euſtath. in Dionyſium. Homerus dicit in Catalogo Ἠμαθίην ἐρατεινήν. Metamorphoſ. lib. 4.

Vel nos Emathiis ad Paeonas vſque niuoſos
Cedemus ſiluis ———

Vide l. 6. Epigr. Graecorum. *Aemathia* ſcribunt alii errare puerili.

EMATHIVS Solini Codd. proletariis: non adulteratis *Emathus.* Euſtathio Ἠμαθίων, Iuſtino *Emathion.*

EMEM pro *Eundem* veteres; Feſtus.

EMESA, EMISA, EMISSA. Claudius Spenceius l. 1. de Euchariſtia: *Vtroque Damaſceno anterior Euſebius Emiſſenus. an Emeſenus.* Stephanus: Ἔμισα ὡς Λάρισα, καὶ Ἐμισαῖος τὸ ἐθνικὸν, ὡς Λαρισαῖος. Διονύσιος ὁ ποιητὴς συνεῖλε τὸ ι. φησὶ γὰρ, Τῆς δὲ πρὸς ἀντολίην Ἐμισῶν πόλιν —— Καὶ θεσσαλῖσαι τὰ Ἔμισα· ἡ χρῆσις δὲ θηλυκῶς. ἐν τισὶ δὲ Ἔμεσα εὕρηται, ἀφ' οὗ Ἐμισηνός. *Emiſſa*, vt *Lariſſa*, & *Emiſaei* gentile, vt *Lariſſaei.* Dionyſius poeta contraxit i. Ait enim: *Reſpicit ortus Vrbs Emiſorum* —— Et videtur neutraliter inclinare *Emiſſa*, cum Vſus ſit foeminei. Libris in quibuſdam *Emeſa inuenitur, vnde Emeſenus.* Iulianus Μισοπώγωνι, Ἐμισηνοὶ Χριστὸν ἐπόθουν. *Emiſſeni Chriſtum deſiderabant.* Ex Stephano prope verbatim excerpſit Etymologici auctor. Simili varietate Euſebii Chronicorum Exemplaria quaedam *Ediſeni*, quaedam *Edeſeni.* Similiter *Edeſſa* Euſeb. lib. 1. hiſtor. Eccl. c. 14. Ptolemaei lib. 3. Αἴδεσσα. *Ediſſa* eſt Antonini Itinerario. Vide Iuſtinum l. 7. Chryſoſtomi tom. 5. Ἔδεσσα, quo S. *Bernicen* ad Martyrium euolaſſe refert, ſic & Suidas. Auienus, ſimodo emendate:

—— *Emeſus faſtigia longa renidet.*

V. *Lariſa, Parnaſſus.*

EMINENS, EMANENS, Ἀπόκοιτος. Ἀπνής, Vett. Gloſſae.

EMTVM, *Demtum, Comtum, Promtum, Interemtum, Emturio, Cohmtus, Ademtus, Comtus, Incomtus; Promtus, Impromtus, Promtuarium, Interemtus, Interemtor, Peremtum, Percuntus,* exploſa litera P. Ratio peroptima. Nulla litera eſt in ſupino, quae in praeſenti vel reapſe non reperiatur, vel virtute contineatur: P in ſuperioribus verbis praeſentibus non exprimitur, nec alterius elementi complexu continetur: ergo. Terentius Scaurus: *Interdum & P litera ſupernacuo adiicitur, vt cum ſcribimus Sumptus, Demptus, Comptus: cum alioqui caeteris declinationibus verborum non adſit. Sumo enim, & Demo, & Emo detracta P, vt ſupernacuo, ſcribuntur: quare participationibus adiiciatur, ratio non eſt.* Addit *Raptum* P ſcribo:

ſcribo : quia *Rumpo*, *rupi*. Marius Victorinus : *Nam Hyems*, *&* *Sumſit*, *&* *Inſumſit*, *Demſit ſine dubio per MS ſcribetur. Et quando in harum vocum mentionem incidimus, nec Conſumptum nec Emptum, nec Redemptum, nec Temptat, Attemptat, & ſimilia iſta per PT ſcribetur vitioſe: ſed, vt ego ſcripſi iuxta M, T ponetur, & lucriſacietis literam, quae detracta nihil de ſignificatu vocis deminuit, & ſcribitur expeditius.* Veteribus adde nouicios ſcriptores Lambinum in Horatium, Carrionem in Val. Flacci lib. 3. Adſtruit hoc ipſum pronunciatio, quae P literam deſpuit, vt enunciatu aſperitatem inducentem. Adeo vt mirari ſubeat Priſcianum, qui nonnullos addere P adſerat ſupinis, ac praeteritis euphoniae cauſa. Qui Priſcianus l. 9. & 10. cum ſuperioribus verbis P interlitum doceat, male profecto ijs iungit *Nuptum*, *Scalptum*: horum enim P aequiualenter in *Nubo*, reapſe eſt in *Scalpo*, parque ratio cum *Ruptum*. At Val. Probi lib. de Notis nota haec: EMP. EMPTOR. Verum ita notat de exemplo Inſcriptionum veterum, in quarum pleriſque omnibus P inuenias. Quid accumulem? Gruterum vide, & ſcabritiem iſtam marmoribus impactam videbis. Granatae tamen refertur Inſcriptio:

SVMTV. PVBLICO. POSVIT.

Item aliubi: AB EMTORE. EIVS.

P inſiticium Mureto nihilominus placet, & Anton. Auguſt. Dialogo X Antiq. Eadem labes peruaſit in haec: *Temptamentum*, *Hiemps*, *Dampno*, *Sollempnis*. Quibus conſignatis reperio literatiſſimum Ciofanum a nobis eſſe in lib. 13. Metam. vbi pro altera cum P ſcriptione producit Inſcriptionem in aede Concordiae prope Capitolium, ea parte, qua forum Boarium, & Romanum ſpectatur.

SENATVS. POPVLVSQVE. ROMANVS
INCENDIO. CONSVMTVM. RESTITVIT

In *Contemno* peculiaris eſt ratio. Origo namq. Κομῶ nuſquam toto ſuo in regnu P ſibi ſociat. Neque *Damno*, & *Temno*: quae a Graecis quoque tracta ſunt. Eum namque *Damnare* dicor, qui mihi δάμναται: & eum *Contemnere*, quem velut reiculum a me ſeparo, ſeu Τέμνω.

ENDO IACTIO ESTO vetuſte in XII. pro *Iniectio*.

EMISSARIVM prima per E apud Vitruuium lib. 8. c. 7. *Caſtello continentiam ad recipiendam aquam triplex emiſſarium.* Ita Sipontinus, & Baldus. Sueton. in Claudio c. 20. *Emiſſarium Fucini lacus.* Cicero lib. 16. epiſt. ad Tironem. Philander, & Barbarus per I *Immiſſarium* vulgatos Vitruuij Codices ſecuti; minus recte.

ENDOITIVM pro *Initium* veteres ſcripſiſſe ſcimus e Feſto.

ENECO. Olim *Enico*, vt *Seco*, *Sico*, vnde *Sica*.

ENETI lib. 3. Curtij editionis a Modio non rectum cenſeo ſcribente Homero in Catalogo Ἑνετοί: quae adſpiratio in digammum tranſijt, ſcriptumque eſt *Veneti*. Tamen *multitudinem Henetum* legas in Liui propylaeo. Strabonis l. 5. Ἑνετοί. Qui plura volet, legat vberrimum Euſtathium in illud ex Catalogo:

—— Πυλαιμένεος λάσιον κῆρ Ἐξ Ἑνετῶν ——
Pylaemenis hirtum cor ex Henetis.

ENIPEVS Theſſaliae fluuius abſque ſpiritu, Herodotus l. 7. horum Theſſaliae fluuiorum meminit, Ἀπιδανοῦ, καὶ Ὀνοχώνου, καὶ Ἐνιπέος. Plin. l. 4. c. 8. *Flumina Theſſaliae Apidanus, Phoenix, Enipeus, Onochonus.*

Lucan. l. 6. —— *Gurgite rapto Apidanos nunquamque celer, niſi miſtus, Enipeus.*

Val. Flaccus. —— *Apidani vires vbi ſentit Enipeus.*

Apollodorus lib. 1. videtur de Enipeo Theſſaliae fari: Ἐρῶσα ἴσχε Ἐνιπέως τοῦ ποταμοῦ. Thucydides in 4. Ἐπὶ τῷ Ἐνιπεῖ ποταμῷ, Theſſaliae videlicet. Georg. 4.

Et caput, vnde altus primum ſe erumpit Enipeus.

Vbi Codices aliquot Pierius teſtatur habere cum Ph *Enipheus*. Hanc ſcriptionem Lucano attribuit Turneb. Aduerſ. l. 3. c. 2. moremque Latinis celebratum affirmat, vt plerumque P Graeco adſpirationem adiungant. Propertius meus olim Baſileae excuſus ſic habet:

Non ſic Aemonio Salmonida miſtus Enipheo.

Et, quod maxime turbat, Strabo lib. 8. *Enipeo* polito apud Salmonam in Piſatide cum P, ſubiungit: Τὸν δὲ ἐν Θετταλίᾳ Ἐνιπέα χαράδρους, ὃς ἀπὸ τῆς Ὄθρυος ῥέων δέχεται τὸν Ἀπιδανὸν κατενεχθέντα ἐκ Φαρσάλου. *Qui in Theſſalia eſt, Eniſeum ſcribunt. qui ab Othry fluens Apidanum ex Pharſalo lapſum excepit.* Sic per S Aldi Codex Caſaubono lectus. Euſtathius eadem Straboni ponit. In omnibus Ouidij Libris cum Φ ſcriptum ſcribit Ciofanus in Metam. Itemque in ſeptem Vaticanis Maronis, in Propertio, Lucano, Claudiano. Vibij Sequeſtri nota eſt: *Enipheus ex monte Othry Theſſaliae:* vt ſit Ενιφεὺς, Ἐνιπεὺς, vt, Τρόφαιον, Τρόπαιον *Enipheus, Enipeus, vt Trophaeum Tropaeum.*

ENNA,

ENNA, non *Henna*. Abſque Flatu Silius l. 14. *Enna Deum lucis* —— Claudianus. Cicero Verrina 5. & ſexta ſaepiſſime. Strabo lib. 6. Οἱ περὶ Εὔνουν τὴν Ἔνναν κατέσχον. *Ennus occupauerat Ennam.* Diodorus Siculus ſimiliter. Sic omnes Graeci, Latini, Poetae, Hiſtorici. Vanum obſtrepit And. Brabantus futili de cauſa, quod Plin. l. 3. *Ennenſes* numeret inter populos ab adſpiratione H incipientes. At hoc fortuitum: non enim Plinius ex ordinata elementorum ſerie ſua compoſuit. Pariter fortuitum in Silio *Ennaeae orae, Iſthmus, Ephyraei alumni, Arethuſa, Aetna.* Omnia hic leuantur: ergo *Enna.* Argumentum caſſa nuce non licendum.

ENTELECHIA, *quaſi quaedam continuata motio, & perennis*, vt explicatur I. Tuſculanarũ, ac inibi per T Ἐντελέχεια, quia correpſit in Libros Latinorũ auctorum, diſpiciendum nobis ſuper eius ſcriptione, quando ſapientes de ea, quid ſit, quaerunt. In Tertulliano lib. de Anima per T Pamelio edente. Item lib. 1. de Anima apud Ariſtotelem, apud quem & Ciceronem ſic ſcribendum pronunciat Hermolaus in lib. 5. Plinij. Corinthus Grammaticus auctor eſt Atticos Ἐντελέχειαν ἀντὶ τῆς ἐνδελεχείας conſueſſe ſcribere. Apud Lucianum in iudicio Vocalium D ſuo ſe regno pulſum dequeritur a T hac in voce. Ἀφείλετό μου τὴν Ἐνδελέχειαν, Ἐντελέχειαν ἀξιοῦν λέγεσθαι παρὰ πάντας τοὺς νόμους. *Priuauit me Endelechia, Entelechiam dicendam par eſſe ratus aduerſantibus legibus cunctis.* Plutarchus περὶ ἀγωγῆς ex Cherilo:

Κοιλαίνει πέτραν ῥανὶς ὕδατος ἐνδελεχείῃ.

Aquae gutta cauat lapidem lapſu continuato.

At cum Ariſtoteles dixerit animam Ἐντελέχειαν, ſic Plut. explicat l. 4 de placitis Philos. c. 2. Τὴν δὲ ἐντελέχειαν ἀκουστέον ἀντὶ τῆς ἐνεργείας *Sic ſane curioſe Entelechiam pro efficientia capere oportet.* Pariter Heſychius: Ἐντελέχεια, ἐνέργεια Scaliger Exercit 307. commatio 12. Cum igitur formam dixeris, intelliges immaterialitatem, ſimplicitatem, poteſtatem, perfectionem, informationem. Hoc eſt enim ἕν, quod innuit maximus Poëtarum —— *Totoſque infuſa per artus.* Hoc eſt τέλος: quia eſt vltima forma ſub coeleſtibus & princeps inferiorum, finis, ac perfectio. Hoc eſt ἔχειν, *Poſſe.* Vt ipſa ſit auctor omnium functionum, omnium motuum, etiam contrariorum in eodem corpore, cuius eſt potens. Eadem Exercit. commatio 39. ridet ſcribentes Ἐνδελέχεια. Nam ſi anima eſt *entelechia*, inquit, quae ab iſtis fit *Endelechia*, vt ſit agitatio, ſubſtantia erit accidens. Verum *Endelechia*, non eſt agitatio, ſed continuata motio παρὰ τὸ ἐν, καὶ δὴν, καὶ ἐλᾶν τὸ ἐχόμενον. Non negat *Endelechiam* eſſe agitationem, ſed cum anima aut forma dicitur *Entelechia*, tum recte interpretari per *Agitationem* negat, adiutus praedicta ratione. Politianus lib. 1. Miſcellaneorum rem in medium relinquit. Heſychius: Διαπερὶ τρίβαι, ἐνδελεχισμοί, ἐνδελεχῶς Idem: Ἐνδελεχισμός, ἐπιμονή· Ἐνδελεχῶς, ἀδιαλείπτως. Idem Ἐντελέχεια ἐνέργεια Viueus. Ex his igitur diuertere voces vides ſignificatu: etſi Lucianus aliter innuit: ſed in tam abditos ſophiae receſſos non ſe ille penetrauerat. Vnde Eccleſiaſtici c 30. Ἐνδελέχιζε μάστιγας *Aſſiduat flagella.* Quam vocem habes apud Sophronium, vbi de Ignatio Martyre. Ἐνδελεχῶς quoque, ἐνδελέχεια cum Δ locis multis. Suidas cum T ſaepius, nec aliter in Aldina editione. Apud Macarium Alex. ſaepiuſcule cum Δ, edente Guil. Morellio. V. Comment. in lib. 22. D. Aug. de Ciuit. c. 11. & Nemeſium Commentario de natura hominis c. 2. p. 40. 41. Budaeum lib. 1. de Aſſe contra Tullium, & Politianum decertantem. Etymologus: Ἐντελέχεια σημαίνει τὸ ἀεὶ ὄν, παρὰ τὸ ἐντελῶς ἔχειν. *Entelechia, quod ſemper eſt. ſignificat a ſumma perfectione.* Idem Ἐνδελεχέστατα, καὶ Ἐνδελεχῶς ab Ἐνδέχομαι. Philoponus ἀπὸ τοῦ ἐντελές τι ἔχειν.

ENTELLA Siciliae vrbs conſtruitur vdis binis. Silius lib. 14.

Entella Hectoreo dilectum nomen Aceſtae.

Cicero Verrina 3. Plin. l. 3. c. 8. Haut placet Paſſeratius vnica contentus.

EORVNDEM, EARVNDEM per N in medio, non per M, Beda in Orthographia. Vide *Eandem*, *Quanquam*, *Vnquam*.

EOVS, quod fiat ab Ἠώς. *Dies, Aurora*, adſpirari placet Iouiano Pontano. Iniquiſſimo iudicio! Sexcẽtis locis Homero Ῥοδοδάκτυλος Ἠὼς leniter. Eidem Ἦμος ἠοῖ ſimiliter. Ouid. Faſtor. 4.

Proxima victricem cum Romam inſpexerit Eos.

Poëtis Latinis omnibus *Eous* leniter. Andr. Schottus retur apud Latinos primam breuem in *Eous*. Audiat Georg. 2.

Eoaſque domos Arabum —— Aeneid. 1. *Eoaſque acies.* ——

Recte autem *Diem* interpretatur Pontanus. Affirmo ex Heſychio: Ἐς ἠῶ, ἐς μίαν ἡμέραν, *Vſque ad Ao*, hoc eſt. *In vnam vſque diem.* Neque Ἠὼς apud Calabrum eſt *Veſper*, quod affirmat Lacerda, ſed *Dies* συνεκδοχῇ.

EPHEBEVM *in medio*, Vitruuius lib. 5. c. 11. Baldus: Vocabulum hoc a plerifque video male ſcribi: *Ephoebeum* Philandro, *Ephaebeum* Hermolao, *Ephebaeum* Mercuriali, cum tamen germana ſcriptio, ſi a Graecis petatur, ſit Ἐφήβειον, ſiue Ἐφηβεῖον, *Ephebium*,

biam, ſeu *Ephebeum*, vt videre eſt apud veterem Ariſtophanis interpretem in Auibus. Ἐφήβαιον vero, id eſt, *Ephaebeum*, ipſa pubes. Haec nos pro Grammaticis. Caeterum *Ephebeum* iſtud Vitruuianum, locus erat in palaeſtra, in quo puberes exercebantur, & ſic omnium rectiſſime ſcribitur. *Ephebaeum* longe, aliud. V. Etymol. in Κυρτυεφίλη.

EPHEBVS media ſillaba diphthongum indignante Superuacaneum monitu, ni Iſidorus *Ephoebum* a *Phoebo* ſcripſiſſet dici: ſi modo non ſcripſit ἀφ' ἥβης: quo ſcripto labem dederit exſcriptoris ignorantia. Vox eſt e Graeciae meditullio, Ἔφηβος, *Ephebus*. Tullius Statium laudat 1. Tuſcul. in *Synephebu*, vti Victorius edidit. Edunt hodie in Prudentio:

—— *Coelicolam deſcendere Ephaebum*

cum principe biuocali, non probante Phoebo. Ἔφηβοι, οἱ ἡβῶντες, Heſychius.

EPHIALTES, EPIALTES, EPIALES, EPIOLES, EPIALVS. EPHIALTES ſcribitur Aeginetae l. 3. c. 15. quod etſi oriatur ab ἐφάλλεσθαι, vti traditum huic medico: tamen quia fit a παρακειμένῳ ſyncopen paſſo, videtur ſcribendum fuiſſe ἐπιάλτης, vt Homero ἐπάλμενος, rectiuſque exarari abſque Spiritu. In Rhetorico Lexico, & Apollonio ἐπιάλτην legas. Euſtath. in Iliad. l. 5. anceps eſt: adſpirationem tamen dicit vſitatiorem. Multa ſane ab Origine tenuata aſpetantur, μοιχός ab *Occo*, ſeu *Domo*; Αὐθέντης ex αὐτοέντης; a πίνειν Φίλος quorundam opinamento. Apud Etymologum Ἠπίαλος, καὶ Ἠπιάλης, καὶ Ἠπιόλης: apud Alcaeum Ἐπίαλος ſcribitur. Neque Heſychius hoc equidem loco praetermittendus: Ἐπιαλής, ὁ ἐφιάλτης, ὃν Αἰολεῖς ἐφίλην ἄλλοι, ἐπιάλην, καὶ ἐπωφίλην καλοῦσιν: *Epiales, qui Ephialtes, quem Acoles Ephelen alij Epialen, & Epophelen vocitant.* De *Ephialte* nomine proprio Etymologus παρὰ τὸ ἰάλλω τὸ ἐκτείνω γέγονεν Ἄλτης καὶ Ἐπιάλτης. In Culice: *Moeſtum procul adſpiciens Ephialten.*

EPHRON rectius ſcribit Barclaius, quam *Hephron* Boucherius.

EPIRRHEDIVM acceptius cum duobus RR. Quianam caeterorum non ſequatur Analogiam Ἐπίῤῥοος, Ἐπιῤῥαίνω, Ἐπιῤῥάπτω? Fabius quidem l. 1. c. 5. adſerit voces eſſe peregrinas, & Conſentius in Arte ex Graeco, & Latino corrumpi, quod non incommodat repetitioni R. Fortaſſe tamen ſeu *Rheda* Latina vox eſt, ſeu peregrina, recte demetur adſpiratio: ſolet enim ea R Graecorum alicere: labi, etiam cum voces in Latium transſcribuntur, vt *Roma*, *Romulus*. Iuuenalis: —— *Tritoque trahunt epirhedia collo.*

Ac penitius rimanti, vix tibi apud Graecos occurret. Quare Iuuenalis ſequndus vnico R exarâti.

EPISTILIVM. Romae prope Capitolium:

COLVMNAS. CVM. EPISTILIO

Alij Origini inhaerentes cum Y. Rectius meo iudicio. Strabonis l. 17. Πολύστυλος δίκος.

EPISTOLA per O, non *Epiſtula* Hoc volunt Graeciae voces Latio quoque bene cognitae *Diaſtole*, *Apoſtolus*, *Stola*, ab eadem Origine omnes, tertiaque pictas vocali. Hoc *Epiſtolium* apud Catullum, inque Tiburtino Saxo apud Octauium Pantagathum:

MANNEIA. D. L
EPISTOLIVM

Hoc Auctorum pene omnium Libri omnes. *Epiſtula* portatur in tergo Lapidum aliquot. Vide apud Gruterum Sedet id Politiano ex Pandectis Florentinis, ac Gifanio, quos contra ſtant aequis frontibus duoviri termaximi literatorum lumina Iul. Scaliger, & Lipſius. Vmbrorum fuit V pinguiore aures oblimare: at Romanorum O rotundiore mulcere. Politianus igitur Vmbrum ſe, non Romanum hac ſcriptione agnoſcat. Vide Briſſonium ΠΑΡΕΡΓΩΝ libro ſingulari paginis 388. 389.

EPVLONOS pro *Epulones* ſcripſit Antiquitas, Feſtus. Eadem *Epula*: poſt *Epulae*.

EQVS in vetuſtis aliquot Maronis Libris vnico V temere. Ortus ab ijs error, qui verebantur, ne V prius aut conſonans eſſet, aut vocalis: ſi conſonans, videbant primam tendi ſillabam: ſi vocalis, diphthongi terrebantur vmbra. Itaque ambiguam mentem ſuam eluſere altero V repudiato. Ab iiſdem *Sequtus*, *Loqutus* V perſolo. Rectius, quod vſitatius *Equus*.

EQVVLEVS cum Q ab *Equo*: *Eculeus* cum C ſibi vindicauit Antiquitas. Tullius in Hortenſio: *Domitores equorum non verbera ſolum, &c. vt ſame debilitetur eculearum nimis effraenata vis.*

ERAPHIOTES Bacchi agnomen ab euentu fabuloſo. At Poëtae Graeci per Ει. Nonnus Baſſaricis: Καὶ θεὸν ἀρτιλόχευτον ἐρράψαντα Εἰραφιώτην. Orpheus, Ὃς Βάκχον Διόνυσον ἐρίβρομον Εἰραφιώτην. Ergo παρὰ τὸ ἐῤῥάφθαι, ab eo, quod eſt *Inſutum fuiſſe*. ea Ouid. lib. 3. Metam.

Inſuitur femori, maternaque tempora complet.

Deſirant admodum, qui ἀπὸ τῆς ἔριδος, a litibus ferendis agnomen hoc ducunt. Literae I tamen acceſſio eſt a Poëſi, vt in Εἰρατῶ. Rectius igitur per E ſcribas.

ERCISCOR eſt ἐρκίζω citra dubitationem. Nec ideo afflatur, Idque priſcae Italiae, ſeu Graeciae maioris more, cui flatus odioſior. Feſtus: *Erctum a Coërcendo dictum, vnde & Erciſcundae, & Erciſci.* Nec adſpirat Pontanus lib. de Adſpiratione. At Iuriſconſultorum Libri ab ea ſe vindicarunt Antiquitate. Eſt etiam veterib. Gloſſis & cum H, & cum I prima coepta ſillaba: *Hirciſcundae familiae.* Cuiacius paſſim ſcribit difflato Spiritu.

EREBVS. V. *Herebus.*

ERECHTHEVS probiſſime ex Catalogo: Δῆμον Ἐρεχθῆος Tull. l. 3. de Natura deorum: *Erechtheus, cuius Athenis & delubrum vidimus, & ſacerdotem.* Idem pro Seſtio. Sic Pauſanias, Iuſtinus. Sic *Erechthidae* in Euſebij Chronicis. Demta alterutra, vel vtraq. adſpiratione peccatur. Neq. ſcribi I in media poteſt: etſi correctiſſimae Metamorphoſi Ouidij ita ſit lib. 6.

EREGIONE contextim, quam diſſolute malim. Cicero Acad. l. 4. *Dicitis eſſe eregione nobis in contraria parte terrae, qui aduerſis veſtigijs ſtent ad noſtra veſtigia.* Sic Lucretius. Sic *Derepente, Deimproniſo.*

EREMBI. Etymologo etiam Ἐρεμβαῖοι, Crateti Ἐρεμνοί. Singula iuuantur Etymologia. Strabo l. 1. Ἀπὸ γὰρ τοῦ εἰς τὴν ἔραν ἐμβαίνειν τοὺς Ἐρεμβοὺς ἐτυμολογοῦσιν οὕτως οἱ πολλοί. *Erembos, Erembaeos a ſubeunda Era, ſeu terra veriloquium multi adſignant.*

ERICHTHONIVS recte cum duplici ſpiritu apud Pauſaniam lib. 1. Apollodorum in Biblioth. Virgil. Antigonum, Ouid. Iſidorum, Auguſtin. lib. 18 de Ciuit. cap. 13. Notata ſunt viro doctiſſimo *Irichthonius, Merichthonius, Erithonius, Erictonius.* Moſtella κακοχάριν.

ERINNA I Latiari, duplicato N rectiſſime. Stephanus: Ἤριννα ποιήτρια. Plin. l. 34. c. 8. Suidas. Inepte *Herina, Berinna,* aut *Hetrinna. Herina* tamen admiſſo, ſecundum nequitur reſpui, vt *Helena, Belena.*

ERODIVS, HERODIVS, RODIVS: Operae ſactorum voluminum ſegnius elaborantes male aſperant vocalem principem, *Herodius.*

Iliad. K. Τοῖσι δ᾽ ἐξιὸν ἧκεν ἐρωδιὸν ἐγγὺς ὁδοῖο.

Quib. dexterum miſit erodium propter viam.

Vbi Euſtathium conſule. Spiritum iugulat felicior Etymologia: Ἀπὸ τοῦ Ἔρωτος, καὶ τοῦ Ἴδιον γίνεται Ἐρωΐδιος, καὶ ἀφαιρέσει τοῦ τ, καὶ συναιρέσει Ἐρωδιός: *Ab Erote, & Idio fit Eroidios, tum exemtione T, & ſynaereſi Erodius* Scripſere veteres Graeci vna ſillaba minus, Ῥωδιός. Hipponax:

Κνεφαῖος ἐλθὼν ῥωδιῷ κατηυλίσθην:

Cum per tenebras veniſſem cum rodio ſum deuerſatus,

ſeu, Ad teſqua iacui, Obdormiui. Neque *Ardea* aſperatur, quod genere mutato ſecundum Caninium detrimento nominis Graeci venit in Latium.

ERYNNIS duplicato N, & Y. Aeneid. 2.

Quo triſtis Erinnys, Quo fremitus vocat ——

Heſiodus: Γείνατ᾽ Ἐριννῦς τε κρατερὰς, μεγάλους τε γίγαντας:

Genuit Erinnyas fortes, ac gigantes magnos.

Ariſtophanes in Lyſiſtrata: Ἐριννύων ἀπόρρωξ. Iliados T. ἠεροφοῖτις Ἐριννύς: *Aërinaga Erinnys.* Vnus Etymologus ſcriptionem incertat demta liquida altera: Ἐρινύες, θεαὶ τιμωροί: *Erinyes, deae vltrices.* Etymologiae quatuor, quas ille congerit, ſic efflagitant.

ERVITVRVS ſillabis quinque: licet *Erutus* tribus, Priſcianus in 6. Aeneidem.

ERVS, non *Herus.* Eutychetis praeceptio eſt. Sic Inſcriptiones. Turpilius in *Eterea* demit Spiritum, quemadmodum & in ipſo comoediae nomine. *Erus ſtupidus adſtat.* Priſcorum Orthographia fuit *Erus,* ex quo *Eritudo,* ſeruitus Feſto. Turpiliua: *Erum, ſi forte quas galiolas vini tango.* Item: *Ubi legis Aquiliae actio ero competit.* Pontanus adſpirat more noui Latij. Rectius, magiſq. ex Vſu. Verſa igitur quantitate *Herus* ab Ἥρως ſcribendum. V. *Herus.*

ERYCINO VERTICE recte per Y editur in Prudentio nouiſſimo lib. 1. contra Symmachum. At cur non mutauere? Cur pauculis ante verſibus *Libica ex arce* per I Latiare? Cur poſt paulo: *Frigia ab Ida?* O Phrygiae! Recta eſt ἀντιστοιχείωσις in his *Erycina, Erucina, Ericina.*

ERYTHIA cum Y Graecorum ſcribi praecipit Hermolaus Barbarus ex Strabone, Callimacho, Mela, Dionyſio. Addo ex Apollodoro lib. 2. Ἐρύθεια δὲ ἦν Ὠκεανοῦ πλησίον κειμένη νῆσος, ἣ νῦν Γάδειρα καλεῖται: *Erythia ad Oceanum inſula: nunc Gadira dicitur.*

ERYTHROTAONES, non per I Latiare. Nec verbis opus.

ESCENDERE pro *Aſcendere,* Lipſius in Tacitum, Muretus Varijs, Turnebus Aduerſarijs.

ESDRAS per S, & D inſertim. Sic Ioſeph. Hieron. Auguſt. Suidas, Chryſoſt. hom. 7. in eam, quae eſt ad Hebraeos vulgata Biblia. Septuaginta interpretes cum Ζ. *Ezdras.* Pontacus

Ezras

Ezras D facto eximio ſubnixus conſenſu ſeptemdecim MSS. Euſebij, & fauente Hebraica, ſeu Chaldaica litera עזרא. At non tam videndum quid in originali verbo ſit, quam quid in Vſu Latine, aut Graece vertentium. Nam Graecis Α'νἰρὸς. Α'νἱρὸς viſum eſt inſulſum. Itaque D imiſere. Sic ex eodem Α'νδρίας, *Andreas*. Athenaeo Κορίαννον: Plinio *Coriandrum*. Similiter Latini *Teino*, *Tendo*, *Eo*, *Redeo*, *Prodeſt*, *Redintegro*. Galli *Iungo*, *Ioindre*, *Tenere Tendre*, *Cineres Cendre* *Minor Moindre*. Sic in *Eſdras*: etſi D non ſit ab Origine. Sic *Coſdroës* tam frequens occurrit, quam *Coſroes*, nec recte minus. Scribenti nihilominus per Z, D paene ſuperfluens eſt. Vt enim in Ο'ζω τῦ Ο'δωδα, & ex Μάζα μάζδα, non Μάζδα. ſic *Ezras*, & *Eſdras*. V. Guichardum in Harmonia Etymologica, qui etiam D in originali contineri vult, vti in Graecis, quibus ſcribitur Α'νὴρ, ἀνδρός. Homero quoque ὑπόδρα ἰδών, pro ὑπόρα.

ESCENDO Cornutus ſcribit teſte Caſſiodoro. Haut mirum, ſi tam cum E, quam cum *Ex* coire poteſt *Scando*. Quo more, *E ſcriptum* veteres quoque ſcripſere. At idem eſſe cum *Adſcendo* apparet ex ſubiectis. Liuius: *Licinio Conſuli ad quadrigas mittendas eſcendenti*. Varro: *E vinea in arbores eſcendit vitis*. Iterum: *In carnarium eſcendit*.

ESCVLVS, ESCVLETVM apud D. Auguſt. l. de Grammatica vocali deſerta. Cogimur Origine, ab *Eſca*. Eandem ſequitur Etymologiam Iſidor. l. 17. Orig. c. 7. qui cum Seruio conuenit: niſi quod Seruius eodem ortu deduci, & diphthongo ſcribi vult.

Georgicon 2. *Aeſculus in primis* ——

Horat. Carminum l. 3. Oda 10. —— *Nec rigida mollior aeſculo.*

Exemplaria varia ſunt. Gloſſae: *Aeſculus*, Εἶδος δένδρȣ.

ESSEDONES vulgi recta Conſuetudine. Stephanus etiam *Aſſedonas* agnoſcit: Ι'σσηδόνες ἔθνος Σκυθικὸν, Ε'κα̃ταῖος Α'σίᾳ. Α'λκμὰν ᾖ μόνος ἀυτȣ̀ς Α'σσηδόνας φησι. *Iſſedones Scythica gens*, *Hecataeus Aſia*. *Alcman vero vnus eos Aſſedonas dicit* per A.

ETIAMNVNC complexe l. 5. de Aſino A. in editione Vulcanij Apuleius.

ETOLLO, Ε'ξεπαίρω in Lexico Cyrillum inſcripto. Cur minus quam *Eloquor*, *Eradico*; quae ſic geminant: *Exloquor*, *Exradico*? Neque ita ſcribens reſpuit *Extollo*.

ET QVIS diſcretim, pro *Quis*, vt τὸ *Et*, ſit parelcon mille locis. Virgil. Ecloga 10.

Et quis erit modus, inquit? amor non talia curat.

Ita vetus Liber. Rurſus Aen. 3.

Et quae iam puero eſt amiſſae cura parentis?

Phormione: *Et quid ſpei ſit relliquum*. Prudent. Apotheoſi:

—— *Et quis alumnus Chriſmatis inſcripto ſignaret tempora ſigno.*

Horat. lib. 2. Sat. 7. —— *Et quis*

Audit cum magno blateras clamore, furiſque?

Ita veteres Codices. Nec tollimus *Ecquis*: valet enim *Numquis*. Sic *Et cur* ex Maſurio apud Gellium l. 4. cap. vltimo: *Et cur ita eſt, vt tu ſis, quam equus curatior?*

EVANDRVS. Vide Nicandrus.

EVELATVM eōciſe ſcripſit Antiquitas, pro *Euentilatum*, Feſtus. Item *Velabra* pro *Ventilabris*.

EVESTIGIO Q. *Epidauri Romanorum legatos in templum Aeſculapij perductos*, Val. Maximus ſcripſit vniter. Apte.

EVGANEI, an *Eugenei* ſcribendi, V. Vol. 1. Tract. 1. c. 10. de Conſuetudine ſcribendi.

EVHOE, Ε'ὐοῖ, recepta apud Latinos in medium adſpiratione, vt in *Ahenum*, *Vehemens*, *Prehendo*: vt Graecis Ταὼς: vt notantur ab Etymologo Argiui, Lacones, Pamphylij, Eretrienſes, & Oropii, quod pro more habeant eiecto ſigmate Spiritum aſperum ſubſcribere, vt. Ποιῦσαι, ποῖησαι. Βȣσόα. Βȣ̃όα, Μȣσικὰ, Μωϊκὰ, Ε'ὐσοῖ, Ε'ὐοῖ, ex quo *Euhoe*. Vberiora habes Volum. 1. Tractatu de Spiritu, inque noſtris Silianis. Pontanus l. 2. de Adſpiratione: *Euoe, quae vox Graeca, & bacchantium, caret adſpiratione*, inquit. Sic & ſcribit I. Scaliger. lib. 2. de Cauſis LL. c. 49. Lexicon Cyrilli: Ε'πίφθεγμα εἰς Διόνυσον. *Euoe*. Mutuatus eſt ex Demoſthene contra Cteſiphontem: Βακχικόν τι ἐπίφθεγμα ἐςι τὸ Ε'ὐοῖ: *Bacchica quaedam iſta eſt exclamatio, Euoe*. Dionyſius περιηγητὴς: Ε'ὐοῖ Βάκχε λέγοντες —— *Euoe Bacche, dicentes*. Horatij Codices, quotquot videre contigit:

—— *Satur eſt, cum dicit Horatius, Ohe.*

Incorrecti. Quanto melius Sidonius lib. 8. Epiſt. 9. ſcripſit: *Horatius Euhoe* diſyllabo? Literatius. *Euoe*. Ouid. 1. de Arte: *Pars Hymenaea canunt. pars Euoe, Euoe clamant.*

Quod ad vltimantem ſillabam attinet, paria ſunt *Demoe*, οἱ δῆμοι Feſto: *Clerumenoe* Planto, οἱ κληρούμενοι: *Canephoro*: Turpilio, & Verrina 6. *Golgoe*, *Hippoe* Plinio. Hinc

EVAN, EVIVS, quaſi *Euhoius*, ſeu *Euoius*. Quare *Euius*, aut *Euhyius*, qui ſcribunt,

ac ſi in Gigantomachia dixiſſet Baccho diuum Pater: *Euhye*, mihi non probantur, quod in Libris proletarijs inuenias. Plautus Menaechmis:

Euoe, atque Euie, Bromie, quo me in ſiluam venatum vocas?

Sic apud Horatium *Euias*, non *Euhyas*. Nonnus Baſſaricon lib. Θ.

Εὔιος ἀρἰτιλέεσσιν ἔχων παιδήϊον ἥβην.

EVLOGIVM ſcribitur Manutio, qui Libris veteribus, & Conſuetudine ſeſe tuetur. Ortum ſi exquiris, dictu nihil facilius, Εὐλογεῖον. At ſi obijcis multae, poenae, mortis cauſam ea voce contineri quandoque, reſpondent ex ancipitium verborum eſſe claſſe. At Turnebo iudice temere faciat, qui tantum iuris ſibi ſumat, vt e tam multis libris vocem tamdiu receptam, velut quodam praetoris edicto eijciat; niſi meliorem reponat. Intelligit *Elogium* quocunque ſignificato, de quo Valla. l. 4. c. 66. Vtrunique eſt in Petri Danielis Onomaſtico: *Elogia, & Eulogia*. Caſaubonus in Suetonium *Elogium* plane nihil eſſe aliud: quam Ἐλόγιον, id eſt titulum. cauſae breuem explicationem, praefationem. Hermolaus Barbarus conſtanti tenore *Ellogium* duabus liquidis. Quintilianus in Coeco: *Non eſt, Iudices, quod putetis ideo nullum adiectum ad exhaeredationem iuuenis elogium, quia de ſcelere conſtaret*. Idem l. 7. c. 5. *Si exhaeredatum a ſe filium pater teſtatus fuerit elogio: propterea quod is meretricem amauerit*. Scaliger a praepoſitione Latina, *Elogium*. vt *Antelogium*. Marius Victorinus adiuuat prolata eorum ſententia, qui ἐλεγεῖαν παρὰ τὸ ἐυλέγειν dictam putant. Cur non adaeque Y caducum ſit in *Elogium*? Ἐχλογεῖον, quod e Suida promunt, admitto, & Latio vocem inuiſam opinor: Muretus licet cum riſu admittat l. 11. Variar. cap. 13. Turneb. vide lib. 18. c. 5. Aduerſ. Itaque omnium optima eſt vulgaria ſcriptio *Elogium*. Becmanum vidiſſe iuuerit: mihi non diſplicuit.

EVPHRATES literis Ph conformius Origini Iudaicae: *Eufrates* tamen alibi legit Victus per F.

EVRAE, AVRAE. Heſychius Εὖραι, αὖραι. Cur minus, quam Εὥς, Ἠὼς Αὥς, Αὔως; Ipſius etiam Ouid. Metam. 1. *Eurus ad auroram, Nabathaeaque regna* ponitur, & ab *Eos* nomen ſortitur.

EVRYPIDES nullo Y Graeco, Libri Polybij, Cicero. Plin. Val. Max. Aelianus, Pauſan. Athen. Strab. Plut. ipſa Euripidis opera. Εὐρυπίδης nihilominus reperias in iambicis Nazianzeno adſcriptis, & Sidonio: *Orcheſtram quatit alter Eurypidis* cum Y in ſecunda.

EVTALIVM, *Eupolim, & alia huiuſmodi quidam per Y literam putauerunt, eo quod Graeca eſſe dicerent: ſed apud nos Y litera nunquam vocali coniungitur*. Poſt pauca excipit, mentemque explicat Curtius Valerianus in Orthographia: *Nunquam vocali praeiectae coniungitur: ſubiectae namque coniungitur, Harpyia*.

EVXINVS, AXENVS. Plin. l. 6. c. 1. *Pontus Euxinus antea ab inhoſpitali feritate Axenos*,

Ouid. *Dictus ab antiquis Axenus ille fuit*.

EX cum vocib. coeptis ab S qui componas? qui ſcribas? Tollas ſibilum? non enim neceſſarium eſt: namque in X ſillaba poteſt terminari. Sed ſoni ſuauitatem ſequendam cenſeo. Itaque commodius dicemus *Exequor*, Graecorum exemplo, qui certis locis Ἐκ, alijs ἐξ dicunt. Sed recentiores, vt ſapere videantur, omnia obturbant: at nos veterum ſequimur ſimplicitatem, qui *Exul* ſcripſere, quanquam ab *Ex*, & *Solo* duceretur. Haec I. Scaliger de Cauſis Linguae Latinae c. 34. hauſta ex Priſciano lib. 1. qui lib. 2. pag. 571. ſeipſo conſideratior praepoſitionem *Ex* integram manere poſſe fatetur *ſequente C, P, Q, S, T, Excurro, Expello, Exquiro, Exſicco, Exſequor, Extendo*. Tamen nequid diſſimulem lib. 15. *Exequor*. & *Expiro* abſque S ſcribi vult. Hiſce ſatis liquet Priſcianum, hac de re quid ſcriberet, non habuiſſe ſatis exploratum. Iſidorus l. 1. Orig. c. 26. *Exultat melius ſine S litera, ſcribitur X. Nam cum ipſa X ex C, & S conſtat, quomodo cum in ea ſit S, additur altera?* Verum bona horum pace, Latinis magnopere diſſident *Exſpecto. Expecto*. vnde manant *Exſpectare, Expectere, Exputare* a *Puto* (vnde *Inexputabilis numerus* Columellae l. 9. c. 4. de RR) & *Exſputare* a *Spuo*, Caeſellio apud Caſſiodorum. Terentius: quod animaduerſum eſt Fabio lib. 1. Inſtit. c. 7. Alioqui *Expolio* a *Poliendo*, & *Expolio* a *Spoliando* coincidant. Quare ſcribatur alterum cum S *Exſpolio*, vt *Deſpolio*. Etiam Scaurus Orthographiae pag. 2258. ita praecipit: *Scribendi ratio corrupta eſt, cum Expectatus, Exulet ſine S litera ſcribitur: cum alioqui adiecta ea debeat ſcribi: quoniam ſimiliter Solum, Spectatuſque dicatur: & adiecta praepoſitione ſaluum eſſe illis initium debeat*. Papirianus: *Quaecumque verba primo loco ab S litera incipiunt, ſi compoſita ſunt, Ex praepoſitionem accipiant, ſeruata S litera ſcribantur*. Caeſellius idem verbis parum mutantibus, ac Velius Longus. Idem docet Manutius in *Exſpecto* aduocata Virgilij Carpenſis auctoritate. in 1. Georg. *Exſpectata ſeges vanis eluſit ariſtis*, cum XS. Eſt autem litera S perneceſſaria ad vocis

vocis integritatem conſtituendam, ſicut in *Emunxſti* in Moſtellaria Plauti, S non tollitur ſocietate X. Nam eſto, X aequiparetur CS, vel GS: non idcirco *Spectio*, *Spatio*, & id genus capite multanda ſunt. ſiquidem in mille alijs SS geminat. Neque Graecorum exemplo diuertimur a propoſito, cum a Graeciae Conſuetudine ſeſe ſaepiſſime Latium vindicet. Duriuſculam huiuſce ſcriptionis pronunciationem clamitant. Euphonia quandoque muro aheneo impingitur. Scriptum igitur in Pandectis Florentinis eſt: *Exſtat*, *Exſpectat*, *Exſoluo*, *Exſequor*, *Exſtruo*, *Exſpirat*. Apud Bedam in Orthographia: *Exſtirpo*, *Exſcindo*, *Exſculpo*, *Exſtruo*, *Exſtillo* per XS. Caeſellius. *Exſcreo*, *Exſculpo*, *Exſiſto*. Caere:

A. SOLO. EXSTRVI. AIRE. CONLATO

Tabula item marmorea in aede D. Catherinae de Tolentino: SCHOLA. EXSTRVCTA. In aedibus autem Coritianis in foro Traiani altera Tabula abſque S: EXTRVCTO. TRIBVNALI. In S. Maria in Aquino ſimiliter abſque S:

HIC. IACET. ELPIDIVS. FATIS. EXTINCTVS. INIQVIS.

Rurſus cum S. in hortis M. Velſeri Auguſtae EXSIGNIFERO. *Exſoluo* Tullij veteres Libri Victorio lecti. Plautus in Pſeudolo *Exſtillo*: Lucani in 4. Exemplaribus lib. 8. *Exſiccata cutis*. *Exſulto* vetus Pulmani Lucanus lib. 8. contra quam Iſidoro viſum. Cornuto apud Caſſiodorum placent *Exſilio*, *Exſultim*. *Exſors* Codex Virgilij Romanus in quinto. Item *Exſanguis* in pleriſque Codicibus Maronis antiquis. *Exſpes* Priſciano lib. 1. qui addit: *In quo videmur contra Graecorum facere Conſuetudinem*, cui reſponſum proxime. Ergo ex ſuperiorum Competentia ſcribemus *Exſatio*, *Exſaturo*, *Exſecror*, *Exſequiae*, *Exſurdo*, *Exſenſus*, *Exſupero*, *Exſurgo*, *Exſorbe*, *Exſacrifico*, *Exſpuo*, *Exſibilo*, *Exſplendeo*, *Exſomnis*, *Exſtercoro*, *Exſtimulo*, *Exſto*. Caetera ad eundem modum. Quid quod veteres pene ad inſaniam coniugium X, & S adamarunt? Eo ſcripta offendes Tibure in ſaxo Tiburtino: EXSEDRAM. ET. PRONAON. Sed hic S ſubire locum τοῦ H videri poſſit. Quid in ſubiectis. FELIXS, ALEXSANDER, CAPPADOXS, VIXSIT?

Quae vt ſaequi nolim: ita neque priſcas Inſcriptiones emutare: ſui namque ſeculi Conſuetudinem nobis in memoriam redigunt. Licet haec Caeſellij iudicio ſint apud Caſſiodorum repoſita: *Caetera, quae ſimplicia ſunt, & non componuntur, ſine vlla dubitatione X tantum habebunt, vt Vixi, Dixi, Vexaui, Faxi, Vxor, Auxilium, Examen, Axis, & Exemplum.* Serpebat forte Caeſellij aeuo, aut iam inualuiſſe animaduertebat, vt literae X conſociaretur S exemplo, moreq. male morato. Duriuſcula videri poſſint *Auxſilium*, & *Exſemplum*, quae ſuppeditant Epigrammata, & poſterius videtur à *Simplo* exoriri: eum enim tranſſcribitur fit *duplum ex Simplo, Simplumq.* eſſe definit, vt *Exconſul*, *Expraetor*, talia.

EXVSV *dicunt*, & *E repub.*, *quod in altero vocalis excipiebat, in altero eſſet aſperitas, niſi literam ſuſtuliſſes: vt Exegit, Edixit*, in Oratore Cicero.

EXANCLARE, EXANTLARE, ANCLARE, ANTLARE. Feſtus: *Antlare, haurire*, a Graeco ἀντλῶ *deſcendit*. Seruius ſuis in Virgilium: *Ante L numquam inuenimus T, niſi in paucis, vt Exantlauit, quod & in Plauto lectum eſt, hoc eſt, Exhauſit.* Et vero Graecis ἀντλῶ, vt notiſsimum eſt, & ἀντλία, ἄγγος, ἐν ᾧ τὸ ἐν τῷ πλοίῳ γινόμενον ὕδωρ ἀπαντλοῦσιν εἰς θάλασσαν, καὶ ὁ νῦν καλούμενος καδίσκος. Verba ſunt Etymologici. Latine: *Antlia, vas quo nauigij aquam exhauriunt in mare. Nunc vocatur Cadiſcus.* Sic & Latini. Martialis l. 9. Epigr. 19.

Curta laboratas antlia tollit aquas.

Sic Pithoeus Aduerſ. lib. 2. cap. 16. & Lipſ. lib. 2. *Elector.* cap. 15. Raderus legit *Curua*, neque diſplicet: Vtitur & *Suetonius* in Tiberio: *In antliam condemnato*, quod εἰς ἀντλίαν καταδικάζεσθαι dixit Artemidorus. Vineto magis placet *Exantlare*, ad Auſonium.

ANCVLARE ex quo, *Anclare*, & *Exanclare*, agnoſcit ipſe etiam Feſtus pro *Miniſtrare*, ex quo dij quoque inquit, ac deae feruntur coli, quibus nomina ſunt *Anculi*, & *Anculae*, quae nomina ex Graeco ἀγκύλον, quod eſt *Curuum*, efformant, a quo *Angulus*, & *Ancylia*. Sic volunt legi Liuium Andronicum Turnebus, ac Ioſ. Scaliger: *Florem anculabant liberi ex carcheſijs.* Turneb. l. 3. Aduerſ. c. 10. *Quod ſi ab* ἀντλεῖν, *deducitur, vt Feſto videtur, certe litera mutatur.* Serius haec illi ſcribenti non obuerſabatur. Priſcianus lib. 6. ex Odyſſea Liuij Andronici: *Carnis, ait, vinum, quoque quod libabant, anclabatur.* ἐξηρύσαν, interpretatur. At in alijs Priſciani editionibus eſt *Antlabatur*. Mariangelus in Auſoniū ſcribit *Exanclare*. Gloſſar. *Anclat*, ἀφύσσεται *Exanclare* in Nonij editione nouiſsima. Hanc vocem Tullio etiā arrogat P. Victoruis. Sic cenſet Muretus in Varijs, Giſanius ad Lucretium, Lambinus, & Iouianus Pontanus, cuius verba maeandri, ac telas aranеorum. Plautus Sticho:

Ne iſte edepol vinum poculo pauxillulo
Saepe exanclauit ſubmerum ſcitiſſime.

Quare τῷ *Auclare* ſuus honos maneat Manutio vel inuito.

EXAGO, EXIGO, Gloſſae veteres.

EXAMETER, EXAMETROS, EXAMETRVS in Grammaticorum peculio recenſentur. Carmina *Hexametra*, &, ſi tibi volenti, eſt *Hexametra* Heſychio praeſcribente: ἑξάμετρα, ἑξάμετρα, ἑξαάμετρον, Baſilius M. S. Ambroſius, alijque ſcripſere: quandoque ἑξάμετρον reperias. In vtroque certe A ſuperuacaneum eſt.

EXBIBO ſcripſit Plautus in milite, vt alibi *Exloquor*. Tam enim verbi ſocietatem amat *Ex*, quam *E*, Sic in Truculento: *Suum nomen omne ex pectore exmouit meo.* Sic Lexicon Cyrillo inſcriptum: Ἀπομύσσω, *Emungo*, *Exmungo*. Sic *Expotus* in Trinummo.

EXCALCIATVR. Vide *Calcio*.

EXEDRA Vſus apud Latinos obtinuit, vt ſine Spiritu ſcriberetur, inquit Baldus in verborum Vitruuianorum expoſitione. Intellige depulſum de media voce Spiritum. Nam *Hexedra* nugacium eſt. V. Dialog. X. Antiq. Anton. Auguſtini.

EXGREGIAE pro *Egregiae* Antiquitas. V. *Exradicatur*.

EXEMPLARE *dare, & veſtigia notitiai*, Lucretius: non ſolum *Exemplar* ſcribitur. Adde *Exemplarium* ex legibus.

EXINSPERATO non diſpeſſis vocibus vt *Eximprouiſo Exordine*, ἐξῆς Georg. 4. *Extempore*, vnde Martiali *Extemporalis*, & Suetonio *Extemporalitas*. In Etymologo, ἐπιτηαυτό.

EXOCOETVS per *Oe*, non *Ae*. Ita poſcunt Origo, & Auctores. Athenaeus in 8. Theophr. lib. de Piſcibus Plin. lib. 9. cap. 19. Miratur & Arcadia ſuum *Exocoetum*, *ab eo, quod in ſiccum ſomni cauſa* exeat *extra* vndas. Heſychius: ἐξώκοιτος, quod aquas *extra cubet*, *dormiat*, agatue.

EXODVS. *Vide Synodus*. Aſpiratione neglecta. Dices, Eſt in primigenio verbo ὁδός. Quid tum poſtea? Vetus Latium aſperitatem iſtam neglectu poliuit. At Libri veteres adſpirant, inquit Manutius. Cum nouis mitius agitur, vt norunt omnes. Et cum non ſit adſpiratio ipſa in voce Graeca ἔξοδος, cur erit in Latia? Cacoëthes quandoque obtinet. Sic *Exhodium* in Nonio.

EXPERTVRVS paſſim. Catoni c. 156. de RR. placuit interſeri vocalem tertiam: *Valetudinis cauſa experiturus*.

EXPERS vulgatiſſimum. Gloſſarium: *Expars* per A, ἄμοιρος. Quod non magis repulerim, quam *Impartio*, *Impertio*, Antiquitatis eſt reuerentia. *Experta* pro *Effoeta* Varronis lib. 2. cap. 5. *Vt ſint hae pecudes aetate potius ad fructus ferendos integrae, quam iam expartae.*

EXPVO, S non interlocata inter X & P, ſi Donato in Eunuchum Terentij credimus, hanc Originis, & compoſitionis rationem expromenti: *Expuere eſt extra pus mittere, id eſt, foras. Nam Pus eſt omnis humor corpori oneroſus.* At magis eſt, vt componatur ab *Spuo*: & tunc ſcribatur *Exſpuo* cum S, vti prodictum.

EXPROBO defectum altero R praeferunt veteres Tullij Codices animaduertente P, Victorio. Improbo. Plautus Moſtellaria: *Cur exprobras? Egone id exprobrem, qui mihimet cupio id opprobrarier?*

EXQVAESITVM *mores mulierum venit mihi*, Plauti Sticho ex recenſione Douzica. Et paucis hinc verſib. *At ego ex te Exquiro.*

EXQVILIAE expuncta biuocali, & conſona duplici, expreſſa non *Aeſquiliae*, Varro: Cato ab *excubiis regis*. Malim ab *Excolendo*, vt in Amphitruone: *Cul'eſt* pro *Quale eſt*. Collem ſiquidem *Exquilinum* ex infrequenti *excultum*, & frequentem reddidit Hoſtilius. Sic *Inquilinus* ab *Incolendo*. Iſidor. l. 9 Orig. c. 4. *Inquilini* vocati quaſi *incolentes aliena*. Apud Halicarnaſſeum lib. 2. habes ἐσκυλῖνον λόφον. At l. 4. per I ſaepius ſcripta primore litera ἰσκυλῖνον, & ἰσκυλίας τόπον. Rurſus l. 9. ἐσκυλίνων πυλῶν Strabo l. 5. Ἠσκυλῖνον cum ſaepius per H poſuiſſet (ſi modo is poſuit) vlteriore pagina τὸ πεδίον τὸ ἐσκύλινον. Id ſi diligentius diſputetur, rectius per H Graece ſcribas: namq. *Ex* natura vocalem tendit, quod claret ex *E*. Euſebij Chronica *Exquilinum collem* habent. Nec Pontaco diſplicet per S, affirmanti ſic frequentius occurrere, quam ſcriptionem complectuntur Paulus Manutius, Sigonius, Vertranius: Libri offerunt. Apud Plutarchum, nequid diſſimulare videar, in Sylla: Τὸν λόφον τὸν Ἀἰσκυλῖνον. *Montem Aeſquilinum*. Sic, per S veteri more ante X inuentum, recte.

EXQVIRO ex Vſu vulgi recte. Plautus ἀρχαϊκῶς *Exquaero*, vel agnoſcente Priſciano, in Aulularia: *I intro, exquaere, ſitne ita, vt ego praedico.* V. *Exquaeſitum*.

EXRADICATA Varroni lib. 1. de RR. cap. 27. Non *Eradicatur* dumtaxat. V. *Exgregiae*.

EXSCREO ſcribes cum S ab *Screo*, non a *Creo*. Plautus Amphitruone, *Tuum diminuam caput, vt linguam cum dentibus exſcreas.* Item: *Pectoris vitia exſcreabilia* apud Plinium.

EXSCIDIVM lege prodicta: & ſecunda breuior indicinam facit eſſe ab *Exſcindo*, non ab *Excido*. Feſti vox tamen: *Exſcidionem vrbis a Caedendo dictam manifeſtum eſt.* *Exſcidium* contraxit Prudent. l. 1. contra Sym. *Uſque ad famae exſcidium formae enituiſſe decore?*

EXECVERIS Vſus promiſcui: *Exſecaueris* Caton. c. 42. de RR.

EXSEQVIAE *vero habent S: ſequi enim eſt in ſimplici. At Exiguae non habent S*, Verba Caſſiodori ex Caeſellio.

EXSTINGVO per V, & O Cornutus apud Caſſiodorum. V reuellere haut trepidem. Imo exoleuiſſe videtur ea per V ſcriptio, vt *Indigus* ſcripſit aetas politior: anterior *Indiguus* duobus VV teſte Caſſiodoro lib. de Orthogr. Quid quod *Promiſcus* in quibuſdam Taciti inuenias Exemplaribus? Imo *Vacuus* pro *Vacuo*: vnde eſt *Vacefacere* Lucretio.

EXSVGAM. Plautus *Exſugebo* ſcripſit Epidico: *Iam ego me vortam in hirudinem,*
Atque horum exſugebo ſanguinem.

EXSVVIAE. Vide *Exui*. Feſtus: *Ab exuendo.*

EXTA abſque S. Cum fit extiſpicium, pecus medium aperitur, & operta viſcera ſuis exuuntur inuolucris: inde *Exta* συγκοπῇ, quaſi *Exuta*. Pulmanus ab *Exſtando* ſcribit *Exſta*, Cui ſcriptioni, & Origini res, & ratio pugnat. Nam quae maxime abſtruſa, vt *Exta* fugiunt oculos, ea vero dicere *Exſtare*, atque eminere perridiculum videtur. Feſtus tamen: *Exta dicta, quod ea dijs proſecentur, quae maxime exſtant, eminentque.*

EXTENTIO cum N Victorinus. Recte. Nam & Horat.

Ille per extentum funem ——

EXTERNVS, *Exterraneus*, Feſtus.

EXTO, EXSTO varianter in Pandectis Flor. reperta varianter edidit Taurellius.

EXTORRIS *ſine S: ex terra enim eiectum ſignificat*, Caeſellius. At Iſidorus *Exterris* per E, *eiectus e terra*. Κυρίως is eſt, cui igni, & aqua interdictum: ignis autem *Terris* appellatione continetur. Quare a vulgaria, receptaq́. Conſuetudine minime abeundum. Mecum Budaeus poſterioribus in Pandectas Annotationibus.

EXTRINSECVS, INTRINSECVS, non per A *Extranſecus*, aut *Extraſecus*. Monet id Terentius Scaurus aduerſus eorum opinionem, qui proportione τοῦ *Extraneus* illa per A ſcriptitabant.

EXVBIAE, EXVVIAE, veteres Gloſſae. Item *Ellubiones*, *Elluuiones*. Item: *Elubies*, *Eluuies*.

EXVI recte quidem ab *Exuo*. At *Exſui habet S: Sui enim eſt, & Inſui, quaſi alicui rei immitti. Unde Exſui, quaſi iam emitti, & non dari. Inde Exſutiae: unde Exſuti, id eſt Spoliati*, Caeſellius apud Caſſiodorum. Poſtremum amplectuntur pauci.

EXSILIVM nihilominus volunt Eutyches l. 2. de Coniugationibus. *Exulo, Conſulo V penultima in I conuerſa Exilium, Conſilium.* Sic Pandectis Florentinis Taurellio viſis. Eutychetis auctoritate pulſus Lipſius, & Librorum omnium mordicus eam ſcriptionem retinet. Poſtrema Caſſiodori editio ex Caeſellio: *Exſilium quoque cum S ſcribi debet ex ſolo enim ire eſt exulare, quaſi exſolium, quod Graeci ἐξορισμὸν dicunt, & antiqui Exſoles dicebant, quos nos Exſules dicimus.* Dubito tamen an haec Caſſiodori manus: viciniora enim ſunt *Exſuiium*, *Exſolium*, quam *Exilium*. Huc facit *Exilica cauſa* apud Feſtum, ita depoſcente verborum ſerie. Sic Cornutus, Beda. Eos iunge, qui ab *Exſiliendo Exſilium* denominatum volunt. Eos iuuat *Praeſul a praeſiliendo*: quo dicant exemplo *Exſul ab exſiliendo*. Hoc exigit & *Conſilij* Proportio. Sequor non tam Auctorum numerum, quam quod ſeculo venuſtiore *Maximus*, *Optimus* V reiecta venerint in Conſuetudinem.

EXVL praue. Cum enim *Exſules dicantur ſolo patriae ſuae pulſi*, vt Donatus loquitur ſuper *Eunuch. Exſul cum addito S ſcribendum eſt. Etymologiae cauſa*, inquit Caper in Orthographia. *a ſolo, quod vertit.* Sic Nonius: *Exſules dicuntur extra ſolum.* Sic ab eadem Origine *Conſul*. Dubijs namque in rebus ibant, non ad externum, ſed fiducia maiore ad *Conſolem*, ad eum, qui in eodem *ſolo* natus erat. Ex quo natum *Conſilium*. Nec placet Scaligeri diuinatio in lib. 1. hiſt. de Animalibus a *Conſulendo*. Certe ideo *Conſol* per O veteres pinxiſſe auctor eſt Velius Longus in Orthographia, atque ita eſt columnae roſtratae Duillij. Veteribus item aliquot Maronis Codicib. antiquis etiam Marmoribus teſte Pierio in l. 5. & 7. Aeneid. (quem vide) *Exſul*. Sic Iſidorus Hiſp. l. 1. Orig. c. 26. Item in Lexico Cyrilli: Ἀ'ϐυλία, *Inconſulinm*.

EXSVLO conſimiliter cum *Exſul* ex Scauro, Libris, Lapidibus ſcribit Manutius, Lambinus duobus in locis, Pierius in 5. & 7. Aen. ex Libris, Marmoribus, Grammaticis.

EXVLTAT *melius ſine S litera ſcribitur*, inquit Iſidor. l. 1. c. 26. & Beda in Orthogr. Vterque ſecuti ratiunculae vmbram, quae ſupra euanuit. Scribe *Exſultat, Exſultim, Exſilio.* Caſſiodorus: *Neceſſario ſcribitur Exſilio, Exſicco,* V. Ex.

EZECHIEL vulgo non male. Sic Nazianz. Apol. 1. Suidas in Ἰεζεκιήλ, & verbo Θάρρους. Eſtque haec ſcriptio Vſus promiſcui. Norat Pamelius in D. Cypriani lib. de Lapſis MSS. Codicibus eſſe *Iezechiel*, etiam auctorum aliorum, & nominatim in Commentario MS. Rabani. Quae certe lectio probatur, quod Hebraice appelletur יחזקאל, & Graece apud Septuaginta Ἰεζεκιήλ. Sic eſt, & ſeries flagitat, apud Suidam, ſic hom. 1. S. Macarij, Cyrilli Alex. tractatu de Iudaeorum Synag. Origines l. 4. περὶ ἀρχῶν, Macarij editio a Pico Mirandula, homilia 33. Item Chryſoſt. ab Etona hom. 14. in Ioan. & tom. 6. p. 232. Suidas in ſerie ab I incoeptorum, Gregorius Nyſſae hom. 14. in Cantica I praefixo, & ſcripto X, Ἰεζεκιήλ. Idem in vita Moſis. Baſil. M. in c. 2. Iſaiae, Iuſtinius Martyr qq. 44. 45. Ita Cyprianus ſupra.

IOANNI DENNETIERES
TORNACI PRAETORI.

Vetera in precio ſunt, in amore noua. Antiqui vini potores ſapientes Plautus putat: cantio, vt quaeque recentior eſt, Ἥτις ἀκουόντεσσι νεωτάτη ἀμφιπέληται, *commendatior Homero eſt. Tu, Vir Nobilis, ad colendas Muſas natus* dictaſti iuuenalia carmina *pridem, quae tibi nunc euluerunt. Receptui Sapientia cecinit, audiſti, ſimulque philoſophari coepiſti. Boëthij monimenta in manum indidiſti, explicuiſti, terſum, purpureum, nitentem edidiſti. Atque haec tua ſunt munia, cum a reip. clauo miſsionem impetraſti. Haec propemodum iuuenis: cum vlterius vitae ſpatium emenſus fueris, quid, quantumne abs te exſpectari oporteat, & haec non obſcuris veſtigijs nos docent, & quae parens tuus fatiſcente corpore, animo iuueniliter exſultante publici iuris fecit. Macte & virtute tua, & patrita velim haec te videre in* Orthographicorum *noſtrorum Tractatu:*Foenum, Fanum, Felix, Feneſtra, Ferentinates, Fetiales, Foedus, Foecundus, Foetus, Formoſus.

TRACTA-

TRACTATVS SEXTVS.

F

F Litera, & Ph veteres vſi videntur in *Folus*, *Triumphator*, *Forcus*. Tamen haec eſt Diomedis cautio l. 2. *Hoc ſcire debemus, quod F litera tum ſcribitur, cum Latina dictio ſcribitur, vt Felix. Nam ſi peregrina fuerit, P & H ſcribimus, vt Phoebus, Phaëthon.* Idem Priſcianus lib. 1. verbis tantum non iiſdem.

FABRICIVS litera C, Plutar. Appian. Graeci caeteri, Lapides Capitolini, alij. Venetijs apud Rinaldum Odonum:

L. FABRICIO. Q. F.

FABA. Veteres *Haba*, Vel. Longus.

FABVLIA veteres, neoteri *Fabalia*, in lib. 1. Varr. de RR. Scaliger.

FACES pro *Fax* ſcriptitauit Antiquitas teſte Feſto. *Luces* pro *Lux*, colligas e Macrobio.

FACILLIMVS, DIFFICILLIMVS geminis LL, vt producatur ſillaba, quae alioqui breuis eſſet, inquit Manutius, & cum eo Andreas Brabantus. Ratio delumbata. Id cum dicunt, Poëtarum licentiam trahunt in exemplum, & conſenſu animi fatentur ſcribendum vnico L. Et vero cur non Poëtas producunt, qui *Difficillimus* ſcripſere carminis integrandi? Ita nullo vſi iudicio a ſua ipſi ſcribendi lege deſciſcunt. Sic tamen ſcribendum ſentio Auctoritate Priſciani lib. 3. *Facillimus, Difficillimus, Gracillimus, Humillimus, Simillimus Diſſimillimus, Agillimus: quorum cum in Is deſinant poſitiui abiecta Is, & addita Limus faciunt ſuperlatiuum.* Altera ſcilicet L vti locum poſſidebat, poſſidente. Vide *Simillimus*. Sic poſcit Exemplarium vetuſtas: ſic Proportio. An rectum hoc e Cyrilli Lexico: Εὐχολώτατος, *Faciliſſimus*? vbi continenter: εὐχολώτατα, *Facilime* vnica vda.

FACINEROSI, δραμαλουργοί, Lex. Latinograecum, & Graecolatinum: Ἀτυχηματώδης, *Facineroſus*, ac ſi Antiqui *Facineris*, vt *Iocineris*, *Pigneris* ſcriptitauerint. Crebrioris Vſus *Facinoroſus* per O, vt *Cadaueroſus* apud Terentium.

FACVL, FACVLTER pro *Facile*, *faciliter* ſcripſit Antiquitas Feſto teſtata. Afranius: *Haut facul foemina inuenietur bona.*

FAENVM cum AE Pandectae Florentinae. In Kalendario peruetere FAENISICIVM *Faenumne* igitur παρὰ τὸ φύεσθαι, quod hodie paret, & cras in clibanum mittitur? Minime gentium. Vſu vulgi per Oe, quaſi a *Foetus*. Sic apud Catonem, Varronem, Columellam, Palladium, alios rei ruſticae ſcriptores inuiolato tenore. Sic Virgilio, *Foenilia*, & Ouidio, *Foeniſecae* Perſio. Iuuat Heſychius: Φοινὸν, πυῤῥόν: etſi Αἵματι φοινὸν Homero, ſit *purpureum*, *rubrum*. Herba vt peraruit, ruſeſcit. *Fenum* abſque biuocali Feſto, vti *Feſtuca*.

FAESVLAE Etruriae opidum, quae nunc Florentia, cum AE ſillaba primore. Sunt enim denominatae ab Hyadum vna, de qua Heſiodus:

—— Νύμφαι χαρίτεσσιν ὁμοῖαι
Φαισύλη, ἠδὲ Κορωνὶς, ἐυςεφανός τε Κλέεια.
Nymphae Gratijs pares
Faeſula, & Coronis, beneque coronata Cleea.

Silius

Silius Italicus: *Affuit & ſacris interpres fulminis alis*
Faeſula ——— ——

Nota numerum. Diphrhongus & Saxis exprimitur, & Graecorum Conſuetudine Scriptorum. Tamen in decreto Deſiderij Italiae regis extra diphthongum : FESVLANIS. Item in Plinij l. 3. c. 5. exeuntis a Gelenio, atque in Theſauri Orteliani ſerie. Bernardinus Baldus *Feſulas* abſque diphthongo dici putat a *Phaſal*, ſeu *Paſal*, quod Sculpere, ac dolare eſt, atque ex eo *Feſul* idolum ſculptile.

FAEX biuocali Priſcianus l. 2. praeſcribit. Qui diſtinctum iri ſic a *Feci* praeterito ariolantur, permaximas nugas agunt, Apuleius, & ſectarij. In Iunij Nomenclatore biuocalis pars prior euerſa eſt.

FALARICA cum F Feſto, atque ita diſcas e ſerie. At in Gellij l. 10. c. 25. *Phalarica. ſemiphalarica.* Sic Liuij l. 21. in Marone, Silio, Lucano, Iuuenale. Feſto ſuccenturiatus eſt Iſidor. l. 18. Origin. c. 7. addita ſimul Origine: *Hoc autem telo pugnant de turribus, quas Phalas dici manifeſtum eſt.* ... *A phalis igitur dicta Falarica*, inquit. At ipſae etiam *Falae* in correctiore Plauti Moſtellaria: *Subeunt ſub falas.* Vnde ipſae *Falae? Ab altitudine a falando, quod apud Etruſcos ſignificat coelum*, inquit Feſtus. Scribe a *Falo*, Vnde Heſychius : φαλὸς, λευκός. Coelum enim *albens* dicitur, & veteris Poëtae vox eſt:

Iam iam albicaſſit Phoebus.

Pareat Heſychius incorrectus, atque ex his lucem accipiat: Εὐφάραλα, λαμπρά. Scribo: Εὐφάλαρα. Vide *Phalae.*

FALERNVS, FALERINVS. Martialis lib. 8. Epigr. 77.

Candida nigreſcant vetulo cryſtalla Falerno.

Iuuenalis Sat. 4. —— *Cum pulmo Falerno*
Arderet —— —— ——

Horat. lib. 2. Sat. 4. Plin. lib. 14. c. 6. Sillaba auget Athenaeus lib. 1. c. 21. ex Galeno : Οἶνος Φαλερῖνος. Ibidem: Τῷ Φαλερίνῳ παρεμφερὴς: *Phalerino ſimilis.*

FALISCI, Etruriae populi: *Sic* Libri veteres, Faſti, Liuius, Ouidius. Vide F Tractatu 2. de Veteris Latij Orthogr. Pighius in Aequipeta: *Scribebant autem hoc nomen per F Romani, non more Graeco per PH.* V. in Silium.

FALLAM FECI pro *Fallaciam* apud Nonium ſcripſit Poëta vetus.

FAMILIA per I: etſi a *Famulo.* Antiquum Latium per V *Famulia*, vt apud Ennium
——— *Famul infimus eſſet.*

FAMIS patrio caſu. Varro eodem caſu *Fami* per I in finalitate Chariſio teſte. At Plautus in Sticho *Fami* ſcripſit in tertio caſu. Rectus *Fames*, & Varroni l. 2. de RR. c. 5. *Algor enim eas, & famis macreſcere cogit.*

FANNIVS duplici NN, familia Romana, Libri veteres, Lapides Capitolini. *Sic Rhemmius Fannius* de Ponderibus, & Menſuris ſcriptor.

FANVM rectius F, quam Ph. Varro l. 5. de LL. & Liuius lib. 10. a *Fando* ducunt. Idem arguit *Profanus*, quod nemo Ph expingit. Siue a *Fanno*, vti Feſtus, & Cornel. Fronto. inde namque *Fanatici.* Qui ἀπὸ τοῦ φαίνειν, *Phannum*, ludij ſunt. Ea tamen imagine nonnulli Ph ſcripſere, ſimul inducti Terentiani inſtitutione: *Quippe nos ſiquando Graecum Φ neceſſe eſt exprimi*, P, *& H ſimul ſolennis, non Latinam hanc ponere F minio.* Martianus Capella a *Fatuo, Fatuaque.* Dixiſſet apertius a *Fato*, vel *Fatando*: hoc enim voluit. Sed certum eſt, vndeunde Origo adſignetur ſcribendum per F: ſiquidem priſci ſcripſere *Haunla*, pro *Faunla*: H vero loco F ponitur. Vide *Haba* pro *Faba.*

FARRATA PVERIS PLAVDENTIBVS OLLA. Perſij Sat. 4. Omnia occupat ſcabies Exemplaria contra Competentiam: ſcriptum namque *Farreare, Conſarreare, Diſſarreare*: cur non hic ζωγραφεῖ *Farreatam*, vt Maroni:

Aurea compoſuit ſponda —— —— ——

FARINA vnico R: etſi a *Farre.*

FARSILIS apud Apicium l. 4. c. 5. ſcribitur per S: *Guſtum de cucurbitis farſilibus*: apud Plinium lib. 10. c. 22. per T: *Fartilibus in magnam amplitudinem creſcit.*

FASCELINA DIVAE, rectius Silij lib. 14. ſcribitur, quam *Facelina* propter auctoritatem Seruij, & aliorum, quos ſatis temere Cluuerius repudiat: propter ſillabae modum: eaque fides eſt Exemplarium, & Origo comprobat. Cluuerius in Sicilia, vt reſcribat *Facelina* abſque

na abſque S, *Dinae* amolitur, repoſito *Dianae*. L. Lollius Dianae *Faſcelinae* nummum cudit. *Faſcelinam* ſcribunt Antiquitatis duouiri ſcientiſſimi Pighius in Faſtis, & Giraldus Syntagmate XII.

FASELVS. V. *Phaſelus.*

FATICINVS I tertiam perficiente ſillabam. Metam. 15.

Faticinaſque ferunt ſortes ——

Sic poſcitur Competentiae vi *Vaticinus*, *Vaticinium*, *Fidicinus* in Rudente Plauti, *Siticines* apud Gellium, *Pſalmicines*, & *Cicuticines* in Apollinare, *Incino*, *Concino*. *Occanuerunt* autem Salluſtij l. 1. ἀρχαϊσμὸς eſt. Contaminate igitur lib. 9. & 10. Metam. *Faticanus*, quo lib. 9. Ciofanus malit *Vaticino*, aut *Fatidico* ex Libris. Apuleij quoque lib. 2. Florid. *Intellectu vtilis, & modo omni canaſcribitur.*

FAVIA LEX, FAVIANA ACTIO eſt Pandectis Flor. Pauli Sententiarum Libris, Codici Theodoſij pro *Fabia*, & *Fabiana*. Ἀρχαϊκῶς.

FAVONIVS digammo Aeolico ad Φαώνιος addito, vt Graecis familiare. Vrſini Lapidi FAONIVS inſcriptus eſt. Sed an peccato fabrili, vt μυρία ὅσα?

FAVTOR *antiqui dixerunt: at Fauitor nec Auctoritate, nec ratione dicitur*, inquit Chariſius. Verum apud Plautum hodie admittunt plerique omnes:

Sat fauitorum habet ſemper, recte qui facit.

Iterumque Plautus. *Virtute ambire decet, non fauitoribus.*

Lucillius: *Fauitorem me tibi amicum.*

FEBRIS *dicitur, quae ante Hebris dicebatur*, Seruius.

FECIALES Varroni lib. 4. de LL. vocali ſimplice: Pomponio Melae cum Oe a *Foedere.*

FELES, FELIS varie praeferunt Exemplaria Plinij lib. 6. cap. 29. Nominibus in ES accenſet Chariſius, apud quem diphthongo prima ſcribitur *Faeles*: at non in editione nouiſſima. *Felles*, ſeu *Fellis* gemino L ſcriptum Lipſio l. 1. Epiſtolic. cap. 4. in Plauto, Martiale.

FELICVLA τετρασυλλάβως ſaepicule. At Romae Inſcriptio:

FELICLAE. ALVMNAE. SVAE

In altera: FELICLA. SIT. TIBI. TERRA. LEVIS

FELIX non diphthongata primore ſillaba, auctoribus Libris antiquis, Lapidibus Capitolinus, & Inſcriptionibus, ſuper quibus vide Manutium, & Gruterum. Sic adſtruente Graeca Conſuetudine, & Origine Ἥλιξ, *Felix*, vt *Hoſtia Foſtia* Feſto, *Horda Forda* Ouidio, *Helena*, *Felena* veteribus. FAELIX Inſcriptio Veronae. Feltriae altera cum Oe:

DECIO. PIO. FOELICI

Item in Suida ab Aldo: Κλαύδιον Φοίλικα. Plutarchus in Sylla: εὐτυχῆ προσαγορεύεσθαι τοῦτο γὰρ ὁ Φῆλιξ βούλεται μάλιστα δηλοῦν. *Bene fortunatum agnominari. Hoc enim Felix vult maxime declarare.* In duobus Numinis Fauſti Syllae FEELIX. Longam ſic videntur oſtentaſſe. Suidas in verbo Μονετάριοι, Φιλικίσσιμον pro *Feliciſſimo* cum ἰῶτα in principe ſillaba.

FEMINA, μηροί, extra diphthongum. Lucretius lib. 4.

Surarum, ac feminum pedibus fundata plicari.

Similiter *Feminalia*. Heſychius: Ἀναξυρίδες, φημινάλια, βρακία βαρβαρικά. *Anaxyrides ſunt feminalia, bracae barbaricae.*

FENESTRA abſque vlla diphthongo: licet ſit ἀπὸ τοῦ φαίνειν, q. Φαίνεστρα, vt παλαίστρα, auctore Nonio. Liquet e Perſio: *Clarum mane feneſtras Intrat* —— Antiquitatem *Feſtram* ſcripſiſſe Feſtus auctor eſt, Macrobius, Petronius.

FERCTVM cum CT in medio. Feſtus: *Ferctum genus libi dictum, quod ſaepius ad ſacra ferebatur.* In eodem tamen legas *Floriſertum* abſque C, *quod eo die ſpicae feruntur ad ſacrarium.*

FERENTINATES Liuio, qui Straboni Φερεντῖνοι, alijs Φερενταυοί, vnde Silio *Frentani*. Hermolaus in lib. 3. c. 5. Plinij ſic diſcriminat, vt ſint in Thuſcia *Ferentini*, in Latio *Ferentinates*. Eum vide, nec inuide. Nec optimo iure Melae libros, quibus eſt *Frentanum* carbone inſignitos putat Orlandius. Φερέντος etiam ſcriptum Dionyſio l. 16. Stephanus enotat. *Frentum* nihilominus Intolerabile. *Humilis Ferenti* tribus ſillabis apud Horatium certa memoria eſt. Φερέντιον nominat Diodorus l. 19. Biblioth. Ful. Vrſinus in Oratorem pro Cluentio *Ferentanos*, & *Frentanos* agnoſcit. Liuius lib. 28. *Marucinum*, *Frentanum*, *Praetutianum.*

Silius lib. 15. *Socijs Frentanus in armis.*

FERE-

FERETRVM Silio Italico l. 17. paſſim alijs, Euſtathius in Homerum agnoſcit φέρετρον, item φέρετρον κλινὴ νεκρική, inquit in Odyſſ. δ.

FERIAE, non *Fereae*, Bedae monitu. *Ferias antiqui Feſias vocabant*, Feſtus.

FERRVGINEVS Aen. 6. *Ferrugineus* expulſo E Lucret. l. 4.

—— *Ruſſaque vela,*

Et ferrugina cum magnis intenta theatris.

Sic Ahenus, Primigenus, Aheneus, Primigenius.

FESCENNINAS *imponent montibus arces* Aen. 7. Vtramque liquidam Libris firmare eſt quamplurimis. Vnicam vero Feſtus agnoſcit, cum *Feſcenninos* verſus a *Feſcenina* vrbe, quia *Faſcinum* putabantur arcere, dictos opinatur. Cui fauet Dionyſius lib. 1. Antiq. Rom. ſcripto Φασκένιον.

FESTVCA. Olim *Fiſtuca*, Budaeus, Baldus, Barbarus.

FETIALES per T. Dionyſ. Halicarnaſſeus l. 2. τῶν καλουμένων φετιάλων. Lib. 6. φετιάλεις cum I in prima. Similiter Libri, ac Lapides literati. Apud Feſtum ſic ex coniectura ſcribo: *Fetiales a Faciendo dicti: apud hos enim belli, paciſque faciendae ius eſt.* Verborum collocatio *Fetiales* poſtulat: Originatio *Fecíales*: quare per C ſcribunt Sigonius, Becmanus, Cruſerius, quibus accedo ob Auctoritatem Plutarchi in Numa, etſi in eo per T ſcribatur: Οἱ μὲν γὰρ φιλιάλιοι, εἰρηνοφύλακες ὄντες, ὡς δ' ἐμοὶ δοκεῖ καὶ τοὔνομα λαβόντες ἀπὸ τῆς πράξεως, *a Faciendo nomen ſortiti*, Feſtus ſupra, Varro, Feneſtella. Diphthongus iam fere exploſa eſt: niſi ſic dicti, quod *Foederum indicet* eſſe iubentur lege a Tullio commemorata.

FIBLO. V. *Infibulati.*

FIBRES, *non Fibrae*, Fl. Caper de verbis dubijs. Contra *Fibrae*, non *Fibres* hodie videtur praeſcribendum. Nec alibi Antiquitatis iſtius mihi memoria ſupereſt.

FICTVS, pro *Fixus* antiquiſſimi ſcripſere. Diomedes l. 1. *Figor ambigue declinatur apud veteres tempore perfecto: reperimus enim Fictus, & Fixus.* Scaurus de vita ſua: *Sagitta confictus.* Varro lib. de RR. tertio: *Intus ternorum palmorum ex omnibus partibus ſub ordines ſingulos tabulae fictae.* Ibidem: *Omnia ſaepta afficta villae.* Cyrilli Lexicum: Καθηλωτής, *Fictor.* Dixerat: Καθήλωσις, *Fictio.*

FIDEIVBEO conſerte: Item diſſeparata voce *Fide iubeo.* Vlpian. tr. de Fideiuſſor. *Fide tua eſſe iubes.* Vſurpat eadem verba Paulus L. *Vbi autem.* ff. de verb. oblig. Scaeuola D. l. 17. Tit. *Mandati*, L. 60. *Id me mea fide eſſe iuſſiſſe ſaluum te habiturum.*

FIDENAE Tacito, Maroni, Liuio. Plinius ſcripſit ἐντικῶς lib. 16. c. 4. *Fidenam primus irrupiſſet.* Vide *Thebae*, *Mylae.*

FIGALEA. FIALEA etiam abſque G, Stephanus lib. de Vrbibus.

FIGVLINAE pro *Figlinis* in l. 6. D. de ſeruitut. ruſt.

FILAMEN, pro *Flamen.* Inſcriptio Emeritae Auguſtae:

D. AVGVSTO
ALBINVS. ALB. F. FILAMEN
D. AVGVSTAE

In qua ſcriptione expreſſius Originis veſtigium cernitur, de qua Plutarchus in Numa: Ἐκάλεσαν δὲ καὶ τοὺς προσγενομένους φλαμίνας ἀπὸ τῶν περικεφαλαίων πίλων, οὓς περὶ ταῖς κεφαλαῖς φοροῦσι, πιλάμινας ὄντας. *Flamen* paſſim recte diſyllabum. *Vocabant autem ſeniores Flamines a circumpoſitis capiti pileis, quaſi Pilamines quoſdam.*

FILEROS, non *Phileros.* Inſcriptionis antiquae fruſtum eſt ad D. Pauli:

C. FLVILIVS. C. L. FILEROS. SIBI. ET. SVIS

Sic *Filius* ex φιλός φὴρ, *Fera*, φράτηρ, *Frater.*

FILICETVM. Vna ſillaba minus Columella l. 2. c. 2. de RR, *Filictis, alijſque frutectis impeditus.* Sic *Dumectum* ex *Dumiceto*, quod ex obſoleto *Dumice* conciditur.

FIRMVS per I, omne Latium, contra Originem, ἐκ τοῦ Ἕρμα.

FLAMMA duobus MM. Ita Libri veteres, Lapides, Virgilius Carpenſis, Manutius, Muretus in Philippicas M. Tullij, alij. Romae in Muſeo Cardin. Carpenſis:

TIB. CLAVDIVS. FLAMMA

Graece φλέγμα, Aeolice φλίμμα, Siculorum more *Flamma.* *Flama* vnico M Tullij priſci Codices Victorio tractati, quod antiquo Latio adſcribi poteſt. V. *Pellex.* Neque refert ſcribi vnico M *Flamen*, aut *Flaminica*: eſt enim a *Filo* teſte Plutarcho, quaſi *Filamen.*

FLAMEVS COLOR vnico M. Liberi priſci. Dictus, quod eo *Flaminis* vxor *Flaminica* vteretur. *Flamen* autem per ſolo M ſcribitur. Ex quo *Flamearij, infectores flammei coloris*, Feſtus.

At ex *Flamma*, *Flammeus*, *Flammatus* gemino M. Ita inquam *Flameus color*, niſi hanc ſcriptionem Antiquitati imputas. Nam & ante *Flaminicas* fuit color *Flameus*, & cognitus fuit. Quare magis probem Etymum a *Flamma*, nec difformiter ſcripſerim.

FLAMININVS, non *Flaminius*, vt in multis Libris, Quintiorum cognomen. Ita Lapides Capitolini.

FLAMINIVS gentis Romanae nomen vnico M, Lapides Capitolini, Silius Italicus:

Flaminius modo talis erat ——

Prudentius. *Quorum Flaminia tegitur cinis, atque Latina.*

Plutarch. in Marcello: Giſelinus in *Flaminio* imaginem priſci ſeculi, quo inſonas non geminabant, conſiderauit, contraquam in *Flamma*, vnde oriri cenſet.

FLEMINA in Epidico Plauti, Feſto, *Flegmina* ſcribunt alij. Flauius Caper: *Flemina ſunt, vbi abundant crura ſanguine. Plemina cum in manibus vel in pedibus calloſi ſulci ſunt.* Quid ſi obtinuerit aliquando G in medio, vt apud veteres *Frugmentum*, & *Aprugna*? Quid ſi quia ex caldore immodico *Flegmina* proueniunt, ἀπὸ τῶν φλεγμάτων nominantur?

FLOCCIFACIO geminantibus vncinatis literis. An rectius diſſeparabis ad exemplum *Quanti, Tanti, Magni*, quae τῷ *Facio* apponuntur, non cum eo componuntur? Diuiſit Tullius lib. 4. ad Atticum: *Totam denique rempub. flocci non facere.* Idque Plauti aemulatione in Rudente: *Minacias ego iſtas flocci non facio tuas.* Idem nihilominus in Moſtellaria: *Caue tu vllam flocci facias mulierem.* Tullius item iunctim *floccifacteon* extulit. De *Floccipendo* apud Plautum, Terentium par iudicium, hoc eſt varium pro Vſus ratione, ac *Flocciſecerim* in Eunucho eſt.

FLVVIDVS V altero ſecundam ordiente ſillabam, Eutyches l. 1. *Fluidus* vnico V in prima Vſu receptius eſt.

FOCILLAT, an vnico L *Focilat*? Sic Gloſſarium: *Focilat* θωπεύει. Scriptor ad Piſonem ex veteri lectione:

—— *Sed miſeram parua ſtipe focilat*

Apud Suetonium, & Varronem Vda congeminat.

FODI. Columella lib. 11. c. 2. ſepiuſque *Fodiri*. Plautus item, Lucretius, Cato c. 2. *hortum fodiri*. Feſtus: *Fodare, fodere*.

FOEDVS, FOEDIFRAGVS, FOEDERIFRAGVS. Oe ſcribenda haec indicinam facit priſca Conſuetudo ſcribentiũ *Foidus*. Apud Mauricium l. Strateg. c. 2. φοιδεράτους inuenias. Iulianus CXVII. φοίδερα, σπονδαί. V. & Rigaltij Gloſſarium. Sic Ennius apud Varronem lib. 4. de LL. Sic Virgilius Carpenſis, alij Codices priſci, ac Lapides. A pecude *Foede caeſa* in feriendo *Foedere* dicit Iſidorus lib. 18. c. 5. Origin. Hinc *Foedus* pro *Foeditate*. Briſſonius lib. ſingulari Παρέργων. Sanguis enim, cum manat, dicitur: cum manauit, eruor *Foedus*, ſeu *Foeditas*. Idem Iſidorus lib. 10. Orig. *Foedus nomen habet ab hirco, & hoedo F litera addita.* Goropius Seruium ridet, qui *Foedus* a porco *faede caeſo* crediderit nominari. *Quaſi vero*, inquit, *nulla conuentio, nulla pactio citra victimam iniri poſſet.* Quaſi vero, Goropi, vox nulla explicatiorem Origine ſua ſenſum complectatur. Quaſi vero *Adam* proprietatis anguſtijs coarctatũ nomen non in cuiuſuis etiam hominis ſignificantiam ſe fuderit. Quaſi *Aſſidui* ſoli ſint ditiores, qui *aſſes dabant*. Vna, eademque opera Romanos claude Tiberi, vt olim. Diſcrimen Bedae, & aliorum *Faedus deformis: Foedus pactum* ex dictis euanuit. Neque praetereundus Feneſtella c. 9. *Cum vero pugnare deſitum eſt, foedere fides pacis conſtituebatur, quae Foedera aliunde Fidera appellata ab Ennio, quod fidei faciundae cauſa, traducta ſunt, Marcus Varro teſtis eſt.* Similiter *Foedifragus*, quod Naeuius ſillaba anctius reliquit notante Gellio lib. 19. c. 7. *Foederifragus*. Ea ſcriptio placita Victori Giſelino. *Fidus* etiam pro *Foidus* in quibuſdam Varronis l. 4. de LL. *Foedus* vero adiectiuum cur ea vocali? φοίνιος χείρ Euripides vſurpauit, & φοίνιος μάχη. Homerus: Αἵματι φοινόν. Vnde Aeneid. 2. genuine elatum eſt:

—— *Qui nati coram me cernere lethum*
Feciſti, & patrios foedaſti funere vultus.

Item: —— *Foedatique ora Galeſi.*

At certe melius, quia in Foedere ſanciendo *Hoedus* feriebatur, qui priſcis *Foedus* ſcribebatur auctore etiam Scauro, vt *Fordeum Hordeum*, *Fora Hora*. Statuitur ea quoque ſcriptio ex Suidae nota: φοιδεράτοι· οὕτω καλοῦσι Ῥωμαῖοι τοὺς ὑποσπόνδους τῶν Σκυθῶν. *Foederati: ita vocant Scytharum eos, qui in foedera coierunt.*

FOECVN-

FOECVNDVS, FOEMINA, FOENVS, FOETVS. Omnia haec inter ſe cognatione, atque Origine deuincta ſcribo diphthongo *Oe*, ſic Vſu vulganre Pierio in Virgilium, I. Scaligero l. 4. de Cauſis LL. Erythraeo, Gellio praecipientibus aut ſcribentibus. *Foemina*, inquit Scaliger a *Foetu*: *Foetus* autem παρά τὸ φοιτᾶν: nam hoc verbo veteres rem Veneream ſignificant pudenter: Pierius in id Maronis: *Depellere foetus. In Oblongo Codice Foetus cum Oe diphthongo ſcribitur: in reliquis Fetus abſque diphthongo. Sed enim Numiſmata Foetus per Oe ſcribendum monent, dum quae inde vocabula deducuntur. Foecundus, Foecunditas, & ſimilia per Oe ſcripta nobis oſtendunt, vt in Fauſtinae Aug.* FOECVNDITAS. AVGVSTAE, *& ita in reliquis.* Videtur id Ouid. 4. Faſtor. inſinuare:

Forda ferens bos eſt, faecundaque dicta ferendo:
Vnde etiam Foetus nomen habere putant.

Forda O habet mutatione: Φέρω, φορὰς, Φοράδα, *Forda*, vt ex λαμπάδα, *Lampada*. *Foecundus* adiunctione. Itidem *Foetus*. Lambino in Horatium *Faecundus*, *Faetus*, *Faemina* principali diphthongo ſcribenda placuere. Quam ob ſcriptionem Pandectas Florenrinas minus probat Briſſonius Παρέργων Libro ſingulari. Lambinum quoque Gellius expugnat lib. 16. cap. 12. *Foenus autem dictum a Foetu, & quaſi a foetura quadam pecuniae parientis, atque increſcentis: & idcirco M. Catonem, & caeteros aetatis eius Foeneratorem ſine A litera pronunciaſſe tradit* [Varro] *ſicuti Foetus ipſe, & Foecunditas appellata.* Sic Gellius meus: tu tuum vide, & alios inuenies; quibus placita principes biuocalis. *Feuus*, & *Fetus* ſecunda vocali deſolata repreſentat apud Feſtum ſeries elementorum, apud quem poſt paulo *Foedus*. Eandem alterius vocalis detractionem agnoſcit Silburgius Notis in Leges vet. Romanorum, eamque etiam alij Pandectis Florentinis tribuunt, ſcilicet vt Pandectae Florentinae omnigeno flore floreant. Quibus etiam hic odioſa diphthongus, a Libris, & Saxis velut certi funditores, ſuppetias petunt, in quibus Saxis tales Inſcriptiones denſae. Romae Inſcriptio in capite pontis S. Bartholomaei:

HEIC. EST. SEPVLCRVM.
HAV. PVLCHRVM. PVLCHRAE. FEMINAE

Ibidem prope turrim *Sanguineam*:

GRAPTAE. OPTIMAE. FEMINAE

Non defuerunt, qui Faeneratorem principe biuocali ſcripſerint. Reijcitur hoc nomine a Gellio Cloatius: *Faenerator, inquit, appellatus eſt: quaſi φανερώτερον ἀπὸ τοῦ φαίνεσθαι ἐπὶ τὸ χρηστότερον: quoniam id genus hominum ſpeciem oſtentent humanitatis, & commodi eſſe videantur inopibus nummos deſiderantib. Idque dixiſſe ait Hypſicratem quendam Grammaticum, cuius libri ſane nobiles ſunt ſuper ijs, quae a Graecis accepta ſunt. Sine hoc autem ipſe Cloatius, ſiue quis alius nebulo effutiuit, nil poteſt dici inſulſius.*

FEMILLA pro *Foemella* Gloſſae: Θῆλυ, *Femilla*.

FOENORIS, FOENERIS, vt *Pignoris*, *Pigneris*: *quamuis verba eorum magis E penultimam habent Pignero. & Foenero,* inquit Priſcianus, & Caſſiodorus: *Foeneratoe dicimus.* Lexicum B. Germani *Foenerator*. Sic *res foenebris*. Vide *Oppignero*.

FOENVGRAECVM, FOENOGRECVM quoque hic, ibi legas. Nec paucies apud Vegetium de Re Vererinaria, & Marcellum empiricum: Gloſſae: *Foenugraecum* Τῆλις. Sic Ἀδριανούπολις, Ἀδριανόπολις, & ὅζα ψάμμος.

FOLLIS duplicat ſemiuocalem ex Latij, & Graeciae Conſuetudine Φόλλις. Alij Φολίς, *Follis*, vt in Euſebij Hiſtoria l to. c. 11. Eſt enim hoc vocabulum purum putum Originis Hebraicae. פלים idem. quod סקל. Vtraque vox polyſema, & ſignificationis latiſſimae.

FOLIVM *a Graeco venit, quod illi dicunt φύλλον. Sed ideo per vnum L: quia Antiqui non geminabant conſonantes.* Feſti vox haec.

FONTANALIA, FONTINALIA Varro lib. 5. de LL. Feſtuſque.

FORFICES, FORCIPES, FORPICES ſic Papirianus, alijque diſcernunt, vt *Forfices* ſartorum ſint a *Filo*: *Forpices* tonſorum a *Pilo*: quae calidum capiunt ferrum, *Forcipes*: *Formum enim antiqui Calidum dixerunt*, vnde *Formoſus* Papiriano. Eadem differitas triuio verſu iactatur:

Forfice fila: pilos cape Forpice: Forcipe ferrum.

Sed enim inepta haec eſſe monet Chariſius ex Lucillio, qui etiam *Medicorum Forcipes dixit LXIX. ſcalprorum forcipium millia XX.* Idem paulo poſt: *Forcipibus dentes vellere.* Velius Longus in Orthographia notat veteres per tranſmutationem ſillabae *Forcipes* dixiſſe. Nam & Virgi-

Virgilius : —— *Verſantque tenaci forcipe maſſam.*

Forcipes dicimus ab eo, quod Formum capiant, id eſt, calidum. Legit ille *Maſſam : Ferrum* alij. Marius Victorius non abit ab hac diſciplina. *Furcepem* pro *Forcipem* reperias in quadam apud Manutium Inſcriptione. Verum ad ſuperiorem diſtinctum reueniamus. Celſus lib. 7. c. 12. *Forfice dens excipiendus eſt.* Ibidem de dente : *Ne ſub forfice confringatur. Recta vero forfex ducenda eſt*, ſaepuiſque per F in Codice meo prope annorum C. Donatus in Phormionem a *Formo Forcipes* ducit: accedoque Velio Longo *Forpices* Μυραδίου prorſus idem eſſe, neque diuertere *Forfices* : ſed a Fornacibus (quae vox quoque ex Donati diciplina a *Forma* eſt) ad vſum quotidianum tranſlata ſunt vocabula iſta.

FORMA, non *Phorma*: etſi *Phormio* dicatur eadem ab Origine. Fuit enim *Forma* primitus caſeis fingendis, ac cohibendis caniſtellum, aut ſportula, φορμός. Vnde Columella propritim locutus eſt l. 7. c. 8. *Liquor in fiſcellas, aut in calathos, vel in formas transferendus eſt.* Ex eo ad alia omnia ſignanda transfunditur vox. Niſi ſi ab Ορμή vis magis : omnis enim actio eſt a *Forma*: Ορμή autem *Impetus* admiſſo digammo iuris ſit Latiaris. Vide *Cauſſa*.

FORMIAE, HORMIAE. V. Originem in Volum. s.

FORMOSVS ſine N ſcribitur ab Etymo, quod eſt *Forma*, & hoc a *Formo*, Fl. Caper in Orthogr. Caſſiodorus. Terent. Scaurus nec in *Formoſus*; nec in *Glorioſus* fert acceſſionem literae N. Idem ſentit Papirianus, fulciturque Proportione *Frondoſi, Aquoſi, Herboſi.* Sic Iſidor. lib. 1. Orig. c. 26. Victorinus, Beda. Et nouelli Grammatici abſque iudicio tot, tantiſque viris valida impudentia Saxa oggerunt. Eſto *Fimbriae* tripedali fulciantur elemento.

FORS, pro *Sors* in antiquis aliquot Codicib. in Moeri ſcribitur :

—— *Quoniam fors omnia verſat.*

FORSIT, FORSET, Seruius vtrumque agnoſcit. Prius Horatio repetitur, Oda 28. lib. 1. ita Lambino cenſente, & Satyra 6. lib. s. Poſterius Aeneid. l. 11.

Forſet vota facit, cumulatque altaria donis.

Quo loco diſpeſſis ſillabis nonnulli Libris : *Fors &*. Itaque Erythraeus. I ad Variantiam Aduerbiorum Vol. 1.

FORTVITO paſſim cum O: cum V lib. 2. ad Herennium ex correctione Victorij ſaepius. Reperio & apud Iſidorum lib. 17. Orig. c. 7. *Arbores aut ex ſeminibus fortuitu iacentibus ſurgunt, aut ex radicibus pullulant.* Sic Plinij l. 8. c. 16. edente Gelenio. Item lib. s1. c. 37. D. Aug. l. 3. de Geneſi ad literam c. 12. Vtitur Lipſius in Excurſu A ad Taciti l. 13. & ſcribit ipſe in 2. Senecae de Ira. Pariter *Gratuito*, & *Gratuitu*. Lexicum Cyrilli nomine inſignitum : Κεχαρισμένως, *Gratuitu.*

FOSTIM pro *Hoſte*, *Foſtiam* pro *Hoſtia*, Antiquitas Feſto laudata.

FREGELLAE duobus LL. Sic omnia, quae viderim Silij Italici Exemplaria, & Auctor ad Herennium l. 4. quem Ciceronem ſaepicule Priſcianus nominat. Strabo Φρεγέλλη, & Plin. l. 3. c. 5. *Fregenae*, ac infra *Freginates*. Similiter Antonino *Fregenae*. V. *Thebae*, γ geminat Etymologus, & finalitate alia ſcribit : Φράγγελλοι γὰρ ἔθνος Ἰταλίας.

FRENSA FABA, Gloſſae. Probatur Similitudine *Prendo*, *Prenſus*. *Frendo* autem eſt Feſto *Frango*, & Varroni l. 2. c. 4. de RR. *Amiſſo nomine lactentis dicuntur Nefrendes, ab eo, quod nondum fabam frendere poſſunt, id eſt, Frangere.* Cyrilli Lexicum : Ἐρεγμός, *Faba frenſa.* Plinij lib. 22. cap. 25. *In cibo freſſa, & cum allio cocta* abſque N. Sic Iſidori l. 20. Orig. c. 16. *Freſus* vnico S Columellae l. 2. de RR. c. 15. *Ciccra bubus erui loco freſa datur in Hiſpania Baetica.*

FRENVM extra diphthongum a *Frango*, quo equi frangitur impetus. Eadem facie Libri veteres, Virgilius Carpenſis. Carrion Notis ad Val. Flaccum : *Frenabat, ſic vetus Codex*, inquit: *nec aliter omnia vetuſtatis Monumenta.* At verior Etymologia diphthongum vindicat: *Feri aeneum. Fraenum : ferus* enim Aen. 2. equus eſt, cui primulum induxere *Fraena Pelethronij Lapithae Fraena* autem primitus ex *Aere* iuxta Lucretium :

Et prior aeris erat, quam ferri cognitus vſus.

Eſtque diphthongi ſcriptio receptiſſima.

FRETVM nuda vocali. Conciditur enim ex *Fernetum.* Itaque Poëtae omnes.

FRINCILLVS, *Fringillus auis*, Feſt.

FRIXERANT ſcribendum. Sed amabo an abſque auctore verborum curioſiſſimus Auguſtinus ſcripſerit tractatu 48. in Ioannem : *Frigucrant diligendi caritate ?*

FRONS, FRVVS, FROS. *Frons*, & *Frondeſcere* ſcribimus imperio Conſuetudinis, & ſeculi politioris. *Fruns*, & *Frundeſcere* per V veteres ſcriptitaſſe Ennium, Lucretium, alios conſtate Priſciano, Soſipatro, atque Auſonio :

Aut

Aut de fronde loquens, cur dicat: Populea frons.

Ita quoque Virgilium φιλάρχαιον quandoque poſuiſſe in 2. Georg. teſtatum eſt a Seruio, atque Nonio. Ouidium conſimiliter feciſſe nondum perſuadeor, quidquid alij pertendant. Bono certe iudicio Antiquitatis ſcabritiem *Cuncha, Cungrum, Fretu, Lauru, Huminem, Fruns, Acheruns* lenamus ſcripto O. Dices *Humanus*. ſcimus: Sic imperat Vſus. Verum N quoque depulſam Antiquitatis voluntate ſcimus de Soſipatro ex Varronis teſtimonio in Libris Antiq. Roman. *Fros, Foenum, meſſis*. Idem adnotat Nonius, Vide *Pos*.

FRVTICETVM, FRVCTECTVM, FRVTETVM in vetuſtis Codicib. recte, Non *Fructetum*: vt ex *Caricetum* fit *Carectum*, aliaque alibi a nobis ſignata: Sic *Fructecta* lego apud Ammian. Marcellinum lib. 18. inque probioribus Prudentij Libris.

FVFICIVS vnico F, Libri, Lapides, Manutius, Idemne,

Fufidius forti miſcebat mella Falerno?

De *Fufidio* Iuriſconſ. dicet Cuiacius lib. 1. Obſeruationum cap. 9.

FVFFETIVS triplici F, non *Suffetius* per S apud Liuium legi oportet. Dionyſius Halicarnaſſeus perpetuo tenore Φυφέτιος. Ianus Parrhaſius Liuij Codicem cana vetuſtate monſtrabat, in quo *Fufetius* per F, non S. Quem Codicem Vindicianus, Nicomachus, Dexter, & Victorianus manu ſe ſua profeſſi ſunt in Symmachorum gratiam emendaſſe. Eodem ſcribendi charactere inſignitos proferebat Nonij, aliorumque Auctorum Libros. Adde Pomponium Laetum virum antiquis madentem ſermonibus *Fuffetium* cum F inchoaſſe. Pierius ſimiliter, & Gruterus V. C. Refragantur Eliae Vineti Libri.

FVGA, φυγά Dorice. Antiquo Latio G deficiebat. Exinde *Fuca* ſcripſere. Columella:

Delctura quidem fronti data ſigna fucarum.

De fugitiuarijs ſermo eſt. Ex eo more eſt *Incecerint* pro *Ingerint* Varroni lib. 1. c. 3. de RR. Heſychius ab eadem doctrina notat ex Γῆρυς, κῆρυξ, τὸ Κ πρὸς Γ συγγένειαν ἐχόντος. *Quod ex Gerys naſcatur Ceryx ob literarum C, & G cognationem.*

FVLCIMEN, FVLCIMENTVM, *Fulmentum, & Fulmenta*. Solinus: *Aſſuetis fulcimentis innititur*. Vbi Libri alij more veterum: *Fulmentis*. Lucillius: *Fulmentas ſenis*,

Plautus: *Fulmenta iubeam ſuppingi ſoccos.*

FVLCTRVM Pandectis Florentinis eſt pro *Fulcrum*, quibuſcum pugnat Similium ratio. Vide tamen *Arctus*, & Antiquitatis canos reuerere.

FVNTES ſcripſere priſci a *Fundendo*: qua Origine deſpreta poſteri *Fontes*, Politius, & magis Romano more: Vmbri namque V deamant.

CAROLO DOREMIEVLX SACERDOTI.

O Tu mearum conſcie noctium,
Iugoque montis note biuerticis;
Amara curarum repellis
Officijs procul abiugatis.

Felix! Vide tamen blando inertiae veneno declinato Muſarum cultura ne iaceat. Quae te cura coquit? Quam pro me curam geris, optime, pro me depone, Dauſqui, ais. Factum puta mi, Carole. Sed per loca ſenta ſitu, qui carbones ſuppoſitos cineri doloſo deuitaſti, ne ambules mihi cautio eſt: quia te amo, ingenium tuum, communem Arteſiam, a qua diuerſi, cum tibi volentia eſt, literas colimus, cum mihi otium, ſeueriores. Ne trepida: vmbrae ſunt ſolis figuratae liniamentis. Gades, Gadir, Gaeſa, Gaetuli, Callecium, Gamelos, Gangarides, Gargaphien, Garganum, Garulium, Gedroſiam, Gelaſinum, Gelonos, & Geloos, Gelanorem, Genetricem, Geryonam, Geſſoriacum, Gingras, & Gingrinas, Glaucomam, Glycomaridas, Gortynios, & Gotthos, Graecos, & Gracchos, Grauthungos, *denique* Grynaeum Apollinem *Humanitatis Praeſidem, cui tu modo iudex; & arbiter praeſidebis, ſi libentia eſt. Nimis haec forte multa: & taedet plura congerere. Abundas otio,* φίλη κεφαλή: *& haec qualiacunque ictu oculi expedies: eo liberius, ac fidentius te inuaſi.*

TRA-

TRACTATVS SEPTIMVS.

G

GABALA triplicato A Straboni, Plinio, paſſim: Stephano *Gebala* ſecunda vocali primam occupante ſedem. Nata ex Hebraicae L. interpretibus diuerſitas videri poſſet, ſi non e locorum differitate prouenirer. Nam Stephani vrbs Arabiae eſt: altera Phoeniciae. Sed porro etſi diuertunt vrbes: ipſius tamen vocis variantia ex Origine, & interpretibus ortum habet.

GADES, GADIR ſimplici D. Omnes praeter vltimam Priſciani editionem, in qua *Gaddir;* haud amplector. Origo poſcit vnicum D. גדר *ſaepire maceriam ſtruere*: nam *Gades ex eo, quod circumſaepta ſit mari*, inquit Iſidorus lib. 4. cap. 6. eſt appellata. Cui accedit Priſcian. lib. 5. Plin. l. 4. c. 22. Solin. Mariana, Auienus:

Gadir prima fretum ſolida ſupereminet arce,
Attollitque caput geminis inſerta columnis. Poſt:
Barbara quinctiam Gades hac lingua frequentat:
Poenus quippe locum Gadir vocat vndique ſeptum.

Nam *Gadira* dicere, ac ſi γῆς δέρα, vt docuit Euſtathius in Dionyſium, & l. 5. innuit Diodorus Siculus, eſt τῇ παροιμίᾳ illudi. Rectius Heſychius: Γάδειρα, τὰ περιφράγματα οἱ Φοίνικες.

GAESA principe diphthongo. Γαῖσον, & Γαῖσαν Graeci dixere. Ineptiunt, qui vocem hanc ex *Caedo* cudunt. Vox eſt Gallicana: vnde Seruius in lib. 8. Aen. ait Gallis viros fortes *Geſis* dici, & Propertius telum Gallicanum facit lib. 4.

Virdomari genus hic Rheno iactabat ab ipſo
Nobilis erectis fundere gaeſa rotis.

Iudithae cap. 9 Ἤλπισαν ἐν ἀσπίδι, καὶ γαισῷ, καὶ τόξῳ, καὶ σφενδόνῃ. Sic Varro lib. 3. de Vita PR. *Cum binis gaeſis eſſent.* Heſychius in ſerie bene ordinata: Γαισός, ἐμβόλιον ὁλοσίδηρον. Γαῖσος, ἢ Γαῖσον pro iaculo ſolido, ex ferro agnoſcitur ab Euſtathio in Iliad. β. Etiam *Geſum* dictum fuit, inquit Fruterius in poſtumis. Nec admodum propudioſe ſcribas vocali ſecunda *Geſum*. Sic in Pompeiana ſerie, & Fl. Soſipater dicto: *Geſa*, εἶδος ἀκοντίου, γαῖσα Graecis diphthongum arrogat, Latinis derogat. Sic Γίσα. & Γαῖσα Sic ambigue Suidas: Γαῖσα καὶ Γαισὸς κοντὸς εἶδος ἀμυντηρίου, οἷον δόρατος. Poſt: Γίσοι, οἱ ῥώμαιοι πήξαντες τοὺς γίσους, καὶ τὰς περικεφαλαίας τούτοις ἐπιθέντες. V. *Aegeſta.*

GAETVLI cum diphthongo Latinorum, Graecorumque Conſuetudo. Dionyſius:

Γαιτοῦλοί τ' ἐφύπερθε, καὶ ἀγχίγυοι Νίγρητες.

Dionis lib. 54. Γαιτυλίας Sex. Empiricus l. 3. Hypot. c. 24. Θρακῶν δὲ, καὶ Γαιτούλων. Λιβύων δὲ ἔθνος τοῦτο: Vide *Aegeſta*. Valer. Pierius in 4. Aen. *Hinc Getulae vrbes.* In antiquis aliquot Codicibus, inquit, *Gaetulae* cum diphthongo prima ſyllaba ſcriptum obſeruaui Graecorum more, apud quos Γαιτύλιοι Artemidoro ſunt. Noſtri cur nomen hoc abſq. diphthongo ſcriptitent, mihi non conſtat: neque cur auſus ſit Martialis primam, & ſecundam in hoc nomine corripere.
Tradacta eſt Getulis, nec cepit arena nocentes. Quanquam in media O paruum ex diphthongo abijci poteſt; & Y, quod in V apud nos tranſire ſolet, ea ratione corripi, quod communis

apud Graecos habeatur. Id non ita euenit in prima ſillaba, ſi Graeci Codices per Αι diphthongum eam ſcribant. At non vnius Martialis crimen eſt: verum & veteris alterius, ſeu Ouidij, ſeu Sabini: *Quid dubitas vinctam Getulo me tradere Iarbae?*
Et ex diphthongo Latia tam cadere poteſt prior, quam poſterior litera. Adde veteres Inſcriptiones plures abſq. biuocali, vt in aerea lamina Taurini Auguſtae:

DECVRIONES. ALAE. GETVLORVM

Addo *Getulos a Getis* quorundam opinamento forma deminutionis. Iſidorus lib. 9. Orig. c. 2. *Getuli Getae dicuntur fuiſſe, qui ingenti agmine a locis ſuis manib. conſcendentes locos Syrtium in Libya occupauerant, & quia ex Getis venerant deriuato nomine Getuli cognominati ſunt.* Quod cum ita ſit, quaerendum potius erit, cur alij biuocali primam ſillabam integrent. Nos ad ſcriptionis Variantiam referimus, Videſis Radeium hoc loco medio mari nantem, nec vſquam appulſum litori. Facile deteritur A ex diphthongo primore, quod factum vide ſupra in *Egeria, Egeſta* & ſexcentis alijs.

GALATEA abſq. ſpiritu, abſq. diphthongo: altera enim vocalis, ex diphthongo decidua eſt in Latio. In quo ΕΙ in Ε longum tranſire conſtat ex Terentiano, atque alijs: Ἀπὸ τῆς θεᾶς qui deducunt, imperite agunt. Γάλα γάλακτος veterrimi flexus fuit: inde a candore lacteo Γαλάτεια. Redi ad Volumen prius. Terentianus autem non patitur E hoc porrectum ἀμίωρος oriri ex ΕΙ: ſed hanc diphthongum prius ire in H Dorum, nec nolo. Namq. iſtius commatis nomina ſaepius E, quam I praeferunt. Hinc *Alexandrea* Horatio, *Iuleus* Ouidio, *Oreades* Maroni, alijs alia. Et cum alijs nominib. I perpetuum haeſerit, *Thalia, Arius, Inarime*, idq. productum: indubitanter I non fuit alterum diphthongi membrum: ſed natum e tota diphthongo, atque ideo non breue. V. *Alexandria*, & Priſcian. lib. 2. *Galathea* per H in pleriſq. codicibus Veteribus, imperite.

GALBANVM, ET CHALBANVM, inquit Matthiolus in Dioſcoridem lib. 3. vbi: Χαλβάνη, ὀπός ἐστι νάρθηκος: *Chalbane ſuccus eſt ferulae.* חלבנה. Veteres Gloſſae: Γαλβάνη. χαλβάνη.

GALBINVM, quam *Galbanum* ſcripſerim pro colore χλωρῷ. Videtur enim A tendi debuiſſe, vt *Arcanum, Albanum*: at Latini corripiunt iſtud alterum. Iuuenalis:

Coerulea indutus, ſcutulata, aut galbina raſa.

Martialis: *Fuſcos colores, galbinos habet mores*, lib. 1.

Alibi: *Galbina decipitur calamis, & retib. ales.*

Item: *Iacet occupato galbinatus in lecto.*

Lipſius lib. 1. Elector. c. 3. per A citat Martialem.

GALESVS extra diphthongum. Statius 3. Siluarum:

Et Lacedaemonij pecuaria culta Galeſi.

Sic apud Silium, Martialem, Horatium, Maronem, cuius Romanus Codex cum biuocali *Galaeſus*: caeteri E incomitata.

GALLAECIA, GALLAECI conſona G, liquida geminante, diphthongo principe non ineptiſſime ſcripſeris. Nam Tarapha dictos autumat a *Galate* Herculis F. & Iſidorus a *candore*, vti *Gallos*; nimirum ἀπὸ γάλακτος. Sed non aeque adſtruunt. Cum ergo *Callaicum* litera C vbique conſtanter apud Plinium, Silium, Iuſtinum ſcribatur: Libriq. varij plurium auctorum *Callaecia*, & *Callaeci* per C praeferant: cum ſero G inter Romana receptum ſit elementa: iſtae autem voces Vſus ſint priſci: correctius arbitror iſta C litera initiari, vt *Cortina, Pyracmon, Nonacria*, & alia, quae litera G videntur inquinari. Populonij Inſcriptio:

PROVINCIAE. CALLAECIAE. PRAESIDI

Callaecis in ſillaba ſecunda biuocalem debitam arguit τὸ *Callaïcus*, vt ex *Achaeo Achaïcus* naſcitur apud Martialem, & Silium *Callaïco viſtes auro* —— Notae ad veteres Inſcriptiones dicunt C pro G eſſe in his vocib. Parum id ſtomacho meo facit. Dicta proxime cauſa. Iiſdem Incriptionib. ducib. abijt in deuia vir doctiſſimus ſcribens in Euſeb. Chronica.

GALLIENVS duab. liquidis ex MSS. & Vſu denſiore correctius. Gallice tranſſcripſeris *Galien*. At Franci incogitanter id pro *Galeno* medico paſſim ſubſtituunt Libris editis, inque concionibus.

GALLVS vbiq. geminis liquidis mihi occurrit. At Fuluius Vrſinus in lib. 1. Ciceronis de Oratore (vbi de *Sulpicio Gallo agitur*) ſcribendum praecipit vnico auctorib. veterib. Numiſmatib. in quib. ita hoc cognomen. Fauet Origo nominis quorundam opinamento ἐκ τοῦ Γάλατος, ſeu Γάλακτος.

GAMELVS quondam dictus, qui *Camelus* auctore Terentio Scauro. Hinc in Strabone l. 6. legimus pagum *Gangamela* in Perſide, vbi paſcebatur *Camelus* Darij ſarcinarius iam emeritus,

ſirus. גן enim iſtis populis hortus, campus, & *Gamela* pro *Camelo* Chaldaice, quod Hebraeis גמל, vt ſit *Gangamela*, *Campus cameli*. *Gangamela* per AV ferri haut poteſt in Libris Latinorum, & Plinij l. 6. c. 2. vbi opidum dicitur. Deprauate: item in Plutarchi Alexandro, vbi Παυσίμηλα: niſi forte iſtiuſce loci ſit epithetum, vt locus Παυσίμηλος ſit, vbi pecudes quiete donantur, & pauſa laborum eſt. Sic apud Feſtum *Cameliae virgines ſunt* γαμήλιοι θεαί. Nec omittendus Varro: *Camelus ſuo nomine Syriaco in Latinum venit.*

GANGARIDAE, Georg. 3. & Argon. Valerij l. 5. per G in ſecunda ſede. At Diodori lib. 3. Τὸ ἔθνος τὸ τῶν Γανδαρίδων, & Straboni l. 15. *Gandaritis* regio per D.

GARGANVS Boiorum rex Silio, paſſimque per A. Verum M. Velſerus l. 1. Rerum Boïcarum per E, & Marſi Codex. Eſt & cui placitum ſit ſcribi *Gargaeni* mediam inſidente biuocali. Poſteriora haec deteriora.

GARGAPHIE, ARGAPHIE, GERGAPHIE. Metamorphoſ. 3. fons eſt, & vallis *Nomine Gargaphie* —— Etymologus producit ex vetere quo: Νιψάμεναι κρήναις ἱδρῶμον Ἀργαφίης. Parmenius quoque inquit, abſque Γ. Supra dixerat: Τινὲς δὲ διὰ τοῦ Ε ἀπὸ Γεργάφου τοῦ Ποσειδῶνος. *Quidam per E, a Gergapho Neptuni F.*

GARGARVS pro vrbe. Ἑλλανικὸς δὲ Γάργασον ἔφη τὴν πόλιν διὰ τοῦ Σ. ἀλλ' οἶμαι σφάλμα εἶναι. *Hellanicus ciuitatem Gargaſum per S dixit. Sed errato imputo*, inquit Stephanus. Cur, o bone? Non dicunt Graeci Ἄῤῥην, Ἄρσην, Κόῤῥη, Κόρση, Ταῤῥὸς, Ταρσὸς, & alia? Ita ſane, inquies, vbi geminat rabioſula litera, non vbi ſolitaria eſt. Ne te Graecis morer *Fuſnos* ſcripſit Antiquitas pro *Furnis* Scauro teſte, aliaque ſexcenta, quae vide Voluminis prioris Tractatu II.

GARVLAE vnico R cur ſit vulgarijs Nonij editionib. quaeritur Notis ad eum? Reſpondeo Origine ſic poſci. Γαρύω, & μελιγάρυες apud Pindarum edocenter. φόρμιγγά τε ποικιλόγαρυν in 5. Oda. *Citharam variegarrientem.*

Philetas: Γαρύσαιτο δὲ νεβρὸς ἀπὸ ζωὴν ὀλέσασα.
Interpres: *Argutum carmen mortua cerua canat.*

Item *Angarium* vnico R, licet ab *auium garritu*. Sed Vſus Originem poſtrauit, extuditque *Garrulus*, & *Garrire*. Vide *Naro*, *Terra*.

GASPAR, CASPAR, IASPAR. Itali, Hiſpani, Galli per Gamma ſcribunt, enunciant. Facit τὸ גנבר quod eſt *Numerauit ordine*, *Recenſuit*. Alijs per Cappa carior eſt ſcriptio. Nota variantia κύκνος, *Cygnus*: Κνωσσός, *Gnoſſus*, *&* *Cnoſſus*. Et cum *Aſpar* nomen Punicum ſit in extremo bello Iugurthino apud Salluſtium, Photium in Bibliotheca, Priſcianum, Silium Italicũ: cũq. Hebraicae cognata lingua ſit Punica D. Auguſtino ſaepius ita ſentiente, cur ſicut ab *Aſaph*, *Ieoſeph*, *Ioſeph*, non pariter dicatur *Aſpar*, *Ieaſpar*, *Iaſpar*? *Gaſpar* nugiuendi eſt. Vnius etiam e Magorum triumuiratu nomen volunt, cum Romana res floreret maxime. Vide nihilominus Barthl Aduerſ. l. 54. c. 4.

GEDROSIA cum G. Stephanus: Ἐν δὲ τοῖς τοῦ πολυΐστορος διὰ τοῦ Κ εὑρέθη ἡ πρώτη συλλαβή, ἀλλ' ἦν ἀδιόρθωτον τὸ βιβλίον: *In Polyiſtoris ſcriptis per C inuenitur prima ſillaba: ſed incorrectus erat liber.*

GELLENSES duobus L valide concinnauit Vrſinus ex antiquis Numiſmatis, quibus ΓΕΛΑΣ, *Gelenſes* adſeruit dextra. V. *Gelus*, *Gela*, *Gelum* Volum. I.

GELASIMVS, quarram ſillabam ordiente M lego in Plauti Sticho, non *Gelaſinus* per N, quod voluere nonnulli, quos inter Nannius Συμμίκτων l. 1. *Gelaſimus* enim eſt *Ridiculus*: paraſitus autem iſte ſic loquitur.

Hoc adeo nomen repperi: quia iam inde a puſillo puero ridiculus fui.

Manifeſtat & alter verſiculus rectam ſcribendi rationem:

Nunc ego nolo e Gelaſimo mihi te Catagelaſimum:
Cum ſis ridiculus: nolo te irriſorem.

Alluſitque Plautus Ariſtophanis Acharnanes: κἂν γελᾷ, κἂν καταγελᾷ. Et vt *Gelaſinus* alibi legatur, *Catagelaſinus*, quod reſpondeat, non legitur. *Gelaſinus* autem ab eadem eſt Origine, diuerſum tamen. Eſt enim facies *Ridibundi*, vel ſimulati viri, puta Tiberij, aut ſimilis. Martiali lib. 7. Epigram. 24.

Nec grata eſt facies, cui gelaſinus abeſt.

Quem verſum explicant illa Etymologi: Γελασῖνοι δὲ εἰσιν αἱ γινόμεναι κοιλότητες εἰς τὸ πρόσωπον ἐκ τοῦ γελᾶν.

GELLIVS. V. *Agellius.*

GELOI,

GELOI, GELONI diuerſa ſcriptio diuerſorum populorum. *Geloi* a *Gela* Siciliae: *Geloni* barbari, qui cur Maroni cantentur *Sagittiferi*, ne quidem iugeribus commenſi explicant commentarij. Sic accipe. *Geloni* non pharetrati, non ἰοδόκοι: ſed *Sagittiferi*, quod *ſagittas* in orbem caput obeuntes *ferrent*. Claudianus in Nuptijs Honorij:

Et gens compoſitis crinem veluta ſagittis.

Ibidem: —— *Quaecumque Gelonus,*
Armeniuſque dedit: quantum crinita ſagittis
Attulit extremo Meroe circumflua Nilo.

Quo more & Indos moratos ſcribit Hamartigenia Prudentius —— *Non decolor Indus Tempora pennatis redimitus nigra ſagittis.* Aethiopas Lucianus περὶ ὀρχήσεως, Heliod. l. 9. Aethiop.

GELLIVS. V. *Agellius.*

GEMELLIPERAS vocalis E poſcitur Analogia *Puerpera, Puerperium, Vipera*, vt ortum ſit a *Peperi*, non a *Pario*: etſi *Viuipara*, & *Ouipara* dicantur. Ouid. 6. Metam.

Magna gemelliperae venerantur numina Dianae.

& Faſt. 5. *Gemelliperus*, διδυματόκος.

GELANOR, GELENOR varie in varijs Euſebij Exemplarib. Similitudine nititur ſcriptio vtraq. Vt *Alcanor, Euphranor* Aeolum more, ſic *Gelanor*. Pauſanias l. 2. Γελάνορα τὸν Σθενέλα. *Gelenor* autem, vt *Antenor*, *Elpenor*, *Agenor*. & habes Plutarchi tom. 2.

GENESTAE per E antiquiora Maronis Exemplaria: proletaria per I *Geniſtae*. Ita quoq. Antiquae Gloſſae, ac per E legit apud Maronem Paſſeratius.

GENETHLIALOGIA per A, non per O ſillaba quarta ſcribendũ praemonuit Baldus.

GENETIVVS, γενική. *Genitiuus* Gloſſae veteres, quem caſũ *Patricum* Varro indigetabat.

GENETRIX ex Pierij praecepto in Virgilium, Giſanij in Lucretium, Steuuechij in Arnobium, & Apuleium de Dogmate Plat. Probiſſime. ſed Pierij verbis vtendum: CAESARIEM. NATO. GENITRIX. In Romano Codice *Genetrix* media ſillaba per E paſſim ſcriptum. Eandem ſcribendi rationem in Titulis antiquorum, marmoreiſque Monimentis non ſemel obſeruaui: quin etiam in Nummis, qui fuerunt eruditis adhuc ſeculis cuſi, vtpote IVLIAE. PIAE, vbi Venus eſt laeua haſtae innixa, dextera exporrecta cum Inſcriptione, VENVS. GENETRIX. Romani enim genus a Venere propter Aeneam eius filium ducere aſſeuerabant, & Iulia gens confidente, dicantq. Iulio Caeſare templum erexit VENERI. GENETRICI, quod Plinius, & Tranquillus tradidere. Vidimus autem Romae ſcriptum GENETRIX per E non vno loco. In eo vero Monimento maxime placuit, quod in hortis Caroli Stallae habetur vndique mutilatum:

PATER. MEI. ET. GENETRIX. GERMANA. ORO. ATQ. O
DESINITE. LVCTV. QVESTV. LACRVMAS. FVNDERE
SEI. IN. VITA. IVCVNDA. VOBIS. VOLVPTATI. FVE

Titulus ſuperbiſſimus idem oſtentat:

IVLIA. AVGVSTA. GENETRIX. ORBIS

Ne vero quis huiuſmodi ſcriptiones, vt exoletas exigat, animaduertendum eſt Probum Grammaticum non temere obſeruaſſe GENITOR per I, & GENETRIX per E ſcribi: non ita autem in *Monitor*, & *Monitrix*, quorum vtrumque per I ſcribi conſtet. Idem Probi iudicium amplectitur Steuuechius in Arnobium. Eſt & in Nummo argenteo Alexandri Toti: VENERI. GENETRICI. Atque vt a *Genitum Genetrix*: ſic a *Meritum Meretrix*. Ergo *Genetrix* per E probiſſime, idque ex Vſu ſeculi doctioris, & eius ſeculi doctiorum, quorum ſcriptionem adſpernari vaniſſimi ſit. *Genitrix* per I minus recte: recte tamen Origine, atque Analogia, & pauculis veterum Inſcriptionibus.

GENEZARETH cum Z: cum S Plin. lib. 5. c. 15. Solin. c. 48. Deminute Iſidorus l. 13. c. 9. *Geneſar*. Suidas: Γεννζαρὲτ, ὄνομα τόπου.

GENIALIS LECTVS paſſim. Fuluio Vrſino placet etiam *Genitalis* ſcribenti in Orat. Tullij pro Cluentio, quam ſcriptionem reddit Horatio epiſt. 1. & Feſto. Certe Feſto ſic emendato (ſi modo emendatus eſt) fauent plurimi Lucretij verſus.

GENVCIVS cum C, familia Romana, Libri, Lapides Capitolini, atque alij. Liuius, Plutarch. tom. 3.

GEOGRAPHVS quis non ſcribit? Heſychius etiam diphthongo: Γαιογράφοι, τὰ ἐν τῇ γῇ γράφοντες. V. *Aegeſta*. Neque mirum. Graecis Δᾶ, Δαὶ, γῆα (vnde *Geographus*) γαῖα. vnde alterum eſſe poteſt.

GERAR-

GERARDVS Conſuetudo per D firmauit. Origo poſtulabat T, ἐκ τοῦ Γεραίρειν Γέραρτος. Quam vocem quib. plus eſt animae cum H *Gerarthus*, aut *Gerhartus* minus recte ſcripſere.

GERYONEVS, GERYONES, GERYON. Aen. 8.

Tergemini nece Geryonae, ſpoliisque ſuperbus

legit Seruius. Ita quoque in perueteri membraneo Codice infuiſſe teſtatur Vinetus. Hanc indubitanter Orthographiam firmat ille Lucretij: *Atque tricorpora tergemini vis Geryonai.* Etymologus: Τριχῶς σχηματίζεται τὸ ὄνομα Γηρυὼν, Γηρυονεύς, Γηρυόνης: *Tripliciter figuratur hoc nomen, Geryon, Geryoneus, Geryones.*

GESSORIACVM ſigmatibus geminantibus vulgo recte ſcribitur in Claudio Sueton. Flori lib. 1. Vnico S habet Panegyricus Maximiano Caeſari dictus. Apud Ptolemaeum Γισσοριακὸν per I in prima ſillaba, vnico S, duob. ρρ. Vetus editio Flori a Grutero *Gerſoriacum* cum R in principe ſillaba. Qui de ſcriptura auſim ne ludere? An *Gerſoriacum* elementis leniter mutantibus, quaſi dicas Χέρσου ῥύακα, *Continentis alueum, ſeu Fluxum* a Ῥύαξ? Vnico S placet Hermolao Barbaro, returq. quaſi Brugas eſſe cum portu Scluſiarum errore non magno. Eſt & pagus *Geſſoriacus* duplici conſona Plinij l. 4. c. 17.

GIGNO, *Geno vetuſtiſſimi protulerunt*, inquit Priſcianus lib. 10. Varro lib. 1. de Re R. c. 4 *Semen, quod eſt principium genendi.* Lib. 2. c. 6. *Quod ſimiles parentum genuntur.* Quam lectionem MSS. omnib. Pierius arrogat. V. *Ingeno.*

GIGVRI vnico R vulgarijs Plinij Codicibus: Salmanticenſe, ac Toletanum duplicant *Gigurri* fide Pintiani. Duplicat Inſcriptio Compoſtellae:

POMP. REBVRRO. FABRO
GIGVRRO

GINGRAE, GINGRIAE, GINGRINAE, GINGRAINI cum N Solini c. 11. & Feſto in *Gingrire*. At Heſychio abſq. N: Γιγγρίαι, αὐλοὶ μικροί. *Gingriae, tibiae pumilae.* Polluci lib. 4. c. 10. Γίγγρας δέ τις αὐλίσκους. *Gingras vero aliquis tibias.* Euſtath. in Iliadem Σ, Γιγγραίνους vocat ex Xenophonte. Sonus earum *Gingritus* Arnobio lib. 6.

GLADIOLI recte, *Gladiola* carpit in Meſſala Fabius l. 1. c. 6.

GLANIS. Vide, quae de veterum Orthographia ſcribimus, Siliana noſtra, & *Clanis.*

GILVVS. Maro: ——*Color deterrimus albo, Et giluo.* —— Palladio *Gilbus* l. 4. tit. 13. *Ceruinus, gilbus, ſcutulatus.* Sic *Inglubies, Ingluuies, Inlubies, Inluuies, Labatorium, Lauatorium, Nabalis, Naualis, Olibetum. Oliuetum* veterib. Gloſſis.

GENGIBIAE Οὖλα ὀδόντων, Gloſſae Philoxeni. Ibidem: *Genginae*, Οὖλα, Γόμφοι non multo poſt. Recte ex communi Vſu, *Gingiuae.*

• GLAVCOMA, GLAVCOMAM quarto caſu ſcriptum fuit. Prius ex Sereno noris: *Si vero horrendum ducunt glaucomata peplum.* Qui *Plumbum* legunt, nae illi plumbei ſunt. Alterum e Plauti Milite: *Glaucomam ob oculos obijciemus*, Sic *Diploma, Diplomam.*

GLAEBA cum AE diphthongo ex antiquiſſimis Libris, & Virgilio Carpenſi, inquit Manutius, Victorius in Varronem, ita paſſim in Varrone de RR. vbi & veterem lectionem *Claebis* per C repraeſentat. Sic ſcribi placitum Victori Giſelino, & Petro Victorio in eum Varronis lib. 1. de RR. c. 7. locum: *Simul glaebis a ſole percalefactis.* Teſtatur, & veterib. Libris eſſe cum C *Claebis.* ἀρχαικῶς.

GLISSAS, ciuitatis nomen. Γλίσσας Etymologo. Notat Ortelius quibuſdam alterum S defieri.

GLOSSA per O vbi non? Etiam Graecis Γλῶσσα, Etymologus. Πρῶτος, πρᾶτος.

GLVTINVM, non *Glus*, Caper de verbis Dubijs: Auſonius tamen:

Tergora quid faciat clypeis accommoda, dic: glux.

Vbi Exemplaria laudantur a Vineto, quibus ſit *Glut*, pro *Glutinum.* At Soſipater lib. 1. *Glus* monoſyllabis accenſet. In Gloſſis Latinis *Glis glitis, humus tenax.*

GLVTTIT, ἐγκάπτει, Gloſſae. Perſius Sat. 5. etiam duplicauit:

——*Nec glutto ſorbere ſalinam Mercurialem.*

Iterum Gloſſae: *Gluttus*, βρόγχος. Iuuen. Sat. 4.

Quales tunc epulas ipſum gluttiſſe putamus
Induperatorem——

GLYCOMARIDAS lego per A Macrob. lib. 2. Sat. cap. 9. Apud Plinium l. 32. c. 11 *Glycomeridas* tertia per E picta.

GNEVS. V. *Cnaeus.*

GNA-

GNARVS non tam compoſitum *Ignarus* perſuadet, quam *Gnaritas* Taciti l. 3. & *Gnare*. Vide Ciceronem in Oratore. Victorinus aliter cenſet: *Nos quaedam paucioribus literis ſcribimus, quam antiqui ſolebant: vt, Narus, Nauus, Noſco: nam illi has voces interpoſita G ſcribebant, cuius rei veſtigia retinemus, cum ſcribimus Ignarus, Ignauus, Cognatus, Cognoſco.* Sic Graecis Ἄγνοια, Ἀγνοεῖ, Ῥάικοί, Γραικοί.

GNATVS minus placet, quam *Natus*. I. Scaliger concidi ariolatur ex *Generatus*, neq. G eſſe aduenticium, ſed genitiuum, nec extrudi poſſe. Ergo ſimiliter *Natura* non erit ex *Naſcor*, ſed ex *Generatura*, & conſequentiae vi ſcribendum erit *Gnatura*. Nec adamante nexa eſt Priſciani ratio: quia in compoſitione G retinetur in *Agnato*. Fit enim ex *Ad*. Olim igitur *Gnatus* ex Victorij mente ſuo vox non inuidenda ſeculo, nec e poëmatis exigenda. Hodiernae Inſtitutionum, & Iurium editiones cum D, G *Adgnatus*, *Adgnationes*. Duri oris ſcriptio.

GNAVVS, NAVVS, GNAVITER, NAVITER. Nihil ex his iure repudiaueris: ne quidem *Naue*.

GNIDVS. Vide *Gnoſſius*, *Gortynius*. Cum G in 4. MSS. Euſebij teſte Pontaco: in duob. *Cnidus*. Et ſic habent, inquit, Clemens l. 1. Strom. Laërtius, Plut. Athen. l. 8. Suidas, Graeci. Tria iſta nunquam aliter Graeci: nos autem Latij Orthographica vrgent, quibus potius ſit *Gnidus* per G ex Terentiano ſubiectius. Inſcriptio in Aequicolis:

GNIDIVS. SIBI. ET. PLAETORIAE

GNOBILIS Antiqui: Feſtus. Depulſo G poſteri.

GNOSSOS, GNOSSIVS geminata litera ſerpentina, ſecutus alienae ſcriptionis, cui ratio non ſuppetit, ſcribo. Similiter *Parnaſſo*, *Cephiſſo*, quae ſeriatim vide. Pindarus amat alterum demere. Pyth. Od. 4. Καφισοῦ παρ' ὄχθαις. *Cephiſſi apud ripas*. Olympic. Od. 13. Γνωσίας ἄμερσε πάτρας: *Gnoſſo patria priuauit*. Facit hoc verſus tyrannis. Graeci cum C, Latini G. Terent.

N tertia vda ſic videtur poſſe G mutam ſequi,
Graia verba quando in vſum ſermo noſter ſuſcipit
Gnoſſios ſi dicere aveus, inſulam aut Gnidum velis,

Anton. Nebriſſenſis Quinquagenae c. 21.

GOBIO. Sed & Graecanice *Cobio* per C ſcriptitaſſe Plinium ſcribit Barbarus in l. 32. c. 7.

GORGON vbi non? In prima poſitione *Gorgona* Prudentij in Romano. Cur minus quam *Cratera*, *Lampada*, *Hebdomada*, *Caſſida*? *Tremant venenum ſibilantis Gorgonae.*

GORTYNIVS Graeco fonte cadit, Γόρτυνά τε τειχιόεσσαν in Homeri Catalogo, & Stephano. Addicunt Silij Italici quotquot viderim Exemplaria inibi:

Intrauit coecum Gortynia lumen arundo.

At Virgilij Longobardicus, & Mediceus *Cortynia ſpicula*. Val. Flacci libri vulgati *Cortina*: ſed vetus Codex *Gortina* fide Carrionis in lib. 1. Olim *Cnoſſus* cum C, vt *Acna*, *Lece*, *Acro Cabino* pro *Agna*, *Lege*, *Agro Gabino*, quae Victorinus enotauit. Sic in priſcis tabulis iudiciarijs: QVI. IOVDICARE. NECAVERINT pro *Negauerint*. Ant. Nebriſſenſi ſupra praeplacet *Cortyna*. V. *Corytus*.

GOTHI cum Adſpiratione, Libri, Lapides. In ponte viae Salariae:

QVI. POTVIT. RIGIDAS. GOTHORVM. SVBDERE. MENTES

Auſonius: *Hinc poſſem victos inde referre Gothos.* Gerbertus Epiſcopus Rauennas:

—— *Gladio baccbante Gothorum* *Libertas Romana perit* ——

Ita Sidonius lib. 7. epiſt. 1. Saluian. lib 5. Giſelin. in Plinium. Alij T. & Th. Γότθοι. Sic paſſim Procopius, Stephanus de Vrbibus, Suidas in & Ἀλαρικος, & Ἀταλάριχος, Georgius Monachus, Themiſtius Orat. 10. ſaepicule, Pollio. Spartianus geminat T abſq. Spiritu GOTTICVS.

GRABATVS per G in principe ſillaba, & vnico B. Martialis lib. 12.

Ibat tripes grabatus, & bipes menſa.

Sic Poëtae alij, & M. Tullius de Diuinat. *Non modo lectos, verumetiam grabatos.* Item Biblia Latina: Graeca tamen duplicant B, & cum C primam integrant Κράββατον Amos c. 3. Marci c. 2. Ioann. c. 5. Etymologus etiam primam per E vocalem ſcribit: Κρεββάτιον, παρὰ τὸ κρεμᾶν τὰς βάσεις: *Crebbation, a pendentibus baſibus.* Ergo ex κρεμῶ τὸ M in B abit. Verum alij a Κάρα ducunt quod *Grabatus capitis* ſit *baſis*, ſeu, quo *caput vadit*, τὸ χρῆμα τῷ κάρα βατόν eſt κράβατον. Vſu κράββατον. Latini expreſſerunt per G, poſtquam hoc elementū dominari coepit.

GRAECI pridem ſcripti: antiquius tamen Ῥάικοί abſq. G. Euſtathius in Iliadem M ex vetere Lexico Rhetorico, & Etymologus. Heſychius: Ῥαικός, Ἕλλην. Ῥωμαῖοι δὲ τὸ γ προσθέντες Γραικὸν φασι. Qui Heſychius hoc dicto φλυαρίας ſuggillatur a Caſaubono in l. 1. Strabonis, vbi Strabo dictos Graecos probabat ex Callimacho, vti Euſtathius ex Sophocle, & Lycophrone.

phrone. Qujbus addi poteſt Ariſtoteles. Non enim Heſychius ſolis id Romanis tribuit.

GRAECISSO. V. *Patriſſo.*

GRACCHVS, GRACHVS, GRACVS. Primum Conſuetndine longa tritum ijt in literas, Nummis, antiquiſque marmorib. adſtrepentibus, & Grammaticis conuenientibus. Abſque H abſque altero C retroſiora ſecula. *Sed eademne ſecula ſcripſere Gragus?* A *Gerendo* vocem ortam retur Varro referentib. Chariſio lib. 1. & Scauro in Orthographia. Quia ſcilicet menſes XII. vterogeſtus, a tardo partu, ac difficili nomen inuenerit. Alij a *Gracilitate.* Sed huiuſce ſcriptionis exempla nos deſerunt. Quintilianus lib. 1. c. 5. *Diu deinde obſeruatum ne conſonantibus adſpiraretur, vt in Graccis, & Triumpis.* Quibus innuit non id fuiſſe perpetuum.

GRANITVM, GRANATVM, Κοκκῶδον, Gloſſae veteres.

GRATVITV, V. *Fortuito.*

GRAVTHVNGI, GROTHVNGI, GRVTHVNGI paſſim apud Auctores. Ammianus lib. 27. *Gruthungos bellicoſam gentem.* Claudianus:

Auſi Danubium quondam tranſnare Grothungi
In lintres fregere nemus ——

Idacio in faſtis *Greothingi.* Iidemne ſint *Iuthungi, aut Vithungi*, alius loci eſt. In abſtruſis, barbariſque nomenclationib. modeſta curioſitas, quae confuſionem tollit, laudabilis: nimia, quae fatigat legentem, aut ſcribentem, deuitanda.

GRVMMVS male Libris ineſſe notant Notae ad Nonium. Paſſim vnico M. recte. I ad Feſtum.

GRVNDIO pro *Grunnio* veteres. Videſis c. 6. de Priſca Orthographia Tractatu II. Ex eo *Grundiles.*

GRYLLVS, GRYLVS, GRYALVS, I ad Meurſium Archontum lib. 4. c. 13. Quo libro Meurſius ipſe τῶν ἀρχόντων ἄρχων ἐςὶ.

GRYNAEVS Apollo Aeneid. 4. ſcribitur diphthongo principe. Fauet Pauſanias Atticis reponente Camerario Ἐν γρυναίῳ cum fuiſſet ſillaba amplius γρυνιαίῳ. Rectene? Certe Athenaei lib. 4. c. 13. Lego per ſecundam diphthongum γρυνείου Ἀπόλλωνος.

GRYPHI Mela. l. 2. c. 1. Plinius autem modo *Gryphi*, modo *Gryphes*, & in Ecloga 8.

Iungentur iam Gryphes equis ——

Herodotus γρῦπες. Apud Gellium l. 1. c. 2. *Griphos* diſſoluere ſcriptum oportuit per I. Etymologus: Λέγονται γρῖφοι, καὶ τὰ δίκτυα, καὶ τὰ συμποσιακὰ ζητήματα: *Griphi dicuntur & retes, & quaeſtiones conuiuiales.* Idem: γριφῶδες, τὸ δύσκολον, καὶ συμπεπλεγμένον λογίον: *Griphodes, difficilis, & perplexabilis oratio.*

GYZANTES. Vide *Byzacium.*

HIERONYMO VVINGHIO CANONICO S.

V*OLENTEM me pridem ſuis nidis, & opibus cepit Bibliothece tua: me, inquam, a te, ab eruditione tua, ab humanitate antecaptum. Ea tam varia, ac multiplex, antiſtitem vt flagitet. Quemne alium tibi? Habeant ſuos aliae Bibliothecae nobiles Praefectos, ſeu Biploptas, ſeu Biblarchos. Ptolemaei Euergetae in Bibliotheca regnet Eratoſthenes, vicariam praefecturam gerat Apollonius, iiſdem poſtea curis implicetur Ariſtonymus: Alexandriae Bibliothecis curet Zenodotus Epheſius: Diothyſius Traiani Librorum gazan in ſtatione recomponat, curet, regat: tua,* OPTIME WINGHI, *DOCTISSIME VVINGHI non alium Domino, & poſſeſſori praeſidem requirit. Vnus tu libris lectitandis ſufficis, diſponendis, ſeruandis, ornandis, & qui fructus eſt, amicitiae ampliſſimus, ſemper amicis patere vis, nec extraneis claudi.*

—— κοινὸν γὰρ χεδὸν Τοῖς φιλομαθοῦσιν ἀναδιδαχαῖς ἐστίν.

Sumus ὁμοταγῆς, *vicini, & amici ſumus, ad quem potiſſimum hac in vrbe Nerviorum antiquiſſima conſilia mea referam? Te vnum Conſum ſpectant, hoc in Tractatu VIII. meorum Orthographicorum:* Hadrianus, Haemus, Haeredes, Haetruria, Halieutica, Halonneſus, Haue, Hebenus, Hedera, Helleborum, Helucus, Hepar, Herba, Herbeſus, Here, Hic, Hieronymus, Homo, Hominium, Hortus, Hiems, Hiſpal, & Hiſpania, Hippoe, Holus, *Alia etiam vltro ſeſe tibi obiicient, quae alios fugiant.*

TRACTATVS OCTAVVS.

H

HABA pro *Faba* Faliſci dixere teſte Ter. Scanro in Orthographia, Sabini teſte Capro. Sic *Hanula parua delubra, quaſi Fanula* Feſto: Contra olim Fάμαξα, Fεχηβόλος, Fελένη auctore Mario Victorino pro Ἅμαξα, Ἑχηβόλος, Ἑλένη.

HADRIANVS Libri, Lapides, Inſcriptiones creberrimae, vt illa in ripa Danubij:

HADRIANO. POTVI. QVI. IVDICE. VASTA. PROFVNDI.

Val. Probus in Notis: HA. HADRIANVS Eutyches ſimiliter. Quod ſi ab *Adria* eſt, non imperite vulgo ſcribunt leniter *Adrianus*. Nec ſolis Graecis id crimini dare debuit Pontanus lib. de Adſpiratione. Vide *Adria*. In nupera Prouerbiorum farragine iure diſplicet H ſolum *Hadriani* loco. Fraudi multis queat eſſe opinaturis *Herculem* deſignari, aut *Herium* Silij, aut Platonis *Hippiam*, aut *Hiperum*, aut *Hubertum*. Dices acceſſio Iunij rem aliter finit. Reſpondeo. Non ergo H Hadrianum ſignat: ſed H cum *Iunio*, nugae meriſſimae. Atqui eiuſdem libri Praefationē Chriſtiano homine indigniſſima blaſphemia inquinat, cum homini mortali tribuitur *Omniſcientia*. Neque omittenda Magnonis nota: H. A pro *Heredes Adriani*. V. *Adria*.

HAEMOCHARES. Peccant, qui non afflant. V. *Haemus*.

HAEMON, a quo *Haemonia* Theſſalia, rectiſſime. Reperit Pontacus in duobus Euſebij Codicib. Petauij, & Pithoei eliſo ſpiritu: in alio truncata biuocali *Emon*. Item *Hemon*. Quas labes aperit Apollonius l. 4.

Ἁιμονίην ἐξαῦτις ἀφ' Αἵμονος.

— *Haemoniam rurſus ab Haemone.*

HAEMONIA ſimiliter. Eſto, apud Val. Flaccum ſit *Aemonia*. Hinc *Haemonides* cum H Aën. 10. in aliquot veterib. Libris.

HAEMVS, vtut dubitatum ſit, adſpirate ſcribendum eſt. Theocritus: Ὑφ' Αἷμον. Prodictum ad Silium memini. Herodotus lib. 4. Ἐκ δὲ τοῦ Αἵμου τῶν κορυφαίων. *Ex Haemi verticib.* Fluxa Vineti fides in *Auſonium* ſcribentis: *Haemum autem minime adſpirant Graeci. Haemum* autem ab *Haemo* dici, prolixe docet Stephanus. *Ammianus* lib. 27. & Trebellius *Haemimontum* dicunt. Ciofanus in 2. Metam. teſtatur *Adſpirationem* eſſe Libris veterib. Etymologus quoque. Ἡ γὰρ ΑΙ δίφθογγος πρὸ μὲν ἄλλου συμφώνου ψιλοῦται· πρὸ δὲ τοῦ Μ δασύνεται: *Ai diphthongus alias ante conſonantes tenuatur: ſed ante M aſperatur.*

HAEREO biuocali. Nouatores exterunt *A*, ideo riſi a Carrione in Val. Flacci Lib. 1. etſi in priſcis Tullianis ita reperit P. Victorius, ſequaturque Muretus in Philippicam 4.

HAERESIS primore biuocali ἐκ τοῦ αἱρεῖν. Superfluum ſit monere: niſi hallucinati viſi eſſent viri ſapientes. Sed illi ſunt fere, qui tractationem literarum iam deteſtati ſunt. Paludanus in 4. Sentent. ab *Haerendo*: Hoſtienſis ab *Ereiſcor*: Abbas ſupernumerariam Originationem procudit a verbo *Erro*. Stomachetur ad has ineptias Tertullianus de Praeſcriptionib. aduerſus Haereticos c. 4. *Haereſes dictae Graeca voce ex interpretatione Electionis, qua quis ſiue ad inſtituendos, ſiue ad ſuſcipiendas eas vtitur*. Poſt pauca: *Nobis vero nihil ex noſtro arbitrio inducere licet: ſed nec ipſi [Paulus, alii] quidquam ex ſuo arbitrio, quod inducerent, elegerunt*. Vocalium nihilominus priorem repudiauit Prudentius: — *Ruptis Hereſis perit horrida membris*, quem ideo iure carpit Nebriſſenſis: inualide tuetur Giſelinus. Da Prudentio ſocios: illi ſalua res erit. V. *Aegeſta, Aeeate*.

in HAH vocalem vtraque obſidentibus duobus H. Ita Priſcianus lib. 1. *Quaeritur cur in Vah, Hah poſt vocales ponitur Adſpiratio, & dicimus, quod apocopa facta eſt extremae vocalis, cui praeponebatur Adſpiratio: nam perfecta Vaha, Haha ſunt.* Addito poſt pauca: *Nec mirum cum in Syrorum, Aegyptiorumque dictionibus ſoleant etiam in fine adſpirari vocales: Interiectionum autem pleraeque communes ſunt naturaliter omnium gentium voces.* Hebraei הה, & אהה. Ciofanus optimis quibuſque Ouidij Libris teſtatur eſſe *Haquoties* in 2. Metam. vbi de huius voculae ſcriptione legitima exuberat. *Ha*, & *Ah*. V. c. 14. de Spiritu Vol. 1.

HALCYON. Vide *Alcedo*.

HALESA nuda vocali ſecunda Silij lib. 14. atque in Verrinis. *Alaeſus* tamen eſt antiquis Virgilij Libris cum biuocali Ae, & Graecis Ἄλαισ☉.

HALEX ab Origine videtur adſpirari Ἁλικός. *Hallicula* gemino LL cur apud Columellam lib. 6. cap 8. de RR. ſcribitur?

HALICARNASSVS geminis ſigmatibus Dionyſij, Herodotique inſcriptionibus annotuit, Gellij, Pauſaniae, aliorumque teſtificatione. Tullij 2. de Diuinatione *Scylax Halicarnaſſeus.* In Baronij voluminibus, atque apud alios alterum S demitur. In Pighij. Baronij, aliorumque doctiſſimorum virorum monimentis Dionyſius *Halicarnaſſeus* mendoſe ſcribitur. Ἁλικαρνασεὺς eſt ab Ἁλικαρνασσός: ergo *Halicarnaſeus* abſque diphthongo, & ſillaba minus, vt *Achilleus*, *Tydeus*. Similiter Ἡρόδοτος Ἁλικαρνασσεύς.

HALIEVTICA, an *Halieuticam* ſcripſiſſe Oppianus dicendus ſit, ambigunt. *Halieuticam* typis editi Euſebij olim Codices. Cedrenus quoque: Ὀππιανὸς τὰ ἁλιευτικὰ συνεγράψατο. *Oppianus Halieuticam conſcripſit.* At ipſius Oppiani Exemplaria, quotquot viderim, Ἁλιευτικά. Sic ſane rectius Similitudine *Chronica*. *Ethica*, *Politica*, *Oeconomica*, *Topica*, *Phyſica*, *Meteorologica*, *Georgica*. *Geoponica*, quae πληθυντικῶς, quam ἑνικῶς politius efferuntur. Sic Suidas: Ἔγραψεν Ἁλιευτικὰ ἐν βιβλίοις ε. Itaque Tullio familiare eſt, & Plutarcho tom. 1. p. 129. editionis H. Stephani: Ἐν μουσικοῖς τις, ἢ γραμματικοῖς ἐπιδιδούς. Alibi: Οἱ δὲ πλεῖστοι τοῖς διαλεκτικοῖς ἐνδύντες. *In Muſicis, aut Grammaticis qui proficit.* Item: *Plurimi ſe dialecticis dedunt*, Tullius, Vide *Chronica*. V. & p. 239. in *Gamicis*.

HALIMVS, an *Alimus*? Aſperitatem a mari videtur ducere, ὅτι φύεται ἐν παραθαλασσίοις verbo Dioſcoridis in 1. & Ἁλιμωρὶς ab Aëtio dicitur *a ſalſilagine*. At leniter in ſupero Dioſcoridis loco, & Solino, quoniam *famem arceat* Ἄλιμ☉, *Alimus*, quod, vt ἄδιψ☉, rectius puto.

HALLIVM probat nonnemo, velut ab *Halo*. At ſi mitius *halet Alij* aura, forſitan recte. *Alium* abſque H Vſu tritius eſt, & vnico L cum antiquis Codicibus quorundam recipit Auctoritas, & Antiquitate adſeritur. Vetuſtiſſimi namque non congeminabant literas: Ex quo *Pelix*, *Pelicatus*, aliàque in Gloſſis ſexcenta. Alij *Aleum* per E in paene vltima, vt *Doleum*, *Palleum*, quos Soſipater reſpuit, & merito lib. 1. Inſtit. *Allium*, *Pallium*, *Scrinium*, *Dolium*, *Solium dici debet*, inquit, *non vt alij diſerti dicunt Alleum per E*, *& Doleum*, *& Palleum*. Nam & Virgilius:

Allia, ſerpyllumque herbas contundit olentes.

Iſidorus ab *Olendo*: Beda nihilominus per l. Veteres Gloſſae Vda vnica: Σκόροδον, *Alium*, *Necear*. An quod odore *necet*? Vtut alij ſentiant, rectius duplicabis L.

HALO pauculi Adſpirationem adimunt. imperite. Pierius aſperitatis cauſam allegat in fraudem lubricam: quia ſcilicet natura ei verbo inſit adſpiratio. Nam ex hac ratione ſcribendum ſit *Hodor*, *Holfacio*. *Holeo*, *Hadſpiro*, *Hefflo*, quae ridicularia ſint. Pierio idem docebat Pontanus l. 1. de Adſpir. Neque probo ſcribi apud Prudentium Hymno III.

Quod calet alitus interior.

Pridem, pridem factum, cum Latio *H* receptum eſt. Neque in nouioribus Scriptoribus Antiquitatis affectatio laudi verti poteſt.

HALONNESVS duplicat NN apud Strabonem lib. 3. Analoga ſunt perplurima *Proconneſus*, *Hecatonneſus*, *Hipponneſus* Plin. l. 5. c. 30. *Arctonneſus*, *Dracontonneſus*, *Alopeconneſus* l. 4. c. 12. & c. 13. *Cephalonneſus*. Lib. 5. c. 31. *Myonneſos*, *Crommyonneſos*, *Arconneſos*, *Priaponneſos*. Item c. 32. *Elaphonneſus*, *Proconneſus*, *Demonneſos*, *Arctonneſos*. Lib. rurſus 4. c. 12. *Glauconneſos*, in quo N geminari imperat Pintianus, in hoc & ſimilibus teſtatus ſuas in Pomponium Animaduerſiones. Caninius vir impēſiſſime doctus, cuius ego lucubrationes ab annis quadraginta, & quod excurrit, mire ſuſpexi, in Alphabeto duo vnico N ſcribi praecipit, *Haloneſus*, *Cherſoneſus*. Subeſt ratio Ἅλω νῆσ☉, Χέρσου νῆσος, tum detractione puſilla, adiectione nulla naſcitur cōpoſitio. Superiora aute paene omnia, & ſequentia, videntur a genitiuis pluratiuis integris oriri. Certe Stephanus vnico N ſcribēda praecipit Ἀλόνη☉, Ἀλωνησ☉, ὡς Προκοννήσι☉, inquit, & Ἀλωνησί-

Ἁλοννηςίτης, ὡς Χεῤῥοννησίτης. Item Χεῤῥόννησος, & in Pericle Plut. & in Demoſthene, ſi modo ea Demothenis eſt oratio, quae *Haloneſi* nomen praefert. Euripides ſcripſiſſe vnico N videtur:

Ὃς τὴν ἀρίστην χεῤῥονησίαν πλάκα Σπείρει.

——— *Qui optimam Cherſoneſi plagam ſeminat.*

Eſt porro Stephanus hoc genus ſcriptorum ἀκριβέστατος, apud quem noto Ἑκατόννησος, & Πελοπόννησος cum hac ipſa in voce, tum in Σικελία, alibique: vt verear ne inuito Stephano ſint haec apud eum ſcripta vnico N: Ἀρκόννησος, Ἀρκονήσιος, Ἀρκτόννησος, Ἐλαφόννησος, Ἱππόννησος, Ἀλωπεκόννησος. Κορακόννησος. Μυόννησος, *Arconeſus, Arconeſius, Arctoneſus, Elaphoneſus, Hipponeſus, Alopeconeſus, Coraconeſus, Myoneſus*, quae ſuis quaeque locis inuenies. V. *Cherſoneſus. Proconeſus* vnico N. imperio legis metricae ſcripſit in Perieg. Priſcian.

——— *Saxiſque viget Proconeſus in illa.*

Peloponneſus duobus N Euripidis in Temenidis: Ἅπασα Πελοπόννησος εὐτυχεῖ πόλις.

Tota Peloponneſus feliciter agit vrbs.

Ἀλωπεκόννησος vnico N apud Etymologum.

HALAPANTA, HALOPHANTA, HOLOPHANTA, HOLVPHANTA. Feſtus: *Halapanta ſignificat omnia mentientem, ab eo quod halet omnia, vn grand ſouffleur.* At eius ratio mihi non probatur. Ἄλην *enim Graeci*, inquit, τὸν πλάνην *id eſt, Fallentem appellant.* Errorem Graeci dicunt Ἄλην leniter: vnde *Campi Alei* in vetere Poëta, vbi Bellerophon errauit. *Fallens* autem, ſeu *Impoſtor* Πλάνος dicitur.

HALOPHANTA ſcribendum autumat Canterus lib. 4. Nouarum c. 10.

Plautus Curculione: *Halophantam, an ſycophantam hunc eſſe dicam, neſcio.*

HOLOPHANTA duabus ſillabis O perfectis, Turneb. l. 11. Aduerſ. c. 5.

HOLVPHANTA cum V, ſeu Y placere videtur Nonio, quod *ob fucnda mendacia, miſerrima mercede conducitur*, inquit. Rem in medio relinquo. Diuinem cum diuinantib? Aeque reijciar.

HALTERES *agili rotat lacerto*, Martialis. Adſpiratur ab ἅλλομαι. Non *Alteres*, quod longe eſt aliud. Idem Martialis:

Quid pereunt ſtulto fortes haltere lacerti?

Martialis Exemplaria variant: at Galeni, Aeginetae, Themiſtij, Auctoris Etymologici aſperant: cur leuemus? Meminit Ariſtoteles in Quaeſtionib. Encyclicis. V. Mercurialem.

HALYATTES aſpere apud Pauſaniam Eliac. l. 1. Strab. l. 13. Ἁλυάττου χῶμα. Herodot. l. 1. Leniter, & inconſtanter Pauſaniae in Phocaicis.

HALYZEA Plin. l. 4. c. 1. Thucydidi, Straboni. Ἀλυζίας eſt *Hazylica* in Ptolemeo.

HAMADRYADES, Ἁμαδρυάδες, non *Amadryades*: quae ſecundum Pindarum ἰσοδένδρου τέκμαρ αἰῶνος λαχοῦσαι labentibus quercubus ipſae collabebantur. Ex ἅμα. & δρῦς. V. Etymologum. Verum Ἄμα Dorib. Ἄμυδις leniter ſcribitur: vnde & Latini Δωρίζοντες potuere non adſpirate huic voci. Eodem modo Ἦμαρ fit ex Ἡμέρα, Ἦδος ex Ἡδονή. Conſultius tamen ſcripſeris *Hamadryades*, V ſiratius, & Origini cõformius: nã detrimentũ Spiritus quaeſitius quã verius.

HAMAXAGOGAE. Plauti Truculento: *Damnigeruli forat gerones Bonorum hamaxagogae.* Erant ij, qui *carrucis agebant*, ferebantque bona omnia. Scribere *Hamexagogae* pro *Hamarum* aſportatoribus, coactius eſt.

HAMOTAE duriuſcule in Pontano ſcribitur: vna ſillaba auctius, & melius apud Plautum *Hamiotae*. Rudente: *Saluete fures maritimi, conchitae, atque hamiotae.* Vide *Amus.*

HAMVS, vt adſpiretur, Priſciani eſt praeceptio. V. *Amus.*

HANAPVS. Detrita eſt aſperitas Silij l. 14. *Anapus*, apud Theocritum Ἀνάπω caſu patrio. Et hoc rectum eſt, non *Hanapus*.

HANNIBAL. Vide *Anno.*

HANNO tam adſpirationem deteſtatur, quam *Anna, Annibal*. Nec vſquam Plutarchus aſperat. Silius: ——— *Et te ſeruabimus Anno.*

Liuius ſimiliter, diſſimiliter tamen in editionib. incorrectis. V. *Anno.*

HARA porcorum: *Ara, Altare.* Notauit Priſcianus.

HARENA aſperatur a Mar. Victorino. Vide *Arena.*

HARIOLVS, HARIOLOR, quaſi *Fariolus*, inquit Donat. in Terentium a *Fatis*, & *Fando.* H enim, atque F vicarias ſaepe vices obeunt. Idem praecipit Terentius Scaurus. V. *Hoedus:* Philoxeni Gloſſae Latinograecae: *Pariolus*: προφήτης, θυοσκόπος. Scriptum opinor *Phariolus*: ſed & hoc minus recte. Sequar libẽtius Vſum, vt princeps vocalis in hoc nomine principatũ teneat.

HARMAMAXAE potius quàm *Armamaxae*, quod in Tertulliano de Spectaculis: *De curribus, de thenſis, de armamaxis.* Ita ſine Spiritu Pariſina nouiſſimà editio. Ἅρμα pro *Curru*, proq. loco Dẽſo

 expri-

exprimitur Spiritu. Euſtathius in Iliad. β. Δασύνεται Ὅρμος. Ἅρμα, Ὁρμαθός. Ἅρμα locus in Attica, pagus ad Mycaleſſum, Boeotiae ciuitas, vbique Spiritu ſemper aſpero, neque *Harmamaxa* carere debuit. Herodoti lib. 7. Ἐκ τῶ ἅρματος ἐς ἁρμάμαξαν. Curtius lib. 3. *Quindecim deinde, quas harmamaxas appellabant, ſequebantur*, pleriſque Libris deſit Spiritus. Etymologus: ἁρμάμαξα, ἡ πρὸς ἀνδρῶν καθέδρας καλλωπισμένη ἅμαξα. οἷον ἅρμα. καὶ ἅμαξα.

HARMODIVS tyrannorum Athenis exactor, aſpere. Thucyd. l. 1. *Armodius* damnat erroris, licet inueterati Pontacus cum adſenſu noſtro.

HARMONIA Cadmi vxor. Origo ἁρμός, ſeu Ἁρμονία. Ita paſſim, & recte. Ignorantia plures Euſebij Chronicon Codices inquinauit effuſo Spiritu.

HARPALVS Diodoro, Laërtio, Plut. Iuſt. Pauſaniae. *Arpalus* quis probet?

HARPYIA diphthongo Graecanica, Eutyches, & Priſcianus apud Caſſiodorum. V. *Cynomyia*. Sic *Orithyia*. Amplificatione ſillabae *Arepyia*. Etymologus: Ἅρπυιαι· καὶ πλεονασμῷ τοῦ ε Ἀρέπυιαι.

HARVNDO. V. *Arundo*.

HARVSPEX cum H. Donatus in Phormionem Act. 4. Sc. 4. *Haruſpex ab Haruga* nominatur: nam *Haruga* dicitur hoſtia ab *Hara*, in qua concluditur. V. *Aruſpex*.

HASBYTAE cum Spiritu Ptolemaeo, Euſtathio, Silio. Eo excluſo, & iniecto S ante vltimam Callimacho:

Οἵη τε Τριτωνὶς ἐφ' ὕδασιν Ἀσβύσταο. καὶ ἐφ' ὕδασιν.

Sic Herodoto, ſic Dionyſio.

Ἀσβύσται δ' ἐπὶ τοῖσι μεσήπειροι ναίουσι.
Aſbytae mediterranei ſupra hos ſunt.

HASDRVBAL ſpiritoſe. Origo חצרו בעל, *Atrium Domini*.

HASTA cum adſpiratione ab ἵστημι, Andr. Brabantus. Quaſi *Haſta* atriorum tantummodo ſit iners ornamentum; non procliorum inſtrumentum, quibus in proelijs haſtae eunt, volant, mittuntur apud ſcriptores omne genus: non autem *Stant*. Scriptio placet: ratio iſta euanida non aeque. Olim *Aſta*. Sic olim, non tamen ob Iſidori rationem l. 18. Orig. c. 7. quod ab *Aſta*. *Haſta* qui pugnat, aperto Marte pugnat, non *Aſtu*. St. Guichardus ab הצן V. *Hedera*. Veteres Gloſſae: *Aſta*, ἔγχος: ſed veteres. Perpetuo tenore hodie apud Prudentium *Aſtas*, *Aſtu* excuderunt, neque mihi Prudentium tam φιλαρχαῖον perſuaſerint: titulus eius ſeculi recentioris eſt.

HAVE adſpiratur à Valerio literarum Hebraicarum profeſſore. Ex Hebraeo *Haga*, id eſt, *Vixit*, inquit. Atqui norunt Abecedarij linguae iſtius היה inter, & הגע quantum interſit. Sane quantum οὐρανὸς ἐς' ἀπὸ γαίης. *Aue* ſcribimus vulgi vſum ſecuti, à quo neque doctiores abhorrent. Idque vndeunde ſit. Nam probabile eſt ex Ἀυοῖ, *Aue* figurari, vt ex Ἐιν Ἀρίμοις Homeri, Latini Poetae *Inarime* ſcripſerunt E longo ſimplici. Eſt autem Αὔως, ἡ Ἠώς apud Aeolas teſte Etymologo, eoq. verſiculo: Ἕσπερε πάντα φέρων ὅσα φαινόλις ἐσκέδασ' Αὔως. Vt enim Χαῖρε Xiphilini verbo eſt ἑωθινὸν προσφώνημα: ſic *Aue*. Latini autem ſuo iure ſemel, atque iterum inflexere. Inſcriptiones varię ſunt. Romae in domo Latini Iuuenalis: HAVE. ATIMETE. Eſt & vbi Spiritus abeſt. Saſſinae: SABINE. VRSE. HOMO. OPTIME. AVE. & in alijs Inſcriptionib. notat H ſuperfluum cum iudicio Gruterus. Porrò in Magnonis Notis lego HV. HAVE. Sed eae notae & aeui ruſticioris ſunt; & recentiores ex his affirmo, quam quib. multum deferatur: *Excellentia tua: Grauitas tua: Illuſtris magnificentia tua*. Nunc autem vix inuenitur, qui adſpiret, inquit Pontanus. Nobiſcum Fabius l. 1. c. 6. *Multum enim literatus, qui ſine adſpiratione, & producta ſecunda ſillaba ſalutauit, Auete.* Certe *Haue* heluonem pridianum redolet, & auſtrale neſcio quid. Neque quid Ioſ. Scaliger in Varronem ſit opinatus ignoramus, aut Victorius in Ciceronis epiſtolas productis Epigrammatis Marcelli Ceruini. Literatiſſ. Lipſius in 6. l. Senecae de Beneficijs c. 34. ſcribit: *Cuius vulgare, & publicum verbum & promiſcuum ignotis* AVE. Tametſi loco hoc MS. Eraſmi habent HABE, cui haeret Cuiacius l. 1. Obſeruat. c. 15. *Veteres*, inquit, *dicebant* HABE, *aut* HAVE.

HAVD, HAVT. Paucis, T ſumma eſto litera, ſi conſona ſubijcietur: D, ſi vocalis. Quae diſtinctio Victorini eſt, Eutychis, Lambini, Lipſi. Profert Victorinus exempla:
Haud aliter muros —— *Haud equidem* —— Contra: *Haut audiui, haut multum, haut placitura refer.* Suppar in Graecis Variantia: Μετ' αὐτοῦ, Μεθ' ἑαυτοῦ, [illegible] eum antiqui Codices euariant in eo Aen. 5. —— *Operum haud ignara Mineruae*
Et quamuis per D ſcribas, ſonum tamen ipſius T Soſipater audiri [illegible]. Adi ad Lipſium lib. 3. Variar. c. 29. A praenotato diſcrimine diſtrahunt nos Auctorum te[illegible]nta arena crebriora.

HEBE-

HEBENVS infrequenter inuenias: *Ebenus* concinnius, Graeciſque conformius. Plin. l. 12. c. 4. *Raram arborem ebenum Meroën vſque a Siene fine imperij.* Idem lib. 16. c. 40. Stagirita lib. 4. Meteor. c. 7. ligna dicit ἐπὶ τῷ ὕδατι ἐπιπλεῖν, πλὴν ἐβένου. Theophraſto inter grauiſſima numerantur Πύξος καὶ ἔβενος. Dioſcorides lib. 1. c. ρλ. Ἔβενος κρατίστη ἡ Αἰθιοπική: *Ebenus optima, quae Aethiopica.* Claudianus de Nilo:

Qui ramos ebeni, qui dentes vellit eburnos.

Lucanus: *Laeta comis ebeni Meroe* ——

Aſperitas Pontano diſplicet. At ſcribunt in Prudentio hodie: *Hebenoq. cryſtallum facis.* Neq. diſſimulandum in Dioſcoride quaedam exemplaria praeferre diphthongo principe Ἔβαινος. Diſſauent Hebraea הָבְנִים. Ex Suida diſcas quibuſdam placuiſſe cum L *Ebelus.* Ἔβενος τὸ μέλαν ξύλον, καὶ ἔβελος ὁμοίως. Attente diſparat: *Ebenus atrum lignum, & Ebelus conſimiliter. Ephebenum* legas inter gemmas Plinio recenſitas l. 37. c. 10.

HEBER, HEBRAEVS cum adſpiratione. Inueterauit Conſuetudo potentior Origine: עבר enim caret Spiritu. Heſychius: Ἑβρά, ἑβραῖος, καὶ ὁ ἑβραῖος περάτης. Originem ſequitur Druſus ſpreta Conſuetudine.

HEDERAM multiplicem proauis iuuerit Flatus. Alij ab Ἕδος, quod vbique ſeſſitet, vel cum ſublime adminiculatior nititur. Iſidorus lib. 17. c. 9. quod *arboribus reptando haereat,* ... *Alij ab Haedis,* inquit. Feſtus: *Quod haereat, ſiue quod Edita petat, vel quia id, cui adhaeſerit, edat.* Terentianus orae Niliacae Praeſes: *Haſta quando, & Hedera dicis, Hiſter, Hoſpes, atq. Humus.* Pontacus Originem ab *Edo* complectitur: & afflat nihilominus. Afflat Eutyches, & Becmanus. Pandectae Florentinae leniunt Spiritum, & Feſtus in voce *Ederam*, alij, nec pauci hodie. Diphthongum reſpuunt Poëtae. Maro:

Inter victrices ederam tibi ſerpere lauros. Horatius.

Neſcio quis ———— *Ederoſo conditus antro.*

Apuleius tamen Grammaticus etiam ab *Haerendo* deducit. Vel Origo, vel Conſuetudo diphthongum fregit.

HEI, quod affectui ſeruiat, & cordibus exſpiretur, H videtur initium ſui poſtulare. Ei ab *Eiulo*, inquit Andr. Brab. Nec animaduertit I in *Eiulo* ſubiectioris ſillabae particulam eſſe, neq. cum τῷ η ἑνωθῆναι. Imo ex ea cauſa non ſcribatur Ei: nam eiulans, *cordib.* eiular, vt cum eo loquar. Adſpira ergo. Aen. 12.

Hei mihi, quid tanto turbantur moenia luctu?

In 2. *Hei mihi, qualis erat* ——

Hei quoque, vt *Dei*, pro *Hij*, ſiue *Hi* docet Priſcianus in lib. 9. Aen.

HELENIVM Adſpiratione deſtitui minime poteſt, niſi ſubſtitutione. Diſertiſſime Plin. l. 21. c. 10. *Helenium e lacrimis Helenae dicitur natum, & ideo in Helena inſula laudatiſſimum.* Ἰσοφικώτερον Heſychius: Ἑλένιον βοτάνη τις, ἥν φασιν Ἑλένην σπεῖραι, πρὸς τοὺς ὄφεις, ὅπως βοσκόμενοι ἀναιρεθῶσιν. *Helenium herbae genus, ab Helena ſatum, vt aiunt, ſerpentibus exitiabile, ſi edint.* Ἑλένιον Dioſcoridi lib. 1. c. κζ, κη. Theophraſto Βελένιον, vt *Helena, Belena.* Eandem per B. ſcriptionem Ariſtoteli lib. de Plantis tribuit Hermolaus Barbarus. Scriptum & *Inula, Enula.* Columella lib. 10. *Capparis, & triſtes inulae, ferulaeq. minaces.* Idem lib. 11. c. 3. *Siſer, atque inula conualeſcunt alte paſtinato, & ſtercorato agro.* Palladius titulo 24. *Hoc menſe inula ſeritur.* Hoc, alijſq. Palladij locis *Inela* per E in ſecunda Commelinus edidit. Officinae *Enula Campana.*

HELICE in omnibus veteribus Monimentis legit Carrion: alij Spiritu iugulato ſcribunt *Elice.* Minus recte. Aratus mille teſtes Τὴν δ᾽ ἑτέρην Ἑλίκην, Ἑλίκῃ γε μὲν ἄνδρες Ἀχαιοί.

HELLEBORVM cum Spiritu Graeca Conſuetudine. Probat Etymum παρὰ τὸ ἑλεῖν τῇ βορᾷ, quod *Eſu* perimat, Suidas, Etymologus, Maro:

— *Helleboroſque graues, nigrumque bitumen.*

Abſque Spiritu dixit Rudente Plautus. *Elleboroſus ſum.* Ipſi ſimiliter Graeci. Nicandrus in Alexipharmacis Πόσιν ἐλλεβόροιο. Dioſcorides Ἐλλέβορος λευκὸς, Ἐλλέβορος μέλας Scribitur & in prima poſitione *Elleborum.* Gelenius ſaepiſſimis locis apud Plinium Spiritum expuit. V. l. 25. c. 5. Martialis lib. 9. Epigr. 106. *Accipias, ſed ſi potat in elleboro.* Vbi Raderi Commentarius *In helleboro.* Abſque H ſcribi praecipit Merula in lib. 4. de Ponto. In Gellij perbona ſane editione à Gryfio lib. 17. c. 15 conſtanter aſperatur haec vox, idq. Origini iam à Suida praeſtructae congruenter. Verum & ipſi Graeci quandoq. abeunt ab Origine diuerſi. Scribunt enim leniter Ἔλαφος, cum ſit παρὰ τὸ ἐλᾶν τοὺς ὄφεις ſecundum Didymum, a *trahendis, vorandiſque ſerpentibus.* V. Etymologum, Dioſcoridem lib. 4. Theophraſtum lib. 9. c. 11. hiſtor. Plaut. Legi & in

Scylacis Caryandeni Periplo ἐλλεβορίζεσθαι leniter, & Ἐλλεβοριᾶν in Heſychio, cuius editio: Ἐλλέβορος, ἡ βοτάνη, ἣν ἐσθίουσιν αἱ ὄρτυγες. Iidem Graeci eodem modo ſcribunt Ἐμμανίως, cum ſit ex Αἷμα ἔπος. Ἔμπουσα, ἀπὸ ἑνὸς ποδός, Empuſa. Heſychius: Ἔμπουσα, φάσμα δαιμονιῶδες.

HELLESPONTVS, Ἑλλήσποντος, πόντος ἀπὸ τῆς Ἕλλης, Heſychius. Quo ſuper vberant puſilla in Homerum Scholia. Cicero in Oratore vocem partitur:

Qua pontus Helles ſuperat modum.

HELIOGABALVS ſcribendum ex Spartiano, Capitolino, Lampridio, Victore vtroque, Eutropio, Marcellino, Seruio, Graeciſque vniuerſis. Hiſtorici namque alienigena nomina linguae ſuae modulis concinniora faciunt, deterſa ſcabritie barbarica. Tantum valet Conſuetudo, praeſertim paulo vetuſtior. Origine ſpectata ſcribes *Alagabalus*: ita eſt literatis Saxis: vel *Elagabalus*, quod Nummis antiquioribus eſt familiarius. Ratio: אל Hebraeum eſt, ex quo Syrorum אלה, quos Saxa ſequuntur, Nec alias ignoramus formas. Dionis Epitoma: Ἐλιογάβαλος. Regia e Dione Excerpta: Ἐλεαγάβαλος. Zonaras apud Photium: Ἐλαγάβαλος. Herodianus: Ἐλαιογάβαλος. Lipſius lib. 3. Antiq. Lect. perpetuo tenore *Eligabalus* ſecunda in ſtatione I poſito.

HELORVS Aën. 3. in antiquis Codicibus.

——— ——— Vndae clamoſus Helorus.

Silij lib. 14. in Verrinis *Elorus*, *Elorini* interliſo Spiritu. Similiter apud Scylacem Caryandenum, Plin. lib. 3. c. 7. Apollodorum.

HELVCVS Spiritoſe. Non eſt ab *Heluone*, non ab *Eluo*: ſed quaſi Ἑωλικός, ab Ἕωλος, vt Ἕωλα λείψανα, *Reliquias pridianae*, Eſt enim ſtupor corporis, atque animi ex pridiana crapula, & compotatione, qualis Acerrae a Martiale traducitur. Vide Apuleium Apol. Tertullian. de Corona, Feſtum, Gellium lib. 16. c. 12. Nec ab *Heluone* eſt, nec ab *Eluo*. Tertullian. de Corona Militis: *Cerebrum ab heluco defenſare*. Animi cauſa adſcribatur Heſychius: Ἑωλοκρασία, χθεσινὴ μέθη. Feſtus: *Elucum ſignificat languidum, ac ſemiſomnum ... id eſt, Heſterno vino languentem, quem ἕωλον vocant Graeci*. Notauit Originem, & abſque H notauit.

Tantum aeui mutare valet longinqua vetuſtas!

HELVO, per H, & L vnicum nonnulli ab eo, quod eſt *Holus* omne de patella deuorare, ſiue a priſco *Helus*, vt *Hemo* pro *Homo*. Alij L geminant ab Ἕλλην, qua ratione orta ſunt *Graecari*, *Pergraecari*. Nugamenta. Certe & Flatus, & vda gemina rem aliquanto magis redolent. Feſtus ab *Eluendo*. Vnde igitur Spiritus? vnde gemina vda? Ducitur ex Ὅλον λύω.

HEPAR, ἧπαρ aſpere. Becmanus leuigatorum refert in cenſum, *Epar* Origine adſignata ridicularia παρὰ τὸ ἐπαρδεύειν. Quae etſi ex Etymologo eſt, cum iudicio tamen excerpendum fuerat, quod melius: dici videlicet ἧπαρ quaſi ἧδαρ ab ἥδομαι, quod eſt voluptate afficior. δι᾽ αὐτοῦ γὰρ εὐφραινόμεθα, καὶ ἐν τούτῳ τῷ μέρει τὰ τῆς ἡδονῆς, καὶ τὰ τῆς ἐπιθυμίας ἔγκειται. Idem Etymologus. *Per ipſum enim hepar voluptate afficimur: eâque parte in hac voluptatis, & libidinis ſedes*. *Hepar* item piſcis cum aſpero Spiritu Plin. l. 32. c. vltimo.

HERACLITVS I Latiari, non Graecanico *Heraclytus*, vt in pleriſque Euſebij libris editis. Lucretius l. 1.

Heraclitus init, quorum dux agmina primus.

Cicero nominat *Heraclytum phyſicum*. In eius Epitaphio Diogenis Laërtij lib. 9.

Πολλάκις Ἡράκλειτον ἐθαύμασα.

Tenditur ergo tertia, quod ex biuocali nata, non ex Y. Ita Suidas, Tertullianus, alij ſcripſere.

HERBA quaſi *Herpa* ἐκ τοῦ ἕρπειν: nam, niſi cauleſcat ſemini proxima, incumbit prona, & *repit, atque ſerpit*. Iuuat in parte Nonius: *Herba eſt viride pecorum pabulum*. Alij Φορβή. *Forba*, *Herba*, vt *Folus*, *Holus*. Vnde propemodum nomen ſuum explicat Phorbas pecoris regij ἀρχιποιμὴν in Oedipo Senecae:

Laetus Cithaeron pabulo ſemper nouo
Aeſtiua noſtro prata ſubmittit gregi.

Pontanus diphthongo ſcripſit *Haerba*. Repellendus. Ab *Haerendo* ille. Non omnis planta radice haeret? ideone herba planta omnis?

HERBESVS. Silius lib. 14. *Non Herbeſus iners* ——— Vide Solinum c. 11. Apud Polybium edente Secerio Σερβησσός Spiritu in Sibilum tranſeunte. Vide quae ad Silium ſuper *Sedentanis* notamus. Stephani codex leniter, & ſigmate repoſito Ἕρβησσος.

HERCEVS *Iupiter* extra diphthongum Feſto extenſa vocali media, ex Ἕρκειος Ouid. in Ibyn:

Cui nihil Herceí profuit ara Iouis.

Alij per I ſcriptitant.

HERCYNIA ſpiritoſe, & Pythagorica litera Melas l. 3. c. 3. In vetuſtis Libris *Herquinia.* Apollon. l. 4. Argon. Σκοπίλοιο καθ' Ἑρκυνίου manifeſto Spiritus argumento, vti & apud Strabonem. Tamen abſq. illo legas apud Suidam Ἑρκύνιοι δρυμοί, Prima per O legitur apud Ptolemaeum ex Eratoſthene, Ὀρκυνία, nec praue. Eſt enim Graecis Ὄρκος ab Ἕρκος, Fidei ſaeptum, ſeu cancelli, quos nefas exire. Dionyſius:

Ἑρκυνίου δρυμοῖο παραθρώσκοντες ὀρόγκους.

Hercyniae ſiluae praetercurſantes capita.

HERCISCO ab Ἕρκος, Ἑρκίζω. Vbi namque diuiſio, termini: ac viciſſim vbi diuiſi termini. diuiſa res. Minus recte ſcribunt amiſſo Spiritu *Familiae ercifcundae*: ſed priſcorum moribus excuſantur.

HERDONIA primore ſillaba ex E concreta, Plin. l. 3. Eadem ex A Ptolemaeus *Hardonia.* Priori ſcriptioni fauet *Herdonias* Liuij lib. 3.

HEREBVS Spiritu maculatur, Ἔρεβος ſiue ſit ex Graecorum Ἔρα, ſiue ex Iudaeorum ערב. At Val. Probi lib. 2. legas *Herebos, Herebus.* Abſcedo. Metis in aedib. Clareuaotijs:

IIII. VIR. SACRORVM. EREBI

Silius Italicus: *Totamque Erebo demitte Saguntum.*

Varro apud Feſtum: *Erebo creata fuſcis crinibus Nox te inuoco.*

HERE, HERI, Priſcianus, cui haeret Quintilianus lib. 1. Inſt. Orat. c. 7. *Here nunc E litera terminamus: at veterum Comicorum adhuc Libris inuenio: Heri ad me venit.* Addit eam fuiſſe Auguſto Imp. ſcribendi rationem: *Quod idem in epiſtolis Auguſti, quas ſua manu ſcripſit, aut emendauit, deprehenditur.* Tantane maieſtas ad hanc literarum humilitatem deiecit ſe, vt etiam ſemel ſcripta, *emendaret?* Virum perquam curioſum! prope *curionem* dixi. Feſtus: *Here, ideſt aduerbium temporis, Heri.* Horatius lib. 2.

Sat. 8. —— *Dictus here illic*

De medio potare die —— —— Martialis lib. 1.

Epig. 44. *Et poſitum nobis nil here praeter aprum.*

Calpurnius Ecloga 4. —— *Here quos mihi doctus Iolas* *Donauit* ——

Petrus Victorius veterum ſecutus auctoritatem in Cicerone ſcribit *Here.* Repugnat Flauius Soſipater, qui cum ex Afranij Emancipato produxiſſet: *Quod heri valetudo obſtitit*, Ciceroni Tuſculanarum libro ſecundo tribuit *Heri*, & Terentio in Phormione.

HERES ex *Hero* propagatum volunt, vtrumque vocali perſola ſcribi, vtrumq. Spiritu inchoari, quem Vetuſtas inuidenit. Iuſtinianus lib. 2. Inſtit. tit. 19. *Pro herede enim gerere, eſt pro Domino gerere. Veteres enim heredes pro Dominis appellabant.* Plautus Menaechmis:

—— *Abſtuli Hanc, cuius heres nunquam erit poſt hunc diem.*

Sic & Pandectae Florentinae. Extra lutium prudentes Feſtus etiam *Heredem dominum*, interpretatur. Inſcriptiones ubijciunt nobis vocalem incomitatam. Vna apud Farfarum fluuium:

HEREDITATIVM

Diphthongum procul amolitur Carion in lib. 1. Val. Flacci. Neque praetermittendum pro *Heredem* veteres poſuiſſe *Herem* Naeuius Gymnaſtico: *Atque meis bonis omnibus ego te herem faciam.* Accius Didaſcalicon lib. 1.

Sapientiae inuictae gratia,

Atque honoris gratia patera herem mactauit aurea.

Mutilatio iſta coniectioni viam aperit, olim vt fuerint *Haeredes*, οἱ αἱροῦντες. *Capientes, Conſortes.* Ex qua Origine Conſuetudo vocalem priorem detriuerit. Silburgius Notis ad Leges XII. id etiam notauit. Inſcriptionum facies non vna. Romae ad Quirinalem:

MARCVS. ADVOCATVS. ERES. ET
AMICVS. BENEMERENTI FECIT

Ibidem in Agone aſpice:

HEREDES. PATRI. INNOCENTISSIMO

Romae in Lateranenſi:

L. CAECINAE. SYMPHORO
SO. HAEREDES

Diphthongo gaudet Iouianus Pontanus. Iuriſconſultorum cuneus aliorſum fertur, Cuiacius lib. 5. Obſer. c. 10. Caſſiodorus, Taurelius, alij.

HERENNIVS duobus NN, Lapides Capitolini, alijque, item duo Nummi argentei An-

tei Andreae Lauretani, & alius Alexandri Toti.

HERMAGORA, AENEA, ANCHISA in prima poſitione ſcripſerunt Antiqui, Quintilianus lib. 1. cap. 5.

HERODES. Sic antiqui Libri. Graeci omnes Ὀρώδης. Ab eis diſiungitur Plutarchus in Craſſo Ὑρώδης, *Hyroder*. V. *Orodae*.

HESYCHIVS, Ἡσύχιος Augustino aequalis, Salonitanus Epiſcopus: *Iſychius* Gregorio M. aequalis, Epiſcopus Hieroſolymitanus, & ſcriptor Latinus. Editioni eius eſt *Iſychius*. Verum ſcriptio primum conſtituta, lectiſſima eſt: eſto pluribus nomen conueniat. Nec plura opus. *Eſythius* Trithemio Presbyter Hieroſolymitanus, & Monachus Gregorij Nazienzeni auditor, καὶ συμμαθητής.

HESEBON ſacrae literae. οἱ 70. Seniores leniter Ἐσβών השבון.

HESTIAEA per E, ac per I *Hiſtiaea*. Euboeae vrbs. Homero in Catalogo Πολυστάφυλος Ἱστίαια. Ioniae *Heſtica* dumtaxat vtrobique per E ſimplum, Stephanus de Vrbibus.

HETRVRIA extra biuocalem: Spiritum poſcit Originatio, quaſi ἕτερος ὅρος: ſeu Οὗρος *Romae enim finis antea vnam tantum Tiberis ripam tenebat*, inquit Iſidorus lib 14. Orig. cap. 4. Accedit Strabo lib. 5. Οἱ Τυῤῥηνοὶ τὰ πεδία ἔχοντες τὰ μεχρὶ τοῦ ποταμοῦ τοῦ Τιβέρεως: *Etruſci adusque Tiberim, quidquid erat campi, tenebant.* Plin. l. 3. c. 5. de Tiberi: *Etruriam ab Vmbris, ac Sabinis, mox citra XIII. M. paſſ. vrbis Veientem agrum a Cruſtumino, dein Fidenatem, Latinumque a Vaticano dirimens.* Biuocalis principio vocis olim poſita pridem euiluit: etſi Hermolaus Barbarus in 3. lib. Plinij cap. 15. nomen ducat παρὰ τὸ αἰθέρα θεάζειν, quod auguriorum peritia famam eſſent adepti, *Aetruſcos* reatur appellatos. Hermolaum ſequitur Ant. Auguſtinus Dialogo X. Antiquitatum. Idem nihilominus in lib. 5. cap. 27. per E ſolum primam ſcribendā praecipit contra Originem, quam ſimplicius ab *Etruſco principe* tranſcribit Iſidorus. Aen. 8.

Ergo omnis furijs ſurrexit Etruria iuſtis,

Alibique —— *Campis inſedit Etruſcis.*

Strabo: Τυῤῥηνοί, οὓς Ῥωμαῖοι Ἐτρούσκους, καὶ Θουσκόους ὀνομάζουσι. Dionyſius Halicarnaſſeus lib. 1. Ἀπὸ τῆς χώρας, ἐν ᾗ πολὺ ᾤκησαν, Ἐτρουρίας προσαγορευομένης, Ἐτρούσκους καλοῦσι τοὺς ἀνθρώπους: *A regione, quam inhabitabant, Etruria appellata, Etruſcos vocant incolas.* Spiritum ergo ab Origine debitum conſenſu excluſerunt Libri veteres, Lapides Capitolini, aliique, ac Nummi. I ad Manutium, i ad Gruteri Theſaurum, i ad Dionyſium Halic. lib. 1.

HEVILA vetus Editio Romana Bibliorum. Philo lib. 1. Allegoriarum, & οἱ 70. Interpretes lib. 1. Reg. c. 15. Conformius id Hebraeis, Chaldaeiſque, quam *Euila* negato Spiritu.

HIBERNVS, vtpote ab *Hiems* (de quo mox) I Latiari. Eaque cauſa adſpiratur. Adſpirant etiam Phocas lib. de Adſpiratione, & Adamantius Martyrius figurans ex *Imber*. Quaſi vero *Imber*, *Vmbrlae* inchoata ſint a Flatu.

HIBERVS aſpere ſcribi praecipit Phocas lib. de Adſpitatione. Sic habet Vibius Sequeſter lib. de Fluminibus: ſic vetus Auſonij liber: ſic Nummorum nonnulli: ſic Pandectae Florentinae, vt Pandectae ſint. Pontacus ad Euſebij Chronica Spiritum interlidere non auſus: eum attribuit Ruffo, Ammiano, Velleio, Spartiano, Tacito: auſimne librariorum erratis eum arrogare? Certe Graeci conſenſu leniter ſcribunt. Nonnus Ῥηνος Ἴβηρ —— Dionyſius Ἴβηρες, Strabo, alij.

HIBISCVS, IBISCVS, EBISCVS a Libris, & Auctoribus recipit Erythraeus. Dioſcorides lib. 3. Ἀλθαία ἥν οἱ δὲ ἰβίσκον καλοῦσιν: *Althaea, quam Ibiſcum vocant nonnulli.* Idem lib. 6. Ἀλθαίας, ἣν Ἐβίσκον καλοῦσιν οἱ Ῥωμαῖοι: *Althaeae, quam Ebiſcum Romani nominant.* Non exeamus Virgilij ſaepta, quibus eſt: *Hoedorumque gregem viridi compeſcere hibiſco.*

HIC, HOC vnico C: non *Hicc*, non *Heic* (ſexcentis etſi locis ita ſcripſerit Nannius, ac fere Teutones) non *Heicc*, non *Hocc*. Veteres Grammatici geminum CC praeſcribunt. Olim ita fuit: mutationem temporis ſecuta eſt mutatio ſcriptionis. Terentianus:

Dabo & latentem, ſed notandum Creticum:
SOLVS HIC INFLEXIT SENSVS: *nam primus & iſtic*
Pes longiorem tertiam dat ſillabam.
CC geminum quoniam ſermonis regula poſcit.

Poſt pauca: *Aut geminum in tali pronomine ſi fugimus CC.*
Spondeus ille non erit, qui talis eſt.
HOCC ILLVD GERMANA FVIT: ſed &: HOCC ERAT ALMA
Iambus ille fiet: iſte tribrachus.

Priſcianus lib. 13. tradit haſce voces plenas, *Hicce*, *Haecce*, *Hocce*. Vnde vocali quoque ſeqnente

per

per Synaloephen manentibus duobus CC ſolebant producere, vt Virgilius:

Hoc erat alma parens ——

Et ſic in antiquiſſimis Codicibus inuenitur bis C C ſcriptum. Nihilominus Probus in Inſtitutis Artium l. 1. *Mutae literae nouem ſunt*: B. C. D. G. H. K. P. Q. T. *Hae omnes praeter C in oratione poſitae ſimplices ſunt: quoniam C litera duplex in ſolis dumtaxat pronominibus inuenitur, & vna pro duabus conſonantibus cedit. Quoniam craſſum ſonum reddit, ac duplicem, vt*: HOC ILLVD GERMANA FVIT, *&*, PROCH IVPPITER IBIT. *Hic ait*, *&*, *Hoc erat alma parens. In caeteris autem partibus orationis duplicem non obtinet poteſtatem. Nam ſi dicas: Nec erat alma parens. Nec*, ait *pro vna cedit, & vis illa ſoni deficit craſſiorie.* Scribit his affinia Victorious. Capella lib. 3. *Sola mutarum C antecedentem vocalem producit, & pro duplici habetur, vt: Hic Haec, Hoc. Vnde* SOLVS HIC, *ſiue ſimplex C, ſiue duplex ſcribitur, Creticus eſt.* Eryrhraeus, & alij non Cretico verſum metiuntur, ſed Dactylo, notantque *Hic* ter apud Poëtam termaximum, corripi, & quod neceſſe eſt, *Hic* ſcribunt C perſolo. Quid ni ſequamur molliorem dicendi, ſcribendique rationem? Ecquis nos iubeat ſemibarbaros ore duro duplex CC in poſteritate vocis efferre? Cur vero C vnicum vicem duorum legitime non obeat? Deinde *Maiius, Peiius, Etius* olim ſcripta: nunc deſita. Item *Reij* apud Lucretium, *Fideij* apud alios. Cur non in eo pronomine alterum C vetuſtas obſoletius factum iuerit? Pierius in ſecundam Aeneidem nullum ex antiquis Codicibus inueniſſe teſtatur, cui ineſſet *Hocc* duplici CC perfectum. Priſcianus tamen lib. 12. notar in antiquiſſimis Codicibus inueniri bis CC ſcriptum, & lib. 13. producendae ſillabae cauſam adſignat gemiois CC, addito, *Scriptorum negligentia praetermiſit vnum C*. Priſciano idem ſentit, docetq. Vel. Longus, quibus pugoat Soſipater Charilius, vltimumque Poſitionis modum producit, cum dictio *deſinit in conſonantem* C, qua pars orationis finitur, & excipitur a vocali, vt: HOC ÉRAT ALMA PARENS. An vero *Hoic* ſcribendum ſit, Vide Volumine 1. ſcribendumne ſit *Arteis* tract de Variantia cap. 2.

HIEMS I Latiari, non Graecanico, & P interiuncto careat. Vetuſto Latio Y fuit incognitum. Primitus ergo ſcriptum *Haems*, poſt *Hiems* ciuiliore nota, vt *Optimus* ex *Optumo*. Suadet hoc & compoſitionis ratio, in *Bimus, Trimus, Quadrimus*, qui binas, trinas, quaternas *hiemes* fuerit. Nam haec, taliaq. ex *Hieme* confieri Adamantio credo. P in medio pridem poſſeſſione deturbauit Terentius Scaurus, ea ſcriptione ſtribliginis accuſata, cum nullum eius caeteris in caſibus veſtigium pareat. Ideo *Princeps, Deinceps, Coelebs*, P, ac B in prima poſitione integrantur, quod iſtae ipſae mutae deprehenſae ſint in obliquis. Ita ſaepius, inquam, Scaurus, Papirianus, Caecilius Vindex, Beda, Victorinus. Caſſiodorus expreſſim in Orthographia: *Hiems, vt Caecilio videtur, P habere propter M literam non debet, quod ſatis ſine ea litera M ſonet: vel quod per omnes caſus, ne veſtigium quidem illius appareat.* Ita Virgilij Codices, quotquot Pierius viderit, & Tullianorum Codicum antiquitas, ac praeſtantia Victorio adorata, *Hiems* abſque P: etſi cum eo ſit in Kalendarij fruſto apud Fuluium Vrſinum HIEMPS, & in quibuſdam Libris Chirographis denſiſſime. Nec Gifanij ſuper hoc afanias non vidimus. Varroni lib. 5. de LL. ab *Hiatu Hiems*, cui haerent alij biantibus auribus, & arrectis. Secedo.

Aeſtus hiulcat agros, terraeque ardore dehiſcunt:

non *Hiems*, quae *terras adſtringit biantes*. Super vocis huiuſce adſpiratione vide *Humidus*. Addidero per tranſennā, vti veteribus *Schema, Schemae*, ſimiliaque: ita ex Ὕῆμα obſoletiore foemineo figuratum primitus *Hyema*, ſeu *Hyemis*, ex quo deinde *Hiems*. A *pluuia* ſcilicet, & *Hyadum* dominatu: ſicut ab *Imbribus December, Nouember*, menſeſque deincipes.

HIERAPOLIM per A ſcripſiſſem, inquit Pontacus, cum Strabone, lib. 13 Vitruuio lib. 8. Euagrio lib. 1. c. 19 Xiphilino in Traiano, Plinio lib. 5. c. 23. 26. & l. 4. c. 12. lib. 32. c. 2. Vlpiano lib. 1. de Aqua quotidiana, Hieronymo paſſim, Euſebio, Cedreno, Photio, & alijs. Quid exſpectas, Lector, amplius? quis tam denſam grauiſſimorum Auctorum nubem perrumpat? Non ego: ne ſim temerarius. An Pontacus? Pergit: Niſi obſeruaſſem noſtrum Euſebium, ſeu Hieronymum in hoc Chronico ſub Olympiade 110. 120. 137. ſemper ſcribere conſentientibus Libris omnibus *Hieropolis*, & non *Hierapolis*: *Hieropolitanus*, & non *Hierapolitanus*. Nihilominus in ſupero torrente mergi, vbi cauſas habet error honeſtas, quam tutus ducis periculum experiri, ex quo non ſe, non me Pontacus eripiat mihi decretum, certumque eſt. Coiuerunt enim vnam in ſocietatem recta nomina Ἱερά Πόλις, non obliqua: ideoque inuariata compoſitum vnum integrant. Proportio iuuat in *Neapolis*, non *Neopolis*, *Olbiapolis*, *Sacrania*, *Sacranienſes*. Diuertit ratio in *Nicopolis Metropolis*, *Perſepolis*, *Adrianopolis*, *Audomaropolis*: hae namque voces hybridae ex obliquo coagmentantur. Vltra quaeris, aut ſcire fata vetant: ad Conſuetudinis dominationem omnia referamus. Cur enim Ἀχρόπολις? Neque obſtat Philo Iudaeus con-

tra Flac-

tra Flaccum: Μητρόπολιν μὲν τὴν Ἱερόπολιν ἡγούμενος, καθ᾽ ἣν ἵδρυται ὁ τοῦ ὑψίστου Θεοῦ ναὸς ἅγιος. Hoc enim loco more Graecorum de *Ieruſalem* loquitur, & ſcribit, itaque illam vocare illi hoc loco viſum.

HIERONYMVS cum Spiritu, literaque Pythagorae. Docet ratio compoſiti Ἱερὸν ὄνομα, Dialecto O in Y abit. Idque Vſus Latinorum, Graecorum Machab. l. 2. D. Auguſtini. Clementis, D. Hieronymi, Liuij, Pindari, Pauſaniae confirmat. Notat contra Pontacus ad Euſebij Chronicon libros MSS. maximam partem ab eo ſcribendi modo diuerſos ire, hoc eſt, H. praetermittere, & I Latinorum infulcire in ſillabam tertiam. Nolim ſequi.

HIEROPHILE, EROPHILE, HEROPHILA ſibyllae nomen vnius omnino variantes apud Suidam, Martianum, Lactantium, Solinum, Clementem. Quod primum, optimum: neque primis vltima cedunt.

HIERVSALEM indoctum vulgus aſperat, fauet Apollinarius Pſalmo 136.

Αἴκ᾽ Ἱερουσαλὴμ πολυήρατε σεῖο λαθοίμην.

Blandiuntur Graeci *Antinupolis*, *Hierupoa*, exemplo, quaſi ſit Ἱεροῦ, *Sacri*, ſeu *Sancti* ciuitas *Salem*. Sed contra Originem male tornatam vocem vernaculae ſuae linguae adaptarunt. Qui Iudaeam a limine conſalutarunt, ſciunt interpretamentum vocis eſſe *Viſionem pacis*, ita Gregorio M. hom. 2. in Ezechielem interpretante, D. Hieronymo epiſtola ad Marcellam, Niceta in Nazianz. D. Ambroſij in epiſt. ad Rom. c. 10. D. Auguſt. tom. 4. c. 20. de Catechiſſandis Rudibus: *Ieruſalem dicitur, quod verbum eſt Hebraeum, & interpretatur Viſio pacis*. Ergo Flatum remittes. Marchantij Minoritae agellus macrior fuiſſet, niſi hoc ſtercore pingueſceret, *Hieruſalem* ſcripto.

HIEROSOLYMIS alia ineſt ratio. Nam cum *Solymorum* appellationem vetus frequentet hiſtoria, ſitque totius orbis olim metropolis rerum ſacrarum pretio, compoſitione nata ſunt *Hieroſolyma* Q. Calabro non incognita, vide ſis Notas ad eum noſtras ibi:

Ἀργαλέων Σολύμων ἱερὸν στρατὸν ——

Ioſephus lib. 1. c. 11. Τὴν μέντοι Σόλυμα ὕστερον ἐκάλεσαν Ἱεροσόλυμα.

HIETO cum E ab *Hio* figurat Diomedes lib. 1. *Hiato* per A eſt Exemplaribus Laberij in Tauro: *Hiatantur fores*. Poſt idem *Diomedes diſertim: Hietare, & Hiatare veteres dixerunt*. Cn. Attius 20. Iliados: *Ille hiatans herbam moribundo ore*. Caecilius: *Sequere me tu, qui mihi oſcitans, hietanſque reſtas*.

HILARVS I adſpirato, Libri, Lapides, Graecia. Quis ambigit? Plautus Moſtell. *Hilarus eſt fruſtra iſtic homo*. Vſitatius in *Hilaris*, I vltima. Terent. Scaurus in Orthographia. Horat.

Oderunt hilarem triſtes, triſtemque iocoſi.

HILERDA, vt *Hilarus* ſcribit Phocas. Diuertunt editi Libri omnes Auſonij, Vibij Sequeſtri, Silij, Lucani, Caeſaris, Strabonis, Graecorum. Silius:

Nec quae Dardanios poſt vidit Ilerda furores.

Caeſar de Bello Ciuili: *Explicitius videbatur ad Ilerdam reuerti*. Plin. lib. 3. c. 3. *Ilerdenſes, Surdaonum gentis*. Adamantius, & Eutyches leuigant.

HIMANTOPODES, quaqua ſignificantia aſperata primore. Plin. l. 5. c. 8. *Aegipanas ſemiferos, & Blemmyas, & Gamphaſantas, & Satyros, & Himantopodas*. Ibidem: *Himantopodes loripedes quidam, quibus ſerpendo ingredi natura eſt*. Graecis Ἱμάς: vnde Ἱμονιάν.

HIMERA Siciliae fluuius ex Ἵμερος cum aſpero recte apud Thucydidem l. 6. & Diodorum. Quos apud I ſimplex rectiſſime Inſcriptione veteri ſuffragante; IMERAIΩN. Ita Silius, Solinus, vitio ſolemni ſcribitur Y Graiorum. Vitio quoque apud Antigonum Ἡμέρα per H, eſto Graeci ſcribant etiam Ἵμερος: vitio apud Polybium Ἡμεραίων.

HINNVS, HINNVLVS, Ἴννος denſiore Spiritu, & duabus conſonis. Cum ſit ex equo, & aſina, ſortitur a matre figuram, a patre, cuius eſt *Hinnire*, nomen. Columella lib. 6. c. 35. *Qui ex equo, & aſina concepti generantur: quamuis a patre nomen traxerint, quod Hinni dicantur*. Codices deprauati, quibus altera deſit.

HIPPEGVS, HIPPAGVS recte. Ἱππηγός. *Hippaginem* vocant alij, alij *Hippagogum*. Ἱππαγωγός enim nauis eſt, qua *Aguntur*, ſeu portantur, *equi*. Non poſſum probare Hermolaum reponentem *Hipagum* P vnico. Scelerata exemplaria offerunt nobis *Hypagus* per literam Pythagoricam.

HIPPO, HIPPONA. Prius tritiſſimum, & recte: apud *Hipponam* legas Iſidori lib. 1. Originum c. 36.

HIPPODAME, HIPPODAMIA. Georg. 3. Maro:

Hippodameque, humeroque Pelops inſignis eburno.

Alterum

Alterum vbiuis: in Aeliano, Suida, Poëtis.

HIRCVS. Antiquioribus *Hirquus*, In Virgilij Palaemone eadem vox:

—— *Aduerſa tuentibus hirquis*

ſcribitur in oblongo Pierij Codice, itaque a nonnullis receptum ait Seruius: Romanus vero, & alter perantiquus cum Mediceo: *Hircis*; atque ita in Longobardico. *Ircis* olim ſpiritu defectum fuit. *Firquus* Fabio, l. 1. & Varroni lib. 4. de LL.

HIRNEA Catoni de RR. c. 81. *Cirnea* Plauto in Amphitruone.

HIRQVITALLVS aſpere Feſto, ac Cenſorino. Hoc Origo ab *Hirquo* poſcit, & gallaturientis vox aſperior.

HIRTIVS cum T, Libri, Lapides, Nummi, Graecorum Conſuetudo, & Latinorum. Origo flagitat ab *Hirto*. Qui ab *Hirco Hircius* ſcribunt, reddant commenti cauſam.

HISCE tertio, ac ſexto caſu pluratiuis. *Hiſce* etiam primo caſu eiuſdem numeri ſcriptum arbitratur Priſcianus lib. 12. hiſce in locis Terentij:

Hiſce arbitrantur nunc hoc munere ſuam eſſe Thaïdem.

Plauti: *Hiſce autem inter ſe confinxerunt dolum.*

In quo videntur Euphoniae cauſa S interpoſuiſſe veteres, inquit Priſcianus.

HISCO ſillabis duabus. Cato ſillaba mactauit vocem, *Hiaſco*: aut potius primigenium vſurpauit. Alij ex χάσκω.

HISMAEL perperam, & aduerſante Origine Iudaica aſperatur. *Iſmael* probe.

HISPALIS adſibilatur rectius. Plinio, Silioque conciſius *Hiſpal*. Arrias Montanus: *Hiſpalis nomen Phoenicum eſt ex Spila, ſeu Spala deflexum, quod planitiem, ſiue virentem regionem ſignificat. A Graecis addita eſt Adſpiratio.* Haec ille. nec ſine admiratione noſtra. Philoſtrato l. 5. de Vita Apollonij: Ὑσπολα, πόλις δ᾽ ἀχαΐνη βαιτική. Ptolemaeo Ἴσπαλις leniter. Silij Exemplaria nonnulla *Iſpal* praeferunt.

Alia l. 3. — *Alternis aeſtibus Hiſpal.*

Brulius Praefatione in Iſidorum Hiſpalenſem: *Spala vero, & Spalenſis* ſuppreſſa prima ſillaba pro *Hiſpalis*, & *Hiſpalenſis* in vetuſtiſſimis MSS. Codicibus, atq. etiam in alijs impreſſis paſſim legitur.

HISPANIA quatuor ſillabis H, & I primam abſoluentibus ſillabam crebertime, ac rectiſſime. Nihilominus in D. Pauli epiſtola ad Rom. c. 15. v. 23. 24 Σπανίας legimus: item in D. Chryſoſt. commentario. SS geminare, videtur barbaricum. Inſcriptio Romae in aedibus Alexandri Panellae:

D. M
M. VLPIO
ARACINTHO. RE†IA
HSSPANO. P. PRIM
NATIONE. PALANTI
NVS. PVGNAVIT
IMP. XI.
: . . . .
XXXIIII.
. . . . .

HISTER adſpirat Terentianus:

Vna nam ſpiramen addit omnibus vocalibus,
Haſta quando, & Hedera dicis, Hiſter, Hoſpes, atque Humus.

Item Eutyches. Spoleti Epigramma:

P. MARCIVS. P. F. HISTER

Alias etiam idem cognomen aſpere. Mitius alij.

HISTRIA cum multo Spiritu. Vnde & *Hiſtriones* Feſto. Cum Spiritu Euſebij Codices ſeptem, tres Vaticani, tres alij Chirographi, & Antoninus teſte Pontaco. Spiritum tamen reſpuunt Marmora. Librique quamplurimi. Dioſcorides l. 1. c. 7 Ἰστρία leniter: Graeci caeteri: Sophocles Niobe: Ἴστρῳ τοιαύτας παρθένους λοχεύσειν & Lucianus, vbi de Dipſadibus. Ita Ammianus lib. 14. Plin. l. 3. c. 5 Strabo, Ptolemaeus, Zonaras. *Neapoli* Epigramma turpicule:

HYSTRIAE PRAETECTO
ANNONAE

HOEDVS, non *Haedus*: etſi diphthongo principali eſſe antiquis pleriſque Virgilij Codicibus per AE Pierius affirmet: alijſque ab αἰδώς deriuent, inquit ille: Vſus enim Oe recepit. Tantundem Erythraeus. Adſpirationem neceſſariam docet Terentius Scaurus in

Orthographia: *Quoniam apud antiquos Foedus ſit dictus, & vbi illi F literam poſuerunt, nos H ſubſtituimus. Illi Fordeum, nos Hordeum: illi Fariolum, nos Hariolum.* Eam quoque praeſcribit Eutyches lib. de Adſpiratione, Fabius l. 1. c. 5. veteri quoque ſcribendi ratione repraeſentata: *Oedos*, *Ircos* abſque Spiritu. Eodem modo *Hoedillus* Plauti, *Hoedilia*, Horatij: V. *Foedus*, quod ab *Hoedo* eſt: *Faedus* autem ecquis ſcripſit?

HOETYCHIVS cum apud Homerum vertit interpres, dormitabat. Diſſipatis enim voculis ſcribitur —— ὃ οἱ Τύχιος κάμε τεύχων. Vertendum fuerat: *Quod ei fecerat Tychius labore ſuo.*

HIPPOE inſula per Oe in vltima Plin. l. 5. c. 29. Non *Hippees*, non *Hippeis*, quod Pintiano viſum: non *Hippi*, quod perperam vulgo ſcribunt. Eſt & cancrorum genus *Hippoe* eidem Plinio lib. 9. c. 31. Sic apud eundem l. 5. c. 31. *Gelgoe*, & c. 29 *Colpoe*, non *Colpae*. Lib. 6. c. 5. *Cronnoe*. Lib. 6. c. 6. *Cephoe* Hermolao potius eſt, quam *Cepi*. Lib. 37. c. 7. *Boloe*, non *Boli*, gemmae genus. Sic *Dioſcoroe* Tullio lib. 3. de Natura D. Feſto *Arctoe duas*, & *Demoe* pro pagis. Antiquitas *Oloe* pro *Ili*, ſeu *Illi* in L. Regia: alia pariformia Vol. 1. perſecuti ſumus.

HOLVS, HOLERA, aſpere Feſtus, Eutyches, Nonius, antiqui Calendarij fragmentum in aedibus Capranicorum, Manutius. Origo indicatur a Marone, aut alio quo docto, & antiquo Poëta de Hortulo:

Holus ſuaue, multiplex herbae genus.

Ex Graeco Ὄλον, *Holus*: vt *Panis* ex Πᾶν. Futilis adſignatur Origo ab Iſidoro lib. 17. Origin. c. 10, *Olus ab Alendo dictum, eo quod primum homines ab oleribus alerentur, antequam fruges, & carnes ederent.* Non quod primi homines oleribus ſolis vſi, quod ſomniat Cruciger: tunc enim lingua Latina nulla fuit. Non igitur haec eſſe poteſt vocabuli cauſa. Pandactae Florentinae, variae ſunt: modo ſpirant, modo non. Veteres *Helus*, *Heluſa* pro *Holus*, *Holera*, Feſtus. Inde ſunt forte *Heluones*: Vide antecedentes pagellas. *Olus* alij; nec male.

HOMINVM tribus ſillabis, quantum eſt hominum, ὀρθογραφοῦσι. Apud Salluſtium Druſus legit *Hominium* ſillaba auctius. *Neque illi res, neque conſilium, aut quiſquam hominium ſatis placebat.*

HOMVLLVS liquidis congeminantibus, nec aliter: coactum enim eſt ex *Homululus*. Lucretius in 3. —— *Breuis eſt hic fructus homullis.*

HONOR, HONOS: ONOR olim abſque Spiritu ab Ὀνίνημι. Multos enim iuuant tergemini honores. Notauit Gellius l. 2. c. 3. ſcriptum veteribus *Honora* pro *Onera*, *Honuſtum* pro *Onuſto*.

HONVS, HONVSTVS aetatis fuit pro *Onus*, *Onuſtus*. Gellius lib. 2. c. 3. Palmerius Spicilegijs, Manutius in *Onus*.

HORA, ὥρα Item abſque Spiritu veteris Latij more *Ora*. In templo S. Pauli via Oſtienſi Inſcriptio:

HIC. REQVIESCIT. IN PACE . . . . .
. . . . .
QVI. VIXIT. ANNOS. XXXIII. M . . . . .
. . . . .
XV. ORAS. SEX. RECESSIT . . . . .
. . . . .

HORATIVS ſpiritoſe. Ita Dionyſij, Plutarchi, Zonarae Exemplaria. Graeca, Liuij, aliorumq. Latinorum. Origo depoſtulat ἐκ τοῦ ὁρᾶν, ὁρατός, ὁράτιος: ſit vt idem, quod *Adſpectabilis*. Marmor Venuſiae:

C. OPTIMO. FILIO. HORATIO. LEGATO. XII. COHORTIS. PRIM

HORDEVM aſpere ab antiquo *Hordus*, quod eſt Grauidus: ex quo & *Horda* bos, ſeu *Forda*. Sic & *Fordeum* priſci ſcripſere. Alij *Ordeum*.

HORMINON, quam *Orminum* malim, ἀπὸ τῆς ὁρμῆς.

HORTVS *apud antiquos omnis villa dicebatur*, quod ibi, *qui arma capere poſſent, orirentur*, Feſti vox. Varro, quod in eo *oriantur* olera, herbae, ſata. Ita hi duumuiri, ne mirum ſit *Ortum* priſcos ſcriptitaſſe. Putarunt alij *Hortum* adſpiratione corroborari. Ita certe eſt antiquis Codicibus, Saxis literatis, Phocae. Ducunt alij ex Χόρτος. Cauſa non eos deficit. Etymologus: Χόρτος αὐλῆς, ὁ τῆς αὐλῆς ὅρος· χόρτῳ γὰρ ἀντὶ τοιχίων ἐχρῶντο. Eſt enim *Hortus* cuiuſque poſſeſſio ſuo definita, & circumciſa ambitu. Ioſ. Scaliger ex Ὄρχος, *Ortum* figurat, vt Ὄρνιχις. Ὄρνιθις. Decemuiri Romanorum in XII. Tabulis ſcripſiſſe videntur eum C *Horſtum*. Nec deſit Analogia. Denique Flauius Soſipater: *Gracchos, & Hortos, cum adſpiratione Conſuetudo vſurpauit.* Tantundem legas apud Velium Longum tantum non verbis iiſdem.

HOR-

HORTENSIVS eſt Ciceronis, Macrobijque, Libris cunctis; ſexcentis Plinij locis, & l. 34. c. 8. *Hortenſius Orator Sphingem Verri reo ablatam.* Inſcriptionibus multis eum N in vocabuli viſcere, & pauculis abſque Spiritu. Veronae vna ſic habet:

Q. HORTENSIVS. ASIATICVS

Burgi In Etruria: Q. ORTENSIVS

ASCLEPIADAE

Lambinus in Quintianam ſcribendum contendit extrito N *Hortẽſius.* Iuuari aegre poteſt: licet obuium ſit in Appiano Ὁρτήσιος: haec enim ſcriptura linguae idiomati non indebita. eſt Ouid. lib. 2. Triſt. *Nec minus Hortenſi, nec ſunt minus improba ſerui Carmina* ——

HOSPES aſpere. *Vulgi falſum quis dicere ſolem audeat?*

Aſpirationem tollit Iſidorus lib. 17. c. 10. Originum: *Oſpes, quod inſerat oſtijs pedes.* Haut placet.

HVDE, HVLE. Stephanus: Ὕδη πόλις Λυδίας ... Ὅμηρος ἢ διὰ τοῦ Λ

Σκυλοτόμων ὄχ' ἄριστος Ὕλῃ ἔνι οἰκία ναίων.

HVLCANVS Antiquitas ſcripſit, Victorinus, Epigrammata quoq. *Volkanus* cum O, & K offerunt.

HVLCVS aſpere Tullianorum Codicum Antiquitas Victorio adorata. Origo, ἕλκος. *Vlcus* alij antiqui Latij more; idque omnino apud Latinos vſitatius pronunciat Pontacus fidem vndecim Euſebij Codicum ſecutus. Heſychius: ἕλκεα, τραύματα.

HVMERVS. *Vmerus* Antiquitas. An *Humeri* quaſi ὁμὰ μέρη: duo *membra ſimul* ſibi ex aduerſo correſpondentia?

HVMIDVS adſpirant Grammatici conſenſu: Codices antiqui ſaepe. *Humor*, atque *Humus* ſimiliter. Vtrumque ab Ὕειν. *Vmor* remiſſo Flatu ſcribit Eutyches. ἀρχαϊκῶς. Idem tamen ſcribit *Humus*, quod Antiquis fuit *Vmus.*

HVNNI, HVNI, VNNI. Vide *Chunni.*

HYALVS, HYELVS. Georg. 4. *Carpebant hyali ſaturo fucata colore.*

Inde *Hyalina.* Ouidij in Metam. *Hyale* nympha. Heſychio: Ὕαλος, Ὕελος. Prudent. hym. 2. de SS. Petro & Paulo: *Tum camuros hyalo inſigni varie cucurrit Arcus* ——

HYDRVS, HYDRVNTVM, YDRVS, YDRVNTVM, ODRONTVM. Nihil horum adſpernabile. Tullius lib. 16. ad Fam. epiſt. 9. *Hydruntum Italiae traijcit.* Plin. l. 3. c. 11. Poſteritas tandem nonandi auida Spiritum difflauit, legaſq. in Aethici Coſmographia *Odrontum.* Scribitur & *Hydrus* pro *Hydra.* Ouidius:

Aut hydro imbutas bis noxia tela ſagittas. V. *Sipuntum.*

HYGINVS, HIGINVS, IGINVS in Codicibus Tranquilli de Viris Ill. varie comperit Vinetus: & in antiquis Veronenſium Marmoribus: *Hygenus, Hygena.*

HYPERMNESTRA *de tot modo fratribus vni*, Ouidio cum MN. Vaticanum Euſebij abſque N. vitio. Diſpudet huius metamorphoſim nominis perſequi.

HYPOCRITA ſeu rem, ſeu nomen attendis, vbi non? In Fabio l. 11. c. 3. *Andronicum hypocritem.* Fr. Welardus (μὰ τὸν Περικλῆ) declamator egregius oraculum hoc olim edebat. *Hypo, id eſt, Super, & Crita, ſiue Chryſa, Aurea.* Et fuſtuarium euaſit?

HYPSAS, non *Hyſpas*, Siciliae fluuius. Ante correctionem noſtram mendo inquinatae erant Silij Italici editiones. Inſcriptionib. non paucis HYPSAEVS.

HYPSEVS etiam Aſopi F. cum Spiritu.

HYPSITYLLA, non *Ipſitilla*, nec *Hoſpitilla.* Catullus:

Amabo mea dulcis Hypſitylla.

HYRCANVS cum Y Graiorum. Maro in ſeptimo:

Hyrcaniſue, Arabiſue parant ——

Ouid. de Ponto ſaepiſſime, Claudianus, Plinius, Solinus. Ὑρκανός Herodoto lib. 7. Diodoro, Plutarcho Ὑρκάνιος plus vna ſillaba in Cyri Paedia ab H. Stephano.

HYSSOPVS congeminantibus ſigmatibus rectiſſime ex vulgi Conſuetudine. Etymologicon: Ὕσσωπον ... πλεονασμῷ τοῦ ἑτέρου Σ. Exemit Heſychius Ὕσωπος, βοτάνη σμήχουσα. Exemit Macer: *Eſt hyſopum ſiccum, calidumque, & tertius illi*

Eſt in vtroque gradus —— Tam id opinor recte, quam ſecundam non tetendit. D. Chryſ. in 19 Ioannis c. & ſigmata multiplicauit, & *Hyſſopum* ſcribi poſſe indicat ſcripto: ἐπεὶ καὶ ὕσσωπον διὰ τοῦτο πρόσκειται. Quod apud S. Euangeliſtam pro Ὑσσώπῳ Camerarius reſcribat Ὑσσῷ πῳ, vel ab ipſis heterodoxis repudiatur, vediuinator.

HYSTASPIS cum Spiritu, cum Y Graeco: modo hoc, modo alterum quibuſdam abeſſe Euſebij Libris teſtatur Pontacus. Erratum!

ANTONIO SANDERO SCHOLASTICO.

IRATAS mihi Muſas verear, ANTONI SANDERE, ſi te tacitum, aut inſalutatum relinquam. Eorum enim, qui Helicona colunt, ecquis tecum hodie facilitate componendus, aut felicitate? Grande alius dicat Epos: idem te thyrſus agit. Sunt, quos Elegi iuuent? Eos ad incudem tuam pauci tornent. Phaleuci quem deliniunt? Eos in numerato habes. Quid patrium ſolum loquar? Abunde illi, vti par eſt, ortu tuo debes: plus illa tibi, quam a rerum geſtarum gloria obſoleſcente, atque ab obliuione vindicas. Magna fortuna Populi Gandenſis olim fuit, magnum, & terribile nomen: at quantum, quantum eſt, magis magiſque exquiſitiſsimis ſcriptis illuſtras. Quid quod Catholicae Eccleſiae lumina Patres Coccinatos eminentiſsima meritorum pompa extollis? In tanta diuitiarum abundantia, honorum affluentia, adulatorum legionibus non in aula trabi, non turgeſcere, non frangi rarum eſt, ſanctum, ac diuinum quiddam eſt. Sanctitudinem ſacris iſtis verticibus non illinis penicillo blandiente: ea orbis gloriatur vniuerſus, ac depraedicat. Vixdum primorem, aut alteram Decadem exierant oculi, cum miris modis ea lectione ſe ad virtutis imitationem commoueri, atque inflammari ſerio mihi amiciſsimum caput affirmaret. His igitur virtutum, ſanctimoniae, doctrinaeque exemplis, quae in Patribus Conchyliatis illuſtriſsima relucent, quiſquis excitatior vltra ſe prouehet, hoc vni SANDERO acceptum referet. Praeclare, vt adſolet, Simeon Metaphraſtes in vita S. Chryſoſtomi: φιλεῖ γὰρ πως ἡ τῶν ἐπιφανῶν, καὶ μεγάλων ἐπὶ τὸ κρεῖττον ἢ καὶ χεῖρον μεταβολὴ πολλοῖς ἐπὶ τὸ ἴσον γίνεσθαι τῆς μιμήσεως ἀφορμή. Solet enim quodammodo illuſtrium, & magnatum in melius, aut deterius mutatio ad aemulandum multitudini occaſionem afferre. In omnibus aliis libellis tuis proluſiſti: in poſterioribus monimentis mundum ſapientiae, ac virtutum praeceptionibus informaſti. Quas ob res trepidantiùs ad te mea veniunt. Ignoſce tamen, ac ſimul, velim in Orthographicis meis haec trutines. Inchoabis ab Eano: inde ad Iapidas, Iapygas tranſibis. Idaeam piscem ne tange: Ideam ſuſpice, Idumen longe odorare. Idus cum I. Caeſare ne curaueris, nec Imberbos, ſi Imperioſſi erunt, aut Improli, aut Inartes, aut Inermi: ne tales Infelicent. Sin aliter Interneciuum bellum tibi oborietur. Intyba, ſicut rident: Inuedus ne ſis. Iouis ita iuſsit miſſa coelitus Eride. Tandem in Itio portu conquieſces, ac Iubilabis: ego tecum, ſi probas, velim.

TRA-

TRACTATVS NONVS.

I

IAETENSES biuocali Plinij l. 3. c. 8. Apud Stephanum Ἰαιτία: & in Sicilia Ἰέται, φρούριον. Silij lib. 14. Librorum conſtantia abſque biuocali *Ietas* per E.

IACETANI populi, non *Lacetani*. Strabo enim, & Ptolemaeus Ἰακκητανοὺς nominant. V. *Sedetani.*

IAM DVDVM dubio procul diſpeſcuit Priſcianus ſcribens in id: *At regina graui iam dudum ſaucia pectus.* Licet compeſcere.

IANVS, EANVS ſcriptum teſtatur Macrobius l. 1. Satur. c. 9. euoluitque cauſam, & Originem: *Ianumque ab eundo dictum, quod mundus ſemper eat, dum in orbem voluitur, & ex ſe motum faciens in ſe refertur.* Vnde Cornificius Etymorum lib. 3. Cicero, inquit, *non Ianum, ſed Eanum nominat ab eundo.* En tibi Ciceronem lib. 2. de Natura D. *Cumque in omnibus rebus vim haberent maximam prima, & extrema, principem in ſacrificando Ianum eſſe voluerunt, quod ab Eundo nomen eſt ductum: ex quo tranſitiones perviae Iani, foreſque in liminibus aedium prophanarum Ianuae.* Haec ille.

IAPIDES, IAPVDES, IAPODES. Primulum ſcribitur Epitoma Liuij lib. 59. C. *Sempronius Coſ. contra Iapidas primo male rem geſſit.* Secundum vſurpant Capitolini Triumphi:

DE. IAPVDIBVS. K. OCT

Ἰάποδας Stephanus, & Graeci. Etſi ex Codicibus Romano, ac Mediceo legat Pierius:

—— *Iapygis arua Timaui.*

Etſi Hecataeus duas ponit *Iapygias*, vnam in Apulia, de qua Plinius lib. 3, c. 16. dictam a Daedali filio, & alteram in Illyrico, de qua Plinius eodem libro cap. 21. *Tedanium, quo finitur Iapidia.* Recte. Nam Antenor Aeneïde prima potuit *Illyricos penetrare ſinus. .... & fontem ſuperare Timaui.* Quare *Iapidis arua Timaui* rectius ſcribatur. Τὸ *Iapygis* Seruio diſplicet: *Iapidis vicinae adſerunt Alpes, & Norica caſtra.* Neque illectum mihi illud Aeneid. 8. *Iapyge ferri*: neque τὸ *Equo venator Iapyge fertur.* ἐπίχω.

IBVS *dinumerum ſtipendium,* Plautus in Milite pro *Iis* ſcripſit.

IBYCVS *vt periit vindex fuit altivolans grus.* Auſonius ita recte per Y. Ita in Platonis Parmenide. Suidas: Ἴβυκος. Cicero 4. Tuſcul. Pauſanias 2. lib. Ἴβυκος: an recte minuſculo? Deterius *Hibycus.*

ICCIRCO, quam *Idcirco* mauelim, vt: *Accio, Accanto, Accendo.* In quibus ea Euphoniae ſtudio inueterauit ſcriptio. Sequor Manutium, & I. Scaligerum ita perpetim in libris de Cauſis L L. inque Exercitationibus ſcribentes. Saxis, & Codicibus quibuſdam aliter ineſt. Hotomanus nunc *Idcirco* cum D, nunc cum C ſcribit *Iccirco.* V. *Nequicquam, Quidquid.*

IDAEA cum additur magnae Matri Deum aut Dianae, peculiarem ſcriptionem ſortitur. Sic & Tibullus *Idaeos vertices,* Maro *Ideas ſiluas, Idaeos modos* Ouidius, Plinius lib. 4. cap. 26. *Aſia picem Idaeam maxime probat.* Idem lib. 37. cap. 10. *Idaei Dactyli in Creta ferreo colore*

pollice

pollicem humanum exprimunt. Ida, Ἴδη primigenium eſt. Adiectiua porro a nominibus primi flexus figurata, Ae diphthongo charaxantur: ſin a ſecundo flexu flectantur, Ει Graecis eſt, Latinis E, vel I. V. *Aetherius, Idumaeus* intra.

IDEA pro *Forma, Imagine*, vel *Exemplari*, quo frequentiſſime Plato, ac Theologi vtuntur, nulla diphthongo. Quare ad Coronam Myſticam perperam attexitur:

Seque fructus idaea boni ——

Ac ne cui ſcriptoris Auctoritas fraudi ſit, tres illae ſillabae breuiuſculae ſunt, duas longat, mediam contrahit. Ita triplex podagra pedes torquet. Ratio: Εἶδος quidem: at in voce deminutiua, diphthongi prior pars in primore ſillaba defluit vſitata omnium Conſuetudine ſcribentium. Item a ſecunda ſede exulat diphthongus omnis. Pollux in Propylaeo operis: εἰκόνες, μιμήματα, ἰδέαι, ἰδέαι. Sic Dionyſius ab Ario pago, Pindarus, Graeci vniuerſi: neque ſunt Latini diuerſi.

IDEM, IIDEM pluratiuo numero vtrumque recte. Sic *Iſdem* pro *Iiſdem*. Ouidius lib. 3. Triſt. Eleg. 1.

Iſdem ſub dominis adſpiciare domus.

Conſule Lipſium lib. 3. Variar. c. 29. V. *Eiſdem*.

IDENTIDEM per N priore loco ſcribendum eſt: licet ſit ab *Idem idem* compoſitum, inquit Beda.

IDVME, IDVMAEI, Lucanus lib. 3.

—— *Arbuſto palmarum diues Idume.*

Silius Italicus: *Cypron Idumaeas referat de Pallade palmas.*

Martial. l. 10. Epigr. 50. Ex *Idume* autem *Idumaei* nati: ideoque diphthongus, vti proxime docebamus, poſcitur. Si enim ortus eſſet ab *Edom*, vel *Edomus*, fieret *Edomius*, vel *Edomeus* per ſola vocali. Vti autem ἐπίτηγμα ſcribitur *Edom*: ſic aeque crebro *Idume*: vtrumque firmauit Conſuetudo. Sed & Sunius Arabicus agnoſcit Ἐδουμαῖοι. Stephanus hauſit ex Geneſi, aut Geneſeως lectore haec: Ἰδουμαῖοι, ἔθνος Ἑβραίων ἀπὸ Ἀδόμου. Ἄδομα γὰρ οἱ Ἰουδαῖοι τὸ ἐρυθρὸν καλοῦσι· ὅτι ξανθὸν βρῶμα δοὺς τῷ ἀδελφῷ τὰ πρωτεῖα εἰλήφει: *Idumaei, gens Hebraeorum ab Adoma: Adoma namque Iudaei rubrum vocant, eo quod rufam eſcam fratri cedens, primogeniti iura accepit* alter. Ioſephus lib. 1. Antiq. πυῤῥὸν, ſeu *Rufum* vertit.

IDVME, inquam, V ſecundam iure quam optimo ſedem obtinente: licet veteres Valerij Flacci Codices per I praeferant: licet ijs Carrion adhaerendum cenſeat. Attexo ex ijſdem fontibus *Adam*, *Edom* eadem.

IDVS ſimplici vocali I, quaecumque fuat Origo: ſiue a *Videndo*, ſiue ab *Iduando*, ſiue ἀπὸ τοῦ εἴδους, ſiue ab Ἰδεῖν, quam Originis dubitatae congeriem videre eſt apud Macrobium lib. 1. c. 15. Saturnal. Miror, cur Andr. Brabantus dicat εἰδεῖν eſſe videre: cum ſupra Macrobius ſemperque Homerus pro Videre τὸ Ἰδεῖν poſuerit: notumque ex Theocrito vel in triuijs, Ὡς ἴδον, ὡς ἐμάνην ——— Interprete Marone: *Vt vidi, vt perij*. Rhotius, & Andreas ſcribunt biuocali *Eidus*, quod Inſcriptionum, opinor, aliquae ſic ſe habeant, Eid. Verum exoletam Ει diphthongum ſatis perſpicue. Vol. 1. demonſtratum eſt, ac I porrectum etiam ſubſtitutum de Priſciani, ac melius opinantium ſententia.

IECINORIS, quam *Iocinoris* velim. Veteres etiam *Iecineris* vtrobique per E. *Iecur* primigenium eſt: non *Iocur*. Apud Plin. lib. 37. c. 10. *Oculorum, & iocinerum medicina* legitur per O in prima, per E in tertia. At iſtae duae vocales alternant ſeſe. Heſychius: Ἔχυρον ἀρραβῶνα, ἢ μᾶλλον ἐχυρον. Latini: *Pigneris, Pignoris*.

IENTACVLVM primore ſillaba vocali ſecunda. Fit enim ex *Iento, Ientaculum*, vt ex *Habito, Habitaculum*, ex *Vmbro, Vmbraculum. Iento* porro παρὰ τὸ ἰέναι, ab *Ire*: capitur enim id cibi rei gerendae cauſa. Apud Iſidorum lib. 20. Orig. c. 2. erratum fortuito obiectum per A *Iantaculum*, pro roſa ſunt diſſuauiati, & in Feſti, ac Pauli Libris melioribus ita vociferantur eſſe. Ἄνθρακες ἀντὶ θησαυροῦ, *Carbones loco theſauri*.

ILICET *ignis edax alta ad faſtigia vento Voluitur* Aen. 2. Sic vnico L omne genus Scriptores. At Priſcianus lib. 4. gemino. Nec eum coniectura deſtituit. Putat enim concißione *Illic* cum Accentu circumflexo ſcribi: ſicut *Iſticce, Iſtic*. Hoc ei largiatur, qui volet.

ILLI, non *Illei*. Vide *Antiquus*.

ILLIC abſque Flatu: non *Illhic*, Phocas lib. de Adſpiratione, Libri veteres, Virgilius Carpenſis, I. Scaliger de L.L. *Illa, Illac* leniter: ſic *Illi, Illic*. Vide Vol. 1. quae de veterum Orthographia ſunt notata.

ILLICO vdis geminantibus, quaſi *In loco*, quod ſequentibus adſtruitur. Terent. Adelphis: *Otioſe nunc iam illico conſiſte.* Plautus Bacchidibus: *Vlyſſem audiui fuiſſe aerumnoſiſſimum, qui annis viginti errans a patria abfuit: verum hic adoleſcens multo Vlyſſem anteit, qui illico errat intra muros ciuicos.* Idem: *Inſto illico.* Geminos Plauti loco inſigniuit Chariſius lib. 2. At Pandectae Florentinae vnico L, vt, *Vilicus*, *Vilica*.

ILLO potius, quam *Illuc*, Marius Victorinus in Orthographia. Pete Aduerbia veterum Vol. 1.

ILLVSTRIS duobus LL. Si M. Scauri, Priſciani, Seruij Exempla inſecutus, *Illuſtris*, *Illudo*, *Irradio*, *Immanſuetus*, & conſimilia eodem modo ſcripſero, non multum mihi largiri videbor, ſi alios diuerſo progreſſos itinere, errare prorſus libere dixero, & Poëtis, ac Rhetoribus iniurios eſſe. Idem mecum ſenſit Camerarius in Plautum, Manutius in Orthographia. Inſcriptiones crebriuſcule *In* *ſtris* cum N. Romae in Baſi marmorea:

ANICIAE. FALTONIAE. INLVSTRISSIMAE. ET. SANCTISSIMMAE

Victori Giſelino ſcribenti in Prudentij librum primum contra Symmachum ridet ea ſcriptio.

ILLYRII paſſim. Demoſthenes Olynth. 1. Τὸν Παίονα, καὶ τὸν Ἰλλυριόν. Ouid. l. 2. Triſt. *Illyris ora.* *Illurij* per V in vetuſtis Faſtorum tabulis.

ILLVTIBILIS in Plauti Menaechmis ſcribunt hi, *Inlutibilis* alij. Sua cuique ſponſa.

IM pro *Eum* ſcriptitabant priſci, Macrob. l. 1. Satur. c. 4. Gloſſae veteres: *Im*, αὐτὸν, εἰς αὐτόν. Eaedem: *Im*, *Eum*. τὸν αὐτόν.

IMBER, ex Ὄμβρος abſque H, Feſtus, Virgilius Carpenſis, Libri veteres. Carrion in Val. Flaccum teſtatur omnibus Libris veteribus eſſe per Y, *Ymber*. Ἀττολικώτερον profecto, vt ex Ὄνομα, Ὄνυμα, vnde *Synonyma*, *Homonyma*. At huiuſce Dialecti vires proſternit Conſuetudo, quae ne quidem in *Vmbris* Pythagorae literam patitur conſiſtere.

IMBERBVS per V in ſumma ſillaba, non *Imberbis*, ſcribendum praecipit Chariſius nixus Auctoritate Varronis de Actionibus Scenicis, vbi: *Imberbi iuuenes.* Sed & Cicero *Imberbum* protulit, non *Imberbem*. Kalendae Ianuariae de lege Agraria: *Imberba iuuentute.* Titus hiſtor. lib. 18. *Imberbi vulgariter.* Verum & per I ſcribi fas Auctoritate Horatij: *Imberbis iuuenis.* Item:

Imberbes didicere pudet perdenda fateri.

Incertus Auctor Beda vulgo habitus eadem Chariſio tradit addito *Imberbis* ſingulariter.

IMFICIT. V. *Comfert.*

IMMANIS, & *Immunis* per M exeunte ſillaba priore. Carrion in Flaccum per N vtrumque legit, & offert. Repellitur a Fabio l. 1, c. 7. *Et immunis illud N, quod veritas exigit, ſequentis ſillabae ſono victum M gemina commutatur.*

IMMENSVS ſimili modo per M. At Romae vetus Inſcriptio per N:

EGESTIS. INMENSIS. RVDERIBVS

IMMO duplicato M, Libri veteres, Virgilius Carpenſis, Manutius, Becmanus in Originibus. Nonnulli *Immus*, vt *Summus*, vt τὰ ὑλικὰ eo integrius ſeruentur. Alij, nec indocti, *Imo*: mihique praeplacet.

IMMVSTVLVS, *ales ex genere aquilarum*, inquit Feſtus. Gloſſarium: *Immuſulus*, Εἶδος ὀρνέου, abſque T. Item Gloſſ. *Inemuſtulus*, ὄρνεον βασιλικόν. Et Feſto eſt in verbo *Oſcines*: *Immiſſulus* per I in ſecunda ſede. *Immuſſulus* duobus ſigmatibus Arnobij lib. 2. Vbi vide Steuuechij notam a noſtra diuertentem.

IMPAR per M ſcribi debet, inquit Beda in Orthographia. Nouatores iugulat, quibus N acceptius.

IMPAVIDVM *ferient ruinae* recte per M apud Horatium. Firmat Conſuetudo. Nouitas viam affectat, vt per N pingat.

IMPELLO, IMPLVO, IMPIO, ac ſimilia per M: quamuis Libri nonnulli N repraeſentent. V. *Immanis.*

IMPERIOSVS vnico S. Ridicularia ſit Analogia, *Odioſſus*, *Specioſſus*, *Formoſſus*, *Pecunioſſus*, alia ſexcenta congeri queunt, quorum pronunciatio ſit oris ferrei. At Pierius N veteribus arrogat. Venio ſubſidio vel inuitus. In triumpho Romanorum:

. . . . NLIVS. L, F. A. N. INPERIOSSVS. TORQVAT. A. CDXIII

Legas & *Inperium* cum N in Tabula aenea de iudicijs apud Sigonium, & Ful. Vrſinum. An cum Pierius id ſcriptionis *Antiquo Latio* arrogat, *Nouo* derogat?

IMPERTIRET quodam Ciceronis loco ſcribit Hotomanus per E: alio per A. *Diſpertiebat* etiam eum E Becmanus. *Impertit* e Lucillio Nonius. In Suetonij Nerone *Impertiuit* Caſaubonus. Scripta per A ſeculo imputantur agreſtiori, vt *Inars* pro *Iners*: politiora ſunt per E.

Simili forma, *Bipertita*, *Tripertita*, *Quadripertita*: ſunto alijs per A. V. *Diſpartio*.

IMPLORATO, Veteres *Endoplorato*, Feſtus.

IMPROLIS, non per N quae Victorini doctrina eſt. *Improles* enim eſt, qui nondum vir eſt, inquit. Item *Improlus* Feſto. Gloſſae: *Improles*, ἄγονος, ἄτεκνος, ἄνηβος.

INARS, ἄτεχνος, *Iners*, vett. Gloſſae. Rudioris ſeculi, ſi quod tale fuit, ſcriptio.

INARIME. Vide Auctoritas in Canonibus Vol. I.

INCAEDVVS Faſtor. 2. Ἐρώτων 3. Eleg. I. Subeſt ratio Compoſitionis a *Caeduus*, non a *Caedo*. Quare minus probantur, qui ſuperis io locis ſcribunt *Inciduus*.

INCALFACIT Ouidio tritum eſt. Alij interiuncto E *Incalefacio*, vt *Percalefacio*. Et ecce tibi Val. Max. l. 9. c. 12. *Percalfacto cubiculo*. Vide *Caldus*.

INCESTVS, INCESTO extra diphthongum, quaecunque fuat Origo, quaecunque ſignificantia: etiam in his. Claudian. l. 2. de Raptu:

Audet tartareis mundum inceſtare quadrigis?

Thebaidos II. *Inceſtare diem*. Syluarum 5. *Quas inceſtauimus aras*. Aen. 6.

—— *Totamque inceſtat funere claſſem.*

Beda: *Inceſtum* ſcribendum eſt, licet veniat ab *Incaſto*. Antiqui autem, inquit, Mar. Victorinus in lib. I. Rhet. Ciceronis *quemcumque hominum coitum, inceſtum appellabant*. Ergo *Inceſtus* non eſt a *Ceſto* Veneris, vt is notetur, qui ſine ceſto, id eſt, ſollennitate, & legibus coniugij id patrat, vt voluere Nannius, & Andr. Valerius anguſti oris homines. *Incaſtus* vero ſcribitur in Lexico Graeco L. Cyrilli nomine: Ἄσεμνος, *Incaſtus*. *Caſtus* autem ἐκ τοῦ κεκάσθαι: quia *Caſtitas* animi, corporiſque ſingulare eſt ornamentum.

INCOEPI biuocali a vetere *Coepio*. Vnde Terentius in Adelphis: *Prius olfeciſſem, quam ille quicquam coeperet*. Sic Aldus Manutius. Plaut. Menaech. *Neque pugnas, neque litis coepio*. Caecilius Hypobolimaeo: *Nunc coepiam*. *Incepi* ab *Incipio*: ex quo *Incepta* per E vocalem praecipit ſcribi incertus Auctor, vulgo Beda de Orthogr. Vide *Coepi*, *Capio*, & olim *Coepio*, vti prodictum: a priore *Incepi*: ab altero *Incoepi* diphthongo: *Capio* fuit etiam *Incipio*, & Ariſtoteli Ἀκατάρκτον, *Capiendum*, *Sumendum*, *Incipiendum* eſt non infrequenter.

INCOHO Verrius Flaccus, Tranquillus, Pontanus lib. 2. de Adſpiratione, Valla, Erythraeus in Virgilium ſcribunt, a *Cohum*, quo apud veteres *Mundus* ſignificabatur: aut a *Cahos* Aeolicoſium more hiatum collidentium ſeſe vocalium ſibilo compeſcentium (quod & Latij Patribus antiquioribus viſum faciendum in *Cohors*, *Mihi*, *Nihil*, *Vehemens*, *Prehendo*) & principi conſonanti adimentium, vt fit in *Cado*, & *Cadus* a κέχαδα: conuexitas enim *Cadi* ambitioſa in ſeipſam refugit, caditque. Inſcriptio Venuſij:

INCOHATAM. A. DIVO. NERVA.

Denique Seruius mox id comprobabit.

INCHOO Feſtus, Terentius, Scaurus, Seruius, Manutius eorum auctoritate, & Lapidum momentis impulſus. Seruij manus in 3. Georg. *Apud Latinos nullum verbum eſt, quod ante O finalem habeat H, excepto Incoho: quod tamen maiores aliter ſcribebant adſpirationem interponentes duabus vocalibus & dicebant Inchoo. Tria enim habebant nomina in quibus C literam ſequeretur adſpiratio, Sepulchrum, Orchus, Pulcher: e quibus Pulcher tantum hodie recipit adſpirationem.* Diomedes l. I. c. 4. *Inchoaui, ab Inchoo. Sic dicendum putat Iulius Modeſtus, quia ſit compoſitum a Chao initio rerum: quod Verrius Flaccus in poſtrema ſillaba adſpirandum probauit: Cohum enim apud veteres* mundum ſignificat: inde ſubtractum *Inchoare*. Gellium adi lib. 2. cap. 3. Eutyches: *Inchoo, as, quod a Χέω Graeco verbo traductum*. Probus reijcit haec in Catholicis: *Quidam putant Inchoare dici, imperitiſſime*.

INCOO nudat omni Spiritu Camerarius.

INCROO neſcio quo Saturnio more in Tabula fratrum Arualium, OPERIS. INCROANDI In eadem *Arcreſilaus*, *Prilologus* pro *Archeſilaus*, *Philologus*. Eadem obſoleta ſcribendi ratione *Rabonius* in Verrinis, qui Priſciano eum Ciceronis allegantí locum eſt *Habonius*. Notauit, cuius in pectore *multa antiqua ſepulta*, Gruterus.

INCLYTVS, ante etiam *Inclutus*. Poſterior ſcriptura priorem corroborat, vt *Tyrrhenus*, *Turrenus*, *Illyrius*, *Illurius*, *Lacryma*, *Lacruma*. Cur vero non Y Graiorum ſcribatur, cum in Graecis vocibus eam vſitatam ſcribant Terentianus, ac Fabius? Graeca vox ſatis ipſa ſuis ſe prodit elementis, & Seruius Aen. 6. docet: *Inclyta Graecorum eſt: nam* Κλυτὸν, *Glorioſum dicunt*. Refugiam Giſanij *Inclytus*? Minime gentium. V. *Imber*, *Lacryma*. *Syllaba*. Rhotij deteſtor ineptias ἀπὸ τοῦ κλείειν. Vbi gentium id vocis?

INCREBRESCO, INCREBRVIT tertiam quoq. ſillabam integram ote R. Vt enim a

Macer,

Macer, Niger, Macreſco, Nigreſco: ſic a Creber Crebreſco, & *Increbreſco, Increbruit.* Ita Lambinus locis varijs, ex MSS, vulſque ſcribi Aeneid. 3.

Crebreſcunt optatae aurae ——

atque apud Tullium l. 7. ad Trebatium. *Ventus increbreſcit: cura, vt valeas.* Puto ego olim fuiſſe *Crebreo*, vt *Nigreo*, quod minus aduertit Manutius. Tacitus l. 2. Annal. *Crebreſcit vincere Agrippam.* Sic per R Andr. Valerius, Paſſeratius, Hotomanus in 4. & 6. Verrinas *Percrebruit.* Steweeh. Manutius poſterius R eximit elumbi ratiuncula fultus. Manutio manum dat Becmanus. *Maceſco* ex *Maceo* fit. *Percrebruit* conſimiliter.

INCVRVICERVICVMPECVS. Vnius verbi ambitu continentur ſillabae hac omnes Iul. Scaliger c. 89. de Cauſis LL. Fabius l. 1. c. 5.

INDIBILISQVE *diu laetus bellare Latinis* Silij lib. 16. omnibus ſillabis ex I concretis. Similiter apud Liuium Libris 25. 27. 28. Appianus Ibericis, Zonaras tom. 2. Val. Maximus l. 4. c. 3. Idem Polybio lib. 10. dicitur Ἀνδοβάλης. Barthius ex membranis Oxonienſibus (delatae ipſi erant, opinor, ex Hyperboreis montibus, aut ex inſulis Fortunatis) obtrudit nobis *Ludibilis* pro eo. nos, an ſe ludos agit? Iad noſtras in Silium Notas.

INDIGETARE per E ab *Indigete*, vt ſit nominare. Inde factum, quod μετὰ τὴν ἀποθέωσιν ſueta mutari nomina: *Romulus Quirinus*, *Ino Leucothea* Propertij lib. 2. Eleg. 28. *Circe Marice.* Becmanus ponit *Indigitare* digito oſtendere. quo auctore idoneo? Sic *Indigetamenta*, libri Pontificij, *Indigetes* inſcripti. At Feſtus: *Indigitamenta incantamenta, vel indicia per I.*

INDVCIOMARVS Gallorum regulus. Caeſaris lib. 3. cum CT notant *Induciomarus.* Alij cum T *Indutiomarus.*

INDVGREDI ſcripſit Antiquum Latium. Lucretius lib. 1.

—— *Viamque Indugredi ſceleris* ——

Idem *Indupedire* pro *Impedire*, lib. 4.

—— *Quanto minus indupedire Pauca queunt* ——

Ab ea ſcribendi forma venit *Induſtrius*: *Is* enim eſt, qui *Intus*, *ſeu Indu*, in animo aliquid coquit, aut *ſtruit.*

INDVSTRIVS Antiquitatem redolet: magis etiam *Endoſtruus.* Siquidem pro *In*, *Endo*, *Endu*, *Indu* ſcriptitatum olim. Et quaſi ab *Intus*, Paſſeratius etiam ſcribit *Intuſtrius.* Quaſi qui *Intus* (in animo) *ſtruat quid.*

JNDVTIAE litera T, quod ex quo pactae ſunt, *inde otia* ſunt, & a pugna feriae. Inſinuat hoc Donatus in Eunuchum Terentij Sc. 1. Jſidorus l. 18. c. 1. *Foederis partes, indutiae, & dictae quaſi in dies otia.* Gell. l. 1. c. 25. *Inde vti iam.* Condimus binas alias Origines, ne Antiquitati, & his Auctoribus inſultare videamur.

JNDVLGEO per G, cum ſit a *Dulci* Gellio indicium faciente l. 20. c. 11. & vetuſta Jnſcriptione Romae in dumo Brancarum:

CORNELIA. DONATA
CONIVGI. INDVLCENTISS

Caſaubonus ortum putat ab *Vrgeo*, *Inurgere*, *Indulgere.*

JNERMVS, JNERMIS. *Inermorum* habent omnes vetuſti Codices, inquit Victorius in lib. 10. epiſt. Tullij. Ad Brutum Tullius: *Cum paucis inermis perterritis metu, fracto animo fugiſſe Antonium.*

JNFAS abſque N pro *Infans.* Romae in D. MARIAE Maioris Baſilica vetuſtus Lapis:

RAPTA. SINV. MATRIS. IACET. HIC. MISERABILIS. INFAS

Iterum in aedibus Antonij de Ferrara φιλαρχαίου:

QVEM. DI. AMAVERVNT. HAEC
MORITVR. INFAS

Hoccine ſcalptoris ſegnitie, aut praecipitantia? Vide *Praegnas.* Scribe *Infans.*

JNFELICENT, JNFELICITENT ab obliquo *Infelicis* recte apud Plautum ſcribuntur fide Codicum omnium, & Jnterpretum omnium. Vulcanio placet *Infelixent* ex Gloſſario H. Stephani. Hirundo vna.

JNFERVVIT, JNFERVVERVNT apud Cor. Celſum lectum ſibi memorat Vinetus in lib. 1. L. Annaei. Muta B ſcribunt alij *Inferbuit.* Et quidem ſono robuſtiore.

INFIBVLATI SACRIFICABANT, Feſt. Vna ſillaba minus Apicius l. 8. c. 7. *Charta praecludes, & infiblabis.* Iterumque: *Charta obturas, & fiblas.* Suidae: φιβλατώριον.

JNFICE-

INFICETVS, non *Infacetus*. Muret. l. 8. Variar. c. 12. Vertranius in Varronem l. 7. de LL. multis connumeratis compoſitis I pro A recipit ab. a dit *Et illum fortaſſe inficetum, cui publicando M. Antonius Muretus in Var. lect. inſudauit.* Analogiam ſufficit Tullius in Oratore: *Quid in verbis inultius? quam ſcite Inſipientem, non Inſapientem? Iniquum, non Inaequum: Tricipitem, non Tricapitem? Conciſum, non Concaeſum? Ex quo quidam Pertiſum etiam volunt quod eadem Conſuetudo non probauit.* Hermolaus Barbarus in l. Plinij 35. c. 4 *Cum inficetus, non Infacetus dicatur auctore, vel Catullo, ſcribendum eſt Inficetiſſime.* Nihiluminus *Perſacetus* ſcribitur apud Sidonium l. 4. epiſt. 7.

INFICIOR litera C, vt *Infectus*. Is namque *inficiatur*, qui quod dictum, factumue, *infectum* eſſe vult, aut molitur. Alij *Infitior*, vt *Infitcor*, Feſtus. Tunc autem vnica litera diuertant haec duo, quod eſt pluma leuius.

INGALLIAM, INITALIAM, NECHOC, NECILLVD ſimiliter compoſitis praeſcribit Victorinus, cuius ratio: *Quia infinite dicuntur.*

INGENOR recte ſcriptitauit Antiquum Latium. Manilius lib. 5. *His etiam ingenitur viſendi ignota cupido.* Lucretius non ſemel. Ex eo *Ingenium*, cuiuſque rei indoles, & natura, etiam *lactis* apud Gellium. *Ingignor* noui oris, & Latl. V. *Geno.*

INIICIO duobus I in ſecunda ſede. Vide *Abjicio. Rejicio.* Gruterus in 1. Annaei Senecae c. 10. *Vetus editio: Inicit, vt certius nihil ſit, quam vnica ſemper litera ſcribundum id vocis.* Id ſi do, fatendum eſt *In, Sub, Ob* produci non poſſe in *Obicio, Subicio, Inicio.* At haec eſt noua machina, doctiorum iudicio ſtatutam, inueteratamque Conſuetudine opinionem conuellere. Velij Longi vox: *Iacit pro A, I ſubſtituitur, vt vocalis obtineat manente priore I, quae conſonantis vicem implebat.* Ecquae tricae? Fabius lib. 1. c. 4. *Litera I ſibi inſidit. Coniicit enim eſt ab illo Iacit.* Quomodo *ſibi inſidit* ſola?

INITIVM: *Endoitium* ſcripſit Antiquitas, Feſtus.

INLATEBRO, priſca vox priſco iure ſcribatur, Nec propterea ſequar Pandectas Piſanas, quibus eſt: *Inlaeſus, Inlacrimor*: haec enim cultior aetas expoliuit: quae aetas non videtur iſtud alterum noſſe. Quare ſiquis repetar, ex alto, & quale apud veteres eſt, repetat. Similiter apud Catonem in Lege Baebia ſcriptum probo: *Pecuniam inlargibo tibi*: idem tamen mihi non largiar.

INLEXIT, INLVXIT Beda ſcribit, & Feſtus *Inlaqueatum, Inlex, Inlices, Inlicitator, Inlicium. Inliterata*, quae omnia ἀρχαιότητος ὄζει Verrianae. *Illa* quoque hodie ſic apud Prudentium ſcripta Hymno 2.

Vultu ſereno inlumina.

In 3. *Callidus inlaqueat volucres.*

Ibidem. *Inlita glutine corticeo.*

Non eſt hoc defloreſcentis Latij os, anot haec facies.

INPONITO inſuper, Neapoli vetus Inſcriptio. Ibidem:

QVOD. IEI. INPROBARINT. INPROBVM. ESTO

Marmor in monte Albano:

VALETVDINE. INPEDITVS

Antiquitati ſua non inuideo: ſicut nec literatiſſimo Faërno *Inprudens*, *Inpune* per N ſcripta ſillaba prima. V. *Impauidus Imperium.* Pandectis Flor. *Inpubes, Inpreſſum, Inperfectum, Inpoſſibile.* Recte praecipit Papirian. *Improbus, Imbuit, Immuniat.* In Romano:

Inmitis, atrox, aſper, inplacabilis.

Cur ſequenti Hymno *Impotens*? Ne ſecum diſcordet, debuit *Inpotens* edidiſſe.

Inpaſti licet irruant leones in Hymno

IV. Prudentij inepta eſt Antiquitatis oſtentatio, redarguta illo *Irruant*, & hoc illo *Inradiant.*

INRIMARE. Pacuuius Atalanta: *Quum incultos peruestigans inrimare ſinus.* Vetuſte. Vide protinus *Irrito.*

INSAPIENS, ἄφρων, *Inſipiens*, Gloſſae Veteres. Cum Cicerone bellantur. *Quam ſcite Inſipientem, non Inſapientem. Iniquum, non Inaequum: Tricipitem, non Tricapitem. Conciſum, non Concaeſum*, inquit Tullius. V. *Tricapitinus*

INSIDIAE. Catullus ridet *Hinſidias* neſcio cuius bambalionis:

Et tunc mirifice ſperabat ſeſe locutum:
Cum, quantum poterat, dixerat Hinſidias.

INSICIA *dicendum, non Iſicia.* inquit Fl. Caper: *quia nunquam ſine N pronunciatur.* Varro lib. 4. de LL. *Inſicia ab eo, quod inſecta caro, vt in carmine Saliari eſt.* Sic cum N Gaza perpetuo tenore

tenore. Graeci, in quibus Alexander Aphrodiſaeus, abſque N: videntur enim vocem hanc e Latio mutuari, & iuuantur his. Macrobius ab *Infectione* nomen prouenire faſſus ait lib. 7. cap. 8. *Amiſſione enim literae, poſtea quod nunc habet nomen, obtinuit.* Ex quo ſcribas *Iſicium* contra Originem Vſu praepotente. Eſt enim *Inſicium* ab *Inſecando.* Quare litera C, non T ſcribi debuit apud Lampridium in Heliogabalo. Nouior aetas ſcripſiſſe videtur *Eſicium, & Eſiciatum*, quo ſuperiri poteſt ad Claud. Salmaſium rariſſimi ingenij, & doctrinae virum.

INREQVIETVS, licet antiquis ſit Vineti Exemplaribus, caeterorum Proportione duobus RR. ſcribetur, vt apud Ouid. *Irrequietus Enipeus. V. Irrito, Irridenter.*

INSVPERHABEO coalita voce. V. *Ingalliam.* Gell. lib. 1. c. 19. *Conſtantiam, confidentiamque non inſuperhabendam intelligit.* Ita vnico iuncto verbo in vetere libro Ful. Vrſini, ita Apuleij lib. 4. eſt, Librisque veteribus alijs. Sequitur Acidalius ὁ κριτικῶν Α᾽κρα ad Curtij lib. 4. & Aleander iunior.

INTELLEGO ſecunda vocali. Sic Pandectae Flor. Sic Libri: ſic ἀκριβ Lipſius, & Politianus duo literatorum lumina. Politianus l. 5. Epiſtol. ſeſe Priſciani tuetur Auctoritate, Compoſitionis ratione, Analogia τοῦ *Pellego*, vetuſtis Exemplarib. At *Pellego* ambiguae ſcriptionis eſt. Quare quod praepoſiturae *Inter* R migret in L hac vna in voce putat fieri Papirianus. *Intelligo* vocali tertia defendit Vſus communis, & Similitudo *Diligo, Colligo, Alligo, Eligo:* id eligo. *Intellegentia* eaedem Pandectae.

INTERAMNA Plinio, Straboni. Vnde *Interamnates.* Ptolemaeo tamen ſyllabis quinque *Interamnia.* Similiter *Interamnum*, atq. *Interamnium* alijs, atque alijs in Codicibus.

INTERATIM, pro *Interim* Veteribus ſcriptum Feſtus auctor.

INTERCATENSES, & ἐξαουλάβας *Intercatientes.* Vide *Cartaginienſes.*

INTERDVATIM, pro *Interdum* olim ſcriptitatum, Feſtus. Antiquae Gloſſae: *Enterdum* per E prima ſonante ſillaba.

INTEREALOCI voce vnica accentiunculam in quarta ſillaba ſuſtinente. Ita Iul. Scaliger cap. 62. de Cauſis LL. ex opinione aliena quoad accentiunculam. Ita Priſcianus lib. de Accent. & Donatus Editione 1.

INTERGERINVS *paries* minus recte ſcriptum hactenus. Vnico R, ſi Feſtum audis: *Intergerini parietes dicuntur, qui inter confines ſtruuntur, & quaſi intergeruntur.* Vbi Scaliger per duo RR a *Gerris*, ſeu Cratibus malit. Producit Gloſſarium: *Intergeries paries*, τοῖχος, ὁ δύο κλήρους διορίζων. An per V inchoëtur ſillaba vltimans, V. proxime *Internecinus.*

INTERNECIO per E in tertia, vt *Interneco.* Antiquitati placuit *Internico*, vt *Enico* Comicos apud: ſic Libris antiquis *Internicio* per I in media ſillaba Vineto teſtificante. Sic eſt in Palladij poſtuma editione lib. 4 c. 22. Feſto ponitur etiam *Internectio:* a Priſciano reijcitur lib. 4. *Internectus autem, Internecti, Internecio facit Euphoniae cauſa abiecto* T. Rationis improbitatem arguit *Interiectio*: at de Priſciani ſententia conſtat. Cur κακοφωνότερον iſtud, quam *Enecti, Diſſecti, Emuncti, Diſcincti*?

INTERNECIVVS VV geminaris. Poſterius V vocis eſt finalitas: prius de Aolienſium exemplo, qui digamma ſuum ante Os interpunxere: Α᾽ργεῖος, Α᾽ργεῖϝος, *Argiuus*: Δῖος, Δῖϝος, *Diuus.* Iuſtini editio correctiſſima Pariſijs anno 1581. *Bellorum internecinis odys.* Idem lib. 11. *Interneciniquc cum Perſis odij.* Feſtus: *Internecinum teſtamentum, propter quod Dominus eius necatus eſt.* Vbi Cuiacius lib. 1 Obſeruationum c. 2. per *N* legit, ſcribitque etiam apud Iſidorum, & Tullium. Simili ore *Fugitiuus ſeruus*, qui fugit, qui ſuopte ingenio ad fugam propenſus eſt. *Genitiua membra* apud Ouidium, τὰ γεννητικά. Varronis lib. 1. de RR c. 2. *Sementiuae feriae*, & lib. 5. de LL. Plinijque lib. 15. c. 15. *Sementiua, & muſtea.* cap. 16. *Cadiua ſeparari*, & *Cadiuum pendet* apud Catullum Vrbicarium, Plinio *Cadiuum pomum*, apud Arbitrum *Sparſiua pila*. *Tortiuum muſtum* Varroni c. 23. apud quem, & Catonem talia per duplex W ſemper ſcripta Victorius obſeruitauit. Cap. 59 de RR. *Conditiua mala.* Item c. 7. Ibidem *Pira ſementiua.* cap. 146. *olea ſtrictiua.* Columellae lib. 7. cap. 9. *conditiui cibi.* lib. 11. cap. 3. *Porrum ſi ſectiuum facere velis.* Ibidem: *Satiui aſparagi.* Andreae Brabanto hanc etiam ſcribendi formam placitam video: ſed adſtruendi conatu inefficaci. Auxilium petit a Plinio l. 8. c. 24. At Pintianus, qui Plinium cum Libris chirographis curatiſſime compoſuit, legit cum vulgo *Internecinum* cum N. Laudat & Gellium l. 14. Eo autem Gellij loco id neque inuenio, neque reperio. In vetere Onomaſtico: *Terginus, Nativus* rectum eſt, fruſtra ſolicitant. In Cyrilli Lexico: Αυτικῶς, *Occaſibus.* Neque hoc prauiſſimum: niſi malis: *Occaſiuus.* V. *Refriua.* Ad horum exemplum *Intergeriuus*, & *Collatiuus venter* in Curculione.

INTERNVNDINIVM *ſcribendum. Vt enim Interlunium, & Trinoctium: ita Internundinium,*

dinium, quod nouem dies inter ſe continuos habeat, non quod nono die ſit. His ſcriptis Victorinus Afer diſſentit, & ſibi non placere affirmat. Mentem igitur aliam Victorino Rhotius affingit, vti ſolent, qui dicis cauſa, tractant auctores, nec perlegunt Indiculis quandoque contenti. Ac. Manutium exſcripſit: exſcripſerit.

INTERPRAETATIONEM depulit e Pandectis Florentinis Taurellius Praefatione in Digeſta, vt vitio ſcriptum. Ecquis non ſequatur? *Interpretis* enim tertiam non tendit. Diphthongum tamen Fatuo non inuideam. Nam vti Sequeſter eſt belli, mediuſque pacis: ita loquentem, ſcribentemue, ac intelligere parantem inter medius quaſi *praes*, interuenit *Interpres*. Fauet Plautus in Curculione:

—— Ut ei detur, quam iſtic emi virginem
Quod te praeſente iſtic egi, teque interprete,
Et aurum, & veſtem.

De ſubſtitutione vocalis E in vicem Ae; V. *Aegeſta*.

INTERSCAPILIVM communis Vſus per I in quarta, atque ita Coelius lib. 3. cap. 2. Gloſſar. *Interſcapulum* vna ſillaba minus, & per V in quarta.

INTERSTREPO diſpeſcit apud Virgilium Paſſeratius laeuo numine Grammatices. Nam haut nonum praepoſituram verbo attextam, & cohaerentem caſum quartum inferre. Virgilium ſequitur Claudianus lib. 3. de Raptu: —— *Phrygias etiamnum interſtrepis vrbes.* Durus & illi videatur Coelius ad Tullium lib. 8. *Innocatus ſubſellia rei accurro.*

INTERVALLVM per duo LL. *Vallum enim ipſum non aliter ſcribitur*, inquit Cornutus Varro dicit *Internalla* eſſe ſpatia, quae ſunt inter capita vallorum, id eſt, ſtipitum, quibus vallum fit: vnde caetera quoque ſpatia dicuntur.

INTROVOCAT in Apuleio l. 2. de AA. contexte edidit Wulcanius. Poſt paulo: *Introrepens muſtela.* Eodem libro *Introrupit.* Lib. 4. *Intronocatae anus praecipiunt.*

INTYBVS, INTYBA in nouiſſima Nonij editione. Apud Phocam in Arte: *Intibus, Intiba.* Pleniſſime, doctiſſimeq. Pierius Valerianus, qua attigerat in librum Maronis primum diſtulit in 4. Georgicωn: *Non praeteribo Codices pleroſque ex antiquioribus legere Intuba per V, & apud Plinium in vetuſtis Codicibus Intubum paſſim haberi: & ita dubio procul ſcribendum eſt apud Latinos, eum intubum & Dioſcoridis, & Galeni, & aliorum quorundam Auctorum atteſtatione ſit Romana dictio. Literam vero Y nequaquam eſſe Romanam manifeſtum eſt Verum Graecos V, breue praeſertim, ex dictionibus noſtris ea litera ſcribere inſtituiſſe. Quare qui Ἴντυβον apud Graecos legerunt, vt apud Galenum:* Κιχώριον, ὃ Ῥωμαῖοι λεγόμενον Ἴντιβα λάχανον. *Cichorium, quod Romane vocant Intuba olus. Apud Dioſcoridem vero* Ῥωμαῖοι Ἴντυβον ἀγρεῖον, *& ita apud alios nihil animaduertentes eam dictionem eſſe Latinam, Graece ſcribere maluerunt, quam eam Romanae ſcriptioni reddere.* Ergo ſimiliter *Intubus* per V in 5. Lucillij:

Intubu' praeterea pedibus proſerpit equinis.
Sic Macer: —— *Quales ſeges intubus herbas.*

Niſi ſi placet Phocae placitum, vt *Optumus, Optimus*, ac ſimilia. Mireris ſcriptionem diſcordem in Cyrilli Lexico: Ἔντυβον, *Intiba.*

INVIDVS rectiſſime. Vetus Epigramma venuſtiſſimum per E:

CRESCO. PERCREPAS
GAVDEO. PERPLORAS
INVEDE. MORERE

Dicam cum Ouidio:

Inuida me ſpatio natura coërcuit arcto.

INTVSIVM per T, ab *Intus*, & *Intuſiatam* ex Plauto ſcribit Varro lib. 4. de LL. Sic olim Apul. *Induſium* receptius. V. *Mendax, Mentax.*

IOLCOS Plin. lib. 4. cap. 9. Val. Flacco: Homero ſillaba plus in Catalogo, Εὐκτιμένην Ἰαωλκόν. Quod & τρισυλλάβως reperiri teſtatur Euſtathius Ἰωλκόν.

IONIVM MARE, non *Hionium*. Catulli ludus eſt:

Ionios fluctus, poſtquam illuc Arrius iſſet,
Iam non Ionios eſſe, ſed Hionios.

IOTAM quarto caſu legit Briſſaeus in omnigenis Tullij Exemplaribus, & pro correctiſſimis habitis l. 3. de Oratore: *Quare Cotta noſter, cuius tu illa lata Sulpiti imitaris nonnunquam, vt iotam literam tollam, & pleniſſimam reddas.*

IOVIS, non *Iuppiter* dumtaxat, olim ſcriptum in prima poſitione. Apul. lib. 1. de AA.

Quem tremit ipſe Iouis, quo numina terrificantur.

Item

Item in diſticho XII. Deorum, & io formula deuotionis.

IANE. IOVIS. PATER. MARS. PISITER. QVIRINE.

IPSOS pro *Ipſe* (nam *Ipſus* τ̃ ἐξημαξημένων autumant : aliter pruriunt) apud Plautum ſcripturiunt, io quibus Paſſeratius ſuffragij iute gloriatur. Inſanum in modum φιλίλληνις!

IPSVD, *Ipſum*, αὐτό, Lexicon Cyrillo tributum.

IRASCO veteres ſcripſere. Pompoaius Cithariſta: *Noli, quaeſo, iraſcere.*

Si veteres ita miratur, laudatque Poetas,
Vt nihil anteferat, nihil illis comparet, errat

Lector. *Iraſcor* ſcribe: Auſonij ne iras exſuſcites.

IRIM *de coelo miſit Saturnia coelo*, Maro. *Iridas*, *Eridas* quoque ſcriptum: ſed Graecis. Ratio: Ἀπὸ τοῦ εἴρειν: eſt enim *Iris* deorum nuncia, & interpres. Orta vero ex Ει, modo per E, modo per I variantur. *Alexandria*, *Alexandrea*, *Cheragra* H. Stephano, & Radero: Horatio, Martiali, mihi *Chiragra*. Heſychius : Ἔριδας, Ἶας ἐν τῷ οὐρανῷ Ἴριδας. Idem : Ἦριν, τὴν Ἶριν, *Erin*, *Irin*.

IRPICES raſtri ſunt denticulati Feſto. Dictos retur a *Serpendo*. (An a *Sarpendo*?) Varro lib. 4. de LL. camque ob cauſam primulum *Sirpices*, poſtmodum *Irpices*. Cato c. 10. de RR. ſcribit *Vrpices*, vel *Harpices*, quaſi ab Ἅρπαξ, καὶ ἁρπαγή. Idem Cato c. 11. *Sirpiculas* ſcribit. V. Meurſium ad Catonem. Neque fatalis V, & I ἀντιστοιχείωσις patitur *Vrpices* in delitis eſſe.

IRPINI *appellati nomine lupi, quem Irpum dicunt Samnites*, inquit Feſtus. Graecis Ἵρπιοι. Silio Italico *Irpini*: Plinio l. 3. c. 11. aſpere *Hirpini*, & Eutychi, & Varroni. Nec hilum iuuant nos ſcriptores io Plinium exainuſſim docti.

IRRAVCVI ſcribitur l. 1. de Orat. Tullij edente P. Victorio: *Aeſopum, ſi paulum irraucuerit, explodi*. Alij *Irrauſerit*.

IRRIDENTER, *curiant* duob. R. Probus in Catholicis : Nam quod Plautus in Truculeoto, *Non ſalaco, irridenter poſuit pro perſona ruſtici*. Veteres *In* componebant inconuerſibile. Laberius in Thuſca : *Inridenter petit*. Minores vetebant. Quare mirari ſubit hodie reſcriptum in Hymno Prudentij III. *Fronte ſerenus, & inradia*. Videſis *Irrito*.

IRRITO inuulgata ſcriptione geminis vdis, & abſque H. Caput, *Irrio tractum a canibus, qui cum prouocantur, irriunt*, inquit Nonius, & Donatus. Apud Diomedem lib. 1. cum H *Hirrio*. Addit Libros veteres Manutius. Alij vnico R ab *ira*; quos Antiquitas refellit *Inritari*, *Inritatus*: de quo, & ſimilib. accipe Priſcianum lib. 2. *Ergo rationabilius eſſe videtur id quoque, cum in quibuſdam mutet N in R, vt Irrito, Irriguus, in reliquis quoque Euphonia hoc exigente ſeruare, & Irruo, & Irrumpo dicere: cum nec in ſimplicib. inueniatur dictionib. N ante R.* Ante petiuerat exemplum a Graecis artium auctorib. Συῤῥέω, Συῤῥάσσω, Συῤῥήγνυμι, Συῤῥάπτω. Neque ignoramus Παροργίζειν eſſe *Irritare*, ex quo vnica irriente litera ſcriptum videri poſſit. Et, ſi iudicio locus eſt, quid ſi *Irritare* metaphoricως dictum eſt pro eo, quod eſt κυρίως *Iritare*, ad iram prouocare? Duplices rectius.

ISAVRVS Ciliciae Lucano, & Silio paſſim, & recte: Frontoni *Iſaura*, *rae*. Quod ortum reor e Strabonis Ἴσαυρα, τῶν Ἰσαύρων, vt alia pleraque.

ISDEM pro *Idem*. Cicero in Oratore ex Ennio : *Iſdem campus habet*. Paſſiua ſcriptura: *Idem*. Haut illud mirum : Ἔις enim veteres efferebant Ἴς, ſeu *Is*.

ISTER. Vide *Hiſter*.

ISTIC Libri veteres, Virgil. Carpenſis, ioquit Manutius. Item Eutyches. Iul. Scaliger l. 2. de Cauſis Linguae L. c. 49. In voce hac *Iſtic* debet eſſe adſpiratio, inquit. Omittentes arguit: Cum enim reperiatur ſimilis literarum ſocietas in verbo *Eſt*, potuit prima ſillaba eſſe *Iſt*, poſtrema hic: at in verbo *Illic* non potuit: propterea quod nulla vox in eandem deſinit geminatam, neque ab eadem geminata vlla incipit. Praeterea ſi *Iſtic* recipis, ſcribendum erit *Iſtuc*: cur non *Iſthuc*, quemadmodum *Adhuc*? Repulſo Scaligero Rhotius, & Valerius Pontano adhaereſcunt, cuius tamen Pontaoi rationem amplecti nequeo, quod adſpiratio ſtare nequeat poſt St. Fallit enim haec adſertio in millenis aoriſtis primis παθητικοῖς, quoties Σ interſeritur, Ἐκελεύσθην, Ἐκλείσθην, Ἱμάσθλη, Ἰσθμός, inque ſimilib. At Priſciani lib. 2. Auctoritas ad ſe me trahit ſcribentis ex opinione plurium *Iſtic*, *Iſtaec*, *Iſtoc*, *Iſtuc*, *Iſtanc* non aſpere: *quia non ſunt compoſita*, inquit, *ſed metaplaſmo ficta*. Et ſic reſpondet Scaligeri coniecturae : In compoſitis autem interuenire H *Abhinc*, *Adhuc*. Priſcianum ſequi videtur Aldus Manutius lib. 1. Grammaticae. Vlterius peruadenti occurrit adimi poſſe Spiritum,

 eſto,

eſto, compoſitio ſit admiſſa. Sic *Leucippus*, *Alcippe*. Hiſce conſignatis reperio ſuperam rationem falſo affictam Pontano ab Andr. Brabanto. Vox Pontani: *Litera enim T in Latinis dictionib. adſpirationem poſt ſe non recipit, vt ſuo loco dicemus: ſed in Graecis, & barbaris tantum.*

ISTIVSMODI, ILLIVSMODI, HVIVSMODI, & alia talia, de quib. *multi dubitarunt*, inquit Priſcianus lib. 6. *vtrum compoſita ſint, an non? Sed ea compoſita eſſe ipſe Accentus docet, qui in fine praecedentis dictionis poni non poſſet, niſi eſſent compoſita.* Idem tradit lib. 12. addito *Huiuſcemodi.*

ITALIAMVERSVS, SICILIAMVERSVS complexe ſcribit Priſcian. l. 15.

ITER IS ſillabis trib. veteres ſcripſere. Poſt *Itineris*. Sic *Itere* pro *Itinere*. Lucret. l. 5.

Concuſſos itere, & labefactos aere multo.

ITHOME Homero, & Straboni lib. 8. Κίραλα μὲν λεγῶν τ̃ Ἰθώμην, καὶ τὸν Ἀκροκόρινθον. *Cornua dicit Ithomam, & Acrocorinthum.* Qui libro nono refert ex Homero Οἳ δ᾽ εἶχον Τρίκκην, καὶ Ἰθώμην κλωμακόεσσαν. *Qui habebant Triccam, & Ithomam ſalebroſam* addito: Τὴν δ᾽ Ἰθώμην ὁμωνύμως τῇ Μεσσηνιακῇ λεγομένην οὔ φασὶ δεῖν οὕτως ἐκφέρειν, ἀλλὰ, τὴν πρώτην συλλαβὴν ἀφαιροῦντας· οὕτω γὰρ καλεῖσθαι πρότερον· νῦν δ᾽ Ἰθώμη μετωνομάσθαι. *Ithomam Meſſeniacae cognominem, quam dicebant non ſic efferendam, ſed ſillabam primam auferendam. Sic enim prius nominatam, poſterius Ithomam transnominatam.* Ergo prius *Thoma*. Stephano *Thomaeon*, & *Thumaeon*. Plutarchus in Pelopida, Ἰθώμην συνοικίζαντες.

ITIVM per T MSS. Caeſaris Commentarijs eſſe Fuluio Vrſino credo. Ab *Itando* nomen portui datum coniectant Marlianus, Vigenerius, Vitus, qui T ſcribunt, cumque his eruditiſſimus Diuaeus Libello de Galliae Belgicae Antiquitatibus, Ortelius in Arteſiae topographia, Iucundus Veronenſis, Meyerus, Grammayus. Certe Straboni ſcribitur lib. 4. Τὸ Ἴτιον, ᾧ ἐχρήσατο ναυστάθμῳ Καῖσαρ ὁ θεός: *Itium, quo vſus eſt pro ſtatione nauium D. Caeſar.* Addo *Sitien* maiorum meorum ſedem, quaſi *Sinum-itij* olim appellatum. Item in MS. Caeſaris codice Bibliothecae S. Ioannis Morinenſis apud Ipras *Iticium* reperiſti, curioſiſſime Chiffleti. At Caeſaris editiones libb. 4. & 5. *Iccium portum* exhibent duabus vncinatis elementis. Quod ſiquis mihi affirmet ab *Iccio* quo Romano (quod nomen Horatius lib. 1. nobilitauit) facile de ſententia priori deceſſerim. An quiſquis locus adiri poteſt, aut ab eo iri, *Itium* fuerit? Sic *Antoniacum* in Neruijs a M. *Antonio* indubitanter appellationem traxit. Et *Mardiccium* (ſi modo ſic recte ſcribitur) faueat. *Iſſius portus* duplicato ſigmate eſt a Serieckij parum ſagaci diuinatione, omnibuſque pugnante Exemplarib.

ITVRAEI extra ſibilum, T ſimplici, rectius, & vulgatius per V. Sic Plin. l. 5. c. 23. Tullius in Philipp. Maro. Quidam Virgilij, ac Ciceronis Codices Y Graeco *Ityraei*. Ebetſtorij apud D. Hier. haec Inſcriptio:

EQVES. ALAE. AVG. ITYREORVM. DOMO. ITYRAEVS

Quo loco lauda ſis Tabulae inconſtantiam. Rectius, inquam per V: nam Strabo l. 16. per Ου: Ἰτουραῖοι τε, καὶ Ἄραβες κακοῦργοι πάντες. Lucae 3. Ἰτουραῖοι. Vopiſcus: *Habes Ituraeos ſagittarios trecentos.* Editio a Salmaſio *Ityraeos*. Georg. 2.

— *Ituraeos taxi curuantur in arcus.* Lucan. lib. 7.

Pontanus adſpirat, velut ab Ἰθύνω, *Dirigo*. Firmari poſſit id ex Georgicis, & Vopiſco: verum antiquiſſimae nationis vocamen a Graecis, an ab Iudaeis ortum cenſendum eſt? Vibius Sequeſter: *Ithyraei, vel Itharaei, Syrij vſu ſagittae periti.* Tanta paſſim occurrit Calligraphiae inconſtantia!

IVBILARE ruſticanorum vocem facit Varro l. 5. de LL. Attius: *Quis me iubilat?* Itidem Feſtus. Nih ſit ab Ἰοῦ, Ἰοῦ vocib. triumphatorum, inquit Iul. Scaliger l. 1. c. 32. de Cauſis LL. Superſtites enim vitam Apollini acceptam ferebant, cui canerent paeana in victoria, Ἰοῦ βιοῦ παιάν. Ergo rectius *Iobilus*. Specioſa ingenioſi hominis oratio! Pura puta vox eſt Hebraea teſte Euſebio in Chronicis, vnde in Codice Fabriciano *Iobelei* legit Pontacus, alibi *Ioubilei* Hebraiſmo expreſſiore, quibus יובל: alibi *Iobilaei*. Idem Pontacus vulgatam ſcriptionem *Iubilei*, receptiorem, & linguae Latinae iudicat acceptiorem, & nos cum D. Hieronymo. Vtitur Calpurnius Ecloga. 1.

Non montana ſacros diſtinguunt iubila verſus.

Silius Italicus lib. 14. *Et laetus ſcopulis audiuit iubila Cyclops.*

IVCVNDVS a *Iuuando*, non *Iocundus*. Cicero 2. de Finibus: *Hanc iucunditatem transfer in animum. Iuuare* enim in vtroque dicitur: ex eoque *Iucundum*. Alij a *Ioco Iocundus* effigiant. Inſcriptiones ſunt ambiguae. Becmanus in Originibus: *Forte an duplex fuerit, Iucundus a Iutum: Iocundus,*

Iocundus, vt Bembus, vbique *ſcribit*, *a locis*. Iſidorus l. 10. *Iocundus, quod ſit ſemper ioco aptus.* Tullij praeponderat Auctoritas.

IVDAE BETHLEEM ſcribendum auctor eſt D. Hieronymus: idem *Iudaeae* immerito reſpuit: Pontacus iure reſtituit ad Euſebij Chronica, cuius rationibus manum abſtineo, ne vager licentius extra Lati pomoeria.

IVGLANS rectiſſime, Origine, Cloatium ſi audimus, praepoſitum D fuiſſet *Diuglans*, quaſi Διόςglans. Quid opus? Non facilius *Iouisglans*, *Iuglans*?

IVGVMENTVM, IVGVMENTARE per V in ſecunda ſede ſcribit apud Vitruuium Baldus. Potius mihi ſit per A *Iugamentum*, *Iugamentare*.

IVNCXIT. In inſula Tiberina: FIDEM. IVNCXIT.
Abeſt ratio: nam ex Iungo τὸ G in Gs, ſeu X vertitur. Alia paria ſuggerunt Inſcriptiones pleno modio.

IVPPITER geminato P ſcribit Manutius ſecundis curis confidentior, antiquis Libris, ac Nummis adminiculatior, Ful. Vrſini ſocietate animatior. In eius profecto veſtigia pedem ponere iure trepidamus. Compoſitio, ſeu potius Origo *Iuuans pater* apud Iſidorum lib. 8. Orig. c. 11. non alterum P fortius exigit, quam in *Opiter*, *Dieſpiter*. Aut, quod verius, *Iouis pater*, vt *Marſpiter*: vnde exiſtimo *Ioupiter* priſcis fuiſſe: dein ablegata vocali ſecunda *Iupiter*. Poëtas ſepone: caeterorum Libros ſcriptorum ſaepius ariolor repraeſentare *Iupiter* P vnico. Quid quod in omnibus ſuis antiquis Virgilij Exemplaribus ita eſſe ſcribit in 4. Aen. & in 7. Pierius? Et Nummi nonnulli nobis addicunt, addit & vires Euphonia. Veteres ſcripſere *Iouis*; etiam Hyginus Fabula 75. *At Iouis ob id fecit, vt ſeptem aetates vineret.*

IVREIVRATVS contexte editur in Mar. Victorini Expoſitione in lib. 2. Rhet. Ciceronis.

IVRISCONSVLTVS Gellij lib. 7. c. 4. Prius l. 6. cap. 12. & alibi *Iureconſultus*: ſi modo non peccat Editio Griphiana Venetijs. Similiter varie c. 2. l. 1. Subſeciuorum Pithoei. In Suetonij Nerone ſcribitur: *Longino Iuriſconſulto.* Sic Manutio Lapidibus ſubnixo placet: ſic Aldo l. t. Grammaticae: ſic Ioſepho Scaligero in Titium: ſic habet Feſtus in verbo *Sanates*, & in *Subiciaries*: *Cincius libro ſecundo de Officio Iuriſconſulti.* Sic exhibet Gruterus e Pighianis:

Qui fuit hic primus Iuriſconſultus amicus.

Sic Soſipater l. 1. *Iuriſconſultus dici debet, non Iureconſultus: licet Cicero pro Murena ita dixerit; & Lucilius ſecundo, vt Iure peritus.* Petronius: *Iuriſconſultus paret, non paret, habeto.* Sic Spartianus, Lampridius, Sergius in 2. Donati editionem *Iuriſperitus* συμφώνως. Item apud Mar. Victorinum in lib. 2. Rhetor. Ciceronis: *Contra auctoritatem Iuriſperitorum, Ab auctoritate Iuriſperitorum.* Vrna argentea Papiniani *Iuriſconſulti* Romae eruta:

AEMILIO. PAVLO. PAPINIANO
PRAEFECTO. PRAETORIO
IVRISCONSVLTO
QVI. VIXIT. ANNIS. XXXVI
DIEB X. MENSIB. III.

Conſultus iuris ſectim ſcripſit Horatius lib. de Arte:

—— *Conſultus iuris, & actor Cauſarum* ——

Similiter Arnob. l. 1. *Rhethores, conſulti iuris, ac medici.* Plin. l. 7. epiſt. 24. *Quantus iuris ille conſultus.* *Iureconſultus* autem quis auctore Cicerone refugiat? quis inuitante Briſſonio in libro Παρέργων, alijſque perdoctis ſequi detrectet? Nam *Iuriſconſultum* dicere, quem *iuris* cauſa *conſulis*: *Iureconſultum*, quem *iure conſulas*, roboris parum habet, Fulcio Inſcriptione antiqua:

C. AQVILIVS. FLORVS
IVRECONSVLTVS

Tam varia paſſim ſe oſtendit Orthographiae facies: cur non etiam in his? *Iureconſultus* doctiorum inconſultu abijcit Manutius.

IVRIS PERITVS, IVRIS PERITISSIMVS ſcribitur l. 1. de Orat. In Victorij editione. Iunctim, & diſiuncte *Iuriſperitus* & *Iuris peritus* Gellij lib. 16. c. 10. Vide *Iuriſconſultus*, vbi Soſipater *Iure peritus*.

IVSI pro *Iuſſi* Tullio, & Marone paulo vetuſtius adſerit Fab. l. 1. c. 7. *Iouſſi* etiam exhibent priſcae Tabulae.

IVSTA aduerbium, aut praepoſitio per *S* vt ſcribatur, paene dictat Iulius Scaliger lib. de Cauſis L. L. Carrion, vt fere ſemper, noui eſt auidus, inclinat ex vetuſtis Codicib. Fl. Soſipater l. 2. inſinuat: *Iuxta facit, id eſt, ſimiliter*, inquit. Nec ſine veri imagine ſunt illa Salluſtij:

Vitam, mortemque iuxta aestimo. hoc est, aequo, iustoque iudicio. iuxta per X vſitatius, & Conſuetudine robuſtius. Altera etiam fictura X habet apud veteres *Iuxtim.* Liuius Aegiſtho:

— In ſedes collocat ſe regias
Clytaemneſtra iuxtim: tertias natae occupant.

Deſtri pro *Dextri* in MS. Manilij eſſe teſtatum eſt Barthio in Aduerſarijs.

IVSTICIA ſemicirculari litera reijcitur Competentiae iure, *Laetitia, Amicitia, Nequitia, Blanditia, Triſtitia.* V. *Sapientia.* Melius: *Iuſtitia* cum T.

IVSTITIVM recte ſcribitur. Recte *Iuſtidium.* At ſignificantia admodum diſſita. Gloſſarium *Iuſtidium,* ἀρχοντικὴ ἡμέρα q. *Iuſti,* ſeu iuris *dies.* Vulcanius diſſentit.

IVVENALIS διαιρέτως in Virgilianis Codicib. aliquot. Iulius item Romanus lib. de Analogia 5. Aen. legit:

— Iuuenali in corpore vires.

Sic Soſipater l. 2. legit. Neq. alio diſſeparat a ſubſtantiuo, quam ſexto caſu. Ouidij quoq. Liber peruetuſtus in epiſtola ad Maximum:

Tu mihi dictaſti iuuenalia carmina primus.

Auſonius epiſtola 15. *Iuuenalios* ἱδρώς: *Iuuenalem facilitatem* exhibent Pandectae Florentinae Briſſonio teſte in Παρέργων libro ſingulari. Rauennae Inſcriptio:

IN. ANNIS. IVVENALIBVS. ADVOCATO

Iuuenilia, Feſtus. Priſcianus lib. 4. Latio donauit: *Coelibalis, Mortalis, Iuuenalis. Iuuenitur tamen Iuuenilis,* inquit. Scilicet vt *Vernalis,* & *Vernilis. Iuuenilia* ſcriptum vnum e ſuis Muretus inſcripſit Opuſculis. *Iuuenalia ſingebantur Dianae ſimulacra,* inquit Feſtus: *Iuuenalia* quoque feſtum in honorem barbae Neroni primum detonſae, Dio lib. 41. Ἰουβενάλια. *Iuuenalia* Gordianum edidiſſe teſtatur Capitolinus. In Cyrilli Lexico: Νέων ἑορτή, *Iuuenalia.* Vide Sirmundum ad Sidonij Narbonem, Tacitus lib. 14. *Inſtituit ludos Iuuenalium vocabulo.*

IVVENIOR aetate, & corpore validior, dum ſcribit Apul. l. 8. ἀρχαΐζει. Vſus caeterorum *Iunior* ſillabis omnino tribus.

IVVENISCO per I in ſillaba tertia, ex *Iuuenis,* vt *Gliſco* ex *Glis,* Eutyches. Vſus *Iuueneſco:* Iuuatur Proportione. Cognata ſunt haec. *Iuuenis, Iuueneſco: Hilaris, Hilareſco: Senicis, Senex. Seneſco: Adoleſcens, Adoleſco.* Vide *Luciſco, Tremiſco.*

IVVENTAS Dea ipſa, vt *Libertas* Seruio, Tullio 1. Tuſcul. & de Natura D. Feſto *Iuuentatis ſacra. Iuuenta* pro eodem extrito S Ouidius ſcripſit 1. Eleg. 2. de Ponto:

Nectar, & ambroſiam latices, epulaſque deorum
Det mihi formoſa gnaua Iuuenta manu.

Eadem Hygino *Iuuentus,* vt *Seruitus,* Plinio l. 29. c. 4. lib. 35. c. 10. Moliantur alij correctionem, qui vnam ad normam omnia exigunt. Contra *Iuuentas* etiam pro *Iuuentute,* ſeu *Iuuenali aetate* ſcriptum Horatio l. 2. Od. 11. *— Fugit retro*

Leuis iuuentas —

Lucret. in 5. *Tum demum pucrili aeuo florente iuuentas*
Occipit, & molli veſtit lanugine malas.

Lib. 1. Ad Atticum ep. 17. *Anniuerſaria ſacra iuuentutis.* Vbi repoſuit Lambinus *Iuuentatis,* atque ita eſt argenteo Vrſini Nummo. Firmare eſt eam correctionem ex Tuſculanis, quo loco doctorculus ardelio *Iuuentutis* ſeſe reponere olim gloriabatur.

IVVENTIVS familia Romana, Lapides Capitolini, atque alij.

IVVERNA, IERNA. Iuuenalis Sat. 7.

— Arma quid vltra Litora Iuuernae promouimus —

Mela. Claudian. de 4. Honorij conſulatu:

— Sic & Scotorum tumulos fleuit glacialis Ierne.

Strabo Ἰέρναν ſcribit: Alij *Iberniam.*

IVXTA. V. *Iuſta.*

FLORENTIO VANDER-HAER THESAVRARIO.

VIX mollia maris dorſa inſcripſit carina, illico, quae diffluxerant aquarum latera, nullo veſtigio facto reliquo, conueniunt. Contra in duro marmore ſiquis ſtilo ferreo literas fecerit, manet alta ſede repoſtum fixumque ſulcamen: vbi ſiquid erratum eſt; id arte corrigis, dextere id ages, ne percuſſu, aut vi immodica, detrimenta, quam par ſit, maiora diſsiliant, & nequid abruptum exorbitet enormius. Tabulis ceratis, vt olim, aut incruſtatis, talibuſue, papyraceo aequori, aut lineo ſiquid mandes literarum, eaque ſigna in publicum euaſerint, feliciter, ſi deculpatum: infeliciter, atque irreuocabiliter, ſi perperam. Melioris enim ſcripti gratia leuior pluma eſt: offenſiuncula, grauior plumbo. Non ſeueri illi Cenſores, O P T I M E F L O R E N T I, *qui in hominum erratis nil conniuent: verum aquila, aut ſerpente Epidaurio vident acutius, roſtro, vel dente mordent infeſtius? Siquid igitur in hoc X. Tractatu, aut etiam Opere toto humanitus contigerit, tuum erit & tui ſimul, & mei meminiſſe, a quibus humani nihil alienum. Vt vero res in eo ſegmento proceſſerit, oculis, animoque humanitatem ſpirantibus enotabis, ac, nequid tumulti noui naſcatur, dabis operam, qui olim nequae res nouae* μισγάγκειαι, *aut nouos per Belgium cierent tumultus, curatum voluiſti, Initijs, cauſiſque tumentium motuum ſagaciter explicatis. Haec igitur eo tibi gratiora fore ſpero, quod olim* Antiquitatum Liturgicarum Arcana *ex nobiliore ingenij tui promtuario, & antiquis folijs exquiſitim euoluiſti: vti modo nos* Antiqui, Nouique LatI Orthographica *explicamus: ſi modo coeleſtibus, ac diuinis fas ima componere. Ignoſce pauxillum, adhuc humi repimus: te* ἐνδαίωσα *pridem exſpectant ſtellantes orbes, ac aeterni Numinis Regia, vbi inadſpectabili lumine puriſsima mens tua colluminata* Antiquitatum Liturgicarum arcana *liquide, limpideque hauriet, proſpectabit, fruetur. Imo quaſcumque ſpes olim optimae illic rei, ac ſummae beatitatis animo praecepiſti, laetiſsime, ac integerrime poſsidebis. Ita voueo! tu eodem hoſtimento hic, & ibi mihi bene apprecare. Rurſus voueo, vt qui ipſe vitae, ac morum integritate floreſcis, aeternum in coelo floreas.*

TRACTATVS DECIMVS.

K

K Pro Q non poſuit Nigidius Figulus, nec X reſte Mario Victorino, non Priscianus. Quintilianus lib. 1. c. 4. *Et Q, quae & ipſa quorundam nominum nota eſt, & K, cuius ſimilis effectus, ſpecieſque niſi quod paulum a noſtris obliquatur: Kappa apud Graecos nunc tantum in numero manet.* In numero numerati permittit, non in dictionibus intexi: dictiones tamen indicare: quia ſimilem effectum cum Q tribuit. Q ſignificat *Quintum*: K *Caeſonem*: non autem illi ineſt. Planius c. 7. *Nam K quidem in nullis verbis vtendum puto niſi quae ſignificat etiam, vt ſola ponatur.* Neque K numerum literarum augere patitur Pierius in Eclogas Virgilianas. Exploſa pridem eſt Scauri ſententia, qui putarit nomina, quib. A ſecunda eſſet in ſede per K ſcribenda eſſe, ſic *Kalendae*, *Karus*. Etenim ſi propterea fiat, quod Kappa nomen includit vocalem illam, ſane nulla eiuſmodi vocalis addatur in contextu dictionis: aut ea conſonans nulli praeterea voci ab alijs vocalib. incipienti apponetur. Hoc autem eſſe falſum vel ipſi oſtendunt Graeci. Praeterea ipſum C eadem ratione non apponeretur, niſi ſequenti E, vt *Cepe*: caeterorumque elementorum par item eſſet ratio. Quin Kappa nomen maius eſt, quam quanta ſit haec poteſtas, ad quam artare conatur ipſum. Alij ita cenſuere, Graecis tantum vocibus addendum, qui etiam falſi ſunt. Etenim ſi id verum eſſet, etiam *Chremes* per X Graecum ſcriberent, quod ſola adſpiratione ab ipſo K diſtat. Amplius videſis in ſubiectis *Kalendae*, & ſcripta de veterum Orthographicis. Quae etſi ſunt, ſpeciatim tamen quaeſitum imus ſuper K ſcribendo in pauculis Latinorum vocibus.

KAESO, inquit Manutius cum K ex Lapidib. Capitolinis, & alijs, & cum diphthongo. Praenomen fuit Fabiorum, Quintiorum (Liuius tertio: *Caeſo erat Quintius*) Atiliorum, & Aemiliorum. Diphthongum admitto, K non aeque in ipſa voce: vocis tamen ſeorſim abſciſſae indicinam facere volo cum Quintiliano. vt hoc ſigno K. ſignetur *Caeſo*. At cur ſignabit litera nomen integrum, cuius pars non eſt? Quia Nota C *Caium* indicabat, ambigui deuitandi K *Caeſo* eſt. Ita decertat Antiquitatis maieſtas cum Grammaticorum Auctoritate. Terentianus:

Saepe Kaeſones notabant hac vetuſti litera.

Non perſcribebant, ſed *Notabant*.

KALATOR Ara grandis Romae in domo Cardinalis Caſſij:

Q. CAECILIO
FEROCI
KALATORI. SACERDOTII
TITIALIVM. ET. FLAVIALIVM

Iterum in aedibus Pomponij Laeti:

KALATORI. FLAMINVM

KALENDAE cum K, Libri veteres, Lapides Capitolini, & alij, Seruius, Diomedes l. 2. c. 1. Scaurus, Victorinus, quorum inane molimen hac in re fregimus: C namque eius loci Latini priſci ſubſtituere. Nam hi ſi Graecam a καλῶ ſequuntur Originem: Ergo *Klaſſis*, *Kalabra*,

labra, *Karis*, aliaque conſimiliter erunt ſcribenda, quibus Καλῶ naſcendi dedit initium teſte Macrobio l. 1. Satur. c. 15. Beda melius per C praecipit. K tamen in *Kalendis*, *Karta*, alijſque nonnullis retinet Iſidorus Hiſpalenſis lib. 1. Orig. c. 4. & 26. Tibure Inſcriptio:

HERCVLI. SAXANO. SACRVM
SER. SVLPICIVS. TROPHIMVS
AEDEM. ZOTHECAM. CVLINAM
PECVNIA. SVA. A. SOLO. RESTITVIT
IDEMQ. DEDICAVIT. K. DECEMB
L. TVRPILIO. DEXTROM. MAE
CIO. RVFO. COS
EVTYCHVS. SER. PERAGENDVM
CVRAVIT

Romanorum KALENDARIVM ſimiliter: nam Alphij, & foeneratorum nil morot.

KALVMNIA etſi ſit a *Caluere* ex Bedae, And. Brabanti, Nonij, & aliorum diſciplina, non idcirco K poſcit: ipſum namque verbum *Caluere* C ſcribitur apud Nonium, omneſque veteres. Niſi quod notae hae KK ſignificabant *Calumniae cauſa* teſte Iſidoro lib. 1. cap. 22. Efflandis calumnijs Marchantio lati patuere campi.

KARTAGO, eſto, veteres praeferant Libri: nos per C veteres Auctores ſecuti *Cartago* cum Beda ſcribemus, neque ſpiritum adijciemus, *Carthadat Carthado*, licet alibi legerim: Vel. Longus aliter in Orthographia: *Non enim firmum eſt Catholicum Grammaticorum, quo cenſent adſpirationem conſonanti non eſſe iungendam: cum & Carthago dicatur, & Pulcher, & Gracchus, & Otho, & Bocchus. Pulcher* ſuo vide loco. *Otones* leniter ſcribit in Oratore Tullius, & in alijs non adſpirabat, licet adſpirandum iudicaret. Tanta vis eſt Conſuetudinis vel polite ſcribentium, etiam Origine diſſimulata. *Cartago* abſque adſpiratione vlla Pontanus lib. 2. de Adſpiratione. Sic & καρταγένη apud Photium ex Cyrillo pro ea, quae fuit in Hiſpania, & quae in Africa. Qui Seruium recipit a Karta, dubio procul aberit adſpiratio a T, χάρτης: etiam a prima vetere ſcriptione K reijcitur: eſt enim ipſum K Graecum oro, ac nomine nonnihil admutilato.

CASPERIO GEVARTIO GRAPHIARIO.

MECHLINIA *pronuper cum reuerterem, auebam in tranſitu Brabantiae Metropolim Antuerpiam tuam reuiſere, atq. ad te aditare: otium defuit mihi, qui*

Nil actum credo, ſiquid ſupereſſet agendum.

Domum remeaui: abſentem nunc abſens te alloquor, ſerioque edico, omitte modo, Vir Humanißime, Lectiones Papinianas, omitte Epitaphium vetus, ſpecioſum licet Antiquitatis miraculum. Rara quidem illa, periucunda, inconſpreta, peruetuſta: praeſertim Inſcriptio Epitaphia, quae horridulo illo ſermone priſco immanem in modum eruditiores quoſque prolectat. Omitte nihilominus iſta modo: atque adeo incontatus. Eſt aliud, quod te velim. Te alias nunc ad Notas eadem Antiquitatis horrida fata vocant. Inarandus tibi Lauicanus ager, *inarandus* Lariſſaeus (ἀνιδρωτὶ *tamen, etſi non* ἀπονητί) *vnde* Labruſca *decarpas* Labſa, *vel* Labunda *ſine* Lachrymis, *pro quibus erit* Lact. Lacteue. *Ac ne fatiſcas vllo ex opere,* Laeuinus, *&* Lutatius Coſſ. *fortißimi viri, &* Lars *iuuerint: niſi ſi* Lagoena *cum* Lardo *gratior. Duriora ſunt (idcircone viro ingratiora?)* Lamna, Lapidicina, Larba, Liſtrotos, Loedoriae, Latomiae *durae; tu in duriores* Lautumias *coniectus es. Nec trepida: ludo, ſimul vtraſque laudo.* Laedaeos fratres *ſuſpice*, Leuem *Iacobum*, Lycium, *ac* Lycaeum. *Tua* Luguduni *edidiſti:* Limpa *non eluet:* Libra *tamen* Loiber *ito. Luſimus iam ſatis, Vir literatißime (quid aliud Poëtae?) & ſic Poëtam cum Hedera victrice hac vice ſermonum ſalutamus: vt noris te vnum ex literarum Belgicis proceribus mihi eſſe, maximo tuo merito.*

TRA-

TRACTATVS VNDECIMVS.

L

LABDON Euſebius varijs Chronici locis, D. Aug. l. 18. de Ciuit. c. 19. alij a Pontaco memorati.

ABDON Iudicum 12. in vulgaris editione, apud Interpretes 70. in Hebraeo, & Chaldaeo. Ioſepho lib. 5. Antiq. c. 12. Theophilo Antiocheno l. 1. Euſeb. l. 10. de Praepar. c. 3.

LABICANVS AGER, quandoq. *Lanicanus*, quo lutati ſunt hiſtoricorum Codices non pauci. Eſt enim a *Labicis* dictus: hi autem ab *anſis* ſcutorum, quas λαβάς dixere maiore in Graecia. Vnde ſcientiſſimus Poëta:

—— Picti ſcuta Labici.

Legit tamen *itinere Lanicano* Elias Vinetus in Aur. Victorem monito per B quoque reperiri. Lego & in Plin. l. 36. c. 5. *Lanicanam portam*, editionis a Gelenio. Strabo l. 5. Τῷ παλαιῷ Λαβικῷ. *Antiquo Labico.* Silius lib. 8.

—— Humiles ad aratra Labici.

Sic per B Dionyſius. Apud Liuium, ac Ciceronem varianter. Diodorus lib. 13. Λαβικηνοὺς ἐξεπολιόρκησαν, *Labicanos expugnarunt.* Quaedam Exemplaria Λαβίνους praue: recte Λαβικούς.

LABOR cum B. Vſus Librorum, Inſcriptionum, Auctorum omnium praeter Adamantium Martyrium, qui *Lauor* per V ſcribit ductus ſimilium comparatione *Fauor*, *Feruor*, *Pauor*, *Liuor*. Olim *Labos*, vt *Arbos*, Iſidor. l. 1. Orig. c. 26. Fabius l. 1.

LABRVSCA, LABRVSCVM. Maro Daphnide: *Siluestris raris ſparſit labruſca racemis.* Culicis auctor: *Denſaque virgultis auide labruſca petuntur.*

LABSVS, ELABSVS auctoribus priſcis Codicibus adſtruit Pierius in 2. Georg. Item *Carpo*, *Carbſi* ex iuſſo Terentij Scauri. Etiam *Scribſi* in antiquis, & approbatis Exemplaribus inueniſſe teſtatur, & quidem in Codice Terentij Vaticano:

TV. TE. HIS. REBVS. FINEM. PRAESCRIBSTI. PATER

Verum Priſciani apud me pluris auctoritas, cuius illa e libro 12. *Labor*, *Lapſus. Nulla autem cauſa alia eſt mutandae B in P ante S, vel T in principio ſillabae poſitae, niſi Euphonia, cuius ratio apud Graecos quoque obſeruantiſſimos eius ſeruata eſt in ſupradictarum conſonantium ſcriptura, vt* Κρύβω, ἔκρυψα, κέκρυπται· λείβω ἔλειψα, λέλειπται. *Pro ψ enim Graeco nos in principio ſillabae P, & S ſcribimus, vt Nubo, Nupſi, Nuptum, Scribo, Scripſi, Scriptum.* Prius exemplum repulſam pati poteſt. Succenturietur ergo Eutyches lib. 2. *Plurium autem valet Conſuetudo vel eruditiorum, qui Lapſus per P ſcribunt.* Curtij Valeriani vox: *In temporibus quoque verborum e contrario B in P commutatum videmus, vt Scribo, Scripſi, Scripturus: Labor, Lapſus, Lapſurus: Nubo, Nupſi, Nuptura.* Pauculi nouatores, ſi in his B pro P ſcripſerunt, inaniter ſe circumſpiciunt.

LACRYMAE, LACRIMAE, non *Lachrymae* cum Spiritu. *Dacrimas* pro *Lacrymas* Liuio Andronico ſaepius poſitum credo Feſto. Origo enim eſt Δάκρυον. Veteres autem H indidiſſe adſerit Gell. l. 2. c. 3. Tullius in Oratore. Scripſere & *Lacruma* manifeſtiore Originis indicio, & *Lacrumo*, poſt *Lacryma*. Monumentum vetus:

HAEC. RIDENDA. MIHI. EST. HIC. LACRVMANDVS. ERIT
Item: AELIVS. MACER. ANTESIGNATOR. TRIB. LACRVMAS. POS

Atque ita eodem iure, atque Vſu, quo *Decuma, Optumus, Maxumus* in Exemplaribus Liuianis, & Plinianis V hac in voce deprehenditur. Verum in Romano Codice, aliiſque aliquot eſſe LACRIMA, LACRIMANS teſtatur Pierius in 6. Aeneidos per I Latinum abſque adſpiratione vlla. Non quod a *Lacero* vox orta ſit, quod ſomniauit Pontanus, & eius pediſſequus Val. Andreas: ſed quod Latio donata Graeciae munere. Terentius Varro tradit Caeſarem per I eiuſdemmodi verba ſolitum enunciare, & ſcribere: inde propter auctoritatem tanti viri Conſuetudinem factam. Haec apud Caſſiodorum Cornutus. Tum praefert *Optimus, Intimus, Libido, Dicendus, Faciendus, Maxime, Monimentum, Contimelia, Minimae, Lacrimae.* Tantundem paene Fabius lib. 1. Vide *Sillaba. Imber, Inclytus.* Ex ſcriptione per I Latiare non ſequitur Graecanicam Originem abrogandam, quod Antiquis repugnantibus facit Cioſanus in Metamorphoſim Ouidianam.

LACTE, LACT, LAC, Priſcianus lib. 1. admittit ex Capro. Plauto firmari poteſt ex Menaechmis:

Neque aqua aquae, neque lacte eſt lacti, crede mihi, vſquam ſimilius.

Apud Auſonium etiam *Lact* cum CT abſque E, de quo Val. Probus lib. 2. Quidam putant hoc *Lact* debere dici: ſed non legimus, niſi in Varrone de LL. *Multi negant in mutam poſſe hoc nominis finiri*, inquit Caper. Similiter Cledonius in Arte, & Caſſiodorus negant. Auſonij verſus nihilominus hic eſt:

Cur condemnetur ratio, magis vt faciat lact?

LACVARIVM, & per ἀντίστοιχον *Laquearium*, inquit Iſidor. lib. 15. Orig. cap. 8. Seruius in 5. Aen. Nec mirum ſi ex λύγος, eſt *Laqueus*, vti conijcit Caninius in Alphabeto. At de C, & Q commutatione plura in Orthographicis veterum dicimus.

LADANVM per A primore in ſillaba paſſim. *Ledanum* per E in eadem Cyprijs ſcribi teſtatur Plinius lib. 12. cap. 17. *Ladanum* ſillabis tribus, Galeno, Paulo, λάδανον: Dioſcoridi lib. 1. λῆδον.

LADE inſula, olim *Late.* Notat Plinius lib. 5. cap. 31.

LAECA gentis Porciae cognomen cum Ae diphthongo praeferunt Libri veteres, ac Nummi, Vrſini quoque denarius ex argento repraeſentatus in primam contra Catilinam.

LAEDO principe biuocali. Ex eo *Laeſum. Collido. Colliſum, vt Caedo, Caeſum, Concido, Conciſum*, *Loedo* per Oe Cruciger in Harmonia a λοιδορέω: quod Becmanus reijcit aequo me iudice. *Ledo abſque* vlla diphthongo ſcribit Iul. Scaliger lib. 33. de Cauſis LL. Sic aliqui *Cedo.*

LAELIVS familia Romana *Ae* diphthongo, Lapides Capitolini, alij. Silius, Cicero.

LAENA biuocali, Libri veteres, Origo χλαῖνα Feſto, Plutarcho in Numa auctoribus, & Iuba. Καὶ γὰρ ἃς ἐφόρουν οἱ βασιλεῖς λαίνας, ὁ Ἰόβας χλαίνας φησὶν εἶναι. *Nam quas reges Laenas geſtabant, Chlainas vocat Iuba.* Varronem, qui a muita *Lana* figurauit, rident alij. Strabo lib. 4. Τοὺς δασεῖς σάγους ὑφαίνουσιν, οὓς λαίνας καλοῦσιν. *Denſa texunt ſaga, Laenas vocant.*

LAENAS ſimiliter, Lapides Capitolini, aliique, Popiliorum cognomen, Plutarch. in Bruto.

LAESTRYGONES prima ſillaba biuocali inſeſſa, altera per Y, Homerus Odyſſ. l. K. Plin. l. 3. c. 5. 8. Solin. c. 8. Cicero epiſt 13. l. 2. ad Atticum. Strabo l. 5. Ouid. Metam. 14. Thucydides in 6. Ἐν μέρει τινὶ τῆς χώρας Κύκλωπές τε, καὶ Λαιστρυγόνες οἰκῆσαι. *In parte quadam regionis Cyclopes, & Laeſtrygones feruntur habitaſſe.* Heſychius: Λαιστρυγόνες, οἱ νῦν Λεοντῖνοι. Silius Italicus pluries. *Laeſtrygonia amphora* Horat. l. 3. Oda 16.

LAEVINVS gentis Valeriae cognomen, diphthongo, Priſci Codices, Capitolij fragmenta. In Valeriorum familia nobiliſſima eum, qui primus hoc cognomento fuit, ſuſpicatur Turnebus Aduerſ. l. 4. c. 9. a ſiniſtro, laeuoque & improbo animo, maliſque, & nequam moribus cognomen meritum. Plutarch. in Pyrrho: Λαιβῖνος ὁ τῶν Ῥωμαίων ὕπατος. *Laeuinus Romanorum Conſul.* Pighius Annal. l. 6. a *Laeuo.* Hoc parabilius reddit Competentia: *Vrſus, Vrſinus: Albus, Albinus: Criſpus, Criſpinus: ſic Laeuus, Laeuinus.*

LAEVVS item diphthongo ſcribit Feſtus ex Graeco λαιός digammo interiuncto. Silius Italicus lib. 12.

Mos laeua geſtare viris ——

Nonij opinamentum a *Leuando* figurantis tipula leuius eſt. V. *Leuis.*

LAEVIS. V. *Leuis.*

LAGENA ſecunda vocali in Columellae, Perſij Satyr. 5. Horatij, aliorumque libris correctioribus

rectioribus compluries. Graece Λάγηνος. Dioſcor. l. 5. Ἀποτίθεται εἰς λάγηνον. Graecis plurimum per Ητα. Etiam per Y Λάγυνος, & Λαγύνιον Polluci lib. 10. c. 20. ex Diphili Hecata, & Adelphis. Λαγίναρχος per I apud Heſychium, ὁ ἐξουσίαν ἔχων τοῦ οἴνου. *Laginarchus, cuius in poteſtate vinum eſt.* Caninius in Alphabeto: Λάγωνον, *Lagoena* cum *Oe*, vt Λύο, λοιοί. Giſanium Caninio conſociant Rhotius, & Andr. Brabantus, quorum opinioni colorem addo: Λάγοινος, ὅπου λαγγάνει οἶνος, *Lagoena vbi quieſcit vinum. In Lagoenam indito*, Cato c. 122. & c. 123. *In Lagoenam confundito.* Quibus locis Paſſeratius abſque biuocali legit *Lagona*. Nec adnuto. Sic Latini *Rhoeſum* finxere de Ῥῶσος Graecanico.

LAMINA tribus ſillabis, vnico M rectius, atque vſitatius. Quandoque *Lamna* extrito I. Sic vulgarijs Horat. Codicibus lib. 2. Od. 2.

Abditae terris inimice lamnae. Paullinus:

Sanctaque praefixis obducant limina lamnis.

Sic Briſſonius Παρέργων libro ſingulari *Lamna* pro *Lamina* obſeruat ex L. 127. in fine D. de auro, arg. Sic apud Tertull. l. de Corona. Inauratur *Lamnulis*, non *Lammulis*. Carrion in Val. Flac. Quidam nuper in veteribus Libris ſemper *Lamma*, duobus M, abſque N, non *Lamna* legi admonuit. Ego contra, inquit, nunquam *Lamma*: ſed ſemper *Lamna* inuenio. Notat Giſanium, qui Librorum chirographorum conſenſum ſequi ſe profitetur apud Horatium, & Prudentium l. 1. in Sym. *Si formam ſtatuae lammis commiſit ahenis.* Quid ſit *Lamina* ſit ab Ἔλασμα verſo declinatu, vt *Schema, ae*, priſcorum ex Σχῆμα?

LAMSACVS veteri eſſe Codici Val. Flacci l. 2. teſtatur Carrion, & reperit Pontacus in 4. MSS. Euſebij. Praue. Nam Lamſacus Λάμψακος παρὰ τὸ λάμψαι, Vide Stephanum. Ouidius:

Lampſacus hoc animal ſolita eſt mactare Priapo.

Sic Pauſan. Plut. Plio. Liuius, Appianus, Thucydides lib. 8. Λάμψακος δυοῖν ἡμέραιν ὕστερον. *Lampſacus biduo poſt.* Athenaeus, ac Demoſthenes. Vide Tractatum de Origine.

LANITIA, LANITIVM ſcribuntur. Laberius: *Nihil refert molle e lanitia Attica, an pecore ex hircorum, veſtitum geras.* Georg. 3. *Sit tibi lanitium curae* ——

LANVVINVS a *Lanuuium*. Ita conſtanter ſcribitur apud Liuium, & Tullium, item in Antonini Itinere *Lanuuini* per duplex VV in medio. At *Laniuinum* per I in ſecunda de Natura D. legit Vrſinus in vetuſſimo Libro, & in Miloniana Rob. Stephanus primoribus folijs teſtatur Victorio ſcriptum *Laniuium* ex Auctoritate Librorum contra Conſuetudinem. Antiquum Monimentum cognitum opera Hermolai Barbari c. 5. l. 3. Plinij:

SENATVS. POPVLVSQ. LANIVINVS

I ſecundam diffiniente ſillabam. Reperies iterum in vaſto Gruteri Oceano. Vide nobis diſputata ad Silium aduerſus Ioſ. Scaligerum. Sic apud Horatium legunt l. 3. Oda 27. —— *Ab agro Rana decurrens lupa Lanuino*, Mancinellus, & alij. Et certe tertia vocali vox politior videri poteſt.

LAOMEDON, LAVMEDON. V. *Latomiae.*

LAPETHOS inſula Plin. l. 5. c. 31. cũ Spiritu, & E ſecundo loco, vbi per A Strabo, & Ptolemaeus Λάπαθος. Alexandrus Epheſius: Ἱμερόεσσα Λάπηθος notiſſima varietate, vt Μήτηρ, Μάτηρ, Μῆλον. Μᾶλον, aliaque ſexcenta.

LAPIDICINAE, *vbi excuduntur lapides*, Feſtus. Romae in D. Pauli:

A. LAPIDICINIS. CARISTIIS.

Marcilius ad leges XII. *Lapidicinis* rectum eſt. Gloſſae: *Lapidicina*, λατομία. Λιθοτομεῖον, *Lapidicina*. Λιθοξόος, *Lapidicinarius* quae vox Λαξευτοῦ interpres eſt in Cyrilli Lexico. Adiuuat vulgatam, receptiſſimamque hanc ſcribendi Conſuetudinem vis Competentiae: *Indices, Indicina* Apuleio: *Carnifices, Carnificina*: *Sorices, Soricina naenia* Comico. Cur non etiam *Lapides*, *Lapidicina*? Quia blandius videtur a *Lapide caedendo* Videamus.

LAPICIDINA malũt Ioſ. Scaliger in Varr. de R R. Manutius Lapides, vetereſq́. Libros ſecutus, Pintianus fide Pliniani Codicis Toletani, Paſſeratius. Certe Varro l. 7. de LL. *Lapicidas* dici docet, cui pari compoſitione *Homicidam* adde, a quo ſi vſus patrocinetur lanienã arenariam *Homicidinam* dixeris Sunto *Lapicidae*. Vnde quaeſo *lapidem* illi *caedunt*? quo ex loco? non ex *Lapidicina*? Eſt enim ipſe locus: non *Lapidum caedes*. Cyrilli Lexicon: Λατόμιον, *Lapidicina*: locus ſcilicet in quo, & ex quo lapides proruuntur: *Lapicidina*, ipſa *lapides caedendi*, ac proruẽndi actio: ſicut *Laniena* laniandi, *Carnificina*, talia.

LARIDVM, LARDVM. Perpetuo tenore apud Plautum lego *Laridum*. Apud Lucill. Satyr. 2. *Vt lurcaretur laridum, & carnaria furtim.* Iuuat Macrob. l. 7. c. 12. qui *Laridum* dictum retur, quaſi *Large aridum* ob ſalis copiã. At mihi omnis ſalſa caro aridior eſt prae *Larido*. Alij quaſi *Lari donum*. Vtut ſit duabus ſillabis creberrime veteres extulere. Pomponius: *Lardum lurcabat lubens.*

Horat.

Horat. Sat. 6. l. 2. *Victa ſatis pingui ponentur oluſcula lardo.*
Mox ——————*Semeſaque lardi* *Fruſta dedit*——
Ouid. *Pinguia cur illis ponuntur larda Calendis?*
Martial. lib. 5. Epig. 179.
Et pallens faba cum rubente lardo

Vide anterius *Calidus, Caldus, Caldarius*: *Audaciter, Audacter.*

LARISA vnico ſigmate ſcribit Andr. Brabantus ex veterum diſciplina Librorum, atque e Graeca Conſuetudine, inquit. Ego duobus; & mecum Achiuorum
Millia, quot magnis vnquam venere Mycenis.
Homerus in Catalogo:
Τῶν, οἳ Λάρισσαν ἐριβώλακα ναιετάασκον.
Qui fertiliſſimam Lariſſam habebant. Idem Iliad. ρ.
Τῆλ' ἀπὸ Λαρίσσης ἐριβώλακος.
Homerus Latij: *Lariſſaeus Achilles.* Strabo l. 9. vnica pagella quinies, aut ſaepius Λάρισσα, Λαρισσαῖον πεδίον, Λαρισσαῖος Ζεύς. Herod. lib. 1. Xenophon Ἑλλην. β. Dionyſius Antiq. lib. 10. Diodor. lib. 20. Philoſtrat. in Hippodromo, Pauſanias in Atticis, Corinthiacis, alibi, Apollod. lib. 2. Biblioth. Plutarch. in Ageſilao: Εἰς δὲ Λάρισσαν ἔπεμψε Ξενοκλέα. *Lariſſam miſere Xenoclem.* Appian. Ἐμφ. lib. 2. Ἐκ Λαρίσσης ὁμοίῳ δρόμῳ. *E Lariſſa ſimili curſu.* Heſychius. Quam tu mihi, Andrea, Graecorum Conſuetudinem obiectas? Veteribus tuis Libris tantundem credo. Et par eſſe reris Nummulo vnico fidem commodare, cui ſit ΛΑΡΙCΑΙΩ. V. *Emeſa, Amphiſſa, Gnoſſos, Cephiſſus.* At cum *Lariſſae* connumerentur vndecim, ecquam ex ijs Graeca Conſuetudine vnico ſigmate ſcribendam cenſeat Andreas, magnopere velim deſignari.

LARS extremo lib. 4. Liuij, Auſonij Libri omnes. *Lar* ſummoto S apud Chariſium: *Lar, ſi familiaris erit, genitiuo Laris: ſi Tolumnij, vel Porſenae, Lartis.* Idem apud Priſcian. l. 5. Ciceron. 9. Phillip. *Lartes Tolumnius.* Dionyſius Hal. Λάρος Πορσῖνος. *Larus Porſinus.* Nota ex Catone: *Laronem enim Etruſci, & Larunem, & Arunem vocant nobilem principem.* Sic ex communi tranſit in proprium appellatio.

LARVA Conſuetudo, Libri omnes, Auctores omnes eximio facto Beda, Adamãtio Martyrio, Caſſiodoro, quibus placet *Larba* cum B. Ducuntur Analogia: *Herba, Turba, Tuba, Barba, Obba* πολύριον, *Gleba, Pronuba, Orba.* Deſignata ponunt *Caterua, Minerua.* Cur non & *Larua* in deſignatis, o boni?

LASERPITIFER conſona T, non *Laſerpicifer.* Fit enim a *Laſerpitium.*

LASES *pro Laſer actatis fuit*, inquit Fabius lib. 1. c. 4.

LATERALE, an LATERARE? Plinius l. 6. ſermonis Dubij: *Si R litera praeceſſerit, in V penultima ſillaba ſequi debet L, vt Augurale. Contra ſi L praeceſſerit, ſequi debet R, vt Molare.* Quod περὶ Ὀρθογραφίας congruit quaeſtionibus copulare, inquit Fl. Soſipater. V. *Latiaris.*

LATERANVS quatuor ſillabis rite ſcribunt Silius, & Aurelius Victor: tribus Dio Λατερανὸς lib. 75. Λάτερανόν τε, καὶ Κάνδιδον, καὶ Λαῖτον.

LATERNA malim, quam *Lanterna*, inquit Andr. Brabantus. Heus tu, qui mauult, vnum vult, alterumque etiam magis vult. Vin' ergo ſcribi quoque *Lanterna*? Hoc ne barbaries ipſa tulerit.

LATIARIS vltimante *Ris* probiſſime. A *Latio* dicitur homo, ciuis, ſermo *Latinus*, & pro *Latino Latiaris.* Ita pleriſque omnibus vetuſtis Codicibus ineſt: raris *Latialis* per L. Deinde apud Macrobium primo Satur. *Latiar* per R eſt Latinorum ſollenne, ac apud Ciceronem lib. 2. Epiſt. ad Q. Fratrem, vt ibi legendum putat Lilius Ferrarienſis. Apud Dionyſium lib. 4. Λατιάριος, hoc eſt, *Latiaris* Iupiter. Qui tamen in Tullij Victoriana editione ſcribitur *Latialis* in Milouiana, vbi nota haec eſt: *Sicut vtique Ferias non Latiales, Latiareſue: ſed Latinas dixeris, aut Latias.* Horat. ſimiliter:
—— *Reſidens celſa Latialis Iupiter Alba.*
Porphyrius περὶ ἀποχῆς, Λατιαρίου Διός meminit. Dionyſ. apud Priſcianum lib. 4. de denominatiuis a *Latium, Latij Latiaris* figurauit, hoc eſt, *Latiaris Iupiter*, ſicut a *Peculium Peculiaris*: *Latialis* per L non meminit. Caſaubono ad Tiberium Suetonij neutrum diſplicet, non Grutero V.C. non mihi. Cur Crucco? cur Modio? V. *Laterale.*

LATOMIAE Vſu expeditiſſimo, vt *Latomus*, ſuper quo litem mouet nemo. Feſtus per V: *Latumiae ex Graeco, & maxime a Syracuſis, qui Latumias, & appellant, & habent adinſtar carceris, ex quibus locis exciſi ſunt lapides ad extruendam vrbem.* Varro l. 4. de LL. *Quod Syracuſeis, vbi ſimili de cauſa cuſtodiuntur, vocantur Latomiae, & de latomia tranſlatum, quod hic quoque lapidicinae fuerunt.*

fuerunt. Ita Exemplar comitatum Scaligeri, Victorijque notis, & caſtigationibus. Graecis Λατομίαι nullibi Λαοτομίαι, vt ex eo confiant *Lantomiae*, vel *Lantumiae*, quas tamen magna vi adſerunt Turneb. l.21. Aduerſ. c. 17. l.28. c. 6. Pintianus in l.1t. Plin. c. 37. Scribendum *Lantumiarum*, haut *Latomiarum* tum ex Toletano, & Salmanticenſi Apographis, tum ex Liuio ſexto & viceſimo volumine. Sed euidentiſſime ex Seneca, Declam. 9. Declam. 4. extra controuerſiam de Sabino quodam. *Ille etiam*, inquit, *reus cum rogaretur, vt in Lantumias transferretur: ne nunc, inquit, quenquam veſtrum decipiat nomen Lantumiae, minimum Lauta res eſt.* Haec ille addito: Nec ignoro, quae de hac dictione ab indoctis, & elementarijs Grammaticis afferantur. Ad Senecam primum dici poteſt *Nomen Latumiae minimum Lauta res eſt.* Similitudine vocum poteſt vſus eſſe Seneca, non ταυτότητι. Deinde ταυτότητι ſit vſus: Senecae ſenſum, aut ſaltem. Sabini iſtius expreſſum habemus. Nihil amplius. Nihil cauſae fuit, cur Maurus iſte indoctos, & elementarios a ſe diſſentientes appellitet. Sciendum igitur Originem eſſe ex λᾶς. quod eſt *Lapis*, a quo recte ſi ὁμοίως nomen oritur, nulla iuſta ratione ſcribi aliter poteſt, quam Λατόμος, Λατομίαι, *Latomiae*, ſeu *Latumiae*. Sin ex patrio caſu Λᾶος factum eſt Λαοτομία, Fieri deinde poteſt *Lantumia*, ſeu *Lantomia*, vti *Laudiciam* legitur in duob. Euſebij MSS. Adde Inſcriptionem vnam Romae: TREBONIA. LAVDICE. FEC. CONIVG

Iterum Mediolani apud Galeacium Vicecomitem: AVRELIAE. LAVDICIAE

Nam ab eadem Origine *Laus*, quaſi *Populi* vox, eademque ficta. Eſt enim *Laus* iudicium hominum de hominibus bene iudicantium. Ea re non inepte meo quidem iudicio Gaſpar Geuartius vocem ſecabat: *Tu vero, o noſtrae, Villela lauſque, decuſque Militiae* ——

Sic apud Petronium inuenias *Laucoonte* pro *Laocoonte*, & apud veteres *Laumedon* pro *Laomedon*. Quid ſi Senecae tunc temporis fuit opinio ſcribendi *Lantumias*, aliorum *Latomias*? Sic iiſdem paene temporib. *Plauſtrum* ex Vſu communi ſcribebat Florus, Veſpaſianus *Ploſtrum*: ſic *Clodius*, & *Claudius*, aliaque prope innumerabilia, vt alterutrum culpari nequeat abſque temeritate. Neque, qui Vſum vulgatum improbant, ſatis expedite loquuntur. Secunda ſillaba per O politius, nec per V reiecerim. Rationis veſtigium piget recalcare: hoc addo. Pontacus q. huiuſmodi in aucupio verſatiſſimus notat in quinque Chronicorum Euſebij MSS. eſſe *Latumias* per V in ſecunda ſillaba: *Laotomias*, quod ante veſtigabamus, & *Laotumias*, pauculis Exemplaribus. Ex poſtrema ſcriptione confieri poſſunt *Lantumiae* exemplo Similium antepoſitorum, atque ex Λαοτομίαις *Lantomiae*: Sic *Laudamia* pro *Laodamia* ſcribitur in peroptima Iuſtini editione lib. 28. non ſemel, & Graeci Ταναύποδες pro Ταναόποδες.

LATROCINALIS *inuaſit manus*, lib. 2. de Aſino A. ſcribitur edente Vulcanio. Lib. 4. *Capto noctis latrocinali momento*, quinque omnino ſillabis, non *Latrociniali* ſillaba amplius: etſi a *Latrocinio*.

LAVDICEA, pro *Laodicea*. Similiter *Laudice* pro *Laodice*. V. *Latomiae*, vt a *Principio Principialis*, ab *Exitio Exitialis*.

LAVRENTVM, *opidum, lucus Iouis indigetis*, inquit Plin. l. 3. c. 5. Stephano Λαύρεντον, Dionyſio Hal. l. 1. Antiq. R.

LAVRETVM pars eſt montis Auentini Dionyſio lib. 4. Λαυρῆτον. At hoc ipſum *Loretum in Auentino vocatur*, inquit Plin. l. 15. c. 30. editionis a Gelenio. Gloſſae Cyrilli: Λαυρὼν, *Laurentum*. Corrigunt *Lauretum*. iniuria. V. *Sedetani*.

LAVTIA Liuio: DAVTIA priſcis, Feſtus. Sic *Lacrymae*, olim *Dacrymae*.

LEA ſcribi non patitur Chariſius lib. 1. Varro tamen ſcripſit, & quidem ad Ciceronem lib. 3. *Nocet panthera, & lea*. Ouidius: *Nec lea cum catulis lactentib. vbera praebet.*

Idem 4. Triſtium Eleg. 7. —— *Eſſe Chimeram, A truce quae flammis ſeparet angue leam.*

Leaena paſſiua ſcriptura.

LEANDRVS, *LEANDER. Vide *Nicandrus*. Hic monito opus *Leander* in quibuſdam Ouidij perperam ſcribi cum biuocali. Λείανδρος, *Leandrus*, & *Leander* binocali fracta ſcribit Latium: Item *Leandrius Helleſpontus* Silij lib. 8. V. *Leuis* eadem ab Origine, Λᾶος.

LECHEAE *hinc, Cenchreae illinc anguſtiarum termini*, verba Plinij l. 4. c. 4. Illa Statij in via Domitiana 4. Siluar. *Hic paruus, Lecheae niſi vetarent,*
Inous freta miſcuiſſet Iſthmos.

Lechaeum idem Statius: —— *Ab Inoo fert ſemina lecta Lechaeo,*

Pauſanias in Corinth. Strabo, Polybius Λέχαιον.

LEDA, LEDAEI fratres Caſtor, & Pollux rectiſſima Conſuetudine. Nec deprauatiſſime *Laeda* cum diphthongo principe. Vide *Scaena*. Romae vetus Epigramma:

MVNVS. OLORINO. DE. IOVE. LAEDA. DEDIT

LEGISLATOR vniter, & *Lator legis* diuulſa voce. Tullius pro Milone: *Ipſe lator legis cum eſſet.*

LEGITIMVS T deſolato. Ouid,

Legitimo quique merebat equo.

LEMANNVS *Lacus* duob. N vetuſtiſſima quaeq. Exemplaria, inquit Vinetus in Auſonij vrbes. A Strabone nihil certi. Vide *Alemanni*. Plin. l. 2. c. 103. Lib. 3. c. 4. liquida vnica viſitur.

LEMVRES, LEMVRIA, Antiquitas *Remuria*, quamuis a *Remo*. Ouid. 5. Faſt.

Romulus obſequitur, lucemque Remuria dixit
Illam, qua poſitis iuſta feruntur auis.
Aſpera mutata eſt in lenem tempore longo
Littera, quae toto tempore prima fuit.
Mox etiam Lemures animas dixere ſilentum.

Ex eo fuſa vox latius. Gloſſar. *Lemures, νυκτερινοὶ δαίμονες.* Apuleius: *Animum humanum exutum, & liberum ſtipendijs vitae, hunc vetere lingua Latina Lemurem reperio dictitatum.* Vide de Orthographia veteris Latij.

LENA, LENO nulla biuocali: ſunt enim a *Lenio*, Eutyches l. 1. blandiloquum namq. hoc iſtud hominum genus.

LEODIVM vulgo ſcribitur: *Leodicum* Lipſio l. 1. Polior. c. 2. Negat is trecentos ante annos, & minus ſcriptum vllum exſtare, in quo *Leodicenſes* non diſerte exprimantur. Sigeberti Gemblacenſis Chronica MSS. vel ab ipſius aeuo ſic a Lipſio lecta. Tabula apud Leodicenſes plumbea non dudum eruta ſic praefert:

NITHARDVS. LEODICENSIS. EPS

Alia vetuſtior: EGO. REGINALDVS. LEODICENSIS. EPS

Vetuſta Caroli Magni vita: *Celebrauit Paſcha in Leodico, vico publico.* Eorum Annales conſenſu ſic habent. Caetera apud ipſum illum Lipſium. Atque hoc per tranſennam.

LEPARENSES, LIPARENSES, LIPARITANOS Feſtus agnoſcit. Poſtremum crebro legas in Verrinis.

LEPROSI *a proritu nimio ipſius ſcabiei dicti ſunt, & ideo per P ſcribi debent*, inquit Papirianus. Recta praeceptio: praua ratio. λεπρός, Graece dicitur. Non ergo a *Proritu*, aut *Proritu*.

LEPONTIVS, LEPONTICVS in Tacito, & Silio. Silij vno in Codice *Leoponticus*. In priſca Inſcriptione *Laeponius*. *Lepontinos* circa Alpes ponunt Plinius, ac Strabo. Plinij quaedam Exemplaria cum C etiam *Leponticos* exhibent. Pluria *Conſuetudo*. Strabo l. 4. Τοῦ Κώμου ὑπερκεῖσθαι τοὺς Ληποντίους. *Supra Comum ſitos Lepontios.* Caeſar 3. l. Belli Gal. *Renus oritur ex Lepontijs, qui Alpes incolunt.* Plin. l. 3. c. 20. pariter.

LEPTIS, LEPTES. Silius l. 3.

—— Sarranaque Leptis.

Lucanus lib. 9. *Proxima Leptis erat ——*

Per E Polybius l. 1. Τὴν Λίπτιν. Vide *Bsetes.*

LESSVM, LAVSVM indifferenter ſcribit Kirchmannus l. 2. c. 6. de Funere Roman. Palmerius in Spicilegijs *Lauſum*, quo irriſo *Leſſum* Marcilius ad XII. Tabulas exoſculatus eſt.

LETHVM ἀπὸ τῆς λήθης de Feſti mente, ac Varronis l. 6. de *LL.* Cum Spiritu *Quom dicitur*, OLLVS. LETHO. DATVS. EST *quod Graecus dicit Λήθῃ, id eſt, Obliuioni.* Paſſeratio placet. *Letum* difflato Spiritu non abſque veri imagine Priſcian. l. 9. a priſco *Leo* pro *Deleo*. Ei adhaeret Manutius. Ioſ. Scaliger l. 6. in Varr. Priſciani opinionem veriſimiliorem pronunciat, Varronis acutiorem. Tu vide. Scribunt aliqui priorem ſillabam cum *Ae*, Apuleius cum *Oe*, non ſine literarum dedecore. Niſi ſi conſiat ex Λοῖσθος, *Poſtremus*. Eſt enim *Lethum* ex nouiſſimis. Excuſent *Laetum* alij antiphraſi a *Laeto*. Suos auctores cauta delectet: me nequaquam. V. *Liber*. Admitte Graecam Originem: non ideo anteponatur Spiritus, quem detraxit Graecia Maior.

LEVCATA, AE, *Leucates, is, Leucas, Leuce. Leucata* Aen. 3.

Mox & Leucatae nimboſa cacumina montis.

Leucates Auſonius in Cupidine:

Et de nimboſo ſaltem Leucate minatur.

Leucas opidum, inquit Plin. l. 4. c. 1. vbi etiam *Promontorium Leucates*. Claudian. de bello Gildonico: *Litora Leucates ——*
eorum more, quae primo declinatu formantur: V. *Aegathes.*

LEV-

[illegible] P [illegible] [illegible] λυκος [illegible] v [illegible] at [illegible] [illegible] [illegible] , S [illegible] ρα apud [illegible] [illegible] A [illegible] [illegible] h [illegible] [illegible] Κατωτ [illegible] E [illegible] P, [illegible].

LE [illegible] in aſpero. D [illegible] [illegible] Δ [illegible] di ga [illegible] olum, & vocali E ten [illegible] [illegible] Ea- d [illegible] *Lenor, Lenitas, Lenigo, Leno* [illegible] 9 [illegible] *cut m [illegible] ue.* Ae [illegible] id. 5.

Cnoſſi bina d [illegible] ——

Columella : *Plagam acuti* [illegible] *nat.* Mar [illegible] E [illegible]. 65.

Leni drop [illegible] [illegible] *am*.

Haut mirum Graecorum Λειῖνα eſt pr [illegible] a [illegible] s. [illegible] *Lacun* [illegible] 06. Non etiam mel us Ge [illegible] 27. ſcripſe [illegible] *Leni*, qu [illegible] eſt Λεος Ο'ad [illegible] ς μν ἀνὴρ [illegible] ς loqu [illegible].

LIBER [illegible] F [illegible] ſtu: *Loibeſum* & *Lo* [illegible] *ertat* [illegible] nt *Librum* & *Libertatem*. [illegible] G [illegible] λε [illegible] & λει [illegible] Notat & Fa [illegible] us l. 1. c. 4 Le [illegible] & [illegible] V Le [illegible].

LI [illegible] H [illegible] E [illegible] cu [illegible] in ſecund [illegible] de V [illegible] cum Y [illegible] Πολις [illegible] ex Lib [illegible] bu [illegible] L [illegible] *phoenice* [illegible] 3 A [illegible] perri [illegible] T [illegible] ox erra [illegible] pari Lib. 4 L [illegible] o Lib [illegible] Λ [illegible] o: v [illegible] L [illegible] & [illegible] que ſc [illegible] a L [illegible] *nic s.* [illegible] H μικυ [illegible] ιον: Λιβ ς, Λ [illegible] υφ [illegible] 8.

[illegible] ibys incen [illegible]

LIB [illegible] A [illegible] ae [illegible] Λιτρα n [illegible] H [illegible].

[illegible] DO [illegible] V [illegible] A [illegible] . 5 8 A [illegible] A [illegible] u ce [illegible] a [illegible] ne ex [illegible] ec [illegible] at, ſ [illegible] e [illegible] gmate [illegible] It [illegible] um [illegible] *lun.* [illegible] At n [illegible] a [illegible] con [illegible] a n [illegible] L [illegible] S [illegible] laba Y [illegible] L [illegible] Na [illegible] a eſt, [illegible] ue ri [illegible] um M [illegible] udc [illegible] L [illegible] ab ij [illegible] qui poſt edun [illegible]

—— *L [illegible] a car [illegible]*

[illegible] ——

LICEBIT [illegible] R [illegible] nus, Pamelius. L [illegible] ig [illegible] *E [illegible] ſtatum* eſt. [illegible] g [illegible] M [illegible] morph. 4 [illegible] c niue L [illegible] . Tr [illegible] L [illegible] *bi d.. cuit n [illegible] , a [illegible] ra [illegible].* Sic & Mato [illegible]

[illegible] — [illegible]

[illegible] & [illegible] A [illegible] I [illegible] [illegible] P [illegible] 9. L [illegible] L [illegible]

[illegible] ud [illegible] us. [illegible] t, perpe [illegible] m, & [illegible] o [illegible] e [illegible] u [illegible] m. A [illegible].

[illegible] V [illegible] *Licinia C* [illegible] L [illegible] minus e ſte [illegible] ur pr [illegible]. A [illegible] de [illegible], [illegible] am. Na [illegible] *Licinu* a [illegible]

[illegible] —— [illegible] Sat. 14.

—— [illegible]

[illegible] rmorum L [illegible]

M [illegible] 8. [illegible] Sa [illegible] C [illegible] lutarchi re [illegible] as [illegible] taque ſcribendum vide [illegible] H [illegible].

M [illegible] d [illegible] L [illegible]

N [illegible] v [illegible] u [illegible] br [illegible]

P [illegible] a tam.

L [illegible] V L A Martial [illegible] lib [illegible] o [illegible] 1 I [illegible] Sca [illegible] A [illegible] F [illegible] o, p [illegible] e G [illegible] a [illegible] s *Lingula*. Martialis: *Q [illegible] nc [illegible] cau [illegible] nit [illegible] ne, Patre [illegible] ab*

[illegible]

indo[illegible] *Lin*[illegible] *Grammatici*. Aliud eſt *Ligula* [illegible]

LIGVRRIO duob. RR. Libri veteres [illegible] Victor. in l. 3. Var. [illegible] ten[illegible]ut, op[illegible]or [illegible] aliqui cum oriatur ex τῦ λιγυρῦ breuiand[illegible] [illegible] rati[illegible]:

Semeſ[illegible] *piſ*[illegible] *tepidumque* [illegible]*urricrit ius.*

Lucill, Sat. 16. *Publicitus vendit tamen, atque extrema* [illegible]*igurris*

Terent. Eunucho: *Patria abligurrierat bona*. Plautus Capt. *Abligurigo* perſolo R. Neque [illegible] ctionis cauſa duplicanda liquida: ſufficit V, quod exp[illegible] Graeco ῦ, [illegible] tem veteres Graeci, vt videre eſt apud H[illegible]phae[illegible] ex Corinna Poetria. Λιγῦ[illegible] ἐνοπῆς, quod additamentum Boeotiacum clamant Scholia, Vide lit[illegible] Salmaſium [illegible] nianis, & *Scaturrit*.

LIGVS, non *Ligur*, cognomen Aeliae gentis, Lapides Capitolinos teſtatus, in[illegible] Manutius. Sed & nationis. Maro: *Vane Ligus*. Silius lib. 8.

Tum pernix Ligus, & ſparſi per rura Vagen.

Certe *Ligus* nominib. in VS admit[illegible] et Fl. Soſipater l. 1. At quis Verrina 3. *Ligur haere*[illegible] *adijt, poſſedit Sacerdote Praetore?* Item. *Ligur non aderat* [illegible]lcerum pro Do[illegible] [illegible] *Ligur venalis adſcriptor*. An ex *Liguria Ligurum* quiſpiam? Et apud Virgilium *Ligur* no[illegible] ſcripſit.

LIGVSCVM agrum ſcribendum, non *Liguſticum*, vt *Etruſcum*, [illegible] Victorius. & Scaliger. Quibus pugnat Strabo l. 5. Πέρατι τῆς Τυῤῥηνίας καὶ τὰς [illegible] χρηνται τῶν συγγραφέων πολλοί. *Fine Etruriae, & Liguriae vtuntur* [illegible] lib. 2. de RR. c. 5. *Contra ingatorij Liguſtici boues*. Colum. l. 8. c. 2. de RR. *In L*[illegible] Quo loco edurum ſit reponi *Liguſco*, & mori inimicum. D[illegible] l. 12. c. 5[illegible] *unciam*. Dioſcoride vero quod agas, cuius illa e lib. 3. Λιγυστικὸν φύεται μὲν πλεῖστον ἐν [illegible] ἔθεν καὶ τὴν προσωνυμίαν ἔσχηκεν ἐν τῷ χαλδαμένῳ Ἀπεννίνῳ. *L*[illegible] *nascitur, vnde & vocamen illi in Apennino.* Quid quod vti ex *Liby Libyſticus*: [illegible] *Liguſticus*? Marcianus Heracleota:

Ἐν τῇ λιγυστικῇ δὲ ταύτην ἐκτίσαν.

Liguſticis quam condidere finibus

LIMBOLARII cum *Arcularijs* admittunt in Aulularia. Iano Gu[illegible] magis a[illegible] apud Nonium ſcribi per irrientem literam *Limborarij* a *Limbo & ora*. [illegible] ne nihil a[illegible]ud ſunt *Limborarij* inquit qua[illegible] qui *Limbooras* veſtium pingunt, ſiue praete[illegible], [illegible] ſitio non [illegible]. Quare retinendum *Limbolarij*.

LINCVRION D[illegible] *Langurium*, Plin. l. 37. c. 2.

LINGA vocat Artemidorus Mauritaniae ciuitatem, a *Linx*, [illegible] Strabone l. 17. *Tinga*. vnde *Tingitani* [illegible]. Ean[illegible] [illegible] addc. *Lixis* [illegible], *Lixu* S[illegible] *Li*[illegible] Plinio, *Lix* Solino [illegible].

LIPARA. *Lipare* [illegible] [illegible] Va[illegible]. D[illegible] *pare*, quae in MSS. Euſ[illegible] Ch[illegible] compertus eſt P[illegible]nta[illegible]us.

LIS vulgariter, recte. Ἀ'γγαικ[illegible] S[illegible], & [illegible] *quam altum, & a latitudine ſit appellata*. S[illegible] *Co*[illegible] *pro Lite dicebant*. Sic *Stlimbus* eidem Feſto. I ad Quinti[illegible]

LITERA non geminata co[illegible] Originis f[illegible] pro[illegible]uxit primam nat[illegible]ra, at I. [illegible] ni[illegible]ur. Quid promtius, quid apert[illegible] a *Li*[illegible] *tabulas*: cur non & *L*[illegible] priſci? Certe C[illegible]or 4. [illegible] mihi Tullium Verrina 4. contempla *Lit*[illegible] *libros transferuntur*. Q[illegible] pr[illegible] Goropius, alij ge[illegible]. [illegible]rum fu[illegible]ura non [illegible].

LITVS de[illegible] T[illegible] acc[illegible] na[illegible] ἄιτος l. [illegible] e l[illegible] *e*[illegible] inquit Fabius l. 5. c. 14. [illegible] *ibi* [illegible] *concipere*, Pr[illegible] in [illegible] an[illegible] & M[illegible]rm[illegible] apu[illegible] aede[illegible]

L[illegible] PHOCAIDO. [illegible] V[illegible]

L[illegible]TROS[illegible] [illegible]

Meru ae

Merulae crimen publicat Politianus lib. 11. Epiſt. *De Lithoſtrato nihil dixerim, quoniam quamuis exceptione iſta non vteris, conferre tamen in librarios culpam facile poſſes.* Si ratus ille fuit a *Sternendo*, ſiue a *Strato* componi, erratum fuit non puſillum: verum ſi ex Graeco, pſabile: nam eis ſcribitur nonnunquam A pro Ω, V. *Aegates*. Conſuetudo tamen Merulam deſerit. Plinius l. 36. c. 25. *Pauimenta originem apud Graecos habent elaborata arte, picturae ratione, donec lithoſtrota expulere eam.* Ibidem: *Lithoſtrota coeptauere iam ſub Sylla paruulis certe cruſtis.* Politule, vt adſolet, Nonnus in Paraphraſi S. Ioannis:

—— Ἐκάθητο λιθοστρώτῳ ἐνὶ χώρῳ

Οἷα λίθοις στρωτοῖσι τετυγμένῳ ——

Heſychius vna ſillaba breuius: Λίστρωτον, λιθόστρωτον. ὁμαλόν.

LIXIVIVM per I prima in ſede, non *Lexiuium*. *Lix* enim per I eſt cinis, vel humor cineri miſtus, Nonius.

LOCVS, ex λόχῳ lapſo Spiritu. Ἀρχαϊκῶς *Stlocus* Feſto, alijs. V. *Lis*.

LOCVTIONEM *quoque Antonius Rufus per Q dicit eſſe ſcribendam, quod ſit ab eo, quod eſt loqui.* Nota haec eſt Longi. V. *Loquuntur*.

LODICES vulgo recte dici autumo. Iſidorus tamen l. 19. Orig. c. 26. *Ludices* per V a *Ludis*; id eſt, theatris quorundam opinione: non mea.

LOEDORIAE *directae* Macrob. l. 7. c. 3. per *Oe*, non *Ae*. Λοιδορία. Παρὰ τὸ Λοιμὸς Λοιμορία, καὶ Λοιδορία, inquit Etymologus.

LOLLIVS duplicato L, familia Romana, Manutius in Orthogr. atque in Epiſt. 2. l. 2. ad Atticum. Certe ſillabam primorem tetendit Horat.

Scriptorem belli Troiani maxime Lolli.

LONGOBARDI. Et per A in prima Λαγγόβαρδοι Ptolemaeo: ſi modo id recte. Λογγίβαρδος per I Suidae. Etymologicon ſimiliter Λογγίβαρδοι, ἤτοι βαθεῖαν ὑπήνην, καὶ μακρὰν ἔχοντες. Eum vide in γένειον, γύπαιδες. Ergo quaſi *Longobarbi* dicti. *Longobardi, hoc eſt ſpiſſam, prolixamque barbam gerentes.*

LOQVVNTVR, SEQVVNTVR per Q, & V ſcribenda praecipit Victorinus. Idem tamen Victorinus *Locutus, Secutus* alienius a praeſentib. vt *Concuſſus a Quatio, Locus a Loquendo, Cotidie a Quoto die.* Alij *Sequutus, Loquutus* more praeſentium. *Locutus vero Euphoniae cauſa per C & ſimplex V ſcribatur*, ait Beda in Orthogr. ita ſcribit Pontanus. Silius lib. 16.

—— *Magna voce loquuntur equis* —— V. *Locutio*.

LVBENS pro *Libens* priſcis arrogat Priſcian. l. 1. Fabius lib. 1. Eo fit, vt hoc loquendi genus viri literati miret: *Libens, Lubenſque de opinione mea abiero.* An ſcriptum voluit: *Volens*, l. Eadem varietate *Libido, Libentia*, quae & per V ſcribuntur ἀρχαϊκῶς.

LVCCEIVS duplici CC, Libri, Lapides.

LVCETIVS Iupiter cum T Feſto, Gellio, Lactantio, Macrobio: Gloſſis Philoxeni cum R *Lucerius*, & *Lucerna* minus recte.

LVCMO, LVCVMO, LVCOMO, LISCOMO. Propertius:

Prima galeritis poſuit tentoria Lucmo.

Per V in ſecunda Libris eſt proletarijs. Apud Feſtum: *Lucomones quidam homines ob inſaniam dicti, quod loca, ad quae veniſſent, infeſta haberent.* *Liſcomo* per O & S in antiquis Codicib. etiam Liuianis. Dionyſius, cum Feſto ὁμωφωνεῖ, λυκόμων. Plutarchus Λυκούμων in Camillo. *Lucumonis acumen* Satira.

LVCILIVS vnico L, Libri, Lapides. Ipſe tamen Lucillius ſui nominis vdas conduplicat Satyr. l. 27.

—— *Salutem fictis verſib. Lucillius*

Quibus poteſt impertit —— ac ſaepiſſime alibi.

Auſon. *Lucilli vatis ſic imitator eris.*

Horat. *Quid vetat, & noſmet Lucili ſcripta legentes.*

Idem: *Nil comis tragici mutat Lucillius Acci.* Antea.

Lucilli, quis tam Lucilli fautor inepte eſt?

Item in Graecorum Epigrammatis. Alterum L diſpulit Martialis lib. 5. Epigr. 57. *Famae Lucilium ſuae relinquat.* Plutarchi in Bruto Codices variant.

LVCISCIT per I in bonis Veterum Codicib. ſibi repertum vniformiter aiunt P. Victorius, Politianus, Bembus, qui Bembus profert Terentium: *Luciſcit: hoc iam cur ceſſo pultare oſtium.* Victorius ex epiſt. Tullij ad Catonem Medicei fultus auctoritate Libri: *Cum luciſceret, in Amanum aſcenderet.*

LVCRI FACIO diſpeſcuit Plautus in Truculento *Facio lucri*, & Moſtellaria. Pandectae Flor. *Lucri fit.* Act. 27. *Lucrique facere.* Copulare maluit Cicero Verrin. 5. *Omnem illam ex aerario pecuniam lucrifactam videtis*, aliaſque ſaepiſſima vice. Fabius quoque Declam. 12. *Audi frumentum iſtud, quod lucrifeciſti.* Plin. l. 7. c. 39. qui l. 33. c. 3. diſcreuit: *Ita quinque partes factae lucri.*

LVGVDVNVM, & ſillabae vnius detrimento, *Lugdunum* habet eadem Inſcriptio inſulae Tiberinae. Inconſtantia bene ſolens. Diae Vocontiorum:

IN. CVRIAM. LVGVDVNENSIVM

Stephano Λούγδουνον πόλις Κελτογαλατίας. *Lugduna ciuitas Celtogalatiae.*

LVRA Feſtus: *Lora* Auſonius.

LVRCHO contra Analogiam adſpiratum fuit: nam *Mucco a muccis, & Bucco a Buccis*: ita *Lurco a Lura* ob ingluuiem. Sed ratio ſignificationis potior fuit ob ſonitum voratoris. Sic φλᾶν adſpirationem admiſit. Adſpirat & Val. Probus l. 2. comparatione parum idonea, vt *Pulcher, & Orchus*, inquit. Quorum vtrumq. pridem in deſitis.

LVSCINI *iniuriae cognomen habuere*, inquit Plin. l. 11. c. 37. Sic & Faſti Capitolini, non *Luſcinius* ſillabis quatuor. V. Pighium Annal. l. V.

LVTATIVS non admiſſo C, neque T duplicato. Lucernae ante aedes Alfonſi Caraſij:

APOLLINI. DIVO. AVG

Q. LVTATIVS. Q. F. CLA. CAL ...

Q. LVTATIVS. P. F. CLA

Et in altera Romae. Item in foedere cum Cartaginienſib. icto. ΛΥΤΑΤΙΟΣ nullo K. Κάτλος ὁ Λυτάτιος in Plutarchi Mario, tomoque 1. in Apophthegmatis. At Polibij l. 3. legere eſt: Τὰς γὰρ ἐπὶ Λυκλατίου γενομένας συνθήκας. Cum C Silij l. 6.

Poſſeſſor pelagi pronus Luctatius aura.

Romae in Qirinali in baſi arae:

Q. LVCTATIVS. Q. F. MENS

SILVANO

D. D

LVTEVS color. Perperam adſpirant. Maro Ecloga 4.

—— *Croceo mutabit vellera luto.*

Idem *Luteola caltha.*

LVTRA Plinio, alijs: *Lytra* Varroni.

LYCIMNIVS prauum eſt: rectum *Licymnius.* Λικύμνιον ὄζον Ἄρηος Homerus in Catalogo, Pauſanias Corinthiacis. Verum in Laconicis ſcribitur: Λυκιμνίου γὰρ παῖς ἦν τοῦ ἀδελφοῦ τῆς Ἀλκμήνης. Sic etiam Aeneïd. 9.

Maeonio regi quem ſerua Lycimnia furtim.

Quam recte? Apollodorus lib. 2. Ἀποκτείνας τὸν Λικύμνιον οὐχ ἑκών. Antea: Λικύμνιος ἔτι νέος. Peccant Laconica.

LYCIVS, LYCAEVS. De priore Feſtus: *Lycij Apollinis oraculum in Lycia maximae claritatis fuit ob luporum interfectionem*: λύκος *enim lupus eſt.* Vide Heſychium ibi: Λυκοκτόνου θεοῦ, quem facit Apollinem. A qua Origine diphthongus Ae abeſt. Et habes in antepoſitis: *Templa Lycie dabis*, ex Λύκειος: vnde & *Lyciae ſortes. Lycaeus* autem παρὰ τὴν λύκην, vnde *Lucem* Latini habent, & docet Macrobius lib. 1. Saturn. c. 17. *Priſci Graecorum*, inquit, *primam lucem, quae praecedit ſolis exortus* λύκην *appellauerunt* ἀπὸ τοῦ λευκοῦ. Λυκοειδὴς φῶς meminit Heſychius. Vnde & Λυκηγενής idem ab Homero vocatur lib. 4.

Εὔχεο δὲ Ἀπόλλωνι λυκηγενεῖ κλυτοτόξῳ.

Sed & Λυκαίου βωμὸς Olymp. Pindari oda 13. ſcholiaſtae opinione eſt Λυκαίου Διός: non Apollinis, vt retur Lacerda. Quinetiam Pan *Lycaeus* audit apud Maronem:

Parthaſio dictum Panos de monte Lycaei. Faſtor. 1. *In idem venere Lycaei.*

Euſtathius loco non vno, ſolo I ſcribit Λύκιος pro Apolline, pro foro Λύκειος ἀγορά cum diphthongo. Heſychius: Λύκειος. *Lycaeum* pro *Viridi Lyceo* haut ferri poteſt: & ſi Roſuueus in pede Medicoeccleſiaſtici libri ita ſcripſerit:

Virinqus, Gradiuum quo decedente Lycaeum.

Idem χαλκωχάρος: — *Stadio clarus Hygaea tuo*, pro *Hygea.*

LYCVRGVS cum C Originem, Vſumque ſecutus ſcripſerim: quamuis Carrion in ſuis, alijq. in ſuis Libris Faſtorum tertio iactent ineſſe *Lygurgus* cum G. Quam velim iſtos φιλαρχαίους mihi referre ante repertam G, illam necne Latini ſcripſerint.

LYG-

LYGDAMIS, non *Lygdamus*: finalitatem obtinente I, non V. Ita ſciſcit Salmaſius in Exercit. Plinianis. Λύγδαμις apud Heſychium Dianeum inflammauit: Heroſtratum Euſtathius vocat.

LYMIRA χαχογράφως. Orthographia eſt *Limyra*, vel *Limyre* Y Graeco ſecundam obtinente ſedem. Ouid. Codices Metam. 9.

Iam Cragon, & Limyren ——

Stephanus Λίμυρα, Strabo Λίμυρον. vbi male Λίρυμον. Nec indebita Q. Calabro correctio Λιμύροιο pro Α'μύροιο ſpurio lib. 8.

—— Παρὰ προχοῆς Λιμύροιο.

Propter fluenta Limyri.

Strabo l. 14. Ε'νϑ' ἡ ἐμβολὴ τῦ Λιμύρυ ποταμῦ, κ̀ ἀνιόντι πεζῇ ςαδίυς ἄικοσι τὰ Λίμυρα πολίχνη, Melas interpres eſto lib. 1. c. 15. *Poſt eius promontorium eſt Limyra, & eodem nomine ciuitas.*

LYMPHA Y Graiorum, & *Ph* vti *Nympha*, a quo nomine illud ortum: immo in peruetuſto Maronis Codice ſcriptum viſum eſt:

Dant famuli manib. Nymphas ——

vbi proletarij Libri *Lymphas* offundunt. Ita legere Feſtus, & Scaliger. *Limpha* tolerabile eſt: non *Limpa*. Addunt colorem tamen, quod inde ſit *Limpidus*: At hoc eſt parentem ad filij characterem fingere. I ad Nannium virum eruditiſſimum l. 4. Ex eo *Limphati*, quib. de Feſtus in *Lymphae*. Vide *Nymphae*, & *Tipula*. Vide etiam, atque etiam notam L.

LYNGVRIVM cum G Solini c. 8. repraeſentant libri Salmaſij. Apud Theophraſtum, & Dioſcoridem Λυγγούριον. Heſychius: Λυγκούριον, τὸ ἤλεκτρον. Iſidorus *Ligurium*; Epiphan. Λυγύριον, quem apud & Λαγγούριον. Et hoc recte vel adſtruente Plinio.

LYRNESSVS gemino ſigmate. Auctores Graeci vniuerſi cum Feſto in Lyrneſſiades. Homerus in Catalogo:

Λυρνησσὸν διαπορϑήσας, κ̀ τείχεα Θήβης.

Vnico praeferunt vel emendatiora Plinij Monimenta. V. *Amphiſſa*, *Cephiſſus*, *Gnoſſos*, *Lariſſa*.

GVILIELMO MERCERIO THEOSOPHO.

Nonn. ROMA *illa, quae* Οὐρανὸν ἑπτάζωνον ἑῇ μιμήσατο τέχνῃ,
Claudiā Quae ſeptem ſcopulis Zonas imitatur Olympi,
Ouid. Et quae de ſeptem totum circumſpicit orbem
Montibus imperij Roma, *Deique* locus.
Illa, inquam, inclyta Roma, *ſacroſancta Eccleſiae Sacramenta introſpicit, quae tu*, MERCERI ORNATISSIME, *naue, docteq. explicas, affirmas, profiteris. Haec ſunt* lucernae ſepti-
Ex. 25 formes in tabernaculo martyrij, *vt loquitur Cyprianus ille, cuius Eccleſia ſan-*
Apoc. 1. *guine purpuraſcit: haec ſunt ſeptem* candelabra aurea: *haec ſunt* columnae
Prou. c. 9. ſeptem, *ſuper quas aedificauit domum Sapientia. Mirabantur plerique tam diuturnum a te ſilentium; etſi Grudiorum Lyceum pridem eruditionis, tuaeque Theoſophiae tubis perſonabat: echo tamen ſepoſitas oras, ac prouincias orbis Chriſtia-*
Eſaiae cap. 4. *ni non reuerberabat. Tandem, tandem Sacramenta ſeptem, quaſi* mulieres ſeptem *te apprehendunt, & tuum inuocari ſuper te nomen expoſcunt. In Apocalypſi Do-*
cap. 1. *minus mandata ſua diuina, & praecepta coeleſtia ad* ſeptem Eccleſias, *& earundem Angelos dirigit: tu tandem ad longe, lateque diffuſam Eccleſiam Catholicam Romanam, dum typis excuduntur. Macte hac Theoſophia tua, & alijs compluri-*
Terentianus. *bus, qui eandem tractauere incudem, celſior: demittere, &* tenuia per nubis ire vellera *ne dedigneris.* Mecum *ades*, MERCERI; Mercurius *te clamat: Seu* Macetum *terras degrumare, ſeu Afrorum* Mapalia *luſtrare, ſeu* Marcomannos, Moeſiam, Marmaridas, Moſynoecos *inuiſere libentia eſt.* Mercurius *nec ſine* Marſupio, *nec ſine* Malabathro *duxerit.* Manuprecium *non quaeritat. Quod ſi* Mineruam *mauis, etiam* Meneruam *reperies: haec te expediet* Monſtruoſis *opinionibus: ille per* Montuoſa, *& acuta traducet. Atque vbi ſpatij ſat erit confectum, reditus ad* Muſeum *patebit, atque ad* Muſaeum, *ſi voles. Neq. ſi* θεολογῆσαι *voles,* Moſes *vſquam aberit. A* Moſis *Pentateucho exordia currunt Theologis, quorum tu Alpha in nobiliſſima Grudiorum Academia, quam tuis vigilijs antelucanis, praeſentia, eruditione famoſa magis, magiſque nobilitas. Et* Mercerum *tantis meritis grauem indonatum tranſierim? Apage flagitium. Ergo, quae cernis enotata, cenſurae tuae ſubmitto.*

TRA-

TRACTATVS DVODECIMVS.

M

MACEDVM, an MAC[illegible]TVM? Prius n[illegible] Lib[illegible]is eſt, po[illegible]ius veterib. Nota *Macedonis* Μακετίας quoq[illegible] e n[illegible] en c[illegible]nueniſſe. Heſychius Μακετία, ἡ Μακεδονία. Idem le[illegible] E[illegible]ath. D[illegible]y-ſij interpretem. Hinc Μακέτης apud Stephanum, & Μακετίς, quam vocem agnoſcit & Suidas, eademq. Μάκεσσα, & Μακε[illegible] Stephano. Anthologia Epigr. Α Μακέτας οὐ κίκευθε λαρῦ κόνις —— *Macetum* igitu[illegible] decid[illegible]tur ex *Macetarum* a recto *Macetes*, ſeu *Maceta*, vt G[illegible] *Geta*, *Scythes Scytha*. Quare apud Lucanum, Statium, Flaccum, aliosque *Macetum* ſcriptum oportuit: vbi duriſſime ſe regno i[illegible]poſuit *Macedum* ex *Macedonum*. Pharſaliae lib. 10.

—— *Macetum fin[illegible] lat braſque ſuorum.*

Gratius Cyneg[illegible] 1.

Quid Macetum immo[illegible] ſ[illegible] ceat [illegible] di[illegible] conto?

V. Notas a[illegible] lib. 7.

MACEZER Claudiano de bello Gildonico, vbi A[illegible]dinum Exe[illegible]plar *[illegible]aſcezel*: per E in ſecunda, & L[illegible] tertia. Onuphrius legit per I *Maſcizel*, & Marcellinus. A[illegible]j Claudiani Codices *Maſcecher* vel *Maſcezet*. Oroſij *Maſcezil*. Iornandis *Maſ[illegible]zer* alit[illegible] Sabellici, aliter aliorum Libri.

MACOR Priſciano l. 6. pro *Macis*: apud Palladium vno R plus *Macror* ſcribitur. An prius a *Maceo*: poſterius a *Macro*?

MADVSA *ebrius a Graeco* μαδᾶν [illegible]*duſtum* [illegible] *quia madidus ſit a vino*, Feſti v[illegible]x. At in Plau[illegible] Poen[illegible] nte Duza [illegible] L. *Mad[illegible]a Probe ab[illegible]o madulſa. Ita viſtu excurato* ——

MAECENA[illegible] *Cilliniorum*, [illegible] en cum Ae in ſillaba principe, altera nuda [illegible] diph[illegible] ic Dio Su[illegible]d[illegible]s, L[illegible]. Conſuetudo, Saxa, Manutius, Lambinus in Ho[illegible]at[illegible] de Ro[illegible] nta io *Maecenatis* hortis eruta. Sic io fruſto, quo[illegible] an[illegible]

PERM[illegible]SSV [illegible] MAECENATIS
Baſis marmorea P. MAIC.E[illegible] OLYMPICVS. Becmanus quia non omnia Mon[illegible]a, & Tabulae [illegible], [illegible] ue in quibuſdam *Mecoenas* Libris, & Saxis, ita cen[illegible] ſcribendum. [illegible] *Mecoenas* a Μή, & κοινός. *Non vnus e multis*, Vir ſingularis. A[illegible]j a Μὴ χοινός, *Non Nonn[illegible]* antiq[illegible], & *atauis regibus editus*. Vide *A[illegible]*.

MA[illegible]CIVS cum C Libri, & Saxa. S[illegible] *[illegible]*ianys in Capit[illegible]no ex Cl. Salmaſij obſerua[illegible] Vu[illegible] *[illegible]actianus* per T, vbique

[illegible]IVS praenomine Sp. dip[illegible]thon[illegible] a de Capito inis tabulis, & Graecis Mon[illegible]ent[illegible]

M[illegible]ENIANVM cum principe b[illegible] La[illegible]o L. 242 ff. de Verb. ſig. Ab[illegible]que ill[illegible] [illegible]uui[illegible] [illegible]b. 2. cap. 8.

MAENIVS

MAENIVS [illegible] Ac[illegible] da vocali [illegible] [illegible] abſ[illegible] ar[illegible]rat[illegible] [illegible] Exem[illegible]lari[illegible] [illegible] potuerunt R[illegible] M[illegible]

MA[illegible] [illegible] Lun[illegible] in [illegible] [illegible] *τις ἐν μα.* A[illegible] in Nummis [illegible] IVLIA. MAISA Pa[illegible]ulis [illegible] pe[illegible] De[illegible]

MAGALIA, MAPALIA [illegible] 4. A[illegible] *M[illegible]*, [illegible] ſignifi[illegible] Se[illegible] ma[illegible] *M[illegible]* [illegible]pit,

—— Rari [illegible] abi[illegible]ta m[illegible]pali[illegible].

Val. Flaccus lib. 2.

—— C[illegible] cont[illegible] [illegible]re[illegible] [illegible] ——

Feſtus *Mapalia* nominat. Au[illegible] P[illegible] ab[illegible] a Sc[illegible] *[illegible] F[illegible] mapal[illegible] & dium Vlyxes* V[illegible] [illegible] lib. 1 *Μα[illegible] χαλ[illegible] ἄγρων. A[illegible]ria. Mapal[illegible], κα[illegible] ἀγ[illegible]ῶν.* [illegible] apud Iſaiam eſt tu[illegible]um a[illegible] omitan[illegible]er, & *κατὰ συμβεβηκος*. ſed [illegible] cucume[illegible] [illegible] In [illegible] *Ma[illegible]*, geminat[illegible]ue P in MSS. frequentiſſime. Certe He[illegible] מעגל [illegible] *[illegible]torium.* Vide [illegible] [illegible]p[illegible]um Hermathenae lib. 4.

MAG[illegible]. Veteres enim [illegible] ſecund[illegible] ſede *Ma[illegible]ſter*, Fab. lib. 1. cap. 4. V[illegible] *[illegible]erua, Men[illegible]rua.* Sic *Arm[illegible]as* *Armellas* per E veteres [illegible] per I minores ſcriptitauere [illegible] Pa[illegible]io.

MAGISTERARE, *mod[illegible]rari* Feſtus. Spartianus vna ſyllaba minus *Magiſtrare. V[illegible]tam m[illegible] [illegible]rem ma[illegible]ſtrant*, inquit de Adr[illegible]o Imp.

MAGISTRATVS, & *Ma[illegible]ſtratus inuen[illegible]* inquit [illegible] 1.

MAGNIFACIO, MAGNIPENDO [illegible] P[illegible]rete[illegible] *Meritiſſimo te ma[illegible]facio.* Quod in He[illegible]ra an legendum [illegible] ambigunt, leg[illegible] *[illegible]ficare.* Et Plautus Sticho iterum *Ma[illegible]ificare.*

Eos magnificare, qui nos ſocias ſu[illegible]rant [illegible]

MAGNOPERE, *Magno Opere. Opere magno.* Item *M[illegible]* [illegible]ue [illegible] *Magno* Latinis veteribus praeſertim Comicis. *Magnopere* [illegible] [illegible] de Inuentione apud Tul[illegible]ium [illegible] protinus. *Cum puerorum i[illegible]itur formas, & [illegible] [illegible]re miraretur.* Plautus Curcul.

Magno tu vapula vir ſtrenuus.

Ibidem *Juſſit opere orare.* Cicero lib. 4. ad Atticum: *Nec metuo tamen, ne mi[illegible] delector.* Sic in omnibus priſcis Codicibus legit Palmerius in Spicil[illegible] L[illegible]

Vos ite aſſutum, atque opere ma[illegible]no [illegible].

MAHARBAL apud Silium, & alios. Quandoq[illegible] *M[illegible]rba[illegible]* [illegible] ex Iudaeorum prouenit fontib. Il[illegible]i namque per E *Meherbal* [illegible] La[illegible] mal[illegible] *Maharbal* per A. Neque Graeci recedunt [illegible] de quibus E[illegible] [illegible] *γὰρ ἰχθυσιν δι Δωριῆς τὸ ε ἐις α τρέπειν· τὸ γὰρ Α'ρτιμις* [illegible] *τὸ ἒι [illegible] ᾶι.*

MAIIA Ciceroni plac[illegible] p[illegible] *Maia* teſt[illegible] Q[illegible] 1 [illegible]p. 4 [illegible] roni ſuffr[illegible]ur? Qui Antiq[illegible], cui ſcripta *M[illegible]* [illegible]

MAIORNATV ta[illegible] compoſitum, qua[illegible] *Tribuni* [illegible] Ergo con[illegible] [illegible]bendu[illegible] [illegible] ſententia.

MALA[illegible]O, [illegible] per [illegible] orus [illegible] *qui [illegible]* [illegible] *miſ[illegible]. No[illegible]* [illegible] V[illegible]

MALA[illegible]ATHR[illegible] [illegible]

[illegible] *Ma[illegible]* [illegible] 2. [illegible]

[illegible]bro

bathro Syrio capillos, Apicius lib. 1. c. 29. Plinius locis aliquot. Similiter in Plauto *Malobathrarij*, aut per A *Malab.* Alij conciſam arbitrantur vocem ex *Tamalabatra.*

MALE DICO diuerſe, item *Dico male*, & *Maledico* iunctim ſcripſiſſe videtur Diomedes lib. 1. quam ſcripturam adſtruit Catonis, & Veſpaſiani apud Suetonium τὸ *Remaledico.* Arbiter: *Maledic illam verſibus.* Abrupte in Moſtellaria: *Vt tibi maledicam.* Ibidem tamen: *Si ſobrius ſis, male non dicas.* Apud Caecilium in Chryſio:

Audibis male, ſi male dicis mihi.

Romae Inſcriptio:

QVID. ESSET. MALEDICERE. NESCIT

MALEDICO, Λοιδορῶ. MALEDICTVM, Λοιδορία, Excerpta de Gloſſar. Catonis eſt *Maledicatur.*

MALEDICTIONES Arnob. lib. 3.

MALEDICTVM *e trinio* apud Tullium. Aegre aliter inuenias. Plautus Curculione:

Indignis ſi male dicitur, maledictum id eſſe dico.

MALEDICTORES Feſto pro *Maledicis.*

MALEFACIO nexim, aut diuiſim Salluſtius: *Neque ingenium ad malefaciendum exerceni.* Idem: *Inſolentia auidius malefaciendi.* Ennius: *Benefacta male locata, malefacta arbitror.*

MALIVOLENTIA editur in Apuleio Vulcanij lib. de Philoſ. Vide *Beneuolens.* Sic in editione nouiſſima Gregorij Turon. *Suaſu maliuolo.* Sic *Maliloquium* in lib. Tertull. de Spect. Per I quoque Gloſſae: *Maliuolencia*, exponiturq. Κακοήθεια, Κακοθέλεια. Item *Maliuolus*, χακόνους.

MALLEOLVS gemino LL, cognomen Publiciorum, Lapides Capitolini.

MALLIVS in antiquis Lapidibus reperit Manutius. Inſcriptiones aliae aliter, Baſis marmorea: MANLIVS. Fragmenta Capitolij: ZMARAGDVS.

L. MANLIVS. L. F. A. N. VVLSO. LONGVS

Vide pag. 288. Grutetianarum Inſcriptionum. In Romano Virgilij Codice MALIVS vnico L: in Oblongo alijſque MALLIVS geminato, vt in Catulli emendatioribus.

MALO. Diomedes lib. 1. *Mendoſe qui geminant L literam, & enunciant Mallo, Nollo: quoniam principale eorum vnum habet L, Volo, & in compoſitione prima decidit ſillaba*, ſequens non immutatur. Coruntus latentem euoluit compoſitionem apud Caſſiodorum: *Malo qui putant ab eo, quod eſt Graece Μᾶλλον comparatiuo modo deſcendiſſe, & per duo LL ſcribunt, peccant. Non enim a Graeco tranſlatum eſt; ſed ab antiquorum Conſuetudine, qui primo Magis volo dixerunt: poſtea pluribus eliſionibus hoc verbum anguſtauerunt, vt Mage volo, deinde Mauolo, quod frequentiſſimum apud illos eſt, nouiſſimo hoc ſubſtitit, vt Malo eſſet. Sed Malle per duo LL: velle enim eſt. Item Nolo per vnum L: Nolle per duo LL. Nolo enim Neuolo eſt, Nolle Neuelle.* Idem Iſidor. Hiſpal. lib. 1. Orig. cap. 26.

MAMERCVS Aemiliae familiae cognomentum Plut. Dionyſ. Feſto. Suetonij Codex Viterbienſis *Mamertus* cum T, non C. Inde *Mamertinus*, & Lycophroni eſt Μαμερτός.

MANCIPIVM *frugi domino*, Hor. *Mancupium* ἀρχαϊκῶς. Lucret. lib. 3.

Vitaque mancupio nulli datur, omnibus vſu.

MANI dictum, ſcriptumque veteribus auctor eſt Donatus, vt *Heri*, & *Here.* Seruius dicit ſextum caſum a Plauto productum: *A mani vſque ad veſperam.* Ciris auctor

—— *Veniens mani properabat ab Oeta.*

Recte per E Perſius:

—— *Iam clarum mane feneſtras Intrat.* ——

quod Vſus corroborauit.

MANICHAEI *a quodam Perſa extiterunt, qui vocabatur Manes* inquit D. Aug. tom. 6. lib. de Haereſibus & mox: *Sed in Graecia diſcipuli eius, vitantes nomen inſaniae, quaſi doctiores, & eo ipſo mendaciores, geminata N litera Mannichaeum quaſi manna fundentem pro Manichaeo, id eſt inſano appellauerunt.*

MANILIVS familia Romana, Lapides Capitolini.

MANIBIAS *per duo I dicendum, quia ſunt a Manibus, vt putat Verrius, dictae.* Verba ſunt Chariſij. C. Caeſar per I ſcripſit, vt apparet ex titulis ipſius: Auguſtus per V, vt teſtes ſunt eius Inſcriptiones auctore Velio Longo in Orthographia. Scriptio per I videtur Proportione iuuari in ſimilibus paragogis *Manicae*, *Maniculum*, *Manicatus.* At proportio alia videtur V exigere. *Manuleus* enim dicitur, & *Manuleatus* Plauto. Item Origo. Varro lib. 7. de LL. *A manu manubiae.* Gell. lib. 13. cap. 23. *Manubiae enim dicuntur praeda, quae manu capta eſt.*

Nannius

Nannius lib. 3. a *Manu*, & via *Manubijs* adſignat Originem, dictio vt ſit hybrida. Cui fauet Adamantius ſcripto *Manuuias* duob. VV, non per B, vti legit & ipſe apud Perſium:

——— Balua de nare locutus.

Sueton. in Nerone per V: *Quantum poſſet praedae, & manubiarum inuaderet.* Plin. l. 7. c. 26. Sic *Manupreciam*, *Manutergium* ſubiectius. Sic *Manubiarius amicus* in Plautina Truculenro.

MANIPVLARIS integre, & polite. Detrite Ouidius:

Unde Maniplaris nomina miles habet.

Plaut. Moſtell. *Eduxi Maniplares meos.*

Item: *Conueniunt Maniplares.* At Plauti ſtilo exaratum per V reor *Manuplares*, quod eſt Inſcriptioni Puteolis:

C. SENIO. SEVERO. MANVPVLARIO

Simul nota *Manupularium* non minus recte ſcribi, quam *Manuplarem*, de quo & ſimilib. in veterum Orthographia. Μαντιπλάριος eſt Plutarcho in Romulo, ex Germanica editione: nam H. Stephani diphthongum elidit. Item in Lexico Cyrilli nomine vulgato: Ἀρχηγὸς ὄχλου, *Manipularius.*

MANTICHORA, Μαντιχόρα Euſebio aduerſus Hieroclem, cum N litera tertia, & Ch vulgatius, rectiuſque. Sic Solin. c. 65. Plin. l. 8. c. 21. Ariſtot. l. 2. c. 11. Hiſtor. Animal. Calpurnius Eclog. 7. ſed adſpiratione demta:

Manticoram ſiluis, quibus editur, alces
Vidimus ———

Omnes e Cteſiae Indicis etiam Photius Bibl. c. 72. cui ſcriptum cum R Μαρτιχόρα. Nouiſſima Ariſtotelis editio O maiore Μαντιχώρα: quam recte?

MANTILIA vulgo. At Virgilij Codex Romanus l. 1. Aen. & in Georg. *Mantelia* per E. Sic Oblongus, ſic alij plerique. Apud Lucillium vero *Mantella*:

——— Mappas, mantella, merumque.

Sic in Capt. Plauti. Sic omnino ex Originis praeſcripto: cum namque *Mantelia* ſint *manibus tergendis* (Iſidori loquor ore) *telae*, quis non videt ſecundam vocalem Origine repoſci? Sic ſequitur *Mantiſa a manu*, & *Manſuetus* quoque. Ab hac coniectura reuoluor ad Plutarchi Politica monita, vbi Graecam vocem obſeruo ex Platone Comico:

Προσέστη μοι πρὸς τὸ βῆμα μαντίλη.
Adeſt mihi ad tribunal eunti linteum, mantile, ſeu *linteum.*

An & *Mandilium* tertia conſonante? Etymologus: Χειρόμακτρον, ὃ παρὰ Ῥωμαίοις καλεῖται μανδίλιον.

MANTISA pro *Manteſa*, ſeu *Manuteſa* (vt veteres dixere *Pertiſum* pro *Pertaeſum*) aut *Manutenſa*. Manu enim tenetur, aut protenditur auctarium antequam apponatur iuſto ponderi, aut menſurae. At in Libris vetuſtiorib. S geminatur. idque rectius, conſonantius, vſitatius: antiquum quamuis Latium ſonoram nullam reponat.

MANVALIS a *Manu*. Seruius in Centimetro: *Habes, lector, manualem in compendio diſcendi libellum*, Ἐγχειρίδιον. Item Alcuinus in Grammatica. *Manalis fons* Feſto: nota res.

MANVMISSI continenter apud Caeſarem. Sectim in Miloniana: *Manu vero cur miſerit, ſi id potius quaeris.* Mox nihilominus: *Quos niſi manumiſiſſet.* Feſtus, alij iunctim.

MANVPRECIVM Varro l. 4. de L. L. iunctim apud Ciceronem, ac Plautum Bacchid. *Ego manupretium dabo.* Χειρῶν μισθός, *Manupretium*, Gloſſ. Iſidor. l. 11: Orig. c. 1. At Tertullian. lib. de Idol. iniecto S: *De mercedibus, & manuſpretijs intereſt.* Verum ex Liuij l. 44. Pandectis, Vlpian. c. 13. de verb. ſig. ſibilam literam abire iubet Hotomanus, quibus erat *Manuſprecium.* Neutra ſcriptura Pamelio diſplicet. Nec mihi. *Maniprecium* per I, quod non infrequenter occurrit, vt ex *Perfacilis* cum I, *Perfacul* per V apud Feſtum: *Pernucies* apud Donatum, Vſu probatiſſimo *Pernicies.* Plin. lib. 35. c. 10. *Manipretium eius tabulae in nummo aureo*, & lib. 33. c. 11. ita reſcribente Gelenio. Cato c. 14. *Ex ſigno manipretium erit.* *Manupletium* veterib. Gloſſis non eſt *Manupretium*, ſed χειροπληθής, latiuſque patet: eſt enim quiduis, quod manum impleat, pila, chitara, liber, etiam *pretium*, & merx & merces.

MAPALIA V. *Magalia.*

MARAGDVS. V. *Smaragdus.*

MAR-

MARCIVS, non *Martius*, familia Romana, Lapides Capitolini, alijque Nummi. Saxum vnum ad radices Quirinalis:

C. MARCIVS. C. F

SERG. SALVIANVS

NORBA

Origo, & Competentia eo ducunt: *Titus*, *Titius*: *Quintus*, *Quintius*: *Marcus*, *Marcius*. Similiter per C *Marcia* Scipionum mater, non per T. Silius l. 13.

——— *Vitato Marcia coetu.*

Similiter *Marcius Coriolanus*, qui Dionyſio, & Plutarcho eſt μάρκιος. Quid de *Marcio* Scipionum διαδόχῳ? Quid de *Anco Marcio*? Pontacus, cuius diligentiam mirari ſatis nequeo, *Marcius* reperit in duob. MSS. Aitque hanc Orthographiam probari Dionyſio, Plinio, Oroſio, Floro, Caſſiodoro, Eutropio, alijs: *Martius* vulgari quamplurimorum MSS. auctoritate adſerit, Liuij, eius Epitomes, Flori, Plutarchi, Rufini, Solini, Auguſtini, Bedae, Mariani, Freculphi, aliorum. Per C mauelim cum Manutio.

MARCVLVS cum C. Martial. l. 12.

Aerariorum marculi toto die.

Lucillius: *Et velut in fabricam ferueus cum marculu' ferrum.*

Multorum magnis tudit ictibus ———

Idem Iſidoro placitum, & Plin lib. 7. cap. 36. *Forcipem*, *marculum*, *vectem*, *incudem*. Feſtus *Marculum a Marco.* At Turneb. l. 1. Aduerſ. c. 14. ex veteri Grammatico: *Martulus a Marte*, *non* Marculus. Ita ſcripſit Caſaubonus in Theophraſti Characteres. Et vero Turneb. verba ipſiſſima ſunt Fl. Capri de Orthographia: ſed vtrorumque ſignificantiae diuertunt. Capro, *Martulus eſt Martis ſacerdos.* Sed & pro *Marculo Martulus* Etruſcorum eſt. Fabius potro lib. 1. c. 5. *Omnia Italica pro Romanis habet.* Et noſtrate liugua a *Martulo Martean*, Italorum *Martello*, Hiſpaniorum *Martillo*.

MARCOMANNI duplicato N mihi praeſtabilius, vt *Alemanni*. Statius lib. 3. Siluar. alterum N deturbauit carminis violentia.

MARMARIDES quibuſdam Plinij Libris, & Mareiani. At *Marmaridae* conſtanter a Strabone, Dionyſio, Herodoto, Diodoro, Pauſania, Hegeſippo, Ioſepho, Feſto. Simile *Satrapae*, *Satrapes*. Silius Italicus lib. 3.

Marmaridae medicum vulgus ———

Scylax Caryandenus in Periplo: Ἔθνος δὲ Λιβύης ἐστιν οἱ Μαρμαρίδαι, *Libyae gens*, *Marmaridae.*

MARMOR. At Gnipho per V *Marmur*, Quintil. l. 1. c. 6.

MAROBODVVS ſecunda per O, vel per A apud Sueton. & Tacitum edunt. Apud Aurel. Victorem per O tantum, cuius vetus Liber ſillabis omnino quatuor *Marobodus*. Non alius videtur Originis *Merobaudes* magiſter militum, qui Gratianum Aug. prodidit apud Pariſios. Crebra namque migratio eſt A in E, & Au in O, & contra.

MARPESSVS, *Marpeſſia cautes* Aen. 6. geminantib. ſigmatib. recte ſcribas e Pauſaniae Phocicis locis complurib. e Silburgij Notis, e Scaligero in l. 2. Tibulli, e Stephano: μάρπησσος, ὄρος Πάρου, ἀφ' οὗ οἱ λίθοι ἐξαιροῦνται. *Marpeſſus*, *Pari mons*, *ex quo lapides eximuntur.* Sic Μερμησσός, Μυκαλησσός, Ὀδησσός, Σαλμυδησσός. V. *Cephiſſus*, *Antiſſa*, *Lariſſa*, *Lyrneſſus*. Homero ſcriptum μάρπησσος per I alud eſt:

Κούρῃ Μαρπησσης καλλισφύρου Εὐηνίνης.

Filiae Marpiſſes Euenines pulcrae malleolos.

MARSVPIVM V in ſecunda, & P vnico apud Plautum pluries, & recte, etiam vnico P in auctore Etymologico verbis Ἀρύβαλλον, Πάρις, Φασκώλιον. Suidas: Ἀσκοπήρα, τὸ μαρσίπιον. In Polluce modo P deſolatum eſt, modo altero comitatius. Alij P reponunt. Hesychius:

 μαρσίππιον,

μαρσίππιον, βαλάντιον, Suidas. Et apud Dioſcoridem l. 7. vbi particulam poſteriorem nullius ſignificantiae adſerit: Ἔνθεν γὰρ τὸ μάρσιππος, καὶ τῷ ἀνακαλύπτειν ὡς τὰς χειρίας, καὶ πεπηγυμένας οὐκ ἔχει σημασίας. οὕτω καὶ ἐν τῷ φθοροποιὸν παρελκόντως, καὶ οὐ κατὰ δύναμιν ἐκτέταται. *In voce* μάρσιππος, & ἀνακαλύπτειν *pars compoſiti non habet opportunas & praecipuas ſignificantias: ſic in* φθοροποιὸν *pars altera adiectitia ſine vi nomen extendit.* Item Euſtathius. At P vnicum, vt eo redeam, excuſabile eſt de exemplo *Argyripe*, quod concinniter fit ex ἄργος & ἵππιον. Sed & cum Dioſcoride Suidas genere maſculo. βαλάντιον, μάρσιππος Etymol. βαλάντιον, μαρσίππιον, ἀπὸ τοῦ ὄπισθεν.

MARSPEDIS, *abſque R litera Maſpedis*, Feſti verba.

MARSYA *nomen habet Phrygiae liquidiſſimus amnis.* Faſt. 6. Lucan. l. 3.

—— *Rectis deſcendens Marſya ripis.*

Aliter *Marſyas*, V. *Hermagora*, & Volum. 1. item quae ad Silium notabamus lib. 8.

MARTIALIS a *Marte*, T ſcribitur: inſcite *Martialis* τῷ C.

MASAESYLIA ſecunda, tertiaque ſillabis a ſigmate orſis, diphthongo prima ſecundam abſoluente ſillabam, ex Stephano. Dionyſius περιηγητής.

Ἔνθα μασαισύλιοί τε, καὶ ἀγρονόμοι μασυλῆες.

Liuius lib. 28. *Maſaeſylorum is rex erat. Maſaeſyli gens affinis Mauris.* Lib. 29. *Gent Maſaeſylorum.*

MASSAGETAE potius ſit, quam per E *Meſſagetae*. Ita Lucani Codex vetus Pulmanolectus, Strabo libro vndecimo, Stephanus de Vrbib. & Xiphilin. in Adriano, Iſidor. lib. 9. Orig. c. 2. diſertis verbis per A deſignat: *Maſſagetae, quaſi graues, id eſt, fortes Getae. Nam ſic Liuius argentum graue dixit, id eſt, maſſas.* Ex ratione non optima ſcriptoris mentem tenemus. Pulſo ſigmate altero Ioſephi antiqua editio Graeca μαζαγέτας. Silius lib. 3.

Nec qui Maſſagetem monſtrans feritate parentem.

Dionyſius: Μασσαγέται ναίουσι θοῶν ῥυτῆρες ὀϊστῶν.

MASSANISSA, non *Maſiniſſa*, Graeca Conſuetudo, inquit Manutius. Atqui Graeca Conſuetudine ſcribitur ab Appiano Libycis Μασσανάσσης, item a Suida (apud quem S ſolitarium eſt) tribus ſillabis vocali principe exaratis. In legibus agrarijs *Maſſiniſſae* per I in ſecunda, & tertia. Firmari poteſt ſimilibus exemplis. Μασσαλία, *Maſſilia*: Κατάνη, *Catina*: Νομάδες, *Numidae*: Ἀκράγας, *Agrigentum*: *Cano, Tibicines*, in quibus I loco A ſurrogatur. Vide noſtra in Silium Italicum. Ful. Vrſinus in Cicer. de Senectute: *Maſſiniſſa* ſcribendum eſt ex auctoritate aeneae tabellae, quae eſt apud me inciſam habens Thoriam legem, in qua de agris fit mentio, *qui donati regi Maſſiniſſae.*

MASSIVA Iugurthae auus apud Salluſtium: in antiquo Libro Gruteri V. C. *Miſſilina.*

MASTVRBATVS Martialis lib. 9. non *Manſturbatus* cum N. Neque enim a *Manu, turboque* eſt: ſed ex Graio Μάστρωπος luxato P, & π in β quod amat fieri, mutante. Martial. lib. 9. Epigram. 42.

—— *Si maſturbatus vterque*
Mandaſſet manibus gaudia foeda ſuis.

MASTRVCA cum C, Tullius: *Eum Sardorum maſtruca mutauit.* At Fabius lib. 1. c. 5. ex Tullio *Maſtrugam* ſcribit: ſi modo ipſe. Etiam Iſidorus Hiſpalenſis. Cum G apud Prudent. contra Symm.

—— *Maſtrugis proceres veſtire togatos.*

I ad Inſcriptiones.

MATHO aſpere Pomponiorum cognomen, Lapides Capitolini.

MATHVSALEM per E recte: nec minus *Mathuſalam* per A in vltima, quod in MSS. Euſebij eſſe teſtatur Pontaeus.

MATVRRIME, MATVRISSIME. Vtrumque Catonis eſt in Fragmentis apud Chariſium lib. 2. *Tam maturrime comparauiſſe.* Ibidem: *Maximos tumultus maturiſſime diſieci, atque conſidaui.*

MATTYA. Varro legente Turnebo lib. 22. Aduerſ. cap. 6. *Mattea* ab eo, quod Graeci Ματτύαι, Sueton. Calig. *Multis venenatas matteas miſit.* Arnob. *Fraſtilla haec paruula pro ſuauib. matteolis ſumunt.* In Suetonium Caſauboni Editio prima per C, & nonnulli MSS. Athenaeus l. 5. & 14. ματτύην appellat. Sed cum a μάττειν vox ſit deducta, tam poteſt C hac in dictione ferri quam in alijs ab eadem Origine, vt Μάκτης. μακτὴρ Μάκτρα. Obſtat nonnihil, quod affinē vocem

Mattici

Mattici, non *Mactici* ſcribimus. Adde Tertullian. lib. de teſtimonio animae *Obſonijs*, *& mattaeis*, duob. T, ac biuocali principe.

MAVORS, MARS, MAMERS, vetuſtius eſt quam *Mars*. Nam dictus eſt, *qui magna verteret*, *Mauors*, inquit Cicero lib. 2. de Natura D. Silius:

—— Pulchra tibi Mauorte videtur,
Pulcrior eſt gens noſtra fide ——

Antiquum Latium *Mamers*. Feſtus.

*M*AVORS, *M*AFORS, *M*AVORTIS, *M*AFORTIS. *M*AFORTIV*M*, *M*AFVRTIV*M*. Eſt reicinium, ſeu toga virilis. Iſid. l. 19. c. 25. *Stola*, *& Reicinium Latino nomine appellatur, eo quod dimidia eius pars retro reijcitur, quod vulgo Mauortem dicunt.* Nonius: *Reicinium, quod nunc Mafurtium, dicitur palliolum foemineum.* Intellige *Palliolum* alias virile, in luctu a foeminis ſumtum. *Mafortes, ſiue Mauortes*, Caſſian. lib. 1. Inſtit. c. 7. D. Hieronym. epiſt. 22. ad Euſtochium: *Per humeros hyacinthina laena mauorte volitans.* Vide Acta D. Petri, & Pauli, vbi Plautillae *Maphortis* mentio, & Seruium in illud:

Et circumtextum croceo velamen achanto.

Sic inibi: *Quod vulgo Mauorte dicunt.* Graeci Μαφόρτιον, Μαφόριον abſq. T. Euſtath. Iliad. X. Κρήδεμνον ἢ τὸ μαφόριον. *Capitis redimiculum Maphorium*, quicum D. Hieronymus conuenit.

MAVRETANIA. Auguſti nummus. Pluris mihi populi vox Competentiae virib. ſubnixa. Dicimus *Britannia*, *Luſitania*, *Aquitania*. Cur non *Mauritania*? Ita eſt lib. 4. Manilij:

—— Mauritania nomen
Oris habet, titulumque ſuo fert ipſa colore. Alij *Calore*.

Nam μαυρὸν nigrum interpretatur Iſidorus lib. 9. c. 2.

MAVRICIVS per C. Graeci, & vetuſta marmora, ΜΑΥΡΙΚΙΟΣ nominant. Ita fit, *Maurus*, a quo *Mauricus* in Plinij Epiſtolis, inque Aurelio Victore: ex eo *Mauricius*, non per T *Mauritius*; quod Becmanus figurat ex Μαυρίτης.

MAXIMILLIANVS duob. LL ex vetere Saxo ſcribit Manutius. Inuitus ſequar. Cur enim potius geminetur ea litera in compoſito, quam in *Aemilianus*? Ita biuocalis *Ae* in I longum tranſmeat, vt in *Laedo, Collido*. Alijs *Maxaemilianus* probatius eſt.

*M*AXV*M*O OPERE diſſitis vocib. Terentius Eunucho: tranſpoſitis in *Moſtellaria* Plauti: *Orare iuſſit opere maxumo*, item Milite. Paſſim *Maximopere* ſcriptum vt *Magnopere*. Adde Iſidorum Hiſpalenſem l. 1. Orig. c. 26. *Maximus*, *Maxumus*, *& ſiquae ſimilia ſunt, qualiter ſcribi debeant, quaeſitum eſt. Varro tradidit Caeſarem per I huiuſmodi verba enunciare, & ſcribere ſolitum eſſe. Inde propter auctoritatem tanti viri Conſuetudinem factam, vt Maximus, Optimus, Peſſimus ſcribatur.* Vide Fabium l. 1.

*M*AZAX per Z in ſecunda, X in vltima. Proletarij Claudiani Libri praue *Maſas*. MS etiam *Marax*. Lucan. l. 4.

—— Tremulum cum torſit miſſile Mazax.

Aurel. de Venatione:

Quemque coloratus Mazax deſerta per aula panit.

*M*ECVM rectiſſime. Veteres etiam *Cum me*. Priſcian. l. 12. Quomodo igitur ſi dicam Propter te, & Te propter, idem ſignifico, & Cum quibus, & Quibuſcum: ſic Cum me, & *Mecum*. Nam antiquiſſimi vtrumque dicebant. Sed in plurali primae perſonae cacaephati cauſa ſolebant per anaſtrophen dicere *Nobiſcum* pro *Cum nobis* Itaque propter hoc reliquarum quoque perſonarum ablatiuos ſimiliter praepoſtere proferre coeperunt teſte Plinio, qui hoc in 2. lib. ſerm. Dubij oſtendit, & Cicerone, qui de Oratore his vtitur verbis: *Nolumus Cum me, & cum te dicere, ne eidem computationi adiungendum eſſet Cum nobis: ſed potius Mecum, & Tecum, & Secum, & Nobiſcum diximus, Cum praepoſitione, quae facit obſcoenum aſſidue poſtpoſita.* Veteres etiam *Mehecum*, & *Medecum*.

MEDELA vnico L. Cur in Prudentio nunc exprimunt:

—— Patris imploranda medella eſt?

Similia ſunt: *Loquela*, *Suadela*, *Confugela*.

MEDITOR doctiorum conſenſu ex Μελετῶ, Vnde Plinius vda retenta *Melito* agnoſcit. Diomedes autem l. 1. diſcriminat, vultque *Meditantem eſſe ſecum cogitantem: melitantem voce dicentem*

diceutem. Quaeſitius, quam penſius diſcrimen. Nam & μελετῶ, & *Meditor* exerceri ſignificant, etiam cum adſenſu totius ordinis literarorum.

MEDIVSFIDIVS conſtricte, vt *Mehercules.*

MEDIXTVTICHVS ſummus apud Campanos magiſtratus.

Ennius: *Summus ibi capitur Medix, occiditur alter.*

Nauci non eſt *Mediaſtuticus*, quod in Liuij lib. 24.

MEGALESIA abſque N. Tertius tamen caſus, ſextuſque plurales adſciſcunt liquidam *Megalenſibus* in titulis tabularum Terentij, & Cicerone de Aruſpicum reſponſis.

MEGALOPOLIS. μεγαλόπολις Demoſtheni, Straboni. Seneca ſecuit lib. 6. qq. Nat. c. 25. *Ladon flumen inter Helion, & Megalen polin medius eſt.*

MEHE pro *Me apud Antiquos Tragaediarum praecipue ſcriptores in veteribus Libris inuenimus*, ait Quintil. l. 1. c. 6.

MEHERCVLE, quam *Mehercules* libentius Cicero dixit in Oratore. Neque opinor detritum ex *Hercules*, vti viſum Paſſeratio: ſed vti priſci *Me hercules* adiuuet, optabant: ſic alij inuocabant: Me, *Hercule*, adiuua, quae deinde in vnum coiuerunt.

MELANCORYPHOS *vocant*, Solinus, Feſtus, Plin. 37. c. 8. Ariſtot. l. 8. Animal. c. 6. lib. 9. c. 22. At in Solini Libris reperit *Melancorythos* Salmaſius, nec incredendum. Κόρυς, κόρυθος pro capitis apice eſſe poteſt.

MELCHISEDEC per I in ſecunda. Sic obſeruat Etymologus: μελχισεδὲκ τὸ χι, ι, ἀπὸ παραδόσεως. *Melchiſedec* χι, ι. *Ita traditum.*

MELIGVNIS, & MELIGONIS Plin. l. 3. c. 9. Vetera ſunt Liparae nomina.

MELIMELA, MELIPECTA, MELIPHYLLVM vnico L. Graeca namque ſunt ab ipſa primigenia compoſitionis Origine ex μέλι, non ex *Melle* Latinorum.

MELINA in Plauti Epidico: *Vbi is ergo eſt? niſi in vidulo,*
Aut ſi in melina attuliſti.

Ita Lambinus vnico L. Eiuſdem namque eſt Originis cum *Melotis*, & ſcorteam manticam interpretatus eſt Ioſ. Scaliger ad lib. 2. Varr. de RR. Alij ſcripturiunt *Mellina.*

MELISPHYLLA *trita* Maro in Georgicis. An metri cauſa S intermiſit? Gloſſae: *Amellum*, μελίφυλλον. Heſychius: μελίφυλλον βοτάνη τις, ὃ καὶ μελισσόφυλλον. Ergo ex hoc decurtauit Maro.

MEMBRVM cum M, non N: naſcitur enim ἐκ τοῦ μεμερισμένου. Editio Prudentij poſtrema: —— *Membra intemerata requirens.*

MEMECYLOS a Paſſerario editur vitioſe: vitioſe μιμόκυλα in Periplo *Marmaridarum*, vbi altero loco recte, Ὁ δὲ λωτοῦ καρπὸς ἐστι τῷ μεγέθει, ὅσον μιμαικύλου. Sic Theophraſtus, ſic alij. Loti fructus magnitudine mimaecyli eſt, ſeu fructus.

Theopompus: Τρώγουσι μύρτα, καὶ πέπονα μιμαίκυλα.
Eſitabunt myrthi, & arbuti fructus maturos.

Mendoſi ſunt & Codices, quibus eſt μαιμαίκυλον. Plin. l. 15. c. 24. *Duob. tamen hoc nominib. appellant Graeci, Comaron, & Mimaecylon, quo apparet, & totidem eſſe genera apud nos. Alio nomine Arbutus dicitur.*

MEMMIVS duplici *MM*, Libri, Lapides, Nummi. *Mummius* alius familiae, Vide Giſanium de gente *Memmia.*

MENANDER, MENANDRVS. Vide *Nicandrus.*

MENDAE, MACEDONIAE opidum Thucydidi, Herodoto *Mendis.* Pauſaniae in Eliacis: μένδης, τῆς Θρᾳκίας.

MENERVA veterum fuit, Fabius l. 1. c. 4. Ex quo *Minerua*, vt ex Σικελία, *Sicilia*, Τέγγω, *Tingo*, Ἄνεμος. Animus. Vtraq. ſcriptio in Originis ſpeculo patet. Quaſi *Meminerua* ſit, ἀποκοπῇ fiet *Minerua*, συγκοπῇ *Menerua*, quo ſuper vide Arnob. l. 3. *Minerua* vtraque priore ſillaba per E ediderunt nouiſſime in Prudentio ὡς ἀρχαΐζοντες: οὐ δὲ ὀρθογραφοῦντες. *Seruit enim Orthographia tempori*, inquit Victorinus.

MENIANA *ab inuentore eorum Menio dicta ſunt: vnde & columna Meniana. Cicero Academicorum lib. 4. Interim ille cum aeſtuaret, veterum vt Menianorum, ſic Academicorum viam ſecutus eſt.* Haec Nonius. Idcirco abſque diphthongo prima perſcribitur, quae diphthongus nobis diſplicet apud Barbarum. *Mecum* Aſconius, & Porphyrius.

MERCENARIVS, vt *Ducenarius* in Photij Bibliotheca, & Inſcriptionib. plurib. vt *Centenarius.* Refragatur Fabricius in l. 1. de Officijs, qui N geminum exigit.

MENSA

MENSA Fl. Soſipater Virgilium ait *Menſam* cum N litera prima ſillaba ſaepe protuliſſe. Varro *Meſam*, quaſi μέζαν: in medio namque poſita conueſcentium. Plutarchus iuuat Συμποσ. l. 8. μήνσιον μὲν τὴν τράπεζαν, ἀπὸ τῆς ἐν μέσῳ θέσεως. Sic olim *Pago*. Notat Quintilian. l. 1. c. 6, ex XII. NI. ITA. PAGVNT. Cuius figurationis veſtigium in Marone:

—— Neque prima per artem
Tentamenta tui pepigi —— Poſt, *Pango*.

Sic *Meſa*, poſt *Menſa*.

MENSIS cum N rectiſſime: pauculis Inſcriptionibus eſt MESES.

MENSVRA, & extrito N *Meſura*. Inſcriptio Romae

. . . MESVRA. ACTA

Dic Pariſijs. *Meſure* ab ea balbutie eſt.

MENSVRNVS (non tantum abſciſſe, *Menſtruus*) recte ſcribi Priſcianus agnoſcit lib. 2. Scribit & c. 1. Rhetoricorum Tullius: *Pars quaedam aeternitatis, cum alicuius annui, menſurni, diurni, nocturni, & veſpertini certa ſignificatione.*

MENSVS, METITVS quoque ſcriptitatum. Auſon. Epiſt. 5.

Quae ſunt parua modo, magno metitus amore.

Apul. de Dog. Platonis: *Oculis namque metitus eſt coelum, ſiderumq. circuitus.* V. *Dimenſus.*

MENTAX, olim pro *Mendax*. Vide *Andabata.*

MEPHITIS. Aen. 7. —— *Exhalat opaca Mephitim.*

Non *Menphitis.*

MERCVRI *facunde nepos Atlantis*, te ſiluiſſe nefas. Sillaba prima vulgo per E recte, ſeu quaſi *medius currens*, quod Aug. viſum 7. de Ciuit. c. 14. Arnob. l. 3. Iſid. l. 8. Orig. c. 11. Siue a *mercib.* vti placitum Plauto, Feſto, Euſtathio, alijs. At Fl. Caper tradit veterib. ſcriptum tertia vocali *Mircurius*, quaſi *mirandorum* ſit artifex, aut cui *Mira curae*.

MERIDIE. Olim per D *Medidie*, D. Ambr. in epiſt. ad Philipp. c. 3. & Ciceto in Oratore: *Ipſum Meridiem, cur non Medidiem? Credo, quod erat inſuauius.*

MERIDIO, MERIDIOR eadem ſignificantia. Priſcian. l. 8. agnoſcit Variantiam.

MERITRIX, quam *Meretrix* ἀναλογικώτερον: verum E contumax nouitatem reſpuit, Antiquitatem adſeruit. V. *Genetrix.*

MERTO pro *Merſo* Accius, & Feſtus. Fabius l. 1. c. 4. *Et haec ipſa S litera ab his nominib. excluſa, in quibuſdam ipſa alteri ſucceſſit. Nam Mertare, atque Pultare dicebant*, Comici videlicet vſu denſiſſimo.

MESCHINIVS cum Ch ſcribit Manutius ex antiquis Libris, & Nummo Antonij Auguſtini. Probat Ful. Vrſinus in Tullium ſpiritum, locis plurib. demit. Namque opere in longo ſi fas obdormiſſe, obliuiſci aliquanto magis.

MESSAGETAE. Vide *Maſſag.*

MESSALLA geminis LL, Lapides Capitolinos ſecutus ſcribit de Manutij diſciplina Andr. Brabantus. Non ego. Potior mihi Origo a *Meſſana* Siciliae, a qua *Meſſalae* nomen auctore Macrobio l. 1. Satur. c. 6. Quae ergo liquidam alteram appingendam ratio perſuadeat, Vſu praeſertim contraueniente? En tibi Pontacum, o virum quantum! I ad Euſebij Chronica. *Obſeruandum ſemper legi cum vnico L communi, Faſti, Appianus, Suetonius, Tacitus, Cicero, Plinius, Dio, qui ſcribunt cum ſimplici L.*

MESSANA gemino ſigmate vſitatiſſime. Stephanus, Orthographiae ante primos ipſe curioſiſſimus obſeruitauit nonnullis alterum dumtaxat ſcriptum, addito: Ἔστι καὶ ἄλλη Μεσσήνη τῆς Σικελίας, καὶ χώρα Μεσήνη δι' ἑνὸς Σ. *Eſt & alia Meſſana Siciliae, & prouincia Meſana vnico S.* Adiuuat cauſa nominis: Ὑπὸ τῶν δύο ποταμῶν αὐτῆς μεσαζομένη, ὡς Ἀσίνιος Κοδρατός φησι. *Inter duos ibi fluuios media, vt Aſinius Quadratus ait.* Latini ſaepius δωρίζοντες more ſuo *Meſſana* per A in medio: Graeci ἰωνίζοντες ſaepius per E *Meſſena, Meſſenij*, Μεσσήνη, Μεσσήνιοιο, vbiubi collocetur *Meſſana*. Neque ex hac vocum differitate vrbium diſtinctio fuit inuehenda, vt vir doctiſſimus Pontacus tandem ad Euſebij Chronica notauit, & Polibij commentator. *Meſſanas* geminas admitto, ſed eas cum gemino ſigmate, aut ſimplo, vti Poëtis μέσος: ſed geminas modo prima, modo ſecunda vocali ratione prodicta. Vtrique certe nomen idem. Et quamuis poëticum ſit Μέσσος, in communem vſum tranſiſſe ſigmatis ἀναδιπλασιασμόν declarant Pauſaniae Μεσσηνιακά. & Nummi duplicantes. Sic Plinij l. 36. c. 13. *Pſammetbicus.* Athen. vero l. 6. c. 4. *Pſammaticus.*

MATAXA per A in prima ſcribunt apud Lucillium:

—— *Rudis liniqne mataxam.*

Gloſſae: *Mataxa*, Ϲειρά: *Mataxa*, ὄνια. Vitruuius l. 7. c. 3. *Mataxae*, *& tomicae ad inſtam longitudinem*. Turneb. l. 20. c. 4. Alij eandem per vocalem ſecundam ſcriptitant, Iſidorus l. 19. c. 29. qui a *Meta* figurat, Photius pag. 46. Ὠ᾽σπερ πολλὴ ἐςὶν περὶ τ̃ χυβδὰν ἡ τᾶς μετάξης γένεσις. Vbi Oeſcelius conſuli poteſt. Hinc in Iure *Mataxarij*. Qui *Cataxam* ſcripſere ludibrium merito debuere Caſpari Hofmanno Germaniae ſoli lib. 1. Variar. c. 23.

METISCVS nullo Spiritu, nec admiſſo Pythagorae elemento. *Methyſcum* tamen legi iubet Erythraeus ex Placiadis libello, qui Expoſitio Virgilianae continentiae inſcribitur. Turni fuit auriga.

METON Theſſaliae lib. 4. apud Plinium corruptum eſt: integrius fit ex Olynthiaca prima Demoſthenis, Euſtathio in Catalogo, Diodoro Siculo l. 16. Solino c. 13. *Methone* tribus ſillabis, & aſperata media conſona. Nota praedictis Graecis ſcribi Μεθώνη, Homero Μηθώνη diuertente primae ſillabae modo. *Meton* fuit nobiliſſimus Mathematicus Cenſorino, & Euſebio.

METIVS per ſolo T ſcribendum docent Horatius, ac Maro:

—— *Metium in diuerſa quadrigae.*

Sed & apud Poëtas eam bis poni conſonam vult Vinetus in l. 1. Flori extrito I vocemque fieri biſyllabam *Mettum*, ſiue etiam *Metum*. Rinaldi Nummo eſt M. METTIVS. Placentiae in D. Pauli templo: L. METTIVS. L. F. duob. T notatus eſt. Romae in aedib. Pauli Plancae: Q. METTIO. Item: P. METTIO. Neque alibi METIA, & METIVS non inuenitur vnico T. Adeo non voto viuitur vno.

MEZENTIVS per ſolo Z ſcribo cum Terentio Scauro, qui falli eos pronunciat, qui duplicant, cum Valerio Probo, cum vulgo, cum doctiorib. fultus omnis aeui Conſuetudine. Nonnemo recte duplicari Z cenſuit, primum quod ea duplex non ſit, deinde Etruriae Conſuetudine in Etruſco praeſertim vocamine, denique Pronunciatione, quod in media voce Z, ni geminetur, ad anteeuntem, an ad ſubeuntem iungenda ſit vocalem, nequeat effatu, vel auditu percipi. Vtut ſit, Etruriae Conſuetudo, quae hodie eſt, & paucis ante ſeculis fuit, non poteſt heroicis imperare temporib. tunc vt etiam ſcribatur *Mezzentius*, aut vt cum ſcriptum fuerit, ferre oporteat. Nam hoc eſt iam vernaculum Italiae, & non defloreſcentis Italiae, ſed quae defloruerit, morem ſequi, hoc eſt Italiae cineres Soli obiectare. Diomedi probatur *Meſſentius*. Sic olim ſribi, ac enunciari ſolitum tradit Vel. Longus. Priſci vſus fuit *Medentius* Vide tractatum de veterum Orthographia, vt Graecis Δεὺς, Ζεὺς, Κνίδη, Κνίζα. Pindaro Κιχαδμιῖος, Homero Κιχαζμῖνος.

MICON per Iota recte ſcribit ex Ariſtophane, & Pauſania doctiſſ. Meurſius. Deprauate apud Plinium *Mycon* litera cornuta. Neque melius in Harpocratione *Mecon*.

MIHI μιζόωλος πνεύματος correctiſſime ſcribitur. *Michi* cum Ch qui obſtinatis animis ſcribunt, iurant in barbariae defenſionem, & barbaricum in modum meliores odere Muſas, in quib. eſt Leonardus Aretinus in quadam epiſtola, Flandrique paene omnes, quos cum hic ratio deſtituit, ſpargam vmbram. C τῷ H ſaepenumero vicem fuit, *Traho*, *Traxi*, *Tractum*: *Dacae*, *Dahae*. Sic *Mihi*, *Michi*. Verum cum poſito vno, alteroue ſingulari, tertium non ſit conſequum, minoris illa ſunt, quam vt Antiquitatis robur deijciant. Affirmandum fuerat in *Mihi* idem Vſu eruditorum euenire, aut ſcripti, ſatique ſordes confitendae. Neque omittam veterib. ſcriptum *Me* pro *Mi*, ſeu *Mihi*. Sexcentis Comoediae locis: *Quid me fiet?* Feſtus diſertim: *Me pro Mihi dicebant antiqui, vt Ennius cum ait: Siquid me fuerit humanitus, vt teneatis. & Lucilius: Nunc ad te venio, vt quae res me impendet, agatur.* Haec ſane probabiliter. Quid agas iſto Plauti loco in Aſinaria:

—— *Meo minore quid factum ſit filio.*

Vbi certe ſextus eſt caſus. Fruterio tamen viſum fuit *Me* pro *Mihi* ſuperis in locis ſubſtitui. V. *Nihil.*

MILAX, SMILAX. Prius legas apud Anton. Liberalem Metam. 10. Scholiaſten Apollonij, Nonnum lib. 15.

Η᾽ κρόκος ἱμερόεις, ἢ μίλακος ἄνθος ἐρώτων.
Aut crocus amabilis, aut milacis flos amorum. Lib. 12.
— Εὐςεφάνοιο δὲ κούρης μίλακος ἱμείρων —
Bene coronatae puellae Milacis amans. Item lib. 32.

Theo-

Theophraſto lib. 1. cap. 15, Cum S Plutarch. lib. 3. Sympoſ. Problemate 1. Σκιὰ σμίλακος, *Smilacis vmbra.* Ouid. 4. Metamorph.

Et Crocon in paruos verſum cum Smilace flores.

Dioſcorides l. 2. Σμίλαξ κηπαία, *Smilax hortenſis.* Plin. l. 37. c. 10, *Zmilaces in Euphrate naſcitur.* Gemmae genus : ſed Origo eadem.

MILE, MILLE. Papirianus apud Caſſiodorum : *Mille numerus a quibuſdam per vnum L ſcribitur, quod Milia dicimus non Millia. Alij melius per duo L L exiſtimant ſcribendum.* Graeci μίλιον, μιλιάριον. *Milia* vnico L veteres Pierij Libri. Cledonius in Arte : In plurali vero declinatur *Milia*, *Milium*, *Milibus* vno L ſublato, vt :

Milia multa daret letho —— Beda vero :

Mille per duo LL : licet Milia per vnum L ſcribatur. Diſcrimen hoc ſtatuit Valla, vt ſubſtantiuum *Mile* L vnico ſcribatur lege Competentiae *Ile, Cubile, Bubile* : adiectiuum *Mille* duobus. Lucillius vbi I exile eſt, ipſum dumtaxat ſcribi iubet : vbi plenius, adiuuat praefixo E.

Meille hominum, duo meillia : item hinc vtroque opu' meiles,
Meilitiam ——

MILYES Straboni, Herodoto, Latinis *Milienſes*, *Milyitae*. Cicero 3. in Verrem : *Quomodo iſte commune Milyadum vexauit.*

MILICVS abſq. H cuncta Silij Exemplaria. Latinis veteribus adſpiratio fuit odioſa; quae tamen Origine poſcitur. Sic in Taciti Codicib. Vide in 15. Sic in Martiale l. 2. Epigr. 63. I ad noſtra Siliana, ibi *Milicus indigenis* ——

MILTIADES, Aemilius Probus, Graeci. Non cum C. *Milciades*.

MILVIVS pons tertia vocali primorem occupante ſillabam. Vſu receptiſſimum eſt : Satis tamen frequenter in editis, ineditiſque in Libris *Muluius*. Notant alij quandoque ſibi obiectum *Moluium pontem* per O : vt hic quoque V, & O cognatio locum habeat.

MILVVS diſſyllabum furcillis exploditur a nouatoribus Ciofano, Lambino, Giſanio, Becmano, Brabanto, alijs. *Miluius* quaeſtioni ſubijciunt : *Miluus* duobus VV, ſillabis tribus multis in antijs adſerunt, nulla robuſta ratione. Hoc ita vult Andr. Brabantus, quod ex eo ſit *Miluina*. Quid poſtea? non & a *Coruus* fit *Coruinus*? Dic potius ex eo ſcribendum *Miluius*. Tum elumbe a pronunciatione areeſſit argumentum, relatu indignum. Denique MSS. Libros crepant. At variantia eſt in Libris tanta, vt *Miluus*, & *Miluius* Vſu denſiore notentur. Veteres quoq. Grammatici notant in *Vus* efferri *Carduus*, *Arduus*, *Fatuus*, *Mortuus* : quis eorum tribus ſillabis *Miluus* dixit, ſcripſitue? Omnino *Miluus* duabus ſillabis vt *Coruus*, *Seruus*, *Naeuus*. I ad Vol. 1. vbi de Librorum fide.

MIMNERMVS correctius, quam *Mimermnus*. Horat. Epiſt. 6.

Sin, Mimnermus vti cenſet ——

Propertius lib. 1. Eleg. 9.

Plus in amore valet Mimnermi verſus Homero.

Solin. cap. 53. Strabo lib. 14. Ἄνδρες δὲ ἐγένοντο Κολοφώνιοι τῶν μνημονευομένων Μίμνερμος αὐλητὴς, ἅμα καὶ ποιητὴς ἐλεγείας, ibidem ſaepius, *Viri fuere Colophonij memoria digni Mimnermus tibicen iuxta, & conditor elegiae*, Suidas.

MINYAE cum litera Pythagorae, Graecia vniuerſa. Nec diſſimulandum putat Carrion in vetere Val. Flacci Libro ſemper ſcriptum I. Feſtus hoc, & hoc modo.

MINVCIVS familia Romana, Libri, Nummi, Lapides Capitolini, Graeca Conſuetudo Μινούκιος. Etiam per I in medio in coemeterio S. Ambroſij Mediolani :

M. M
MINICIAE. RVFINAE

Suidas : Πάκχστος ὁ Μινούκιος. Euſebius l. 4. hiſt. Eccl. Μινουκίῳ Φουνδάνῳ. Victorius in 9. lib. ad Atticum tuetur C veterum auctoritate Librorum, & Ant. Auguſtin. Dial. X. Antiquit. reiecta Origine ſupera, necnon Pighius Annal. lib. 4. 5.

MISTVS, AN MIXTVS? Prius adſerere videtur Priſcianus. Adſerit Lambinus in Horat. hac ratione. Nulla in ſupinis verborum, & participijs eſt conſona, quae reapſe, aut aequipollentia non fuerit in praeſenti : in *Miſceo* non eſt X modorum altero : cur ergo erit in *Miſtus*? Nec deſunt patrocinia veterum quorundam Librorum. Contra in omnibus antiquis Maronis *Mixtus*, & *Permixtus* legi teſtatur Pierius in 1. Aen. ibi :

Se quoque principibus permixtum agnouit Achiuis.

Ea re X mauult. Quod qui ſequi volet, dicet tam Sc, quam Cs geri in vtero X. & aequipondio

 hanc

hanc illis eſſe ſupparem. Gloſſarium H. Stephani. *Mixtura, μίγμα.* Sic per omnes Inſcriptiones. Inuenies in Gruteri oceano.

MITELLA, MITRVLA. Peruolgatum eſt: —— *Graia redimita mitella.* Solini: *Quaſi mitrula linteatur caput.*

MITHRADATES cum A in ſecunda ſede editum 2. Annal. Taciti poſt fata Lipſ. Cum I Ioſephi l. 11. Antiq. c. 1. & ſexcentis locis in Appiani Mithridatico, & Plutarcho.

MNA, MINA. Fannius Palaemon:

Mnam vocitant, noſtrique minam dixere priores.

Plautus in Poenulo: *Arrhabonem hoc pro mina mecum fero.*

Plin. l. 21. c. 34. *Mna, quam noſtri Minam vocant, pendet drachmas Atticas centum.*

MNESTHEVS duabus omnino ſillabis ſaepius. Aen, 5. aliaſq. Verum in l. 10. tribus: *Cum fratre Meneſtheo.* Fauent antiqui Libri: etſi non deſint, quibus ſit *Mneſtheo συνιζήσει.*

MODIPERATORES Nonius, Scaliger lib. 6. in Titium, & hoc antiquitatem redolet: Riecobonus ex lib. 20. rerum hum. Varronis: *Modiperatores. Modimperatores* ſcribit Lipſius lib. 3. Antiq. Lect. Alius *Medimperator.*

MOECHOR cum *Oe* indubitanter, Libri omnes, Graeca Conſuetudo, Origo ipſa μοῖχος, fatuum vt ſit cum *Ae* ſcribi.

MOEREO, MOESTVS, MOESTITVDO ſcribo per *Oe* cum pluribus, cum Riuio, Ioſ. Scaligero, & Libris vulgatiorib. Auctorum paene omnium. Vt enim *Muri* olim *Moeri*, pars vrbis, ἀπὸ τῆς μοίρας: ſic ab eadem voce Parcam, mortem, ſortem acerbam, & triſtiorem ſignificante ſit *Moereo. Moeror* ipſe *Mortis* eſt parens. Ab eadem Origine vti *Mors* ex μόρος: ita *Morta* ex μοῖρα. Sed contra, Quod Graecis eſt μοῖρα: Antiquo Latio fuit *Maera*, vnde metaplaſmo MAIRABVS in veteri Epigrammate, quod refertur Volum. 1. Tract. 3. ſect. 10. eaque ratione fulciri poteſt Manutij opinio, quam ſolis Inſcriptionibus affirmauit. Qui Manutius per *Ae* marcidam Varronis deductionem lib. 5. de LL. ſecutus, & Saxa. Certe legitur hic epitaphius pentametrus:

FATAQVE. MAERENDO. SOLLICITARE. MEA,

Item ille: MAEROR. ATIMETI. CONIVGIS. ILLE. MEI

Etiam detrita biuocalis parte priore Romae in S. Andreae:

GELIDVM. HOC. MARMOR
GELV. ET. MERORE. ET. IPSE
CONFECTVS

Vides cum E ſolitario, & Cruciger in Harmonia figurat ex μέριμνα, ſcribitq. diphthongo principe, quae duo non ſatis ſecum congruunt.

MOESA in Capitolino minus bene. Principe diphthongo exſtat Inſcriptio IVLIA. MAESA. Herodian. μαῖσα ἦν τις ὄνομα.

MOESIA pro *Myſia*, inquit Seruius. Sic per *Oe* Oroſij Libri perpetuo tenore, ſic Plin. Flacci, Maronis ſiue eam Europae, ſiue adſcribas Aſiae. Taciti 3. Hiſtor. *Moeſico exercitu.* Tiburi Lapis antiquus T. Plautij res geſtas continens:

ASIAE. LEGAT. PROPRAET. MOESIAE

Firmi in Piceno: IN. MOESIA. PRAEF. ALAE

Inſcriptiones aliae perplurimae. Graecis μυσοί. μυσία apud Stephanum: μυσία χώρα, καὶ πόλις. Sic veteribus Libris eſt *Aboedos* pro *Abydos*. Graecis γλοιός. γλυός. I ad Volum. 1. vbi & *Goeros* pro *Gyros*, pariaque adinuenies. *Myſiam* nihilominus tutari fas. Seneca Troadibus:

Dum Myſiae ferocis introitus negat.

Homerus in Catalogo: μυσῶν δὲ Χρόμις ἦρχε ——

MOGVNTIACVM per O initiale, ac vtrobique C recte, vti lib. 20. Taciti, in Ptolemaeo, alijs. Ammianus tamen lib. 15. & 17. Anton. Itinerario, Victor Schotti, Iornandes libro rerum Geticarum, Hieronymus epiſt. 11. de monogamia, *Moguntiacum* per V, & T, loco O, & C. Vopiſcus *Maguntiacum*, & ſic in Pithoei Codice Chronicorum Euſebij, *Maguneiacum* in duobus alijs, in alio *Maguntiam*, & in Eutropio antiquo. Nam Vineti editio habet *Maguntiam*, & poſtrema Silburgij *Mogontiacum*. Idem in Notitia imperij apud Caſſiodorum, & alios plures.

MOLLVS pro *Mollis* ſcripſiſſe veteres videntur. Inde namque *Molluſcanux* Macrobio.

MOLOTTI gemino T paſſim, ac recte. Cui non? Stephano: Καὶ μολοσσοὶ οὐδέτερως, καὶ Μολοττοὶ διὰ τοῦ T, inquit.

MOMEN, MOMENTVM. Lucret. lib. 3.

—— Ad numen mentis, momenque mouetur.

MOMORDI, MEMORDI, MORSI. Veteres per E, Graecorum more ſillabam primam extulere. Ennius in Satyris: *Meum non eſt: at ſi me canis memorderit.* Laberius in Gallis: *De integro patrimonio meo centum millia nummum memordi.* Plautus in Aulularia, Nigidius l. 2. de Animal. Plautus notatur in Trigeminis non dixiſſe *Praemordiſſe*, neque *Praememordiſſe*, ſed *Praemorſiſſe: Ni fugiſſem, medium credo praemorſiſſet. Memordi* ſcripſit etiam *M.* Tullius, & C. Caeſar Gellij relatu lib. 7. c. 9.

MONACHVS, μοναχὸς per *Ch.* Rutilius in Itinerario:

Ipſi monachos Graio cognomine dicunt:
Quod ſoli nullo viuere teſte volunt.

Palludas: Ὠ πλῆθος μοναχῶν ψευσαμένη μονάδα. V. Etymologom.

MONICA Latiari, abſque H, O ſolo in omnib. D. Auguſtini locis, contra praeſcriptum Lexici a Paſſerario locupletati, vbi praecipitur Y, & Ch. vti in *Monycho* apud Iuuenalem: quae duo quam inuicem proxima, tam maxime diuerſa ſunt. Hoyerus lib. 2. neſcio quem ſecutus ſcribit *Monice* ad imperium carminis:

Hanc liquido infelix Monice ſuſpectat ocello.

MONSTRVM recte. *Moſtrum* demto N vetuſte: ex quo *Moſtellum*, *Moſtellaria*. Plauti, ac *Moſtellarius* Romae vicus apud Varronem l. 5. de L L.

MONSTRVOSAS OPINIONES edente Carrione vidimus in Cenſorino. Quo ſuper accipe Vallam l. 1. c. 21. *Quae ſunt quartae declinationis, adſumunt V, vt Vultuoſus, Aeſtuoſus, Fructuoſus. Ideoque in pſalmo Oues foetoſae, legendum eſt Foetuoſae, ſicut e diuerſo plerique ſcribunt Monſtruoſum.* Haec ille. Sueton. Calig. c. 16. *Monſtruoſae libidinis ſpintria.* In Prudentio aliter ſcribi nefas, quam *Nunc monſtruoſis idolis.*

Iul. Scaliger l. 4. de Cauſis L L. c. 98. id barbarum putat. Quaero cur non *Monſtruoſus*, vt *Impetuoſus*, *Importuoſus*, *Saltuoſus*, *Tortuoſus*? Quia haec quarti ſunt inclinamenti, dicat Valla. Nam & *Tortuoſus* a *Tortu* eſt, inquit Scaliger. Cur amabo cum veteribus *Domu*, & *Agru* ſit priſcis Inſcriptionibus: cur *Monſtru* non fuit? Vnde eſt V in *Mortualibus*, & *Ewortuali* apud Plautum? Vnde in *Egeſtuoſus* apud Saluianum lib. 2? Quid quod Caper in Orthographia *Montuoſus* praecipiat per V? At a *Monte* eſt. Et in Frobeniana Plinij editione ſic eſt perpetim. Legas alibi *Montuoſam Italiam, Sardiniam.* Quod ad frangeodum Caprum conferunt e Marone lib. 5.

Et te montoſae miſere in proelia Nurſae,

vanum eſt: nam συνιζήσει fulciri poteſt *Montuoſae.* Et vero Caper Lapidib. defendi poteſt. Sic *Luctuoſus* numero trium ſillabarum eſt in Tumulo, Romae in palatio montis Iordani:

LVCTVOSVMQVE. MIHI. QVI. SCIO. QVID. FVERIS

Cur non ſimiliter in Lucano ſcribas: *Monſtruoſique hominum partus ——*

Certe de *Tempeſtuoſus* litteculam nemo mouet, cum fiat de tempeſtate. Niſi ſi forte, vt *Noctu*, *Diu*, *Impetu*; ſic *Tempeſtu* fingas. V. *Spiritalis.*

MONTVOSVS potius τῶ *Montoſus*. V. *Monſtruoſus*, & Vallam l. 1. c. 21.

MONVMENTVM per V, vt *Documentum*, *Nocumentum*. *Monimentum* per I vt *Alimentum*. *Tegimentum*. V. *Tegumentum*. Hoc autem lenius, vſitatius, rectius cum C. Caeſare, Fabio, Iſidoro, cum orbe literatorum. Mirum vt ſit Manutium per I recte ſcribi negitare.

MONYCHVS recte per O, & y Graiorum apud Satyricum:

—— Quantas iaculetur Monychus ornos. μούνυχος, ὄνομα κύριον, Suidas.

Nec male *Munichus*. Stephano namq. μουνυχία, λιμὴν Ἀττικῆς. ἀπὸ μουνύχου. *Munichia portus Atticae a Municho.* Et ſic in Romulo Plutarchus. Latini autem Doras aemulati diphthongum, o tractim proferendo commutarunt. *Munichius* ſillabis quatuor, inceptum eſt.

MORGENTIA per E ſecunda ſede Silij lib. 14. *—— Latis Morgentia campis.* *Morgantium* per A Strabonis lib. 6. niſi ex Silio corrigendus, quod non arbitrur. Nam & μόργητας, & μόργαντας fert dialecti differitas. Liuio *Morgantia*. Codices alij *Murgentia* nata in prima ſillaba Variantia. Hinc *Murgentini* Plinio, Tullioque. Liuij l. 24. editiones nonnullae *Murgantia*, V, & A primas ſedes occupantibus.

MORTICINA *non dicuntur, niſi mortuorum*, inquit incertus auctor de Orthographia. Quam ſcriptionem rectam autumo, firmamque Analogia τῶ *Formicinus*. Non *Morticinius*, ſed *Morticinus* quatuor omnino ſillabis. At apud Varronem lib. 2. c. 9. de Re R. *Morticinae ouis non patiuntur veſci carne.* Tum lib. 3. ed eotum ἀπεριβλεψίᾳ *Morticinas volucres* habes.

MORTVALE, quod ad mortuos pertinet. Item *Emortualis dies* in Plauti Pſeudolo, vt in Aſinaria *Mortualia*. Vide *Monſtruoſus*, & *Spiritalis*.

MOSES diſſillabam eſt, rectiſſime. Philo de vita Moſis reddens nominis rationem: Τὸ γὰρ ὕδωρ μῶς ὀνομάζουσιν Αἰγύπτιοι. *Aquam enim Mos vocant Aegeptij*. Iuuenalis 14. Satyra:

—— *Arcano quodcunque volumine Moſes.*

Plinius lib. c. 1. Iuſtinus lib. 36. *Poſt Damaſcum, Abraham, & Iſrael, & Moſes reges fuerunt.* Philo Iudaeus: Μωσῆς μὲν γένος ἐστὶν Ἑβραῖος: *Moſes genere Haebraeus eſt.* Atque in hoc genus ſcriptione Pontacus vir pro merito ſemper illaudatus ſecutum ſe editos, maioremque Librorum partem profitetur. Qui tribus ſillabis exarant cum I, vel Y, quaerant erroris patrocinium ab Ionia, vbi ωυ diphthongus fuit. Iuuencus, Araror, Prudentius διςυλλάβως.

MOSYNOECI Straboni lib. 12 Ammiano. *Moſyni* quoque συγκοπῇ. Tibull. l. 4.

Quoque Hebrus, Tanaiſque Getas rigat, atque Moſynos.

Plin. lib. 5. cap. 30. *Pergamea vocatur eius tractus: ad eam conueniunt Tiatyreni, Mygdones, Moſini, aliaeque inhonorae ciuitates.* Neque I Latiare induco. Curtij lib. 6. *Cercetae, & Moſſini, & Chalybes a laeua ſunt.* Vides SS geminare. Sic Plin. l. 6. c. 4 *Tibareni, Moſſyni notis ſignantes corpora.* Mela. l. 1. c. 21. *Vltra Carambim Moſſyni.* Sic in Graeco verſu:

Μάκρωνες, Φιλύρες, καὶ οἱ μοσσύνας ἔχουσι.

Macrones, Philyres, & qui Moſſynas habent.

Sic in Valer. Flacci lib. 5. *Moſſynoeci, & vos ſtabulis Macrones ab altis*
Byzareſque vagi, Philyraeque a nomine dicta
Litora —— Ita Codex Pariſienſis.

Alteri quod ineſt, haut probo: *Moſſonychi*: neque enim ab vnguibus, vnguliſue nomenclatio prouenit. Dionyſius Antiq. Rom. lib. 1. Ὥσπερ καὶ τοῖς ἐν Ἀσίᾳ Μοσυνοίκοις· οἰκοῦσι μὲν δὲ γὰρ κἀκεῖνοι, ἐπὶ ξυλίν ως ὥσπερ ἂν πύργοις, ὑψηλοῖς σταυρώμασι μόσυνας αὐτὰ καλοῦντες. Priſcianus:

Macrones poſt hos pariter, Philyreſque ſequuntur,
Moſſynique domos praebent, quis lignea tecta
Turribus arboreis habitantes vnde vocantur.

Ac mihi vide, quo iure Hermolaum tot ſcriptoribus & exemplarijs fultū Pintianus irriſum habeat ob geminatum SS. Iure potiori dixeris neq. Pintiano, neque Schotto animaduerſam trium ſillabarum ſcriptionem *Moſyni*, cum vterque de huius nominis ſcriptione poſt Hermolaum velirentur.

MVCCVS narium excrementum gemino CC: *Mucus* vnico ἰωρὸς, vnde *Mucidus*. Caninius etiam iſtud prius vnico C, vt *Mucus* ſit ex Μύξα.

MVCIVS per C ſcribendum ducit Vinetus in Aurel. Victorem. Vnde & *Mucianus* Μουκιανός apud Dionem, qui in Aurelio *Mutianus* per T. Μούκιος per K apud Dionyſium, Plut. Zonar. id eſt *Mucius*, vt in antiquis eſſe Marmoribus teſtatur in Flori lib. 1. idem Vinetus. V. apud Feſtum *Mucia prata*. Hinc Romae in Quirinali:

M. AVREL. MVCIANVS

Item in Nummo argenteo Ful. Vrſini:

Q. MVCIVS. Q. F. SCAEVVLA

Quandoque per T. Romae in domo Lucae Muriani:

MVTIVS. LEGITIMVS. ET. MVTIA. LEGITIMA
SIBI. ET. MVTIO. DIONYSIO

Ibidem in domo Euforij:

T. MVTIO. AELIANO. EVOK

Onufrius per C libro de Nominibus, & P. Victorius in lib. 6. ad Atticum fultus omnium Librorum MSS. auctoritate.

MVLCIBER. Ita quantum eſt hominum. *Nam proprie mulciber dictus eſt, quod omnia mulceat, id eſt, molliat*, Donatus in Hecyram. Viſum tamen notandum eſt in binis Lucani Exemplaribus lib. 10. haberi *Mulcifer*, a *mulcendo* vtique *ferro*, ſeu *molliendo*, Feſtus. Atque ita in Notis Hadriani Iunij ex vetere Libro. V. *Multam* iterum ex Donato.

MVLCATAM MORTE *Camillam* ſcribit in Maronem Pimpontius, quem vide. Probant hoc ſcripti Notae ad Nonium Marcellum ex Accij Amphitruone. *Male mulcari exemplis omnibus*: & in hunc modum Libros teſtantur. Accipe LipsI manum in 1. Taciti Ann. *Verberib. mulcant*, depulſo *Mulctant*. Affirmat ex 8. Liuij: *Corpore regio mulcato.* E Tullio pro Milone: *Qua in turba C. Vibienus ſenator ita eſt mulcatus, vt vitam amiſerit.* Tullius Actione 6. in Verrem: *Male*

mulcati

mulcati clauis, ac fuſtibus depelluntur. Terentius Eunucho approbante Victorio: *Male mulca bo ipſum.* Item Adelphis: *Ipſum dominum, atque omnem familiam mulcauit vſque ad mortem.* Quod vero τὸ *Mulcare* ſit liniamentis ſuis affine τῷ. *Mulcto*, & hoc pleriſque cognitius, alterum illud de poſſeſſione ſaepe iniuria deturbatum fuit. Plautus Milite: *Vſque ad mortem male mulcaſſitis.* In Caſinae argumento:

—— *Dominum mulcat, atque villicum.*

MVLTIFACIO nexim. Cato: *Pudicitiam multifacit.*

MVLTIMODIS, Sicilico ſine. Conſentiunt Libri omnes, ratio ſuffragatur, vt *Omnimodis.* Deinde ex adiectiui *Multimodus* ſextus caſus aduerbiaſcit, aut potius ipſe caſus eſt ſuo deſtitutus ſubſtantiuo. Pacuuius Periboea: *O multimodis varie dubium, etiam proſperum, copem.* Corn. Nepos in Themiſtocle: *De cuius morte multimodis apud pleroſque ſcriptum eſt.* Ita Gitanij vetus Codex. Scribendum putes aliter ex Oratore Tullij: Vocales ſine conſonantibus ſaepe breuitatis cauſa contrahebant, vt ita dicerent *Multi'modis, Vas'argenteis, palm' & crinibus tecti' fractis.*

MVLTRA, MVLTRVM. Vide Vol. 1. de Variantia.

MVLVIVS PONS, nec male *Miluius.* Ita veteres Libri. *Mulnia* gens fuit in rep. Romana, a qua *Mulniana pyra* Plinio. Prudent. lib. 1.

Teſtis Chriſticolae ducis aduentantis ad vrbem
Mulnius ——

Sic veteres Libri. Hodie edunt *Moluius*: Non diſſentit Paulus Manutius in lib. 13. ad Attic. epiſt. 33. Legiturque *Controuerſia Mulniana* lib. 2. ad Atticum ep. 15. Viſum eſt adſcribi notam P. Victorij in 13. ad Atticum: *Quod autem Mulnio, non Milnio ſcripſimus, dedimus id priſcorum Codicum auctoritati, & fidei, qui ſic & ipſi hoc loco habent. Nam apud alios etiam Auctores, & maxime Cor. Tacitum inſpectis vetuſtis Exemplaribus idem obſeruaui.*

MVMMIVS familia Romana geminante M, Lapides Capitolini, atque alij.

MVNATIVS familia Romana cum T, Libri, Saxa Capitolij, alia. V. Anton. Auguſtin. Dialogo X. Antiquitatum.

MVNDICIA, MVNDICIVS propria cum C, Romae Inſcriptio, quae in S. MARIAE.

MVRI. Olim *Moeri.* Sic *Poena, Punio: Moenio, Munio.*

MVRICATIM, MAVRICATIM ſcripto, ac ſignificantia diuertuntur. *Muricatim* κογχυλιωδῶς. Plin. lib. 9. cap. 33. *Vertice muricatim intorto, margine in mucronem emiſſo.* Idem lib. 20. c. 23. ſcripſit *Muricata cacumina carduorum.* At *Mauricatim* μαυρῖςι. Laberius in Caeculis: *Non intellexi te Mauricatim ſcire.*

MVRRHA aſpere. Plautus in Aſinaria: *Murrham olet*, Martial. l. 4. Similiter *Murrhina pocula*, & *Murrhobathrarij* in Aſinaria. *Murrhinus calix* in Auguſto Suetonij. *Murrhea pocula* Propert. lib. 4. *Murrata potio* leniter apud Feſtum. quam recte? Rectius Rufinus in Symb. tom. 3. S. Cypriani *Vinum myrrhatum* ſcribit, ſuper quo vide diſputata Langio epiſt. 29. & 62. Item Hofmano in Varijs. De *Myrrha* lege Solin. c. 46. Dioſcor. l. 2. Gell. l. 10. cap. 23. Plin. l. 14. c. 13. Plautum Pſeudolo.

MVRTIAM *deam marcoris volunt*, inquit Tertull. l. de Spectaculis. Vbi videſis Panielij notam. Plin. lib. 15. cap. 29. *Ara fuit Romae vetus Veneris Myrteae, quam nunc Murtiam vocitant.* Sic editio Geleniana. Idem lib. 2. cap. 96. ponit *aras Murtias* in Veiente. Sic igitur Venus a *myrto* ſibi ſacra cognomen adſciuit *Myrteae*, ſeu *Murtiae*, Varro, Plin. Plut. Suidam nihilominus vide in Μύρτον. *Murta*, Μυρσίνη. Philox. Gloſſae.

MVRCIA *ſegnium dea*, inquit Arnob. l. 4. Et Feſtus: *Murciae deae ſacellum erat ſub monte Auentino, qui antea Murcus vocabatur.* Scaligeri nota: *Murciae* per C ſcribitur, cum antea per T ſcriberetur, vt ait Plutarchus. Auguſtin. lib. 4. de Ciuit. cap. 16. *Deam Murciam, quae praeter modum non moueret, ac faceret hominem, vt ait Pomponius, marcidum, id eſt nimis deſidioſum, & inactuoſum.* Seruius Danielis: *Vallis ipſa, vbi Circenſes editi ſunt, ideo Murcia dicta eſt: quia quidam vicinum montem Murcum appellatum volunt.* Alij, quod fanum Veneris Verticordiae ibi fuerit, circa quod nemus *murtetis* conſitum fuiſſet, immutata litera, *Murciam* appellatam. Ammianus tradit quoſdam ſolitos in Italia vitandae gratia militiae pollicem praecidere *Murcos* vernacula voce nominatos. Lib. 15. *Nec eorum aliquando quiſquam, vt in Italia munus Martium pertimeſcens, pollicem ſibi praeciderit, quos localiter Murcos appellant.* Reſtrictius apud Heſychium: Μύρκος, ὁ χαθόλȣ μὴ δυνάμενος λαλεῖν, Συρακούσιοι, ἐνεὸς, ἄφωνος. *Murcus generatim, qui loqui non poteſt (ita Syracuſij) Mutus, Elinguis.*

Certe

Certe apud Appianum in Ciuilibus μῦρκον legas ſaepicule. Ab eadem ignauia Plautus: *Murcide homo*, vt Hermolaus legit, non *Muricide*, μυοκλόνε. Quem Hermolaum Lector adeat in lib. 3. Dioſcoridis, vbi de Scolymo. An autem eadem dea ſit *Murcia*, & *Murtia*, cur ambigam, id eſt. Amantes quidam gnaui ſunt, induſtrij ſunt. Inuenies & in Plutarcho iuuenem amantem, cui militaris delicti ſit gratia, gnauitatis precio. Deniq. *Militat omnis amans, & habet ſua caſtra Cupido.* Contra vbi quis amoris compedibus irretitus eſt, iacent omnia, & peſſum eunt neglecta, vt Lucretius alibi diſputat. Hanc ob cauſam *Murcidi* queunt dici, *Murciaeque* ſacri: ob alteram *Veneri Murtiae*, cui ſacra *Myrtus*. Plutarchi verba (quia & hi, & hi pro ſe facere rentur, & quia Graeca Latinis ὀυ ξυμφωνοῦσι) adſcribam ex tom. 1. edente H. Stephano: Καὶ γὰρ ἣν νῦν Μουρκίαν Ἀφροδίτην καλοῦσι Μυρτίαν τὸ παλαιὸν, ὡς ἔοικεν ὠνόμαζον. Alij forte μύρκιαν τὸ παλαιόν. *Etenim quam nunc Murciam Venerem vocant, Murtiam olim, vt apparet nominabant.*

MVSA. Veteres Latini *Muha*, accepto ſcilicet more a Laconibus, Arginis, Pamphylijs, Eretrienſibus, quibus commune peculium Πάα, Πειθα, Εὖ δὲ pro Πᾶσα Πεῖσα, Εὖ σέ. Aſperum vero Spiritum litera S ſaepe mutari ampliter aperuimus ad Silium ibi: *Seucutana cohors* —— & hac ipſa in ſerie Alphabetica. Ariſtophanes in Lyſiſtrata:

Ταΰγετον ἄντ' ἐρατὸν ἐκλιπῶα μῶα.

Taygetum amatum relinquens Musa.

Haec loquitur Laconum Chorus.

MVSEVM, MVSIVM, MVSIVVM: MVSAEVM, MVSAICVM, MVSIACVM, MOSAICVM, MOSIACVM. Ab Ioue principium Muſae, a *Muſis* haec vniuerſa paula diſtantia. Exſtat Apollonij litera τοῖς ἐν τῷ μουσείῳ σοφοῖς ſcripta, *ad eos, qui in Muſeo.* Strabonis locus μὰ τὰς Μούσας egregius lib. 17. eſt: Τῶν δὲ βασιλείων μέρος ἐστὶ καὶ τὸ μουσεῖον ἔχον περίπατον, καὶ ἐξέδραν, καὶ οἶκον μέγαν. ἐν ᾧ τὸ συσσίτιον τῶν μετεχόντων τῶν μουσεῖον φιλολόγων ἀνδρῶν· ἔστι δὲ τῇ συνόδῳ ταύτῃ καὶ χρήματα κοινὰ, καὶ ἱερεὺς ὁ ἐπὶ τῷ μουσείῳ τεταγμένος, τότε μὲν ὑπὸ τῶν βασιλέων, νῦν δὲ ὑπὸ τοῦ Καίσαρος. *Regiae pars Muſeum cum ambulatione, & exedra, & ingenti habitatione. Quo in Muſeo contubernium eſt philologorum, qui in Muſeo ſimul aluntur. Sunt autem hoc in conuentu etiam pecuniae communes, & ſacerdos Muſeo praefectus, olim a regibus, hodie a Caeſare.* Philoſtratus in Dionyſio: Τὸ δὲ Μουσεῖον τράπεζα Αἰγυπτία. *Muſeum menſa Aegyptia* Item lib. 4. in Vita Thyanei Μουσεῖον pro *Muſarum templo*. Athen. lib. 14. Suetonius in Tiberio: *Veteri Alexandriae Muſeo alterum additum.* Plin. lib. 1. epiſt. *O mare! o litus! verum, ſecretumque Muſeum quam multa inuenitis, quam multa dictatis?* Varro de RR. lib. 3. *Ab inſula ad Muſeum*, iterumque inibi. Plinius maior lib. 36. cap. 21. *In aedificijs, quae Muſea vocant, dependentia ad imaginem ſpecus arte reddendam.* Analogia commendat hanc per E ſcriptionem. μαντεῖον, quod apud Plinium lib. 5. cap. 29. & 3. *Manteum.* Inibi lib. 4. *Heracleum*, Ἡρακλεῖον. Horatij *Conopeum*, Κωνωπεῖον. Apud Priſcianum: *Et Myſi Thraceum Boreu ex finibus orti.* Item: —— *Boreis ex Alpib. alti* βόρειος. Lucretio *Cygnea mele:* Maroni *Cyclopea ſaxa*, Κύκνειος, Κυκλώπειος. Quae omnia depulſo I ex Ει perſcribuntur recte, vtque ex Conſuetudine; rectiuſque *Muſeum*, quam *Muſium*: etſi per I apud Spartianum lego: *Apud Alexandriam in Muſio.* Tam enim deperire poteſt E ex praeiecta diphthongo, quam I. Ecquis nobis praeſtabit eam fuiſſe Spartiani manum? At in diuerſo genere vſitatiſſime ſcribuntur *Darius Baſilius*, *Heraclius* orta ex Ει. *Muſiuum* pro eodem ſcribi poteſt. Spartianus in Aelium: *Pictum de Muſino.* Pollio: *Coronam ciuicam pictuiratam de Muſino* Etſi abſoluta videatur ſcriptio: *De Muſino Opere.* Sic autem figuratur, vt *Achiuus* Maroni, & Liuio in primo: vt *Diuus*, & alia quammulta. Inde *Muſinarius* Firmico lib. 3. Quartum eſt *Muſaeum*, in quo vt adiectiuo nulla mora eſt.

Lucretius lib. 4. —— *Muſaeo contingens cuncta lepore.*

De ſubſtantiuo nonnulla. Miratur literariſſimus Silburgius Notis ad Pauſaniam. Boeotica ſic habent: Οἱ Θεσπιεῖς καὶ ἀγῶνα ἄγουσι μουσεῖα *Theſpij certamen celebrant Muſarum.* Vbi Silburgius ſic: P. 306. 35. Ἡράκλεια: caetera feſtorum nomina pleraque pro Ει capiunt Αι, vt Ἡραῖα 66. 25. Λερναῖα 79. Ἀλαῖα 276. 4: at Ἑρμαῖα 249. Quantum vero ad ſcribendi rationem haud refert, ſint feſta, certamina, templa: referet autem plurimi, qua ratione figurentur. A Νύμφη Νυμφαῖον Ἑρμῆς Ἑρμαῖον, Ἥρη Ἡραῖον. Quare ex hac Analogia libens ſcripſerim μουσαῖον, *Muſaeum* pro templo, feſtoue *Muſarum*: ſed auctor mi deſit, retrahitque Pollux lib. 1. cap. 1. qui feſtis accenſet μουσεῖον per Ει. Magis etiam diuertit Codex Auguſtanus μοῦσεια, & Palatinus vetuſtior μούσια per I, quae nota eſt pereruditi Seberi. Quintum *Muſaicum*, & caetera oriuntur ex Lucretiano *Muſaeo*, vt ex *Achaeus Achaica caſtra* Maroni, & Homero diuulſa diphthongo: vt ut opinetur vir doctus relecto doctiore. Sextum *Moſaicum* ex Dorico Μῶσα. *Moſiacum*, & *Moſaicum* ex vocalium luxatione.

MVSICA Conſuetudine tritiſſimum eſt. At Quintilianus lib. 1. cap. 10. *Quatenus muſice placeat.*

placeat. Item: *Non igitur ſine muſice.* Vide Vol. 1. de Variantia.

MVSIMONES, & vna ſillaba minus Μουσμωνες Straboni, *Muſmones* in Codicib. Plinij Hermolao probante. Auctius illud in Lucillio:

——— *Qui vendit equum muſimonem.*

Lib. 4. Epigram. veterum: *Muſimonem capra ex veruegno ſemine gignit.*

MVSTELA diſſociato L altero: eſt enim a *longitudine muris* nomen. Iſidor. l. 12. c. 3. Orig. *Muſtela dicta quaſi mus longus: nam telum a longitudine dictum.* Longitudo autem deprehenditur contenta cum *mure breui*, vt locutum Ouidium reperio:

Qua breuis occultum mus ſibi fecit iter.

Lexicon Cyrilli: γαλῆ, *Muſtela* Terentius: *Colore muſtelino*: At in Auſonij Moſella congeminat L:

Spumarum indicijs caperis muſtella natantum, alibiq. Nec probo.

MVTINVS, *qui eſt apud Graecos Priapus*, D. Auguſtin. lib. 1. de Ciuit. c. 11. At *Mutunus* per V in medio Arnobius lib. 4. cuius omitto locum, quia cloaca eſt. Ἀρχαϊκῶς *Moetinus.* Sic *Moenio, Munio.*

MVTE Silio Italico l. 14. Siciliae vrbs: *Mutyc*, Μοτύη Thucydidi. Plinio l. 3. c. 8. *Mutyenſes* & Ciceroni lib. 3. in Verrem. Neque praue eadem in Oratione ſcribunt paulo poſt *Mutenſes* trib. ſillabis. Nam & apud Liuium l. 27. *Mutinos* pro iiſdem legas: quae duo figurata ſunt ex *Mute.* Silius lib. 14.

Nec maior Megara Mute concordibus auſis.

MVTVLI per V in media rectius. Varro de RR. *Sed pro columbarijs in pariete mutulos, aut palos in ordinem.* Vitruuius l. 4 c. 2. *Mutulorum ſub coronis ratio eſt inuenta.* Libri, quib. Philander vſus, *Mutili* per I. Huic ſcriptioni patrocinatur Origo: quod enim ſint *Mutili*, manciue, nomen inuenere. At Conſuetudo contumax refragatur, & V praeualuit. Par Variantia in *Mutuſcae.* Vide

MVTVSCAE vtraque prima per V Maroni. Ex Dionyſio ſcribunt alij ſecundam tertia vocali *Mutiſcae.* Alij *Mutuſte* cum S, & T, quod Gelenius in lib. Plin. 3. c. 6. aequo me iudice deſpuit: licet ita ſit Inſcriptioni in Aequicolis Sabinorum:

PATRONO. AEQVICVLA

GEST. TR. IVVENT. TREBVL. MVTVSTAE

MYIAGRVM Deum apud Solinum ὀρθογραφεῖ catus Salmaſius delito *Myagrum.* V. *Cynomyia.*

MYCALE, Μυκάλη recte in Plinio, Thucydide, Pauſania, Suida, Herodoto, Ptolemaeo. MSS. peccatur *Michale, Micale, Migale.*

MYCALESSVS duplici ſigmate, Pauſanias in Boeoticis: Μυκαλησσός vnico in Etymologo Silburgij. V. *Lariſſa, Antiſſa.*

MYCENAE, MYCENE. Vide *Thebae.*

MYLA, MYLE, MYLAE. Cum biuocali πληθυντικῶς. Antigonus in Paradoxis c. 170. Scylax Caryandenus, Marcianus, Photius, Plinius, Polybius, Stephanus. Vnus mihi Liuius l. 24. ἑνικῶς *Myla*: Quae ad *Mylam falſo nunciata erant.* Silius per E *Myle*, l. 14.

Subſidium infelix fugientibus aequora Myle.

I ad *Thebe.*

MYRMILLO Conſuetudine ſcriptitatum eſt. Olim *Murmillo.*

MYRTVS adſpiratione repudiata Pierius, Plin. Gell. l. 5. c. 6.

MYSIA. V. *Moeſia.*

NICOLAE DV FIEF
CONSILIARIO.

QVO magis aetas mea in praecipiti eſt, tanto magis lux oculorum meorum ſenet. Auxiliares oculos admoui pridem: nec ijs iuueneſcit acies: ita fit, vt dum oculos commodos quaerito, occurras tu togatorum lumen & decus, cui litium & controuerſioſi iuris caliginem abſtergere ſolemne eſt. Et nobis, ne neſcias in foro Mercuriali liticulae ſunt. Deum hunc literarũ, ac ſermonis praeſidem pinnulis ad caput additis, ac talarib. ornauit Antiquitas, quibus e ſignis intelligimus Homeri ἔπεα πτερόεντα. *Hanc in liticulam te voco vel arbitrum, vel iudicem: tibi neutrum diſconuenit. Occurrent primulum* Nablia. *Faſtidioſis tuis occupationibus quid ſuauius accidere poßit? Quod ſi grauioribus quandoque feriuntur ſermonibus aures, aut paene exulcerantur:* Nenias *inuenias rem diuerſißimam.* Naro *tibi aliud lemmentum tetricitoris operae (in partem veniet hoc ipſum* Naro.) *Ingerent ſe ſub oculos tuos* Nequiquam, & Nihilum. *Imo ex* Nihilo *iam aliquid fiet. Credis? Aliquid, inquam fiet nec animaduerſione indignum: ſed (fatebor enim.)*

Exiguum: ſed plus quam Nihil illud erit. *Ouid.*

Tandem Nummum *reperies, non quem Charonti porrigas: (abſit tam infauſta, praecepſque abitio) neque Comicus eſt: at perſimilis. Aeris, aut argenti momentum in eo nullum: ineſt maniarum pondus. Inſcriptio tamen ineſt, & genuinus character; alioqui neque* Nummus *ſit. Quod ſi iocoſior pace tua pergam eſſe: dicam te belle viaticatum* Nummo *iſto in Iberiam cogitantem, vbi te rex regum nummatiorem futurum exſpectat. Atque hanc in expeditionem conuaſemus. Audi* Nablia, Nenias *fer, ex* Nihilo *vide quid fiat, denique au* Nummus *noſter* Nequiquam *euadat, & hoc tractatu recognoſcendo erigere: quod ſi tua ſum vrbanitate abuſus: doce nos ea moderantius vti.*

TRA-

TRACTATVS DECIMVSTERTIVS.

N

NABLIA iucundiora ſunt auribus, quam *Naulia*. Heſychius: Νάβλα, εἶδος ὀργάνου μουσικοῦ, ἢ ψαλτήριον. *Nabla, organi muſici genus, quod pſalterium vocant.* Soſipater:

— Οὔτε τοῦ Σιδωνίου νάβλου
Λαρυγγόφωνος ἐκκεχόρδωται τύπος.
Neque Sidonij nabli diſcordat forma gutturiloqua.

Strabo lib. 10. Suidas eadem Heſychio loquitúr. E Sophôcle Plutarchus per V: Οὐ ναῦλα κωκυτοῖσιν, οὐ λύρα φίλα.
Non luctibus naula, non lyra amica.

Rurſus Heſychius. Ναῦλον, τὸ αὐτὸ ὄργανον. Apud Athen. lib. 4. Polluecm lib. 4. Ναύλαν ex Philemone. Idem Heſychius Ναβλᾶς pro *Nabliſta* poſuit: id opinor literarum compendio. Sic Graeci varie Δαυίδ, Δαβίδ. Cur *Nablia* rectius, dixi. Originem addo ab Hebraeis, quibus נבל *Nabla*, *Naula*, Lexicon Graecol.

NABRISSA non abſque errato plures Libri Silij. *Nebriſſa* per E rectum, ἀπὸ τῶν νεβρῶν, ſeu potius a bacchantium tegmine, quod Νεβρίδες Silius in 3.

Ac Nebriſſa Dionyſeis conſcia ſacris,
Quam Satyri coluere leues, redimitaque ſacra
Nebride, & Ortano Maenas nocturna Lyaeo.

Patria tellus viri termaximi Antonij Nebriſſenſis.

NABVCHODONOSOR vulgatius, rectius, itaque paſſim οἱ ſeptuaginta, & Origenes lib. 4 περὶ ἀρχῶν: Ioſephus lib. 1. contra Appionem, ac ſaepius lib. 1. Antiq. abſque ſpiritu Ναβουχοδονοσόρ. Strabo lib. 15. Ναυοκοδρόσορ. Variant Latinorum Codices *Nabucdonoſor*, *Nabucgaonoſor*.

NACTA, NACCA, NATTA pro *Nugatore* Perſij Satyra 3.

Non pudet ad morem diſcincti vincere nactae legit

Scaliger Auſon. lib. 2. cap. 13. Ab ijs, qui *Nactae* legunt, aliquid cauſae merito poſtulatur, inquit Becmanus, cui viſum legendum *Naccae*. Sic apud Apuleium lib. 9. de AA. edente Vulcanio: *Maritus foris apud Naccam proximum cocnitabat.* Sic apud Feſtum indicata origine a Graeco Νάκος. *Naccas* enim fullones appellatos primitus. Nota ex Heſychio νάκτα, τοὺς πίλους, καὶ τὰ ἐμπίλια [*Nacta, pili, quaeque pilis concreta ſunt*] νάξαι enim premere, ac dentare eſt, quod praeſtant fullones, qui *diſcincti*, ac ſemiamicti. Ad Perſij locum Caſaubonus: *Natta* ſemper in membranis: & ita in Pinariorum Nummis, qui hoc nomen tulerunt.

NACTVS a *Nanciſcor*. Nonnulli intercluſo N *Nanctus*. Sic Briſſonius Παρέργων libro ſingulari addito: *Pura puta Latina ſunt iſthaec*: tum multis propoſitis apponit ex C. penult. D. de vacatione munerum: *Siquod ſacerdotium nancti.*

NAE rectiſſime ſcribitur ex Soſipatri lib. 2. Libris antiquis. Origo ſuadet ναί, inſinuat Diomedes lib. 1. Nota ex Donato in Andriam: *Ne pro Non: Nae pro Valde.* Verum Graecis etiam affirmantis eſt νή. Illuſtriſſimus eſt Matthaei cap. 5. locus: *Sit ſermo veſter Eſt, Eſt: Non, Non:* Ἔστω δὲ ὁ λόγος ὑμῶν ναί, ναί: οὔ, οὔ. Plautus Bacchidibus. *Nae ille alium gerulum quaerat.* Veteres etiam ναίχι ſcripſere. V Etymol. & *Ne*.

NAEVVS vti par eſt ſcribi, biuocali. Adamantius Martyrius per B *Nebus*, *cibus*, *morbus*. inquit, *rubus*, *globus*, *nimbus*, *lembus*, *lumbus*, *berno notato ſolummodo.* Ἀρχαϊκῶς, &

Origini congruenter *Gnaeuus*: videtur enim ex Κνᾶος ortri,& hoc ex Κνάω. At *Nebus*, vt *Cibus*, *Morbus*, *Rubus*, *Globus*, *Nimbus*, *Lembus*, *Lumbus* ſcribenda praecipit Adamantius Martyrius apud Caſſiodorum. Decentius *Neuus*, magiſque ex Conſuetudine caeterorum omnium. Neque has partes Competentia deſerit: *Aluus*, *Laeuus*, *Miluus*, *Pauus*, *Seruus*, *Riuus*.

NAEVIVS cum diphthongo principe, Libri, Lapides apud Manutium. Quibuſdam in Lapidibus decuſſa eſt vocalis prima. Sic in vetuſtis Vineti Codicibus *Neuius*. Apud Dionyſium Νέβιος auguris famatiſſimi nomen. *Naeu* primam tendit Terentius in Andriae, Eunuchique Prologis. *Naeuia* biuocali principe Martialis l.2. ſcribitur Epigr. 26.

—— Blanditur Naeuia, non moritur.

Secuti ſunt alij, nec pauci. Imprimunt & apud Ciceronem, Liuium, Valerium, Plin. Lactant. alioſque Latinos per A *Nauius*. *Neuius* autem ſonora ſecunda exaratum ex ſuperis locis deturbat Vrſinus in Orat. pro Quintio.

NAGNIA apud Ptolemaeum l.3.c.1. mutile. Silij l.8. integre *Anagnia*:

Quis putri pinguis ſulcaris Anagnia gleba.

Macrob. Saturn. l.5. c.18. *Nobiliſſima ciuitas Anagnia*. V. *Thebae*.

NAIADES, & A inducto *Naides*: Maro:

Aegle Naiadum pulcerrima ——

Idem in Gallo: *Naides, indigno cum Gallus amore periret.*

Ita peruetus Codex, & Romanus, & Longobardicus. Probus quoq; Is pura terminatis annumerat *Laïs*, *Thaïs*, *Naïs*. Graece Ναΐδες ναϊάδες, νηΐδες. Statius 1. Syluarum:

Naiades vndarum dominae —— Calpurnius:

Adfuerunt ſicco Dryades pede, Naiades vdo.

NAMQ. per M in antiquis Maronis Codicib.

NANVS vnico N, non gemello. Ariſtot. lib.6. de hiſtor. Animal. c. 24. Ἐν μὲν τοῖς ἀνθρώποις νάνοι. *In hominibus nani*. Gellius lib. 20. cap. 13. vbi Cinna: *At nunc me genij nana per ſalicta Bigis rheda rapit citata nanis*. Scribe: *Gemina per ſalicta*. *Nannus* gemina liquida in Gloſſario. Ortum forte ex νὴ ἄνω, quod eſt *Creſco*.

NAPHTHA aſpiratione geminata. Sic Etymologus, & Plutarchus νάφθα. Sed Val. Probus vult vnicum nomen in Phthas exire, *Naphthas*. Dioſcorides l.1. Καλεῖται δέ τις καὶ νάφθα, a quo νάφθας ſecundi caſus erit. Strabonis compendium: Ὅτι λέγεται ὁ ἄφθας, καὶ ἡ ἄφθα, καὶ ἡ νάφθα, καὶ τὸ νάφθα.

NARDVS per A: Origo quamuis per E ſcribi poſtulare videatur נרד *Nerd* Hebraeis: ex quo figurari *Nerdus* debuerat, niſi Originem adulteraſſet Latinorum, & Graecorum Conſuetudo.

NARYCIVS, NARICIVS, NARITIVS, NERITIVS. Poſteriora ſcriptura diſſident a primo, & re. Georg. 2. *Naryciaeque picis lucos ——*

recte. Et ora recte *Naryciae*. Stephanus enim ex Nicolao Damaſceno agnoſcit νάρυξ, ναρύκιος: alias ſcripto per Y. Plinius Gelenianus lib. 14. cap.20. ſcribit in Virgilio per T minus recte. Ait a picem *Idicam maxime probat*, *Graecia Piericam*, *Virgilius Naritiam*. Mauelim & *Naricios Lacros* Aen.3. Contra Metam. l.14 rectius: *Neritiaeque ratis viderunt fragmina laetis Vultibus ——* Hunc enim verſum de Vlyſſea rate intelligendum tota clamat ſeries, & ipſa praeſertim Metamorphoſis inibi narrata, quae *Narycij* Aiacis naui diſconuenit ordine toto. Eſt namque Νήριτον ὄρος Ἰθάκης Heſychio, & Homero in Catalogo, decimaque Odyſſea. Item Aen 3. *Neritos ardua ſaxis inſula*. Ab vtro flexeris, *Neritius* orietur, & Dialecto *Naritius*, quod male eſt quibuſdam Maronis Codicibus in tertio. Notauit & Strabo lib. 10. magno errore inuicem ſcribi *Neriton* pro *Nerico*, & hoc pro illo.

NARO vnico R placet Papiriano apud Caſſiodorum de Orthographica, & Vel. Longo: *Sane in eo*, inquit, *quod eſt Narare, obſeruatum eſt, vt vnum R ſcriberemus: quoniam venit a Gnaro, cui contrarium eſt Ignarus*. Item Mario Victorino. Iuuant & illa Feſti: *Gnaricauit ſignificat apud Liuium Narauit. Gnariſſe, Naraſſe*. Sic Origine poſcitur. *Naras* enim a *Naribus* obſeruante Iſidoro Hiſpalenſi lib. 10. cap. 1. *Olfeciſſe* veteres pro *Sciſſe* dixiſſe. Vnde Terentius Phormione: *Numquid patri ſubolet?* Eſt enim *Naro*, *Narum*, ſeu *Gnarum facio*, auctore Feſto, ac Varrone lib. 5. de LL. Ea ſcriptio Antiquo in Latio valuit: Vna Conſuetudo officit. Ei ἀντίκειται *Ignoro*, quod & ipſum vnica dumtaxat vda ſcribitur. Docta eſt haec priſcorum obſeruatio, cui pugnat Conſuetudo. V. *Garulae*, *Terra*. Et Gloſſae vett. *Gnarrat*, *Narrat*, διηγεῖται.

NASAMONES, Νασαμῶνες Straboni lib.17. Curtio lib.4. Lucano. *Meſammones* apud Plinium lib.5. cap.5. Etiam in ora Syrtis *Naſamones*, *quos antea Meſammones Graeci appellauere ab*

argumento

argumento loci medias inter arenas ſitos. Idem nominis videtur Auienus vſurpaſſe in Terrae περιηγήσει —— *Duroſque Meſammonas inde Accipe* ——

Νάϲυαρδον· ἐν ἧ Νάρναρδον, inquit Dioſcor. lib. 1. cap. 22. Paulus Aegineta: Λάναρδον: ſi modo recte.

NASIDIENVS. V. SALVIDIENVS.

NATTA, V. *Naſſa.*

NASITERNA vnico S a tribus naſis ſcribi monet Scaliger in Feſtum, cum praefuiſſet geminum.

NAVIFRAGVS recte. Magis in Cõſuetudine eſt mutilatũ *Naufragus.* Silius *Naufraga puppis.*

NAVLOCHA πληθυντικῶς Silij lib. 14. *Non Naulocha pigra ſedendi.* Appiano bis Ναύλοχοι. In Auguſti Nummo *Naulochum*, quod & Plinij lib. 4. cap. 12. inſulis connumeratur, & cap. 3. lib. 4. in Locride reponitur.

NAVLOCHA apud Placiadem. Cato: *Quoties vidi trulleos, naſiternas, pertuſos aquales, matellas ſine anſis.*

NAVTA. Aen. 6. *Nauita*, & in Catone apud Feſtum: *Nauitae ··· vinum, atque oleum.*

NAVTIVS cum T. familia Romana, Lapides Capitolini.

NAXA pro *Naſſa* in Tullianis Codicibus antiquis compertum P. Victorio. Cur non & tuetur? Veteres pro SS, Z ſcriptitauere: X namque vſque ad Auguſtum ignoratum Latio volunt. Surrogatum igitur ab eo fuerit, qui notam quam proximam effigiare ſit conatus modo nobis parum cognito.

NE etiam recte, cum affirmantis eſt. Graece Νὴ, quod & iurantis eſt. Neque id ſanus quiſquam ire poteſt inficias. Priſcian. l. 16. *Ne, quando* Μὴ. *vel* Πάνυ *ſignificat, aduerbium eſt.* Chariſius, Diomedes. Graeci νὴ μὰ τὸν Δία. Vide Lipſium 3. Variar. c. 29. Lambinum in 3. de Orat. & Orat. pro Fonteio. Demoſthenes 3. in Philippum: νὴ τὸν Δία, καὶ τὸν Ἀπόλλω. Suidas: νὴ Δία, μὰ τὸν Δία exponit. Demoſthenes prima Philippica: Ἐπειδὰν νὴ Δία ἀνάγκη τις ἦ: *Cum per Iouem neceſſitas aliqua incubuerit.* Ἀπεριϲκέπτως negat hoc Manutius. V. *Nae.*

NEAPOLIS. Graeci etiam ſolutim. Athenaei fragmen: Ἐκ νέας τῆς πόλεως, καὶ Καπύης. *Ex Neapoli, & Capua.* Etymologus. Τὸ Νεάπολις δύο ὀνόματά εἰσι καθ' ἑνὸς ὑποκείμενα. *Hoc Neapolis duo ſunt nomina vni ſurrogata.* Similiter Plutarchus in Marcello. Apud Liuium lib. 22. & alios *Neapolis* copulate, & *Neapolitani.* Secunda per A, vti apud Plinium *Sciapodes*, alibi *Olbiapolis, Hierapolis.*

NEBRODES, non *Neurodes*, vt lib. 6. Strabonis, Siciliae mons. Silius in 14.

Nebrodes gemini nutrit diuortia fontis.

Lectorẽ ludificatus eſt Strabonis interpres interpretato *Neruoſos montes.* Solinũ audi c. 11. *Nebrodi damarum copia nomen dedit, quem damae, & hinnuli gregatim peruagantur: inde Nebrodẽs dictus.*

NEDVM ſectum ſcribit Manutius. Cur aliter quam *Necubi, Necunde, Nuncubi, Nunquam?* In Terentij ἑαυτὸν τιμ. coniter *Nedum.* —— *Satrapes ſi ſiet Amator, nunquam ſufferre eius ſumtus queat, Nedum tu poſſis* ——

NECEPSOS per E in vtraque priore, rectius. Sic eſt Plinij lib. 2. cap. 23. Licet in Latinis Euſebij Chronicis aſpere ſit *Nechepſos*, & *Nicepſos* per I. Varie corrumpitur hoc nomen apud Iulium Firmicum.

NECOPINVS, copulate, vt *Inopinus.* Metam. 12.

—— *Occulta necopinum perde ſagitta.*

Auſon. Gratiarum Actione: *Ad benefaciendum ſubito es, necopinus ingenio.* Similiter *Necopinantes* in Auguſto ſcripſit Tranquillus, & *Necopinanti* in ἑαυτὸν τιμ. Terentius.

NECTANEBVS, NECTANEBOS, NECTANEBIS, NECTANEBO, & caetera λογικὸς ἀπολέστερά, vide apud Pontacum ad Euſebij Chronica. Reperies in Ageſilao Plutarchi Νεκτανάβιδος, Νεκτανάβιδι, Νεκτάναβιν. Certe vbique Νάβις: Νῖβις per E hautdum legiſſe meminens ſum.

NEFAS per F, Origo, & Saxa: non Ph.

NEFVNERA vnica comprehenſione apud Catullum praecipiun[illegible]caliger, Guilielmius, Palmerius. In Argon. *Funera Cecropiae nefunera portabantur.* Sic apud Feſtum *Neparus*, Ouidium *Nemunera.*

NEGIBVNDVM per I pro *Negabundum* dixit, ſcripſitque Cato teſte Feſto. Fors *Negitabundum*: aut certe ex hoc conciſum eſt.

NEGLEGO, NEGLEGENTIA non Pandectinis Florentinis inuideo, non Antiquitati. Ter. Phormione: *Quia egens relicta eſt miſera, ignoratur parens, neglegitur ipſa.* Ibidem: *Neglegere cognatum ſuum.* Varro lib. 4. de L. L. *Non videbatur conſentaneum neglegere,*

neglegere, quod ante rex Latinus finxiſſet. Bedae manus in Orthogr. *Neglegens per G ſcribendum quaſi Nec legens*, C in G conuerſo. Neque compoſita hanc obliterant vi Analogiae ſcribendi rationem, *Colligo, Diligo*: ecce paria *Allego, Intellego.* Receptiſſimum tamen in literas eſt *Negligo* per I, quod ab eo ſeruatum ſeculo, quo praepoſiturae non immutatae recipiebantur in foedera literatae compoſitionis.

NEGLEXI. Olim ſcriptum *Neglegi.* Aemilius Macer: *Omnium noſtrum neglegerit auctoritatem.* Diomedes agnoſcit. Ideone iure in 13. Philippicam Tullij ſcribit idem Paſſeratius? *Neglego* abijcit Manutius: non auſim. Abijcit *Neclego*, ego cum illo, cumq. Beda.

NEGOTIVM conſona T: negat enim *Otium.* Alij *Negocium* ex Ὤκιον: tardant ſiquidem *Negotia* curſumque inhibent: & contra, Cui agendi otium, eidem celeritas incitatior. Inſcriptio apud Pallonios Romae:

L. LEPIDVS. LIB. HERMES
NEGOTIATOR. AERARIVS

Addieunt aliae permultae: cum C pauculae, vbi

NEGOCIATORI, & NEGOCIANTVR inuenias.

Et quamuis conſtat ex *Nec*, & *Otium*, tamen C tranſit in G, vt *Nec lego Neglego*, *Quingenti* pro *Quincenti*.

NEGVMATE Antiqui ſcripſere: poſteri *Negate*, Feſtus.

NENIAM cantari ſolitam ad tibiam, & fides eorum, qui ludis Troicis curſitaſſent, ait Varro lib 4. de Vita P.R. Vbi pura vocali ſecunda exarant, vti apud Horatium *Puerorum nenia*, & Aug. lib. 6. de Ciuit. c. 9. Apud Feſtum tam pro cantu lugubri, quam pro dea biuocalem repraeſentat, in ipſa elementorum ſerie. Verum in adſignanda Origine merito ambigas an pura vocali E non ſcribendum duxerit: ducit enim ex Νήτη, & Νεάτη: Malim profecto Originem ad Νηνίατον μέλος referri, de quo ex Hipponacte Pollux l. 4. c. 10. Certe Gloſſarium: *Nenia*, ἐπιτάφιος ᾠδή: Prudent. Hymno XI. *Nam caeca vis mortalium*
Venerans inanes naenias. Hic per Æ, & alibi.

NENO, NENV, NENVM pro *Non* ſcripſere priſci. Item *Neno, Noenum.* Lucil. lib. 30.

Sed tamen hoc dicas, quid eſt, ſi nenu moleſtum eſt.

Varro: *Et hodie noenum venis.*

Terentius: *Vbi pati non poteris, cum neno expetet.*

NEPTVNVS cum N abſque M. Sic vbique legi. Aliter Inſcriptio, quae Rauennae in aede D. Virginis:

IN. AEDE. NEPTVMNI. QVAM. IPSE
EXSTRVCXIT. DIE. NEPTVMNALIORVM

NEQVIQVAM. Pierius in id ſecundae Aeneidos:

—— *Nequicquam ingrata reuoluo.*

In Codicibus aliquot antiquis, & hic; & alibi *Nequiquam* ſcribitur abſque alia vlla conſonante inter I, & Q: Sed enim Victorini praeceptum eſt in haec verba: *Quidquam, & Quidquid, & Quodque prima ſillaba quoties habuerint D, id vos producite, & ſupponite C: ne duae partes integrae eſſe videantur.* Ex hoc praecepto volunt *Nequidquam* interiecto C notari. Sed qui ſcriptionibus antiquis fauent *Nequiquam* aduerbium a caſu ablatiuo deſumunt, veluti etiam *Nequaquam*: atq. ita vtrumq. eodem modo ſine C ſcribunt. Haec Pierius. Adde Feſtum, Libros veteres, Cor. Gualteri Codicem lib. 2. Lucani. Quin ipſe Carrion in lib. 4. Val. Flacci in id ſcripturae paratus eſt iurare.

NESI pro *Sine* ſcriptum eſt in lege dedicationis arae Dianae Auentinenſis, Feſtus.

NERECTE iunctim in Aſinaria: *Malo hercle iam magno tuo nunc iſti nerecte dicis.* Sic *Pecua neruma*, quae non ruminant, aut rumen non habent. Vnde *Arumi* agni, & *Subrumi*. Sic *Neparus*: ex cuius diſcidio *Nepus* fuiſſe reliquum credo Feſto.

NERITOS ARDVA SAXIS Aeneide tertia cum T. Silij lib. 15.

Dulichiumque, Sameque, & Neritos ardua ſaxis.

Homerus in Catologo: Οἵ ῥ' Ἰθάκην εἶχον, καὶ Νήριτον εἰνοσίφυλλον.

Pomponius lib. 2. c. 7. *In Ionio Prote, Hyria, Cephalenia, Neritos, Same, Zacynthos.* Ὁμήρου ἀντὶ Νηρίτου γράφων Νήρικον, ἢ ἀνάπαλιν παραπαίει τελέως, inquit Strabo lib. 10. Haec ſunt: *Qui pro Nerito ſcribit Nericon, aut pro Nerico Neriton magna animi offenſione labitur.* V. *Naritius.*

NERVII rectiſſime, vt *Pariſij*, aliaque ſexcenta. *Neruia, Neruius*, qui ſcripſerint e claſſicis, quaero. Certe apud Paulinum Epiſcopum Nolanum Epiſt. 26. legi *Remotiſſimo Neruici litoris tractu* notauit I. Couſinus Eccleſiae Neruicae lumen. *Tractus* item *Neruicani* mentio fit in libro Prouinciarum. Sed qui ſe penes Latinitatis incudem volunt,

lunt, quaſuis procudunt verborum formas ex lege exleges. *Nervia, Nervia* cum affectatione ſingulari, abſque Auctore vllo. Plutarchus in Caeſare: Τοὺς ἀγριωτάτους, καὶ μαχιμωτάτους τῶν τῇδε Νερβίους *Agreſtiſſimos, & pugnaciſſimos eorum, qui in his oris, Nervios.*

NEVCERIA deprauatum eſt ex Graeco Νουκερία, *Nuceria* rectum, ac vbiuis obuium in Liuio, Floro, alijs. Neque nimis deprauatum eſt: Quid ſi enim confit, vt *Theudas?*

NEVTROBI. Plaut. Aulularia: *Neutrobi habeam ſtabile ſtabulum.* Alias per V *Neutrubi.*

NI pro *Ne* ſcriptum in Menaechmis adſeuerat Donatus ad Eunuchum Terentianam: *Ni mala, ni ſtulta ſis, ni indomita, impoſque animi.*

NICANDER nemo repudiat: *Nicandrus* Graeco vicinius, Νίκανδρος, & Ciceroni de Orat. acceptius: *Nicandrus homo ab agro remotiſſimus.* Sic *Menander*, *Menandrus.* Lib. 1. Amorum:

Dum fallax ſeruus, durus pater, improba laena.
Vixerit, & meretrix blanda, Menandrus erit.

Macrob. lib. 1. Satur. cap. 17. *Menandrus.* Sic Velleius lib. 1. edente, ac enotante Lipſio. *Leander, Leandrus.* Rurſus Ouidius:

Si fatale fretum quondam Leandre fuiſſet.
Item: *Quam mihi miſiſti verbis Leandre ſalutem.*

Euander, *Euandrus.* Maro in octauo:

Tum pater Euandrus dextram complexus euntis.
Alibi: —— *At non Euandre pudendis*
Vulneribus pulſum adſpicies ——

Maeander, *Maeandrus.* Silius Italicus in 7.

Qualis Maeonia paſſim Maeandrus in ora.

NICAEA biuocali, non *Nicea.* Fit enim enim ex Νίκη, vt ex Σελήνη Σεληναία, aliaque non pauca. Vnde Concilium, *Nicenum* non ſatis correcte: Nam ex eo Νικαηνόν, *Nicaenum*: tum contractione peruerſa *Nicaenum*: demum deterius abſque biuocali *Nicenum.*

NICOLAS pro *Nicolaus*, vide *Archeſilas.*

NIGRITAE Plin. l. 5. cap. 8. Aethiopum gentes. Stephano Νιγρῆται, *Nigretae.* Neque hoc deterius ex earum commercio vocalium, de quo Etymologicus quaeſito cur Νηλίτης per H ſcribatur, cum Αἰλιτᾶν I puro, reſpondet. Ὅτι Αἰολικῶς ἐτράπη τὸ I εἰς H. Οὕτω γὰρ καὶ τὸ Αἴλιν, καὶ τὸ ψιμμύθιον διὰ τοῦ H προφέρουσιν Αἰολεῖς. *Quod Aeolice verſum ſit I in H. Sic enim & Aelin, & Pſimmythion per H proferunt Aeoles.* Apud Auiennum per E *Nigretae:*

—— *Patulis Nigretae finibus errant.* Priſcianus Perieg.
—— *Vicinique Nigretes.*

Ex ſupera Etymologici doctrina confutatur Cluuerij conſequentia, qua ex ſcripto apud Strabone Ληποντίοι infert eo factum, vt *Lepontios*, & Romanorum E exprimeret. Nam ſcripto Λη potuit exprimere Λι.

NIHIL abſque Q, C, aut Ch. Hoc enim eſt quorundam in barbariem conluratorum. *Nihil, & Nihilum* veteribus Libris deuinctior Giſanius vbique apud Lucretium retentauit *Cuwiziωs* praeſidio. Eadem ratione apud Horatium lib. 1. Ser. 5.

Nihilo deterius dominae ius eſſe ——

deportato *Nullo, Nilo* exturbato. Similiter ſcribit apud Virgilium Ecl. 8. & l. 5. & 8. diuini operis. Idem tamen Giſanius Praefatione in Lucretium: Quanquam haut ſcio an non ſaepe etiam *Nil*, & *Nilum* ſcripſerint veteres, quod & verius puto. Chariſius H poſtulat. Priſcianus lib. 6. *Nihil autem, vel Nihilum a Non. & Hilum eſt compoſitum.* Quod ſine dubio eſt nomen: *Hilum* enim pro *Ullum* vetuſtiſſimi proferabant. Lucillius in 14.

Maumachiam licet haec inquam, alueolumque putare,
Calces deleſſe? te hilo, non rectiu' viuas.

Nichil, Nichilum Gothis, ac Longobardis tribuit l. 2. Iouianus Pontanus, quem vide aduerſus Leonardum Aretinum quamuis fuſe diſputantem. Lexicum Cyrillo arrogatum ſibi nominis huius honorem denegat ſcripto: Ἐυτελίζω, *Adnichilo*, *Vilo*, pro *Adnihilo*, *Vileſacio.* V. *Mihi.*

NIHILDVM complexione vnica, vt *Nedum, Nondum.*

NIMIOPERE Cicero Paradoxis, vt *Magnopere.* Plautus ſecuit Curculione: *Ne nimio opere ſumat operam;* & Verrina 6. editione ab Hotomanno: *Graecos homines nimio opere delectant.*

NIMISQVAM in Moſtellaria conſtricte

NINGVIDVS videtur rectius: in id enim iurant membranas, & MSS. Tamen

NINGIT, NON NINGVIT, inquit Fl. Caper lib. de verbis Dubijs. At Georg. 3. vetus Codex cum V,

Interea toto non ſecius aequore ninguit.

Sic editur lib. 10. Priſciani in editione nupera.

NINVS omnes paene Geographi Graeci, Latini: ſacri Codices *Niniue*.

NISIBIS inuulgatum eſt. Philo in Phoenicicis [Punicis] *Naſibis* per A: Vranius per E *Neſibis*: Strabo in vndecimo per I, & Stephanus.

NISISI pro coniunctione vnica ponit Chariſius lib. 2. Alij *Niſi ſi*.

NISVS, NIXVS tam in participio, quam nomine indifferenter. In *Niſo* Hyrtaci filio ſcribes de Probi ſententia.

NIX. Priſcis *Ninis*, & *Ninguis*. Poſterius agnoſcit Priſcianus lib. 1. vtitur Apul. in Hermagora: *Aſpera hiems erat, omnia ningue canebant*. Lucret. lib. 6.

—— In campos albas deſcendere ningues.

Ex *Ninis* verbum priſcorum *Ninit*. Pacuuius Paulo: *Sagittis plumbo, & ſaxis grandinat, ninit.*

NOBILIS. Veteres cum G *Gnobilis*. Attius in Diomede: *Ergo Argos referam: nam hic ſum gnobilis.*

NOLO, non *Nollo*. Vide *Malo*. Veteres *Neuolo*, *Neuolt*. Plautus Trinummo:

Eueniunt multa homini, quae vult, quae neuult.

NOMENCLATOR *ſine V dicitur, vt Verrius ait, velut nominis calator*, Chariſij vox l. 1. At cum V quoque vſurpari in Libris iuris teſtis mihi Briſſonius Παρέργων libro ſingulari. Martial. lib. 10. Epigram. 30. *Nomenculator mugilem citat notum.* Inſcriptio Romae in aedib. Iulij Porcij:

FELICI. NOMENCVLATORI. VIRO. PRIORI

Romae ad Trinitatem:

L. EVRIPVS. NOMENCVLATOR

Inſcriptio alia *Nomenculator* per V in primore ſillaba, & Cyrilli Lexicum.

NONDVM nexim ſcriptum lego in veteribus Inſcriptionibus, & paſſim inueterauit. Manutius nullam conferens rationem diuidit, cui adhaereſcit Carrion in Flaccum his: Vetus Codex: *Dextera non dum* diſiunctim: *& ita ſcribendum eſſe*, inquit, *alij docuerunt*. At Paulus Manutius in epiſt. 14. lib. ad Atticum etiam *Nequedum* iunctim edidit: *Nequedum te eſſe Athenis audieram*. Georg. 2.

Nondum hiemem contingit equis ——

Aen. 3. —— *Nondum Ilium & arces Pergameae ſteterant ——*

NONINGENTESIMVS, *& Nongenteſimus, vel Nonigeſimus, & Nongeſimus*, Priſcianus libro de Numeris.

NONNAE: rectius vnico N *Nonae*. Originarium nomen fuit Μόναι: vnde & *Monachi*. Scribitur & Palladio Νόνις pro *Moniali*. Δεδώκει δὲ αὐτῷ ἀπόκρισιν ἡ Νόνις. Idque pro Μόνις: eſt enim Μονὴ idem, quod *Monaſterium*.

NONNIHIL, NONNVNQVAM, NONNVSQVAM vniter ſcribenda, ſimul pronuncianda. Sed & diuelluntur ſillabae: *Non vnquam* eſt *Numquam*.

Horatius: —— *Ita ſordidus, vt ſe Non vnquam ſeruo melius veſtiret.*

NORAS, & *Noueras* ſcribit Tullius in Oratore ex Terentio infirmata eorum opinione, qui *Noueras*, & *Nouiſſe* reijciebant. Ὀλίγον ἐςὶ τὸ πρᾶγμα, καὶ ὀλίγον ἄνδρα μερίζει *Quantulum negotium, & quantum virum in curas diuidit.*

NOVATVS, NOVATIANI Cypriano, Auguſtino, Euſebio in Chronicis per O, Suidae per A Ναυάτος, Ναυατιανοὶ αἱρετῖται. *Nauatus, Nauatiani haeretici.*

NOVENSILES *ſiue per L, ſiue per D ſcribendum: communionem enim habuerunt literae has apud antiquos vt Dinguam, & Linguam, & Dacrimis, & Lacrimis, & Capidolium, & Sella a Sede, Olere, ab Odore. Eſt & communio cum Graecis: nos Lacrimae, illi Δάκρυα Olere, Ὀδωδέναι. Meditari, Μελετᾶν. Nouenſiles autem, quos Graeci Συνεννία: poſt Nouendy a Conſidendo, id eſt eadem ſede praediti.* Haec Victorinus. *Nouenſiles* ſcribit Varro l. 4. de L L.

NOVIES a *Nouem*. Faſtor. 5. *Haec nouies dixit ——*

Mox: *Cum dixit nouies ——*

Aen. 6. —— *Nouies Styx interfuſa coercet.*

Nouies per N in medio a *Nouo*. Sic nomina *Noniorum* a *Nouem*, *Noniorum* a *Nono*.

NOVI-

NOVITIVS per T a *Nouatum*, vt *Propitius* a *Prope itum*, non vt alia in *Cius*. Subindicat Varro lib. 5. de L L. *Ab eadem Origine Nouitas, Nouitius, Noualis.* Cuius Varronis lib. 7. *Nouitij ſerui*, & apud Iuuenalem productio commonſtrat ortum:

—— *Rerumque nouitius horret.*

NVBES, NVBIS, NVBS. Plautus Mercatore: *Nubis atra, imberque inſtat.*
Auſonius: *Perinrum Lapitham Iunonia ludificat Nubs.*

NVBSIT Pandectae licet Florentinae praeferant, ac nouiſſima Nonij editio perpetuo tenore, licet alij ſequantur: mihi potius eſt, *Nupſit* cum P. Ita plurimi: ita ex λείβω, ἀλείπται. Priſcian. lib. 10. *Nubo, Nupſi. Numquam enim B ante S in principio ſillabae poteſt inueniri, vt Pſeudolus, Ipſe.* Hoc eſt, non inuenitur Bs in principio, vt Ps in *Pſeudolus, Ipſe.* Agroetius etiam amplecti ur *Nupſit, Nuptum*. Beda, plurimi.

NVCLEVS, & ſillabis quatuor *Nuculeus*. Plaut. Captiuis: *Nuculeum amiſi: reliqui pigneri putamina.* Sic *Nuculae* apud Feſtum, a quibus forte *Nuculeus*.

NVMERE per E, NVMERO per O ſcriptum, Feſtus.

NVMICIVS cum C, Lapides. *Numicus* enim C habet apud Maronem, Silium, Seruium, Vibium, Horatium.

NVMISMA. Horat. *Retulit acceptos regale numiſma Philippos.* Alijs etiam Latine non diſplicet *Nomiſma*. Suidas: Νόμισμα, τὸ κόμμα τοῦ τετυπωμένου χαλκοῦ. Plutarchus in Numa, & Publicola.

NVMMVLARIVS duplici M praecipit Beda, & Origo a *Nummo*, de quo proxime. Romae in aede Conſolationis:

M. VLPIO. SECVNDO. NVMMVLARIO

Similiter in Philoxeni Gloſſis.

NVMMVS duplici MM, Argumentum in Trinummo Plautina in id eſt τρίχος ἄρραγις. Namque acroſtichide comprehenſus *Nummus* mutam geminat. Sic veteres Libri, ex quib. aliqui vnico, a quibus ſtat *Numeri vox*, cui *Numas nomen dedit, & a ſui frequentatione vocabulum indidit* inquit Iſidorus lib. 3. Orig. cap. 3. Qui Iſidorus *Numos a Numa* rege Romanorum dictos ariolatur l. 16. cap. 17 Alij a Graeco νόμος. Budaeus priorib. Annot. in Pandectas, Barthius, Hotomanus, Iuriſperiti plures. Sic Origo poſtulet vnicum M: ſed vſucaptum eſt alterum: vel ſi a *Numa*, quod cum poſuiſſet & Suidas ipſe, ait: Ἅπερ ὠνόμαζεν ἐκ τοῦ ἰδίου ὀνόματος νουμμία ὥς φησι Τράγκυλλος. *Quae ex proprio nomine Numia, ſeu Numulos vocauit, vt ait Tranquillus.* Nominum vicinitas confudit Originem. At mihi vide nomen hoc *Numa* vetuſtius. Pollux l. 9 c 6. Ὁ δὲ νοῦμμος δοκεῖ μὲν Ῥωμαίων εἶναι τοὔνομα τοῦ νομίσματος, ἔστι δὲ Ἑλληνικὸν τῶν ἐν Ἰταλίᾳ, καὶ Σικελίᾳ Δωριέων. *Nummus Romanorum videtur, eſſe vox, nomiſmatis ſignum: verum eſt Graecanica vox eorum Dorum, qui Italiam, & Siciliam habuere.* Epicharmus! Εὐώνους δέ μοι καὶ νούμους. *Inueniunt mihi nũmos.* Iterato: Κῆρυξ ἰὼν εὐθὺς πρίω μοι δέκα νούμμων μόσχον καλήν. *I praeco celeriter, & vitulam egregiam mihi decem nummis praeſtina.* Ariſtoteles in Tarantinorum republica tradit καλεῖσθαι νόμισμα παρ' αὐτοῖς νοῦμμον. Duplicauit eam mutam & Fannius, Palaemon:

Argenti facili ſignatur nummus Athenis.

Deſolauit M vetus Inſcriptio, ne quid diſſimilem, ad lirim:

SING. X. VIII. (NVMVMI ET. POPVL

SING. X. II. NVMVM. DIVISIT

At mutae congeminatio magis eſt ex Vſu, ſequuntur eruditiſſimi quique, ac inter eos Cl. Chifletius, ac Erycius Puteanus ea de re Libellis proprijs, Libellis aureolis.

NVMQVAM, TAMQVAM, QVAMQVAM antiqua ſecutus Monimenta ſcribit Manutius. Mihi Priſcianus lib. 1. & Marius Victorinus praeferuntur, de quorum ſententia M tranſit in N, maxime C, D, T, vel Q ſequentibus. Praeterea Graeci laudantur, quod nullam vocem, ſillabamue terminent M litera. Et Fabius Euphoniae huius ratione habita ſic ſcribendum *quidque indicat, quomodo ſonat* lib. 1. c. 7. Fatetur & Iſidor. l. 1. Etym. cap. 26. M ab ortu ſortita haec, ſed tempore abieciſſe. Integrius olim apud Feſtum in Fragmento Farneſiano ſcribebatur *Neunquam*. In porticu S. Ceciliae Romae:

ITA. NEVNQVAM. DE. NOMINE. FAMILIAE. NOSTRAE

In Hecyra edente Rob. Stephano: *Ille reminiſcet iam numquam.* In Andria: *Nunquam faciam.*

NVM QVID ſecreto ſcribit Priſcianus lib. 15. *Num quoque indicatiuo ſoli adiungitur,* inquir, *ad quod pertinet interrogatio.* Terent. in Phormione: *Num quid meminiſti?* Idem in eodem: *Num quid ſubolnit patri?*

NVNCIVS cum C, Lapides, inquit Manutius. *Nuntius* cum T, Lapides, Libri, Virgilius Carpenſis, & Feſtus, inquit Brabantus. At penſiores ſunt mihi Manutij Lapides, quem ſciam in ijs obſeruitandis nimis religioſum: alter an omnino lapidem literatum viderit, cui *Nuntius* per T, nullus mihi dictat nuncius. Probat nihilominus compoſitis, *Pronuntio*, *Renuntio*, *Enuntio*. At nos contra pertendimus ideo *Nuncius* C litera claudi, quod compoſitis eadem inſit litera. Eſt autem a *Nunc ciendo*, quod rei *nunciatae* audienti *nunc* primum deſiderium *ciat*, & cognitionem exacuat. Sic per C ſcribendum autumat Lambinus, vt *Conuicium*. Eſt Tabula marmorea Malphiae in aede S. Angeli:

DENVNCIATORES. PVTEOLANI

Alij vt ab ἰν. ἰνὸς, ὄυγκια Siculis teſte Polluce: ſic a νέος, νούγκιος. Subaperit Varro l. 5. de LL. *Nuncius eſt enim ab his rebus nominatus, quod a Graeco verbo* νέος *videri poteſt declinatum*, a quo & *Nouiſſimum* ducit. Item ab eo *Nuncupare*, *&* *Nuncupatae res*, quod tum in ciuitate vota *noua* ſuſcipiuntur, ſuper quo i ad Feſtum in *Nuncupatae*. *Nuncio* per C vbique ſcriptum Lipſio.

NYMPHAE nota Pythagorea, Priſcianus, Pierius. *Numphae* eius eſt aeui, quo peregrinas literas admittere Romanos puditum eſt, aut inſolens. Vltimans ſouora variat. Maro:

Nympha decus coeli ——

Naſo Metamorph. 9. ſcripſit *Nymphe* per E:

—— *Nymphe ritu ſuccincta Dianae*
Vna miniſtrarum fuſis vtrimque capillis *Inceſſit* ——

Ibidem. *Lotos in hanc* Nymphe *fugiens obſcoena Priapi.*

κύμφα, νύμφη.

IOANNI COGNATO CANONICO.

QVAE terrarum ora, qui homo, cui modo aliquis ſit humanitatis ſenſus, non in tuis vigilijs conquieuit, ſudorib. recreatus eſt, doctrina laetior euaſit? Gentiles quibus aeterni veri radius non fulſerat, Euripi more modoque iactabantur, cum de Animae vita, morte, perennitate quaeſtio mouebatur: abſoluiſti, atque aeuiternitatis Animae demonſtratione ſtabilita, omnibus coeli ſacraria reſeraſti. Hanc beatitatis affulgentem ſpem, vt melioris vitae legib. moribuſq. ſanctorib. corroborares, vitae ſtadium quam eſſet lubricum de Salomonis exemplo, vt videremus, perfeciſti. Hiſcunt aliqui contra tuas adſertiones: ſed

—— Furit in ſtipula ſine viribus ignis.

Tentabundis manib. noui aliquid quaeritant, quo auſint a SS. Patrum ſcitis deſciſcere, nec adſequuntur. Hiſtoriam de Neruijs Antiquitate obſcuram, ſcriptorum multitudine incertam, iudicij inopia male diſputatam illuſtraſti, ab incerta vindicaſti, iudicij copia in formoſam hiſtoriae ſpeciem induiſti detracto deterioris venae ſanguine. Mitto quae poſtremus ſtudiorum, ac vitae annis prope decrepitus de Fide, Spe, Caritate, quaeque de alijs animae adminiculis cum ſingulari ſapientiae laude ſub ora hominum venire voluiſti. Profecto niſi mihi tam arcta tecum eſſet conſuetudo, non auderem ad tanti viri, tamque inſignis ingenij, ac iudicij tribunal reculas meas aduertere. Quare quo minus pudoris habeam, paucula ſunt, quibus te volo. Peruide ſubeuntem Tractatum XIV.

TRA-

TRACTATVS DECIMVSQVARTVS.

O

OASIS, etiam *Hyaſis*. Stephanus: Ὑάσις πόλις Λιβύης· λέγεται καὶ Ὄασις. Sic Ὄνομα, dialecto Οὔνομα: vnde *Hieronymus*. V. *Oſiris*.

OAXES *Cretae*, Vibius Sequeſter O vocali. Graeci etiam diphthongo ſcriptitauere. Etymologus: Οἴαξις, χωρίον Κρητικὸν ὑψηλόν. Τινὲς δὲ ὅτι πλεονασμός ἐστι τοῦ ι. Ὄαξις γὰρ ἦν. Quare apud Vibium ſcribo:

—— Capiens tellurem Oeaxida palmis.

Non *Oaxida*. Interpretamentum enim eſt illius ex Apollonio:

Δραξάμενος γαίης Οἰαξίδος ——

OBBA: nunc *Vbba* dicitur, Nonius. Sic Ὠλένη, *Vlna*.

OBCLANGO apud I. Scaligerum Exercitatione 194. ſcriptum, an *Occlango*, vt *Occino*? Ex Analogia, an ex concentu?

OBCVLIT, OBCVRRIT non vſque probat Feſtus.

OBELISCVS, & apud Epigrammarographum, *Obliſcus*:

Et medius centri ſummus Obliſcus obit.

OBFERRE pro *Adferre* Verrij teſtimonio. Sic apud Ennium Iphigenia: *Acheruntem obibo*, & paſſim *Obire* mortem pro *Adire*. Id vero Feſto placet minus, cui opinor magis placeat *Obferre* pro *Offerre* poni, ex quo *Offerumenta* Paulo.

OBEDIO recte. Priſcis *Obaudio*, & Iſidoro lib. 11. *Obaudiens*. Caerographis *Oboedio* cum Oe diphthongo, quo nomine Pandectas Florentinas culpat Briſſonius Παρέργων libro ſingulari: ſequuntur alij.

OBIICES (ἐπιβλῆτες Polluci l. 1. c. 8.) Sulpitius Apollinaris ſcripſit teſtificante Gellio; alias non tenderetur prima in Virgilio:

—— Qua vi maria alta tumeſcant Obiicib. ruptis ——

Sic Aldus Manutius lib. 4. Gram. Vide *Subiices*. Nec praetermittenda viſa, quae Barthius lib. 19. Aduerſ. c. 14. non neglexit: In hac dictione ridiculi ſunt nonnulli, inquit, qui vbique vna litera I ſcribendum dicant, cum omnino quoties productim à Poëtis ponitur, duplici ſit notanda. Argumento eius, quod cum correptam volunt, eidem alterum Iota tollere conſueuerunt; itidem vt in *Adicit*, *Obicit*, & alijs talis notae. Haec ille. V. *Iniicit*, *Abiicit*.

OBIICIO geminante vocali, vt *Abiicio*, *Coniicio*, *Iniicio*, *Subiicio*, caeteris. Gellius lib. 4. c. 17. poſt multa: *Secunda enim litera in his verbis per duo II, non per vnum ſcribenda eſt. Nam verbum iſtud, cui ſupradictae particulae praepoſitae ſunt, non Icio eſt, ſed Iacio, & praeteritum non Icit, ſed Iecit. Idque vbi compoſitum eſt ex A. litera in I mutatur: ſicut fit in verbis Inſilio, & Incipio: atque ita vim conſonantis capit. Et idcirco ea ſillaba productius, latiuſque paulo pronunciata priorem ſillabam breuem eſſe non patitur: ſed reddit eam poſitu longam.* Videſis caetera. Fabius l. 1. c. 4. I. Scaliger Problemate 50. Poëtarum mos alius. Lucani:

Cur obicit Magno tumulum? ——

Silius: *Arietat in primos, obicitq. immania membra.*

Vnico tamen I ſupra tenorem lineae porrecto recte ſcribatur. Sic Π. l. 28. tit. 5. 12. *Si inaequalib. partib. datis ita adIciatur.*

OBLINI

OBLINI in praeterito media per N ſcripſere. Varro Rerum R. *Cum oblinerant vaſa.* Ita Priſcian. l. 10. Sic παθητικῶς *Oblinitus* pro *Oblitus*. Columella l. 12. c. 8. *Operculo impoſito, & oblinito, non ante aperueris ollam, quam vſus exegerit.*

OBLITERO vnico T a *Litura* mutato V in E, non a *Litera*, inquit Brabantus. Scriptio recta: ratio falſa. *Litura* primam contrahit: *Oblitero* ſecundam tendit ſillabam. Catull. in Argonaut. —— *Memori tibi condita mente*

Haec vigeant mandata; nec vlla obliteret aetas.

Litura autem, ſeu *Obelus ob literam* eſt, quam inducit. Eſt igitur a *Litera*.

OBMVTVIT paſſim recte. Papirianus *Ommutuit*. Sic Vel. Longus *Omminare* profert compoſitum ex *Minare*. Pand. Flor. *Obmotuit*.

OBPROBRIVM Pandectarum Florentinarum lib. 50. parum ridet. Vulgo geminante P *Opprobrium*. Sic *Opportunus*, *Oppango*, alia.

OBRVTVIT vnico B, Feſtus: Praeplaceat *Obrutuit* gemino. Vnde namque componitur *Obrutuit? Obbrutuit* ex Ob, &c.

OBRYZVM, OBRIZVM, OBRIZON, & per S loco Z. Primum praeſtabiliſſimum Barbaro in Plin. lib. 33. c. 3. *Quinimo quo ſaepius arſit, proficit ad bonitatem: aurique experimento ignis eſt, vt ſimili colore rubeat, quo ignis, atque ipſum obryzum vocant.* Thucydidis Scholia χρυσίου ἀπέφθου, exponunt πολλάκις ἑψηθέντος, ὥστε γενέσθαι ὄβρυζον. *Saepius cocti, donec euadat obruzum.* Inde *Obryzati nummi* in L. vltima de veteris numiſmatis poteſtate lib. 11. Codicis, & *Obryzati ſolidi* lib. XII. in L. vnica de oblat. vot. D. Hieronymus in Ieremiam dictum putat quaſi *Ophiriſum*, quod ſit auro ex *Ophir* aduecto par, tum compreſſu, [illegible] elementorum ſucceſſione *Obrizum*. Iſidorus lib. 16. cap. 17. dicto *Obryſum* [per S] *aurum dictum, quod obradiet ſplendore: eſſe enim coloris optimi*: non intelligendus eſt Originem adſignare, ſed rei rationem. Quam affirmo ex Onomaſtico Petri Danielis viri literatiſſimi, in quo: *Obriſon, ſplendor auri.* Cruciger in Harmonia ab אפר, Τίφρα ducit, & Ὄβρυζον, Ὄβριζον. Alij ex Chaldaeo אובריזין. Auctor Etymologicus: Ὄβρυζος παρὰ τὸ ἁβρὸν, ὃ σημαίνει τὸ τρυφερόν. Mantiſſam addamus de *Obruſſa* non minus ventilata, dubitata, & incerta. Sic per V & geminum ſigma ſcribit in Bruto Ciceronis Turneb. l. 14. Aduerſ. c. 22. Lipſius ad Epiſt. 20. Senecae: *Sic verus ille animus, & in alienum non venturus arbitrium probatur: haec eius obruſſa eſt.* Suetonius in Nerone c. 44. ſimiliter ex Pithoei, & Liſlaei Codicibus.

OBSTETRIX. V. *Opſtetrix.*

OBSTRINGILLO cum N ſcribit apud Ennium, & Varronem compluries Nonius: demunt N alij: vt ſit *Obſtrigillo* a *Stringo*, quemadmodum *Conſcribillo* a *Scribo*, & vtrobique geminetur liquida.

OBSCENVS a *Scena* abſque diphthongo ὀρθογραφεῖται. Nec vanam rationem profert Lactantius lib. 1. c. 20. *Nam praeter verborum licentiam, quibus obſcenitas omnis effunditur: exuuntur enim veſtibus populo ſpectante meretrices, quae tunc iuniorum funguntur officio, & in conſpectu populi vſque ad ſatietatem impudicorum luminum cum pudendis motibus detinentur.* Andr. Brabantus deriuat a *Scena*, quaſi contrarium *Scenae*, *quod in ſcena multis praeſentib.* inquit, *pronunciare non liceat.* Rationem iocularem, & Saturniam! Tum in nugas effunditur. Ita, qui in alienis veſtigijs pedem ponit, lapſabundus incedit. Quod ſi cui Lactantij ſenſus minus ſatisfacit, Tatianum legat, Iſidorum, Cyprianum, alios, quos Notis ad Baſilium Seleucenſem ordinate produximus. Varronis verba e lib 6. de LL. qualiaqualia apponemus: *Obſcaenum dicitur ab Scaena. Ea vt Graeci, vt Accius ſcribit, Scena. In pluribus verbis A ante E alij ponunt, alij non: vt quod partim dicunt Scaeptrum, partim dicunt Sceptrum: alij Faenus, alij Fenus: ſic Faeniſicia, & Feniſicia. A quo ruſticum pappum Maeſum, non Meſum. A quo Lucilius ſcribit:*

Caecilius praetor ſermo ne ruſticu' fiat.

Quare turpe id, obſcenum: quod niſi in ſcena, palam dici non debet. Vides *Scaena*, *Scaeptrum*, *faenus* ruſticis attribui. Quod minus obſeruaſſe videtur. Fabricius in Terentium vir caeteroqui Orthographiae diligentiſſimus. Alij per Oe, ex *Obs* & Κοινόν. Tunc abſque praepoſitura rectius dicatur *Coenus*: nam Κοινόν, *inquinatum, ſordidum.* Verrius *ſtuprum inconceſſae libidinis Obſcena dici ab Obſcorum gentis Conſuetudine ratus eſt.* Quod verum eſſe vt credat, non ſatis adducitur Feſtus. V. *Scaena.*

OBSCVRVM per *Ob*, an per *Op* debeat ſcribi, item *Obſeruo*, *Obſideo*, quibuſdam dubitatum Ter. Scaurus indicat. B ſedem inuaſit, & obtinuit. I. Scaliger lib. 1. de Cauſis LL. cap. 34. a *Cura obſcurus* ſcribit, & *Obs*. Quo recepto qui color dubitandi reliquus? Alij rentur

 ex eo

ex eo *Ops coram, Terra ob oculos, Pulnis in oculis*: omnia namque tenebris occupata, *opaca* ſunt, *obſcura* ſunt. Alij ab *Obcurrendo* obſoleto vocabulo. Nam cum oculus non nimis diſſita peruadat, neque etiam nimis adſita percipiat: & interdum tamen inopinanti *obcurrentia*. Alij ab *Obſcis*, quorum lingua vt vetuſtiſſima: ſic ignoratiſſima.

OBSCVS, OPSCVS, OSCVS, VSCVS. Ennius:

—— De muris rem gerit Opſcus.

Idque per P melius ab *Ope*, terra: vnde & *Opici*. Verum ab *Obſco* trahebat *Obſcenas* res Verrius apud Feſtum. *Oſcus* autem V ſus promiſcui. *Vſcus* commutatione vocalium confeſſa.

OBSECRARE cum ſit *Ob ſacra* petere rectius elemento B. Cum P, ſi ſcriptum, obſoletius eſt.

OBSERVANTIES veterum licentiae tribuit Chariſius lib. 1. Vulgo *Obſeruantia*. Sic *Amicitia, Amicities. Beniuolentia, Beniuolenties*. V. Tract. de Variantia Vol. 1.

OBSIDIAE ſcribit etiam Columella: Tacitus *Obſidium*. Paſsim *Obſidio*. V. Tractatum de Variantia. *Obſcidium* per S, & C ſcribit quoque Paſſeratius, quod procul amolitur Turneb. lib. 21. c. 28.

OBSTENTVI pro *Oſtentui* veteres Gloſſae ſcribunt, & Scaligero in Feſtum *Oſtendit*, admittitur.

OBSTVPVIT per V, vt *Stupeo, Stupidus*: licet a *Stipite*, qui & *Caudex*. Terent. ἑαυτόν.

Quae dicta ſunt in ſtultum, Caudex, ſtipes, aſinus, plumbeus.

Vſus ita paſſim recepit. At per I Marius Victorinus ſcribit, & Septimius Florens ad Senatorem:

—— Priſcoque errore teneri Opſtipui monitus ——

Sic in Ob[illegible]o Maronis Codice, & quibuſdam alijs ineſt l. 1. Aen. *Opſtipuit*. Et, *Dum ſtipet*. Sic Horatij, Terentij, aliorum Codicib. quibuſdam. Minus ſunt in Conſuetudine.

OBTIMVS, OPTIMVS veteres Gloſſae. Per P rectius ab *Optando*. Fertur enim voluntas in bonum.

OBTINEO cum B, *licet aures magis audiant P*, inquit Fabius lib. 1. c. 7. *Optineo* veterib. Gloſſis, & *Optinuit* veteribus Epigrammatis.

OBTVNSVS, OBTVSVS. Cum animaduerterem morem olim inoleuiſſe vocalibus longis apicem ſuperimponendi, ex coq. natam barbariem ſcribendi *Formonſus, Thenſaurus, Atlans, Gigans, Pallans*: putabam nonnullos violis adſpirantes manum in ſpinas induiſſe, quib. exaratum eſſet *Obtunſus* cum N: at non ita eſt. Sic enim in Virgilio legit Nonius

Vomeris obtunſi dentem ——

& in Lucretio *Obtunſas vires*. Eſt & in Romano laudatiſſimo Maronis Codice:

Cum grauiter tunſis gemit area frugibus ——

Hoc ingenue notat Pierius! licet in alijs *Tūſis*. verū in omnib. *Obtūſior vſus*, quod in *Obſcurior* apud Iſidorum Hiſpalenſem l. 10. Orig. deprauari minime debuit: *Obtunſus, hebetior, Obtunſior* Priſcianus ipſe, qui libro decimo legit ex 4. Georg. *Proderit & tonſum Gallae admiſcere ſaporem*: idem in primo legit cum Nonio

Vomeris obtunſi dentem ——

Vt *Deſcendo, Deſcenſum, mutatione Do in Sum*, inquit ille. Quare Pamelius antiſtes olim noſter, alijque viri doctiſſimi lib. 1. Tertulliani aduerſus Marcionem legunt *Obtunſis ſenſibus*. Et hoc Sammonici Sereni ſincerum reor:

Necnon & lini tunſum, ſiliquaeque legumen.

Palladius l. 1. tit. 26. *Tunſae caricae*. Apud Plinium iuniorem ep. 123. lib. 7. *Obtunſum ſtomachum* legit Cl. Menardus in 2. Auguſt. libellum contra Iulianum, & Claud. Salmaſius in Capitolini Gordiano *Retunſus*. Apicius l. 1. c. 34. *Tunſa, cribrataque melle colligis*. In Pſeudolo: *At haec retunſa eſt*, ſecuris. In Caſina: *Obtunſo ore*.

OBTVRO abſque Spiritu, quem veterrimos Latinorum ſpreuiſſe certum, & peregrina vocabula ſui feciſſe iuris. Aſperant Cruciger, & Beemanus indicinam faciente Feſto, dum a θύρα vult oriri. At plurima *Degenerant flatus oblita priores.*

Miror Paſſeratio viro Gallo tantum fuiſſe pulmonis: Germanos id pronunciare ſemper animae praelargos miratur nemo.

OBVNCVS, ADVNCVS, ABVNCVS. V. vbi de Libris Vol. 1.

OCCANVI, OCCINVI, OCCINI pro eodem ſcriptitatum. Salluſt. 1. Hiſtor. *Iuſſu Metelli cornicines occecanuere*. Probus *Occini* quoque exiſtimat ſcribi poſſe cum ſimplex *Cano* faciat *Cecini*, quomodo a *Cedo Cecidi, Incido Incidi. Occinui* vt *Concinui* Phocas. In praeſenti *Occino*: at Turnebus l. 2. c. 25. Aduerſ. Tacito etiam tribuit *Occanere*, quod enotaui de Cyrilli Lexico: *Κατᾴδω, Occano*, & conformiter: *Προςᾴδω, Adcano pro Accino*. Ibidem: *Συνυμνῶ, Concano*.

Concano. Priſcis partes compoſiti abſque vocalis immutatione nectere fuit ſollenne, quod in his Orthographicis ſaepius animaduertas.

OCCAECO. Qui *Obcaeco* cum B, deterius nomen facere videntur Cicerone iudice lib. de Senectute, qui ab *Occaecando* ducit *Occare*: *Sparſum ſemen accepit: primum id occaecatum cohibet: ex quo Occatio, quae hoc efficit, nominata eſt.*

OCCANO, V. *Occanui.*

OCCEDAMVS, *Occeſſiſti, Occeſſerit* pro *Accedamus*, &c. legit apud Plautum Paſſeratius, cui hae in Antiquitate fauet Feſtus in *Ob praepoſitio.*

OCCEPI abſque biuocali ex ratione Donati in Andriam ducentis a *Capite*, vocalis vnius mutatione. *Eſt enim Occepi, quaſi caput rei inſtitui.* Haec ille.

OCCIPITI, non dumtaxat *Occipite.* Perſ. Sat. 1.

—— Quos vincere fas eſt Occipiti caeco ——

Auſon. in Epigr. *Occipiti caluo es: ne tenear fugiens.*

OCCVLERAM ſillabis quatuor, non *Occulueram* quinque dumtaxat. Val. Flaccus l. 2.

Iamque ſenem tacitus ſaeua procul vrbe remotum
Occulerat ſiluis ——

Veteres *Obculit*, Feſtus.

OCIMVM Plin. l. 19. c. 7. I Latiari. *Ozimum* apud Arabum interpretes, & alios vbiubi, deterius. *Ocymum* quoq. Sed hoc, & *Ocimum*, quo diſtent, vide apud Hermolaum lib. 2. in Dioſcor. Feſtus a naſcendi *celeritate* vult dici, & Plin. l. 17. c. 22. quod *celerrime proueniat* de Catonis verbis. Ergo ex Ὠκύς, vel Ὤκιον. V. *Ocior.* Plinij loco *Ocinum* per N legit Barbarus humaniſsimus V. & Plin. lib. 18. cap. 16. vbi Varronem nominat dictae Origini patrocinant[illegible]. Eadem vocalis eſt in Theophraſto lib. 2. de Cauſis Pl. Ὤκιμον, τὸ λεγόμενον βασιλικόν. Heſychius: Ὤκιμον, βοτάνη εὐώδης.

OCIOR, OCIVS I Latinorum. Priſcian. l. 11. *Ocior* licet ſit a Graeco ὠκύς. Verum ſictură eius ἀμείζως dicimus eſſe ex Ὤκιον. Sic Alcuinus in Gram. & Feſtus. *Ratis ocior* ex veteri Libro ſcribit in 2. Val. Flacci Carrion, agnito in omnibus impreſſis *Ocyor.* Vide Hermolaum in lib. 2. Dioſcor. c. 158. Nam quorſum plura? Non quaerimus, vt pagina noſtra tumefiat. V. *Ocimum. Ocyter ſurrexit* Apulei lib. 2. reperias.

OCREA vnico C, Conſuetudine Originem exſtinguente. Eſt enim *Ob crus, Ocrea*: vt, *Occipat, Occaſus.*

OCRICVLVM. V. *Otriculum.*

OCTAPHORVS, non *Octoforus* cum Martialis Interprete lib. 6.

Cur non octaphoro portatur, Anite, Philippus.

Docet hoc Competentia, *Octametron* apud Suidam, & Ὀκταπόδης, apud Heſychium Ὀκλάκνημα. In eodem Martiale *Octaclina, Hexaclina.* Produces diuerſam Competentiam ex Heſychio, Ὀκλώπηχυ, Ὀκλάπους ex Cratino in Threſſis. Repono ruiturum alioqui verſum. Adde ſcribi quoque apud Heſychium Ὀκλάπηχυ. Non enim dicitur Ὀκτὼ, & Ὀκτό, vt Δύω, Δύο. Cauſa cur Ouidius ſcripſerit, *Octipedis cancri terga ſiniſtra cane.*

OCTAVIANI quinque ſillabis, incorrectum eſt. Plinio lib. 3. cap. 5. *Octauani* perattente reſcribit Pintianus ex Analogia. *Decumani* enim ſcribuntur, *Septimani, Sextani, Secundani, Primani.*

OCTAVVS quoque *Manilius*, non *Octauius*, non ſillabis quatuor Liuij lib. 1. Dionyſ. Halic. lib. 8. Ὀκτάουιος. *Octauius* gentis eſt nomen: alterum praenomen.

OCTEMBER cur non, vt, *September, Nouember, December?* Occurrit Conſuetudo, vt O mediam perficiat ſillabam. Quamuis lib. 4. veterum Epigrammatum legatur:

Aequat & October ſementis tempore libram.

Ibidem: *Triticeo Octumber foenore ditat agros.*

Legitur & apud Flodoardum *Octumber.* V. *Imber.*

OCTOGINTA, non admiſſo A, *Octuaginta*, vt in Plinio Geleniano. Similiter *Octogenarius* recte. V. Vallam lib. 3. cap. 5.

OCVLVS, OQVVLVS, Priſcianus lib. 6. & *Oclus* Prudentio in Romano:

—— Lippus oclos obteget. V. *Imber.*

OCYRRHOE geminante R, Y Graiorum recte, ex Ὠκύς. Geminatio τοῦ Ρ ex Competentia compoſitionis talium. Nihilominus Ouid. 2. Metamorphoſi iuſſo abire altere R ſcripſit *Ocyrhoen.*

ODENATVS Trebellius Pollio, ac Latini. Graeci euariant. Zoſimus Ὀδάναθος: Procopius

lib. 2. Ὀδονάθης. Agathias l. 4. & Paeanius Ὀδένα θος: Zonaras, Georgiuſque Monachus Ὠδέναθος. In vetere Nummo: ΟΔΗΝΑΘΟϹ.

ODEFACIT, ſeu *Odfacit* (varian: enim Feſti Editiones) pro *Olfacit* ſcripſere priſci.

ODEVM per E rectius in Suetonij Domitiano, Cicer. lib. 4. Epiſt. 86. ad Att. Vitruuij l. 5. cap. 9. Sic habere emendatiores Euſebij Codices teſtatur Pamelius in l. Tertull. de Reſurr. Euſtath. in l. 1. Odyſ. Pauſanias in Achaicis, Plutarchus in Pericle, Ariſtophanis Schol. in Veſpis, Theophraſtus, alij. *Odaeum*, vel *Odocium* perperam: *Odium* per I ferri poteſt. Sic rectius *Iſeum*, *Serapeum*: licet per I quoque ſcripta ſint. Graecis Ὠδεῖον. Gloſſae Benedicti: *Odinum*, Ὠιδεῖον, Aeolum more, vtque Latini ex Ὠὸν *Ouum* tornauere.

ODIVS male. Adſpira. Paria *Hodeporicon*, *Hodegus*: ſic *Hodius*. Homeri Catalogus:

—— Ὀδίος, καὶ Ἐπίστροφος ἦρχον:

Hodius, & Epiſtrophus principes erant, ſeu Duces.

ODRYSIVS ἀπὸ τῶν Ὀδρυσῶν ſeu Orpheo, ſeu Marti tribuatur, correcte ſcribitur. Cognitiſſimum enim eſt Ὀδρύσας gentes eſſe Thraciae. Non tamen has ob res probauero illam Vineti notam ad Auſonij Epigrammata: *Martis Othryſij*. Sic omnes Codices habent, inquit addito: *Utrum nec mons Theſſaliae Othrys, nec vt puto quicquam aliud loci, reiue cognomentum huiuſmodi Marti indiderit. Odryſij legendum arbitror pro Othryſij, vt Odryſius. Mars ſit idem, quod Thracius.* Haec ille abſque adſenſu noſtro. Nam *Othrys* eſt mons Theſſaliae Straboni, & Euſtathio: alijs Thraciae. Silius Italicus lib. 3.

Oſſaque cum Pelio, cumque Haemo ceſſerit Othrys.

Val. Flaccus lib. 6.

Ardua Parnaſſi lateant iuga, ceſſerit Othrys.
Pinniger ——

Ab *Othrys* porro ſcribes quoque *Othryſius*, & Marti ex cauſa prodicta haerere poteſt. Pridem legimus lib. 14 Silij: *Odryſiae telluris equos* ——

OECLES, OECLIDES ſcribendum e priſcis, non cum I *Oicles*.

OENIDAS *inter fuit haud ignobile nomen*, Silij lib. 13. rectiſſime ſcribitur. Heinſi exemplar *Antolidas*: *Autolidas* Modius reponit: Lud. d'Orleans *Oetolidas*: ineptiſſime omnes. V. noſtra Silana. Ἡ δὲ πόλις, καὶ ἡ χώρα ἡ τῶν Οἰνιαδῶν, Ἀκαρνάνων ἐστι. *Ciuitas, & regio Oeniadum, Acarnanum eſt.*

OENIADAE per OE Polyb. Ecl. 28. Plutarcho in Pericle, & Alexandro, Graeci omnes. *Aeneadae* diphthongo principe, Aeneide tertia alij ſunt.

OESYPA *quid redolent, quamuis mittantur Athenis Demtus ab immundae vellere ſuccus ouis.* Recte, atque ex Originis lege ſcribunt apud Ouidiũ l. 3. de Arte doctiores. Perperã obtinuerat *Eſopa*. Dioſcorides: Οἴσυπος δὲ λέγεται τὸ ἐκ τῶν οἰσυπηρῶν ἐρίων λίπος: *Oeſypus dicitur pingue, quod ex lanis ſordidiorib.* legitur. Suidas: Οἰσύπη, ῥύπος τῶν ἐρίων: *Oeſype* (nota Variãtiam) *deterſae lanae ſordes.* Etymologus: Ὄισυπος οἴσρυπος, οἰὸς ῥύπος Hoc igitur in compoſito perit irriens litera.

OETA, OETAEVS. Paſſim adſpiratione, & inſcitia deprauatum eſt, etiam ex doctrina Iouiani l. 2. de Adſpiratione. Leniter omnes Graeci, Οἴτη, Seneca Hercule *Oetaeo*, Silius lib. 3.

—— *Sacratis ignibus Oete.* Nota finalitatem variantem.

OFELLA vnico F, de Seruij placito. Martialis enim lib. 14. & Iuuenal. Sat. 11. primam contraxerunt. Eſt & Lucretij cognomen Plutarcho in Sylla, & Appiano lib. 1. Velleius quoque lib. 2. ſic ſcribit. Similiter ſcripſit in Romano Prudentius:

Aras ofellis obſecrare bubulis.

OFFIGO pro *Affigo* quondam. Neapoli in aedib. Hadriani Guilelmij: *Ferro offigito.* Sic *Obuiam* pro *Ad viam*.

OFFIRMO, & *Obfirmo* aeque probat Paſſeratius in Terentio.

OFFVI; *non Obfui*, Bedae vox. Terentianus *Offer.* Sic viſum Ceſellio, Cornuto, Caſſiodoro. Papiriano, & Bedae *Offulſit*. Cur haec minus ſic efferantur, quam illa *Offendix*, *Offulees*, *Offuciae*? Certe apud Calpurnium Ecl. 7.

Pallaque paupertas, & adunco fibula morſu
Offucrant ——

OGGANNIO, vt *Suggero*, Priſcian. lib. 2. Non conuenientius dixiſſet, vt *Oggero*?

OGYGES paſsim. *Ogyges* Feſtus: *Eam vrbem Ogygen condidiſſe fertur.* Ὤγυγος Euſeb. l. 10. de Praepar. l. 1. & 3. Pauſan. l. 1. quam lectionem exoſculatur Vinetus in Solinum. At plurium eſt *Ogyges*, & ſic Latine melius ſcribi reor. Ex eo *Manes Ogygij* Thebaidos lib. 3. & *Ogygiae parentes.* Feſtus: *Ogygia moenia, Thebana ab Ogygo conditore.*

OLBIA-

OLBIAPOLIS per A Galliae Narbonenſis opidum Straboni l. 4. *Olbiopolis* Sarmatarum eidem l. 7. Verum operarum incogitantia ita fortuitu eueniſſe autumo, & idem nomen diuerſarum vrbium vtroque modo poſſe ſcribi. V. *Hierapolis*, *Neapolis*.

OLEAROS plures Maronis Libri per E, idque vulgatius. At *Oliaros* tertia vocali rectius eſſe Pierius autumat addicentibus quibuſdam antiquis Exemplaribus Graecis. Stephano: Ὠλίαρος νῆσος τῶν Κυκλάδων μία. *Oliarus inſula Cycladum vna*. Strabone, Ptolemaeo Heraclide. Latinis Ouidio:

At non Oliaros Didymeque, & Tenos, & Andrus.

Vide Canonem de Auctoritate, Indicemque Erythraei.

OLETVM Satyrae ſaltu tranſmittamus. Plinio, reique ſcriptoribus ruſticae *Olinetum* recte ſcribitur, atque Origini congruenter, ab *Olino*, *vel Olina*. Et ſillaba defectius pro eodem *Oletum* ab *Oleo*, vel *Olea*. Cato: *Si oletum bonum, beneque frequens.*

OLLA, veteres *Aula*: vnde *Aulularia* Plauti, & *Aulicoqua exta* in ſuperiorib. Plautus Captiuis: *Frangique aulas in caput.*

OLLIC pro *Illic*, Feſtus. Sic olim *Olli* pro *Illi*, Virgilius.

OLOR abſque flatu, ſic paene omnes. *Alij auſi ſunt Holor aſperare*, inquit nuperus Originum ſcriptor. Iis dux vetus Orig. ſcriptor l. 12. c. 7. Iſidorus ex etymo ſuppoſiticio ab Ὅλος: quia totus ſit albus. Quid? non tota nix recens lapſa albet? non ebur totum? toti vniones? Non eſt bonus canor *Holoris*.

OLOR pro *Odor* Apul. l. 1. de AA. *Olore alioqui ſpurciſſimi humoris percuſſus*. Item: *Cauſas coepit huius oloris comiter inquirere*. Ex eo *Olfacio*.

OLPIA pro *Alpibus* auſim ſcribere? Etymol. Ὄλπεια, τὰ ὄρη τὰ διείργοντα Ἰταλίαν, καὶ Κελτικήν. Vide *Alpes*.

OLYNTHVS abſque Spiritu in primore ſillaba ſubmonebat Euſtathius in Iliadem: Ὄλυνθος μετὰ πνεύματος ψιλοῦ, ὁ καρπὸς τῆς ἀγρίας συκῆς. *Olynthus cum Spiritu tenui fructus fici ſilueſtris*. V. Macrobium lib. 3. c. 20.

OMITTO licet ex *Ob* componitur, vnico M teſte Priſciano. Iuuat Horatius in ſecundo ſermonum: *Aut ſpem deponas, aut partem illuſus omittat.*

Et alibi: —— *Praeſens in tempus omittas.*

OMMANTANS pro *Obmantans*, ſcriptum Liuio in *Odiſſea*, Feſtus.

OMMINAVIT gemino M ex *Ob* & *Minauit* ſcribit Velius Longus. Sic *Ommutuit* Papirianus, Caſſiodorus, & Beda. Victorinus: *Ommonet*, *Ommuteſcit*. Vide *Obmutuit*, *Ommantans*.

OMPHACOCARPON ſcribo, vt in Plinianis pleriſque inuenio lib. 27. c. 5. Ita deſtinato Plinius poſuit, nam eius *ſemen rotundum*, *durum* ſcribit: non talis eſt Theocriti ὄμφαξ ὠμός? Hermolaus reſcribit ex Dioſcoride Ὀμφαλόκαρπον. apud quem Dioſcoridem lib. 3. ſane ita ſcribendum ex eius verbis: Ὑπόκοιλον ἐκ μέσου, ὡς ὀμφαλός. *A medio ſubcauum vmbilici inſtar.*

ONVS, & *Onerare* ſine ſpiritu ſcribi ait Seruius ad l. 1. Aen. Hoc Vſu receptiſſimum eſt, a quo non receſſero. Gellius l. 2. c. 3. recte monet veteres H ſpiritum, ſeu literam inſertaſſe pleriſque vocib. verborum firmandis, roborandiſque, vt ſonus earum eſſet viridior, vegetiorq. Sic *Lachrymas*, ſic *Sepulchrum*, ſic *Honera*, ſic *Honuſtum dixiſſe*. Dixiſſe ſat eſt hactenus: nec opus dici omnibus ſeculis. Siquidem adſpirationem detriuit Vſus. Inconſulto Gellio adſpirationem imponunt. Plauſibilis eſt Vineti doctrina in Auſonij Protreptico: Ludit paronomaſia *Ornatus*, & *Oneratus*, *Honor*, & *Onus*: ſicut Deianira ad Herculem apud Ouidium:

Non honor eſt, ſed onus, ſpecies laeſura ferentem.

Quibus locis *puleriùs fortaſſe*, inquit, *adſpiraretur Honus*, & inde *Honeratus*. Manutius mecum Libros veteres teſtatus demtis pauculis.

OPERAEPRECIVM confuſis in vnum vocibus etiam doctiorum Vſu denſiſſimo. Ennius:

Lunai eſt operaeprecium cognoſcere portum.

Prudentius contra Phantaſmaticos lib. 1. *Eſt opraeprecium* —— Et πεντασυλλάβως. Ennius: *Quibit pro factis reddere opraeprecium.*

OPERIMENTO *iuris obducitur*, ſcribit Cicero 2. de Legibus. Plin. Sall. alij. Poetae *Oprimento*. Prudent. Pſychomachia:

—— *Laterisque ſiniſtri Velat oprimento* ——

Hinc etiam *Omentum* conciſum volunt ab inteſtinis *operiendis*.

OPIDVM. Manutij verba in Orthographiae ratione: *Opidum, ſi Etymologiam ſequimur, vnico P ſcribemus*. Varro enim lib. IV. *Maximum*, inquit, *aedificium eſt Opidum, ab Ope dictum, quod munitur opis cauſa, vbi ſunt: & quod opus eſt ad vitam gerendam, vbi habitent tuto*. Vel, *Opida, quod operemuniebant moenia, quo muniti eſſent*. Et Feſtus: *Opidorum originem optime refert Cicero lib. 1. de Gloria,*

Gloria, eamque appellationem vſurpatam eſſe exiſtimat, quod opem darent. Iſidorus quoque lib. 15. c. 2. Inſcriptiones variant. Hotomanus in Verrinis ſcribit gemino P. Fanerilli Iſidorus, vbi ſupra ab *Oppoſitione* murorum. V. Anton. Auguſt. Dial. X. Antiq. Poëtae geminant. Georg. 2.

Tot congeſtat manu praeruptis oppida ſaxis.

Aen. 8. *Haec duo praeterea disiectis oppida muris.*

OPILIO. Maro in Gallo:

Venit & opilio tardi venere bubulci.

Sic antiquiſſimus Codex Longobardicus, ſic Mediceus per O ſillaba prima. Sic praecipit Caper Grammaticus, ac per V ſcribi vetat lib. de verbis Dubijs. Scribentium per V familiam ducit Priſcianus negato poſſe O tendi, niſi vertatur in V, eſſeque Maronem Graecos ſecutum, quibus licent διωομα, & δυλυμπος producendi cauſa, adſerit. Priſciano iungit ſe Paſſeratius. Iuuari poteſt Pandectis Florentinis, quibus eſt hoc nomen per V exaratum. Priſcianus vero fulciri debuerat, quib. eſt *Iucundus a Ioco, Humanus ab Homine* productionis quaeſitae cauſa, vti volunt. Non illis Graecis vocabulis, quae multum ſunt diſpatia. Nam O ſolitarium adſciſcit ſibi Y non tam moduli cauſa, quam idiomatis in ſuperis nominib. At maioris Graeciae vox eſt Οἰπόλος, deinde Οἰπολίων, qui *oues* inter *verſatur*, vt qui *capras* inter Αἰπόλος. In talib. autem O in V commutari, aut Y adſciſci inuſitatum eſt. Et potiſſima Priſciani labat ratio: nam O Latinis tam tendi quit, quam V, etiam ipſa hac in voce. Cur minus, quam in *Vomica qualis erat?* —— contra Primitiui modum. An Maronis attritior eſt auctoritas prae Sereni? Pari praeſertim ſubeunte breuium ſillabarum numero. Mihi orbita trita placet. Et contra tam V corripi poteſt, quam O, edocet nos *Automedon*, & *Autumedon* modulo ſemper breui. Et qui neſcit, aut negitat vtramque vocalem vtriuſque moduli capacem, illiteratorum eſt e numero, vel ἀπροσεξίᾳ labitur.

OPINO, OPINOR, idem Priſcian. l. 8. Caecilius Aſoto: *Nihil fore opino inter me, atque illum.* Pacuuius Chryſe: *Iuueni opino eſſe optumum.*

OPORTET vnico P, Libri veteres, Lapides literati.

OPITER … *quod auum ob patrem habeat, ideſt, pro patre,* Feſtus. Videtur ergo O pro *Au* ſcriptum quaſi *Auus pater ſit.* Vide A in diphthongorum μεταςοιχειωσει.

OPPERIOR duob. PP. Libri veteres, Virgilius Carpenſis, Analogia, *Oppilo, Oppando; Oppedo, Oppico.* Statius 1. Achilleidos:

Quem nunc venatu rediturum in limine primo Opperiens ——

Similia *Oppono, Oppeto,* quae diſſimiliter eduntur in Prudentij Romano:

Iugulos retectos obſtinate opponere,
Quo glorioſa morte fortes oppetant.

OPPIGNERO per E patrio caſui *Pigneris* congruenter. Pelignis Inſcriptio:

CVM. PIGNERIBVS. DE. EA. NATIS

In titulo Commodati L. Nunc videndum: *Non repigneras, vt mihi reddas.* Alijs *Oppignoro* placet a *Pignore.* V. *Pigneris.*

OPPORTVNE duplici PP ijſdem de cauſis, quib. *Opperior.* Adde Originem quaſi *Ob portam, vel portum* Feſto, vt ſit τὸ τυχὸν, τὸ πρόχειρον. Adde dicti veteris apud Gellium interpretamentum: *Quandoque eſt olitor verba opportuna locutus.*

Oportune P deſolato Pandectis Florentinis opprobat Briſſonius ſupra.

OPSCVS. Vide *Obſcus.*

OPSEQVENTISSIMO pro *Obſequentiſſimo.* Vide *Apſtulerit.*

OPSESSA, OPSIDES Libris Antiquis arrogat Lipſius Epiſtol. qq. l. 3. Epiſt. 13. Poſterius etiam legas in ſepulcro Plautij:

AB. ALIQVIS. EORVM. OPSIDES. ACCEPIT

Ibidem: OBSIDIONE. SVMMOTO

Saepe cum B.

OPSONIVM cum PS, ὀψώνιον. Sic *Opſonor* Terentio, Plautoque, ac caetera deriuatorum ſeries: non cum BS, quod in Editionib. perfrequens.

OPSTETRIX cum P Romae in aedib. D. Octauiani Zeri:

ANTONIAE. AVG. L. THALVSAE
OPSTETRIC

Tibure rectius cum B. L. AGREIPINAE. OBSTETRICI

Nam ab *Adſtando* dicitur: priſci autem pro *Adſto* ſcripſere *Obſto*, non *Opſto*, cum P: ſiquidem *Ob* pro *Ad.* Vide Feſtum. Sic *Obbibo, Obſorbeo:* quod poſtilla *Adbibo* Horatio.

OP-

OPSTITIT cum P nonnullis placitum Scaurus adſerit. Plurib. nugatur Velius Longus in Orthographia, non animaduerſo litteram ψ etiam BS aequi pollere. *Obſtitit* Conſuetudo.

OPSTRINGO Pandectae iſtae nobiles Carrionis fide Notis ad lib. 1. Val. Flacci. Paſſim cum B *Obſtringo*. idque recte.

OPTINERE ex Verrio Flacco, & Pandectis Fl. Vbi etiam *Optulit*, *Suptile*, *Suptilitas*. At quis Vſum doctiſſimi cuiuſque ſuffragio corroboratum, quo iſta cum B ſcribuntur, tentet conuellere?

ORACVLVM, & ORACLVM. Varro Myſterijs: *Priſca horrida ſilent oracla, crepera in memorib.* Maro: *Ad oraclum Phoebi.*

ORATA Sergiorum cognomentum in Tullio l. 1. de Oratore vetera teſtatus Exemplaria ſcribit P. Victorius, Feſti Fragmento, Plinio l. 9. c. 54. Feſto, Auguſtino lib. de Vita beata, Macrob. l. 3. c. 15. Non *Aurata*: quia nos Vſus deſtituit. At pro piſce apud Macrobium, Pliniumq. & alios *Orata*, & *Aurata* vetuſtius, vt *Caudex*, *Codex*: *Claudius*, *Clodius*. Apud Apicium in Pandectere *Aurata*.

ORBONA, non *Orbana*, Plinij l. 2. c. 7. Arnobij l. 4. *In tutela ſunt Orbonae orbati liberis parentes.* Nec nomen, nec rem Pintianus agnoſcit. Pintiani manus: Quamobrem cum egregiã haec dea *Orbona* orba ſit ſcriptore aliquo, qui eam celebret, nullibique omnino compareat, praeterquam hoc Plinij loco, ſic in animum induxi, vt exploſis omnium ſententijs *Orbonam* hanc tamquam *adulterinam, & ſuppoſiticiam deam exterminandam e Plinianis finib. putem.* Sic pro imperio Hiſpanus. V. *Suboles.*

ORCINVS LIBERTVS ſillabis omnino tribus, non *Orcinius* quaternis, apud Iuris auctores, quod ſit libertus teſtatoris defuncti, ſeu qui *Orci familiam* auxerit Apuleij verbo. Theophilus Anteceſſor: Κληθήσεται δὲ οὗτος παρὰ τοῖς Νομίμοις ORCINVS LIBERTVS, τουτέστι χαρωνικὸς ἀπελεύθερος. Iuſtin. l. 2. Inſtit. tit. 24. *Qui directo ex teſtamento liber eſſe iubetur, ipſius teſtatoris liber fit: qui etiam Orcinus appellatur.* Tamen quaſi dicatur *Orcinius*, habes in Martiale *Orcinianam* ſpondam. Alijs *Orcinus* duplici VV probatur magis. V. *Interneciuus*, & mox *Orcus*.

ORCVS vndeunde oriatur, caret Spiritu, quem Origini, atque Antiquitati ſerior inuidit Vſus, & melior. Ab *Urgendo* confragoſa eſt deductio, quamuis hoc Feſtus ſcripſerit. Ab Ὀυραγὸς alij: Alij ab Ἕρκος, remotius: Vicinius ab Ὅρκος. Nec ideo flatilem habet notam ratione iam prodicta, quam demunt Libri, & Grammatici, Eutyches, & Victorinus tam primae ſillabae, quam ſecundae. Alij ab Ὀρχὸς, *Orchus* aſperata vltima. Ita ſcribit Val. Probus, quem ſequitur Pierius adminiculatior antiquis aliquot Codicib. Ita I. Scaliger c. 22. de Cauſis LL. ex eo potiſſimum Naeuij: *Poſtquam eſt orchio traditus theſauro.* Vbi alij *Orchius*, vt *Achius*, *Achiuus*, *Dius*, *Diuus* immiſſo digammo natum volunt.

OREA, *fraeni* Titinnio, Trebellio, Feſto. *Oria* per *I* nauis piſcatoriae genus Plauto, & Nonio. *Horia* Feſto: Placiadae *Oria* leniter; & placet.

ORESTES. Cum *MSS.* Libri aſperant vocalem primam, ſubeſſe poteſt ratio? Aegre. An referunt Graecam vocem cum articulo O, quaſi Ὁ Ὀρέστης: vt deinde puſillum O deteratur flatu relicto?

ORFITVS per F Plinius l. 2. c. 31. *Inſcriptiones centenae*, *Sueton.* in Nerone. Cum Ph *Silij* Italici Editiones omnes. Recte Dig. l. 28. de Adq. vel omitt. hered. *Senatuſconſulto Orfitiano* cum T, non aeque lib. 3. *Inſtitut.* tit. 4. *Senatuſconſultum Orficianum* cum C.

ORICHALCVM *I* Latiari, afflata tertia. Eſt enim pura puta vox Graeca, vt notare eſt ex Apollonio lib. 4. & eius *Scholiaſte*, *Strabone* l. 13. *Stephano* de Vrbibus, Ariſtotele, Platone, *Suida*, Etymologo, *Steſichoro*; Bacchylide, Ariſtophane Grammatico, Polluce. *Item* ſecunda vocali per *I* breue: deſeritur enim a ſuo E: non autem diphthongus tota abijt in *I*, vt placitum *I. Scaligero*: tunc enim tendi oporteat: at breue eſt. Horatius in Arte:

Tibia non, vt nunc, orichalco vincta —— Maro:

—— *Alboque orichalco.* Valer. Flaccus l. 3.

—— *Paſſuque mouens orichalca ſonoro.*

Notatur nihilominus in Lexico Cyrillum inſcripto: Ὀρείχαλκον, *Aurichalcum plurale non habet.* Hanc notam rurſus infirmat Statius Thebaide decima:

Emicat effigies, & clara orichalca renident.

Abſque Flatu eam ſe vocem ſcriptam reperiſſe in omni Antiquitate Carrion adſerit Notis in l. 1. Val. Flacci. Hanc porro vocem non ex *Auro* confieri, indicio eſt epithetum Maronium, & Plinij liber 34. c. 2. & Pollux l. 4. c. 11. & alibi, alijque ſupra. *Orichalcum* Heſychius refert in

 claſſem

claſſem τῶν εἰκῇ διαδεδομένων, *temere traditorum.* Nihilominus agnoſcenda vox.

AVRICHALCVM. Feſtus: *Aurichalcum, vel Orichalcum quidam putant compoſitum ex aere, & auro: ſiue quod colorem habeat aureum. Orichalcum ſane dicitur, quod in montuoſis locis inuenitur. Mons enim Graece ὄρος appellatur.* Sic liber de Orthogr. vulgo Bedae tributus: *Aurichalcum, & Orichalcum dicimus.* Ioſ. Scaliger in Feſtum ariolatur Latinos *Aurichalcum* ſcripſiſſe pro Graecorum Ὀρειχάλκῳ. Auctor Gloſſarij: *Aurochalca, χρηματινά,* quo ſuper verborum binario redeundum ad Strabonem, Stephanum, & Plinium ſupra. Denique vt diſſeparata ponuntur a Soſipatro lib. 1. *Ferrum, orichalcum, aes aurichalcum.* Iſidori verba l. 16. c. 14. praetermitti iubet breuitatis furor. A Gloſſario ſupero facit Arrianus in Rubri maris Periplo: Ὠρόχαλκος, ᾧ χρῶνται πρὸς κόσμον, καὶ εἰς συγκοπὴν ἀντὶ νομίσματος. *Orochalcus, quo ad ornatum vtuntur, & concidunt in vſum nummi.* Hoc enim Ω coaluiſſe videtur ex *Au*, ſiue Αυ: Poteſt & coaluiſſe ex Ὄρος, Ὄυρος, Ὦρος.

ORICVLA veteres pro *Auricula,* vt *Coliculus pro Cauliculus.* Vide *Orata, Codex, Ploſtrum.* Saepicule apud Celſum *Oricularius,* ὠτεγχύτης eſt.

ORIDORIVS in Cyrilli Lexico ἀρχαϊκῶς ſcribitur pro Σκληροςόμος. Veteres adſpirabant parcius, nec duplicabant ſonas: ſic *Oridorium* ſcripſere, non *Horridorium.*

ORITHYIA diphthongo Graecanica rectum eſt Georg. 4. Metamorphoſeos 6.

Dilectaque diu caruit Deus Orithyia.

Alteram vocalem quibuſdam Libris ademtam nullus probo. Sic *Harpyia.*

ORMISDAS paſſim. Probus in Catholicis *Ormizas.* Neque diſplicet. *Ormiſdas* enim, ſiue *Hormiſdas* Doriſmum redolet. Prius tamen Conſuetudine receptius.

ORODAE caſu patrio ſcribendum cenſet Manutius in lib. 5. ad Attic. Epiſt. 21. ab *Orodes,* non *Orodis:* idque ex antiquo Beſſarionis Libro, vt *Anchiſes, Anchiſae.* Merito: nam & Aen. 10. legimus *Dignatus Oroden.* Sacrae paginae, ac Philo Iudaeus perpetuo tenore Ἡρώδου. Verum *Herodis* etiam legimus apud Eutropium, & apud Florum lib. 3. c. 5. *Orodem etiam remuneratus eſt.* Competentia iuuat, ab *Orontes, Orontae, Orontis, Oreſtes, Oreſtae, Oreſtis, Geryones, Geryonae, Geryonis.* Sic *Orodes, Orodae.*

OROETES Darij ſatrapes recte diphthongo ſcribitur in Herodoti Thalia, & Athenaeo. Praue *Orontes* apud Ciceronem de Finib. Bon. & Mal.

ORYZA Dioſcoridi, caeteris: Priſciano *Oruza,* varietate notiſſima.

OSCITO, & *Oſcitor,* Priſcian. l. 8.

OSCVLA rectiſſime: quamuis Codices nonnulli Georgicon 2. praeferant per B:

Interea dulces pendent ante obſcula nati.

OSROENI Euſeb. l. 2. Hiſt. c. 1. Πρὸς τὸν Ὀσροηνῶν βασιλέα. *Ad Oſroënorum regem.* Item Caſſiodorus. *Oſdroeni* ſunt Iornandis, Lampridij, Eutrop. Capitol. Alijs etiam aſpere *Hoſdroeni.* V. *Coſroës.*

OSIRIS Plut. lib. de Iſide. ac Oſiride: alias *Hyſiris.* Ibidem: Καὶ γὰρ τὸν Ὄσιριν Ἑλλάνικος Ὕσιριν ἔοικεν ἀκηκοέναι παρὰ τῶν ἱερέων λεγόμενον· οὕτω γὰρ ὀνομάζων διατελεῖ τὸν θεόν. *Etenim Oſirin Hellanicus Hyſirin poſuit audiſſe dici ab ſacerdotib. Sic enim vbique hoc numen vocat.* V. *Oaſis.*

OSTENSVS, OSTENTVS. Apuleius in Phaedone. *Et cauſam gignendi oſtenſurum, & immortalitatem animae reperturam.* Varro Rerum R. *Oſtenſus ſol.* Idem Diuinarum 3. *Salute oſtenta.* Cato pro L. Caeſare. *Quod ego me ſpero oſtenturum,* ac de RR. c. 6. *Soli oſtentus erit.* Pacuuius in Medo: *Eccum in ipſo tempore oſtentum ſenem.* Lucan. in 1.

Vt ſcelus hoc Syllae, caedeſque oſtenſa placeret.

OSTES pro *Hoſtes* Priſcis Tullij Monumentis adſcribit P. Victorius.

OSTIA vrbs abſque Spiritu ex *MSS.* octo docet Pontacus, ex Eutropio, & Antonini Itinerario. Adde Strab. l. 3. Melam. l. 2. c. 4. Plin. l. 3. c. 5. Suidam, Sueton. in Tiberio, & Caligula, Aur. Victorem. Ratio flagitat ex Dioniſij lib. 3. Antiq. Rom. Ἣν ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος Ὠστίαν ὠνόμασεν, ὡς δ᾽ ἂν ἡμεῖς εἴποιμεν Θύραν, ab *Oſtio. Quam ab euentu Oſtiam nominauit, perinde ac ſi dicamus oſtium.* Feſtus: *Oſtia vrbs ad exitum Tiberis appellata.* Vide Liuium, & Suidam. *Hoſtia* cum Spiritu quibuſdam Libris inſcriptum perperam, nec idonei ad hoc fulciendum promi poſſunt Auctores. Nam ipſum *oſtium,* vnde *Oſtia* Dionyſij iudicio ἀπὸ τοῦ ὠθεῖν ab arcendis, propellendiſque, quae volumus non iniiſſe oſtia clauſa. Neq. adſpiratio priſcis adſcribenda ſeculis: tunc enim nulla fuit. Suidas alibi eandem cum Dionyſio aperit Originem.

OSTIVM. V. *Oſtia.*

OTACILIVS abſque C. Martialis: — *Breue rus emit Otacilius.*

In Si-

In Siſenna Riccobonus C iniecto: *Octacilium, legatum cum ſcaphis.* Sic Graeci. Polyb. l. 1. Οἱ καταςαθέντες ςρατηγοὶ, Λεύκιος Ο'υαλέριος, καὶ Τίτος Ο'κτακίλιος. Etiam in Saxo Capitolino: *L. Valerius M. F. L N. T. Octacilius C. F. M. N. Craſſus.* An verſu imperante vncinatam literam neglexit Epigrammatographus? Manutio neque *Octacilius* cum C placet, neque *Ottacilius* geminis TT.

OTHONIEL Iudicum 3. iuxta Chaldaicam, & vulgariam Editionem. At οἱ 70. Interpretes, Euſeb. in Chronicis, & lib. 10. de Praepar. c. 3. *Gothoniel*, quam ſcriptuiam exhibent τῶν 70. Romana editio, Complutenſis, & Antuerpienſis a Pontaco comparatae. Iuuat Heſychius, qui commeminit quibuſdam ſcriptum γίαρ, γίλυ[illegible]ρον pro ἔαρ, ἔλυ[illegible]ρον. Idem: Γία, ὁδὸν pro Ι'α· Γιτία pro Ι'τία.

OTIVM cum T, non C Libri veteres. Q. Papirius *In his ſillabis ſonus literae Z immiſſus inueniri tantum poteſt, quae conſtant T, & I, & eas ſequitur vocalis quaelibet, vt Tatius, Otia, Iuſtitia, ſimilia.* Pierius in ſecundum Georgicon: Scribendum *Otia* per T ex Mediceo Codice, & Marmorum conſenſu. Item in Vaticano & antiquiſſimo, & maxime caſtigato Terentij:

Diſſolui me, otioſus operam vt darem tibi.

Quo loco in vulgarijs Libris eſt *Ocium.* Nonnullis tamen Libris eſt *Ocium* cum C. Placitum id Mureto: quandoque Lambino, & quandoque diſplicitum. In inſula Tiberina:

IN. OCIO. ET. QVIETE. REDDATVR

Scriptionem eum C exſibilat Goropius: nos Goropianae Originis *Otij* fabricam. *Negotiari, Negotiator* per T conſimiliter. Vetus Inſcriptio in area, quam ab Neroniano incendio Domitianus dedicauerat: ET. HAC. LEGE. DEDICATA. EST. NE. CVI. LICEAT. INTRA. HOS. TERMINOS. AEDIFICIVM. EXTRVERE. HABERE. NEGOTIARI

Romae apud Pallonios:

L. LEPIDIVS. LIB. HERMES
NEGOTIATOR. AERARIVS

OTRICVLVM O breui, ac per T in Ptolemaei, Strabonis, & aliorum Graecis Libris. At ſecunda litera C, non T in Plinio l. 3. c. 5. *Tiberis propter aſpera, & confragoſa, ne ſic quidem praeterquam trabibus verius, quam ratib. longe meabilis fertur, per CLM. paſſuum, non procul Tiferno, Peruſiaq. & Ocriculo.* His Origo euoluitur: nam Odyſſ. l. Μαρμάρῳ ὀκριόεντι βαλών. *Saxo aſpero petens, aſperum* exponunt Euſtath. & Heſychius: Quo ſuper Feſtus: *Ocrem antiqui, vt Atheius Philologus in libro gloſſematorum refert, montem confragoſum vocabant, vt apud Liuium:*

Sed qui ſunt hi, qui adſcendunt altum ocrim?

Et: *Quem Chiro in Pelio docuit ocri.*

Verum Plinij l. 3. c. 14. cum T *Otriculani.*

OVVERTIT, OVVIVS pro *Obuertit, Obuius,* Marius Victorinus.

TVS-

TVSSANO DES-BARBIEVX GRAECO.

D*IV te amo ex animo: nec ignoras. Huiuſce meae in te propenſionis cauſarum abunde eſt: nec illa poſtrema, quod philograecus es: parcius loquor: explebo numerum: quia Graecus es. Vbi eductum igitur te dicam? Athenis Atticis. Audi mellitiſsimum Iſocratem in Panegyrico:* μᾶλλον Ἕλληνας καλεῖσθαι τοὺς τῆς παιδεύσεως τῆς ἡμετέρας, ἢ τοὺς τῆς κοινῆς φύσεως μετασχόντας. *Latine tibi ſi dixero, ſim iniurius; imo iuris tui amãs, ac retinens ſapientiſsimã Oratoris vocem cum alijs communicabo:* Graecos potius vocitari doctrinae noſtrae (*loquitur Athenienſis*) quam communis nobiſcum natiuitatis participes. *Hoc de te mihi perſuaſit* Linguae Graecae Breuiarium, *quod opus exquiſitiſsimum, atque abſolutiſsimum cui dedicaretur, cum ſecum diſputaret Auctor vir inter ſuos doctiſsimus iuxta, ac probiſsimus, non alium Graecum ex orbe toto, quam* TVSSANVM DES-BARBIEVX *legit. Lectionem hanc ſequi volui, eaque via amicitiam, cuius vinculum firmius nullum eſt, quam ſtudiorum conſenſus, tecum iungere. Congreſſu primulo* αὐτομάτως *Bibliothecæs tuae lautiſsimae fores bipatentes, cuius librorum raritas, nouitas, faberrima coagmentatio in ſummam admirationem me rapiebat. At cum de pluribus monumentis, vt forte in manum veniebant, iudicium ferres, pluriſariamque lectionem aetate in iſta iuuenili animaduerterem, obſtupeſcebam. Macte, inquam, mi* TVSSANE, *his diuitijs: nec in rem aliam vllam quam in libros, opes patrias tam affluentes potes melius effundere: ſunt enim omnigenae ſapientiae theſauri. Auri montibus legionem alat Craſſus: Croeſus inaniter glorietur: tu opibus tantis venturae ſenectae ſubſidium paras, & immortalitati viam aperis. Nunquid aliud vota concipiunt tua? Vt ſuccreſcat genus: vt ſint qui libris tuis haereant, & gaudeant heredes.* Ἥρη Ζευξιδία, *& Subigus te adiurint: hoc in manu tua eſt. Vnum porro interpediat, opum vis inuidenda, cui parem vel ex nobilitate vix, aegreque inuenias. At quo te cumque flectes, dabis operam, ne potius occurant* εὐλογοφανῆ νοήματα, ἀλογικά· τοῦτο γὰρ καὶ τοῖς εὐφαντασιώτοις συμβεβήκεναι πέφυκε κἀν τῷ ἐφηβάρχῳ ἀπειριστικῶ. *Nimius ſum: a tuis ad mea te diuertam ea lege, vt tua fiant, tuique deliberij, ac iudicij. Ades mihi modo ad ſubiectam tabulam. Neque pauca ſunt:* Palangae, Palilia, Palanteum, Paulus, Papa, Papyrus, Parapſis, Parochia, Paroecia, Penna, Pharmacuſa, Phoebus, Polymnia, Pirene, Poplicola, Phrenitis, Phreneſis, Praecoquum, Praegnas, Proelium, Prooemium: *denique* Pulcer *ſe ingeret:* Puluix *obuolitabit.* Pellege, *ac tibi curae ſit fama* Poſtuma, *quae Antonino Imp.* ὑστεροφημία *eſt.*

TRA-

TRACTATVS
DECIMVSQVINTVS.

P

PACIFICO, PACIFICOR, Priſcian. l. 8. Silius: *Pacificans diuos.*

PACILVS Furiorum cognomen, non *Pacilius*, Pighius in *Aequipeta.*

PACISCO, PACISCOR. Naeuius Belli Poenici lib. 7. *Id quoque paciſcunt, vt moenia ſint, quae Lutatium reconciliant, & captiuos plurimos Sicilienſes paciſcit, obſides vt reddant.*

PACO, PAGO, PANGO. De primo Feſtus: *Pacionem antiqui dicebant, quam nunc Pactionem dicimus. Vnde & Paciſci adhuc, & Paco in vſu remanet. A Pactione* Capito *Pacem* putat dictam. In *XII.* Tabulis:

REM. VBI. PACVNT

Libro ſecundo ad Herennium per G: *Rem vbi pagunt, oratione pagunt.* Ex ea ſcriptura *Paginae.* Tandem *Pango*, vt *Menſa* ex *Meſa.* vnde *Pangi* dicuntur plantae.

PAEDOR, vnde *Paedidus, ſordidus* ἀπὸ τῶν παίδων, quorum ingenium eſt fere ſordidulis reculis immiſceri. Indicat Feſtus. Sic ab eorum *Cunis Inquinare.*

PAENE pro *Fere* cum AE, Libri veteres, Lapides omnes Manutij fide. Ita in Terentio Palatino, & Marmore Fabricij 47. In vetere Auſonij Libro teſtimonio Eliae Vineti, ita in Pandectis Florent. Briſſon. fide Παρέργ. Lib. ſingulari, & Anton. Auguſt. Dialogo X. Antiq. Rectene ſcriptum video *Paene* cum diphthongo? Recte: nec aliter ſcribi poteſt. Itaque ſcriptum perpetuo vidi in membranis a me comparatis Pandectarum Florentinarum. Haec ille. Epigramma vetus Romae in aedib. Gentilis Delphini:

DOCTA. ERODITA. PAENE. MVSARVM. MANV

Alij eadem volunt ab Origine cum *Penitus*, & ſcriptionis eiuſdemmodi. Alij diphthongum admiſſam volunt, vt ſecernatur a *Pene* ſexto caſu. Alij per *Oe* ſcribunt ex acquiſitiuo caſu Ποινῇ quod vix, aegre, difficulter fit, id *Poene*, ſeu Ποινῇ fieri dicatur. Vernacula noſtra *Cum poena, Non ſine Poena.* Neque id diſpliceret, ſi dationi iſtius modulus, non repugnaret. Ouid. *Paene puer puero iunctus amicitia.* At quid ſi tertius ille caſus Vſu creberrimo, vt vaſa, biuocalis parte mutilatus fuit, & relicta ſillaba breuicula reddita?

PAENITET ſcribit prima diphthongo Manutius Libris veterib. & Virgilio Carpenſi auctorib. Adſtruit e Romano Virgilij Codice, & MSS. aliquot Pierius. Sed, inquit, O ei formae inſitum eſt ex Etymo: cum *Poenitentia* dicta ſit, quod *Pone teneat.* Aliter, alter. A *Poenitens* fit Poenitentia, vt a *Continens, Abſtinens, Continentia. Abſtinentia. Poenitet* autem a *Poena* hoc ex Graeco Ποινῇ: quare omnia per Oe ſcribenda. Hinc *Punio*, vt ex *Moenib. Moenio, Munio.* Vt a φοίνικος, *Punicus, Bellum Poenicum* Naeuio, Silio, & Liuio *Punicum.*

PAEONIIS *reuocatum herbis* Aen. 7. & 12. *Paeonium in morem* duo ſunt ſuffragia, quae Fr. Moſchi verſum damnant, cuius principium: *Poeonias artes* —— Ac ne cui τὸ O caliginem offundat, per Ae ipſe Orthographiae Canon Homerus Iliad. ε.

Τῷ

Τῷ δ' ἐπὶ Παίων ὀδυνήφατα φάρμακα πάσσων.

I ad Heſychium.

PAESVS, APAESVS, Iliad. β. Δῆμον Ἀπαισοῦ, quem locum reſpiciens Didymus in id lib. 4. —— Ὅς ῥ' ἐνὶ Παισῷ Ναῖε πολυκλήμων —— ait: Παισός, πόλις Τροίας, ἣν ἐν ἄλλοις Ἀπαισὸν μετὰ τοῦ Α προσηγόρευσε. *Qui in Paeſo habitabat multarum poſſeſſionum dominus. Paeſus Troiae ciuitas, quam alibi cum A dixit Apaeſum.* Ariſtoteli Problemat. ſect. 23. — Παῖσα λίμνη. *Paeſa lacus,* I ad Strabonem in 13. Heſychius: Παισός, πόλις, καὶ ποταμός: *Paeſus, ciuitas, & fluuius.*

PALAEMO, PALAEMON. Aeneïdę V.

—— *Inouſque Palaemon.*

Thebaidos 8. *Palaemon aduolat.* Fabius l. 1. c. 5. *Palaemo, Telamo, Plato (nam ſic eum Cicero quoque appellat) quia Latium, quod O, & N literis finiretur non inueniebat.* V. *Agamemno,* & Tractatum de Variantia Vol. 1. Si *Palaemon* interpreteris, erit ἔμπειρος τῆς παλαιστικῆς, inquit Etymologus: *Paleſtrae ſciens, expertus:*

PALAEPOLIS *fuit haut procul inde, vbi nunc Neapolis eſt,* Liuius lib. 8. addito: *Inter Palaepolim, Neapolimque loco opportuno capto.* Alij *Palaeopolis* auctius.

PALAESIMVNDVS cum diphthongo praeſcribit Pintianus in Plinium lib. 6. cap. 22. contra fidem Librorum omnium. Sed a Pintiano eſt manifeſtaria compoſitionis ratio.

PALAESTRA, παλαίστρα, pura puta vox Graeca. De ſcriptura Pyrrhonij ambigant. Maronis 6. *Pars in gramineis exercent membra palaeſtris.*

Heſychius: Παλαίστρα, ὅπου οἱ παῖδες ἀλείφονται: *Palaeſtra, vbi vnguntur pueri.*

PALIMPISSA, PALIMPSESTVS cum M. Tullio. Nec apud Plutarchum tom. 3. abnuo βιβλίον παλίμψηστον (ſi modo haec Plutarchi manus) tam enim Πάλι in compoſitione locum habet, quam Πάλιν. Neque eum Plutarcho conuenit Latij Conſuetudo: ideoque in ſimili Plinij lib. 24. c. 7. ſcribitur *Quidam iterum decoquunt, & vocant Palimpiſſam.* Apud Heſychium per N: Παλίν πιττα, ἑφθὴ πίττα.

PALANGAE, PHALANGAE, PALANCAE, PLANCAE. Varro transmouendis carinis *Palangas* ſubijcit lib. 4. de Vita PR. apud Nonium. Alij, vt matre natum, cum Spiritu repraeſentant, vt ſint Φάλαγγες, Φάλαγγαι. Ita Pollux lib. 7. & Graeci caeteri. At veterrimi Latinorum non ſemper iere tam preſſe in veſtigia Graecorum, & Spiritum multis ademerunt, quibus indebant illi, ex eo Φοινίκεον, *Puniceum*, quod ab Aeolibus accepere Opici. Certe Nonius *Palangas* vocat, & Afranij eſt *Palangare.* At Beda lib. de Orthogr. *Phalanga fuſtis, cui quid deligatur.* Victruuius ſimiliter *Phalangas.* Item S. Ambroſius Ser. 72. de S. Cypriano: *In Phalanga proprijs humeris detulerunt.* Septuaginta Seniores Numeror. c. 13. dixere Ἀναφορέας. Varronem, caeteroſque illumino ex Apollonio lib. 2.

—— Ξεστὰς στορέσαντο φάλαγγας.
Τὴν δ' ἐπὶ κατάντη κλῖναν ἐπὶ πρώτῃσι φάλαγξι,
Ὥς κεν ὀλισθαίνουσα δι' αὐτάων φορέοιτο.
—— *Raſas ſtrauere phalangas.*
Pronam autem primis inclinauere phalangis,
Ferretur per eas, flueretque vt lubrica nauis.
Ibidem: Νηλοῦ ἐκ κοτίνοιο φάλαγξ. ——

Edidit quoque Gelenius lib. 12. Plinij cap. 4. *In tributi vicem regibus Perſidis e materie eius* [ebeni] *centum phalangas tertio quoque anno penſitaſſe. Palancas, & Plancas* pro eodem habuit Hermolaüs ſecundis in 8. Plinij librum curis, qui *Placarum* nullo modo ſcribi voluit. V. *Plancae.*

PALLANTEVM, PALLANTIVM, PALANTIVM, PALATIVM. Duo prima figurantur ex Παλλαντεῖον alterutra procidua ſonora, Maro lib. 8.

Arcades his oris genus a Pallante profectum, &c.
Pallantis proaui de nomine Pallanteum.

Maronem intellige ſecundum ſeculi morem, & Orthographiam. Liuius lib. 1. *A Palanteo vrbe Arcadica Palantium, deinde Palatinum montem appellatum.* Liuius vdam vnam detexit, Plutarchus in Galba, & Dionyſius Halicarnaſſeus, apud quem Πάλας quoque vda ſolitaria recte de priſci aeui more ſcribitur. Recte apud Stephanum: Παλλάντιον πόλις Ἀρκαδίας duabus vdis; quia Graecia geminabat, non Latium vetus. Vdam repoſuit Maro vel medij ſeculi exemplum referens, vel carminis lege. Ioſephus Scaliger in Varronianis: *Palatium* Φαλάντιον. Ita vocabant ſumma iuga veteres Latini, & Graeci. Vnde *Phalae*, & *Phalantum* Etruſcis Coelum.

D. Auguſt.

D. Auguſt. lib. 4. de Ciuit. cap. 8. *Unde & Palatum Graeci οὐρανόν appellant: & nonnulli inquit* [Varro] *Poëtae Latini coelum vocauerunt palatum. Palatinus* vbi ſcriptum duobus L?

—— Palatinus quaecumque recepit Apollo.

Cecidiſſe L alterum cum N aeuo politiore teſtis mihi locupletiſſimus, & inſtar mille ſcriptorum Dionyſius Halicarnaſſeus lib. 1. Παλάντιον, ὡς ἀπὸ τῆς ἐν Ἀρκαδίᾳ σφῶν μητροπόλεως· νῦν μέντοι Παλάτιον ὑπὸ Ῥωμαίων λέγεται συγχέαντος τοῦ χρόνου τὴν ἀκρίβειαν, καὶ παρέχει πολλοῖς ἀτόπων ἐτυμολογιῶν ἀφορμάς: *Palantium quaſi a ſua in Arcadia metropoli. Nunc tamen Palatium a Romanis dicitur, temporis lapſu confuſa ſcriptionis accuratione, praebuitque hoc multis abſurdarum occaſionem Etymologiarum.* Abſurdas illas apud Feſtum inuenies. Expreſſim Dionyſius: Χρόνῳ δὲ ὕστερον μετέπεσε τὸ ὄνομα ἐν ἀναιρέσει γραμμάτων τοῦ τε Λ, καὶ τοῦ Ν: *Procedente tempore excidit ea vox ſublitis literis L, & N.* Ex Dionyſij fontibus hauſit Pauſanias in Arcadieis, eademque de collapſis literis verbatim repoſuit. Non ignoramus Montis, Vrbis, Regiae haec fuiſſe nomina: ſed ab eadem cognatione fluxere omnia.

PALASEA, PLASEA. Arnobius lib. 7. *Quid omenta? quid Palaſea? ſiue, vt quidam cognominant, plaſea? Bouis cauda eſt plaſea ſiligine, & ſanguine delibuta.*

PALICI, non *Paloeci*, non *Paliſci*, vt apud Ariſtotelem lib. περὶ θαυμασ. ἀκουσμ. Vide Macrob. lib. 5. cap. 19. Polemonem περὶ τῶν ἐν Σικελίᾳ θαυμαζομένων ποταμῶν, Diodorum libb. 11. & 36. Stephanum, noſtra denique Siliana, ex quibus Orthographia vocabuli huius certo conſtitui poteſt. Nonni lib. 13. incorrecte:

—— Οἵτε Παλίγγων
Ἕδρανον ἀμφενέμοντο —— pro Παλίκων.

Silius lib. 14. *Praeſenti domitant periura Palici*
Pectora ſupplicio —— Maro in 9. *Placabilis ara Palici.*

V. Stephanum de Vrbibus. Heſychius Παλικοί.

PALILIA, PARILIA. Chariſius lib. 1. *Palilia dicuntur. Pales enim dea paſtoralis eſt, cuius dies feſtus, Niſi quod quidam a partu Iliae Parilia dicere maluerunt.*

Ouid. Faſt. 4. —— *Palilia poſcor:*
Non poſcor fruſtra, ſi fauet alma Pales.

Plutarchus in Romulo diſertim: Πρὸ τῆς κτίσεως βοτηρικήτις ἦν αὐτοῖς ἑορτὴ κατὰ ταύτην τὴν ἡμέραν, καὶ Παλίλια προσηγόρευον αὐτήν. *Ante Romam conditam paſtoricia quaedam feſta erant hoc die, Palilia nominabant.* Cicero 2. de Diuin. Perſius Sat. 1. Properr. Tibull. Plin. *Sidus Palilicium* lib. 18. cap. 6. Feſtus: *Pales dicebatur dea paſtorum, cuius feſta Palilia dicebantur. Uel, vt alij volunt, dicta Parilia quoniam pro partu pecoris eidem ſacra fiebant.* Idem: *Parilibus Romulus vrbem condidit.* Hanc ſcriptionem per R vi adſerunt. Victorini manus: *Parilia dicuntur, non Palilia, non a Pale dea: ſed quod eo tempore omnia ſata, arboreſque, & herbae parturiant, pariantq.* Athen. lib. 8. Παρίλια πάλαι μὲν καλούμενα, νῦν δὲ Ῥωμαῖα. *Parilia olim vocitata, nunc Romana.* Dionyſ. lib. 1. Antiq. R. Παρίλια, θύουσι δὲ ἐν αὐτῇ περὶ γονῆς τετραπόδων οἱ γεωργοὶ καὶ νομεῖς. *Parilia, quo feſto pro quadrupedum genitura immolant agricolae, & paſtores.* Dio l. 45. Cenſorin. l. 21. Suidas, Cicero, Solinus, Paterculus. In Calendario vetere PAR Varro, Manutius, Andr. Brabantus rem incertant magis: nam auctorum Exemplaria controuerſioſa ſunt: res veterum teſtimonijs vetuſtatis agitanda.

PALLANTINI, vda repoſita, indito N. Ita Strabonis, Melae, Ptolemaei, Antonini, veteres Libri. Non *Palatini*, vt ſcribitur in Plinio l. 3. c. 13. cum Vacceis eos annumerante.

PALLAS non *Pallans*. Probus nomen hoc in As terminari tradit, atq. alibi erroris probrum offundit putantibus genitiuum *Pallantis* eſſe a *Pallans*, aitque *Pallas Palladis*, *Pallas Pallantis* Accentu ſolo ſecerni, Graecis notiſſima ſecretione. Natus error ex linea tranſuerſa, quae longioris ſillabae index olim, non autem pro N ſuperimpoſita. Nihilominus elaboratus opere Corinthio cippus:

VOLVSIAE
ARBVSCVLAE
PALLANS. Q. N.

Similiter ASPRENANS. CALPVRNIVS
TORQVATVS. PATRI. SVO

Errorem prodit Inſcriptio altera in aede D. Caeciliae trans Tiberim:

ASPRENATIS. CAESIANI

 Tantun-

Tantundem de *Atlans* dictum eſto, quod non infrequens in priſcis Inſcriptionib.

PALLEVM per E, qui ſcripſere, a Soſipatro refelluntur.

PALPEBRAE, PALPETRAE: cum B peruicit Vſus. Chariſij lib. 1. verba ſunt: *Palpetras per T Varro ad Ciceronem XIII. dixit: ſed Fabius lib. de Animalibus primo Palpebras per B. Alij dicunt Palpetras genas: Palpebras autem ipſos pilos.* Certe a *Palpitando*, & ſaliendo primitus *Palpetras*, poſtilla *Palpebras* ſcriptum ariolor.

PALPO, PALPOR Priſcianus lib. 8. ſcribi teſtatur.

PAMPHYLIA, & I Latiari *Pamphilia.* Vide Pontacum ad Euſebij Chronica.

PANACEA nuda vocali, non diphthongo. Graece Πανάκεια. Sed & Πανάκης: vnde Plinius: lib. 25. cap. 3. *Panaces ipſo nomine omnium morborum remedia promittit.* Lucret. lib. 4.

— *Quaecumque ſuo de corpore odorem*
Exſpirant acrem, panaces, apſinthia tetra.

PANCHATES cum *Ch*: Graece Παγχάτης deciſo I ex Παγχαίτης. Nomen eſt equi Silij lib. 16. Interpreteris quaſi *Totus villus*, villoſiſſimus: iuba maxime ſuperbit equus: & decora eſt cauda quam prolixa. Sic ἐϋπλοκαμοχαῖται apud Heſychium.

PANDATARIA cum A in tertia, Plin. lib. 3. cap 6. Tranquillus in Tiberio, Stephanus. Raro, inuenias *Pandateria* per E in eadem ſillaba: ita in Plinij MSS. per E. Stephano Πανδατερία.

PANORMVS, PANORMITANVS Graecos apud Daſcam non habent: neque in vllis Silij, Maronis, Liuij, aliorumque Libris mihi conſultis. In vocibus paene innumerabilibus Adſpiratio media vaneſcit. Contra Iouianus lib. 2. de Adſpiratione: *Adſpirandum eſſe his vocib. ſatis aperte declarant Lapidum Inſcriptiones, quae in ea vrbe ab Adriani temporibus in hanc vſq. diem exſtant.* V. *Prooemium, Synodus.*

PANTAGIAS I Latiari, ſiue παρὰ τὸ πάντα ἄγειν (quod *agat omnia*) Placuit in Silianis hoc, & Claudianus lib. 2. de Raptu Proſerpinae indicat:

— *Saxa rotantem Pantagiam* —

ſiue ἐκ τοῦ παλαγεῖν (*a Murmure*) iniecta N. Perperam ſcribunt, qui hanc Originem ſecuti *Pattagias* duplici T nobis inculcant. Ea re claret Spiritum in Sonora tertia diſconuenire. Neq. enim eſt in Πάντα, neque in Παλαγεῖν. Scribitur & *Pantagies*, quod Volum. 1. de Antiqui LatI Orthogr. inuenias Tractatu de Variantia.

PANTHERA in recto, vt *Cratera, Caſſida, Chlamyda.* Vlpian. de Emtion. & Vendit. L. Emtorem. *Veluti cum futurum iactum retis emimus a piſcatore* • • • • vel *pantheram ab venpe.* Budaeus Annotationib. prioribus in Pandectas opinatur, *Panthera*, orum πληθυντικῶς. *Pantheron*, vt *Panagron* ſcribi non negamus, nec ille nobis alterum adimat.

PAPA vti vulgo, an *Pappa*? Suidas: Λέγεται παρὰ Συρακουσίοις ὁ πατὴρ Πάπας καὶ κατὰ ἀναδιπλασιασμὸν τοῦ Π, Πάππας. Pater apud Syracuſios dicitur *Papas*, & reduplicatione Π *Pappas.* Homerus Iliad. ε.

— Ποτὶ γούνασι παππάζουσι. *In genibus pappam, ſeu patrem appellabunt.*

Eundem Anadiplaſiaſmum agnoſcit Etymologus. Philemon apud Athenaeum lib. 8. Χαῖρε πάππα φίλτατε, *Salue pater cariſſime.* Iuuenalis:

— *Praeguſtet pocula pappas.*

Vide notata Baronio ad Martyrologium Ianuar. 10. Παππίας παρὰ τὸ Πάππα, Etymologus. *Papa* ſimplici P depoſcit aeui huius Conſuetudo vbique in Pontificijs edictis, diplomatis, programmatis. Sic apud S. Cyprianum, Nilum, Sidonium, ſaepius. Agnouit ante Suidas, & politiſſimus Caninius P alterum quandoque deciduum, & apud Photium in Nomocanone vnico P ſcribitur. Adde quoque permultis *Papias* vnico P ſcriptum. V. Diodorum Siculum lib. 3. V. Heſychium.

PAPAVEREM caſu incuſatiuo ſcriptitabant veteres: nouiores *Papauer* vna ſillaba minus. *Infriaſſe papauerem* Varro dixit in Admirandis teſte Soſipatro, & Plautus:

Tam cito conſit, quam ſi obiicias formicis papauerem.

PAPVS vnico P cognomen Aemiliorum, Lapides Capitolini, Pighius V. Annal. alijque. *Pappus* geminato PP Scholia Graeca in Theocritum, & Plautus pro cardui flore, aut cinarae. Lucret. — *Nec plumas auium, papposque volantes*

Aut pro parte barbae labro ſubiectiori inſidentis apud Suidam: Πάππος, αἱ ἐπὶ τοῦ κάτω χείλους τρίχες. *Pappus, pili in labro ſubiectiore.*

PAPY-

PAPYRVS Y Graiorum Plin. lib. 13. c. 11. & Dioſcor. l. 1. πάπυρος. Inde *Papyrius* Romanum nomen cur eadem vocali praeditum non ſit? An quia [illegible] in T. L[illegible] Epiſtula magis arrident *Siına*, *Hiems*, *Stilus*, *Inclitus*, *Cipeus*, *Lacrima*, [illegible] & *Papirius*. An alioqui omnis lingua Latina tur[illegible] ſcenici ill[illegible] cenſet. Cur [illegible] Hal[illegible] *Halcyonis* in τῷ *Pervoigare*? Cur in Arateis Cicero *Procyon*? Cur [illegible] *Cibele*, nemo *Cibele*. [illegible] *Charybdis*, *Scylla*, *Geryon*, & *Geryones*, *Myoparo*, *Nyſicrax*, *Pyramidion*, *Pygmaei*, *Scyrus*, *Syrus*, *Smaragda*, *Sycophanta*, *Hydrargyrus*, *crocum Corycium*, *Cydonius*, *Cymbalum*, *Hecyra*, *Libye*, *Aegyptus*, *Cyrus*, *Abſyrtus*, *Polydamas*, *Polycletus*, *Aſſyrius*, *Babylon*, *Calydon*, *Hyſtaſpes*? Cur non haec etiam deformauit Italia, vel Graeciae contemtione, vel ſuorum precio, vel ſua ſcribendi auctoritate? Quae vero frons auſit haec aliter Graecis ſignare? *Babytace*, *Palmyra*, *Cynoſ flumen*, *Cynocephali*, *Pentedactylos mons*, *Troglodyte*, *Scytala*, *Tyrus*, *Palaetyrus*, *Elymus*, *Ichthyophagi*, *Syrtis*, *Lycaeus*, *Satyrus*, *Polybius*, *Cyrene*, *Lilybaeum*, *Cyclades*, *Lydia*, *Byzantium*, *Pyrene*, *Lyſimachus*, *Hyperboreus*, *Cyprus*, *Mycone*, *Gyarus*, *Pachynus*, deniq.

Nauita quas hyadas Graius ab imbre vocat?

Quid? non diſpeſces Romuli *Aſylum* ab *Aſilo* Maronis? Id Origo, Res, Vſus, Variantia depoſtulant. Lapidibus Capitolinis eſt *Papirius* I Latij. At non ſemper triumpho petitur Capitolium. Nec interim inficias eo Y verſum quandoque Latino I, vt *Aemilius*, cum dicat Homerus, Αἱμυλίοισι λόγοισι θέλγει: ſed an id factum, fieriue debuerit in *Papyrius*, hoc vero modo agitur. Certe pluribus Plinij locis ex editione Gelenianа *Papyrius* vulgatur. In Suida. Πaπίριος, ὄνομα κύριον ex Aldina editione. Olim *Papyſius* ſcriptum eſt. Nota Ciceronis eſt epiſt. 21. lib. 9. ad Familiares: *Ante L. Papyrium Craſſum, qui primus Papyſius eſt vocari deſitus.* Neque Suidam ſequi nefas, praeſertim Manutio veteribus Epigrammatis ſubnixo ducatum praebente, ex quo vnum trans Tiberim ſic habet:

D. M.
C. PAPIRIVS. C
LIB. FELIX. FORO
CORNLI. MILIT

PAPYSIVS. PAPYRIVS, PAPIRIVS. V. *Papyrus.* Addatur his Feſtus: *Papiria tribus a Papirio appellata eſt.*

PARAETONIVS biuocali ſecundam obtinente ſedem, adſpiratione non addita tertiae. Eſt enim Etymum ἐκ τοῦ παρατείνεσθαι vt his Strabo paene indicat: Μαρμαρίδαι προσχωροῦσιν ἐπὶ πλεῖον τῇ Κυρηναίᾳ, καὶ παρατείνουσι μέχρι Ἄμμωνος. *Marmaridae partem maiorem regioni Cyrenaicorum ſunt finitimi, & Ammonem vſque porriguntur.* Dicti ergo quaſi Ammonis vicini. Dixere autem Παραί Κατάι pro Παρά, Κατά, quod obſeruitarum Stephano: Πόλις Παραιτονίου Λιβύης Ἀρσινόη, *Africae Paraetoniae vrbs Arſinoe*, ſaepius. Silius lib. 17.

Colla Paraetonius ſerpens ———

Recte quoque habet Priſca Inſcriptio:

ΠΑΡΑΙΤΟΝΙΩΝ. ΤΗΣ. ΙΕΡΑΣ. ΚΑΙ. ΑΣΥΛΟΥ *Paraetoniorum ſacrae, & aſyli ius habentis.* Editi Libri Latinorum paene omnes peccant addito ſpiritu ipſi T. Nec ſatis correcte apud Procopium *Paratonium* alterius vocalis iactura. Quod etſi Origini congruentius, Vſus tamen inueterauit cum biuocali. S Hieronymus in Hilarione. *Ad maritimam vrbem Libyae Paraetonium.*

PARAPSIS, PAROPSIS tertius. S. Epiphanius contra Gnoſticos. Παροψὶς, ἡ τρυβλίον. Etymologus. Παροψὶς τὸ μέγα τρυβλίον. Heſychius. Λεκὶς. παροψὶς. Athenaeus lib. 2. cap. 18. Παροψίδες, καὶ λίθος, item cap. 19. 23. Matthaei 23. Τὸ ἐντὸς τοῦ ποτηρίου, καὶ τῆς παροψίδος. *Quod deforis eſt calicis, & paropſidis.* Atque in D. Chryſoſtomi commentarijs per O, terque, quaterque. Similiter Pollucis lib. 6. cap. 4. ſect. 5. apud quem lib. 10. cap. 23. ex Antiphanis Boeotia: Ἐν παροψίσι βολβούς: *In paropſidib. bulbos.* Rurſus Heſychius. Παροψὶς, ὀξύβαφον, ἢ ἐμβάφιον. Suidas eadem verbatim. Solipater. *Paropſides ominino genere dicuntur a pulmentario videlicet, quod Graeci ὄψον appellant.* Adriano Iunio per A gratius eſt *Parapſis*. Non vult ille ἐκ τοῦ Ὀψωνεῖν: ſed ex Ἀψῖδος, ob figuram conuexae contrariam, atque in orbem prope inclinantem. Tu ſis, vide. Nihil in eo firmum. Si ex ὄψον fiat Πάροψις, e amat rationem cum alijs communicari. Eſto, in ſexcentis alijs hoc euenit. Meretur tamen auxiliares manus noſtras. *Parapſis* per A in ſecunda ſede eſt in Arbitro, & Duza. A, ne quid diſſimulem, reperi quoque Heſychio viſum id dubitabile. Παραψίδες, ἢ παροψίδες τὰ μεγάλα τρυβλία. *Parapſides, ſeu Paropſides lances maiuſculae.* Iſidorus lib. 20. cap. 4. multo ſpatio ſecedens a Iunio, eandem init ſcriptionis viam: *Parapſis quadrangulum, & quadrilaterum vas, id eſt, paribus abſidis.*

P[illegible]ndectis de Auro, & Argento leg[illegible] per A ſcrib[illegible] *Auro [illegible]atoca, quae in[illegible] ſunt, non deberi nec aurea emb[illegible]mata, quae in paraſ[illegible]ibus arg[illegible]is eſſent.* Verum [illegible] ingenio vir Nicolaus du Fief in editione Lugdunenſi emendante Ruſſardo haber[illegible] *in arg[illegible]paſidibus*, ac in ora adſcriptum *Paropſidibus, vel Paraſiuibus.* Idem conſuluit [illegible] cui ſit *Paropſidibus* per O, quod emendatius eſt. Vide Cuiacium lib. 10. Obſeruat. c. 17 M[illegible]

Sic implet gabatas, paropſidaſque.

PARCIMONIA cum C, Manutius, alijq. neoteri. Sic Inſcriptio Montis p[illegible] ad D. Antonij:

MANILIA ······ PAVLA
DE. PARCIMONIO. SVO

Vbi notanda ſcriptio vltimae *Parcimonium.* His obnituntur duumuiri Grammatiſtarum lumina. *Parſimoniam*, non *Parcimoniam* dicimus, inquit Diomedes libro primo, & Priſcianus libro quarto *Parco, parſi, parſimonia.* Minus certum vero eſt oriatur a *Parco*, an a *Parſi*, an vero ab exſoleto *Parent*: ſic, aut ſic poſtulat C, aut S. *Parcimoniam* per C omnes veteres Libri Iuſtini. Sic in eum Notae.

PARCVIT ſcripſere veteres. Naeuius Quadrigeminis.

Suo labori nullus parcuit.

Cato *Parſi*, Feſtus *Peperci* paſſiua ſcriptione.

PAREMTES per M par Saxorum in *Arrius* apud Manutium. Scriptio caſſa nuce non licenda. *Parentes* per N ſcriptum oportuit.

PARICIDA Feſtus vnico R ſcribit, cum teſtatus eſſe, *qui qualemcunque hominem occiderit.* Iſidorus lib. 10. Orig. *Paricidium, & homicidium in quocunque poteſt intelligi cum ſunt homines homini pares.* Sergius in 2. Edit. Donati: *Dicimus parricidam, non qui patrem tantum, ſed qui quemque parentum necauerit.* Vbi R congeminat ex praeceptione Priſciani l. 1. & 2. Euphoniae cauſa, inquit. Secuti Poëtae, quib. ita magis commodum. Horatius:

Telegoni iuga parricidae.

Seruius in Centimetro: *Amant venena parricidae.*

Seneca Oedipo: *Nil parricida dexterae debes tuae.*

Prudentius in Hamartigenia: *Armat deinde parricidalem manum.*

Faciunt ab hac ſcriptione Libri veteres. Non obeſt illa ex XII. lex: *Siquis hominem alterum morti ſciens duit, paricida eſt.* Ea namque aetas conſonas non duplicabant. Non Aldus lib. 3. Gram. cui parum exactum fuit, quod ſcribebat. Tertullian. cum dixit in Apologetico: *Licet paricidium homicidio interſit*, cum plebe ſenſit.

PARRICIDALIBVS *Verbis* S. Cypriani epiſt. 55. Manutius edidit, & Pamelius auſpicibus MSS. Libris, & excuſis. Sic Prudentius in anteriore commatio: ſic Euſebius Emiſſenus editus a Gagneio Orthographiae viro diligentiſſimo hom. 11. de Paſchate. *Parricidalib. ſupplicijs* excudit Sirmundus Sidonij lib. 4 epiſt. 23. Arnobij l. 2. edentib. Stewechij manibus: *Parricidalib. lixibus intercmtae. Parricidalib. ſuccis* l. 5. Hex. c. 18. Ambr. Verum vt a *Parricida Parricidalis*: ſic a *Parricidium Parricidialis* enaſci fas eſt. Itaque legit ſuperiore S. Cypriani commatio Morellius, & alij. Spartianus in Seneca: *Parricidali etiam figmento interemit.* Lampridius: *Parricidialis animi.*

PARNASSVS rectiſſime geminato ſigmate. Διὰ τοῦ Παρνασοῦ apud Plutarchu in Sylla minus recte. Recte Orphei Argonautica: Παρνασίδα πέτραν. Ceteri Poëtae complures contenti ſint vnico, Ariſtophanes in nubibus, Pindarus, Euripides, Theocritus, & in eum Scholia. Etymologus: Τὸ μὲν πρότερον Λαρνασός: *Olim Larneſſus ſcriptum fuit.*

Capella lib. 1. *Conſcia Parnaſio cui fulgent ſidera coelo.*

Vbi συνιζήσει locus eſſe quit, ſcribique *Parnaſſio.* Neque nouum eſt literas Poëtarum imperio ſubmitti. Ecce Romae in vinea Iulij III. Pontificis Max.

CVM. AEMILIO. PARNASO Heſychius: Παρνασὸς ὄρος Φωκίδος. Dioſcoridis lib. 4. Τῆς ἐν Παρνασῷ ἀγχούσης, ſaepiuſque. Sic in Frobeniana Plinij edit[illegible] Gelenio lib. 24. cap. 19. ſaepius. Apud quem lib. 5. cap. 27. *Lyrneſſus* congeminantibus SS [illegible] aliorum Analogia poſcitur, *Salmydeſſus, Tarteſſus, Mycaleſſus, Hodeſſus, Temneſſus*, q[illegible] in Stephano. Certe συνῳδά non ſunt in Her. Stephani Plutarcho libello de Exulio [illegible], Παρνασόν. Vtrobique pari fuit opus cothurno. Intereadum, V. *Emeſa, Lariſſa.* R[illegible] *Parnaſſo* ſibilo reſonante.

PAROCHIA, PAROECIA. S. Clemens epiſtola ad S. Iacobum: *N[illegible]am presbyterum in alienius Epiſcopi parochia aliquid agere debere.* Epiſt. 3 *Nec ſine [illegible] permiſſu a parochia abſcedant populi.* Sidonius lib. 7. Epiſt. 6. *Nulla in deſolat[illegible] cura dioec[illegible]*

paroc[illegible]

parochiſque. Hincmarus Nicolao: *Non ſolum dioeceſis: verum etiam parochia mea inter duo regna duobus [illegible]ibus habetur diuiſa.* Ita recte a Πάροχος, de quo M. Tullius epiſt. 13. ad Atticum. *Omnino [illegible] ſtinus noſter parochus publicus occupauit.* Horatius:

—— *Parochus, qui praebet ligna, ſalemque.*

Eſt & *Parochus*, qui, cum ſponſa traducitur, tertius adſidet. Etymologicus in voce Ζεῦγος: Μέση μὲν ἡ νύμφη· ἐξ ἑκατέρου δὲ ὁ νυμφίος, καὶ ὁ πάροχος οὗτος δέ ἐστι φίλος, ἢ συγγενὴς, ἢ μάλιστα τιμώμενος, καὶ ἀγαπώμενος. Ἐπειδὴ ἡ ἅμαξα, ὄχημα λέγεται. ὁ ἐκ τρίτου παροχούμενος, πάροχος ἐκλήθη· ἀπὸ ταύτης τῆς συνηθείας, κἂν πεζοί τινες μετίωσι κόρην, ὁ τρίτος συμπαρὼν, Πάροχος λέγεται. Haec ſunt. *Media ſponſa: ab vtroque latere ſponſus, & Parochus. Hic autem eſt amicus, aut cognatus, aut maxime honoratus, & dilectus. Quandoquidem currus Ochema dicitur, qui tertio loco aduehitur, Parochus vocatur. Qua ex conſuetudine, etſi pedites virginem aliqui traducant, qui praeſens adeſt tertius, Parochus dicitur.*

PAROECIA vicini contubernij ſenſum connotat, a Πάροικος. Heſych. Πάροικοι γίνοντι Ἀθήνησιν. Itemque: Πάροικοι, ξένοι, παρεπιδήμιοι. Vnde Παροικήσεως habes pſalmo quinto. Budaeus in Commentarijs. Παροικίαν *nos Paroeciam dicimus, hoc eſt, Curiam: vnde olim Curiones dicti, pro quo Parochia abſurde obrepſit: cum Paroecia viciniae conuentum ſignificet.* Παροικίας τῶν Παμπαλιτῶν legere eſt apud Balſamonem ad canonem 58. Synodi Cartaginienſis. Item in Can. 57. Concilij Calchedonenſis: Ἀγροικικὰς παροικίας, ἢ ἐγχωρίους. Eiuſdem originis Μόνοικος, *Monoecus.*

PARROCHIA duobus RR, inſulſe, paganice, intolerandum in modum ſeu Cordeſius, ſeu Coluenerius: etſi hoc haberent libri innumerabiles. Ab vno patri ſemine zizanium multiplex: ab vno libro in millenos menda ſubinde correpit.

PARRET, *quod eſt in formulis, debuit & producta priore ſillaba pronunciari, & non gemino R ſcribi, vt fieret Paret, quod eſt Inueniatur, vt Comparet, Apparet.* Verba Feſti.

PARTIOR, & *Partio.* Plautus Aſinaria: *Hanc quidem, quam nactus praedam, cum illo partiam.*

PARVI FACIO abiuncte. Titinnius in Quinto: *Bonagratia, parui vt faciatur.* Plaut. Rudente: *Qui tuum fecerunt fanum parui.* Sed & alibi iunctim. *Paruipendit* in Rudente Plautina. *Paruipendo* in Andria a Rob. Stephano.

PASARGADAE Plutarcho in Artoxerxe, Diodoro lib. 17. Straboni lib. 15. Curtio l. 10. Maximo Tyrio λόγῳ 53. Dionyſius: Πρῶτα Σάβας, μετέπειτα Πασαργάδας —— Non *Pagarſadae*: multum licet proſerpſerit. Alij gemino ſigmate Πασσαργάδας, *Paſſargadas*, in quibus Stephanus de Vrbibus.

PASCALIS, PASCVALIS, Feſtus: *Paſcales oues Cato poſuit pro Paſcuales.* Scribunt & in Lucillio: *Paſcuale pecore, ac montano hirto, atque ſoloce* apud Nonium. Nec trepidem verſum *Paſcualis* immittere συνιζήσεως ope. At in Feſto *Paſſales* alij ſcribunt ſupra, quo iure? Ipſe mox Feſtus: *Paſſales & oues, & gallinae appellantur, quae paſſim paſcuntur.* At quo diuertant *Paſcalis, & Paſſalis*, nemo non videt.

PASSALORYNCHITAE Philaſtrio, *Pattalorynchitae* D. Auguſtino. Alphonſus a Caſtro in ſuis Haereſib. culpat Librarios apud Philaſtrium duob. ſcriptitantes ſigmatib. Neſciuſne fuit γλῶσσα, Πάσσαλος, aliaque vulgo Graecorum tam recte ſcribi litera ſerpentina, quam muta T? Exemplum hoc ad Latinos tranſiuit.

PATALENA cum *A* in ſecunda ſede ſcribitur apud D. *A*uguſtinum lib. 4. de Ciuit. c. 8. *Cum folliculi pateſcunt, vt ſpica exeat, deam Patalenam.* Cum E, liquidaque dupla Arnobij lib. 4. *Patellana numen eſt, & Patella, ex quibus vna eſt patefactis, patefaciendis rebus altera praeſtituta.* Malim cum liquida ſimpla.

PATERFAMILIAS, *Pater familiae, Pater familiarum, Pater familijs* recte ſcribi Priſcianus agnoſcit lib. 6. Item M. Brutus de officijs. Cato c. 3. de RR. *Patremfamiliae agrum conſerere.*

PATRICIVS cum C, Libri veteres, Graeca Conſuetudo, Lapides, Manutius, alij, Etymon a *Patre ciendo.* Liuius lib. 10. *Patricios, qui patrem ciere, annumque poſſent, id eſt, nihil vltra, quam ingenuos. Conſulem iam patrem ciere poſſum, annumque filius meus.* Dionyſ. l. 2 Ἐχόντων ὀνομάζειν πατέρας ἐλευθέρους: *Valentium nominare patres liberos*: etſi minus hoc probat. Plutarchus inſinuat in qq. Rom. Οἷον εὐπατρίδας ὄντας πατέρας αὑτῶν ἔχοντας ἀποδεῖξαι: *Quaſi Eupatridas ſuos poſſent patres demonſtrare.* Simile perſuadet Feſtus: *Salaciam dicebant deam aquae, quam putabant ſalum ciere, hoc eſt, mare mouere.* Suadet & ſimiliter latens compoſitio in voce *Gaby* quos e *Galatio*, & *Bio* ortos ſcribit Solinus c. 8. Analogia altera. Carrion l. 1. Emend. c. 12. veteres Libros adſerit in Cenſorino non praeportare *Natalitij* cum T, ſed *Natalicij* cum C, idque cum

ſcriptura Pandectarum Florentinarum conuenire, quib. Bri onius Παρέργων libro ſingulari tribuit *Aduentitius, Aedilicius, Venalicius, Traiecticius, Pigneratitius*. Item Plutarchus in Manlio, & Catone Minore Πατρίκιον, & apud Suidam ſaepiſſime. Ita Capitolij Saxa. Nota quae materiam ſignificant formari nonnullis in *Tius*: *Cratitius paries*, *Caementitius*. Item materiae cohaerentia, vt: *Multitia veſtis, Multatitia pecunia*. Becmano tractatu de propria ſignificatione vocum placet *Patritius* cum T, quia *Patritus*. Eidem *Aduentitius*. *Aedilitius*, *Nonitius*, quia *Nouitas, Nouiter*: *Emiſſitius, Commendatitius*. Idem in voce *Nono*, *Nonitius a Nouatum* figurat adiuuante quantitate. In Plutarchi Fabio Μινούκιον legas, qui Latinis *Minutius*. In eius Mario Ο'λεθρον τῦ Συλπικίυ, & in Galba: Latinis *Sulpitium*. In eiuſdem Pompeio Πετίκιος pro *Petitio*. Lego & in Ouidij Metamorphoſi *Primitium torrem*. Sed ſuperiora iſta per C ſcribi ſollenne Graecis eſt.

PATRISSO duplici S Macrobio libro de Differentijs. Recte. Graecum namque Z ſic amat Latinis verti. *Betiſſare* Sueton. Auguſti c. 87. reſcribit Caſaub. depulſo *Betizare*, & *Lachaniſſare* ſcribit Iſidorum, ac Priſcianum teſtatus. Sic *Cyathiſſare*, *Tympaniſſare*, *Crotaliſſare*. Conſentio tamen in Arte haec placent: *Graecizat*, *Patrizat*, *Sicilizat*, *Lentulizat*. Certe veteres adusque Auguſtum *Patriſſat* ſcripſiſſe, non *Patrizat* notat Iſidorus l. 1. Origin. c. 4. ac ſi poſt Auguſtum Z coepta eſſet vſitari, quod non abhorret a vero: ita vt diſcrimen ſit ab aetate petendum tolerabili vtroque ſcripturae genere. Nota ex Etymologo: Ε'μπάσσειν ... ϗ διαλεκτῶς Ε'μπάζω: τὰ γὰρ δύο σς εἰς Ζ τρέπουσιν Αἰολεῖς. *Empaſſim*, *Aeolice Empazim: duplex namque ss Aeolibus in Z vertitur*. V. *Badiſſo, Malaciſſo*.

PATRITVS Nonio promitur ex Varrone, ac Tullio abſque T. *Patrius* vulgatius eſt. Maro:

—— *Patrius conſiſtere menteni* *Paſſus amor* —— Terentius:

Patria potitur commoda in Adelphis.

PATROCLES, PERICLES. Vide *Agathocles*.

PATINA vbi non obuium? Ex eo *Patinarius* λειχοπίναξ. *Patena* ſecunda vocali agnoſcit apud Columellam Budaeus: complura nihilominus Columellae exemplaria per I obijciuntur.

PAVLLVS ἐπιδιπλῶς LL geminata, vt ſenſit Terentius Scaurus in Orthographia. *Sine dubio peccant*, inquit, *qui Paulum, & Paululum per vnum L ſcribunt: cum alioqui primo poſitio eius duplici hac litera enuncietur Pollum, & Pollulum*. Cato c. 10. de RR. *Labellum pollulum* pro *Puſillo* exoſculatus eſt. Adde Libros, & Saxa. Priſcianus abit diuerſus lib. 3. *Paulus, quod non geminat L in diminutiuo. Nec mirum*, inquit, *cum Au diphthongus poſt ſe geminari conſonantem prohibeat. Facit igitur Paulus Paululus; & ex hoc Pauxillus, & Pauxillulus, quas formas ſeruant & foemininum, & neutrum eius Paula, Paulula, Pauxilla, Pauxillula, Paulum, Paululum, Pauxillum, Pauxillulum*. Eandem ſequitur Velius Longus ſcriptionem, & rationem, hac inſuper attexta: *Quoniam enunciari nullo modo poteſt: & non eſt neceſſe id ſcribere, quod in verbo non ſonet*. Vdam non duplicat Turnebus, non I. Scaliger l. 1. de Cauſis LL. c. 27. quod ſit ex Παῦρον R in cognatam conuerſa. In c. 28. ait, *Eſt potius diminutiuum*. Veteres tamen *Auſſus*, *Cauſſa* ſcriptitabant. Fabius l. 1. c. 7. quos non ſequimur. Παῦλος apud Suidam ſaepiſſima vice. *Paulus, Paululus, Paulum, Paululum, Paulo* in Cyrilli Lexico Graecol. vnico L. V. Turneb. l. 30. c. 28. & Anton. Auguſtinum Dialogo X. Antiq. vbi Turnebum oppugnat, non expugnat.

PAVLLVS κυρίως LL geminata. Sic Nummi, ſic Marmora, ſic monimenta teſtantur, inquit Onuphrius. Quibuſdam tamen Inſcriptionib. eſt *Paulus* vnico L. *Paullinus* item, & *Paullina* in antiquis Inſcriptionib. geminat L ſaepius, quam ſimplici ſcalpitur. Nihilominus Appianus in Libyca, Plutarchus in Aemilio, Hellas caetera per ſolo L. Item Priſciani, Velijque Longi ratio huic ſcriptioni patrocinatur.

PAVLVS vnica vbique in Actis Apoſtolorum in omnib. D. Chryſoſtomi Libris, & omnium Patrum Latinorum, Graecorumque pro illo fidei Romae tibicine. Vide Serarium § 6. in Paulo, & Paulum noſtrum lib. 2. c. 1. Vide Acta, & nobiliſſimum eorum interpretem Lorinum.

PAVLOPOST circumpungi vetat Victorinus.

PAVSILYPVM ſcribitur in Plin. l. 9. c. 53. Paſſim variantia cognitiſſima *Pauſilypum* per V.

PECCO duplici CC, contra Originem a *Pecus*, quo nomine ouis prop[illegible]tur. *Oues non vbique tondentur* [inquit Plinius lib. 8. c. 48.] *durat quibuſdam in locis vellendi mos*. Ex eo Πέκειν, πόκος, *Pecus*. Nam *quibus nudus venter, apicas vocabant*, paulo infra. Non a Te[illegible]go, non

a *Pedem*

a *Pedem capio.* Omnium nihilominus Conſuetudine duplicatur C.

PECTENATVM per E vetuſte apud Feſtum pro *Pectinatum.*

PECTITVS pro *Pexus.* Columella l. 10. de RR.

Verum vbi iam puro diſcrimine pectita tellus,

Idem lib. 12. c. 13. Et Lucretius.

PECVA, PECVDA plurifariam Nonius adſerit. PECVDES, MAIORES, agrariae legis reſtantia. Veteres enim *Pecu*, vt *Genu*, Feſtus, & Priſcian. l. 6. Cato c. 141. de RR. *Paſtores, pecuaque ſalua ſeruaſſis.* Fl. Soſipater, Hoſtilius 1. Annal. Solin. Plin. Plaut. Mercatore, Truculento, Rudente.

PECVNIA e Chariſij Inſtitutionib. ſcribo. *Pequnia* in deſitis eſt, vt *Periqulum*, *Acupenſer.* Sic Πεκούλιον in Publicola a *Pecu*, non *Pequn.* Liuiae Agrariae fragmentum:

PEQVNIAM. POPVLO

Neque reijcula Inſcriptio Venuſiae eſt ob eam cauſam, quod viſum Manutio: ſeculo cuique ſuus habendus honos.

PEDA, PEDVM Latij opidum. Stephanus: Πέδα, πόλις Αὐσονική· τὸ ἐθνικὸν, πεδανός: *Peda, opidum Auſonicum: gentilicium, Pedanus.* Liuius lib. 2. *Ad Vrbem a Pedo ducit.* Lib. 8. *Pedum armis, viriſque, & omni vi expugnandum.*

PEDARII, non *Pedanei.* Gellius lib. 3. c. 18. *Hoc vocabulum a pleriſque barbare animaduertimus: nam pro Pedarijs pedaneos appellant.* Vide *Praecidariam hoſtiam.*

PEDETENTIM vulgo ſcribimus, quaſi *Pede tento*, *Opera ſuſpenſa*, & recte. Tamen in Lexico Cyrilli nomine: Ἀφανῶς *Peditemptim.* Iterumque ſic in Ἠρέμα. P ſuperfluit.

PEDICOSVS Plauto ſcriptum: Titinnio *Pedecoſus* per E, Feſti diſciplina eſt. Alij *Pedidoſus* a *Pedo*, vt Scaliger in Varr. de RR. Alij cum biuocali primaria *Paedidoſus* ἀπὸ τῶν παίδων. Vide *Paedor.*

PEDISEQVVS vnico S, Libri, Pandectae Flor. Analogia, ratio compoſitionis. Inſcriptio Romae:

ANTIOCHVS. PRISCVS. PEDISEQ.

Aliae item plures. At Phocas l. 1. *Pediſſequa hic, & haec.* Geminum ſigma praeferunt & Philoxeni Gloſſae, & Sidonij Apollinaris l. 4. editus a Petauio.

PEDIVS, non *Paedius* familia Romana, Libri veteres, Poëtae, Lapides Capitolini, alij.

PEDVCAEVS, non *Peduceus*, non *Paeduceus.* Libri veteres, Lapides, Manutius.

PEGASAE pro Theſſaliae opido ſcribitur minus recte. *Pagaſae* ex Val. Flacco, Apollonio Rhodio, Pauſania, innumeris ſcriptorib. rectum eſt, ratioque verſuum A depoſtulat. Graeci nulli Πηγασαί, quod temere adſertum Paſſeratio. V. Etymologum in Παγασαῖος.

PEIVRVS abſque R primore in ſillaba, vt *Peiero*, in vetuſtiſſimis eſſe Codicib. Iſidori Salmanticae teſtatur Grialus. Fidem accommodet, cui id placitum. Ab ea ſcriptione perniminum quantum abſunt illa Lipſij lib. 5. Antiq. Lect. c. 3. *Perierandum* recte: & eam eius verbi perpetuam ſcripturam eſſe debere cenſeo: quando & *Periuria* dicimus, non *Peiuria.* Ab vtroque diuertit Afranius Incendio: *Experiurabant, exſecrabant ſe, ac ſuos* Priſcian. l. 2. docet R in his permanere compoſitis *Corfinium*, *Arquitenens*, *Periurus.* *Peieratus* Vſu tritiſſimo Horat. l. 2. Od. 8. *Vlla ſi iuris tibi peierati Poena* ——

Plautus Poenulo: *Neque periuror, neque peior eſt alter hodie gentium.*

In Pſeudolo editionis Duzicae: *Periuraſti, ſceleſte.*

PELAGVM ſcribentes in lib. 1. Val. Flacci vetere Codice, alijſque Carrion abijcit. Verſus eſt: —— *Pelagus quantos aperimus in vſus.*

Notanda eſt & ſecundi numeri finalitas apud Lucretium lib. 5.

Propter Atlanteum litus, pelageque ſeuera.

Τὰ πέλαγη. Sic ille *Mele*, τὰ μέλη.

PELAMYS *genus piſcis dictum, quod in luto moretur, quod Graece dicitur* πηλός, verba ſunt Pauli. Heſychij praeceptio: Πηλαμὺς διὰ τοῦ υ ἰχθὺς ἐν Πόντῳ. *Pelamys per Y, piſcis Ponti.* Quid mirum? En tibi Etymologum: Πηλαμὺς παρὰ τὸ ἐν πηλῷ μύειν. Iuuenalis tamen, ac Plinij lib. 9. c. 15. Exemplarib. eſt I Romano *Pelamides*, *Pelamidum*, vt ſexcenta talia.

PELVIS duab. ſillabis: olim tribus *Peluis* pro *Peluis a Peluo*, Velius Longus in Orthographia. Olim quoque *Pelbis.* Doceo in antiqui Latij Orthographicis.

PELLEX, ſeu a Dorico Πάλλαξ, ſeu a *Pellicio*, quod malim gemino LL. Hanc in ſcripturam vniuerſa ſeſe explicat Analogia. Veteres tamen Libri Langij, Giſelini, Carrionis in

lib. 4. Val. Flacci *Pelex.* Ἀρχαϊκῶς. Sic olim *Sacus, Flama.* Alij Iudaicam adſignant Originem a פלגש. Cyrilli Lexicum: *Pelix, Pelicatus, Pelicacio, Pelicator, Pelico* in zeli ſignificatione, quem *Amorem immodicum* dixeris. Prudentij in Romano: — *Odit vxor paelicem.* Etiamne diphthongo? Μαίγρωνος Dialecti fuit: etiamne Παλλαξ.

PELLEXIT Feſtus. Priſci *Pellicuit* ſcripſere. Liuius in Laodamia: *Aut nunc quaepiam alia te illo Aſiatico ornatu affluens, aut Sardiano, aut Lydio fulgens decore, & gloria pellicuit.* Varro belli Sequanici lib. 2.

Deinde vbi pellicuit dulcis leuis vnda saporis.

PELOPONNESVS geminante N, vti alia proplurima. Vide *Halonneſus, Cherſonneſus*, quib. addat Heſychius: Δημόννησος. Marcianus: Ἥ τε Πελοπόννησος, συνεγγὺς κειμένη.

Manilius in 4. *Et Peloponneſi patulas circumuolat oras.*

Pythia: Ὦ Πελοποννήσου ναίεται περὶ βωμὸν ἰόντες.

O Peloponneſi ciues: altaria circum Ite —

Etymologus: putat ἔχειν τὸ Ν πλεονασμῷ. Quod & Προκόννησος tribuit. Lacerauit hanc inſulam Dionyſius in ſua περιηγήσει. — Πέλοψ δ' ἐπὶ νήσῳ ὀπηδεῖ. *Sequitur Peloponneſus.* Vltima per O lib. 2. de RR. c. 5. apud Varronem.

PENAS, & *Penatis* ſcripſere, Feſtus.

PENARIVS quatuor omnino ſillabis (non quinque cum V) ſcribit Feſtus pro recondito rerum ad victum cotidianum neceſſariarum. Caper: *Cella penaria*, non *Pennaria* dicendum. Veteres Gloſſae: *Penaria cella, & promtuarium* ταμεῖον. Vlpianus *cellam pennariam*. Plautus: *Tamquam e cella pennaria depromar ad flagrum. Penarius ex Penore* videtur oriri: *Pennarius ex Penu.* Sic a *Tigno, Tignarius* recte vulgo ſcribitur: at *Tignuarius* velut ab antiquo *Tignu* demonſtrat vetus Inſcriptio: DEO. MERCVRIO. FABRI. TIGNVARII

IN. FORO. SEGVSIANORVM

CONSTITVVNT. D. S. P

PENDIX, PENDIGO: Vetus Inſcriptio Gruterum apud *Pendice cedri.* Arnobius l. 6. *Vtinam liceret in ſimulacri alicuius medias introire pendigines.*

PENETRABILIS atque ſillaba vna minus *Penetralis.* Lucr. l. 1. *Permutat color argentum; penetraleque frigus.* Lib. 2. *Quare fulmineus multo penetralior ignis.*

PENITRO a *Penitus* cum I ſcripturiunt hodie friuola iactantia ſcriptores Antiquitatis & recti inimici. Vincuntur ab Vſu. Vt *Genitum Genetrix*: ſic *Penitus Penetro, Penetrator* Prudentio, *Penetratus* Papinio.

PENITVS a *Peno*, vt *Funditus a Fundo*, extra diphthongum: cum ea *Paenitus* intolerandum in modum. Aeneid. 12. — *Telique latebram*

Reſcindant penitus — Catullus.

Smyrna cauas Atracis penitus mittetur ad vndas.

Haec, & paria binocalem *Paenitus* ferre nequeunt.

PENNA Conſuetudine receptiſſimum, rectumque eſt. Origo huiuſmodi: Πετεινός communiter, Aeolice Πτεννός, vnde reuulſo elemento vnico *Penna.* Firmatur E priſca quoque ſcriptione: *Peſnas* olim ſcriptum Feſto credo. Columella lib. 8. c. 2. *Eae ſint rubicundae, vel fuſcae plumae, nigriſque pennis.* At hoc ipſo in praecepto apud Varronem lib. 3. de RR. c. 9. per I ſcribunt. *Eligat foecundas plerumque rubicunda pluma, nigris pinnis.* Ita Varronis Libri vetuſtiores *Pinnas, Pinnis*: alij per E. Ex eo apud Plautum *Pinnirapus* de eo, qui moenium prominentias demolitur, non *Pennirapus.* Quod Senecae *Pinna*, hoc Maroni *Penna.* Seneca in Oedipo:

— *Picta rubenti*

Linea pinna vano claudat

Terrore feras — Maronis lib. 3.

Puniceaeue agitant pauidos formidine pennae.

Apud Tacitum lib. 6. Annal. edente Lipſio, vbi de phoenice: *Diſtinctu pinnarum a caeteris auibus diuerſum.* Apuleius in Floridis pſittaco *Plumulas*, & *Pinnulas* tribuit. Quod ſi *Pinnam a Pinna* ſecare inſtitueris, a Giſanio, & Giſleno riſum referes, a Quintiliano l. 1. c. 4. iuuabere: *Ne illorum ſequatur errorem, qui quia a Pennis duabus hoc eſſe nomen exiſtimant, Pinnas auium dici volunt.* Diſtinguit nihilominus Scaliger in 4. Ariſtotelis de hiſtor. animal. c. 8. Theodorus πτερύγια, *Pennas hic*, inquit: *ſed Pinnas* potius. Certe vti vox vna, eademque Graecis ad vtrumque ſignificandum apta eſt: ſic a Giſanio non feceſo ſeceſſionem. Nec praetermittendum in plumis partem acutiorem, qua auibus interiunguntur, aptius *Pinnas* ſcribi: etſi Varro ſupra non conueniat.

PEN-

PENTHECOSTE cum H male nonnulli exarant Antiſtitis noſtri Palatini. Suidas: Πεντηκοστὴ, καὶ πεντηκοστεύεσθαι, καὶ πεντηκοστολόγοι. Eadem Harpocration. Adſpirata ſcriptio a ſtupore eſt. S. Paulus 1. ad Corinth. c. 16. Ἕως τῆς Πεντηκοστῆς: *Vſque ad Pentecoſten*. Gregorius Naz. Orat. 44. Sic Πεντηκόντορος, Πεντηκοστολόγους. Sic qui rerum in Athenienſium portum importatarum quinquageſimam, ἤγουν Πεντηκοστὴν ἐτέλουν, δι' ἔμποροι, Etymologus.

PENTHELVS Velleij lib. 1. edente Lipſio: vbi Pontacus in Euſebium legit per I abſque H *Pentilus*. At Pauſaniae Corinthiacis, Laconicis, alibi: Strabonis item lib. 10. 13. Πένθιλος conſtantiſſime.

PENTHESILEA cum E ita Codices Auctorum paene omnium. *Panthesilea* per A librarij male feriati. Q. Calaber lib. 1.

—— Μένος μέγα Πενθεσιλείης.

Abit diphthongus tota Graecorum Latinis in E. Maro in primo.

PENVLA diuortio vocalis originalis a φαινόλη. Sic ex φαίνεσθαι, φαινέστρα, *Feneſtra*. *Penulatus*, *& Penula irretitus* in Miloniana editionis Victorianae.

PENVRIA quod *Penum vrat* abſq. diphthongo, quo recepto longat primam contra naturam: nam Maronis eſt *Cura penum ſtruere*, & Lucillius eundem adhibuit modum. Alij Πεῖνα, quod eſt *Fames* inuitante illo,

Exiguam in Cererem Penuria adegit edendi Aeneid. 7.

And. Brabanti ſigillum: *Paenuria cum Ae, Libri veteres, & Analogia, quod Paene vrat*, Feſtus. Haec ille. Primum ignorat prorſus, quid Analogia: eſt enim ſimilium proportio, quo ſuper ſatis ante dictum eſt ampliter. Deinde Feſto imponit ſcripturam per Ae, cum Feſtus ſeriatim ſic ordinet vocabula haec: *Pentathlum, Penuria, Penus*. Referes. Vox Feſti: *Penuria eſt id, quod pene minus ſit, quam neceſſe eſt*. At Feſtus opinatus eſt, quod non improbabile, *Pene* abſque biuocali ſcribi, vti patet ipſa ex ſerie. Denique quid ſi negem componi ab *Vro*, adſeramque *Vria* finalitatem eſſe, vt *Luxuria, Ramuria, Veturia, Curia*? Tali finalitate *Meditullium, & Aeditimus* elata Ciceroni iudicantur, non conflata ex diuerſis vocib. Tali finalitate *Teſtamentum, Stercoramentum, Sternutamentum*, in quibus omnibus finalitas caret ſignificantia.

PEPER. πέπερι Antiquae Gloſſae. Conſuetudine prima per I regitur.

PERBITO paſſim auctores vetuſti. *Perbeto* cum E in Plauti Captiuis Lambinus agnoſcit. Ambigue certe ſcriptitatum nunc *Betere*, nunc *Bitere*.

PERCALEFACTVS ſillabis quinque. Val. Max. l. 3. c. 8. *Itineris feruore in Cilicia percalefactus*. Idem lib. 9. cap. 12. ſillaba minus: *Multoque igni percalfacto cubiculo*. Vide *Incalſacit*, & *Caldus*.

PERCONTOR. Vide *Contor*. Scribitur & *Percontor*. Naeuius Maliuolis: *Si percontaſſem, malum me hoc praeteriſſet*. Naeuius belli Punici lib. 2. *Blande, & docte percontat, Aeneas quo pacto Troiam vrbem liquerit*. V. *Cunctor*. *Percontatio* per O, Verrius a *Conto nautico*: Per V, *quod is, qui curioſe quid interrogat, per cuncta viſit*. Feſtus. V. *Contor, Cunctor*.

PERDICCAS Macedo duob. CC. *Perdicas* vnico ſaepius Diodori Siculi l. 18. ſaepius in Curtio: neutrubi recte. Rectius duobus in varijs Plutarchi locis.

PERDITE. Item *Perditim*. Afranius in Vopiſco:

Quia ſcit me illam amare perditim.

PEREGRE ritu, atque iure. Ἀρχαϊκῶς *Peregri* per I, Plautus Perſa, Naeuius Tarentilla. Et volunt lib. 2. Inſtitutionum tit. 14. legi: *Si fratris filios peregri natos*. Iidem volunt, *Sum peregri*, & *Vado peregre* ex Soſipatro, quo ſuper memoriola vacillat mea: apud quem tamen reperio *Peregre venit*. V. *Here*. Scribunt etiam in Prudentij Caeſarauguſtanis:

Nonne, Vincenti, peregri necandus.

PERENNIS per N ex antiquis Libris, Lapidibuſque Manutius. Recte: ſi aquae *per annum* mananti datur. *Perennitas* apud Curtium ſimiliter. *Perenne* vero dicitur auſpicari, qui *amnem*, aut aquam, quae ex ſacro oritur, auſpicato tranſit, ita Feſtus.

PERENNO ſimiliter per E in ſecunda ſede, caſtigatius eſt, quã *Peranno*. Ouid. 3. de Arte:

Deſuit ars vobis: arte perennat amor.

Idem lib. 1. Faſtorum. Solinus cap. 65. Sidonius:

Vltra aeui noſtri terminos perennantem.

Idem l. 4. epiſt. 1. *Cuius intemeratae partes perennabuntur*. Columellae lib. 1. de RR. cap. 1. lib. 2. c. 9. nunc per A, nunc per E. Par inconſtantia in Vitellio, & Veſpaſiano Suetonij. Verum Eutyches admirator Priſciani, & diſcipulus *Peranno* per A praefert in τεχνογράφοις Codicib. Antiquitati, cui ſuetum verba impermutata praepoſituris adnectere, cognatum id magis.

PER-

PERGVLA. Quintilianus lib. 1. c. 5. Tincam Placentinum memorat ab Hortenſio reprehenſum ſcripta *Precula*, immutato G, & tranſmutato E.

PERIQVVLVM, & FERQVVLVM, *quae nomina contenta eſſe C litera exiſtimo tam hercule, quam illa vitioſe & dicere, & ſcribere.* Iudicium hoc Longi eſt.

PERISTYLIVM forma diminutionis paulo tritius eſt. At Graecos ſecutus Auſonius ſcripſit ſillaba minus *Periſtyla* recte:

Cunctaque marmoreis ornata periſtyla ſignis.

Varronis item lib. 7. *Atrium περίστυλον.*

PERIVRO. V. *Peiurus.*

PERLEGO ſequi vix auſim, vix culpare: *Pellego* gemino LL recte ſcribi magnis Auctoribus mihi indubitatum. Scaurus in Orthographia: *Pellego, vt omnes antiqui dixerunt, non Perlegere.* Vnde & apud Virgilium legendum *Pellegerent oculis.* Tamen Scauri nullus adhuc, quod ſciam, ſententiam eſt ſecutus, inquit Pierius in lib. 6. Aeneidos. Secutus eſt Politianus Pierio coaeuus, cuius ſcriptio ſales I. Scaligeri pertulit. R in L, *Intelligo, Pellicio, hoc autem Vſu, non lege factum eſt*, inquit Scaliger. Nam *Interluo, & Perlitus, & Superlatiuum controuertit nemo. At Politianus cum maluit Pellego, videbatur in hoc, vt in caeteris, ſibi non poſſe eſſe princeps literarum, niſi ſolus eſſet*, inquit Scaliger l. 1. de Cauſis LL. c. 34. addito: *Sed aliunde poterat diuinum ingenium ſibi parere gloriam, quam deformatione Latinae puritatis.* Ea ſi deformatio eſt, Latium deformarunt V. Viri, a quibus Latium decus, ac venuſtatem accepit, Scaurus, Priſcianus, Quintilianus, Vel. Longus, Eraſmus. Teſtimonium Priſciani l. 2. *In compoſitis tamen quibuſdam inuenio R in L conuerti, vt Intelligo, & Pelicio pro Interlego, & Pellicio, Pellego pro Perlego, Pelluceo pro Perluceo.* Plautus Aſinaria:

Inter me, & amicam, & lenam leges pellege.

Quintiliani lib. 11. c. 3. *Vitatur etiam duriorum inter ſe congreſſus: vnde Pellexit, & Collegit, & quae alio loco dicta ſunt.* Alio loco *Pellego*. Accedit Vel. Longus, qui per *praepoſitionem omnibus integram praeponi dicit, niſi cum incidit in L literam: tunc enim, ait, elegantioris ſermonis viri geminare malunt, quam R literam exprimere; Hinc Pellabor malunt dicere, quam Perlabor.* Item *Pellax*: neque vnquam aliter apud Lucillium legi affirmat, quàm *Pellicere*. Addatur Eraſmus, qui labdaciſmum delicijs, non naturae tribuit in *Pellucido, Pellicio, Pellego* At viri tanti refragatorem habent I. Scaligerum. Pierius quoque loco ſupero nullum antiquum Codicem ſibi dicit inuentum, in quo non ſit *Perlegerent* praepoſitione incolumi. Praeterea ſi Analogiae vires explorus, *Perlecebrae* Plauti ſunt ſarta tecta praepoſitura, Ciceronis *Perlitus*, Velij Longi *Perluo*: omnium *Perlenis, Perlaetus, Perlepidus, Perliberalis, Perlongus, Perlubens, Perluctuoſus*, & poſita Scaligero. Ea propter *Perlego, & Perluceo* cur propudioſa iudicemus? Cur non eadem norma ſcribantur? Quorſum blaeſe, tracte, molliter, muliebriter loqui? Neque ſic ſcribentibus hilum officit *Pelluuium*: eſt enim a *pedibus lauandis*, vt *Malluuium* a *Manibus* neque R in L verſio interuenit. Quibus animaduerſis vix culpare auſim *Perlego*, & ſequi auſim ore maſculo, calamo rudi.

PERMANASCO per A in ſede tertia niti diuſculum, praeut *Permaneſco* per E.

PERMVLSVS Tullio, Liuio, Caeſari: *Permulſus* Salluſtio lib. 4. Gell. l. 1. c. 11. *Permulſi ſouit mitioribus.* Idem lib. 3. cap. 11.

PERNVCIES per V barbariſmum clamat Donatus Editione 2. Haut mihi intolerabile, ſit licet mitioris aeui *Pernicies*. Cur non aeque hoc varium, ac *Optumus, Optimus*, aliaque? Et vero ſcriptum Plauto: *Pernucies adoleſcentum.*

PERPARVM, & tranſmota praepoſitione ſcribi *Parumper* Feſtus enotat.

PERPERNA priore ſillaba repoſita, cognomen familiae Romanae, Lapides Capitolini, Manutius, Andr. Brabaprus, Varro lib. 7. de LL. *Perperna, & Alphena*, Elias Vinetus in 2. Annaci Senecae. Romae in S. Pauli:

DIS. MANIBVS
SEX. PERPERNA. ARGYRVS
ET. PERPERNIA. OMPHALE

Item e Panuinio: C. CLAVDIO. M. PERPERNA. COSS

Inſcriptiones aliae. At Ciuilium lib. 1. apud Appianum Περπέννας inuenias edente Carolo Stephano, apud Plutarchum in Sertorio ſaepius. Olim *Perperna, Siſerna*, poſt [illegible]ati *Perpenna, Siſenna*. *Perperna* autem ex *P*[illegible]*erno* nata proprie foeminini ſexus eſt. I ad V[illegible]nem ſupra, & Vrinum in eam, quae pro Roſcio d[illegible]a. Simili modo *Perpernus*. Neapoli [illegible]s Inſcriptio apud Adrianum Guilielmum:

D. M

D. M

M. PERPERNIVS

ZMARAGDVS

MARTIALI. MAGISTRO. SVO. STRVCTORI. B. M.

PERPOL congreſſu ſillabarum perperam nonnulli ſcripſere apud Plautum, & Terentium. In Hecyra: *Perpol quam paucos reperins meretricib. fideles euenire amicos.* In Caſina: *Perpol ſaepe peccas.* Tmeſin namque Donatus agnoſcit pro *Perpaucos*, & *Perſaepe.* Alij *Per Pollucem* interpretantur.

PERRAEBOS *quoque idem facturos*, Liuij lib.42. Heſychius: Περαιβοὶ, ἔθνο Θετταλίας.

PERSIBVS, APERITE. Varro lib. 6. de LL. Ant. Auguſtin. reſcribit *Perſicus.* Rectius: *Perſibe, perite.* Aut, *Perſibus, peritus.* Feſtus: *Sibus, callidus, vel acutus.* De *Perſico* omnia alia apud Columellam lib.12. tit. 7.

PERSISCI EQVI apud Vegetium quam rectiſſime ſcribuntur. Sic ὑποκοριστικῶς *Daciſci pro Dacis*, vnde *Daciſciani exercitus.* Sic apud eundem Vegetium lib. 3. *Hunniſci* equi, & *Phrygiſci Proeliis Circenſibus, vel ad bellum Hunniſcorum longe prima docetur vtilitas.* Item: *Tertio loco Phrygiſcos non minus velocitate, quam continuatione curſus inuictos.* Perperam igitur mutant in *Perſicos* detrito ſigmate de medio.

PERSONVIT vſitatiſſimum: A interiecto φιλαρχαίως ſcripſit Apuleius lib. 5. de AA. *Aciem airexit & claſſicum perſonauit.*

PERTINGO tertia vocali mediam inſidente ſillabam. Apud Apicium lib.6. cap,9. vocali principe: *Suo ſibi iure pertangis*: ſi modo manus eius eſt.

PERTISVM pro *Pertaeſum* Scipio ſcripſit, dixit; in quem Trochaicos vibrat hoc nomine Lucillius: *Quo facetior videare, & ſcire plus quam caeteri,*

Pertiſum hominem, non pertaeſum dicere fortunam.

Certe per I ſcriptum veterib. Feſto credo: repudiatum Conſuetudine Cicero teſtatur contra Analogiam: nam vt *Inſipientem*, *Iniquum*, *Tricipitem*, *Conciſum*: ſic *Pertiſum* ſcriptum oportuit: aliter Conſuetudo imperauit, quam ſequitur Cicero in Oratore, & nos.

PERVICAX. Etiam ſcripſit in Armorum iudicio *Peruicus*, Accius:

Sed peruico Aiax animo, atque inorabili.

PERVIVS: PERVIDVS nequaquam in eo Silij lib. 5.

—— *Tellus ſparſis non peruia telis.*

Audaciter Barthius ſubſtituit *Peruida.* Verum & de Alpibus ſcribit Silius. *Peruia ſaxa*, cum tota eſſent cana niue obruta, nec videri quita: cur non & illic eadem correctione gloriatur?

PERVOLGO cum O Pacuuio apud Varronem l. de LL.6. & Lucretio ſaepicule. *Peruolgatum* in Plauti Pſeudolo. *Peruulgo*, & *Vulgus* Vſu tritiora.

PESTIS, PESESTAS, PESETIS. Feſtus: *Peſeſtas dicebatur peſtilentia.* Alij reſcribunt *Peſtitas.* Mollius *Peſetis*: eſt enim ἐκ τοῦ πιτεῖν, & interliſa vocali *Peſtis.* At cur *Peſeſtas* non recipiatur, cum ſcribatur in Arnobij ſexto *Pituitate* ex *Pituitas*: *Vt olim feſſi canes linguam ore de patulo pituitate, proiiciens*, Catoni *Plebitas*, *Popularitas* Statio, Tacito, Sidonio, Plinio vtrique, Labeoni *Malitas*?

PESTILENS, PESTILIS, PESTIMVS. Iuſtin. lib.19. *Peſtilentis ſideris vi exercitum amiſit.* Arnob. lib. 6. *Peſtilis.* Arnob. lib. 1. *Poſſunt nocentiſſimo frigore, poſſunt auris peſtilib. Peſtimus*, λοιμοφόρος, Gloſſae Philoxeni.

PESIMVNTA per M in lib. 5. Var. de LL, Scaliger: alijs tribuit *Peſinunta* per N, vtrobique ſigmate vnico. Sic vnico in Epitoma Liuij lib. 29. *Peſinunte.* At *Peſſinuntem* duplicato ſibilo, & Latinorum finalitate rectius ſcribes ex ſpeculo Librorum fere omnium.

PESSVMDARE vniter, ac per M in media ſtatione videtur rectius. Ita Prudentij in Romano nuper edidere. *Altaris aram funditus peſſumdare.* Similia *Circumducere*, *Circumcirca.* Alij per N, vt *Circundo*, quod & ipſum ambiguum eſt.

PESVM, πισός, Lexic. Graecol. *Piſum* per I vſitatius.

PETALIVM, *foliatum* L perſolo. Origo: Πέταλον.

PETEREDIVM a *petendis hereditatibus* abſq. Aſpero ſcribi iubet Adamantius.

PETI-

PETILIA per I in ſecunda parte cur non receptum? Cur non per E? Graeci conſtantiſſime Πετίλια. Sic volet Vſus, & veterum Latij accolarum mos ab Aeolib. acceptus. Videſis *Nigritae*, Νιγρῖται.

PETILLIVS LL geminata, familia Romana, Lapides Capitolini, & Nummi duo argentei Andreae Lauretani, aliuſque Rinaldi Odonij ſic inſcripti:

L. PETILLIVS. CAPITOLINVS.

Epitoma Liuiana *Petillij*, *Petillio*. Iuuenatij in antiqua Inſcriptione L vnicum viſitur.

PETIVS an T geminet conſultis veterib. Inſcriptionibus, in ambiguo eſt.

PETESSO per E hodie legitur Lucretij lib. 5. Ciceronis lib. 2. de Conſ. & 2. Tuſcul. Verum orta eiuſdemmodi ex tertia verborum claſſe rectius per I. Vult id Competentia: *Incipiſſo* in Captiuis. Feſtus interpretatur *frequenter petere*, cui ſcribitur *Petiſſant*.

PETORITA vnico R vulgo recte ſcribunt. Horatius licet l. 1. Sat. 6. geminauerit:

—— Dicenda petorrita: nunc mihi curto
Ire licet mulo ——

PETVLVS quaedam Tullij Exemplaria: caſtigatius alia diphthongo principe *Paetulus* a *Paetus*. Graecis παῖτος.

PEVCETIOSQVE SINVS, MESSAPIAQVE ARVA RELIQVIT. Metam. Ouid. l. 14. *Peucetij* qui ſint, non ſinit nos ignorare Strabo lib. 6. Οἱ Πευκέτιοι. Ἐςὶ δὲ ἐπιχθόρονησιάζουσα ἡ Μεσαπία. Non Liberalis Metamorphoſ. 21. Ciofanus varijs in Libris variam ſcriptionem inuenit *Puteiolos*, *Plauceios*, *Pleurinos*, *Pleuros*, *Pleunios*, prae omnib. veriorem putat ſcriptionem *Pauceſios*: improbo ſcribi per ſigma.

PEVCINI Trebellio: Ethnicographo: Πευκηνῦς ἐν τῷ Ἴστρῳ διὰ τὰς Πευκηνοί, *Peucemi*. Veteri Codici, *Peuci* Zoſimo Πεῦκοι.

PHAETON biſillabum, pro *Phaëthon* Maroni:

Cum te flagranti deiectum fulmine Phaethon.

Vellicat id Fabius l. 1. c. 3. Vere Γραμματικῶν περίεργα γένη, ῥιζώρυχα μούσης Ἀλλοτρίης ——

PHALAE cum Ph, turres e ligno. Nec diſplicent, qui *Falae* ſcribunt. Edita quaeque Φαλά opinor dicta, quaſi Φανά: talia namque magis incurrunt in oculos. Hinc corrigendus Heſychius: φάλαι, ὄρα, σκόποι. Scribo: Φάλαι, ὄρη, σκοπελοί. Vide *Falarica*.

PHALANTVS Tarenti conditor, paſſim. Euſtathio Φίλαντος, Iuſtino, ſi modo recte habet, *Palantus*.

PHALERAE, PHALANX, PHRYNE, PHRONIMVS, vtpote Graeca nomina per PH ſcibenda praecipit Fl. Caper in Orthographia. Origo ſic depoſtulat, cui eſt A in ventre φάλαρα. Veteres Gloſſae.

PHALISCI. De hoc ſentio, quod de *Phalis*. Vide *Faliſci*.

PHARMACVSA vnico S, recte: *Pharmacuſſa* repetita litera ſerpentina non propudioſa vox: etſi id ſcriptionis librariorum imperitiae tribuat Caſaubonus in Iulium Suetonij. Succurrit Competentia apud Stephanum: φαρμάκουσα, Σφρίνουσα, Μελίτουσα, Σκότουσα, Σίδουσα, Πιθηκοῦσαι, Φυκοῦσαι. Figuratio: Φαρμακόεσσα, φαρμακοῦσα, *Pharmacuſa*.

PHASELVS iſte, *quem videtis hoſpites*, Catullus. Alij *Faſelus* cum F. Lacerda in 4. Georg. geminat vdam *Phaſellus* Saxa ſecutus. Lexicum Graecolatinum Antiquum. Σχεδίδιον, *Faſelus*. Ibidem: *Phaſilus* per I in media voce. Liquida duplicata minime placet: Vſus enim, & Librorum omnium conſenſus Saxis mihi potior.

PHERECYDES cum E in ſecunda ſede, Y Graiorum in tertia inculpate. Sic Graecia, ſic Latium. Codices MSS. peccant ſcripto *Ferecides*, *Feretides*, *Phereeides*, *Phaereeides*.

PHILAENI per Ae, non Oe. Strabo l. 3. & 17. Scylax Caryandenus, Mela lib. 1. c. 7. Solin. c. 40. docet ex Etymo: *Philaenis fratribus a laudis cupidine Graium vocamen datum*: quippe

Vicit amor patriae, laudumque immenſa cupido,

vibi vt obruerentur humo. Silius lib. 15.

Qua celebre inuicti nomen poſuere Philaeni.

Salluſt. in Iugurthino: *Philaenis fratribus aras conſecrauere*. Polybij lib. 10. per H Φιλαίνου. Non omnino praue. Dores enim Ἧνος pro Αἶνος ſcribunt: vnde & *Miſeno* nomen factum quis ariolatur ab *Odio laudis*.

PHILARCHVS I Latij, *Phylarchus* Graiorum. Significati intereſt. *Phylarchus* eſt princeps tribulium, *Philarchus* principatus amans interpretari eſt Verrina 6.

PHI-

PHILIPPEI, nummorum genus Plauto ſaepicule. Poenulo:

Hic ſunt numerati aurei trecenti nummi, qui vocantur Philippei.

Idem in Amphitruone, & Aſinaria. Horatius τρισυλλάβως extulit l.2. Epiſt. ad Auguſtum:

Retulit acceptos regale numiſma Philippos.

Nam qua confidentia *Philippeos* συνιζήσει admiſeris eunctis obnitentib. Codicibus? In Bacchidibus a Duza: *Pater ducentos Philippos*, ſaepiuſque.

PHILIPPVS Graecis, Latiniſq. At Latio antiquo neglecta Adſpiratio in Nummis, & Marmoribus, quod Cicero, Fabius,vetereſque Grammatici teſtantur: Q. PILIPPVS.

PHILOMELA cum L. Publicum fere peccatum eſt ſcribentium *Philomenam*, inquit Rhodiginus l.25 c.4. Id ergo peccatum Italis familiare.

PHILOSOPHVS de muliere ſcribi poteſt. Priſcianus l.5. Φιλόσοφος, *hic, & haec philoſophus*. Ouidij vetus in Ibyn interpres tria eiuſmodi ponit viro, alteriq. ſexui communia *Dux*, *Tyrannus*, *Philoſophus*. De *Tyranno* apud Latinos, auctorem deſidero.

PHILYRA Latio, Graeciſque: Dioſcoridi lib.1. Φιλύρεα.

PHINOPOLIS a *Phineo* conditore, Stephanus, & Mela. Eadem *Phtinopolis* Straboni, & Ptolemaeo. Ioculari opinor alluſione: quia *Phineum* tabes, & peſtis comitabatur.

PHLEGYAS Y Pythagorae ſcriptum placet, praequam *Phlegias* in Marone, & Pauſania: etſi I ſit in paucnlis Codicib.

PHOCENSES, PHOCAEENSES recte: ſed differunt. A *Phocide* Helladis *Phocenſes*: a *Phocaea* Ioniae *Phocaeenſes*.

PHOEBVS, Graeca Conſuetudo, Latina, Lapides, Macrobius.l. 1. Satur.c.1.c.17. Φοῖβος *appellatur, vt ait* Cornificius, ἀπὸ τοῦ φοιτᾶν βίᾳ, id eſt, quod *vi fertur*. Aut a *luce*, quae Ael bylo φοῖβη: ideo Macrobius addit, *A ſpecie, & nitore Phoebum, id eſt*, καθαρὸν, καὶ λαμπρὸν, *dictum putant*. Ne ergo per Ae ſcripſeris: etſi factitant nonnulli.

PHOLOE, an *Pholi* ex Φόλοι ſcribendum, accuratione opus apud Plin.l.4. c.6. Sic enim *Pholenſes* inflectuntur, vt *Solenſes* ex Σόλοι, *Soli*, *Soloe*. Contra Pauſanias in Arcadicis Τὴν Φολόην. Aeneide quinta *Pholoë* tribus ſillabis ſeruat vocabulum: *Creſſa genus Pholoe* —— Sed illud alterum pluratiuum eſt.

PHORCVS recte: licet per F *Forcus* Pandectis Flor. inhaereat. *Phorcys* Valerij Flacci l.3. vbi vetuſto Codici eſt *Phorcus*, nec ſat ſcit, quam recte Carrion.

PHRENITIS, non *Phreneſis* ſcribi fuit Hermolai opinio in l.26. Plin.c.8. Id profecto rectius. *Phreneſim* tamen etiam cum Martiale ſcribimus l.4. *Declamas in febre Mathon: hanc eſſe phreneſim Si neſcis, non es ſanus amice Mathon.* Quo in loco *Phreneſim* ſcriptum, dictumue Cor. Celſo falſo imponit, & temere Raderus. Celſus enim l.3.c.18. φρενῖτιν appellauit. Quid quod Notis poſteriorib. Barbarus vbi *Phreneſis* cumq. eſt, a vitio eſſe pronunciet? Legimus nihilominus apud Samonicum Serenum: *Ex vitio cerebri ſreneſis furioſa mouetur.* Prudentium Α᾿μαρτιγ.

Imo haec attoniti phreneſis manifeſta cerebri.

Ibidem: *Nodoſa torquet quos podagra, & arthreſis*, pro *Arthritide*. V. *Pleuritis*.

PHORONEVS recte: *Phoronaeus* incorrecte. Sic *Halicarnaſſeus* πεντασυλλάβως, non ἑξασυλλάβως aduerſus imperitorum enunciationem.

PHRYGES, olim *Fruges*. Tullius in Oratore: *Vt patefecerunt Fruges, non Phryges Ennij antiqui declarant Libri*. Nec enim Graecam literam adhibebant: nunc autem etiam duas: & cum *Phrygum*, & cum *Phrygibus* dicendum eſſet, abſurdū erat aut tantum barbaris caſib. Graecam literā adhibere, aut recto caſu ſolū Graece loqui: tamē & *Phryges*, & *Pyrrhum* auriū cauſa dicimus.

PHRYXVS vbiubi, male, etiam apud D. Auguſt. l.18.c.13. de Ciuit. Recte per I Apollodori l.1. ſaepius Scholia puſilla Homeri, Pindarus, Pauſanias, caeteri. Nonnus Baſſaricon lib.10. Φρίξον ἔτι ζώειν μετανάστιον —— Valerij Flacci editio a Carrione maculatur l. 7.

—— *Tu prima malorum Cauſa mihi tu, Phryxe, gener* ——

Ibidem: *Phryxaeae pecudis*. Creſcitque macula: nam per E deſolatum ſcriptum oportuit *Phrixeae*.

PHRYNO, omnes Hiſtorici, qui huius meminere. *Phreno* reiculum eſt, ac ridiculum, eſto, Codices MSS. ſeptemdecim ſic habeant Pontaci teſtimonio ad Euſebij Chronica.

PHYSICI. Auctores omnes, Libri omnes. Neſcio de quo theſauro promiſerint, qui nuper Prudentium recuderunt, *Phiſicorum dogmata*. Qua in editione neque probo Y eximi ſubiectis vocib. *Stigio caput extulit alto, Compoſitam chlamidem, Victis cumulauit Amiclis. Aſſyriae Babilonis, Sibilla, Charibdi, Phrix, Aditis pro Adytis.*

PIACVLVM, & ſillaba deterius *Piaclum*. Prudentius in Romano:

Tu cur piaclum tam libenter lectitas?

PICTAVI tribus ſillabis forma pluratiua ſcribo cum E in Vineto: non *Pictauinum* cum Eginario.

PIGNERIS a *Pignus*, & *Pignoris*, vnde *Pignerati animi* Liuio, non per O (vt patebit e Priſciano) *Pignorati*, quod in Exemplarib. meis. Nunc omnibus pleriſque locis ſolum per E admittunt nnuatores. Dixere veteres *Compes*, *Helus*, *Hemo*, in quorum ſingulis politior manus O pro E ſuffixit: *Compos*, *Hoius*, *Homo*. Priſciani oraculum eſt l.6.p.721. *Pignus*, *pignoris*, *pigneris*: vnde *Pignero*, *pigneras*. Idem in 7. Aen. *Pigneris*, & *Pignoris*: ſed *Pignero* per E dumtaxat admittit. Vide *Foenoris*, *Stercoratos*, *Oppignero*. Agroetij, & Bedae in Orthographia diſtinctus eſt: *Pignora rerum ſunt*: *Pignera filiorum*, & *affectionum*, qui ſuis expendeodus momentis. Sio in Lexico Cyrillum inſcripto: Ἀτπαυματποιός, *Facinerosus* per E, tanquam a *Facinere*. Sic priſci *Feneris*, *Facineris*, *Peneris*, *Temperis*, quae aetas inſecuta per quartam vocalem reſcripſit. Reformant alij, an deformant? Manutius: *Pignus*, *Pigneris dicebant veteres*: *Pignus*, *Pignoris posteriores* *Pignoſa*, *Pignora eomodo quo Valeſij*, & *Auſelij*, Feſtus.

——PILAM QVA LVDIMV' PILVM
QVO PINSO, TENVES I. PLVRA HAEC FECERI' PEILA,
QVAE IACIMVS: ADDES E, PEILA VT PLENIV' FIAT.

Iſta Lucillius: poſt confuſo diſcrimine omnia iſta per I.

PILEVM liquida deſolata. Nugantur, quibus placitum eſt geminari, dicique quaſi *Pelleum*. Caſſidas militares vſitatas ex variarum animantium pellib. non oeſcimus: aliud *Caſſida*, *Pileus* aliud. Veteres Libros omnes *Pileum* praeportare, Valerio non accredam. Eſt autem ex Πῖλος: vnde πῖλοι πλεκτοί apud Polluecem l.10.c.13. *Socci* ex Cratino. Item Πιλοποιός l.1.c.10. Mitto caetera. Euſtathius. Πίλιον, φόρημα κεφαλῆς. *Pileum*, *capitis geſtamen*.

PIMPLA, PIMPLEA. Strabonis lib. 10. Πίμπλειαν ταῖς αὐταῖς θεαῖς ἀνέδειξαν: *Pimpleiam iiſdem deabus dedicauerunt*. Similiter Nonnus l.13.Baſſar. —— ἑὴν Πιμπλείαν ἐάσας, *ſuam Pimpleiam relinquens*. Inde Feſto: *Pimpleides Muſae* per M, non *Pipleides*, non *Peptides*: minime omnium *Pectides*.

PINNA. V. *Penna*.

PINNOTERES abſque H. Plin.l.9.c.42. *Quem pinnoterem vocant*, *alij Pinnophylacem*. Confirmat id Plutarchus in libro, Vtra animalium. Heſychius: Πιννοθήρης, πιννοφύλαξ λεγόμενος. Πίννα δὲ εἶδος ὀσπρίου. *Pinnoteres*, *Pinnophylax dictus*. *Pinna vero oſtrei genus*. Sic Athen.l.3. Ariſtot. l.5.hiſt. Ani n.c.15. vbi ad oram. Γρ. Πιννοτήρης. Praefuerat Πιννοθήρης. quaſi ἀπὸ τοῦ θηρᾶσθαι. verum a Τηρεῖσθαι eſt, non a Θηρᾶσθαι Cicero 3.de Finib.Bon & Mal. *Qui quod eam cuſtodit*, *Pinnoteres vocatur*. Ab eadem Origine *Mater*, ſeu Μήτηρ ὅτι μὴ τηρεῖ, quia *Non ſeruat* virginitatem. Sophocles Amphiarao productus ab Ariſtophanis Scholiaſte in Veſpas: Ὁ πιννοτήρης τοῦδε μάντεως χοροῦ. *Pinnoteres chori vaticini*. Neq. probo voicam eſſe liquentem literam in Victoriana Ciceronis editione l.2. de Natura D. cuius obſeruare eſt verba cum Heſychio quadantenus concinentia: *Pinna vero*, *ſic enim Graeci dicunt*, *duabus grandibus patula conchis cum parua ſquilla quaſi ſocietatem coit comparandi cibi*. Theophraſtus: Παραπλησίῳ ταῖς πίνναις. Nota voico N apud Etymolog. πινοθήρης, ὁ τὰ πίνας τηρῶν, quod minus probandum.

PINSERE cum N veterib. tribuit Diomedes l.1. ſeculo ſuo *Piſere*, ac *Piſare* per A pro eodẽ. Idem ambigi dicit *Piſat*, *an Piſit* apud Perſium ſit legendũ. Et Turnebus apud *Varronem* ex Ennio, *Cubitis pinſabãt humũ* reperit in MSS. Põponius: *Cum interim neq. molis molui*, *neq. palatis pinſui*.

PIRAEEVS τρισυλλάβως. Vltima e tribus conflata ſit literis, an duabus pugnant. Nomina portus, & vrbis, fecerount irrito conatu. πειραιεύς, πειραιεως flexu vulgario, Attico πειραιῶς. Unde in Eunucho: *Coïmus in Piraeeum*. Sic apud M. Tullium l.7.ad Atticum: quam recte? Certe Donatus ad ſc 4. Act.3. Eunuchi, ſic notat: *In Piraeo pro in Piraeum*. Plautus Bacchidib. *Ibo in Piraeum*, non *Piraeeum*. Sic in Moſtellaria. Demoſt. pro Corona: Τὸν κύκλον τοῦ πειραιῶς. Ariſtot. Polit.5. Τὸν πειραιᾶ, minus πειραῖα. Sic πειραιεῖ pro πειραιεῖ Pauſaniae Atticis. Sed & Stephano πειραιεὺς ſcribitur. In *Piraeeum* conſentiunt Tacitus, Plinius, Pauſanias, Plutarchus, Strabo. Alij *Piraeum* Iuſtino tribuunt. Minus *Piraeea* dixi propter auctorem Ciris, cui ſcriptum: *Iamque adeo tutum longe Piraeea cernit*. Lib.40. mei Liuij ſcribitur: *Athenas miſſas eum Piraeum peruenniſſent* Nobilis eſt M. Tullij locus l.ad Atticum 7. *Venio ad Piraeea*, *in quo magis reprehendendus ſum quod homo Romanus Piraeea ſcripſerim*, *non Piraeeum* (*ſic enim omnes noſtri locuti ſunt*) *quam*, *quod In addiderim*.

PIRENE fons ad Acrocorinthũ Pauſaniae in Corinthiacis Πειρήνη. *Pyrene* mon Hiſpaniam a Gallia dirimit Silio: hoc per Y, illud per I. In Aulularia: *Interbibere ſola*, *ſi vino* [illegible]*at*, *Corinthienſem fontem Pirenen poteſt*.

PISCICVLVS quatuor ſillabis abſoluitur. *Piſculus* etiam a Chatiſio agnoſcitur vna ſillaba minus.

PISI-

PISISTRATVS I ſimplo, omnis Antiquitas: *Pyſiſtratus* vbiubi reperiatur, erratur. Plutarcho in Solone Πεισίστρατος. Nec plura opus.

PISTACIA. Dioſcoridi lib. 1. Πιστάκια, Nicandro Colophonio *Pſittacia*, Poſidonio *Liſtacia* ſi modo recte habet: alij *Phiſtacia*. Compone cum his obſeruationem Hofmani lib. 3. cap. 23. Nicandrus Theriacis:

Πιστάκι' ἀκρεμόνεσσιν ἀμυγδαλόεντα πέφανται.

Piſtacia amygdali ſimi in ramis.

PITTACIA gemino Τ, alia omnia. Tabulae ſunt e fuſili pice ad exarandum conflata. Vide Laertium in Cratere, ac Eoſtathium.

PITVITA τριουλάβως videtur Perſio ſcriptum Satyra 2.

Somnia pituita qui purgatiſſima mittunt.

Catulus quatuor ſillabis: *Mucuſque, & mala pituita naſi.*

PITISSARE in Terentij ἑαυτόν τιμ. I Latiari, abſque adſpiratione. Neque enim eſt a πίθος, etſi hoc vini eſt receptaculum: verum ἐκ τοῦ Πυτίζειν, vnde ἀποπυτίζειν τὴν θάλασσαν dixit Ariſtoteles l. 4. c. 3. de Animal. *aquam marinam exſpuere.* Sic qui vinum expendunt, guſtant, ſorbent, exſpuunt, reſorbent, *pitiſſant*. Y Graecanici cornu alterum extorſit Herculea, robuſtaq. Conſuetudo, vt in alijs compluribus.

PITPIT pro *Quidquid* Oſci ſcripſere, Feſtus.

PLAETORIVS cum *Ae*, familia Romana, Libri, Lapides, Manutius, Vrſinus, Numiſmata, quibus abundabat, ſecutus.

PLANCAE cum N, Feſtus. Origo forte Πλάκες. V. *Palangas*.

PLANCIANVS cum C deductum a *Plancia* gente. Nummus argenteus Andr. Laurerani, aliſque.

PLAVTIVS cum T, familia Romana, Libri, Lapides Capitolini, & alij, Nummi duo Andr. Laurerani, alijſque Matth. Forerij: Haut mirum *Plautum* dicimus, non *Plancum* per C. Sic enim ex eo enaſcitur, vt ex *Albo Albius*, ex *Laeuo Laeuius*, ex *Sexto Sextius*. Vide Notas ad Nonium. p: 183. Quem *Plautium* Liuius, Diodorus *Plotium* nominat variantia cognitiſſima.

PLEBISCITVM. Dilata voce *Plebis ſcitum* etiam recte. Tabula in Baſilica Lateranenſi:

ROGATIONEVE PLEBISVE · SCITO

Qua ex indicina repoſcas duplex SS *Plebiſſcitum*. Verum in optimis Liuij, Gellijque lib. 15. c. 27. Libris S vnicum lego, quaſi quod *Plebi*, ſeu a *Plebe ſcitum*. Varie Pandectis eſſe Florentinis Taurellio credo, hoc eſt, modo nexim, modo ſolute. Nexim Plautus Pſeudolo: *Eſtne ſcitus? Plebiſcitum non aeque ſcitum.*

PLEIAS PLEÏAS duabus tribuſue ſillabis Ionum more. Faſtor. 4.

Plëiades incipient humeros releuare paternos. In tertio: *Plëiadum numero fila dediſſe lyrae.*

Georg. 1 *Pleïadas, Hyadas* —— Homer. Iliad. 6 Πληϊάδας θ' Ὑάδας τε ——

Baſſaricon lib. 1. Πληϊάδων ἀλάλαζε βοὴς ἑπτάσπορος ἠχώ.

PLERVS, PLERIQ. non *Plaerus*, neq. *Plaeriq.* Manifeſtaria eſt Origo a πλήρης. Pacuuius apud Priſcian. l. 5. *Periere Danai: plera pars peſſundata eſt.*

Paſſeratij nota: *Plerique, Plaeriq. Nam venit a Plures E pro V, & E pro Ae.*

PLEVRITICIS, non *Pleureticis* ſcribendum recte monitum Hermolao in l. 26. Plin. c. 8. Cor. Celſus lib 4 c 6 *Oriturq. acutus morbus, qui Pleuritικos a Graecis nominatur.* Quibus conſignatis incidi nouuellae Prudentij editioni, vbi in Romano:

Mucrone quanto dira pulſat Pleureſis.

Ex quo ductum *Pleureticus* e[illegible]letur iniuria. Neque merito damnat officinarum *Pleureſim*. *Pleuritis* rectius ſcribitur Itaque Alexander Trallianus. Aëtius, medici alij. Vide *Phreneſis*.

PLICA, PLICATILIS per I prima contra Originem a πλέκω.

PLOSTRVM Veſpaſianos adamauit: Florus *Plauſtrum*. Ex ambiguis eſt, vt illa: *Plautus, Plotus: Claudius Clodius: Maurus. Morus: Loreola pro Laureola* in M. Tullij Libris vetuſtiorib. Victorio veneratis. & Pandectis Florentinis. Vide *Cloſtrum*.

PLVRA, PLVRIA bifariam: Capito quamuis in epiſtolis *Pluria* ſcribi velit altero abrogato. & alius quidam apud Gellium l. 5. c. 21. *Plura* praeſcribat, *Pluria* repudiet. Ex eo *Plurima*, & Antiquo in Latio *Pliſima*, Feſtus.

PLVSQVAM, & ſectim. Martialis l. 4. Epigr. 44.

Haec iuga quam Nyſae colles, plus Bacchus amauit.

PLVSSATIS nexim ſcribitur apud Donatum edente ex MSS. R. Stephano.

PLVTO recte: licet Graeci Πλούτων. Inſcriptio Camerini:

INFERNO. PLOTONI. PROSERPINAE
TRICIPITIQ. CERBERO

Etſi vero deſit Vſus: ratio ſubeſt a Doriſmo petita, πλώτων.

PLVVI ſcribit in praeterito Priſcian. lib. 10. Liuium volunt in 2. & 21 ſcripſiſſe *Lapidib. pluuiſſe*. Lib. 23. *Sanguine pluuit*. Lipſius cap. 10. de Pronunciatione e Varrone conatur adſerere *Pluuit*, *Lauit* in praeterito. Orbita trita placet.

POCVLVM, POCLVM. Marius Victorinus ex vetere quo *Da mihi poclo Veneri miſta Thyoni gratia, quod de roſeo labello*. Lucret. l. 8. *Quum poclo bibo eodem, amplector, labra labellis Fingens compono, hoc eſt, quum φιλοκοτῶμαι*. S. Orientius ad Auſonium Epiſcopum:

—— *Ad pocla vocari.*

Prudentius in Romano. Sic Arnobius. Sic *Fiblae* Inſcriptio vetus, & *Fiblatoria* apud Vopiſcum, φιβλατούριον Suidae, φιβλατῦραι Conſtantino. Vigiliae Βίγλαι Graecis βαρβαρίζουσι, *Nauclae* pro *Naucula*, *aut Nauiculae* apud Tertullianum. *Arcla* in vett. Gloſſis eſt *Arcula*. Cyrilli Lexicon: Ποτήριον, *Poculum*, *Calix*, cum V ſyllaba primore. Sic Aen. 6. *Gubernaclum*: paria apud Lucretium.

POEEESSA quatuor omnino ſyllabis reſcribendum in Plinio l. 4. c. 12. contra fidem Librorum. Ποιήεσσα Homerus in Catalogo, Strabo, Stephanus.

POENA ποινή per Oe, non Ae. Nefas i dubitare. *Poeſnas* ſcripſere Antiqui, vt *Caſmenas*, *Coeſnas*, *Caſmillas*, Feſtus.

POENICVS ſcripſit Antiquitas. In Duillij roſtrata: CLASES POENICAS. In Romanorum triumphis:

NAVALEM. DE. SICVL. ET. CLASSE. POENICA. EGIT

Feſto item *Poenica pauimenta* ſunt ex lapide Numidico. Recentioribus viſa diphthongus extinguenda, aut mutanda V nuda, vt ex *Poenio Punio* factum, ex *Moenio Munio*. Vide Scaligerum l. 1. de Cauſis LL. c. 27. receptumque ſcribendi moribus *Punicus*. Feſti fragmentum *Punici dicuntur, non Poenici*. Ita correxit Anton. Auguſtinus, cum praefuiſſet *Non Poeni*. Idem alibi: *Punici dicuntur, non Poenici: quamuis, vt ait Verrius, a Phoenicibus oriantur*, & *Punicum bellum*, non *Poenicum*. Quare ineptiunt Modius, & Carrion in Silio reponentes *Poenicus*. At Ful. Vrſinus in 4. Tullij de Finib. *E Poenicia pulo legendum*, inquit, *vt ſeruetur antiqua ſcribendi ratio, qua bellum Poenicinum in aenea tabella inciſum eſt*. V. *Punicus*.

POETELIVS cum Oe, Lapides Capitolini, atque alij.

POLENTA vnico L. Origo: Παλωντὴ ἐκ τῦ παλύνειν. Perſij Auctoritas:

—— *Grandi paſta polenta.*

POLET, pro *Pollet* Antiqui Latij eſt: *quia nondum geminabant antiqui conſonantes*, Feſtus.

POLITES per lota. Romanus Virgilij Codex in quinto *Polutes* per V deteſtabiliter. Profectum id ab eorum opinamento, qui voces Graecas quaſuis, praepropere cenſent Y Graio integrandas. Nonnemo Atticis id adſcribit: ſed Attici iſti ab orbe Graeciae exulant.

POLLA. Vide *Paulus*.

POLLIO gemino LL, cognomen Aſiniae gentis. Lapides Capitolini, alij. Nonnulli tamen Lapides L diſiuncto, *Polio*. Xiphilinus in Auguſto Πωλλίων.

POLLVCES, non *Pollux in Latinis literis veteribus*, inquit Varro. In recentioribus literis *Pollux*. Sic olim *Duces*, *Nuces* pro *Dux*, *Nux*. *Luce*, *Luces*. *Lux*, Macrobio indicante. V. Tractatum de Variantia.

POLYDAMANTEIS *iuuenis Pedianus in armis* Silij lib. 12 perquam recte ſcriptum. Apud Perſium qui *Polydamas* ſcripturiunt, non aduertere Graecitatem: Πολὺς communiter, Πουλύς Iones, Πῶλυς Aeoles, ex quo *Polydamas* prima tenta.

POLYMNIA, quam *Polyhymnia* rectius Orpheus:

Τερψιχόρη τ', Ερατώ τε, Πολύμνια τ', Ο'υρανίη τε,
Terpſichore, ac Erato, Polymniaque, Uraniaque.

Eundem verſum legas apud Heſiodum, & Phornutum. Nonnus Baſſar. lib. 5.

Καὶ παλάμας ἐλέλιξε Πολύμνια μαῖα χορείης.
Et palmas agitabat Polymnia choreae altrix.

Apollodor. lib. 1. Ο'υρανίαν, Θάλειαν, Πολύμνιαν. Lib. 1. Epigram.

Α'ρμονίην πάσῃσι Πολύμνια δῶκεν ἀοιδῆς
Omnibus cantici concentum Polymnia concedit.

Plutarch. Sympoſ. lib. 9. probl. 13 Ἡ' τε Πολύμνια τὸ ἱστορικὸν ἔστι γὰρ μνήμη πολλῶν. *Polymnia hiſtoriam curat: eſt enim multorum memoria*. Lucianus περὶ ὀρχήσεως biuocali Πολυμνείᾳ, qua Ioniſmo

Ioniſmo ſoluta *Polymneia* videtur Ouidius ſcripſiſſe Faſtor. 5.

Diſſenſere deae, quarum Polymneia coepit.

Eadem ſcriptura Horatio reddenda.

Euterpe cohibet, nec Polymneïa.

Vbi tamen Libri conſulti *Polyhymnia*. In Ciri:

Nam verum fateamur: amat Polymneïa verum.

Eſt & Liber Herodoti ſeptimus Πολύμνια. Alij non a *Multa memoria*: ſed a *Multo hymno*: vnde ſcribendum ariolantur Πολυύμνια, *Polyhymnia*. Diodorus Siculus lib. 4. Πολύμνιαν ἀπὸ τοῦ διὰ πολλῆς ὑμνήσεως ἐπιφανεῖς κατασκευάζειν τοὺς διὰ τῶν ποιημάτων ἀπαθανατιζομένους τῇ δόξῃ. *Polymniam, quod multis hymnis, ſeu laudibus clarat, quos poëmatis ad immortalitatis gloriam euehit.* Eodem fertur Etymologus in Εὐρύπυλος: Σεσημείωται τὸ Πολύμνια ἀπὸ τοῦ Πολυύμνια, ἀποβάλλον τὸ Υ: *Excipitur Polymnia, quaſi Polyymnia, reiectio Y.* Cum ergo reiectum ſit alterum Y, fruſtra ſcribunt *Polyhymnia*. Fruſtra torquentur productione primae: cum Doribus prima ſcribatur Πω: vnde *Polypus*, *Polydamas* hanc extendunt ſillabam. Et Faſtorum 5. ſcribi poteſt abſque intertrimento carminis: *Finierat voces Polymnia: dicta probarunt.*

Fruſtra H intermiſcent.

POLYORCETES in quibuſdam Euſebij locis. praue, praue. Deprauarunt & librarij Pontaci notam pag. 450. Certiſſimum enim eſt ab vrbium, ſeu τῶν πόλεων obſidio, & expugnatione ſic Demetrium cognominatum. Inde *Poliorcetica* Daimachi libris 35. comprehenſa apud Stephanum de Vrbibus. Plutarchus in Demetrio: Ὁ δὲ Πολιορκητὴς ἐπίκλησιν ἔσχεν.

POLYPERCHON abſque S quam recte apud Curtium ſcribatur, nondum video. *Polyſperchontem* omnes Graeci dicunt, niſi vbi aliter inſulſit librariorum temeritas. Mecum Acidalius polyiſtor in lib. 4. Curtij, & Diodorus. Altera ſcriptio a Modio, quem tueri eſt ex Arriano. Cum S & Polyaenus lib. 4.

POLYXENA, ——— *Sciſſaque Polyxena palla.*

Fabius *Pulixena* l. 1. c. 4. *Quid O, atque V permutatae inuicem, vt Hecoba & Notrix, Culchides, & Pulyxena ſcriberentur?*

POMOERIVM, AN POMERIVM? POMOERIVM cum Oe dipthongo, Ita Feſtus in fragmento Farneſiano, Gellius l. 13. c. 14. Liuius l. 1. Varro l. 4 de LL. Manut. in epiſt. 33. l. 13. ad Atticum. Veteres enim conſtat *Moeros* pro *Muris* dixiſſe. *Pomoerium pone muros* interpretatur Gellius, & Priſcianus in tertiam Aeneidem ſcribit *Pomoerium quaſi Poſtmurium*. Atqui vocabulum hoc vt olim natum; ſic amplexa eſt aetas ſerior. At diphthongum abolet Manutius in Orthographiae ratione Libros, & Lapides ſecutus, Vinetus eodem inclinat marmorũ momentis. Romae in marmoreo cippo: POMERIVM vocali pura, non *Pomoerium*, neq. *Pomaerium*, inquit. Sic hodie in Plutarcho edunt: Τῇ μὲν οὖν γραμμῇ τὸ τεῖχος ἀφορίζουσι, καὶ καλεῖται κατὰ συγκοπὴν πωμήριον, οἷον ὄπισθεν τείχους, ἢ μετὰ τεῖχος. *Linea murum definiunt, & vocatur conciſa voce Pomerium, velut poſt murum.* Suidas: Πωμήριον, τὸ τοῦ τείχους εἰκόνισμα. *Pomerium, muri delineatio.*

POMPEIIVS, TARPEIIVS per duo II ſcribenda ſunt, & propter ſonum (plenius enim ſonant) & propter metra: numquam enim longa fiet ſillaba, niſi per II geminum ſcribatur. Haec eſt Caeſellij opinio, quam ſi ſequeris, ſcribes *Pompeiij*, *Tarpeiij* tribus I. Vs enim ſillaba vaneſcit in I. Et vero hoc ipſe Caeſellius praecipit, addito: *Quae tamen omnimodis modernus Vſus excludit*, & nos. V. *Aiio*, *Maiia*.

PONTEM, AN POTEM? POS ſine N Varro ſcriptum reliquit. *Videtur etiam Pos potius pontem ſignificare, quam potentem.* Vide Lipſium lib. 3. Var. c. 19. At veteres *Pontem* ſcripſere: Πόντεμ γὰρ οἱ Λατῖνοι τὴν γέφυραν ὀνομάζουσι, Plutarch. *Pontem enim Latini vocant, quam Graeci γέφυραν.*

PONTINVS CAMPVS Silio Italico, *Pontina palus* Lucano lib. 1. & Iuuenali, *Pontina tribus*, Feſto, & Plin. l. 26. c. 4. liquida N primam abſoluente ſillabam, non M, non interiuncto P, ſi a *Pontia vrbe* denominantur, quod Feſto credi fas eſt. *Pontina tribus a Pontia vrbe dicta*, inquit *Feſtus, a qua & Palus quoque Pontina appellata eſt iuxta Terracinam.* Quod ſi dicuntur a *Pometia*, aliud ſciptionis genus ſequamur. Nam ab ea *Pometinas manubias* Liuij lib. 1. habemus, & Πωμετίνους Strabonis l. 5. quos alterius immiſſu liquidae Dionyſius vocat Πωμεντίνους, *Pomentinos*. Quare in eo Lucani l. 4. *Et qua Pomptinas via diuidit vda paludes*, obſeruatũ eſt in Exẽplari, quod eſt in collegio S. Iacobi apud Leodicos, ſcriptum per M, & P, vti vides. Lipſius item l. 2. Epiſt. 16. *Agrum Pomptinum* legit in MS. Agellio. Sic *Põptina tribus* apud Liuiũ l. 7. in q. eius Epitoma, apud Plinium ita legunt alij. Dio l. 45. varius eſt. Neque literam P ſociari M in media voce paganicum ſemper eſt, vt in *Dãpno*, & *Solempnis*: verum ex Donyſij Πωμεντίνους, tranſſcribi poſſunt Πωμπτίνους

 conciſa

conciſa primulum voce, tum interiunctione P, vt apud Graecos Πέντε, πεμπτός.

POPEDIVS Velleio, Liuioque lib.76. Diodoro Siculo lib.32. Πομπαίδιος, *Pompaedius*. Straboni in 5. Πομπαόδιος, *Pompodius*, Appiano lib.1. Πομπαάδιος, *Pompadius*.

POPILLIVS LL geminis, Lapides Capitolini, alij.

POPLICOLA, PVBLICOLA, POPLICVLA, PVBLICVLA, BOBLICOLA. *Poplicolam* quaſi *Populicolam* a *populi cultu* dici, notum ex vetere memoria. Sic Dionyſij lib. 5. Ποπλικόλαν habes. Sic & *Plebicola*. Turnebo nihilominus lib.30. Aduerſ. c.28. *Publicolam* lenius, concinniuſque viſum eſt: vti pro *Populicum* ſcribitur *Publicum*. Ita Silij lib.2.

Publicola ingentis Voleſi Spartana propago.

Sed anne potius hoc nomen a *Publico*, quam a *Populo* compoſitum eſt? Non ἀμίζως dici *Poplicolam* a *Populo* indicant illa Valerij Maximi lib. 4. cap.1. *Qui populi maieſtatem venerando Poplicolae nomen adſecutus eſt?* At hic in vulgarijs Libris, etiam chirographis eſt *Publicola*, ſicut Inſcriptionum pag.363. Verum pag. 6.& 5. PVBLICVLA. Romae rurſus in Saeraula:

P. VALESIVS. VOLESI. F.
POPLICVLA

Suidas: Ποπλικόλας, ὄνομα κύριον παρὰ Ῥωμαίοις: *Poplicola apud Romanos viri proprium*, quemadmodum veteribus ſcriptum teſte Ter. Scauro. Sed olim etiam *Boblicola*. *Publicola* per V in prima, *recentiorum eſt Auctorum error*, inquit Pighius lib.2. Non opinor. V. *Byrrhia*.

POPOSCI vtique cum vocali tertia, rectiſſime. Valerius licet Antias lib. Annal.45. ſcriptum reliquerit: *Comitijs diem a Q. Martio Praetore peposcit*, prima per E finita. V. *Memordi*.

POPPAEVS gemino PP, & cum *Ae* diphthongo, Libri, Lapides Capitolini, alij. Onuphrius lib. de Antiquis Nominibus propendet in ſcriptionem quatuor ſillabarum *Poppaeius* ex Analogia Romanorum nominum gentiliciorum.

POPVLONIVM. Ita geographi omnes, inquit Pintianus, & Plinij ſcriptum exemplar Toletanum, ac Salmanticenſe, & vulgaris hodie nominatio. Solus Virgilius puto licentia Poëtica *Populonia*. Nam Pomponio idem ſemper iuseum Plinio.

POPVLVS, POPLVS: vnde *Poplicola*. Sic *Poculum*, *Poclum*: *Seculum*, *Seclum*: *Speculum*, *Speclum*. Plautus Amphitruone:

Dedant ſe in ditionem, & arbitratum
Thebano poplo ——

PORCIVS cum C, familia Romana a *Porco*, vt *Ouius*, *Aſinius*, *Gallius* ab animantibus cognominibus. Ita Libri, Lapides Capitolini, alij. Nummi Ant. Auguſtini, & Fr. Molinij:

M. PORCIVS. LAECA.

Sic Aemilius, Plutarchus, Faſti. Firmatur auctoritate Varronis lib. 2. de RR. ſcribentis multa haberi nomina hominum a pecoribus vt a verre *Porcius*. MSS. quidam cum T *Portius*. inquinate, ſicut etiam in Apoſtolorum Actis, eſſe debuit, animaduertente Bartolomaeo Lintrenſi, *Porcius, non Portius*.

* PORRICIO verbum ſacrorum gentilium fuit, binis RR. Macrobius lib.3. cap.2. Alij veteres iuxta, nouique ſcriptores iuſſo valere *Proijcio* in ea re. Vide Feſtum. Maro in V.

—— *Extaque ſalſos Porriciam in fluctus* ——

Quo loco omnibus Antiquis Exemplaribus vnico I eſſe *Proiciam* teſtatur Pierius.

PORSENA, PORSENNA. Vnico N nouiſſima Flori editio. Silius noſter:

Ceruitur effugiens ardentem Porſena dextram. In imagine ſcilicet clypei Muciani.

Martialis lib. 1. conſimiliter: *Hanc ſpectare manum Porſena non potuit.*

Plutarch. in Poplicola Πορσίνας. Maro in 8. literam geminauit. Claudianus quoq.

Et poenae multata genus Porſenna reducat.

German. Caeſar: *Miratur Porſenna virum* ——

Sic integrius, vt *Siſenna*.

PORTISCVLVS admiſſo in medium ſigmate. Ita Feſtus, a Scaligero, Nonius, Iſidorus addicentibus Gloſſis: *Portiſculus*, κελευστής. Ita Ennius. Quem primo legi Feſtum vetuſtioris editionis, praeferebat *Portiсulus* abſque S.

PORTVNVS vnico N ſaepius. Varie tamen ſcriptum reperias apud Ciceronem, Virgilium, Hyginum, Lactantium, Feſtum. Sic *Neptunus*. In quibuſdam geminis NN *Portunnus*. in Feſto, & alijs cum M *Portumnus*, vt *Picumnus*, & *Pilumnus* apud Seruium, *Vortumnus* Propertij lib. 4. In *Varrone* Vertranij cum M *Portumnalia a Portumno*, & *Vortumnalia a Vortumno*. Tullius l. de Nat. deorum: *Portunus a portu, vt Neptunus a nando*. Iuuat *Tutuni*, ſiue *Tutani* Competentia.

Sub

Sub Spoletanae vrbis moenib. Lamina aerea: IANO. PORTVNO

POSCVLENTA, non *Pocalenta* ſcribit Hermolaus Barbarus in lib. 32. Plin. cap. 2. ex antiquis Feſti codicibus, exque vetuſtiſſimo monumento, quod Ferenti oſtenditur. Et placet.

POSIDIVS eunuchus Aurelio Victori, qui Suetonio *Poſides*, alijs *Poſidas*.

POSQVAM *res Aſiae* eliſo T ſcribi iubet Mar. Victorinus lib. 1. Sic *Pomeridianus* pro *Poſtmeridianus*, Cur hoc loco, quam alio potius? Deinde *Poſquam* inuſitatum eſt. V. *Poſtmeridiem*.

POSTEA QVAM ſecretis vocib. lib. 2. Inſtitutionum de rerum Diuiſ. §. 5. *Licet poſtea ratum non habuerit, quam illatus eſt mortuus*. Sic amat Manutius. Non minus iunctim ſcribi poteſt *Poſteaquam*, quam *Poſtquam*, quod retinendum vel inuito Victorino.

POSTFVTVRVS contigue ſcribitur meliorib. Salluſtij Libris, & Gellij lib. 14. cap. 1. ſcribendum eſt. *Solus omnium poſt memoriam hominum, ſupplicia in poſtfuturos compoſuit*. Theocrit. Idyll. 12. —— Ἐπιοσσομένοις δὲ γενοίμεθα πᾶσιν ἀοιδά.

Sic apud Horatium Oda 24. ſcribit lib. 7. Nouarum L. c. 30. Canterus:

—— *Indomitam audeat Refraenare licentiam Clarus poſtgenitis* ——

POSCENIVM, V. *Proſcenium*. In vetere Onomaſtico: *Pocoenium*, Κῶμος, pro *Poſt coenium*.

POSTILENA probius, quam quod Lexicon Graecolatinum praefert. *Poſtellena*. Analogia prius fulcit: ſcribitur enim *Antilena*. Plautus in Caſina:

Ita te aggerunda curuum aqua faciam probe,
Ut poſtilena poſſit ex te fieri.

POSTMERIDIEM copulate Fl. Soſipater. Vide *Antemeridiem*. Sed & *Pomeridiem* legas apud Quintilianum, & Tullium.

POSTMERIDIANVS 3. de Oratore contra mentem Oratoris in editione Victoriana: *Inclinato iam in poſtmeridianum tempus die*, vbi euolutis aliquot pagellis habes *Pomeridianam ſeſſionem*. Ipſe Tullius in Oratore: *Pomeridianas quadrigas, quam poſtmeridianas libentius dixerim*. D. tamen Auguſtinus epiſt. 174. ad Paſcentium vocem integrat: *Niſi poſtmeridianus timor antemeridianum placitum frangeret*, alijſque in locis. Seneca lib. 3. qq. Natur. *Poſtmeridianis horis acceſſimus*, & Sueton. de IL. Gramm.

POSTERGANEVS, qui *Poſt terga* videtur apud Arnobium; mollius vnico T, quam duobus.

POSTRIDIE, quaſi *Poſteridie*, vt olim *Die quincti, ſexti*. Qui ſcripturiunt *Poſteridiae* neglecta Euphonia non placent: refelluntur Vſu.

POSTOMIS haut credo Lucillio ſcriptum, quod volunt. Nonius hinc a me emendatior: *Proſtomis* (non *Poſtomis*) *dicitur ferrum, quod ad cohibendum equorum tenaciam naribus, vel morſui imponitur*, ἀπὸ τοῦ στόματος. Lucillius Satyr. l. 15.

Proſtomides hinc ingentes de naribu' pendent.

POSTVMVS praenomen Cominiorum, & Aebutiorum gentium: *Poſtumius* familiae nomen: vtrumque ſpiritu caret, vnde unde adſignes Originem. *Ut Cis, Citimus: Intra, Intimus: Extra, Extimus*: ſic *Poſt*, *Poſtumus* teſte Priſciano in 3. Aen. ſeu *Poſtimus*. *Tempus poſtumum* eſt poſterius Sidonio Apollinari Carmine 24.

Ne fors tempore poſtumo viator
Ignorans reuerentiam ſepulcri.

Vnde *Poſtumius*, & *Poſtimus*, qua fictura *Optimus*, *Maximus* V pinguius olim admiſere: Omnia abſque H. Ideo Tertulliano in Apologetico *Poſtumare* eſt *Poſtremum eſſe*: *Caeteri quoque prophetae & ſi Moyſi poſtumant*. Lapis antiquus in aedib. Caeſijs:

D. M
Q. VAL. Q. F. POSTIMIO
. . . .
. . . .
Q. POSTIMIVS. POMVLVS
FILIVS. ET. NEPOTES

Verum, quod pleroſque fallit, non patre dumtaxat demortuo, *Poſtumi* ſunt, & dicuntur: ſed etiam eo viuo nati. Aeneid. 6.

Siluius Albanum nomen tua Poſtuma proles,
Quem tibi longaeuo ſerum Lauinia coniux
Educet ſiluis regem —— ——

 Quae

Quae Caeſellius ita apud Gellium lib. 2. cap. 16. interpretatur: *Poſtuma proles, non enim ſignificat, qui patre mortuo; ſed qui poſtremo loco natus eſt: ſicuti Siluius, qui Aeneae ſene, tardo, ſeroque partu eſt editus.* Vbi *Longaeuo* non patitur Gellius Apollinarem Sulpitium explicare *Immortali, indigeti futuro, & longo, perpetuoque aeuo potituro.* Neque enim *dij longaeui* appellantur, inquit ſed immortales. Fallitur. Coelites audiunt δολιχαίωνες, μακραίωνες: *Longaeui.* Recta nihilominus procedit explicatio. Sic adſpiratione negata ſcripſere Priſcianus, & Eutyches, Manutius ſecutus Pandectas Florentinas, Capitolij Saxa, Nummoſque plurimos, Onuphrius, Theodorus Marcilius libello aduerſus Ramireſium, Canterus Nouarum lect. lib. 2. cap. 10. qui reuiſus, conſultuſque lectorem iuuerit. Laeuinus Torrentius in Horatium, Pontanus l. 2. de Adſpir. Caſſiodorus numerans inter ea, quae *excludunt penitus ſpiritum.* At volunt alij *Poſtumum* ab *Humo* eſſe. Feſtus: *Poſtumus cognominatur poſt patris mortem natus.* Plautus in Aulularia:

Poſt mediam aetatem, qui mediam ducit vxorem domum:
Si eam ſenex anum praegnantem fortuito fecerit:
Quid dubitas, quin ſit paratum his nomen pueris poſtumi?

Hunc Plauti iocum non minus valide, quam telum amentatum iecit in aduerſarios Boëtius Epo I. C. vir doctiſſimus, atque integerrimus, mihique ante tres decaeteridas & amplius familiaris, qui *Poſthumum* & ab *Humo* dictum, & eum H ſcribendum propugnabat. Fauere videtur, & huic Origini Iuſtinianus l. 3. Inſtitutionum: *Poſtumi quoque qui ſi viuo patre nati eſſent, in poteſtate eius futuri forent, ſui haeredes ſunt.* At noſter eſt Iuſtinianus: ſi namque viuo patre naſci poſſunt *Poſtumi*, non *poſt humatum* patrem ſic dicuntur. Poſſe autem patre viuo naſci quoq. diſcimus ex Cyrilli Lexico: Ὁ μετὰ πατρὸς θάνατον, ἢ διαθήκην γεννώμενος. En tibi *poſtumum poſt* patris teſtamentum: igitur a *Poſt* quam ab *Humo*, denominatio potior. B. Germani Lexicon adductum a Briſſonio: Οἱ ζῶντος μὲν τοῦ πατρὸς συλλαβόμενος ἀποθανόντος δὲ γενόμενος. Plutarchus in Coriolano: Ἐνίους δὲ συντυχίᾳ γενέσεως μέχρι νῦν καλοῦσι, Πρόκλον μὲν, ἐὰν ἀποδημοῦντος πατρὸς γένηται, καὶ Ποστοῦμον ἀντιτεθνηκότος. *Quoſdam a fortuita generatione uſque nunc vocitant: Proclum, procul a populo agente patre natum, Poſtumum mortuo.* Idem in Sylla Ἡ γὰρ Οὐαλερία μετὰ τὴν τελευτὴν αὐτοῦ [viri] θυγάτριον ἀπεκύησεν ὃ Ποστοῦμαν ἐκάλουν· τοὺς γὰρ ὕστερον τῆς τῶν πατέρων τελευτῆς γενομένους οὕτω Ῥωμαῖοι προσαγορεύουσιν. *Valeria poſt viri mortem puellam enixa eſt, quam vocarunt Poſtumam: nam ſic appellantur a patris morte geniti.* Varro lib. 2. de L L. *Qui mane natus eſſet, Manius diceretur: qui Luci, Lucius: qui poſt patris mortem, Poſtumus.* Saluianus l. 5. *Poſt mortem patris poſtumi nati.* Enimuero integris in hac diſceptatione Auctorum locos ſeriatim ponere non ſum pigratus, ne contraria occupati opinione iactent aliter in Feſto, Gellio, Varrone, Plutarcho, Plauto, Iuſtiniano contineri. Ex his nemo dicit *Poſtumus* ab *Humo* eſſe: contra conſenſu magno *poſt* patris mortem, indicantque a *Poſt* fingi *Poſtumus.* Scilicet re fauente, blandiente vocis *Humi in Poſtumo* imagine ludificantur, qui & Originem praue adſignant, & ſcriptionem. Sic cum *Teſtamentum* ſit tabula reapſe *teſtis mentis*, ab animo parum perſpicaci praeualuit opinio, vt inde vox componatur, quae ſimplex eſt. Nam ſi aliter, *Calceamentum* pari momento *mentis* erit *Calceus.* Quid *Sternutamentum*, *Stercoramentum*, *Pedamentum*, alia? Finalitas iſta vocis fictura eſt, non compoſiti particula. Pridem hoc vidit, adſeruitque Gellius: nimis licet peruicaciter Cowarruuias eum reſpuat. Duumuiros animaduerto non aeui retruſioris Adamantium, & Bedam *Poſthumum* ab *Humo* ducere: ſed quod mireris, verbis expreſſim ſpiritum ea in voce elidunt. Rationem illis ſuccenturiatus affero in antiqui Latij Orthographia: quia priſcis *Vmus* ſcriptum fuit abſque H. Priſcis autem dicti *Poſtumi* ex antedictis teſtimonijs. Quid quod *Vmor* abſq. flatu ſcribẽdum praecipiat Caſſiodorus? Quare recte factum a Graecis ſcribentib. Πόστουμος, non Πόσθουμος, vt malle videtur Boëtius Epo, qui quantitatem male quoque putat a Graecis inuerti. Id non agunt, non magis, quam Dionyſius Halicarnaſſeus, Plutarchus, & alij ſcripto Σούπερβος pro *Superbo.* Non vertit quantitatem Plutarchus ſcribens in Romulo: Οὕτως γὰρ ὀνομάζεται τὸ ἔργον: non Appianus in Ci[...]libus vocans Λουπερκάλια quae Latini prima correpta *Lupercalia:* neque rurſus Plutarc[hus i]n Camillo ſcripto Λουκούμωνος, cum notum ſit

——*Samij Lucumonis acumen.*

In Fabio: Ὀουικούλας σημαίνει τὸ πρόβατον, Μερούλας in Mario pro *Merula:* non S[ui]das: Καικοῦλ γὰρ Ῥωμαῖοι ἡ κεφαλή. cui & Σούπερβος ſcribitur. H tamen admi[ſere] cum Boëtio Lambinus olim, Becmanus, Ramireſius, & qui in literis non tanti. Haec vbi iam [...]pſi[ſ]ſem, poſt duo luſtra, & amplius, tandem incidi Cuiacio lib. 3. Obſeruat. c. 4. vbi ſuper hoc ampliter quoque diſſerit, & Ludouico Delacerda.

POTEST,

POTEST; POTESTVR. POSSIT, POSSITVR.

Lucret. lib. 3. *Quod tamen expleri nulla ratione poteſtur.*

In antiquiſſimo monumento

VBEI. DE. PLANO. RECTE. LEGI. POSSITVR

POTHINVS, Ποθεινός Eunuchus nobilis in Aegypto. Sic Plutarchus in Caeſare, Pompeio, & Antonio, Appianus, & antiquiſſimi Libri. Praue pro eodem in Caeſare, Liuio, Lucano *Photinus*, quae haereſiarchae nobilis eſt nomenclatio.

PRAE Olim *Pri* ſcriptum, Paulus apud Feſtum. Inde *Primigenus*, *Primus*.

PRAECERPO, Cicero, ſexcenti alij. Apud Macrobium autem lib. 3. cap. 19. *Alia praecarpuntur, alia matureſcunt.* Sic in editione Gryphiana.

PRAECIDARIA [porca] *dicta, quod ante caeditur, quam frugem capiat*, Victorini verba. Similiter & Feſtus per R. At reperias apud Gellium lib. 4. cap. 6. per N *Praecidaneam*,

PRAECIPES, PRAECEPS, Priſcianus Plautus: *Praecipes in puteum ſaliam.*

PRAECOCEM, PRAECOQVEM, PRAECOQVVM recte, atque ex Vſu ſcripſere veteres, ac poſteri. Scio iſta Gellio per immemoriam lapſa lib. 10. cap. 11. *Appetis dominatum demens praemature praecocem. In quo verſu animaduertendum eſt, inquit: quod Praecocem inquit, non Praecoquem. Eſt enim caſus eius rectus non Praecoquis, ſed Praecox.* Paſſiſſima Macrobius lib. 6. cap. 8. Flauius Caper, ſi modo recte habet *Praecoca dicendum, Praecocia deridendum.* Quam diuerſe! Non vt *Atrocia*, ſic recte *Praecocia*? *Praecocis* ſcripſere nominaodi caſu, vti alia non pauca. Hinc cogitur *Praecox. Praecox, id eſt praecoqua*, inquit Nonius. Tertullianus lib. 3. *Praecoquos, & abortiuos Marcionitas vocat* Auſon. epiſt. 22. *Semente ſera, ſine multum praecoqua.* Iſidorus lib. 17. Orig. c. 5. vbi de vuis: *Praecoquae vocatae, quod cito matureſcant, & ante omnes ſole coquantur.* Apud Columellam de RR. legas *Praecoquem vitem, Praecoquis fructus, Praecoquem maturitatem, Praecoques acinos.* Apud Curtium lib. 4. editur: *Praecoqui gaudio verita irritare fortunam.* Naeuius his praeformator:

Huic puellae praecoquis libido ineſt.

De C, & Q par eſt cum *Coquo, & Coco*, ratio. Vide his. Calpurnius Ecloga 2.

Inſita praecoquibus ſurrepere Perſica prunis.

Par digladiatio, ſcribendumne ſit *Inſeque Muſa*, an *Inſece* apud Gellium Buſlidianum referente Cantero lib. 2. Nouarum. cap. 6.

PRAEEDIVM ſcribit apud Feſtum Auratus aduocato Epigrammate 19.

Martialis lib. 11 *Erraſti Lupe, litera ſed una:*
Nam quo tempore praedium dediſti:
Malim tu mihi prandium dediſſes.

Feſti reſtantia: *Prandium ex Graeco . . . eſt dictum. Nam meridianum cibum coenam vocabant.* Peringenioſe quidem Auratus: at non de mente Feſti. Nam *Praeedium* tunc Latina vox ſit. Neque ijs cum Feſto conuenit, qui *Prandium*, & *Praedium* a *Prando* ducunt. Ex Graeco enim dici vult. Quo? Diuinandum. Πρὸ δίος, *Ante diem*, nondum puro plenoque die. Nam *Prandicula aliqui dicebant, quae nunc Ientacula*, inquit Feſtus. Felicius diuinaturo patet area. Vide *Praeneſte.*

PRAEDA. Vide *Praes*

PRAEFASCINE, *id eſt ſine faſcine, quod Graeci ἀβασκάντως dicunt* inquit Chariſius lib. 2. *Praefiſcine* olim in Nonio legi, idque politius autumo. Quem modo teneo, Nonius per I. *Craſtini, Priſtini, Praefiſcini* quod de futuro Ioſ. Scaliger ad Feſtum diei autumat. *Praefiſcine* de praeſenti. Dic mihi Damoeta, quo differunt *Here, Heri* & *Praefiſcino* vide in Praeuerbiorum Variantia.

PRAEFECTVS VRBIS rationabilius dicitur, quam *Praefectus vrbi*: quia nomen eſt dignitatis, non participium: hoc enim eſt *Praefectus*, quem Graeci ὕπαρχον dicunt, vt videatur *praeire omnes*, non ex eo, quod *Praefectus* ſit ciuitati. Adde, quod Cicero Verrinarum 7. dicit toties. *Praefectus claſſis*, &, *Praefectus claſſium Cleomenes.* Haec Cledonius. Addit rectius ſcribi *Praefectus praetorij*; non *Praetorio. Praepoſitus cubiculi*, non *cubiculo.*

PRAEGNANS N ante S praelocato, videtur tolerabile: eſt enim quaſi *Praegenerans* ſiquidem grauidae parere praegeſtiunt. Vide I. Scaligerum Exercitatione 216. At Probus Grammaticus accenſet deſinentibus in As, & ita eſt Pandectis Florentinis Briſſonij teſtimonio in Parergis, Ruſſardi, Politiani, aliorum. Hoc Antiquitati defert P. Victorius ad lib. 1. Varronis de RR. Torelius in Digeſtis amplectitur lib. 25. tit. 4. de Ventre inſpiciendo:

NE-

NEQVA. PRAEGNAS. SIT

exploſo Holoandro, cui placuerat *Praegnans* repudiata Pandectarum Auctoritate. Plinius item in lib. de ſermone dubio affirmat *Praegnatium* eſſe, vt *Optimatium*. Certe in Terentiano Codice antiquiſſimo in Hecyra eſt *Praegnas* ibi:

Abiuncta a vobis praegnas fuerat filia.

Sic ſcripſit in Theophraſti Characteres Caſaubonus. Vtroque modo ſcribit Ant. Auguſt. Dial. X. Antiq. & placet. Horatius lib. 3. Carminum:

Ducat & praegnas canis aut ab agro. V. *Infans.*

PRAELVM diphthongo principe: non per *Oe*. Georg. 2.

Colaque praelorum fumoſis deripe tectis.

Cato ſic ſaepius. A *Praeluendo* ortum ducunt. Alij a *Premendo* quantitatis modo ſuperato v... ſcribunt ſonora. Ita nouiſſima Columellae editio lib. 12. cap. 39. ſimulq. Origo teutata videtur: *Prelo premere, paſſumque tollere.* Martialis lib. 1.

Non haec Pelignis agitur vindemia praelis.

PRAEMEFERO coalita voce, vt *Quemadmodum*, *Quamobrem*.

PRAENESTE, PRAENESTIS, PRENESTE, biuocali non profligate. Stephanus: Πραίνεσ⊕ πόλις Ἰταλίας ἀπὸ Πραινέςυ τῦ Λατίνυ τῦ Ὀδυσσέως, καὶ Κίρκης υἱῦ. Πολίτης, Πραινεςῖν⊕. Plutarch. in Camillo: Πραινεςῖνοι καὶ Οὐολοῦσκοι, Appian. lib. 1. Ciuilium κατὰ Πραίνεςον Plautus Captiuis. Νὴ τὰν Σόραν, νὴ τὰν Πραινέςην Lib. 2. de Diuinatione *Praeneſtinae ſortes*, & *Praeneſte* ſaepicule. Sic Strabo lib. 5. Plinius, Silius, Maro. Libros tamen & Lapides Fabricatur Valerius cum Fabricio, quibus exeſt diphthongus. Feſti, aut Seruij Etyma mihi non ſunt etyma. *Praeneſtum* quoque videtur ſcribi poſſe ex Marone: *Praeneſte ſub ipſa*. Ita Seruius. Ecquid prohibet id fieri ex *Praeneſte*? In hanc ſcriptionem praeluſtre eſt Plutarchi teſtimonium in Parallelis Graec. & Rom. Ἀγροίκους πρασίνοις κλάδοις ἐςεφανωμένους. Telegonus *rurestribus incidit, quibus de prino coronae.* Additur. Ἀπὸ τῦ συγκυρήματ⊕ Πρίνεςον ὀνομάζας ἣν Ῥωμαῖοι παραγώγως Πραίνεςον καλῦσιν, ὡς ἱςορεῖ Ἀριςοκλῆς ἐν τρίτῳ Ἰταλικῶν. *Ab occaſione Priniſtum nomen fecit vrbi, quam cum acceſſione* (vocalis) *Praeneſtum appellitant Romani, vti narrat Ariſtocles in tertio Italicorum.* Vrbs igitur in ſui primordio ſcripta fuit *Priniſtum*, dein *Prineſtum*, tandem *Praeneſtum*, *Praeneſte*.

PRAERIPVIT. Scribitur & *Praerepſit*: Neapolitana Inſcriptio:

QVEM. IMPORTVNA. MORS. ADEMIT.

PRAREPSITQVE. SENII. BACVLVM

PRAES diphthongo ex Πρᾶσις, *Venditio*. Nam *Praes* ſe pro altero obligans paene vendit. Vt autem Aeole φαισὶ pro φασὶ: ſic ex Πρᾶσις, πραῖσις, *Praes*. Iuuat id Ciceronis in 2. Philipp. *Ne L. Planeius praedes ſuos venderet.* Sic *Res* ex Ῥῆσις. *Cauſa* ex Καῦσις, ex Παῦσις *Pauſa*.

PRAEDA ſimiliter. Suidas: Λεῖας, πραίδας ἀπὸ πολεμίων

PRAESAEPIA etiam in ſecunda ſede *Ae* poſcunt ab Origine. Sic *Praeſaepio*. Georg. 3.

Aut intus clauſos ſatura ad praeſaepia ſeruant.

Praeſaepe, *Praeſepes*, V. *Saepes*, Vide in Variantia.

PRAESAGIO Tullio: cum R Plauto in Bacchidib.

Occidi: animus iam iſthoc dicto plus praeſagitur mali.

PRAESERTIM cum *Ae* Libri veteres, Lapides, Virgilius Carpenſis. Nam a *Praeſero* eſt, vt *Inſertim*. Tullij Exemplaria priſca Victorio viſitata praeterunt diphthongo euanida *Preſertim*. Male.

PRAESIDALIS recte a *Praeſes* Spartianus formauit: *Qui iure praeſidali omnes Gallias rexerat.* Philoxeni Gloſſae: *Praeſidales*, Ἡγεμονικοί. Sic in Codice tit. 52. *Officijs praeſidalib. Praeſidialis* autem a *Praeſidio*. Vide *Parcidalis*, *Conniualis*.

PRAESTATVRVS per A creberrime in Pandectis Briſſonio teſte Παρεγγ. lib. ſingulari. Horat.

Praeſtatura cygni, ſi lubeat, ſonum.

Praeſtiturus per I Cicero ad Brutum epiſt. 13. *Ego matri, ac ſorori, puelliſque illis praeſtiturus ſum.* Epiſt. 11. *Se praeſtiturus fuerit acerrimum propugnatorem communis libertatis.*

PRAESTO rectiſſime. Veteribus quintam vocalem intericiam credo M. Caſſiodoro *Praeſtuo*. Ecquis ſequitur?

PRAESTOLOR, non *Praeſtulor*, liber incertus, nomine Bedae de Orthog. inſcriptus.

Quia

Quia venit a *Praeſto ſum*, inquit. Alij per V a *Praeſtulus*, quod eſt ἐπίμονος. Veteres *Praeſtolo*. Turpilius Pedio: *Ego praeſtolabo illi*. Liuius Tereo: *Nimis pol imprudenter ſeruus praeſtolas*. *Praeſtulor* Caſſiodorus improbat.

PRAESTINGVERE ACIEM, OCVLOS (non *Perſtringere* neque *Praeſtringere*) ſcribunt Manutius, Lambinus. Quod *Praeſtinguere* ſecunda ſyllaba R defraudata probamus in hoc loquendi genere: etſi ſuis locis neutrum illorum exterimus. Fruſtra nobiſcum eum ſociennis ſuis Valerius digladiatur. Notae ad Nonium recte emendant, *Praeſtinguere*, non *Praeſtringere*, quod fuit. Idque locis duobus.

PRAEVERTO, & *Praeuertor*. Aen. 1.

—— *Volucremque fuga praeuertitur Hebrum.*

Auſon. epiſt. 24. *Totum occurſantis populi praeuertitur agmen.*

Apul. l. 7. de AA. *Meliora conſilia praeuertitur.* Gellius l. 3. c. 7.

Aeneidos 7. —— *Curſuque pedum praeuertere ventos.*

PRASVS pro *Pranſus* veterib. adſignat Papirianus.

PRATA. Olim *Parata* ſcribebantur. Plin. lib. 18. c. 5.

PRECIVM abſque diphthongo: licet ita ſit Pandectis Flor. quas ea re improbatum it Taurellius. Cum C a *Procando*, inquit Brabantus. Sed deſcendamus ad preces infimas, dicamuſque primitus fuiſſe *Precium*, quod *Prece* importuna tollebatur, quod vſu creberrimum eſt in licitationibus & venditionibus. Exinde fuit explicatior vox. Literam vncinatam volunt *Vuae preciae* Georg. 2. *Precianum*, *pyri* genus Macrob. l. 3. c. 19. Sic & apud Eutychen *Precium*, & *Deprecio* per C. Sic in Baſi marmorea Praeneſte:

MESSES. FRVCTVSQVE. RENATOS

DIGERIT. IN. PRECIVM

Indicinam huiuſce ſcriptionis facit proptium Romae in domo Podocatharij:

L. PRECILIVS. APOLLONIVS

Varro l. 4. de LL. per T a *Peritis* ducit: *quod hi ſolum poſſunt facere recte id*, inquit.

PRECIAE cum E vocali recte ſcribitur Columellae lib. 3. de RR. cap. 2 Longe aliud ſunt *Praeciae* diphthongo apud Feſtum, & a *Praeciendo*, ni fallor, dicuntur. Sic ab officij nomine nata vox propria, *Praecia*. Plutarchus in Lucullo Πραικία τις ἦν ὄνομα τῶν ἐφ' ὥρᾳ, καὶ λαμυρίᾳ διαβοήτων ἐν τῇ πόλει: *Praecia* vocabatur vna ex ijs, quae in ciuitate ob pulcritudinem, & elegantiam famam obtinuerunt.

PRECOR, non *Praecor*. Nec opus monitu, ſed cautione aduerſus Priſciani lib. 17. praeceptionem, qui ſtatuit, ſcribitque *Praemium*, *Praeco*, *Praecor*, *Praedium*. Idem vitium Pandectis Florentinis imputat Taurellius. Silius Italicus lib. 4.

—— *Juſſa ite precari Thure pio* ——

PREHENDO aeque, & *Prendo* apud antiquos, & Ciceronem Conſuetudine potius, quam ratione ſcriptum vult Cornutus, vt *Nihil*, *Nil*. Idem vult Papirianus apud Caſſiodorum, & Beda. C *Comprachendo*, *Deprachendo* Pandectae Florentinae. Camerarius, & Becmanus eadem biuocali.

PRENSVS, non *Prehenſus* nihilominus Terentius Scaurus, & Manutius. Quod ſi *Prendo*, *& prehendo* recta ſunt: cur non *Prenſus*, *Prehenſus*? Quia *Precndo*, ſubijcit Scaurus H non habet. Hic illius ſenſus. At *Hendo* pro *Fendo* dixere veteres, vt *Hariolus*, *Fariolus*. Certe *Comprehenſus* quatuor ſillabis eſſe perſuadet metri ratio apud Terentianum in hoc:

Siue in vno comprehenſam, ſiue in verbo pari.

Mihi fauet Quintilianus l. 1. c. 5. vbi damnato nimio adſpirandi Vſu: Inde durat ad nos *vſque Vehementer*, & *Comprehendere*. Nec obeſt Gellius l. 2. c. 3. Terentius in Andria. *Tuus pater modo me prehendit*. Vbi Donatus: Addita adſpiratione geminauit ſillabam, & *Prachendit* dixit, quaſi vitantem, ac fugientem. Varro l. 5. de LL. *In veſtimento ſartum, quod comprehenſum*. Ibidem paucis interſitis: *Adſerere manu in libertatem, cum prehendimus*. Ipſemet Manutius: *Reprehendo* ſine diphthongo, & cum Adſpiratione: atqui in *Prendo* nulla eſt.

PRI-

PRIMICERIVS vulgo, ac recte. Romae in pauimento S. Martini per E:

HIC. POSITVS. EST. ANTIOCHOS
CANDIDATVS. PREMECER

PRIMIGENIVS, an *Primogenius?* Varro lib. 5. de LL. *Primigenia dicuntur verba.* Item, *Primigeniorum verborum.* Feſtus: *Primigenius ſulcus.*

PRIMIPILVS, & *Primopilus* vnica dictione per I vel O in ſecunda ſillaba. Sic antiquus Latis. Sic Dionyſius lib. 4. Τούτους Ῥωμαῖοι τοὺς ἡγεμόνας τῇ πατρίῳ γλώττῃ πριμοπίλους καλοῦσιν. Venafri Inſcriptio:

PRIMOPIL. *II.* TR. MILITVM

Senogalliae in Piceno:

PRIMOPILO. SPECTATAE. VIRTVTIS

Capuae ad S. Vincentij:

PAVLO. AEMILIO. PRIMOPILO Ex *Primipilo* haec:

Primipilaris Quintiliano lib. 6. Plin. lib. 10. Epiſt. Sueton. in Tiberio, Spartiano in Peſcennio, & Juliano in MSS. *Quod primipilaribus commendantibus conſulatum Niger mereretur.* Taurini in Pedemontio: PRIMIPILARI. LEG. VIII.

Alibi: *Teſtamenta Primipilarium.* Suidas: Πριμοπιλάριος, ὁ τὸ μεῖζον ἀξίωμα τῶν στρατιωτῶν ἔχων παρὰ Ῥωμαίοις *Primipilarius qui apud Romanos maiore inter milites erat dignitate.*

PRIMITIVVS Priſcian. in lib. 1. Aen. & Prudentio in S. Romanum.

Vt primitiuum crederes foetum geri.

Jn Metamorphoſi Ouidiana legas alibi *Primitiuum torrem.*

PRIMVS PILVS vero diſcretim, gradus, quem *Primipilus* obtinebat. Jn Jugurthino: *Centurio primi pili tertiae legionis.*

PRINCIPIALIS, an *Principalis*, ſillabarum quinione, an quaternione abſoluatur, vide in *Conniuialis*, *Parricidalis*, *Praeſidialis.*

PRISTINI, PRISTINE. Vide *Diequarti.*

PROBOSCIS Origo Graecanica depoſtulat: *Promuſcis* ex eo detortum; quis probat? Hermolaus vtrumque in 10. lib. Plin. c. 8. Per B Euſtath. in Homerum, & Athenaeus.

PROCASTRIA per A in medio vett. Gloſſae: per E *Proceſtria*, Feſtus.

PROCILIVS, non *Porcilius*. Vide Manutium.

PROCNE in Romano Codice, & alijs aliquot ibi:

—— *Manibus Procnê ſignata cruentis.*

Jn Quirinali priſca Jnſcriptio:

P. VALERIVS. BASSVS. PRAEFECTVS. FABRVM. ET. CAECILIA
PROCNE. DIANAE. VALERIANAE. D. D.

Adde Latiaribus elementis G ſerius inſitum.

PROCAT, Feſtus: auctiore ſillaba, *Procatur*, alij.

PRO CONSVLE, PROCONSVLE, an *Proconſul* ſcribendum, ambigunt. Manutio in Orthographia nexim ſcribi placet. Defenditur Graecorum Conſuetudine, quibus eſt Ἀνθύπατος: Jtem Pliniana voce *Proconſulatus.* Juuerit eum Gellius l. 2. c. 2. Cledonius in Arte totus in hoc eſt, vt *Proconſul* adſerat: *Proconſule* reſpuat. Abſurdum cenſet dicere *Carruca Proconſule, Proceſſit Proconſule, Praetoriũ Proconſule.* Nam quis dicat in illo Cl. Rutilij vocem vnicam:

Rexerat ante puer populos pro conſule Poenos?

Ratio eius potiſſima: Nomen eſt *enim dignitatis, non actus cuiuſdam rei, vel belli ſpecialiter ſibi mandati.* Tum vrget. Compoſita more ſimplicium declinanda. Vide caetera. Jdem Cledonius *Pronomen* dici ait, non *Pro nomine*, vt *Procurator.* D. Auguſtinus lib. de Grammatica: *Iuſta expoſitione fiunt Latina Propraetore, Proquaeſtore. Nam veteres nominatino caſu Proconſul dicebant attendentes nullum nomen Latinum exire in E litera nominatino caſu generis maſculini.* Noſtram q. ſcriptionem amplectimur cum *J. Scaligero* lib. 8. de Cauſis LL. Diſpeſcit certe vocem Tullius pro Lege Manilia item lib. 16. Epiſt. Fam epiſt. 10. alijque paſſim. Pighij 2. Annal. ſunt iſta: Jn Faſtis triumphalibus, alijſq. antiquis Marmoribus puncto diſtingui videmus, & hoc modo notari PRO. COS. PRO PR ſic vt praepoſitiones ablatiuis ſuis iunctas potius, quam compoſitas eſſe intelligas. Vide *Pro quaeſtore.*

PRO-

PROFICISCOR. Scribat & abſque R Turpilius. Nam in Hetaera: *Hortatur hominem vt quamprimum proficiſceret.*

PROGRADIOR, PROGREDIOR, vett. Gloſſae.

PROELIOR, PROELIO ſcripſit Antiquitas. Apud Priſcianum lib. 8. Ennius in Achille: *Mortales inter ſe pugnant, proeliant.*

PROELIVM cum tertia diphthongo *Oe*. Προέλιον, quaſi πρὸ τῆς ἴλης, *ante aciem*. Cum apertu Marte medijs in campis res gerebatur, poſt etiam de certamine pro muris, aut claſſe. Nec abit diuerſus nobis Feſtus *Proelium*, *quaſi praeludium* interpretatus: nam quod ante vtramque aciem, id erat πρὸ τῆς ἴλης. Veteres autem ſcriptitaſſe *Proilium* certum eſt. Mecum Manutius. Andr. Brabantus cum Ae errore non caeco. Priſcianus eodem impegit Brabanto inconſultus. Adſerit enim componi a *Prae*. Sed adſerit & *Praecor* a *Prae* componi. ſequemur? In fragmentis Capitolinis:

IN. PROILIO. OCCISVS. EST

In veterib. Plauti Libris in Menaechmis ita:

Ego iſti: mihi hodie apparari iuſſi apud te proilium
Hodie vt fieret: in eo vterque proilio potabimus.

Vide Muretum Variar. lib. 6. c. 4. Ὅμιλος quoque proeliantium conuentus eſt, quae vox ἀπὸ τῆς ἴλης.

PROH, OH, VAH, AH ſcribit I. Scaliger lib. 10. de Cauſis LL. quod truncata ſint ex *Proha*, *Oha*, *Vaha*, *Aha*. Eſto, veteres vltimam adſpirarent nullam. Spiritus in his affectum manifeſtat, vireſque addit pronunciationi. Alias nihil tam barbarum, quam afflare. *Pro* ſine adſpiratione Aldus Manutius lib. 4. Feſtum, & Virgilium Carpenſem ſecutus. In adſpiratione eſſe contra Vſum maiorum autumat Pontanus lib. 1. de Adſpiratione.

PROFANVS, PROFANO per F, non *Ph*. Aenëide 12.

Quos contra Aeneadae bello fecere profanos.

Fabius Declamatione 6. *Hoc nomen profanari nefas eſt.*

PROHOEMIVM placet I. Scaligero c. 4. de Cauſis LL. l. 1. vt priſcis Graecorum ΗΕΚΑΤΟΝ ΚΤΑΗΩΝ. Accitur in cauſam ab alijs Pontanus. At ille lib. de Adſpir. 2. ſic: *Prooemium adſpirare minime conuenit. Nam Graeci, quorum ea vox eſt, non adſpirant.* Cauſam volunt hiatum, ac ne vocales coaleſcant. At hiatus vaſtiore hiatu deuitandus non eſt: neque in vnum vocales ne miſceantur magnopere pertimeſcendum, ſatis ſuperque diſſaeptis ſillabarum elementis Graecis Προχυθῆναι. Προαίρεσις, Προϋπάρχοντα nullo ſcribuntur Spiritu, qui ſimplicib. tamen praeeſt. Sic *Prooemium*. Heſychius: Οἴμη φωνὴ, ὁδός, λόγος, ἱστορία. ᾠδή· ὅθεν Προοίμιον, τὸ πρὸ τῆς ᾠδῆς: Sic Προοίμιον. Quod ſi exeſt a voce Graeca: qua tultura ſcribetur in Latia? Chryſoloras, & Gaza vocantur in partes. At nullius Auctoritas tanti ſit, receptiſſimae ſcriptioni vt praeiudicet. Ego trita feror orbita, ſcriboque *Prooemium* defecto ſpiritu. Ita caſtior Latij cultura poſcit, & Origo. Receptiſſima autem ſcriptio haec Ciceroni locis innumeris, totiſque paene Rhetoricis, Quintiliano l. 4. c. 1. Auctori ad Herennium, Iuuenali Sat. 3. toti Graeciae: ſepoſito Saturni acuo. V. *Panormus*. Similiter Virgilio:

—— *Poſtrema coërcent Tyrrhidae iuuenes* ——

non *Cohercent*: licet ex Ἕρκος: licet nonnulli id voluerint.

PROIIECIT. Mar. Victorinus: *Quanquam & geminata I ſcribere iubeamus.*

Proiiecit fluuio, penituſque in nubila fugit.

Haut probo. Vide *Maiia*, *Aiio*.

PROLABSVS, *Illabſus*, *Labſantem* in antiquiſſimo Maronis Codice per B ſcripta viſuntur, & Probus ita ſcribenda praecipit, non per P. Vide *Labſus*.

PROLVVIES, vt *Diluuies*, *Eluuies*. Aliud eſt ſignificantia, & ſcriptione *Prolubies*. Varro lib. 5. de LL. *Prolubiem, & Prolubidinem dici ab eo, quod lubeat.*

PROMAGISTRO. Vide *Proquaeſtore*, *Proconſule*.

PROMISCE V a veterib. repudiato Mar. Victorinus in Orthographia repudiat. V enim perduci debet inquit, vt *Aſſiduus*, *Aſſidue*. Adde paria. *Ambiguus*, *Praecipuus*, *Ingenuus*. Teſtatur & Feſtus *Promiſcam* dictum *Promiſcue*. Prudentius viſus eſt in Romano:

Promiſce adora, quidquid in terris ſacri eſt.

Hiſtoriae Liuianae lib. 3. probaut olim *Promiſcue*: *Placet pecudum, ferarumque ritu promiſcue in concubitus ruere?*

PROMISSIT duplo ſigmate Pand. Florentinae. Inepte.

PROMTVARIVM. Hoc nomen ſubſtantiuum fieri ex adiectiuo claret e Soſia Plautino. An P in medio admittat, in *Emtus* diſcuſſum eſt. V vnde ſit interſitum, mi..tur E..as Vinetus in Auſonium, cum non ſit in his: *Commodatarium*, *Depoſitarium*, *Legatarium*. Verum alia forma *Promtuarius* dicitur: a *Promtu* namque *Promtuarius*, *ſicut ab Vſu Vſuarius*, *a Fructu Fructuarius*, *a Quaeſtu Quaeſtuarius*.

PROMVLGO, non *Pronulgo*. Oritur enim ex Προομολογίω. Signate Velleius l. 2. *Promulgatis agrarijs legib.* Summatum nonnulli neſcij credo Originis *Pronulgo* edunt. Sic in Diſpunctione Codicis Mirandulani Lipſius.

PROMVNTORIVM per V cum praecipit Turnebus, ludos ſe facit. *Septimontium* per O. Sic *Promontorium* indubitanter. Notaui quoque ſuperiorib. paginis veterib. exaratas *Fraudes*, quas aetas melior quarta vocali refinxerit. Item *Funtes*, *Fontes*.

PROPALA (qui merces propalam, velut ante palum, aut de palo pendentes habet, & vendit) apud Ciceronem in Bruto legit Turnebus ex bonis Libris, vt appellat, exque Varrone de RR. *Ad propalam vitam producunt*. Item ex Lucillio:

Vt cum primitijs ficoe propala recentes Protulit ——

Alias: *Sicuti cum primos* ——

Vbi *Propola* reponi nequit, quod in Cicerone moliuntur: etſi Latinorum nonnulli a Graeciae modulo abiere. *Propola*, qui merces prior emit, vt pluris reuendat, Προπράτης.

PROPRAETORE. *Vide Proquaeſtore*.

PROPITIVS per T nonnulli a *Prope*, *&* *itu*, vt Diui praeſentes optentur, hoc eſt *Propitij*. Alij eadem ex cauſa a *Prope ciendo*, vt *Patricius* a *Patre ciendo*. Andr. Brabantus a *Pace Propitius* figurat. Nec pes ſermonis apparet, nec caput.

PROQVAESTORE vnica complexione vt ſcribatur, pugnat Hotomanus. Fauent multa. Ita Libri omnes Verrina prima. Vnius Stephani codex *Proquaeſtor*. Cum Libris Aſconio conuenit Accuſatione tertia: *Legatis*, *Proquaeſtoribus*, *cohorti praetoriae*. Aſconij Liber, inquit Hotomanus, *Pro queſtore*, quam lectionem meliorem iudicat: quod vbi quaeſtor eſſet, *Pro quaeſtorib.* locus non erat: erat autem Verres *Quaeſtor* Coſ. Papirio. Item Hotomanus in Verrinam 4. *In ſcriptura Siciliae promagiſtro eſt quidam L. Carpinatius*. *Promagiſtro* autem coniunctim ſcribitur, vt *Proconſule*, *Propraetore*, inquit. Quae Conſentius ijs apponit compoſitis, quorum neutra pars declinatur. V. *Proconſule*.

PRORSAM, ſeu *Orationem proſam* caſtigatiore iudicio ſcribitur cum R in Terentium, Stewechio in Apuleium, Lipſio, Ioſepho Scaligero. Sic eſt Toletano Plinij Codici Pintiani teſtimonio. Andr. Brabantus fruſtra pellicit in cauſam Ioſ. Scaligerum in Auſonianis. Haec enim eius verba c. 14 *Vtrumque* [cum R, & abſque eo] *probum*, *&* *Latinum*: *ſed antiquius Proſa. Nam veteres illi Latini concurſum S cum R fugiebant*: *Itaque R exterebant. Quare Ruſum potius, quam Rurſum, Suſum quam Surſum: Aſſum, quam Arſum, Proſum, quam Prorſum dicebant*, *vt nos olim in Coniectaneis annotauimus ex Afranio*. Haec ille. *Proſae*, *vti Roſae* ſcribit lib. 9. de LL. Varro, & ipſe plerumque ſemper ἀρχαΐζων. Porro veteres *Prorſum Rectum* dixerunt: vnde *limites prorſi* apud Hyginum, & Feſtum definiuntur, qui in orientem directi. Iſidorus Hiſpalenſis lib. 1. Origin. c. 37. *Prorſum enim antiqui productum dicebant*, *&* *rectum*. Vnde Terentiano Mauro *Proſa loquela*. Vnde, ait Varro, apud Plautum *Proſis lectis* ſignificare *Rectis*. Vnde etiam quae non eſt perplexa oratio: ſed *Recta*, *Proſa* oratio dicitur, in rectum producendo. Eunuchi Terentianae interpres: *Prorſus recta*, *id eſt*, *omnino. Nam Prorſum eſt porro verſum*, *id eſt ante verſum. Hinc & Prorſa oratio*, *quam non inflexit cantilena*. Itaque ſi *Verſus* extrito R ſcribi poteſt, & *Proſa* poteſt.

PROSCENIVM cum manifeſto Graeca ſit ab Origine, nec immutarit Vſus, aut Ratio, Ae diphthongum praeportantib. non inhaereamus. Volſinijs Inſcriptio:

THEATRVM. AC. PROSCENIVM

Perperam apud Lingones per Oe:

PROSCOENIVM
VETVSTATE. COR
RVPTVM

De *Scaena* quid ſentiam, loco ſuo aperio.

POSCENIVM vt recte ſcribatur, quidue ſit, audi Turnebum l. 37. Aduerſat. c. 35.

Lucretius. *Omnia ſummopere hos vitae poſcenia celant*.

Quidam

Quidam hic *Poſt ſcenia* ſcribunt: alij *Proſcenia*: neutrum bene, inquit. Nam *Poſcenium* non dubito quin veriſſimum ſit. Vt enim *Proſcenium* locus eſt ante ſcenam omnium ſpectatorum oculis expoſitus: ita *Poſcenium* locus erat *poſt ſcenam* ſubductus adſpectui ſpectatorum. *Poſcenia* igitur vocat illa omnia, quae amicae, dum ſe fucant, & ornant, faciunt intus, quaſi *poſt ſcenam*, remotis arbitris, nec admiſſis amatorib. Addo ſic *Pocoenium*, Κῶμος in vetere Onomaſtico, quia *Poſt coenam* comeſſatio licentior. Item *Poſmeridianus* lib. 3. de Oratore apud Tullium.

PROSPER, PROSPERVS. *V.* 1. *Volum.* p. 72.

PROSTHESIS. Piget pudetque Grammaticis detrahere qui non prouidere Πρόθεσις, & *Protheſis* efferendum: nec Πρόσθεσιν & πρόθεσιν quid interſit. *Inter Appoſitionem & Propoſitionem.*

PROTENVS, PROTINVS, PROTINAM. Maro Ecloga 1.

—— En ipſe capellas Protinus aeger agro ——

Plurima Exemplaria per I exhibent: ſed Oblongus Codex *Vaticanus*, & Mediceus *Protenus* per E. At inter vtrumque diſcrimen ponit Caper. *Protenus* per E locale retur aduerbium, vt ſit *Porrotenus*, vt:

—— Cum protenus vtraque tellus Vna foret ——

Protinus vero per I iubet inſeruire tempori. Hoc diſcrimen & Bedae placuit exemplo collato:

Protinus Aeneas celeri certare ſagitta.

Protinus, Incontinent, tout d'vne tire. Item:

Protinus aërij mellis coeleſtia dona.

Maro: *Nam memini Heſionae viſentem regna ſororis*
Laomedontiadem Priamum Salamina petentem
Protinus Arcadiae gelidos inuiſere fontes.

Scripſit & *Protinam* Terentius: *Protinam conijciam me in pedes.* Ita legunt Feſtus, Nigidius, Donatus. *Protinam* Plautus in Aſtraba:

Dare pedibus protinam ſeſe ab his regionibus.

Item in Curculione, Naeuius in Colace, Varro lib. 6. de LL.

PROTESTOR. Sed & *Proteſto* priſcis imputat Priſcianus lib. 8.

PROTEVS abſque Spiritu. Πρωτεύς Apollodorus l. 2. Ariſtophanes. Theocritus, Graeci omnes, Maronis, & Horatij Editiones multae Spiritu noxio infectae ſunt. Nonnus lib. 41. Baſſaricωn:

Πρωτεὺς γὰρ μελέεσσι τύπον μιμηλὸν ὑφαίνει.
In Protei membris variae textura figurae.

PROTOCOLVM vna ſimplici. Qui aliter audent, non ineptiunt. Pulcre namque, ac ſolide Scaligeri reuellit opinionem Salmaſius in *Vopiſcum*, & recte ſcribi Πρωτόκολλον a *prima colla* ſentit, ac probat.

PROXIMI ſcribitur pro *Proximo*, aut *Proxime*. Cato contra Furium. *Die proximo.* *Vt a* veterib. *Craſtini, Priſtini, Praefiſcini.* *V. Diequarti*

PRVRIGA, qui ad *pruritum agit*, ſeu ciet. *Varro* l. 2. de RR. c. 7. vbi de equorum admiſſura: *Pruriga enim appellatur, quiſquis admittit.* Ibidem *Cum equus, matrem vt ſubiret admitti non poſſet, & cum capite obuoluto pruriga adduxiſſet.* In qua narranda hiſtoria *Prorigam* exhibet Plinij l. 8 c. 42. apographum a Pinciano. Sed & *Praurigam* recipit Iul. Scaliger, vt *Caudus, Caudex, Clodus*. *Perorigam* Iul. Scaliger in Ariſtotelem.

PSAMMETICHVS. *V.* de *Meſſana.*

PSITTACVS. Vide *Sittace.*

PTISSANA ſcribit in Modio Varronis Riccobonus, & Gorraeus in Definitionib. medicis, idque recte, atque exemplo Graecorum. Alij demunt alterum S, neque damno. Sic in Plinio Gelenij lib. 18. c. 7. *Ex qua ptiſanam conficiunt.* Sic in lib. Plutar. de Iſide: Πτισάνην, ἰατρίον. *Tiſana* in pharmacopolijs inciuile eſt.

PTOLEMAEVS per E ſecunda ſillaba ἐκ τοῦ πτολεμεῖν. Sic in Cicerone, Diodoro, Pauſania, Dione, Herodiano, Suetonio, Ammiano, Plutarcho, Plinio, Auguſtino, Hieronymo, Aeliano. Placuit haec Orthographia Priſciano, Manutio, Pontaco. Theocrito Idyll. 15.

Βᾶμες τῶ βασιλῆος ἐς ἀφνειῶ Πτολεμαίω

Alij per O *Ptolomaeus* ex *MSS.* proferunt. Fauet ijs *Corcyra* ex Κερκύρα, *Beronice* ex *Berenice*, *Pignoris & Pigneris.*

PVBLICIVS, POPLICIVS. Vide *Poplicola*, & Feſtum. Apud Valerium Probum nota veterum: P O B. *Poblicius.*

PVBLILIVS, non per O *Publius*. In [illegible] rum [illegible] Varronem que lib. [illegible] In [illegible]. Ch[illegible]. A[illegible] *Pub*[illegible] [illegible] obtiſſimo v[illegible] Her[illegible] ao Barbar[illegible] endi [illegible] 8. [illegible] c. 15 [illegible] Ammian[illegible] *Pub*[illegible] *me*[illegible] *rit*, V[illegible] ortius notat [illegible] Codice [illegible], [illegible] referri *Pub* [illegible] *Publio*.

PVERITIA, PVERTIA conc[illegible]us [illegible]ſcriptum [illegible] Horatio lib. 1. Od. [illegible].

Aſſue non [illegible] re[illegible] puertiae.

PVLCHER inſpirat ſecundae ſyllabae V[illegible]. Pio[illegible]us. Vel. [illegible]us. Victorinus Rationem confert I. Scaliger l. 1. de Cauſis LL. F[illegible]t, inquit, Grae[illegible] πολ[illegible]χερ, id eſt *Fortis*. Sic omnium doctiſſimus Poeta.

——— *Satus Hercule pulchro Pulcher Aventinus* ———

Alia congerit. Pro *Forti Pulcher*, & lib. 2. de Diuin.

——— *At Romulus pulcher in alto Quaerit Aventino* ———

Seruius item in 3. Georg. *Tria veteres habebant nomina, in [illegible] C [illegible] ſ[illegible] aueretur adſpiratio Sepulchrum, Orchus, & Pulcher, e quib Pulcher [illegible] [illegible] adſpirationem*. Sequitur C[illegible]rion in lib. 1. *V*al. Flacci. Rhodiginus l. 24. [illegible]. *Pul*[illegible] de [illegible]iore ſpiritu omnes afflant. [illegible] Inſcriptiones. Romae in capite pontis S. Bartholomaei:

HEIC. EST. SEPVLCRVM. HAVT. PVLCHRVM
PVLCHRAE. FEMINAE

Neapoli in aedib. Gueuarae:

ΣΠΟΥΔΗΣ. ΝΕΔΡΟΛ. ΡΟΥΛΧΕΡ

Plut. t. 1. Κορνήλιε πoῦλχερ. Sunt in eum mo[illegible] & plures aliae. Appianus lib. 1. Ci[illegible] Κλαύδιος πoῦλχρος. Phlegon narratu 13. Πoῦλχρον ὀνόματι. Strabo lib. 14. Κλαύδιος πoῦλχερ. Denique Vſum ad hoc Pontanus aduocat. Quae etſi ita ſint, non minoribus mo[illegible] [illegible] impellimur ad detrahendum ſpiritum. Satis certe con[illegible] ex Oratore T[illegible] veteres non [illegible] ſcriptitaſſe. Addo Terentium Scaurum: *Pu*[illegible] *quamuis in Conſuetud*[illegible] *ſ*[illegible] *tamen Ratio exiliter & enunciandum, & ſcriben*[illegible] *perſuadet, ne una omn*[illegible] *ſermonis naturam in media adſpiretur. Quamuis Sancti a Graecis* [illegible] *tranſla*[illegible] *πoῦλχρους. Sunt tamen non hebetis ingenii viri, qui nomina* [illegible] *in Crum exeun*[illegible] *a verbi*[illegible] *velint: A Fulcio Fulcrum: a S*[illegible] *S. pulchrum. a Polio Polcrum.* Nec [illegible] *Pulcrum*. Chariſium lib. 1. *Pulcrum Varro adſpirari debere negat. ne duab*[illegible] *cedat adſpiratio, quod minime rectum antiquis vi*[illegible]*batur Unde & S*[illegible]*crum* [illegible] *quod ſit ſ*[illegible] *a Pulcro propter recordationem doloris*. Sententiam de ſcri[illegible] [illegible] ratione [illegible] aeque: eſt enim frigida & putidula. Αἰσχρός non aſperatur in medio? Ne[illegible] Inſcriptiones. Geneuae ad portam Burgundicam: PAPIRIAE. POLCRAE

Placet haec ſcribendi ratio Caecilio Minutiano lib. de Orthographia, Mauro Chariſio, Varroni. Fulcitur & Competentia *Alacer, Volucer*, ſic *Pulcer*. At Competen[illegible] [illegible] a Plutarch[illegible] reiecta eſt in Parall. cui ſcriptum Ἰούλιαν Πούλχραν, & Παπίριος Βόλκερ. [illegible] con[illegible]rdiret, ſi tamen alterutrum Plutarchus ſcripſit. Quos ſequi [illegible] decretum, ad[illegible] eundem ſpiritum *Pulchritati*, & *Pulchricolori*, *Pulcreſ*[illegible] apud Serenum. *Pulcralibus* apud Catonem, *Pulcello*, quae vbique abſque H.

PVLVER pro *Pulvis* ἀρχαϊκῶς ſcriptum teſte Caſſiodoro, & Philoxeno: Χοῦς. ὁ κονιορτός, *Pulver*, *Pulvis*. Apud quem Philoxenum reperies & *Pulvix*, quod adſtruere conatur V[illegible] ex Proportione *Alax, Aiax*: *Piſtris, Piſtrix*. Vtrumque ſuperius poſitum per V, non B praecipit Adamantius.

PVMILIO, quam *Pomilio* mallem.

PVMILVS τρισυθάβως Statio 1. Syluarum: *Mirantur pumilos ferociores*. Auguſti c. [illegible] apud Suetonium probant etiam *Pumilius* auctius ſillaba: non improbo.

PVNICIVS cum I in Marij Titulis: VESTE. TRIVMPHALI
CALCEEIS. PVNICIEIS

In Tabula vetere: BELLO. PVNICIO. PROXSVMO

Puniceus per E in Euſebij Chronicis; & vulgari j moris eſt. Aequa Graecis vari[illegible] [illegible]ικιος, φοινικιος. V. *Poenicus*.

PVSTVLATVM, PVSVLATVMQ. argentum recte ſcribi docet Cuiacius lib. 7. Obſeruat. c. 39. *Puſtula* namque ſcribitur, & *Puſula*. Tibullus.

Laederet aut teneras puſtula rupta manus.

Feſtus: *Hetta... alij puſulam dixerunt eſſe, quae in coquendo pane ſolet adſurgere*. Quo loco *Puſtulam* reſcri-

reſcribunt alij. Plin. l. 22. c. 25. quatuor locis, quib. ſcriptum eſt *Puſtulas*, vel *Cruſtulas*, veteres Libri habent *Puſulas*. Item l. 21. c. 15. Argentum *Puſulatum* eſt, quod Suetonio, & Martiali *Puſtulatum*, vel *Poſtulatum*. V. Budaeum priorib. ad Pandectas Annotat.

PVPVGERO in vulgus receptiſſimum eſt: niſi quod Accius in Aedilicia ſcripſerit: *Sed ſi pepugero, metuet.* Vide *Memordi.* & Gellium in *Peposci.*

PYRATA ineptum eſt, μιζαλλήνων eſt: non enim ἀπὸ τοῦ Πυρὸς oritur ſed ἐκ τοῦ πειρᾶσθαι πειράτης. Lucanus:

Omne fretum metuens pelagi pirata reliquit.

PYGELA, Strabo, Ptolemaeus: cum ſpiritu *Phygela* Pomponius, Dioſcorides.

PYRENAEVS diphthongo penultimam inuadente, non *Pyreneum*, vt in Epitoma 21. Liuij. Ratio: fit enim a *Pyrene*, vt *Circe Circaeus*. *Acriſione Acriſionaeus* Silij lib. 1. *Pyrene* autem R vnico: quamuis metri cauſa videatur Dionyſius ſcripſiſſe Πυῤῥήνηθεν. At non eſt eo animo id factum. *Pyrene* namque optimis auctorib. prima producitur. Silius in tertio:

—— Moeſto clamore ciebat
Pyrenen, ſcopulique omnes, ac luſtra ferarum
Pyrenen roboant ——

Nec ſatis culte Πυῤῥηναῖον ὄρος, niſi ex eorum opinione, qui a Πῦρ ducunt.

PYRRHVS probum eſt. Nec improbum *Purrhus* per V Budaei iudicio Annot. ſecundis in Pandectas. Sed antiqui commatis eſt Tullij relatu in Oratore: *Purrhum ſemper Ennius, nunquam Pyrrhum*, inquit. Latio tardius Y elementum donatum, cuius ignorantia voces Graecanicae verſae, vel I Latiari ſunt extenuatae. Conſimiliter *Pyrricharius*, *Pityocampae* etiam cum V ſcripta ſunt. *Pyrrhum* priſcis fuiſſe *Byrrhum* cum B memorat Terent. Scaurus de Orthographia. Vide *Sylla*.

ANTONIO OBERTO

ΕΞΗΝΤΡΩ. SANCTOMARIO.

KAI ΜΥΣῶν ἱεράτων, καὶ Ἐξήντρος ἀκούεις. *Quam ſis autem ſapientiae medicae potens,* OBERTE OPTIME, *ſalutis magiſtri indicabunt. Malim equidem ego medicam opem experiri, quam de Medico, praeſertim in edito faſtigio, ferre iudicium. At ſiquis benigniores Muſas colit: addo me ſocium fidenter. Ita tamen iudicare auſim, Athenarum Poecilen non tam multicoloribus lineis a Polygnoto Thaſio nobilitatam, quam libros tuos a te multiiuga, atque effertiſsima doctrina variatam. Inuidiam ea ratione ſuperaſti. In ijs enim verborum momenta penſas: rebus ipſis incumbis etiam aliquanto propenſius: doctrinam intimam ac penetralem orbi literatorum offundis. Legi, relegi: intellexi multa: admiratus ſum plura. Multa in Iatricis, & quidem tuis, ſupra me: cur non ingenue fatear? Suas quiſque tractet artes. Nam qui omniſcij haberi geſtiunt, non ſe ſciunt; & aliena perſequuntur. Surge, age,* OBERTE DOCTISSIME: *Superi te ad maiora.*

Te doctarum hederae praemia frontium
Miſcebunt ſuperis ——

Aggredere ad alia: ſi modo non mollibus ſtimulis vrgeris: exegeris monimentum aere perennius. Si non panchreſta: ſaltem biochreſta ede. Neque ſi dulciſsimae Patriae medicinam facis cotidie, contentus eſto. Interim tamen per te Quer-quera *febris cum* Querella *profligetur, &* Queremonia, Quocum *aegris prudentem ſuffice.* Quaeſti *res haec non eſt: non enim ex horum lectione* Quatrans *haberi* Quitur. Quor *plura? Catus es animo, oculis vtere.*

TRA-

TRACTATVS DECIMVSSEXTVS.

Q

Q LITERA Licinium Caluum non vſum teſtatur Mar. Victorinus. Idem notat Graecos literam Q vſurpaſſe. Latini cum *Quae* copulantem particulam ſignificarent, Q pingebant. Romae in aedib. Atilij Delphinij:

POSTERISQ. SVIS. ET LIBER. :.
LIBERTABVSQ. POSTERISQ . . .

Ad eam rem ſextentae producuntur Inſcriptiones, animi cauſa.

QIS, QAE, QID tribus omnino literis abſoluiſſe quoſdam abſque V nobis teſtis eſt Velius Longus. Quoniam ſcilicet in Q eſſet C, & V. Idem Vel. Longus multis arrogat *Cuis*. Indicio ſit datiuos *Cui*. Contra praecipit Cornutus. *Qui ſillabas per Q. V. I ſcribi debet.* Rectiſſime, atque ex Vſu omnium. Pro eo *Cu* etiam ſcriptum. Mediolani in aede Martis, quae fidiſſima Gruteri accuratio eſt:

HIC. SICIS. REMOVERE. VOS. VOLET

Pro *Siquis*. Veterum etiam fuit *Acua* pro *Aqua*. Ὕδωρ interpretantur Excerpta de Gloſſis. Lexicum Philoxeni. *Animecum*, ἰσόψυχον. Vnde *Amicus*. Neque recte *Animaequum* reſcribit Vulcanius. Videtur tamen biuocalis ἰσοψυχός. Cyrilli Lexicon Ῥύσις, *Licor*, *Fluor*. Antiquitatis effigies. *Alicubi* quaſi *Aliquoubi*, Caeſellius.

QVADRANGVLVS. Sed & ſillabarum quinione, *Quadriangulus*. Auſonius Epigram. 120.

Muliebre membrum quadriangulum cernit.

QVADRIGENTA pro *Quadringenta* in L. 33. D. ad Trebellian. notat Briſſonius Παρέργων lib. ſingulari. Rectumne? Vide, quod inſequitur.

QVADRINGENTESIMVS, vel *Quadrigeſimus*, vt *Trecenteſimus*, vel *Treceſimus*; *Quingenteſimus*. & *Quingeſimus*, Priſcianus lib. de Numeris. Liuius ab V. C. tricesimo primo: *Anno quingeſimo*. Sic ibi.

QVADRVPEDES V ſecundam perficiente ſillabam. In Romano Virgilij Codice:

Libant quadripes ——

In eodem lib. 11. *Quadripedantum* per I. Varro Sexageſi: *Equam emiſſet quadripedem*. Accius Thebaide: *Quadripedantum ſonipedum*. Comminianus apud Soſipatrum *Quadrupedatim*. Vide virum eruditiſſimum Aleandrum in tabulam Heliacam.

QVAESTOR, & *Quaeſitor* *Minos vrnam mouet* —— Aen. 6.

QVAESTI, non modo *Quaeſtus* caſu ſecundo ſcribitur in Terentij Hecyra: *Ne nomen quaeſti mihi obſtet apud te.* Pari ἀρχαϊσμῷ Plautus Poenulo: *Sui quaeſti cauſa.* Solinus c. 38. *In hac luxuria inceſſit laſciuientis.* Vide Fabium l. 1. c. 6. & veterum Orthographica.

QVALIS. Priſcis *Cualis*. Plautus Amphitruone: *Cual' eſt, qui dedit.* Pro *Quale eſt*.

QVAMFACILE indiſcrete ſcribitur a Victorio l. 1. de Inuentione: *Vt quamfacile fit factu.* Semper nomini, cui adiungitur *Quam*, ita ſeſe agglutinat, vnam vt efficiant dictionem. V. quae deinceps.

QVAMMAXIME, QVAMDILVCVLO ſcribit Fl. Soſipater vniter.

QVAMOBREM, QVEMADMODVM vnico ſillabarum complexu. Terentius in Eunucho:

Multae ſunt cauſae, quamobrem cupiam abducere.

QVAMPLVRIMIS *infirmet rationibus*, Cicero 2. Rhetoricorum. Itaque ſcribitur in expoſitione Mar. Victorini. In Topicis idem: *Quamplurimum*. Sic in Oratore: *Vtaturque verbis quamuſitatiſſimis, tranſlationibus quammolliſſimis.*

QVAMPRIMVM ſaepius in epiſt. ad Brutum ex Victorij editione.

QVAMQVAM, TAMQVAM per M. Libri veteres praeferunt, & praecipit Caſſiodorus, additque: *Quamtitas per M, Quamtus, Tamtus.* Homerus, alijque Graeci Πάμπαν, vbi Πᾶν bis ponitur, vt *Quam* in iſto altero. At Priſciani, Fl. Capri, Riuij, aliorum ſcriptio magis ridet, vt ſuauior. Sic vbique *Nuncubi*, non per N. Sic alijs in vocibus M abit in N. Notat Vel. Longus *Clandeſtinum* per N a *Clam*, *Sinciput* ex *Semicaput*. *Identidem*, non *Idemtidem*. etſi ſit *Idem idem*. V. *Numquam*.

QVANTO SE OPERE, Cicero 2. de Nat. Deorum. Paſſim *Quantopere* nexim.

QVANDOQVIDEM nexim. Secuit Tullius Verr. 5. *Quando tu quidem in proelio.*

QVANTVSQVANTVS voce coacta. Item *Qualiſqualis*, Priſcian. l. 17. Fauet Analogia: *Quotquot, Vbiubi, Vtut, Vndeunde, Quaqua.*

QVASSARE a *Quatio*: *Quaſare* vnico ſigmate, ὅταν φωνῇ βάτραχος, inquit Philoxenus: *Cum rana loquitur*. Quod pro *Quaxare* more Antiqui Latij defecti τοῦ X, & cum inuicem ſubitura eſſent duo ſigmata eodem more non geminandi literas reliquum fuit vnicum S, ſcriptumque. *Quaſare*, quod & *Coaxare* recte ſcriptitant. Feſtus: *Quaxare ranae dicuntur, cum vocem mittunt.*

QVASI. Veterib. *Quaſe*. E vltimam abſoluente ſillabam. Sic *Mane*, *Mani*: *Here*, *Heri*, quae ſeriatim vide. Vide Quintilianum l. 1. c. 7. qui cum de Auctorum voluntate, ambigit, palam facit profecto hoc ſcriptionis genus improbare ſe, mereturque ſane iudicantis fauorem. Eum audi: *Sibe, & Quaſe ſcriptum in multorum Libris eſt: ſed, an hoc voluerint auctores, neſcio. Titum Liuium ita his vſum ex Pediano comperi, qui & ipſe eum ſequebatur. haec nos I litera finimus.*

QVATENVS, *qua fini*: *Quatinus*, *quoniam*. Ita Fronto, Feſtus, Beda, Mar. Victorinus. Sequuntur Valla, Pighius. Vide *Protinus*. Val. Maximus lib. 4. c. 11. *Nunc quatinus vitae humanae cum bona, tum etiam mala ſubſtitutis exemplorum imaginib. proſequimur.* Iuuenal. Satyra 12.

Quatinus hic non ſunt, nec venales elephanti.

Quintilianus: *Quatinus luctus noſtri in ius vocantur, & ſanti diſputandum eſt, & orbitati ſuae mater iraſcitur, ſuperemus, quam exorare non poſſumus.* Plinius iunior: *Quatinus negatur nobis diu viuere, relinquamus aliquid, quo nos vixiſſe teſtemur. Quatenus*, vt *Eatenus*, *Hactenus*. Cicero in Laelio: *Videndum eſt, quatenus amicitiae tribuendum eſt.* Antiqui *Quatenos* ſcribebant. Scipio Africanus in Oratione poſt reditum ab Africa. *Vt negotium natum erat quatenos caſtra noſtra ita munita erant, vt poſſ.s partem exercitus abducere.* Ita Feſtus legit. Vide Caſaubonum in lib. 5. Suetonij.

QVATRANS, τριούγκιον, Graecolatinum Lexicum. Vſitatius per D *Quadrans*. V. *Mentax* pro *Mendax*.

QVATTVOR duplici TT, Libri, Saxa, Manutius. Duriſſima, & violenta pronunciatio abducit me ab hoc ſcribendi genere. Abducit & Poëtarum exemplum. Ennius apud Ciceronem l. 1. de Diuin.

Cedunt ter quatuor de coelo corpora ſancta.

Apud Fl. Soſipatrum lib. 1.

Jamque adeo quatuor partum —— Pro *Partium*.

Competentia quoq. *Quater*, *Quatridio*, *Quaternarius*, vbi vnicum T ſatis eſſe retur Aldus Manutius lib. 4. Quibuſdam verſib. ſua vt conſtet integritas, non denegauerim. Vt apud Auſonium:

Quod eum per horas quattuor.

Aen. 8. *Quattuor a ſtabulis ingenti corpore tauros.*

QVERCETVM. Olim *Querquetum*: vnde *Querquetulani* Plin. lib. 3. c. 5. Iudicat & Feſti fragmentum: *Querquetulanae virae putantur ſignificari nymphae praeſidentes querqueto virenti, quod genus ſiluae indicant fuiſſe intra portam, quae ab eo dicta ſit porta Querquetulana.*

QVER-

QVERQVERA F[illegible]RIS Luc[illegible]o At Gellio li[illegible]. 2. c. [illegible] *[illegible]erquera.* Item Ap[illegible].

QVER[illegible]LA vnico L [illegible] Fl. Caper li[illegible] Ort[illegible]gr. B[illegible]da *Victorinus*, T[illegible]entius Scaurus Papirianus qui omnes [illegible] *Querella* [illegible]minante [illegible] cum [illegible] ſui more [illegible] fateatur [illegible] Quamo[illegible] ſcrip[illegible] in Pande[illegible]is Florent. & Lexi[illegible]o B. G[illegible] item in Pala[illegible]o [illegible]ontis Iordani.

DVLCITER. SINE. QVERELLA

Geminat vda & in monumentis CL. Sympheruſae, atque alijs a Pierio in 4. Aeneid. productis, qui ni[illegible]minus L alterum repudiat. Sic Analogia flagitat *Suadela, Candela, Tutela, Corruptela.* Manutius abit a nobis, & L duplicat ad exemplum [illegible]eterum Librorum, *Virgilij* Carpentis, Lapidum in *Sequella, Loquella, Querella.* Eam autem conduplicationem magna vi repudiatam Caſſiodoro non meminerat, qui Caſſiodorus forma diminutiuorum ſcribi *Capella, & Fabella* dictitat, & ſuperiorib. quinque vocabulis L demit alterum.

QVEREMONIA per E in vtraque ſyllaba praeſcribit Beda. Obſtat Competentia *Parcimonia, Alimonia, Matrimonia.* Obſtat Conſuetudo.

QVES pro *Qui* πληθυντικῶς ſcripſere veteres, ex eo *Quibus*, Chariſius lib. 1. & 2. Feſtus quoque. Cato lib. 2. Origin *Queſcumque Romae regnauiſſent.* Pacuuius: *Ques ſunt ij ignoti: neſcio ques ignobiles.*

QVI pro *Quis* abſque S interroganti quoq. ſeruit minus obſeruante Soſipatro. Maro in 10.

—— *Qui caſus agat res?*

Cicero p[illegible]. Sic *Quinam* pro *Quisnam.* At[illegible]

Quinam Tantalidarum internecioni modus ſit?

QVI pro *Cui* [illegible] docent Muretus in Philippicas Tullij Bembus in Terentium, I. Scaliger c. 24. de Ca[illegible]s LL. veteres Catulli Libri. Hunc fuiſſe ordinem autumo: *Cui, Qui, Quoi.* Contra in [illegible] *Cuicui* pro *Quoi*[illegible] XII. Tabulae

CVICVI. VOLET. *Vide Quoi.*

QVICQVID per C [illegible] lib 1. Papirianus, Caper, Beda. Ratio, ne per D ſcripto *Quidquid* b[illegible]s [illegible]. Altera ratio n[illegible]tur Competentia *Acquiro, Accedo, Accumulo.* E[illegible] Bed[illegible] ra[illegible]. [illegible]us [illegible]. cap. de Orthogr. [illegible] ſibi per D, quem ſequentes probo Manutium Paſſer[illegible]um, ali[illegible] & in [illegible] Carpen[illegible]

Qu[illegible] [illegible]ſt [illegible] o D[illegible], & d[illegible] ferent

Addit Mar. Victorinus [illegible]quod. Genera[illegible] a[illegible]em in comp[illegible] D vult, in C tranſeat. Poſcit aliud Euphon ae ra[illegible] in hoc. [illegible]m cu[illegible] C ſi[illegible] ἀντιστοιχο[illegible] Q, habueris ſic triplex Q actu, aut virtute in *Quocquod.* Malim *Quodquod.* Vide *Iecirc[illegible]*, & *Acquiro* Pr[illegible]batur etiam ex eo, quod Oſci *Pitpit* ſcri[illegible]ere pro *Quidquid*, [illegible]n T cogn[illegible] n[illegible] [illegible]beu[illegible] *V. Pitpit.*

QVIETVS. Gl[illegible]ſſ[illegible] Bened[illegible]. *Coetu* [illegible]ἥσυχος. Item alterae.

QVINCENTI pr[illegible]res ſcripſere Feſto narr[illegible]nte poſteri per G. Vide de priſci Latij Orthographia.

QVINCVNX, QVINCVNCI[illegible]IS pariter, ex *Quinque* orta.

QVINCVPLEX, a *Quinque* non [illegible] *[illegible]plex a Quinto.* Auſonius Epiſt. 24.

Quincup[illegible] [illegible] ſrcias [illegible] [illegible]art[illegible] Narbo Toloſam.

Martialis: *Quin[illegible] [illegible] racum [illegible] 101.*

In vett. Gl[illegible]: *Quincuplum*, Πεντάπλουν [illegible] Cyri[illegible] Lexico. *Quinqueplex* bis ſcriptum. At *Quincuplex* ſcribitur ex antiquo *Qui[illegible]ue.* quo[illegible] *Cinco* ſcriptum opinor, vt *Cincere* ex *Quinquere.* Soſipater enim *Quinquatrus* a *Quinquendo* [illegible]at.

QVINCVPLVM. Reperias & in Philoxeni Gloſſis: *Quinqueplum.*

QVINQVATRVS *Feſtiuus dies dictus, quod poſt diem quintum Iduum celebraretur, vt Triatrus, & Sextatrus, & Septimatrus, & Decimatrus.* Feſtus. Sic apud Ciceronem, & Tacitum reſcribit *Victorius* MSS. fide collaudata, depulſoque *Quinquatria.*

QVINTVS, QVINTIVS, QVINTILIVS, QVINTILIANVS, QVINTILIS. abſq C ſcribo Turnebũ ſecutus, cuius haec ſunt l. 30. Aduerſar. c. 28 *Nituntur tamẽ marmorũ Capitolinorũ auctoritate, cui non puto tantum ponderis eſſe debere, vt aduerſus Grammaticorum ſcholas, & praeceptiones audienda ſit. Nec enim illos marmorarios, lapidumque ſcalptores bonos Grammaticos fuiſſe crediderim; ſed operarios manu. quam mente doctiores.* Exiſtimo praenomen *Quintus* eſſe a numero primitus deductum, vt & *Sextus*, & *Decimus*. Si igitur *Quinctus* ſcribendum eſſet in hominis praenomine, erit & *Quinctus* ſcribendum in numerali nomine: ipſi tamen *Quintus* ſemper ſcribunt. Sed & *Quinctilis* menſis, non *Quintilis*: *Quinctana* porta in caſtris erit dicenda, non *Quintana.* Tandem.

dem. *In vulgo autem, non in doctis numerantur opifice.* Tenebo igitur magis adhaerere [illegible] quam Manutio, Anton. Auguſtino, & Marmorib. Sed neque nos deſtituunt Inſcriptiones. Prope Tarraconem:

CATVLLAE. QVINTAE. C. SECVNDVS

I ad Gruteri Inſcriptiones pag. 918. 20. vbi CINTVS pro QVINTVS. In Plutarchi Romulo: *Νόνιας Γ'ὐλίας, ὡς νῦν ὀνομάζουσιν, ὡς ἦ τότε Κυιντιλίαις.* In Catone Maiore *Κυίντιος*, *Quintione*, nullo C. Eiuſdem eſt:

ΤΙΤΟC ΚΟΙΝΤΙΟC ΦΛΑΜΙΝΙΟC

Paſſim apud Graecos *Κοίντος* abſque C. Tabula Vrſini aenea: *Κοίντου Λυτατίου Κοίντου ὑῶ Κάτλου*, *καὶ Μάρκου Αἰμιλίου κοίντου ὑῶ.* Rhotium, & Andr. Brabantum vidimus nullo rationis filo induentes ſe in caeca Manutij veſtigia: quorum alter ſudat in detergenda ſcalptorum ineruditam ignauia. Val. Probus: QVINT, *Quintilius.* Manutij tamen opinio ſic affirmari poteſt. Vt a *Relinquo Relictus, a Coquo Coctus: ſic a Quinque Quinqtus* primulum, tum mutatione peruagata Q in C, *Quinctus* oriri, ſcribique videtur poſſe.

QVIPOTE vnica comprehenſione ſcribunt.

QVIT. Caecilio *Quitur: Si non ſarciri quitur.*

QVOQVVS, COQVVS, QVOCVS varianter ſcriptum memorat Longus, quo ſuper ſic arbitratur: *Sicut non eſt prima ſillaba oneranda: ſic ſequens videtur expedienda.* Ergo vſitatius meliuſq. *Coquus* per Co in priore loco.

QVOD, QVOAD, QVAAD. *Quod* pro *Quoad* Terentij, Virgilijque Librorum varietate, & Aruſiani, atque Probi. Vide Nannij *Συμμίκτων* lib. 1. P. Victorius ad l. 1. Varronis antiquiſſimo Libro teſtatur eſſe *Quaad* duob. AA ſaepius. Idem in 16. lib. ad Atticum *Coad, Loci*, in Antiquis Codd. pro *Quoad, Loqui*, quam *μεταστοιχείωσιν* non ſemel enotauimus. *Quot* pro *Quod* Epigrammata non pauca.

QVOI *non riſere parentes* quibuſdam in Virgilij Libris, Pierius. Idem adſerit in 3. Georgicon: *Quoi non dictus Hylas?* ——

Priſco, & Catulliano more:

Quoi dono lepidum nouum libellum?

Plautus: *Quoius amatores olim vim habent maximam.*

Quintilianus lib. 1. c. 7. *Quoi, Cui.*

QVO MODO, QVOQVO MODO, & ſimilia quis dubitet ſeparatim ſcribenda eſſe? Sicuti etiam ſcribitur *Quo iam modo.* Eiuſdem generis ſunt, *Si quis, Prius quam, Ante quam.* Quod Libri veteres videntur confirmare. Haec Manutius cum pediſequo ſuo Andr. Brabanto. Ego vero iure ambigo. etſi eos ex Priſciano lib. 18. mihi iuuandi facultas. *Ὃν τρόπον, καὶ ᾧ τρόπῳ, Quem ad modum, & Quo modo*, inquit ille. Verum amabo, cur non ita omnia vnica voce integrentur, vt *Quoad, Quocirca, Quouſque, Quoquouerſum, Aliquoties Exaduerſum* Gellio lib. 7. c. 7. & Terentio: Cur non *Quemadmodum*, vt *Praemodum* Gellio inibi? Cur non *Quomodo* compoſitum, vt *Quomodonam* Ciceroni ad Q. Fratrem l. 2. *Quomodonam, mi frater, de noſtris verſib. Caeſar?* Quid ineptius τῷ *Quo modo nam*, vel *Quo modonam* ſtuultius? Scio ex his nonnulla quandoque etiam cum venuſtate ſecari. Sed aliud eſt id fieri poſſe, aliud nunquam aliter aut poſſe, aut deberi, quod illi pugnant, nec eripiunt. Adde quaerenti accommodatiorem eſſe vnico ſpiritu pronunciationem *Quomodo*? quam diſtractam, & protractam *Quo modo.* Ardet enim quaeſitor omnis.

QVORVNDAM, ſicut *Eorundem* per N, inquit Beda. V. *Quamquam.*

QVOT ANNIS ſecat Pierius vetera Maronis teſtatus monimenta, Marmora, Tabulas aereas in 1. Ecl. & in 5. Aen. Profert ex antiquitate:

CENTENI. QVINQVAGENI. QVOT. ANNIS. DARENTVR

Sequitur eum Giſelinus Victor. Non abnuo: dum & mihi concedant vniter ſcribi *Quotannis.* Indicat Similitudo *Quotcalendis, Quotdieb. Quotmenſibus.* Item *Cotannis, & Quodannis* non ſeorſim ſectim, ſed iunctim cur Vlu duce non *Quotannis?* Scribunt autem quidam *Cotannis* [illegible] C. vt *Cotidie* Fabius lib. 1. c. 7.

QVODANNIS ſcripti a ſe rationem Philippo Poſco Politianus lib. 4. Epiſt. reddidit, eſſe in atrio Capitolino ad ſiniſtram aenei Herculis marmor exoletis prope verſibus, in quo

AD. MINISTRANDVM. QVODANNIS

Tum

Tum ex antiquiſſimo Virgiliano Codice Bibliothecae Palatinae maiuſculis inarato elementis producit haec:

Pocula bina nouo ſpumantia lacte quodannis.

Vt Baccho, Cererique, ſibi ſic vota quodannis.

Item: *Degenerare tamen, ni vis humana quodannis.*

Item: —— *Namque quodannis Terque quaterque ſolum ſcindendum* ——

Notat *Quodannis* in priſcis quinque Inſcriptionib. Theſauri ſui hactenus illaudati Gruterus. Hac ſcribendi ratione in Prudentio editum iam eſt:

—— *Votorum liba quodannis Accipit* ——

Affectant Antiquitatem in Antiquitatis debellatore. Sic *Aput Apud, Caput Capud, Haut Haud.* Vide de Veterum Orthogr. Quae omnia etſi complector: nullus tamen ab vſitata ſcribendi Conſuetudine cum T receſſero. Vt enim *Quotdiebus*, *Quotmenſibus*: ita *Quotannis*. Etiam potiori iure. At Politianus Ducis Etruriae deuotarius fuit: cui vt grataretur, ſcribere debuit *Quotannis* cum T: fuit enim Etruſcorum *Itus* pro *Idus*, Varro lib. 5. de LL.

QVOTIDIE, COTIDIE. Iſidorus Hiſpalenſis l. 5. Orig. c. 30. *Hodie, quaſi hoc die, & Quotidie, non Cotidie, vt ſit Quotdiebus.* Tantundem l. 1. c. 26. Magnus Caſſiodorus in Orthogr. *Quotidie ſunt, qui per Co Cotidie ſcribant: quib. peccare licet deſinere, ſi ſciant Quotidie inde tractum eſſe, a Quotdiebus, hoc eſt omnib. dieb.* Vocem *Quotdieb.* vſurpat apud Vlpianum Pomponius, eoque a Vallae morſu non illi impune fuit. Manutius in Orthographia: *Quotidie, quod componitur ex Quoto die, cur non ſcribam cum antiquis?* inquit. Idem Andr. Brabanto placet: alioqui *Cotannis ſcribendum cenſet*, quod illi piaculum. Eundem funem trahit Cornutus apud Caſſiodorum. Antiquiſſima Tabula in muro Tergeſtinae ciuitatis.

QVOTIDIE. BENEFACIENDO

Atqui rationem Iſidori *inter ineptias euanuiſſe, & frigidam* pronunciat Quintilianus, *Cotidie* ſatis enucleate praecipiens. Is vero eſt, qui primis Impp. aequalis florentem imperio, & linguae Latinae venuſtate vidit Italiam: qui dicendi mirus fuit artifex: qui Vallae iudicio de Rhetoricis ſcripſit ipſo Cicerone praeſtantius: quem vnum Iſidoro, Manutio, Brabanto auſim opponere: cum quo magiſtro ſi errauero, *cauſas habet error honeſtas*. Nota igitur vt *Arcus, Quercus* viſa ſunt politiora praequam *Arquus*, *Querquus*: ſic *Cotidie* praequam *Quotidie*, eſto, ſit a *Quoto*. Sic *Cuius, Cui*, quam *Quoius, Quoi*, amoeniora viſa. Par variantia in *Cum, Quum, Quom, Cur, Quur, Quor*, quod poſtremum antiquis relinquit Velius Longus. Quo ſuper Mar. Victorini ſententiam audi: *Cotidie a Quoto die, ac nihilominus per C potius, quam per Q ſcribi: idque Analogia Concuſſus, & Concutio a Quatio; Cocus a Coquendo, Inquilini cum dicatur, Incola.* Adde *Sterquilinium, Stercus.* Verum negant alij eſſe a *Quoto*. Vel. Longus in Orthographia: *Non enim eſt Quotidie a Quoto* dictum: ſed a *Continenti die, Cotidie tractum.* Beda tantundem. Ac ne mirum videatur a *Continenti* propter liquidam N ſciendum illam ipſam veterib. in compoſitione deciduam fuiſſe, quo more illi *Conubia* vnico N. Item omnes promiſcue *Coaeuus*, & *Coaequo*. Quare *Cotidie* per C exarare nullus trepidem, quod pridem perpetuo tenore extulit Vir termaximus Lipſius. Priſcianus lib. 18. *Quotidie, vel Cotidie.* Alibi T duplicatur. Sic in Pandectis Flor. obſeruauit Taurelius, & alij. Sic in Tabula Caeritum:

COMMENTARIVM. COTTIDIANVM

MVNICIPI. CAERITVM

Cotidianum, Καθημερινόν, Gloſſae H. Steph. *Cotidie*. *Cotidianus* paſſim in Cicerone ſcripſit Victorius, vti lib. 13. ad Atticum: *Quae Bruti noſtris cotidianis, aſſiduiſque laudibus.* Latet hic vocis ortus a *Continenti die.* Ex τῷ *Con* eſſligitur N, vt in *Coiux*, *Conubium* ſimilibus. Si vero *Cotidie* genuiſſet *Quotidie*, eam recte ſcriptionem Antiquitati Muretus l. 4. Variar. c. 14. imputaſſet. Paſſeratius *Cotidie* affert ex Catone: verum in meis Libris, etiam in editione a Meurſio viro eruditiſſimo per Q ſcribitur.

QVOTIENS, TOTIENS, DECIENS, & ſimilia per N Victorinus praecipit. Priſcianus lib. 15. *A Quot vero. & Tot in NS terminantur Quotiens, & Totiens.* Quam ſcripturam veterib. Libris, & Grammaticis tribuit Carrion in lib. 1. *Val.* Flacci, eoſque ſequitur. Bartolomaeo Scalae tribuit Politianus, quicum ipſe pugnat, diſiectis Proportionis viribus, exploſiſq. *Centiens*, *Milliens*, *Vicenſimus*, *Tricenſimus*, quae in Pan-

dectis

dectis archetypis Iuſtiniani principis, vt errata librariorum ſemper inducenda cenſet, Iiſdem e *Pandectis* idem notat Briſſonius Παρέργ. lib. ſingulari, nec probat. Ioſ. Scaliger in lib. 1. Manilij: *Vitioſa ſcriptura, vt Totiens, Quotiens, & ſimilia: rectius enim erat Toties Quoties.* Eadem Lipſius c. 5. de *Pronunciat.* LL. Errorem inde natum putant, quod ſillabam longam veteres longa ſuperfixa notula — deſignare ſoliti ſuerint, quae res parum animaduerſa ſubſtituendae N literae exſcriptorib. & ſcalptorib. occaſionem dederit. Hanc coniecturam *Pierius* non ignorauit, qui tamen propendet in *Quotiens*, cum in omnib. Codicib. antiquis inuenerit QVOTIENS per NS. Quem iuuerit Feſtus prolato ex Catone: *Contumelias mihi dixiſti compluriens.* Item ex Titinnio: *Vxorem pauciens videbo.* Caper in Orthographia quaedam cum N ſcribit, quaedam abſque illo. *Sine N Scribenda ſunt, Milies, Centies, Decies: Totiens & Quotiens cum ſcribitur, per N ſcribenda ſunt.* Differitatem ſi expoſcas vlterius, credo futurum Harpocratem. Conſtat autem ex Plutarcho *Decies* N non admittere. Quare Bedam ſequor: *Quoties, & Toties ſine N: licet veteres per N*, inquit in lib. de Metris.

QVOTIESCVMQ. Vide *Conditio, Quoties.*

QVVM Vide *Cum.* Ineptiuſcule ſcribas in *Spartiano* (eſtque oratio cornea) *Obſonatorum fraudes cum cum plurimis paſceret.* Vbi editiones *Quum cum pl.*

QVVR. Vide *Cur.*

OLI-

OLIVARIO VREDIO
VIRO NOBILI.

M*ISSV meo ad te appulſus eſt ille quondam maris, & terrae peruagator S. Paulus. Nec literis meis reſpondes, & de libro ſiles. Neque puto ſuſpiciunculis vllis animum tuum aegreſcere.* VREDI DOCTE ſermones vtriuſque linguae. *Neque* ἀμέλειαν *vllam, faſtidiumque cogitare auſim: etſi quid hic cogitem, non ſatis exactum habeo. Quod ad me attinet* —— Εἰσόκ' ἀϋτμὴ

Ἐν στήθεσσι μένει, καί μοι φίλα γούνατ' ὀρώρῃ,

non poſſum non amare VREDIVM, *colere, ſuſcitare. Studia colas, intermittas, neſcio. Siquid vrgeam, ne me Vlyſsis ore compelles, vereor,*

Σχέτλιος ἐσσὶ γεραιέ· σὺ μὲν πόνου οὔποτε λήγεις.

Prior tamen te compello, & in partem ἰσχαμάτου χαμάτου *venire velim. Adfuit mihi Villerius, & literas ad ſe tuas profert nouas, & veteres dum loquitur, alterum te aduerſus teſtimonium dicit.* Ἔγρεο, Βρηδίου υἱέ· τί πάννυχον ὕπνον ἀωτεῖς;
Tu mihi libra, quae obijcio: Reccido, Recipero, Redantruare, Redditus, Reddituiri, Rediuiam, Redduco, Refriua, Regaliolus, Reijcio, Remaſſe: *caetera, ne graueris, ſuſq. deq. habe.*

TRACTATVS DECIMVSSEPTIMVS.

R

RABONEM *habeto* . : . As. *Perij. Rabonem? Quam eſſe dicam hanc beluam*
Quin tu arrabonem dicis. St. At facio lucri,
Vt Praeneſtinis conia eſt ciconia, Plautus Truculento.
Graecis, Latiniſq. abſolutior vox *Arrabó.* Menandrus: Μικροῦ μὲν ἀῤῥαβῶνα μ' ἔπεισεν ἑαυτὸν καταβαλεῖν. *Parum abfuit, arrhabonem quin me dependere perſuaſerit.*

RAETI cum *Ae* diphthongo, Inſcriptiones a Grutero, Caeſar, Mela, Plinius, Euſebius. Reperitur & cum Oe teſte Torrentio ad Horatium.

RAMESSES in ſacra pagina, & *SS.* Patribus cum A in prima. At Euſebij Chronica cum E: Cognitiſſima eſt harũ vocalium viciſſitas, praeſertim in Iudaicis vocabulis.

RAPACIA ſecundam occupante ſedem A, *Raporum tenerrima.* In antiquis tamen Plinij Codicib. *MSS. Rapiciorum* per tertiam vocalem legitur, atque inde Catoni c. 35. *Rapicij colles.*

RAPVM, non *Rapa*, Fl. Caper.

RASTRVM Vſu vulgario. Philoxeni Gloſſae: *Raſter,* δίκελλα. Vnde *Quadridentes raſtros* apud Varronem de RR. Noſtratibus in hortis quinque dentib. armantur raſtri, ac etiam plurib.

RAVCA VOX, & *Rana* ſcribit Feſtus. Ab altero *Raucitas*, & *Raucedo*: ab altero *Ranis, Ranire, Irranſiſſe.*

RAVDVS, RODVS, RVDVS docente Feſto rem rudem ſignat. Aes olim infectum, poſt etiam factum, quod e varijs ad Atticum Ciceronis locis diſcere eſt. Accius Menalippe:

Collocat ſeſe in locum celſum: *Hinc manib. capere raudum ſaxum, grande, & graue.*

RAVENNA duob. N Silio Italico. Stephanus: Ῥάβεννα πόλις Ἰταλίας. Ἕρμιππος ὁ Βηρύτιος Ῥάβενναν αὐτὴν καλεῖ. Διονύσιος δὲ ἐν ἑνδεκάτῳ Ῥωμαϊκῆς ἀρχαιολογίας καὶ πληθυντικῶς, καὶ διὰ τοῦ η, καὶ δι' ἑνὸς Ν. Ἀμφότεροι ἀπήντησαν Φλαμινίῳ περὶ τὸ καλούμενον Ῥάβηνον. *Rabenna Italiae ciuitas. Hermippus Berytius Rauennam vocat. Dionyſius in vndecimo Ant. Rom. & pluratiue Rauennas, & cum H Rhauenne, atque etiam cum vnico N. Ambo Flaminio circa Rabennam occurrerunt.* In Valerij Probi Notis RAV, vel RHAV, *Rauenna, vel Rhauenna.* Quandoque cum Spiritu, quandoq. abſque eo. *Rauennatem Eccleſiam* apud Gregorium M. pariformiter vbique.

REA abſque adſpiratione. Quae Orthographia, inquit Pighius in Val. Maximum, antiqua eſt Romana, nihil graeciſſans. Quae Antiquitas niſi admittitur, ſcribendum erit *Rhoma, Rhomus, Rhemus,* quae ſingula ſuis vide locis. Vſus Antiquitatis canitiem adſpernatur, rectiuſq. puto cum multis ſapere, & *Rhea* aſperare.

REAPSE eſt *Reipſa.* Pacuuius in Armorum iudicio:

Si non eſt ingratum reapſe, quod feci bene.

Voculas diuellit Lucretius l. 2.

—— Dum ne ſit re tamen ipſa.

Item *Reque eapſe.* Scipio Africanus Pauli F. *Quib. de hominib. ego ſaepe, atque in multis locis opera, factis, ſum conſilijs, reque eapſe ſaepe bene meritus ſpem, id eſt, Et reipſa,* Feſtus.

REC-

RECCIDO geminante CC ſcribi nouitium commentum eſt: ne quidem ſic ſcribendum, vbi vſus eſt protracta ſillaba. Ouid. in 10. Metam.

Recidit in ſolidam longo poſt tempore terram.

Idem: *In quem recidimus, quidquid mortale creamur.*

Iterum in 6. —— *Me, quod in ipſum recidat, orbam.*

Ita veteres Libri. Propert. Eleg. 9. lib. 4.

Recidat inque ſuos menſa ſupina pedes.

Auſonius in Parentalib. cum ſcripſiſſet:

—— *In Tetricos recidat imperium:*

alij *Decidat* violata ſententia: Vinetus verſo verborum ordine reſcripſit *Imperium recidit.* Omnes inſcientia, vel incogitantia, quod rectum, deprauarunt. Eadem δυστυχία Mart. Delrius ſuppoſuit *Temperat* in Panegyri Claudiani de Olybrij Conſulatu, vbi conſenſu receptiſſimum eſt:

Oebaliae qui reparat arma Galeſus.

Item Rubenio Elector. l. 2. c. 37. in Claudiano de bello Getico reſpuitur, *Recidaq.* Prauo iudicio. Certe in *Recido*, & parib. duplex CC reſpuunt aures, & charta contumax repugnat. Detur hoc tamen Pandectis Florentinis, ne Pandectae eſſe deſinant. Vide *Redduco.* Et duplicatione iſta ſpreta clamat Caſſiodorus: *Nobis iam decor, & lenitas obtinenda eſt: quia maximus fructus eſt lenitatis.* Quae ita correxi.

RECIPERO, RECVPERO. Mediolani Inſcriptio:

QVOD. AGRVM. LVC.
RECIPERAVIT. SINE. IMPENSA

Sic Pandectae Piſanae, omneſq. alij Codices vetuſtiores, vt affirmat Briſſonius Παρέργων libro ſingulari. Cornelius in Timotheo, Lipſius in Tacitum perpetuo tenore. Antiquitati eam ſcribendi rationem defert Stewechius in lib. 1. Arnobij. Hinc *Reciperatio* apud Aelium Gallum. *Recupero* certe vſitatius, & *Recuperator*, quam *Reciperator*, ſi Typos conſulis. At Victorius in Ciceronem ita ſciſcit: *Recuperare legas, quod hodie in Vſu eſt: ſed tamen multo rarius, quam Reciperare.* Ego ſic ſtatuo: Veteres *Lubens, Monumentum, Optumus, Maxumus*: Poſteritas hac omnia per I extulit: ſic *Recipero, Recupero.* Quis tamen pugnet Conſuetudini? Quis Liuij 3. reponere auſit: *Virtute libertatem reciperatam eſſe?* Id ſit contra fidem Librorum omnium, & contra Conſuetudinem niti. *Recipero* igitur Latium cultius vindicat: *Recupero* Vſus affirmat antiquorum.

RECIPIEM apud Catonem pro *Recipiam*, vt alia eiuſmodi complura, Feſtus, & Fabius.

RECLINIS ſcribe in his. Martial. lib. 9.

Sic in gramine floreo reclinis.

Ouid. Metam. 10. *Inque ſinu iuuenis poſita ceruice reclinis.*

Val. Flaccus Lib. 4. *Hunc vbi reclinem ſtratis* ——

Manil. lib. 5. —— *Nunc ceruice reclinis* *Molliter* ——

Reclinis per V in medio recuſat res ipſa. V. *Acclinis.*

RECVLAE, non *Reſculae*, vt *Diecula, Specula*, idque ex diſciplina Chariſij. Quare in emendatiſſimo Pithoei Saluiano lib. 5. *Transferre illuc reſculas, atque habitatiunculas ſuas, familiaſque non poſſunt.* Ibidem: *Spoliati reſculis ſuis, & exterminati agellis ſuis*, minus probo: niſi ſi malis reponi *Ruſcula, & Ruſculis.* Sed apud Apuleium *Reſculas* retinent.

REDANTRVARE licet per N, & T ſcribant Ioſ. Scaliger in lib. 4. Varron. Turneb. lib. 17. Aduerſ. c. 8. lib. 25. c. 18. ego Feſtum ſecurus per D magis ſcriptum velim. Sic ille in prima ſerie: *Andruare, id eſt recurrere a Graeco verbo* Ἀναδραμεῖν. *Hinc & Drua vocata eſt.* Vox eſt Saliorum paene propria: vnde ipſi in Aeneïde:

—— *Septenoſque orbibus orbes* *Impediunt* ——

Lucillij verſus eſt in 16. cui non cantatus, non interpretatus?

Praeſul vt amburbat, ſic vulgus redandruat inde.

Turneb. ſuperis locis *Ampiruat*, emendari putat. Gloſſae ab H Stephano: *Andruare*, Ἀντερίζεσθαι. Alij *Redamtruare* a *Trua*, qua confutatur olla feruens apud Feſtum. In id producunt e Pacuuio:

Simul cum videam Graios nihil mediocriter

Redamtruare, opibuſque ſummis perſequi.

Drua, Trua, Andruare, Antruare pro eodem ſunt Paſſeratio, qui conformiter idem *Redantruare*, ac *Redandruare.* Et recte literarum viciſſitate celebratiſſima.

REDA vocabulum Gallicanum viſum eſt Quintiliano l. 1. c. 5. & Nonio Marcello, quib. deſpretis Andr. Brabantus adſerit eſſe Latinum, aitque Suidae eſſe ῥῆδιον. Ego in Suida comperiot Ρῆδιον, quod alia omnia ſignificare norunt, qui Homerum viuerunt. Verum Quintiliani, Tullij in Miloniana, Libri, & Gell. l. 10. c. 25. & Pontanusl. 1. quaſi voci Graecae, aut Gallicae, aut quae Latina videri poſſit, adſpirant. Lexicum Graecolatinum Antiquum: *Καρούχιον, Reda.* Item: *Κάῤῥον, Reda.* Et *Veredos* antiqui dixete apud Feſtum, *quod veherent Redas, hoc eſt ducerent*, nec *Veredos* aſperarunt. Malim Spiritum abeſſe. V. *Eperedium.*

REDARGVISSE ſcripſerim Vſu volente: Verrius licet dicat Scipionem Africanum Pauli F. *Redarguiſſe* per E literam enunciaſſe. Subfuit ratio: *Capio, Cepi: Partior, Impertior: Praecarpo, Praecerpo*, in quib. mutatio fuit politioris ſeculi. V. Feſtum, & Fabium.

REDDITVIRI, PRAESTITVIRI pro *Redditum, Praeſtitum iri* veteres ſcripſiſſe notat Hotomanus ex Legib. Cato in lege oleae pendentis: *Ponderibus, modiſq. domini data iri.* Sic legit diuiſim Pithoeus.

REDHALO apud Lucretium ſcribo ex Competentia *Redhibeo, Redhoſtio.* Item ex eo, quod antiqui immiſſionem τοῦ D nimiſquam olim amarunt: *Med erga, Ted erga.* Scribit, & Caſſiodorus *Redalcero*, & Plinius lib. 6. c. 17. *Redordior.* Diſplicet abſque D *Rehalo.*

REDDITVS. Bis deltotam vocem ſunt, quos iuuat ſcribere. In ijs Perottus Sipontinus tanquam a *Reddo.* Martial. l. 2.

Quid mihi reddat ager, quaeris, Line, Nomentanus.
Hoc mihi reddit ager, te, Line, non video.

Quod quaſi depoſitum ſemen, & operam cultutae impenſam *reddat ager*, reſue alia quaeuis ex ſeſe, aut pacto fructuoſa. Vide Fr. Sarmientum quamuis fuſe 1. p. Defenſ. p. 683. Ἥλιχον ἐςὶ τὸ τέρμα, ᾗ ἅλιχον ἄνδρα δαμάσσει. Alij vnico D *Reditus, quod redeat quot annis.* His fauet in 2. de Fin. Tullius, Pliniuſque l. 14. c. 4. *Cato denos culeos redire ex iugerib. ſcripſit.* Hos tuetur, & nos ſequi cogit Ouid. 2. de Ponto Eleg. 3.

At reditus iam quiſquis ſuos amat, & ſibi quid ſit
Vtile, ſollicitis computat articulis.

Martin. Nauarrus Alpilcueta vnico D conſuerat ſcriptitare, cui dicam impegit Sarmiento. Fruſtra ſtylo diuerberat vmbras. Iuuant hanc ſcriptionem verba *Prouentus*, & apud Homerum Κειμήλια, πρόβασις. Eſto, frequenter libri chirographi conduplicent.

REDIVIAM *quidam, alij Reluuiam appellant, cum circa vnguis cutis ſe reſoluit: quia luere eſt ſoluere*, inquit Feſtus. Ea cauſa *Reluuias* libenter Turneb. ſcriberet. At *Cadamitas, Sedda, Dacrimae*, aliaque nobis aperta in veterum Orthographia, manifeſtant quam non raro priſcis L in D abierit: nihil vt neceſſe ſit nos ad *Reluuias* Turnebi relabi. *Reduuias ſanat ex aqua frigida* cum D, & duobus VV ſcribunt apud Plinium l. 29. c. 2. Item apud Ciceronem pro Roſcio Amerino P. Victorius. Ab eo ſtat Competentiae ratio *Induuiae. Exuuiae* Planti Menechmis: *Induuias tuas, atque vxoris exuuias. Exuuias* autem, *Induuias ab Exuendo, Induendo* Iſidor. ducit l. 12. c. 4. Orig. Nonio item *Exui* eſt *Exſolui.* At Ciceroni *Rediuiam* per I rurſus arrogat Hotomanus ex multis Codicib. priſcis, aitque apud Feſtum ita reperiſſe. Verum amabo licetne nobis etiam ariolari? Quid ſi dicam *Viere* pro *Ligare* vetus eſſe verbum (ex quo *Victor*) Varroni lib. 1. de RR. Ennio, Cenſorino, Feſto. Ea re corrigendus Iſidorus l. 8. Orig. c. 7. *A viendis carminibus, id eſt, flectendis.* Scribo *Nectendis*: ſequitur enim: *Vel quod modis verba connecterent: Viere enim antiquis pro Vincire ponentibus.* Et hic repono *Vincire.* Inde *Via*: eſt enim duum terminorum loci, vnde tu, & ad quem is, compages. Vlterius *Induuiae*, quas nobiſcum ligamus: *Exuuiae*, quas ablegamus religatas: *Reduuiae* nobiſcum ſe rurſus ligant, & implicant. Neque dumtaxat vnguicularis eſt morbus: ſed *Reduuiae* quoque ſunt ciborum retrimenta, quae licet prius a partib. ſuis ſecreta rurſus ſe dentibus illigant eſitantium. Solinus c. 45. *Trochilus auis paruula eſt. Ea dum reduuias eſcarum affectat, os belluae huiuſce paulatim ſcalpit, & ſenſim ſcalpurigine blandiente aditum ſibi vſque fauces facit.* Haec ſi ſunt, ſcribemus cum antiquis per V duplicatum: quoniam ijs finalitati addere V ſollenne; vt *Nenu, Indu*: ſix *Ex*, & *Red* adſument V, & parient compoſita *Exuuiae, Reduuiae.* Quae ſicui fortaſſe quaeſitiora videbuntur, aliorum ratione contentus eſto, per me licet. En tibi & alterum ariolum virum iudicij edecumati Pithoeum, qui lib. 1. Subſec. c. 19. ab *Iduando Reduuias, Riduuiaſue* dici poſſe retur, quo ſuper verbo Macrobium vide. Cyrilli Lexicum: *Παρονυχία, Redubia* per B. Iterumque: *Ἐκδύματα, Exubiae ſingulare non habet.*

RED-

REDDVCO nunquam gemino DD, quidquid inconſulti blaterent, ne in eo quidem Horatij: *Dij tibi dent capta claſſem reducere Troia.*
Victorius in lib. 3. Varron. de *R.R.* c. 16. *Redducunt* duob. D notat ex antiquis, & ſaepe veteres ita ſolitos ſcriptitaſſe. Cui oppoſuero Caeſellij iudicium: *Re praepoſitio nonnunquam cum ad conſonantes accedit, geminat illas, quod plerumque apud antiquos eſt, vt Duco Redduco, Cado Reccido, Tuli Rettuli, Pello Reppello, Do Reddo, Lego Rellego, vnde Relliquias, & Relligionem ſcribunt, quod apud Poetas, vt ita oportere ſcribi conceſſerim: tametſi apud oratores quoque antiquos eſt.* Hactenus pro Victorio: reliqua nobis amica: *Nobis tamen decor, & leuitas obtinenda eſt, quae maximus fructus eſt Latini ſermonis.* Negat D in *Reduco* geminandum Velius Longus adſerto geminandum in *Reddo. Aduotanda imperitia eorum,* inquit, *qui ſic Redducere geminata D litera volunt enunciare, quaſi Reddere.* Idem ex Longo Caſſiodorus, & Papirianus: *Reducere item ſimplici vtimur.* Priſcianus, vt in alijs ſaepe, ita hic ambiguus, *Reduco* vnico D, & duplici DD admittit. Similiter Aldus lib. 4. LL. Scribit & in Phormione Donatus, *Quod ab illo allatum eſt, ſibi eſſe id rellatum praedicat.* Haut placet. Etiam in Lucilij lib. 3. ſcripſerim vnicum L:

Et ſua praeciperet retro relicta iacere. Item in Lucano:
Repulit a Libycis immenſum Syrtib. aequor.

Vide Auctoritas, & *Recido.* Propertius lib. 2.

Noctibus his vacui reficiamus iter.

REDHALO. V. *Analogia.*

REDIBEO abſq. H ſcribendum videtur Pontano. Cuius ratio: quod D pertineat ad ſillabam ſequentem: D autem aſpirationem non patitur. Ego *Redhibeo, Redhoſtio* ſcribo. Hoc ipſum quaeritur: D adſpirationem cur non aeque patiatur cum T?

REDIVIVVS, an *Recidiuus* ſcribendum, ambigunt, diſceptant. Ego vtrumque admitto, multiſque locis *Recidiuus* ſcribi poſſe negito, vt apud Serenum de renaſcentibus in ſupercilio pilis:

Atque in perpetuum rediuiua occludere tela. Apud Silium lib. 10.
Vmbrae ne Auſoniae rediuiua in bella retractant
Poſt obitum dextras? ———

Plura contulimus in lib. 1. Silij Italici ibi:

Gens Rediuiua Phrygum ———

Plura Pierius in quartam, & decimam Aenëidem.

REFACIO ἀρχαϊκῶς in Truculento:

Nam refacere ſi velim, non eſt locus.

Notent curioſuli priſcorum id genus eſſe ſcribendi cum ratione, quib. fuit ſollenne in compoſitis nihil mutaſſe: poſteris mutatio vocalis viſa politior, auditu ſuauior, ſcribendo concinnior. Scribatur itaque *Reficio.*

REFERT cum dicimus, errare nos ait Verrius: eſſe enim rectum *Reifert*, datiuo ſcilicet, non ablatiuo caſu: *ſed eſſe iam Vſu poſſeſſum*, Feſtus ex Verrio tradit.

REFRIVA FABA quid ſit, Feſtum conſule, qui per V ſeribit, & Macrobius, & Ioſ. Scaliger, vt *Conditiuus*, & Turneb. l. 1. c. 20. Aduerſ. ex Plinij l. 12. c. 12. In Plinio tamen Geleniano lib. 18. c. 12. lib. 35. c. 14. per N editur *Intergerinus.* Alij duplicato RR *Intergerrinus* a *Gerris*, ſiue *Cratib.* Vide & Hermolaum poſteriorib. ad Plinium Caſtigationib. legentem *Refrina*, quaſi *Referina.* V. *Internecinus*, & Becmanum in *Gerrae.*

REGALIOLVS vulgo. At Gloſſarium vetus *Reganiolus*, quaſi *Rex auium.* Sic ab *Auis Auiola* notiſſimi Coſ. nomen eſt. In Gloſſis alijs *Regaulliolus, & Regauſolus.* Inepte. Repone: *Reganiolus*, & *Reganolus.* Salmaſus in Trebellium *Reguliolus, vel Reguleolus* verum eſt illius auiculáe nomen. *Regulum, & Reguleum* Latini deminutiue dicunt paruum regem. Sic *Aculeus, Aculeolus.* Verum Librorum, Auctorumq. fide comperta *Regultolum*, vel *Reguleolum* ſcripſero. Neque *Regaliolus* propudioſa eſt ſcriptio: fieri poteſt ex *Regalis.* Primulum potuit *Regalis auis* dici, tum *Regalis*, & vulgi ioco *Regaliolus.*

REGESTVM, cum R *Regiſtrum*, ſemibarbare. Vopiſcus in Tacito: *Vſus etiam regeſtis ſcribarum porticus porphyreticae.* Anaſtaſius de Vita Pontificum in Nicolao primo: *Sicut in epiſtolis regeſto ipſius praeſulis continetur incertis.* Gloſſae Nomicae: Ῥίγεστα ἀπογραφή. Sic *Digeſta*, non *Digeſtra.* Quid *Regeſtum* in re ruſtica, Vide Columellam l. 4. c. 1. Lib. 11. c. 3.

Prudentius in Romano: *Hic in regeſtis eſt liber coeleſtibus.*

REGIMEN. V. *Tegumen.*

REGLESCIT pro *Regliſcit* (ideſt *Recreſcit*) ſcripſere veteres Feſto teſte. Tamen *Perglifcit* per I.

REGIVM confine Siciliae, ac Italiae abſque ſpiritu Maior ſcripſit Graecia, vt *Roma*, quae poſteris deinde temporib. ita ſcribi Mos inueterauit. Vide Maronem lib. 3. *Haec loca vi quondam, &c.* Etſi vero *παρὰ τὸ ῥηγνύναι* dicatur, perperam nonnemo ſcribit *Rhegyum* per Y Pythagorae. Ῥήγιον ſcribitur Graecis vniuerſis, & nulli Latinorum per Y.

REIICIO duobus *II*, & primigenij verbi ratio poſtulat, & compoſiturae. Ita Beda, vbi de Synaloepha, & Diaereſi. Maro Ecloga:

Reijce, ne maculis infuſcet vellera pullis.

Alij etiam tribus *Reiiicio*, *Maiiia*, *Eiiius*, nec aliter reddi poſſe pertendunt. Prodiximus ex Vel. Longo, Beda, Artigraphis. *Reicio* ſuum alterum I Poëtices maieſtate permiſit obumbrari, ac deteri. Idem Maro:

——— *A flumine reice capellas.*

Vbi tamen Beda videtur legere *Reijce* duobus in locis. Vide Pierium in Palaemone. Vide *Abijcio*, *Inijcio*.

RELIGIO vnico L, Libri, & Saxa literata. Additamentum alterum ſi eſt, a Poëtis eſt, quod *Parenthesin* Soſipater indigetat, & probat Probus lib. 1. Artis. Caeſellius fert in Poëtis, non aeque in Oratorib. Sic Homero Ἔλλαχε, Nonno Ἀλλήκτως, Oppiano Ἀπολλήξεια.

RELIQVIAE, vt *Religio*. Ita in bona parte Codicum antiquorum. Cominianus in nomine *Relliquiae* barbariſmum clamat adiectione vdae literae, Probus, ni gemines, cenſet breuem: Caeſellius tolerat in Poëtis, & Beda ſupra.

RELIQVVS quatuor ſillabis vetuſte, vt *Aquua*. Lucret. l. 1.

Nunquam reliquuo reparari tempore poſſet.

Olim *Relicuus, vt Vacuus*, Papirianus. Nunc expeditius ſillabis omnino tribus *Reliquus*; ac tunc etiam geminari V ſtatuit Donatus in Andriam.

RELVCTO, RELVCTOR. Apul. l. 4. de Aſino A. *Faucib. ipſis hiantis Cerberi reluctabat.* Lib. 7. *Pectus, & venter cruſtata craſſitie reluctabant.*

REMEX per E Conſuetudo. Aliter Cyrillo arrogatum Lexicum: Κωπηλάτης, *Remigis*, *Remix.* Admiſſo priore recto, poſterior reſpui nequit.

REMINISCO ſcribi ridicularium viſum Auſonio:

Qui Reminiſco putat ſe dicere poſſe Latine:
Hic vbi Co ſcriptum eſt, legeret cor, ſi cor haberet.

D. Auguſtinus lib. de Grammatica: *Quis enim dicit Reminiſco, Recordo?* Reſpondeo; Priſcianus lib. 8. & is, quem Auſonius carpit, non vt opinor, indoctus. Igitur ſic alta vetuſtas.

REMASSE apud Lucret. l. 2. ſcribit Giſanius. Maluiſſem ſυνιζήσει *Remeaſſe*:

Refugiſſe volunt longe, longeque remeaſſe.

Eadem ratione idem lib. 3.

Quod ſatis exurat miſeros, atque arida torreat:

Niſi Feſtus *Remant* pro *Remeant* poneret. Improbat Scaliger. quid poſtea?

REMMOTVS duobus MM repugnat Antiquitati, & videtur ἄμουσον, & agreſte, inquit Giſanius. Ita per duplex M ſcriptum in Hecyra Terentij teſtis eſt Donatus: idque ſecundum antiquos.

REMVS. V. *Conſuetudo.*

REMVRIA, LEMVRIA. Ouid. 5. Faſtorum:

Aſpera mutata eſt in lenem tempore longo
Litera, quae toto nomine prima fuit:

V. *Lemures.*

RENVS adſpiratione omiſſa ſcribi viſum I. Scaligero. Ratio: neque enim Germani ei elemento apponunt vllum flatum: leniſſime enim ſua lingua pronunciant iudicem, & annulum, & equum, & alia. Neque par eſt, inquit, nobiliſſimae gentis fluuium a Graeculis nominis rationem accepiſſe: ſed qua voce nunc pruinam appellant, fortaſſe aquam omnem gelidam, atque inde etiam *Renum* nominarunt. Phocas libro de Adſpiratione: *Omnia nomina Graeca in prima ſillaba ρ literam habentia, vocali poſt ipſum ρ adſpirantur, vt* Ῥῆνος. *Rhenus, exceptis duob. Remus, & Romulus.* Adamantius etiam aſperat, & Lipſius perpetuo tenore in morib. Germaniae apud Tacitum, Nonnus Ῥῆνος Ἴβηρ. Graeci caeteri.

REPERIT vnico P. Vide *Recido, Reduco.* In praeterito pugnat pro gemino P Priſcianus lib. 10. & Pandectae Florentinae.

REPERAVIT cum E in ſecunda apud Apuleium de Dogmate Platonis Vulcanius edidit: alij *Reparauit.*

REPOTIA apud Horatium, alios rectiſſime: etſi Chriſtophoro Landino *Reportia* viſum correctius a *Reportando.* At Feſtus a *refecta potatione Repotia.*

REPREHENDO relegata biuocali, iniuncto ſpiritu. *Reprendo* vero tribus omnino ſillabis elegantiorib. viris arrogat Vel. Longus in Orthographia, & primam poſitionem *Prendo* adſerit, non *Reprehendo.* V. *Prenſus.*

REPVERESCERE, & *Repueriſcere* ex priſcis Tullij Libris repraeſentauit P. Victorius. Paſſim tanquam a *Puera, Pueraſcere.* Auſon. Idyll. 4.

Obductoſque ſeni facies pueraſcere ſenſus.

Nam cum dementia mentis ſit inſanitas, puero, pueraeq. communis: puerae tamen ob egeſtatem animi dementiores euadunt, ita vt ab ijs vox meliori iure videatur orta. At harum ratiuncularum ecquod pondus? Quaſi ſcribendi ratio, ratione regatur.

RESTITERIT, RESTAVERIT Propertius l. 2.

Nec ſi poſt Stygias aliquid reſtauerit vndas.

RETIA abſque flatu: vnde *Penula irretitus* in Miloniana. Sed & πληθυντικῶς *Retes* ſcripſere. Nam in Conſuetudine dicimus, *In retes meas incidiſti,* inquit Fl. Soſipater lib. 1. Priſcian. l. 7. Beda lib. de Orthographia. Varro lib. 3. de RR. c. 5. ἰχθῦς: *Quib. cibus miniſtratur per retem.* Ibidem: *Intra retem anes ſunt omne genus.*

RETRORSVS. V. Volum. 1. p. 123.

RETVLIT altero T diſſociato: ſic Inſcriptiones pauculae, & pauculae aliae T adſociato. Editiones etiam variant. Quidam pugnacius duplicant in verſu.

RETVRARE, vt *Obturare* leniter. Eſto ἀπὸ τῶν θυρίδων. Vſus Originem oblitterauit. Varro Agathone:

Pueri obſcaenis verbis nouae nuptae aureis returant.

RETVSVS recte. Neque, cum N praue, *Retunſus.* Sic Prudent. περὶ ςεφάνων in Romano:

Verſaſſe fruſtra ſe retunſis actib.

Fides huius ſcriptionis penes tredecim MSS. Codices. Sic aliquoties ſcribit Caſaubonus ad Hiſtoricos Minores. Sic Plautus Pſeud. *At haec retunſa eſt,* ſecuris. Ibidem:

Cor mihi retunſum eſt oppugnando pectore.

Monet quoque Pierius in 2. Georg. ——' *Nec ferro laede retuſo,* in antiquiorib. chartis eſſe *Retunſo.* Iuuat *Obtunſi* Competentia. Vide ſupra.

RE VERA ſectim, aut vniter *Reuera* Vſus promiſcui.

REVEREO, REVEREOR dupliciter ſcribit Priſcianus lib. 8.

RHADAMANTHVS Aeneïd. 6. Metamorph. 9. aſperata prima conſona. Quaedam Euſebij Chronica leniter: haut probe. Apollodorus l. 2. & Plutarchus ſaepius Ῥαδάμανθυς, υος, ſaepius Strabo lib. 10.

RHIPHAEI Scythiae montes adſpirate. Τὰ Ῥιπαῖα ὄρη, Plutarcho in Camillo. Ῥιπαῖα ὄρη, Σκυθικὰ, Heſychio. Georgicωn 1.

Mundus vt ad Scythiam, Riphaeaſque arduus arces.

D. Baſilius M. hom. 3. in Hexaem. Τί δεῖ τοὺς ἄλλους ἀπαριθμεῖσθαι, οὓς αἱ Ῥιπαὶ γεννῶσι τὰ ὑπὲρ τῆς ἐνδοτάτω Σκυθίας ὄρη ... ὧν ἐςι καὶ Ἠριδανὸς μετὰ μυρίων ἄλλων ποταμῶν, καὶ αὐτῶν ναυσιπόρων, οἳ τοὺς ἑσπερίους Γαλάτας, καὶ Κελτοὺς, καὶ τοὺς προσεχεῖς αὐτοῖς βαρβάρους. *Quid alios commemorem, quos Ripae, ſeu Ripaei generant, qui ſunt montes ſupra intimam Scythiam. Quib. e montib. Eridanus cum infinitis alijs fluminib. nauigabilibus vnus eſt, verguntque ad occiduos Galatas, Celtoſque, & alios vicinos barbaros.* Dionyſius ad *Rhiphaeos montes* nominatim duos ponit fluuios, *Aldeſcum, & Panticapum:* Κεῖθι καὶ Ἀλδήσκοιο καὶ ὕδατα Παντικάπαο Ῥιπαίοις ἐν ὄρεσσι διάνδιχα μορμύρουσι. *Vbi Aldeſci, ac Panticapae vndae Rhiphaeis in montibus ſuo cuiuſq. alueo fremunt.* Mela l. 1. c. 21. ad hos fertur vltro: *Hic orti montes longo ſe iugo, donec Riphaeis coniungantur, exporrigunt, qui altera parte in Euxinum, & Maeotida, & Tanaim, altera in Caſpium pelagus obuerſi Ceraunij dicuntur.* Iidem aliubi: *Taurici, Moſchi, Amazonici, Caſpij, Charaxici, Caucaſij,* alijs, alijſque dicti nominibus. Adde Athenaeum, in quem Commentator diſſimulato Strabonis loco lib. 7. quo nouellae opinionis fama ſit auctior, *Rhiphaeos* montes aequat, & alius neſcio quis ab Heſperia. Etſi vero nulli eſſent *Rhiphaei* montes, cum in ore ſcriptorum frequentes ſint, iure de eorum Orthographia anquiri poteſt. Adſpirationem *Riphaeis* montib. additam, vt a *Ripaeis* Arcadiae montib. diſpeſcantur, ariolatur Seruius. nugaciter. Vide *Trophaeum.*

RHODVS, *Rhodij* adſpirant Vſus, veterumque Auctoritas contra Cornutum. Vide *Roma.*

RHOECVS Horat. l. 2. Od. 19.

Rhoecum retor ſiſtileonis
Vnguibus, horribilique mala.

Sic in editione Pulmani. Sic reſcribendum Turneb. lib. 10. c. 22. non dubitanter affirmat. Idem lib. 19. c. 18. reſcribit in Valerio Flacco lib. 1.

Rhoecus, & Athracia ſubitae de virgine pugnae.

Teſtatur inibi Aelianum in Varia Hiſt. l. 13. vbi Ῥοῖκος. Sic Lucani Exemplar. l. 6. quod fuit Cornelij Gualteri. Contra Carrion in eum Val. Flacci locum *Rhetus* per T, & omnium veterum Librorum fidem teſtatus Turnebo non adſentit, clamatque potius in Aeliano vitium deliteſcere, quam in Poëtarum locis prope infinitis. Turnebo ὁμοφρονεῖ Pierius ex Callimachi interprete. An & vitium in illo Appollodori lib. 3. Κένταυροι Ῥοῖκος, καὶ Ὑλαῖος? *Centauri Rhoecus, & Hylaeus?* Veteres quoque *Rhaecum* ſcriptitauere pro *Rhoeto.*

RHOMBVS cum H, Marius Victorinus in Orthographia.

ROMPHAEA ex Ῥόμφαια, diphthongo, ex qua vocalem alteram diſiecit Valer. Flaccus:

Aequaque nec ferro breuior, nec romphea ligno.

V. Gellium.

RICTVS, & *Rictum.* Lucret. l. 6.

——— *Inhorrebat rictum: frons tenta meabat.*

Terentianus: *Immania ricta patula.*

RIMO. RIMOR eadem in ſignificatione notat Priſcian. l. 8. Probo ex Accij Iliona: *Aut ſtagnorum humorem rimarem loca.* Pacuuius ſimiliter in Atalanta.

RINOCOLVRA praue: cum aſpero ſcribendum *Rhinocolura.* Eſt enim ab *narib. abſciſſis* appellatio. Vide Suritam in Antonini Itinerario, Viuem in lib. 16. c. 24. S. Auguſt. de Ciuit. Gueuaram in Habacuc c. 3. Ex veteribus Ioſephum, Epiphanium, Senecam lib. 3. de Ira, Polybium, Strabonem, Ptolemaeum, Diodorum: etſi apud Graecos, & Ammianum modo *Rhinocurura*, modo *Rhinocura* ſcribatur. Apud Stephanum Ῥινοκόρουρα, & Diodorum Sic. l. 1. Biblioth. Liuij lib. 55. *Circa Rhinocolura.*

RICINVS per I. Lucilius lib. 2. *Ricini aurati, ricae* ———

Quarta auctius ſillaba apud Apuleium, *Ricinium.* Alij ὑποκοριστικὸν a *Rica Ricinium* cenſent. Germanicus in Arateis:

——— *Triſtique genas abſcondita rica.* Lucillius ſeparat.

Recinum malunt alij per E, quod a *Reiiciendo* figuret Varro, & Seruius: *Recinus autem dicitur, quod poſt tergum reijcitur, quod vulgo Mauorte dicunt.* Eadem reperias apud Iſidorum lib. 19. Orig. c. 25.

ROBVRA, EBVRA, MARMVRA Fabius abijcit lib. 1. c. 6. quae Antonius Gnipho affectabat. Ea igitur per O ſcribes. V. *Ebur.*

ROBIGO, ROBIGVS, ROBIGALIA vt priſcis non adimo cum Manutio: eſt enim in Romano Virgilij Codice:

——— *Vt mala culmos Eſſet robigo* ———

Pierij fide & Varro ſcripſit *Robigalia* per O: ſic antiquariorum pace liceant nobis *Rubigo*, *Rubigus*, *Rubigalia* cum Plinio. Sic aetas poſtera. Adde Originem a colore, quem olim *Robum*, aetas melior *Rubrum* per V dixit auctore Feſto. Martialis l. 5. Epigr. 29.

Rubiginoſis cuncta dentib. vorat.

Rubigo autem Claudiano lib. 3. de Raptu:

——— *Squallent rubigine prata.*

Metam. 8. ——— *Scabrique rubigine dentes.* Prudent. Pſychom.

Condere vagina gladium, ne tecta rubigo.

Tamen *Robigalia*, vt veteris inſtitutionis, ſic ſcriptionis per O apud Feſtum. *Robico, Robigo* veteres Gloſſae. I ad Manutium.

ROMA leniter. Quamobrem? Priſcis Latinorum paſtoralis adſpiratio plerumque viſa eſt. Eam negat Cornutus apud Caſſiodorum, ſicut in *Rodo*, *Regina*, *Rapa.* Ita illi viſum. Certe vndeunde fuat Origo (de qua vide Dionyſium l. 1. Solinum, Feſtum, Plutarchum in Romulo, & D. Hieronymum ab Iudaico vocabulo ortum trahentem) perpetua aeui Conſuetudine flatus remiſſus eſt. Redi ad Originem Vol. 1. c. 3. Addo Caſſiodori rationem, vocem iam Romani

iuris

iuris eſſe cum tribus praemiſſis: Adſpirationem propriam Graecarum vocum; *Roma* etſi Graecanicum eſt, in aliam familiam videtur tranſiſſe. Apud Solinum *Rome* quoque ſcribitur: *Opidum ab ea Romen vocauiſſe.*

ROMILIVS per I, non per V in ſecunda, familia Romana, Manutius Saxa ſecutus.

ROSMARINVS a Culicis ſcriptore diſcerpitur:

—— Roris non auia cura marini.

Communi Vſu, rectoque *Roſmarinus.* Item *Roſmaris* Ouidio de Arte:

Roſmaris, & laurus, nigraque myrthus olent.

ROSTRVM vbi non? In Gloſſis Benedicti *Roſter*, Ρὔγχος. Neque culpo: cum ſcribatur *Candelaber*, & *Candelabrum*, aliaque ſupparia. I ad variantis Orthographiae Viridaria. Eadem: *Ruſtrum*, Ρύγχος per V.

RVBER. Gloſſae: Ξανθός, *Flauus*, *Rubrus*, *Rubeus.*

RVBICO, RVBICON: Graecis licet Ῥούβικων. Silius:

Et Clanis, & Rubico, & Senonum de nomine Sena.

Vibius Sequeſter: *Rubicon iuxta Ariminum, olim diuidens Galliam ab Italia.*

ROTABVLVM a *Proruendo* Iſidor. l. 20. Orig c. 8. Feſtus per V *Rutabulum.* Sic *Rutrum.*

RVFVS, RVFINVS, RVFINIANVS vnico F, e Nummorum diſciplina. Vide *Minutius.* Sic Graeci Ῥοῦφινος, aut Ῥουφῖνος vnico Φ. Sic Inſcriptiones.

*R*VLLIANVS, non *Rollianus*, Libri veteres.

*R*VMPSIT XII. Tabulae exhibent: ſi modo ipſae.

*R*VSARVS Ptolemaeo: *Ruſaris* per I in vltima Antonino: *Ruzaſus* expungit e Plinio Hermolaus.

*R*VSSEVM *Grammatici non magis dicendum putant quam Albeum, aut Praſineum: ſed Ruſſum, & Album, & Praſinum*, inquit lib. 1. Chariſius.

*R*VSSONEM per V, & geminum *SS* quidam Horatij Codices: *Ruffonem* alij geminis FF: alij *Ruzonem* cum Z. Sunt denique qui & *Riſſonem* per I, & duplex *SS* praeferant.

*R*VSTVM. Maro Ecloga 7. *Horridior ruſto, proiecta vilior alga.*

Georg. 2. Colum. l. 10. *—— Hirſuto ſaepes nunc horrida ruſto.*

Quib. locis *Ruſcum* alij legunt. At ea diuerſa vide apud Feſtum. Eſt autem *Ruſcus*, *ſeu Ruſcum*, χαμαιμυρσίνη. Philoxeni Gloſſae: *Ruſcum*, χαμαιδάφνη, Κυνόσβατον, ἶδος βοτάνης. Ex altero legas apud Catonem *Falculas ruſtarias* c. 11. de *RR.*

*R*VSVM, *R* pulſo de medio veteres ſcripſere. Quod etiam *Ruſor* deus arguit apud Auguſt. l. 7. de Ciuit. c. 23. Recte vulgo *Rurſum.* V. *Proſa.*

*R*VTILIVS non trib. ſillabis *Rutilus*, familia Romana. Exeunt enim pleraque omnia Romanorum nomina in IVS, nec ſemel monuimus. *Rutilus* autem eſt Nautiorum, & Marciorum cognomen.

*R*VTVLVS apud Calpurnium:

Et coit in rutulum tereti qua lubricus axe, &c.

Gloſſae: *Rutlus*, τροφιὸς χαλκόγγυς, ᾧ ἀπεψήχετον.

CLAV-

CLAVDIO SALMASIO.

EVGE nouenarum decus immortale ſororum,
CLAVDI SALMASI, *quod te primum alloquor, hoc eſt: cum toties Pariſijs in illo regum domicilio paucis ab annis fuerim. Ita in vitae humanae torrente euenit, vt, quod maxime volumus, minime eueniat. Abripimur quodam negotiorum aeſtu: pendent curae aliae, etiam deponuntur. In via ſaepius obuerſabaris huic animo: poſtquam vrbem tetigi, alia curaui omnia, atque infeliciter. Verum ſi te non vidiſſe querar, non prorſus verum erit. Vidi, vidi ego te, Scriptorum Optime, in tuis animi monimentis. In hiſtoria Flori odoratus ſum tua anthe multicoloria: quae ad hiſtoriam Auguſtam ſcripſiſti auguſtius, ea ſunt, quib. aliorum oculi vel aquilini tuis ſmaragdis poſsint hebetari: tantum reuerberat introſpicientes lucis literariae fulgor. Affirmabat mihi apud Atrebates Claudius Bouchaultius cum multorum excuſsiſſet Commentarios, nullibi tantam eruditionis arcanae comperiſſe copiam, eamque redundantem ex veteris memoriae abliguriġine. Vera iudice me narrabat. Neq. minus praeclare de te ſentiens, V. Cl. Grotius in familiari mecum congreſſu dictitabat, cum ſimul referret quoſdam veluti Pygmaeos quaſi dormienti Herculi* λεοντοφόνῳ *barbam vellere, quos idem maneret exitus. Cur porro te non pariter cum illis venerer, aut amem, qui omnigenae doctrinae vbertatem in illo auguſto theſauro mihi obieciſti? Patent omnibus, ni fallor Humanitatis tuae fontes: At nunc viciſsim oceanum ſuum flumina, aut potius riui repetant, aequum eſt: ideo hanc totius huiuſce Operis partem tecum communicatam volo: tu pari beniuolentia excipe.*

TRACTATVS DECIMVSOCTAVVS.

S

SABATIA STAGNA vnico B ex Feſto, Plinio, Strabone lib. 5. Capitolino. Vide Siliana noſtra lib. 8. In Epitoma 6. Liuiana *Sabatina* dicuntur, vbi & vnico B ſcribenda monitum eſt Sigonij. Similiter Feſtus: *Sabatina a lacu Sabbate dicta.* Monet tamen Salmaſius in Capitolinum Libro Palatino eſſe *Sabbatia*, & Itinerario veteri *Vadis Sabbatis* muta congeminante, quod & id Feſto vides.

SABBATVM duplici B abſque H ex Graeco Σάββατον. Si immediate flueret ab Hebraeo, ineſſet Adſpiratio, ac ש ex parte diſperiret. Sueton. in Auguſto, Iuuenalis, Iuſtin. lib. 36. Flagitium ſit omiſiſſe Ioſephum lib. 1. c. 2: Σάββατα δηλοῖ ἡ ἀνάπαυσιν κατὰ τὴν Ἑβραίων διάλεκτον τὸ ὄνομα. *Sabbatorum nomen Quietem Hebraice ſignificat.*

SABAZIVS Bacchi cognomen plerumq. ſemper in mythiſtoria per Z: etſi deprauatum ex *Sabaſius* per S, Vſus deprauauit, & ſic obtinuit. Inde *Sabazea*, non *Abazea*, vti eſt in Tullij Philoſophia. Vide Strabonem in 10. Euſtath. in Odyſſ. β Siliana noſtra.

SABINI contra Originem ἐκ τοῦ σέβεσθαι per A. Olim *Seuini*, ſeu *Sebini*. Plin. l. 3. c. 12. *Sabini, vt quidam exiſtimauere a religione, & deorum cultu Seuini appellati.*

SABVRRA vſitatiſſimum. Priſcianus lib. 2. gemino B, vt *Sabbata, Gibber*, *Obba*. Maro primorem corripit, & Plauti, Solinique Libri vnico B ſunt inarati. Male quidam *Suburra* vtrobique per V. Nam a *Sabulum* deminutum eſt *Sabullum*, ex quo mutato genere *Saburra*. Georgicon quarto:

Ut cymbae inſtabiles fluctu iactante ſaburram Tollunt —

V. *Succurra.*

SACARVM, SACAR nota res, Orthographia non aeque. Alexander Trallianus libro de Peſtilitate ex Raze ſcribit μετὰ καὶ σάκχαρος, & Dioſcorides lib. 2. Σάκχαρον, ſic vt geminae, diuerſaeque ſint conſonae. Trallianus poſt pauca Ὀξυσάκχαρ. *Zucharum* vocant Afri, & Syri: Indi vero *Jagara.* At *Saccharum* a *Zuccaro* valide ſeparat Fuchſius lib. 1. Paradoxorum. Galenus lib. 7. de ſimpl. medic. facult. Σάκχαρ ſcribit.

SACCVS duplicato C ſcribi monet Etymologicum additis Λάκκος, Μάκκος, Κόκκος. Sic Ariſtophanes: licet in Acarn. C vnico, ſimiliter Euſtathius, Suidas: Σάκος ἀρσενικῶς δι' ἑνὸς Κ. Hinc Suidae Σακίλλιον, Σακελλάριος, quod Atticum putat nonnemo.

SACRATVM, non *Secratum*, ſcribendum more veterum monet Mar. Victorinus in Orthographia: licet in compoſitis aliter, vt *Conſecratum*, veluti a *Caſtus Inceſtum* dicimus. Monetque Etymologus Σάκρα apud Romanos eſſe τὰ ἱερά.

SACRA VIA, SACRAVIA, VIA SACRA vt Dioſcoridi, alijſq. Ἀγία ἐλαία, quae

quae vulgo Ἀγγιλαία. Cicero pro Plancio: *In ſumma Sacra-via*, Solin. c. 1. Trebell. in Salonino.

Ouid. Amor. 2. *Illa tibi in ſacra ſint licet emta via.*

Cui lib. 3. Triſt. Eleg. 1.

Haec eſt a ſacris, quae via nomen habet.

Idem: *De ſacra nulli dixerit eſſe via.*

Sueton. in Iulio. Verrius diſiunctè ſcribi vult, vt viam *Flaminiam, Appiam, Latinam*: ne *Nonamniam* quidem probat. Ruſo vt ſcribitur *Via lata*: ſic Caſſiodoro lib. 10. Variarum: *In Via ſacra, quam multis ſuperſtitionib. ditauit Antiquitas.* An *Dicauit*? Nihilominus apud Feſtum voce October *Sacranienſes* iunctim ſcribi *Sacrania* certum faciunt indicium, & compoſitorum ex duobus integris Chariſius lib. 1. adſignat in exemplum *Sacrania*, & Diomedes lib. 2. Sic reperio apud Ciceronem Epiſt. 13. ad Atticum: *Cum ſacrania deſcenderem*, & in Varrone lib. 1. de RR. c. 2. *Summa ſacrania, vbi poma veneunt.* Inſcriptiones rem in ambiguo ponunt. Lapis Ancyranus:

IN. SVMMA. SACRA. VIA

Romae in S. Agathae:

CVRATOR. DE. SACRA. VIA

Tales ſaepius. Vniter Romae in domo Latini Iuuenalis:

AVRIFEX. DE. SACRAVIA.

Sic plures. Verſoque ordine, *Via ſacra* Horat. Sat. 9. *Viamque ſacram.* Et in Epodo: *Sacra catenatus via.* Plin. l. 18. c. 1. Dionyſ. l. 2. *Antiq.* Τὴν καλυμένην ἱερὰν ὁδόν. *Sacram viam vocatam.* Item lib. 5. Plut. t. 1. Τῆς ὁδοῦ τῆς ἱερᾶς. Idem Plut. t. 2. ſcripſit: Ἐν δὲ Μεγάλῃ πόλει, pro Μεγαλοπόλει. Apud Herodotum lib. 4. fons *Exampaeus* Graece dicitur Ἱραὶ ὁδοί.

SAENECA Romae prope Carmelitas:

Q. BAEBIVS. SAENECA

Perperam, Martial. lib. 7.

Ilit te, Senecae quod fuit ille tuo.

Par erratum in altera Inſcriptione:

SAEQVERE. ME.

Par *Saeculi* diphthongo ſcribendi occaſio. V. *Aegeſta, Aeeate.*

SAEPES biuocali Ecloga 1. *Vicino ab limite ſaepes.* Ita eſt Romano Codici Vaticano, ita Oblongo. Item in eo: *Exiret victima ſaeptis.* *Saepio* quoq. Aen. 7.

Saepſit ſe tectis ——

Quae ita recte ſcribi oſtendit aduerbium *Saepe* eiuſdem Originis, inquit Pierius. Giſanius in Indiculo Lucretiano: *Saepire, Saeptus, Diſſaeptus ſemper ſcribenda ex auctoritate veterum Librorum.* Ita *Saepimentum*, *Saepenoſus.* Inde *Tenebrica ſaepes* Pacuuio in Duloreſte eſt carcer clatratus:

Nam te in tenebrica ſaepe lacerabo fame
Clauſum, & fatigans artus torto diſtrahum.

Philoxeni Gloſſae: *Saepta*, φραγμοί. Item: *Saepſit*, περιέφραξεν. Et: *Saeptum*, Χαράκωμα. Narbone vetus Inſcriptio:

MACERIA. Q. AREAM
SAEPIENDAM. PISCINAM
QVE. EX. D. D

Altera a Fuluio Vrſino:

SAXO. SAEPTVM. AC. MARMORE. ARCVM. STIPATVM

Priſciani lib. 15. *Saepiſſimus.* Apud Feſtum *Conſiptum, Conſipior* figuratur, vt *Colliſum* a *Laedo.* In diuerſum trahit, & Dio lib. 56. Ἦλθε μετ' αὐτοῦ ἐς τὰ Σέπτα, κἀνταῦθα ἀπὸ τοῦ βήματος τὸν δῆμον ἠσπάσατο: *Cum eo venit in Septa, ibique de ſuggeſtu populum conſalutauit.* Ciceroni *ager conſeptus, ac diligenter conſitus.* Non deſunt, quibus *Sepes* ex Σηκός oriri videatur, vt *Lapus* ex Λύκος, qua Origine admiſſa, vide an eadem ratione *Saepes* diphthongo ſcribi non queat, ac Scaena ex Σκηνή, vel Σκανά. Verum Origo alia. Αἶπος, ὑψηλὸς τόπος, ἢ ὑλώδης. Heſychio: *Aepus eſt celſus locus, aut ſilnoſus.* Vtrumque in *Saepem* conuenit. V. *Praeſaepia.*

SAGITTA vulgo, & recte vulgus Allegat Pierius in X. Aeneïdem Exemplar, cui ſit *Sagitta a ſugaci ictu.* Lexicon Cyrilli: Ἀκίδας, τῶν βελῶν τὰς ὀξύτητας, ἃς Σαγίτας καλοῦσι. Mauricius etiam vnico T lib. 2. Strateg. c. 1. Similiter Σαγιτάτωρες. Leo Conſtit. 7. §. 58. Τοξόται, οἱ Σαγιτάτωρες.

SAGVNTVS more veteris Latij Spiritum reſpuit: etſi ex Ζάκυνθος deformatur. Et nota

nota Z in S verſum, contraquam in *Sabazeis.* Zaguntinos quoq. per Z legas in Dione Nepotis. *Saguntum* primore caſu recte ſcribi negat Galeſius. *At* Strabonis lib. 3. legitur Σάγουντον, κλίσμα Ζακυνθίων: *Saguntum a Zacynthijs conditum.*

SALAMINA inſula eſt Seruio: paſſali ſcriptione, *Salamin, Salamis.*

SALDA Ptolemaeus: *Salde* Plinius lib. 5. c. 2. vt *Antiopa, & Antiopae*, aliaq. talia. *Saldae* pluratiuo numero (vt *Thebae, Theba*) Antoninus, & Marcellinus. Stephanus per G: minus probo.

SALENTINI per ſolo L Dionyſio lib. 1. *Antiq.* Rom. Straboni l. 6. in Maronis Codicib. lib. 3. *Et Salentinos obſedit milite campos.*

In Salluſtio: *Omnis Italia coacta in anguſtias ſcinditur in duo promontoria Brutium, & Salentinum.* *At* Capitolini triumphi geminant, & Stephanus: Σαλλεντία πόλις Μεσαπίων· τὸ ἐθνικὸν Σαλλεντῖνος. *Approbat* Pighius l. 6. *Annal.*

SALICTVM, SALICTETVM in L. 7. §. notauimus D. quod vi, aut clam. *Adde Salicetum.* Cato c. 1.

SALICIPIVM ſcriptura pridem exploſa de Catullo. Iocatur enim Catullus, ac iuxta commendat Caluum Vatinium acri virum ingenio, & ſtatura ſic exigua, puer, ſeu *puſio*, vt queat videri, vnde nata vox *Salipuſij* quorundam opinamento:

Dij magni ſalipuſium diſertum.

Per A *Salapuſium* ſcribunt alij. In Senecae veteribus Libris *Saluputium* per V, & T. Ioſ. Scaliger ad Catullum, & lib. 4. Animaduerſionum in Titium contendit ſcribendum *Salaputium.* Ecquod amabo genus hoc compoſitionis? Nam in *Neapoli, Olbiapoli*, Graeciae mos obtinet. Alij *Salipontium.* Iad Barbarum in Plinium.

SALISATORES *vocati ſunt: quia dum eis membrorum quaecumque partes ſaliunt, aliquid ſibi exinde proſperum, ſeu triſte ſignificari praedicant*, Iſid. l. 8. Orig. c. 9. Gloſſae. *Saliſatio*, παλμός. Deprauate Coelius, & Viues *Saltatores.*

SALLVSTIVS binis liquidis apud Martian. l. 3. Quintil. l. 10. c. 1. alibiq. Poëtas, Libros, vetera Marmora, Auſonium epiſt. 19.

—— *Libyam dubie Salluſtius addit, Europae adiunctam* ——

At Plutarchus in Sylla, & Lucullo vnica Σαλούστιος. Item Horatius:

—— *Inimice lamnae Criſpe Saluſti.*

Suidas in Ἀθηνόδωρος. Ὃν ὁ Σαλούστιος θαυμάζων ἐπὶ σπουδῇ, ac ſaepius. *Quem Saluſtius diligentiae mirabatur.*

SALLYI duobus liquidis elementis apud Plin. lib. 3. c. 15. & lib. 17. c. 4. editionis Gelenianae. *Salyi* vnico Flori lib. 2. Ful. Vrſinus *Salui*, quod tribus ſillabis ferri poteſt *Saluij*, & *Saluuij* duabus vv, & duabus ij vocalibus mendarum apud Liuium augent numerum? Strabo *Sallyos*, & *Sallyas* nominat: Ptolemaeus, & Stephanus *Salyas* dumtaxat.

SALMENTVM pro *Salſamentum* Chariſius imperitiis arrogat. Cur non aequa imperitia in his: *Decures* pro *Decuriones*: *Dortium* pro *Diuortium*: *Falla* pro *Fallacia*: *Inpomenta* pro *Imponimenta*: *Manſuem* pro *Manſuetem*: *Nomus* pro *Nouimus*: *Paimenta* pro *Pauimenta*: *Prodigitas* pro *Prodigalitas*: *Reprocus* pro *Reciprocus*: *Pa* pro *Parte*: *Po* pro *Populo* poſitum in Saliari carmine.

SALMIDESSOS Straboni, Stephano, Pomponio, Sophoclis enarratori in Oedipo. Porro *Halmydiſſos* cum I ante ſigmata eſt eiuſdem Enarratoris, & Xenophontis ſexto Adſcenſus Cyri. Notat Etymologus: Σαλμυδησσός .... ἀπὸ τοῦ Ἀλμυδησσός τις ὤν.

SALOMON meliori iure tranſcribitur ex Iudaico vocabulo, quam *Solomon* per O in prima. Si annuiſſet Vſus praetuliſſem *Selomon*: Vſus Galatini, & aliorum annuit *Salomon* Latinis tritius, *Solomon* Graecis, vt aliquoties apud Gregentium, & alios. *Salamon* A medium obſidente regionem, quis non furcillis eijciat? Vide Eraſmum contra Stunicam.

SALPVGA. V. *Solipunga.*

SALSVGO, aut *Salſilago*, Plin. lib. 31. c. 7.

SALTEM: eſt enim quaſi *Salutem do*, ſubnectit pro ratione ſcriptionis Brabantus. Quid magis aduerſum rationi? *Saltem* precantis eſt, atque deſperatis omnibus ſperantis, precantiſque *ſalutem*: non concedentis, non *dantis*. Vide Lambinum in Aemilium Probum. Seruius ad 4. Aeneid.

Saltem ſiqua mihi de te ſuſcepta fuiſſet
Ante fugam ſoboles ——

Eſt autem ſermo tractus a captiuis, inquit: *qui cum tenerentur ab hoſtibus dicebant ſublatis omnibus: Salutem concede. Inde per ſynaereſim natus hic ſermo: vt in contemtu rerum multarum petituri aliquid Saltem dicamus.* Gellium adi l. 12. c. 14. quod ſolidum hanc in vocem conſumitur

neque is abhorret ab opinione Seruij. *Saltim* autem per I non abijcio: ſed ſignificatum ſecerno. Priſcianus lib. 15. *A ſaltu Saltim, & Saltuatim.* Becmanus Analogiam ſecutus *Paſſim*, *Caeſim*, *Punctim*, ſcribit *Saltim*: vulgo *Saltem* per E concedit. Ianus Guilielmius ſemper *Saltim*, idque tuetur toto capite decimo libri primi Veriſimilium. Videſis.

SALVE. Biuocali quidam ſcribendum autumant in illo, *Satin' ſaluae?* τὸ *Res* ſupprimi rati. Falluntur. Si quaeras enim. Qui tecum agitur? Reſpondeo, *Proſpere*, *Recte*, *Salue*. Itidem cum interrogo, *Satin' ſalue*, aduerbium eſt nuda vocali conſcribendum. Salluſt. *Inde ortus ſermo percunctantib. vtrimque, Satiſne ſalue?* Etſi in meo Exemplari diphthongus exprimitur. Terentius in Eunucho: *Quid eſt? quid trepidas? ſatiſne ſalue?* Vbi Donatus *Salue* interpretatur *integre, recte, commode.* Quam interpretationem Donato Briſſonius lib. 8. de Formulis arrogat: Vinetus in Auſonium Donato derogat. Quod gloſſema, inquit Vinetus, ſi Donati eſſe liqueret, vel Cornuti, vel Aſpri, vel alterius alicuius antiquorum Terentij doctorum interpretum *Satin' ſalue?* apud omnes auctores ſcribendum eſſe exiſtimarem: Quid ſi, o Vinete, Diomedes ita cenſet lib. 1. Quid ſi Chariſius lib. 3. expreſſim: *Habet aduerbium & hoc verbum, cum dicimus: Satin' ſalue? Salue eſt domi.* Plenam porro eſſe locutionem, quam dixi, claret ex Apuleij lib. 1. de *AA.* *Quam ſalue agit, inquit, Demeas noſter?* Item Apolog. 1. Similiter apud Liuium lib. 40. *Percunctatusq. ſatin' percommode omnia exploraſſent?* Iterumque lib. 6.

SALVIDIENVS, NASIDIENVS ſillabis quinque apud Ciceronem, Spartianum legunt viri doctiſſimi iure quam optimo. I ſi deteras, & Horatij verſum vna detriueris.

SALVTIO Suetonij editio Romana, & Rob. Stephani. Meliores Plinij Codices l. 12. c. 7. lib. 35. c. 11. Plutarchus: Σκιπίων σαλυτίων: Apud Dionem Σαλάττων: quam recte?

SAMAROBINI. Val. Brabantus: *Samarobrina*, non *Samarobrina*. Libri veteres, Graeca Conſuetudo Σαμαρόβριβα.

SAMBVCVS receptiſſimum eſt in literas cum M. Abſque hac Ruellio placet *Sabucus*. Serenus: —— *Triſtia poma ſabuci, Parua ſabucus.*
Gloſſae Philoxeni: *Sabucus*, Ἀκτὴ, Εἶδος βοτάνης. Iterum: Ἀκταία, τὸ δένδρον *Sambicus*. *Sambucus*. Subiectius: Ἀκτῆ, τὸ φυτὸν *Sabucus*. Vſum receptiſſimum cum M ſequitur Columella lib. 12. c. 44.

SAMPSVCVS, Σάμψυχος ſcripturae magna cognatione licet pingatur, re multo diuertit apud Dioſcoridem lib. 1. c. 59. lib. 3. c. 40. Theophraſtum, paſſim Columellam lib. 10.

Galbana, ſandaracam, ſampſuchum, ſporon, alumen.

Apud Aurelianum, & Heſychium. In Nicandri Theriacis legas Ἄνθη Σαμψύχου. Heſychius: Σαμψοῦχος. Aldus lib. 1. Gram. per N, & S abſque B *Sanſucum*. Nota e Plinio lib. 21. c. 11. *Amaracum Diocles medicus, & Sicula gens appellauere, quod Aegyptus, & Syria Sampſuchum.*

SAMBVCA per S in prima. Athenaeus. Σαμβύκη, Iuba. Apud Heſychium per Z reperias: Ζαμβίαη, μουσικὸν ὄργανον. Cui ſcriptioni conformiter *Sambucinae* in Plauti Sticho, vt *Tibicinae*, & *Sambuciſtriae* Arnobij lib. 7. At Plutar. in Cleomene diſiecto tripode ſcripſiſſe videtur ἄγοντα σαβυκιςρίας, καὶ κιναίδους.

SAMGVIS. Primae ſillabae finalitas eſt N, etiam in obliquis, quos per N ſcribi praecipit apud Caſſiodorum Priſcianus, & M vult eſſe in recto. Vnde haec differitas paucis nota, nulli recepta?

SAMNITES omnis propemodum hiſtoria: *Samnitae* Auieno Terrae περιηγ.

Samnitaeque truces habitant confinia —— Cato in Orig.

A Latinis Samnites, a Graecis Saunites appellati, Dionyſio, Diodoro, alijs.

SAMOS, SAME. Silius in 15.

—— *Samenque Linquit inaceeſſam* ——

Aen. 3. *Dulichiumque, Samenque* ——

Homerus Catalogo: —— Οἳ Σάμον ἀμφενέμοντο.

Idem in prima Odyſſea: Δουλιχίῳ τε, Σάμῃ τε, καὶ ὑλήεντι Ζακύνθῳ.

Annotauit Strabo lib. 10. Δῆλός ἐςι τὴν μὲν πόλιν Σάμην, καὶ Σάμον συνωνύμως ὑπολαμβάνων ἐκφράσαι: *Compertum eſt Homerum Samen, ac Samum pro eodem extuliſſe.* Heſychius: Σάμη, πόλις Κεφαλληνίας.

SANCTARIA, & *Sanctuaria* Hermolaus Barbarus in Plinij Praefationem admittit.

SANCTVRVS, quam *Sancturus* ſcribi correctius ex Cledonij Arte colligas. Sic *Sanctor legum* ſcripſit Tacitus, non *Sancitor*.

SAN-

SANCVS, SANCTVS, SANGVS rectiſſime ſcribi notauimus ad lib. 8. Silij Italici. Ouid. lib. 6. Faſt.

Quaerebam Nonas Sancto, Fidione referrem:
An tibi Semo pater, tunc mihi Sanctus ait:

Feſto *aedes Sancti memoratur.* D. Auguſtin. l. 18. de Ciuit. c. 19. *Sabini etiam regem ſuum primum Sangum, ſiue etiam, vt aliqui appellant, Sanctum retulerunt in Deos.* Plinij lib. 8. c. 48. *In templo Sangi duraſſe.* Dionyſius Halic. l. 2. *Antiq.* Rom. Τοῦ Σάγκου δαίμονος ἐπιχωρίου. Idem lib. 4. Ἐν ἱερῷ Διὸς Πιςίου, ὃν Ῥωμαῖοι Σάγκλον καλοῦσι: *In templo dij fidij, quem Sanctum Romani dicunt.* Feſtus: *Herculi aut Sanco, qui ſcilicet idem eſt Deus.* Lactantius lib. 1. c. 15. *Coluerunt Sabini Sancum.* Haec vox τοῦ *Sancio* propior: *Sancio* autem, quia *Sanguine* foedera fiebant, & conſtabat fides, ex eo *Sangus.* Reatina Inſcriptio:

SEMI. PATRI. SANCO

SANEQVAM lego apud Ciceronem voce vna, apud Sulpitium, Brutum. Idque ex ratione Manutio accepta in voce *Siquidem.*

SANGARIVS. Orpheus:

Σαγγάριός θ', ὃς κύματ' ἐπίτρεχει Εὐξείνοιο.
Sangarius etiam, qui in Euxini fluctus incurrit.

Similiter Homerus, Strabo in 12. Q. Calaber *Alij* tribus perſcripſere ſillabis. Ouid. lib. 4. de Ponto: *Huc Lycus, huc Sagaris, Peneusq. Hypanisq. Cratesq.*
Vibius Sequeſter: *Sagaris Phrygiae ad caſtellum Berecynthium.* Sic Capella, & Hyginus. Etymol. Σάγαρις ποταμὸς Φρυγίας. Qui Etymologus, & alium *Sangarin* Phrygiae fluuium ponit. Plinius lib. 5. c. 3 in prima poſitione ſcripſit *Sangarium.* I ad tractatum de Variantia. *Sagaris,* & *Sangarius* Solinus.

SANTONES, SANTONI litera S ſemiſonante, non duplici X, *Xantones,* quod ſcribendi cacoethes ijs haeſit, qui iactantius originem ſuam Xantho Troadis fluuio adſcribebant. *Santonus* Lucani lib. 1.

—— Gaudetque amoto Santonus hoſte.

Tacit. hiſtor. lib. 6. *E Santonis Gallica ciuitate.* Strabo lib. 4. Πρὸς δὲ τῷ Ὠκεανῷ Σάντονοί τε, καὶ Πίκτονες. *Ad oceanum Santoni, & Pictones.* Sidon. l. 8. epiſt. 6. *A Santonis nuncius.* Marcellinus lib. 15. *Arnerni excellunt, & Santones, & Pictauij.* Caeſar l. 1. *Santones,* tertio *Santoni.* Auteferri ipſi T vncinatam literam C, βαρβαρικώτερον videtur, aut eorum vanitatis eſſe, qui quod apud *Santonas Sancti* plurimi, ab ijs denominatos ſe mentiuntur. C quoque ex voce hac eliminant Dioſcorides, vbi de *Abſinthio*: Σαντονίδι χώρᾳ. Plin. l. 27. c. 7. vbi *Santonicum* dicit a Galliae ciuitate, Colum. l. 6. c. 25. Martialis:

Santonica medicata dedit mihi pocula dextra.

SAPIENTIA, *Moeſtitia, Iuſtitia,* alia id genus per T, Priſcian. lib. de *Accentib.*

SAPPHIRVS Plinio l. 37. c. 9. Σάπφειρος, Hebraice ספיר. Paſſim *Saphyrus* abſque altero P, quam recte?

SAPPHO, Σαπφώ, vt *Sapphirus.* Pontanus *Sapho*: quod Latina lingua poſt P, alterum adſpiratum non admittat. At hoc ipſum in quaeſtione eſt. Alioqui de *Sapphiro* idem ſentiat.

SARAPTA omnes ſillabas abſoluente vocali principe apud Stephanum. Coeleſtes literae, vetuſque Plinij liber ab Hermolao laudatus *Sarepta* ſecunda vocali in ſecunda ſtatione, Variantia iactatiſſima.

SARAPIS. Vide *Serapis.*

SARCOFAGO CONDIDIT, Lugduni Inſcriptio apud Iacobinos per F: per Ph Iuuenalis:

Sarcophago contentus erit ——

Competentia ſtat in ancipiti: nam & *Pamphagus* ſcribitur, & *Fagus, Faginus,* φαγός.

SARCINAS cum C peſſimo exemplo Moſtellaria ſcribitur: deterius exponunt. *Sarſinas* cum S, ſeu Caius, ſeu Caia e *Sarſina* nata. Silius 8.

Sarſina diues Lactis ——

Plautus apud Feſtum *Sarſinas* audit.

SARISSA duplicato ſigmate. Pollux lib. 1. c. 10. Σάρισσαι Μακεδονικαί. Ouid. in Metamorphoſi 12.

Qui gladio, clypeoq. Macedoniacaq. ſariſſa.

Contra Xenophon. Feſtus. Lexicon Cyrillo tributum: Ἀκόντιον Μακεδονικὸν, *Sariſa* ſimplo S.

SARMATAE. V. *Sauromatae.*

SARPEDONEM amplectuntur omnes. Seruius in 1. Aeneïdem, Euſtathius in 5. Iliadem etiam *Sarpedonta* ſcribi poſſe docent. Heſychius: Σαρπηδόντος, Σαρπηδόνος. ἀεὶ δὲ ταύτῃ χρῆται τῇ γενικῇ Σαρπηδόντος.

SARRACENI geminis RR ex quinque Euſebij Codicibus Ammiano, Sozomeno, Socrate, Ptolemaeo, Plinio, Diacono. Notitia imperij vnicum exhibet, & Origini videtur conformius.

SARRACVM recte cum *A*, & duobus RR. Iuuen. Sat. 3.

Sarraco veniente abies, atque altera pinum
Plauſtra vehunt ——

Satyr. 5. *Frigida circumagunt pigri ſarraca bootae.*

Vitruuius lib. 10. c. 1. ſimiliter. At Quintilianus l. 8. c. 3. refert Ciceroni in Piſonem ſcriptum: *Cum tibi tota cognatio in ſerraco aduehatur.* Hic per E: in Feſto per O *Soracum*, & vnico R. Suidas in voce Ἀῤῥιχὸς: Σαράκων τι εἶδος. Sed hoc longe aliud eſſe docet Claud. Salmaſius in Capitolinum, quem vide, & Vulcanium in Gloſſat. Latinogr. H. Stephani.

SARTOR, SARTVM abſque C. Sic Librorum vniuerſitas. Nonnemo C interiungit *Sarctor*, ratus *Sartor* eſſe a *Sarrio*, quod veterum teſtimonijs in eo ſignificatu comprobatum oportuit. Deinde neceſſitas diſtinctus fuit demonſtranda.

SAS, SAM pro *Suas, Suam* Antiqui ſcripſere. Ennius lib. 1.

Virgine' nam ſibi quiſque domi Romanus habet ſas.

Idem: *Inſomnis vidit prius, quam ſam diſcere coepit.*

Item: *Lumina ſis oculis* —— pro *Suis*.

SASSON duob. SS praeferunt Silij Libri, & Lucani. At vnico ſigmate Polyb. lib. 5. Scylax Caryandenus in Periplo, Strabo in 6. Silius:

—— *Fugite infauſtas Saſſonis arenas.*

Lucanus primo Ciuilium:

Spumoſo Calaber perfunditur aequore Saſſon.

SATIS ACCIPIO ſectim animaduerto ſcriptum: licet iunctim *Satiſdo*, *Satispraeſto*, *Satisfacio*.

SATIS AGO ſectim Apuleius lib. 8. *Coloni multitudinem noſtram latrones rati, ſatis agentes rerum ſuarum eximieque trepidi.* Cato Orat. de conſulatu: *Iam apud vallum noſtri ſatis agebant.* Eucherius de *Adſcenſu* Domini: *Satis ergo agamus.* Iunctim *Satiſago* Pacuuius in Atalanta, Plautus in Bacchidibus, Chariſius lib. 1. Inſtitut. *Satago* vero cum aeuo politiori proxime ſecuto vires acceperit, eneruandas non puto.

SATVRNVS cur non aſperetur, vide Vol. 1.

SAVIVM. V. *Suauium.*

SAVRACTE Cato: *Soracte frequentant*, Silius, Horatius, Maro, qui non? Plin. lib. 31. c. 1. Varro ad *Soractem ſcripſit eſt fontem.* Hic incuſatiuus non eſt a τὸ *Soracte*: ergo a *Soractis*, aut *Soractes*.

SAVROMATA paſſim, & recte: *Sauromates* Ouidio, & Auſonio rectius l. 3. Triſt. Eleg. 12.

Stridula Sauromates plauſtra bubulcus agit.

Statius Achilleide: —— *Quo turbine ceſtum Sauromates* ——

Nec mutatio quaeritanda. Virgilij exemplum:

—— *Quo turbine torqueat haſtam.*

Olim Σαύρομάτης, nec aliter: poſt ritu Macedonico Σαυρομάτα, vt Εὐρύοπα Ζεύς, aliaque ſexcenta. Conſuetudo M alterum eraſit ex primitio Σαυρομμάτης, & violentior Conſuetudo *Sarmatas* concidit ex *Sauromatis*, quod reperi poſt in Plinio lib. 4. c. 12. *Sarmatae, Graecis Sauromatae.*

Ouidius: *Iuncta pharetratis Sarmatis ora Getis.*

Iidem Eudoxo *Syrmatae*; poſteriore ſcilicet parte biuocalis reſeruata, vt priore in *Sarmata*. Stephanus: Συρμάται, οἱ Σαυρομάται, ὡς Εὔδοξος πρώτῳ. *Syrmatae, qui Sauromatae, Eudoxus in primo.* Dionyſius extulit abſque R. Γερμανοί, Σαρμάται τε, Γέται θ' ἅμα ——

Quae Priſciano ſic verſa:

—— *Germaniqne truces, & Sarmata bellax, Atque Getae* ——

SCABELLVM cum B, & E in ſecunda Vſus vulgarij, & recti. Cum I Cato cap. 10. de RR. Ter. Scaurus in Orthogr. Statij interpres: *Buxa, tibia, vel ſcabillum, quod in ſacris tibicines pede ſonare conſueuerant*, Gloſſae Philoxeni. Nota per I ſcriptum. Arnob. l. 2 & 7. *Quid efficiunt crepitus ſcabillorum.* Nec magis mirum *Scabellum* ex *Scamno* fieri, quam ex Τέτρομμαι, Τέτυμμαι, aut contra

Somnum

Scamnum ex Υ῞παιο Priſcianus tamen lib. 3. *Geminum, Gemellum: Scamnum, Scamellum.* Affert ex Apuleio: *Infirma ſcammellorum obice fultae fores.*

Libro item de recta Pronunciatione LL. Lipſius *Scamellum* vnico M edidit, quod ſolùm agnoſcit Barthius lib. 35. Aduerſ. c. 9 Vitruuium apud per I in medio ſcribitur *Scamillos impares* lib. 3. c. 3. quo ſuper i ad Turnebum lib. 11. c. 2.

SCAENA, SCENA. Abſque diphthongo ſcribunt Libri, & fert Graecorum Conſuetudo, Σκηνη, & Latinorum. Maron. lib. 3. Georg.

Vel ſcena vt verſis diſcedat frontibus —— Ouid. de Arte A.

—— *Frondes Simpliciter poſitae ſcena ſine arte fuit.*

At Saxa omnia *Scaena* cum biuocali. Eane impoſita omnia? Impoſitus ergo Varro, Priſcianus, Giſanius, Faërnus, Guilielmius, Salmaſius, Caninius ſeculi ſui Varro, qui per Ae ſcriptitant? Eſto ea re inepti appellentur a I. Scaligero, & Pandectae Florentinae, ideo culpentur à Briſſonio libro Παρέργων ſingulari: abſque biuocali licet ſcribi praecipiat Lambin. in 2. Catil. Non exiſtimo tot, tantoſque viros antiquitate, ac ſcientia praeſtabiles ignorantia lapſos. Nimiſquam ſibi blandiuntur, qui eos ludibrio habent. Quod ſi Giſanius, Faërnus, Guilielmius, Salmaſius, Caninius Varroni, ac Priſciano, vt non vanis iudicij; ſcriptioniſue iudicium ſuum ſubmiſere: nos homulli tantuli in literis id facere detractabimus? Quid ſi Graecia Maior ſcripſit Σκαίνη pro Σκάνα. & hoc pro Σκήνη? Certe Aeolum eſt Φαισί pro Φασί. Etymologus in voce Διδάσκω: Οἱ γὰρ Αἰολεῖς Θναίσκω, καὶ Μιμναίσκω διὰ τῆς αι διφθόγγου λέγουσι: *Namque Aeoles Thnaiſco, & Mimneſco per diphthongum Ae dicunt.* Iterat eadem in Θνήσκω. Gloſſae: *Scaena*, Σκηνη, Gloſſographum putatne, cum in fontem digitum intenderet, neſcilli quo brachio detergendus eſſet riuus? Pro hac ſcriptione teſtimonium dicant Inſcriptiones. Romae in Colotianis:

DISSIGNATORES. SCAENARVM

Marmor Romanum:

ET. GRAECA. IN. SCAENA. PRIMA. POPVLO. APPARVI

Inſcriptio alia Aſtigi Hiſpalim inter, & Cordubam:

SCAENICIS. LVDIS

Romae in aedib. Maffeiorum:

M. VLPIVS. AVG. L. APOLAVSTVS
MAXIMVS. PANTOMIMORVM
CORONATVS. ADVERSVS. HISTRIONES
ET. OMNES. SCAENICOS
ARTIFICES. XII

Saxum aliud peruetus Vulſinijs.

THEATHRVM. ET. PROSCAENIVM
DE. SVA. PECVNIA. FACIVNDVM. COERAVERVNT

Neque ſemper Latini in Graecorum veſtigia tam preſſe pedem poſuere, vt nunquam ierint deuij: vt non ſcripſerint *Scaenas*. Quae vt ſint V. *Obſcenus*, vbi prolitius videtur *Scena* abſque diphthongo, vt *Sceptrum*, quam *Scaeptrum*, quod priſci quoque ſcriptitarunt.

SCAEVOLA Muciae gentis cognomen in antiquis Libris, per O Conſuetudinis robore receptum eſt. *Scaeuula* per V in Saxis Capitolinis, inque duobus argenteis Nummis Fuluij Vrſini. Paria *Seruulus*, *Seruolus*: *Dauus*, *Dauos*. Orta vox e Graecia: Plutarchus in Poplicola: Σκαιόλαν ἐπικαλοῦσιν. ὅπερ ἐστι Λαιόν. *Scaeuolam cognomento, quod eſt Siniſtrum.* Non fuiſſet aptius? Ὅπερ ἐστι Σκαιόν. Neque *Laeuum* ex Λαιῷ eſſe neſcio.

SCENOPEGIA nulla diphthongo. Pronuper viſa eſt Iephthe tragoedia laudabilis ſane, niſi quod *Scaenopegia* nouo, maloque exemplo. Eam diphthongum Origo refutat, nec, Vſus addicit (velut in *Scaena*) neque Auctoritas vllius rata.

SCALA, SCOPA barbare ſcribi retur Quintilianus lib. 1. c. 5.

SCALPO, SCALPTVM: at in compoſitis *Sculpo*. Diſcrimen eſt a Diomede lib. 1. *Scalpo, Inſculpo*, inquit. *Quare gemma ſcalpta dicendum eſt, non Sculpta: adiecta enim praepoſitione facit Sculpta.* Cui pugnant Codices multi, & ſoboles paene omnis. Conſenſu ſcribitur per V *Sculptile*. Ouid. *Et totum Numidae ſculptile dentis opus.*

Nemo *Scalptile* per A. Sic *Sculptura*. Sueton in Nerone: *Cui in gemmae ſculptura erat:*

PROSERPINAE. RAPTVS

Aeque receptae *Sculponeae*: nuſquam *Scalponeae* per A: Plauti licet Codices nonnulli per O *Sculponeae* varietate tritiſſima. At Cato c. 58. *Sculponeas bonas* per V. Diomedis diſcrimen, vt alia ſimilia ſexcenta, vanum autumo. Tam *Scalpo*, quam *Sculpo*.

SCALPIVM, Σμίλα, Lexicum Latinogr. *Scalprum* paſſim. Sic *Pollunium*, *Pollubrum*: *Labium*, *Labrum*.

SCAMA pro *Squama*, φολίς, Cyrilli Lexicum. V. *Qis*, *Cis*.

SCAMNVM ὀρθογραφικῶς: *Scampnum* paſtoricie.

SCANTINIA lex rectius, quam *Scatinia* abſque N in primore ſillaba apud Prudentium, Auſonium, Tullium, Papinianum, Fabium, alios.

SCAPTESVLA, non *Scaptenſula*, minime omnium *Scalptenſula*. Sed & *Scapte Hule* liceat ex Plutarcho. Lucretius:

Qualis exſpiret ſcapteſula ſubter odores.

Certe proprium loci eſt in Thracia, aut ſiquid amplius voluit Lucretius, vocem deſignatam indefinire protulit. Proprium apud Stephanum: Σκαπτησύλη πόλις Θράκης μικρὰ ἀντικρὺ Θάσου. Τὸ ἐθνικόν, Σκαπτησυλῖται. *Scapteſula, Thraciae vrbs puſilla contra Thaſum. Gentile Scapteſulitae.* Plutarchus diuiſim in Cimone: Τὰ χρυσεῖα περὶ τὴν Θρᾴκην ἐκέκτητο, καὶ τελευτῆσαι μὲν, ἐν τῇ Σκαπτῇ Ὕλῃ (τοῦτο δ᾽ ἐστι τῆς Θρᾴκης χωρίον) λέγεται φονευθεὶς ἐκεῖ. *Auraria circa Thraciam poſſederat, diciturque caeſus in Scapteſula obiiſſe. Eſt autem Scapteſula Thraciae locus.* Idem in libro de Exilio. Apud Theophraſtum de Lapidib. Εὑρέθη δέ ποτ᾽ ἐν Σκαπτῆς ὕλης μετάλλοις. *Inuentus autem eſt in Scapteſulae metallis.* Igitur ab *Foſſitia materia* auri locus hic ſecretum Σκαπτὴ Ὕλη, & compoſitionis lege ſpiritus aſper abit in ſibilum fide Stephani Σκαπτησύλη, Latine *Scapteſula*. Male N inculcat Giſanius, male eſt & Feſti Libris, alijſque. Tollenda nunc ex animis vana religio. Ὕλη priorem protrahi volunt, nunquam corripi. Sic H. Stephanus in Paralipomenis Linguae Graecae. Homerus minus illi obſeruatus.

Ὅς ῥ᾽ ἐν Ὕλῃ, ναίεσκε μέγα πλούτοιο μεμηλώς.

Qui Hylam habebat, cui diuitiae curae magnopere.

Vbi videndus Euſtathius. Papinius:

Qui breue littus Hyles ——

Quam correptionem emiratur Barbarus. Sic Nazianzenus:

Ἡνίκ᾽ ἄκοσμον ὕλης κόσμον ἔθηκε λόγῳ.

Cum mundum inornatum ex materia verbo fecit.

Ita compoſitum *Scapteſula*.

SCANDIX apud Plinium, & Heſychium, in quo etiam Σκάνδυξ per Y.

SCATVRRIT πηδᾷ, καὶ βράζει, Gloſſae. Cum duplici litera canina Libris eſſe credo Salmaſio in Plinianis. *Scalpurrigo* ſimiliter ſcribit; & *Ligurrio*. Ab hac ſcribendi ratione nos reuocat Competentia: *Eſurio*, *Parturio*, *Nupturio*, *Empturio*, *Micturio*, *Dicturio*. V. *Ligurrio*.

SCEPTVCHI melius legatur Annali 6. Taciti ex Iliade β.

Σκηπτοῦχοι βασιλῆες ——

quam *Sceptruchi* cum R, quod ex imperitia natum eorum, qui *Sceptra* notant, *Sceptuchos* non notant.

SCEVA nobilis centurio caeſa diphthongo. Σκεῦας eſt apud Appianum lib. 2. Ciuilium. Malè vulgo exprimunt.

SCHEDA ſcribo pro *Tabella*, *Philyra*, *Tilia*, *Papyro*. Hinc enim Euſtathius format deminutione Σχεδάριον: Ab eadem Origine Σχίδη cum Σχεδία, & Σχεδιάζω. Precium fuerit Etymologicum verbatim exprimere: Σχίδος, παρὰ τὸ χίω χίδος, & Σχίδος, διοτὶ τὸ διαχέον καλῶς, καὶ διαμερίζον τὰς λέξεις, καὶ τοὺς λόγους· ἢ παρὰ τὸ Σχεδάζω, σχεδάσω σχίδος. καὶ Σχῖδος· διασχιζόμεναι γὰρ αἱ λέξεις, καὶ διοτὶ μεριζόμεναι εἰς λεπτὰ διὰ τοῦ λόγου, εἰς γνῶσιν παραλαμβάνονται. Qui *Schida* per I tanquam Σχίδη volunt, non errant illi quidem erratione maxima: ſed non trita feruntur orbita. Soſipater, cui a *Scindo Scidam* abſque ſpiritu placuit decidere, Graecae vocis ignorantia lapſus eſt: nam alijs tribuit *Schidam* ἀπὸ τοῦ σχίζειν. ſed variantiam notauit lib. 1. *Scidam* exanimant Spiritu priſci Tullij Codices Victorio teſte. *Schidia* Vitruuij l. 2. c. 1. per H, & I abſoluta primore ſillaba: *Interuallaque, quae relinquuntur propter craſſitudinem materiae ſchidijs, & luto obruunt.*

SCIAPODES per A: *Sciopodes* per O vulgarius error; vt *Neopolis* pro *Neapolis*. Sic *Olbiapolis*, antepoſiti, & *Hierapolis*. Harpocration: Ὑπὲρ δὲ τούτων σκιάποδες ὄνομα. Heſychius: Σκιάποδες, οἱ ἐν Λιβύῃ πλατεῖς ἔχουσι τοὺς πόδας, καὶ ποιοῦσι σκιὰν αὐτοῖς ἐν καύματι: *Sciapodes, quibus in Libya pedes lati, quibus ſe obumbrant in aeſtu.* V. *Hierapolis*.

SCIDI, SCIDERAT probiſſime. Accius tamen Sotadicorum lib. 1. Seſciderit ſcripſit: *Non ergo aquila, vt hi praedicant, ſeſciderat pectus.*

SCIAENA

SCIAENA genus piſcis ab *Vmbra* : Syaena quoque recte ſcribitur : at piſcis genus eſt a *Sue*, Phyſici.

SCINDO adſpiratione non admiſſa. Vt nil tam monſtroſum quod non ex philoſophi alicuius cerebro eruperit : ſic e librarij, aut Grammatici calamo. Ecce tibi in Romano Virgilij Codice :

Nam primi cuneis ſchindebant fiſſile lignum.

Colorem induat. Graeci Σχίζω : inde Σχίδη, inde *Schindo*, N vt millenis in alijs inſulta. Verum Latinorum veterrimi *Ch* non ſcribebant, neque adſpirationem notant. I ad tractatum de priſcorum Orthographia.

SCINDVLAS ſcribi iubet Stewechius ad lib. 3. Apuleij de AA. ex Caeſaris lib. 8. de Bel. Gall. *Cupae, ſeuo, pice, ſcindulis complent, & tectum Scindulare* apud Apuleium. Siue a *Scindendo*, ſiue a Σχινδαλμός, quod eſt apud Ariſtophanem *ſcindulae* non immerito appellantur. Haec ille. Ita profecto apud Iſidorum lib. 19. Orig. cap. 19. & apud Rabanum. Auctores alij *Scandulas* per A, etiam apud Liuium ita ſcriptitant. Et illuſtris eſt Plinij locus lib. 16. cap. 10. *Scandulae e robore aptiſſimae*. Ibidem : *Scandula contectam fuiſſe Romam*. Apud Vitruuium quoque varianter. V. Turneb. lib. 24. cap. 12.

SCIOTERICVM abſque H minus recte ſcriptum Plinij lib. 2. cap. 76. *Primum horologium, quod appellant Sciot.ricum, Lacedaemone oſtendiſſe*. Oritur enim ex Σκιοθήρας, vnde apud Vitruuium lib. 1. cap. 6. *Collocetur aeneus gnomon, indagator vmbrae, qui Graece* Σκιοθήρας *dicitur*. Scribi etiam poteſt per A Σκιαθήρας.

SCIPIADAM per *A*, non *Scipiaden* Horatium ſcripſiſſe notat Priſcianus in 7.

——— *Scribere fortem Scipiadam, vt ſapiens Lucillius* ———

SCORPIOS, SCORPIVS. Vide tractatum de vltimantibus varijs.

SCORTVM, SCROTVM vſu promiſcuo, viri pars. Etiam Graecis Φάσγανον, Σφάγανον. Legas quoque *Scrutum*.

SCRIBLITA. V. *Streblita*.

SCRIPSERVNT, SCRIPSERE. Tullius in Oratore : *Non reprehendo Scripſere: Scripſerunt eſſe veriùs puto*. Maro : *Deuenere locos, Conticuere omnes, Conſedere duces*. Liuius in 1. *Tenuere arcem Sabini*. Mox : *In aduerſum Romani ſubiere*. Iſta, pariaque nullo diſcrimine.

SCRIBSI potius, quam *Scripſi, cum exordium verbi, quod eſt Scribo, B obtineat*, inquit Diomedes lib. 1. Contra Priſcianus libri primi exitu. Mutari B in P adſerit I. Scaliger l. 1. c. 25. de Cauſis LL, & Beda. Vide *Nupſi*. Nec ignoro Notis ad Nonium ex editione Perierij, ac ipſi Nonio perpetuo eſſe *Scribſi*, *Scribtura*, & Pandectis Flor. Item Iano Guilielmio, ac Meurſio. Necnon Romae in Palatio:

D. M

SERVATO. CAES. N. SER

CONTRA. SCRIBTORI. RATIONIS

SVMMI. CHORAGI. VIXIT. ANNIS

XXXIV. MENSIBVS VIII. DIEBVS XII.

SCRIPTVLVM, SCRIPVLVM, SCRIPLVM, SCRIBVLVM, SCRIPILVM. SCRVPVLVM, SCRVPVLVS, SCRIPTVLVM, quod nunc vulgo ſine T dicunt, *Varro* in Plautorino dixit. Idem 3 *Annali*: *Nummum argenteum conflatum primum a Seruio Tullio dicunt : is quatuor ſcriptulis maior fuit, quam nunc eſt*. *Varroni* haeret Fl. Caper, Nannius Συμμίκτων lib. 1. Chariſius lib. 3. *Scripulus*. In Priſciani libello de figuris Ponderum abſque T, *Obolus dicitur, vt Dardanus docet, ſcripulus eſſe; id eſt, ſex ſiliquae*. Sic meliores Libri, & Chariſius. *Scrupulum* apud Ouid. de Remedio:

Quinque paret marathri ſcrupula ———

Scrupulus. Notae ad lib. 16. Iſidori cap. 25. *Scrupulos ſenos* Apicij lib. 1. legas. *Scripulum* per I in prima in antiquis notat P. *Victorius* ad lib. 1. *Varron.* de RR. Iam *Scribulum*, & alia varie in varija. *Scrupulum* autem, ſeu *Scrupulus* videtur connotare ponderis huius materiam, eſſeque a *Scrupo* quantitate euariata : nam vt Ouidius tendit, Fannius corripit :

In ſcripuliſque tribus drachmam, quo pondere doctis
Argenti facilis ſignatur nummus Athenis.

Tornaeſij editio *Scrupulis*. Minus probe : ſi vera de origine coniectatio eſt. *Scriptulum* enim a *Scribendo* fictum videtur, & referre Graecorum Γράμμα. *Auctor* libri de Ponder. & Menſuris: Γράμμα *vocant* : *Scriplum noſtri dixere priores*. Defectius eſt ex *Scripulo*. Nec omittenda acutiſſimi

tiſſimi Gorraei cenſio: Qui *Scrupulum* dicunt, ſine auctore, & ratione ſic dicere videntur.

SCRVTO, SCRVTOR, Priſcian. l. 8. Plautus Aularia: *Poſtremo hunc iam perſcrutani.*

SCYLACEVM, Σκυλάκιον, Spiritu non aſpero, diphthongo nulla, vda non geminante. Aen. 3. *Nauifragum Scylaceum.* Peccatur Plinij lib 3. cap. 10. ſcripta *Ae* Straboni lib. 5. detecta diphthongo, quae inest in voce Graeca. Porcius, & Pierius vnicam L volunt. At quid agas Val. Flacco lib. 3.

Spumoſumque legunt fracta Scyllaceon vnda?

Alias legitur: *Fracta Scylaceon ab vnda.* Re[illegible].

SCYLLA herbae genus duplici LL. Georg. 3.

Scyllamque, helleboroſque graues ——

Varro *Squilla* ἀρχαϊκῶς, vt *Quom*, *Quoi*, pro *Cum*. *Cui.* Hippocrates Σκίλλα, Σκίλλα Ariſtoteles, & Dioſcorides lib. 2. Σκίλλα δύναμιν ἔχει δριμεῖαν, καὶ πυρωτικήν. *Scila*, & *Scilla* Columella; ſi modo recte.

SCYRONIA SAXA deprauata ſunt Plinij lib. 4. cap. 7. Vocabulum namque eſt a *Scirone*. Hunc in locum, & in Melam Pintianum conſule, cuius placitum eſt *Scironia* I Latinorum primam abſolui ſillabam.

SEBETHVS fons ad Neapolim abſque R. Maro: *Sebethide nympha.*

SEBVM, SEVVM, SEPVM pro eodem Paſſeratius, & I. Scaliger in lib. 3. de Animal. Proprie *ſuum* eſt, quaſi *Suebum*. Nam pinguedo in ſue vberior. *Sepo vngatur vrſino* ex Commelini editione in Palladio lib. 1. tit. 35. *Sebum fit ex adipe ruminantium*, inquit Nonius, vt *Ferbui*, *Ferui*. Inde *Sebacea*. Certe apud Columellam lib. 2. cap. 22. de RR, non *Seuare*, ſed *Sebare candelas* leges. Gloſſae Philoxeni R intulerunt: *Sebrum*, λίπος.

SECORDIA per E prima ſillaba vt ſcribatur, pugnant Auctoritas, Analogia, Origo, Ratio. *Socordia* tamen per O plebeculae non adimo. Legas vtrumque & in Paſſeratio *Secorditer*, ſiue *Socorditer*. Sermo enim temere inter agreſtia ingenia primulum ortus doctiorum leges reſpuit, aut etiam degenerat ſuccos oblitus ortus ſui. Auctoritas per E *Secordia* ſcribentis eſt Feſti: *Compoſitum autem videtur ex Se, quod eſt Sine, & Corde.* Sic Aldi Manutij lib. 1. Gram. Sic Columella lib. 3. cap. 20. de RR. *Credidiſſe villico, vel etiam vinitori ſecordis eſt.* Eſt Riccoboni in Saluſtij fragmenta ſaepius. Cyrilli in Lexico: Νωχελία, *Segnicia*, *Secordia*, *Tarditas.* Analogia, *Seditio*, *Seorſum*, *Securus*, *Segrex*, *Separ*, *Segnis*, *ſine igne* Iſidoro l. 10. Orig. & Nonio, *Serius*, *ſine riſu* Nonio. Cur non ſimili fictura *Secors*, *Secorditer*, cui non *eſt cor*, velut *a corde ſecretus*, *ſine corde*? Vides ſimul Originem. Ratio: quia nulla poteſt excogitari ratio, cur *Se* vertatur in *So* hac in voce, non in alijs, praeter eorum obfirmationem animi, quibus ea ſcriptura occupata eſt. Ratio altera. *Securus*, *ſine cura*, *Secubitus ſimul cubantem* excludit, *Segnis ignem*: cur non *Secors*, *ſine corde*? Scio nonnulla a *Se* valente *Seorſum* conflata inchoari per *So*, vt *Soror*, *Soſpes*. Sed ideo fit, quia pars altera compoſiti ab O ſumit exordium, *Orior*, *Oſpes*. Sic non *Sedum*, ſed *Sudum* quia *ſine vdo* prima compoſiti particula agglutinante ſeſe ad S proxime. Quaeres vlterius, quid ſi E verſum ſit in O in *Socordia*, vt in *Sodalibus* a *Sedibus*: vnde aliquando ſcripti *Sedales*. Vide Iſidorum. At mutationem hanc Marrucinis tranſcribo tractatode Orthographia priſci Latij: Marrucinorum autem in numeros plebs tranſit, cui hoc non adimebam.

SECTO, SECTOR pro eodem ſcribuntur Priſciano lib 8.

SECVLVM extra diphthongum Origo: Varro a *Senibus*, alij a *Secando*, *Sequendone*. Deinde *Seculum* non aliud videtur, quam conſequens tenor ſeu temporis, vti paſſim occurrit, ſeu generis, vnde pro generationis ſerie dixit non ſemel Lucretius *Secla ferarum*. *Seculare carmen*, quod *Seculo* quoque canitur, ſeu cum *ſequitur* altera annorum centuria. *Ludi Seculares* ſimiliter. Capitolina Fragmenta: LVDI. SECVLARES. Apud Phlegontem Trallianum vocali ſimplice *Secularia.* Τὴν δὲ γενεὰν Σίβυλλα ἱστορεῖται ἐτῶν ἑκατὸν εἶναι.... οἱ Ῥωμαῖοι σεκουλάρια καλοῦσιν. Zoſimum lib. 2. Σἴκυλα γὰρ τὸν αἰῶνα Ῥωμαῖοι καλοῦσιν. *Secula namque Romani aeuitatem appellant.* Sic abſque biuocali *Aſſecla.* Vnum ob Dionis locum vult Hotomanus, alijq. *Auctoritas* cum C ſcribi abſq. H: cur non & *Seculum*, & *Secularia* ex Phlegontis Libro, & Zoſimi? Sic a *Sequor Secundus*: *ſequitur* enim primum, qui *ſequendi* primus eſt gradus: & indubitanter ſimplice vocali ſcribitur. Indicat Plautus: *Age, i tu ſecundum, Suis mos.* Vbi Soſia alienae voluntati obſecutus: *Sequor*, *ſubſequor.* Alij cum diphthongo Ae *Saeculum.* Ita I. Scaliger lib. 1. cap. 29. de Cauſis LL. a *Sequor* format *Saeculum* nuda vocali in diphthongum abeunte, mutationum illaqueatus illecebris. Pierius, & Manutius Inſcriptionibus, & Nummis auctoribus idem volunt.

Vide

Vide *Aegeria*, *Secna*. Val. Probus in Notis LVD. SAEC. Dio τεοχάραχτς, lib. 54. Τότε Συχκλάρια τὰ ταμιατὰ ἐπετέλεσε. *Quinta Saecularia celebrauit*. Vetum eſtultiſſime peccant in hoc genere vetera Epigrammata: ſcribunt *Thraeptus Aeuocatus*, *Criminae* biuocali, taliaque propemodum infinita ſeculi barbarie inquinatiſſimi.

SECVNDVS per C, non Q: etſi a *Sequendo* figuret Iſidorus lib. 11. Origin. cap. 1. Ita *Secutor* lib. 2. contra Symmachum Prudentius:

Alterius impreſſo dum palpitat enſe ſecutor.

Artemidorus lib. 2. Εἰ δὲ Σεκούτωρι ἐμορφον.

SECVS, pro *Sexus* Plauto. Vide Palmerium Spicilegijs pag. 64. Salluſt. in Iugurthino: *Hi paulatim per connubia Getulis ſecus miſcuere*. Ex eodem Salluſtio notat Probus lib. 2. Soſipater, & Chariſius lib. 2. Inſtit. Apuleius lib. 2. *Sic mare, & foeminenm ſecus iunguntur*. Auſonius in Technopaegnio, & alibi.

SECVTOR. V. *Secundus*.

SECVTVS, SEQVVTVS. Vide *Locutus*, *Loquuntur*.

SEMVNCIA a *Semis*. Exemto M Inſcriptio Cremonae:

LOCVS. PATET. AGREI. SEVNCIAM

SED. SET per T. vetuſte. Negant hoc nonnulli, in quibus Iſidor. lib. 1. Orig. cap. 26. quia Vetuſtas *Sedum* dixerit. Errat nihilo ſecius: nam eadem Vetuſtas *Setum* ſcripſit teſte Vel. Longo, Cornuto. Tu vide Vol. 1. pag. 48. huius operis, & Mar. Victorinum in Orthogr. Romae in domo Iacobi Alberini:

SET. ET. RELIGIONIS

At Velium audi: *Sed vero coniunctio quamuis lege Grammaticorum per T literam dicatur: quoniam D litera nulla coniunctio terminatur: neſcio quomodo tamen obrepſit auribus noſtris, vt D literam ſonet cum dicimus: Progeniem ſed enim Troiano a ſanguine duci.* Alcuinus Iſidoro haeret.

SEDECVLA ſecunda vocali ſecundam occupante ſedem lib. 4. ad Atticum. Vallae ſedet potius *Sedicula*. Ei fauet Analogia, vt enim *Aedicula*, *Apicula*, *Fidicula*: ſic *Sedicula* a *Sedes*. Verum diuertit nos a Valla ipſa Analogia. Vt enim *Nubecula*, *Plebecula* a *Nubes*, *Plebes*: ſic a *Sedes* *Sedecula*. Item Analogiae facies altera: nam ab *Aedis*, *Fidis*, *Apis* ſuperiora ſunt figurata per I. *Plebis* autem, & *Sedis* nominandi caſu mihi nondum obſeruata.

SED ENIM vides in Marone de Longi mente ſeorſis ſcribi vocibus. At Priſcianus lib. 16. iunctis *Atq. Etenim*, *Sedenim*, & ex Accentu compoſita eſſe adſerit.

SEDVM, *alij Sadum appellant herbam*, *quam Opilius Aurelius Seſunium vocari ait*, *eamque in tegulis ſeri*, Feſti verba. Per E vulgarioris Vſus eſt.

SEDENTANI, SEDETANI, HEDETANI, EDETANI, IDETANI. Non ſunt deprauata Silij ex opinione Lud. Nonij Exemplaria lib. 3. *Sedetana cohors*. Vide inibi Commentarios noſtros. Neque tamen repulerim Plinij lib. 3. cap. 3. *Idetaniam*, ſeu *Edetaniam*: vtrumque fieri potuit ἐκ τῶν Ἡδητανῶν. Sic Σελλοὶ καὶ δίχα τοῦ Σ Ἑλλοὶ Stephano. Nec prauum eſt *Sedentani* intermiſſa Vda. Sic Liuiani *Lacetani*, in Plutarchi Catone ſunt Λακετανοί. Latinis *Hortenſius*, Plutarcho in Sylla, & Appiano Ὀρτήσιος. Quo ſuper vberiores fuimus lib. 3. in Silium. Vetus Inſcriptio ad *Vicetiam* (meminimus poſt in *Serrano*)

INTER. ATESTINOS. ET
VEICETINOS. TERMINOS
STATVIT

Vicentinos poſtilla. *Prouincia*, regio, quam P. R. *prouicit*. Feſtus. Sic *Buxentum*, *Laurentum*, *Morgentia*, *Adrumentum* adoleuerunt ex *Buxeto*, *Laureto*, *Morgetibus*, *Adrumeto*.

SEGESTAM a *Segetibus appellabant*. Plin. lib. 18. cap. 2. Quam diuam ſillaba auget D. Aug. lib. 4. de Ciuit. cap. 8. *Nec ſaltem potuerunt vnam Segetiam talem inuenire, cui ſemel ſegetes commendarent*. Ita inibi ſcribitur.

SELINIS errato puerili ſparſum in omnia Maronis Exemplaria Aen. 3.

Teque datam ventis linquo palmoſa Selinus.

Graece Σελινοῦς, Thucydidi in ſexto, Diodoro lib. 14. Straboni paſſim. Ergo *Selinus* ſcriptum oportuit. Proportio Ὀποῦς, *Opus*: Κεραςοῦς, *Ceraſus*: Σηπιοῦς, *Sepius*: Τραπεζοῦς, *Trapezus* Plinij lib. 5. cap. 29. *Selinuntes* duo. Lib. 3. cap. 8. *Selinuntij* commemorantur huius *palmoſae Selinuntis* habitatores. *Selinuſiam* cretam, non *Seliniſiam* Vitruuij lib. 7. cap. 14. Romae ad campum Florae Inſcriptio:

VIXIT. ANNIS. XXVIII. ABCESSIT
SELINVNTE. PRID. IDVS. AVGVS

Eodem

Eodem ducit Vrſini numiſma de argento apud Anton. Auguſtinum ΣΕΛΙΝΟΝΤΙΩΝ. *Selinys* cum Y Graecorum in Codicibus aliquot antiquis ferri poteſt: *Selinis* minus. licet I ex Y non infrequenter proueniat. V. *Analogia*. Vibius Sequeſter diſertim: *Selinus Meſſaniorum a quo ciuitas Selinus dicta*. Silius lib. 14

—— *Palmis quoque onuſta Selinus.*

Et ipſe ad inſaniam Maronis imitator.

SELLA geminis vdis. Priſci Latini liquidas non duplicabant, quos in hac voce inuenit Heſychius: Ζελὶς ἡ ἡ καθέδρα: *Sella, cathedra.*

SELLI Plinio, exordio lib. 4. Ἑλλοὶ Homero, Pindaro, Graecorum plurimis. Super hoc Etymologi praeceptio haec: Δεῖ δὲ ἀπὸ τοῦ Σ ἄρχεσθαι τὴν λέξιν Σελλούς. Vide noſtra *Siliana ibi. Sedentana cohors.*

SEMBELLA Var. lib 4. de LL. Alij *Semilibella*.

SEMEDIPSVM Veterib. Gloſſis. Probum iuxta, ac *Semetipſum*. Vide *Sed*. Eaedem Gloſſae: *Quinduplum* pro *Quintuplo*.

SEMENSTER, Ἑξαμηνιαῖος, Lexicum Cyrillo Inſcriptum. Origo N inſeri depoſtulat, Conſuetudo exſeri. Similiter *Semenſtruum*, Ἑξαμηνίδιον.

SEMENTIVAE FERIAE, non *Sementinae*. Vide *Intergerinus*, *Internecinus*. Vertranius in lib. 5. Varr. de LL. haec: *Sementinae* feriae ſemper ſcriptum in Libris Varronianis de re ruſtica inuenio, & apud Paulum ex Pompeio lib. 3, quod magis probo, quam, quod hic erat, *Sementinae*: cum apud Catonem, & Varronem *pira ſementina* ſimiliter dicta reperiantur. Editur & in Feſto per V.

SEMINANI *ambitur orbe* apud Plinium lib. 28. cap. 19. Cur non *Semiinani*? *Semi* ſubeunte vocali manet integrum Liuio in *Semiapertus*, *Semiadopertus* Amorum 1. *Semiadopertulos oculos* lib. 3. de Aſino A. Apuleij. *Semiermus* Liuij lib. 25. cunctiſque Silij Codicibus. Ciceroni *Semiaſſus*, Lucretio *Semianimus*. An vt *Semeſa*, *Semuncia*, *Semuſtus*? At hoc tribus ſillabis Pierio non recipitur: tamen Suetonij in Tiberio capite vltimo Libri quidam *Semuſtus*, alij *Semiuſtus*. Aeneid. 5. caſtigatioribus Libris eſt:

—— *Semuſta madeſcunt Robora* ——

Eiuſdem Suetonij eſt *Semuſtulandus*. An quia *Semi* ſubeunte τῷ *Inani* hiulce magis ſonat, quam alia vocali? Silij lib. 11.

Semihomines inter Naſamonas ——

SENA, SENAE. V. *Thebe*.

SENICI, SENI a *Senex* figurat Priſcian. lib. 6. ex Plauti Ciſtellaria:

Datores belliſſimi vos negotioli ſenici ſoletis eſſe.

SENONES, olim *Xenones* appellitabantur teſte Iſidoro lib. 9. Origin. cap. 2. *quod Liberum hoſpitio recepiſſent*. Poſt mutari placuit. Stephanus vdam duplicat Σέννωνες. Iſidoro quoad ſcripturam ὁμοφρονεῖ Feſtus.

SEON rex Amorraeorum in Pſalmis, Σηὼν: *Sion* per I ciuitas Dauid in Paralip. Σιὼν. Apollinaris: Πολυήρατε Σιών.

SEPTEMFARIAM Nonius e Santra Libris addicentibus.

SEPTEMDECIM, SEPTEMDECEM Chariſius.

SEPTEMTRIO cum M, non N. Ita Lapides, & Libri quos Manutius ſequitur. Sic in *Ampato* M affirmatur. Alij *Septentrio* per N, vt *Tantus*, *Quantus*. Sic in Prudentij Romano recepta editio: *Septentriones, heſperos aeſtus, niues.*

SEPTEMVIRO EPVLIS, Lucanus, vt *Duumuir*, *Triumuir*. Quo in loco *Septem* genitiui caſus eſſe ſtatuit D. Auguſt. lib. de Gram. Idem dicit in *Quinquevir*, *Sexuir*.

SEPTENNIS, vt *Sexennis*, in Antonino philoſopho Capitolini. Poëtae *Septuennis* quoque ſillabis quatuor. Plautus Menaechmis:

Poſtquam iam pueri ſeptuennes ſunt.

Prud. in S. Romano:

Do ſeptuennem circiter puerum, aut minus.

SEPTVPLEX *excluſo M, & Septemplex Latinum eſt*, inquit D. Auguſtinus lib. de Gramm.

SEPVLCRVM ab adſpiratione ſcorſum eſt: non quia *ſcorſum a pulcro*, quam Chariſius Varroni rationem tribuit: ſed quia a *Sepultum*, vt *Simulacrum*, *Lauacrum*, *Ambulacrum*, *Fulcrum*. Ecquae apertior poſſit Origo deſignari? Adde Lapides nonnullos: alij tamen Lapides exhibent *Sepulchrum*, quibus fauerit Gellius lib. 2. cap. 3. Pontanus, Valla. A nobis Seruius, cuius iſta ſunt in 3. Georg. *Tria veteres habebant nomina, in quibus C literam ſequeretur adſpiratio, Sepulchrum,*

Sepulchrum, Orchus, Pulcher: e quib. *Pulcher tantum hodie recipit adſpirationem.* Quid patentius? Probus tamen enumerans tria *Lurcho* ponit loco *Sepulchri.* Victorinus *Sepulcrum*, *Orcus* leuat. Multi antiqui Libri praeferunt *Saepulcrum* cum principe biuocali. Vnde in Epitaphio *Aureoli* apud Trebellium: *Donat ſaepulcro victor poſt fata tyranni*, repoſcitur eadem ſcriptura.

SEPVLTVS. Sillaba auget Cato: *Mortuus eſt, ſepelitus eſt.* Priſcianus lib. 10.

SEQVANIS paulo frequentius, rectiuſque. Frequentiſſime *Sequana*, Straboni Σηκοάνα. *Secanis* in vetuſto Auſonij Codice Lugduneoli, & in antiquis L. *Annaei* Senecae.

SEQVELA. Vide *Querela.*

SEQVESTRA in foemineo, non *Sequeſtris*, in quo priſci Latij dominatum admiſit poſteritas. Maro: *— Pace ſequeſtra Bis quinos pepigere dies —*
Priſci Latij, ſed dominantis minus, nota altera ſit *Paupera* apud Terentium: ſuppar aetas, & ſecuta praeamauit *Pauper* ſcribere vtroque in genere.

SEQVOR. Priſcis *Sequo* abſque R tribuit Priſcian. lib. 8. *Secor*, *Sequor* veteres Gloſſae. V. *Sequuntur.*

SEQVVNTVR, non *Secuntur*, quae Marmorum eſt impolitia Victorino repudiata: licet *Secutur*, & *Sequutus*, item Supina bifariam ſcribantur. Sic *Secutor*, *Sequutor*. *Sequutum* non agnoſcit Manutius: exoſculatur I. Scaliger lib. 1. de Cauſis LL. c. 23. alijq. Edunt hodie in Prudentio lib. 1. contra Symmachum:

— Nullaque rudes ratione ſecuntur:

quibus hoc ipſum conuenit.

SERAPHIM, SERAPHIN per M, per N ambigue Iudaeorum magiſtri. Heſychius: Σαραφίν, γνώσεως πληθυσμὸς, ἢ σοφίας χύσις. *Seraphin, cognitionis vbertas, aut ſapientiae, vel diffuſio.* Recte igitur & per *A*, vt *Salomon*, nonnullis.

SERAPIS cum E prima inchoata ſillaba Vſu triſtiſſimum, & rectiſſimum eſt. Plutarcho Σέραπις. Varroni, Suidae in *Ariſtocle*, qui libros nouem ſcripſit de Sarapide, *Ariſtidi* Orat. de *Sarapide* compluries, Palatino Spartiani Libro teſte Cl. Salmaſio, MSS. veteribus Ciceronis apud Vrſinum, *Sex.* Empirico lib. 3. Hypotyp. c. 24. Inſcriptioni apud P. Bembum: ΣΑΡΑΠΙΔΙ. ΙΣΙΔΙ. In Gruteri Theſauro Inſcriptionum παγχρύσῳ quaternis, aut plurib. eſt cum *A*: pauculis Inſcriptionib. *Serapidi*: Nummis ex aere aeque varianter. Ducere nomen hoc a Iudaico שׂר acutius, quam verius videtur. Becmanus a *Seraphim* ortum retur elementis blandientib. At D. Auguſt. l. 18. de Ciuit. c. 5. dici vult quaſi *Soroſapis*, vel *Sorapis* ἐκ τοῦ σοροῦ, vt ſit *Sarcophagi Apis*, ſicut cum abſque illo viuum venerabantur, *Apis*, non *Serapis*, vocabatur, *Auguſtinus* ſupra. Apud *Arnobium* lib. 1. ſcriptum ſic reperio: *Syriapis Peloponneſi proditus, & in Aegypto Serapis nuncupatus.* An hic reponendum *Sorapis*? alia vti propemodum infinita. Plut. ſuperam ἐκ σοροῦ παραγωγὴν ridet, putatq. oriri ex Σαίρειν Graecorum, vel Aegyptiorum. Plutarchi l. de Iſide ac Oſ. manus. Σάραπις δὲ ὄνομα, τοῦ τὸ πᾶν κοσμοῦντός ἐστι παρὰ τὸ σαίρειν, ὃ καλλύνειν τινὲς, καὶ κοσμεῖν λέγουσιν. *Serapis nomen eſt vniuerſum ornantis, a* Σαίρειν, *quod eſt pulcrum facere, atq. ornare.* Tandem: Ὅτι τὴν ἑορτὴν Αἰγύπτιοι τὰ χαρμόσυνα Σαίρει καλοῦσι. *Feſtina gaudia Sacrei vocant Aegyptij.* Quare princeps elementum primore ſedet ſillaba potiori iure *Sarapis.*

SERPERASTER, Cicero ad Attic. ep. 3. *Serperaſtrum* Varroni l. 8. de LL. *Non ſequitur, vt ſtulte faciant, qui pueris in geniculis alligent ſerperaſtra, vt eorum deprauata colligant crura.*

SERPILLVM per I Latiare, quod Vſus inabruptus iam ab eo accepit ſeculo, quo literam Y ignorabat Latium. Tamen in Romano Virgilij Codice eſt *Serpullum*, vel ex Graeco ἕρπυλλος, vel more vulgi.

SERRANVS duobus RR apud Plin. l. 18. c. 3. Maronem in 6. Gratium in Cynegetico:

Qui tibi cultus erat poſt tot Serrane triumphos?

In agro Veronenſi ἐπιγραφή: SEX. *A*TILIVS. M. F. SERRANVS

Sic inoratum *Saxis* varijs, Faſtis Onuphrij, Caſſiodoro in Chronico, Euſebij quinque MSS. quamuis Vrſinus in epiſt. ad *Atticum* ita praecipiat: *Seranus ſcribendum eſt vnico R.* Vide *Vicetia.* Origine tamen a Marone indicata, a Perſio *Sat.* 1. a Plinio ſupra ſcribatur vnico R, ni Originis rectitudinem deprauaſſet Conſuetudinis tyrannis Vide *Terra.* Andr. Brabantus cum *Serrano Sarranum* conturbat. At ex decimo Dioniſij, tertio Liuij, atque ex praenominatis *Auctorib.* conſtat *Serrani* vocabulum multo prius *Atilio* Regulo. Etſi vero in *Atilia* gente *Seranus* vocali principe poteſt exarari auctoribus Vrſini denarijs: tamen ſi tunc irrientem literam duplicaueris, cum oriundo ex *Sarra* confuderis, hoc eſt *Sarranum* cum *Sarano.* Sed contra Anton. Auguſt. Dialogo X. Antiquitatum: *Atilij Reguli filius dictus eſt Atilius Serranus, quod Reguli*

Cartagi-

Cartaginenſium ſerui filius eſſet. Accedo: Titulus apud Vicetiam Italiae praefert:

SEX. ATILIVS. M. F. SERRANVS.
PRO. COS. EX. S. C

SERTVS, SERTA, SERTVM. I ad priſcam Orthographiam.

SESCVNX. Vide *Seſquipes.*

SESCVPLVM Vſu vulgatiore, & probiſſimò. Non *Sexquiplum.* Vide in continenti *Seſquipes.* Nec male *Seſquiplum.* Certe legitur in hoc Terentiani Trochaico:

Nec modum dupli rependit, nec tenetur ſeſquiplo.

Idem. *Seſquiplo metimur iſtum: quinque nam ſunt tempora.*

Quare diſplicet Hermolai correctio in c. 22. lib. 2. Plinij, pro *Seſcuplo* repoſitum euntis *Seſquiplum. Seſcuplum, hoc eſt, ſeſquialterum,* inquit, *quod Graeci ἡμιόλιον appellant.* Hoc vltro damus; addimuſq. *Seſcuiplum* eſſe idem *Seſquiplo*: nulla vt ſit opus mutatio. Scaliger Poëticorum l. 2. c. 16. *Seſqui* notat fuiſſe per initia *Semis aequum*: idem enim eſt, quod ἡμιόλιον, inquit. Idemq. docet Comment. in lib. 9. Ariſtot. hiſtor. de Animalib. c. 64.

SESQVIAS. Vide *Seſquipes.*

SESQVIPES, SESQVIPEDALIS, non *Sexquiper*, nec *Sexquipedalis* per X. Abnegat hoc ratio compoſiti: fit enim ex *Semis*, praepoſitione *Cum*, ſiue ἀρχαϊκῶς ex *Quum*, & *Pes*, ita vt nulla ex parte X queat interuenire. Τὸ *Qui* autem eſſe ex *Quum*, ſiue *Cum* manifeſta fides ex *Seſcuncia*, quae eſt *Semis cum Vncia.* Quod ipſum annotauit etiam Didymus in libro περὶ τῆς παρὰ Ῥωμαίοις ἀναλογίας: Τὸ δὲ Σησκούας συνθετόν ἐστι ἀπὸ τοῦ Ση, καὶ τοῦ Κὺμ, καὶ τοῦ Ἀσσὰσις. Hoc eſt, *Seſquias componitur ex Se* [ſeu *Semis*] & *Cum, & As aſſis.* Item in Lexico Cyrillum inſcripto: Ἀσσαρίου ἥμισυ, *Seſquas* Philoxeni Gloſſae: Ἓν ἥμισυ ἀσσάριον, Χαλκοῖ ἕξ, *Seſquas.* Monuit & magnus Bubaeus in veſtibulo libri de Aſſe praue lib. 12. Pandect. ſcriptum ſibi occurriſſe *Sexcuns* verſa Orthographiae poſitura eum ſcribi debitum ſit *Seſcunx.* Similiter per S in medio ſcribes *Seſquicubitus, Seſquidigitus, Seſquiiugerum, Seſquipedalia verba, Seſquimenſis.*

SESONCHOSIS. Iuſtin. in παραινετικῷ: Σισόγχωσιν τὸν βασιλέα. Non *Sonchoſis*, neque *Seſenchoſis* cum E in ſecunda.

SESOSTRIS tribus ſillabis, & receptius, & correctius. Ita Herodot. lib. 2. Strabo l. 1. Suidas, Lucan. l. 9. —— *Mundique extrema Seſoſtris.*

Flaccus lib. 5. —— *Vt prima Seſoſtris*
Intulerit rex bella Getis ——

Vbi vetus Codex *Seſoſtres*, alij *Seſoſter*, vt *Zoroaſtres*, *Zoroaſter.* Apud Suidam etiam Σῶστρις biſillabum eſt. Contra ex Auſonio notauit Barbarus in 33. lib. Plinij c. 3. quadriſillabum *Seſooſtris.* An idem nomen *Seſooſis* Diodori lib. 1. apud Tzetzem, & Suidam.

SESTERTIVS cum S in medio: eſt enim *Semis tertius* abſque X. Plutarchus in Galba. Vide *Barbarum.*

SESTIVS cum eſt familia patricia, Lapides Capitolini, Nummi. Πόπλιος Σέστιος, in Cicerone Plutarchus. Ita ſenſit, ſcripſitue Manutius. Sed vide mihi *Sextius.*

SETABIS Hiſpaniae, non biuocali *Saetabis.* Catullus, Strabo, Plinius lib. 3. c. 3. *Setabitani, qui Auguſtani.* Silius lib 3. —— *Celſa mittebat Setabis arce.*

In veteri Nummo *Saetabi*, quam veram vocis Orthographiam Antonius Auguſtinus clamat, aut quiſquis tanti viri ſcripta foedauit Dialogo 7. Antiq. Mariana domo Hiſpanus lib. 13. c. 1. ſcribit abſque biuocali.

SEVIR, SEXVIR promiſcue veterib. Inſcriptionib. Neapoli:

Q. AVRELIVS. HERMADION. SEVIR. AVGVSTALIS

Alia: SEVIR. MVNICIPII. CAPENATIS

Alia: SEXVIR. AVGVSTALIS

SEXCVNX praue. Vide *Seſquipes.* Scribe *Seſcunx*, vt *Seſcuncia.*

SEXCENTA recte. Legas quoque in Cyrilli Lexico: Ἑξακόσια, *Seſcenta. Vetuſte.* Notat quoque Pierius ad illud 10. Aeneid. *Sexcentos illi dederat Populonia mater.*

Sunt antiqui Codices, in quibus id nomen per S notatum inuenias *Seſcentos.* Ego vero non errori, ſed aetati adſcribo. Fuit enim tempus, vt Volumine priori diſſignaui, cum X Romanis eſſet incognita Scriptorib. inque vſitata. *V. Sextius.*

SEXCENTESIMVS, vel *Sexceſimus, Septingenteſimus*, vel *Septiceſimus, Octingenteſimus*, vel *Octiceſimus.* Priſcianus lib. de Numeris.

SEXDECIM. Terent. Eunucho: *Annos natus ſexdecim.* Manet etiam in aduerbio. *Sexdecies.* Alij *Sedecim* delecta decuſſi. *V. Sextius.*

SEXTI-

SEXTILIVS, familia Romana: non *Seſtilius*. Sic *Aquae Sextiliae*. Plutarch. in Mario: Ἐγένετο πρὸς τοῖς χλιαινομένοις ὕδασι Σεξτιλίοις. Ibidem Σεξτιλίου μηνός, & Σεξτίλιος ἀνὴρ Ῥωμαῖος.

SEXTARIVS paſſim, idque videtur melius, cum ſit a *Sextante*. Per S *Seſtarius* Columellae l.6.c.30.31. edente Commelino. At c.32. inconſtanter per X.V. *Sextius*.

SEXTIVS cum eſt familia plebea, Manutius, Lapides, & Pighius in Aequipeta. Plutar. in Mario: Σέξτον τινα Λυκῖνον. V. *Seſtius*. Vbi diſcrimen hoc legerim, fugit me memoria: vereor diſcriminantem, vt ratio. Victorium memini in Ciceronis epiſtolas notare vix vnquam per X in Antiquis eſſe Libris: praefert *Seſtius* per S, de quo proxime animaduerſum eſt. Onuphrius autem, qui Antiquitatis prudentia cunctis ſeculi ſui praeminuit *exortus vti aetherius ſol*, ponit generis, ac familiae nomina, quae a praenominibus trahuntur; quo in numero habet *Sextios* a *Sextis*, & *Sextilios* a *Sextiis*. Apud quem nihilominus ex tabulis Capitolinis notatur:

P. SESTIVS. Q. F. VIBI. N. CAPITOLINVS

Tandem de *Seſtio*, deque *Sextio* ſic ſtatuo. Veterrimi *Deſtra*, *Iuſta*, *Eſquiliae*, conſimilia ſimiliter ſcriptitabant. X in elementorum familiam cooptatur: exinde *Dextra*, *Iuxta*, *Exquiliae*, *Sextus*, *Sextius*, *Sextilius*. Diſcrimen prius diuinantium fuit. *Claudij* quoque ſeu *Clauſi*, ſeu Clodij & patricij fuere, & plebei nullo ſcriptionis diſcrimine.

SEVTLVSA rectiſſime: *Teutluſa* licet Pintianus in lib. Plin. 5. praeferat: quia Graecis τεῦτλον ſcribitur. At Graecis aeque recte, aeque frequenter Σεῦτλον ſcribi ſolenne eſt. Sigma apud Lucianum dequeritur in iudicio vocalium T nimia regnandi cupiditate οὐδὲ τῶν ἐν κήποις φείσαμενον σεύτλων: *neque oleribus pepercisse hortenſibus*.

SIBE, & QVASE *ſcriptum in multorum Libris eſt: ſed an hoc voluerint Auctores, neſcio. T. Liuium ita his vſum ex Pediano cōperi, qui & ipſe eum ſequebatur. Haec nos I litera finimus*, Fab.l.1.c.7.

SIBYNA, ZIBYNA, ZIBYNNA, SIGYNVM, SIBVNA, SIBINA, SVBINA. Heſychius: Σιβύνη, ὅπλον δόρατι παραπλήσιον. Iterum idem: Σιβύνη, χειροβόλιον. Feſtus: *Sibunam appellant Illyrici telum venabuli ſimile*. En tibi Heſychij interpretamentum. Ennius:

Illurici reſtant ſicis, ſibuniſque fodentes.

Vbi ſcribunt alij I Latiare. Tertull. lib 3. contra Marcionem ex Eſaia: *Sibynas in falces*. At Eſaiae 2. c. habetur per Z. ζιβύνας αὐτῶν εἰς δρέπανα, quemadmodum ſcribitur apud incertum auctorem tom. 2. de Cruce Gretſeri: ζιβύναις ὀξείαις ἐλογχεβόλησιν αὐτόν. *Zibynis acutis ipſum petiuit*. Item alio loco apud Heſychium: Ζιβύνια, λογχίδια μικρά: *Zibynia, lanceolae puſillae*. Eidem Heſychio: Συμβίνη cum M χειροβόλιον. Ζιβύνη, ὁλοσίδηρον ἀκόντιον Suidae, & Heſychio, cui Heſychio notata quoque duobus N ζιβύννα. Σιβύνη apud Pollucem lib.7.c.32. ſed ſignificantia variata, ſicut apud Suidam. At MSS. apud Pollucem Σιβύνη, & pro eodem Συβύνη per H apud Etymologum: Συβύνη, ἡ δερματίνη αὐλοθήκη, ἡ φαρέτρα. Videtis Lipſium de Militia Romana. Pacuuius: *Barbaricam peſtem ſibynis noſtris obtulit*.

Turnebus vbique ſcribit *Sibynis* cum Y in medio, quae ſcriptio crebrior. Sed an ea & melior? Euſtathius in Catalogum agnoſcit ex Apollonio Σίγμινον, ex alijs Σίγυμνον. Σιγύναις ἀργυραῖς legitur apud Athen.l.4.c.2. I ad Rigaltij Gloſſarium, & Etymologum. Alibi vbiq. per H, Ζηβύνη.

SIC vocali tertia vnica recte. *Seic* diphthongo vetere habet Inſcriptio apud Mat. Laurel. Romae: SEIC. FLOREM. AETATIS. TENVIT. VERATIA. CASTE

SICCVS gemino CC, ex Graeco Σικχός apud Ariſtotelem. Detrimento afflatus Heſychius: Σίκχα, κούφη, Apud quem & Σικχός vide. Plut. tom.1. Οἱ δὲ σικχοί, καὶ νοσώδεις. Scripſere quoque *Siccaneus*. Columella l.11 c.2. *Napinae, itemque rapinae ſiccaneis locis per hos dies fiunt*.

SICINIVS *dentatus* Plin.l.7.c.28. Gellio l.2. c.11. Liuio, Dionyſioq. trib. omnino ſillabis *Siccius*. *Sitius* per T apud Fulgentium ex Varrone deprauatum eſt.

SICINNISTAS *litera NN geminadixerunt, qui rectius locuti ſunt: Sicinnium enim genus veteris ſaltationis fuit*, inquit Gellius l.20.c.2. Pollux l.4.c.14. Σικιννὶς, σατυρικὴ, ſcilicet ὄρχησις. Heſychius eodem ſcribit modo, & talem affert Etymologiam, quam ſecutus ſcribas vnico N. cum nonnullis: Σικιννὶς, ὄρχησίς τις στρατιωτικὴ σατύρων σύντονος, ἀπὸ τοῦ σείεσθαι, καὶ κινεῖσθαι. Vide quoque Suidam, & Euſtath. Athenaeum, & Etymologum, quib. N geminat, & Athenaeo quoq. ἀπὸ τῆς κινήσεως.

SICVTI recte. At diſſeparantur ſillabae Narbona in Tabula de marmore: SIC. VTI. DIXI

SICYONII Graecorum Y recte pingas cum Plutarcho, Pauſania, Homero, Euſtathio, Suida, Heſychio, Diodoro, Clemente, alijs pleriſque: Deprauate in Libris Tullij de Oratore: *Sicionij calcei*. Recte in Feſto ex Lucillio:

Et pedibus laeua Sicyonia demit honeſta.

SIDEROPOECILOS *variantibus guttis gemma*. Plin.l.37.c.10. Oe, non Ae. Origo Ποικίλος.

SIDVS I Latiari ab *Inſidendo* ortum nomen agnoſcit Varro lib. 6. de LL. Ita Libri veteres, Virgilius Carpenſis. Ineptiunt, & acutuli eſſe geſtiunt, qui id vocis ex Graeco *adnixi torquent ſpumas, & inania verrunt*, ἐκ τοῦ Σωνιδεῖν. Apage illud Boucherij: —— *Verſus tendentia ſydus.*

SIGEBERTVS per E, ac per I *Sigibertus* notat Pontacus in Apparatu ad Euſebij Chronica.

SIGEVM ſine diphthongo in penultima ſcribendum, monet Pintianus in l. 5. Plin. cap. 30. Sic Homerus, Q. Calaber, Maro, Statius, milleni alij. Metamorph. 11.

Dextera Sigei, Rhoetaei laeua profundi.

Ita ex Σιγεῖυ vertitur: alias decidit I dumtaxat, & E breuiatur. Prioris modi Metam. 13. *Achilleos manes*, ex Ἀχίλλειος.

SIGILLATIM, *per ſigna a Sigillo*, non *Singillatim*, Libri veteres, & Saxa.

SINGVLATIM, *per ſingula.* Palladius lib. 4. tit. 9. *Singulatim manu debebis affigere.* Caecilius in Raſtraria: *Hos ſingulatim ſapere non minus arbitror.* Idem Annali 1. *Primum malo publico gratias ſingulatim nomina.* Pro eodem *Singillatim* Lucill. lib. 18.

Sic ſingillatim noſtrum vnuſquiſque monetur.

D. Aug. lib. 2. de Peccatorum meritis & R. tom. 7. *Circumciſionem reſpiciat, quae ſemel fiebat, & tamen in ſingulis ſingillatim fiebat.* Nec iure Manutius repudiauit.

SILANVS, non *Sylanus*, cognomen Juniorum, Libri, Saxa Capitolina, alia, Nummi complures.

SILARIS, SILARVS Italiae fluuius trib. ſillabis Plin. lib. 2. cap. 103. Maroni Georg. 3. Silio lib. 8. Priſciano:

Picentis Silari gurges ——

duabus extulit Lucan. l. 2. —— *Radenſque Salerni*

Tecta Siler ——

Vbi forte ſcribendum *Silar*, vt *Arar* pro *Araris.* Euſtathius: Τοῦτον ὁ γεωγράφος Σίλαριν χάριν λέγει: *Geographus hunc cum Silarim appellat*, dicit, &c.

SILIQVASTRVM, vtrobique cum I apud Hyginum lib. 3. *Caſſiopea ſedens in ſiliquaſtro.* Arnob. lib. 2. *Quid arquata ſi ſellula, acus, ſtrigil. pollubrum, ſiliquaſtrum?* At Varroni, ac Feſto *Seliquaſtrum* per E. V. Antiqui Lat. Orthographica.

SILONITES, a *Silo* ex lib. 3. Regum c. 14. recte. Praua ſunt *Salonites*, *Selonites*, *Sylonites*, quae in antiquis Codicibus reperta Pontaco.

SILVA I Latino ſcribunt Pierius, Giſanius, Manutius, idque defendi poſſe Pontacus in Euſebium opinatur. Eorum ratio, quia ſit a *Silendo.* Rectae ſcriptionis ratio inconcinna. Nam vbi ſunt aues garrulae, quadrupedes clamitant, boant, rudunt, rugiunt, vbi *virgulta ſonantia ſiluis*, vbi ſtrepitant frondes, ventus, *ſilentium* tu clamas? Amat profecto, amat Aſpera Accentiuncula in S demigrare E Mol, *Selli*: Ἕδος, *Sedes*: Ὗς, *Sus*, aliaque ſexcenta: ſic Ὕλη, *Silua* cum digammo Aeolum. Hebraei, ſcio חרשים *ſiluas*, & ſaltus dicunt ex חרש quid poſtea? Giſanius *Silua* I Latiari nunc ab omnibus ſcribi clamat. Vincti in Florum illa ſunt: *Vndeunde Originem trahat Silua per vocalem Latinam dicere, ſcribereque ſoleo, & inde Siluios illos, Siluanum Deum, Siluestrem Muſam.* & quaecumque alia nomina nobis *Silua* peperit primam ſillabam retinentia. Sic enim illa in antiquis Exemplaribus, monumentiſque Latinis ſcripta reperio. Sic Σιλβία, Σιλβιος, Σιλουανος ſcribuntur in Suida, Zonara, Plutarcho, Strabone. Apud Plut. in Sylla Σίλβιον loci nomen eſt. Ciofanus in 1. Metam. teſtatur Libris MSS. omnibus *Siluas* per I Latinum eſſe. Maro:

Si canimus ſiluas: ſiluae ſint Conſule dignae.

SILVANVS cognomen Plautiorum cum I, non cum Y. Animaduertit Sigonius in 54. Liuij epitomam veteri Libro eſſe *Silano*, proletario *Syllano.*

SILVESTRIS quia vox toto corporis habitu Latina eſt, eorum litera ſcribamus fidem Codicum Maronis omnium ſecuti cum Pierio.

SILVIVS Albanorum rex I Latij accepta fide a Monumentis, Libriſque veteribus, a Zonara, Suida, Plut. Strabone, ſupra, vide *Silua.* Idem notat Sigonius ex MSS. in lib. 1. Decadis 1. Liuij: Sex alios MSS. in id Pontacus numerat, & Dionyſium teſtatur lib. 1. apud quem Σιλούιος, interpretatur Ὑλαῖον, non diſſimulans in plurimis MSS. eſſe *Syluius* Y Graecanico. I Latio adſeritur ex Feſti ſerie.

SILVINVS perpetuo tenore apud Columellam: non per Y.

SILVS, SILO. Feſtus: *Silus appellatur naſo ſurſum verſus repando.* Gloſſarium vetus: *Silus*, Σιμός. Plin. l. 11. c. 12. M. Tull. lib. 1. de Natura D. Fabius l. 1. Gloſſarium: *Silo*, Σιμός. V. Nonium. Inde Arnobio l. 3. *Silonculus* reddi poteſt Theocriti Σιμιχίδας. Aliud *Cilo*, Ἰξοφρος.

SIM-

SIMBRIVIVM, SIMBRVVIVM, SYMBRVVINVM, SYMBRIVINVM, IMBRIVIVM, omnino varie. Vide, quae notamus ad lib. 8. Silij Italici. Quib. adde Lud. Aurelium ad l. 5 Annal. Taciti: Noſter habet *Simbruins*, inquit [apud Tacitum: *Simbruinis collibus deductos.*] Legerem lubenter *Simbruinis collib. deductos.* Et mihi adſtipilatur Florentinus Codex, qui legit, *Sub Imbriuijs.*

SIMILLIMVS geminis LL. Sic Analogia poſcit. Vide *Facillimus.* Sic antiqua Chirographa.

SIMPVLVM ſcribunt Varro l. 4. *a ſumendo ſimpulum nominauere.* Plin. l. 35. c. 12. Apuleius in Apol. Cicero de Aruſpicum R. Feſtus, Gloſſae. Ioſ. Scaliger in Appendice ad Coniectanea a Σίπυν, *Simpo, Simpulum* figurat. *Simpulator amicus ſponſi, qui cum eo per conuiuia ambulat*, Placiadae: Quaſi *Simul epulator.* Qui etiam *Simpolones.*

SIMPVVIVM Scholia Iuuenalis Sat. 6. Varro περὶ μέθης. Cicero apud Nonium. *Simpuuium* εἶδος σκεύους ἱερατικοῦ, inquit Adamantius, *Sacrifici vaſis genus. Simpinium* per V duobus I cinctum. Ita ſcribitur in Caſſiodoro lib. de Orthogr.

SIMPINIVM lib. 4. aduerſus Gentes apud Arnobium ſcribitur. Vbi an eiuſdem rei ſit iſta nominum differitas, iure mecum Steuuechius ambigit. Videtur autem edidiſſe ἐκ τοῦ Σιμπέϊον.

SIMVL, SIMITV. Plautus Sticho: *Simitu vt iret ad ſe domum.*

SIMVLACRVM, vt *Lauacrum, Ambulacrum* abq. H, niſi quod Romae Inſcriptio eſt:

ARCVM. CVM. SIMVLACRIS. EORVM. TRIVMPHISQVE V. *Pulcer.*

SIMVLAC veretur P. Victorius de poſſeſſione deturbare illud tot probatis Libris vindicantib. At MSS. Tullij. *Simul* imputat pro eo; quod & pleriſque omnib. politius viſum.

SIMVLATQ. vocum coitu ſcribitur lib. 2. de Oratore, ac paene continenter ſeparate *Simul atque.*

SINAPI, SINAPIS Columella —— *Fletum factura ſinapis. V. Ammi.*

SINCERVS I Romano, priſci Codices, Virgilius Carpenſis, Etymon: eſt enim Donato purus putus & ſimplex, vt germanum mel *ſinecera.* Sic enotauit ex antiquis Tullij Codicib. P. Victorius. Quam Orthographiam Vallae Scaliger eripit. At Becmanus in Originib. *Syncerus* Y Graiorum: quod fiat ex Σὺν, & κηρὸς, tota ſit vt vox Graeca. Veteres Gloſſae: *Sincerus*, Ἁπλοῦς. Eaedem per I in finalitate: *Sinceris*, Ἀκέραιος, Εἰλικρινής.

SINGILLATIM. Vide *Sigillatim.*

SINGVLARITER, & extrita vocali ſecunda *Singlariter*, vt *Poclum, Miracla.* Ita Lucretius in 6. *Quae memorare queam inter ſe ſinglariter apta.*

SINIS monſtrum hominis efferum παρὰ τὸ σίνεσθαι. Quare Dryopes dicti Ἀσινεῖς, nocere deſiti. Deprauate igitur in pleriſq. Libris cum C *Scinis.* Plutarchus in Theſeo N ſimplo non eſt contentus: Σίννιν τὸν Πιτυοκάμπτην. Suidas correctior: Σίνις, ὄνομα λῃστοῦ βλαπτικοῦ. *Sinis, noxij latronis appellatio.* Ouid. lib. 7.

Occidit ille Sinis magnis male viribus vſus.

Pauſanias in Corinthiacis, & Atticis pariter Ouidio ſcribit.

SINISTER, SINISTRA vtrobique per I Conſuetudine corrobatur. Attamen vtrobique per E reperias in Mauricij Libris inter mandata militaria:

DEPONE. SENESTRA

CLINA, SENESTRA

SIPARVM a *Sipo* per I, & notiſſima variantia *Suparum.* In Tertulliano Pamelij *Sypara illa vexillorum.* In lib. de Pallio P duplicato: *Stolam, & ſupparum, & crepidulam, Sipara velorum* Lucano Manil. lib. 5. —— *Non inuehet vndis*

Sipara, nec pelagus Xerxes ——

SIPHVNCVLOS a *Siphonib.* quam *Sipunculos* malim.

SIPVS, SIPVNTVM. Silius Italicus lib. 8.

Quaeſinit Calaber . . . . & terram. & litora Sipus.

Stephano Σιπιοῦς, πόλις Δαυνίων Ptolemaeo per H Σηπιοῦς. Haut mirum: nam Graecis duae iſtae vocales vicarias occupant ſedes: atque hic ſubeſt ratio ἀπὸ τῶν σηπιῶν teſte Strabone. Mela lib. 2. cap. 4. *Sipuntum, vel vt Graij dixere, Sipus.* An *Sipous*, an *Sipoïs*, vt *Simoïs*? An verius *Sipus*, vt *Selinus*? Liuius lib. 8. *Sipuntumque Bruttiorum.*

SIQVANDO, vnico complexu, Erythraeus, Manutius Nec male ſcees.

SIQVIDEM, coniugio ſillabarum, Manutius. Fauet Ouidius:

Quae mihi ventura eſt, ſiquidem eſt ventura ſenectus.

Diſiunge *Si*, tendetur. Diſiunctim tamen inuenies vel in Tullio.

SIRI, V. *Syri.*

SIREN ex Σειρήν. Nec monitu opus, niſi quod Graijs Muſis male operati, quae Graeca

ſunt ab Origine, pleraque omnia Y Graeco ſignanda venitur. Quos inter numerandus Nicolas, ab Orano Concione 11. quem non eſt puditum ſcribere *Syrenas* ἐκ τῦ Σύρειν. quod *attrahant, demergantq*. Nota ex Frontino in voce *Surrentum ; Iter populo debetur pedibus XV. vbi Sirenae. Sirenes* vbruis. Ouidius: *Monſtra maris Sirenes erant*

Apollonius 4. Argon. Σειρῆνες σίνοντ' Ἀχελωΐδες ——

Domitius in Statium in errorem dux iſti Nicolae. Heſychius: Σειρῆνες, ὄρνεις ἔξω γυναικὰς φασι μελῳδούσας.

SIRIVS, non *Syrius*, quae multos codices labes inſedit. Id ad Etymologicum. Pro ſole poſuit Orpheus in Argonauticis:

Ἦμος ὅτε τριτάτην μὲν ἐλείπετο σείριος αἴγλην.

Cum ſol tertiam lucem peregiſſet, ſeu, *A tertia luce relictus eſſet.*

SIRPE, SERPE, SILPE. Plautus: *Hoc anno multum futurum ſirpe, & laſerpicium.* Gloſſae: *Silpe*, Σίλφιον. Heſychius: Σίλπιον, σίλφιον. Veteres Σίρφι, vnde *Serpe*, ex quo *Lac ſerpicium*, & inde *Laſerpicium*. Quare *Laſerpiciferae Cyrenae* ſcribendum apud Catullum non per T.

SIRPICES, & *Irpices*, Varro lib. 4. de LL.

SIRPVS abſque C. Similiter *Sirpare* Varroni; & Arnobio, apud quem *vinctores ſirpiarum* legimus. *Sirpiculae* quoque naſſae piſcatoriae abſque vncinata iſta litera.

SITTAS, SITTACE, SITACE, PSITACE, PSITTACVS. Diſyllabum apud Heſychium: Σίττας, ὄρνις ποιός, ὃν καὶ ψίττακον λέγουσιν: *Sittas, auis quaedam quam & Pſittacum dicunt.* Hoc Originale nomen. *Sitace* Plinio lib. 10. c. 42. *Humanas voces reddunt pſittaci, & quidem ſermocinantes. India autem hanc mittit: Sitacem vocant viridem toto corpore, torque tantū miniato in ceruice diſtinctum.* Sic & Arrianus in hiſtoria Indica. *Pſitace* Ariſtoteles lib. 8. de Animal. c. 15. Τὸ Ἰνδικὸν ὄρνεον ἡ ψιττάκη. Ψίττακος, *Pſittacus* paſſali, rectaque ſcriptione. Nazianzenus:

Ψίττακος ἀγκυλόχειλος ἔσω πλεκτοῖο δόμοιο
Ἀνδρομέον φώνησε, καὶ ἤπαφεν ἀνδρὸς ἐρωήν.
Pſittacus pandiroſtrus plexa in domuncula
Humana voce loquitur, fallitque hominis imaginationem.

Ouidius: *Pſittacus Eois ales mihi miſſus ab Indis.*

SITVLA pro *Dipſade* tribus ſillabis ſcribit Iſidorus lib. 12. Origin. c. 4. Gloſſae quatuor: *Sitcula*, διψάς. Fors apud Iſidorum ſcribendum eſt *Sittela*, non *Situla*, quod factu procline.

SOBRINI, CONSOBRINI palam rectum eſt. Verum in antiquiſſimis Libris *Subrini*, & *Conſubrini* perpetuo leguntur, inquit Grialus in Iſidori lib. 9. c. 6.

SOGDII, vel *Sogdi*. Coel. Rhodig. l. 28. Antiq. Lection. c. 33.

SOLENNIS perſolo L, N comitante ſcribendum videtur. Analogia *Solenne* videtur probare, inquit Manutius in Orthographia: ſi modo a *Solo anno* deducitur, vt quidam probant, & *Perenne* dicimus, non *Peremne*, quod itidem ab *Anno* componitur. Cum tamen antiquiſſimi Libri, & Saxa *Sollemne* praeferant, plus Antiquitati dat, quam Analogiae. Vinetus in lib. 1. Flori *Solenne, Solempne, Solemne* amolitus amplectitur *Sollemne* tertia verbi litera L, quartaque, M ſexta, & N ſeptima. Tota eius ratio. Sic in antiquiſſimo marmore, quod omnium pedibus obteritur Burdigalae in intima ſodalium Carmelitarum aede. Feſtus a *Sollo* Oſca voce. Andreas Brabantus *Solemne*, & *Solenne* reſpuit. At *Solemne* cum vda ſolitaria, cum M, & N in Tabula Fratrum Arualium Ian. Gruterus exoſculatur, animaduerſo conſtanter ita eſſe veteribus Monumentis. Horum Auctoritas virorum vt apud me pondus habet magnum: ſic prae D. Auguſtini maieſtate ſi non vileſcit, certe fit attritior. Fuit enim D. Auguſtinus & priſcarum vir gnarus literarũ, & verborum diligentiſſimus. Sic igitur tom. 10. ſerm. 2. Fer. 2. Pentecoſtes: *Solennitas namque ab eo quod ſolet in anno nomen accepit: quomodo Perennitas fluminis dicitur, quia non ſiccatur aeſtate, ſed per totum annum fluit, ideo Perenne, id eſt, per annum: ſic & Solenne, quod ſolet in anno celebrari.* Auguſtino adhaeret Iſidorus l. 6. Orig. c. 18. quoad ſcriptionem: *Solennitas a Sollo, id eſt, firmo, atque ſolido nominata.* Quinimo iuuat interpretatio Feſti: *Sollennia ſacra dicuntur, quae certis temporibus, anniſque fieri ſolent.* Solidant D. Auguſtini ſententiam Auctores maiorum gentium. Maro Aen. 3.

Sollennes tum forte dapes, & triſtia dona
Ante vrbem in luco falſi Simoentis ad vndam
Libabat cineri Andromache ——

Atqui hae *dapes* anniuerſarij ſacri erant. Idem in 12.

Annua vota tamen, ſollenneſque ordine pompas.

In 2. *Sollennes taurum ingentem mactabat ad aras.*

Vbi

Vbi Seruius *Solennes*, *anniuerſario ſacro religioſas* exponit. Quibus in locis carminis lege liquidae combinantur. Tantundem inſinuat Liuius lib. 42. *Eoque ſolenni perfecto.* Ferias Latinas loquitur quotannis agi ſuetas. Fuſiori deinde ſignificantia non tantum quod *ſolitabat annuatim*, ſed quod *Solitum* ſignificauit *Solenne*. Sic Horatius: —— *Romae*

Venari ſolenne viris opus, vtile famae.

Cicero 9. ad Atticum: *Tantum igitur illud noſtrum ſolenne ſeruemus, vt neque m iſtuc euntem ſine literis dimittamus*, hoc eſt, morem, conſuetudinemque noſtram ſeruemus. Demus etiam ortam vocem ex Oſca *Solo*, eam male pronunciant, ſcribuntque duobus LL: huius namque caput eſt Ὅλος, vt Ὗς, *Sus*. Eaque re *Solitaurilia* vnica L ſcribuntur, quae res anxium, ſolicitumque habuit Verrium Flaccum. Lucillius, eſto, ſcripſerit:

Suaſa quoque omnino dirimit, non ſolla dupondi.

Verſificum namque, vti prodictum, ea conſuetudo. Nec recurrendum ad Becmani coniecturam vt *Solemne* ſit ſacrum ad *omnem factum*. Vltro quoque damus olim ſcriptum *Amnus* per M pro *Anno*: ſed vt ea vox a ſeipſa mutauit, vtque in compoſito *Perenni* mutauit: ſic in *Solenni*. Intentiore igitur cura perpenſis Auctorum locis, D. Auguſtini ratione, aliorum Auctoritate, Euphonia, Analogia, Origine ſcribo *Solennis* vnico L, duob. NN, abſque M. Vide *Solers*. Vide Delacerda in 8. Aeneid.

SOLDVM pro *Solidum* ſcripſere Martialis l. 1.

Ex inſulis, fundiſque tricies ſoldum.

Horat. lib. 2. Satyra 5. —— *Metuentis reddere ſoldum.*

Alibi: *Inane abſcindere ſoldo*: alibi *Impingere ſoldo*. Agnoſcit Priſcian. lib. 2. vt *Valde* pro *Valide*. V. *Caldus*.

SOLYMVS Silij lib. 9.

Nomine Rhoetaeo Solymus: nam Dardana origo.

Ouid. Faſt. lib. 4. *Huius erat Solymus Phrygia comes vnus ab Ida.*

Quo loco Libri quidam *Solemus*.

SOLERS vnico L. In Pandectis Florentinis eſt *Sollertia*, a quibus non illubens recedo, inuitior ab auctoritate Martiani, & Diomedis: cogor, cum eorum fundamentum ſit futile. Volunt LL geminari: quia *Sollus* vox Oſca geminet. At proxime in *Solennis* monſtrauimus etiam cum *Solus* vox *Oſca Totum* ſignificat, duplicatam vdam Origini indebitam: etſi paulo metuentius in verſu admiſi. Quid quod *Soliferreum* apud Gellium l. 10. c. 25. Liuium lib. 4. de bello Macedonico vnicam habeat vdam? eſt tamen ab iſto *Solo*. Sic *Solitaurilia* veterum, nouitiorumque conſenſu: ita vt in Feſto contra Feſti mentem *Sollers* opiner ſcribi. Ait enim: *Quod ſi a ſolo, & tauris earum hoſtiarum ductum eſt nomen antiquae Conſuetudinis per vnam L enunciati non eſt mirum, quia nulla tunc geminabatur litera in ſcribendo.* Item: *Solers enim in omni re prudens, & Solenne, quod omnib. annis praeſtari debet.* Vide *Solennis*. At videri poſſit ex Feſto vetuſtiſſimis temporibus ſcriptum vnico L, & nouioribus ſuſpicio ſit aliter potuiſſe de eius mente. Quae ſuſpicio Donati verbis in Eunuchum deijcitur: *Solers, quaſi totus ex arte conſiſtens, vt ὅλῳ ἀρετῇ, quod Latinis verbis, quaſi ſolus in arte ſit. Huic Iners contrarium* ··· ὅλος *Solum*, vt ἕξ *Sex*, & ὗς, *Sus dicimus.*

SOLICITARE eſſe *ſolo*, ſeu loco *citare*, ſeu mouere indubitabile eſt, ac proinde vnico L contentum eſto. Feſtus: *Solicitare quidam dictum putant quaſi Solo citare, id eſt, ex ſuo loco, ac ſententia mutare. Solum enim quin ſignificet locum quis dubitet, cum Exſules quoque dicantur loco patriae ſuae pulſi?* Donatus quoque ijſdem prope verbis in Terentij Laur. act. 3. ſc. 1. Indicant Poëtae. Ouid. 4. Faſtorum: *Quas* [herbas] *tellus nullo ſollicitante dabat.*

Idem *Liminis adſtricti ſollicitare fores.* Tibullus *Sollicitare humum*, Maro *tellurem*, Claudianus Praefat. in lib. 1. de Raptu:

Et rudibus remis ſollicitauit aquas.

Viuaciſſime iterum Ouidius *Arcu ſollicitare feram*, & proprijſſime. Oſtentant haec omnia Originem veriſſimam: tamen vt tendi poſſit ſillaba Poëtae duplicant L: nos non extra carmen. Iſidorus ipſe, qui duplicantium tibicen eſt, recte perpenſus nobis fauet. Lapides obiectantur: obrui poſſumus; moueri non debemus.

SOLICITVS ſimiliter loco motus, & ſcriptura ſimili: etſi aliter flagitat verſus Georg. 4.

Vt mare ſollicitum ſtridet refluentibus vndis.

SOLIPVNGA, SOLIPVGA, SALPVGA, SALPIGA, SALPINGA, SCALPIGA, SCALPIA, SOLIFVGA, SOLIPAGA, λυγκὸς διολάτιρος in varijs veterum Tabulis legitur. Gloſſ. *Solipuga*, ἡλιοκεντρίς, εἶδος μύας. Plin. lib. 29. cap. 4.

Eſt & genus formicarum venenatum, non fere in Italia, Solipugas Cicero appellat, Salpugas Baetica Feſtus: *Solipunga, genus beſtiolae maleficae, quod acrius, concitatiusque fit feruore ſolis, vnde etiam nomen traxit.* Lucanus:

Quis calcare tuas metuat ſalpūga tenebras.

Exemplar aliud *Sol puga latebras.* Hιrmolai eſt *Salpuga.* Defendit etiam ipſe *Solpuga*, quem iterum vide poſterioribus in Plinij l.8. caſtigationib. Praetulerim *Solipuga*, euſum, vt *Noctipuga* Feſto.

SOLISTIMVM auſpicium cum ſit a *ſolopanito* teſtib. Feſto, ac Tullio in Libris de Diuinatione, quaſi ab ortu degeneret, geminato LL ſcribunt ex fide veterum Librorum, quae mihi ſuſpecta.

SOPATRVS *implorare hominum fidem*, 4. in Verrem. Paſſiua ſcriptura *Sopater*, *vt Soſipater*.

SOPHISTES *temporibus illis vel maximus*, Cicero lib. 1. de Natura D. Fabius. Vulgo *Sophiſta*. Neutrum praue.

SOPVS abſque H pro *Sophus* Antiqui LatI more in Nummis Sempronij cum Sophiae ore, ac titulo P. SEMPRON. SOPVS.

In alijs Nummis eadem cum H Inſcriptio. V. *Stropus*.

SORACTE per O in principali ſillaba. Silius Italicus in 8.

—— *Sacrum Phoebo Soracte frequentant.*

Maro in 11. caeteri. Vnus, quod ſciam, Cato: *In Sauracte*, varietate nobili. Duo iſti Poëtae *Soracte* neutraliter, cumque ijs Horatius *Candidum Soracte*; Cato apud Varronem *Sauractis*. Vti *Praeneſte*, ac *Praeneſtis*.

SORBILO vnico L, Turneb. lib. 25. cap. 21. Rectius duplicabis, cum ſit a *Sorbillum*, obque Similitudinem, *Cantillo, Obſtrigillo, Focillo, Refocillo.* In Catullo quoque retineri poteſt *Conſcribillo*. Imo vitiatur ex Turnebi ſententia: vbique enim ſit ſpondeus.

SORIX, aut *Saurix*, Victorinus. Poſterius veterib. imputat Iſidorus l. 12. c. 3. Orig. *Saurex* quoque ſcriptum pag. 393. cuius Auctoris? non adſcripſi aduerſarijs. Veteres Gloſſae: *Surix*, Μῦς Vſitatiſſimum *Sorex*.

SORTIOR. Olim *Sortio*, Priſciani.8. Ennius Creſphonte: *An inter ſe ſortiunt vrbem, atque agros.* Varro l. 20. rerum humanarum: *Cum venerint diuiſores, inter ſe ſortiant.*

SORPSI barbariſmi Val. Probus arguit in Catholicis & pag. 1485. ſic *Sorbes*, *Sorbui*: *quamuis & Sorbſi lectum ſit.* Lucani tamen lib. 4. ſcriptum:

Abſorpſit penitus rupes ——

SOSPES Iuno, & *Siſpes* per I in prima Feſto. Etiam in Nomiſmatis Antonij Pij:

IVNO. SISPITA,

vt *Soſpita* apud Silium Italicum, Ciceronem 1. de Natura D. & pro Muraena.

SPANIA. V. *Hiſpania*.

SPARETVS Aſſyriorum rex, Euſebio in Chronicis, & Iornandi. In Lemouicenſi Euſebij Libro *Sparthus*. Apud Caſſiodorum *Sputacthus*. Alibi *Sparachus*, *Sparrhetus*, *Sparactus*, *Sparethus*, *Speretus*.

SPATHAE cum aſpero. Veget. l. 2. c. 15. *Gladios maiores, quos Spathas vocant, & alios minores, quos Semiſpathas nominant.* Reperio nihilominus in Taciti Annali 12. abſque ſpiritu.

SPECELLATA *patina*, quam *Specillata Salmaſio* in Vopiſcum potior, ex Libro Palatino, Caſaubonianorum Librorum imagine, veterique editione, atque Analogia. Sic *Vaſcellum*, *Locellus a Vaſculo*, *Loculo*.

SPECVLATOR cum E *a ſpecula, & ſpeculando*, docet Stewechius ad lib. 1. Vegetij c. 23. ad l. 3. c. 8. & alibi, nec *Spiculatorem* vſquam ſtare patitur. Similiter Lipſius ad l. 1. Annal. Taciti. Item Gretſerus lib. 1. de Cruce cap. 25. Ambo ex Stewechio, & Torrentio. Quorum probabilitatem adiutum venio. Primulum Liuij lib. 9. ſcribitur: *Sparſi per vias ſpeculatores.* Vetus Epigramma apud Onuphrium lib. 2.

SCHOLA. SPECVLATORVM. LEGIONVM. I. ET. II. ADIVTRICVM

Inſcriptio prope Alonam in ditione Mediolanenſium:

VRB. SPECVLATOR. MILITAFIT. ANN. XXVI.

Romae in domo Antonij de Canobio:

D. M.

TI. CLAVDIO. SPECLATORI

Tarracone: SPECVLATORI. LEG. VII. GEM. FEL Neq. *Speculator* ζωσός tantum, aut κατάσκοπος; ſed & armiger cuſtos corporis Lipſio totis virib. id propugnâte. Gloſſae Latinogr. ab H. Stephano: *Speculator*, Ἐπόπτης, κατάσκοπος, ἄγγελος. Item: *Speculatus*, Κατάσκοπος.

τος, καὶ ἀσπιδοφόροις ἀκοντισταῖς. Vbi inepte haec confundi Notae clamant. Do vniuerſa haec. Verum a *Spiculo* cur *Spiculator* eſſe non poteſt? Certe Turneb. vox iſta Aduerſ. lib. 24. c. 41. Etſi inter *Speculatorem*, & *Spiculatorem* multum intereſt: tamen interdum ſic mutatis elementis pronunciabant. Sic in Euangelio *Speculator* eſt *Spiculator*. Eraſmus in Marci c. 6. *Euangeliſta Latinam vſurpat vocem mutata vocali.* Fauet interpretatio Suidae intendentis in hunc locum animum: Σπεκουλάτωρ, τῶν δορυφόρων. Certe Δορυφόρος eſt, qui *Spiculum gerit*, *Spiculator*; vtut alio torqueant. Cur etiam Senecae lib. 1. de Ira diſconueniat: *Centurio ſupplicio praepoſitus condere gladium ſpiculatorem iubet?* Cur in Firmico: *Spiculatores faciet, qui nudato gladio hominum amputet ceruices?* Suetonius in Othone: *Deſcendentem ſpiculator impulſa turbae lancea prope vulnerauit.* D. Aug. ſer. 4. de S. Stephano: *Iudex iubet; ſpiculator occidit.* D. Hieronymus, vti de muliere ſepties icta: *Iam ſpiculator exterritus, & non credens ferro, mucronem aptabat in iugulum.* Sed & hic mauult *Speculator* Caſaubonus, & Salmaſius in Spartianum pag. 30. etſi aliter editio ipſa. At Cuiacij Liber in Caligula, *Monitis ſpiculatorib.* Eum vide Obſeruat. l. 6. c. 33. & iterum Turnebum l. 27. cap. 20. Nec ſolum apud Solinum *Spiculata cauda* legitur: ſed & verbum ipſum Plinij lib. 11. c. 2. *Telum vero perfodiendo tergori quo ſpiculauit ingenio?* Vtrumque ego locis commodis regnare iubeo: vt nuſquam *Spiculator* per I ſcribatur iubent. Nefas iubent: *Sua cuique ſponſa.*

SPELAEVM cum principe diphthongo. Poſtulat hoc Origo: Σπήλαιον. Ratio Similitudinis, *Aulaeum Hypogaeum*, *Trophaeum*. Huic tamen ſcriptioni Lapidum moles obijcitur, & Inſcriptionum. Si Graece eſſet Σπήλεον, *Speleum* recte ſcribi pronunciarem: at non eſt.

SPERES Antiquitas pro *Spes*. Ennius lib. 2.

Et ſemel effugit ſperes ita funditu' noſtras.

Item —— *Si ſperes unquam prodiſſe potiſſunt.*

SPEVSIPPVS Ciceroni, Senecae: Σπεύσιππος Laërtio, Euſebio de Praepar. l. 14. c. 6. Pauſaniae, Plutarcho, Ariſtoteli. *Pſeuſippus* legas Apuleij lib. 2. de dogmate Platonis. Veteres item nunnunquam Ps, pro Sp ſcriptitaſſe credo exemplis a πολυμαθεστάτῳ Grutero productis in antiquis Inſcriptionibus.

SPHYNX cum Y Graiorum paſſim obuia. Perperam. *Sphingem Verri reo oblatam* narrat Plin. l. 34. cap. 8. Dicitur enim παρὰ τὸ σφίγγειν, διὰ τὸ ἐσφιγμένα καὶ δυσνόητα λέγειν τὰ ῥήματα: *dicitur a Vinciendo: ſunt enim vincta, parum explicata, parum intellecta Sphingis dicta.* Statius lib. 1. Thebaidos:

—— *Si Sphingis iniquae*
Callidus ambages te praemonſtrante reſolui.

Scribendum igitur *Sphinx* cum I ex Origine ab Etymologo praemonſtrata. Extritis etiam ſonoris duabus Boeoti ſcripſere Φίξ: & Latini *Pix*. Feſtus: *Picati appellantur quidam, quorum pedes formati ſunt in ſpeciem Sphingum, quod eas Dorij Phicas vocant.* Recte haec habent: ſed veteris Latij more Spiritu neglecto *Picas*, & *Pix* pro *Sphinx* ſcriptitatum olim. Fuit Aeſcyli quoque Tragoedia *Sphinx*.

SPICLVM pro *Speculum*. Suidas: Σπίκλον, ὕελιον, τὸ Σπίκλον. Scribe Ὑάλιον, aut dialecto da locum. Lucretius lib. 3.

At contra lapidum coniectum, ſpiclorumq.

Ita nonnemo: ego *Spicula* reor intelligenda.

SPINTHER probius Th ſcribitur Σπινθήρ, quam *Spinter* abſque eo. Feſtus: *Spinther, armillae genus, quo mulieres vtebantur brachio ſummo ſiniſtro.* Plautus Menaechmis:

Haec palla, & ſpinther ſaxo referantur ſimul.

Iterum Plautus: *Iubeaſque ſpinther nouum reconcinnarier.*

Priſcianus l. 5. *Spinther, quod* ἀκροχείριον, *aut fibulam in humeros, aut armillam ſignificat.*

SPINTVRNICEM tamen abſq. illa aſperitate praefert Plinius Gelenianus l. 10. c. 13. & Feſtus ſcripto Y Graiorum: *Spintyrnix, genus auis turpis figurae.* Confert ex veteri Poëta.

Occurſatrix artificum, perdita ſpintyrnix.

Probrum iaci ſuetum in turpiculas, vt *Pithecium*, ſic *Spinturnicium* in Milite Glorioſo. Neq. ex lege, neque ex Origine demta eſt Adſpiratio. Nam ex Σπινθὴρ, ὄρνιξ oritur. Ita enim Dores, Aeoleſque pro Ὄρνις ſcriptitant, etiam Theocritus. Nonnemo *Spinturnicium* vult eſſe Σφιγγίον. Hoc a nobis facit. Alata namque priſcis *Sphinx*, vt volucris videri queat, & *Ales* Senecae dicitur eiuſque alae inconſtantis Fortunae ſymbolum fuere. Quod quadrupedem, non auem iſte velit, vereor, vt fruſtra ſit. Eſt enim ex genere inauſpicatarum auium: magis autem eſt, vt inauſpicatae ſint aues, quam quadrupedes, & ab *Auibus Auſpicium* & *Auſpicari* eſt. *Spinturnicem*, Σπινθαρίδα dixit Santra, quod plurium *ſcintillarum* inſtar maculoſa fuerit, vt quas hodie Gallinas *Pintelées* ob hoc ipſum ab hac ipſa voce dicimus. Dices, Si maculoſae: decorae igitur, ac ſpecioſae: at

Ammianus lib. 22. *Spinturnicia omni deformitate ridicula* clamat. Reſpondeo, etiam Plautus, & vetus ille Poëta. Nec mirum Salamandra, lacerti, crocodili varij, & maculoſi ſunt, nec propterea formoſi. Praeterea addo ex Plinio lib. 10. c. 13. *Sed haec ipſa, quae eſſet inter aues, qui ſe sciret, dicere non inueni.* Etſi igitur ignota, opinio de aue peruagata fuit. Acceſſio fiat ſuperioribus.

SPIRITALIS quatuor ſillabis, non quinque *Spiritualis* veteres Libros teſtatus ſcribit Manutius. Sic *Tonitralis* a *Tonitrus*. Lucret. lib. 1.

Neue ruant coeli tonitralia templa ſuperne.

Apuleij autem lib. de Mundo edit *Tonitrualis Iupiter* vna ſillaba auctius. Ita veteres Libri. *Tonitrus* autem vſurpatum Silio, Flacco, alijs. Item *Manales aquae* in Feſto. At coeptum Analogiae curſum ſiſtit *Aſtualis, Battualia, Buſtuariae, Caſualis, Palatualis, Ritualis, Manualis. Aſtualis* ab *Aſtu*, non *Aſtalis*. Macrob. l. 2. c. 17. in Somnium Scipionis: *Aſtualium vigere virtutum. Battualia*, quae vulgo *Battalia* (vnde *Battaille*, & *Batailler*) Adamantius Martyrius. *Buſtuariae* moechae, vel a *Buſto*, vel *Buſtu* priſcorum pro *Vſtu*, Martiali lib. 3. Epigr. 52. *Caſualis* ſexcentis locis apud Priſcianum, vnus de multis lib. 13. *Cum igitur omnia, quae ſibi coniunguntur in diuerſis poſita perſonis caſualia.* Alter lib. 15. *Quid enim eſt aliud participium, niſi verbum caſuale.* Varro l. 9 de LL. *Prima pars caſualis diuiditur in partes duas. Palatualis Flamẽ* Feſto. *Manualis*. Calpurnius Ecloga 3.

Vilis cum ſubigit manualibus hordea ſaxis.

Rituales libri Feſto, Priſciano, Liuio, Ciceroni 1. de Diuin. Cur non ſimiliter *Spiritualis*? Notaui in Romano Prudentij:

Rem ſpiritalem terrulente quaerere.

At ſi *Spiritualem* ſcripſeris, Latinorum Poëtarum Conſuetudine vix datum loco ſecundo Anapaeſtum poſueris, niſi συνιζήσει locum dabis. Vide *Mortuale, Monſtroſus*. Gloſſarium vetus. *Saltarius*, ὀρεοφύλαξ. At in Vlpiano lege XII. D. de inſtr. legato: *Saltuarium autem Labeo*. Apud Spartianum Parratius, & Salmaſius *verbum lectualem* legunt Codicum conſenſu. Et a *Teſtu* apud Varronem lib. 4 de LL. *Teſtuaceum* a *Teſtu* pro *Teſto*: cur non *Spiritualis* a *Spiritu*?

SPOLETIVM quatuor ſillabis integratur apud Latinos, & Appianũ, Strabonem, alios. At Sigonius veteris Libri fidem teſtatus, & Priſcianum amat tribus ſillabis. Fauere *Spoletini* videntur Plin. lib. 3. cap. 14. Sed *Aretini* dicuntur ab *Aretio*. Certe fauent Sigonio nonnulli Codices priſci.

SPONGIA abſque H: ψιλῶς σπόγγος, inquit Chariſius. indicat etiam quibus ſcriptum ſit *Sphingia* vel ἀπὸ τοῦ σπᾶν τὰ ὑγρά, vel ἀπὸ τοῦ σφίγγειν κατὰ τὰς ἐκθλίψεις. Homero Σπόγγοι ἐτρητοί.

SPONTINOS, quam *Spontaneos* maluere nonnulli. Ad hoc exemplum ſcribant *Conſentinum* pro *Conſentaneo*.

SPOPONDI O primorem inſidente ſillabam in Vſu etiam doctorum eſt. licet Val. Antiati ſcriptum ſit 52. hiſt. lib. *Tiberius Gracchus, qui Quaeſtor C. Mancinio in Hiſpania fuerat, & caeteri, qui pacem ſpeponderant*. Sic olim *Memordi, Peposci*, quae vide.

SQVALIDVS vnaque ſillaba breuius *Squalus*. Ennius Telamone: *Strata terrae lauere lacrymis: veſtem ſqualam, & ſordidam*. Inde Accio *Squalitas*.

SQVALOR depulſo altero L: *ſqualere enim dictum a ſquamarum crebritate, aſperitateque quae in ſerpentiumque, piſciumque corijs viſuntur*, inquit Gellius l. 2. c. 6. Adſtruunt eandem ſcripturam Libri, & Lapides. Romae in foro traiani:

SORDIVM. SQVALORE. FOEDATVM. ET. MARMORVM NVDITATE. DEFORME

Simili modo *Squaleo*, *Squalidus*. Ennius Telepho:

—— *Squalida ſaeptus ſtola.*

Sed & *Squaldus*, vt *Soldus*. Nonius ex Ennij Telamone:

Elauere lacrymis veſtem ſqualdem, & ſordidam.

Nonnulli vdam duplicant Origini parentes. Eſt enim *Squallor* a *Squalla*: hoc autem naſcitur de *Squama*, quaſi *Squamilla*, indicatque Gellius. Sic apud veteres *Squalitas, Squalitudo*.

SQVAMA vnico M, Libri veteres, ac Virgilius Carpenſis. Alij *Squamma*, vt *Flamma* geminante tripede literula.

SQVILLA Varroni, *Scilla* Σκίλλα Dioſcor. l. 2. Hippocrati lib. de Superfaetatione.

STANNEVS. Etiam per G *Stagneus*. Gloſſae: *Stagnea*, κασσιτέρινα. *Stagneum*, κασσιτερόν. Scribonius Largus: *Pyxide ſtagnea, vaſe ſtagneo*. Priſcianus medicus: *Plumbeus, Stagneus*. Pand. Florent. *nummos ſtagneos*, quos vt probos expendunt, probantque gemina literatorum lumina Iac. Cuiacius lib. 15. Obſeruat. c. 1. & Erycius Puteanus libello nupero in Ratione pecuniae R.

STALAGMIVM per M, non per N *Stalagnium*, ἐκ τοῦ σταλάζειν, a *Stillando*: genus inauris

ſuris eſt *Stillam* referens, ſeu σαλαγμόν. Plautus Bacchidibus.

Pondo duum nummum ſtalagmia. Caecilius:
Ex aure eius ſtalagmium domi habeo.

STACTA, STACTE. V. Volum. 1. vbi de Variantia. Adde ex Theophraſto de Odoribus. Στακτὴ γὰρ καλεῖται διὰ τὸ μικρὸν στάζειν, ὃ δὴ μόνον τινές φασιν ἁπλοῦν εἶναι, καὶ ἀσύνθετον τῶν μύρων.
Columella in Horto: *Sed melior Stacte, ponatur Achaïca myrrha.*
Plautus Curculione: *Tu ſtacte, tu cinnamum, tu roſa, tu crocum, & caſia es.*
Heſychius Στακτὴν, τὸ ἀπὸ σμύρνης γινόμενον interpretatur: *Stacten, a myrrha profluentem.*

STERCORATOS AGROS veteres dixiſſe, non *Stercératos* cum E notat Caſſiodorus, & Beda: licet Bedae nomine liber de Orthographia *Stercératos agros*, non *ſtercoratos*, praecipiat. V. *Pigneris.*

STERCVLINIVM, quam *Sterquilinium* velim. Lexicon obſoletius. *Sterculinum*, κοπροδοχεῖον, κοπρία. Origo condocefacit, haud apertiſſime docet: nam veteribus fuit *Sterquus*, vt *Arquus*, a quo *morbus Arquatus*: vnde non improbabiliter fluxerit *Sterqulinium*. Poſtilla etiam *Sterquilinium*, & *Stercilinium*, vt *Arcitenens* pro *Arcutenens*. Ita Cato. Briſſonius Παρέργων libro ſingulari *Sterquilinum* vulgo adſignat: Pandectis Piſanis, *Sterculinum*: Catoni de RR. c. 5. Terentij Libris Victorium, Fabricium q. teſtatus *Sterculinum* euariante ſecunda, totidemque ſillabis. Et apud Catonem variant editiones.

STERCVLVS in S. Laurentio Prudentij lege metri ſcriptum iure admitto:

Ianum bifrontem, & Sterculum
Colit Senatus ——

Idem D. Auguſt. l. 18. de Ciuit. c. 15. *Sterce.* Sed cũ nomenclatio venerabilis dei ſit a *Stercore*, placet *Sterculus*, quam *Sterce*, quod tamen etiam ſic ſcriptum Auguſtino credo. Deinde cum Romanorum nomina fere omnia in *Ius* exeant; quod notatum ijs, qui cura impenſiore Romanorum appellationes perſcrutati ſunt, erratum eſt *Sterculius* quatuor ſillabarum ſtadio. Ita Macrob. l. 1. Satur. c. 7. niſi quod in editione nouiſsima ſubſtituitur *Stercutius* per T, totidem ſillabis. Eodem modo Plin. l. 17. c. 9. a Gelenio. Ita legit per T in Iſidoro l. 17. c. 1. Briſſonius libro ſingulari Παρέργων, vbi tamen Grialus cum L reponit *Sterculius*. *Stercutus* autem tribus ſillabis cum T mihi duriuſculum: etſi agnoſcit Pamelius.

STERILAM Antiquitas: Latium recentius *Sterilem*, Feſtus. Pamelius Tertulliani Codices, vti Lactantij lib. 1. cap. 20. notat variantiae. Denique loco ſupero ipſe quoque Auguſtinus per T quatuor ſillabis *Stercutium* ponit.

STERNVMENTVM, STERNVTAMENTVM Plinij l. 25. c. 5. ſcribitur. Rectene? Quippini? Nam a *Sternuo* prius eſſe poteſt: alterum a *Sternuto*. Legas vel hoc ipſo in Plinio lib. 26. c. 6. *Theophraſtus ſenes laborioſius Sternuere dicit.* Catullus: *Dextrum ſternuit approbationem.*
Propertius: —— *Sternuit omen Amor.*

STESICHORVS adſpirate. Codices aliquot Euſebij MSS. leuigant. quid tum? pondus eorum tipula leuius.

STHENELAVS, STHENELAS, STHENELVS, STHENELEVS prorſus varie. Vide *Archeſilas*, & Pontacum in Euſebij Chronica. Spiritum reſpuunt Maro in 2. Aen. Pauſan. 2. Corinth. Euſeb. in Chronicis.

STILICO diuulgatur. In MSS. Delrl *Stilicho*. Sic opinor rectius, & formari poteſt e Photio Στιλιχών. In aedibus Capranicorum:

FL. STILICHONI. V. C. Item:
FL. STILICHONI. INLVSTRISSIMO. VIRO

Et cum N finali ἑλληνικώτερον Inſcriptio in Hiſpania:

L. POSTVMIVS. STILICON

STILLIONEM *dicito ad ſimilitudinem ſtillarũ*, Caper in Orthographia. Sed & per E vtrimque hoc loco ſcribi nil vetat: ita vt de Capri manu quiſque iure ambigat, praeſertim cum paſſim legatur *Stellio*, a *Stellis* vtique quas colore referre videtur. At Feſtus concordat cum Capro ex Verrio, quod *virus ſtillet ebo potius*. Ipſe nihilominus Feſtus ante *Stellionem* ponit *Stellatina*, poſt *Stellionem*, *Stercus*, ita vt ſeries clamet per E *Stellionem*.

STILVS. V. *Stipes.*

STINGVO cum V ante O, non *Stingo*. Hoc argumento compoſiti *Exſtinguo*, non *Exſtingo*. Sic *Reſtinguo*. Ita inaratum Lucretij l. 1. *Ignis in coetu ſtingui, mutareque corpus.*
Priſcian. lib. 10. —— *Nec longa vetuſtas Interimet ſtinguens praeclara inſignia coeli.*

Pro

Puto S praeiectum eſſe, vt in *Strena*, *Stritauo*, fierique a Graecorum τίγγω: cum namque madeſit ignis, vere ac proprie *exſtinguitur*. Hoc ſi eſt, S in ſimplici, aut compoſitis non erit Originale. Alij a Στίζω, ratione quidem minus commoda: non tamen literarum repraeſentatione.

STIPVLIS *crepitantibus ignis*, Maroni, aut Silio, paſſim, & recte. Calendarium vetus:

STVPVLAE. INCENDVNT

Tam vero id ἀνέλεγκτον, tam ἀνάλογον, quam *Obſtupeo*, & *Stupidus* a *Stipes*. Neque Origo notha. Sic *Titubat* Gloſſae: *Titibat* Σφάλλεται, Βαμβαίνει. Item: *Titubat*, Πταίει, Σφάλλεται, Σκάζει.

STIPES I Latiari. Poſtulabat Origo literam Pythagorae: ſunt enim Στύπη, τὰ στελέχη, Etymologus in verbo Ὀρέστυπος. Lycophron: Στύπος δρυός. Sic hodie *Stilus* pro *Stylo* ſcribunt.

STLATA, STLATARIA Priſciano lib. 3. *Stlatarius*, *Stlembus*, *Stlitis* aequis literis veteres effigiarunt; redundantibus poſteri. In XII.

PRAESENTI. STLITEM. ADDICITO

Val. Probus libro de Notis: STLITIBVS *pro Litib. quod inuentum eſt apud Ferentum in ciuitate Hiſtriae*. Fl. Caper *Stlataris ſine C litera ſcribendum eſt a Stlata rate piratica*. Confirmat vniuerſa haec Feſtus additis *Stloco*, & *Strena*, in quo poſteriore S ſit addititium. Item *Stritauo*. Quintilianus lib. 1. cap. 4. *Quid Stlocum, Stliteſque?* Tarracone Inſcriptio:

STLITIBVS. IVDICANDIS. QVAESTORI. VRBANO

Gloſſae ab H. Stephano: *Stlatarius*, ἐργόμαχος. In Antonij Winghij Epigrammatis:

T. MVSSIDIO. POLLIANO
COS. PR. PRO. COS. PROVINC
GALLIAE. NARBON. TR. PLQ
X. VIR. STL. IVDIC. CVR. VIARVM
PRAEF. FRVMENTI. DANDI. EXS

STORAX, STYRAX. Hoc poſteriore modo iugiter Plinius, priore Virgilius:

Et ſtorace Idaeo vinctos perfuſa capillos.

Terentius in Adelphis, vbi Donatum vide.

STOREA ἐκ τοῦ στορεννύειν videtur rectius, quam per I *Storia*. V. *Calcius*, *Dolium*.

STREBLITA, placentae genus per E & *St*. ἐκ τοῦ στρεβλοῦ. At Turnebo placet l. 23. c. 10. *Scriblita* a *Scribendo*. Hauſiſſe potuit Turnebus ex Philoxeni Gloſſis, in quibus *Scriblita*, Ἔγχυτον, Πλακοῦς.

STRENA vnico N: alij geminant. Vide *Stlata*, *Stinguo*. Symmachus epiſt. 28. *Ab exortu paene vrbis Martiae, ſtrenarum vſus adoleuit*. Tertull. lib. de Idolol. Plaut. in Sticho.

STRENVVS vnico N Aldus, Liber Langij, Faſti Giſelini. D. Aug. 4. de Ciuit. c. 11. ponit deam *Streniam*, quae *Strenuum faciat*. Nonius: *Strena dicta eſt a Strenuitate*. *Strenuus* forte quaſi *Ter nauus*, vt ſit quoq. *Nauitatis* precium in *Strenuitate*. Alij *Strennuus* duplici liquida.

STREPSICEROTES rectius, quam *Sterpſicerotes*, aut *Sterſicerotes*. Graeci Στρεψικέρωτες, *a cornibus rugarum ambitu contortis*, inquit Plinius.

STRITAVVS pro *Tritauo* veteres ſcripſere. Feſtus.

STROPPVS, STRVPPVS. Iure ſuo vſi Latini duplicando mutam, cum Origine ſimplex poſcatur στρόφος. V. *Sopus*.

STRVTHEA in Duzica Plauti editione. Locus in Perſa: *Commiſce mulſum, ſtruthea*. *Struthium* per I apud Macrob. lib. 3. cap. 19. Vtrumque rectum eſt: nam Vſu promiſcuo Graecis Στρούθεια, & Στρούθια. Sic Athenaeus, & Dioſcor. l. 2. Στρούθιον γνώριμόν ἐστι. *Struthium, nota res*. Similiter *Alexandrea*, *Alexandria*.

STRYCHNO, *quam quidam Trychnon ſcripſere*. Plinij manus lib. 21. cap. 31.

STVPPA duobus PP. Ioſephus: Πληρώσαντες δὲ στόμα στύππης. Virgilij Romanus Codex, alijque aliquot Antiqui:

Stuppea torquentem Balearis verbera fundae.

In 2. *Stuppea vincula collo*. Pollucis editiones locis aliquot variae ſunt. Feſti *Stuppa*. V poſtulat Origo a στύφω: vnde φύλλα στυπτικά Dioſcoridi lib. 3. Sed & *Stipes* & *Stipo* Latinis inde ſunt. Et correſpondet quantitas ſillabaria: quamuis *Stupeo*, *Stupidus* primorem contrahant. *Stupa* vnico P a *Stipando* inclinant, Iunius, alij. *Stipa*, vnde *Stipatores*, qui *Stuppa* naues firmant apud Seruium. Metaphora a nauibus, in quibus *Stuppa* interponitur vaſis, quam *Stipam* dicunt.

STYLVS, στῦλος. Giſanius *Stilus* I Latiari. Itaque eſt pleriſq. Auctorum editionib. *Periſtylum* Y Graiorum in Auſonij Mediolano:

Cunctaque marmoreis ornata periſtyla ſignis.

In Prologo Andriae *Oratione, ac ſtylo* excudente R. Stephano, & apud Donatū cū Y Pythagorico.

STY-

STYRAX. Dioſcor. l. 1. Στύραξ δάκρυόν ἐςι δένδρου. *Styrax, arboris lacrima.* Sic Plinius. Serenus:

Aut ſtyracem torres, aut diri vulturis alam.

Per O *Storax* in officinis, & apud D. Ambroſ. lib. 2. de Jacob cap. 4. *Per ſtoracem ſignificatur incenſum.* Jbidem: *Potaturis onibus virgam ſtoracinam.* Maro;

Et ſtorace Idaeo vinctos perfuſa capillos.

Vide Donatum in Terentij Adelphos.

SVANI Plinio: Σόανοι Straboni lib. 11.

SVAVIOR. ſed & *Suauio.* Pomponius Munda:

Ego illam non amplectar? non ſuauiem?

SVAVIVM cum V in prima quatuor ſillabarum non diſplicet, cum ſit a *Suauis.* *Sauium* tamen tribus ſillabis prorſus ſcribendum putat Giſanius ex Libris Plauti, Terentij, Horatij, Priſciani. Jtaque ſcribitur in Apuleio lib. 2. de AA. edente Vulcanio, *Sauiolum,* & *Sauiari,* & Plauti ſexcentis locis, ex Douzica editione. Caſina:

Sauium poſco · · · nec quietum dare ſibi ſauium me ſinit.

SVBSICIVA a *Subſecando,* ſiue, vt priſcis placuit, *Subſicando.* Jſidor. l. 15. Orig. c. 13. *Subſiciua ſunt proprie, quae de materia praecidens ſutor* [cur non marmorarius?] *quaſi ſupernacua abijcit. Inde & Subciſiui agri, quos in pertica diuiſos recenſant, quaſi ſteriles, & paluſtres. Jtem Subciſiua, quae in diuiſura agri non efficiunt centurias CC.* Sueton. c. 9. Domitiani: *Subſeciua, quae diuiſis per veteranos agris carptim ſuperfuerant, veteribus poſſeſſoribus, vt vſucapta conceſſit.* Nonius: *Subſiciuum, ſecundum, ſequens.* Lucill. lib. 28.

Praeterea haec ſubſiciua, ſiquando voles operam.

Gellius eo modo lib. 13. c. 23. *Quas ſubciſiuo, atque tumultuario ſtudio colo.* Proſequitur Nonius: *Subſiciuum* poſitum pro *Succedens, ſuccedaneum:* Confert ex Cicerone de Orat. lib. 2. *An ſe haec neſcire, quae ego fero ſubſiciuis operis, vt aiunt.* Sic pro *Succedente* S. Cyprianus lib. de Zelo, & Liuore: *Si hominib. laetum eſt, & glorioſum filios habere conſimiles, & tunc magis generaſſe delectat, ſi ad patrem lineamentis paribus ſuboles ſubſiciua reſpondeat.* Sic Cambronenſis Liber, & Manutij *Subciſiua,* C, & S de loco concedentib. At Morellius hoc loci maluit *Subceſiua.* Libros alios nihil moror, quib. eſt *Subcidiua, Succidiua, Succediua.* Rhodiginus lib. 4. c. 3. ſcribit *agrum Subciſiuum a Subſecante linea* teſtatus Agenium Vrbicum. Cur non igitur *Subſiciuum?* Pithoeus *Subſeciua* inſcripſit, Veteres *Sico,* poſt *Seco,* Sic hi *Subſeciua,* in quib. Cuiacius obſeruationum Libris, alibique.

SVBIICES, OBIICES ſcribunt Gell. l. 4. c. 17. Sulpicius Apollinaris.

SVBICIO veteres, & Poëtae, quibus in Vſu quoque *Subijcio;* Maro:

Quantum vere nouo viridis ſe ſubijcit alnus.

V. *Conijcio, Inijcio, Obijcio.*

SVBLA, Οʼπήτιον, Πιρόνη, Lexicum Latinogr. vetus. Martialis tribus ſillabis:

—— Tribuit ſubula, ſica rapit.

SVBLAQVEVM ſcribit Plin. lib. 3. c. 11. & Tacit. l. 14. Hiſt. *Sublacum* per C reſcripturit Hermolaus Barbarus, & Lipſius *Sublaceum* ſerio ſcribit. Vtrique imponit Origo. Etſi enim a *Lacu,* non inde ſtabit C in eo compoſito: veteres enim, vt ſaepe iam monuimus, *Lacus, Laquus* ſcriptitauere. Et Barbarus dubitantius effatur: *Ut videri poſſit Sublaco potius, quam Sublaqueo legendum.* Quo dicto: *Ergo Sublaqueum a Lacu, & Laquearia, & verbum Ablaqueare deductum eſt.* Vide *Oblaqueo.* Ego vero neque Frontino *Sublacenſem* villam adimo, neque Aimoino *Sublacum.* Sed *Sublaqueum* vt rectum vindico. Scio C, & Q prope eadem, & inuicem ſedes migrare. Sic a *Torquendo Torcular* per C conficitur, & *Oblaqueo* ſcribimus a *Lacu.* Jſidorum vide lib. 17. Orig. cap. 5. Jta politius ſcribas: nam *Ablaqueo* proletarium, & paſtorale. Jn Kalendario vetere ARBORVM. OBLAQVIATIO. Sic a *Stercus Sterquilinium,* ab *Incolendo Inquilinus,* a *Sinco Sanqualis* auis, pro *Sancalis.*

SVBLICVS, SVBLIQVVS. Vide *Antiquus.* Vetus Auctor: *Omnem autem ſummitatem metiendi obſeruationes ſunt duae enormis, & liquis, &c. Liquis quae laboris minuendi cauſa, & ſalua rectorum ratione angulorum ſecundum ipſam extremitatem extenditur.* Ab eadem Origine *Obliquus.* Jtem *Sublicius.* Feſtus: *Sublicium* pontem quidam putant eſſe appellatum a *Sublicib.* Mox: Ab alijs Auctorib. *Sublices vocantur,* quod ſub eis a *qua liquens* laberetur. Naeuius: *Quam liquidum ſublicio tranat ponte amnem.* Gloſſarium Latinograecum ab H. Stephano: *Sublices,* ξυγαγῶγες, οἱ ἐν ποταμῷ γεφύρας ὑποβαςάζ ... res. *Sublices in fluuio pontem ſuſtinentes.*

SVBLIMIS rectiſſime. *Sullimis* duabus Liquidis plerique veteres Antiqui Codices habent

Georg. 1. —— *Sullimis in aethere niſus.*

SVBMITTO, SVBMOVEO cur non ſcribamus? Quippe vetamur fatis Priſciani,

qui

qui lib. 14. *Submutat B in ſequentem conſonantem, quando a C., vel, F, vel G, vel M, vel P incipiunt ea, quibus adiungitur, vt Succumbo, Succurro, Sufficio, Suffero, Suggero, Summitto, Summoneo, Suppono, Supparo.* Tantundem Alcuimus in exitu Grammaticae. Papirianus: *Summonit, Summiniſtrat.* Beda: *Summittit.* An etiam *Summoleſtus*, non *Submoleſtus? Summiſſit* quoque duplicato ſibilo eſt Pandectis Florentinis. In ſepulcro Plautij: OBSIDIONE. SVMMOTO. Item in veteribus Epigrammatis.

SVBREPIT *non intellecta ſenectus*, in Horatio recte. *Subrideo* etiam vulgo recte. *Nec vnquam ſequente R litera B corrumpitur*, inquit Papirianus.

SVBOLES per V in prima vt ſcribamus, propemodum vis eſt. Origo flagitat a *Sub*, & *Oleſcendo*. Vide *Adoleſcens*, *Etymologia*. Proportio *Subinanis, Subamarus, Suboffendor*. Libri veteres, & Virgilij Codex Romanus ibi:

Cura deum ſuboles ——

Lucret. in 5. *Sine virum ſuboles, ſiue eſt muliebris origo.*

Priſcae Inſcriptiones. Ad Aeſculapij, vbi nunc D. Bartholomaei templum:

ET. FACIET. SVBOLES. MVLTOS. MEMORATA. PER. ANNOS

Epitaphium Sidonij:

MVNDANOS. SVBOLI. REFVNDIT. ACTVS

Auctores priſci, Feſtus, Adamantius, Pandectae Florentinae apud Briſſonium Παρέργων Libro ſingulari, B. Germani Lexicon, Lucani Liber miurus collegij S. Iacobi apud Leodicos, & alter Pulmani.

Vide Carrionem in lib. 3. Val. Flacci. Denique *Suborbona* a *Subole orbanda* videtur dici apud Cyprianum lib. de Vanitate Idolorum. Ita ibi ſcribi ſumma Codicum conſenſione teſtatur Pamelius doctrinae ſegregis vir. Fruſtra reponunt *Orbona*, de qua nos anterius. Lexicum Cyrillo inſcriptum: Γονὴ, *Fetus, Progenies, Proles, Soboles.* Ibidem: Ἐπιγονὴ, *Suboles.* V. *Adoleſcens.*

SVBPLEX in Bacchidib. agnoſcit Paſſeratius ſc. *Atridae.* Non id equidem a Plauti ingenio alienum: aliter tamen eſt Libris meis. V. *Suppar.*

SVBSCVDES, SVSCVDES Budaeus ambifariam ſcribit. Alij *Sucudes.* Omnium optime *Subſcus, Subſcudes.* Pacuuius:

Nec vlla ſubſcus cohibet compagem.

Plautus Adſtraba: *Terebratus multũ ſit, & ſubſcudes additae.* Cato c. 18. *Subſcudes ligneas adindito.*

SVBTEGMEN cum G priſci, rectique moris eſt, vt *Fragmentum*, & *Albegmina* Feſto. *Subtemen* omnium veterum eſt teſtificatione Caſauboni ad Capitolinum: ipſe nihilominus *Subtemen* antefert, & Pierius ex Chariſij lib. 1. a quibus non recedo. Seculis namque ſequioribus ita viſum politius. Eo fit, vt Carrion in lib. 6. Val. Flacci MSS. Libris *Subtemen* tribuat, non quidem mediae aetatis, ſed vetuſtioribus, aitque in duobus calamo exaratis lib. 7. Papinij eſſe:

Et rubet imbellis Tyrio ſubtemine thorax.

Ita & apud Horatium Lambinus in eo:

Vnde tibi reditum certo ſubtemine Parcae.

Varro l. 4. de LL. abſque G. B. Germani Lexicon: *Subtemen*, κρόκη ῥοδάνη. Etſi Ciofani Ouidij Liber antiquior, & Priſciani cum G. Eſt & *Subtegmen* pro *Subtegimen* apud D. Auguſtinum in Grammatica, interior pannus, quo veſtis ſuffulta eſt, commodi, aut ornati cauſa. *Tegmen, &* *Subtegmen* Pandectae Fl.

SVBVRRA. Vide infra *Sucurra.*

SVBVS ſat crebro, & *Suibus.* Lucret. l. 6. —— *Setigeris ſubus acre venenum eſt.*

Ibidem: —— *Eadem ſubus haec iucunda videntur.*

Varro l. 1. de RR. *Sed etiam ad cibum, ita bubus, & ſubus, vt fiant pingues.* Plin. l. 11. c. 53. *Subus ſerpentes in pabulo ſunt.* Nota V in *Subus*, non minus, quam inſecuta vocali corripi.

SVCCIPIO vncinatis duobus elementis in deſitorum claſſe eſto: quamuis Vel. Longus dicat: *Aliud eſt enim amicum ſuſcipere, aliud aquam ſuccipere.* Quem ſic interpretor, vt amicum *Suſcipere* ſit Suauiari, διξιοῦσθαι, & fronte recta accipere. Veteres *Suſum*, vnde *Suſcipere* videri poſſit. Sed *aquam ſuccipere a Sub, & capio,* ſubiecta ſcilicet manu. Verum & hoc eſt amicum ſuſcipere, complecti, manum, brachia pectori ſubijcere, & ſic eum *Succipere* cum Longo. Quare vox vna eademq. vtroq. loco. *Succipere* ergo Antiquitati condonemus, aut Bedam ſuſpiciamus in Orthographia: *B quoq. in S tranſire ſolet, inquit, multis in locis, vt Suſtulit, Suſcipio, Suſtineo, Suſpendo.*

SVCERDA vnico C. vt *Mucerda.* Perſuadet ſillabae modus. Lucillius:

Hic in ſtercore humi, ſabuliſque, fimo, atque ſucerdis.

Quod

Quod e *ſuibus*, *maribuſque* excernitur. Vulgo geminant cum Feſto, etiam Adr. Iunius.

SVCVRRA olim, quae poſt *Suburra*, Varro lib. 1. de LL. Fabius lib. 1. c. 7. Feſtus. Ex eo more *Sucurrana tribus* Feſto. Ibidem Auctores caninam duplam faciunt in *Suburra* cum Priſciano. Appiani lib. 1. Ciuilium vnica reperitur, Σοβὄῤαν ὁδόν. Feſtum audiſſe iuuerit: *Suburam Verrius alio libro a pago Succuſano dictam ait: hoc vero maxime probat eorum auctoritate, qui aiunt ita appellatam, & regionem vrbis, & tribum a ſtatiuo praeſidio, quod ſolitum ſit ſuccurrere Eſquilijs, infeſtantibus eam partem Gabinis. Indicioque eſſe, quod adhuc ea tribus per C literam, non B ſcribatur.* Indicium facit Quintilianus compendio SVC, quod priſcis *Suburram* indicabat.

SVCCIDANEAE hoſtiae a *Succidendo* per I, non E a *Succedendo*. Amplius Gellius l. 4. c. 6. Etiam in Plauti Epidico:

Men' piacularem oportet fieri ob ſtultitiam tuam,
Vt meum tergum ſtultitiae tuae ſubdas ſuccidaneum?

Manifeſtaria namque eſt ad hoſtias alluſio. Alias *Succedaneum* ſuo in ſignificatu admittendum, vti apud D. Ambroſium lib. 3. Hexaëm. c. 17. *Folia ſua ſaepe commutant: nec ea quaſi diuturna, ſed quaſi ſuccedanea praetendunt ſuae arboris pulcritudini.*

SVCVS, non *Succus* ſcribendum videtur ex Analogia, inquit Andr. Brabantus, nec vllam ponit. Mart. Delrius Notis ad Nuptias Honorij loquens de Claudiani MSS, ait in omnib. eiuſdem aetatis MSS. ſcribi vnico C. Adde Virgilij Libros antiquos. An vero Brabantus Analogiam hanc voluit vt *Lucus, Fucus, Focus. Pecus*: ſic *Sucus*? Cur non reciproca vi, vt *Muccus, Soccus, Saccus, Siccus, Coccus*: ita *Succus*? Geminitudinem Conſuetudo corroborat. Dicto ex Origine, aliquid dicere videri poſſet. Verba Donati in Eunuchum: *Succus proprie, quaſi Sugus, quem ſibi ex alimentis membra ſugunt.* Ingenue tamen fateor Antiqui Latij ſcriptionem fuiſſe vnico C. Perſuadeor, non tam Origine (nam ſaepiculae ſoboles a parente alienatur) quam veteri Conſuetudine, qua Conſonae non reponebantur. Sic veterib. Gloſſis eſt: *Sucida lana, Sucida.* Verum Conſuetudo alterum C ferruminauit. Prudentij editio nouiſſima Hymno V.

Succum lenteolo ſuggerit ebrio.

Neque rationem vllam ſuggerit Notarum farrago.

SVEVI populi paſſim recte. Nec male vetus Codex An. Senecae nobis obijcit *Suebi*. Nam apud Dionem 51. lib. Σουῆβοι, & apud Ptolemaeum Σούβοι deraſo puſillo O.

SVFFENAS vnico F Inſcriptiones variae. Sic & Feſto *Sufes*.

SVGAMBRI in lib. 2. Taciti, & 12. perpetuo tenore a Lipſio eſt, qui lib. 1. c. 6. Antiq. Lect. fidem Librorum veterum implorat. Ita Ptolemaeus, & Strabo. Elias Vinetus politioris ſcripturae vir curioſiſſimus *Sicambri* in lib. 4. Flori, nec ignorat Συγάμβρους. Sic prope Budam Hungaricam Inſcriptio:

LEGIO. SICAMBRORVM. HIC. PRAESIDIO
COLLOCATA. CIVITATEM. ÆDIFICAVERE. QVAM. SVO
NOMINE. SICAMBRIAM. VOCAVERVNT

Sugambros alios legas Iuſtini lib. 12. ad oceanum Indicum.

SVGGILLO duplicato G. Ita Origo poſtulat. Conſentius in Arte: *Interdum quaſi diminutionis ſpeciem gerunt, cum ſint frequentatiua, vt Sorbeo Sorbillo; Suggero Suggillo.* Varro lege Maenia: *Contra lex Maenia eſt in pietate, ne filij patrib. luci claro ſuggillent oculos.* Alij a Συγγιλῶ, Corrideo. Ioſ. Scaliger a *Cinnus*, & *Cyllus*, & duplices vdas affert, & G agnoſcit. Lipſius in Epiſt. 13. Senecae G ſolo, duob. LL, alijſque. Feſtus: *Suggillatum dici exiſtimant ex Graeco vocabulo, quod ea pars, quae eſt ſub collo, κυλὸν ab ijs dicitur.*

SVGRVNDIA Codices multi, & *Suggrundia* multi. Pandectae Florentinae *Sugruenda*. In B. Germani Lexico *Sugrunda* vna ſillaba minus, & exponitur ἐκδίτης. *Suggrundae* Varroni lib. 3. de RR. c. 3. *Apes enim ſubter ſuggrundas ab initio villatico vſae tecto.*

SVLLIMEM poſtponit τῷ *Suſlimem* I. Scaliger l. 1. de Cauſis LL. *At Sullimus in aëre Niſus* Georg. 1. habent plerique Codices antiqui. Veteres *Suſum* pro *Surſum*, proxime dicebamus, & ἀποκοπῇ *Sus*. Hinc *Suſtollo*, *Suſlimus*. Sed haec fuere. Quis enim ille Antaeus, qui pugnet adamantinae Conſuetudini? Conſuetudine *Suſpendas* exigitur, eſto Plauti ſit in Aſinaria:

Suppendas potius me, quam tacita haec auferas.

Pari exemplo *Suſpicio, Suſtineo, Suſcito*, ſuſum cito. Nancine ergo *Sublimis* cum B? Dic ex *Super* fieri, verſo P in B, & pax eſto. Manifeſtius ita vertitur *Super* in *Suppendo*.

SVLPHVR, non *Sulfur*, vt *Triumphus*: licet per F notet Carrion in lib. 1. Val. Flacci. *Sulpur* abſque H ſcriptionem noſtram indicat. Sic autem abſque H praefert Virgilius Carpenſis, ac Vaticanus, & Pandectae Florentinae, ſimiliter vetera Catonis monumenta teſte Victorio. Inde *Sulpurata* in L. 55. D. de Leg. lib. 3. inquit Briſſonius libro Παρέργων, & *Sulpurariae* pro *Sulphuris fodinis* in L. 52. *Si ſulpurariae*, & lib. 50. Iterum *Sulpurata*. Philoxeni Gloſſae: *Sulpur vinum*. Θῦον ἄπυρον. Vt olim *Ebor*, poſt *Ebur*. Eſt qui *Sulpur* opinetur concretum ex ὅλον πῦρ. Vtut ſit Vſu Spiritus poſcitur.

SVLPICIVS cum C, Libri veteres, Graeca Conſuetudo, Lapides Capitolini, atq. alij. Ex Capitolinis:

C. SVLPICIVS. SER. F. L. N. LONGVS

Cum T Romae in S. MARIA: C. SVLPITIO. ONESIMO

Item: SVLPITIAE. OLYMPIADI

V. *Patricius*, *Propitius*.

SVMENALIA, ſpretà retur Coelius, Liba farinacea. Scribunt alij per A *Summalia*.

SVMMANARE, non *Submanare* dixit Plautus pro *Sub manum trahere, furari*. B mutari in M tradit Priſcianus lib. 1. prolatis exemplis *Summitto*; & *Glomus* pro *Globus*. Sic & *Summanus* Vicetiae in monte Summano:

PLVTONI. SVMMANO

ALIISQ. DIS. STYGIIS

Vide *Submitto*, & ſequentia.

SVMMERSASQ. *obrue puppes* Aen. 1. Libri non pauci. Alij *Submerſas*. Vide *Submotus*.

SVMMINISTRAT Vel. Longus in Orthographia. Vide *Submotus*.

SVMMVTAVIT *adiuncti verbi primam literam praepoſitio commutauit*, inquit in Oratore M. Tullius Cicero. Quo Auctore quis a ſuperiorib. recedat? Sed anne vetuſtius, quam vt ſequare *Sumicit* pro *Subijcit*? Magiſne id χρονικόν, an χρονικόν? Id volunt in Lucillio:

Vt veles bonu', ſub vitem qui ſumicit haſtas.

SVMSI, SVMTVS, vtut ſenſerit Papirianus poſuimus ante. *V. Emtum*. Giſanius in epiſtola ob hanc ſcriptionem Victorinum nimis accuratum, & praeter aequum curioſum vocat. An ergo homines, aut mente quaſſa quaeritat, aut rationis expertes? Romae vetus Inſcriptio ad hortos Bellaianos:

SOMNIO. MONITVS. SVM

TV. SVO. D. D.

Aliae ſaepiſſimae Inſcriptiones cum P, & Beda expreſſim P flagitat. Recte Prudentium referunt Hymno IV.

Paſtis viſceribus, ciboque ſumto.

Cur ementiuntur ibidem?

Quae circumfremit, ac vorare temptat?

Hoc ineptire eſt.

SVPELLEX duplici LL contra Lapidum fidem. Item duplici PP, inquit Beda. Affirmari poteſt e Celſo lib. 19. Digeſtorum. Labeo ait Originem fuiſſe *Suppellectilis*, quod olim his, qui in legationem proficiſcerentur, locari ſolerent, quae *ſub pellibus* vſui forent. Si autem cum Turnebo quis ſentit, vnico P; alia ab Origine. A *lectis* ſcilicet, vt initio cenſerentur ea, quae *ſuper lectos*, vel cubiculares, vel diſcubitorios poni ſolerent. Tunc vnico P, & duob. LL, R tranſeunte in L prius. Certe vnicum P adhibent Poëtae. Anne voci integrae? Sic integrat Conſuetudo: Adeo vt dato ex *Sub pellib.* vocem confieri, B deteri potuit, & ſimul non mutari.

SVPERCILIA, *Cilia* I Latinorum: etſi dicuntur Graecis Κῦλα, & Ἐπικύλιον teſte Euſtathio in Odyſſ. ψ. Vnde & Κυλοιδιᾶν.

SVPERFICIO rectene pro *Superficie* Romae in aedib. Maffeiorum?

CVM. SVPERFICIO. INSVLAE

COMPARAVIT

Cur

Cur minus quam *Diluuiam* Maroni, *Diluuies* Horatio? *Praeſaepes*, *Praeſaepiam*? Cur non *Superficium*, vt *Orificium*?

SVPERGREDIOR Vſu receptiſſimum, optimumq. eſt. *Supergradior* per A ſcribunt Apuleij *Apol*, 1. & Quintiliani lib. 6.

SVPERVACVVS, SVPERVACANEVS. *Aliud* eſt *Superuaganea*, i ad Feſtum. A *Vagando*, auis epithetum.

SVPPAR duplici P, Priſcianus, & Competentia, *Supprimo*, *Suppromus*, mille talia. *Subpar* B ſillabam primam abſoluente Paſſeratio placuit, nec debuit.

SVPPENDAS *potius me*, *quam tacita haec auferas*, Plautus ἀρχαϊκῶς ſcripſit in *Aſinaria*. V. *Sullimem*.

SVPRA. vel *Supera*. Vide de priſcorum Orthographia.

SVPPREMVS duplici P, Saxis adſtrepitantibus. Ennius:

Suppreme belli, & armorum Mauors potens.

In Legibus XII. *Sol occaſus ſuppremа tempeſtas eſto*. Alij Scriptores nec pauci numero, nec dignitate imi vnico P *Supremus*. Non eſt *Supremus* a *Superior*? Vnde iſtud P ſupernumerarium? An compoſitum rentur, vt *Sublime*?

SVPTER per P, non B ſcribendum Curtius Valerianus, & Caſſiodorus praecipiunt. Haut ſocius adiungor.

SVPTILE veterib. Libris, ac Monumentis Beemanus arrogat. Romae ad S. Petri:

ADQVE. ARTE. SVPTILISSIMA

Sic eſt etiam lib. 28. D. *Suptili iuris regulae*, Vide *Optinere*. *Subtile* per B ſcriptione paſſali, & recta.

SVRDVS recte. Notiſſima Variantia Pandectae Piſanae lib. 28. *Sordus*, *mutus teſtamentum facere non poſſunt*. Ibidem ſequenti L. per V.

SVRRIPIO, non *Subripio* ad exemplum *Surrepo*, *Surrigo*, *Surrectus*, *Surrogo*. Priſcianus *Surripio* per R geminam. *Surpio* trib. relictis ſillabis ſcribit Horatius:

Quae me ſurpuerat mihi.

Alibi: *Vnum me ſurpite morti.*

Cur minus quam *Surgo*, ex *Surrigo*? Maro:

—— *Tot ſurrigit alas.* V. *Auctoritas*.

SVRRENTVM, *& pauper ſulci Cerealis Auella*, Silius lib. 8.

Lib. 5. —— *Zephyro Surrentum molle ſalubri.*

Per V, ac geminum RR. Quidam per I vnico R. *Sirentum*, quod a *Sirenibus* orta ſit nomenclatio. Plinius in ipſo promontorio *Sirenum* ſedem collocat, & Statius in *Surrento* Pollij:

Eſt inter notos Sirenum nomine muros.

Quid ſi haec dicantur adſpectu nobilitatis, & famae loco per *Sirenas* additae? Quid ſi ἀπὸ τῶν Συῤῥυέντων ὑδάτων *Surrenti* ſit vocabulum? Hic enim aquis, & amnibus omnia circumfluunt.

SVSCENSERE repraeſentauit ex fide veterum Tullij Librorum Victorius, & Philoxeni Gloſſae: *Suſcenſet*, Καλαμαίνεται, Αἰτιᾶται, Μνησικακεῖ. *Deſurit*, *Incenſitat*, *Iniuriae meminit*. Nimis hoc a Conſuetudine alienum, Faërno placuit. *Suſcenturio*. Ego cum vulgo *Succenturio* praetulerim, & *Succenſeo*.

SVSIS, SVSA neutricum paſſim obuium. Sed & ſic, & *Suſae* varianter a D. Hieronymo ſcribitur in 8. & 9. Danielis caput.

SVSSPICIO, SVSSPICOR non ſcribo: & ſi vtrimq. a *Suſum*, ſiue *Surſum*, Priſcian. l. 1. Ab eodem *Suſtineo*, *Suſpendo*, *Suſcito*: non a *Sub*, quod Caſſiodoro ſedit. V. *Suſum*.

SVSVM pro *Surſum*, Priſcianus lib. 1. Cato, Pandectae Flor. Amplectitur Briſſonius perſuaſus a *Sus* ductum *Suſum*. Ita fere ſemper in MSS. Varronis inuenit P. Victorius: in quo tamen excudendo ſui ſe temporis Conſuetudinem ſecutum profitetur.

SVVERTIT, SVVOLVIT, Marius Victorinus. Nimis hoc delicatum. Aude *Subuertit*, *Subuoluit* prorſus effari.

SYCOPHANTOR quatuor omnino ſillabis exaratum eſt in Plauti Trinummo. At Palmerius in Spicilegijs quinque *Sycophantior*.

SYDON. Errato puerili in hanc vocem inuaſit Y Graecum in Euſebij Chronicis. I ad Pontacum virum agentem, quod agit, literatiſſime.

SYLLA. Nam *Sulla* antiquius eſt teſte Caſſiodoro, & exinde cum Romani a literis Graecis alieni, libenter V pro Y enunciabant. Itaque *Phruges*. *Purrus* dixere, Cicero in Oratore. *Purrum*

ſemper Ennius, nunquam Pyrrham, Vipatefecerunt Fruges, non Phryges, ipſius antiqui declarant Libri, *Ratione nititur. Nec enim Graecam literam adhibebant: nunc autem etiam duas. Surla*, vt habet Inſcriptio Caere: D. M. SVRIAE. SACRVM, aliae item non paucae. *Muſia, Tumpanum, Aſſurius, Sulla, Purrhus, Polupoſus* Pandectae Flor. obijeiunt Briſſonio Παρ. lib. ſingulari. Nummus vetuſtus *Erucina, Calumna, Lacruma, Sulla, Cordula*, Hermolaus in Plin. lib. 4. c. 5. At Cicero ſuperius ſignificat aetate ſua cum Graecae literae magno in honore eſſe coepiſſent, Graecam literam Y eſſe receptam, vt diceretur *Phryges, Pyrrhus*. Adde ex Similitudine *Sylla*. Verum Capitolini Lapides a Verrio ſcripti aduerſantur. Grauis auctoritas: Ciceronis grauiſſima. Addo Papirianum: *Y Graecorum nos in quibuſdam in V conuertimus, vt Cymas, Cumas: Cyminum, Cuminum: in quibuſdam non vertimus, vt Syria, Syriacus, Symbolum, Sycophanta.* Mar. Victorinus in Orthographia: *Quae voces Z literae ſonum exigunt, eas per Z ſine vlla haeſitatione debemus ſcribere: & quae per Y, potius, ſicut exigit ratio, per Y, quam per V, vt Eutychus, Hylas, Sycophanta*, Feſtus. *Eſtypae ſcalpturae* Plinij lib. 37. c. 10. Et in omnibus hiſce Manutius mecum. *Silla* etiam I Latinorum admittit Vinetus in An. Senecae lib. 3. vt *Satira* Caſaubonus ad Perſium. Vide *Syllaba*. Donatus in Hecyram: *Syra: Sura veteres legerunt V pro I ponentes: vt Muſia, Surta.* Atque vt haec vel auctoritate virorum tantorum, vel Conſuetudine corroborata non adſpernor: neſcio qua lege ſubeuntia ſcribantur in Prudentio I Latiari:

—— *Stigio caput extulit antro.*

Phiſicorum dogmata, Chlamidem, Amiclis, Babylonis, Aditis Jouis, Sibilla, Charibdis, Phrix, aliaque prope infinita delicate affectata, ineptius inarata. V. *Supercilia.*

SYLLABAM, SYLLAM, MYSERAM, PROXYMVM dicebant antiqui deſiderio literae, quae media eſſet V inter, & I, atque adeo, quae ipſo I eſſet pinguior, & exilior V. *Sed nunc Conſuetudo paucorum hominum ita loquentium euanuit, ideoque voces iſtas per I ſcribite*, inquit Mar. Victorinus. Sic *Epicides* in Verrinis I Latiari conſtanter, cum Graecanicum Originem repoſcatur, Ἐπικύδης ex Ἐπικυδής. *Tybris* olim ſcriptum ex Ὕβρις teſte Seruio: poſtea *Tibris*. Vide ſparſim Volumine hoc ſecundo *Aemilius* ex *Aemylius*, *Allobroges*, *Satira*, *Lacrimae*, *Amintas*, *Ancile*, *Bebricium*, *Bybliotheca*, *Cataphriges*, *Clipeus*, *Silua*, *Siluius*. *Stilus*, *Stipes*. *Sylla*. *Diſyllabus*, *Triſyllabus* diuertunt: quod in his Latium non variauit. *Biſyllabum* autem, quia Latini peculium ſuum id voluere, libentius etiam I Latiari ſcripſerim. Quid quod Graeci ipſimet τὸ Y in I vertunt: Etymologus: Παρὰ τὸ Κρύβω κριβὰς, κὴ ἀκριβὰς τροπῇ τȣ̃ Y εἰς Ἰῶτα, Ἀφροδίτη ex Ἀφροδύτη, *Ammodites* ex Ἀμμοδύτης. *Apud Romanos vſque ad Auguſti tempora non ſcribebatur Y* Iſidori teſtimonio lib. 1. Orig. c. 4. At voces, ſillabaeque ante Auguſtum fuere. Vox ipſa *Sillabae*, cum literae naſcerentur, atque in nodos alligarentur, connata eſt. *Syllaba* autem primario vſu eſt *Comprehenſio*, ſeu *Coniunctio*, vt in illo, Ζωνάς τε συλλαβὰς πέπλων.

SYMAETHVM mediam occupante diphthongo ex Thucydide lib. 6. Strabone lib. 6. Scylace Caryandeno in Periplo, Plinio lib. 33. c. 48. Deprauati ſunt Silij Italici Codices plerique omnes delapſa diphthongi parte priore. In Vibio, & plerîſque Latinorum Exemplaribus I Latiari ſcribitur, qua ratione infinitas verborum corrupta eſt, & in legem ijt ſcabies. Vibius in omnibus tribus iſtis ſillabis a Graecis abit ſcripto *Simetus*: Graecis *Symaethus*, quae triplex mutatio tolerabilis nihilominus.

SYMBOLVS, SYMBOLA, SYMBOLVM, Plautus Pſeudolo: *Date ergo iſtum ſymbolum.* Ibidem: *Symbolum: quem ſymbolum? qui a milite allatus eſt. Symbolum* Terentius Andria: *Symbolum dedit, coenauit.* Aliud longe eſt *Symbola*: bardis idem. Plautus Curculione: *Symbolorum collatores apud forum piſcarium.* Omnia Y Graiorum. Papirianus: *In quibuſdam non vertitur* [Y in V] *vt: Syria, Cyriacus, Symbolum, Sycophanta.*

SYNGRAPHVS, SYNGRAPHA, SYNGRAPHVM. *Syngraphus* Plauto in Aſinaria: *Agedum iſtum oſtende, quem conſcripſiſti ſyngraphum. Syngrapha*, Ciceroni de Aruſp. reſponſis, Aſconio, Senecae, vulgo. *Syngraphum* in Aſinaria: *Scitum ſyngraphum.*

SYNODVS Y Graecanico, abſque Spiritu medio. Licet enim vetuſſimi ſcripſerint χθὲς, τεῦς, paria: aeuo limatiore rario haec euanuit: quare nec a Latinis eruditis tranſſcribi debuit. Nec Lapides pono ante mentes. Similiter *Exodus*, non *Exhodus*. Quod *Methodus* ſcribatur, cauſa non obſcura eſt: Adſpiratio namq. T afficit, afficiebatque in primigenio Μέθοδος. Sed ijdem Graeci non ſcribunt Ἔξόδος, neq. Σύνοδος: cur id faciant Latini? Manutius adſpirat: mirari libet, non ſequi. Feſtus nihilominus ſcribit *Perihodus*. An hoc a Feſti manu? Quis praeſtet? Laudatur & in *Tribodite* Varro: an & hoc παράγραμμα?

SYRACVSAE. Silius lib. 14. *Ipſa Syracuſae patulos vrbs inclyta muros.*
Paſſim ita. *Syracuſa* ἑνικῶς ſcripſeris e Diodoro lib. 4. Διὰ τὸ συνορίζειν αὐτὰς τῇ Συρακούσῃ: *Quod ipſae finitimae eſſent Syracuſae.* V. *Syracuſius.*

SYRACVSIVS vnico S Maro Ecloga 6.

Prima Syracoſio dignata eſt ludere verſu.

Silius lib. 14. *Quique Syracoſia reſonant Helicone Camoenae.*

Theocritus: Εἰς ἀπὸ τῶν πολλῶν εἰμι Συρακοσίων. Idem Συρακόσσαις.
Herodianus geminat teſte Etymologo Συρακούσσιος. Ipſe Pindarus in primogenio Κλεινᾶν Συρακοσσᾶν θάλος Ὀρτυγία: *Inclytarum Syracuſarum germen Ortygia.* Nonnus lib. 9. Dionyſ.

Νῦσος ὅτι γλώσσῃ Συρακοσσίδι χωλὸς ἀκούει:
Audit enim Claudus lingua Syracoſſide Nyſus.

Lib. 41. Aliter: —— Ὑγρὸν ὕδωρ Συρακοσσίης Ἀρεθούσης.

SYROS Curtij lib. 6. legi ſubterraneis pro ſpecubus, idq. Modiana in editione. Praue. Et qui in Exercitatione 31. Iulij Scaligeri ſcripſerunt, vbi de Tritico: *Namque in Syris ſtipatum non corrumpitur*, auctoris ſententiam diruerunt minus adſecuti, & Columellae, Plinijq. ac aliorum, vel neſcij, vel male ſecuti. Plinius lib. 18. c. 30. per I Latij recte: *Vtiliſſime tamen ſeruantur in ſcrobibus, quos Siros vocant, vt in Cappadocia, & Syria.* Columella lib. 1. c. 6. *Vbi puteorum in modum, quos appellant Syros, exhauſta humus editos a ſe fructus recipit.* Demoſthenes Philippica 4. Ὑπὲρ δὲ τῶν μελινῶν, καὶ τῶν ὀλυρῶν τῶν ἐν Θρακίοις σιροῖς: *Pro milinis, & olyris, quae in Thracijs ſiris ſunt.* Rurſus περὶ τῆς ἐν Χερρον. Ἐν τοῖς Θρακίοις σιροῖς: In *Thracijs ſiris.* Vbi Scholia: Σιρὸς, ὁ λάκκος· τοὺς θησαυροὺς, καὶ τὰ ὀρύγματα, ἐν οἷς κατετίθεντο τὰ σπέρματα, σιροὺς ἐκάλουν οἱ Θρᾶκες, καὶ οἱ Λίβυες, ἃ νῦν φοσσία ἰδιωτικῶς. *Sirus, ſcrobs. Theſauros, & foueas, in quibus ſemina deponebant Siros vocauere Thraces, & Afri, Foſſas proprie nunc dicimus.* Eadem Heſychius. Scribit Ammonius Atticos I breuiare: etſi legendi Conſuetudo tendat. V. Etymologicum, vbi: Εἰσὶ δὲ ὀρύγματά τινα Σιροί: *Sunt autem ſcrobes quaedam Siri.* Iteratque.

SAXONI FINIA
A SECRETIS.

SANCTIORIS *Concilij quod Mercurius quidam ſis, animatior ad te adeo, Vir Ornatiſsime. Mercurij res eſt*, Orthographica *tractare, quorum pars tibi excutienda tranſmittitur, quaſi politiſsimo viro, atque ab ipſa Pallade ad omnem literaturam, & rerum tractationem ficto: Sic ante luſtra octo animo praecepi. Ac certe quantarumuis curarum capax pectus tuum indies eniteſcit cum totius Concilij, & virorum eminentiſsimorum vero iudicio. Sed praeter haec tua ſingularis me pridem cepit humanitas, qua illicefactus, conatus ſum te meis cohoneſtare chartis. Te igitur ne* Taedeat *de* Taeda *diſputare, quod vbi factum erit*, Tarſum *te cum Bellerophonte ablego: exinde in* Trinaciae Tauromenium. Taxica *ne attingas, nec* Telchinas, Teſca, Thenſaurum, Thyaſum, Teſiphonem, Tonſricem. Tharſomeno *ne* Tinguere, *nec* Thymbri. *An potior* Tigrix, *aut* Thermodoontis *vnda?* Tecolithum *perpende.* Tectoſagos *ſi viſes, cape* conſertum Tegimen: *ſi veheris, vel quadrigis; aureo* Timone *vehi fas.* Tarentum, Terentum *diſsepara.* Tera *Manutij retractanda.* Thalea *non diſpliceat, cuius ope per literarum* Hunc theatrum, *vel cothurnatus ambules.* Thebas *ſeruauit Alexandrus M: tibi* Thebe, Mycene, Thermae, Sena, Aphydna ἱκανῶς *ſeruentur. Venanti* Theridamas, Therimadas, Thous *ſeruiant. Poſtilla te in* Timolum, Tomarumue Traſer, *ſi lubet, ſi ſcandis, ne* Tituba, *neue in cacumine* Tremeſce: *ibi* Trophaeum *fige: ne* Triumpum *velis.*

TRA-

TRACTATVS DECIMVSNONVS.

T

TABLINVM Plinio, Feſto, & Apuleio. Vitruuij quidam Codices l. 6. c. 4. *Tabulinum*, quod improbat Proportio ipſa Pafleratio arbitrante. Nec enim *Figulinum*, ſed *Figlinum* duntaxat dicitur. Vitruuius autem in 6. *Tabulinum, ſi latitudo atrij erit pedum viginti*. Cur minus, quam *Tabulins ager* apud Liuium lib. 37? Certe Baldus legit, refertque ex Varrone de Vita PR: *In Tabulino, quod Menianum poſſumus intelligere, tabulis fabricatum.*

TAEDET cum Ae. Indicat Cicero, vbi *Pertiſum* Antiquitati concedit, vt *Iniquum* ex *Aequo*. Manutius addit Libros, & Saxa. Vide *Pertaeſum*, & Feſti ſeriem in *Taedulo*. Biuocalem abolet, ridetque I. Scaliger in l. 7. de Animalib. c. 4. *Taedium* eſt languor animi ſuſpenſi mora, inquit. Τῆλον fuit *Longum* antiquis: vnde *Telum*, & *Tela* & *Muſtela*, & *Tedium*: vt ne fruſtra laborent ſcribere cum diphthongo, inquit. Acutula diuinatio: parcior, & iniqua finitio. Eſt enim *Taedium* quoque cum animus non ſuſpenditur mora. Repulſam patiuntur preces: inde *Taedium*. Tibull. l. 1. Eleg. 4.

Sed te ne capiant, primo ſi forte negabit,. Taedia —— Georg. 4.

Si te tanta meae ceperunt taedia laudis.

Hiccine animus mora ſuſpenditur? Suſpenditur in his Aen. 4.

Mortem orat: taedet coeli conuexa tueri.

Lib. 10. *Inde vbi tot traxiſſe moras, tot ſpicula taedet Vellere* ——

Haec omnia per *Moleſtum*, & *Moleſtiam* recte exponantur. Malo Tullianis haerere veſtigijs, quam confidentis audaculam ſequi diuinationem, etſi iuuare poſſim Proportione mutantium literarum *Deucalion*, *Leucarion*: ſic Τῆλε, *Tedium*.

TAEDA in antiquis Libris reperias. Neque diſplicet ex 4. caſu Δᾷδα rectum naſci. Sic *Hybrida*, *Hebdomada*, *Cratera* quarti caſus adiutante Conſuetudinis patrocinio ſeſe in rectos induunt. Iuuat & ſignificantia, Virgilius lib. 4.

Si non pertaeſum thalami, taedaeque fuiſſet.

TAETER diphthongo ex Virgilio Carpenſi, & Saxis exſcribit Manutius, & eſt in Nonij editione nouiſſima παρισιῶσι. At Aen. 7.

Qui Tetricae horrendas rupes, moremque ſeuerum.

Sed anne a *Taeter Taetricus*? Tum deciduam vocalem ex diphthongo factam oporteat. *Teter* autem vel abſque biuocali vbique priorem tendit: *Tetricus* vbique remittit.

TALASSIO, non *Thalaſſio*. Plutarchus in Pompeio: Ἐβόων θέοντες ἅμα Ταλασίῳ· τῷ χαρίεντι, καὶ γνωρίμῳ τις ἦν ὁ Ταλάσιος. *Clamabant inter currendum cum Talaſio. Erat autem Talaſius e gratioſis, & notis vnus.* Hanc Plutarchus cauſam probabiliſſimam retur. Vide Feſtum, vide Photium in Bibliotheca, Varronem, Seruium. Alij a Θάλασσα Spiritu indito *Thalaſſio*, nec inconcinne, nec inepte, & Liuij lib. 1. adſpirant huic voci.

TAMDIV, QVAMDIV per M, non per N.

TAME pro *Tam*, veteres apud Feſtum.

TAMINIAE. Vide *Amineae.*

TAMISIVS GEMINVS, & *Taniſius* per N ancipiti ſcriptura in Suetonij, ac Ciceronis Libris. Apud Senecam epiſt. 93. *Tamuſij* per V in ſecunda edente Lipſio.

TAMPHILVS nomen Conſulis anno V. l. quingenteſimo ſeptuageſimo tertio per T, non P inchoata prima ſillaba.

TANAQVIL, Liuius, alij. *Tanaquilis* in recto Plinius lib. 8. c. 48.

TANFANA DEA, non *Tancfana*, vt vulgarijs ineſt Codicib. Tacit. l. 1. Volunt a *Fano* vocem ortam, & *Tan*, quod quid ſit, ariolantur.

TANTO OPERE ſectim e Tullianis tabulis antiquiorib. repraeſentauit. P. Victorius. Paſſim nec male, *Tantopere* conſertim.

TAPOSIRIS Aegypti vrbs ab Oſiridis τάφῳ vocata: Graecis Ταπόσιρις.

TANTVS. Vide *Quantus.*

TAPES, TAPETVM tribus ſillabis, & quatuor *Tapetium* agnoſcit Fl. Soſipater lib. 1. Calpurnius Ecloga 6.

—— *Melior viret herba tapetis.*

Maro: —— *Tapetibus altis.*

Item: *Inſtratos oſtro alipedes, pictiſque tapetis.*

TAPSVS Salluſtio, Silio. In Thucydide l. 6. Θάψος, & Stephano. *Aſperat* & Caeſar de bello *Africano*. Vide Strab. l. 17. Iſidor. lib. 14. Orig. c. 6.

TARACINA ortu ſpectato vnico R ſcribetur, & Latij veteri Conſuetudine C leni. Deformatum eſt ex Τραχεῖα· Τραχινὴ καλουμένη πρότερον, *Dicta prius Trachina*, inquit Strabo lib. 5. apud quem modo litera itriens dupla, modo ſimpla eſt. Τραχεῖα ab aſperitate rupium, quibus impoſita, vt in Belgio *Aſpricollem* nominant. Plutarchus in Mario: Ταῤῥακίνῃ. Cum E *Terracina* non aeque probi commatis. Vnico R Heſychius: Ταρακῖναι, ἔθνος, ἢ πόλις: *Taracinae gens, aut oppidum.*

TARAS Epiri fluuius Sequeſtro: Ouidio *Tyras:*

—— *Nullo tardior amne Tyras.*

Item Plinio lib. 4. c. 2. Τύρης Herodoto lib. 4.

TARCHONDIMOTVS iugatis vocib. Praue diuellunt. Lucan. lib. 9.

Cum Tarchondimotus linquendi ſigna Catonis.

Dio lib. 41. per O tribus ſcriptis ſillabis Ταρκονδομότου. In decimo Geopraphiae Ταρκονδίμεντος, *Tarcondementus*. In Antonio Plutarchi Ταρκόνδημος, *Tarcondemus*. Superioris Ciliciae fuit regulus.

TARDITAS, TARDITIA, TARTITVDO: Plautus Poenulo:

Podagroſi eſtis, ac viciſtis cochleam tartitudine.

Accius Diomede: *Multa omittuntur tarditia, ac ſecordia.*

TARQVINIVS quatuor ſillabis rectius. Aen. 6. Maro:

Vis & Tarquinios reges ——

Ouid. in Faſtis: *Natus, ait, regis, Tarquiniuſque vocor.*

Alij & vertunt ſillabae ſecundae modum, & *Tarquinus* recte ſcribi ſomniant. *Tarquinius* priſce, *Tarquitius* nouiter etiam ante Ciceronem ſcriptum reperit varianter Vinandus Pighius Annal. lib. 2.

TARSVS, non *Tharſus*, Ciliciae opidum. Ita Graeci cuncti, & Solini Codices abſque Flatu. Paſſim in D. Auguſtino aſperatur, & in pſalmo 47. Praue: ſi Ioſepho credimus lib. 1. Antiq. in quo tot paene capitum diuerſae ſectiones, quot editiones: Θάρσος γὰρ Θαρσεύς. οὕτω γὰρ ἐπικεκλῆτο τοπάλαιον ἡ Κιλικία. Σημεῖον δέ. Ταρσὸς γὰρ παρ' αὐτοῖς τῶν πόλεων ἡ ἀξιολογωτάτη καλεῖται μητρόπολις οὖσα, τὸ τοῦ Ταῦ πρὸς τὴν κλῆσιν ἀντὶ τοῦ Θῆτα μεταβαλλόντων. Latine: *Tarſus enim Tharſeis. Sic enim olim Cilicia vocabatur. Argumentum eſt. Tarſus enim apud eos metropolis eſt ciuitatium omnium memoria digniſſima. Siquidem Tau pro Theta mutant.* Ioſephi poſtrema minus adſequor, neque cum his Dioniſij conueniunt,

—— Μέσσην διὰ Ταρσοῖο ἰόντος.

Ταρσὸν ἐϋκτιμένην, ὅθι δή ποτε Πήγασος ἵππος

Ταρσὸν ἀφεὶς χώρῳ λίπεν οὔνομα, τῆμος ἀφ' ἵππου

Ἐκ Διὸς ἱέμενος πέσεν ἥρως Βελλεροφόντης. Latine:

Mediam per Tarſum euntis: Tarſum bene ſtructam, vbi quondam Pegaſus equus vngula amiſſa loco reliquit

quis nomen, quando ex equo vi Ionis incitatus eccidit heros Bellerophontes. Prior autem vocalis eſt E Eratoſtheni, alijſq. teſte Stephano *Terſus.*

TARTESSVS geminante ſibilo Liuius, Silius Italicus, quis non? Ariſtophanes in Ranis: Ταρτησία μύραινα: *Tarteſia Muraena.* Appianus Ibericis: Ἡ νῦν Καρπησσὸς ὀνομάζεται, *Quae nunc Carpeſſus nominatur.* Appiani igitur aetate *Carpeſſus* per K ſcribebatur. Heſychius: Ταρτησσὸς, πόλις περὶ τὰς Ἡρακλέους ςήλας: *Tarteſſus, ad Herculeas columnas vrbs.*

TAVROMENIVM πενταςυλλάβως crebrius: Ταυρόμενον τετρασυλλάβως antiquius, & compoſitionis ratione poſcitur παρὰ τὸ ἐν τῷ Ταύρῳ μένειν, ſiue Τὸ ἐν τῷ Ταύρῳ μένον *Tauromenon.* Non ſola metri lex Ouidium ad eam ſcriptionem compulit, vti viſum Cluuerio literatiſſimo. Faſt. 4. *Himeraque, & Didymen, Agrigentaq. Tauromenonque.*

Silius lib. 14. *Taurominitana cernunt de ſede Charybdin, a Tauromeno.*

Ea re ὀρθογραφικώτερον ſit *Tauromenitana.* Ita per E Seneca epiſt. 78.

TAXICA, TOXICA. Plin. l. 16. c. 10. *Sunt qui & taxica hinc appellata dicant venena, quae nunc toxica dicimus.*

TEATE leniter, ac leuiter Silio:

——— Magnumque Teate, trahebat. Item Plinio.

TECOLITHVM *memorem iuſto cognomine dictum,*

Qui lapides renum tritus; potuſque reſoluit.

Priſcianus Periegeſi, primore non aſperata. Dicitur enim παρὰ τὸ τήκειν λίθον *a Tabefaciendo lapillo.* Aëtius Τηκόλιθος, & Dioſcorides. Plin. etiam lib. 37. c. 10. *Tecolithos ... calculos frangit, pellitque.* Hyc eodem Plinij capite probe ſcribitur altera gemma *Hexecontalithos* ſolo T vltimo adſpirato, quod fit in *Chryſolithus* quoque.

TECTOSAGI, Geographi omnes per C: per V *Teutoſagi* omnia Auſoniana Exemplaria. *Tectoſages* Plinio lib. 3. c. 5. Melae lib. 2. Iuſtino lib. 32. Liuio l. 38. *Tectoſagae* rarius Vincti teſtimonio. Sed nota e Stephano: Τεκτόσαξ ὡς Ἱέραξ, ἄσφαξ. Τεκτόσαγες, ἔθνος Γαλατικόν Εὔρηται Τεκτοσάγης ἐνθάδε, καὶ Τεκτοσάγαι. ὡς γὰρ Καππάδοξ, Καππαδόκης, οὕτω Τεκτόσαξ, Τεκτοσάγης. *Tectoſax, vti Hierax, Aſphax. Tectoſages, gens Galatica. Reperitur Tectoſages rectius, & Tectoſagae. Quemadmodum enim Cappadox, Cappadoces: ſic Tectoſax, Tectoſages.*

TEGILLVM *cuculunculum*, Feſtus a *Tegendo: Tigillum a Tigno*, paſſim.

TEGVMEN, TEGIMEN, TEGMEN: TEGVMENTVM, TEGIMENTVM, TEGMENTVM ſcibitur probe a probis Auctorib. Aen. 3.

Conſertum tegmen ſpinis ———

In antiquis pleriſque Codicib. *Tegimen.* Metamorph. l. 3.

——— Tegumen direpta leoni Pellis erat ———

In Longobardico, & Mediceo *Tegumen* per V. Aen. 7.

——— Lupi de pelle galeros

Tegmen habet capiti ———

Priſcianus lib. 4. conciſione facta agnoſcit. Agnoſcit & D. Auguſt. libro de Gram. *Tegimen, Subtegimen.* Vide *Subtemen.* Sic *Integumentum, Integimentum.* Feſtus: *Supercilium dicitur, quod ſupracilium ſit, id eſt, integimentum oculi ſuperius.* Sic varie *Termentum* Feſto, quaſi *Terimentum*, cuius prior vocalis abſorbetur in *Detrimento, & Intertrimento. Regimen* ſimiliter Silio, & *Regimentum* Ammiano lib. 25. *Regimenta perito rei gerendae ductori conſummando iuueni porrexiſti.*

TELCHIN rectiſſime. Ex his ſeptem elementis praeter L. & I omnia varietatem notham admittunt *Tilchin, Thelckinus.* Noti *Telchines* e Strabone lib. 14. & Euſtathio. Heſychius: Θελγῖνες, οἱ Τελχῖνες: vbi Θ in prima pro T, Γ in medio pro Ch. Alterum praeſtantius.

TELEBOAE abſque ſpiritu. Apollodorus lib. 2. Τάφιον, ὃς ᾤκισε τάφον, καὶ τοὺς λαοὺς τηλεβόας ἐκάλεσεν ὅτι τηλοῦ τῆς πατρίδος ἔβη. *Taphius, qui Taphum condidit, & populos Teleboas dixit, qui a patria procul ierat.* Vides Originem. Sic ſcriptum Heſychio, Euſtathio, Straboni, Silio, Maroni. Praue cum H *Theleboae* in Amphitruone recenſente Duza, & Annalibus Taciti lib. 4. Item apud Statium, & Auſonium. V. Euſtath. in Odyſſ. γ.

TELMESSVS vtraque per E Pompeio & Plinio: Graecis fere *Telmiſſus* tertia exeunte in I. *Telemeſſus* quatuor ſillabis Ariſtophani in fabula, quae τελμισσῆς inſcribitur.

TELVM. V. *Homullus.*

TEMO AVREVS. Metamorph. l. 1. Veteres Gloſſae per I: *Timo*, ῥυμός.

TEMPE, TEMPEA. Iul. Solinus:

Vos quoque, qui reſono colitis cana tempea coetu.

Vt Ἔπεια, Μίλια, τείχια, quae in duas quoque ſillabas contrahuntur.

TEM-

TEMPERI per E in ſecunda Plautus, & veteres pro *Tempori*. Ex quo *Temperius* tam ſcribi recte poteſt, quam *Temporius*. Ouid. Metam.

—— Modo ſurgis Eoo Temporius coelo ——

Apud Scaligerum in lib. 8. Ariſt. de *Animal*. c. 15. ſcribitur per E *Temperius*.

TEMPESTA pro *Tempeſtiua* ſcriptum abrupte, Feſtus.

TEMPLVM, ac immiſſu ſonorae V *Tempulum*. Neapoli Inſcriptio:

CVRATOR. TEMPVLI. Apud Plautum *Extempulo* ſaepius.

TEMPSA *a Graecis Temeſe dictum*. Plinij nota eſt lib. 3. c. 5. Apud Homerum:

Ἐς Τεμέσην μετὰ χαλκὸν ——

Tameſam aeris cauſa.

Vno loco legit Stephanus de Vrbib. per E in altero Ἐς Τεμέσην. Eadem Plinio Strabo notat lib. 6. *Tempſanus ager de Brutijs captus erat*, Liuius lib. 34. Pauſanias in Eliacis ſaepius οι gemino.

TEMPVS VTRVMQ. Maroni. Veteres Gloſſae: *Timpus*, Κρόταφος, I priorem integrante ſillabam.

TENERVM, & luxatis ſemiſonis *Terenum Sabinorum lingua Molle*, Macrob. lib. 3. c. 18. Vtique ἀπὸ τοῦ τέρενος, ex quo Τερενόχρωτες, & illud peruagatum: Τέρενι δὲ χρωτὶ ψῦχος πολεμιώτατον. *Tenero corpori frigus res inimiciſſima*.

TENSA inadſpiratione. Diomedes lib 1. *Tenſam deorum vehiculum, non Tentum dixerunt, ne verbum turpe ſonaret in ſacris*. Sic Feſtus, ſic Pedianus, Manutius, Muretus, Rhotius. *Thenſam* cum H Seruius in l. 1. Aen. ἀπὸ τοῦ θεῶν, cui ſuffragatur I. Scaliger, is nimirum, cuius a vulgi *ſen. cta eſt pagina gyro*. Titinnius Naſiterna:

Vende thenſam, atque mulos.

Hoccine a Titinnio, an a librario? Fauet Plutarch. in Coriolano: Ἵππεῖς γὰρ ἑνὸς τῶν ἀγόντων τὰς χαλωμένας Θήσας. Male reſcribunt Θήνσας: nam Graeci τὸ N ante Σ omittunt a Latinorum more alieno, Κλήμης, Οὐάλης, illi: Latini, *Clemens, Valens*. Ὁρτήσιος, *Hortenſius*, talia. Neq. placet in Plutarcho ex H. Stephani editione Θήσσας. Ful. Vrſinus in Ciceronem aſperat, & Gloſſae H. Stephani: *Thenſa*, ἅρμα θεῶν.

TEMPTO quibuſdam in Libris, & Saxis. Orthographiae ſentes. Nihilominus Faërno placuit *Temptare*.

TERAPNE ἐντικῶς ſpiritum deſiderat aſperum Θεράπνη: Sed & πληθυντικῶς Θεράπναι, vt Ἀθήνη, Ἀθῆναι. Vide *Thebae*, & Latine *Therapne*. Videſis noſtra Siliana, ac de veterum Orthographia.

TERCENTI ponit Paſſeratius ex Plauto, Cicerone. *Tricenti* Agroetius: *Triceni de tricentis dices*, inquit: *Trigeni de Triginta*. Quae incorrecta opinor, & caſtiganda ad Maronis regulam. Aen. 7.

Aſt Ilua trecentos

Inſula inexhauſtis Chalybum generoſa Metallis.

Triceni de trecentis.

TERCENTVM coibiliter aliquoties apud Maronem omnis generis, caſus.

Tercentum ſonat ore deos ——

Trecentum relegat in barbariam Manutius. *Trecenti* quoque recte. Plautus Milite:

Trecentae poſſunt cauſae colligi.

TEREBINTHVS τετρασυλλάβως, leui deflexu a Τέρμινθος. Corrigenda igitur omnia Latina Exemplaria, quib. eſt Y Graiorum, vel ipſius Maronis lib. 10.

Incluſum buxo, aut Oricia terebintho.

TERENTVS, TERENTVM Campi Martij pars eſt. Per E. At in Val. Flacci, Cenſorini, Feſti, & aliorum Libris varie. Per A fere veteres Codices, & S Zoſimus, quos ſequi nolim. *Tarentum* aliud in extrema ora Italiae. In nouiore Papinij editione cuncti interpretes per *A*.

TERMENTVM. Plautus Bacchidib. *Non Pelides termento aeque fuit*. Feſto: *Terimentum*.

TERMES, TARMES recte. ſed ſignificatu ſunt admodum diſſita. V. Scholia Horatij de priore. de vtroque Feſtum.

TERON Maronis, Silijque Codices perpauci, ijque vitioſi. Scribe cum aſpero *Theron* apud Silium lib. 2. Sic Pindarus, Diodorus, Herodotus, Aelianus, Θήρων, Ouid. Metam. lib. 3. pro cane: at nomen vnum idemq. eſt. Rurſum l. 16. Silius: Et *Theron potator aquae* —— Maro lib. 12. Macrob. lib. 1. Satur. c. 20.

TERRA

TERRA gemina litera irricente. A Latinae linguae cunabulis in hoc aeui conſpirauit in eam ſcriptionem literatorum vniuerſitas. Aldus Manutius lib. 4. vnico R a *Terendo*, Auguralium librorum teſtimonio ſubnixus, quorum librorum Varro meminit lib. 2. de LL. teſtaturque inibi ſcribi *Teram* cum vnico R. Iuuari poteſt e Feſti *Terento*, *quod eo loco ara ditis patris in terra occultaretur*. Verum reflectere oculos debuit Aldus in veterrimum conſonas non geminandi morem, cui paruerunt Augurales Libri. Productionis cauſa geminationem a Poëtis inuectam cauſatur: abnuimus, & ἐυφωνίαν obtendimus. Sic *Serranus a Serendo: Sicinniſtae* ἀπὸ τοῦ κινεῖσθαι. *Nummus* ἐν τῷ νόμῳ: *Nummus* enim lex contractuum: *Garrio* ex Γαρύειν. *Narus* vnico R, *Narro* duobus quod ortum ex altero. Cui vero vnquam ſcriptum *Mediteraneum*? Omnibus *Mediterraneum* duobus RR. Sic *Terra*. Alioqui cuicui mos veterum ſonoras non geminandi adlubeſcet, nullas vnquam, ſi Muſis placet, ſonoras componat.

TERVNCIVS recuſat ſcribi per T. Repugnat Origo. Varro lib. 4. *Teruncius a tribus vncijs dictus, quod ſit libellae quarta pars*. Feſtus: *Teruncius, quod vnciarum ſit trium*. Tertio de Finib. Cicero: *Interit enim magnitudine maris Aegei ſtilla muriae, & in diuitijs Croeſi teruncij acceſſio, non Teruntij*. Sic & *Nouuncium*.

TERTI pro *Terſi* ἀρχαϊκῶς. Cato de liberis educandis: *Circumtonſi, terti, atque vncluli. Vti, Merto, Pulto* Comicorum.

TESQVA, TESCVA, TESCA. Poſtremum Varro lib. 6. de LL. ſcribit quaſi *Tueſca a Tuendis* ſacris: ſunt enim *Teſca* quaſi ſacrorum, ſeu templorum nemoroſa propugnacula. Sic per C Feſtus. *Teſqua* Libris priſcis Torrentius arrogat, quibuſcum vulgi Conſuetudo conſentit. Vide *Coquus, Sequutus, Arcuus, Teſcua* praeferunt Iſidori editiones. Parum plauſibiliter. Non enim in talibus ſic iunguntur C, & V, quemadmodum Q, & V. Acron Sabinam vocem adſcuerat. *Teſqua interpretantur, alij Tuguria, alij loca praerupta, & aſpera*, inquit Iſidorus lib. 15. c. 12. & apud Feſtum M. Tullius, Gloſſarium: *Teſqua, ſiue Teſca*, κατάκρημνοι, καὶ ῥάχεις, καὶ ἐρημοτόποι. Interpretatio poſtrema Varronem tuetur. Editione in altera: *Teſqua, ſiue Teſcua*.

TESTICVLARI, aut *Teſtilari*. Vide Feſtum.

TETRARCHA, TETRADARCHA dupliciter nomina ſunt figurata a recto Τετρὰς, & ab obliquo Τετράδος. Ad Atticum: *Qui praedia tetrarchis dederunt*, ſaepiusq. & apud Lucam Apud Demoſthenem in 3. Philippica: Τετραδαρχίας καθίστησι, *Tetradarchias conſtituit*, indicio eſt alibi Τετραδάρχης ſcribi: etſi modo exemplum mihi non ſuppetit.

TETRICVS nulla biuocali, quod plerique peccant. Nam Iſidorus lib. 10. Etymol. a *Tetrico* monte Sabinorum oriri vult, quo biuocales abſunt. Silius lib. 8.

Ac Tetricae comitantur rupe cohortes.

TEVCER, TEVCRVS Ioanni Mario c. 16. Vide Tractatum de *Variantia*.

TEVTA per T Illyrij regina. Polyb. lib. 2. Per C *Teuca* Plinio lib. 34. & Polybij interpreti Perotto. In antiquis Codicib. Plinij *Teucana* ſillabis tribus. Apud Iornandem *Teutana* tribus etiam, ſed per T.

TEVTONI, non *Teutones*, inquit Andreas Brabantus. In Mariano Trophaeo:

QVARTVM. CONSVL. TEVTONORVM DELEVIT

Inque Mariana hiſtoria Paterculi lib. 2. *Cimbris, ac Teutonis*. & inibi proxime: *Genſque exciſa Teutonum*. Plutarchus in Mario: Τεύτονας ἐκδέχεσθαι. Item Ὀνομάζοντες τοὺς Τεύτονας, Τεύτονοι. *Vtrumque* igitur: & vtrumque agnoſcit ad Pomponium Barbarus, addito eo in tractu *Teutonarios* eſſe. Et Plinius lib. 4. vtroque modo.

THALEA, THALIA permittit Origo: nam biuocalis in alterutrum Latine vertitur: in his, & his vocib. tamen ſic, aut ſic Vſu, Auctoritate, aut ratiuncula qua praeualente. *Thalea* eſt in Romano Virgilij Codice, & Seruio placet. *Thalia* per I Conſuetudo ſibi depoſcit.

THALEM *talento non emam Mileſium*, Plautus Capt. Cicero 3. de Orat. *Hi omnes praeter Mileſium Thalem ciuitatibus ſuis praefuerunt. Thaletem* alij.

THAMYRIS, THAMARIS, THAMYRVS, THAMVRVS in alijs, atque alijs Virgilij Codicib. Θάμυρις, Heſychius.

THEATRVM ex Θέατρον. At Romanis vernacula vocabula tribuit Curius Fortunatianus lib. 3. *Hunc theatrum* (vnde ſcribendum ſit *Theater*, aut *Theatrus*, vt *Candelaber, Candelabrus*) *hunc prodigium*.

THEBAE, THEBA, THEBE ἑνικῶς. Plautus Amphitruone:

Haec eſt vrbs Thebe.

Seneca: —— *Miſeranda Thebe.* Priſcianus Periegeſi:

Qui veterit, claraeque colunt ſub moenia Thebes.

Apol-

Apollonius: —— Ἀπόργυτος δ᾽ ἔτι Θήβη.

Idem: Θήβης Τριτωνίδος ἐκγεγάασιν.

Heſychius: Θήβα, πόλις Βοιωτίας. Atque ita Thebani ipſimet. Nonnus Baſſaricῶn lib. 5.

Ἀγυιάτιδος ἐκάλεσσεν ὁμώνυμον ἄστυ Θήβης.

Alibi: Αἰγυπτίης ζὸ Θήβης. Stephano Θήβη. Euſtathius notat ad Catalogum: Θήβη, Θῆβαι, Κρήτη, Κρῆται, Μάλεια, Μάλειαι: *Thebe, Thebae, Crete, Cretae, Malea, Maleae.*

Statius Thebaidos 10. —— *Perituraque Thebe.*

In octauo: *Viue ſuperſtes, ait, diraeque ad moenia Thebes.*

Sic quae hodie proſtant Exemplaria. Verum Aldus Manutius legit *Thebae a Theba*, quod fulcio ex 1. Oda Iſthmiorum:

Μᾶτερ ἐμὰ τὸ τεὸν χρύσασπι Θήβα:

Mater mea Theba ſcuto aureo.

At cunctis Libris abſque aperto ſole litem mouere non eſt meditati. V. Tractatum III. de nominum Variantia. Sic Ἀθήνη. Ἀθῆναι. *Athene, Athenae:* & Palladis honori, nequa mulier, Ἀθήνη diceretur, datum ſcribit Euſtathius. Nonnus lib. 24.

—— Ναιετῆρα θεοκρηπῖδος Ἀθήνης:

Habitatorem Deo fundatae Athenes.

Neque hoc loco Sext. Empiricus praetermittendus lib. 1. aduerſus Mathematicos c. 7. Ἀθῆναι γὰρ λέγονται πληθυντικῶς, ἡ μία πόλις, καὶ Πλαταιαί, καὶ πάλιν, καὶ Θήβη ἑνικῶς, καὶ Θῆβαι πληθυντικῶς, καὶ Μυκήνη, καὶ Μυκῆναι *Athenae namq. dicuntur pluratiue, ciuitas vna cum ſit, & Plateae: contra Thebe ſingulariter, & Thebae pluratiue:* etiam *Mycene*, & *Mycenae*. Πλάταια Homer. in Catalogo, Athen. lib. 4. *Mycene* Aeneid. 5.

Argolicoue mari deprenſus, & vrbe Mycene.

Vbi Aldus legit *Mycena*. At Maro Homerum eſt ſecutus:

—— Πολυχρύσοιο Μυκήνης: *Opulentiſſimae Mycenes.*

Maronem Silius Italicus:

Ante Agamemnoniam gratiſſima tecta Mycenen.

Neque tamen *Mycena* diſpunxero. In Priapis: *Iunoni Samos, & Mycena diues.*

Mycena diues, & Homero. Πολύχρυσος. Scribe igitur Calabri lib. 6.

—— Οἱ δὲ Μυκήνην Ω. κεον ἐυκλίαιον pro Ἀχλίαιον. Quam tamen incorrectam ſcriptionem olim, quod potuit, enarraui. Φρέγελλα, Φρεγέλλας Graecis: *Phregella, Phegellae.* Solinus: *Leuctrae non obſcurae.* Diodoro, ac Demoſtheni Λεῦκτρα. *Leuctra. Senae* paſſime Polybio l. 2. Σῆναι. *Aphydna, & Aphydnae.* Notat Strabo 9. Ἀφίδναι, Ἀφίδνα per I. Stephanus, Τάφραι, Τάφρη ἑνικῶς. Idem Stephanus, *Thermae.* Silius lib. 14.

Litora Thermarum priſca dotata camoena.

Polyb. l. 1. Θέρμη. *Anagnia patris* Silio: in hiſtoria Eccleſiaſtica Ἀναγνίαι. V. *Mylae, Fidenae, Mycenae.* Quibus conſignatis reperio apud Claudium Salmaſium in hiſtoriam Auguſtam enotatum *Terracenam, Terracenas, Thyanam, Thyanas, Melitenam, Melitenas* ex veteri Tabula.

THEMISTOCLES. V. *Agathocles.*

THEODAS, an *Theudas* ſcribendum Actorum 5. c. vana eſt diſquiſitio. Vtrumque rectiſſime. Poſterius ſcribitur craſi Ionica. Sic *Theognis, Theugnis.* Eius in opuſculis:

Ὧδε δὲ πᾶς ἐρέει· Θεύγνιδός ἐστιν ἔπη.

Sic dicet quiuis: Theugnidos haec epea.

Eadem forma *Theodoſius, Theudoſius*, Θεοδόσιος, Θευδόσιος, Θεόκριτος, Θεύκριτος, Θεοδώριχος, Θευδώριχος. Rectiſſime tamen, & Librorum conſenſu legas apud Claudianum, & Sidonium *Theodoſius:* vbi male curioſi reponunt *Theudoſius.* Si Homero, Theocrito, alijs quamplurimis Θεός, θεοί pro moniſyllabis ſunt: cur eadem συνίζησις non valebit in *Theodoſio?*

Claudian. *Theodoſij pacem laturi gentibus ibant.*

Etymologus: Θευδᾶς ὑποκοριστικὸν τοῦ Θεόδωρος: *Theudas diminutione Theodorus.*

THEODORICVS vero, ſeu Θεοδώριχος quianam per Ch, cum videatur ſcriptum oportuiſſe *Theodoricus* ex Θεοδώρικος, vt amat fieri in huiuſmodi paragogis? Reſpondet Etymologus: Τροπῇ τοῦ Κ εἰς Χ, ὡς Ὀλυμπικὸς, Ὀλύμπιχος, καὶ Πατρικὸς, Πάτριχος. *Verſo C in Ch, vt Olympicus, Olympichus, Patricus, Patrichus.*

THEODOSIVS. V. *Theodas.*

THERAMNAE, THERAMNE, THERAPNAE. Stephanus Θεράμναι. Pauſanias in Laconicis Θεράπνη, Plutarchus Θεράπναι. Iſocrates in Helena: Ὅτι δὲ καὶ νῦν ἐν Θεράπναις τῆς Λακωνικῆς. Statius Thebaidos III. —— *Apollineaſque Therapnas.*

THE-

THERIMADAS *Oreſitrophus haeſit in armo* lib. 3. Metam. Ouid. Vereor, vt ſcribendum ſit *Theridamas*, vt ſillabae inuicem permutent ſedes, ſitque *Ferarum domitor*. Cani valenti, ac generoſo nomen apprime conueniens. Alterum iſtud *Therimadas* explicarionis egentius eſt, abſtruſius, ac paene violentam requirit expoſitionem: vt *Therimadas* ſit, qui in feris perſequendis, & fatigandis *ſudat, madetq.* quod a laude canis praecellentis, quales fere omnis illa turba, quae Actaeonem diſcerpſit, procul abeſt. Exponi queat etiam *Therimadas* ab effectu, *Ferarum ſudor*. Neque id alienum. Paene par digladiatio apud Plinium lib. 36. c. 20. & lib. 37. c. 10. legendum ſit *Androdamas*, an *Andromadas*, quod in Indice MS. reperit Salmaſius. Eſt cui probetur *Andromadas*? Dicat, *Virorum ſudor*: quod repugnante inſigni duritie eo tundendo vſque viri delaſſentur, & *madeant*. Et quanquam rectius eſt *Androdamas*: ferri tamen ſecunda per A ſcripta poteſt, vt ſit ab Ἀνδρὸς ἀδάμας, Ἀνδροδάμας. Cum enim non ſit ſuapte ingenio *Adamas*, hominum imbecillitate videri poteſt *Adamas*, qui idcirco *Androdamas* dictus eſt.

THERMODOONTIS quinque ſillabis apud Maronem Pontanus qui ſcripſit, alijq. errarunt. Eſt enim ſecunda longa. Ouid.

Et tu foeminae Thermodon cognite turmae.

Graecis Θερμώδων. Scriptum igitur oportuit *Thermodontis* quatuor ſillabis, vti in Q. Calabrum monui. Vetus Liber Valerij Flacci lib 4. praefert quatuor ſillabis *Thermodoon*, & infiniti MSS. Virgilij, quos ſe vidiſſe iactat Carrion. Similiter Priſciani editio a Ceporino, item Ouidij, qui corriguntur a Cioſano Italo literatiſſimo. Quod ſi Carrion oculis vidit infinitos MSS. vidit infinitam errorum ſegetem. Addit Carrion: *Etſi enim Seruius ibi Synaereſin agnoſcat, & Apollonius ſcripſerit ἐπὶ ϛόμα Θερμώδοντος, poteſt tamen ω μέγα corripi, ſi Dorum more in ο μικρὸν vertatur.* Atqui non poteſt in O μικρὸν verti, refragatur Conſuetudo, & ſiquis Liber ita praefert, eſt ab indocti manu, ne dicam illiterati. Quaſi vero ω μέγα quodlibet in O μικρὸν vertatur. Neque quid fieri poſſit, ſed quid factum, diſpiciendum eſt. Neque inficior earum vocalium vicarium vſum. Papinius lib. 1.

——— *Magnique Phoroneos inclyta fama.*

Quaſi Φορωνεός, non Φορωνεως. Idem 2. Siluarum:

Longos Orpheos exuit dolores.

Flaccus in 1. *Noſtrique Euryſtheos haec ſunt.*

Martial. lib. 14. *Flet Philomela nefas inceſti Thereos, & quae.*

Scio Theocrito verſos tali modo incuſatiuos pluratiuos. Idem in Θερμώδων minime concedo. O maiuſculo ſcripſere Apollonius, Apollodorus ex eo, Suidas, alij.

THERMOPYLAS P non aſperato ſcripſere Diodorus, Thucydides, Iuſtinus, quis non? Iouianus lib. 2. de Adſpiratione adſpirat in medio *Thermophylas* abſque adſenſu noſtro. Si fieret a φύλη longior eſſet paenultima. A πύλη eſſe norunt omnes, qui hiſtoriam eminus ſalutarunt. Prima autem adſpiratur orta ex Θερμῷ, & hoc ex vetere θέρω, vnde θέρος, θερμαίνω.

THERON. V. *Teron.*

THERSANDER, THERSANDRVS. Aen. 2.

Therſandrus, Stenelusque ruunt ———

V. *Nicander.*

THESAVRVS, non *Thenſaurus*. Flauius Caper monet abſque N ſcribendum, quod elementum iſtud in locum virgulae longulae, quae vocalis tentae nota fuit, ſubſtitutum ſit manu τοῦ ἀμυήτου. Hac etiam macula deuenuſtantur Pandectae Florentinae, ac veteres Inſcriptiones, Librique Manutio nominati. Adde Capro Donatum in Eunuchum Terentij, qui etiam inſinuat quoſdam eum N ſcripſiſſe. Origo repugnat Θησαυρός. At Origine? ſi non ſpreta, certe incurata Latini multis N indidere vocabulis (V. *Sedetant*) etiam *Thenſaurus* nonnullis vt ſcriptitatum ſit; quam aeruginem politior aetas deterſit.

THETIS, & *Tethys*, Θέτις, Τηθύς. Significationis Variantia ſcriptioni variae conſequitur. *Tethys* priore T non aſperato, priore vocali producta, & Y Graecanico, Oceani ſoror, & coniux Iliad. Ξ.

Ὠκεανόν τε θεῶν γένεσιν, καὶ μητέρα Τηθύν:

Oceanum, patremque deorum, & Tethyn matrem.

Valerius Flaccus lib. 2. ——— *Cum palmis Tethys grandaeua, ſinuſq.*

Martialis: *Et quem ſupremae Tethyos vnda vehit.*

Thetis primo elemento Th, ſecundo vocali breui: ſecunda ſillaba per T lenius, & I Latiare, Achillis mater quae Homero millenis locis Θέτις ἀργυρόπεζα, *Thetis argenteis pedib.* Catullus:

Tene Thetis tenuit pulcerrima Neptunine?

Heſychius: Θέτις, ἡ μητὴρ Ἀχιλλέως, καὶ ἡ θάλασσα· ἡ δὲ γῆ λέγεται Τηθύς: *Thetis Achillis mater, & mare: Tellus autem dicitur Tethys.* ἐπεχα.

THIASVS I Latiari, non *Thyaſus*. Maro:

—— Thiaſos inducere Baccho.

Euſtathius in Iliada ρ: Παρὰ τὸ θεῖος γίνεται ἀποβολῇ συνήθει τοῦ Ε, ἢ παρὰ τὸν Σίον, ἤτοι θεόν. Eapropter Etymologus: Ὤφειλε διὰ διφθόγγου γράφεσθαι: *Debuerat ſcribi diphthongo.* Eapropter apud Heſychium Θείασος poſcit ſeries. Heſychius: Θίασος, χοροῦ σύστασις, ἢ συλλογος, καὶ τὸ φιλὸν πλῆθος, ἔσθ᾽ ὅτι δὲ, καὶ τὸ βακχικὸν, ἢ ἑσμὸς γυναικῶν. *Thiaſus chori ſtatio, aut conuentus, & lenior multitudo, quandoque Bacchica, aut mulierculorum agmen.* Scribendum hoc nominis per I pridem animaduerſum Brodaeo in Euripidis Bacchas. Domitius per Y ἀπὸ τοῦ θύειν, quod eſt *Impetum facere*, me non plaudente.

THOLVS. Gloſſae: *Tholus*, τρικλίνη. Θόλος Heſychio, & Etymologo, qui quid ſit, edocenter aperiunt. Maro in 9. *Suſpendine tholo ——*

Papinius 1. Siluarum: *Quod coleris maiore tholo ——*

Martialis: *Et Cybeles picto ſtat Corybante tholus.*

Tolus abſque H in pleriſque Auctorum locis, non ratum eſt: ne quidem apud Iſidorum lib. 19. Vide Baldum virum accuratiſſimum libro de Vitruuianorum vocabulorum ſignificatione.

THORIVS cum Aſpero Spiritu ex Nummorum dictamine.

THOVS Metamorphoſeωs lib. 3. mirot, cum Origini debita videatur ſcriptio *Thos* ex Homerico Θῶες, neque V inſerendi legitimam cauſam videam, commodeque verſui ſcribi potuit:

Et Thos, & Cyprio velox cum fratre Lyciſca.

Porro ab hoc genere ferae canis nomen ſumi potuit, vt *Lyciſca* a *Lyco*, ſiue *Lupo*. Heſychius: Θῶς, εἶδος θηρίου λύκῳ ὅμοιον. Verum apud Ouidium non eſt Homericum iſtud animal: ſed ex Θοός, *Celer* (qua ex re aptiſſime cani nomen inditur) Θοῦς, *Thous.* Agnoſcit enim Etymologus Γόος, Γοῦς, Θοὸς, Θοῦς. Talium vero finalitas apud Latinos potius per Vs ſcribitur. Plinius lib. 37. c. 10. ex Πάγχροος, *Panchrus fere ex omnibus coloribus conſtat*, gemma eſt. Ibidem: *Trichrus ex Africa nigra eſt: ſed tres ſuccos reddit, a radice nigrum, medio ſanguineum, ſummo candidum.* Sic Aeneide ſecunda, *Panthus Otriades* ex Πάνθοος, ac paſſim *Cataplus*, ex Κατάπλοος. Quare eſto *Thous* diſyllabum, & *Pirithous*, *Hippothous* in eodem Ouidio ſillabis quatuor.

THRAECES pro *Thraces* apud Feſtum, & *Thraecia*, *Thraeces* in Aemylio Probo ſaepiſſime inuentum notat Giſanius in Lucretium, & Fruterius lib. 1. Veriſimilium. *Thraeces gladiatores* apud Feſtum, & in Philippica ſecunda *Thraecias ſicas* reponit Salmaſius notis ad Capitolinum. *Thraeces, quam Thraces*, inquit *magis frequentauerunt Auctores Latini.* V. *Thrax* poſt *Tranio.* Vide Etymologum in Θρᾷξ.

THVLE per V melius: eſt enim Dionyſio, Straboni, alijs Θούλη. In Romano tamen Virgilij Codice *Thyle* reperies, apud Arnobium lib. 6. alibique. Sic *Thurij*, & *Thyrij*.

THRASYMENVS lacus Silio, Liuio, paene omnib. adſpirate. Straboni lib. 5. ἡ Θρασυμένη λίμνη. Apud Otoſium per V legas *Thraſumenum*, vt *Sylla*, *Sulla*, καὶ ψαμμακοσιογάργαρα. *Tharſomenum*, pro *Thraſumeno multi Auctores, etiamſi eſt in eo transſmutatio, vindicauerunt.* Quintilianus ait lib. 1. c. 5.

THVTHEMOSIS Euſebio Aegypti rex. Victorianum exemplarium *Thomoſis*: Oiſelinum *Tuthemoſis* non adſpirata prima conſona: aliud *Tuthimoſis*: apud Ioſephum lib. 1. contra Appionem ex Manethone Τέθμωσις: quandoque Τμῶσις: Petauij Codex *Thitmoſis*: in alijs *Tutmoſis*, *Tumoſis*, *Themoſis*.

THYAS, *vbi audito ſtimulant trieterica Baccho*, Aen. l. 4. Eſt *Bacche*. Heſychius cum acceſſione I Θυάς, βακχίς: vt Ἀρπυιά. Idem Θυιάδες, μανιάς. Vt in Virgilio: ſic in XII. Thebaïdos Papinij:

—— Quales Baccheа ad bella vocatae Thyades amentes ——

THVNNVS Latini veteres ſcriptitabant, τῷ Y nondum donato iure Quiritium. Poſtea *Thynnus*, ſexcentis Plinij locis. Giſanio etiam *Thinnus* placet manuſcriptorum aduocatione.

THYMVS, THYMVM varianter. Dioſcorides l. 3. Θύμος γιγνώσκεται ὑπὸ πάντων: *Thymus omnibus notus eſt*, & ſcriptio per Vs: per Vm Horatius: *Grata carpentis thyma per laborem.*

THYNVS deciſum ex *Bithynus*. *Thynam mercem* ſic euoluit Acron. Sequar? Cur non a *Thyino ligno*? Vide *Thyinum*.

THYI-

THYINVM, θύινον ξύλον Straboni lib. 4. & Septuaginta interpret. ex *Thyia, vt Harpyia.* Vide Plin. lib. 13. c. 16. Theophraſtus lib. 5. hiſt. Plant. c. 5. Τὸ δὲ θύον, οἱ δὲ θύαν καλοῦσι. *Thyon aliqui, Thyan alij vocant.* Incorrectus videtur Propertius lib. 3. Eleg. 5.

Sed Thyae thalamo, aut Oricia terebintho.

Rectius *Thyiae*. Verum multis Homer. Exemplaribus Macrobij, Plinij deſit τὸ I. V. Gorraei Definitiones.

THYMOETES Aen. 2. Euſebij Chronica. Peccant Libri, & Membranae, quib. ſubiecta: *Tymoetes, Timotes, Thymetes, Thimetes, Thimotes, Thimoetes, Timoeces, Chimoeces, Thymoetes, Timetes.*

THYBARENI non probantur, ſed Hermolao Barbaro *Tibareni* I Latiari in Plin. lib. 6. c. 4. Adſtrepo ſecutus Priſcianum in Periegeſi.

THYBRIS. Θύμβρις, ὃς καὶ Τίβερις, Stephanus. Plin. lib. 3. c. 5. *Tiberis, antea Thybris appellatus.* Dionyſius Afer:

Θύμβρις ἐΰῤῥείτης ποταμῶν βασιλεύτατος ἄλλων.

Thymbris belle fluens, fluuiorum rex.

Aen. 8. Maro: —— *Immani corpore Thybris,*

A quo poſt Itali fluuium cognomine Thybrim Diximus ——

Quidam ipſum regem violentiſſimum fuiſſe circa fluuium illum graſſatorem: vnde illi nomen ariolantur παρὰ τὴν ὕβριν. *Ab iniuria.* Vnde Ouid. 2. Faſt.

Tiberim merſus Tiberinus in vnde Reddidit ——

Ergo Iſidori verba ſane intellige lib 13. c. 21. Orig. *Tiberis in cotidiano ſermone: Tibris in verſu dicitur,* plurimum id amat in verſu eſſe. Imo Elias Vinetus *Tibris* tetur crebrius. Retruſior eſt Varronis memoria lib. 4. de LL. *Fuerunt, qui a vicino regulo Veientium Dehebri dixerunt appellatum primo Debebrim.* Cui proxima eſt illa Stephani nota: Τίβερις ποταμὸς Ἰταλίας, ἔνθα ἡ Ῥώμη. *Tiberis Italiae fluuius, vbi Roma.* Itaque ex Vſu magis eſt I Latiari ſcribi *Tiberim, Tiberina oſtia, Tiberinum, Tiberium, Tiberiadem.* Quam formam placitam video Lambino, Sigonio, Paulo Manutio in Liuio, Car. Stephano.

THYREA Achaiae locus Plin. lib. 4. c. 5. Papinio *Thyre*:

Et Lacedaemonium Thyre lectura cruorem.

Solinus: *Vbi quondam fuere Thyrae, nunc locus dicitur.* Vtrumque agnoſcit Stephanus.

THYRSVS cum H, & Y, Heſychius: Θύρσος ῥάβδος, βακτηρία βακχική. *Thyrſus, virga, baculus bacchantium.* Lucretius:

Percuſſit thyrſo laudis ſpes magna, meum cor.

Inde Θυρσοπλῆγες, οἱ ἐν τοῖς βακχείοις ἐνθαζόμενοι.

TYRRENVS vbi non? *Turrhenus* per V, I. Scaliger c. 26. lib. 1. de Cauſis LL. A *Turribus* proprio inuento dictos volunt, quas Graeci Τύρσεις, & Τύῤῥεις. Vox Pindaro bene cognita, & Heſychio. V. *Sylla, Lacrima, Clypeus,* ſimilia prius diſcuſſa.

TIARA. Virgilio ſcribitur —— *ſacerue tiaras,* Herodoti imitatione. Vide Heſychium.

TIBVR I Latij, ita Priſcianus, & Coelius. Quibuſdam libris *Tybur,* & *Tyburtum,* mendoſe. Ouidius: *Inde ſuburbano clarus Tiburte triumpho.*

Τίβουρα. Τιβουρῖνος, Stephanus, apud quem Nicanor ſcripſiſſe ſcribitur: Τίβυρα, Τιβυρῖνος, & καὶ ἀναλογώτερον, *Tibura, Tiburtinus ex Analogia, paulo magis eſt,* inquit. Plinius lib. 16. c. 44. *Tiburtes quoque Originem multo ante vrbem Romam habent.* Solin. c. 8. Ouid. Faſt. 4.

—— *Iam moenia Tiburis vdi.*

Aeneide 7. *Tiburtia moenia.* Aen. 11. *Tiburtus.* Gell. lib. 9. c. 14. *In Tiburti bibliotheca.*

TIFATA per F lego apud Feſtum, & Silium l. 12. etſi videtur a Τίφος, quod Apollonio lib. 1. eſt ὁ χάδυδρος τόπος. *Tifata* Feſtus *Ilicета.* Vide.

TIGRIS, & *Tigrix* per X in veteri Inſcriptione, vt *Priſtis, Priſtix.* Ὄρυς, Ὄρυξ. *V. Palat.* Priſcis quoq. ſcriptum Τίγρις. & Πίγρις teſte in Dionyſium Euſtathio, qui vetera iurat Exemplaria. Origo דגל. Initio namque lentum eſt aquarum agmen, vt pigrari videatur: poſt fluuius celeriſſimus, vnde *Tigri* nomen paulo diuerſum rei non prorſus eiuſdem.

TILLIVS, Cimber Caeſaris percuſſor, non Tullius. Libri priſci, Graeca Conſuetudo, Seneca 3. de Ira.

TIMOLVS, TMOLVS. Ouid. *Deſeruere ſui Nymphae vineta Timoli.*

Quo loco inſcite Cioſanus *Tmoli* tuetur, quem refutat

Seneca Oetaeo: *Hoſtes Timoli Lydium fonit narum.*

Neque poëtica haec eſt epembole: ſed *Tmolus* ex poëtica caede reliquum factum eſt. Euſtath. in Catalogo: Τίμωλον γὰρ αὐτὸν ἡ πολλὴ γλῶσσα τῶν ἐγχωρίων καλεῖ. *Timolus frequenti incolarum ſermone vocatur.* Stephanus: Τύμωλος, οὕτως ὁ Τμῶλος κατὰ ποιητικὸν σχηματισμόν: *Tymolus, ſic Tmolus poëticum in morem.* Y habet, poſcitque ſeries ordinata. Strabo lib. 13. c. 14. Τμῶλος conciſe. Valdius Plin. lib. 5. c. 29. *Tmoli montis, qui ante Timolus* appellabatur; ac ſi Plinij aeuo, quod ignorare non potuit, *Tmolus* diceretur. En quanti Ortographia Stephano, Plinioq. fuerit, vt in tanta, tamque varia ſcriptorum mole, non eos fugerit ſcribendae vocis huius accuratio. Olim quoque D capitalis fuit huius vocis litera, quam vocem nonnulli finiunt per ο ποιητικώτερον, ἢ ἑλληνικώτερον? Cioſanus ſupra Libris quibuſdam *Thimolus* cum Th arrogat.

TINGVERE Pandectae Fl. conſtanter cum V. Modius in lib. 14. Silij Italici, Carrion alibi, pluresque nouatores iam V cupienter amplectuntur, vt *Tingo* extinguant non ſine flagitio. Nam Priſcianus lib. 10. *Tingo, vel Tinguo.* Diuerſius Fl. Caper: *Tingere, non Tinguere dicendum eſt*, inquit. Ei ſe iungit Beda, & Auctor incertus lib. de Orthogr. Huc nos inclinat Origo, Τέγγω, *Tingo*, E in I verſo, vt olim *Teberis, Tiberis.* Velius Longus quoſdam memorat *Diſtingo* ſcripſiſſe abſque *V* quod a *Tingo* componi ſint opinati: ipſe interim *Diſtinguo* per *V* mauult. Malim quoque *Aequore tingi* Metam. 2. Heſychius: Τέγγει, βρέχει, ὀχλάζει, ῥαίνει: *Tingit, madidat, humigat, rorat.*

TINTINNABVLVM, Ἐξαίρεσις, Κωδώνιον. Ita per duplex NN Gloſſae. Ortum eſt ex *Tinnio* repoſita prima ſillaba.

TIPHERNVM quibuſdam ex Codicib. vt non moueo: ſic in pleriſque Plinij, Liuij, Silij *Tifernum* per F mihi praeſtabilius. Ortum videtur ex Τῖφος, & ἔρνος.

TIPHIS cum I Latiari in vltima inceſtatur. Orpheus Argonauticis:

Ἀμπυκίδην Ἴδμονα, κυβερνητῆρά τε Τῖφυν. Val. Flaccus l. 1.

Aſſidua Tiphys vultum laſſatus ab Arcto.

Lib. 5. —— *Fatis tibi Tiphy negatum* *Parthenium* ——

Heſychus: Τῖφυς... ὁ τῆς Ἀργοῦς κυβερνήτης: *Tiphys, Argus rector.* Seneca Medea:

Auſus Tiphys pandere vaſto. *Carbaſa ponto.*

TIPVLA in Plauti Perſa: Duza in notis *Tippulae* gemino P. Varro Bimargo: *Vt levis tipula Lymphon frigidos tranſit lacus.* Nugiuendulus eo non intellecto repoſuit Praefatione mea in Silium *Stipula.* putidiſſime. Vide Feſtum.

TIRO. Si per Y *Tyro*, ac ſi a *Tyrus*, prior correpta ſit: Ouidius autem protraxit in Amorib.

Multaque tironi non patienda feret.

Ita Libri, & Saxa, quibus in priori editione Manutius haeſit: in altera maluit ſe vnius vetuſtae Inſcriptionis anguſtijs circumſcribere, & *Tyro* reſcribere. At cum aliorſum ſit voculae modulus, & Pontaci momenta ex Euſebio Petauij, & tribus MSS, & Taciti editio me diuertant a Manutio, rectius putem I Latinorum ſcribi. Ne omittam multa olim per Y exarata, poſtmodum I Latiari exculta: ſi modo illud vnquam per Y: opinor enim ab exercitatione, & fatigatione, ſeu ἐκ τοῦ Τείρεσθαι nomen oriri. Exercitatis enim κάματος ἀκάματος.

TISIPHONE cum I in prima, abſque Daſea. Errato duplici Iouianus lib. 2. *Theſiphone.*

TITARESIVS, TITARESVS. Quinque ſillabae ſcribuntur in Catalogo:

Οἳ δ' ἀμφ' ἱμερτὸν Τιταρήσιον ἔργ' ἐνέμοντο.

Qui circa amabilem Titareſium poſuere domos.

Heſychius: Τιταρήσιος, ποταμὸς Ἠπείρου: *Titareſius, Epiri fluuius.* Idque ἀκριβῶς Pintianus complectitur in lib. 4. Plinij c. 8. *Titareſus* 4. ſillabis in 6. Lucani:

Defendit Titareſus aquas ——

TITIBAT, & *Titubat*, Philoxeni Gloſſae.

TITIVS cum *Ti* Libri, Saxa literata, Plutarchus.

TITORNVS in vulgarijs Lexicis non placet; ſcriptum oportuit *Titormus* cum M ex Euſtathio in Odiſſ. ε. & Athenaeo.

TITVLVS, non *Tutulus.* Τιτθός, *Titus, Titulus*, Τίτυλος, Τίτλος, ex quo ἐπιτιτλοῦσθαι. pro quo barbaries inuexit *Intitulari*, qua ſcabie Bergagnius Minorita ſuam infecit Approbationem, quo ſibi Reuerendiſſimi titulum ſumeret. Heſychius: Τίτλος, πλοχίον ἐπίγραμμα ἔχον. Sed & *Tituli* quaſi *Tutuli a tuendo* milites Feſto. Romanorum militiam ſcimus honoratiſſimam: inde milites honorati, id eſt. *Titoi*, & *Tituli.* Ex quo

Ingentes trepidare Titos —— Perſij Satyra.

Deinde

Deinde vetuſto more *Tatuli* dicti, vt *Piſſumus, Proxumus* Plauto, ac Priſciano. *At pro Inſcriptione* cuiuſuis rei, aut honorifica nominis acceſſione haurdum aliter quam *Titulus* legi, primam obtinente ſedem vocali tertia. Nonnus Panopolitanus in Paraphraſi:

Γράμμα, ὅπερ χαλίνοι Λατινίδι τίτλον ἰωῇ.
Ἦν δὲ σοφῷ χαλάμῳ πεποιημένον ——

Hoc eſt: *Scriptum, quod Latina lingua Titlum dicunt, erat ſcito calamo inaratum.*

TMARVS, TOMARVS aeque recte, certe integrius Plin. lib. 4. edente Gelenio, Straboni, & Stephano τρισυλλάβως Τόμαρος. Apud Stephanum, ſi mendo vacat, Τμάρας etiam cum A in vltima. In Ecloga Maronis octaua quidam legunt:

Aut Tmarus, aut Rhodope ——

V. Pierij notam. Heſychius: Τόμαρος, τὸ ἐν Δωδώνῃ ὄρος.

TMOLVS. V. *Timolus.*

TOLISTOBOII, Stephano Τολιςόβιοι: Eratoſtheni primo Galaticων Τολιςόβωγιοι.

TOLLENONES, vel *Tollones.* Pithoeus lib. 2 Subſec. c. 17.

TOLVTIM vnico L, ſiue quaſi *Volutim*, quod viſum nonnemini: ſiue, quod amem, cum Varrone, ſit a *Tolo*, ſiue *Tulo*: *Ita* ille in Modio, & rurſus apud Nonium in Gradarius:

—— *Atqui gradu tolutili*
Te medius, quam tute molliter vectus cito relinquat.

Similiter *Tolutiloquentia*, qualis Pindari, *numeris fertur lege ſolutis.*

TOMYRIS Maſſagetarum regina, omnium optime abſque H, & Y. Deteriora *Thamaris, Tamiris, Tamris, Thomyris.*

TOMOS nominandi caſu. Ouidius paſſim, & hoc loci:

Inde tomos dictus locus eſt; quia fertur in illo
Membra ſoror fratris diſſecuiſſe ſui.

Stephano Τομεύς.

TONDO, TVNDO diuerſae rei ſunt. Aen. 6.

Immortale iecur tondens ——

Quod Calaber poſt Homerum dixiit:

—— Κεῖρε δ᾽ ἀεὶ αὐτὸς ἧπαρ ἀεὶν ἀεξόμενον ——

Tundo, Ferio, Quatio.

TONITRA, an *Tonitrua* dici debeant, diſſident, inquit Fl. Soſipater lib. 1. Poëta nunc oblitus:

—— *Tonitrua nundum Horrificant* ——

Tonitrum, Philoxeni Gloſſae, aliae *Tonitruum.*

TONITRV, TONITRVS. Val. Flaccus lib. 1.

Terrificique ruunt tonitrus —— Lucret. lib. 7.
Seu tonitrus, ac tela Iouis, praeſaga notauit.

TONSILLAE Ciceroni de Diuinatione, & vulgo. Chac. in Iſidori MSS. legiſſe ſe adſeuerat abſque N *Toſillas*, addito ex Feſto *Tonſillam* eſſe palum deſolatum, Deminutione ſcilicet a *Tonſa*. At medicorum filij, phyſicique norunt, quid in homine *Tonſillat*. Excerpta de Gloſſar. paulo diuertuntur: *Tuſillat*, Παρίσθμια. *Tonſam* habes Aeneid. 5.

TONSTRIX addito T Eutychi lib. 1. Martial. Epigr. 17. lib. 2.

Tonſtrix Suburrae faucib. ſedet primis.

Ibidem: *Sed iſta Tonſtrix* ——

Ex eo ſcribendi genere figurauit Cicero *Tonſtriculas*. Romae in Muſeo Card. Carpenſis:

SEXTIAE. L. TERTIAE
TONSTRICI

Hoc idem firmatur ex paragogo *Tonſtrina*. Priſcian. l. 4 *Tonſtrix, tonſtrina.* Item tradit ſcribens in Virgilium, vbi & *Defenſtrix* profert e Ciceronis Timaeo. Chariſius tamen l. 1. *Inſtitut.* tollit T *Tonſrix, Foſrix, Curſrix*, cui Manutius adhaeret. Cuius ratio: quia foeminina iſta accreſcunt beneficio vnius conſonae. Prae quib. Priſciani nota placet in Virgilium: *Debuit Tonſrina abſq. R. eſſe, niſi Sonoritas coëgiſſet.* Tantundem dic de *Tonſtrix* V. *Eſdras, Redhalo.*

TOPAZIVS, olim *Topazius*, Stephanus: Διὰ τοῦ ξ δὲ ἐγράφετο πρότερον. Eſt enim Troglodytica vox auctore Plinio lib. 37. c. 8. ſi modo non eius cortina fallax. Sic ille: *Topazin enim Troglodytarum lingua ſignificationem habere quaerendi.* Vide caetera. Scribitur & ſillaba minus *Pazium*. Heſychius: Πάζιον, ὃ καὶ τοπάζιον, λίθος πολύτιμος. *Pazium, quod & Topazium, lapis precioſus.* Orpheo quoque ſillabis tribus: Κλείονται θνητοῖσι θυηπολίῃσι τόπαζοι.

Celebres ſunt mortalium in ſacrificijs topazi.

TOPER, non *Topper*. Dicitur enim quaſi *Toto opere*, vt *Semper*, *Semiopere*, *Nuper*, *Noui opere*. Iſtud alterum peccant in Fabio librarij lib. 1. c. 6. & Feſto.

TORPEDO per E ſecunda in ſede. Claudianus:

Quis non indomitam mirae torpedinis artem.

Gloſſae per I: *Torpido*, Νάρκη. Eedem Gloſſae per V: *Turpedo*, Νάρκη.

TORTORES, & *Torſores* Priſcian. lib. 9. Item lib. 10. *Torſum*, vel *Tortum*. Item lib. 11.

TORVS, a *Torto*, vnde *Toral*, herbarum congeries manu *torta*, ſeſſui apta *Torus* erat primitus, Iſidor. lib. 20. Orig. c. 1. Virgil. indicat l. 5.

—— Viridante toro conſederat herbae.

Plin. l. 8. c. 48. *Antiquis enim torus e ſtramento erat*. Prop. l. 3. El. 13.

Altaque natiuo creuerat herba toro.

Apage aſperitatem Libris, & Saxis incuſam, ac Virgilio Carpenſi. Varro vndeunde deducat, leuat. In primo de vita P. R. apud Nonium in *Toral* ab herba *torta*: in 4. de LL. a *Torno*. *Alij* a *Tornando* artis, quam naturae curioſiores. Alij ex Τιροῦ, Τόρος, *Torus*. Edunt nouatores apud Prudentium cum H lib. 1. contra Symmachum:

Aut ſi nupta thorum regis conſcendere iuſſa.

TOTIENS, QVOTIENS. Priſcian. lib. 15. *Aduerbia in Ens, Totiens a Tot: Quotiens a Quot, & a Multo Multotiens, & Aliquotiens ab Aliquot*. *At* lego Salluſt. lib. 1. hiſtor. *Neque detruſus aliquoties terretur*. V. *Quotiens*.

TRABICVLAS ABIEGNEAS vetus Inſcriptio per I: at per E Cato c. 18. de RR. *In iis trabeculis trabes*.

TRACALA *Aurel*. Victor. *Alij* Codices, ac Feſtus *Trachala* aſpere in medio. In Feſto *Ariminenſes* audiunt *Trachali*.

TRADO. Vide *Traduco*. *Transdo* veterib. fuiſſe memorat Donatus. Sic legit Ciuacius in *Accij* Telepho: *Nauem in fugam transdunt*. Sic Pandectae Flor. in Caeſare *Transditus* pro *Traditus* legi volunt. Intercedunt Notae ad Nonium, quibus ſit *Tradunt*, quid receptius, ac ciuilius.

TRADVCO, ex quo *Traduces*. Velleij lib. 2. edente Lipſio: *Incolumique omnium, quos transduxerat numero*. *Transduco* Pandectae Flor. Sic agreſte Latium cum ſolitaret ex integris voces conflare. Papirianus: *Trans praepoſitio interdum plena eſt: vt Transtulit, Transactum, Transeo, Tranſitus. Interdum minuitur, vt: Traijcit, Traducit.*

TRAFERO Ciceronem ſcripſiſſe Becmanus adſerit. Fauet ei *Tralatus*. Romae iuxta palatium Bononienſe:

CORPORIBVS. TRALATIS

Id clamitant alij ἐυφωνότερον, in quibus *And*. Brabantus. Ab opinione plurium non receſſero. Notat P. Victorius in Tullij epiſtolas ad *Atticum* lib. 16. *Hunc tu tralatum in macrocolum* veterib. eſſe Codicib. addito: *Nec tamen ſic in noſtro ſcripſimus, ne omnia velle immutare videremur. Tantum rem notaſſe*, inquit, *Antiquitatis cauſa placuit*. Superaddit in 4. epiſt. ad Lentulum veteres Codices praeferre: *Cauſam regiam alio traferebant*. Donatus in Phormionem: *Transdere veteres ſonantius, quod nos lenius dicimus Tradere, vt Tralatum, quod nos Translatum econtrario.*

TRAHA biſyllabum eſt Columellae: Maroni augetur ſillaba:

Tribulaq. traheaeque, & iniquo pondere raſtri.

TRANSFERO, & deriuata integra praepoſitura *Trans* ſcribit Manutius ratione habita compoſitionis, veterum Librorum auctoritate, adſenſu Donati in Phormionis Prologum. Sic *Transfero*, *Transfugium*, *Transfigo*, *Transfiguro*, *Transformis*. Idem enim ius τῷ *Trans*, quod praepoſitionib. reliquis, quae modo integrae, modo admutilatae tranſeunt in alterius partis coniugium. Omnibus moderatur Vſus.

TRAIICIO tritiſſimum eſt. *Antique* legitur in Solino c. 65. *Vt transiaci ne ſagittis quidem poſſint*. Velleij lib. 2. edente Lipſio *Transiecerat*.

TRAMEO quondam, ex quo *Trama*, quod trameat filum, & *Trames* Varroni lib. 4. de LL.

TRANO Vſu peruagatiſſimo. *Apud* Ciceronem, & Horatium ambitioſe ſcribunt *Transno*, quod tam aſperum Pierius in 4. *Aen*. iudicat, vt nunquam recipiendum ſit. In ripa Danubij prope Budam:

VASTA. PROFVNDI

AEQVORA. DANVBII. CVNCTIS. TRANSNARE. SVB. ARMIS

TRAN-

TRANQVILLVM. Veteres *Trancillum*, a *Cellendo*, ſeu *Recellendo*. Praepoſiturae namq. *Cis*, & *Trans*, quia recedunt a medio, illius carentiam nonnunquam conuoluunt. Eſt ergo *Tranquillum*, cum mare in itu, aut reditu non *recellitur* vi, aut impetu, ſed paene conquieſcit. Seneca nimis hic apertus lib. 5. qq. Nat. Praefat. *Sic tranquillum mare dicitur, cum leniter commouetur, nec in vnam partem inclinatur. Itaque ſi legeris: Cum placidum ventis ſtaret mare: ſcito illud non ſtare, ſed ſuccuti leniter. Et dicitur tranquillum: quia nec huc, nec illo impetum capiat.*

TRANSCENDENS *Germanice facta tuorum*, Silius Italicus. Velleij Lipſiani lib. 2. *Vt ad maiora tranſſcendam*, duobus SS. *Traſcendo* reperias quandoq. *Tranſſcribo* ſimiliter, & *Tranſcribo* pro Librorum, aut opinionum varietate.

TRANSLVCEO, vt *Tranſlabor*. *Traluceo*, vt *Tralatus*, ἀρχαϊκῶς.

TRANSENA videtur, vt *Antilena*, *Poſtilena*. Nam & *Tranſinunt* dixere veteres pro *Tranſeunt*, vt *Prodinunt* pro *Prodeunt*, Feſto. At *Tranſennam* duob. NN Libri, editionesque paene omnes Plauti, Ciceronis. Lexicon Cyrillo inſcriptum: Βρόχος ἐν ἀφίλῃρίοις τεταμένος, *Tranſenna. Funiculus in carcerib. tentus.*

TRANSIACI, SVPERIACI apud Solinum, & Senecam ex Libris veteribus reſcribunt.

TRANSMISIT, TRANSPOSVIT: alij *Tramiſit*, *Trapoſuit*, inquit Vel. Longus. *Tramitto*, *Traſco*, *Traſuga* Tullij Codices priſci, Victorius. Nec damno, nec exoſculor. Ea cum praepoſitura incolumi mihi potiora.

TRANSMOVEO in Eunucho:

Labore alieno magno partam gloriam Verbis ſaepe in ſe tranſmouet.

Annali Taciti 13. *Syria tranſmotae legiones*. Inſolentius *Tramoueo*, *Tramotus*.

TRANSPADVM, TRANSALPES, TRANSMARE, Onuphrius lib. de Antiq. Nominib. vniter.

TRAVIO. Lucret. lib. 6.

——— *Foraminibus liquidis, qua traniat ignis.*

Ita Libri priſci teſte Giſanio. Antiquitatis patrem ſuſpice Plautum in Epidico:

Tranolauerunt ad hoſtes.

THRAX. Caſaubonus in Caligula Tranquilli ex veteribus monumentis legit *Threx*, vt antea *Threci*. Neque diſplicet. Nam Graeci Θρᾷξ, Θρῇξ, Θρῇξ, vnde Θρῃκικία. Vide *Thraecia*.

TREMISCO media per I paſſim. At in Romano Virgilij Codice, in Mediceo, ac veterib. paene omnib. *Tremeſcunt* habetur in vndecimo. Item in Bimargo Varronis referente Nonio:

Magna vt tremeſcat Roma, & magnae mandonum gulae.

Gloſſarium Latinograecum: *Tremiſco* Τρέμω. Flagitat id Competentia *Paueſco*, *Caleſco*. Dices haec nata e flexu ſecundo *Pauere*, *Calere*. Non a *Flacceo Flacciſco*? Pacuuius Chryſe:

Fluctus flacciſcunt, ſileſcunt venti, mollitur mare.

Vetuſtiſco vnde? Eſt vero Nigidij lib. 10. Grammaticae. At in Columella lib. 1. c. 6. de RR. reperio per E: *Vina celerius vetuſteſcunt*. *Mitiſco* ſcribunt in lib. 4. reip. Ciceronis: ideone proijcies *Miteſco* mundo obſtrepente? Item *Incurniſco* lib. 3. de Orat. & Tuſcul. 1. *Macceſco*, & *Maciſco* probat Scaliger in lib. 3. Varron. de RR. *Luceſco* Vſus promiſcui: notat P. Victorius ex vetere Tullij pagina *Luciſco*. Veteres tam *Luci*, quam *Luce* dixere. *Putiſco* 4. de Finib. *Animam ſui datam pro ſale, ne putiſceret*. Contra *Putreſco* Val. Maximus poſt Tullium: *Nihil intereſt an humi, an ſublime putreſcam*. *Putriſco* autem, & *Puteſco* neſcio quomodo fiat, vt mihi minus rideant. Vide *Luciſco*, *Iuueniſco*.

TRESTABERNAE, TRES etiam TABERNAE iunctis, aut diſpeſſis vocibus pro ingenio librariorum, aut lectorum legitur in Actis Apoſtolorum c. 28. Ammiano lib. 16. & 18. Lib. 2. ad Atticum bis. Lib. 1. ad Att. epiſt. 10. vbi editio a Gothofredo habet: *Vnam a M. Cornelio, quam a trib. ei Tabernis, vt opinor, dediſti*. Sic idem legit lib. 2. epiſt. 11. & 13. Item 27. *Emerſam commode ex Antio in Appiam ad Tres Tabernas ipſis Cerialib.* Sic editio a Victorio humaniſſimi Gruteri iudicio emendatiſſima.

TRESVIRI ſcribitur Plauto in Amphitruone, & Aſinaria, recte. Vulgatius eſt *Triumuiri*, vt *Duumuiri*. Sic ſcribunt in Tullio lib. 3. de Orat. *Pontifices veteres propter ſacrorum multitudinem treſuiros epulones eſſe voluerunt*. Atque adeo credibile eſt Ciceronem a Pontificum vetere ſcriptura non abijſſe.

TREVIRI vrbs nobiliſſima, ac per E *Treueri*, Vopiſco, & Trebellio. Item *Triuiri* I in prima, E in ſecunda. Latinis, Graecíſque *Auctorib. Trebiri* Euſebij Pirheanus Codex. Nec abſque recti imagine. Quippe S. Quintino MSS. quem Petrus monachus obtulit annos ante quadringentos, habet *Trebetam* antiquiſſimaę huius vrbis conditorem. *Treuiris* dicitur D. Hieronymo lib. de Scriptorib. Eccl. Tacito, Saluiano, Adoni, idque vſitatius. Ptolemaeo *Τρίβοροι.*

TRIBVNAL recte. *Tribunale* ſillabis quatuor Quintilianus minus probat lib. 1. c. 6. V. *Al. Ale* in Variantia.

TRIBVTVS (TRIBVTVM nos dicimus) *a pleriſque veterum*, inquit Gellius lib. 13. c. 9.

TRICAPITINVS, TRICIPITINVS, Gloſſae veteres. V. *Inſapiens.* Eaedem: *Bicapites, Δικέφαλοι.*

TRICAS abſque H, licet ἐκ τῶν τριχῶν contra Originem: Vſus extorſit, & modum exceſſit.

TRICESIMVS per C, non per G *Trigeſimus.* Cum N intercalario *Tricenſimus βαρβαρικώτερον* ſcribitur.

TRICOSTVS per O Virginij cognomen, non *Tricaſtus* per *A*, Pighius *Annal.* l. 2. Diodorus Siculus lib. 11. *Τρίκοςον* ſcribit.

TRIFARIAM, TRIFARIVS. Olim cum Ph, quod Origini debitum. Herodot. lib. 3. *Τετραςίας ςρατιᾶς*, *triplicem exercitum.* Poſtmodum recte per *F*, vt infinita alia.

TRINACRIA *Mulciber antra* ſcribitur Silij lib. 14. *Aeneid* 3. *Trinacria Aetna. Mare Trinacrium* Faſt. 4. Seruius agnoſcit quoque abſque R poſteriore *Trinaciam.* Recte. Ita Homerus Odyſſ. lib. 12.

Θρινακίην δ᾽ ἐς νῆσον ——

Cointus Calaber lib. 5. *Apollonius in Argon.* Vtramque ſcripturam ponit *Τζέτζης*: *Τὴν Σικελίαν λέγει, ἣ καὶ Τρινακρίαν καὶ Τρινακίαν καλοῦσιν. Siciliam dicit, quam & Trinacriam, & Trinaciam vocant.* Vtraque poſita ſcriptura Strabo lib. 6. abſque R ſecundo putat ſuauius. Variat & principis literae ſcriptio, & Origo Etymologo ἀπὸ τριῶν ἄκρων Τρινακρία ſiue a *Trinacro* Sibyllae folijs, quam laudant Suidas, atque Euſtathius in Homerum. Per Th, ſeu Θ ſcribunt, quibus viſum eſt vocabulum hoc fictum ex Θρίνακος *a Tridente.* quod ſcriptione quoque varium diſcas ex Etymologo: Θρίναξ σημαίνει τριαινοειδὲς ἀργαλεῖον ἐργαλικόν. παρὰ τὸ τρία Τρίναξ, καὶ Θρίναξ: *Thrinax inſtrumentum operis tridentis ſpecie, ex* Τρία *Trinax, &* Θρίναξ. Sic Θρίαμβος, *Triumphus.* Sic Suidas, atque Heſychius. Scribitur quoque Ouidio:

Trinacris a poſitu nomen adepta loci.

Alijs *Trinacis* abſque R. Nec praetereat nos illa Heſychij nota: Θίδραξ καὶ Θρίδαξ.

TRIOCALA per O longum Silio Italico lib. 14.

Et mox ſeruili vaſtata Triocala bello.

Plinius lib. 3. c. 8. *Triocala* per o puſillum Diodoro lib. 36 qui nomenclarionis cauſam pulcerrimam enudat. Stephanus ex Philiſto notat Τρίκαλον, καὶ Τρίκαλα οὐδετέρως, abſque O. Similiter Verrina 5 *In Tricalino, quem ante fugitiui iam tenuerant.* Scriptum quoque *Triocla* reperitur errore puſillo, ſi modo aliquis eſt. Nam & *A* expungitur in *Claſſis*, quod ab eadem eſt Origine.

ex TRIPHILO Varronis aliquid referunt hi: alij ex *Triſilo, Tripalo, Triphalo, Trippolyto, Trifolio* inconſtanti diuinatione.

TRIOPAS rectiſſime. *Tropas* in Turonenſi lib. 1. c. 7. Item luxatis elementis *Troipas. Triſpas* male. Vide Leopardum lib. 4. Emendat. c. 9.

TRIQVETRA litera T notiſſimi Vſus. *Triquedram* quibuſdam ſcriptitatum index eſt Quintilianus lib. 1. c. 6 Scilicet vt *Quadram* a *Quatuor.*

TRISCVRIA *patriciorum* Iuuenalis Sat. 8. vulgo legunt. Ioſ. Scaliger in Catullum *Tranſcuria* ſententia longe diuertente. Priſcianus in 4. Aeneidem *Tricuriam* praefert, ſi modo editum recte.

TRIVMPHVS leuata ſillaba initiali, aſperata terminali: Origo licet Spiritus locos verti oſtendat, quae eſt θρίαμβος Huius vocis triplex a Suida, & auctore Etymologico ſtatuitur Originatio, & a qualibet trium oritur in primo elemento flatus, niſi ſi cum Zacharia Graeco Theocriti interprete ſcriptum olim eſt promiſcue Τρίον, & Θρίον pro *ficulno folio.* Quod opiner. Nam & Θρίδαξ, Τρίδαξ, Θρινακρία, & Τρινάκρια recte ſcriptum non multo ante demonſtrauimus.

mus. B autem Graiorum primum in P migrauit. Cicero in Oratore: *Quin ego ipſe, cum ſcirem ita maiores locutos eſſe, vt nuſquam niſi in vocali adſpiratione vterentur, loquebar ſic, vt Pulcros, Cetegos, Triumpos, Cartaginem dicerem.* Quibus verbis mutata Conſuetudine ſubindicat *Triumphum* cum Ph dixiſſe ſe, aliter autem aliquando. Dicere autem adſpirationem a prima ſillaba in vltimam ſillabam tranſiſſe, haut placet. Quaſi hae noctuae auicularum inſtar dè ramo in ramum deſilians. Docere porro *Triumphum* a Θρίαμβος fieri, & ſubtexere rationem de adſcenſione Capitolij, deque acclamationib. Romanorum eſt ſuam *Triumpho* Originem vna, atque antiquitatem inuidere, aut profiteri neſcire. Nam & viri non Romani, & nationes aliae ante Romanos triumphauere, & ante Capitolij adſcenſum *Triumphi* nomen, & res fuit, quae alij veteres aliter, quam Andr. Brabantus tradidere. Claret quoque de Ciceronis mente *Triumphum* per F, non ſcribendum: cui ſollenne fuerit *Triumpum* abſque H ſcribere. Quarta Originatio ſi admittetur ἐκ τριῶν ὀμφῶν, dubitabilis non erit huius vocis ſcriptura. Scriptioni tamen per F non deeſt color. Sic in Pandectis Flor. eſſe *Triumfator* teſtis eſt Carrion in lib. 1. Val. Flacci. Sic apud Goltzium in Nummo Conſtantij vltimo TRIVMFATORI. In *Valentiniani, Valentis,* Gratiani TRIVMFANTI. Ac ita paene ſemper inſecutis reip. Romanae deflorescentis temporib. Sic ſcribi volunt *Triumfus* Silburgius, Friſchlinus, Meliſſus: quibus in oppoſita ſtatione ſatis fuerit vnus Manutius.

TROIA, non *Troea* (etſi Τροία) non *Troiia*, neque *Troiiia*, quae nunc Conſuetudo valentior deiecit. V. *Maiia.* Quaerit Priſcianus in lib. 1. Ach. *Cur Troia, cum apud Graecos diphthongum Oe in priore habeat ſillaba, non ſeruat etiam apud nos?* Reſpondet: *Quia in diſſillabis, in quibus Ai, vel Oi diphthongi antecedunt, apud Graecos ſequente vocali diaereſim ſolent facere Latini plerumque, & pro conſonante duplici accipere I, & eam a priori ſubtrahere ſillaba, & adiungere ſequenti. Quamuis antiqui ſolebant duo II ſcribere, & alterum priori ſubiungere, alterum praeponere ſequenti, vt Troiia, Maiia, Aiiax. Hanc tamen Conſuetudinem habuerunt Aeoles imitantes, qui Κοῖλον per diuiſionem dicunt Κόϊλον, & multa ſimiliter diuidunt.* Nec omittendus Vel. Longus in Orthographia; *Qui Troiam, & Maiam per vnum I ſcribunt, negant onerandam pluribus literis ſcriptionem, cum ſonus ipſe ſufficiebat: hanc enim naturam eſſe quarundam literarum, vt morentur, & enunciatione ſonum detineant, quod accidit & in eo, quod dicimus.* Poſt pauca: *Cum appareat per vnum I Troiam ſcribi apud Graecos, & Maiam, non eſt nobis altera I neceſſaria: cum in nomine non ſcriptio immutetur, ſed ſola enunciatio.* Vide Iſidorum l. 1. Orig. c. 4. & 26.

TROIVGENA, & *Graiugena* cur cum V perſcribuntur? Quia ex *Troiia*, & *Graiiis* vertunt I poſterius in V. Ita Priſcianus ſcriptis ad Aeneidem duodecimam.

TROPAEVM, non *Trophaeum*, Libri veteres aſſentiente etiam ratione Graeca. Graeci namque Τρόπαιον. Haec verbatim Andr. Brabantius. *Verumenimuero Tropaeum* maiorib. ſuis arrogat in Oratore Tullius, ac ſuae Conſuetudini iam deſitae, vt indicant verba. Quare rectius *Trophaeum* per Ph: idq. non tam ex vniuerſae Graeciae, quam ex Athenienſium plebiſcito, quibus ſcriptum Τρόφαιον: Aeoles deinde primi, quibus ius eſt non adſpirare conſonas, inuidere ſpiritum, haeſitque alijs ab Aeolib. exemplum forte & Romanis. Tullius expreſſim, quem vide in *Triumpho.* Certe in Maronis Romano Codice, & antiquioribus aliquot non ineſſe adſpirationem Pierius adſtruit. Velle ſuum cuique eſt: ego non facilis a recepta ſcribendi abire ratione. Exiſtimo autem eum Atticiſmum, aut non conſideraſſe, aut neſciſſe, qui *Tropaeum* pro oraculo venditant. Addo quod etſi Τρόπαιον tota ſcripſiſſet Graecia, potuiſſe ab ea diuerti Latium: diuertitur enim cum ſcribit *Riphaeos montes*, quos illi ſcribunt Ῥιπαῖα ὄρη. Vide *Apua, Aſparagus, Enipeus.* Nec abs re notauit Tzetzes in Heſiodi Ἔργα· Δασύνουσι γὰρ οἱ Ἀττικοὶ τοὺς λίσπους, λίσφους λέγοντες, καὶ τὰ Σπέλια, Σφέλια, καὶ Ἀμπέχειν, καὶ Ἐφίσεις: *Adſpirant enim Attici Liſpous dicentes Liſphous, & Sphelia pro Spelia, & Amphechei, & Ephiſei,* quae communiter Ἀμπέχειν, Ἐπίσεις. Sic illi Τρόφαιον, quod alijs τρόπαιον. Sic apud Homerum Καθαλομένη, & Ἐπάλμενος. Mecum πολυμαθέστατος Bulengerus Eclogis ad Arnobium, cui Τροπαιοῦχος vertitur *Trophaea habens.* Deliberare ſic ille ſcripſit, cuius oculis Graeca vox obuerſabatur. Atticiſmum quoque Vulcanius in his ex H. Stephani Gloſſario agnoſcit: *Conſpector*, Ἐφόπτης: alloqui reſcribatur Ἐπόπτης. Similiter Heſychius: Ἐφόπτης, θεατής. Scio Philoxeni Gloſſas demere Spiritum: ſed & illud ſcio, eaſdem diphthongum minuere. Licuit illis bis peccare. Pollux lib. 10. c. 26. Πανὸς μέντοι, καὶ φανός, ἡ λαμπάς. *Siphunculus, & Sipunculus* admittit Barbarus in Indice. *Zophyrus* pro *Zopyro* vett. MSS. Iuſtini lib. 1. *Rapum vides?* Veteres Graeci dixere Ῥάπυν, alij Ῥάφυν. Athen. lib. 9. Τὴν δὲ ῥάφυν Γλαῦκος ἐν τῷ ὀψαρτυτικῷ διὰ τοῦ π ψιλοῦ γράφει ῥάπυν. *Raphyn Glaucus in opere de Condimentis per P tenue vocat Rapyn.* Ἀμφὶ, Aeolice Ἀμπὶ: vnde Ἀμπεχόνη. Etymologus

mologus: Κρὶψ Κριφὸς, ᾗ Κρυπτὸ Prior ſcriptio Atticorum eſt. Sic apud Silium *Camphaſus* equi vocabulum: licet παρὰ τὸ κάμπτειν *Campaſus* videbatur poſci, vt *Campae*.

TVCETAQVE *craſſa* Perſij Satyra 2. vnico C. Ita Callimachus Piſaeis:

——— Ambroſio redolent tuceta ſapore.

Verum Perſij vetus Interpres ex eo refert Maronis amicum *Tuccam* appellatum. An ergo *Tucceta* C repoſito? Audi Philoxeni Gloſſas: *Tucca*, κατάχυμα ζωμῦ. Item: *Tuccetum*, Ζωμὸς παχὺς. Melius igitur *Tucceta* geminante C. vel apud Arnobium lib. 2. *Glaciali conditione tuccera.*

TVDER, TVDERTVM, TVDERTA πληθυντικῶς, Stephanus.

TVLI in ore omnium, & calamo. Antiquitas *Tetuli*. Lucret. lib. 6.

——— Se tetulerunt ſemina aquarum

Terentius in Andria.

TVMVLTVO, TVMVLTVOR Priſcianus ſcribit lib. 8.

TVRBO, TVRBEN. Tibull. lib. 1. *Namque agor vt per plana citus ſola verbere turben.* Sic legit Chariſius, ſic Seruius: niſi quod vacillante memoriola Catullo id tribuit, quod Tibullo debuit.

TVRDETANI Liuius: per I Stephanus Τυρδιτανία. Artemidorus & per T Τυρτιτανία.

TVRRANIVS duplicato R, Saxa Manutij.

TVRSIONES quinta vocali primam conſtituente ſillabam lego apud Plinium lib. 9. c. 9. Theodorus *Tyrſiones*: alij *Torſiones* varietate iactiſſima.

TVS abſque adſpiratione ſcribunt, & a *Tundendo* declinant Varro, Priſcianus, Seruius in l. 1. Georg. *Sane Tus ſine adſpiratione dicimus*, inquit: *nam antiqui Thus dicebant* ἀπὸ τῦ θύειν. *quod diſplicuit. Tura enim a Tundendo dicta eſſe voluerunt, a glaebis tunſis, cum quibus dicitur fluens de arboribus coaleſcere.* Accedit Soſipater lib. 1. Inſtit. Apud Briſſonium in Parergis, B. Germani Lexicon, & Pandectae Fl. eodem modo, quibus adhaeret Carrion Notis ad lib. 1. Val. Flacci: *Tura* ſcribo, non *Thura*, inquit: ſuffragantibus veteribus Codicibus & Grammaticis. Cum his I. Scaliger ad Theophraſtum. Virgilius Carpentis Manutio, & Longobardicus Pierio teſtibus, qui ambo ſic praeſcribunt. Res paene in aequipondio: alioꝛſum enim paria ſunt momenta. *Thus* ἀπὸ τῦ θύειν cum ſpiritu antiquos ſcripſiſſe vides e Seruij dictione. Ita Iulius Modeſtus, & Porphyrio in Od. 30. l. 1. Horatij: *Dicitur Thus*, inquit, ἀπὸ τῦ θύειν, *id eſt, Sacrificare: vnde adſpiratur Th.* Hanc opinionem probabiliorem clamat Pontanus lib. 2. de Adſpir. Erythraeus in Virgilium. Adduntur Inſcriptiones. Romae in aedibus Caroli Aſtalli Marmor:

THVRE. ET. VINO. GENII. EORVM. INVITENTVR

Narbone par Tabula:

THVS. ET. VINVM. DE. SVO

Schidae Roſcij:

ITEM. THVS. VINVM. FAR. E
OLEVM. AD. SACRA. PRIVATA

Andr. Brabantus priorem opinionem Iſidoro adſcribit. Laudat eum lib. 16 cap. 8. at eo loco ne γρῦ quidem Iſidorus. Libro autem 9. cap. 2. firmat ſecundam opinionem his: *Thuſci Italiae gens eſt a frequentia ſacrorum, & thuris vocata, id eſt,* ἀπὸ τῦ θύειν. Sed recinit Iſidorus lib. 17. cap. 8.

TVSCIA a *Tuſco* rege, non a *Thure*: eſtque ſine afflatu in Libris, in Saxis. Ita placitum Erythraeo, Anton. Auguſt. Dial. X Antiq. Manutio, Pontano, Andr. Brabanto, Giſanio, Carrioni. Plinio vero longe aliter placitum l. 3. c. 5. *Lydi. a quorum rege Tyrrheni, mox a ſacrifico ritu lingua Graecorum Thuſci ſunt cognominati*: ſunt enim Θύσκοι veluti Θυοσκόοι. Dionyſius l. 1. Antiq. Rom. Ἀπὸ τῆς ἐμπειρίας τῆς περὶ τὰ θεῖα σεβάσματα λειτουργιῶν διαφέροντας εἰς αὐτὸν ἑτέρων, νῦν μέντοι ἀσαφέστερον, πρότερον δὲ ἀκριβοῦντες ὀνόματι, ὥσπερ Ἕλληνες, Θυοσκόους ἐκάλουν. *Ab experientia miniſteriorum circa diuinum cultum, qua alijs praeminebant, nunc quidem obſcurius, olim cum accuratione maiori Graeci, Thuſcos appellitabant.* Feſtus eadem prope cum Plinio. Verum exſtincto Spiritu in Romanorum triumphis:

DE. TVSCEIS. PRIDIE. NON. MAI

Romae ad S. Baſilium aliter:

CONSVLARI. THVSCIAE. ET. VMB····
······ THVSCI. ET. VMBRI

Ita raro quidquam certi exſculpas ex priſcis ἐπιγραφαῖς. Bernardinus Baldus, cui ſero incidi, abſque Spiritu, ducitque ab Etruſco verbo T E S, quo rei exiſtentia declaratur.

TVSCVLVM prouenit ex δυσκόλῳ, Feſto quod credimus: nam *aditum difficilem habet*, id eſt δύσκολον. Iterato ponit verbo *Maniliorum*. Ergo caret adſpiratione. At *Thuſculum*, puſillum thus. Plautus Aulularia:

Nunc thuſculum emi hoc, & coronas floreas.

TVTELARIVS perſolo L, Manutius ex Lapidibus *Tutelaris?*

TVTVNVS, vt *Neptunus*, *Portunus*, *Mutunus* melius, quam *Tutunnus* gemino NN. Per A *Tutanus* apud Arnob. lib. 4. non male.

TYANA, TVANA. Ante etiam *Thoana* per o, & θ. Arrianus in Periplo Euxini: Τὰ Τύανα, τὰ ἐν τοῖς Καππαδόκαις, Θόανα λέγουσιν, ὅτι ὠνομάζετο ἐπὶ Θόαντι τῷ βασιλεῖ τῶν Ταύρων. *Tuana in Cappadocia, Thoana dicunt: ſic enim denominantur Thoantis, Taurorum regis cauſa.* Inde Ἀπολλώνιος Τυανεύς.

TYPHOEVS, Τυφωεύς. Lucanus lib. 2.

——Aeterna mole Typhoeus.

Non *Typhoeus* ſecundam inuadente biuocali, vt male praecipit Tortellius.

TYRANNVS Y Graecorum. Haec eorum Conſuetudo. Ita Libri, & Saxa. A *Tyrrheno* duce Lydorum dictos tradit Feſtus: alij a *Tyro*, vt Coelius Rhodiginus: alij quod Τύρσεις male conſiliatam dynaſtarum potentiam munirent. Feſto Stephanus accedit: Ἀφ' οὗ κατὰ ἀφαίρεσιν, καὶ γράμματος πρόσθεσιν Τύραννος ἐκλήθη. *A quo literae detractione* [R] *& alterius acceſſione* [N] *Tyrannus dictus eſt. Thyrſes* autem, *Turres*, caſtella, & loca munitiora ſunt Dionyſio lib. 1. Antiq. Rom. Lucanus:

Tetrarchae, regeſque tenent, magnique tyranni.

TYRVS, TYROS, TYLOS. Stephanus: Ἦν Ἀρτεμίδωρος τύλον διὰ τοῦ λ καλεῖ. *Tyros* Aen. 4.

Aut ſi antiqua Tyros—— Παλαίτυρος.

TYTIDES, TYDEIDES, TIDIDES, inconſtanter Aldus.

PHILIPPO MEYERO PHILOLOGO.

MAECENAS atauis editu' regibus *miris ſcriptorum laudibus tollitur: tu literatis auis, atauiſque procreatus non minoris mihi es: quippe doctrinam pono ante natales. Ea re non tacitus nobis relinqueris. Tu Mahometi Arabis praeſtigias, ementita fatiloquia, cloacariam ſpurcitiem nobili carmine per vniuerſi theatrum traduxiſti, & colluuiaris vitae eius infamia demonſtrata, ſplendor vitae, morumque tuorum, ac doctrinae feliciter emicat. At parte ex alia Alexandri Farneſij Epicedium cum adornaſti, quanti patria tibi eſſet, eo dilaudato, qui Belgicae orae arma victricia, vitamque deuouiſſet, demonſtraſti. Tu Atrebatum, & Arteſiae ornamentum ſingulare primus omnium annos ante duodecim* Orthographica *noſtra perluſtraſti, atque cum humano genere, vt communicarem cohortatus es,* — ἀγαθὴ ἡ παραίφασίς ἐστὶ ἑταίρου *Pareoinq. laboris partem te voco, Diſpice, amabo rectene* Vagitanus *diuertente Vine ſcribatur ille, penes quem eſſent humanae vocis initia*: Batillum, Vepicus, Vertagus, Veſacuus, Vettonica, an Bettonica, Vindemiator, an Vintemiator, *an aliter. De* Virgilio *familiari tuo vetus eſt diſputatio: Operis integritas omitti vetuit. Vide etiam* Vlyſſes, *an* Vlixes, *& opus eius* Vlyſſiponem: *Opus, inquam, hoc vrbis ſit, an equulis, diſpice.* Vnguere, & Vrguere *probas? Reliqua huius commatis, & vniuerſam* Orthographicorum *tractationem tibi amiciſſimo capiti tranſmitto, & ſubmitto.*

TRA-

TRACTATVS VIGESIMVS.

V

VACCINIA duobus CC, Pierius in Eclogam Maronis ſecundam, & Adamantius, vbi quaerit *Vaccinium*, an *Baccinium*, *Vacca* bos, an *Bacca* ſcribendum. Scribe igitur:

Mollia luteola pingit vaccinia caltha.

Sic in Virgilio Carpenſi, ac Vaticano fide Manutij.

VACVVS cur non per Q? Quia V ſillaba vocem auget, non autem coit cum C, Ratio eſt Cornuti apud Caſsiodorum. Perpende. Plautus ſaepius I immiſit in ventrem, ſcripſitq. *Vacinas aedes aurium* in Pſeudolo, & Caſina. Priſci *Vacus*: ex quo *Vacefit*. Monitum alibi.

VAESCVS cum Ae biuocali, vt *Vacionis*. Gellius lib. 5. cap. 12 ſi modo recte habet: *Ve enim particula, quae in alijs, atque alijs vocabulis variatim per has duas literas cum A litera media immiſſa dicitur in duplicem ſignificatum, eundemque inter ſe diuerſum cadit.* Poſt pauca: *Vaeſcum*, *Vachemens*, & *Vaegrande*. Tum abſque biuocali producit *Veſanos*, *Vecordes*, *Veiouem*, quae tria poſtrema pura ſonora ſcribenda ſunt. Eccur non ſimiliter tria prima? *Vehemens* quaere in ſua ſerie. Omnia vniformiterq; pura videntur abſoluenda vocali in Lucretio, Marone, Ouidio. Diſpice, Lector, qui poſsit hic Gellius emendari, & an lib. 16. cap. 5. ſui corrigendi viamne nullam aperit. V. *Vepicus*.

VAGOR, & *Vago*. Serenus: *Rure puella vagat arido.* Prudent. hymno 6.
Liber vagat per auras. Priſcian. lib. 8.

VAGITANVS per G in ſecunda male diſpungitur a Viue ex lib. 4. D. Aug. de Ciuit. cap. 8. Idem namque repetit cap. 21. Male ſubijcitur *Vaticanus*. Gell. lib. 16. cap. 17. *Vagitanus deus nominatus, penes quem eſſent vocis humanae initia: quoniam pueri ſimulatque parti ſunt, eam primam vocem edunt, quae prima in Vagitano ſillaba eſt.* Fit autem a *Vagito*. Papinius:

—— *Vagitet tertius infans.*

VAH. Vide cap. 14. de Spiritu. Priſcianum lib. 1. Polae Inſcriptio:

VAH. QVID. LOQVOR.

Vach nihili eſt.

VALDE, VALIDE. Priſcian. lib. 15. *Hoc quoque notandum quod a Valido, Valde pro Valide per ſyncopam profertur.* Verum in L. 27. D. teſtam. q. facere p.

Valide ſtultam Celſus dixit, vt *Valide ſapientem* Vlpianus in L. 4. §. idem Pomponius D. de edili. Vide *Caldus*, *Soldum*.

VALETVDO, VALITVDO. Rhotius, Andr. Brabantus contenti Manutij recalcaſſe veſtigia, iudicij nullam conferunt ſymbolam. Dicunt iſti treſuiri *Valetudo* per E ſcribendum contra Analogiam. Ecquam illam? Nam *Valetudo* per E ſtat hac Analogia, *Torpedo*, *Flauedo*, *Rubedo*, *Nigredo*, *Albedo*, *Mucedo* Apuleio. Neque huius Competentiae vim frangunt illa: *Aritudo*, *Vanitudo*, *Aptitudo*, *Lentitudo*, quae omnia ex nominibus oriuntur: ſuperiora ex Verbis eiuſdemmodi cum *Valeo*. Ergo pro ipſo E pugnat Analogia & quidem ab eodem genere *Valetudinarium*. Senecae. Promunt ex Horatio *Dura valetudo* Amplector. At cum prope infinita varient in Orthographia, cum *Genitrix* ſcribatur per I, ac per E *Genetrix*. Cur non etiam *Valitudo*? Certe ſupinum eſt *Valitum*, vnde *Valiturus* Liuio lib. 35. nequod aliud per ſomnium nobis obijciant. Et obſeruaui Vulcanium edere ſemper in Apuleio *Valitudo* per I, Lipſium ſcribere, itaque eſſe correctiſſimae Iuſtini editioni Paritinae.

VANDALI apud Oroſium, Vopiſcum, Saluianum, alios. Graeci Βανδάλοι, & Βανδίλοι dicunt. Aethiei Liber MS. *Vandali*.

VAPPA, *an* VAPA? Caſſiodorus lib. de Orthographia: *Vappa*, Ὑδαρής. Gloſſarium: *Vappa*, Ὀξίνας. In Onomaſtico: *Vappa*, Ἐκτροπίας. Plinij lib. 14. cap. 6. *Surrentinum* vinum C. Caeſar *nobilem Vappam* dictitabat. Horat. Sat. 5.

Multa prolutus vappa nauta, atque viator.

Peccant Exemplaria, quibus alterum P deſit. Neque quenquam moueat, quod apud Suetonium Auguſtus dicat *Vapide ſe habere*: hoc enim eſt a *Vapor*.

VASCONES, *vt fama eſt* —— Silius, alij quammulti. Apud Max. Victorinum Commentario de Metrorum ratione neſcio ex quo vetere Poëta: *Baſcones armipotentes* cum B.

VASTITIES. Plautus Pſeudolo: *Diſtractio, diſcidium, vaſtities venit. Vaſtitudo*, Cato, Gellius. *Vaſtitas* paſsim ſcribitur.

VARVS vnico R, Saxa, Nummi.

VAS. At Plautus in Truculento *Vaſum*.

VASATAE Paulino, ac Marcellino: Sidonio Apollinari *Vaſates*: etiam cum primam extrahit.

VASCVLVM. Lexicum Graecol. Σκευάριον, *Vaſcellium* ſillaba auctius.

VATILLVM ſcribit in Horatium Torrentius, & Andr. Brabantus nouitatis aucupio, *Batillo* valere iuſſo. Pro ratione valide vallata ijs eſt Origo ex *Vaſe*. Quam Originem primum notham perſeuero. Fit enim *Batillum* a *Patulo* vna, alteraue deminutione, vt *Quaſillum* a *Qualus*. Significantias omnes excute, mecum eris. Deinde rata ſit Origo iſta, quantumuis commenticia: Origini derogare non poteſt Conſuetudo robuſtior? Non Antiquitatis, & omnis aeui conſenſus in *Batillum*? Scio Antiquitati placuiſſe *Vaiolat* & *Viduum* pro *Biduo* & *Baiulat*: *Vatilli* pro *Batillo*, fugit me memoria. *Vatillum* qui ſcribet, τὰς Μούσας ὑπερβαλλόντως βαττεῖ.

VATTIVS duobus TT de Victorini ſenſu.

VBER leuatum tuetur Eutyches lib. de Adſpiratione, & Conſuetudo. Natales varie adſignantur, & ex ijs fata ſcriptioni dictantur. Alij aſperant ab *Humeo*, vt Iouianus lib. 1. de Adſpiratione. Sed veteres *Humus* ſcripſere leniter *Umus*. Alij ab Ὕω Ὕδωρ Sed ab eodem nihilominus eſt *Udus*, vnde *Sudus*. Alij ab Ὑπὲρ. Fribolariam iſti agunt.

VBERTAS in lib. 15. §. Papinianus D. locati, idque vſitatiſſimum eſt. At in Goltzij Nummo: HVBERITAS. In altero: HVBERITAS. AVGVSTA. Sic *Venteralis* pro *Ventralis* in reſcripto Adriani D. de bonis damnatorum. Alibi *Apiaſternum* legi pro *Apiaſtro*. Malim abſque Spiritu *Vbertas*, *Vber*, totamque cognationem.

VBI-

VBIQVVMQVE, & *Quoquumque* ſcribit Caſſiodorus, V. *Cum*, *Cur*. Aliter fert Vſus.

VDVS ab Y'δωρ proxime dicebamus, qua Origine Spiritus procrearetur, ni refragetur Conſuetudo, cuius Pontanus ſecurus aſperat, ſcilicet vt libellus de Adſpiratione turgeſcat. Mecum Erythraeus: tu vide.

VE VICTIS abſque diphthongo, Feſtus ſcribit, ſcribique ſeries poſtulat. Haut probo.

VECORS, VEPICVS, VESANVS, VESTIBVLVM, VETVS, *quaeque ſunt hoc genus compoſita, abſque diphthongo conſcribenda ſunt*, Gellius lib. 16. c. 5. Macrob. lib. 6. c. 8. Ouid. in Faſt. Cicero 1. Tuſcul. Vide *Vaeſcus*, *Vepicus*. Adamantius Martyrius cum biuocali *Vaeſcus*, quod ſubiectioribus pagellis vide.

VEGITATVR *mobilis aër* qui in Prudentio ſcripturiunt, minime prudentes videntur. Iidem modo Antiquitatem, modo Nouitatem abſque Gratijs affectant.

VEHEMENS, VEMENS extrito H elegantioribus arrogat Vel. Longus in Orthogr. & Ter. Scaurus. Cum autem a *Vi mentis* dicatur, vitioſi ſpiritus acceſſione ſcribitur. Cornutus apud Caſſiodorum *Vehemens*. & *Vemens* apud Antiquos, & apud Ciceronem legit, in quo Conſuetudinis, quam rationis vires agnoſcit potiores.

VELITRAE per V conſonam, Silio lib. 8. Sueton. Auguſti principio bis, Dioni lib. 45. Οὐελίτραι. Stephanus: Βέλιτρα, πόλις Ἰταλία, ὀυ ῥώμης ἀπωτέρω: *Belitra Italiae ciuitas, non procul Roma.*

VELLAEVS cum diphthongo Saxa vetera docuere Manutium.

VELLO geminante liquida ex Conſuetudine probiſſima: veteres licet videantur vnica ſcriptitaſſe more conſonas non geminandi. Origo ex Ἕλω ſpiritu in V exeunte: quod enim vellitur, etiam trahitur, & capitur.

VELLOCASSES in Gallia Lugdunenſi ponit Plin. lib. 4. c. 18. Caeſar *Bellocaſſos*, & *Vellocaſſos* Librariorum inconſtantia. Pithoeus lib. 1. Subſec. c. 3. *Et vt Baiocaſſes eos eſſe concedamus, qui apud Caeſarem Velocaſſes, Veliocaſſes, & Bellocaſſes.*

VENEO, vendor, expuncta parte diphthongi primariae. Ita Pandectae Flor. Lapides priſci. Tullius epiſt 37. ad Attic. lib. 12. *Sin venibunt: quid fieri poſſit, videbimus.* Eſt autem conflatum ex *Venum ibunt*, *Venum eo*. At *Veneor* etiam ſcripſere. Plautus memorante Diomede lib. 1. *Egone illi venear?*

VENRABILIS. Abrupte petrones.

VENSICA *cum N: quia non eſt ſine vento*, inquit Fl. Caper. Οὐεσικα. Adamantius Martyrius cum B *Beſica*, & Caſſiodorus. Auerſatur vtrumque Conſuetudo, qua *Veſica* ſcribitur, & Perſius. Gloſſae *Veſica*, φύσα.

VENTRALE, VENTRILE, Gloſſae veteres.

VENTROSVS ſillabis tribus. Plin. lib. 14. c. 21. *Ventroſa, ac patula minus vtilia.* Sequitur in Emblematis Alciatus:

Tum ventroſa premunt dolia, praela vomunt.

Plauto ſillaba auctius ſcribitur *Ventrioſus* in Rudente:

Recaluum, ac ſilonem ſenem, ſtatutum, ventrioſum.

Auctius literula *Ventricoſus*. At vbi legerim, fugit me memoria. Sic *Arcadius*, *Arcadicus*, aliaque non pauca.

VERATA *pila dicuntur, quod veluti verua habent praefixa*, Feſtus. Cur non ergo *Veruata?* Et vero ita flagitat Feſti ſeries. Praeit enim *Veruncent*. Paſſeratius vindicat *Verata*. Non agam ſeditioſius. *Verua*: ergo ſcribi poteſt *Veruatus*, vt *Arcuatus* ab *Arcu*, & a *Dorſu Exdorſuare*. Potuit & A deciſo *Verutus*, quod vſitauit Conſuetudo. Cur non & V deputato *Veratus*, vt *Senatus*?

VERCINGENTORIX, VERGINGETORIX, VERGINGENTORIS varie. Apud Strabonem Οὐερκιγγετόριξ. Plutarchus in Caeſare ſillaba vna minus Οὐεργετόριξ. Serarius in S. Kiliano *Vuircetorix*.

VEPICVS *quondam nomen memorabile ab alto*

Saturno, Fatui genitor, quem carmine Circe

Exutum forma volitare per aethera iuſſit,

Et ſparſit plumis croceum fugientis honorem.

Silius lib. 8. Conſentiunt in hanc ſcripturam Codices vniuerſi. Feſtus *Vegrande frumentum*, paruum intelligit. Item Ouid. 3. Faſtor. —— *Vegrandia farra coloni*

Quae male creuerunt, veſcaque parua putant.

Vis ea ſit verbi eſt, cur non ego Veiouis aedem

Aedem non magni ſuſpicer eſſe Iouis?

Ecquid aliud *Veſtibulum* quam *Stabulum puſillum*? Sic pro *Pico* blandius *Vepicus* ſcripſit Silius. Adde Colonienſes membranas Carrioni laudatas, & Oxonienſes Barthio, quibus ſit *Vopicus*, cui in hac hiſtoria nihil loci; *Vepicus* ſcripturiebant. Vbi ſit *Vepici* mentio curioſule quaeritat Barthius? Reſpondeo hoc loco Silij lib. 8. Dico etiam ex BarthI folijs lib. 9. *Multa ſunt in Lucretio, quae alibi fruſtra quaeras*: iam viciſſim ſcitor: Cur non in Silio pauca, *quae alibi fruſtra quaeras*? Ipſe nulla ſententia reſcribit: *Vos Picus*.

VEREDICVS, vt *Maledicus*, opinio eſt Eutychis. Alij per I. Lucretius:

Omnia veridico qui quondam ex ore profudit.

VERISIMILE *tamen, & Sui ſimile genitiuo caſu, nec aliter dicitur. Nam veroſimile Latinum non eſt*, Chariſij iudicium eſt lib. 1. Diſſeparauit Cornelius Celſus medicinae Latiae Tulliolus in Praefatione: *Veriquesimile eſt Hippocratem, & Eraſiſtratum.* Ianus autem Guilielmius ſcripſit, & inſcripſit *Veroſimilium* libros.

VERITAS vero certius cum V. At quaeſtio eſt Adamantij, cur non *Beritas*? Reſpondet inſulſe.

VERMIS vulgo, & recte. Gloſſis: Σκώληξ, *Vermis, Vermex*. Iiſdem *Paluix* pro *Paluis*.

VERNA. Vide *Berna*.

VERNALITER, VERNILITER Gloſſae veteres. Vide *Iuuenalis*.

VERRVCOSVS geminatis RR, vnico S μισοῦντι. Obſtrepitant Saxa Capitolij, quibus duo ſigmata *Verrucoſſus*. Similiter in Fabio Plutarchi.

VERTAGVS furcillis exigit Turneb. lib. 18. cap. 1. Quis obſecro vos apud Martialem iſte *Vertagus* eſt, & vnde dictus. Mihi quidem *Vertrahus*, inquit, legendum prope videtur, veluti *Fertrahus* a *Fera* ſcilicet *Trahenda* ad dominum. Neutrum volo. Et firmandi conatus vanus eſt. Nam *Vertagus* eſt canis promtiſſimus, expeditiſſimuſque, qui ſe *Vertit agit* quoquo verſum. Scribatur igitur vti ſemper ante Turnebum lib. 14. Martialis:

Non ſibi, ſed domino venatur vertagus acer,
Intactum leporem qui tibi dente refert.

Quod ſi mihi par cum Nouatoribus audacia, reſcripſerim *Fertagus*, pro eo, qui *Fert agit* ex formula vetere *Ferre agere*. Neque proprium eſt, vt illa Ouidij Metamorph. lib. 3.

Et Dromas, & Canache, Stacteque, & Tigris, & Alce.

Neque a natione, vt *Lacon* Ouidio, & *Belgicus* Silio: ſed quod diximus, *Vertere agere* potens: aut *Ferre agere*. Vnde ſequitur:

Illaeſum leporem qui tibi dente feret.

Fertrahus autem, & *Vertrahus* duriora ſunt, & alieniora *Illaeſo lepori*: in *Vertago* autem, & *Fertago* omnia inſunt. Verum mutationem omnem omittamus, meritoque receptam lectionem retineamus.

VER-

VERTEX, VORTEX. Futili diſerimine Caper capitis *Verticem* dicit per E, fluuij *Vorticem*. Cui tamen opinioni lib. 1. Soſipater inſiſtit: *Vertex a Vertendo: Vortex a Vorando*, inquit. Poteſt eo iuuari:

Rapidus vorat aequore vortex.

Sed & venti *Vortex* dicitur: nec a *Vorando* tamen. Rectius Cornutus apud Caſſiodorum Antiquitati *Vorticem* adſignat, & Adamantius. Et vero non aliter priſci ante Scipionem Africanum, quam *Vortex*, etiam capitis. Vide Quintilianum lib. 1. cap. de Orthogr. Aurelianus quoque Meſſus non aliter dici retur *Vertex*, *Vortex*, quam *Voltus*, *Vultus*, *Volnus*, *Vulnus*. Aptiora poni poterant exempla de Feſto: *Homo*, *Hemo*: *Holus*, *Helus*. Dorib. Ἀνδρεφόνος, Ἀπέλλων, quam vulgo per O, & priſco in Latio reperit *Apellinem* Feſtus. Vide priſcorum Orthogr. Priſcis *Vorto* ſcriptum: & Plauto in Sticho:

Bene re geſta ſaluos connortor domum:

poſteris *Verto*.

VERTVMNVS cum MN, ſiue a *Verſo amne*, ſiue a *Vertente anno*, quod olim pro *Anno* ſcriptum. Propertius lib 4.

Accipe Vertumni ſigna paterna Dei.

Sic *Vertumnalia*. Alij *Vortumnus*. Quidam *Vertumnus*. Vide *Portumnus*. Apud Donatum in Adelphos Vda repetita *Vertunnus*.

VERVEX recte. Veteres Gloſſae: *Berbix*, Πρόβατον.

VERVMETIAM, compoſito Verrina 4. ſaepius legit Hotomanus.

VESAEVVS Campaniae mons horrendis flammarum vomitarijs nobilis. Recte ex *Ve* διαζευκτικῷ μορίῳ, & *Sacuus*. Ex hac parente multiplex, nec illegitima ſuboles nata. *Veſuuus* triplici *VVV* ex opinione Giſanij apud Statium, & Val. Flaccum. At Giſanium id moliri vociferatur Carrion tam contra veteres, quam contra melioris notae vulgatos Libros. *Veſuuius* tritiſſima ratione ſcribitur Plinio, Senecae, Liuio, Tacito creberrime, vt ex *Miluo Miluius*. *Veſuius* τρισυλλάβως. Columella:

Fontibus & Stabiae dulces, & Veſuia rura.

Iterum lib. 10. Val. Flacc. lib. 3.

Veſuius attonitas acer cum ſuſcitat vrbes.

Sic ibi veteres Codices, inquit Carrion, cum vulgatis ſit *Vesbius* nota tranſgreſſione V in B. Statius lib. 4. Syluarum:

—— *Fractas vbi Veſbius egerit iras.*

Veſubius etiam, ac *Veſeuius* annotat Vinetus. Auſonius in Moſella:

Perque vaporiferi graditur vineta Veſeui.

Βέσβιον legas apud Strabonem lib. 1. Multiplicem denique variantiam docet Pontacus *Bibius*, *Bebyus*, *Baebius* quae tria titiuillitij facio. Addit non adſpernanda: *Beſbius*, *Veſubius*. Plutarcho namque tom. 2. libello de Sera Numinis V. Περὶ τὸ Βέσβιον ὄρος.

VESPILLO cum V, & geminante LL. Haec ſcribendi ratio inueterauit: *Viſpillo*, & *Viſpilo* alias leguntur.

VESPER, VESPERVS, HESPERVS: etiam *Heſperos* proprium. Teſtimonia paſſim obuia. Silius lib. 16. *Heſperos, & prima ſtringit veſtigia planta.*

VESPERTILIO vnico L, quaſi *Veſpertinio*, Feſtus.

VESTIARIVM. Seneca de Tranquillitate: *Familia veſtiarium petit, victumque. Beſtiarium*, ſeu *Biſtiarium*. Heſychius: Βιςιάριον, τόπος ἐν ᾧ τὰ χρήματα τιθέντας, καὶ τὰ ἱμάτια τοῦ κοινοῦ. *V. Beſtia.*

VETTIVS duplici TT Saxis, ac Nummis Manutius arrogat, & Lipſius ad 15. Taciti An.

VETTONES duabus inſonis ijſdem, non *Vectones*, Sil. Italicus lib. 3. Strabo lib. 3. Plin. lib. 25. cap. 8. Peruſiae in aede D. Angeli: VETTONENSIVM. IVDICI. *V. Vettonica.*

VETTONICAE *manſus ſiccabit lumina ſuccus*, Sammonicus Serenus. Plinius lib. 25. cap. 8. *Vettones in Hiſpania eam, quae Vettonica dicitur in Gallia.* Plinij lib. 25. cap. 13. *Vettonicae farina conuenit.* Dioſcorides lib. 4. Βετανική, ἢ Βεττονική, Vulgo noſtrati *Bettoine*. Ibidem cap. 1. Βεττονικὴ ſolo T.

VETVRIVS Virginij Coſ. collega paſſim in hiſtoria Liuij: Feneſtellae *Vetuſius* per S. Sic olim *Fuſij*, *Valeſij* pro *Furijs*, *Valerijs* Quintiliano, & Feſto.

VEXORIS Aegypti rex Iuſtini lib. 2. in proſetarijs Exemplarib. Alijs in Libris bonae notae *Vixoris* per I in primore ſillaba, & quibuſdam per B *Bexoris*: vtriuſque nota e priore tomo Variantia.

VFENS, VFENTINA TRIB. Verum & *Oufentina cohors* olim ſcriptitatum Feſtus teſtatur: Lapidum quoque momentis impulſus Delrius in Epitomam Liuij 9. ſic ſcribendum cenſet. Lucillius:

Priuerno Oufentina venit, fluuioque Oufente.

Ad iuuandum, opinor, pleniorem literae enunciationem. Boeoti in craſſo nati aëre ſic extulere Κοῦνες, Κοῦμα pro Κύνες, Κῦμα.

VICESIMVS E ſecundam perficiente ſillabam. Meminit Ant. Auguſtinus aereae tabulae, quae Genuae fuerit ante Ciceronis aetatem inciſa, in qua ſit VICENSVMVM. Idipſum reperias in Pandectis Fl. teſte Briſſonio in Parergis. Fefellit ſic ſcribentes nota productae ſillabae *Cē. Vigeſimus* autem per G, reijculum videtur.

VICETIA, VINCENTIA. Strabo Οὐικετία. D. Hieron. Chronicorum lib. 2. *Palaemon Vicetinus inſignis Grammaticus.* Libri alij, & Saxa. Vetuſti Lapidis imaginem denuo fingit Hermolaus in 18. c. Plin. lib. 3 (qui cap. 19 *Veronam. Vicetiam Opitergium*)

SEX. ATTILIVS. M. F. SERANVS. PROCONSS. EX
SENATI. CONSVLTO. INTER. ATTESTINOS
ET. VICETINOS. FINIS. TERMINOSQ. STATVIT

In theſauro Gruteri pag. 198. paulum differenter haec expreſſa: *Atilius* vnico T, *Serranus* duplici R, *Ateſtinos* T ſolitario, quae omnia correctiora iudicamus. Item pro *Statuit*, *Statui iuſſit*: hic diſcrimen haeret in ré. Lapis aliter apud Fregellas:

M. ENNIVS. MV. F. MEN. VICETINVS. SCR. AED.
CVRVLIVM. ARMAMENTARIVS. DE. CVRIA. Q. DECVRIO
VICETIAE

VICENTIA, VICENTINI nihilóminus apud Tacitum, & Sueton. lib. de Illuſtr. Gram. *Vicentinorum* ſaepius in epiſtolis Plinius, & lib. 3. cap. 19. quibuſdam editionibus alterius Plinij ſic eſt.

VICIA per I in medio: etſi lectum ex Inſcriptionibus *Vicea* per E. Per C, non T. Varro lib. 1. cap. 31. de RR. *Vicia dicta a Vinciendo.* An a Graeco Galeni Βικίον? Tunc eadem fuerit conſona.

VILLICVS LL combinatis, Libri, Saxa. Inſcriptio vetus:

SILVANO. SACRVM
ONESIMVS
VILICVS
L. V. P

Et Pandectis Fl. *Vilicus*, *Vilica* priſcum referentibus morem. Meurſius in Catonis contextu duplicat: in Notis ſimpla vtitur vda. Origine videtur vnicum L poſci: Homero enim Ἴλη eſt manipulus: vnde praefixo digammo *Vila*. Pleraque enim militiae nomina rure petita ſunt, & *Cohors* ipſa. Vſus tamen duplicat Vdam. Sic quae Plinio, Melae, Silio, Maroni eſt *Ilua*, ſcribitur in Solini cap 8. *Vilba*.

VINDE-

VINDEMIA in Georgicis Maronis. Deteriores Gloſſae, quibus eſt *Vindimia*, τρυγη-τός. Oritur namque a *Vino demendo*, quod proxime e collectis, preſſiſque vuis diffluit.

VINDEMITOR τετρασυλλάβως. Apud Senecam:

Carpebat raras ſerus vindemitor vuas.

Ouid. Faſtor. 3. *At non effugiet vindemitor: hoc quoque cauſam.*

At hoc conciſum.

VINDEMIATOR ſillabis quinque: etiam in verſu Horatij lib. 1. Sat. 7.

Vindemiator & inuictus, cui ſaepe viator.

Secunda namque tenditur conuenientibus terria, quartaque ſillabis in vnum Συνιζήσεως ope. *Vindemiator* Origini conformius a *Vindemiando*. Varro lib. 4. de LL. *Vindemiator*, vt *V. ſtigator*, *& Venator*. Columella lib. 11. cap. 2. *Vindemiator apparet, quem Graeci τρυγητῆρα* dicunt. Originem propius refert ſcriptio cum T loco B. in Cyrilli Lexico: *Vintemiator*, *Vintemialis*, *Vintemia*. *Vindemitor*, *& Vindemiator* lib. 18. Plinij a Gelenio eodem capite triceſimo primo.

VINDICO per I in *vtraque ſignificatione*, inquit Priſcian. lib. 18. non *Vendico* per E, Libri veteres, Pandectae Fl. Competentia: nam per I dicimus *Vindex*, *Vindiciae*, *Vindicta*. Aggere Lapides.

VINEAS agreſtres à caſtrenſibus ſcriptura ſecernere vaniſſimum Caſſiodorus iudicat, Mar. Victorinus, & Cornutus: adhaereo: nam hae ex illarum ſimilitudine ſunt appellatae. Per I vocem hanc oſtentat Roma in aedibus Gentilis Delphinij:

LOCVM. VINIAE. PVPLICAE

Feſtus per E; & communis Vſus.

VINICIANVS Coeliorum cognomen Libri veteres, & Nummi. Pro quo male lib. 8. ad Familiares ſcribitur *Vinitianus*, vti in Caeſare *Vintianus*.

VINVLAM orationem in Plauti Aſinaria ſcribo cum Feſto vnica ſemiſona N. Nugantur qui ex Nonio eam duplicant.

VIPSANVS Tacito lib. 4. Annal. In editione Lipſiana auctius ſillaba *Vipſanius*. At Fuluij Nummi *Vipſtanus*. Item in Tabula Frarrum Arualium cum PST: itaque Tacitum cenſet emendandum Gruterus in torrentiſſimo illo Antiquitatis oceano. Iiſdem literis Tabula alia in Vaticano.

VIRBIVS ex meliori, & plurium Conſuetudine, atque Analogia. Eum enim Adamantius *virum bis* factum memorat: inde nomen. Nec deſunt Libris, quibus ſit *Verbius*. Verum Adamantium audire iuuerit ob multiiugam eruditionem: *Virbius, quoniam virum bis factum eſſe memorant tanquam ſit* Ἥρως ἀναβεβιωκώς. Quidam *Virum bonum*. Alij deum, qui *viribus* praeſit, interpretantur. Maro lib. 7.

——— *Verſoque ibi nomine Virbius eſſet.*

Quem locum illuſtrat Adamantius.

VITTA, ταινία: *Vita*, Ζωή. Animi cauſa.

VIRDOMARVS, VIRDVMARVS, VIRTOMARVS notiſſima mutatione O, & V, T, & D ſcribuntur recte. Primum occurſu obuio in Propertij libro extremo. *Virdumarus* per V in Romanis triumphis pag. 297.

M. CLAVDIVS. M. F. M. N. MARCELLVS

. . . .

. . . .

DVCE. HOSTIVM. VIRDVMARO. AD. CLASTI

DIVM. INFERFECTO

Propertij Liber Ioſ. Scaligero lectus per *T Virtomari*. *Viridomarus* quinque ſillabis explodit Manutius. Non auſim, qui ſciam, nimium in talibus luxuriare Orthographiam: preſertim

cum Eutropij Breuiarium ſex ſillabis praeferat *Viriodomarus*, quod ego quoque exeſculor. V. *Audomarus*.

VIRETVM abſque C. Aen. 6. *Amoena vireta*. Ita depoſtulat Competentia: *Roſetum, Pinctum, Palmetum, Querectum, Virgetum*. Siqua C admittunt, illa fere ſunt, quae ex caſu curtato proueniunt: *Carex, caricis, carictum, carectum. Salix, ſalicis, ſalicetum, ſalictum.* Sed & alij propterea *Virectum* ſcribunt a *Virice* (quam vocem Politianus vſurpat) detorquentes. Implorant ijdem veterum Codicum opem. Simili adiuuantur. Feſtus enim auctor eſt veteres *Dumecta* ſcripſiſſe, quaſi a *Dumiceto*, & *Dumice* inclinata voce. Certe Claudiani Oda 2. in Plantiniana editione legi *Decorent virecta Baetim*.

VIRGILIAE, πλειάδες, Gloſſae veteres ſic per I. Alij per E, *Vergiliae*.

VIRIATHVS aſpere, non *Viriatus*, Libri, & Monumenta. Appiano in Hiſpanis Οὐρίαθος, Diodoro Οὐρίαθος. F. Fabricius obſeruauit Notis ad lib. 2. Offic. Ciceronis. Straboni Οὐρίαθος abſque T. Silius lib. 3.

Hos Viriathus agit, Luſitanumque remotis
Extractum luſtris primo Viriathus in aeuo.

VIRGILIVS per *I*, an per E *Vergilius*? Poſterius ſcribit Politianus, ac praeſcripſit Miſcellan. c. 77. epiſt. 2. & 3. lib. 5. Inuenit ipſe Volſinis menſam quampiam marmoream vetuſtiſſimis, paeneque exoletis characterib. intra aedem Chriſtianae Virginis, quae pro ara eſt Apoſtoli Petri, vbi VERGILI legitur. Suttij ſimiliter in altera lapidea menſa idem ſcribendi genus non ſine arbitris inſpexit. Tum Pandectarum Flor. aduocatione vtitur, & Libri archetypi Iuſtiniani principis, Donati Commentariorum a Landino characteribus vetuſtis, & Auguſtini, ac Columellae Libris Longobardicis exaratis literis nititur. Sic eſſe in volumine Maroniano literis maioribus perarato, qui Romae in intima Vaticana Bibliotheca mire vetus eſt, teſtificatur. Vocat in partes Senecae epiſtolarum Librum peruetere m. In id promit Inſcriptiones marmorum, & Originem. Nam vt a *Vere Vergiliae, ſic a Vergilijs Vergilius*, aut etiam ab ipſo *Vere*. Oriri nomen a *Virga Virgilij* pro nugamento ducit. Abeunt a Politiano quaſi coniuratione facta, Muſarum ὄζοι, Coel. Rhodiginus lib. 7. Lect. Antiq. c. 4. Manutius in Orthogr. Pierium, & Caluum ſecutus, addito: *Quanquam crediderim non fuiſſe proprium hoc nomen Poëtae: ſed ortum eſſe ex Virgilia familia ſatis notà, omneſque maiores eius Virgilios fuiße.* Ethnicographus *Virgilium* maluit, & Epigrammata Graeca. Nam Collectaneorum lib. 2. apud Graecos, item in ruſticis praeceptis ſic annotatum: Βιργίλιος. quiſquis auctor fuit ſemina intro conſperſa laudat, & aqua inſuper. In fragmentis Caecilij Minutiani veteris Grammatici Coelius annotatum reperit *Virgilium a Virgis* cognominatum, inter quas ſit natus: propterea primam habere I, non E, cui ſuffragatur illud Calui:

Et vates, cui virga dedit memorabile nomen
Laurea ——

Huic ſententiae Priſcianus ſuccinit. Pontaci ſymbola haec eſt ſumma cum accuratione: *Vergilius* L. Perauij, & 3. MSS. Fab. Gellius, Plin. lib. 5 Epiſt. & de Illuſtr. Grammaticis, Seneca paſſim, & Victor in Epitome. Priorem tamen Orthographiam, inquit, ſequuntur Hieronymus, Auguſtinus, & literatorum vulgus. Nihilominus video vtrumque in Vſu apud bonos Auctores. Nam qui dictum putant a *Virendo*, vel a *Virga laurea*, probant *Virgilius*: qui a *Verendo*, vnde dictus eſt *Parthenias*, vel a *Vergilijs* ſtellis, *Vergilius*. Pierius in quartum librum Georg. ermatiſſimas educit copias, quas nos de Manutij exemplo in campi patentia producere non pigrabimur. Non inficiatur Pierius in Romano Codice paſſim VERGILIVM, & VERGILI per E vocalem ſecundam ſcribi. Sed enim id ea de cauſa factum credit, quod mutatio literae I in E, atque itidem E in I, ſit toto eo Codice frequentiſſima, vt *Sublimes in aethere Niſus*, pro *Sublimis. Quique nouas alites* pro *Alitis*: aut *Phyllides ignes* pro *Phyllidis. Tum regidas motare cacumina quercus* pro *Rigidas*. Fuerunt enim ſecula, quae I literam proferre mallent. Hinc MIRCIRIVS ab antiquis dictus teſte *Varrone*, qui nunc *Mercurius*, & ex eadem originatione *Commircia* illi per I ſecunda ſillaba, quod nos *Commercia* per E lubentius enunciare voluimus. Quid quod ELIGANTER ſecunda ſillaba per I ſcribendum praecipit Caper, quod ab *Eligo* deſcendat? Nemo vnus tamen dictionem ita proferre auderet. Pari modo idem auctor EXINTERAVIT, quod ex *Interioribus* verbum emanarit, & ſcribendum, & pronunciandum

ciandum monet, cum nos tamen τὰ ἔντερα dictionem agnoſcamus, vnde verbum illud contormauerimus. Vt minus Pierium moneat, quod in Pandectis quoque illis, quae nunc publice Florentiae adſeruantur, libro illo Iuſtiniani principis, vt creditur archetypo, non aliter quam per E nomen id notetur. Sint commentaria Tiberij Donati grandioribus notata characteribus: ſint Codices alij, atque alij huius, vel illius auctoris, in quibus *Vergilius* per E ſcriptum inueniatur. Aetatis quippe id Conſuetudine, non ratione, factum contendit, tot alijs nominibus quod ad has literas pertinet pro temporum varietate variantibus. Quod ſi aliqua reperiantur monumenta, in quibus *Vergilij* nomen per E notatum ſit: certe longe plura ſunt, in quibus *Virgilius* per I legitur. Et, ne de Marone dictum dubitemus, viſebatur in foro Traiani, proximis his, inquit, annis monumentum id, quod Honorij Impp. in Claudiani Poëtae luculentiſſimi memoriam erexerant, in quo praeter Latinam Inſcriptionem, quae facti conſilium, & Claudiani meritum indicaret, Graece inſuper κατ' ἐπιτομὴν inciſum diſtichum legebatur huiuſmodi:

ΕΙΝ. ΕΝΙ. ΒΙΡΓΙΛΙΟΙΟ. ΝΟΟΝ. ΚΑΙ. ΜΟΥϹΑΝ. ΟΜΗΡΟΥ

ΚΛΑΥΔΙΑΝΟΝ. ΡΩΜΗ. ΚΑΙ. ΒΑϹΙΛΕΙϹΕΘΕϹΑΝ.

Ex quo manifeſtum eſt *Virgilij* Maronis nomen per I in publicis monumentis notatum fuiſſe. Apud Stephanum in voce Μαντούα nomen hoc per Ἰῶτα legitur, non per E ψιλόν. Ἐξ αὐτῆς ἦν Βιργίλιος ὁ ποιητὴς Μαντούτης χρηματίζων. *Ex ea Virgilius Poëta Mantuanus audiuit.* Obijciunt in Suidae Collectaneis *Virgilij* Maronis nomen per E legi in dictione Ἀρριανός, qui Georgicωn *Virgilij* metaphraſin fecit. Sed id magis abſurdum, quod in eodem loco *Vergillius* LL geminato legitur Βεργίλλιος, vti etiam in antiquis aliquot monumentis non negarim inueniri: quanquam id ea ratione factum eſt (de vocali tantum loquor) quod *Virgilium a Virga* plerique dictum agnoſcebant, id ſcilicet a matris ſomnio deſumtum. *Virgam* vero recentiora illa tempora per E, vt nunc quoque vulgo dicitur *V*ERGAM primo dicere, inde *Vergilium* eadem ſtribligine dicere coeperunt. Sed enim ſi ab Etymo nominis huius rationem petamus, *Virgilio* nomen a *Virginali facie, vel modeſtia* inditum interpretes affirmant, & in veterum ſcriptis, ac Inſcriptionibus Librorum eius eſſe

P. PARTHENIAT*IS*. VIRGILII. MARON*IS*

Accedit huc Epigramma Graecum, quo Dido queri videtur alienum quid *Virgilium* a ſui nominis ſignificatione feciſſe, eum pudiciſſimae foeminae tam foedas impudicitiae notas inuſſit: ad id enim alludit finis ille:

Πιερίδες τί μοι ἁγνὸν ἐφωπλίσσασθε Μάρωνα;
Τοῖα καθ' ἡμετέρης ψεύσατο σωφροσύνης.

In me Pierides cur caſtum armaſti Maronem?
Talia me caſtam contra mendacia fudit.

Quare ſiue Etymon a *Virga*, ſiue a *Virginali ſpecie*, vndeunde illi tam celebre, *Virgilius* per I ſcribi debere videtur. Quod vero apud Romanos in antiquorum monumentis nomen id per E nonnunquam notatum inueniatur, vt apud Angelum Colotium in eius hortis:

C. *V*ERGILIVS. MARTAN*V*S. COLON*V*S.

Hos aequo aliquo dato iudice percunctari velim, ſi tantum illis monumentis tribuunt, vt quidquid in illis inſpexerint pro lege habeant: cur non & reliqua eodem modo ſcribenda cenſent, quo ſingula eodem marmore ſcripta ſunt? Quippe *Vergillius* LL geminato, & *Bone*, & *Care* abſque diphthongo in acquiſitiuo caſu. Cur quia in alio marmore peruetuſto Romae Q. BERGILIVS legitur, non itidem praecipiunt BERGILIVS per B mutam, non per V digammon ſcribendum eſſe? Nam quod alibi legatur:

M. VERGILIVS. NARCISSVS. VIXIT. ANN. XIIII

non magis me mouerit, quam *Verginia*, & *Verginius* praeter Analogiae rationem per E quodam in monumento ſcriptum. Pari ſententia hodie haudquaquam ego DEANA ſcripſerim, quod ad D. Euſtachij legerim: DEANAE. D. D. Neque MENERVA, LEBER,

& MA-

& MAGESTER, quae per E protuliſſe veteres Fabius reſtatur. Neque *Ioue* datiuo caſu: tametſi Aquileiae intra aedem S. Secundi notatum ſit:

IOVE. OPTVMO. MAXVMO. T. PETTIVS. T. F.

Neque itidem DIE, & VICTORE pro *Dij*, *&* *Victori*, quae itidem apud veteres Quintilianus agnoſcit. Has mihi Pierius ſuppetias impedimentis abeſſe iuſſis.

VIRIDARIVM Suetonius in Tiberio: *Surreptum in viridario p auonem. Virdarium* ſillaba minus fuit in Lampridij Codice Palatino, & Pandectis Florentinis.

VITIVM cum T, non C, quod ſatis, ſuperque monſtratur ex Catonis *Vitiligatoribus, quos Cato eleganter ex Vitijs, & Litigatorib. compoſuit*, inquit in Praefatione Plinius. Vide *Conuicium, & Conuitium*, ex *Vitio* coalitum.

VIVISCI, *VIBISCI*, BIBISCI, BIVISCI ſolenni elementi iſtius verſione. Plinio *Vbiſci*: Straboni Ι'οσκοί: Ptolemaeo Οὐιβίσκοι.

VIVESCO ſcribo, inquit Pintianus in lib. Plin. 9. c. 51. ſeu vt alij malunt, inquit, enunciare *Viuiſcunt*. Hoc eſt, ambigo. Certe per I apud Priſcianum, vt *Cupiſco*. *Vide Tremiſco*.

VLVLA leniter: Pontanus aſpere contra fidem Librorum Maronis in Pharmaceutria. Cuius ratio ſi vires haberet, etiam ex ea conſequum eſſet *Ololygones* aſperari rurſus contra fidem Plinianorum Codicum lib. 11. c. 37. Redi ad caput 13. de Spiritu Vol. 1.

VLTROTRIBVTA vocis coagmentatione apud Senecam lib. 4. c. 1. de Beneficijs. Varr. lib. 5. de LL. Liuium lib. 39. *M. Porcius Cato, & L. Valerius cenſores vectigalia ſummis precijs, vltrotributa infimis locauerunt.* Turneb. lib. 1. Aduerſ. c. 25.

VLYSSES. At in Auſonij Periochis, Apuleij Apol. 1. alibique per X *Vlyxes*, quod inueni in Plutarchi Marcello diſertim conſignatum: Κράνη χαλκᾶ τὰ μὲν ἔχοντα Μηριόνου, τὰ δὲ Οὐλίξου, τουτέστιν Ο'δυσσέως. *Ex aere galeae, quaedam Merionis, quaedam Oulyxis, hoc eſt, Vlyſſis inſcriptae nomine.* Aequipollet enim duplex duobus ſigmatibus. Hanc ſcriptionem Giſanio placitam video epiſtola ante Lucretium, & Prudentium renouantib. lib. 2.

——*Acris Vlyxi Caſtra*——

Ego trita feror orbita, non oppugnandi furore Plutarchi; ſed quod ab vnius pictoris manu profectum eſt, non arbitror in communem ſcribendi legem trahendum. Plutarcho etiam dico factum recte, & cum fede ita narratum, vti reperit. Mecum nominis Etymologia ἐκ τοῦ ὀδύσσασθαι, Auctores ſexcenti, editiones μυριοπλάσιοι. Quod autem ex Graeco δ fiat λ, habes in *Lacrima* exemplum ἐκ τοῦ δακρύου. Sic Πολυδεύκης, *Poldux, Pollux.* Cioſanus in Metam. Ouidij perpetuo tenore *Vlyxes*, & Pierius ſaxum producit, in quo duplex, ac Gelenius priſca Plinij teſtatur Exemplaria. Cur autem per V? Aeoles Οὐδυσσεὺς dicunt, Fabius lib. 1. c. 4.

VLYSSIPO, OLYSSIPO Plinio *Vlyſſis opus*, Ο'δυσσέως πόνος ſonare videtur vox iſta. At Mariana vir aeui noſtri maximus in conditu hiſtoriae lib. 1. Rerum Hiſpanicarum ex antiquis Monumentis, & Lapidum Inſcriptionib. ſtatuit ſcribendum *Oliſipo* ſimplo ſigmate, I Latiari duobus in locis ſito. De duobus I facilis conceſſerim: ſiquidem Y in I extenuari haut nouum eſt. Sigma non geminari inimicum eſt Codicibus multis. Quod ſi diuinationi habenas in antiquiſſima nomenclatione veſtiganda laxare conceditur, vt *Hippones* in Africa duo Straboni lib. 17. cur non in Hiſpania *Hippo Vlyſſis*: vt vbi equile habuerit iſte πολύτροπος ἀνήρ, ibi nomen ſortiatur *Vliſippo*, Ο'δυσσέως ἱππών. *Cato, Plato* Latini dicunt pulſo N finali Graecorum. Tamque caducum eſt Π alterum, quam Σ. Libris Solini omnibus *Oliſipone* ἄχαλτον Salmaſius arrogat. Fauet coniecturae inſignis ille Plinij locus e lib. 8. c. 42. *Conſtat in Luſitania circa Olyſſiponem opidum, & Tagum amnem equas Fauonio flante obuerſas animalem concipere ſpiritum, idque partum fieri, & gigni perniciſſimum ita, ſed triennium vitae non excedere.*

VMBRI *Italiae gens eſt: ſed Gallorum veterum propago, qui Apenninum montem incolunt. De quibus hiſtoriae perhibent, quod tempore aquoſae cladis imbribus ſuperfuerint, & ob hoc* Ὀμβρίους *cognominatos*, Plin. lib. 3. cap. 14. Cur non ergo *Ombrij* per O? cur non *Vmbrij* τριασύλλαβως? Haec *mutare* elementa *valet longinqua vetuſtas.* Nora ex Stephano: Ο'μβρικοὶ ἔθνος Ι'ταλικὸν περὶ τὴν

Α'δρια-

Α᾽δριατικὸν κόλπον· λέγονται Ο᾽υμβροὶ παρὰ τοῖς Ι᾽ταλικοῖς συγγραφεῦσι: *Umbrici gens Italica circa ſinum Adriaticum. Vmbri dicuntur apud Italicos ſcriptores.*

VMMILICVS, VMBILICVS, VMMO, VMBO veteres Gloſſae.

VMQVAM apud Papirianum legitur, ac paene ſemper in editione Nonij nouiſſima. Rectius per N. V. *Quanquam, Tanquam, Eandem.*

VNA paſſim: Lucret. lib. 3. ——— *Conſiſtimus uniter apti.*

VNDIQVAQVE per I praeferunt οἱ ὀρθογραφικώτεροι apud Liuium, Suetonium, alios. Alij per E *Undequaque.*

VNGVENTARIVS, Libri, & Saxa. Inſcriptionibus pauculis abſque V, *Ungentarius.* Vide *Ungno.*

VNGVENTVM. Vide *Ungo.* Caſſiodoro tamen placuit abſque V *Ungentum.*

VNGVIS. Veteres Gloſſae: *Uncx*, ὄνυξ. Ex hac gloſſa diſcimus ex Ο᾽νυξ, ὄνυχος fieri *Ungnis.*

VNGO cum V probat Priſcianus: exſibilat Papirianus apud Caſſiodorum de Orthographia. Priſciano Probum improuide ſociat Briſſonius libro Παρέργων. Valerij Probi manus in Catholicis. *Ungo, ungis, unxi: nam Unguo non legi*, inquit. Quo admiſſo, ſcribeſne in ſecunda *Ungnis?* Seruius idem Papiriano in eum lib. 9. locum:

Ungere tela manu ——— ———

Sane nec Ungo, nec Ungentum U recipit, excepto uno nomine, ut Unguen Unde eſt:

——— *Et pingues unguine ceras.*

Velius Longus in Orthographia: Sine V item:

Vngere tela manu, ferrumque armare veneno.

Tum eandem Papiriano rationem confert: *Nullum enim verbum eſt Uo terminatum ſine iunctim, ſine ſolute, ut non eandem V ſernet in praeterito*, Item Vel. Longus ſic in *Vnguine*, V inſertum ait, euilli ut non poſsit. Addit *Conſuetudine Vnguentum vſurpari*, & Papirianus; quod tamen *ſine U debet ſcribi*, inquit. Scilicet Conſuetudini imperet Originatio. Denique Vel. Longus: *Vrgeo, & Vngo hanc non deſiderant literam* [V] *ut apparet ex ſcriptis antiquorum, quorum elegantiam, & auctoritatem ſequendam ſupra diximus.*

VNGVI non minus, quam *Vnxi* ab *Ungno* ſcribunt in praeterito Niſus, Papirianus, Probus: Chariſius vero *Unxi* tantum, inquit Priſcianus in decimo.

VNIVIRA (Suidae Μόνανδρος) ſillabis omnino quatuor integrauit Tertull. l. de Monogamia. Vbi Paſſeratius ſcribit per E: *Vninera*, nec id rectum putamus. Verum priſca Inſcriptio in ſilice ad D. Stephani litera eſt auctior *Vniniria*:

VOLVSIAE. IVSTAE. MATRI

• • • • SIMAE. OMNIVM. FEMINAE

• • • • TIORI. VNIVIRIAE. QVAE. V. MEC

VNOCVLVS recte apud Plautum, recte apud Solinum cap. 25. *Unioculus* tamen quinque ſillabis amplectitur Paſſeratius. Quo Auctore?

VOLCANVS cum O, Libri priſci, Virgilius Carpenſis, & Vaticanus. Vnde & in Lapidibus Capitolinis VOLCANALIA. Adſentit Kalendarium vetus Romanum, & Lapides alij. Sic Etymologia exigi teſtatur Pierius in 4 Georg. quam ſic exprimunt *Volocanus*, quod ignis in aëre albicet, aut quod ignes, & flammae bellum iſtum ab incude opificem depilauerint, & ſic cranij veſtis *canuerit*. Varro autem lib. 4. de LL. a *Fulgore*, quaſi *Fulganus*. Nam digammum quandoque ipſum F eſt: G autem priſci non norant. *Vulcanus* tamen per digammum & V nemo non rectum putat praeter Manutium. Neque mirum *Volcanalia* per O ſcribi: perennauit ea vox in Latio: mutanit altera, olim *Volcanus*, poſtilla aliter.

VOLCENS, quam *Volſcens* cum S in medio ſcribi amat Pierius, Romano, Mediceo, Porcioque Virgilij Libris auctoribus.

VOLE-

VOLESVS, VOLVSVS. Per E ſcriptum eſt in Silij, ac Liuij exemplaribus. Item in fragmento marmoris Romae apud Maffeios:

P. VALESIVS. VOLESI. F. POPLICOLA

Per V Sozimus lib. 2. Hiſtor. *Voluſum* nominat, & ara Terentina:

P. VALESIVS. VOLVSI. F. POPLICOLA.

VOLOGESVS extra diphthongum melius. Ita Euſebij MSS. multi, Caſſiodorus in Chronicis, Oroſ. lib. 7. cap. 15. Aur. Victor de Caeſarib. Iul. Capitolinus, Zonaras tom. 2. Plin. lib. 6. cap. 26. Sueton. in Veſpaſiano. *Vologaeſus* cum biuocali in pauculis, in Xiphilino Silburgij, in Petauiano Euſebij Codice *Vologueſus*, quae ſcriptura vocalem quoque puram oſtentat. *Vologeſes* cum E in quarta ſede non male apud Vopiſcum, Tacitum lib. 15.

VOLSCI per O vbi non? Ita vero recte: quamuis in membraneis Vineti Codicibus, & duobus Euſebij MSS. ac in Buſlidiano Liuij Codice per V ſemper occurrat *Vulſci*. Apud Paeanium Βολοῦσκοι, & Βυλοῦσκοι, apud Dionyſium Οὐολοῦσκοι, & Plutarchum in Coriolano, in Camillo. Teſtatur & Cato in Originibus *Voloſcos* prius dictos Latinis etiam. *Volſcis* perperam legitur Liuij lib. 20. cum *Volcis* ſcribendum ſit, quorum meminit Plin. l. 3. c. 5. Silius in 3.

Volcarum populatur iter ——

Tertij ſunt *Volci* Ptolemaeo, Plinioque in Italia. Diuerſarum gentium nomina paene eadem, & confuſioni prona Orthographiae negligentioribus.

VOLSCINII. Vide *Vulſinienſes*.

VOLSELLAE in Plinio, ac Martiale per O: etſi ſciam apud alios *Vulſellas* ſcribi a *Vulſum*.

VOLTA pro *Vultus* Ennio ἀρχαϊκῶς ex cauſa duplici.

VOLTVRCIVS, Lapides.

VOLTVRNVS, Lapides priſci, Kalendarium Romanum. Et *Volturnalia* Feſto. Paſſim tamen *Vulturnus*. idque lege.

VOLVP, FACVL pro *Volupe & Facile* ſcriptum veteribus affirmat in Phormionem Donatus, & Feſtus.

VOLVPTARIOS ACTVS ſcribitur in Apuleio de Philoſophia, atque in Plauti Menaechmis: *Voluptarij, atque potatores maximi*. Alij immittunt V *Voluptuarij*. minus recte.

VOLVSENVS, non *Voluſienus* quinque ſillabis, Lapis antiquus. Eodem modo *Saluidenus*, *Poſtumulenus*, abſque I.

VOMITARIA *in ſpectaculis dicimus, vnde homines glomeratim ingredientes in ſedilia ſe fundunt*, Verba ſunt Macrob. lib. 6. cap. 4. Scribit Paſſeratius *Vomitoria* per O in tertia. Haut probo. Analogia, *Plantaria*, *Vinaria*, *Roboraria*, *Aeſtuaria*: ergo & *Vomitaria*.

VPILIO. Vide *Opilio*.

VRGVERE cum V eſt Pandectis Flor. & recipit ad Digeſta Taurellius. Eſt in B. Germani Lexico, vbi vertitur Ἐπείγει, κατεπείγει, ἐπικεῖται, in antiquis pleriſque Virgilij Codicib.

In breuia, & Syrtis vrguet —— In Parmenſi Inſcriptione:

PRVNA. IN. PENSILI. POSITA. VRGVENTE. FATO
SANVM. IPSE. NECAVIT. SE.

In Corippo MS. Ruizij fide. Aliter ſtatuit Vel. Longus in Orthographia: *Animaduertimus tamen quibuſdam partibus orationis V literam vitioſe inſertam, vt in eo, quod eſt Vrguere*. Itaque teſtis in vtroque eſt Virgilius:

—— *Quibuſue Vrgentur poenis* ——

Longum ſequitur Papirianus, Caſſiodorus, Beda; quos ego. Adiuuat Origo ex Ὀργῶ. Analogia, *Turgeo*.

VRPS,

VRPS, TRAPS *per P debent ſcribi: licet Varro per B ſcribendam putet, quod in reliquis caſibus B habeant*, ait Papirianus. Nos Varronem ſequimur, Vſumque ſcripto *Vrbs*. Sic *Vrbanus, Vrbici*. Iuuat Etymologia ab *Vruando* apud Feſtum. At mendoſus alterutro loco videtur Papirianus. Cui enim *Vrpes, Trapes* ſcriptae ſunt?

VSIPETES paſſim. Dioni lib. 54. Οὐσιπέται, *Vſipetae*.

VSVVENIT κολλητῶς. Tull. Offic. l. 3. *Quod idem in poëmatis, in picturis vſuuenit*. Idem in libro de Oratore diuellit: *Vſu memoria patrum venit*.

VTRIMQ. per M, quam per N mauelim. Sic *Vtramque, Vtrumque*.

VTROBI caſtigatius: quamuis V in medio Pandectis Flor. adſcribat Briſſonius in Parergis, & *Vtrubique*.

VTROQVEVERSVM complexu. Griphiana Gellij editio lib. 9. c. 13.

VVLCANALIA recte. Vide *Volcanus*.

VVLPECVLA per E ſecunda ſillaba. Veteres Gloſſae: Θύλπα ἀλώπηξ, *Volpicula*.

VVLSINIENSES cum V, Faſti Capitolini, Lapideſque nonnulli. *Volſinienſes* per O Plinij lib. 3. c. 5. Item *Volſini* tribus dumtaxat ſillabis apud vtrumque Plinium, pro quibus Straboni, ac Ptolemaeo Οὐολσίνιον. *Volſinij* τετρασυλλάβως etiam apud Liuium.

VVLSO, non *Volſo*, Maniliorum cognomen, Faſti Capitolini.

VXOR, VNXOR, OXOR, OCXOR in Antiquitate, non vſque retrorſa reperias.

PETRO CASTELLANO VIRO ACADEMICO.

TENE, *vir Humaniſsime, non honeſtem, quem Deus ipſe ingenio, valetudine, varia rerum, linguarumque cognitione tantopere admirabilem fouet?* χαῖρε φίλη κεφαλή· *Feſtorum Graeciae enarrator, ac ſuo modo conditor: ſalue* Graecae *literaturae, & Latiaris decus. Ad Neſtorem tendatur aetas tua: quid non perficies? Et quo magis aetate procedes, tanto copioſiores eruditionis tuae opes Belgium exſpectat, atq. orbis literatorum vniuerſus tantis iampridem tuarum amoenitatum delicijs imbutus, atque inuitatus. Quippe Belgicam, exteramque adoleſcentiam ad omnem morum, ac literaturae perfectionem excolis, qui in varias ſparſi oras nomen nobilitabunt Caſtellani. Arctior, ſpero, nos inter olim erit familiaritas, ſi ad Academicos veteres dies vlla me referet. Nec beniuolentia in te mea claudet vnquam: tuo namque merito maximo pectus hoc poſſediſti. Hoc ex pectore tibi promo. Manutij conſilium ex nudis Inſcriptionibus praeceptiones mundo praeſcribere abſque iudicio, aut animi diſputatione, nunquam placuit. Quaſi vel Pythagoras renatus ſit, vel ſignificum praecipitantia, ignauia, aut ignorantia bonis mentibus legem figat. Hanc igitur ſupremam* Orthographicorum *meorum tabulam nomini tuo deuoueo. Tu me, vt ſoles, foue, ama.*

TRA-

TRACTATVS
VIGESIMVS PRIMVS.
X, Z.

XANTHIPPE, XANTHIPPVS aſperata media a Ξανθός. *Xantippe* Lapidibus congruenter, & Tullio. *Xanthippus* Appiano, Hiſtoriae, Poëtis. Silius Italicus lib. 6.

Xanthippus digni pendebat in aequore leti.

Ξάνθιππος Zonarae, Polybio.

XANCTVS nonnulli Codices praeferunt in illo loco Aeneidos 8.

Tuque o Tybri tuo genitor cum flumine Xancto, pro *Sancto*,

quod alijs eſt. Sic veterum Monimenta:

CASSIVS. XECVNDVS

Pro *Secundus*.

XYSTVS. Pontacus in Euſebium: *Procul dubio ſcribendum Xyſtus* more Graecorum, aut *Sixtus*, aut etiam *Siſtus* voce Latina, ſeu ad ſimilitudinem vocum Latinarum detorta. Eum vide p. 534 & 651. Ac prae caeteris D. Hieronymum ad Cteſiphontem aduerſus Pelagium: *Illam autem temeritatem, imo inſaniam eius, quis digno poſſit explicare ſermone, quod librum decimum ſextum Xyſti Pythagorei, hominis abſque Chriſto, atque ethnici immutato nomine Syxti Martyris, & Romanae Eccleſiae Epiſcopi praenotauit?* Apſis S. Mariae in Eſquilijs:

XYSTVS. EPISCOPVS. PLEBI. DEI

Z

ZABVLVS pro *Diabolus* Aeolum imitatu non pauci ſcripſerunt. Aeoles namque Z ἀντὶ τῦ Διά poſuere. Ζάπλυτος, Ζαβάλλω, pro Διάπλυτος, Διαβάλλω ex eo ſunt apud Heſychium. S. Cyprianus tom. 3. lib. de Alcatoribus: *Inſtinctu ſolius Zabuli, qui eum artibus ſuis repleuerat*, ſaepius. Alij Cypriani auctoritatem libro derogant: non tamen hoc ſcribendi genus. S. Paulinus epiſt. 2. *Zabulicis praetentâ retibus*. S. Hilarius in Matthaeum c. 3. legit: *Ut tentaretur a Zabulo*. Alibi: *Contuſam a ſe in tentatione prima omnem Zaboli indicat poteſtatem*. Iterum c. 26. in Matth. *Furem enim eſſe oſtendit Zabulum ad detrahenda ex nobis ſpolia peruigilem*. Iſidorus Hiſpalenſis Exhortatione ad Poenitentiam:

Zabulo ne me coniungas

Ad mortem cum impijs.

D. Ambroſ. lib. 5. de Fide c. 9. *Zabulus enim verum Dei Filium fatebatur.* D. Auguſtin. in Actis Pelagij: *Zabulus, atque Angeli eius.* Platonis regula in Cratylo: Ἀντὶ δὲ Δ, Ζῆτα. Olim Δυγόν, poſt Ζυγόν, inquit Etymologus: Οἱ γὰρ Δωριεῖς τὸ Δ εἰς Ζ τρέπουσιν. Ideo addit Δυγὸς, καὶ Ζυγός. Ac viciſſim Ζ pro Δ. Sic pro *Zaboleno*, ſeu *Iaboleno* in Palatinae Bibliothecae Codice *Diabolenus*. Rurſum *Diarritum*, *Zarritum*: Διώσρα, Ζώσρα. *Zeta* pro *Diaeta* apud Plinium nonnullis placet: non ἀπὸ τοῦ Ζῆν, quae parum ominata coniectura eſt. Similiter Ζόρκες pro Δόρκες. Strabo lib. 12. Γίνονται δὲ ζόρκες, ὧν ἀλλαχοῦ σπάνις ἐστιν. Aelian. lib 7. de Animalib. c. 47. Ζορκάδες pro Δορκάδες. Herodotus lib. 14. Item apud Theocritum, vbi eſt:

—— Καλὸν πόλις ἁ Ζάκυνθος,

alij malunt Αἱ Διάκυνθος. Iſidorus *Zanium* pro *Dianium*: apud Oroſium, modo hoc, modo illud. Ζεὺς, Δεύς. Ζηνός, Διός. Item in Nummis veteribus:

ΣΔΕΥΣ. ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ

ZACHARVM. V. *Sacarum.*

ZAMOLXIS Herodoto lib. 4. Iuſtino; paſſim: aliubi *Samolxis*.

ZANGAE Acroni, Ζάγγαι Graecis. In Codice Theodoſiano de Habitu intra vrbem Lege II. *Tzangae*: in III. *Iſangae*. *Tzangia* in Faſtis Graecis de rege Lazorum: Τὰ Τζαγγία αὐτοῦ ἦν ἀπὸ τῆς χώρας αὐτοῦ Ρουσαῖα Περσικῷ σχήματι ἔχοντα μαργαρίτας: *Tzangia ipſius erant, ab ipſius regione Perſico habitu margaritis ornata Ruſaca.*

ZERETHRA pro *Barathris* ſcriptum quandoque obſeruo ex Heſychio: Ζέρεθρα, βάραθρα. Adde hoc *Barathro* ſua in ſerie, neque Graecis inuide.

ZIBVNA. V. *Sibuna.*

ZINZANIA, Aldus Manutius lib. 1. Gram. Verum Euangeliſtis, ac Interpretibus deſit N, neque Origine poſcitur. Etymologicus: Ζιζάνιον τὸ ἄνευ σπορᾶς συμπαραφυόμενον τῷ σίτῳ: *Zizanium, quod abſque ſemine tritico ſimul adnaſcitur.*

ZMARAGDVS, SMARAGDVS, MARAGDVS, SMARAGVS. Apud Veientes in arca Caſtri noui Vrna vetus:

DIS. MANIBVS

OSSVIS

ZMARAGDI

Antiquiſſimus item Lapis in Foro Traiani:

M. AEMILIVS. ZMARAGDVS

Vſitatam, rectamque ſcriptionem hanc cum Z firmat Lucianus, apud quem Sigma patientiam, atque animi ſui fortitudinem ita palam facit: Ὅτι καὶ ἀνεξίκακόν εἰμι γράμμα, μαρτυρεῖ τέ μοι καὶ αὐτὸς μηδέποτε ἐγκαλέσαντι τῷ Ζῆτα, Σμάραγδον ἀποσπάσαντι: *Quod patientiſſima ſim litera, teſtatur hoc, quod Zeta de me queri cum nihil habeat, Smaragdum mihi abſtraxerit*, effeceritque ſcilicet *Zmaragdum*. Sic vſitate: vſitatius, ac magis ex Conſuetudine *Smaragdus*, S poſtliminio ſuam in ſedem, & regna reſtituto. Ouidius ad pſittacum:

Tu poteras virides oculis hebetare ſmaragdos.

Nihilominus Σ adſciticium docet Etymologus in Σμαραγῶ: Ἔστι δὲ καὶ ἕτερον Σμαραγῶ, καὶ σημαίνει τὸ Λάμπω· ἐξ οὗ, καὶ Σμάραγδος, ὁ λαμπρότατος λίθος· παρὰ τὸ Μαίρω, τὸ Λάμπω, ὁ μέλλων, μαρῶ κατὰ παραγωγὴν, Μαράσσω, καὶ πλεονασμῷ τοῦ Σ, Σμαράσσω καὶ ῥηματικὸν ὄνομα Σμάραγος, καὶ Σμάραγδος. Haec ſunt: *Eſt & alterum verbum Smarago, & ſignificat Splendeo: ex quo verbo Smaragdus eſt, ſplendidiſſimus lapillus, qui ortum habet ex Maire, quod eſt Luceo, cuius futurum Maro, & acceſſione noua Maraſſo, & cum S pleonaſmo Smaraſſo: tum verbalia nomina Smaragus, & Smaragdus.* Clarius ille profecto, aptiuſque, quam Athenaeus, cuius haec

ſunt

ſunt lib. 3. Α'νευ δὲ τοῦ Σ λεκτέον: *Abſque S dicendum Maragdus.* Ita Silentiarius:

Πῆ μὲν ἅλις χλοάοντα, καὶ οὐ μάλα τῆλε μαράγδου:

Quandoq. ſatis viret, neque admodum longe abit a maragdo.

Athenaei ratio: Παρὰ γὰρ τὸ μαρμαίρειν ὠνομάσθαι, τῷ διαυγὲς ὑπάρχειν: *Namque a Marmairein nominatur, quod ſplendeat.* Calaber lib. 7.

Μαρμαίρει περὶ ἶσα πυρὸς σέλας ——

Atque ex eodem verbo Μάραγδον figurat Euſtathius in Homerum. Menandrus in Pedio:

Εἶναι Μαράγδων ταῦτ' ἔδει, καὶ ζάρδια:
Maragdos haec eſſe oportebat, & ſardia.

Verum bona Athenaei pace, ſicut Μίλαξ adſumit Σ, idem potuit & *Maragdus* obliuione generis inducta. Neque enim idcirco Latij iura vertuntur. Latini namque ſcripſere *Scrutum* ex Γρυτόν: *Sculpo* ex Γλύφω: *Scrinium* ex Γρώνιον: cur conſimiliter non potuerunt praepoſuiſſe S, vel Z *Maragdo?* Diſquirendum ſuper, vnde D in mediam vocem correpſerit? Neque enim videtur in Martiale ſcribendum: nam duriſſime colliditur hoc in verſu par mutarum:

Sardonychas, ſmaragdos, adamantas, iaſpidas vno
Portat in articulo Stella, Seuere, meus.

Hoc ille, qui ſe iactat Muſas colere ſeueriores? Redi ad Etymologicum, & in Epigrammatographo reſcribe *Sardonychas, ſmaragos.* Commentarij in Martialem in luce meridiana fuſiſſimi tenebras hinc non diſpulere. V. *Zmyrnaei. Mallius, Perperna.*

ZMYRNAEI, SDMYRNAEI, SMYRNAEI, MYRRHAEI. Per Z Libri, & Lapides complures, ex quibus panculi cum D. Obſtrepit Priſcianus lib. 1. *Smyrna, Smaragdus. Vitium faciunt,* inquit, *qui Z ante M ſcribunt. Nunquam enim, duplex in capite ſillabae poſita poteſt cum alia iungi conſonante.* Deturbat de ſtatione Priſcianum Euſtathius: Ο'τι δὲ τὸ Σμῶδιξ, καθὰ καὶ τὸ Σμερδαλέον διὰ τοῦ Ζ εἶχον τὴν προφορικὴν ἀρχὴν πάλαι ποτὲ διὰ τὸ παρισαὸς τοῦ ἤχου δηλοῦσιν οἱ παλαιοί: *Quod Smodix, quemadmodum & Smerdaleon per Z in principio olim aliquando prolata fuerint ob ſoni ſimilitudinem notum ex vetuſtioribus.* Idque ab Atticis etiam factitatum teſtatur, ne Priſcianus nobis rus, & faeces obijciat. Hermolaus *Zmyrna* quoque amplectitur in lib. 5. Plinij c. 20. vti *Zagunthus, & Zimyra.* Rurſus apud Lucianum Σ dequeritur ſe parte regni priuari, dum *Smyrna* priuatur ab ijs, qui *Zmyrnam* ſcriptitant. Addit ſuperioribus Euſtathius: Ω'ν ἐν ῥητορικοῖς λεξικοῖς τοῖς κατὰ στοιχεῖον κεῖται, καὶ ταῦτα ἐν τῷ Ζ στοιχείῳ· Ζιμηνόν, ὅτι τὸ σκαφεῖον, ὅτι ἀξινάριον, οἱ δὲ δίκελλαν, καὶ ζβίσαι τὸ παῦσαι. λῆξαι, κοιμίσαι, καὶ ζβεννυμενάων ἀιγῶν, ληγουσῶν, καὶ Ζμῶσαι, τὸ πατάξαι Αἴλιος δὲ Διονύσιος φησι, ὅτι Ζμικρόν, καὶ Μικρὸν οἱ Α'ττικοί, μικκὸν δὲ Ἴωνες. Οὕτω δὲ χάρυσι, καὶ τὸ Ζμῆγμα, καὶ τὴν Ζμινύλην. Idem in Iliados H conciſe pro Συργγοίμβολον ſcriptum tradit Τζίριμβολον, quod magis Priſcianum commoueat. Ex his conficitur recte, atque ex Vſu ſcriptum fuiſſe *Zmyrna, Zmaragdus.* Goupylus in Alexandrum Trallianum: Graeci *Smyrna, & Zmyrna* ἀδιαφόρως proferunt, quorum imitatione M. Cato, & Plinius *Smyrnam* ſcripſerunt, vt in vetuſtis Codicibus legimus. Quare cum rei medicae ſcriptores verbo Ζμύρνης frequentiſſime vterentur, Librarij huius notam compendiariam ζζ excogitarunt, cuius vim ignorantes hi, qui noſtros codices deſcripſerunt, Ζιυζίβεροι pro Ζμύρνα ſcripſerunt, qui error inuaſit etiam in codices Aëtij. *Haec illi.* Aut hanc vſurpauere notam pro eodem ZZ. Hermolaus iterum in librum Dioſcoridis primum: Σμύρναν Graeci: Hippocrates Μύρραν. Athenaei fragmentum: μύῤῥα γὰρ ἡ σμύρνα παρ' Αἰολεῦσι. Vide Sextum Empiricum (vt in eum a quo ſumus exorſi, deſinamus) lib. 1. c. 19. aduerſus Mathematicos, item Etymologum, vbi Σμύρνα, μύρνα, addito: Τὸ δὲ ὄνομά τῆς Σμύρνη: vnde *Smyrnaeum conuentum* legas Plinij lib. 5. c. 39.

ZOILVS vnico L optime. Martial. lib. 2. Epig. 14. *Zoilus aegrotat.* Aelian. 2. Var. hiſt. c. 10. Ζωΐλος ὁ Α'μφιπολίτης, ὁ καὶ εἰς τὸν Ο'μηρον γράψας, καὶ εἰς Πλάτωνα, καὶ εἰς ἄλλους: *Zoilus Amphipolites, qui in Homerum, Platonem, alioſque calamum diſtrinxit.* Huius imago Marchantius Minorita per Belgium. Apud Heſychium geminatur liquida: Ζωΐλλος, ὄνομα κύριον

ZOROASTER paſſim: *Zoroaſtres* Euſebij lib. 10. de Praeparatione c. 3. Ζωροάστρης ὁ μάγος. Plutarchus in Numa, in Alcibiade. Ex Apuleij Apologia, & lib. 21. D. Auguſt. de Ciuit. c. 14. idem conficias.

ZVMVM, ZEMA, ZEMAE. Gloſſae MSS. *Zemae, ollae.* Pollio: *Zema pondo vndecim a Zumum.* Orta ſunt ex ζέω, ζύω, V. Etymologum, & Iſidorum.

ZYTHVM, ZYTHVS, ZYTHOS. Plin. l. 22. c. 25. *Ex iiſdem fiunt & potus. Zythum in Aegypto, caelia, & ceria in Hiſpania, ceruiſia, & plura genera in Gallia.* Heſychius: ζῦθος οἶνος ἀπὸ κριθῆς γενόμενος: *Zythus, Vinum ex hordeo factum.* Dioſcorides lib. 2. c. σϛ ζῦθος σκευάζεται ἐκ τῆς κριθῆς· ἔστι δὲ διουρητικός: *Zythos ex hordeo conficitur, habetque vim vrinae ciendae.* Potus hic elephantorum deliciae. Strabo lib. 3. de Hiſpanis: χρῶνται δὲ καὶ ζύθει. Vide Dioſcoridem lib. 3. lib. 2. c. 17. vbi τὸ δὲ ζῦθος ... κοινὸν δὲ ἐστι πολλοῖς, Euſtathium in Dionyſium. A patria gratiam inibo, ſi Iſidorum Hiſpalenſem lib. 20. Orig. c. 3. attexuero: *Sicera eſt omnis potio, quae extra vinum inebriare poteſt. Sonat pro eo, quod ex ſucco frumenti, vel pomorum conficiatur.* Proxime: *Cereuiſia a Cerere, id eſt, fruge vocata. Eſt enim potio ex ſeminibus frumenti vario modo confecta.* Ibidem: *Celia a calefaciendo appellata. Eſt enim potio ex ſucco tritici per artem confecta. Suſcitatur enim igne illa vis germinis madefactae frugis, ac deinde ſiccatur, & poſt in farinam redacta, molli ſucco admiſcetur, quo fermentato ſapor eſt auſteritatis, & calor ebrietatis adiicitur, quae fit in iis partibus Hiſpaniae, cuius ferax vini locus non eſt.* Plinij *Coelium* Iſidori *Celiae* praetulerim, & quiſquis vel ζυθέψης, vel ζυθοπότης amat fieri.

HERODOTVS LIB. VII.

Τῷ δ᾽ εὖ βυληθέντι πράγματι τελευτὴ, ὡς τὸ ἐπίπαν χρηστὴ ἐθέλει ἐπιγίνεσθαι.

FINIS.

VA1 1523351

Reſcribe.

PAG. 1. Congerminet. Perſolo. aut F. 3 διορυχϑ. Scindo. Perutilis. 6 ὕδος. 8 iudicium. 11 Euſcheme. 14 Sporadas. 16 repraeſentent. 19 diphthongo, defectu commatis ſtribligo naſcitur. 27 Allobrox. excudi. Sed &. 34 Anteus. Antiſto, augendi. 40 λαός ἀπεσκύλευσε. 47 eam. 48 auctionis. 51 ξυρῦ. 72 callet. 77 κάζω. 81 Cherſoneſus. 91 manus. 94 conſenuiſſe. 96 κυρᾶς. 108 diſtricte. 109 priſtini. 111 diſſpicio. 116 Promiſcue. eburata, lamentis. 121 picta. 122 Erinnyas. 131 ſolennis. 133 περὶ κρανίον. 139 geſos. 140 nauibus. 143 Suetonl. Ἰοὺς. 148 ἐνδόντες. 155 Hocc. aut dele. 158 Crounoe. Heluſa. 178 probabilius. 179 Λάμψακος. Naenia. 181 Δαφνών. 182 pluria abſque eo, & Conſ. 201 ipſi ſe. 217 obbrutuit. 218 obſtendit. 220 ὄίσυπος. 223 renident. 235 periurior. 241 promſerint. 248 O:. 260 M. 268 quiſque. 278 Samarobrini. 286 Σιλὶς. 289 .Per. 291 SIMVLACHRIS. 292 luco. 295 vbi. 305 Συρακοσίης. Siros. 309 Tecolithos. 331 libri. 332 nitro. 342 Caeliam.